



အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု

ပြန်လည်တည်ထောင်ရေးအဖွဲ့၏အစီအစဉ်များ

တတိယအကြိမ်



ပန်ချီစတီ

စာပေခေတ်အဆက်ဆက် ကလောင်လက်နက် ဆင်နွဲ့ခဲ့ကြသော

•••စာပေဗိမာန်ဆုရ•••

စာရေးဆရာ မေမြို့မိုးကြည်

မြန်မာစာပေတိုက်ပွဲများ

အယူအဆရေးရာ
စာပေရေးရာ
သမိုင်းရေးရာ
ပုဂ္ဂလိကရေးရာ
အတ္ထုရေးရာ

[ကျယ်ပြန့်သောအမြင်၊ လေးနက်သောအတွေး၊ ထက်မြက်သော ဝေဖန်ရေး၊ ပြတ်သားနက်ရှိုင်းသော အရေးတို့ဖြင့် ဆွေးနွေးခဲ့ကြရာ ...]

* ဤတိုက်ပွဲ၌ သွယ်ဝိုက်၍လည်းကောင်း၊ တိုက်ရိုက် ပါဝင်၍လည်းကောင်း တိုက်ပွဲဝင် ဆင်နွဲ့ခဲ့ကြသော စာဆို၊ စာရေးဆရာ၊ ပညာရှင် ဆရာတော်များနှင့် အလွှာအသီးသီးမှ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား ...

[ရှင်ဥတ္တမကျော်၊ မောင်ကျဘမ်း၊ ရှင်မဟာသီလဝံသ၊ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၊ ရခိုင်သူ မိဖြူ၊ မိညို၊ ဦးတိုး၊ ဦးလန်း၊ ဗန်မော်ဆရာတော်၊ မယ်ကင်း။

စလေဦးပုည၊ အချုပ်တန်း ဆရာဖေ၊ လူပြန်တော် ဦးဆန်း၊ ဦးဖိုးလှိုင် (ယောအတွင်းဝန်)၊ အင်းကန်း ဆရာတော်၊ ဆီးဘန်းနီ ဆရာတော်၊ ကင်းဝန်မင်းကြီး။

မန်လည်ဆရာတော်၊ သံချို ဦးကျော်လှ၊ ဦးပဒုမာ၊ ဦးကြော့၊ အာလံသူမမကြီး၊ ဦးကောက်ကြီး၊ ဦးကြင်ဖူး၊ ဦးထွန်းအေး။

အရှင်အာဒိစ္စဝံသ၊ အရှင်ရာဇိန္ဒ၊ ဦးစိန်၊ မြန်မာ့အလင်း ဇောတန ၁ ရာမဆရာတော် အမျိုးပြုတုန်းကြီး ၂၃-ပါး၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာလင်း ဦးစိန် (ဗန္ဓုလ)၊ ဒီးဒုတ် ဦးဘချို၊ ဆရာခိုင် (ပါဠိ)၊ ဆရာဉာဏ် (ပါဠိ)၊ ဆရာဆိုင်း(ပါဠိ)၊ ဆရာညွန့် (ပါဠိ)၊ ဆရာဝ(ပါဠိ)၊ ဦးခန့်(စက်သူဌေး)၊ ဦးဖိုးဘ (အောင်ဇေယျတု)၊ ဦးဘတင်၊ ဦးဖိုးမြ၊ ဦးဘထယ်၊ ဦးထွန်းဝင်း(ပွဲစား)၊ ဦးဖိုးဟန် (ကုမ္ပဏီ)၊ ဦးစံကြူး (ဓာတု)၊ ဦးဘသိမ်း (သူရိယအယ်ဒီတာ)၊ ဆရာခိုင်(ဗေဒဝိဇ္ဇာ)၊ ဦးမြတ်စံ၊ ဦးကြူး(ဟံသာ)၊ ဦးဘဦး၊ ဆရာရိပ်၊ လယ်တီကောဝိဒ၊ ဦးညေယျ။

ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၊ မြကေတု၊ ဦးဖေမောင်တင်၊ ဆရာပွား၊ မစ္စတာလု(စ်)၊ မစ္စတာဂျိုင်း၊ ရွှေဘို မောင်တင်ညွန့်၊ ဝိုလ်ကလေးဦးသက်ရည်၊ ဝဇီရဒ္ဓိဘွဲ့ရ ဦးဖိုးစိန်။

ဟံသာဝတီ ဦးဘရင်၊ ပညာရှိ ဦးကျော်ထွန်း၊ အရေးပိုင်မင်း ဦးကျော်ဇံ။

ဒဂုန်တာရာ၊ အောင်လင်း၊ သိန်းဖေမြင့်၊ မောင်နန်းဝေ၊ ရဲခေါင်၊ မောင်ကြည်လင်၊ မြသန်းတင့်၊ တက်တိုး၊ သာဓု၊ သန်းဆွေ၊ တင့်တယ်၊ အောင်စိုး၊ မောင်စည်သူ၊ ငွေတာရီ၊ ရန်ကုန်ဘဆွေ၊ မောင်သာန်း၊ ဦးဖိုးလတ်၊ ဦးသာမြတ်၊ ဝိုလ်မျိုးဘသောင်း၊ နေသွေးနီ၊ ခင်သန့်စင်၊ နွယ်သစ်၊ ကြီးမောင်၊ မောင်စွမ်းရည်၊ ဒေါင်းနွယ်ဆွေ၊ ဒဂုန်ဦးစန်းဌေး၊ သိချင်သူတဦး၊ စသည် စသည်ဖြင့် အခြား မြောက်မြားလှသော ကဗျာဆရာ၊ စာရေးဆရာ၊ အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်နှင့် အလွှာအသီးသီးမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်ကြသည်။] (* နောက်ကျောဖုံးမှ)

စာအုပ်စာတမ်း ခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၀၀၄)
အတွင်းပုံများနှင့် မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက် အမှတ် ()



- အကြိမ် - တတိယအကြိမ် (ပေါင်းချုပ်)
- ခုနှစ် - ၁၉၈၅၊ ဇူလိုင်လ
- အုပ်ရေ - ၁၅၀၀
- တန်ဖိုး - ၃၅ ကျပ်၊ ခန့်ချုပ် - ၄၀



- ဖြန့်ချိ - အေးအိုး စာပေ၊ ၃၀၆၊ မောင်ထော်လေးလမ်း (ပထမထပ်)၊ ရန်ကုန်မြို့
- အဖုံးရိုက် - ဇွဲ
- ပန်းချီ - စံတိုး



- ပုံနှိပ်သူ - ဦးထွန်းရှိန် (မြဲ-၀၂၁၃၈)၊ ဇွဲ စာပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ်- ၁၇၂၊ ၃၃-လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ထုတ်ဝေသူ - ဦးကြည်ဆောင် (ခ) မေမြို့မိုးကြည်၊ စာပန်းရုံစာပေ၊
(၀၃၂၅၁)၊ အမှတ်-၂၂၆၊ ရွှေဂုဏ်တိုင်၊ ငါးထပ်ကြီး
မြောက်ပိုင်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

(တတိယအကြိမ်)

မာတိကာ

ဆရာ လင်းယုန် ဦးဘဝင်း၏ ကျမ်းဦးမိတ်ဆက်	I
မေမြို့ မိုးကြည်၏ အမှာစကား	VI
မြန်မာစာအတွက် [ဖြည့်ကွက်ကလေးတခု]	VII
တတိယအကြိမ်အတွက် အမှာစာ	IX
ကျေးဇူးတင်စကား	X
၁။ ရှင်ဥတ္တမကျော်နှင့် မောင်ကျဘမ်း	၁
၂။ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရနှင့် မောင်ကျဘမ်း	၂၁
၃။ ရခိုင်သူ မိဖြူနှင့် အင်းဝသူ မိညို	၂၄
၄။ ရှင်မဟာသီလဝံသနှင့် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ	၂၈
၅။ ရွှေတိုက်စိုး ဦးတိုးနှင့် ဆရာ ဦးလန်း	၃၄
၆။ ဗန်းမော် ဆရာတော်နှင့် သီလရှင် မယ်ကင်း	၄၀
၇။ စလေဦးပုညနှင့် အချုပ်တန်း ဆရာဖေ	၄၆
၈။ စလေဦးပုညနှင့် လူပြန်တော် ဦးဆန်း	၅၃
၉။ ဦးဖိုးလှိုင် (ယောအတွင်းဝန်) နှင့် အင်းကန်း ဆရာတော် (ရွှေကျင်သာသနာပိုင်)	၅၅
၁၀။ မန်လည်ဆရာတော်နှင့် သံချို ဦးကျော်လှ	၆၁
၁၁။ ဆီးဘန်နီ ဆရာတော်နှင့် ကင်းဝန် မင်းကြီး	၆၅
၁၂။ မန်လည် ဆရာတော်နှင့် ဦးပဒုမ	၆၉
၁၃။ ဦးကြော့နှင့် တောင်တွင်းစာဆို သုံးဦး	၇၃
၁၄။ ရှင်အာဒိစ္စဝံသနှင့် ရဟန်းလူအများ	၈၁
၁၅။ ပထမ တိုက်ပွဲ (ရှင်အာဒိစ္စဝံသနှင့် ဘုရားဖြူ ဆရာတော် အရှင်ရာဇိန္ဒ)	၉၂
၁၆။ ဘိက္ခုနီ တခေတ်ဆန်းသစ် ပြန်လည် ပေါ်ပေါက်ရေး အရေးတော်ပုံ (ဝါ) ဒုတိယ တိုက်ပွဲ	၁၂၁
၁၇။ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းနှင့် မြကေတု ('ပန်တူ' တိုက်ပွဲ)	၁၅၁
၁၈။ ဟံသာဝတီဦးဘရင်နှင့် ဦးကျော်ထွန်း	၁၈၉
၁၉။ ဒဂုန်တာရာနှင့် အောင်လင်း	၂၀၂
၂၀။ ဝေဖန်ရေးတိုက်ပွဲ	၂၁၂
၂၁။ ဒဂုန်တာရာ၊ သိန်းဖေမြင့်၊ မြသန်းတင်၊ ဗန်းမော်တင်အောင်တို့နှင့် တက်တိုး၊ သာဓု၊ တင့်တယ်တို့ အုပ်စု	၂၁၄
၂၂။ ဗိုလ်မှူးဘသောင်း နှင့် ဦးဖိုးလတ်၊ ဦးသာမြတ်	၂၂၂
၂၃။ သီချင်သူ အမည်ခံပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဒဂုန်ဦးစန်းငွေ	၂၂၄

ကျမ်းဦးမိတ်ဆက်

မိုးကြည်သည် အမိ မြန်မာစာပေကို အခမ်းမရစို့သူ လူငယ် ကလောင်ရှင် တဦးဖြစ်သည်။ သူသည် ရှေးဟောင်း စာပေမှန်သမျှ စစ်ပညာကအစ တစ်ကျိပ် လေ့လာလိုက်စားသူ တယောက်ပါပေ။

ခဲရာခဲဆစ် ရှေးဟောင်း မြန်မာစာပေတို့တွင် ဤခေတ် စာဖတ် ပရိသတ်တို့နှင့် လျော်ကန်သော အကြောင်း အရာတို့ကို တောနင်း ရှာဖွေလျက် အလွယ်တကူဖြင့် သိမြင်စေရန် မမြင်သာအောင် ရှုပ်ထွေးသော အကိုင်းအခက် နှင့်တကွ ချုံနွယ် ပိတ်ပေါင်းတို့ကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းပြီး ထင်းကနဲမြင်သာအောင် တင်ပြသော လူငယ်ကလောင်ရှင် တဦးဖြစ်သည်။

ဤ 'မြန်မာစာပေ တိုက်ပွဲ' စာအုပ်တွင် ရှေးဦးစွာလည်းဖြစ်၊ အခြေခံလည်းဖြစ်၍ အကြီးဆုံးသော ကဏ္ဍကို လည်း ယူထားသော ခုံတော် မောင်ဘကျမ်းနှင့် ရှင်ဥတ္တမကျော်တို့၏ တိုက်ပွဲမှာ ကျွန်ုပ်တို့ ငယ်စဉ်ကစ၍ ကပ်သေနှင် ဗျူဟာကျမ်းမှ နားမလည်နိုင်သည်များကို ချန်ထားကာ နားလည်နိုင်သမျှကို ဖတ်ရှု၍ အရသာခံယူသော အကြောင်း အရာ ဖြစ်သည်။

ဥပစာ စကားရပ်တို့တွင် တောလိုက်မှဆိုး ဟူ၍ အမဲလိုက်သူကို ခေါ်ဝေါ်သည်။ သို့သော် သူသည် တောထဲမှချည်း သွားလာ လှုပ်ရှားနေသည် မဟုတ်။ ရွာတွင်လည်း နေလေ့ရှိသည်။ သို့သော် အများအားဖြင့် သူသည် တောထဲမှာ ကျင်လည် ကျက်စားနေသောကြောင့် သူ့ကို တောလိုက်မှဆိုး ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်လေသည်။ အိမ်မြှောင် ဆိုသည်မှာလည်း အိမ်မှာသာ အများဆုံးနေသော သတ္တဝါ ဖြစ်သည်။ အိမ်၏ အရေအတွက် သည်လည်း ကျောင်း၏ အရေအတွက်ထက် များစွာ။ ထို့ကြောင့် ထိုသတ္တဝါကို အိမ်မြှောင်ဟု ယေဘုယျပြု၍ ခေါ်ဆိုကြ၏။ ဒါကိုပင် ကိုရင်ကြီးက ကတ်ပြီး ကျောင်းပေါ်မှ ဖမ်းမိလေသောကြောင့် ကျောင်းမြှောင် ဖြစ်ရမည်ဟု ဆို၏။ ကျောင်းသားကြီးနှင့် ကိုရင်ကြီးတို့သည် ကျောင်းရောက်စ မောင်ကျဘမ်းကလေးထံ အဆုံးအဖြတ် ခံယူ ကြရာ မောင်ကျဘမ်းက ကိုရင်ကြီး၏ လက်တွင်ရှိသော ထိုသတ္တဝါကို လက်မြှောင်ဟူ၍ အဆုံးအဖြတ် ပေးလိုက် ရာ သူ၏ ဉာဏ်စွမ်း ဉာဏ်စကို စာဖတ်ရင်း မချီးမွမ်းဘဲ မနေနိုင်အောင် ဖြစ်ခဲ့ရပေ၏။ ဟာသလည်း မြောက်သည်။ တန့်ဏ္ဍပွတ်ဉာဏ်လည်း ရွှင်သည်။ ပညာသားလည်း ပါသည်။ အာဂကောင်ကလေး။

စဉ်းစားစရာ သဲလွန်စကလေးများကို မောင်ကျဘမ်း၏ အကြောင်းအရာ ဖတ်ရှုစဉ်ကပင် စတင် ရရှိခဲ့ပေ သည်။ ထက်မြက်သော စဉ်းစားဉာဏ်ကိုပေးရာတွင် မောက်ကျဘမ်း၏အမွေကို စာဖတ်သူများ ခံယူရရှိလေသည်။

မောင်ကျဘမ်းသည် ပါဠိသဒ္ဒါကိုလည်း တတ်ကျွမ်းလှသူ ဖြစ်သည်။ တတ်ကျွမ်းကြောင်းကို ကိုရင် တပါးနှင့် 'သာခံ သြလောကေသီ' ကို ပြိုင်၍ အနက် သမ္မန်ရာ၌ သိရလေသည်။

ပါဠိ သဒ္ဒါကို သာမက မြန်မာ သဒ္ဒါကိုလည်း နိုင်နင်းသော ရှေ့နေကြီး တဦး ဖြစ်သည်။ အောက်ပြည် အောက်ရွာမှ ပုဂံသို့ ဆန်တက်လာသော ငါးပိ၊ ငါးခြောက် လှေတစ်စင်းတွင် ပါရှိလာသော ကုန်များကို လှေသူကြီး က ပုဂံမြို့ရှိ ကုန်သည် ပွဲစားကြီးထံ ရောင်းချလေရာ စာချုပ်တွင် လှေပါ ကုန်များကို ချိန်တွယ်၍ ဟူသော အပိုဒ် ကို စဉ်းလဲသော ပုဂံကုန်သည်က အချက်ယူပြီး လှေတွင်ပါသော ကုန်အပြင် 'ပါ' ဟူသော အပိုဒ်ကို 'နှင့်တကွ' ဟူသော သူလိုရာ အဓိပ္ပာယ် ဆွဲယူကာ လှေရောက်ကုန်ပါ အပ်နှင်းရန် တောင်းဆိုလေ၏။ လှေသူကြီးက တရား ဆိုင်ရာတွင် မောင်ကျဘမ်းကို ရှေ့နေအဖြစ် ငှားရမ်း၏။ မောင်ကျဘမ်းက ထိုကုန်သည်၏ ကိုယ်လိုရာဆွဲသော သဒ္ဒါ ကောက်ချက်ကို ရယ်၏။ သူ့အတိုင်းပင် ရှိစေတော့ဟု ဆိုကာ ကောင်းပါပြီ၊ လှေနှင့် တကွ ကုန်ပါ ယူရပါ မည်။ သို့သော် ချိန်တွယ်၍ ဟူသော 'နောက်တွဲ ကြိယာ' အရ ယင်းကုန်ပစ္စည်းများကို လှေနှင့်တကွ ချိန်ရပါမည်။ ခွဲခြား၍ ချိန်မဖြစ်ဟု သူ့စကားအတိုင်း သူက လျှောက်လဲချက် ပေးလေသည်။ လှေနှင့် ကုန်ကို တပါတည်း ချိန်ရန် အတွက် ဝန်ချိစက် မပေါ်သေးသော ထိုခေတ်တွင် ချိန်ခွင်ရှာ၍ မရနိုင်သောကြောင့် ကုန်သည်ကြီးမှာ တရားရှုံးရ ရှာလေသည်။

ဤကား မြန်မာ စကားချုပ်ကို သဒ္ဒါနှင့် ကိုင်သူအား သဒ္ဒါနှင့်ပင် သူက အနိုင်ယူလိုက်သော ပုံထုံးတရပ် ပေတည်း။ ငယ်ငယ်ကတည်းက အသည်းစွဲခဲ့သော ဤစာ ဤအကြောင်းအရာ များကို ယနေ့ ပြန်ဖတ်ရှုသော အခါ ပထမ၌ မောင်ကျဘမ်းသည် ဉာဏ်ပညာ ထက်မြက်သလောက် တကိုယ်တည်း ရမ်းကား၍ စွန့်စား နေသူ ပေလောဟု ထင်မြင်မိ၏။

သို့သော် သူ ရမ်းကားရသည်မှာ အင်းဝသူ အင်းဝသားတို့က ရွှေမြို့တော်သား ဟူ၍ ဇာတိဂုဏ် မောက်ကာ သူ့ကို အင်းဝရောက်လျှင် ရောက်ချင်း ဝိုင်းခဲ့ကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် သူမှာ မရမ်းကားချင်ဘဲ ရမ်းကားရလေသည်။ ပုဂံတွင် ရှိစဉ်ကမူ သူ၏ အပြုအမူမှာ ကြည်ညို လေးစားဖွယ်ရှိ၏။ သူ့ကို ပြိုင်၍ ရင်ဆိုင် ရဲသူ မရှိတော့သဖြင့် ခုံသဘာပတ်ပင် တင်ထားခဲ့ကြရသည်။ ဤစာအုပ်တွင် ပါရှိသော မဖော့အူနှင့် မောင်ပိုးဖြူ တို့၏ တရားကို စီရင်ခြင်းမှာ မဟောသမ တရားစီရင်ခန်းပမာ စိတ်ဝင်စားစရာ၊ လေးစားစရာ ကောင်းလှပေသည်။

သို့သော် မောင်ကျဘမ်း အနေနှင့် အင်းဝ ရွှေမြို့တော်တွင် သူများက ဆွတိုင်း မကြွလျှင် (ဝါ) ခေါင်းအေး အေးထားပြီး လုပ်ဆောင်သွားနိုင်လျှင် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ ဖြတ်ထုံးနှင့် လျှောက်လဲချက်ကလေးများ ဤမျှထက် ပို၍ မြန်မာစာပေတွင် အမှတ်ထင်ထင် တင်၍ ကျန်ရစ်စရာ ရှိသည်။

ရှင်ဥတ္တမကျော်နှင့် မောင်ကျဘမ်းအပြင် ဤ 'မြန်မာစာပေတိုက်ပွဲ' ၌ မောင်ကျဘမ်းနှင့် ရှင်မဟာ ရဋ္ဌသာရနှင့် ရှင်သီလဝံသ၊ ဦးတိုးနှင့် ဦးလန်း၊ ဗန်းမော် ဆရာတော်နှင့် မယ်ကင်း၊ ဦးပုညနှင့် ဦးဖေ၊ ဦးပုညနှင့် ဦးဆန်း၊ ဦးဖိုးလှိုင်နှင့် အင်းကန်း ဆရာတော် စသည်ဖြင့် အချင်းချင်း ကော်ကြ ကတ်ကြပုံများကို ရေးခြယ် တင်ပြထားလေသည်။ (ဤနေရာတွင် မိုးကြည်သည် ၎င်းတို့၏ တိုက်ပွဲကို အတ္ထုပ္ပတ္တိ ကျမ်းဂန်ဆန်ဆန် ရိုးရိုး ရေးသားသည် မဟုတ်ဘဲ စကား အသုံးအနှုန်း အလှအပကလေးများဖြင့် ဖော်ပြထားသောကြောင့် 'ရေးခြယ်' ဟု သုံးလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။)

ဦးတိုး၏ ရာမရကန်ကို ဦးလန်းက လိုက်၍ ဖျက်လေရာ သူတို့၏ တိုက်ပွဲ ဖြစ်ပုံအဆုံး၌ မိုးကြည်က 'ရာမ ရကန်' မှန် 'ဘုန်းနှင့် ကံနှင့် ရွှေသဇင်' ကို ဖျက်ရကောင်းလား ဟု အိမ်ရှေ့ ဥပရာဇာသည် အမျက်တော်ရှု၍ ဓားတော်ပြကာ တားမြစ် ပိတ်ပင်လိုက်ရာ ဦးလန်း ချောလည်း ဆက်လက် မရေးဝံ့ ရှာတော့ပဲ၊ မျိုသိပ်ကာ အောင့်သီးအောင့်သက် နေလိုက်ရပေသတည်း။ အကယ်၍သာ အိမ်ရှေ့ ဥပရာဇာ ကြားဝင်မလာလျှင် အဘယ်မျှ ကြည့်ကောင်းမည်ပွဲ ဖြစ်ပေမည်နည်းဟု ဆို၏။

ကျွန်တော်ကတော့ အိမ်ရှေ့ ဥပရာဇာကို သိပ်ပြီး အပြစ်မတင်ချင်။ အိမ်ရှေ့ ဥပရာဇာသည် မြဝတီ မင်းကြီး ဦးစ စသော မြန်မာ ပညာရှိ စာဆိုတော်ကြီးများကို လက်သပ်မွေး၍ မြန်မာစာပေ သီချင်း ဂီတတို့ကို ကြွယ်ဝအောင် ပြုစုခဲ့သော ကိုယ်တော်ကြီး တပါး ဖြစ်သည်။ သူစေခိုင်းသောကြောင့် ဦးတိုးက ရေးသား ဆက် သွင်းသော ရာမရကန်သည်လည်း မြန်မာစာပေ ဘဏ္ဍာတိုက်တွင် အဖိုးတန် ရတနာတပါး ဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင် ကောင်းမွန်စေ ဦးလန်း၏ အဖျက်ရကန်ကို မျက်စိ ရှုပ်တော်မူမည် မလွဲတည်း။

ဦးတိုးနှင့် ဦးလန်းတို့၏ နောက်ပိုင်း ဤစာအုပ်ကို ဖော်ပြသော တိုက်ပွဲများက အတန်ငယ် ပြင်းထန် လာသည်။ ဒေါသတွေ ပါလာသည်ကို တွေ့ရှိရ၏။ ဤသည်မှာလည်း အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်တန်ရာသည်။ အိမ်ရှေ့ ဥပရာဇာသား ဘိုးတော်ဘုရား၏ ထီးမွေ နန်းမွေကို ဆက်ခံသူ ဖန်နန်းရှင်၏ လက်ထက် မင်းကြီး မဟာဗန္ဓုလ ကျဆုံး၍ ပထမ အင်္ဂလိပ် - မြန်မာ စစ်ပွဲ ပြီးဆုံးသည့် ၁၈၂၀ ခုနှစ်ကျော် ကာလပိုင်းတွင် အင်္ဂလိပ် နယ်ချဲ့သမားတို့က တနင်္သာရီနှင့် ရခိုင်ကို ဖဲ့ယူသိမ်းပိုက်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံကြီး ပဲ့ထွက်ခဲ့၏။ ဘေဒုပါယ်ကို လက်နက်ကောင်း စာရင်းတွင် ထည့်သွင်းအသုံးပြုကာ အင်္ဂလိပ် နယ်ချဲ့သမားတို့၏ ကိုယ်စား လှယ်များ၊ အင်းဝ၊ အမရပူရ၊ ရတနာပုံ ဟူသော မြို့တော်ကြီးများတွင် ခြေရှုပ်လာခြင်း၊ မြန်မာ လူမျိုးတို့၏ အင်္ဂလိပ်အပေါ် မကျေနပ်ခြင်းများ ထင်ဟပ်လာခြင်း ဖြစ်သည်ဟု တွေးထင်စရာ အကြောင်းရှိလေသည်။

မည်သို့ဆိုစေ မြန်မာ စာပေကား အခြား ကမ္ဘာစာပေများကဲ့သို့ပင် တစစ ယနေ့ထိ ကြီးထွားလာသည်။ ခန္ဓာကိုယ်သည် ဓာတ်သဘာဝများ၊ ကလာပ်စည်းကလေးများက အချင်းချင်း တိုက်ရင်း၊ ခိုက်ရင်း၊ ဖြစ်ရင်း၊ တည်ရင်း၊ ချုပ်ရင်း၊ ပျက်ရင်း၊ ကြီးထွား လာလေသကဲ့သို့ပင် စာပေ အဖွဲ့အစည်းသည်လည်း ဤနည်းနှင့် နှစ်ကြီးထွားရပေသည်။ တိုက်ပွဲမရှိခြင်းသည် သေခြင်း၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသာ မည်ပေရာ ရှင်သန်နေသရွေ့ တိုက်ဦး ခိုက်ဦး မည်သာတည်း။ အိမ်သားချင်း ရန်ဖြစ်ခြင်းနှင့် သူစိမ်းတရံဆန်တို့နှင့် ရန်ဖြစ်ခြင်း (Conflicting Antagonism နှင့် No conflicting Antagonism) သာလျှင် ကွာခြား၏။ လက်ရှိ စာပေ၌ ယနေ့လည်း တိုက်ဆဲပင်၊ နောက်လည်း တိုက်ဦးမည်သာတည်း။ မိုးကြည် မသေသေးသရွေ့ မြန်မာစာပေ နယ်ပယ်ကလည်း ထွက်ခွာမသွားသေးဘူး ဆိုလျှင် ရေးလိုသည့် စိတ်လည်း ရှိသေးသည် ဆိုပါက 'မြန်မာစာပေတိုက်ပွဲ' စာအုပ်များကို အတွဲလိုက် အတွဲလိုက် နံပါတ်ထိုး၍ ရေးသား ထုတ်ဝေရ ဦးမည်သာတည်း။

အထက်ဖော်ပြပါ အမှာသည် မိုးကြည်၏ မြန်မာစာပေ တိုက်ပွဲ 'ပထမတွဲ' အတွက် ကျွန်တော် ရေးသား ခဲ့သော အမှာစာ ဖြစ်သည်။

ယခု မိုးကြည်က ယခင် မြန်မာစာပေ တိုက်ပွဲကို ထပ်မံ ဖြည့်စွက်၍

'အရှင်အာဒိစ္စဝံသနှင့် ရဟန်းလူအများ'

'သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းနှင့် မြကေတု'

'ဒဂုန်တာရာနှင့် အောင်လင်း'

ဒဂုန်တာရာနှင့် သိန်းဖေမြင့်၊ မြသန်းတင့်၊ ဗန်းမော် တင်အောင် တို့နှင့် တက်တိုး၊ သာဓု၊ တင့်တယ်တို့အုပ်စု စသော ခေါင်းစဉ်များဖြင့် ခေတ်သစ် စာပေတိုက်ပွဲ ကဏ္ဍများကို ထပ်လောင်း၍ တင်ပြထားသည်။

မိုးကြည်သည် စာဟောင်း ပေဟောင်းများကို ရှာဖွေ စုဆောင်း တင်ပြရာ၌ ဇွဲကောင်းသော စာရေးဆရာ တယောက် အဖြစ် အထက်ဖော်ပြပါ အမှာစာတွင် ကျွန်တော်က ကိုယ်တွေ့ သိမြင်သည့်အတိုင်း တင်ပြခဲ့ပါသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ ခေါင်းစဉ်များနှင့် ခေတ်သစ် စာပေတိုက်ပွဲ အကြောင်းကို ပိုင်နိုင် သေချာစွာ ရေးသား တင်ပြဖို့မှာ အနှစ် ၁၀၀ လောက် စောသေးသည်ဟု ကျွန်တော်ယူဆမိပါသည်။

မကွယ်လွန်သေးသော အခြား ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ စာပေဘဝ အကြောင်းအရာများကို တင်ပြရန်မှာ 'ပေါက်နှင့် ကျေးပမာ' ဇေဝဇဝါ ဖြစ်တတ်ပါသည်။

ယနေ့ သာသနာ့ ဒါယကာ ဘဝရှင် မင်းတရားကြီး တပါးသည် ယနေ့ည မကွယ်လွန်သေးပါက နက်ဖြန် တိုင်းမဲ့ ပြည်မဲ့ဘဝကို ရောက်ရှိနိုင်သည် မဟုတ်ပါလော။

မိုးကြည်သည် အနှစ်ကလေး ၁၀၀ လောက် ဘာကြောင့်များ မစောင့်နိုင်ပါလိမ့်ဟု ကျွန်တော် စဉ်းစား မိသည်။ စာဖတ်သူများ အနေနှင့်မူ ဝိရိယကောင်းသည်ဟု ချီးမွမ်းလိုလျှင်လည်း ချီးမွမ်းကြပါတော့။

'စောစော အိပ်ထ၊ ပြုကျင့်က၊ တွင်းပ ကိုယ်ခန္ဓာ' အချိန်မဆိုင်ဘဲ လုပ်ဆောင်သဖြင့် အကျိုးရှိသော နေရာ ရှိတတ်သော်လည်း 'ဝိရိယအကျိုး စောစောနိုး၊ သူခိုး တုတ်နှင့် ပစ်တတ်သည်' ဟူသော စကားပုံ ကလေးကလည်း တဖက်တွင် ရှိနေသေးသည်။

'အရှင် အာဒိစ္စဝံသနှင့် ရဟန်းလူများ' စာပေတိုက်ပွဲနှင့် ပတ်သက်၍မူ ကျွန်တော် နားမလည်လှပါ။ နားလည်အောင် ကြိုးစားချင်စိတ် မရှိပါ။ ကျွန်တော် သိရှိထားသော အချက်တခုတော့ ရှိသည်။ ဘိလပ်ပြန် တခု၏ စကားများကို ကိုလိုနီခေတ် မြန်မာပြည်သူ အများစုက လက်မခံသလို၊ ဘိလပ်ပြန် ဘုန်းကြီး၏ စကားကိုလည်း ထိုခေတ်ရှိ ရဟန်းရှင် လူများစုက လက်မခံ ဟူသော အချက်ပင် ဖြစ်သည်။

သို့ဖြင့် ကျွန်တော် မနိုင်သော အကြောင်းအရာ ယခင်ခေတ် ဗဟုသုတအဖြစ်သော ဖတ်ရှု၍ မှတ်သား ထားလိုက်ပါသည်။ ဘာမျှ အထူးအထွေ ဝေဖန်ခြင်း မပြုလိုပါ။ တခုတော့ရှိသည်။ ခေတ်၏ နောက်က ကျန်ခဲ့လျှင် လူထုနှင့် အဆက်ပြတ်သလို၊ ခေတ်၏ရှေ့က ပြေးလွန်းလျှင်လည်း လူထုနှင့် အဆက်ပြတ်တတ်သည်။ ခေတ်မီ အောင် လိုက်ဖို့အတွက် အားကုန်လှမ်းသလို ရှေ့က ရောက်လွန်းလျှင်လည်း လူထုနှင့် ပေါင်းမိအောင် ဘရိတ်မိဖို့ လိုသည်။

နောက်တခုလည်း ဆိုချင် ပါသေးသည်။ အရှင်အာဒိစ္စဝံသသည် ဥရောပတိုက် အင်္ဂလန်မှ ရရှိခဲ့သော အတွေ့အကြုံအရ ၎င်းဘာသာကို ထိုနိုင်ငံမှ ခရစ်ယာန်များသည် အရင်းရှင် စနစ်နှင့် အံဝင်ဝင်ကျ ဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်ထားကြသည်ကို တွေ့မြင်ခဲ့ပေလိမ့်မည်။ ထိုနည်းတူစွာပင် မြန်မာပြည်၌လည်း မိမိ၏ ဘာသာကို အရင်းရှင် စနစ်နှင့် အံဝင်ဝင်ကျ ဖြစ်အောင် ကြိုးစားလိုဟန် လက္ခဏာ ရှိပေသည်။

သို့ရာတွင် ထိုစဉ်က မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးမှာ ပဒေသရာဇ် မြေရှင်တို့၏ စီးပွားရေး၊ နောက်ပြီးတော့ သွေးစုပ် ချယ်လှယ်သူ ကိုလိုနီ ဝါဒသမားတို့၏ စီးပွားရေးမျှသာ ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် "ဒါမျိုး ဘယ်လက်ခံကြလိမ့်မတုန်း"။

အလောင်းမင်းတရားကြီးသည် ရှင်ဘုရင် မဖြစ်မီ မောင်အောင်ဇေယျ (သို့မဟုတ် ကိုဇေယျ ဘဝတွင် ငယ်ရွယ်စဉ်အခါ ကာလသားတို့ ဘာသာဘာဝ လူပျိုလှည့်ခြင်း ကိစ္စမျိုး၌ ပြိုင်ပိုးသူများနှင့် လက်သီးချင်း ထိုးလျှင်လည်း ထိုးခဲ့ပေမည်။

ကြက်တိုက်ရာတွင် လူချင်းနပန်းလုံးချင်လည်း လုံးခဲ့ပေမည်။ ထန်းတောထဲတွင် လူစု၍ ရိုက်ပွဲဖြစ်ချင် လည်း ဖြစ်ခဲ့ပေမည်။ သို့ရာတွင် ထိုအကြောင်းအရာများကို အလောင်းဘုရား အရေးတော်ပုံကျမ်းတွင် လည်းကောင်း၊ ကုန်းဘောင် ရာဇဝင်တွင် လည်းကောင်း၊ တစိုးတစိမျှ ဖော်ပြထားသည်ကို မတွေ့ဖူးပါ။

မွန်များ အညာသို့ ဆန်တက်၍ မြန်မာ့ပိုင်နက်ကို ကျူးကျော်လာသော အခါ ဦးအောင်ဇေယျက ခံချလာခဲ့လေရာ ထိုအချိန်မှစပြီး သူ၏ နာမည်မှာ တဟုန်ထိုး မြင့်တက်လာခဲ့ပေသည်။) ထိုနည်းတူစွာပင် -

ဆရာကြီးသည်လည်း ရှေးယခင်က မည်မျှပင် ကဗျာလင်္ကာ စာပေတို့ကို ပြုစုခဲ့စေကာမူ တို့ဗမာ အစည်းအရုံးထဲ ဝင်ပြီး ခေါင်းဆောင်မှုကို ခံယူကာ အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေး တိုက်ပွဲတွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲသော အချိန်ကျမှသာလျှင် လှည်းနေလှေအောင်း မြင်းဇောင်းမကျန် တတိုင်းပြည်လုံးက မြင်သာအောင် အရပ်အမောင်း ထွက်လာခြင်းဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့်ပင် ယခု မိုးကြည်တင်ပြသော သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းနှင့် မြကေတု စာပေတိုက်ပွဲ အကြောင်း အရာသည် မုဆိုးဘိုရွာကလေးက မောင်အောင်ဇေယျ၏ လက်သီးထိုး၊ နပန်းလုံး၊ ကြက်တိုက်ပွဲမျိုး (ဝါ) အလောင်းဘုရား အရေးတော်ပုံတွင် သမိုင်းရေး ဆရာများက ထည့်သွင်း ဖော်ပြရန် မစဉ်းစားတတ်သော လက်သီးထိုး နပန်းသတ် တိုက်ပွဲ အကြောင်းအရာမျိုးသာ ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် 'သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းနှင့် မြကေတု' ဟု ရေးလျှင် ပို၍ သင့်လျော်လေသည်။ သို့သော် ဤခေတ် လူငယ်များနှင့် နောင်လာနေောက်သားများအတွက် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ ဗဟုသုတတော့ ရှိသည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

အလောင်းမင်းတရားကြီး ဖြစ်လာသော မောင်အောင်ဇေယျ၏ မုဆိုးဘို၌ အခြားကာလသားများနှင့် ရိုက်နှက်သတ်ပတ်ရာတွင် သူမှားချင်လည်း မှားမည်၊ မှန်ချင်လည်း မှန်မည်။

ထိုနည်းတူစွာပင် မစ္စတာ မောင်မှိုင်းနှင့် မြကေတုတို့ လူစု စာပေတိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲကြရာတွင် မှားချင်လည်း မှားမည်၊ မှန်ချင်လည်း မှန်မည်၊ သို့ရာတွင် ဆရာကြီးမှာ မစ္စတာမောင်မှိုင်း ဘဝတွင်ပင် ပြည်ချစ် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး စင်စစ်ဖြစ်ခဲ့သည် ဟူသော အချက်ကိုကား ငြင်းကွယ်၍ မရပေ။

ပန်တူသည် မန္တာန်ပဲဖြစ်ဖြစ် ဝါးပဲဖြစ်ဖြစ် ဗြိတိသျှ ကိုလိုနီဝါဒသမားများ၏ လက်အောက်တွင် ဇာတိမာန် မျိုးချစ်စိတ် ခန်းခြောက်နေသော တိုင်းရင်းသားများအား ထိုစိတ်များ တက်ကြွလာအောင် လှုံ့ဆော်ပေးရမည့် အရေးမှာ မစ္စတာမောင်မှိုင်း အပါအဝင် တိုင်းချစ်ပြည်ချစ် ပုဂ္ဂိုလ်မှန်သမျှတို့၏ တာဝန်သာ ဖြစ်သည်။

ဘိလပ်က ပညာသင်ကြားလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ ကျွန်ုပ်တို့နေသော သူတို့၏တိုင်းရင်းသား မြန်မာ လူမျိုးများအပေါ် ဗြိတိသျှအလိုကျ အုပ်ချုပ်တတ်ရန်နှင့်၊ မြန်မာလူမျိုးတို့၏ မျိုးချစ်စိတ်ကို ကျေမွပျက်စီးသွား အောင် ပြုလုပ်ရန် ပညာရပ်များကို ဆောင်လာရုံမျှမက၊ ၎င်းတို့နှင့်အတူ ယုတ္တိကိုးကွယ်မှု (Worship of Reason) ကိုပါ ဝန်လေးခံ၍ ယူဆောင်လာခဲ့ကြသည်။ မြန်မာပြည်သို့ ရောက်ရှိလာကြသော သူတို့ တပည့်တပန်းများအား ယင်းပညာများကို တဆင့်ပို့ချ၍ ဖြန့်ဖြူးခဲ့ကြ၏။

ယင်းယုတ္တိ ကိုးကွယ်မှုသည် ပြင်သစ်ပြည်တွင် စတင်ပေါ်ပေါက်ပြီး ဥရောပတိုက်လုံး ပြန့်နှံ့ခဲ့၏။ 'ယုတ္တိကိုးကွယ်မှု' ဆိုသည်မှာ မည်သည့် အယူအဆအတွေးအခေါ် အကြံအစည်မဆို ယုတ္တိဟူသော တရား သူကြီးရှေ့မှောက်တွင် အစစ်အဆေးခံကြရ၏။ ခိုင်လုံမှု မရှိလျှင် 'သေဒဏ်'၊ တိကျစွာ ဆိုရလျှင် 'ပျက်ဒဏ်' အပြစ် ပေးခြင်းကို ခံကြရလေသည်။

ကြောင်းကလေး အဝတ်စုတ်ရသလို ထိုစဉ်က ဘိလပ်ပြန် တစ်ဦး၏ ဤ 'ယုတ္တိဗေဒ' ဖြင့် မြန်မာပြည်တွင် စတင်ကစားကြရာမှ ပေါ်ထွက်လာသော ရာဇဝင် စာပေတိုက်ပွဲတရပ် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ဇာတိချက်ကြွေ မွေးရပ်မြေဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ် လူမျိုးများက အတင်း အဓမ္မ ဝင်ရောက်လာသော ဒဏ္ဍိတစုသာ ဖြစ်သည်။ မြန်မာလူမျိုးများက မှားတာပဲ လုပ်လုပ်၊ မှန်တာပဲ လုပ်လုပ် မှားတာပဲပြောပြော၊ ယုတ္တိရှိသည်သာတည်းဟု မြန်မာပြည်၏ နှစ်သိန်းလေးသောင်း အထုရှိသော မဟာပထဝီ မြေကြီးက သက်သေခံမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

အနော်ရထာမင်းက ရွှေဖျဉ်းညီနောင်အား မန္တာန်ရွတ်စေ၍ ဦးတည်ဘွားထံသို့ အရောက်သွားပြီး ထုံးသုံးတန် အသားခိုင်းသည်ဆိုခြင်းသည် ရှေးမြန်မာတို့၏ သိက္ခာကို တင်ခြင်းဖြစ်၏။

ယုတ္တိချင်တိ မတိချင်နေ။

ဒါတွေကို ကျွန်ုပ်တို့နေသော မြန်မာများက ဂရုမစိုက်ခဲ့ပေ။

ဂဠုန် ဆရာစံအား ခေတ်မီလက်နက်များ တပ်ဆင်ထားသော အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်တွေကို အင်းအိုင် ခလုည့် လက်ဖွဲ့ မန္တရားများနှင့် တော်လှန်ရမည်လား၊ ရှင်ဘုရင်အဖြစ် ဘိသိက်ခံရမည်လား စသည်ဖြင့် 'ယုတ္တိဘာသာ' တရားကို ကိုင်းရှိုင်း ကိုးကွယ်သူများက ပြစ်တင် ရှုတ်ချခဲ့ကြလေသည်။

အထူးသဖြင့် ဆရာစံနှင့်တကွ ဂဠုန်တပ်သားများအား ဗြိတိသျှကိုလိုနီ အစိုးရက သေဒဏ်ပေးပြီးနောက် သူတို့၏ ပြစ်တင်ရှုတ်ချသံသည် ပိုမိုကျယ်လောင်လာ၏။ 'ကိုင်း ဘယ့်နယ်ရှိစ' ဟူ၍ မျက်စပစ်ကာ ဗေဒကဝိန် သုခမိန်ကြီးများ လုပ်ခဲ့ကြ၏။ ယခု သူတို့ကား ကြက်ပျောက် ငှက်ပျောက် ပျောက်ကြလေပြီ။ ဆရာစံ၏ ရုပ်ပုံလွှာ ကြီးများမှာမူ တိမ်ဖျားထိအောင် မြင့်တက်လာ၏။

ဤသည်ကား 'ယုတ္တိကိုးကွယ်မှု' အရေးနိမ့်သွားပုံကို လက်တွေ့သာမက ပြသလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။

သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းမှာမူ ယုတ္တိဗေဒ ဆရာများ မေးမိန် သွားသလောက် ကမ္ဘာတဝှမ်း ဗမာတဝှမ်း ထင်ရှား ကျော်ကြားလာသည်မှာ အများ မြင်တွေ့ကြသည့် အတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။

မစ္စတာ မောင်မှိုင်း၏ အထက်ဖော်ပြပါ ရာဇဝင် စာပေ တိုက်ပွဲကလေးသည် သာမညောင်ညမျှသာ ဖြစ်သော်လည်း မိုးကြည်က တခန်းဖွင့်၍ တင်ပြထားသောကြောင့် အလျဉ်းသင့်သလို ဖော်ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေ သည်။

'ဒဂုန်တာရာနှင့် အောင်လင်း' တိုက်ပွဲနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆိုရပါမူ ယနေ့ သူတို့ နှစ်ယောက်သည် လူလတ် ပိုင်းမျှသာ ရှိသေးသည်။ အထက်ပါတိုက်ပွဲ ဆင်ကြစဉ်ကမူ လူငယ်တွေ ဒီထဲက ဂိုဏ်းဂဏာနှင့် အယူဝါဒတွေ ကလည်း 'အမယ်ဘုတ်ရဲ့ သူ့ချည်ခင်' ဖြစ်နေခဲ့သော အချိန်ဖြစ်သည်။

မိုးကြည်သည် အနှစ် ၁၀၀ လောက်စောင့်ပြီးမှ ရေးလိုက်လျှင် သူတို့အကြောင်း ကောင်းကောင်းကြီး တင်ပြနိုင်လိမ့်မည်။ အပြည့်အဝ အမှန်တရားနှင့် နီးစပ်နိုင်မည်။

တခုတော့ ရှိသည်။ ထိုစဉ်က သူတို့ နှစ်ယောက်ကို ခုံးပြန်ဖြင့် လစိမာန်သို့ တင်ပို့လိုက်နိုင်ခဲ့လျှင် ဤတိုက်ပွဲကလေး ပေါ်ပေါက်လာစရာ အကြောင်းမရှိပေ။ ညီရင်းအစ်ကိုတမျှ လစိမာန်ပေါ်တွင် ချစ်ကြခင်ကြမည် ဖြစ်သော ကြောင့်တည်း။ ဒီကမ္ဘာပေါ်ကနေပြီး အဝေးအုပ်ထိန်းရေး ကိရိယာ ရေဒီယို ထရပ်စစ်စတာတို့၏ အမိန့် ပေးသံကိုလည်း တလုံးမကျန် နာခံကြမည် ဖြစ်သောကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်။

မင်းမဲ့ဝါဒ ဒေါသတရားများ ဖြစ်ပေါ်တိုးပွားကြမည် မဟုတ်ဟု ဆိုလိုပေသည်။ 'နောက်ဆုံးတိုက်ပွဲ ကတော့ မပြီးသေးသော တိုက်ပွဲကို မိုးကြည်က တင်ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်'။

ထို့ကြောင့်လည်း ဘာမျှမပြောလိုပေ။ အချိန်ကသာ ဆုံးဖြတ်ပေလိမ့်မည်။ သို့သော် ဤစာအုပ်တွင် တွေ့ရှိသမျှ မိုးကြည်သည် သူ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ယတိပြတ် ချမှတ်ခြင်း မပြုဘဲ ဖြစ်ပျက် ခဲ့သမျှတို့ကို ဤခေတ် စာဖတ် ပရိသတ်များ ဗဟုသုတ ရရှိစေရန်အတွက် ဝေဖန် တင်ပြခြင်း သာသာမျှသာ ရှိသဖြင့် သူ့အား အပြစ်ဆိုဖွယ်ရာ မရှိပါချေ။

ဘဝင်း

၂၁၊ ၁၁၊ ၆၉။

မေမြို့ မိုးကြည်၏ အမှာစကား

ကျွန်တော့်အနေဖြင့် စာပေရေး၊ အနုပညာရေးက အစ ပဋိပက္ခ အဖုံးဖုံးမှ မြစ်ဖျားခံ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော အရေးအခင်းများ (တိုက်ပွဲ) များကို တင်ဆက် ဖော်ထုတ်ရာတွင် ရည်သန်ချက်နှင့် စေတနာအရင်းခံကို ပထမ အကြိမ် နှိပ်၍ ဖွင့်ဟ ဝန်ခံခဲ့ပေပြီ။

ထို့ကြောင့် ဒုတိယအကြိမ် ပြန်လည်၍ ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေရာ၌ အမှာစကား အထွေထွေ ပြောကြားရန် မရှိပေ။ စာဖတ်ပြည်သူ အားလုံးကပင် စေတနာကို လည်းကောင်း၊ ရည်သန်ချက်ကို လည်းကောင်း၊ ကြိုးပမ်းမှုနှင့် အဆောင်အရွက်ကို လည်းကောင်း ရာနှုန်းပြည့် မဟုတ်သော်တမူ အချို့အဝက်က နှစ်သက် လက်ခံကြပြီး ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့် ယုံကြည်ခဲ့၏။

သို့ရာတွင် တိုက်ပွဲ အရေးအခင်းများကို ကနဦး အုပ်တွဲကလေးများ ခွဲ၍ ထုတ်ဝေခဲ့စဉ်က ကမ္ဘော ကသောပါး နိုင်လှ၍ ပြီးပြည့်စုံခြင်း မရှိသည်ကို သတိပြုခဲ့မိ၏။ စုစည်း ပေါင်းရုံး၍ တအုပ်တစောင်တည်း ထုတ်ခွင့် ရသည့် အခါ၌ ပြည့်စုံ ကုန်စေရမည်ဟု သန့်ဋ္ဌာန်စွဲ အားခဲထားခဲ့သည်။

၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ အနှောင်းပိုင်းတွင်မူ အကယ်ပင် အတွဲကလေးများ စုစည်းရုံးပေါင်း၍ တစောင်တဖွဲ့တည်း အဖြစ် ခုံခံထည်ထည်နှင့် ထုတ်ဝေလိုသူ ပေါ်ပေါက် ခဲ့လေသည်။ သန့်ဋ္ဌာန်စွဲ အားခဲမှုသည် ယခုအကြိမ်တွင် မလွဲမသွေ ပြည့်ဝတော့မည်ဟု အောက်မေ့ရင်း ပီတိပင် ဖြာဝေ ခဲ့ပေသည်။

တကယ် ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေသည့် အခါတွင်၊ ယခင် ထိုအခါနယ်ပင် ရင်ဝယ် ဟာတာတာ ဖြစ်ကျန်ရစ် ခဲ့ပြန်သည်။ 'မြတ်လေးမှတ်ပိုက် အားထားထိုက်သည်' ဟု ကျွန်တော့် အစီအစဉ်တွင် မထင်မိပေ။ ဤစာအုပ်ကြီးနှင့် ပတ်သက်၍ မကျေနပ်၊ မနပ်နိုင်၊ မပြေနိုင်၊ မလည်နိုင်အောင်ပင် ရှိရသည်။

သို့ရာတွင် ကျွန်တော့် အဖို့ ဖြေသိမ့်သာသော ဆုလာဘ် တခု ရရှိခဲ့၏။ အခြား မဟုတ်ပေ။ စာဖတ် ပြည်သူက ကြည်ဖြူ မြတ်လေးစွာ အားပေးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဤရွှေ ဤမျှ ပြည့်စုံကုန်လုံမှု၊ သပ်ယပ် ခန့်ငြားမှု ရှိခြင်းသည်ပင် အတိုင်းမသိ ကြီးမားသော အားသန်ကြီးပမ်း ထမ်းဆောင်ချက် ဖြစ်ပါပေသည်ဟု ချီးမွမ်းစကား ပါးကြလေသည်။

သို့ရာတွင် မထွေးနိုင် မမျိုးနိုင်သူမှာ ကျွန်တော်သာ ဖြစ်၏။ မတတ်သာပြီ။ ကုန်လွန်ခဲ့ပြီးကို ပြန်လည် တသ၍ အမှတ်အသား ပြုနေခြင်းဖြင့် အကျိုး ကျေးဇူး မရှိတော့သည်ကို ကျွန်တော် သဘောပေါက်ရပေမည်။

နောင်အချိန် အခါပေး၍ အခွင့်သင့်ခဲ့လျှင် - အခွင့် သင့်ခဲ့လျှင် - ယင်းသို့ပင် မယုံမကြည်ဖြင့် စောင့်လင့် နေခဲ့မိသည်။ ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ အနှောင်းပိုင်း ရောက်လတ်၍ ၂ နှစ်နီးပါး ပြည့်လုလု အခါတွင်မူ ဤစာအုပ်ကြီး ပြန်လည် ရိုက်နှိပ်ဖို့ အခါ ပေးပြန်ပေပြီ။ အခွင့် သင့်ပြန်ပေပြီ။

ကျွန်တော့် ဆန္ဒကား ပြည့်ဝပေစွ။ ဤတကြိမ်တွင်မူ စာဖတ်ပြည်သူများ နှစ်သက် လက်ခံသည်ထက် လက်ခံအောင် ကျွန်တော့် ရဲဘော် (ဆရာသူနီ) အောင်သူနီ ပြောသလို "ရေအဏ္ဏဝါ လေလဟာ၊ စက္ကဝါ ပေပါနှင့် ကြီးပြီး၊ စေတနာ နတုံးကြီးကြီးဖြင့်၊ ဟီးချ၍ ရေးလိုက်ဦးမည်၊ ဖြည့်လိုက်ဦးမည်၊ ပြင်လိုက်ဦးမည်၊ မွမ်းမံလိုက်ဦးမည်၊ ဆင်ယင်လိုက်ဦးမည်" ဟု အကယ်ပင် ကြိုးဝါးကာ ကြိုးစားခဲ့မိသည်။

အဘယ့်ကြောင့်၊ ဘာဖြစ်၍၊ အဘယ့်နာ၊ အဘယ့်ပုံဟု ဖြစ်ကြုံ ပျက်ကြုံ သနစ်စုံကို လင်းမပြလိုတော့။ မြင်ကြ တွေ့ကြသည့် အတိုင်းပင်။

တဆက်တည်း အစီရင် ခံလိုသည်မှာ မြန်မာစာပေ သမိုင်းစဉ်တွင် ပဋိပက္ခတို့ ဖြင့် ပြုမ်းလျက် ရှိပေရာ ယင်းတို့ကို ဤစာအုပ်ကြီးထဲ၌သာ တလုံးတည်း ပေါင်းစည်း ဖြည့်စွက်လိုက်လျှင် များစွာပင် ကျယ်ဝန်း သွားပေ လိမ့်မည်။ ကျမ်းလည်း လေး၍ အဖိုးလည်း များကာ၊ ဖတ်ရှုရသူမှာလည်း အခက်အခဲ တွေ့နိုင်စရာ ရှိသည်။

ထိုအကြောင်းအချက်တို့ကို အစစ အရာရာ ငဲ့ကွက် ထောက်ဆ၍ မူလ အရှိကိုပင် သန့်စင် ကြည်လင် အောင် ပြင်ဆင်၍ ပြန်လည် တင်ဆက် လိုက်ရပေသည်။

ကျန်ရှိနေသည့် ကိုလိုနီခေတ်၊ စစ်ပြီးခေတ်နှင့် မျက်မှောက်ခေတ်တို့မှ တိုက်ပွဲများကိုမူ တသီးတသန့် စာတအုပ် ပေတထုပ်အဖြစ် ပြုစုစီရင်၍ မကြာမီအတွင်း မပျက်မကွက် တင်ဆက်ဦးမည်ဖြစ်ကြောင်း သတင်း ကောင်း ပါးလိုက်ရပေသတည်း။

မေမြို့ မိုးကြည်

ဩဂုတ်လ ၂၀ ရက်၊ ၁၉၇၁ ခုနှစ်။

မြန်မာစာအတွက် [ပြည့်ကွက်ကလေးတခု]

မြန်မာစာသည် အမျိုးသား စာပေ ဖြစ်၍ ကျွန်တော်တို့ အဖို့ သင်ကြား လေ့လာ ရေးသားရာတွင် အခက်ခဲ ပြဿနာ မရှိဟု ထင်ရသည်။

သို့ရာတွင် နဖူးတွေ၊ ဒူးတွေ လေ့လာသော အခါ၌ ချစ်ချစ်တောက် ပူပြင်းသော နေရိန်အောက်ဝယ် ကန္တာရ ခရီးကို ကူးဖြတ်သွားလာ နေရသကဲ့သို့ မောဟိုက်ပင်ပန်း နှမ်းနယ်ကြရသည်။

မြန်မာစကား၏ ကျယ်ဝန်း နက်ရှိုင်းမှု၊ ကြီးမားမှု၊ ခမ်းနားမှု၊ စေ့စပ် သိပ်သည်းမှု၊ သိမ်မွေ့မှု၊ နူးညံ့မှု၊ ဩဇာ အလယ်တွင် တဝဲတဝဲ တရစ်ရစ် နှစ်မြှုပ် ကြရသည်က များလှ၏။ မြန်မာစာ ကျွမ်းကျင် လိမ္မာရေး အတွက် မြန်မာစာနှင့် မျိုးမကင်း ဆွေမကင်း ရင်းနှီးနှယ် ကျွမ်းနေသည့် အခြားဘာသာ စကားနှင့် စာပေများ ဖြစ်သည့် တရုတ်၊ ဟိန္ဒူ၊ တိဘက်၊ ရခိုင်၊ ပျူ၊ မွန်၊ ပါဠိ သင်္သကရိုက်တို့ကိုလည်း အစေ့အစပ် အတတ်အအပ် မဟုတ်သော်တမူ တီးမိ ခေါက်မိတော့ ရှိရပေလိမ့်ဦးမည်။ မြန်မာစာထဲတွင် ယင်းဘာသာ စကားနှင့် စာပေသည် အလိုက်သင့်၊ အလျဉ်းသင့် အခွင့်ရှိတိုင် ဝင်ရောက်နေရာယူထား လေရာ ယင်းတို့နှင့် ကင်း၍ ကွာ၍ ရှောင်လွှဲ သွေဖည်၍ မရနိုင်သလိုရှိ၏။

ထို့ကြောင့် အထိုက်အလျောက် ယင်းဘာသာစကားနှင့် စာပေကို မိတ်သင်္ဂဟ အနေဖြင့် ဧည့်ခံကာ ဧည့်ဝတ်ပြု ထားရလိမ့်မည်။

ဤမျှသာလော၊ မဟုတ်သေးချေ။ မြန်မာစာ သက်သက်တွင်ပင် -

စာဆိုအကြောင်း စာဆို စွဲကိုင်သည့် ရေးဟန်သားဟန်၊ ရေးဖွဲ့သည့် အကြောင်းအရာ၊ စာဆို စာအုပ်စာအုပ် စာအုပ်အဆင့် အသွင်ရုပ်ခြံ၊ စာဆို ပြောဆို သုံးနှုန်းသည့် ဘာသာစကား စသည် စသည်ဖြင့် များပြားလှ ဘိသည်။ တဖန် ဘာသာစကားကိုပင် ခေတ်သုံးစကား၊ ရှေးစကား၊ ပေါ်ပင်စကား စသည် အားဖြင့် များပြားလှ၏။

အကြင် စကားလုံး ဝေါဟာရ တလုံးသည် မည်သို့ ရွေ့လျော့ ပြောင်းလဲ ဆင့်ပွားကာ မည်သည့် အနက်ဆောင်ပြီးလျှင် အဘယ်ပုံ အဓိပ္ပာယ် ရှိကြောင်းဖြင့် အကွဲရာ ပဘောဒ၏ သရုပ်သကန်ကို အစိတ်စိတ် အမွှာမွှာ ခွဲထုတ်နိုင်ပေးသည်။ ယင်းသို့ ကြီးမားခမ်းနား လေးနက်ရာတွင် 'ထောင့်စုံ' လှသော မြန်မာစာကို ကျွန်တော်တို့ တတွေက 'အမျိုးသား စာပေ' ဟူသော အကြောင်းပြကလေးဖြင့် မလောက်လေး မလောက်စား သဘောထား၍ ရမည်မဟုတ်။ ပါဠိ ကမ်းကုန်အောင်တတ်၊ သက္ကဋ္ဌ စခန်းကုန်အောင် တတ်သော်လည်း မဆိုင်ပေ။ စင်းစင်းကြီး ကျမ်းရိုး ကုန်အောင် လေ့လာ လိုက်စား သင်ကြား နေ၍လည်း ရမည်မဟုတ်။

ဤသို့ လေ့လာလျှင် သေမင်း၏ ပလုတ်ခံတွင်းသို့ သက်ဆင်းရသည့်တိုင် ပြီးပြည့် စုံလိမ့်မည်လည်း မဟုတ်ချေ။

မြန်မာစာကို သမားရိုးကျ မလေ့လာဘဲ ဦးနှောက် အသစ်ဖြင့် အမြင်ရှင်းရှင်း လေ့လာ လိုက်စား ကြရလိမ့်မည်။

အကြောင်းအရာပိုင်း၊ စာဆို အပိုင်း၊ ရေးဟန်အပိုင်း၊ ခေတ်စနစ်၏ နောက်ခံ အပိုင်း၊ သူမှုဘဝ အပိုင်း၊ သုံးစွဲသည့် ဘာသာစကား အဘိဓာန် အပိုင်း၊ သဒ္ဒါ အပိုင်း၊ သတ်ပုံရေးထုံး အပိုင်း စသည် စသည်ဖြင့် ကဏ္ဍ ခွဲကြရလိမ့်မည်။

ဥပမာ အကြောင်းအရာပိုင်းကို လေ့လာသည် ဆိုကြပါစို့။

အကြောင်းအရာပိုင်းဟု ဆိုရာ၌ ဓမ္မအကြောင်း၊ ရာဇအကြောင်း၊ လောကအကြောင်း ဟူ၍ သမားရိုးကျ သာမည ဖော်ပြရုံမျှဖြင့်သာ မဟုတ်ဘဲ၊ လောက အကြောင်း ဆိုလျှင်လည်း လူ့လောက လူမှုဘဝ၏ အလွမ်း၊ အဆွေး၊ အပူအပင်၊ အသောအရွှင်၊ အတည်၊ အအေး၊ အချစ်၊ အမုန်း၊ အခြောက်၊ အကြောက်၊ အမြောက်၊ အကောင်း၊ အဆိုး၊ အယဉ်၊ အရိုင်း၊ အခံ၊ အစုံ၊ အနာ၊ အကျည်း၊ အရန်းအကန်၊ အလှုပ်အရှား၊ အတိုက်အခိုက် စသည် စသည် အားဖြင့် လောကလူသား စာဆိုသမား၏ ရင်၌ဖြစ်သော စေတနာနှင့် စိတ်စေတသိက် ဆန္ဒအရ ပေါက်ဖွားလာသည့် စာအစုစုကို အဆစ်အပိုင်း ခွဲခြားမှု ပြုနိုင်ပေသည်။

ထိုစာစု၏ အကျိုး အပြုကို စစ်ထုတ်နိုင်သည်။ အရည် အကဲဖြတ်၍ ဝေဖန်ရေး လုပ်နိုင်သည်။

လူမှုရေးတွင် အလေးကဲသလော၊ အနုပညာ ရသဘက်တွင် အလေးကဲသလော၊ ဘာသာဝါဒ အယူအဆ ဘက်သို့ အလေးကဲသလော၊ နိုင်ငံရေးတွင် အလေးကဲသလော စိစစ် စောဒနာနိုင်သည်။ အဖွင့်ဦးကာ လုပ်နိုင်သည်။

အမျိုးသား၏ သမိုင်း ဓလေ့ထုံးစံနှင့် ရန်ကို ရှုရှုနိုင်သည်။ စဉ်းစား ဆင်ခြင်ဉာဏ် သက်ဝင်နိုင်သည်။ အတိတ်ကို အောက်မေ့၍ မျက်မှောက် အခြေကို အမွေပြုနိုင်အောင် ဖန်တီးပြီးလျှင် အနာဂတ်ကို မျှော်မှန်းနိုင်ပေသည်။ လမ်းညွှန် ဦးဆောင်နိုင်သည်။

ယင်းသို့လျှင် မြန်မာစာကို လေ့လာရာတွင် တာဝန် မြောက်မြားစွာ ရှိနေပေသည်။ ဤတာဝန်များကို တယောက်အားနှင့် ထမ်း၍လည်း မရနိုင်ပေ။ အစွမ်းအစ ရှိသမျှ စေတနာ အလှ ကိုယ်စီဖြင့်သာ အပိုင်းကဏ္ဍလေးများ ခွဲခြားကာ အရင်းကိုင်နိုင်သူက ကိုင်ပြီး အလယ်ကို ချိန်နိုင်သူက ချိန်၍ အဖျားဆွတ် နိုင်သူက ဆွတ်ကြဖို့သာ ရှိသည်။

ဤပုံကြမ်း ဤ အကြမ်းဖျင်းထည်ကလေးများ ရအောင်ပင် များစွာ ကြိုးစားရ ပေလိမ့်ဦးမည်။ ပုံကြမ်းများ အကုန်အစင် စုံစုံလင်လင် ရှိမှ အနှစ်အရသာကို ဖွေရှာနည်း ရယူဖို့က တပိုင်း ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော် 'စာပေတိုက်ပွဲ မှတ်တမ်း' သည် မြန်မာစာတွင် လိုအပ်နေသော ထောင့်တခုမှ ပုံကြမ်း တခုကို အဆစ်အပိုင်း ပြု၍ ခွဲထုတ် ဆွဲပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဖြည့်ကွက်ကလေး တခုပင် ဖြစ်သည်ဟု ယူဆ၏။

ဤစာမျိုးလည်း လိုအပ်သည် ထင်၍ ကျွန်တော် တာဝန်ရှိသည် ထင်သည့် ဘက်မှ စု၍ ဆောင်း၍ ရေး၍ ကျမ်းတစောင် ဖြစ်အောင် ထုတ်ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤအတွက် ကျေးဇူးတင်ဖို့ မလိုပေ။

အချို့က ဆိုကြလိမ့်မည်။

အဘယ့်ကြောင့် ဖြစ်ခဲ့ ပျက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည့် အဟောင်းအဟောင်းကို အသစ်အသစ် ဖြစ်အောင် လုပ်ချင်ရ သနည်းဟု။

ယင်းသို့ ဆိုသူသည်

"သမိုင်းမှတ်တိုင်ကို မဏ္ဍိုင်ပြု၍ လူသားများ၏ ပဋိပက္ခ အဖုံဖုံမှ ရအပ်သည့် အသိအမြင်ကြောင့် လူ့လောက အဆောက်အဦကြီး အစဉ်အားဖြင့် အဆင့်ဆင့် တိုးတက် မြင့်မား ဝေစည် လာရသည့် ဖြစ်စဉ်ကို မေ့နေသူ (သို့မဟုတ်) မေ့ပျောက်၍ မဖြစ်နိုင်သည့် သမိုင်း မှတ်တိုင်ကို မိုက်မဲစွာ ရိုက်ချိုး လိုသူသာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။"

ဤအပြောမျိုးကို ဥပေက္ခာ ပြုရချိမ့်မည်။ လုပ်စရာများကား ရှိပေသေးသည်။ လုပ်သင့် လုပ်ထိုက်၊ လုပ်လည်း လုပ်ရမည့် အလုပ်ကို ဆက်လုပ်ကြဖို့သာ အရေးကြီးလေသည်။

မေမြို့ မိုးကြည်

၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၁ ရက်။

တတိယအကြိမ်အတွက် အမှာစာ

ယခုအခါ ဤ 'မြန်မာစာပေ တိုက်ပွဲ' စာအုပ်ကြီးကို ပေါင်းချုပ် အနေဖြင့် တတိယ အကြိမ် အဖြစ် ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေ လိုက်ပြန်ပါပြီ။ ယခင် အုပ်တွဲကလေးများ ခွဲ၍ ထုတ်ဝေခဲ့မှုကို ပုံနှိပ် သမိုင်းစဉ် အဖြစ် ရေတွက်ထားခြင်း မရှိပါ။

ဤစာအုပ်ကြီး ဒုတိယ အကြိမ် ရိုက်နှိပ် တတိယ အကြိမ်ရိုက်တို့၏ကြား ကာလမှာ ၁၅ နှစ်တာမျှ နှစ်ပရိစ္ဆေဒ ခြား၍ ကြာညောင်း ခဲ့ပေပြီ။ တိုက်ပွဲတခု တိုး၍ တခုဖြုတ်ခဲ့ခြင်း တိုက်ပွဲ တခုတွင် စာပိုဒ် အချို့ကို အကြောင်းကြောင်း ထောက်ရှု၍ ပြုခဲ့ခြင်းမှ အပ ထူးခြားမှု မရှိလှပါ။ ပကတိ အရှိ အခြေကိုပင် ထပ်မံ၍ ဝေငှခြင်း ပြုလိုက်ပါသည်။

ဒုတိယ အကြိမ် ရိုက်နှိပ်စဉ်က အားရှိ အင်လိုက် တိုးချဲ့ ရိုက်နှိပ်ရန် ဆန္ဒ ရှိသော်လည်း အထ မမြောက်ခဲ့ကြောင်း ဝန်ခံခဲ့ပေသည်။ စာအုပ်ထုထည် ကြီးမားသည်နှင့် အမျှ စရိတ်စက များပြားကာ တန်ဖိုးလည်း ကြီးမားလာမည် ဖြစ်၍ စာဖတ်ပြည်သူကို ငဲ့ကွက်သောအားဖြင့် မူလ အရှိအတိုင်းပင် စီစဉ်ကြောင်း ပြောဆိုချက် ပေးခဲ့ ပေသည်။

မြန်မာ စာပေ၏ ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှု သမိုင်းတလျှောက် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ဝိရောဓိတရား၊ ပဋိပက္ခတရား တို့သည် များပြားလှစွာ၏။ ဤပဋိပက္ခ ဝိရောဓိတို့ကို အရင်မူလပြု၍ စာပေပင်စည်ကြီး ဖွံ့ဖြိုးပြီး တိုးပွားစေရန် ကြိုးစားခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်၍ များစွာပင် အလေးထား မိပေသည်။

ဤတရားတို့ကြောင့် ဤစာပေ ပင်စည်ကြီးသည် ဤမျှ သန်လာရသည်၊ အနှစ် တည်လာရသည်၊ သန်မာ ထွားကြိုင်း လာရသည်။ ဝေစည် ဖွံ့ဖြိုး လာရသည်ကိုမူ မည်သူမျှ မငြင်းဆိုနိုင်ပေ။

ယခုလည်း ဤတရားကို ပွားများဆဲပင်၊ နောင်လည်း ပွားများကြဦးမည်မှာ ယုံမှားဖွယ်ရာ မရှိပါပေ။ စာပေတိုးတက်မှု အလျဉ်း တသွင်သွင် စီးဆင်းရာ စီးဆင်းကြောင်း ကောင်းမြတ်လှသော အရှိန်အဟုန်ကို ဤတရားတို့က ကြီးစွာသော အထောက်အပံ့ ပြုလျက် ရှိသည်ကိုလည်း တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။

ကျွန်တော့် အနေဖြင့် ဤအခန်းကဏ္ဍကို အမှတ်မထင် ယူခဲ့မိရာ စွဲမြဲစွာ ဆက်လက် တာဝန်ယူဖို့ အရေးမှာ ကျွန်တော်၏ ဦးခေါင်းပေါ် ကျရောက်လျက် ရှိပါ၏။ ဤတာဝန်ကို မမှီတ်မသန် ယူဦးမည် ဖြစ်ကြောင်းဖြင့်လည်း ကြံကြိုက်ခိုက်တွင် သတင်းစကား အကြွင်းမထားဘဲ ပြောကြား လိုပေသည်။

သို့ရာတွင် အထက်တွင် ဆိုခဲ့သည့် အတိုင်း သမိုင်း ဖြစ်ပေါ်မှုတွင် ယင်းတရားတို့သည် များပြား လွန်းလှ၍ စနစ်တကျ ခေတ်စဉ် ခွဲ၍ မတင်ပြနိုင်သော်မှ ရှိစေ၊ အုပ်တွဲကြီးများ ခွဲ၍ ထပ်မံ တင်ပြမှ ပြည့်စုံတော့မည်ကို အမိအရ သဘောပေါက် လာပါသည်။

ခွဲခဲ့သော် လက်လှမ်းမီသေးသော မျက်မှောက် တိုက်ပွဲများကိုမူ အတတ်နိုင်ဆုံး ဥပေက္ခာ ပြုချိမ့်မည်။ အဂတိတရား အနည်ထိုင်ချိန်ကို စောင့်လင့်သင့်သည်ဟု ထင်၏။ စာရေးဆရာ လင်းယုန် ဘဝင်း ပြောသကဲ့သို့ အနှစ် ၁၀၀ လောက်စောသည်ဟု မဆိုနိုင်သော်လည်း စောတော့ အတော်ပင် စောပါသေးသည်။ ရှာ၍ ဖွေ၍ ဖတ်ရှု စဉ်းစားရန်၊ ဆင်ခြင်ရန်၊ သတင်းမေးရန် မျဉ်းတပြေးမျှ မဝေးသေး၍ အခက်အခဲ မရှိလှသေးပါ။ လူငယ် အင်အားစု များကမူ မျက်မှောက် တိုက်ပွဲများကို ရေးရန် မကြာခဏ တခါတလဲလဲ ပူဆာခဲ့ကြပေသည်။ တိမ်မြုပ်လှ၊ ပျောက်ကွယ် လှ တိုက်ပွဲ အနတ္တ ထုထည်တို့ များပြားစွာ ကျန်ရှိနေသေးပေရာ ပေါင်းချုပ် ဒုတိယအုပ်အဖြစ် ဆက်လက် ကြိုးပမ်း နေပါကြောင်း သတင်းကောင်း ပါးလိုက်ရပေသည်။

ယခု ဤစာပေ တိုက်ပွဲကြီးကိုမူ မူလပြကတော့ အတိုင်း တင်ဆက်အပ်သော အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ မသိန်းနား ဝိုးတဝါး ဖြစ်ကြသော လူလတ်ပိုင်းနှင့် ဤမှာဘက် မျိုးဆက်တို့ အတွက် ကွက်လပ်သဖွယ် မဖြစ်ပါစေရန် ရည်သန်၍ ပြန်လည် မြူးဝင့် ထူးတင့်အောင် သင့်လျော်စွာ စိုက်မတ် ပေးလိုက်ရပေကြောင်း။

မေမြို့ မိုးကြည်

(၂၁၊ ၆၊ ၈၅)

၁၃၄၇ ခုနှစ်၊ ပထမ ဝါဆိုလဆန်း ၅ ရက်။

ကျေးဇူးတင်စကား



ဤ "မြန်စာစာပေ တိုက်ပွဲများ" စာအုပ် တတိယ အကြိမ် ရိုက်နှိပ်ရာတွင် ... အဖက်ဖက်မှ စိတ်စွမ်းအား ဉာဏ်စွမ်းအား ကိုယ်စွမ်းအားဖြင့် စေတနာထား၍ ကူညီကြသော ဆရာသမား မိတ်ဆွေ ရဲဘော်များကို ကတညူတ ကတဝေဒီ တရားတော်အရ ကျေးဇူး တင်လှပါကြောင်းဖြင့် စကားဆိုပါရစေ။

(အထူးသဖြင့်) တိုတောင်းလှသော အချိန်ပိုင်း ကလေးအတွင်း အပြင်း အထန် ကြိုးစား စီ၊ ရိုက် ပေးကြသော ဆရာခင်နှင့်တကွ 'ဇွဲ' အဖွဲ့သားများကို လည်းကောင်း၊ ပန်းချီ ဆရာစံတိုးကို လည်းကောင်း၊ စာပြင် ဆရာကြီးများ ဖြစ်ကြ သော ဦးကျော်စိန်နှင့် ဦးအေးကျော်တို့ကို လည်းကောင်း ကျေးဇူးတင်ရှိလှပါကြောင်း ဖြင့် ထပ်မံ ကျေးဇူးတင် စကားဆိုပါသည်။

မေမြို့ မိုးကြည်
(၂၀၁၆၊ ၆၊ ၈၅)

ရှင်ဥတ္တမကျော်နှင့် မောင်ကျဘမ်း

ပုဂံသားကလေး မောင်ကျဘမ်း

သူငယ်မည်မှာ မောင်ကြံဘမ်း ဖြစ်၏။ သူ၏ ဖွားရာ ဇာတိမှာ ပုဂံရွှေပြည်၏ တခုသော မှန်ကြိုတန်းရပ် ဖြစ်လေသည်။ အမိအဖ မည်ရည်မှာ ဦးဉာဏ်လင်းနှင့် မနှင်းဇံ ဖြစ်သည်ဟု ဆို၏။ မွေးချင်း ၅ ယောက်တိတိ သူမိဘများက မွေးဖွား ပေးလိုက်သော်လည်း အဖတ်မတင်ဘဲ ထူးထူးခြားခြား သူတဦးတည်းသာ ကျန်ရစ်ခဲ့လေသည်။ သူမိဘများကား သားသမီး ရတနာကို တမက်တမော ရှိလှသည်။ ဥမကွဲ သိုက်မပျက် စည်းစည်းလုံးလုံး မိသားစု အမြဲဖွဲ့၍ အပြုံးပြုံး တရုန်းရုတ် နေလိုသည့် ဆန္ဒ ကြီးမားဟန် ရှိသည်။ သို့ရာတွင် မွေးလိုက်တိုင်း မွေးလိုက်တိုင်း တယောက် ဖြုတ်ကနဲ ဖြုတ်ကနဲ မရဏ၏ ပလိုတ်ခံတွင်းသို့ သက်ဆင်း သွားရရှာသည်ချည်း ဖြစ်လေသည်။

ဤသတို့သားကိုမူ အရင်ကလေးများ နည်းတူမျိုး အဖြစ်မခံနိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် အလွန်အမင်း ကြိဖန်အားထုတ် ၍ အသက်တချောင်း သားတဦးကို အမိအရ (ဖမ်း)ယူခဲ့ရလေသည်။ ဤအခြေအနေ ဤသဘောကို ပညဝါပဏ္ဍိတ် ပုရောဟိတ်တို့ကို ပြောပြသောအခါ ပုဗ္ဗယတြာ ယထာရဟ ချေပသည့်အနေဖြင့် 'မောင်ကြံဘမ်း' ဟု မှည့်ခေါ်လိုက် သည်။

မောင်ကြံဘမ်းကား 'တောက်မည့်မီးခဲ တရဲရဲ' ဟူသော စကားပုံအတိုင်း အချိန် အရွယ်ရောက်မှ စွယ်စုံ မုံသောက် ပညာရှင် တယောက် ဖြစ်လာသူ မဟုတ်ပေ။ ငယ်စဉ်တောင်ကျေး ပုလုကွေးလေး ဘဝထဲကပင် ဉာဏ်သွေး ဉာဏ်ရည် အစွယ်အငေါလောဖြင့် တောက်တောက်ကြွားကြွား ဝံ့ဝံ့စားစား လူ့လောကကြီး အလယ်တွင် ဝင်ရောက်လာ သူ ဖြစ်သည်။ သူ့ဘဝ၏ အစဉ်ကို ခြေကစ၍ အသာအယာ လွှာကြည့်လိုက်လျှင်ပင် သူကား နှယ်နှယ်ရရမဟုတ် ကြောင်း အရိပ်အဆင် ပေါ်လွင်နေသည်။ သဘောသကန် သရုပ်သဏ္ဍာန် ပြုလာသည်။

တောက်မည့်မီးခဲ တရဲရဲ

မောင်ကြံဘမ်း အသက်ကား ခုနစ်နှစ်မျှသာ ရှိသေးသည်။ သို့ရာတွင် သူကား ဇာတိပြုလေပြီ။ တနေ့တွင် အမြောင်အပါး ကပ်နေသော သတ္တဝါတကောင်ကို လက်ထဲ ဆုပ်ကိုင်၍ ကိုရင်ကြီးနှင့် ကျောင်းသားတို့ 'အိမ်မြောင်' ခေါ်ရမည်။ 'ကျောင်းမြောင်' ခေါ်ရမည်ဟု ပြဿနာ ဖြစ်နေလေရာ၊ ခုနစ်နှစ်သား မောင်ကြံဘမ်းက ဝင်ရောက်၍ ဖြေရှင်း ပေးလိုက်ရလေသည်။ အိမ်မြောင်လည်း မဟုတ်၊ ကျောင်းမြောင်လည်း မဟုတ်၊ လက်ထဲမှာ လက်ရှိ ရှိသော အမြောင်နေ နေသော အကောင်ဖြစ်၍ 'လက်မြောင်' ခေါ်ရမည် ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ရှင်းလင်း၍ ကျေအေးမှုကို ယူလိုက်လေသည်။ တဆက်ထဲပင် မောင်ရှင်နာဂနှင့် မောင်ရှင် ကောသလ္လတို့၏ ထန်းလျှက် ခိုးစားမှု ပြဿနာကိုလည်း ထက်မြက်သော ဉာဏ်အမြင်ဖြင့် အလားတူ ဖြေရှင်း ပေးလိုက်ရ ပေးသေးသည်။

ယင်းသို့လျှင် အရွယ်နှင့် မတန် ဆင်ခြေဆင်ကန် လျှင်မြန်သော ဉာဏ်သွားဖြင့် စကားကြွယ်လွန်းကာ အလိမ် မာ ကြီးလှသောကြောင့်ပင် ကျောင်းမှ ဆရာတော်နှင့် တကွ အကြီးအကဲများက သူ့နောင်ရေး အတွက် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ဖြစ်ကြရသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဤမျှ ပညာထက်မြက်၍ ဉာဏ်တံခွန် ထူးလွန်းလျှင် ကြောက်ခမန်း လန့်ခမန်း တိုင်းပြည်အဝန်း ထီးနန်းပေါက်မျှ ကျော်ကြားမှု ရချိမ့်မည်။ ယင်းသို့ ရရှိလာသော ကျော်ကြား အောင်မြင်မှုကို အကြောင်းပြု၍ အတ္တမာန စွယ်မြဲမြဲနှင့် ခေါင်းထောင် ထခဲ့သော် မင်းမိုးစိုးကပ်ပြုကလည်း ခက်လတ်မည်။ ရဟန်းဖြစ် ကလည်း ပျက်လတ်မည်ဟုပင် နိမိတ် ဖတ်ထားကြရလေသည်။ အနီကဲ့သို့သော မာယာဝဇ္ဇနဉာဏ် ပြည့်ကြွယ် ပေါ့ယက်လှသည့် မောက်ကျဘမ်းကား 'တဆယ့်နှစ်နှစ်သားသော် သင်ရိုးဖြစ်သော အောက်စာ စောင်းငယ်တို့ကို ကိစ္စ ပြီး၏။ တဆယ့်သုံးနှစ်သားတော် ဆယ်ဖွဲ့သော ဇာတ်တော်တို့ကို ငြိမ်း၏။ တဆယ့် ငါးနှစ်သားတော် သဒ္ဓါကြီး၌ သုတ်ပြီး ရုတ်ပြီး ဓာတ်ပစ္စည်းကို ငြိမ်းရုံမျှမက၊ အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟမည်မှန်း လက်သန်း အဋ္ဌကထာလာသည့် အတိုင်း သရုပ် သရူပ ရှင်း၏' ('ကဝိ သေနင်္ဂဗျူဟာ ကျမ်း' - ၅၈) ဟု အဆိုရှိလေသည်။

မောင်ကြံဘမ်းသည် ၁၅ နှစ်သားတွင် သာမဏေ ဝတ်၍ သာမဏေ ဘဝတွင်လည်း ဉာဏ်ကွန်ချာ အကန် ကန်ဖြင့် ပတ္တပာ ဖြန့်ခဲ့လေတော့သည်။

တခါ၌လည်း တနေ့လျှင် ဂါထာ ၅၀ ခန့်မျှ အာဂုံ အာဂမ ရသည်ဟု ဆိုသော ပဂေး ဒါယိယာမကလေး နှစ်ဦးနှင့် အခြေအတင် ရင်ဆိုင်ရလေသည်။ ရင်ဆိုင်ရမှု၏ အဆုံး၌ ဒါယိကာမ နှစ်ဦးသည် အရူးဖြင့်ပိုင်း၍ ခွဲခွာ သွားကြရရှာသည်။ ဒါယိကာမ ၂ ဦး၏ ဉာဏ်ပညာကို အရင်းမှ ကိုင်၍ ဖြိုဖျက်လိုက်သည့် အပြင်၊ မိသားစုအောင်လည်း စကား 'ကြော' ကလေးကိုပါ အဆစ် ထည့်လိုက် လေသေးသည်။ ဤသည်မှာ သူ၏ ပင်ကိုယ် 'ဉာဉ်' ကလေး

ဖြစ်လေသည်။ ဒါယိကာမ ကလေး နှစ်ဦး အပေါ် ပိပိယိယိ စကားကလေးဖြင့် 'ကြော' ၍ အနိုင်ပိုင်းလိုက်ပုံမှာ သိမ်မွေ့ လှ၏။ ကြည့်ဦး။

"ငါစကားတစ်ခွန်း မေးလိုသည်။ ယခု ဖြေနိုင်လျှင်လည်း ဖြေကြားခဲ့ပါ။ ယခု မဖြေနိုင်လျှင်လည်း နောင်ကြိမ် ကြိုက်သော အခါမှ ဖြေကြားလော့။ မေးလိုသော အကြောင်းကား အကြင်မိန်းမသည် လှပ တင့်တယ်သော ဝတ်စား တန်ဆာကို ဝတ်ဆင်လျက် နံ့သာမှုန့် ကသယ်မှုန့် စသည်ကို လိမ်းကျံ၍ သွားလာ၏။ ထိုမိန်းမပျိုအား တဦးသော ယောက်ျားသည် ကာမယာဂနှင့် စပ်သော စိတ်လည်း မရှိ။ ကိုယ်လက် အင်္ဂါဖြင့်လည်း မထိခိုက်။ ဂန္ဓာရုံကို လွန်စွာ အလိုရှိ၍ နံ့သာမှုန့် ကသယ်မှုန့်ကိုသာ နမ်းသော အဖြစ်ဖြင့် မျက်နှာ ပါးပြင်ထက်၌ လိမ်းကျံလျက် ရှိသော နံ့သာမှုန့် ကို နှာခေါင်းဖြင့် ထိခိုက်၍ နမ်းရှုခြင်းကို ပြုလုပ်အံ့။ ဤသို့ ပြုလုပ်သဖြင့် အမျိုးသမီးကောင်း မိန်းမပျိုသည် အလွန်ပင် ရှက်စနိုးရကား - ထိုယောက်ျားအား တရားစွဲဆို လိုသော် နံ့သာမှုန့်ကို နမ်းသောအမှု စွဲရမည်လော။ သို့မဟုတ် မျက်နှာ ပါးပြင်ကို နမ်းရှုသည့် အဖြစ်ဖြင့် စွဲရမည်လော။ ဤတရားကို ခင် နားလည်းလျှင် တရားလမ်းမှန်ဖြင့် စွဲဆိုသော် အဘယ်သို့ စွဲခြင်းငှာ ထိုက်သနည်းဟု စွဲနည်းကို သေချာစွာ ငါ့အား ပြောကြားခဲ့ပါ" ('ကဝိ သေနင်္ဂဗျူဟာ ကျမ်း' - ၆၀) ဟု ကလိလေသည်။ ဤသည်မှာ မောင်ကြံဘမ်း၏ 'ဇာတိ' အရိပ်အစွန်းကလေး ဖြစ်လေသည်။ မိမိ ပညာကို မိမိ အစွဲအမြဲ ယုံကြည် အားကိုးမှု ရှိလေရာ - ယုံကြည် အားကိုးသည်နှင့် အမျှပင် တဖက်သားကို မထိမဲ့မြင် ပြုချင်သည်။ အပေါ်စီး ကြည့်ချင်သည်။ ကြည့်လည်း ကြည့်နိုင်သည်။ တဖက်သား၏ အားပျော့ချက်ကို အကွက်ကောင်း ယူပြီးလျှင် လည်း မခံချည် မခံသာဖြစ်အောင် ကလိတတ်လေသည်။ နောက်တတ်သည်။ ပြောင်တတ်သည်။ အရူး လုပ်တတ်သည်။ စကားဖြင့် နိုင်ယူတတ်သည်။ တရားဖြင့်လည်း အနိုင်ယူတတ်၏။ အလှည့်အပတ် အကွေ့အဝိုက် အဆွဲအငင်ဖြင့်လည်း အနိုင်ယူတတ်၏။ တဖက်သားအပေါ် အနိုင်ယူနည်းမျိုးကား စုံလင်ဘိ၏။

ဤကိစ္စ၌လည်း မည်သို့မျှ တရားစီရင်၍ မရနိုင်မှန်း သိသော်လည်း ရှာရှာကြံကြံ ခဲခဲကတ်ကတ် စကားဖြင့် ဒါယိကာမ နှစ်ဦး အပေါ်တွင် အနိုင်ယူလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

လူမည်း မောင်ကြံဘမ်း၊ ရှင်မည် ရှင်ကုဏ္ဍလကား တဖက်၌ ပင်ကို အရည်အသွေး နှုတ်ရေး ကြွယ်လှ သည်နှင့် အမျှ တဖက်မှလည်း ကိုယ်ခံ ပညာဟု ဆိုအပ်သည့် လောကုတ္တရာ စာပေကို သမဏေ အဖြစ် တဆယ့်ငါး နှစ်မှ အားသစ် ကြိုးစား၍ သင်ကြား အားထုတ်ခဲ့ရာ တဆယ့်ရှစ်နှစ် သားသော် - အဘိဓမ္မတ္တာဘာဝနီ ခေါ် ဋီကာကျော် ကျမ်းကြီးနှင့် တကွ၊ အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာကြီးကို ရှေ့နောက် ပလ္လင် ကုန်စင် ပေါက်မြောက်၍ အထောက်အထား အကိုးအကားတို့ မြောက်မြားပေပုံ နှုတ်ဝယ်ငုံ၍ စုံလှသူ တဦး ဖြစ်နေချေပြီ။

မြင့်မြတ်သော ဘဝသို့

ရှင်ကုဏ္ဍလသည် အသက် ၂၀ ပြည့်သော အခါ ပဉ္စင်း အဖြစ်သို့ တက်လေသည်။ ရဟန်း တဝါ အရတွင် ဝိနည်း ငါးကျမ်းနှင့်တကွ ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာကြီးကို နိဿုလွတ်ပါဠိ ကြည့်၍ လှည့်ရွက် ပြန်လှန် အနက်မှန်အောင် သမ္မန်နိုင်၏။

ထို့နောက် အဋ္ဌကထာကြီး စသည်တို့နှင့် အဘိဓမ္မာညဝါ စခန်းကိုလည်း အားစွမ်းရှိသမျှ ကြိုးပမ်း၍ သင်ကြား ပြန်၏။ ဤသို့ လောကုတ္တရာ စာပေကို အားကြီးခန့် သင်ယူဆံ့မှာပင် အရပ်ရပ် အတတ် ပညာများနှင့် လောကီရေး ဖြစ်သော ဓမ္မသတ် ရာဇသတ်တို့ကိုပါ အပတ်တကုတ် ကြည့်ရှု လေ့လာခဲ့ပေသေးသည်။ ဤနည်းဖြင့် ပညာများ ရှာမှီးလာခဲ့ရာ ငါးဝါခန့် အသက် ၂၅ နှစ်ခန့်မျှ ရှိသောအခါ လူထွက် လိုလာသည်။ သာသနာ့ဘောင်၌ မွေ့လျော် ပျော်ပိုက်ခြင်း မရှိတော့၍ လူထွက်မည် ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ကြေညာလေတော့သည်။

လူပြန်တော် ဘဝသို့

ဤသတင်းကို ဆရာတော် ဘုရားကြီး ကြားလေရာ အလွန်တရာ ဝမ်းနည်းခြင်း ဖြစ်တော်မူရာ၏။ ကြီးမားလှသော စေတနာ ဆန္ဒဖြင့်လည်း လူမထွက်ရန် အဆုံးအမ ဩဝါဒကထာ ဂါထာဖြင့် ဆရာတော် ဘုရားကြီးက မေတ္တာ ရပ်ခံတော်မူသည်။ မရပေ။

ရှင်ကုဏ္ဍလ ခေါ် (မောင်ကြံဘမ်း) ကား လူထွက်လိုက်ပြီ။ ယင်းသို့ သာသနာ့ ဘောင်မှ ထွက်၍ လူ့ဘောင်သို့ ဆင်းခဲ့သော အခါ၌လည်း မောင်ကြံဘမ်း၏ ဘဝကား သာယာ စိုပြေလျက် အခြေအနေ မပျက်ခဲ့ချေ။ အကြောင်းသော် ကား ဂန္ဓန္တရ၊ သိပ္ပပညာ အဝဝတို့ကို ကျနသေချာအောင် ရက်ရှည်လများ ကြိုးစားသမှု ကြည့်ရှုအားထုတ်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ရပ်ရေး ရွာရေး လူထု အစည်းအဝေးများမှ အစ ခက်ခဲသော တရား၊ အံ့အဲဖွယ်သော ပြဿနာ၊ ထူးဆန်း ရှုပ်ထွေး လှသော လူမှုရေး ပြဿနာ အဝဝတို့ကို ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာ ဆုံးဖြတ်စီရင်၍ ရှေ့ဆောင် ရှေ့ရွက် ပြုနိုင်သောကြောင့်

ပေတည်း။ ဩဇာ တိက္ကမ ကြီးမားသည့် သက်ကြီး ဝိုလ်ပုံ အလည်တွင်လည်း ထည်ထည်ဝါဝါ ခန့်ခန့်ညားညား ရှိလေသည်။

ရှေ့နေဘဝ

ထိုသို့ ဓမ္မသတ်၊ ရာဇသတ်မှ အစ ဂန္ထန္တရ ဗဟုသုတ ပြည့်ဝ ကုံလုံ၍ ဝိုလ်ပုံအလယ် အများအလယ်၌ တင့်တယ်လှသူ တယောက် ဖြစ်ရကား ... မောင်ကြံဘမ်း၏ သတင်းစကားသည် မြို့ကျေးအဝန်း ပျံ့နှံ့၍ နေ၏။ မင်းပေါက်ရုံး နံပျံ့၍လည်း ရှိချေ၏။ ပုဂံမြို့နှင့်တကွ အရပ်ရပ်မြို့၌ အမှုအခင်း ဖြစ်ပွား၍ မင်းရှေ့စိုးထံ တရားမပြတ် ခဲကတ်သော ပြဿနာ ဖြေရှင်းဖို့ ကြံကြိုက်သော အခါတိုင်း သူထက်ဝါ ကူညီဖေးမဖို့ အရေး အတွက် ပြေးလာကြ၏။ မောင်ကြံဘမ်းထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ 'လိုက်ပါလှည့်၊ ယူပါလှည့်၊ လာပါလှည့်' ဟု ဓနငွေကြေး ဥစ္စာပေး၍ မိမိတို့၏ ကိုယ်ရေး ပြုလုပ် ပြောဆို ပေးပါရန် ငှားရမ်းကြ တောင်းပန်ခယ အဘိယာစက ပြုကြသူများကား ပေါများ ဘိတော့သည်။

မောင်ဖြူနှင့် ခင်မဲတူ

ကနဦးဆုံး မောင်ကြံဘမ်း ရှေ့နေအဖြစ် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက် ပေးရသော အမှုမှာ ရမည်းသင်း မြို့သူကြီးသား မောင်ဖြူနှင့် နင်းကြမ်းဝန်မင်း သမီး ခင်မဲတူတို့၏ အမှုအခင်း ဖြစ်သည်။

မောင်ဖြူက မချို့မြဲသော နှုတ်ထွက်နှင့် မည်းနက်သော အသားအရေ ရှိသောကြောင့် ခင်မဲတူကို ဆေး၊ ကွမ်း၊ လက်ဖက်ကမ်း၍ လင်ခန်း မယားခန်း ကွာရှင်း ပြတ်စဲလိုမှုပင် ဖြစ်၏။ မောင်ဖြူက သူ့ဘက်မှ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ရန် ပဲခူး ပံ့ပိုးသောတို့မြို့နေ အောက်ပြည် အောက်ရွာတွင် ဘက်စံမရီ ထင်ရှား ကျော်ကြားလှသည့် ရှေ့နေ မောင်မိုးကို ငှားရမ်း၍ ခင်မဲတူက ပုဂံမြို့ နေသော မောင်ကြံဘမ်းကို ငှားရမ်းလေသည်။

ဤအမှုမှာ တောင်ငူမြို့ဝန်မင်း ရုံးတွင် ဆိုင်ရလေရာ နှစ်ဖက် ရှေ့နေများ အစွမ်းကုန် ကြဲရာ၊ နွဲ့ရသည့် ပွဲကြီး ဖြစ်လေသည်။ ဆိုင်ရပြီ ဆိုသည်နှင့်ပင် မောင်မိုးနှင့် မောင်ကြံဘမ်းတို့သည် အစွမ်းကုန် ဓမ္မသတ်၊ ရာဇသတ်၊ ဖြတ်ထုံး တို့ကို ကိုးကား ထောက်ညွှန်၍ လျှောက်လဲချက် ပေးကြလေသည်။ စစခြင်း မောင်မိုးက လျှောက်လဲဟန် ဆင်ခြေတခု ပေးလိုက်သည်မှာ

"ပိတုန်ရောင်မဲ၊ မင်းထက်မဲသည်၊ မဲမဲတူတူ၊ မိမဲတူ ငဖြူ ကွာသင့်၊ မကွာသင့် ထောက်ချင့်တော်မူပါ ဘုရား" ဟု အဆိုပြုလေသည်။

ထိုအခါ ခင်မဲတူ၏ ရှေ့နေ မောင်ကြံဘမ်းက

"ခုမမမဲ၊ ရှေးကမဲသည်၊ မဲမဲတူတူ၊ မိမဲတူကို ငဖြူ ကွာထိုက်၊ မကွာထိုက်၊ ထိုက်သက်ရာ ဆင်ခြင်တော်မူပါ"

ဟု လျှောက်လဲခဲ့ပေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် မောင်ကြံဘမ်း၏ လျှောက်ဟန်ဆင်ခြေကို ပဓာနထား၍ နည်းမှန် လမ်းမျှ ယထာဘူတကျစွာ မောင်ကြံဘမ်းကို အနိုင်ပေးလိုက်၏။ မောင်ဖြူနှင့် ခင်မဲတူလည်း ပြကတေ့မူလ ဆက်ဆံ ပေါင်းသင်းရင်း အတိုင်း ဆက်ဆံ ပေါင်းသင်း ကြရတော့သည်။

ဤအချိန်မှစ၍ လူစုလူဝေး ရှိတိုင်း မောင်ကြံဘမ်း၏ အကြောင်းမှလွဲ၍ အခြားဘာမှ မပြော မဆိုကြတော့ပေ။

ဤစကား စစ်ပွဲမှ စ၍လည်း မောင်ကြံဘမ်းကို တဖက်သူ၏ စကားအကျကို ဘမ်း (ဖမ်း) ယူ၍ ပြောဆိုရာတွင် လျှင်မြန် သွက်လက်ရုံသာ မဟုတ်ဘဲ၊ စကားလည်းလှ၊ တရားလည်း ကျအောင် ပြောတတ်သည်ဟု ဆိုကာ ရဟန်း ရှင်လူ နှုတ်ဖျားတွင် (မောင်ကျဘမ်း) ဟူသော အမည်ဖြင့်သာ တရိုက်ထိုး ရေပန်းစား လေတော့သည်။

ပွဲစား မောင်သော်တာနှင့် လှေသူကြီး မောင်ရွှေဝ အမှု

ရေပန်းစားနေသော မောင်ကျဘမ်းသည် တပွဲပြီး တပွဲ ကြဲ၍သာ နေ၏။ ကြဲရသော ပွဲများတွင် ညောင်ဦးမြို့ ဆိပ်ကမ်းနေ ပွဲစား မောင်သော်တာနှင့်၊ လှေသူကြီး မောင်ရွှေဝတို့ အမှုလည်း ပါဝင်၏။ ဤအမှုတွင် ခက်ခက်ခဲခဲ ရင်ဆိုင်ရလေရာ နောက်ဆုံးတွင် မြို့ဝန်ကိုပင် ခံချ၍ တရား အနိုင်ရအောင် မနဲကြီး လျှောက်လဲကာ အနိုင်ယူ ခဲ့လေသည်။ ဤအမှု ပြီးသည်မှ စ၍လည်း မောင်ကျဘမ်း၏ ဂုဏ်သတင်းတည် ဒီရေတိုးချိန် လှိုင်းလုံးကြီးပမာ မြင့်၍ မြင့်၍သာ တက်လာလေသည်။

ပုဂံ ရွှေပြည်နှင့်တကွ၊ စကု၊ စလင်း၊ ပခန်းငယ်၊ ရေနံချောင်း၊ မြစ်ကွေးမြို့၊ တောင်တွင်းကြီး၊ ပင်းမြို့၊ ကျောက်ပန်းတောင်းမြို့၊ တောင်ငူမြို့၊ မိတ္ထီလာမြို့၊ မြင်းခြံမြို့၊ ပခန်းကြီးမြို့၊ အစရှိသည့် မြို့ဝန်ရုံးများနှင့်၊ ထီး၊ ဓား၊ ဖလားရ

မြို့သူကြီးရုံး၊ သမ္မတ ခုံရုံး၊ ညှိနှိုင်းတို့တွင် အထုံးပေါင်း များစွာ မကြံသာအောင် ခဲကတ်လှသည့် အမှုတို့ပင် အပြိုင် အဆိုင် မှန်သမျှ အကြိမ်ကြိမ် အနိုင်ရအောင် မောင်ကျောင်းက စွမ်းဆောင်ခဲ့လေသည်။ တရားဆိုင်ရတိုင်း ဆိုင်ရ တိုင်းလည်း မောင်ကျောင်းသာ အနိုင်ရသောကြောင့် တဖက်မှ တရားလမ်းမှန်သော်လည်း ရှုံးရမြဲသာဟု အယူရှိလာ ကြသည်။ တဖက် ရှေ့နေ၏ အမှုသည်များမှာ အမြဲတစေ နစ်နာကြရလေသည်။ ယင်းသို့လျှင် ရှုံးလျှင်လည်း နိုင် နိုင်လျှင်လည်း နိုင်နေသောကြောင့် မောင်ကျောင်းနှင့် ယှဉ်ကာ တရားဆိုင်၍ မဖြစ်နိုင်လောက်သည့် အခြေအထိပင် ရောက်ရှိလာသည်။ မောင်ကျောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ တခုခုတော့ စီမံဆောင်ရွက်မှ ဖြစ်မည်ဟု ကြံစည် စဉ်းစားကြလေရာ၊ နောက်ဂိုဏ်းထောက် ဆရာတော် ဘုရားကြီးများက ဦးစီးဦးရွက်ပြု၍ အများဆန္ဒနှင့် သဘောတူညီ ချက်နှင့် မောင်ကျောင်းကို (ခုံသမာဓိ၊ သမ္မတ) အဖြစ် တညီတညွတ်တည်း ရွေးကောက် တင်မြှောက် လိုက်ကြရသည်။ မောင်ကျောင်း၏ အောင်မြင်မှုကား အတိုင်းအတာ မရှိ အလွန်ကြီးမားလှသည့် လျှမ်းလျှမ်းတောက် အောင်မြင်မှုကြီး များပေတည်း။

ရှေ့နေဘဝ စွန့်ခွဲရ

ဂိုဏ်းအုပ်၊ ဂိုဏ်းချုပ် ဂိုဏ်းထောက် ဆရာတော်ကြီးများ၏ ဆန္ဒတော် အရ မောင်ကျောင်း ရှေ့နေ အဖြစ် အမှုအခင်း လိုက်ခြင်းမှ ရပ်ဆိုင်း လိုက်သော အခါ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်၍ 'သာဓု အနုမောဒနာ' ခေါ်တော်မူကြသည်။ မောင်ကျောင်းကလည်း သမ္မတခုံ တင်မြှောက်သည့် နေ့မှ စ၍ စီရင်အံ့သော တရားဟူသမျှတို့ကို အကတိလေးဖြာ ကင်းစင်၍ ဖြောင့်စင်းသော စေတနာ အရင်းခံဖြင့် သေခြာ စစ်ဆေး ကြံတွေး ထောက်ချင့်ကာ ဆုံးဖြတ် စီရင်ပါမည်ဟု အာမဝန္တ ထပ်မံ၍ ခံယူလိုက်လေသည်။ ဤအချိန်မှ စ၍ မောင်ကျောင်း ဟူသော နည်းမည်ရှေ့တွင် 'ခုံတော်' ဟူသော နာမဝိသေသန စကား တလုံး တိုးခဲ့လေသည်။ ခုံသမ္မတ အဖြစ် တင်မြှောက်သည်မှ စ၍ နစ်ငုပ်နေသော တရားတို့ကို ဖော်ထုတ်၍ အရင်းအမြစ်ပါ မကျန် ပေါ်လွင်အောင် စုံစမ်းဟန်တို့ကို ပြခဲ့လေသည်။

ခုံတော် ကိုင်တွယ်ခဲ့သော အမှုများ

ကနဦးဆုံး ရောက်သည့် အမှုမှာ - အင်းဝပြည်ရှင် ဒုတိယမင်းခေါင် လက်အောက်ခံ တောင်ငူမြို့စား မင်းကြီးညိုတပ်မှ ပုဂံမြို့ ကျေးတူရွင်းတိုင်သား တပ်မှူး ငရန်နိုင် အမှု ဖြစ်၏။ ငရန်နိုင်သည် ကျောက်ဖျာမြို့စား သိုတိုင်ဘွားတပ်က ခုခံ တိုက်ခိုက်ရာမှာ တပ်ဦးလွန်ကာ ရန်သူ လက်နက် ထိပြီး ကျဆုံးခဲ့သည်။ မင်းကြီးညိုလည်း အရေးမလှ၍ သုံးပန်း ဆင်မြင်းတို့ကို ယူငင်ပြီး တပ်လှည့် ပြန်ခဲ့လေသည်။ ထိုအခါတပ်မှ ကျန်ရစ်ခဲ့သည့် ငရန်နိုင်သည် အသက် မသေ သေးဘဲ ဖြစ်နေ၏။ ဟံသာဝတီ ကျေးဇူးလှဲထော်ကျောင်းနေ တလှိုင်း ဘုန်းတော်ကြီးသည် လွယ်လှဲတောင်ကြီးမှ ပြန် လာရာလမ်းတွင် တွေ့ရှိသည်နှင့် တောင်ငူမြို့ တောင်ဇရပ်ကြီးကွင်းအနီး ကျီးစုချောင်းသို့အရောက် ဆောင်ကြဉ်းခဲ့၏။ ထိုကမှ လှေနှင့် ကျောင်းအရောက် တင်ယူလာပြီး ဆေးဝါးကုသ ကယ်မလေ၏။ ထိုခိုက်သည့် ဒဏ်ရာမှာ ကြီးမားလှ၍ တနှစ်ခန့်ကြာမှ ပျောက်ကင်း၏။ ရောဂါ ပျောက်သော်လည်း ငရန်နိုင်သည် သားမယား ရပ်ဌာနသို့ မပြန်သေးဘဲ ဘုန်းတော်ကြီးထံမှာပင် ဆက်လက် နေထိုင်ခဲ့လေသည်။ ငရန်နိုင် အကြောင်းကို အိမ်နီးဝန်းကျင် အတူပါ ဖြစ်သည့် တပ်ပြန်များကလည်း မိမိတို့ တွေ့မြင်ခဲ့ရသည့် အတိုင်း တပ်မှ ကျဆုံးရစ်ခဲ့ကြောင်းကို သားမယား ဆွေမျိုးများကို ပြောကြားကြ၏။ သားမယား ဆွေမျိုးတို့ကလည်း ငိုကာ ယိုကာ တမ်းတကာနှင့် ထုံးစံ အစဉ်အလာ ရှိသည့်အတိုင်း ဆွမ်းသွတ် ရေစက်ချပြီးလျှင် အမျှ အတမ်း ဝေကြရာ၏။

တပ်မှူး ငရန်နိုင်နှင့် ဇနီး မဖော့အူ အမှု

ထို့နောက် ၂ နှစ်ခန့် ကြာလတ်လျှင် ငရန်နိုင် ဇနီး ဖြစ်သူ ရှင်ဖော့အူသည် အိမ်ထောင်သစ် ထောင်လိုက်၏။ အိမ်သည် မှာ တူရွင်းတိုင်ရွာကပင် တရပ်ထဲနေ တရေထဲသောက် ဖြစ်သူ မောင်ပိုးဖြူ ဖြစ်လေသည်။ မောင်ပိုးဖြူနှင့် မဖော့အူ အိမ်ထောက်သက် တနှစ်ခန့်မျှ ကြာသော် လင်ကြီးဖြစ်သူ တပ်မှူး ငရန်နိုင်လည်း ဘုန်းတော်ကြီးထံ ခွင့်ပန်၍ ပြန်ခဲ့လေ သည်။ ရွာသို့ ရောက်လေလျှင် မယားဖြစ်သူ မဖော့အူ လင်ယူလိုက်ကြောင်း သိသည်နှင့် ရပ်ရွာ သူကြီးကို တိုင်ကြား၍ စကား ပြောလေတော့သည်။

မဖော့အူက ဆိုသည်မှာ၊ "ကျွန်တော်မသည် လော်လီခြင်း တရားကြောင့် မောင်ပိုးဖြူကို ယူသည် မဟုတ်ပါ။ စစ်ပွဲ၌ ကျရစ်ကြောင်းကို အတူပါဖြစ်သော တပ်ပြန်လူ အပေါင်းတို့က ပြောဆိုသောကြောင့် နှစ်ဖက်ရှိ ဆွေမျိုး ဉာတိနှင့်တကွ ဆွမ်းသပိတ် သွတ်ခြင်း၊ ပရိတ်တရား နာ၍ အမျှဝေခြင်း အမှုကို ပြုလုပ်ပြီးလျှင်၊ လင်မရှိသော မုဆိုးမ

အဖြစ်ဖြင့် ၂ နှစ်ခန့် မိမိကိုယ်မိမိ စောင့်ထိန်း၍ နေပါသည်။ ထိုသို့ နေပြန်ပါကလည်း လင်မရှိက မရေရာ ဆိုဘိ သကဲ့သို့ အမှီမဲ့ အရှိန်မဲ့ ရှိလှသောကြောင့်သာ အသေမဆုံးသေး၊ ကြီးစွာသော ဒဏ်ရာ ထိခိုက်သဖြင့် သူတပ်ထဲတွင် ကျ၍ ကျန်ရစ်သည် ဆိုပါလျှင် အသက်ထက်ဆုံး လာရောက်နီးနှင့် ကျွန်တော်မသည် စောင့်စား၍ နေမည်ကား စင်စစ် အမှန် ဖြစ်ပါသည်" ဟု၍ ဆိုလေ၏။

ထို့နောက် မောင်ပိုးဖြူကလည်း "ကျွန်တော်သည် တပ်မှူးမင်း ကိုရန်နိုင်နှင့် ကျောင်းနေဖက် သူငယ်ချင်း လည်း မှန်ပါသည်။ ငယ်စဉ်ကစ၍ ယခုသို့ တိုင်အောင် ညီအရင်း အကိုကဲ့သို့ ချစ်သူငယ်ချင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သူငယ်ချင်း အချင်း၏ မယားဖြစ်က စောင့်ထိန်းအပ်သော ဝတ္တရား ရှိပေသည်ဟု အောက်မေ့ပြီးလျှင် ၎င်းမဖော့အူ သည် အခြားတပါးသို့ မလွင့်ပီးစေခြင်းငှာ ကျွန်တော် သိမ်းပိုက်ပါသည်။ တပ်မှူးမင်း အနိစ္စ မရောက်ကြောင်းကို မူလ က သိခဲ့ပါလျှင် ကျွန်တော် မသိမ်းပိုက်ပါ" ဟု၍ ထွက်ဆိုလေ၏။

ထိုအခါ သူရသင့် ငါရသင့် စသည်ဖြင့် အကျယ်အပွား တရားမူခင်းဖြစ်ကြရာ ရပ်ရွာ သူကြီးခေါင်းအကြီး တို့နှင့်တကွ ကျေးလက်ရှိ ညီညွတ်တို့သည် မပြီးပြတ်နိုင်အောင် ခက်ခဲသော တရားထုံးကြီး တခု ဖြစ်၍နေသဖြင့် ပုဂံမြို့နေ သမ္မတခုံမင်း မောင်ကျဘမ်းထံသို့ ရောက်လာကြသတည်း။

ထိုအခါ ခုံတော် မောင်ကျဘမ်းက စစ်ဆေးမေးမြန်းသည်မှာ "မဖော့အူသည် အဘယ့်ကြောင့် ပထမ ယောက်ျားနှင့် မပြတ်စဲပဲ နောက်အိမ်ထောင်ပြုပါသနည်း" ဟု မေးသော် မဖော့အူက အစစ်ခံ ထွက်ဆိုသည်မှာ "ကျွန်တော်မသည် လော်လီသဖြင့် အကျင့်ဖောက်ပြန် မမှန်ကန်သော သဘောကြောင့် အိမ်ထောင်သစ်ပြုသည် မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော်မ၏ လင်ဖြစ်သူ တပ်မှူးမောင်ရန်နိုင်သည် တပ်ဦးကွဲ၍ ဆုံးရစ်ပြီ ဟူသော စကားကို ဝိုင်းပန်း တပ်မင်းတို့နှင့် တကွ တပ်ပြန်လူအပေါင်းတို့ ပြောလာကြ၍ နှစ်ဖက်ရှိ ဆွေမျိုးညွတ် အားလုံးပင် ယူကြီးမရဖြစ်၍ နေကြရပါသည်။ ထို့နောက် ကျွန်တော်မျိုးမသည် ၂ နှစ်ခန့် ကြာအောင်ပင် မှဆိုးမ အဖြစ်နှင့် မိမိကိုယ် မိမိ အုပ်ထိန်း၍ နေပါသည်။ ယခု လွန်ခဲ့သော နှစ်ကမှ 'လင်မရှိ မရေရာ၊ လင်မကောင်းက မထောင်းသာ' ဟူသော စကားနှင့် အညီ မှီခိုရာ အရှိန်မဲ့လှ၍ အိမ်ထောင်ပြု ရပါတော့သည်။ ကျွန်တော် မျိုးမ၏လင် တပ်မှူးမင်းသည် ယခုကဲ့သို့ မသေ မဆုံးကြောင်း သိရပါမူကား အသက်ထက်ဆုံး စောင့်၍နေမည် စင်စစ် ဖြစ်ပါသည်" ဟု ပြောလျှင် ...

ခုံတော် မောင်ကျဘမ်းက မေးမြန်းသည်မှာ...

"ပထမ ယောက်ျားဖြစ်သူ တပ်မှူး မောင်ရန်နိုင်သည် မဖော့အူနှင့် အကြောင်းမျှကြသည့် နေ့ကမှ စ၍ မဖော့အူအပေါ်၌ တရားပျက်၍ ဆိုးသွမ်းသော အရာဌာနများ ရှိဘူးသလော" ဟုမေးရာ ...

မဖော့အူက ပြန်ပြောသည်မှာ "တပ်မှူး မောင်ရန်နိုင်သည် ကျွန်တော် မျိုးမနှင့် အကြောင်းမျှသည့် နေ့က စ၍ ပေါင်းသင်းခဲ့သော လေးနှစ်ကျော် ကာလအတွင်းမှာ အနည်းငယ်မျှ တရား မပျက်ကွက်ဖူးပါ။ ရသမျှသော ဥစ္စာကို လုံးဝစုပုံ အကုန်နှင့်အပ်ခြင်း၊ ကျွန်တော်မျိုးမ၏ အပြင်၊ သားငယ် မယားငယ် မထားခြင်း၊ မသိတတ် မလိမ်မာသည်ကို အကိုကြီးကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အဖကဲ့သို့ လည်းကောင်း နေညမလပ် သွန်သင်ဆုံးမ ဩဝါဒပေးခြင်းတည်း ဟူသော လင့်ဝတ္တရားနှင့် အလွန် ညီညွတ် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်ပါသည်" ဟု၍ ပြောလေ၏။

ထိုအခါ ခုံတော် မောင်ကျဘမ်းက မေးမြန်းသည်မှာ...

"ယခု နောက်အိမ်ထောင်ရှင် ဖြစ်သူ မောင်ပိုးဖြူကား မဖော့အူ၏ အပေါ်၌ တရား ပျက်ကွက်သော အရာများ တစိုးတစိ ရှိပါသလော" ဟု မေးလျှင် "ပထမ အိမ်ထောင်ရှင် ချွတ်ယွင်းသော အဖြစ်သည် စဉ်းငယ်မျှ မရှိပါကြောင်း" အစစ်ခံချက် ထွက်ဆိုပြန်ရာ ...

ခုံတော် မောင်ကျဘမ်းက ...

"ထိုယောက်ျား နှစ်ဦးတွင် အဘယ်သူကို မေတ္တာသာ၍ ရှိသနည်း" ဟု ဥသျှောင်ပိုင်ဖြစ်သော စကား အချစ် မျိုးဖြင့် မေးသော် မဖော့အူက "အတူတူပင် မေတ္တာ ညီမျှစွာ ရှိကြောင်း" ကို ပြောလေ၏။

နောက် ခုံတော် မောင်ကျဘမ်းက တပ်မှူး မောင်ရန်နိုင်ကို ခေါ်၍ လင်စုံမယားဖက် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ၍ နေကြစဉ် ကာလ အတွင်းမှာ မဖော့အူသည် မောင်ရန်နိုင် အပေါ်၌ တရား ပျက်ကွက်သည်များ ရှိဘူးသလောဟု မေးမြန်းလျှင် "နမကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အမိကဲ့သို့ လည်းကောင်း သဘော ပြည့်ဝစွာ ရှိလှပါသည်။ ပြစ်ဆာ တစိုးတစိမျှ မငြိစွန်းဖူးကြောင်း" ကို ပြောပြန်ရာ မောင်ရန်နိုင်လည်း မောင်ပိုးဖြူနှင့် စကားထပ်တူပင် ထွက်ဆိုလေ၏။

ဤသို့ အသီးသီး အစစ်ခံချက် ထွက်ဆိုကြသောအခါ ခုံတော် မောင်ကျဘမ်းက ပြောဆိုသည်မှာ၊ "ယခု အမှု သည်တို့ စုံရာတို့ ထွက်ဆိုကြသော စကားတို့ကို ကောက်ချက်ဖြတ်စာ ချပေး စီရင်အံ့ငှာ စဉ်းစား ဆင်ခြင်လိုက်သည် ရှိသော် တပ်မှူး မောင်ရန်နိုင် ဆိုသူသည် လောင်လီခြင်း တရားနှင့် နှစ်ရည်လများ သွား၍ နေသည်မဟုတ်၊ အရှင် အစိုးရမင်း၏ သစ္စာတော်ကို မသွေမလှန် သက်စွန့်ကြိုးပမ်း အမှုတော်ကျ ကောင်းစွာထမ်းဆောင်ရန် သွားဆဲအခါ၌ပင် မိမိ၏ ကံကြမ္မာအလျောက် တပ်ဦးလွန်၍ တဖက်ရန်သူ လက်နက် ဒဏ်ရာနှင့် ကျ၍ နေရစ်ရှာသူ ဖြစ်သည်။ အသက် မသေ၍ ပြန်လာသောအခါလည်း တရားမဖောက် သားမယားထံသို့ အရောက်လာသူ ဖြစ်ပေသည်။ မယား ဖြစ်သူ

မဟေ့အူကလည်း ဖောက်ဖောက်ပြားပြား တရားပျက်ကွက်၍ အိမ်ထောင်ဖက် ရှာသည်မဟုတ်။ လင်ဖြစ်သူ တပ်မှကျ၍ ဆုံးရစ်ပြီဟု အတူပါ ဗိုလ်မှူး တပ်မင်း အပေါင်းတို့နှင့်တကွ တပ်ပြန်လူ အားလုံး ပြောစကားကို ကြားသိပြီးသည့် နောက် မှဆိုးမအဖြစ်နှင့် ၂ နှစ်ခန့် နေရာသူ ဖြစ်ပေသည်။ နောက်အိမ်ထောင်ဘက်ဖြစ်သူ မောင်ပိုးဖြူကလည်း လင်ကြီးရှိမှန်းကို သိလျက်နှင့် တရားပျက်ကွက်၍ ဖျက်လိုဖျက်ဆီး ယူသူမဟုတ်ချေ။ မောင်ရန်နိုင် သေဆုံးသည် ဟူသော စကားကို ကြားပြီးသည့်နောက် (၂) နှစ်မြောက်မှ ယူရာသူ ဖြစ်ပေသည်။

ယင်းသို့ဖြစ်၍ တဦး တယောက်၏ အပေါ်မှာမှ တစွန်းတစ် ငြိတွယ်ခြင်း မရှိ။ ပကတိအတိုင်း ပြစ်ဆာ လွတ်ကင်း စင်ကြယ်ခြင်းတည်း ဟူသော အကြောင်းနှင့် ညီညွတ်သူတို့၏ တရားကို စဉ်းစားရန်အတွက် ခက်ခဲလှပေ သည် ဖြစ်သောကြောင့် ဤတရား ယနေ့ကစ၍ ခုနှစ်ရက် ဆိုင်းလင့် စဉ်းစားဦးမည်။ ထိုခုနှစ်ရက် စေကာမူ ကောက် ချက်ဖြတ်စာ ချပေးစီရင်မည်။ ခုနှစ်ရက် အတွင်းမှာလည်း မဟေ့အူကို စူးစမ်း စစ်ဆေး မေးမြန်းရန် ရှိရာသောကြောင့် ယခု စုံရာရှိ လူကြီးမင်းတို့ ရှေ့တွင် ငါ၏ လက်သို့ အပ်၍ ထားခဲ့ကြရမည်။ တရားချိန်းရက် စေရောက်မှ ဆိုလျှင် တပ်မှူးမောင်ရန်နိုင်နှင့် မောင်ပိုးဖြူတို့သည် မဟေ့အူကို ခုံတော်တွင် အပ်ထားခဲ့ပြီးလျှင် မိမိတို့ နေရင်း တူရွင်းတိုင် ရွာသို့ ပြန်လာကြကုန်၏။

ထို့နောက် ခြောက်ရက်မြောက်လျှင် ခုံတော် မောင်ကျဘမ်းသည် မိမိနှင့် အိမ်နီးယှက်တင် ဖြစ်ကြသော ဆွေမျိုးညာတို့ကို နှုတ်ထည့်၍ ပရိယာယ် မာယာဖြင့် မဟေ့အူ သေဆုံးလေဟန် အလျင်အမြန် ညှဉ်ချင်းပြီး ခေါင်း တလုံး စီမံ၍ မယ်န (သံဖြင့်) အခိုင်အမာ စွဲရိုက်ကာ ထားလေ၏။ မိမိနှင့် အိမ်ကွာလှသော တရပ်ထဲနေ လူကြီးမင်း တို့ကိုလည်း ပင့်ဖိတ်လျက် လက်ဖက် ကွမ်းဆေး ကျွေးမွေးပြီးလျှင် ဧည့်ခံ၍ နေသည်ဖြစ်ရကား ပုဂံမြို့တွင်းရှိ ကြားသိ သမျှ ကုန်သော လူအပေါင်းတို့သည် တကယ်ပင် သေဆုံးသည်ဟု ထင်မှတ်ကြလေ၏။ မဟေ့အူကိုမူကား အိမ်ခန်း ထဲ၍ မည်သူမျှ မသိအောင် လုံခြုံစွာ ထားသတည်း။

ထိုအခါ တူရွင်းတိုင်ရွာနေ တပ်မှူးမောင်ရန်နိုင်နှင့် မောင်ပိုးဖြူတို့သည်လည်း ချိန်းဆိုလိုက်သော ခုနှစ်ရက် စေရောက်ပြီ ဖြစ်၍ တရားအစစ်ခံ လာကြရာ ခုံတော် မောင်ကျဘမ်းသည် ယာယီစပ်၍ ထားသော ခေါင်းထဲ၌ အလောင်းရှိလေဟန် ပြုပြီးလျှင် အပါး၌ ထိုင်လျက် မြို့ကျော်ရွာကြား လူအများနှင့် ထင်ရှားစွာ ဧည့်ခံ၍ နေဆဲတွင် အထက်ပါ အမှုသည် ၂ ဦးတို့ လာရောက်ကြသည် ဖြစ်ရကား ခုံတော် မောင်ကျဘမ်း၏ မျက်နှာသည် မကြည့်စိတ် စက်ရတက်ပူဗျာ များစွာဖြစ်နေဘိသို့ တမျိုးထားလျက် သနား အားနာယောင် ဟန်ပန်ဆောင်၍ တပ်မှူးမောင်ရန်နိုင် နှင့် မောင်ပိုးဖြူတို့သို့ ပြောသည်မှာ -

"တပ်မှူး မောင်ရန်နိုင်နှင့် မောင်ပိုးဖြူတို့၊ သင်တို့ ယခု ရောက်လာသည်ကို ငါ၏စိတ်ထဲ၌ လွန်စွာပင် သနား အားနာခြင်း ဖြစ်တော့သည် အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် မဟေ့အူကို ခုနှစ်ရက်အတွင်း စစ်မေးရန် ရှိသောကြောင့် ငါ၏ထံ၌ ထားခဲ့ရမည်ဟု လူကြီးမင်းတို့ စုံရာရှေ့တွင် သင်တို့ ၂ ယောက်ထံမှ ခွင့်ပန်၍ ခေါ်ထားလိုက်ရာ လေးရက် လောက်ရှိသော် အပြင်းအထန် အဖျားရောဂါ ဝေဒနာသည် နှစ်နေ့ နှစ်ည၌မျှသာ နှိပ်စက် ဖိစီးပြီးလျှင် ယမန်နေ့ နံနက် ကပင် အနိစ္စ ရောက်ရာပြီ။ သို့ဖြစ်၍ ယခု မောင်မင်းတို့ နှစ်ယောက် မြင်သည့်အတိုင်း မသာသို့ လာရောက် မေးမြန်း ကြသော လူကြီး လူကောင်း ဧည့်အာဂန္တုတို့ကို ကျွေးမွေး ဧည့်ခံရသော ကုန်ကျစရိတ်၊ ယာယီ စပ်သမားတို့ကို ငှားရမ်း သော ပျဉ်ဖိုး၊ လက်သမားခ ကြေးငွေများ ရှိသည်။ ထိုငွေများကို မောင်မင်းတို့ နှစ်ယောက်တွင် မည်သူက ပေးဆပ်၍ ဤမသာကို မည်သူက သင်္ဂြိုဟ် ဖုတ်ကြည်းခြင်း အမှုကို ပြုကြမည်နည်း" ဟု မေးမြန်လေ၏။

ထိုအခါ တပ်မှူးမောင်ရန်နိုင်က ပြောသည်မှာ "ယခု သေနေသော မဟေ့အူ ဆိုသူသည် ပထမက ကျွန်တော် ၏ မယား မှန်ပါ၏။ မှန်သော်လည်း ကျွန်တော်သည် မင်းရေးမင်းခွင့် ဖြစ်၍ မနေသာ လိုက်ပါသွားရရာ ကျွန်တော်လာ အောင် ဆိုင်းသင့်လျက် မဆိုင်း နောက်အိမ်ထောင်ပြုနှင့်သူ ဖြစ်ပါသည်။ ရဦးမည် ထင်သောကြောင့် တရားစွဲဆိုရာ တွင်လည်း အရှင်ကိုကား မရ၊ စရိတ်ကုန် ကိုယ်ပင်ပန်းပြီးမှ အသေကို ကျွန်တော် သင်္ဂြိုဟ်ရမည် ဆိုသော် နောက်ထပ် ကြေးငွေ ကုန်ခန်းအမှုကို ပြု၍ သူတထူးနှင့် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံနေဆဲအတွင်း သေဆုံးရာ အလောင်းကို ကျွန်တော်က သင်္ဂြိုဟ်လျှင် ကြားသမျှသော လူအများတို့၏ ကဲ့ရဲ့ ပြောင်လှောင်ခြင်းကို ခံရမည်ကား စင်စစ်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်၌ လည်း ရက်၍မပြီး ရှိပါလိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် 'ရှင်စဉ်မှာ သူများမယား၊ သေသွားက ငါ့မယား' ဆိုသော စကားမျိုး ကဲ့သို့ မလုပ်လိုပါ" ဟူ၍ အစီရင်ခံလေ၏။

ထို့နောက် မောင်ပိုးဖြူက ပြောသည်မှာ "ယခု သွားလေသူ မဟေ့အူသည် ကျွန်တော်နှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ နေဆဲအခါတွင် ကျွန်တော် လက်ထက်၌ပင် ကံကြမ္မာ အလျောက် အနိစ္စ ရောက်ရာသူ ဖြစ်ပါသည်။ 'ရှင်စသော်ကား ငါ့မယား၊ သေသွားသော် ပြန်မကြည့်' ဟူသကဲ့သို့ မပြုလိုပါ။ ထို့ကြောင့် ပြုအပ်သော ဝတ္တရားမပျက် ကျွန်တော်ပင် သင်္ဂြိုဟ် ဖုတ်ကြည်းခြင်းငှာ ထိုက်သူ ဖြစ်နေ၍ အရှင်ခံမင်း ဘုရားက စိုက်ထုတ် ကုန်ကျ၍ထားသော စရိတ်ကြေးငွေကို ကျွန်တော် ပေးဆပ်၍ စာပဒအမှုကို ပြုပါမည်" ဟု ပြောလေ၏။ ထိုအခါ ခုံတော် မောင်ကျဘမ်းက အပါး၌ ရှိနေကြ သော ဘုရားဒါယကာ ရှေ့နေရှေ့ရပ် ခုံအစီရင် အစရှိသော အသရေရှိ လူကြီးစုံရာတို့ကို ပြောသည်မှာ -

"လူကြီးမင်းတို့ ယခု မဖော့အူ ဆိုသော မိန်းမကို သူရသင့် ငါရသင့် စသည်ဖြင့် စွဲဆို လာကြသော တရား၌ ပထမခင်ပွန်း ဖြစ်သူနှင့် ဒုတိယခင်ပွန်း ဟူကုန်သော အမှုသည် နှစ်ဦးတို့သည် ချင်းတို့၏ တရားကို ချင်းတို့ပင် စီရင်ကြ သည် မဟုတ်လား" ဟု မေးလျှင် လူကြီးမင်းတို့က ဟုတ်ကြောင်းကို ဝန်ခံကြရကား ခုံတော် မောင်ကျဘမ်းသည် ဤသို့ ပြောလေ၏။

"တပ်မှူး မောင်ရန်နိုင်၊ မောင်မင်းပြောသော စကားသည် အာလယပြတ် ဖြစ်ချေသည်။ ထိုစကား၌ (အာလယတော တုဏှိဘာဝေန သသာဝေအာလယဆိန္နံ) ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ (တုဏှိဘာဝေန သသာဝေအာလယ ဆန္နံ) ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ (အာလယဆိန္နံ အာပတ္တိယံ) ဟူ၍လည်းကောင်း တရားကျမ်းဂန် အစောင်စောင်မှာ ရှိသော ကြောင့် ယခု မောင်မင်းတို့ တရား၌ ငါစီရင်၍ ဖြတ်ထုံး ကောက်ချက် ချပေးသည် မဟုတ်၊ မောင်မင်းတို့ တရားကို မောင်မင်းတို့ပင် စီရင်၍ ကောက်ချက် ဖြတ်စာချခြင်း ဖြစ်သည်" ဟု ဆိုပြီးလျှင် သင်္ဂြိုဟ် ဖုတ်ကြဉ်းခြင်း အမှုကို ပြုပါ မည် ဆိုသော ဒုတိယခင်ပွန်းသည် မောင်ပိုးဖြူလက်သို့ အိမ်ခန်းထဲ၌ သွင်း၍ထားသော မဖော့အူကို ခေါ်၍ ထည့်လိုက် ရသတည်း။

မောင်ကျဘမ်း စီရင်ချက်ကို ကြားကြသည် အခါ တကယ်ပင် သေပြီ ထင်မှတ်ကြသော မသာလာ ပရိသတ် အပေါင်းမှာ တအံ့တဩ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ပိုင်နိုင်လှသည့် နည်းပရိယာယ် ပညာစွမ်းဖြင့် ခက်ခဲလှသော တရားကို မစီရင် ဘဲ အမှုသည်တို့ ကိုယ်တိုင်ပင် စီရင် ပြီးပြတ်စေသည့် သတင်းသည်လည်း တမုဟုတ်ချင်း ယုံနဲ့ ကျော်ကြားသွားလေ သည်။ ကြားရသူ ပြည်သူအပေါင်းမှာ ကောင်းချီးဩဘာ ပေးရင်း သာဓု အနုမောဒနာလည်း ခေါ်ကြကုန်၏။

မောင်ကျဘမ်းသည် ဤအမှုပြီးလျှင် စဉ်ကူအံ့ အနီး သစ်ချိုကုန်းရွာမှ မိနောင်းနှင့် ငဝဲကဲတို့၏ အမှုကိစ္စကို ဆက်လက် စီရင် ဆုံးဖြတ်သည်။ ဤအမှုမှာလည်း မိနောင်းတယောက် အမြှောင်ထားရာမှာ ရှုပ်ထွေးပေလီ လှသည့် ပြဿနာ အထူးကြီးမှာ ကြီးမားလွန်းလှ၍ အားကြီးခန့် မနဲဖြေရှင်း ဆုံးဖြတ် ပေးခဲ့ရလေသည်။

ယင်းသို့လျှင် မောင်ကျဘမ်းကား များစွာ ကြပ်တည်းသော အမှုတို့ကို တခုပြီး တခု ပေါ်လွင် ထင်ရှားအောင် လူနတ် သာဓု ခေါ်လောက်သည့်အထိ ပညာ၊ စေတနာ ကြီးထွားထားကာ ပြီးပြတ် ဖြေရှင်းစေခဲ့လေသည်။ အထက်ပါ ကဲ့သို့ အမှုပေါင်း များစွာကို စီရင်ဆုံးဖြတ်ပြီးနောက် မောင်ကျဘမ်းလည်း ခုံသမ္မတအဖြစ်မှ နုတ်ထွက် လိုက်လေသည်။ နုတ်ထွက် လိုက်သော်လည်း 'ခုံတော်' ဟူသော နာမည်တလုံးကား စွဲစွဲမြဲမြဲ မပျောက်မပျက် တည်ခဲ့လေသည်။

အင်းဝ နေပြည်တော်သို့

နုတ်ထွက်ပြီးနောက် ပုဂံမြို့တွင်လည်း မနေတော့ပေ။ ရတနာပူရ အင်းဝ နေပြည်တော်ကြီးသို့ ဆန်တက်ကာ ရှေ့နေရှေ့ရပ် ပြုမှု လုပ်ကိုင်သည်ဟု ကြားသည်နှင့် တပြိုင်နက် အမှုအခင်း မကင်းသူများအဖို့ သိကြားမ၊ သည့်ကိန်း ဆိုက်လေပြီဟုပင် ထင်မှတ်ကြလေ၏။ သံသေရတ်ရတ် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ဝက်ဝက်ကွဲမျှလည်း ငှားရမ်း လာကြလေ၏။ ငှားရမ်း ကြသူများ အနက် နေမျိုးဂုဏ္ဏအိန်နှင့် ဝေဠုပျံချီတို့၏ သားပေး သမီးယူ မပြေလည်မှု ကိစ္စလည်း ပါဝင်လေသည်။ ဤအမှုတွင် မောင်ကျဘမ်း အဖို့ ပညာစွမ်းပြဖို့ အခွင့်ကြုံပြန်ခဲ့၏။ ကြုံပုံမှာ နေပြည်တော်မှ တရားရေး ဆိုင်ရာ အပိုင်းက မောင်ကျဘမ်းကို သာမန် အညကြ ဇနပုဒ် ကျေးတောသား တဦးသာ ဖြစ်သည်။ အသိပညာ အတတ်ပညာနှင့် ပတ်သက်၍ ဘာမျှ မယ်မယ်ရရ ပြောပလောက်သူ မဟုတ်၊ ကျေးတောမှာသာ 'ကြက်ဆူပင် မင်းမူ' သကဲ့သို့ လည်းကောင်း 'ဝါးလုံးခေါင်းထဲတွင် လသာနေသူ' ဟု လည်းကောင်း ထင်မှတ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် မောင်ကျဘမ်းကို အထင်အမြင် သေး၍ ပြက်ရယ် ပြုဖွယ်သာဟု အောက်မေ့ထားကြ၏။

မောင်ကျဘမ်းကလည်း နေပြည်တော်က လူများ၏ သူ့အပေါ် သဘောထားကို အကြွင်းမဲ့ သိပြီးဖြစ်၏။ သိခြင်း ကြောင့်ပင် အခွင့်သင့်၍ အခါဆိုက်ခဲ့သော် တချီတမောင်း ကြုံလိုက်မည်ဟု အားခဲထား၏။ ကြုံးဝါးထား၏။ မျှော်လင့် နေသည့်အတိုင်းပင် ဝေဠုပျံချီဖက်မှ ငှားရမ်းထားသူမှာ ဘုရင် ဧကရာဇ်မင်းမြတ် အမိန့်တော်နှင့် ခန့်ထားသည့် အမိန့်တော်ရ ရှေ့နေကြီး နာမည်ကျော် ပဂေးပဏ္ဍိတ်ဓမ္မနန္ဒသူ ဖြစ်လေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ခေါင်းကို စ၍ ဖြိုရမည် ဖြစ်သောကြောင့်ပေတည်း။ တရားဆိုင်ဆိုမည့် ရက်သို့ရောက်လျှင် ခုံတော် မောင်ကျဘမ်းသည် အဆို လျှောက်လွှာ စီကုံးရေးသား၍ ဆိုင်ရာ တရားသူကြီး မင်းထံသို့ ဂုဏ္ဏအိန် ကိုယ်စား တင်သွင်း လျှောက်ထားလိုက်၏။

လျှောက်ထားချက်မှာ ...

"ဘုရား ကျွန်တော် နေမျိုးဂုဏ္ဏအိန် ရှိခိုး အစီရင်တော် ခံပါသည် ဘုရား။ ဘုရား ကျွန်တော်၏ ရင်အုပ်မကွာ သမီးဖြစ်သူ မိခင်ကြီးကို ဝေဠုပျံချီ သားငမုန်းနှင့် စုံဖက် ထိမ်းမြားရန် စုံရာ လူကြီးတို့နှင့် ကြောင်းလမ်းစေ ဆိုပြီးလျှင် အသွင်ဥစ္စာ ပေးထားသည် ဆိုသည်မှာလည်း မှန်ပါသည်။ ခန်းဝင် ပစ္စည်းများနှင့် တောင်းရန်ရန် ချိန်ဆိုသော လ သို့တိုင် ရောက်က မတောင်းမရမ်း လူဆိုး လူသွမ်းတို့ ဗလက္ကာယနှင့် ပမာမမူ အရေးမယူ မသူတော်ငြိမ်း တရားလမ်းချွတ် ကတိကဝတ်ပျက် အရက်တကွဲ ပြုလုပ်၍ ထားရုံမျှ မဟုတ်။ ဝေဠုပျံချီ၏

သားငမုန်းသည် အခြား တပါးသော မိန်းမနှင့် သင့်မြတ် နေထိုင်သည် ဖြစ်ပါသောကြောင့် ကျိုးယုတ် အရှက် ရရှိနေပါသည်ကို တရား ထိုက်သက်ရာ ဖြစ်ရပါမည့် အကြောင်း ရှိခိုး အစီရင်တော် ခံပါသည် ဘုရား" ('ကဝိ သေနင်္ဂဗျူဟာ ကျမ်း' - ၁၂၈) ဟု တင်သွင်း လျှောက်ထားလိုက်၏။

ဝေဠုပျံချီ၏ ရှေ့နေ ဓမ္မနန္ဒသူကလည်း ချေလွှာ တင်သွင်း ပြန်သည်မှာ

"ဖုရား ကျွန်တော် ဝေဠုပျံချီ ရှိခိုးအစီရင် ခံပါသည် ဘုရား၊ ကျွန်တော်၏သား ငမုန်းနှင့် နေမျိုးဂုဏ္ဏအိမ် သမီး မိခင်ကြီးတို့ စုံဖက် ထိမ်းမြားရန် ကြောင်းလမ်း စေဆို၍ အသွင်ဥစ္စာ ပေးထားသည် ဆိုသည်မှာလည်း မှန်ပါသည်။ ခန်းဝင်ပစ္စည်း စုံလင်စွာတို့နှင့် တောင်းရမ်းလာမည်ဟု ဝန်ခံ၍ လရက် ချိန်းဆိုသည်မှာလည်း မှန်ပါသည်။ ထိုသို့ မှန်သော်လည်း နေမျိုးဂုဏ္ဏအိမ်၏သမီး မိခင်ကြီး၌ အနိဋ္ဌသညာ မင်္ဂလာအခန်း မစွမ်းသန် သော မျက်စိရောဂါသည် ကြောင်းလမ်း စေဆိုပြီးနောက် သုံးလလောက်တွင် စွဲရောက် ဖြစ်ပေါ်လာသော ကြောင့်၊ အင်္ဂါချို့တဲ့သူဖြစ်၍ ဝိဝါဟ မင်္ဂလာပျက်ခြင်းသို့ ရောက်ထိုက်ပါသည်။ သားဖြစ်သူ ငမုန်းသည် အခြား တပါးသော မိန်းမနှင့် သင့်မြတ် နေထိုင်သည် ဆိုသည်မှာလည်း နေမျိုးဂုဏ္ဏအိမ် သမီး မိခင်ကြီး၌ စက္ခုအင်္ဂါ မချို့တဲ့မီ ယူသည်မဟုတ်ပါ။ မိခင်ကြီး၏ မျက်စိတဖက် ပျက်ကွက်ကြောင်းကို ထင်ရှားသိပြီးနောက် ငါးလခန့် ကြာမှ ယူသည် ဖြစ်ပါသောကြောင့် ပန်းဦးပန်ဖြစ်သော လောကတံထွာ ဓမ္မတာ အခမ်း အနားကြီးတွင် မင်္ဂလာယူ၍ ရှောင်သင့် မရှောင်သင့် ထောက်ချင့် ဆင်ခြင်တော်မူရန် ရှိပါကြောင်း ရှိခိုး အစီရင်တော် ခံပါသည် ဘုရား" ('ကဝိ သေနင်္ဂဗျူဟာ ကျမ်း' - ၁၂၈) ဟူ၍ ချေလွှာ တင်သွင်းလေ၏။

ရှေ့နေ နှစ်ဦး၏ တင်လွှာ၊ ချေလွှာ နှစ်စောင်ကို ဖတ်နာ ကြည့်ရှုပြီးလျှင် မှန်သည် မှားသည်ကို တရားသဖြင့် ဆုံးဖြတ်လိုမှုထက် နေပြည်တော် ရှေ့နေ ဓမ္မနန္ဒသူကိုသာ အနိုင်ပေးလိုကြ၏။ ခုံတော် မောင်ကျဘမ်းကိုမူ တောသာ လူလယ် အာကျယ် ပါကျယ်နှင့် နေပြည်တော် တက်စွာသည်ဟု ယူဆပြီးလျှင် ချဉ်ချဉ်တူးတူး သဘောထားကြ၏ ထို့ကြောင့် ခတ်နှိပ်နှိပ် လုပ်ကြ၏။ တဖန် မောင်ကျဘမ်း စွမ်းဆောင်နိုင်မည် မထင်သည့် ယှဉ်ပြိုင်ရေးမူ တခုကို ချပေး လေသည်။ ယင်းသည်ကား တခြားမဟုတ်၊ မောင်ကျဘမ်းအနေနှင့် စကား အပြောအဆို အသုံးအနှုန်းတွင် ညံ့ဖျင်း လိမ့်မည်ဟု အထင်ရှိ၍ ပုရပိုက်ပေါ်တွင် မရေးမစီဘဲ၊ တရားသူကြီးများ ရှိရာသို့ လက်အုပ်ချီကာ ရပြီး စာရွက် ပြသကဲ့ သို့၊ မကြောက်မရွံ့ မထွေးမလိပ် ဆင်ခြင်လည်ယုက် လုယက်ပြိုင်ဆိုင် အနိုင်ဆိုကြရမည်ဟု ပြောလေသည်။ ဤသဘော ဤအပြုအမူကို မောင်ကျဘမ်းက မိမိကို နှိမ်၍ တမင်စီမံသည်ဟု သိလိုက်လေသည်။ သိ၍လည်း အစွမ်းကုန် ကြံလေတော့၏။

ကနီဦး 'ရွာကြီး' ဆိုသော စကားနှင့် ပတ်သက်၍ အပေါ်စီးမှ နေ၍ အာဂုံ အာဂမ စုံလင်စွာ ထောက်ညွှန် ပြဆိုပြီး ဦးကျိုးသွားအောင် နှိပ်နှိပ်နယ်နယ် တိုက်ပွဲဆင်၏။ မောင်ကျဘမ်း၏ အရည်အသွေးနှင့် နှုတ်ရေး လျှာစကို မထင်ဘဲ မြင်တွေ့လိုက်ကြသော ဓမ္မနန္ဒသူတို့ တစုမှာ မျက်လုံးပြူး သွားကြရ၏။ ထို့ကြောင့် ကြောက်ကန် ကြောက် ကန်နှင့် နေ့ရွှေ့ ရက်ဆိုင်ကားဖြင့် မယောင်မလယ် လုပ်ကြသေး၏။ ရက်ချိန်း စေ့ရောက်ပြန်သော်လည်း မတရားသော အဂတိ ၄ ပါးကို ပြောင်ကျူးကျော် ကျင့်သုံးပြီး အနိုင်ယူလိုက်ကြ၏။

ယင်းသို့ အနိုင် အထက် တဖက်သတ် ကောက်ချက် ဖြတ်စာပေးကာ အနိုင်ယူ လိုက်ကြသည်ကို မောင်ကျဘမ်းသည် စိတ်မသက်မသာနှင့် ဒေါသအမျက် ထွက်ခဲ့လေသည်။ မျက်နှာလည်း ပျက်ခဲ့၍ အရှက်လည်း ရခဲ့လေသည်။

ရွှေလွှတ်တော်သို့

မောင်ကျဘမ်းသည် အရှက်နှင့် အမျက်ကို အောင့်အည်း မျိုးသိပ်၍ သည်းခံကြည့်၏။ အောင့်အည်း မျိုးသိပ် မရသော အခါမှ ရုံးက ချပေးသော ကောက်ချက် ဖြတ်စာကို ဖော်ထွင်း ချေခွင်း၍ အထက်ဝန်ကြီးမင်းတို့ ကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ် စီရင်သည့် ရွှေလွှတ်တော်သို့ အရောက်ပို့ တင်လျှောက်ထားတော့၏။ အဆင့်ရှိသမျှ လမ်းဆုံး အထိ လိုက်မည် ဟူသော သဘောပင် ဖြစ်တော့၏။ မောင်ကျဘမ်း အယူခံလွှာ ရွှေလွှတ်တော်သို့ ရောက်လာသော အခါ ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးအားလုံး မျက်လုံး ပြူးကြကုန်၏။ ပြူးကြသည်မှာ မောင်ကျဘမ်း အကြောင်း သိ၍ မဟုတ်ပေ။ မသိခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ရွှေလွှတ်တော် အဆင့်အထိ တက်သူ၏ ကျော်စော ထင်ရှားမှု၊ အောင်မြင်မှု၊ ထက်မျက်မှု အတိုင်းအတာ ဆိုသည်မှာ အလွန်ပင် ကြီးမားရလေသည်။ ယခုမူ မောင်ကျဘမ်း ဆိုသူကို မြင်ပင် မမြင်ဘူးပေ။ ဖစ်မြစ်အခြေ ကြည့်လိုက်ပြန်သော အခါတွင်လည်း၊ ကျေးတောသား တဦး ဖြစ်နေလေသည်။ ထို့ကြောင့် တရားဝန်ကြီး အားလုံးကပင် ပိန်ပိန်လိုလို သေးသေးနုနု ညံ့ညံ့ဖျင်းဖျင်းဟု အထင်ရှိကာ အခြိမ်းအခြောက် အဟိန်းအဟောက် များဖြင့် စတင်၍ လန့်ဖြန့်စေသည်။ ကနဦး တွေ့တွေ့ခြင်း ဆောက်နှင့် ထွင်းလိုက်သည်မှာ "ယခု မောင်မင်း၊ ရှေ့နေ ရှေ့ဆောင်ပြု၍ လိုက်ခဲ့သော် အမှုသည် တရာရုံးတော်က ပြီးပြတ်ပြီး ဖြစ်လျက် အဘယ့်ကြောင့် ဖြတ်စာကို ကျော်နိုင်

ဖောက်ထွင်းခြင်း ပြုနိုင်ခဲ့သနည်း" ဟု ဖြတ်စာ ဖောက်၍ပင် အမှု ရောက်နေဟန် စကားမျိုးဖြင့် သွေးထိုး စမ်းလိုက်ကြ၏။

မောင်ကျာဘမ်းကား ဝန်ကြီးများ ထင်သကဲ့သို့ ပိန်လို သေးနုပတ် ညံ့ဖျင်းသူ မဟုတ်ရကား ကြောက်ခြင်း၊ လန့်ခြင်း အလျဉ်း မရှိဘဲ၊ ရဲရဲတောက် ထုချေ လျှောက်တင်လိုက်၏။ ဖြတ်စာ ဖောက်နိုင်သည့် တရားလမ်း ရှိပုံနှင့် ဖောက်ထိုက်သည့် အင်္ဂါရပ်များကို ကျမ်းအကိုး အထောက် စမ္မသတ် ရာဇသတ်တို့ကို ညွှန်လတ်ပြီလျှင် တည်ငြိမ် အေးချမ်းလှသော မျက်နှာဖြင့် မကြောက်မရွံ့ ဝံ့ဝံ့စားစား ရဲရဲတောက် လျှောက်တင်ခဲ့လေသည်။

လွှတ်တော် ဝန်ကြီးတို့က နောက်တဆင့်တက်၍ ဤတရား၌ ဖြတ်စာ ဖောက်သင့်သော အချက်ကို ပြုရဦးမည်ဟု ထပ်ဆင့်၍ အကြပ်ကိုင်ပြန်၏။ မောင်ကျာဘမ်းကလည်း နှစ်ဖက် တင်သွင်းခဲ့သည့် လျှောက်လွှာများကို အခြေခံ၍ ဆင်ခြေဆင်လက် ထက်မြက်သည့်ဉာဏ် ပဋိဘာန်ဖြင့် အလျင်အမြန်ပင် လျှောက်လဲချက် ပေးလိုက်လေသည်။ ရုံးတော်က အဝတ် လေးပါးသို့ လိုက်မှားကာ မတရားသဖြင့် ဆုံးဖြတ် ခဲ့ပုံကိုလည်း ဖွင့်ချ လိုက်လေသည်။ ဤတွင်မှ တရားဝန်ကြီးများလည်း ဖြိုလာကြလေသည်။ မတရား စီရင်လျှင်လည်း ငဲ့၍ ခံမည့် အညံ့ခံ လူစားမျိုး မဟုတ်ဟု သိလာကြလေသည်။ ဤအသိ၊ ဤဆင်ခြင်မှု ဝန်ကြီးများ ခေါင်းထဲ ရောက်သွားခြင်းသည် ပင်လျှင် မောင်ကျာဘမ်းအဖို့ အဆင့်တဆင့် တက်လာခြင်းပင် ဖြစ်တော့သည်။

နောက်ဆုံးတွင် ဝန်ကြီးများလည်း အစစ အရာရာကို စာနာညှိနှိုင်း၍ ကောက်ချက်ဖြတ်စာကို နုတ်သိမ်းပေးလိုက်ကြ၏။ မူလတရားကိုယ် ရှိသည့်အတိုင်းလည်း ပြတ်ပြတ်သားသား စီရင်ပေးလိုက်ကြလေသည်။

မူလ တရားကိုယ်တိုင် အနိုင်ပေးလိုက်ပြီ ဆိုလျှင်ပင် မောင်ကျာဘမ်းက နိုင်လေပြီဖြစ်၏။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဤအမှုတွင် ဂုဏ္ဏအိမ်၏ သမီး မိခင်ကြီးကို ဝေဠုပျံချီသား ငမုန်း အနေဖြင့် သေသေချာချာ ရေရေရာရာ ယူသင့်သည်မှာ လျဉ်းပါးဖွယ် ဆင်ခြင်ဖွယ်ပင် မလိုသောကြောင့် ပေတည်း။ စီရင်ချက်ကို ရွှေလွှတ်တော် တရားဝန်ကြီးများသည် ဇာတ်နိပါတ် ဓမ္မသတ် ရာဇသတ် ဖြတ်ထုံးပါမကျန် လှန်လှော် မွှေနှောက်၍ အထောက်အထား ပြုပြီးလျှင် ...

၁။ မိခင်ကြီးကို ငမုန်း ယူရမည်။

၂။ သုံးနှစ် အတွင်း ယောက္ခမ အိမ်မှာ နေရမည်။ တခြားသို့ ခေါ်မသွားရ။

၃။ လူကြီးများ အရှက်ရ၍ ဝန်ချ တောင်းပန်သည့်အနေဖြင့် ပင်လယ် ရွှေသားကျပ်ချိန် တဆယ့်ငါးကျပ်သားနှင့် ကန်တော့၍ တောင်းယူရမည်ဟု နောက်ဆုံးနိဂုံးချုပ် ဖတ်ကြားပြီးလျှင် မောင်ကျာဘမ်းကို အနိုင်ပေးလိုက်၏။

ဤသတင်းမှာ အင်းဝ နေပြည်တော် အလုံးတွင် ပက်ကုံးခြံခွံငြာ သိမ့်သိမ့်ခါ၍ သွားလေသည်။ အုတ်အော်သောင်းသောင်း ကောင်းချီး ဩဘာ ပေးလိုက်ကြသည်မှာလည်း ဝက်ဝက်ကွဲမျှပင်။ ချီးမွမ်းသံ၊ ထောမနာသံတို့ မှာလည်း ပြည့်လျှံနေဘိ၏။

မောင်ကျာဘမ်းသည် တရားဖြစ်၍ ရုံးပြင်ကနွား ရောက်လေတိုင်း သူကချည်း အောင်ပွဲ ဆင်နေရသောအခါ အတ္တမာန စွယ်မြဲမြဲသည် ချွန်သထက် ချွန်ကာလာလေ၏။ လူမရွေး ပုဂ္ဂိုလ်မရွေး အရေးမထား မလေးစားချင်သည့် မာန်တံခွန်ကိုလည်း တလူလူ လွှင့်ထူ ထားတော့၏။ ပညာမာန်၊ အတ္တမာန် ကျော်စော အောင်မြင်မှု ကိတ္တိမာန်တို့ကား ထူပြော များပြားလှချေ၏။ ငါ့လိုလူ ဇေယျတွင် ရှိနိုင်ဦးမလား ဟူသော သဘောဖြင့်လည်း လူတိုင်းကို ပခုံးတိုင်းဖို့၊ လူတိုင်းကို ယှဉ်ပြိုင် အနိုင်ယူဖို့ အခါမလပ် ကြိုးစားလေတော့၏။

သံဃာတော်များနှင့် တွေ့ပြန်ရာ

ထို့ကြောင့်ပင် နေရာ လေးပါးကိုပင် မရွေးနိုင်တော့ဘဲ ရှင်ပြု အခမ်းအနား မင်္ဂလာ တခုတွင် ဆရာတော် သံဃာတော်တို့ကိုပင် အရှက်တကွ အကျိုးနဲ့ ဖြစ်ရလေအောင် ပညာစွမ်း ပြုလိုက်မိတော့၏။ ဖြစ်ပုံမှာ နန်းဦး မြင်းတပ်မှူး တရင်သူ၏ အလှူ မင်္ဂလာတွင် သံဃာ ဆယ့်နှစ်ပါး ပင့်ဖိတ်ကြောင်း မေးယင်း စုံ၊ မစုံ၊ စေ၊ မစေ ရေတွက်ရာမှ စတင်ဖြစ်ပွားလေသည်။ သံဃာတော်များကို မောင်ကျာဘမ်းက တယောက် နှစ်ယောက် စသည်ဖြင့် ရေတွက်၏။ ဤသို့ပြောဆို ရေတွက်သည့် အသုံးအနှုန်းကို ဆရာတော်တို့က မခံချည့် မခံသာနှင့် ကျေမချမ်း ဖြစ်တော်မူကြသည်။ သို့ဖြစ်၍ မောင်ကျာဘမ်းကို အဆိုင်းမတွ ဤနယ် ရေတွက်ရသနည်းဟု မေးခွန်း ထုတ်လေသည်။ ဤတွင် မောင်ကျာဘမ်းသည် 'မြွေဆိပ် တိပ်တက်သည့် အလား' ပညာမာန် မီးလျှံသည် ဟုန်းကန် ထတောက်လေတော့၏။ တမုဟုတ်ချင်း မောင်ကျာဘမ်း ပြန်လည် ချေပလိုက်ပုံမှာ ...

ဤသို့ ရေတွက်သည်မှာ အရှင်တို့ကို ချီပင့်ဆိုလိုက်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း။ ဤအဓိပ္ပာယ် မသိသည်ကား ဖျင်းအလှကြောင်း။ တပါး နှစ်ပါး ဆိုသည်မှာ ဘယ်ဆေး ဖော်စပ်ရာတွင် ဇာတိပျိုလ်သီး တပါး၊ ကတိုးကြောင်သိုး တပါး၊

ခွေးချေဆန်ပါ တပါး စသည်အားဖြင့် ရေတွက်ရသည့် အသုံးအစွဲဖြစ်ကြောင်း၊ သက်ရှိ ရေတွက်လျှင်လည်း မိဖုရား တပါး၊ ဖိုးသူတော် တပါး၊ မင်းသား တပါး၊ မင်းသမီး တပါး၊ မယ်သီလရှင် တပါး ဟူ၍သာ ရေတွက်ကြကြောင်း။ ထို့ကြောင့် အရှင်တို့ကို ဆိုခဲ့ပြီး သူများထက် အဆင့်မြင့်၍ 'တယောက် နှစ်ယောက်' ဟု ရေတွက်ကြောင်း။ ပုထုဇဉ် ဖြစ်သည့် အရှင်တို့လို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး မဆိုထားဘိ ရှစ်ယောက်သော ပရမတ္ထ သံဃာတော်များကိုပင် 'မဂ္ဂဋ္ဌာန် လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်ဟု ရေကြောင်းကို မကြားဖူးကြသလော' ဟု မေးလိုက်လေရာ ဆရာတော်တို့မှာ ထွန်းထွန်းလူး ကြိတ်မနိုင် ခဲမရ ခံလိုက်ရလေတော့သည်။

မောင်ကျဘမ်းကား ယင်းသို့သော သူစားမျိုး ဝုသမား ဘုသမားစစ်စစ် ဖြစ်လေသည်။ သံဃာတော်များကို ဤသို့ ဆော်နှက်လိုက် သဖြင့် မောင်ကျဘမ်းအပေါ်တွင် သံဃာတော်တို့ သဘောထားမှာ တမျိုးတဖုံ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ အခွင့်သင့်၍ အခါများဆိုက်ခဲ့လျှင် တွေ့ကြသေးတာပေါ့ဟုလည်း တေးမှတ်ထားကြလေ၏။ ပြဿနာတရပ်မှ မဆုံး သေးမီ နေပြည်တော် ဆရာတော် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ပြဿနာတရပ်က ဆင့်ပွား လာပြန်၏။ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ အပေါ် မချေမငံ ဆက်ဆံမိရာမှာ သံဃာ့လောကတွင် အုတ်အော်သောင်းနှင့် ဖြစ်ခဲ့ရ ပြန်လေသည်။

သံဃာများ စုစု စုစုနှင့် ဆုံမိလေတိုင်း မောင်ကျဘမ်း၏ အကြောင်းကိုသာ အုန်းအုန်းကျွတ်ညံ အသံမစ အောင် ပြောဆိုကြလေသည်။ ပြောဆိုကြသည်မှာ မောင်ကျဘမ်း၏ ကောင်းကွက် မဟုတ်ပေ။ ဆိုးကွက် မိုက်ကွက်များ အတွက် ဒဏ်ခတ်ဖို့ အရေး၊ သပိတ်မှောက်ဖို့ အရေးပင် ဖြစ်လေ၏။ ဖြစ်ရသည်မှာ 'အရေးထဲ အရာပေါ်' ဆိုသကဲ့သို့ အလျှအိမ် ဖြစ်ခဲ့သည့် ပြဿနာ၊ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရနှင့် ဖြစ်ခဲ့သည့် ပြဿနာများကို အကြောင်းပြု၍ မခံချည့် မခံသာ ဖြစ်နေရသည့် အချိန်တွင် မောင်ကျဘမ်းက ဆက်လက်၍ အမှားတခုကို ကျူးလွန်မိပြန်၏။ ယင်းသည်ကား အခြား မဟုတ် "ဆွမ်းခံကြွလာသည် စာသင်ပျို့ရွယ် ရဟန်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ မာန်ဒသက ပမာဒဂိုဏ်း ဉာဏ်ထိုင်းမိုင်းသော လေပိုင်းရောက် သံဃာထေရ်ကြီးတို့ကို လည်းကောင်း၊ နေစဉ် နံနက်တိုင်း အဆမတန်သော သဘာဝတ္ထတို့ကို ကြိစည် ၍ မေးလျှောက်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်လျက်ချည်း ဖြစ်ရကား မေးလျှောက်တိုင်း မဖြေဆိုနိုင်က ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချလျက် 'ဣဏ ပရိဘောဂကို စုဆောင်းသော မောဃကာလတုစ္ဆေ ခဏ အရှင်တွေပါတကား' ဟူ၍ ပြောဆိုကာ လွတ်လေ့ရှိ သောကြောင့် ခုံတော် မောင်ကျဘမ်းနေသော ပြင်စည်တန်းရပ်သို့ သံဃာတော်တို့ ဆွမ်းခံမလာ၊ ရှောင်ကွင်းကာသာ ကြွတော်မူကုန်၏။ ဤသည်ကစ၍ ခုံတော် မောင်ကျဘမ်းကို သာသနာတော်ထမ်း ရဟန်း သံဃာတော်တို့က မေတ္တာ ညှို့လျက် ပျက်ကွက်ကုန်ခန်းခြင်း ဖြစ်တော်မူကြ လေသတည်း။" ('ကဝိ သေနင်္ဂဗျူဟာ ကျမ်း' - ၁၅၀)

ဆရာတော် သံဃာတော်များနှင့်ဖြစ်ပြီး မကြာမီမှာပင် ရတနာပူရ အင်းဝရွှေပြည်တော်ကြီးအတွင်း တောင်ဘီ လူးရပ်နေ မင်းသုံးခံ အထည်တော်ဆက် ဝါဏီဇူသုခ ကျော်ခေါင်နှင့် ဆင်မှူး ဥဒိန်ကျော်သူတို့ မြို့မူ ပြဿနာ ပေါ်ခဲ့ လေ၏။ ဤပြဿနာတွင် မောင်ကျဘမ်းသည် ဥဒိန်ကျော်သူဘက်မှ ခုခံ၍ ရှေ့နေရှေ့ရပ်ပြုရာက ကောက်ချက်ဖြတ်စာ ချပေးလိုက်သည်ကို မကျေနပ်ဖြစ်ကာ ဖြတ်စာကို ဖောက်ပစ်လိုက်လေ၏။ ဤကောက်ချက် ဖြတ်စာဖောက်မှုကို အကြောင်းပြု၍ လွှတ်တော် ဝန်ကြီးများနှင့် စကားများရတော့သည်။

အပယ်ခံ ဘဝ

များရပ်မှာ - ဝန်ကြီးများက "အဘယ်ကြောင့် လောကတံထွာ ဓမ္မတာ ဖြစ်သော ဓမ္မသတ် ရွှေကျမ်းလာ ကမ္ဘာလေးရပ် အဓိဋ္ဌာန်ချုပ်နှင့် တကွသော စီရင်ချက် ဖြတ်စာကို ဖောက်ထွင်း ကျော်နင်း၍ အယူခံနိုင်ရသနည်း" ဟု မိန့်ဆိုတော်မူကြ သောအခါ ခုံတော် မောင်ကျဘမ်းက ဖြတ်စာ ဖောက်ထိုက်သော လမ်းကို ဖော်ပြလျှောက်ထားသည်မှာ ...

"လောကတံထွာ ဖြစ်သော သစ္စာတော် ရွှေကျမ်းရှိ အဓိဋ္ဌာန် စာတမ်းများသည် ထွေးရှုပ်ခြင်းရာ သွားလာမမှန် ရှိနေသည်လည်း တကြောင်း၊ ယခု အမှုသည် နှစ်ဦးတို့ မီးပြိုင် မီးလာခြင်း၌လည်း လျှိုးပါးသံသယ ကုက္ကုစ္စရေး ရောထွေးဒွိဟ မရှိ နေကြပါသည်လည်း တကြောင်း၊ ဤသို့ ရုံးပေါင်း ရှေးနှောင်းပါဒ ဟူသမျှတို့၌ ယူဆ အခက်ခဲ ရှိနေ ပါသောကြောင့် အရှင်မင်းကြီး ဘုရားများထံတော်သို့ အယူခံ ရောက်ရပါကြောင်း" ဟူ၍ လျှောက်ထားသတည်း။

ဤလျှောက်လဲချက်တွင် ပါသော သစ္စာတော် ရွှေကျမ်းရှိ အဓိဋ္ဌာန်ချုပ် စာတမ်းကိုပင် ထွေးရှုပ်ခြင်းရာ သွား လာမမှန် ဆိုသည့် စကားကို အကျအန ကောက်၍ ဝန်ကြီးများက ဘုရင်နားတော်အထံ ရောက်စေပြီး ချောက်ချလိုက် ကြလေ၏။ ဘုရင်ကလည်း ဤအကြောင်းခြင်းရာကို ဝန်ကြီးများအား စေ့စုံအောင် စုံစမ်း၍ မေးမြန်းတော်မူပြီး အရပ်ရပ် နားလည်တော်မူလျှင် ...

ခုံတော်မောင်ကျဘမ်းကို ဘုရင်ဧကရာဇ် အမိန့်တော်နှင့် လွှတ်တော်ငါးရပ်က ပယ်ထုတ်စေတော်မူလေသည်။ ယင်းသို့လျှင် မောင်ကျဘမ်းသည် ပညာဂုဏ် မောက်၍ မာနတံခွန် ကဲမောက်မိုသည့်အတွက် လွှတ်ရုံး ငါးရပ် က ပယ်ထုတ်လိုက်သောအခါ ရာဇဂိုဏ်း သံဃာ့ဂိုဏ်း အားလုံးက ပိုင်းပယ်ကြလေတော့သည်။

မောင်ကျဘမ်းလည်း အပြင်လောကတွင် ဖြစ်သလို ဘဝကို ဧဇချမ်းချမ်းဖြင့် တဝမ်းတမ်း ကျောင်းခဲ့ရာလေသ တည်း။ သို့သော် လည်ဆစ် ကျိုးကျသည့် ထန်းပမာ ငြိမ်းသွားလေပြီဟု ထင်လျှင်ကား မှားပေမည်။ မောင်ကျဘမ်းကား ပညာမာန အတ္တမာန ကိတ္တိမာန စွယ်မြဲဖြင့် တဝေဝေ တထောင်ထောင်ဖြင့် ဝင်ဝါဆဲ ...။

လည်ဆစ်ကျိုးသော ထန်းပမာ

ဤအချိန်တွင် 'မြေနိမ့်ရာလှစိုက်' သကဲ့သို့ ဖြစ်လာရပုံမှာ - မောင်ကျဘမ်း အဖို့ ကောင်းကျိုးထက် ဆိုးကျိုးပေးဖွယ်ရာ အလားအလာ တခု ပေါ်ပေါက်လာခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ မောင်ကျဘမ်းထက် အရည်အသွေးတွင် ထူးကဲ ထက်မြက်၍ ပြတ်သား ရဲရင့်လှသည့် ဆရာတော်တပါး နေပြည်တော်သို့ ကြွချီလာခြင်းပင် ဖြစ်လေသတည်း။ ယင်းဆရာတော်ကား အခြားသူမဟုတ်။ ပေလေးပင် ရှင်လေးပါးတွင် အပါအဝင် အခေါင်အဖျား အကြီးအကဲဖြစ်သူ ငယ်မည် မောင်ဥက္ကာ အမည်ခံ ကျမ်းတတ်ဂန်တတ် ထေရ်မွန်အမော် ဆရာတော် ရှင်ဥက္ကာမကျော်ပေတည်း။ ဆရာတော် ရှင်ဥက္ကာမကျော်၏ ဘွဲ့ရင်းမှာ ရှင်ဥက္ကာမ ဖြစ်၏။ ရှင်ဥက္ကာမကား တောင်တွင်းကြီးသား ဖြစ်၏။ ငယ်စဉ်က နတ်မီးလင်းကျောင်း ဆရာတော် (ရတနာပိမာန်ကျောင်း ဆရာတော်) သီလာစာရတ်စဇ၏ လက်ရင်းတပည့် ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။ ထိုဆရာတော်၏ အကြပ်အမ အသင်အပြု အချအပို့ အဆိုအမိန့်၊ အဆုံးအမ တို့ဖြင့် ကြီးပြင်း ထွန်းပေါက်လာခဲ့ရာ ရှင်ဥက္ကာမဟု ဖြစ်လာချိန်တွင် ရင်သပ်ရှုမော အံ့ဩလောက်အောင် တတ်မြောက် ကျွမ်းကျင်တော်မူ လေပြီ။ "ရှင်ဥက္ကာမသည် ဇုတိမန်မိတ် ဖုတ်ညွှန် ရိပ်ကြောင့် တိဟိတ်ဥက္ကာ ဉာဏ်မြတ်စဉ်းသွား တစဉ်းဖြားဖြင့် ယုံမှားဒွိဟ ရှိလကမူ မသိသမျှသော ပသကာပုစ္ဆ အရာရာ အခန်းခန်းတို့ကို ဖြန်းတောလျင်ချတ် တမဟုတ်ဖြင့် ပစ်ထုတ်ယူငင် ဝရဇိန်မျက်ရှင်ကို လက်ပေါ်တွင် တင်ပြ ဘိသို၊ ဥပမာ ဥပမေယျ သက်သေသာဓက အာဂမယုတ္တိ အတင်တင်တို့ဖြင့် ဖြေသင် ဆုံးဖြတ်တော်မူလေ့ ရှိတော် မူသော ပိဋကတ္တယကောဝိဒ သဒ္ဒတ္တပါရဂူ ခြင်္သေ့တဆူ ဟူဟူစလောက် ပြောင်မြောက်လန့် သိက္ခာကာမိ အညီပုဂ္ဂလ 'ဝိသိဋ္ဌတရဂုဏ်' နှင့် ပြည့်စုံ ကုံလုံလှသည့် ဆရာတော်" ('ကဝိ သေနင်္ဂဗျူဟာ ကျမ်း' - ၁၆၂) ဖြစ်၏။

ရှင်ဥက္ကာမသည် နေပြည်တော်သို့ ကြွချီလာသည်မှာ အကြောင်းနှစ်ခု ရှိ၏။ အကြောင်းနှစ်ခု အနက်၊ တခုမှာ သက္ကရာဇ် ၈၅၅ ခုနှစ်ကပင် ရတနာပုရ အင်းဝ နေပြည်တော်သို့ ကြွသွားသည့် ကျောင်းနေဖက် သူငယ်ချင်း ရှင်မဟာ သီလဝံသနှင့် တွေ့ချင်၍ ဖြစ်သည်။ တွေ့ချင်ခြင်းမှာ ရှင်မဟာသီလဝံသသည် ရေယဉ်ဝိုင်းသည် စစ်ကိုင်း ထူပါရုံ ဘုရားမှ ရတနာပိမာန် ကျောင်းတော်တွင် သီတင်းသုံးကာ သံဃာ အများကို စာပေပို့ချ ပရိယတ္တိ သာသနာ့ဟိတ အကျိုး သည်ပိုးနေသည်ဟု ကြားရခြင်းကြောင့် ဝမ်းသာလွန်း၍ ဖြစ်၏။ တဖန် နေပြည်တော် ဆရာ စာပေ ပို့ချရာ၌ အယူဝါဒ သဘော သဘာဝတ္ထ ကြံဆနက်နဲ အခက်အခဲကို ဖောက်ခွဲရှုစူး ဉာဏ်အမြူးဖြင့် အထူးဘယ်သို့ မိန့်ဆို ညွှန်လတ်သနည်းဟု နိဿရည်းအရာ စနည်း နာယူလိုသော အချက်လည်း ပါလေသည်။

နောက်တခုမှာ ပုဂံပြည်သား စကားတတ်လှသည့် မောင်ကျဘမ်း၊ လွတ်ရုံး ငါးရပ်ကပင် ဝိုင်းပယ် ထုတ်ပစ်ယူ ရသည့် အထိ တဖက်ကမ်းခတ် တတ်မြောက်လှသည့် မောင်ကျဘမ်း၏ အကြောင်းကို ကြားကတည်းကပင် လာချင်နေ ၏။ လာချင်လိုခြင်းမှာ မောင်ကျဘမ်း၏ စကားအင်္ဂါ မာယာသွယ်သွယ် ချယ်လှယ်ဝက်ဝက် အကုတ်အကတ်၊ အဖြတ် အတောက်၊ အကောက်အယူ၊ အမြူးအချော့၊ အကြော့အကြမ်း၊ အစွမ်းအစ ရှိသမျှ၌ စမ်းသပ် ဆွေးနွေးရန် တွေ့လို လှသည့် ချင်ခြင်း အာသာ၏ စေ့ဆော်မှုပင် ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ရှင်ဥက္ကာမ နေပြည်တော်သို့ ကြွလာတော်မူခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ရှင်ဥက္ကာမ ကြွလာသည့် အချိန် အတိအကျ ဆိုလျှင် သက္ကရာဇ် ၈၅၉ ခုနှစ် ဖြစ်၏။ သက္ကရာဇ် ၈၄၂ ခုနှစ်က နန်းတက်သည့် ဘုရင် ဒုတိယ မင်းခေါင်ပင် နန်းစည်းစိမ် တဆယ့်ခုနှစ်နှစ် ရနေပေပြီ။ ထိုအချိန်က ရှင်ဥက္ကာမ ဝါတော်မှာ ၂၄ ဝါမျှသာ ရသေးသည်။ ရှင်ဥက္ကာမသည် အင်းဝနေပြည်တော်သို့ နံနက် ၁ ချက်တီးလောက်တွင် ရောက် လာရာ အဘယ်တည်း၍ အဘယ်ခိုရမည်ကိုပင် ရုတ်တရက် မဝေခွဲနိုင်ရှာပေ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် မည်သည့် ဆရာတော် သံဃာတော်ထံကိုမျှ မရောက်မပေါက်ဖူး၍ သမဂ္ဂ သံဃာချင်း နားလည်မှု မရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ရှင်ဥက္ကာမသည် မည်သည့် ကျောင်းတိုက်မှ မသွားတော့ဘဲ မြို့ထဲသို့သာ တန်းတန်းမတ်မတ် ကြွလာတော်မူရာ မမျှော်လင့်ဘဲ မောက်ကျဘမ်း နေထိုင်သည့် ပြင်စည်တန်း အရပ်သို့ပင် ရောက်ကြုံလာသည်။ အရပ် သူ အရပ်သားတို့ ဝက်တက်ဝက်ကပ် ပြုလုပ်ရာ ဖြစ်သည့် ဓမ္မာရုံတွင် ဒါယကာ တယောက်နှင့် တွေ့၍ နားနားနေနေ အလ္လာပ သလ္လာပ ပြောဆိုနေမိကြ၏။ ထိုအခိုက် မောက်ကျဘမ်းသည် တံမြက်လှည်းရန် တံမြက်စည်း တခုကို ထမ်းပြီး ပန်းတိုင်ကိုလည်း လက်ဝယ်စွဲကိုင်ရင်း ဝက်တက်နေကျဖြစ်သည့် ဓမ္မာရုံသို့ တစိုက်စိုက်နှင့်လာလေ၏။ မောင်ကျဘမ်း လာသည်ကို မြင်လျှင် အရှင်ဥက္ကာမ၏ အပါး၌ ရှိသည့် ဒါယကာက မောင်ကျဘမ်း ဆိုသူမှာ ဤတံမြက်စည်း ထမ်း၍ ပန်းတိုင် ကိုင်လာသူပင် ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် လျှောက်လေ၏။

မောင်ကျဘမ်းကို မြင်ရလျှင် ဆရာတော် ဤသို့ စဉ်းစားမိလေ၏။

"အော် ငါသည် ရတနာပူရ ရွှေအင်းဝသို့ လာခဲ့ရာ တခါတခေါက်မျှ မရောက်ဖူးခြင်းကြောင့် သမဂ္ဂ သံဃာတို့ကို အရှာခတ်သည်နှင့် မြို့ထဲကို ဝင်ခဲ့ရာ အခြားအရပ်သို့ကား မရောက်၊ မောင်ကျားက အရပ်သို့သာရောက် လျက် ကြံကြံဖန်ဖန် ကြံလေသည်။ ဤသို့ ရောက်လာသည်မှာ တောင်တွင်းက လာစဉ်ကပင် ရည်ရွယ်ရင်း ရှိခဲ့သည့် အတိုင်း 'မှာထား အလား သင့်ကြံသည်' ဆိုသော စကားကဲ့သို့ ဆုံရပေသည်။ သို့တွေ့လိုက်ခြင်းကား ငါ၏ အလိုဆန္ဒ ပြည့်ဝ၍ ချမ်းမြကြည်နူးဖွယ် ကောင်းလှပေသည် တကား" ဟု စဉ်းစားမိလေသည်။

ယင်းသို့ ရှင်ဥတ္တမ ဆင်ခြင် စဉ်းစားနေစဉ် ခဏမှာပင် ဝက်တက်ဝတ်ကပ် အမှုပြုပြီး၍ ဆင်းလာသော မောင်ကျားက သည် အရှင် ဥတ္တမအနီးသို့ ချဉ်းကပ်လာ၏။ ချဉ်းကပ်လာခြင်းမှာ ဦးချ ရှိခိုးဖို့ မဟုတ်ပေ။ မထိမဲ့မြင် သဘောဖြင့် ထက်ဝယ်ခွေကာ ခပ်တည်တည်ပင် ထိုင်ချလိုက်လေသည်။ နောက် ... "ဦးပဉ္စင်းကြီး အဘယ်အရပ်က လာသနည်း" ဟု စတင် မေးခွန်း ထုတ်လိုက်၏။ ရှင်ဥတ္တမ ကလည်း "ဒါယကာ ငါတောင်တွင်းက လာသည်" ဟု ရိုးရိုး အေးအေးဖြင့် ဖြည်းညှင်းစွာ ဖြေတော်မူသည်။

ဤအပြုအမူ ဤအပြောအဆိုဖြင့် မောင်ကျားက မထိမဲ့မြင် ပြုနေခြင်းကား အခြားကြောင့်မဟုတ်၊ ရှင်ဥတ္တမ ၏ အသွင်အပြင်မှာ အမြင်တွင် အထင်သေးစရာ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မောင်ကျားကလည်း အထင်သေးလေသည်။ အဘယ်မှာလျှင် မသေးဘဲနေမည်နည်း။ နီကျင့်ကျင့် ဖျင်ထည် သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံ၍ ညစ်ထေးနေသည့် သပိတ်အိတ်ဖြင့် လွယ်ကာ မဲတေနေသည့် ကမ္မလွေကို ပိုက်လျက် ကောက်ကွေ့ ဖုထစ်သည့် တောင်ဝှေးကို ကိုင်လာလိုက်ပုံမှာ တောထွက် ခင်ကြီးနှင့် တူလှချေသည်။

ထို့နောက် ရှင်ဥတ္တမက မိန့်တော်မူသည်မှာ "ဒါယကာ။ ဘုန်းကြီး ယခု ရောက်ခြင်းမှာ သမဂ္ဂ သံဃာ အဘယ် ကျောင်းတိုက်မှာ ရှိသည်ဟု မသိရသေး၊ နေ့ဆွမ်းစားရန် အရေးကလည်း အချိန်နီးနေပြီ။ ထို့ကြောင့် ဤအရပ်မှာ ဘုန်းကြီး တပါးစာလောက် ဆွမ်းဖိတ်ကြားလျှင် ရနိုင်ပါမည်လော" ဟုမေးရာ ... မောင်ကျားက ဝသီအလျောက် မောက်မောက်မိမိမိ စကားယုံဖြင့် ဤသို့ လျှောက်ဆိုလိုက်၏။

"ဘုရားသာသနာ နေလိုလလို ထွန်းတောက်နေသည့် အချိန် ဆွမ်းတအုပ်လောက်မှ ဖိတ်ကြား၍ ရပါမည် လော" ဟု အဘယ်ကြောင့် မေးရသနည်း။

"ဦးပဉ္စင်းကြီး ဆွမ်းတအုပ်နယ်ကို ဘယ်အိမ်မှာမဆို ပါးရိုက်ဖိတ်တော့ ရနိုင်သည်" ဟု ပြောလိုက်လေ၏။

ထိုအခါ ရှင်ဥတ္တမသည် "ကောင်းပေပြီ ဒကာ" ဟု ဆိုကာ သပိတ်ကို ပွေ့ပိုက်၍ မောင်ကျားက အိမ်သို့ ဆိုက် ဆိုက်မြိုက်မြိုက်ပင် ကြွသွားတော်မူ၏။ အိမ်သို့ရောက်လျှင် ဒါယကာမ ရေတခွက် ကပ်ပါဟု ဆိုလေသော် မောင်ကျားက မယားက ရေကပ်မည်လာရာ အနားရောက်သည်နှင့် "ဆွမ်းတအုပ် ချက်စမ်းဟဲ မာတုဂါမ" ဟု ဆို၍ ပါးကို ဆွဲရိုက်ရင်း ခိုင်းလေတော့သည်။ ပြီးမှ အိမ်ဦးခန်းသို့ သွားကာ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေလေသည်။

မောင်ကျားကလည်း တံမြက်လှည်းရင်း ကိစ္စကိုသာ ဆက်လက်လုပ်ကိုင် နေလေရာ ရှင်ဥတ္တမ အဘယ်သို့ ကြွသွားသည်ကို သတိမမူလိုက်မိပေ။ အတန်ကြာမှ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ပူညံ့ပူညံ့နှင့် အဖြစ်အပျက် အမှန်ကို သိရ၍ အိမ်သို့ ပြန်လာပြီး အကြောင်းရင်းမေးရာ ရဟန်းတပါး ပါးကို ရိုက်၍ ဆွမ်းဖိတ်ပြီး ယခု အိမ်ဦးခန်းမှာ ထိုင်နေ ကြောင်းဖြင့် မယားဖြစ်သူက မျက်ရည်သွယ်သွယ် ဖြိုင်ဖြိုင်ကျဆင်းကာ ငိုယိုယင်း ပြောလေသည်။ မောင်ကျားက ကလည်း ဒေါသ အလွန်ထွက်ကာ အိမ်ပေါ်သို့ တက်ပြီးလျှင် အဘယ့်ကြောင့် "ကျွန်ုပ် မယားကို ပိုင်းစိုးပိုင်နင်း ရိုက်သနည်း" ဟု မေးလေသည်။ အရှင် ရှင်ဥတ္တမက "ငါဟာ အကြောင်းမဲ့ ရိုက်နှက်ခြင်း မဟုတ်၊ ဘုရားရှင်ကလည်း သူတပါး ညှဉ်းပမ်းခြင်းကို အားမပေး၊ မလုပ်ရဟုပင် တားမြစ် ပညတ်ထားသည်။ သို့ရာတွင် ဓမ္မာရုံ ကျောင်းအနီးမှာ ပြောစဉ်က ဆွမ်းတအုပ်ကို ပါးရိုက် ဖိတ်လျှင်ပင် ရကြောင်းဖြင့် သင်ပြောခဲ့ ဆိုခဲ့လေ၏။ သင့်စကားအရ ငါ ပြုလုပ်သည်။ ထို့ကြောင့် သင့်မယားကို ရိုက်ခြင်းကား၊ ငါရိုက်သည် မမည်၊ သင်ရိုက်သည် မည်တော့သည်" ဟု မိန့်တော်မူ၏။ မောင်ကျားကလည်း စိတ်ကြမ်းမာန်ကြမ်းနှင့် ပြင်းစွာ ကိုင်ပေါက်လိုလှသည်။ မြွေဟောက်၏ ဦးခေါင်း လည်ဆစ်ကို လူနင်း၍ ထားဘိသကဲ့သို့ မိမိစကား မိမိပြန်၍ ထိခိုက်နေသည်က အခက်ကြုံရ၏။ တဖန်သာသနာ့ ဒါယကာ ဘုရင်မင်းမြတ် လက်ထက်တွင် ရဟန်း သံဃာကို ဆွဲကိုင် ပုတ်ခတ်လျှင် ကြီးလေးသည့် အပြစ်ဒဏ် ခံရမည် မှာလည်း အမှန် ဖြစ်သောကြောင့် အောင့်အည်း မျှိုသိပ်ခဲ့ရလေသည်။ နောက်တကြောင်းမှာ ရဟန်း သံဃာတော်ကို ကိုယ်ထိလက်ရောက် ကျူးလွန်လျှင် လူအပေါင်းက သည်းခံမည် မဟုတ်သည့် အပြင် မိမိကိုယ်တိုင်ကလည်း စာတတ် ပေတတ် ပညာရှင်တဆူ အဖြစ် အများသူငါ၏ လေးစားသမှုကို ခံယူနေသူ ဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့် ဒေါမနဿ အရိန် ပြင်းလှသော်လည်း ဟီးချ၍သာ သည်းခံ နေရတော့သည်။ သည်းခံရသော်လည်း ဒေါသ အရိန်များမှာ ကြီးမား၍ နေခြင်း ကြောင့် မောင်ကျားကလည်း လက်ချင်းပွတ်နှိပ် အံ့ကိုကြိတ်၍ အလွန်ပင် စိတ်စက် ပင်ပန်းနေရကား ဆောက်တည်ရာ မရနိုင်ဘဲ အိမ်ထက်မှာသည် အိမ်အောက်၊ အိမ်အောက်မှာသည် အိမ်ထက်သို့ ဆင်းတက်လူးလာ နေရာမရ ဖြစ်နေပုံမှာ ဆင်းရဲလွန်းလှ၏။ မိမိ မယားဖြစ်သူကိုလည်း "ဟဲ့ နင့်လင်စားဖို့ မြန်မြန်ချက်၊ ကျက်လျှင် နင့်လင်ကို ကျွေးလိုက်၊ ငါ့အိမ်ပေါ်တွင် နေသည်ကို မကြည့်လို" ဟု ငေါက်ငမ်း ကြိမ်းမောင်း ပြောဆို၍ အိမ်အောက်သို့ ဆင်းသွား

ပြန်သည်။ အတန်ကြာလျှင် တဖန် အိမ်ပေါ် ပြန်တက်လာပြီး မီးဖိုဆောင်ဝမှာ ရပ်ကာ "နင့်လင်ကို မြန်မြန်ကျွေးလိုက်၊ ခုတောင် မကျက်သေးဘူးလား" ဟု ပြောဆိုပြန်၏။

ရှင်ဥတ္တမသည် မောင်ကျဘမ်း ပြောလေသမျှ စကားတို့ကို အကုန်အစင် ကြားသိ မှတ်သားရကား၊ တည်ငြိမ် လှသည့် ကုဏ္ဍိဖြင့် ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေရာမှ မလှုပ်မရှက် ငြိမ်သက် အေးချမ်းစွာ မျက်လွှာတော်ကို အောက်သို့ချလျက် နေတော်မူသတည်း။ ဤသို့ နေသည်ကိုပင် မောင်ကျဘမ်းသည် မြင်၍ မရနိုင် ဖြစ်သောကြောင့် အနီးအနားရှိ အရပ်သူ အရပ်သားတို့ကိုပင် အော်၍ ဟစ်၍ တိုင်တော့လေ၏။

"ကြည့်ကြ - ရှုကြပါဦးဗျာတို့၊ ဆွမ်းချက်ခိုင်းတုန်းကတော့ မာတုဂါမကို ပါးရိုက်ခိုင်းသည်၊ ယခု နေပုံကတော့ ရဟန္တာကြီးကဲ့သို့ ဈာန်ဝင်စား နေသည့်နှယ် လာလာသမျှ ဒါယကာတို့ ကြည်ညိုဖွယ် ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်နေခြင်းကား ကျွန်ုပ်ကို လူမုန်းများအောင် တမင်လုပ်သည်နှင့် တူလှပါသည် ခင်ဗျား" ဟု အော်၍ ပြောလိုက်ပြန်၏။ နောက်မီးဖို ဆောင်သို့ ဝင်သွားပြန်ကာ "နင့်လင်ကို မြန်မြန်ကျွေးလိုက်ဆို မကြားလား၊ ခုအထိ မကျက်သေးဘူးလား" ဟု ဒေါသ ဖြင့် အော်လိုက်၊ ဝေါက်လိုက် လုပ်နေသည်။ မိန်းမလည်း ကပျာကရာ ခူးခပ်၍ အယောင်ယောင် အမှားမှား ရှင်ဥတ္တမ ကို ကပ်လိုက်လေသည်။

ရှင်ဥတ္တမလည်း ဆွမ်းဘုဉ်းပေး ပြီးသောအခါ ဆွမ်းပွဲသိမ်းရန် လာသည့် မောင်ကျဘမ်း မိန်းမ၏ လက်ကို ဆွဲကိုင်ပြီး "လာဟဲ မာတုဂါမ၊ နင့်လင်က ငါနှင့် ပေးစားထိမ်းမြားပြီးပြီ၊ ငါ့နောက်သို့ နင်လိုက်ရမည်" ဟု အတင်းအကြပ် ခေါ် ငင်လေတော့၏ ဤတွင် ...

မောင်ကျဘမ်းလည်း ဒေါသဖြိုင်ဖြိုင်ကြောင့် စိတ်ကို မချုပ်တည်းနိုင်တော့ဘဲ မိမိ မယားလက်ကို ဆွဲ၍ ပစ် တော့မည်ယောင်ယောင်၊ ရှင်ဥတ္တမကို တွန်းဖယ်လှည်းလွှဲ၍ ပစ်တော့မည်ယောင်ယောင် ပြုလုပ်သောအခါ အနီးအနား မှ ဝိုင်းအုံနေကြသည့် မြို့သူရပ်သား လူအများတို့က မနေသာတော့ဘဲ အပါးသို့ ကပ်လာပြီးလျှင် ရှင်ဥတ္တမကို သည်းခံ တော်မူပါ ဘုရား ... သည်းခံတော်မူပါ ဘုရား ... ဟု လျှောက်ထား တောင်းပန်၍ အိမ်ထက်မှ ပိုက်ပွေ ထမ်းဆောင်ကာ အိမ်ဝင်းအပြင်သို့ ပင့်ခွဲကြကုန်၏။

ဤသည်က အစပြု၍ တောင်တွင်း ဆရာတော် ရှင်ဥတ္တမနှင့် မောင်ကျဘမ်းတို့၏ တိုက်ပွဲခန်း စတင်သည့် ပဏာမပေတည်း။

ရှင်ဥတ္တမ၏ ဇာတ်ကြောင်းပြန်

မောင်ကျဘမ်း ကိုယ်တိုင် အကြောင်းကြောင်းကို ထောက်ဆ၍ ရှင်ဥတ္တမကို မည်သို့မျှ မလုပ်ရဘဲ အချို့သူတို့က ပြောင်သလို ရွဲ့သလို နွဲ့သလို ပြောကြသေး၏။ "ခုံမင်းကြီး လွန်မည် လွန်မည် - ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဒေသကို ချုပ်တည်း သည်းခံပါ" ဟူ၍ လည်းကောင်း အပိုအမို စကားကြော စကားရောတို့ဖြင့် တောင်းပန် မလိုလိုနှင့် ထိုင်တော့ မည့် အနယ်ကို ထခဲ့ ကြခဲ့ စေပြန်၏။ မောင်ကျဘမ်းလည်း ဤအပြော ဤအပြုမျိုးများကို တွေ့ရလျှင် ရှက်စနိုးစိတ် ပြန်ဝင်ခဲ့လေ၏။

ထို့ကြောင့် သည်းခံခြင်းငှာ မတတ်နိုင်တော့၍ သုဓမ္မာတွင် တင်လိုက်လေ၏။ တင်လိုက်သော အခါတွင် -

"သံဃာဇာ ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် တိုက်တော်ရှိ သံဃာတော်တို့နှင့် တကွ မဟာဒါနိဝန် မဟာဒါနိ စာရေးတို့ကို လွှတ်၍ တောင်တွင်း ဆရာတော် ရှင်ဥတ္တမကို အရပ်ထဲမှ တိုက်တော်ရောက် ပင့်ခေါ် စစ်ဆေး၍ အရပ်ရပ် စကားအခင်း ဖြစ်ပွားသည်ကို မေးတော်မူလေသော အခါ ရှင်ဥတ္တမကလည်း တောင်တွင်းမြို့မှ လာခြင်းသည် ကျောင်းနေဖက် အိမ်နီးချင်းဖြစ်သူ အရှင်မဟာသီလဝံသကို တွေ့လို၍ လည်းကောင်း၊ နေပြည်တော် ဆရာတော်တို့၏ ကျမ်းဂန်ကျန သဘာဝတ္ထဝါဒ ကွဲပြားဟန်ကို နှာလို၍ လည်းကောင်း၊ ရဟန်း သံဃာတို့နှင့် ဆူးညောင့်တံသင်း ဘုရင်ဧကရာဇ် မင်းမြတ်တို့၏ ဆူးညောင့်တံသင်း ဖြစ်အောင် အလာကီမာယာ ဥပစာဝင်္ဂဝုတ်၌ နည်းရှုပ် နည်းဆန်း အခန်းခန်း ပေါများ၍ ဖယ်ရှားပြိုင်ဝံသ မရှိသောကြောင့် အာကရဏနိသီဒန စသော လွတ်ရုံး ငါးရပ်ကပင် ပယ်ရှား၍ ထားရသည် ဟူသော သတင်း စကားကို ကြားသိရပါသဖြင့် ထိုကျောင်းအား နန္ဒောပနန္ဒနဂါးကို တုမနှိုင်းအပ်သော သုံးလောကမှန်ကူ သယမ္ဘူ မြတ်စွာဘုရား၏ ဒုတိယသားကြီး ဖြစ်တော်မူသော လက်ဝဲတော်ရံ ရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် ဆိုဆုံး မသော အခန်းကဲ့သို့ ဖြစ်စေမည် ဟူသော ရည်မှန်းချက်ဖြင့် လည်းကောင်း၊

ဤသို့သော် အကြောင်းသုံးပါးတို့ကို ရှေ့ထား၍ နေရင်း တောင်တွင်းမြို့ လာခဲ့ရာ ရတနာပူရ ရွှေအင်းဝသို့ ရောက်သော အခါ ပြင်စည်တန်းရပ် ဓမ္မာရုံ ဘုရားကျောင်းတွင် ခေတ္တ နားနေစဉ် ထိုကျောင်း ဆိုသူသည် ဘုရားသို့ ပန်းလှူအံ့ငှာ လာသည်တွင် အသင်ဒါယကာ 'နေ့ဆွမ်း တနပ်စာခန့် ဖိတ်ကြားလျှင် နေချိန်လည်း နီးပြီဖြစ်၍ ရနိုင်ပါဦးမည်လော' ဟု မေးပါသည်။ ဤသို့ မေးသည်ကိုပင် ကောင်းစွာ ဝပ်တွား

လျှောက်ထားခြင်းကို မပြု။ ဂရုမစိုက် လူမိုက်တိုမာန်ဖြင့် လေသံပြင်းစွာ ပြောဆိုသည်မှာ 'ဦးပွင်းကြီး သာသနာတော် နေလို လလို ထွန်းကားသော် မင်းနေပြည်တော်ကြီးသို့ ဝင်လာပြီးလျှင် အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့ မေးနိုင်ပါသနည်း။ ဆွမ်းတအုပ်မျှနယ်ကို ဘယ်အိမ်မဆို ဝင်၍ ပါးရိုက် ခိုင်းတော့ ချက်ရမည် စင်စစ် ဟူ၍ ပြောသောကြောင့် ချင်း၏ အိမ်သို့ဝင်၍ ချင်း၏ စကားအရ ချင်း၏ မယားကို ပါးရိုက်၍ ဆွမ်းချက် ခိုင်းပါ သည်' ဟူ၍ လည်းကောင်း။

ဤသည်တွင်မျှ မဟုတ်သေး။ ငိုယိုလျှက် ဆွမ်းချက်၍ နေသော မိမိ မယားသို့ ရေရွက်၍ ပြောဆို သည့် စကားမှာလည်း 'ယခုထက်တိုင် ဆွမ်းမကျက်သေးသလော။ မြန်မြန်ချက်ပြီးလျှင် နင့်လင်ကို မြန်မြန် ကျွေးလိုက်။ ငါ့အိမ်ဦးမှာ အငုတ်တယ်၍ တက်ထိုင်နေသည်ကို ငါမမြင် မကြည့်လို။ နင့်လင် မြန်မြန်စားပြီး သွားပါစေ' စသည်ဖြင့် ခွန်းရေများစွာ ပရိသတ်တို့ ရှေ့တွင် ရှက်ဖွယ်ခမန်း ပြောဆိုဖွယ်များသောကြောင့် ဟရေ - ငကျာဘမ်း။ နင်ကိုတိုင် နှုတ်မြွက်၍ ပေးစားသဖြင့် နင့်မယားသည် ငါ၏ မိန်းမ ဖြစ်ချေပြီ ဆို၍ ချင်း၏ မယားလက်ကို ဆွဲငင်၍ ခေါ်ပါကြောင်း။"

ဟူ၍ လျှောက်ထား ပြန်သောအခါ သံဃရာဇာ ဆရာတော် ဘုရားကြီးနှင့် တကွသော တိုက်တော်တွင်းရှိ ဆရာတော် သံဃာတော်တို့သည် လွန်စွာပင် ရယ်မောခြင်း ပြုတော်မူကြကုန်၏။

ဤသို့သော တောင်တွင်းဆရာတော် ရှင်ဥတ္တမက သံဃရာဇာ ဖြစ်တော်မူသော ဆရာတော်ဘုရားကြီးသို့ စကားဥသည့် အလုံးစုံပြန်ကြား လျှောက်ထားသည်ကို အဘယ့်ကြောင့် ဆရာတော် သံဃာတော် အများတို့က မနရွင်ပြီး နှလုံးလေ့ ဖြစ်တော်မူကြပြီးလျှင် ရယ်ပွဲဖွဲ့နိုင်ပါသနည်း ဟူငြားအံ့။ မောင်ကျာဘမ်း ဟူသော အကြင်သူသည် ဆရာတော် သံဃာတော် ဟူသမျှတို့ကို ရိုသေလေးမြတ် နည်းပါးခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ ပြုလုပ်ခြင်းများသည်။ ဤအဖြစ် ကြောင့် နေပြည်တော် သံဃာတော် အပေါင်းတို့ပင် မေတ္တာမယုတ် ရေစက်ကင်းဝေး စကားရေးဖြင့်လည်း မပြိုင်မဝံ့ ရှိနေကြဆဲအခါတွင် ဥသျှောင်ကိုင်း ကုဝ်စီးဖြတ်လှီး စင်းနတ်ခြင်း ပြုနိုင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်မူ လာချေပြီ - ဟူ၍ အောက်မေ့ ပြီးလျှင် တောင်တွင်း ဆရာတော် ရှင်ဥတ္တမ၏ ကိုယ်တော်သဏ္ဍာန်ကို စိမ်းစိမ်းကြည့်၍ လည်းကောင်း၊ ပြောဆိုသော အာစ၊ လျှာစ၏ ပြတ်သားပီသမှု ဟန်ပန်ကို လည်းကောင်း၊ မောင်ကျာဘမ်း၏ စကားအကျကို လက်ဆုပ်ပိပိ၊ မိမိရရ ဖမ်း၍ ချင်း၏ စကားနှင့်ပင် ချင်းကို ချည်နှောင်ခြင်း ပြုနိုင်ပေသည် ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ရှေးနှောင်းဝါစက ဝါကျာနသန္ဓေ အနေအထားကို စဉ်းစားတော်မူမိကြသောကြောင့် ဟဒယကြည်လင် စိတ်ရွှင်ရယ်ပြီး ပြုတော်မူသည်လည်း တကြောင်း၊ စိတ်တင်းခက်ထန် ပုဂံ ခုံကြမ်း မောင်ကျာဘမ်း အမည်ရှိသော ထိုသူ၏ မာန်ကို တွန်းလှန် ဖြိုဖျက်၍ မာတ်သက်ကုန်စင် လိမ္မာရေးဝင်သဖြင့် ယဉ်ကျေးခြင်း ဘဝသို့ ရောက်ရှာတော့မည် ပင်တည်းဟု အောက်မေ့တော် မူကြ၍ မနချီပြီး နှလုံးလေ့ ပွဲတွေ့ပုံဆန်းသောကြောင့် ရဟန်း သံဃာတော်တို့ ရယ်မောတော် မူကြလေသည်။

ထိုအခါ သံဃရာဇာ ဖြစ်တော်မူသော သာသနာပြု ဆရာတော် ဘုရားကြီးတို့က ခုံတော် မောင်ကျာဘမ်းသို့ မိန့်တော်မူကြသည်မှာ -

"ဟရေ ဒါယကာ ငကျာဘမ်း။ ဤယခု သင်တို့ ဖြစ်ပွားသော အမှုသည် သုဓမ္မာနှင့်သာ သင့်လျော်သော အမှု ဖြစ်ချေသည်။ သင် မပြေမကျေနပ်လျှင် သုဓမ္မာ ဆရာတော်တို့ထံတွင် စွဲဆိုလျှောက်ထားရမည်" ဟူ၍ အမိန့်တော် ရှိရကား မောင်ကျာဘမ်းသည် အိမ်သို့ ပြန်၍ အကြံယူလေ၏။

တောင်တွင်း ဆရာတော် ရှင်ဥတ္တမကိုကား ... ရှင်မဟာသီလဝံသနှင့် တမြို့တရပ်တည်း အိမ်နီးယုတ်တင် ညီနှောင်အရင်း အသွင်ကဲ့သို့ ကျောင်းနေဖက်ဖြစ်သည်ဟု လျှောက်ထားသောကြောင့် စစ်ကိုင်းမြို့ဘက် ထူပါရုံဘုရား အနီး ရတနာပိမာန် ကျောင်းကြီးနေ ရှင်မဟာသီလဝံသ ဆရာတော်ထံသို့ အရောက်လိုက်ပို့ အပ်ထားစေတော့ သတည်း။

သုဓမ္မာတွင် မောင်ကျာဘမ်း လျှောက်တင်ချက်

ထို့နောက် ခုနစ်ရက်ခန့် ကြာသော် သုဓမ္မာ ဆိုရင် အရှင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးတို့သည် သုဓမ္မာသို့ တက်ရအံ့သော သီတင်းနေ့ ဖြစ်သည်နှင့် အညီ ကြွလာတော်မူ ကြ၍ စည်းဝေးတိုင်ပင် စီရင် ဆုံးဖြတ်တန်သမျှ အမှုတို့ကို စီရင် ဆုံးဖြတ်၍ စစ်ဆေး မေးမြန်းတန်သမျှ အမှုတို့ကို စစ်ဆေး မေးမြန်းနေစဉ် - ခုံတော် မောင်ကျာဘမ်းက တောင်တွင်း ဆရာတော် ရှင်ဥတ္တမ၏ အပေါ်၍ ဝိနည်းကြောင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဓမ္မသတ်ကြောင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ရာဇသတ်ကြောင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ရုံးပေါင်း စုစည်း၍ အမှုထုတ်ကြီးများ များစွာဖြစ်အောင် ဖွင့်လှစ် ဖော်ပြကာ စွဲချက်လျှောက်လွှာ တင်သွင်းလာသည်ကို သုဓမ္မာ ဆရာတော် ဘုရားကြီးတို့ ရှေ့တွင် မဟာဒိန်ဆိုင်ရာ စာရေးတို့ကို ဖတ်လျှောက် စေသောအခါ တောင်တွင်းဆရာတော် ရှင်ဥတ္တမကို သုဓမ္မာ သာသနာပြု ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့၏ အမိန့်စာနှင့် ချခေါ်လာသည့်နေ့ ဝုဠာနက ကံဆောင်၍ ဝတ်မှ ထွက်တော်မူကြသည်နှင့် ကြိမ်ကြိုက်ရကား တောင်တွင်း

ဆရာတော် ရှင်ဥတ္တမသည် မိမိနှင့် ကျောင်းနေဖက် ဖြစ်သော စစ်ကိုင်းမြို့ ရတနာပိမာန်ကျောင်း ဆရာတော် အရှင်မဟာသီလဝံသနှင့် တကွ နောက်ပါ သံဃာများစွာ ခြံရံလျက် ရတနာပူရ အင်းဝ ရွှေမြို့တော် သုဓမ္မာသို့ ကြွတော်မူကြ၍ တရားဆိုင်ဆိုကြရာ ခုံတော် မောင်ကျောင်းက စွဲချက်တင်သွင်း လျှောက်ထားသည်မှာ ...

"ငကျောင်း လျှောက်ချက် ဘုရား။ ။ တောင်တွင်းကြီး မြို့မှ လာသော ရဟန်းတော် ရှင်ဥတ္တမသည် ဣန္ဒြိယသံဝရ သီလကို မစောင့်စည်းဘဲ သကျသာကီဝင် မင်းသားတို့၏ အလုပ် မဟုတ်သော ယုတ်မာညစ်ညမ်း ဆိုးသွမ်းသော အမူအကျင့်တို့ဖြင့် အာဏာပိတိက္ကမ အန္တရာယ် ပြုပြီလျှင် အိမ်ရှင် ဒါယကာတို့၏ အခွင့်မရဘဲနှင့် အတင်းအဓမ္မ ဝင်းခြံတွင်းသို့ ဝင်၍ မာတုဂါမ၏ မျက်နှာပါးပြင်ကို ရိုက်နှက် ပုတ်ခတ်ကာ ဆွမ်းဖိတ်ခြင်းသည် ဒါယကာတို့၏ စိတ်ကို ငြိငြင်အောင် ပြု၍ သဒ္ဓါတရားကို ဟန့်တား၍ သိန်းစွန်ရဲကဲ့သို့ ထိုးဆွ ဆိတ်ဖဲ့၍ မစားအပ် ဟူသော အာဏာ ဒေသနာတော်ကို ကျူးလွန်၍ ပြုခြင်း၍ ဆဗ္ဗစွဲ ရဟန်းတို့သည် ရိုက်မည်ဟု လက်ဖြင့် ရွယ်မိုးရုံမျှဖြင့် လောကဝဇ္ဇပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ အာပတ္တိဘယ သင့်သည်ဟု မိန့်တော်မူကြောင်းများကို ဝိတင်းပါဠိတော်မှာ သိက္ခာပုဒ် အထင်အရှား ပညတ်ခံရခြင်း ပုဂ္ဂိုလ်စွဲနှင့်တကွ သိသာဖွယ် ပြည့်စုံလျက် ရှိပါသည်။

ဓမ္မသတ်ကြောင်းမှာလည်း 'ကေသမုဋ္ဌိဘိန္တံ သီသံ မုဒပုဟာရကဏ္ဍိနံ' အစချီသော မာနသမိက ဓမ္မသတ် ပဉ္စမတွဲလာ၊ ပုတ်ခတ်ခြင်း ဆယ်ပါးကို ပြဆိုသော ဂါထာတွင် ကေသမုဋ္ဌိ ဆံကို ဆွဲသည် အိန္ဒသီသံ ဦးခေါင်းကွဲသည်။ မုဒပုဟာရကဏ္ဍိနံ၊ ပါး၊ နား၊ မျက်နှာကို ပုတ်ခတ်သည် ဟူ၍ ဆိုရာ၌၊ 'ပဌမေ တိသရဇေတံ၊ ဒုတိယ ပဉ္စကံဒသ၊ တတိယေ ဝိသရဇေတံ' ဟု လာသောကြောင့် ပဌမေ ပဌပ ပြဆိုသော ဆံဆွဲမှု၍ တိသရဇေတံ ငွေသုံးဆယ်။ (တနည်း ကား) တံဒသ တဆယ်ငါးကျပ်လည်း ဟူ၏။ တတိယေသု၊ တတိယ ပြဆိုသော မျက်နှာ၊ ပါးနား ပုတ်ခတ်မှု၌ကား ဝိသရဇေတံ ငွေနှစ်ဆယ်။ ဟူ၍ ဆိုသော် ဓမ္မသတ်ကြောင်း ရှိပါသည်။

ဒုတိယ အိမ်ရှင်တို့၏ အခွင့်မရှိ၊ အိမ်ဦးခန်းသို့ တက်၍ နေပြီးလျှင် ရဟန်းတော်တို့နှင့် မလျှောက်ပတ်သော အမူဖြင့် မာတုဂါမ လက်ကို ဆွဲကိုင် ခေါ်ငင် နှင်ပင် ငါ၏ မိန်းမ ဖြစ်ချေပြီ - ဆိုခြင်း၌လည်း ဝိဝဇ္ဇဗျာယ် ကပ်ဦးအစ မဟာသမ္မတ မင်းမြတ်အား မနုဿိက ရှင်ရသေ့ စီရင်၍ 'ဣဏာကေ သာသကော စေဝ' ဂါထာ ဦးတက်သော မနုဿိက ဓမ္မသတ်။

သက္ကရာဇ် (ငါးရာသုံးဆယ်ခြောက် ခုနှစ် နန်းတက်တော်မူသော ပုဂံ နရပတိစည်းသူမင်းကြီး လက်ထက်။ ဒလမြို့နယ် ဇာတိ သာမဏောဘွဲ့၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ တံဆိပ်မည် ဓမ္မဝိလာသ ပုဂ္ဂိုလ် သူမြတ်သည် ဒလမြို့တွင် သီတင်းသုံးနေစဉ် မနုရင်း ဓမ္မသတ်ကို မှီ၍ စီရင်သည့် ဓမ္မဝိလာသ ဓမ္မသတ်တို့၌ လာသော ...

ဟတ္ထဂ္ဂါဟံ ဗရပုတ္တံ၊ ဂုယုဋ္ဌာနဉ္စ သလ္လာပံ။
ဘေဏိဂ္ဂါဟံဝါ - ဆံထုံးကို ဆွဲကိုင်ခြင်း လည်းကောင်း၊
ဟူသော ဂါထာတွင် ရဟန်းတော် ရှင်ဥတ္တမသည်
ဟတ္ထဂ္ဂါဟံ၊ လက်ကို ဆွဲကိုင်၍ ခေါ်ငင်ခြင်း တပါး။
ဗရပုတ္တံ၊ လင်မရှိခိုက် အိမ်သို့ ဝင်ရောက်ခြင်း တပါး။
သလ္လာပံ၊ ကာမဂုဏ်နှင့် စပ်သော ငါ့မယား ဖြစ်ချေပြီဟု ဆိုသည် တပါး။
ဒွါရံ၊ အိမ်တံခါးတွင်းသို့ ဝင်ရောက်သည် တပါး။

အထက် ပါဠိရှိ မယားခိုး ခုနှစ်ပါးအနက် ယခု မြန်မာပြန်၍ လျှောက်သော အင်္ဂါလေးပါးလုံးပင် ညီညွတ်သူ ဖြစ်ပါသည်။

ဤအရာ၌ ဘုရား ပညတ်တော်မူသော ဝိနည်း ပါဠိတော်၌ လာသည်မှာ ...
ဟတ္ထဂ္ဂါဟံ - လက်ကို ဆွဲကိုင်ခြင်း လည်းကောင်း၊
ဝေဏိဂ္ဂါဟံဝါ - ဆံထုံးကို ဆွဲကိုင်ခြင်း လည်းကောင်း၊
အင်္ဂံသ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်ကို၊ ပရာမသနံ - သုံးသပ်ခြင်း လည်းကောင်း၊

ဟူသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို သံဃာဒိသိသ် အဖြစ်ဖြင့် ပညတ်တော်မူ၍ ထားကြောင်းကို ထင်ရှား သိသာသည် ဖြစ်ပါသောကြောင့်၊ ဤသို့ အပ်ခဲ့ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်တို့တွင် ဟတ္ထဂ္ဂါဟံဟုဖြင့် ကျူးလွန်သူ ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ထိုသို့ ကျူးလွန်သော ရဟန်းသည် မာနသမိတ္တိယာပီ တိစ ဟူသော ပါဠိ၌ အာမသနံဝါ- လက်ဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်လည်း ကောင်း၊ ဖုသနမ္ပိ- ကိုယ်ဖြင့် ထိစေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဗဋ္ဌမ္ပိ- မြဲမြံစွာ စွဲကိုင် ပုတ်ခတ်၍ ထိခြင်းသည်လည်း ကောင်း ဟူ၍ လာသည်လည်း တကြောင်း။

ဤသို့ သိက္ခာပုဒ် ဟူသမျှကို ကျူးလွန်၍ ကျင့်သော ရဟန်းအား ယောလိက္ခ၊ အကြင် ရဟန်းသည်၊ ဝိနယံ ဝိနည်းကို၊ အဝိဇယန္တော - မစွန့်မူ၍၊ အဝေဏိက္ကမန္တော မကျူးလွန်သည် ဖြစ်၍၊ လင်္ခိဘာဝေန- လင်္ခိ အဖြစ်ဖြင့် ဌိတော- တည်သော၊ သောဘိက္ခု- ထိုရဟန်းသည်၊ လင်္ခိ- လင်္ခိမည်၏။ ဆိုသည်ကို ထောက်လျှင်လည်း ရဟန်းတော်တို့၏ အမူအရာ မဟုတ်သော စကားကို သုံး၍ 'လာဟံ မာတုဂါမ နင်သည် ငါ့မိန်းမ ဖြစ်ချေပြီ' ဆိုခြင်း၊ လက်ကို ကိုင်ဆွဲ၍

ခေါ်ခြင်းတို့သည် သမ္မာဇာန မုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယံ- ဟူသော သိက္ခာပုဒ်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပရဒါရိက အမှုတွင် ထေယျစိတ်ဖြင့် သက်ဝင်ကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ ထင်ရှား သိသာသည် ဖြစ်ပါသောကြောင့် တရားထိုက်သက်ရာ ဆင်ခြင်တော် မူပါမည့် အကြောင်း ရှိခိုးနားတော် လျှောက်ပါသည် ဘုရား" ဟူ၍ ခုံတော် မောင်ကျဘမ်းက ကျမ်းဂန်စုခဲ ဆစ်ပိုင်းခွဲ၍ စွဲဆို လျှောက်လေ၏။

ရှင်ဥတ္တမကျော် ထုချေချက် ပေးခြင်း

ထိုအခါ တောင်တွင်း ဆရာတော် ရှင်ဥတ္တမက မောင်ကျဘမ်း၏ စွဲချက်စကား ဟူသမျှတို့ကို တလုံးတပါဒမျှ မကျန် တွန်းလှန်ထုချေ၍ လောကီရေး ဓမ္မသတ်ကြောင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိနည်းကြောင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ထောင်းထောင်း ကျေမွှ ရှေ့ချဆားနယ် ဖြစ်စဖွယ်ကို အသွယ်သွယ်သော ဂန္ထန္တရတို့မှ နှုတ်၍လျင်လျား တရားဆင်ခြေ ချေဆိုလဲလျှောက် သည်မှာ၊

"ရှင်ဥတ္တမ ချေဆိုလဲ လျှောက်ချက်ပါ ဘုရား။

ဘုရား တပည့်တော်သည် ဣန္ဒြိယသံဝရ သီလမရှိဟု ဆိုရာ၌ ဥပသမ္ပဒ ကံဆောင်၍ ရဟန်း အဖြစ်သို့ ယူသည်နေမှ စ၍ ဤတုမ္မောဇရပ်သို့ လာသည့် နေ့တိုင်အောင်သော ကာလများ အတွင်းများမှာ မြို့၊ ရွာ၊ နိဂုံး ဟူသမျှတို့ကို ဝင်တိုင်းဝင်တိုင်း ဉာဏသမ္ပယုတ်နှင့် ယှဉ်လျက်ချည်း ဝင်ထွက် သွားလာသည် ဖြစ်ရကား ပစ္စဝေက္ခဏာမျှပင် ရောက်ဖူးသည် မရှိပါ။ ယုတ်မာ ညစ်ညမ်း ဆိုးသွမ်းသော အမှုအကျင့်တို့ဖြင့် အာဏာဝိတိက္က မန္တရာယ် ပြုပြီးလျှင် အိမ်ရှင် ဒါယကာတို့၏ အခွင့်မရဘဲ အတင်းအဓမ္မ ဝင်းခြံတွင်းသို့ ဝင်၍ မာတုဂါမ၏ မျက်နှာပါးပြင်ကို ရိုက်နှက် ပုတ်ခတ်ကာ ဆွမ်းဖိတ်ခြင်းသည် ဒါယကာတို့၏ သဒ္ဓါတရားကို ဖျက်ဆီး၍ သိန်းစွန်ရဲကဲ့သို့ ထိုးဆွ ဆိတ်ဖဲ့၍ မစားအပ် ဟူသော ကုလဒူသက အနေသန အရာအာဏာ ဒေသနာတော်ကို လွန်ကျူး၍ ပြုခြင်း၍ လောကဝဇ္ဇ၊ ပဏ္ဏတ္ထိဝဇ္ဇ၊ အာပတ္တိဘယ စွဲကပ်ကြောင်းများကို ဝါဘင်း ပါဠိတော်၌ အထင်အရှား ရှိပါသည်ဆိုရာမှာ "ဆွမ်းတအုပ်မျှနယ် ဘယ်အိမ်မဆို ပါးရိုက်ဖိတ်တော့ ချက်ရမည်စင်စစ်" ဟူ၍ ဆိုသော စကားတွင်ပင် ချင်း၏ အိမ်၌လည်း ဤသို့ဝင်၍ ဖိတ်ကြားပါတော့ဟု ဝင်ခွင့် ရိုက်ခွင့်ကို ချင်း၏ နှုတ်ဖြင့် မြှောက်၍ ပေးပြီး ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဘုရား တပည့်တော် ရှင်ဥတ္တမ၏ အလိုအတိုင်း ပြုလုပ်ရသည့် အမှု မဟုတ်ပါ။ ဤဒါယကာ ငကျဘမ်းကို အမှီပြု၍ ကြံရသော အရေး ဖြစ်ပါသည်။ ရဟန်း သံဃာတော်တို့ မည်သည်မှာ ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့၏ အခွင့်ရသည် ဖြစ်စေ၊ မရသည် ဖြစ်စေ ဆွမ်းခံသော အချိန်ဟူ၍ အရံပိုင်ရှင်တို့ထံတွင် ငါပါ ဝင်ပါရစေ စသည်ဖြင့် အခွင့်ပန်၍ နေရိုး ထုံးစံရှိသည်ဟု ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်ကစ၍ပင် မရှိပါ။ ဘုရားရှင်ကလည်း ဆွမ်းဖိတ်၊ ဆွမ်းခံသွားလျှင် အခွင့်ပန်၍ ဝင်ကြရမည် ဟူ၍လည်း ပညတ်တော် မမူခဲ့ပါ။ အခါသမယ မဟုတ်သော အကာလများ၌ သာလျှင် ကိစ္စမဲ့ ဖြစ်လျက် မြို့တွင်း ရွာတွင်းသို့ ဝင်ခြင်း၊ အိမ်သို့ကပ်ခြင်း စသည်တို့ကို ဘုရားရှင်က တားမြစ်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ပုတ်ခတ်ခြင်း အရာဝယ်၊ ဓမ္မသတ်ကြောင်းဖြင့် စွဲဆိုသည်မှာလည်း ချင်းစွဲတိုင်း မဖြစ်ထိုက်ပါ။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် ... ချင်းညွှန်ပြရင်း အမည်ရှိသော မာနုသိက ဓမ္မသတ် ဒဿမတွဲမှာပင်၊ "ပုရိသော ပဌမိတ္တိယံ မဟာလ္လကော ဥဒ္ဓကံ" ဟူ၍ လည်းကောင်း။

"အက္ခော သန္တေပိ တေတယော ပေါသော မဟာလ္လကုတ္တမော" ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အစချီသော နှစ်ဂါထာတွင် ... ပုရိသော ယောက္ခိကားသသည်၊ ပဌမံ- ရှေးဦးစွာ၊ ဣတ္ထိယံ- မိန်းမကို၊ မဟာလ္လကော- ကြီးသောသူသည်၊ ပဌမံ- ရှေးဦး စွာ၊ ဥဒ္ဓကံ- ငယ်သူကို၊ ဥတ္တမော- သူမြတ်သည်၊ အနတ္တမံပိ- ဂုဏ်ရည်လျော့ယုတ် လူသူနပ်ကိုလည်း၊ ပဌမံ- ရှေးဦးစွာ ပင် အစတင်၍၊ အက္ခောသန္တောပိ၊ ဆဲရေးသော်လည်း၊ အမိစ္ဆာ- အမှားအလွန် မဖြစ်စေရာ၊ တတောပရေဝ- ထိုငယ်သူ မှ ပြန်၍ ကြီးသူကို စတင်ဆိုရာ၌သာလျှင်၊ မိစ္ဆေကာ- လွန်သည် မှားသည် ဟူ၍ လာသည်ကို ထောက်သဖြင့်လည်း ကောင်း၊ ပေါသော၊ ယောက္ခိကား၊ မဟာလ္လကော- လူကြီး၊ ဥတ္တမော- သူမြတ်၊ ဣတိ- ဤသို့၊ တေတယော- ထိုသုံးယောက် သော သူတို့သည်၊ အက္ခောလန္တောပိ၊ စတင် ဆဲရေးသော်လည်း၊ တေ- ထိုမိန်းမ၊ ကျွန်၊ သူနပ်၊ သူငယ်တို့သည်၊ ပုန- ပြန်လှန်၍၊ နအက္ခောသေယျံ- မဆဲရေးကုန်ရာ၊ ပဟရန္တာပိ- တဆုံးတချက် ရိုက်နှက်မိကုန်သော်လည်း၊ တေ- မိန်းမ၊ ယုတ်သူ၊ ငယ်သူတို့သည်၊ နပဟရေယျံ- လက်တုံ ပြန်လှန် အန်တုမဆုတ် ပုတ်ခတ် ရိုက်နှက်ခြင်းကို မပြုကုန်ရာ၊ ကသ္မာ- အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ သပတိဿသဂါရဝဿ- ကျိုးနွံ ရိုသေခြင်ငို ရိုက်နှက် ပုတ်ခတ်၍ ဆုံးမရာ ဖြစ်ပေသော ကြောင့် ပေတည်းဟူ၍ လာသောကြောင့်- ဤမာနုသိက ဓမ္မသတ် စတုတ္ထတွဲ၌လည်း ...

"သီလဝါဒဟရော ဇိက္ခော ရောဂါ ဥမ္မတ္တကော ရာဇိဿရော။ မံသမစ္ဆေ အနာပက္ခော၊ ဣမေသတ္တအဒူ သကာ" ဟု လာပြန်ရကား ... သီလဝါ- သီလ ရှိသောသူ၊ ဒဟရော- ငယ်ရွယ်သောသူ၊ ဇိက္ခော- အိုမင်းသောသူ၊ ရောဂါ- အနာနှိပ်စက်သောသူ၊ ဥမ္မတ္တကော- သူရူး၊ ရာဇိဿရော- အစိုးရသောမင်း၊ မံသမစ္ဆေအနာ ပက္ခော- သားငါး ဟင်းမျိုးကို မစားသောသူ၊ ဣမေသတ္တ- ဤခုနှစ်ယောက်သော သူတို့သည်၊ ဝါ- ထိုသူခုနှစ်ယောက်တို့က၊ ဝဒါ- သတ်၍

သေကုန်သော်လည်း၊ အဒုသကာ မင်းမှ စိုးပြစ် မရှိကုန်" ဟူ၍ လာရကား ဩဝါဒ အနုသာသန အမှုကို ပြုခြင်းကြောင့် အဆုံးအမ လွန်၍ သေသော်လည်း အပြစ်မရှိ ဆိုသည့် ဓမ္မသတ် စကားကို ထောက်လျှင် သိက္ခာပုဒ်တော်၌ အစိတ္တက သိက္ခာပုဒ်တော် ဟူသည်နှင့် တပြေး တမျှားတည်း ညီညွတ်လျက် ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ ဓမ္မသတ်ကျမ်း၌ ရဟန်း သူမွန်တို့က ဆုံးမသည့် အရာဝယ် အပြစ် မရှိကြောင်းကို ပြဆိုထွက်ချက် ရှိပါလျက်နှင့် မိမိ အလိုရှိရာ (တတိယေ ဝိသရဇတံ) ဟူသော ပါဠိကလေးသို့ ငဲ့ကွက် စွဲဆိုခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ မာတုဂါမလက်ကို ဆွဲကိုင်ခေါ်ငင် နှင်ပင် ငါ့မိန်းမ ဖြစ်ချေပြီ ... ဟု ဆိုခြင်း၌လည်း "အာလယဆိန္နံ အာပတ္တိယံ" ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ ထိုကျမ်းသည် ချင်းပင် အာလယပြတ် နှုတ်မြွတ်၍ ပေးစားရကား နှင်ပင် ငါ့မိန်းမ ဖြစ်ချေပြီ ဟု ဆိုထိုက်သဖြင့် ဆိုပါသည်။ ဆိုထိုက်ကြောင်းကား မာတုဂါမသည် ဆွမ်းချက်၍ နေစဉ် နှင့်လင်စားဖို့ မြန်မြန်ချက်၊ နှင့်လင်ကို မြန်မြန်ကျွေးလိုက် စသည်ဖြင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပေးစား ထိမ်းမြား၍ အာလယပြတ် ပြောပါသည်။

ထို့ကြောင့် မယားခိုးလည်း မမည်၊ ထေယျစိတ်လည်း မရှိ၊ မမြင်ကွယ်ရာလည်း မဟုတ်၊ အရပ်သား ပရိသတ် တို့ ရှေ့တွင် ကပ္ပိယ ကာရကဖြစ်သော တပည့် ကျောင်းသားငယ်တို့ကို ဆွဲကိုင်သော အမှတ်ဖြင့် ဆွဲကိုင်သည် ဖြစ်သောကြောင့် ...

ဟတ္ထဂ္ဂါဟံပရပတ္တိ၊ ဂုယုဋ္ဌာနဉ္စသလ္လာပံ၊ သေဏိဒ္ဓါရဉ္စ၊ သေယျဉ္စ သတ္တဓာ ပရဒါရိကာ - ဟူသော ချင်းစွဲသည့် လောကီ ဓမ္မသတ်ကြောင်း မယားခိုးခုနစ်ပါး တရားနှင့်လည်း အလျင်းမဆိုင်ပါ။ ဝိနည်းကြောင်းကို ရှု၍ လျှောက်ရပါ လျှင်လည်း ... တေန- ထိုမှီဝဲလိုသော စိတ်နှင့်၊ ဝိနာ- ကင်း၍၊ နအာပဇ္ဇတိ- မရောက်၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ တံလက္ခဏံ- ထိုပါရာဇိက ရောက်ရာသော လက္ခဏာကို ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အဝဿုတာနံ- မေထုနရာဂဖြင့် စွတ်ကုန်သော၊ ပရိယုဋ္ဌိတာနံ- မေထုနရာဂ ဖြစ်သောအားဖြင့် မြွေးယုတ်နေသော စိတ်ရှိကုန်သော ဟူ၍လည်းကောင်း၊ လာရိရကား မှီဝဲလိုသော စိတ်လည်း ကင်းပါသည်။ မေထုနရာဂ ဖြစ်သော စွတ်သော စိတ်လည်း မရှိပါ။ ဤသို့ မရှိရသည်သာ မဟုတ်သေး ...

"တေဝိ အပရိစ္စာဂရက္ခဏာ ဂေါပဏေဟိ" ထိုသို့ မစွန့်ခြင်း၊ စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ လုံခြုံခြင်းတို့ဖြင့်၊ ပရိဂ္ဂဟိတံ - သိမ်းဆည်း အပ်၏။ ဣတိ - ထို့ကြောင့်၊ ပရပရိဂ္ဂဟိတံ - ပရ ပရိဂ္ဂဟိတမည်၏။ ဟူ၍ ဆိုသောကြောင့် မစွန့်ခြင်း၊ စောင့်ရှောက်ခြင်း ဆိုရာ၌ 'နှင့်လင်ကို မြန်မြန် ချက်ကျွေးလိုက်၊ ငါမကြည့်ချင်ဘူး' ဟု ဆိုသော စကားသည် နှုတ်ဖြင့် မြွတ်၍ ပေးစား ထိမ်းမြားခြင်းသို့ ရောက်သောကြောင့် ပရိစ္စာဂဖြစ်၍ စွန့်ခြင်းသို့ ရောက်ပါသည်။

ဤသို့ ရောက်သည့် အဓိပ္ပါယ်မှာ - မိုက်မာန်ပိုပွား၍ ဘုရားသားချစ် သာကီ စစ်မှန်စွာ ရဟန်း သံဃာတော်တို့ အပေါ်၌ လည်းကောင်း၊ တက်ကြွ မိုမောက် ပြုလုပ်တတ်သည်ဟု ထင်ပေါ် ကျော်ကြား ရှိသူ ဖြစ်ပါ၍ အမျက်မာန် မထောင်စေခြင်းငှါ နှိမ်နင်းလုံ့လ ဆုံးမခြင်း တားမြစ်ခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါသောကြောင့် အပြစ် မရှိသင့်ပါ။ ဤသို့ ဆုံးမ ဩဝါဒပေးခြင်း ဖြစ်စေလို၍ နှိမ်နင်းခြင်းမှာလည်း -

"ဒယာလုထေနာတိ အနုကမ္ပိယ သတိတေန" ဟူသော ဋီကာပါဠိနှင့် အညီပြုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဒယာလုကေန- သနားခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ ဝါ- သနားခြင်း ရှိသော၊ ဝါ- သနားခြင်း များသော ဟူ၍ လာသည့် စကား အရ စေတနာတူဖြစ်ရကား ... "ဒယာဇောဿ စိတ္တဿ အတ္ထိတိဒယာလုဇော" ဟု ယောဇနာဆရာ မိန့်သည်နှင့် တပြေးတမျှားတည်းသော သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ်ဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌ စေတနာ ဖြစ်ဟန်ကား မေတ္တာ ပုဗ္ဗင်္ဂမ ပင် အရင်းခံပါသည်။

ပုထုဇဉ် ရဟန်းမှန်က အာပတ်ရှိစမြဲ ဆိုရိုးရှိသော စကားအရအားဖြင့်လည်း မိမိတို့ ကိုယ်ဝယ် အာပတ်ညစ် ကြေး မရှိစေဘဲ ကုက္ကုစ္စ သံသယ မဖြစ်စေခြင်းငှါ စားကောင်းသော အာပတ်အတွက် သင့်သည် ဖြစ်စေ၊ နေ့ရက် မကူး စေရ။ ညဉ့်ချင်းပြီး သန့်သက်၍ ပြီးစေရန် မိမိနှင့် သီတင်းသုံးဖော်သုံးဖက်ဖြစ်သော သမဂ္ဂပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ဒေသနာကံ ဒေသနာကြား ပြု၍ ပရိဝါသ်မာနတ် စောင့်ခြင်း စသော ဂုဋ္ဌာနကံကို သုံးရက် လေးရက်တကြိမ် အစဉ်အဆက် ကံဆောင်လျက်ချည်း ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ယနေ့ပင်လည်း ဝတ်မှ ထွက်ပြီးမှ ဤသုဓမ္မာကြီးသို့ လာရောက် သည် ဖြစ်ပါ၍ သီလသံဝရ အရာမှာ သိက္ခာ ကာမလဇ္ဈိပေသလ မှန်နေသဖြင့် ကုက္ကုစ္စသံသယ ကင်းရှင်း စင်ကြယ်စွာ နေပါသည်ကို ဒါယကာ ငကျားသံသယ အမျိုးမျိုးသော လောကီကြောင်း ဝိနည်းကြောင်းတို့ဖြင့် အမှုမကြီးသည်ကို ကြီးအောင် ကြိမ်ဖန်ပြီးလျှင် တရားစွဲရုံမျှမက အလဇ္ဈိသော ဒုဿိသော စသည်ဖြင့် ပတ္တုဇနကံမှ မလွတ်သော စကား တို့နှင့် ဆဲရေးပုတ်ခတ် ပြောဆိုရေရွတ် စွပ်စွဲသူတယောက် ဖြစ်ပါသောကြောင့် တရားထိုက်သက်ရာ စီရင်တော်မူပါ မည့် အကြောင်း ရှိခိုးနားတော် လျှောက်ပါသည် ဘုရား" ဟူ၍ ချေဆို လဲလျှောက်လေ၏။

စီရင် ဆုံးဖြတ်ချက် ချခြင်း

ထိုအမှု၌ သုဓမ္မာ ဆရာတော် ဘုရားကြီးတို့ ဆုံးဖြတ်တော်မူ အပ်သော ကောက်ချက်ဖြတ်စာ ချတော်မူဟန်ကား ... တောင်တွင်းကြီးမြို့ ငှက်ပစ်တောင်အနီး ရတနာ့ ဝိမာန်ကျောင်းနေ ရဟန်းတော် ရှင်ဥတ္တမနှင့် ရတနာပူရ အဝမြို့ ပြင်စည်တန်းရပ်နေ တကာ ငကျာဘမ်းတို့ ကျယ်ပွားစကား တရားရန်စစ် ဖြစ်ကြသော အမှုမှာ တကာ ငကျာဘမ်းက မိမိ မရှိခိုက် အခါ ရဟန်းတော် ရှင်ဥတ္တမသည် အိမ်သို့ အတင်းအဓမ္မ ဝင်၍ မိမိ မယား ပါးကိုရိုက်၍ ဆွမ်းချက်ခိုင်းပါသည် ဟူ၍ ပုတ်ခတ်ခြင်း ဆယ်ပါးတွင် ပါးနား မျက်နှာ ရိုက်နှက်မှုဖြင့် လောကီ ဓမ္မသတ်ကြောင်း လျော်ကြေးပြစ်မှု တရားဖြင့် လည်းကောင်း။

ဝိနည်းကြောင်း သိက္ခာ ပုဒ်စွဲဖြင့် အာပတ်တတ်၍ လည်းကောင်း။ စွဲဆို လျှောက်ထားခြင်း တချက်။

အိမ်ရှင်တို့ ခွင့်မရှိဘဲ အိမ်ဦးခန်းသို့ တက်၍ နေပြီးလျှင် မိမိ မယားလက်ကို ရဟန်းတော် ရှင်ဥတ္တမသည် အတင်းအဓမ္မ ဆွဲရုံမျှမက "လာဟဲ့ မာတုဂါမ၊ နင် ငါ့မိန်းမ ဖြစ်ပြီ" ဟူ၍ ပြောဆို ခေါ်ငင်သည် ဟူ၍ လောကီ ဓမ္မ သတ်ကြောင်းလာ မယားခိုး ခုနစ်ပါး တရားဖြင့် လည်းကောင်း။ ဝိနည်းကြောင်း သိက္ခာပုဒ်စွဲဖြင့် လည်းကောင်း။ အလင်္ခီ ဒုဿီလ အဖြစ်တိုင် စွဲဆို လျှောက်ထားခြင်း တချက်။

ဤသို့ စောဒက တကာ ငကျာဘမ်း အဆို ဆင်ခြေ အထွေထွေသော စွဲချက်တို့ကို မှတ်ယူထားပြီးလျှင်၊ စုဒိဒက ဖြစ်သူ ရဟန်းတော် ရှင်ဥတ္တမကို စစ်မေးရာ - ရှင်ဥတ္တမက ထွက်ဆိုသည်မှာ တကာ ငကျာဘမ်း၏ မယားကို ပါးရိုက်၍ ဆွမ်းဖိတ်သည် ဆိုသည်မှာ အကြောင်းမဲ့ မိမိ အလိုအလျှောက် အတင်းအဓမ္မ ရိုက်နှက် ပုတ်ခတ်သည် မဟုတ်ပါ။ တကာ ငကျာဘမ်း ကိုယ်တိုင်ကပင် ဆွမ်းတအုပ်မျှနယ်ကို ဘယ်အိမ်မှာ မဆို ပါးရိုက်ခိုင်းသော် ချက်ရမည်တည်း - ဟု ရိုသေ လေးမြတ်ခြင်း မရှိ၊ နိဝါတ သဂါရဝ မဟုတ်သော စကားမျိုးဖြင့် ပြောဆိုသောကြောင့် ချင်း၏ မာန အလျှောက် မောက်မောက်မာမာ ပမာမထား ရဟန်း သံဃာများကိုပင် ဝပ်တွား ဦးနှိမ်ခြင်း မပြုဘဲ ဂရုမစိုက် ပြောသည့် တကာအား နန္ဒောပနန္ဒ နဂါးကို လက်ဝဲတော်ရံ သျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် ဆုံးမသည်နှင့် မခြားမနား မိုက်မာန် ပိုပွား တရားလက်မဲ့ မဖြစ်စေခြင်းငှါ ချင်း၏ စကားအရဖြင့် ချင်း၏ အိမ်သို့ သွား၍ ချင်း၏ မယားကိုပင် ပါးရိုက်၍ ဆွမ်းချက် ခိုင်းပါသည် ဟူ၍ မကွယ်မထောက် အဖြောင့် အမှန် ထွက်ဆိုရုံ သာမက လောကီ ဓမ္မသတ်ကြောင်းဖြင့် ပုတ်ခတ်ခြင်းသို့ လျော်ကြေးပြစ် စွဲဆိုရာဝယ် သူမြတ် သူမွန်တို့ကသော် လည်းကောင်း။ အသက်အရွယ် ကြီးရင့်သူတို့ကသော် လည်းကောင်း။ ရိုက်နှက် ပုတ်ခတ်သော် ဆုံးမ ဩဝါဒ ပေးခြင်း သဘောသို့ သက်ဝင်သဖြင့် အပြစ်မရှိကြောင်းကို မာနုဿိက ဓမ္မသတ်၌ လာရှိသည်လည်း တဖြာ၊ ရဟန်းသံဃာ သူတော်စွာတို့က ဤသို့ ဆုံးမ ဩဝါဒပြုရာတွင် လက်လွန်၍ သေသော်လည်း ဓမ္မသတ်ကြောင်း ဆိုင်ရာ၌ အပြစ် မရှိကြောင်းကို ယင်းသည် မာနုဿိက ဓမ္မသတ်မှာပင် မိန့်ဆိုလျက် ပါရှိသည်ဟု ရဟန်းတော် ရှင်ဥတ္တမက ချေဆို လျှောက်လဲသည်လည်း တဖန် ...

ဝိနည်းကြောင်းဖြင့် စွဲသည်မှာလည်း ထိုသို့ ရိုက်ပုတ်ခြင်း၌ သစ်ထွဏ် အစိတ္တက နှစ်ပါးတို့တွင် အစိတ္တက ဖြစ်ပါသည်။ ဆပုဏ္ဏိ ရဟန်းတို့သည် ဒေါသအစွန်း ရှေ့သို့ ထွက်၍ ရိုက်နှက် ပုတ်ခတ် မည်ဟု လက်မိုး၍ ပြုလုပ်သကဲ့သို့ ပြုလုပ်သည် မဟုတ်ပါ။ မေတ္တာပုဏ္ဏိမ ဒယာပုဏ္ဏိမ ကရုဏာ တဇ္ဇောဒိတ- အာရုံထုံရင်း ရှိသောကြောင့်သာ ပြုလုပ် ပါသည် ဟူ၍ ဝိနည်းတော်လာ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ အာဂုံတို့နှင့် အပြစ်မဲ့ကြောင်းကို ချေသည်လည်း တချက်။

လောကီ ဓမ္မသတ်ကြောင်းလာ မယားခိုး ခုနစ်ပါးတွင်လည်း ... ဟတ္ထဂ္ဂါဟ ယရပုတ္တဒ္ဓါရ သလ္လာပ ဟူကုန်သော အဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံကြောင်း ဟူ၍ လည်းကောင်း။

ဝိနည်းကြောင်း၌လည်း ဟတ္ထဂ္ဂါဟံဝါ ဝေဏီဂ္ဂါဟံဝါ၊ စသည်တို့တွင် ဟတ္ထဂ္ဂါဟံဝါ ဟူသည်နှင့် အင်္ဂါပြည့်စုံ သည်ဟု စွဲဆိုရာမှာ 'နင့်လင်ကို နင်မြန်မြန် ချက်၍ ကျွေးလိုက်' စသည်ဖြင့် ခွန်းရေများစွာ ဆိုသဖြင့် အာလယပြတ် ပေးစွန့်ပြီး ဘဝသို့ ရောက်သောကြောင့် လောကီ ဓမ္မသတ်လာ မယားခိုး ခုနစ်ပါးအနက် တပါးနှင့်မျှ မငြိတွယ်ကြောင်း ဟူ၍ ချေသည်လည်း တဖုံ။

လာဟဲ့ မာတုဂါမ၊ နင်ငါ့ မိန်းမဖြစ်ပြီဟု လက်ကို ဆွဲငင်ခေါ်သည်၌ ကာမပိုင်ဖြစ်သူ တကာငကျာဘမ်း ကိုယ် တိုင် နှုတ်မြွက်၍ ပေးစားထိမ်းမြားသောကြောင့် ကပ္ပိယကာရက ဖြစ်သော မိမိပိုင် ဖြစ်သော ကျောင်းသား သူငယ်တို့ကို ဆွဲကိုင်သည် အမှတ်ဖြင့် ဆွဲကိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါ၍ သမ္မဇာန မုသာဝါဒ မဖြစ်ကြောင်းကို ဝိနည်းတော်လာ ပါဠိ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ အဆူဆူတို့နှင့် လဲလျှောက် ချေဆိုခြင်း တလီ။

ဤသို့ အတည်တည် အဝဝ နှစ်ဖက် စွဲဆိုချက် စကားတို့ကို အာဂမယုတ္တိဖြင့် ရှေ့စကား နောက်စကား စပ်၍ ထောက်ထား နှိုင်းညှိ ဆင်ခြင်ပြီးလျှင် ရေပွက်၏ အဟုန်ကို မြင်က ရေ၌ ကျက်စားသော ငါး၏ အကြီးအငယ် ပမာဏကို ဆ၍ သိရာသကဲ့သို့၊ မည်သည့် တရားမဆို စွဲရင်းကသာ တဖက်ရန်သူ မလှန်နိုင်အောင် ကြံစည် စဉ်းလဲ၍ စွဲဆိုလေ့ရှိသည်။ အမှုရောက်ပြီးသော စုဒိဒက ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ရှင်လူရဟန်း ဟူသမျှ တစုပင် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲ၍

ပြောဆိုနိုင်ရန်ကို ထားဘိဦး၊ မိမိကို စွဲဆိုရင်း အမှုကိုပင်လျှင် ပြေကျေအောင် ချေဆိုလျှောက်ဖို့ လွန်စွာ ခဲယဉ်းရိုး ထုံးစံ ရှိလေစွဲတည်း။

ဤအရာ၌ ဥပမာ ဆိုသည်ရှိသော် ပညာကထာ ပြုလုပ်ကြသော စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဝိသုဒ္ဓိနာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မေးလိုရာ ခက်အံ့ ထင်သည်ကို ကြံ၍ မေးဖြေ ကြားရသူမှာ ပြေစေခြင်းငှာ လွန်စွာ ဉာဏ်ကြပ်ခြင်းတို့ ရောက်သည့်အတူ၊ ပြုယုတ် ယူရလျှင် စုဒ္ဓိတက ဖြစ်သူ ရဟန်းတော် ရှင်ဥတ္တမမှာ ဆရာစဉ်ဆက် သုံးရက် တခါ လေးရက် တခါ ရဟန္တာတမျှ သီလဖြူစင်ခြင်းငှာ ဒေသနာတော်က ဒေသနာကြား ပြုလုပ်ရုံမက၊ ကုက္ကုစ္စ သံသယ မရှိရအောင် ကိစ္စနည်းတိုင်း အားလပ်တိုင်းပင် ဝတ်စောင့်ကြရသော ဗုဒ္ဓမတည ဂိုဏ်းသား ဖြစ်ကြောင်း ယနေ့ပင်လျှင် ဝတ်မှ ထွက်၍ သုဓမ္မာသို့ လာကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားရင်း စကားရှိရကား သီလဝိသုဒ္ဓိ အာပတ္တိဝိမုတ္တိ အတိဒုက္ကရ- စေတနာ သံသာရ ဘယဘိရူက ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ကြောင်းကို ထင်ရှားသည်။

ဤသို့ - ထင်ရှားသဖြင့် ရဟန်းတော် ရှင်ဥတ္တမ အပေါ်၌ ထင်ရှားသိသာ စိတ်ကြည်လင် နိုင်ကြရန်မှာ ကျမ်းဂန် ပိဋကတ် အရပ်ရပ်၌လည်း နှံ့စပ်ကျေပွန် ထေရ်မွန်ပီပီ သဘာဝ၊ ဝါစီကို ဆိုရာဝယ် လက်ရနိုက်မို မသိကြောင်း၊ ကျိုးဒိုးသို့ ဝေပွတ် ပစ်တိုင်းစွက်သဖြင့် မသင့်သည် သင့်သည်ကို သိရုံမျှမက ဝါဒီ ဝါဒ ကျနကုလုံ အာဂုံ အာဂမ ထိတိုင်းရနိုင်သော ဝဇီရာ ဓုဝ လက်နက်ရှင်ကဲ့သို့ဖြစ်၍ တိပိဋကဓရ အမည်ထိုက်သော အာဇာနည်ပျ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သောကြောင့် ဆင်ခြင် စဉ်းစားနိုင်သော သီလကွန်၊ သမာဓိကွန်၊ ပညာကွန် ဂုဏ်အင်ဖြင့် ယူဇနာ ဝါးဆယ် ရှိသော ဂဠုန်ငှက်မင်းမျိုးသည် ရွာတံခါး ကြက်ဆူတော စသည်၌ မနေမူ၍ လက်ပံတော၌သာ နေသကဲ့သို့လည်း ကောင်း၊ ချိပ်ရည် စွေးစွေးဆုန်း ဟင်္သာပြဒါးဖြင့် ရှေးဘိဇာသို့၊ ကောင်းစွာနီသော ခြေလေးဘက်ရှိသော ကေသရာဇာ ခြင်္သေ့ မင်းမျိုးသည် သုသာန်မြေပျက် တံမြက်ချေးစုရာ အရပ်တို့၌ မနေမူ၍ ယူဇနာ သုံးထောင်ကျယ်သော ဟေမဝန်တောသို့ တက်၍ မဏိဂူဟာ၌သာ နေသကဲ့လည်းကောင်း၊ (တနည်းအားဖြင့်ကား) ကေသရာဇာ ခြင်္သေ့မျိုးမှန်က မြက်ကို မစား သကဲ့သို့လည်းကောင်း။

မနောမယ ပတ္တမြား မှန်သည် ... သင်္ကာရကုဋိပံသုပဗ္ဗတ စသည်တို့၌ မတည်မူ၍ ဝေပုလ္လ တောင်ထိပ်၌သာ တည်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား သားတော်စစ်သည် မြူညစ် ချေးတင်မခံ၊ ဂန္ဓရူရ ဝိပဿနာဓူရတည်း ဟူသော နန်း၌သာ စံစားမွေ့လျော်မြဲ ဖြစ်ချေသည်ကို ထောက်၍ ထိုအမှုနှင့် ပတ်သက်သဖြင့် အကယ်၍ အခင်းဖြစ် ပွားသော နေ့ညဉ့်တို့မှာ ဒုက္ကဋ်ဒုက္ကဋ် သံဃာဒိသိသ် အာပတ် ငြိကပ်မလွတ် ရှိစေကာမူ ပုထုဇဉ် ရဟန်း စစ်မှန်က အာပတ်နှင့် မကင်းနိုင်ရာ ဆိုသော စကားကဲ့သို့ ယခုအခါ ဝုဠာနက်ဖြင့် ကုစားပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အပြစ်ပြု၍ စီရင်ရန် အခွင့် တစ်စုံတရာမရှိ၊ မူပြစ် သန့်ရှင်းသည် ဖြစ်၍ ဘုရားသားချစ် သာကီစစ် ရဟန်းတော်ချင်း သံသယ ကင်းသဖြင့် ပေါင်းသင်း နေထိုင်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ... ရဟန်းတော် ရှင်ဥတ္တမမှာ သီလဝိသုဒ္ဓိရှင် မှန်သည့်အတိုင်း "နပရောပရံ နိကုဗ္ဗေထ၊ နာတိ မညေထ" စသော ဒေသနာတော်နှင့် အညီ သဘောထား၍ ဒုဂ္ဂတိ ဘဝသို့ ရောက်စေတတ်သော အကြောင်း၊ မကောင်း သော ပါပ အကုသိုလ် ကိစ္စိသ အနိဋ္ဌဝိပါကတရား နှလုံးထား၍ ရဟန်း တရားကိုသာ ကြိုးစား အားထုတ်၍ နေထိုင်စေ။

တကာ ငကျာမ်းမှာလည်း ချင်း၏ စွဲဆို လျှောက်ထားချက်ကို လည်းကောင်း၊ ရဟန်းတော် ရှင်ဥတ္တမက ချေဆို လျှောက်ထားချက်ကို လည်းကောင်း၊ ထောက်ထားဆင်ခြင်လျှင် "မာတရိ- ပီတရိစာ ပိပ။ သမဏ ဗြဟ္မဏေ သုစ" ဟူသော သဂါထာဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိ ဆက္ကနိပါတ် ထေရဂါထာ လာသည်နှင့် အညီ မာန်မာန ဒေါသဖြင့် မှန်းထား မာန်ပြုခြင်းကို မပြုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ် ခြောက်ယောက်တို့တွင် အဝင်အပါ ဖြစ်သော ရဟန်း သူမြတ်တို့အား မာန်မာန ခက်ထန် တက်ကြွသဖြင့် မှန်းထား မာန်မူ၍ သာသနာတော်မှ ရွေ့လျှောက် သက်ကျ ဖြစ်စေခြင်းငှာ ကြီးစွာ ကြိုးပမ်း အားထုတ်ခြင်း ပြုလုပ်သူ ဖြစ်၍ ...

"ယံ မုသာဘဏတောပါပံ၊ ယံပါပံ အရိယူပဝါဒိနော" ဟူသော သက္က သံယုတ်ပါဠိ၊
"ယံမုသာဘဏတော ပါပန္နိက္ကမသ္မိံ ကပ္ပေ ပဌမကပ္ပိကေသု စေတီယရညော ပါပံ သန္ဓာယာဟ၊ အရိယူပဝါဒိနော (ပ) က္ကမသ္မိံ ကပ္ပေစက္ကာရိမဟာ။ ပ။ ဝါနိ"

ဟူသော သက္ကသံယုတ် အဋ္ဌကထာလာနှင့် အညီ ငကျာမ်းသည် အစိန္တေယျ သုံးလူထွတ်ထားသည့် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ မွေ့လျော် ကျင့်ဆောင်သော ရဟန်းတော် ရှင်ဥတ္တမသို့ အဘူတဝါဒီ အဖြစ်ဖြင့် စွပ်စွဲပြောဆို ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချသဖြင့် ကပ်ဦးစေတီယမင်း၏ မုသာဝါဒကံ မဟုတ်သော်လည်း ယင်းသည် မုသာဝါဒနှင့် တစ်တံအားဖြင့် အကျိုးတူသောကြောင့် အရိယူပဝါဒကံ ထိုက်သောသူ ကောကာလိက၏ အကုသိုလ်နှင့် တစ်တံအားဖြင့် တူသောကြောင့် လည်းကောင်း။

ဤဘဒ္ဒ ကပ်ကမ္ဘာဝယ် စေတီယမင်း၏ မုသာဝါဒကံ၊ ကောကာလိကကဲ့သို့ အရိယူပဝါဒကံ မဟာကပိလ ဇာတ်၌ မျောက်မင်းအား ပြစ်မှား ကျင့်သွပ်ကျိုး မနပ်သော ဒေဝဒတ် အလောင်း လယ်ထွန် ယောက်ျား၏ မိတ္ထဒ္ဓကံ၊ ဒေဝဒတ် အလားတူသော အကတညျ ပုဂ္ဂိုလ် မုသာဝါဒ အရိယူပဝါဒကံ၊ တစ်တံအလားတူ ဖြစ်၍ ကြီးစွာသော

ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်အံ့သော ဘေးရှိသည်ကို သိလျက်နှင့် မတွေး မထောက်၊ မကြောက်မရွံ့ ပြုကျင့်၍ ကံသင့်သူ ဖြစ်သည်လည်း တကြောင်း။

ဝိနည်း ပိဋကတ်တွင် အဝါသာယ ပရိသက္ကန ဘုရားရှင် ဟောတော်မူရာဝယ် "အနတ္တယပရိသက္ကန၊ အဝါသာယ ပရိသက္ကန၊ အက္ကောသန ဘေဒဒန၊ ဗုဒ္ဓဿ အဝဏ္ဏဘာသန၊ ဓမ္မဿ အဝဏ္ဏဘာသန၊ သံဃဿ အဝဏ္ဏဘာသန" ဟူ၍ ပတ္တုတ္တုဇ္ဇနကံ ဟူသော သပိတ်မှောက်ကံ ရှစ်ပါးကို မိန့်ဆိုရာ၌လည်း အလင်္ဂီ ဒုဿီလ ဆိုခြင်း တည်း ဟူသော အက္ကောသန၊ ရဟန်း သံဃာတော်တို့၏ ဂုဏ်ကို ချီးဖွဲ့ ဖျက်ဆီး၍ ကျေးဇူးမဲ့ ပြုခြင်းတည်း ဟူသော သံဃဿ အဝဏ္ဏဘာသန အင်္ဂါ နှစ်ပါးတို့ဖြင့် ခိုင်လုံ ညီညွတ်သည်ဖြစ်၍ သပိတ်မှောက်ခြင်းအမှုကို ပြုသင့် ပြုထိုက်သူ ဖြစ်သောကြောင့် ပတ္တုတ္တုဇ္ဇန အမှုပြု၍ တကာ ငကျဘမ်း၏ အလှူကို သာသနာတော်ထမ်း ရဟန်း သံဃာတော်တို့နှင့် တကွ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ကြည်လွှဲ ရှောင်ဖွဲ့ကြစေ။

မြို့၊ ရွာ၊ ခရိုင် နိုင်ငံ နီးဝေးရှိ ဂိုဏ်းချုပ်၊ ဂိုဏ်းအုပ်၊ ဂိုဏ်းထောက်တို့ ထံသို့လည်း မဟာဒါန်ဆိုင်ရာ အရာရှိတို့က ငကျဘမ်း ဆိုသူအား သပိတ်မှောက်ပြီး ဖြစ်ကြောင်းကို စာရေး၍ ပို့စေ။

တကာ ငကျဘမ်းက ပြေကျေရာ ပြေကျေကြောင်းဖြင့် တောင်းပန်ရိုး ထုံးစံအတိုင်း ဝန်ချ၍ တောင်းပန်လျှင် လည်း ရဟန်းတော် ရှင်ဥတ္တမက ကရုဏာ သဗ္ဗောဒိတ မောတ္တာ ပုဗ္ဗင်္ဂမ- တရားကို ရှေ့ထား၍ "မာတာယထာ နိယံပုတ္တ မာယုသ ဧကပုတ္တ- မနုရက္ခေ" ဟူသော ဒေသနာတော်နှင့်အညီ ခန္တိပရမံ တပေါ တိတိက္ခာ ဟူသည်ကို နှလုံး ထား၍ တရားစောင့်ထိန်း မတိမ်းယိမ်းဘဲ ပြေငြိမ်း သည်းခံ၍ ထိုသို့ သပိတ်မှောက် ကံသင့်ခြင်းမှ ပျောက်လွတ်ကင်းစေ ... ဟူ၍ သက္ကရာဇ် ၈၅၉ ခု၊ နတ်တော်လဆန်း ရှစ်ရက်နေ့တွင် သုဓမ္မာ ဆရာတော်တို့ ဆုံးဖြတ်တော်မူသည်။

ဆရာတော်ကြီးတို့ စီရင်ချက် ဖြတ်စာ ချပေးတော်မူသည်ကို မဟာဒါန်ဝန် စာရေး ဝဏ္ဏကျော်သူက အမိန့်အရ စောဒက၊ စုဒိတက (တရားခံ၊ တရားလို) နှစ်ဦးနှင့်တကွ နားထောင်လာကြသည့် ရဟန်းရှင်လူ အားလုံး ကြားနိုင်စေရန် ပီပြင် ပြတ်သားစွာ ဖတ်ကြားလိုက်လေသည်။ ဖတ်ကြား၍ ဆုံးလျှင် ရဟန်းရှင်လူ အားလုံးမှာ ရင်သပ်ရှုမော အံ့ဩ ကြရ၏။ အကြောင်းသော် ... ခုံတော် မောင်ကျဘမ်း ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင် တောဆင်ရိုင်းအား နတ်ချွန်းဖြင့် နှိမ်ဘိ သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ လက်ဝဲတော်ရံ ရှင်မဟာမေဂ္ဂလာန်သည် နန္ဒောပနန္ဒ နဂါးမင်းကို နှိမ်နင်းဘိသကဲ့သို့လည်း ကောင်း၊ ပြတ်ပြတ်သားသား ထက်ထက်မြက်မြက် ယှဉ်ပြိုင်ဘက်ကို မလုန်နိုင် မလွန်နိုင်အောင် မာန်စွယ်ကို အပြီး အပိုင် ချီးဖွဲ့ နိုင်စွမ်းသောကြောင့်ပေတည်း။ ထိုအချိန် ထိုအခါမှ စ၍ ရှင်ဥတ္တမကိုလည်း 'ရှင်ဥတ္တမကျော်' ဟု ကျော် တလုံးတိုး၍ ချီးမွမ်း ဂုဏ်ပြုကာ ခေါ်ဝေါ်ကြလေသည်။ ။

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရနှင့် မောင်ကျဘမ်း

၁၂ နှစ်သားက အစပြု၍ စာဆိုမှု၌ အထုံကြီးသူ ဖြစ်သည့်အပြင် ဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက် ပေါက်ပေါက်ရောက်ရောက် လည်း စပ်ဆိုနိုင်စွမ်း ရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ် လောင်းလျာကား မောင်မောက် ဖြစ်၏။ မောင်မောက် ဆိုသည်မှာလည်း အခြားသူ မဟုတ်။ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၏ ငယ်မည်ရင်းပေတည်း။ မောင်မောက် ငယ်စဉ်က ဖခင်နှင့် အတူ နန်းတွင်း နန်းပြင် ဝင်ထွက်လေ့ရှိသည်။ ဖခင်ဖြစ်သူ ဘုရင့်ထံ အခစားဝင်လျှင် မောင်မောက်အား တကောက်ကောက်နှင့် တွဲလောင်းတွဲ လောင်း အမြဲပါလေ့ရှိ၏။ ဖခင်၏ အမှုလုပ်ငန်း ထမ်းဆောင်ရာတွင် အရည်အကဲ ပြည့်မှု တာဝန်ကျေမှု မဟာမျိုး မဟာနွယ် ဖြစ်မှုနှင့် မောင်မောက်၏ သားနားမွန်ရည်၍ လိမ္မာရေးခြား ရှိမှုတို့ကြောင့် ဘုရင်မင်းမြတ် ကိုယ်တော်တိုင် မျက်စိကျတော်မူခဲ့၏။ အလေးပေး၍ အလိုလိုက်တော် မူခဲ့၏။ မောင်မောက်၏ အစွမ်းသတ္တိနှင့် ထက်မြက်ဟန် ရှိသည့် ပညာဉာဏ်ကိုလည်း ဘုရင်မင်းမြတ်က လေ့လာ စူးစမ်းဟန် ရှိ၏။

ထို့ကြောင့် အခွင့်သင့်သော တနေ့တွင် သမီးတော်ဖြစ်သူ ဝဏ္ဏပဘာ အကြောင်းကို ကဗျာစပ်ပါဘိ - ဟု မိန့်ဆိုတော်မူခဲ့၏။ မောင်မောက်ကလည်း မဆိုးမတွ အလျင်အမြန်ပင် ကဗျာဖြင့် ဝဏ္ဏပဘာ၏ လှပကြော့ရှင်း၍ မြတ်လေး ချစ်ကြည်ဖွယ် ကောင်းပုံကို စပ်ဆိုပြခဲ့လေသည်။

အချစ်ညှောင့်ကလေးတွယ်

ဝဏ္ဏပဘာ၏ ချစ်နှစ်သက်ဖွယ် ရူပကလျာဖွဲ့ကို အလျင်အမြန် စပ်ဆို ပြနိုင်ခြင်းမှာ အနည်းဆုံး အကြောင်း နှစ်ခုလောက် ရှိတန်ရာ၏ - ဟု ယူဆရလေသည်။ အကြောင်း နှစ်ခုတွင် တခုကား - မောင်မောက်၏ ပင်ကိုယ်ဉာဏ် ပင်ကိုယ် အရည်အချင်းကပင် ထူးထူးခြားခြား ရှိသူ ဖြစ်၍ စပ်ဆိုနိုင်ခြင်း ဖြစ်မည်ဟု ယူဆရပြီး၊ နောက်တကြောင်းမှာ ကနဦးကပင် မောင်မောက်ရင်တွင် မေတ္တာ သက်ဝင်မှု ရှိပြီး ဖြစ်ရမည် ဟူသော အချက်ပင် ဖြစ်၏။ ၁၂ သား အရွယ်တွင် ရှိနိုင်မည်လားဟု စောဒက တက်လိုသူက တက်လိုပေမည်။ စင်စစ် ရင်၌ မေတ္တာခိုနား ဖွားသန်စင်ခြင်း ဆိုသည်မှာ ပျိုသည်၊ ငယ်သည်၊ ကြီးသည်၊ ရင့်သည် မဟု၊ တူညီသည့် အခြေအနေ၊ တွယ်တာ မြတ်နိုးတတ်သည် စိတ်အခြေခံ သဘောနှင့် နီးနီးစပ်စပ် ပူးပူးကပ်ကပ် နေကြသည့် ရပ်တွဲ၊ အပေါ်တွင်သာ ယေဘုယျ အားဖြင့် အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်၍ ဖြစ်ထွန်းလေ့ ရှိရာ မောင်မောက်နှင့် ဝဏ္ဏပဘာတို့လည်း ဤနည်းအတိုင်း မေတ္တာသက်ဝင် ချစ်ခင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုလျှင် ငြင်းနိုင်စရာ မရှိလှပေ။

ဘုရင်မင်းမြတ်၏ အခွင့်ပေးမှု ရရှိသော အခါတွင် မောင်မောက်သည် အတိုင်းအဆမ ရှိ၊ ကြည်နူး ချမ်းမြေ့၍ ရင်ထဲတွင် အေးသွား ပေလိမ့်မည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ... မြတ်နိုးချစ်ကြင် သူ့အလှကို ရင်ထဲက လွတ်လွတ် လပ်လပ် ပြောဆို ရေးသားခွင့် ရရှိလိုက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ မောင်မောက်က ဝဏ္ဏပဘာ၏ အလှကို တမြတ်တလေးနှင့် စေ့စေ့စပ်စပ် ရှု၍ ...

"အိုဘယ့်ဘယ် အိုဘယ့်သမီးတော်
နတ်ပုံသော်မယွင်း၊ အိုဘယ့်ဘယ် အိုဘယ့်သမီးတော်
စန္ဒော်လနယ်ဝင်း၊ အိုဘယ့်ဘယ် အိုဘယ့်သမီးတော်
ရွှေလှော် သွန်းပုံဆင်း"

ဟု ... သူ့ကညစ်ဖျားကလေးနှင့် အလှတရားကို ရေးသား ဆက်သလိုက်လေ၏။ ဤကဗျာကလေးမှ အစပြု၍ မောင်မောက်နှင့် ဝဏ္ဏပဘာတို့သည် မေတ္တာပုလဲပန်းကို ဆင်မြန်းခဲ့ကြလေသည်။ မေတ္တာစောင်းကြိုးတင်းကာ ချစ်လွမ်း ချင်းများကို ညှင်းညှင်းတွဲတွဲ သီဖွဲ့ခဲ့ကြလေ၏။

လောကီ သာသနာ လွန်ဆွဲရာဝယ်

သို့ရာတွင် မောင်မောက်နှင့် ဝဏ္ဏပဘာတို့သည် မေတ္တာ ကွန်ရိပ်တွင် ခေတ္တ ခဏမျှသာ မှေးမှိတ်ခွင့် ရကြရာသည်။ မောင်မောက်သည် ၁၆ နှစ်သားတွင် သာမဏေဘောင်သို့ နောင်တဲသည့် သံယောဇဉ် သမုဒယကို အနိုင်နိုင် ဖြတ် တောက်ကာ လှမ်းတက်ခဲ့ရရာလေသည်။ သာမဏေဘောင်သို့ မခွဲနိုင် မခွာရက်နှင့်ပင် လှမ်းတက်ခဲ့ရသောကြောင့် မောင်မောက် စိတ်တို့သည် သာသနာရေးနှင့် အချစ်ရေးတွင် ပူးတုံ - ခွာတုံ - ချီတုံ - ချုတုံနှင့် တွေဝေ မိန့်မောခဲ့ရ လေသည်။ မောင်မောက် စိတ်စေတသိက်ကို သာသနာရေးနှင့် အချစ်ရေးက အလေးဘယ်ဘက် ပါမည်လဲ ဟူသော သဘောဖြင့် ဆွဲငင် ကြံလေသည်။ 'ပုရေနီသင် ... ဆက်တိုင်းကြင်' လိုသည့် ရင်ထဲမှ ဆန္ဒကို အနိုင်နိုင် ဖျောက်ရင်းပင်၊ မပျောက်နိုင်သည့် အဆုံးတွင် စိတ်ပြေလက်ပျောက် သဘောမျိုးဖြင့် ခရီးပင် ထွက်ခဲ့ရာလေသည်။ တတောဝင်

တတောင်ထွက်နှင့် ရွှေစက်တော်သို့ သားရဲတိစ္ဆာန်တို့ကိုပင် မမူတော့ဘဲ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ စွန့်စွန့်စားစား ဘုရားဖူး ထွက်သွားခဲ့လေသည်။ ခရီး ထွက်ခဲ့ပါသော်လည်း တောအထပ်ထပ် တောင်အလီလီ သြကာသ လောက၏ အညှို့အငင် အဆွဲတို့ကြောင့် အလွမ်းတွင် အပူဆင့်၍ အဆွေးနှင့် ရင်ဆိုင် နွမ်းယိ ခဲ့ရ၏။

သို့ရာတွင် မကြာလှပါပေ။ နောက်ပိုင်းတွင် သာသနာရေးဘက်သို့ အလေးတင်း ပေးခဲ့ရလေသည်။ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသည် တဖက်တွင် သီဟိုဠ်ရောက် ဆရာတော်ထံ၌ ပါဠိ သက္ကဋ္ဌ စာပေ ကျမ်းဂန်များကို ဆည်းပူး လေ့လာရင်း တဖက်တွင် စာပေ ပို့ချ ခဲ့လေသည်။ ဓမ္မ အကြောင်းဆိုင်ရာ ပျို့ ကဗျာတို့ကိုလည်း ရေးသား စပ်ဆို၍ ပညာပေးလမ်းစဉ်ကို တစိုက်မတ်မတ် လိုက်ခဲ့ပေသည်။ ဤသို့ဖြင့် အရှင် မဟာရဋ္ဌသာရသည် စိတ်ကို တည်ငြိမ် အေးဆေးစွာထား၍ သတိတမာန် ဉာဏ်မြေကတုတ် ချွန်နယ်အုပ်ကာ ပရိယတ္တိ ပဋိပတ္တိ လုပ်ငန်းကို ကြိုးပမ်း အားထုတ်ခဲ့လေသည်။

အားထုတ်ရာတွင် သာသနာတော်ထမ်း ရဟန်း သံဃာများကို စာပေ ပို့ချခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပြည်သူပြည်သား လူအများကို ဘူရိဒတ်လင်္ကာ၊ ဟတ္ထိပါလ ကဲ့သို့သော ပျို့လင်္ကာတို့ဖြင့် လည်းကောင်း ပညာ ပေးခဲ့လေသည်။ ဆရာတော်၏ ပျို့တို့သည် လေးနက် သိမ်မွေ့လှသည့် ဓမ္မကြောင်းများကို အခြေခံ စပ်ဖွဲ့ ထားသော်လည်း တချို့တချို့တွင် လောကီရန်သည် သင်းသင်း လာတတ်၏။ ယောင်၍ ရော၍ ပါလာတတ်၏။ အတိတ်မှ ဖြစ်စဉ်သည် အရိပ်ပမာ လာ၍ လာ၍ ရောင်ပြန် ဟပ်လေသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၏ စာကို "ထန်းတက်သမား၏ ရင်ပတ်နှင့် တူသည်" ဟု ရေးသူဟောင်းတို့က ပြောဆိုခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်၏။ ထန်းတက်သမား၏ ရင်ပတ်သည် ထန်းပင်နှင့် ထိတုံ၊ ထန်းပင်မှ ခွာတုံ ဖြစ်သကဲ့သို့ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၏ ပျို့ လင်္ကာတို့သည် လောကုတ္တရာနှင့် ယှဉ်တုံ လောကုတ္တရာမှ ကွာတုံ ဖြစ်၏ဟု ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

သို့ရာတွင် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရကား လောကုတ် လောကီ နှစ်လီစလုံးကို ကျွမ်းကျင် ချေတော်မူခြင်းမှာမူ ငြင်းကွယ်၍ မရနိုင်ပေ။ ဘုရင်မင်းမြတ် ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သည့် မင်းဆရာတော် တပါးပင် ဖြစ်၏။ နောက်ပိုင်းတွင် ဘုရင်ကလည်း ကိုးကွယ်၊ စာပေလည်း တတ်ကျွမ်း ပြန်ရကား ဆရာတော်သည် ပုထုဇဉ်ပီပီ အတ္တမာန် ပညာမာန်တို့ အထိုက်အလျောက် တက်ခဲ့ဟန် ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် တောင်တွင်း နေပြည်တော်မှ ပါရမီ စာပေလွေ ထမ်းကာ လာခဲ့ရာသော ရှင်မဟာသီလဝံသကို ဆီးကြို၍ ယှဉ်ပြိုင်မှု အကစမ်းမှုတို့ကို ပြုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ယူဆနိုင်ရာသည်။

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသည် ငယ်ရွယ် ပျို့နုချိန်က 'ဇာတိပုည' 'ဂုဏ်မာန' တို့ဖြင့် ထောင်လွှားကာ မောင်မောက် ဟူသော အမည်နှင့် လိုက်အောင် မောက်မာ ခက်ထန်ခဲ့ဟန် ရှိလေသည်။ သို့ရာတွင် ကြီးရင့်၍ ဇရာထောင်းချိန် ရောက်သော အခါတွင်မူ မာန် အစွယ်အပွားတို့ကို ရှင်းသန့် ချိုးနှိမ်၍ ပညာရှိပီပီ နောင်တ တရားရကာ ကိုးခန်းပျို့ နိဂုံးတွင် ...

"ငါနှင့်ငါသာ၊ နှိုင်းစရာဟု၊ ပညာမုန်ယို၊ အရွယ်ပျိုကာ၊
မဆိုင်စလောက်၊ မာန်စောင်မြောက်၍၊ နှုတ်ငေါက်လွန်မိ၊ ဒေါသရှိလည်း၊
နောက်ပြီးတခါ၊ ရိုသေစွာလျှင်၊ ဤစာကိုးခန်း၊ ပုလဲပန်းဖြင့်၊
စိတ်ကျန်းမာန်လျှော့၊ ငါကန်တော့၏၊ မပေါ့ချစ်ခင်၊ သားနယ်ကြင်၍
အရှင်တကာ၊ သည်းခံပါလော့၊ မေတ္တာမသွေ၊ မုန်းထုံဖြေသည်၊
မျက်ဖြေသူတော့ ကျင့်ဟောင်းထည်း" ဟု ဝန်ချ၍ ကန်တော့ပန်း ဆင်ခဲ့လေသည်။

ယင်းသို့ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသည် ငယ်စဉ်ကကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ အရာရာတွင် တရားဖြင့် ဆင်ခြင်၍ မာန်မာနကို ချိုးနှိမ်ထားသည့် အချိန်မှ ခုံတော် မောင်ကျဘမ်းနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ရလေသည်။ မောင်ကျဘမ်းကား ကြီးမားလှသည့် အောင်မြင်မှုဖြင့် လွမ်းခြုံကာ မီးကုန်ယမ်းကုန် အမောက်ထောင်နေသည့် အချိန် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရက အသင့်အတင့် မျှမျှတတ နှလုံးသွင်းတတ်ချိန်တွင် ကြံခဲ့ ဆုံခဲ့ရ၍လည်း ပြဿနာ မကျယ်ဝန်းလှဘဲ ပဋိပက္ခလည်း မကြီးမားခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ကပင် စကားနဲ့ ရန်စစ် သဘောဖြင့် ငြိမ်ငြိမ်ကလေး ငုံ့၍ ခံခဲ့လေသည်။

သို့ရာတွင် ပေါ်ပေါက်ပြီးသော အဖြစ်အပျက် တခုကား ဖျောက်ဖျက်၍ ရနိုင်ကောင်းသည် မဟုတ်သော ကြောင့် ဖြစ်စဉ် သမိုင်းတွင် တင်ကျန်ရစ်ခဲ့သည်သာ ဖြစ်ပါ၏။ ကျန်ရစ်ခဲ့ပုံမှာ ဤသို့ ဖြစ်၏။

တရံရော အခါ နေပြည်တော် ရွှေအင်းဝ ပြင်စည်တန်း ရပ်နေ နန်းဦး မြင်းတပ်မှူး တုရင်သူ၏ သားရှင်ပြုပွဲ အခမ်းအနားတွင် ရဟန်းတော်များကို "တယောက်၊ နှစ်ယောက်၊ သုံးယောက်" စသည်ဖြင့် ရေတွက်ရာမှ သံဃာတော်များနှင့် မောင်ကျဘမ်း ပြဿနာ ပေါ်ခဲ့ဖူးလေသည်။

တဖန် မြို့ရွာ အတွင်း၌ ဆွမ်းခံ ကြွလာတော်မူသည့် ရဟန်း ကြီးငယ်တို့ကိုလည်း ခက်ခဲ နက်နဲလှသည့် သဘာဝတ္ထိနှင့် ပြဿနာ အရပ်ရပ်တို့ကို ခဲခဲကတ်ကတ် မေးမြန်းလေ့ ရှိပြီး အရှက်တကွဲ အကျိုးနည်းအောင်လည်း ဖန်တီးတတ်လေ့ ရှိလေသည်။

ဣဏာ ပရိဘောဂကို သုံးဆောင်သော မောဃကာလတုစ္ဆ အရှင်တွေပါ တကား ... ဟုလည်း နာနာကျင်ကျင် ခံစားရအောင် ပြောဆို လွှတ်တတ်လေသည်။ ဤအပြုအမူနှင့် ဤသို့သော ကိစ္စရပ်များကြောင့် သံဃာတော် အများစု တို့မှာ မောင်ကျောင်း အပေါ်တွင် အခဲမကျေနိုင်အောင်ပင် ရှိတော်မူကြ၏။ သို့ရာတွင် လွယ်လွယ်ကူကူနှင့် တွန်းနိုင် လှန်နိုင်သည့် ပညာစွမ်း၊ ဉာဏ်စွမ်း အင်အားကား မရှိရာကြောင့် မေတ္တာမဲ့၍သာ တံမှတ်တော်မူ ထားနိုင်ကြ၏။

သံဃာတော်များနှင့် ခုံတော် မောင်ကျောင်း၏ ဆက်ဆံရေး အခြေအနေနှင့် တင်းမာနေသည့် သဘောထားကို နေပြည်တော် ဆရာ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ကြားတော်မူလျှင် စိတ်လက် မချမ်းသာနိုင် ရှာပေ။ "ခုံတော် မောင်ကျောင်းကို တမင်သွား တမင်လာ သဘောမဟုတ်သော်လည်း အခန့်သင့်၍ တွေ့ခွင့်များ ရခဲ့ပါမူ ဆုံးမဩဝါဒ ပေးဦးမှပဲ" ဟု ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ စဉ်းစား၍ တောင်းတော်မူ ခဲ့မိ၏။ မကြာမီမှာပင် မှာထား အလားသင့် ဆိုသကဲ့သို့ နန်းတော်မှ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီး အပြန် တရားရုံးတော် အနီးအနား ခရီးလမ်း တခုတွင် မောင်ကျောင်းကို ဘွားကနဲ ရင်ဆိုင်တွေ့တော် မူလိုက်ရ၏။ တွေ့ရသော်လည်း ဆရာတော်သည် မည်သူ မည်ဝါဟူ၍ မသိပေ။ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၏ နောက်တော်မှ အတူတကွ ပါလာကြသည့် တပည့်သား ဦးပဉ္စင်းတို့က ဆရာတော် တွေ့ချင် လှပါသည် ဆိုသူမှာ ဤသူပင် ဖြစ်ပါသည်ဟု လျှောက်ထား ယူကြလေသည်။ ဤအခါမှာ မောင်ကျောင်းဟု ဆရာတော် သိရသည်။ မောင်ကျောင်းကို ဆရာတော်သည် နှုတ်ခွန်းဆက်ရင်း ထွေထွေရာရာ ပြောဆို ဆွေးနွေးပြီး ရည်ရွယ်ရင်း ရှိသည်အတိုင်း ဤသို့ ဆုံးမဩဝါဒ ပေးတော်မူ၏။

မာန်လျော့ချိန်တွင်

"ဒါယကာ မောင်ကျောင်း - သင်သည် သင်ခြေ သင်ဝါနှင့် တကွ ပိဋကတ်လည်း နှံ့စပ် ကျေပွန်လှသည် ကြားရသည်။ လူမှု၌လည်း လိမ္မာလှသည် ပြောကြသည်။ ထိုသို့ ဖြစ်ပါလျက် မကောင်းသော သတင်းတခု ပြန်ပွား၍ နေသည်မှာ သံဃာတော်တို့ကို ပုတ်ခတ် ပြောဆိုလေ့ ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချလေ့ ရှိသည်ဟု ကြားသိရခြင်းသည် ဆရာတော်တို့ ကြားရသည့် အတိုင်း မှန်မူ သတိသမ္ပဇဉ် ဉာဏ်နှင့် ယှဉ်၍ ဆင်ခြင်ရန် ကောင်းသည်" ဟု ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသည် ဤမျှလောက်သာ မိန့်ဆိုရသေးသည်။ အကျယ်တဝင့် မိန့်ဆိုရခြင်းပင် မပြုရသေးမီ မဆိုင်းမတွ လျင်မြန် ဖြတ်ချည်း ပြန်လည်၍ မောင်ကျောင်းက ဤသို့ အုပ်တီး လိုက်တော့သည်။ "ဤစကားကို အရှင် ဆရာတော်သည် ကြားတော်မူ ခြင်းပင် အမှားစင်စစ် ဖြစ်ပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် ... ဘုရား တပည့်တော်သည် သံဃာတော်ကို မဆိုထား နှင့်ဦး အရှင် ဆရာတော်ကိုပင် မပြစ်မှားဝံ့သူ ဖြစ်ပါသည်" ဟု ဆိုလျှင် နေပြည်တော် ဆရာ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသည် "ဟင်" ဟူသော အာမေဋိတ် စကား တလုံးကိုသာ မိန့်ဆိုတော်မူနိုင်ပြီး မျက်နှာလွှဲကာ ကြွသွားတော်မူ ရှာလေသည်။

ဤကား တချိန်က 'ဝါနှင့်ဝါသာ နှိုင်းစရာ' ဟု ဇာတိ၊ ပုည၊ ဂုဏ်မာနတို့ဖြင့် ထောင်လွှားခဲ့သည့် ဆရာတော်၏ မာန်လျော့ချိန် ကြိမ်ကြိုက်ခိုက်တွင် မာန်ဝင့်နေသော မောင်ကျောင်း၏ စကားအဖြစ် စစ်ထိုး အနိုင်ယူလိုက်သည့် အကွက်မိလှသည့် အခန်းကဏ္ဍကလေး တခုပေတည်း။ ။

ရခိုင်သူ မိဖြူနှင့် အင်းဝသူ မိညို

ရခိုင်သူ၏ အမည်မှာ မိဖြူ ဖြစ်သည်။ အင်းဝသူ၏ အမည်မှာ မိညို ဖြစ်၍ နှစ်ဦးစလုံး၏ အမည်များမှာ ရိုး၍ ယဉ်သကဲ့သို့ ယဉ်၍လည်း ရိုးလေသည်။ မြန်မာဆံဆံ မှည့်ခေါ်ထားခြင်း ကြောင့်လော မပြောတတ်ပေ။ ချစ်စရာ တမျိုးဟုပင် ထင်ရန်သည်။ အကယ်လည်း ချစ်စရာ ကောင်းပါသည်။ သူတို့ နှစ်ဦး၏ အမည်ကလေးများမှာ ရိုးလွန်း ၍ပင် အထင်တမျိုး ရောက်စရာ ရှိလေသည်။ တောသူလေလား၊ တောင်သူလား၊ အနုညာတလော၊ မထင်မလွင်သူများ လော၊ မဝီဝီဝါး ယိုးမှားစရာ ကောင်းလေသည်။

အမှန်မှာ မိဖြူနှင့် မိညိုကား ယင်းသို့ ယိုးမှား ရမည့်သူများ မဟုတ်ချေ။ နယ်နယ် ခေလေသူများ မဟုတ်ပေ။ စာဆိုကဝိ ပညာရှိမကလေးများ ပေတည်း။

မိဖြူသည် ကောဇာ သက္ကရာဇ် ၉၃၃ ခုနှစ်၊ နန်းတက်ကာ အင်းဝ ရွှေနန်းကို စိုးစံသည့် စစ်ကိုင်း စည်သူ ကျော်ထင် လက်ထက်တွင် ထင်ပေါ်ကျော်ကြား ရေပန်းစားသည့် နန်းတွင်းပျိုဖြူ စာဆိုသူ တဦး ဖြစ်သကဲ့သို့ မိညိုသည် လည်း ကောဇာသက္ကရာဇ် ၉၃၃ ခုနှစ်၊ အင်းဝ ရွှေနန်းကို သိမ်းမြန်း စိုးစံသည့် "နရပတိ" စည်သူဘွဲ့ခံ စစ်ကိုင်းစည်သူ ကျော်ထင် မင်းလက်ထက်တွင်ပင် အောင်မြင်ကျော်ကြား ရေပန်းစားခဲ့သည့် နန်းတွင်းပျိုဖြူ စာဆိုသူတဦးပင်ဖြစ်သည်။

မိဖြူသည် နန်းတွင်း အမျိုးသမီး စာဆိုတော် ဖြစ်သကဲ့သို့ မိညိုလည်း နန်းတွင်း အမျိုးသမီး စာဆိုတော် တဦးပင် ဖြစ်သည်။ ဂုဏ်ချင်းမမျှ၊ ဒြပ်ချင်းမတူညီ "ထိ" မထင်လောက်သည့် အခြေအနေသည် မည်သူတွင်မှ မရှိပေ။ နှစ်ဦးစလုံး စာဆိုတော်သူများ ဖြစ်သကဲ့သို့ အောင်မြင် ကျော်ကြားသူများလည်း ဖြစ်သည်။ မိန်းမသား ဟူသော သဘာဝ အခြေခံချင်းလည်း တူသည်။ မည်သူက မည်သူအောက် တဖူသာ၍ တဖူနာသည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။ ပညာ အရည်တူသည့် နည်းတူ ဂုဏ်ရည်လည်း တူပေသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင် အဘယ့်အကြောင့် မိဖြူက ပညာမှန်ယိုကာ ကိုယ်ရည်သွေး ပြီးလျှင် မိညိုကကော အတ္တမာန အစွယ်ဖြင့် စကားရေး ကြွယ်ရသနည်း။

လူသဘော လူစရိုက်ဟု ဆိုရလိမ့်မည်။ လူ့အကြောင်းကို တစေ့တစောင်း ပြန်ကြည့်လျှင် လူဆိုသည်မှာ ဓန၊ ဥစ္စာ၊ ပညာ၊ အခြံအရံ ... စသည်ဖြင့် အရည်တူလျှင် အနည်းငယ်မျှ ဖြစ်စေ ပြိုင်ရ ဆိုင်ရ ယှဉ်ရမှ ကျေနပ်စမြဲ ဖြစ်သည်။ လူထဲတွင်လည်း ယောက်ျားထက် မိန်းမများက ဤဘက်တွင် အလေးကဲတတ်သည်။ ဤနေရာ၌ မိဖြူသည် မိန်းမဖြစ်ကြောင်း သိရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ မိညို တယောက်လည်း မိန်းမဖြစ်ကြောင်း မေ့ထား၍ မရပေ။ တဖန် မိဖြူနှင့် မိညိုမှာ ပညာအရည်၊ ဂုဏ်အရည် တူညီနေသည် မဟုတ်လော။ ထိုထက် အရေးကြီးသည်မှာ နှစ်ယောက်စလုံးက အထက်တန်းကျသော နန်းတွင်းသူ အထက်တန်းစား လူ့အလွှာများ ဖြစ်၍ ထိုလူတန်းစား ဉာဉ်အတိုင်း ဂုဏ်တု ဂုဏ်ပြိုင် အနိုင်ယူလိုကြခြင်းမှာ ဓမ္မတာတည်း။

ထို့ကြောင့်ပင် မိဖြူနှင့် မိညိုသည် စာဆို အပြိုင်ကြ၍ နိုင်ပွဲကို မျှော်မှန်း ဆင်ယင်လိုကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။ စာကဗျာ အပြိုင်ရေး၍ ကိုယ်ရည်သွေးကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။

မိဖြူ ကိုယ်ရည်သွေး

မိဖြူက ဆိုသည်မှာ၊ 'ကျွန်းအပေါင်းတို့တွင် ဇမ္ဗူဒီပါ လက်ျာတောင်ကျွန်းသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ် ပြောဆို ပါသည်။ (အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော်) ယူဇနာ တသောင်းကျယ်သော ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းသည် မြတ်စွာဘုရား မာရ်ငါးပါးကို အောင်မြင်ရာ မဟာဗောဓိပင်နှင့် ရွှေပလ္လင်တွင် ပု-ဒိ-အာ ဉာဏ်သုံးပါးတို့ဖြင့် အတုမရှိသော ဘုရားနှင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာ၊ စကြဝတေး မန္တာတ်မင်းတို့ ပွင့်ရာ ပေါ်ထွန်းရာ မှန်ခြင်းနှင့် နိဗ္ဗာန်သို့ တည့်တည့်မတ်မတ် ကူးသွားနိုင်သော ကူးတို့ဆိပ်ကမ်း ပြောင့်တန်းသောကြောင့် ကျွန်းတကာတို့တွင် ဇမ္ဗူဒီပါ တောင်ကျွန်းသည် အထွတ် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်သည်။'

၁။ ကျွန်းတွင် ဇမ္ဗူ၊ ကျွန်ုပ်ဟူသော၊ သောင်းယူဇနာ၊ အောင်မြေချာ၍၊ မဟာဗောဓိ တုမရှိသည်၊ သီရိမြုတေ၊ ဉာဏ်သုံးထွေဖြင့်၊ ဤပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာက၊ စသည်မန္တာတ်၊ စက္ကဝတ်တို့၊ မချွတ်ဇေန်၊ ဖြစ်မြဲမှန်သာ၊ နိဗ္ဗာန်တူရူ၊ ကူးသောသူလည်း၊ ရှေးရှေးလေရာ၊ တို့ကျွန်းသာလျှင်၊ ဆိပ်ညာပြောင့် တန်း၊ မကောက်ယွန်းသည်၊ ကျွန်းတွင် ဇမ္ဗူသာတကာ။

ပန်း အပေါင်းတို့တွင် မဇ္ဈသကပန်းသည် အသာဆုံး ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ် ပြောပါသည်။ (အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော်) နံ့သာ ဆယ်ပါးတို့ဖြင့် မွှေးကြိုင်သော ဂန္ဓမာဒန တောတောင်ထိပ် ပတ္တမြား လိုဏ်ဂူရှေ့၌ အချင်းအဝန်း ယူဇနာတရာ၊ အမြင့်ယူဇနာ တရာရှိ၍ မြရောင်ကဲ့သို့ စိမ်းလဲ့သော အဆင်းလှပ တင့်တယ်၍ မြင်ရသူ စိတ်ထဲတွင် အမြဲနှစ်သက် သတိရစေအောင် လူတို့ အစဉ်မပြတ် ရေလောင်း သုတ်သင် ရှင်းလင်းပြုပြင် ထားဘိသကဲ့သို့ မြေပြင်

ညီညွတ် ကျယ်ဝန်း ရှင်းလင်းကာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ မွေ့လျော်ရာ နေရာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပန်းအပေါင်းတို့တွင် မဇ္ဈိမက ပန်းသည် အထွတ်အမြတ်ဆုံး ဖြစ်သည်။

၂။ ပန်းတွင် မဇ္ဈိမ၊ ကျွန်ုပ်တို့ကဲ့သို့၊ လှိုင်ကြူနံ့သာ၊ ဂန္ဓမာဟု၊ တောင်သာထိပ်ပြင်၊ လိုဏ်မျက်ရင်၌၊ ရာစင်အချင်း၊ ဖြူးဖြူးမြင့်သည်။ မြင့်နှိုင်းအပ် ထိုသစ်ပင်ကို၊ မြင်လျှင်မချွတ်၊ အာရုံမှတ်၍၊ မပြတ် လူပင်၊ ဖန်စီရင်သို့ မြေပြင်ကျယ်ဝန်း၊ ညွတ်၍ဝန်းသည် ... ပန်းတွင်မဇ္ဈိမသာတကား။

ထို့အတူ နန်းတော်တွင်းရှိ လူ အပေါင်းတို့တွင်လည်း မိဖြူသည် အသာဆုံး ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ် ပြောပါသည်။ ပညာ ကြီးကျယ်၍ ပစ္စည်းဥစ္စာ ပေါများ ရပ်ရည် လှပတင့်တယ် အမျိုးကောင်းခြင်း ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံပြီး သားကောင်း ရတနာတို့သည် ကြယ်များပမာ များပြားစွာ ရှိ၍ မိန်းမကောင်းတို့၏ အားငါးပါး စုံလင်လျက် မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ ဗဟုသုတ၊ အတတ်ပညာ မှန်သမျှ စုံလင်အောင် တတ်မြောက်၍၊ ကဗျာ၊ လင်္ကာ၊ ရတု ဆိုမှုတွင်လည်း လျင်မြန် သွက်လက် ပြေပြစ်သဖြင့် ကြားနာရသူများ နှစ်သက်ကြ၍ ကညစ်ချွန်းနှင့် ကျွန်ုပ်၏ ဂုဏ်အရည်အချင်းများကို ရေးသားပါလျှင် မောပန်းသော်လည်း ကုန်နိုင်ဖွယ် မရှိသောကြောင့် ရွှေနန်းတော်တွင် တူညီသူ၊ ဖက်ပြိုင်နိုင်သောသူ ဖွေရာ၍ မရလောက်အောင် မိဖြူသည်သာ အတင့်တယ်ဆုံး ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

၃။ နန်းတွင်မိဖြူ၊ ကျွန်ုပ်တို့ကဲ့သို့၊ ကြီးထူပညာ၊ ဥစ္စာရည်သွား၊ မျိုးမည်အားနှင့်၊ သားလည်းစုံလင်၊ ကြယ်သို့ထင်လျက်၊ မြင်မြင်သမျှ၊ သိပ္ပံခေါင်ထွတ်၊ တတ်ပါသည်ချည်း၊ ဖွဲ့နည်းကဗျာ၊ လင်္ကာရတု၊ ဆိုမှုရုရွ၊ ကြားကပြေပြစ်၊ ကညစ်သံချွန်း၊ ရေးသူပန်းလိမ့်၊ ရွှေနန်းစံတင်၊ ဖက်မမြင်သည်၊ နန်းတွင်း မိဖြူသာ တကား။

ဤသို့လျှင် မိဖြူက 'ကျွန်းတွင်မေ့၊ ပန်းတွင် မဇ္ဈိမ' သာလျှင် အထွတ်အမြတ်ဆုံး ဖြစ်သကဲ့သို့ ရွှေနန်းတော် တွင် သူသာ အထွတ်အမြတ်ဆုံး ဖြစ်ပါကြောင်းဖြင့် ချေငံ ကြွယ်ဝသော စကားလုံး လှလှကလေးများကို ရွေးချယ် သုံးနှုန်းကာ ခန်းခနဲနှင့် ကိုယ်ရည်သွေး ရတုသုံးပုဒ် ဖွဲ့လိုက်လေသည်။

မိညို ကိုယ်ရည်သွေး

မိဖြူ၏ ခန်းခနဲ နိုင်လှသော ကိုယ်ရည်သွေး ထားချက်များကို မိညို ဖတ်ရှုရသော အခါ မခံချည့် မခံသာ ဖြစ်မိ၏။ သူ့တွင် ရှိသော မပြောပလောက်သည့် အနှိုင်းခံ ဂုဏ်ပုဒ်ကလေးကိုမျှ ရေးကြီးခွင်ကျယ် ပြောနေလျှင် ပြည့်ကြွယ် ပေါများလှသည့် မိမိ ဂုဏ်ဒြပ်များကိုလည်း အစီအရီ သီကူးဖွင့်ဆို ပြလေတော့သည်။

တောင်တကာတို့တွင် မြင့်မိုတောင်သည် အမြင့်ဆုံး အမြတ်ဆုံး အသာဆုံး ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်ဆိုပါသည်။ (အဘယ့် ကြောင့်ဆိုသော်) မြင့်မိုတောင်၏ ခြေရင်းတွင် တောင်စဉ် ခုနစ်ထပ် သီတာရေညို ခုနစ်တန် ရစ်သန်းလျက် သမုဒ္ဒရာ ဝန်းရံသော ကျွန်းကြီး လေးကျွန်းအလယ် ရွှေ၊ ငွေ၊ မြ၊ ဖလံ။ အရောင် လေးမျိုးတို့ဖြင့် တဖက် တမျိုးစီ အဆက်မပြတ် ထွန်းပြောင် ကွန်မြူး၍ ဘုန်းတော်အရာ၊ ဉာဏ်တော်အရာတွင် အခေါင်အထွတ် မှန်သည့် လူနတ် ဗြဟ္မာတို့ အပေါ်တွင် မေတ္တာတရား ဇောန်အမှန် မုချ မချွတ်ပွင်း ပွားများ အားထုတ်သည့် အားလျော်စွာ အဘိဓမ္မာ တရားကို မြင့်မိုတောင်၏ အခေါင်အထိပ်တွင် တတောင်လုံး ဖုံးလွှမ်းသွားအောင် ကြောင်းပြဆောင်တော် မူသောကြောင့် မြင်းမို တောင်သည် အထွတ်အမြတ်ဆုံး အသာဆုံး ဖြစ်ပေသည်။

၁။ တောင်တွင်မြင့်မို၊ ကျွန်ုပ်ဆိုသား၊ ရေညိုရစ်သန်း၊ ရံလျက်ဝန်း၍၊ လေးကျွန်းအလယ်၊ လေးညွယ်ခြည်ရောင်၊ တပြောင်ပြောင်လျှင်၊ ဖုန်းခေါင်အထွတ်၊ သုံးလူနတ်တို့၊ မချွတ်မေတ္တာ၊ ဘိဓမ္မာကို၊ မှန်စွာအခေါင်၊ ကြားလှုံဆောင်သည်၊ တောင်တွင် မြင့်မိုသာတကား။

လောကတွင် စည်အပေါင်းတို့တွင် ပဟိုရ်စည်သည် အသာဆုံးဟု ကျွန်ုပ် ဆိုပါသည်။ (အဘယ့်ကြောင့်ဆို သော်) လူတို့ကို အချိန်အခါ သိစေရန် တနေ့လျှင် ရှစ်ကြိမ် အချိန်း အချက်ကျကျ အရေအတွက် မမှားမယွင်းရအောင် အမြတ်ဆုံးဖြင့် တရက်တွင် နာရီ ခြောက်ဆယ် လှည့်လည်ကာ ညဉ့်ဦးယံ နေထွက် မွန်းတည့်သော အချိန် နေဝင်ချိန် တို့ကို သေချာစွာ သိရသောကြောင့် ရဟန်း ရှင်လူတို့သည် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာစွာ မိမိတို့ ပြုလုပ်ဖွယ် သတိရ သိရှိစေခြင်းကြောင့် ပဟိုရ်စည်သည် အမြတ်ဆုံး စည် ဖြစ်ပါသည်။

၂။ စည်တွင်ပဟိုရ်၊ ကျွန်ုပ်ဆိုသား၊ ခါကိုသိစေ၊ ရှစ်ကြိမ်နေဖြင့်၊ ချက်ရေမရွေ၊ တီးခလေကား၊ ညဉ့်နေနာရီ၊ ခြောက်ဆယ်စီလျှင်၊ ချက်ရီလှည့်ကျ၊ ညဉ့်ဦးသန်းခေါင်၊ တောက်ရောင်မိုးသောက်၊ မွန်းတည့်ရောက်က၊ ဝမ်းမြောက်ရွှင်လန်း၊ လူရဟန်းတို့၊ ထက် ဝန်းဖူးမြင်၊ သိစိမ့်ရင်သည်၊ စည်တွင် ပဟိုရ်သာတကား။

ထို့အတူ နန်းတော် အတွင်းရှိ လူအပေါင်းတို့တွင် မိညိုသည် အသာဆုံး ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ် ဆိုပါသည်။ အမှိုက်မှောင်ကို ပယ်ရှင်း၊ ထွန်းလင်းအောင် ပြုသော တောက်ပ ဝင်းပြောင်သည့် ဆီမီးကဲ့သို့ ငါးပါးသီလကို အမြဲစောင့်

ထိန်းလျက် အထူးလှပ တင့်တယ်သော ရုပ်ရည်ရှိ၍ စဉ်းစားဆင်ခြင်ပြီး အလျင်အမြန် မပြောမဆို သူတပါးကို နှိပ်စက် ညှဉ်းပန်းခြင်း၊ မာန ထောင်လွှားခြင်း မရှိ ပညာအရှိန် အရောင် ထွန်းလင်း တောက်ပကာ ပျို့လင်္ကာရတု ဆိုမှု တွင်လည်း အဆက်မပြတ် လျင်မြန် သွက်လက်၍ သူတပါး နားဝယ် နှစ်သက် နာလိုပြီ၊ စိတ်ဝမ်းထဲတွင် စွဲနေအောင် နားဝင်ပီယံ ဖြစ်စေသဖြင့် မြေပြင်ထက် တောင်သည် မြင့်၍ ထီးထီးမားမား ထင်ရှားဘိသကဲ့သို့ နန်းတော်တွင် မိညို၏ ဂုဏ်ဒြပ်သည်လည်း မြင့်သည်မှာ ထင်ရှားလှပါသည်။

၃။ နန်းတွင်မိညို၊ ကျွန်ုပ်ဆိုသား၊ မှောင်ကိုပယ်ခွင်း၊ ဆီမီးဝင်းသို့၊ သီတင်းငါးမည်၊ သီလတည်လျက်၊ လှရည်ညက်သေး၊ ပြေး၍မဆို၊ သူ့ကိုနှိပ်စက်၊ မာန်မထွက်တည့်၊ ဝှန်တက်ပညာ၊ လင်္ကာရတု ဆိုမှုရှု၍၊ ကြားကစိတ်ဝမ်း၊ သူ့နားချမ်းလိမ့်၊ စွဲလမ်းကိုယ်တွင်၊ တောင်နယ်ထင်သည်၊ နန်းတွင်း မိညိုသာတကား။

ယင်းသို့လျှင် နန်းတွင်းပျို့ဖြူ စာဆိုသူ နှစ်ဦးကား ... စာပေရေးရာ၊ အယူအဆရေးရာ စိုးစဉ်းမျှ မပါဘဲ ပုဂ္ဂိုလ် ရေးရာ သက်သက်ကိုသာ ကိုယ်ရည်သွေး၍ ကလောင်ရေး ပြုခဲ့ကြလေသည်။

မိဖြူနှင့် မိညို၏ စာဆိုမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ရှုမြင်ထားချက် တခုကို စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်း၍ ဖော်ပြလိုက် ရပေသည်။

မိဖြူ မိညို နှိုင်းယှဉ်ချက်

*"စာဆိုတော်နှစ်ဦးအား နှိုင်းယှဉ်ဝေဖန်ရာ၌ သဒ္ဒါ လင်္ကာရနှင့် အတ္ထာ လင်္ကာရနည်းဖြင့် ချင့်တွက်ဝေဖန် ကြည့်ရှုပါက မည်သည့် စာဆိုတော်က ခန့်ညား လေးနက်သည်။ မည်သည့် စာဆိုတော်က စိတ်ထား နူးညံ့သည်ကို တွေ့နိုင်ပေ သည်။"

'စကား - စကား ပြောပါများ စကားထဲက ဇာတိပြု' ဟူသော ဆိုထုံးကဲ့သို့ စာဆိုတော်များ ကိုယ်ရည် သွေးကြသော စကား အကြောင်းအရာများကို ထောက်ထား ဆင်ခြင်ပါက 'အပွေးမြင် အပင်သီ၊ အသွေးမြင် အသွင်သီ' သကဲ့သို့ စာဆိုတော်များ၏ စိတ်နေစိတ်ထားကို သိနိုင်ပေသည်။

နန်းတွင်းအင်းဝသူ မိဖြူက ...

'ကျွန်းတွင်ဇမ္ဗူ'
'ပန်းတွင် မဇ္ဈ'
'နန်းတွင် မိဖြူ'

ဟူ၍ ဖွဲ့ဆို ပြထားရာ၌ သဒ္ဒါလင်္ကာရ စကားလုံး ရွေးချယ် နှုန်းဖွဲ့ရာတွင် သုတိသာယာ ငြိမ့်ငြောင်းသော စကားလုံး ကလေးများကို တွေ့ရှိရပေသည်။ အတ္ထာလင်္ကာရ အနက်အဓိပ္ပာယ် သဘောများဖြင့်လည်း နက်နဲ၍ ခန့်ညားသည်ကို တွေ့နိုင်ပေသည်။ ဇမ္ဗူဒီပါ လက်ယာတောင်ကျွန်းသည် ကျွန်း အပေါင်းတွင် အသာယာဆုံး အမြတ် ဆုံး ဖြစ်သည်မှာ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်ရာ၊ မာရ်ငါးပါး အောင်ရာ၊ ဗောဓိပင်နှင့် ရွှေပလ္လင် ပေါက်ရာ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓိနှင့် စကြာ ဝတေးမင်း ပွင့်ရာ၊ ဖြစ်ပေါ်ရာ ဖြစ်ခြင်းနှင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ထုတ်ချောက် ပို့နိုင်သော ဌာနဖြစ်၍ အမြတ်ဟူ၍ ပြထားလေသည်။ တဖန် ပန်းအပေါင်းတွင် မဇ္ဈသက နတ်ပန်းသည် အသာဆုံး ဖြစ်ရသည်မှာ ဂန္ဓမာဒနတောင်၊ ပတ္တမြား ဂူလိုဏ်အနီး ပေါက်၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓိများ မွေ့လျော်ရာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဟူ၍ ပြဆို ထားပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဥပမာ ဥပစာတို့ဖြင့် ကိုယ်ရည်သွေးကာ ပြပုံမှာ ခန့်ညား လေးနက် လှပေသည်။

နန်းတွင်း ရခိုင်သူ မိညိုသည်ကား ...

'တောင်တွင် မြင်းမိုရ်'
'စည်တွင် ပဟိုရ်'
'နန်းတွင် မိညို'

စသည်ဖြင့် ကိုယ်ရည်သွေးလေသည်။ သဒ္ဒါလင်္ကာရ အသံ၏ သဘောဖြင့် နားထောင်ကြည့်ပါက မိဖြူ၏ ကဗျာ ရတုလောက် နွဲ့နှောင်းသည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။ ဖွဲ့နွဲ့မှု ဥပမာ တင်စားပြသော မြင်းမိုရ်တောင်သည် မြတ်စွာဘုရား အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတရား ဟောကြားတော်မူရာ ဖြစ်ခြင်း၊ ပဟိုရ်စည်သည် ရနန်းရှင်လူတို့ ပြုလုပ် ဖွယ်ရာများကို သတိရစေခြင်းများကြောင့် မြတ်သည်ဟု ပြဆိုလေသည်။

မြင်းမိုရ်တောင်နှင့် ဇမ္ဗူဒီပါ လက်ယာတောင်ကျွန်းကို နှိုင်းယှဉ်ပါက မြင်းမိုရ်တောင်သည် ဇမ္ဗူဒီပါ တောင် ကျွန်း၏ တစ်စိတ်တဒေသမျှ ဖြစ်နိုင်၍ မြင်းမိုရ်တောင်၌ အဘိဓမ္မာ တရားကိုသာ နာကြားနိုင်ပြီး ဇမ္ဗူဒီပါ လက်ယာ တောင်ကျွန်းမှာ နိဗ္ဗာန်နန်းသို့ ရောက်နိုင်၍ မိဖြူ၏ ကိုယ်ရည်သွေးပုံက ပိုမို သာသည်ဟု ယူဆနိုင်လေသည်။

* ဦးမောင်မောင်တင်၏ 'ကဗျာယဉ် စာယဉ် အဖြေ' - ၃၁။

တဖန်တုံ့ မဇ္ဈိမက နတ်ပန်းနှင့် ပဟိုရ်စည်ကို နှိုင်းယှဉ်ပြရပါမူ ပဟိုရ်စည်သည် နေပြည်တော်တွင်း၌ နေသူ များသာလျှင် ကြားနိုင်ကာ အများပြည်သူအတွက် အကျိုး မဖြစ်ထွန်းနိုင်ချေ။ ပဇ္ဈိမက ပန်းသည်ကား ထုံသင်း ကြည် အေးသည်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများ မှီခိုရာ သစ်ပင်လည်း ဖြစ်၍ ပို၍ မြတ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် မိဖြူ၏ ကိုယ်ရည်သွေးပုံက ပို၍ သင့်နိုးရာသည်ဟု ယူဆဖွယ် ရှိသည်။ အတ္တလင်္ကာရ အနက်၏ သဘော အကြောင်းအရာ၏ သဘောများကို နန်းတွင်း မိဖြူ အကြောင်းကို လေ့လာသော အခါမှ စကားထဲမှ ဇာတိပြသော အချက်များ တွေ့ရလေသည်။ မိဖြူသည် ပညာဂုဏ် မောက်သည်။ မျိုးဂုဏ် ဥစ္စာ ပစ္စည်းဂုဏ်၌လည်း မောက်သည်။ 'ကြီးထူပညာ၊ ဥစ္စာရည်သွား၊ မျိုးမည်အားနှင့်၊ သားလည်းစုံလင်' ဟု ဆိုထားရာ ပညာကြီးကြောင်း ကိုယ်ရည်သွေးကာ မာန်တံခွန် ထူသည်။ စာပေပညာ အရာ၌ အခေါင်အထွတ် ဖြစ်၍ ကြားရသူ နှစ်သက်အောင် ပြေပြစ်စွာ ရေးနိုင်သည်။ ဤသည်ကား မှန်ပါ၏။ သို့သော် မိဖြူ၏ ဂုဏ်သတင်း ရေးကြမည့် ကညစ်ချွန်းနှင့် စာရေး ဆရာတို့သည်ကား မောပန်းသည်သာ ဖြစ်၍ မိဖြူကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မတွေ့နိုင်ကြောင်း ဆိုထားလေသည်။

ရခိုင်သူ မိညိုသည်ကား ကဗျာဉာဏ် လေးနက်စွာဖြင့် ကိုယ်ရည်သွေးသည်။ 'မှောင်ကိုပယ်လင်း ဆီမီးဝင်းသို့' ငါးပါးသီလ အမြဲ စောင့်ထိန်းကြောင်း၊ လှပ တင့်တယ်သော ရုပ်ရည်နှင့် စဉ်းစား ဆင်ခြင်ကာ သူတပါးကို မနှိပ်စက်၊ မာန်မာန ထောင်လွှားခြင်း မရှိကြောင်း သဘောရိုးဖြင့်သာ အရည်အသွေး ပေါ်လွင်အောင် ဖွဲ့ဆို ထားပေသည်။ စာပေ ပညာအရာ၌ သူတပါးနား နှစ်သက်စွဲလမ်း အေးချမ်းအောင် ဖွဲ့ဆိုနိုင်၍ မြေပြင်ထက် တောင်သည် မြင့်၍ ထင်ရှား ဘိသကဲ့သို့ မိညို၏ ဂုဏ်ဒြပ်သည် မြင့်၍ ထင်ရှား သာလွန်ကြောင်း ကိုယ်ရည် သွေးခဲ့ပေသည်။

စာဆိုတော် နှစ်ဦးကို နှိုင်းယှဉ်ရာ၌ မိဖြူသည် မိညိုထက် စာဆိုမှုတွင် ဥပမာ ဥပစာ ပေးရာ၌ သာလွန် ကြောင်း တွေ့ရှိရ၍ စိတ်နေ သဘောချင်း ယှဉ်ပြိုင်ရာ၌ကား မိညိုသည် မိဖြူထက် ရိုးသား သိမ်မွေ့ကြောင်း တွေ့ရှိရ ပေသတည်း။

ဤကား မိညို မိဖြူ နန်းတွင်းသူတို့၏ အတ္တမာန စွယ်မြဲကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် ပဋိပက္ခ အခန်းကဏ္ဍပေ တည်း။ ။

ရှင်မဟာသီလဝံသနှင့် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ

မြန်မာစာပေ လောကကြီး၏ ရောင်နီဦး ပေါ်ထွန်းစ အချိန်က ထင်ရှား ထက်မြက်လှသည့် ဥယျာဉ်မှူးကြီး ၂ ဦး ပေါ်ပေါက် ခဲ့လေသည်။ ထိုစာဆိုကြီး ၂ ဦးကား အခြားသူများ မဟုတ်ပါပေ။ ဩဇာပြည့်လှမ်း၍ အနှစ်သာရ ရှိသည့် ရသစာပေ အပါအဝင် ကြီးမား ကျယ်ဝန်းလှသော စာပေ ပင်စည်ကြီးများကို စိုက်ပျိုး ချမှတ်တော် မူခဲ့ကြသည့် အရှင် မဟာသီလဝံသနှင့် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ဆရာတော် နှစ်ဦးပင် ဖြစ်လေသည်။ ဥယျာဉ်မှူးကြီး ၂ ဦး၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး နှစ်ဦး ချမှတ် စိုက်ပျိုးခဲ့သည့် ပင်စည်ကြီးများမှ ဖြာထွက် ဆင့်ပွားလာသော အကိုင်းအခက်၊ အညွန့်၊ အညှောက်၊ အဖူးအစို၊ အငုံအကင်း၊ အသီးအပွင့်နှင့် မျိုးဆက်တို့ကား အံ့မခန်းအောင် ကြီးထွားခဲ့လေသည်။

ထိုအညွန့် အညှောက်တို့ ကြီးပြင်းသည်ကို ဂုဏ်ယူနှစ်သိမ့်၍ အဖူးအစို အငုံအကင်းတို့ ထွားကျိုင်းသည်ကို အားယူ၍ ဩဇာ ပြည့်ဖြိုးသည့် အသီး အပွင့်တို့ကို မြိန်ရက်စွာ စားသုံး၍ မျိုးဆက် ပြန့်ပွားသည်ကို အားကိုးတကြီး ခိုမှီး အမွေခံ၍ နှောင်းလူတို့ စာပေလောကကြီး ဝေစည် ပြန့်ပွား ကြီးထွားသထက် ကြီးထွားလာအောင် ဆက်လက်ကာ ကြိုးပမ်း စိုက်ပျိုး ခဲ့ကြပေသည်။ ပင်မ ဥယျာဉ်မှူး ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး နှစ်ဦး၏ ကျေးဇူး လုံ့လ ဥဿာဟကြောင့်ပင် ယနေ့ စာပေ လောကမှာ အစစအရာရာ ထောင့်စုံ ကုံလုံ၍ တင့်တယ် စည်ကား၊ လှသည့် ဥယျာဉ် မြိုင်တန်းကြီး အဖြစ် တွေ့မြင်ရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် အမျိုးသား စာပေ၏ သမိုင်းအစဉ်နှင့် အခြေအနေ အထွေထွေကို စူးစမ်းမှု၊ လေ့လာမှု၊ သုံးသပ်မှု၊ ဖန်တီးမှု၊ ခံစားမှု ဆင့်ပွားမှု အတွက် အားထုတ်မှု ပြုလေတိုင်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ၂ ဦး ကြီးပမ်း ထွင်းဖောက်ခဲ့သည့် လမ်းကို ဖြောင့်ဖြောင့်တန်းတန်း လိုက်ခဲ့ကြလေ၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး နှစ်ဦးကား ... စာပေလမ်းသစ် မှန်ဦးများကို အဘယ်အချိန်က ထွင်း၊ ထု မွမ်းမံ ဖန်တီးမှု ပြုခဲ့ပါ သနည်း။ သူတို့၏ ဘဝ အခြေခံနှင့် မြစ်ဖျားခံခဲ့ရာ နေရာ ဌာနကား အဘယ်ကပါနည်း။ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး နှစ်ဦးစလုံးပင် အင်းဝ ခေတ်တွင် ထွန်းပေါက် ထွန်းတောက်ခဲ့၍ ထိုခေတ်မှပင် စာပေလမ်းသစ် မှန်ဦးကြီးကို အားအင် ရှိသမျှ အစွမ်းပြ၍ ထွင်းခဲ့၊ ထုခဲ့၊ မွမ်းမံခဲ့၊ ဖန်တီး ခဲ့ကြပေသည်။ ဥယျာဉ်မှူး ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး တဦးဖြစ်သည့် နေပြည်တော် ဆရာ ရှင်မဟာ ရဋ္ဌသာရ၏ ဘဝ အခြေခံသဘောနှင့် ဖြစ်စဉ် အကျဉ်းကိုမူ သိတန်သလောက် သိရ၍ လေ့လာတန်သလောက် လေ့လာခဲ့ရပေပြီ။

ထို့ကြောင့် အခြား ဥယျာဉ်မှူးကြီး တဦး ဖြစ်သည့် ရှင်မဟာသီလဝံသ၏ အကြောင်းအရာကိုသာ စိုးစဉ်းမျှ အလွှာခွဲ၍ အကြမ်းသဘော စောကြော လေ့လာရန် လိုအပ်၏။

ရှင်မဟာသီလဝံသ ဆရာတော်ကား ... တောင်တွင်းကြီးသား ဖြစ်၏။ တိကျအောင်ဆိုရလျှင် တောင်တွင်းကြီး ခရိုင်မှ မြို့လုလင် ရွာသား ဖြစ်၏။ ဆရာတော်သည် ရှင်ဥတ္တမကျော်၊ ရှင်အုန်းညို၊ ရှင်ခေမာတို့နှင့်အတူ ပေလေးပင်၊ ရှင်လေးပါး အပါအဝင် ဖြစ်သူပေတည်း။ သူ့ မိဘများမှာ - အသည်မျိုးမှ ပုစ္ဆန်း အထုံဝင်သူ ဦးကြည် မယ်ဒွေးတို့ ဖြစ်လေသည်။ ငယ်မည်မှာ မောင်ညို ဖြစ်၏။

မီးခဲ ၂ ခဲ

မောင်ညိုသည် ရှင်ဥတ္တမကျော် ဆရာတော် အလောင်းအလျာ ဖြစ်သူ မောင်ဥက္ကာနှင့် သူငယ်ချင်း ဖြစ်သည့် အပြင် ကျောင်းနေဖက်လည်း ဖြစ်၏။

မောင်ညိုသည် ငယ်စဉ်တောင်ကျေး ပုလုကျေးလေး ဘဝကပင် အရွယ်နှင့် မလိုက်အောင် စွမ်းရည်သတ္တိနှင့် ပညာရောင်ခြည်ကို တလက်လက် တောက်လင်းအောင် ကွန်မြူးစေခဲ့သူ ဖြစ်၏။ 'တောက်မည့်မီးခဲ တရဲရဲ' ဆိုသကဲ့ သို့ပင် ပညာစွယ် ပညာစွမ်း တို့ကို ပံ့ပိုးကူညီ (ပုံမှန်၊ မြေမှုန့်တို့ဖြင့် ကစားပျော်ပါး) သည့် အချိန်ကပင် တစွန်းတစ ပြုလာလေသည်။ တရဲရော အခါ မောင်ညို ခုနစ်နှစ်သား အရွယ်လောက်တွင် မောင်ဥက္ကာနှင့် အတူ ကလေးတို့ ဘဝ အပျော်အပါး ကစား ထွက်ခဲ့ကြသည်။ သွားရင်း လာရင်းပင် ရတနာပိမာန် ကျောင်းဘက်ဆီသို့ ရောက်လာကြ၏။ ကျောင်းပြင် ကျောင်းအောက်မကျန် မွေနှောက်ဖွေလှန် ကြံကြံဖန်ဖန် ကစား နေကြယင်းမှ မြေကို တူးဆွကြ ပြန်သည်။ တူးကြ ဆွကြခြင်းမှာ ခဲရာကြခြင်း ဖြစ်၏။ ခဲကို ကနဦး တွေ့သူမှာ မောင်ဥက္ကာ ဖြစ်၏။ တွေ့ရသည်နှင့် ဝမ်းပမ်းတသာ မောင်ဥက္ကာက "ဟေ့ - မောင်ညို ခဲ - အဲရပြီ ခဲ - အဲရပြီ" ဟု အော်၍ ပြောလေသည်။ ထိုအခါ မောင်ညိုက ပြန်၍ ပြော သည်မှာ "ဟေ့ - မောင်ဥက္ကာ၊ မင်းက မြေကို တူးမှဆွမှ ခဲ - အဲရသည်။ ငါ့မှာ မြေကြီး မတူးပဲနှင့် ကျောင်းတိုင်ခေါင်း ထဲက 'စ-ဦး' ကလေးတခု ရသည်" ဟု ပြန်၍ ပြောလေသည်။

မောင်ဥက္ကာနှင့် မောင်ညို သူငယ်ကလေး နှစ်ဦး၏ ပြောသံ ဆိုသံကို စကြံနံ ကြွလျှောက်နေသည့် သီလ စာရတ်ခဇ နတ်မိုးလင်း ဆရာတော်ကြီး ကြားတော်မူလေသည်။ သူတို့၏ စကားကို ဆရာတော်ကြီး ကြားလျှင် အလွန်

အံ့ဩသွားတော်မူလေသည်။ အံ့ဖွယ်သူရဲ ရှိလှသည့် လူငယ်ကလေးတွေပါ တကားဟုလည်း ဝမ်းထဲမှာ ချီးကျူး အောက်မေ့တော်မူသည်။

မကြာမီပင် ... ဆရာတော်သည် ကျောင်းရှိ ဦးပဉ္စင်းငယ်များကို ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

၁။ မောင်ပဉ္စင်းတို့ ။ ။ ကျောင်းအောက်၌ ရှိသော သူငယ်တို့သည် ချင်းတို့၏ စကားဟန်ကား - လွန်စွာပင် အံ့ဩဘာနန်း ဖြစ်တော့သည်။

အကြောင်းမူကား ...

ဥက္ကာဟု အမည်ရှိသော သူငယ်က ပြောသည်မှာ မြေ၌ တူးယူ၍ 'ခ - အဲရပြီ' ဆိုသည်။ ဤသို့ ဆိုခြင်းကား ...

၂။ 'ခ' ဟူသော ဒုတိယကွဲရာကို ခွင်း၏။ ထိုခ၏ အစိတ် 'အ' ကို ချေ။ သရကင်းသော ခ ကို နောက်အဲသို့ ကပ်၊ 'ခဲ' ဖြစ်လာသည်။

ဤသို့ ထူးဆန်း အံ့မခန်းသော သနစ်ဖြင့် နုနယ် လှစွာသော ထိုသူငယ်၏ ခံတွင်းမှ ကစားရင်း ပြောဆိုသော စကားသည်ပင် ပဒေစ္ဆေဒပြုပြီး ရှင်တွက်ရန် တည်ပြီး ဖြစ်တော့သည်။ အဓိပ္ပာယ်ရောက်ကား ချဉ်းပြီးကပ်ပြီး (ခဲ) ဟူသော ပညတ်တိုင်အောင် ဖော်ပြပြီး ဖြစ်သည်။

မောင်ညို - ဟူသော သူငယ်က တဖန်ပြန်၍ ပြောသည်မှာ ... "ဟေ့ မောင်ဥက္ကာ မြေကိုတူးမှ ခ - အဲရသည် လာမပြောပါနှင့်။ ငါ့မှာ မြေကို မတူးပဲနှင့် ကျောင်းတိုင်ခေါင်းထဲက 'စဦး' ကလေးတခု ရသည်လို့ ပြောလိုက်သည်။" ဤသို့ ပြောလိုက်ဆဲ အခါ၌လည်း ချင်း၏ လက်ထဲမှာ ငါငုံကြည့်လိုက်ရာ ထန်းဖူးရှေးသော ကညစ်ဟောင်းကလေး တခုကို မြင်သည်။ ထို ကညစ်ဟောင်းကလေးကိုပင် မခေါ်တတ်၍ စူးကလေး ထင်မှတ်သောကြောင့် 'စဦး' ကလေးလို့ ပြောဟန် ရှိသည်။ ထိုသို့ 'စဦး' ဆိုခြင်း၌လည်း 'စ' ကိုခွင်း၊ 'အ' ကြွင်းသော စ - ၏ အစိတ် 'အ' ကိုချေ။ သရကင်းသော 'စ' ကို နောက်ဦးသို့ကပ်၊ စူး ဖြစ်သည်။

ချင်းတို့ နှစ်ယောက်ကား ယခုကပင်လျှင် ပုဒ်ဖြတ်ပြီး သဒ္ဒါစကား ပြောလေ့ရှိသည်။ နောင်ကျော်စော ထင်ရှား ၍ သာသနာတော်၌ အကျိုးများ လတ္တံ့သောသူများ ဖြစ်ဖွယ်သတည်း ဟူ၍ မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ထိုသူငယ် နှစ်ယောက် တို့၏ ကစားခြင်း အမူအရာ ဟန်နေ ဟန်ထား ပြောရေး ဆိုရေးတို့ကို အကဲခတ်တော်မူ၍၊ စကြံနိဉ် လူးလာ ကြွသွား တော်မူမြဲပင် ကြွသွားတော်မူကာ ဣရိယာပုထ်မျှ တတော်မူသတည်း။

ထိုသို့ ဆရာတော်ဘုရားကြီး စကြံနိဉ် ကြွတော်မူခိုက်တွင် 'ရတနာပွင့်လှ' ဟု မော်ကွန်း ကမ္ပည်း စိုက်၍ သမိုက်ရင်း အမည်ရှိသော မြို့အရှေ့ကန်တော်ကြီးဆီမှ အောက်ချင်းဖို ငှက်တို့သည် ယုံသန်း၍ လာပြီးလျှင် ကျောင်း အနီး ညောင်ပင်ကြီး၌ ရှိရစ်သော သိုက်မြဲနေ အောက်ချင်းမတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သားငယ် သမီးငယ်တို့ကိုလည်း ကောင်း၊ ရှာဖွေ ယူဆောင်ခဲ့သော အစာတို့ကို ထွေးအန်၍ ကျွေးရာ ကျေးငှက်ငယ်တို့သည် သဘာဝအလျောက်အား ဖြင့် ညံ့ညံ့စီစီ မြည်ကြစမြဲ ဖြစ်ရကား ကသီကရီ ကျီကျီကျစ်ကျစ် စသည်ဖြင့် ဆူညံဆူညံ အသံမစဲ မြည်ကြွေးသည်ကို ရှင်သီလာစာရာဘီဇေ ဘွဲ့အမည် ရှိသော နတ်မိုးလင်း ဆရာတော်ကြားလျှင် စာစပ်တော်မူသည်ကား ...

"အောက်ချင်း ရင်သွေး၊ ဥကမ္ပေးသည်၊ ကွေးလေးငှက်ငယ်၊ သနားဖွယ်" ဟူ၍ စပ်ဆိုတော် မူလိုက်၏။

ဤသို့ ဆရာတော် စပ်ဆိုသည်ကို ကျောင်းအောက်၌ ကစားလျက် ရှိနေကြသော သူငယ် နှစ်ယောက်တို့ ကြားလျှင် မောင်ဥက္ကာ ဟူသော သူငယ်က ပြောသည်မှာ "ဟေ့ မောင်ညို၊ ကျောင်းပေါ်က ဘုန်းကြီး စပ်ဆိုဟန်မှာ ကဗျာဖြစ်ရုံမျှ ရှိသည်။ သတိမထားက မမှန်စင်စစ် ဖြစ်ရသည်။"

အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား၊ ဥမှ ထွက်သော ငှက်သတ္တဝါကိုပင် "အောက်ချင်း ရင်သွေး၊ ဥကမ္ပေးသည်၊ ကွေးလေးငှက်ငယ် သနားဖွယ်" ဟူ၍ အဥမှ မွေးသည် ဆိုခြင်းသည် အလျဉ်း မသင့်သာတည်းဟု မောင်ဥက္ကာ ဆိုသော သူငယ်က ပြောလျှင် မောင်ညို ဆိုသော သူငယ်က ပြောပြန်သည်မှာ "ဟေ့ မောင်ဥက္ကာ၊ ယခု ကျောင်းပေါ်က ဘုန်းကြီးကြီး စာစပ်သည်ကို မှားသည်ထင်လျှင် သင့်စိတ်ထဲမှာ အဘယ်ကဲ့သို့ စပ်ဆို လိုပါသနည်း" သို့ မေးလတ်သော မောင်ဥက္ကာက စပ်ဆိုသည်မှာ ...

"အောက်ချင်းခေါ်ငှက်၊ ဥမှထွက်သည်၊ နုညက်အတောင်၊ ပိတုန်ရောင်" ဟူ၍ သီကုံး ဖွဲ့နွဲ့လေ၏။

ထိုအခါတွင် မောင်ညို ဆိုသော သူငယ်ကလည်း "အိမ်း ... ကောင်း၏ ငါကလည်း စာဖွဲ့၍ ဆိုဦးမည်" ဟု ပြောဆဲ၌ ကျောင်းထက်ရှိ အရှင်သီလာစာရ ဆရာတော်က "ဟဲ့ ... နောက်တယောက်က လိုသေးသည်၊ ဆိုပါဦးတော့ လေ" ဟု မိန့်တော်မူသည်တွင် ...

"အောက်ချင်းငှက်အောက်၊ ဥကပေါက်သည်၊ တောက်ရောင်နုနယ်၊ သနားဖွယ်" ဟူ၍ စပ်ဆိုလေ၏။

ထိုအခါ ဆရာတော်က မိန့်ဆိုသည်မှာ "ဟေ့ ... မောင်ပဉ္စင်းတို့၊ ကျောင်းအောက် ကစားလျက် ရှိသော သူငယ်ချင်း နှစ်ယောက်သည် အဘယ်သူ၏ သားမြေးနည်း၊ ကြည့်လိုက်ကြလော့" ဟူ၍ ပဉ္စင်းသာမဏေ အစရှိသူတို့ ကို စေခိုင်းတော်မူလျှင်ပင် နှစ်ယောက်သော သူငယ်တို့သည် စာဆိုရင်း ပြေးကြရာ မောင်ဥက္ကာက ဆိုသည်မှာ ...

"စာစပ်ကယ်ပလီ၊ မယ်နှင်းဆီ၏ သား" ဟုဆိုလျှင် မောင်ညိုလည်း ...

"တောင်ကိုပင် ရှောင်ကာပြေး၊ မယ်ဒွေး၏ သား" ဟူ၍ သီဆိုကာ လက်တွဲလျက် ပြေးကြလေ၏။

ထိုအခါ ရှင်သီလာစာရ ဆရာတော်က ထိုသူငယ် နှစ်ယောက်တို့၏ ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာကို ကြားသိ မြင်တွေ့ရခြင်းသည် ဆန္ဒတတ္ထလောမဟံသ ဖြစ်ဖွယ်ခမန်း အံ့ဩဘနန်း ရှိတော့သည်ဟု လွန်စွာပင် ချီးမွမ်းတော်မူလျက် ပြောမပြီ၊ စံတော်မူရစ် ရှာသတည်း။

ယင်းသို့လျှင် ရှင်မဟာသီလဝံသ ဆရာတော် လောင်းလျာ မောင်ညို ကလေးသည် ငယ်စဉ်တောင်ကျေးဘဝက အစပြု၍ အရွယ်နှင့်မလိုက်အောင် ပညာဉာဏ် အစွယ်ငှားသည် ပြူး၍ ထိုးထိုးထောင်ထောင် ပြခဲ့လေတော့သည်။

မောင်ညိုသည် အရွယ်သို့ ရောက်လျှင် ထိုနတ်မိုးလင်း ကျောင်းထိုင် ဆရာတော်ထံမှာပင် စာပေသင်ယူ ဆည်းပူးကာ သာမဏေ ဝတ်ခဲ့သည်။ သာမဏေ ဘဝကို လွန်မြောက်၍ ပဉ္စင်းဘဝသို့ ရောက်သည့် အခါတွင်မူ ပါဠိကျမ်းဂန်နှင့် မြန်မာစာ မြန်မာမှုတို့ကို ဒိုးလိုမွှေ ရေလို နောက်ကာ ကျွမ်းကျင် တတ်မြောက်တော်မူလှပြီ ဖြစ်၏။ ကဗျာလင်္ကာ စပ်ဆိုမှုတွင်လည်း တဖက်ကမ်း ခတ်နေပြီ ဖြစ်၏။

မဟာကဗျာ ရင်မှာ ပိုက်ပါလို့

ထို့ကြောင့်လည်း ပိဋကတ် သုံးပုံ၏ လှေကား၊ ပိဋကတ် သုံးပုံ၏ တံတား၊ ပိဋကတ်သုံးပုံ၏ မာတိကာဟာ ခေါ်ဆိုနိုင်သည့် "ပါရမီ မဟာကဗျာ ပျို့လင်္ကာ" ကြီးကို စီကုံး စပ်ဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ရှင်ဟာသီလဝံသသည် ဝါတော် နှစ်ဆယ်ရသည့် အခါတွင် တောင်တွင်းနေပြည်မှ ကဆုန်လပြည့်နေ့တွင် ဆရာတော် အရှင်သီလာစာရ၏ အသင်၊ အပြု၊ အဆုံး အမဖြင့်ပင် အားရတော် မမူ၍ မဟာကဗျာ ရင်မှာပိုက်ကာ နေပြည်တော် အင်းဝသို့ ခရီးဆန်ထွက်ခဲ့လေသည်။

အရှင်မဟာသီလဝံသ မထွက်ခွာမီ တကာ၊ တကာမများကလည်း မသွားပါရန် တောင်းပန် တားမြစ်ကြသည်။ အမိ အဘများကလည်း တောင်းပန်၍ တားမြစ်ကြသည်။ သူ့ဆရာကိုလည်း အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် အညာတခွင် ခရီးနှင့်လိုကြောင်း လျှောက်ထား တောင်းပန်သည်။ ဆရာတော်ကလည်း ရုတ်တရက် ခွင့်မပြုပေ။ ဆရာတော် အနေဖြင့် သွားပင် မသွားစေလိုပေ။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်အနေဖြင့် နေ့ရှေ့ ရက်ဆိုင်နှင့် အချိန်ကို ကြန့်ကြာစေခဲ့ပေသည်။ ရှင်မဟာသီလဝံသလည်း သွားလိုလှပြီ ဖြစ်၍ နောက်ဆုံး နိဂုံးချုပ် အနေဖြင့် သူ့ဆရာအား သာယာချေငံစွာဖြင့် ...

"ကြာတင်မခန့်၊ ကာလငဲ့လျက်၊ ညာဆန်ရင်လို၊ ထိုထို လမ်းကြောင်း၊ ကိန်းအောင်းဖွယ်ရာ၊ မွေ့ရာသင်ဖြူး၊ မထူးမခြား၊ လမ်းပါးသစ်ပင်၊ မြင်လျှင်ပျော်ဘိ၊ မျက်စိအလျှင်၊ ရှည်တုံခရီး၊ သစ်သီးခမ်းနား၊ ရေသော်များ၏၊ ဘုရားသခင်၊ ကျွန်ကိုလျှင်တည့်၊ ဆန်ကျင်မရှိ၊ လွတ်ပါတိဟု၊ ခွင့်သိခြင်းရာ၊ တောင်းပန်ထွာသော် ..."

အရှင် မဟာသီလဝံသသည် သူ့ဆရာအား "အရှင်ဘုရား ... ဘုရားကျွန်သည် အချိန်ကြာကြာ မစောင့်နိုင်တော့ပါ။ အလျင်စလို ခရီးသွားချင်ပါသည်။ လမ်းတွင် တည်းခိုစရာ သစ်ပင်တွေ ရှိပါသည်။ စားသောက်စရာ အတွက်လည်း မပူရပေ။ လမ်းတွင် သစ်သီးဝလံများ ရှိပါသည်။ အကျွန်အား မတားမြစ်ပါနှင့် ... ခွင့်လွှတ်ပါတိ" ဟု တောင်းပန်လေသည်။

ဆရာတော်ကလည်း ခွင့်ပြုတော်မူလိုက်လေသည်။ သို့ရာတွင် အမှာစကားကိုမူ ပြောဆိုသမှု ပြုလိုက်သေး၏။

"အမောင်၊ အင်းဝသို့ သွားမည်ဟု ရည်ရွယ်လျှင် အင်းဝတွင် ကောင်းကင်မှ ကြယ်တာရာများ ထွက်ပြုသလို ပညာရှိများ ပေါများလှသည်။ အနှစ်ပြည့်သည့် ရှားသားကဲ့သို့ ပညာ အဆီအနှစ်နှင့် ပြည့်စုံ သူများထံ၌သာ လူအများ ခစားကြသည်ကို အမောင် သိစေချင်ပါသည်"

အင်းဝပြည်ဝင် ပညာရည်စမ်း

ရှင်မဟာသီလဝံသလည်း တကိုယ်ထီးထီး တတောင် တတောင်တက်နှင့် ခရီး ထွက်ခဲ့လေပြီ။ တပွတ်ချောင်းမှ မှောင်နှင့်မဲမဲ ခရီးဆက်ခဲ့ရ၍ လန်ချင်စရာ ကြောက်ချင်စရာပင် ကောင်း၏။ စွန့်စွန့်စားစားပင် အပြင်းနှင့်ခဲ့လေသည်။ ကနဦး ပင်းယသို့ နေဝင်ရီတရော ရောက်လာ၏။ ပင်းယကမှ တဆင့် တံတားဦးဘက်သို့ ဝင်ခဲ့လျှင် ကောလာဟလ အမျိုးမျိုး ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ "ဘုရားအလောင်း ကြွလာသည်" ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ "ဆင်ဖြူတော် ဝင်လာသည်" ဟူ၍ လည်းကောင်း အမျိုးမျိုးပင် ဖြစ်၏။

ရှင်မဟာသီလဝံသ ရောက်ကြောင်းကို ကြားရလျှင် နေပြည်တော်မှ သံဃာလောကတွင် ဂယက်ရိုက်ခတ် သွား၏။ တောင်တွင်းသား ရဟန်းကား အဘယ်သို့သောပုဂ္ဂိုလ်မျိုးနည်းဟု စူးစမ်းလိုကြ၏။ လေ့လာလိုကြ၏။ ထို့ကြောင့်

ထိုအချိန် ထိုအခါက မုံသောက်မာတင် ဆင်ပြောင်အလား ပညာစွမ်းအား အရည်အချင်းအား၊ ဘုန်းအား၊ ဆွေအား၊ အမျိုးအားတို့ဖြင့် တောင့်တင်း၊ ပြည့်စုံလှသည့် ထက်ထက် မြက်မြက်၊ သွက်သွက် လက်လက်လည်း ရှိလှသည့် ၅ - ဝါမျှသာ ရသေးသည့် ပဉ္စင်းပျို ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရကို စုံစမ်းစေ - ဟု ဆရာရင်း မထေရ်ကြီးက စေခိုင်း တာဝန် ပေးလိုက်သည်။ တာဝန်အရ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသည် ရှင်မဟာသီလဝံသထံသို့ လာရောက်၍ စုံစမ်းခဲ့၏။

ကနဦး - ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသည် ရှင်မဟာသီလဝံသကို ဝတ်ဖြည့်ပြီးသော ဤသို့ နှုတ်ခွန်းဆက် စကားဖြင့် စတင် ပြောကြားလေသည်။

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ။ ။ တောင်တွင်းမြို့၌ မိုးကောင်းပါသလော၊ စပါးဝမ်းစာ ပြည့်နိုင်ပါ၏လော။

ရှင်မဟာသီလဝံသသည် မိုးကောင်းကြောင်း၊ စပါး ဝမ်းစာ ပြည့်စုံကြောင်းဖြင့် ကောင်းမွန်စွာ ပြောဆိုရင်း စဉ်းစားတော်မူသည်မှာ - ငါ့အား တောင်သူ လယ်သမားထင်၍ ဤသို့ မေးသည် ဖြစ်မည်၊ ငါကလည်း ပြန်၍ မေးရတော့ အံ့။

ရှင်မဟာသီလဝံသ ။ ။ နေပြည်တော်၌ ရဟန်း၊ သာမဏေတို့သည် တိန်းညက်ဆိုး၊ နန္ဒင်းဆိုး သင်္ကန်းများကို ဝတ်ရုံကြပါသလား၊ ပွဲလမ်းသဘင် ကြည့်ကြပါသလား၊ နံ့သာပြောင်မှုန့် လိမ်းကျံပါသလား။

ရှင်မဟာသီလဝံသ၏ အမေးကို ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ မဖြေဆိုနိုင်တော့ပေ။ ဟုတ်၏ ဝန်ခံလျှင် မိမိတို့လည်း ရဟန်းတု၊ ရဟန်းယောင် စာရင်းတွင် ပါဝင်ပေတော့မည် မဟုတ်ဟု ငြင်းဆို ပြန်လျှင်လည်း ပွဲကျောင်း သံဃာများသည် သင်္ကန်းလှ ဝတ်ကြသည်။ ပွဲကြည့်ကြသည်။ ပန်းပန်ခြင်း၊ နံ့သာလိမ်းခြင်း ပြုကြသည် ဖြစ်၍ မုသားပြောရာ ရောက်ချေ မည်။ ထို့ကြောင့် ဆိတ်ဆိတ်ပြန်ကြ သွားရှာလေ၏။

တနေ့သော် ရှင်မဟာသီလဝံသနှင့် သီဟိုဠ်ရောက် ဆရာတော်တို့ တွေ့ဆုံမေးမြန်း ပြောဆိုကြသည်။ သီဟိုဠ် ရောက် ဆရာတော်ကား အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ပါဠိ သက္ကဋ္ဌစာပေ ကျမ်းဂန်များ လက်ရင်းကျကျ သင်ယူရသည့် ဆရာရင်းကြီး ဖြစ်လေသည်။ သီဟိုဠ်ရောက် ဆရာတော်က စတင်၍ မေးမြန်း၏။

သီဟိုဠ်ရောက် ။ ။ မောင်ပဉ္စင်း ဘာအကြောင်းနှင့် လာပါသနည်း။

ရှင်မဟာသီလဝံသ ။ ။ ဆရာတော်ထံတွင် စာပေ သင်လို၍ ရောက်လာပါသည်။

သီဟိုဠ်ရောက် ။ ။ နေပြည်တော်တွင် ကျွန်ုပ်သည် ကျောက်ပျဉ်ကြီးနှင့် အလားသဏ္ဍာန်တူသည်။ ပစ္စည်းငယ်များကို ကျောက်ပျဉ်တွင် တင်ကြိတ်လျှင် ကျေမွ ပျောက်ပျက်ရသကဲ့ သို့ အဝေးမြို့ရွာ စာပေကျမ်းဂန်တတ်သည်ဟု ရောက်လာသူသည် ကျွန်ုပ်ထံ တွင် ပျောက်ပျက်ရလေသည်။

ရှင်မဟာသီလဝံသ ။ ။ ဟုတ်သင့် ဟုတ်ထိုက်ပါပေသည်။ သို့ရာတွင် ယခု ဆရာတော် ခြေရင်းသို့ ရောက်လာသူသည် ကျောက်ပျဉ်ကို မဆိုထားဘိ မြင့်မိုတောင်ကိုပင် ဖောက် ထွင်းနိုင်စွမ်းသော အနုမြူ ဖြစ်ပါသည်။

ရှင်မဟာသီလဝံသ ဆရာတော်က ဤသို့ ပြောလိုက်လျှင် သီဟိုဠ်ရောက် ဆရာတော်လည်း ခတ်မဆိတ် တိတ်တိတ်ပင် နေရလေတော့သည်။ မင်းဆရာ အင်းဝပြည်ရှင် ဘုရင် မင်းခေါင်လည်း ရှင်မဟာသီလဝံသ၏ အုတ် အုတ်ကျက်ကျက် နှုတ်မြွက်ပြောကြား အကျော်ဒေးယျ စကားများကို ကြားသိရုံမျှမက ဆရာတော်၏ ပျို့၊ ကဗျာ၊ လင်္ကာ တို့ကိုလည်း ကြားနာ မှတ်သားရရသည် ဖြစ်သောကြောင့် သဒ္ဒါယုတ် ကြည်ညိုစိတ်ပွားကာ ရတနာဗိမာန် ကျောင်းကြီးကို တင်လှူတော်မူလေသည်။ တောင်တွင်း ဆရာတော်လည်း သံဃာတော်များကို စာပေပို့ချ၍ သီတင်းသုံး နေထိုင်တော် မူလေသည်။

တနေ့သော အခါတွင် နံနက် ဆွမ်းခံချိန်၌ ရှင်မဟာသီလဝံသနှင့် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရတို့ ဆုံမိကြရာ နေပြည် တော် ဆရာက စာ၊ စ၍ ချီးလေသည်။

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ။ ။ ဖျတ်ဆီး ဖျတ်စတ်၊ တလပတ်နှင့်၊ ရှင်ငတ်ဘယ်က လာသနည်း။

ရှင်မဟာသီလဝံသ ။ ။ ရွတ်တီးရွတ်ရို၊ နောက်ခြေမိုနှင့်၊ ရှင်အို ဘယ့်ကြောင့် မေးသနည်း။

တနေ့သ၌လည်း ဆရာတော် နှစ်ပါး ဆုံမိကြပြန်သည်။ ဤအခါတွင်လည်း ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရကပင် စတင်၍ ခနဲသည်။

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ။ ။ တောင်တွင်းသမင် ချိုထောင်လွန်းလှသည်။

ရှင်မဟာသီလဝံသ ။ ။ တို့၏ တောင်တွင်းကြီးမှာ ချုံ၊ နွယ်ပိတ်ပေါင်း ထူထပ်လွန်း၍ မဝင်သာသော ကြောင့် ရတနာပူရ ရွှေပြည်တော် အဝတွင် ဝင့်လို၍၊ ချိုထောင် ပေသည် - ဟု မကွယ်မထောင့် အဖြောင့်တည်တည်ပင် ဖြေဆို လိုက်လေသည်။

ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း မပြတ်မလပ်ပင် ဆရာတော် နှစ်ပါးကို နန်းတော်သို့ ပင့်ဆောင်ကာ ဆရာတော်ကြီး ၂ ပါး စီကုံး နန်းဖွဲ့သည့် ပျို့ ကဗျာတို့ကို နာယူ မှတ်သားလေ့ ရှိလေသည်။ တနေ့တွင် ဤသို့ပင်၍ နေပြည်တော် ဆရာ၏

ဘူရိဒတ် ဇာတ်ပေါင်းပျို့နှင့် တောင်တွင်းဆရာ၏ ပါရမီတော်ခန်း ဆုတောင်းခန်း စာသုံးစောင်ကို ရွှေကလပ်တို့တွင် အသီးသီးတင်ကာ စာတော်ဖတ်တို့ကို တစောင်စီ တစောင်စီ အလှည့်အလည်နှင့် ဖတ်ရှုစေသည်။ ပြီးသောအခါ ဘုရင်မင်းခေါင်က ဤသို့ ထင်မြင်ချက် ပေးလေသည်။ "တောင်တွင်း ဆရာတော်၏ စာတို့သည် စည်ကြီးသံကဲ့သို့ ရှိပေသည်။ နေပြည်တော် ဆရာတော်၏ စာမှာ တူရိယာ ငါးပါးကို တပြိုင်နက် တီးသံကဲ့သို့ ရှိပေသည်" ထို့နောက် ဆရာတော်တို့ ကျောင်းတော်သို့ မပြန်ခင် ကိုယ့်ဂုဏ်ကို ကိုယ်ချီးမြှင့်၍ စာဖွဲ့တော် မူခဲ့ကြပါဦး - ဟု လျှောက်ထား သဖြင့် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ စတင်၍ ဖွဲ့တော်မူသည်။

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ။ ။ တောင်းကိုမဖောက်၊ တောင်ကိုဖောက်သည်၊ စူးဆောက်ပမာ၊ ရဋ္ဌသာ။
ရှင်မဟာသီလဝံသ ။ ။ တောင်းကိုမထောက်၊ တောင်ကိုဖောက်သည်၊ စိန်ကျောက်အသွင်၊ သီလဝင်။
- ဟု အသီးသီး မိန့်ဆိုတော်မူကြကာ ပြန်ကြွသွားတော် မူကြလေ၏။

တနေ့သော အခါတွင် နေပြည်တော် ဆရာသည် တပည့်ငယ် တဦးကို စေလွှတ်၍ "ကုန်သည် လင်မယားကို သနားတော်မူလိုက်ပါဟု တောင်တွင်း ဆရာတော်ထံ လျှောက်တောင်းချေ" ဟု စေလေရာ တောင်တွင်း ဆရာတော်က ဆင်ခြင်တော်မူသည်မှာ ကုန်သည်တို့ဘဝ ယောက်ျားမှာ ထမ်းသည်။ မိန်းမမှာ ရွက်သည် နေပြည်တော် ဆရာသည် လည်း ထန်းရွက်ကို တောင်းသည် ဖြစ်မည်ဟု ထန်းရွက်ကို ပေးလိုက်လေသည်။ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၏ စကားဂုဏ်မှာ ပြေလည် လေတော့သည်။

စင်စစ် မပြေလည်နိုင်စရာလည်း မရှိပေ။ ဤထက် ခက်ခဲ့ နက်ခဲ့သည့် သဘော အယူအဆတို့ဖြင့် ပြွမ်းသည့် တောင်တွင်းလာ ပဟေဠိပျို့ကြီးပင် ရှင်မဟာသီလဝံသကား စပ်ဆိုခဲ့သူ မဟုတ်လော။ ထို့ကြောင့် ဤသို့ အထိမ်အဝုတ် အမြှုပ်အကွက်တို့တွင် ဝါသနာထုံသည်နှင့် အမျှ ဆင်ခြင် တွေးတောတတ်သည့် ဉာဏ်ပညာလည်း စူးရောက်လှ ပေသည်။ ယင်းသို့လျှင် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ဆရာတော်က အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် မိမိအား ပညာ အမျိုးမျိုး စမ်းနေသည် ကို တုံ့ပြန်သော အားဖြင့် ပြက်ရယ် ပြုလိုသော ရှင်မဟာသီလဝံသသည် ဤသို့သော အစီအစဉ်ကို ပြုလုပ်သည်။ တနေ့တွင် မြွေရှင်ငယ် တကောင်ကို ကြွတ်၌ ထည့်ပြီးလျှင် "မြွေရှင်တော် ဖြစ်သည်ဟု ကပ်ချေ" အမျိုးအမည် ဇာတ်ကို ထုတ်ဖော်၍ ယောင်လိမ့်မည်။ ယောင်သံကို မြဲမြံမှတ်ခဲ့ဟု ဖိုးသူတော်ကို မှာလိုက်လေသည်။ ဖိုးသူတော်က "မြွေရှင်တော်ပါ ဘုရား" ဟု ကြွတ်ကို ကပ်လိုက်ရာ၊ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရလည်း ရုတ်တရက် ကြွတ်ကို အဖွင့် မြွေရှင်ငယ် တွန့်သည်ကိုမြင်လျှင် 'အိုရိုင်း'* ဟု ယောင်တော်မူလေသည်။ ယောင်ပြီးနောက်မူ ငါ၏ ဇာတ်ကို သိလို၍ တောင်တွင်းဆရာ ပြက်ရယ် ပြုလေသည်ဟု ရိပ်မိကာ၊ "သူတော်မိုက်၊ သင့်ဆရာကို လျှောက်လေ၊ အိုရိုင်း ဟူသော အသံသည် တလိုင်းသံ ဖြစ်လေသည်။ တလိုင်း၊ တလိုင်း၊ လိုင်းသည် မည်ကား မမှတ်သားဘူး" ဟု မိန့်တော်မူ လိုက်လေသည်။

တနေ့သော် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသည် ဘူရိဒတ် ဇာတ်ပေါင်းပျို့ကို ရေးအံ့ဟု ကျောင်းတော်က ရွှေဥမင်ဂူသို့ ကြွရာတွင် ရှင်မဟာသီလဝံသ၏ ဖိုးသူတော်နှင့် ကြုံ၍ ဖိုးသူတော်က "အရှင်ဘုရား အဘယ်သို့ ကြွပါမည်နည်း" ဟု လျှောက်ထားရာ "ဘောဂဝတီ နဂါးပြည်သို့ ငါကြွတော်မူမည်" ဟု မိန့်တော်မူ လိုက်လေသည်။

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရက ဤသို့ ပြန်လည် မိန့်ကြားကြောင်းကို ရှင်မဟာသီလဝံသ ကြားတော်မူလျှင် "နေပြည်တော်က ဆရာကျောင်းသို့ အပြန်တွင် လမ်းခရီးက တွေ့အောင် စောင့်၍ ဤသို့ = ဤသို့ မေးချေဟု" ဟု စကားထည့်ကာ ဖိုးသူတော်ကို လွှတ်လိုက်လေသည်။

ဖိုးသူတော် ။ ။ ကိုယ်တော်ဘုရား ဘောဂဝတီ နဂါးပြည်က ပြန်ကြွခဲ့ပေသလော။
ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ။ ။ ပြန်ကြွခဲ့သည်။
ဖိုးသူတော် ။ ။ ဓတရဋ္ဌ နဂါးမင်း သားတော်အငယ် မောင်ကာနရိဋ္ဌသည် လက်ဝဲ၊ လက်ယာ နှစ်ဌာန တွင် အဘယ်မျက်စိ ကန်းပေသနည်း။

ဤတွင်မှ နေပြည်တော်ဆရာ အခက်ကြုံရ ရှာလေသည်။ မည်သည့် မျက်စိကွယ်ကြောင်းကို ကျမ်းဂန်တို့တွင် မဆိုချေ။

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ။ ။ သူတော် ... မောင်ကာနရိဋ္ဌသည် မယ်တော် သမုဒ္ဒရာ ဒေဝီနှင့်အတူ မိန်းမဆောင်တွင် စံနေသဖြင့် မတွေ့ခဲ့ရပါ။

* အိုရိုင်း-အိုင်ယာ-အိုအမေ၊ အမယ်လေးလေး။
† ယခုအခါ 'မွန်' ဟု ခေါ်သည်။

ဤစာကိုးခန်း ပုလဲပန်းဖြင့်

ဤသို့လျှင် တောင်တွင်း ဆရာတော် အရှင်မဟာသီလဝံသကို မိမိက ပညာစမ်းသော အခါလည်း မိမိကို နိုင်။ မိမိကို ပညာစမ်းသော အခါလည်း မိမိကို နိုင်လေသည်ချည်း ဖြစ်၍ နေပြည်တော် ဆရာ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသည် စိတ်လက် မရွှင်မကြည်သာ နိုင်အောင်ပင် ခံစားရ ရှာပေသည်။ အရှင်မဟာသီလဝံသကိုလည်း အဘယ်အခါမျှ အနိုင်ရလိမ့် မည်ဟု မမြော်လင့်တော့ချေ။ နောက်ပိုင်းတွင် မိမိ၏ ပညာ မှန်ယိုသော နှလုံးစိတ်ဝမ်းအခံဖြင့် တစ်စိတ်တစ်ရပ် ဖြစ်သူ တောင်တွင်း ဆရာတော်ကို နှိပ်စက်လိုက်စမ်းမည်ဟူသော သဘောထားအတွက်လည်း နောင်တရတော်မူခဲ့လေသည်။ ရှက်လည်း ရှက်တော်မူဟန် ရှိသည်။ လောကတွင် မိမိထက် တတ်ကျွမ်းသူများလည်း အမြောက်အများပင် ရှိကြပါက လား ဟူသော အသိဉာဏ်လည်း ဝင်တန်ရာသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် "ဇာတိ ပုည ဂုဏ်မာန" တံခွန်ကို အစွမ်းကုန် လွှင့်ထူခဲ့သော ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသည် နောက်ပိုင်း ကိုးခန်းပျို့ ရေးသားသော အခါတွင် နိဂုံး၌ "ဤစာကိုးခန်း၊ ပုလဲပန်းဖြင့်၊ စိတ်ကြမ်းမာန်လျော့၊ ကျွန် ကန်တော့၏" ဟု မှတ်မှတ်ရရ ဝန်ချ ကန်တော့ခဲ့လေသည်။

နေပြည်တော် ဆရာ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသည် တောင်တွင်း ဆရာတော်နှင့် ပွဲတွင် အရေးနိမ့်ရသည့် အတွက် တအံ့နွေးနွေး တမေးသက်သက် ဖြစ်ရသည့် အချိန်ဝယ် မိမိ ကျေးဇူး ဘုရင်မင်းခေါင်ကလည်း ဆုံးပါးသည့် အပြင် အင်းဝပြည်ကြီးကလည်း တိမ်းယိမ်း ပျက်ပြားပြန်၍ နေပြည်တော်တွင် ဆက်လက် မနေသာတော့ဘဲ ပြည်မြို့သို့ စုန်တော်မူ သွားရှာပေသတည်း။ ။

ရွှေတိုက်စိုး ဦးတိုးနှင့် ဆရာ ဦးလန်း

'ရွှေဘိုသားဟေ့' - ဟု ကြွေးကြော်လေသူ ဦးတိုးကား ထက်မြက် တောက်ပြောင်သော ရကန် ဆရာကြီး။

ရကန် ဆရာတို့၏ ခေါင်းဆောင်ကြီး ဖြစ်လေသည်။ ဦးတိုးသည် ရကန် စာပေ တစ်စောင်တည်းဖြင့် စာပေ လောကတွင် အခေါင်အဖျားသို့ တက်လှမ်းခဲ့ရသူ ဖြစ်၏။ ရကန် တစ်ဆူတည်းဖြင့် စာပေလောကတွင် တံခွန် ထူနိုင်ခဲ့သူ ဖြစ်၏။ ဦးတိုး၏ ကညစ်ကား သူမတူအောင် ထက်မြက်လေသည်။ အခြား စာဆိုတို့ကား ရတု၊ ရကန်၊ အဲ၊ အန်၊ ဧခြင်း၊ ပျို့၊ ကဗျာတို့ကို အစုံအလင် ဖွဲ့ဆိုသော်လည်း စာဖတ်ပြည်သူများ ထောက်ခံမှု မရရှိနိုင်ဘဲ ရှိ၏။ ဦးတိုးမှာမူ အဖွဲ့အနွဲ့ ဆို၍ ခန့်ခန့်ညားညား ခိုင်ခိုင်မာမာ ဤရာမရကန် တစ်စောင်တည်းသာ ရေးသား ခဲ့လေသည်။ ရတုစာပေ အနည်းငယ် ရေးခဲ့သော်လည်း ပြောပလောက်အောင် မဟုတ်ပေ။ စင်စစ် သူ၏ ထက်မြက်မှုကြောင့်သာ အောင်မြင်ခြင်း ဖြစ်လေ သည်။ ယနေ့ အချိန်ထိ ဦးတိုးကို မိနိုင်သူ သိနိုင်သူဟူ၍ မရှိပေ။

ရကန်ဘုရင်

ဦးတိုးတွင် တခြား စာဆိုများထက် ထူးခြားချက် ၂ ခု ရှိ၏။ ယင်းသည်ကား အခြားမဟုတ်၊ စိတ်ကူးစိတ်သန်း ဆန်းကြယ် ကောင်းမွန်မှုနှင့် စကား ကြွယ်ဝမှုပင် ဖြစ်သည်။ စိတ်ကူးစိတ်သန်း အဘယ်မျှ ကောင်းမွန်၍ အဘယ်ရွှေ့ အဘယ်မျှ စကားလုံး ကြွယ်ဝကြောင်းကို အခြား ရှည်ရှည်ဝေးဝေး ရှာ၍ ဖွေ၍ မြော်၍ ခေါ်၍ ကြည့်နေစရာ မလိုပေ။ သူ၏ ကျော်ကြားလှသည့် 'ရာမကန်ကြီး' ကို လှန်လိုက်ရုံနှင့် အလွယ်တကူ တွေ့မြင်နိုင်၏။ ဦးတိုးသည် ရကန်ကြီးကို ဟိန္ဒူရာမဇာတ်ကို အခြေခံ၍ စပ်ဖွဲ့သော်လည်း သူ၏ ဖန်တီးမှု ဟိန္ဒူရာမဇာတ်ကို ကြည့်လိုက်လျှင် အဘယ်နေရာတွင် ချဲ့၍ အဘယ်နေရာတွင် ခြယ်၍ အဘယ်နေရာတွင် သ၍၊ အဘယ်နေရာတွင် အပြောက်အမွမ်း ထည့်၍ထားကြောင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း တွေ့မြင်နိုင်လေသည်။

ထို့ကြောင့် ဦးတိုးကို အတွေးကောင်းသူ၊ စိတ်ကူး ဆန်းကြယ်သူ၊ ဖန်တီးမှု နှစ်သက် လိုလားသူဟု ဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

စကားလုံး အသုံးအနှုန်း အရွေးချယ် အစီအကုံး ကောင်းပုံ၊ ကြွယ်ဝပုံနှင့် ပတ်သက်၍လည်း စံတင်အပ်သည်။ ဦးတိုး ကြွယ်ဝသည် ဆိုရာ၌ ရှိပြီး အခြားသူများ တီထွင်ပြီး စကားများကိုသာ ပိုင်သည် နိုင်သည် ကြွယ်ဝသည်ဟု ဆိုလိုရင်း မဟုတ်၊ သူ့ခေါင်း သူ့ဦးကျောက်ထဲကပင် စကားလုံးများ အစီအရီ ထွက်သည်။ သူ့ခေါင်းကိုပင် စကား ပဒေသာပင်မဟာ လိုရာ ရွေးသိ၍ စီချနိုင်သူ ဖြစ်၏။ ထို့ပြင် ဦးတိုးမှာ စကားကို ခမ်းခမ်းနားနား ခက်ခက်ခဲခဲ သုံးနှုန်း တတ်သူလည်း မဟုတ်၊ အများသုံး၊ အရပ်သုံး၊ ရွာသုံး၊ စကားလုံးများကိုသာ သုံးစွဲတတ်သူ ဖြစ်၏။ အထူးသဖြင့် လူငယ် လူရွယ်များ သုံးစွဲလေ့ရှိသည့် ဘန်းစကားများကို ရွှင်သောဉာဏ်၊ မြူးသောဟန်ဖြင့် တီထွင် သုံးစွဲတတ်သူ ဖြစ်၏။ သူ တီထွင် ဖန်တီးမှုသည် မည်မျှ အောင်မြင်၍ မည်မျှ အသုံးတွင်ကျယ်ကြောင်းကိုကား အထူးဆိုဖွယ်ရာ မရှိ၊ နှောင်းခေတ် စာဆိုကျော် ဦပုည ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များ အပေါ်၌ပင်စသည်ဖြင့် အရိပ်ဩဇာ လွှမ်းလျက် ရှိသည်က သိနိုင်လေသည်။

ခိုင်းတိုင်းကြားလား (ရိုင်းပြုကြမ်းတမ်းသူ)

ပေတနောပါတနော (ပပျက်ကချော်နေသူ)

ရုတ်တရီ ရုတ်တရာ (ရုတ်တရက်ချက်ခြင်း)

ကလူတော့ ကလဲတော့ (ကြည်စယ်သမူပြုခြင်း)

စောက်ထိ စောက်ထိုး (အမှားမှား အယွင်းယွင်း)

ဘရမ်းဘတာ ချော်တော့ဇေသား (တချော်တလွဲပြောခြင်း)

ရှူးရီရူးရာ၊ ဟိုတီးဟိုတာ၊ ကဖိုးကဖေး၊ ဘွားရီဘွားရာ၊

စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဘန်းစကားဆံဆံ စကားအဖို၊ အမ အတွဲအစပ် ဖြစ်သည့် ...

မလိမ္မို - မလိမ္မာ၊ သပေါင့်သပွယ်၊ မန္တိမန္တန်၊

ပုစ္ဆိပုစ္ဆာ၊ ကြောင်ကလိ ကြောင်ကလား၊ တော့တိတော့တ၊ ခုန်ပိခုန်ပေါက်၊

ဆာပိ ဆာပါ၊ ကပ်သီးကပ်ဖဲ၊ အဝီစိအဝီစက်၊ မဇဝေမဇဝက်၊

ကောက်ကျီ ကောက်ကျစ်၊

စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း သုံးစွဲ၏။ ဦးတိုးနှင့် ပတ်သက်၍ ဤသို့လျှင် ဒေါက်တာ လှဖေက (ဒေါက်တာ လှဖေရေး - မြန်မာစာပေ ဧည့်ခံစာတမ်း၊ ၁၀၀၊ ၁၀၁၊ ၁၀၂) ရေးခဲ့ဖူးသည်။

"ရကန်သဘော တရပ်သည် ထိထိမိမိ ကန်ရာ၏။ အဓိပ္ပါယ် ကန်ခြင်း၊ အဆို ကန်ခြင်း၊ ကာရန် ကန်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ကန်ရာ၌လည်း ဦးတိုးသည် အခြား အခြား ရကန် ဆရာတို့ နလံမထူနိုင်အောင် ကန်နိုင်သော စွမ်းရည် ရှိပါ၏။"

ဦးပုညသည် ယခုအခါ မြန်မာ စာပေ လိုက်စားသူတို့၏ နှုတ်၌ ကျက်စား နေကြပါ၏။ ဦးပုညဟု ဆိုလျှင် စကား အသုံးအနှုန်း လိမ္မော်နှင့် လိမ္မာ ရှိလှ၏။ အပြော အဆို နှစ်သက်စရာ ရှိလှ၏။ အဖွဲ့ အနွဲ့ အတတ် မတူနိုင်အောင် ရှိလှ၏ဟု လူတိုင်းက အယူရှိကြ၏။ သို့ ချီးမွမ်း ခံရအောင် အဘယ် ဆရာတို့၌ နည်းခံပါသနည်း ဘုရားသော်မှ မှီငြမ်း ရှိမှ ပွင့်သည်ဟု ဆိုကြ၏။ ဦးပုညကား ဦးတိုးကို တုကာ တုကာ ရေးသည်ဟု ဆိုလျှင် မှားမည် မထင်ပါ။ ဦးပုညသည် ပထမတန်းစား စာရေးဆရာတို့၏ နည်းနိဿယ အဖြာဖြာကို နာခံ မှတ်သား၍ မိမိ ဉာဏ်စွမ်းဖြင့် သိုင်းဝိုင်း ချဲ့ထွင်လျက် ရေးသဖြင့် ကောင်းသည်ဟု လူအများက ဆိုကြ၏။ လက်ဖက် မေတ္တာစာတွင် ...

'ကိုယ်အမ်းချချ၊ နတ်မာဃမူ၊ တင်စပြင်ကွေး၊ လူ့ဘေးနတ်ဘ' စသော အဖွဲ့သည် ရှင်မဟာသီလဝံသ၏ ပါရမီခန်းပျို့ထဲမှ ထုတ်နုတ် ယူကြောင်းကို တွေ့ရ၏။ ထိုနည်းတူစွာပင် သူ၏စာ အစောင်စောင်တို့တွင် အခြား အခြား သော စာရေး ဆရာတို့၏ စာလုံးတို့ကို သုံးထားသည်မှာ မှန်သည်။

သို့ရာတွင် အရေးအသား စကားအိမ် စကားဖွဲ့တို့၌ ဦးတိုးကို စံနမူနာ ပြုသည်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်လင့် ကစား ဦးတိုးသည် ဦးပုညကဲ့သို့ အဘယ့်ကြောင့် မကျော်ကြားပါ သနည်း၊ ဦးတိုးသည် မြန်မာစာကို ပုံအမျိုးမျိုး သွန်းခဲ့၏။ သံချက်ဟု ဆိုအပ်သော ကညစ်တန်နှင့်၊ မြေတည်း ဟူသော ပေဝယ်ထုံးသဲ ဘီလပ်မြေ ဖြစ်သော အက္ခရာ တို့ဖြင့် ရာမကန် အဆောက်အအုံကို ပန်းဆွဲ ပန်းခတ် အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ဉာဏ်ရှိတိုင်း ခြယ်လှယ် ပြုပြင်၍ နေပါသည်။

'ကဝိလက္ခဏာ၊ သေချာစေစပ်၊ အရပ်ရပ်ပင်၊ သဒ္ဒမတာ၊ စပ်ဟမတာဘူး'

'လံကမော၊ လောကဓံ၊ 'လံကထိ လံကထော' 'ဂုဏ်ပလိုင်းကိုင်၊ လူစိုင့်နိမတ်၊ စိတ်ပူရိုင်း'

စသော အက္ခရာ ဝိပရိယာ ပြုခြင်းဖြင့် ရကန်၏ အသွင်ကို လှပစေပါ၏။ သို့ ထွင်ခဲ့ခြင်းကို ဦးပုည မေတ္တာစာ ထဲတွင် ...

'အဘိဇ္ဇဒိဋ္ဌမမ္မော၊ ရွံစရာ လံကမောတွင်၊ သံယောဇဉ် မဖြစ်လို' ဟူ၍ လည်းကောင်း ရေးသား ခဲ့သည်မှာ ဦးတိုးကို မှီ၍ ရေးကြောင်း ထင်ရှား ပါပေ၏။ ရေးရေးအခါ အင်းဝ ကောင်းစားစဉ် အခါက ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်မဟာသီလဝံသ တို့သည် ကိုးခန်းပျို့များတွင် 'ပင်ပန်း' ကို 'ပန်းပင်အိပ်စက်၊ ရေသောက်မက်သို့၊ နှစ်သက်ပြန်လှဲ့၊ မရောင့်ရဲတည်း' ဟူ၍ လည်းကောင်း အသီးသီး စပ်ဆို ခဲ့ကြပါသည်။ ရှင်ဥတ္တမကျော်ကလည်း ထိုနည်းတူစွာပင် ကတုပတီကို တောလားထဲတွင် - 'မတီကေတု၊ တိုင်းဇေယျ၊' က ဟူ၍ စပ်ဆို ထားပါသည်။ စကားကို ရှေ့နောက် ပြန်လှန်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဦးတိုးကား ပြောင်းပြန် မပြုဘဲ စကားကို လိမ်၍ သုံးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤသည်လည်း ဦးတိုး၏ ဉာဏ်စွမ်းကို မချီးမွမ်းဘဲ မနေနိုင်တော့ချေ။ ထိုမှတဖန် (pun) ပန်းဟု ဆိုအပ်သော အင်္ဂလိပ် စကားအရ စကား တလုံးတည်းကို အဓိပ္ပာယ် အမျိုးမျိုး ဖြစ်အောင် ရေးရပြန်ပါသည်။

'သစ်ပင်ဂုဏ် - စက္ကူဂုံ၊
လွယ်အိတ်ဂုံများနှင့် - မြင်းစင်္ဂနီ၊
ဂုံမင်းပင်၊ ဂုံခါးပင်၊
ရှမ်းပြည်တွင် ဂုံလူမျိုးနှင့်၊ ဂုံပုဆိုးဆန်လှသည်၊
ဂုဏ်မန္တာလီ၊ ဂုဏ်အုပ်စု၊
ဂုဏ်အညီ၊ ဂုံအစုတ်နှင့် သီသလံ၊
ဘယ်ကလူထိပမည် - ကုလားတွင် ကံမမှီသကို၊
ဂုဏ်ကီရူး'

ဟု 'ဂုံ' စာလုံးကို အသုံးပြုသည် ဦးပုညအား နှစ်ခြိုက်စေတတ် ဟူရကား ...

'သိုက်ဟောင်းအရာ - ဆိုသည်မှာလည်း၊
ဘုရားသိုက် - သိကြားသိုက်၊
စာဘူးတောင်းသိုက် - ငှက်သိုက်၊
ကြွက်သိုက် - ဝက်သိုက်မကျန်၊
မှောက်လှန်ရှာဖွေ - ထုတေမွေမွေ၊
သိုက်ပြာချ၍ - လောကစီးပွား၊
သိုက်လျက်ဆားလည်း၊ စား၍ အင်တန်ကုန်ခဲ့ပြီ'

ဟူသော အဖွဲ့ဖြင့် လိုက်ခဲ့ပြန်ပါ၏။

ယင်းသို့ ဆိုလျှင် ဦးတိုး၏ စကားရည် ကြွယ်ဝမှု၊ စိတ်ကူး ဆန်းကြယ်မှုတို့ကား နှောင်းစာဆိုတို့ အပေါ် အရိပ်
ဩဇာ များစွာ လွှမ်းမိုး နိုင်ခဲ့လေသည်။ ဦးတိုး၏ ကညစ် စွမ်းရည်သည် ဖတ်နာသူ၏ စိတ်နှလုံးကို သိမ်းကြိုးနိုင်သည့်
ကြီးမားသည့် အဆင့် အောင်အားရှိ၏။ ဖတ်နာသူ၏ နှလုံးစိတ်ဝမ်းကို ချမ်းမြေ့စေသည်။ လန်းလန်းဆန်းဆန်း ရှိစေသည်။
ရွှင်မြူး ကြည်နူး စေသည်။ တီထွင် ဖန်တီးမှု စိတ်ဓာတ်ကိုလည်း နိုးထ မြတ်လေးစေသည်။ ဦးတိုး၏ ကညစ်ဖျားနှင့်
ခြယ်မှုန်းလိုက်သော အကြောင်းအရာတိုင်း အကြောင်းအရာတိုင်း သစ်လွင် တောက်ပ ပြောင်မြောက်ချည်းပင် ဖြစ်၏။
ထို့ကြောင့် 'ရကန် ဆရာ ကညစ်' ကို ထက်မြက် စူးရှသည်ဟု ဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုဆရာကြီး၏ ထက်မြက်လှသော ကညစ်သည် ဟိန္ဒူဇာမ နန်းတွင်းဇာတ်ကို အခြေခံသည့် ရာမ ရကန်ကြီး
အပါအဝင် မောင်ဘွဲ့ - မယ်ဘွဲ့ ရတုများ၊ ကျေးစေရတုများ၊ ဇာတ်ချင်းများနှင့် ဇချင်းရတု အပြေတို့ကိုပါ ရေးသား
ခဲ့လေသည်။ သို့ရာတွင် ဦးတိုး ကျော်ကြားခြင်းမှာ အခြားကြောင်းမဟုတ်။ ရာမ ရကန်ကြီးကို လက်စွမ်းပြ ရေးသားခြင်း
ကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။

မင်းမိန့်ဖြင့်ရေးခဲ့

၁၁၅၁ ခုနှစ်၊ အိမ်ရှေ့မင်းက ပညာရှိတို့ကို စုစုဝေးဝေးနှင့် ရာမနန်းတွင်း ဇာတ်ကောင်ကြီးကို ယိုးဒယားမှ တဆင့်
မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆို စေခဲ့လေသည်။

ထိုအခါ ဇာတ်ဝင် စကားနှင့် ဇာတ်ခြင်းများကို ရေးသား၍ ဆက်သွင်း ခဲ့ရ၏။ ထို့နောက်သော် အိမ်ရှေ့
ဥပဇာနှင့် အိမ်ရှေ့ မိဖုရားတို့၏ အမိန့်တော်ဖြင့် ရာမ ရကန်ကို ဆက်သွင်း ခဲ့လေသည်။ ရာမ ရကန်မှာ တစောင်လုံး
မဟုတ်ပေ။ ၃-၄ ပုဒ်မျှသာ ဆက်သွင်းနိုင်ခဲ့သည်။

ဤရာမ ရကန်ကြီးကို ဦးတိုးသည် မီးကုန်ယမ်းကုန် အစွမ်းကုန် ပညာစွမ်း ပြခဲ့သည်။ နှစ်နှစ်ရစ်ရစ် ပစ်ပစ်ခါခါ
အိတ်သွန်ဖာမှောက် ရေးချခဲ့လေသည်။ အပြစ်ဟူ၍ မြူမှုန်မျှ မထင်အောင် အဘက်ဘက်က စုံစုံလင်လင် ရှိရလေ
အောင် ရေးပြခဲ့လေသည်။ ရာစုပိုင်းအတွင်းတွင် ဤရကန်မျိုး အစားထိုးမရအောင် ရေးမည် ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ချ၍များ
ရေးလေသလော မပြောတတ်ပေ။ ရကန် အဆင့်အတန်းမှာ အလွန် မြင့်မားခဲ့လေသည်။ အောင်မြင် ကျော်ကြား
လူကြိုက်များ ခဲ့လေသည်။

ရာမ ရကန်ကြီးကို အိမ်ရှေ့ ဥပဇာလည်း အလွန် သဘောကျသည်။ နှစ်သက်တော် မူလှသည်။ ကျေနပ်
အားရမှုလည်း အပြည့်အဝ ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ရကန်စပ် ဆိုသူ ဦးတိုးကို 'သံတော်ဆင့် ရွှေတိုက်စိုး' အရာဖြင့်
ပေးအပ်ချီးမြှင့်ခဲ့သည့် အပြင်၊ 'ဇေယျကျော်သူ' ဘွဲ့ကိုလည်း အပ်နှင်းခဲ့လေသည်။ ထိုအချိန် ထိုအခါက စ၍ ငယ်မည်
ဦးတိုး ပျောက်၍ 'ရွှေတိုက်စိုး' ဘွဲ့အမည်နှင့်သာ တရုန်တိုး ပေါက်ရောက်ခဲ့လေသည်။

ဦးတိုးသည် ရာမ ရကန်ကြီးကို စနစ်တကျပင် ရေးသားခဲ့လေသည်။ အသုံးအနှုန်း၊ အကြောင်းအရာ၊ အဆင်
တန်ဆာ၊ အပြောက်အမွမ်း ခြယ်ရာကအစ အပိုအလိုမရှိ အံဝင်ခွင်မိအောင် တိတိရီရီ အောင်ပင် အလစ်အလပ်
ရှိသည်ကို မတွေ့ရဘဲ၊ အနှစ်သာရ ဖြင့်သာ ပြည့်ဖြိုး တင်းကျပ်လျက် ရှိသည်ကို တွေ့မြင်ရလေသည်။

ရာမ ရကန်ကြီး၏ အရှိန်အဝါမှာ အိမ်ရှေ့ ဥပဇာဇာ၏ အရှိန်အဝါနှင့် အမျှပင် ကြီးမား ခဲ့လေသည်။ လူရိုသေ
ရှင်ရိုသေ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ လူကြိုက် သူကြိုက် များခဲ့လေသည်။ စာဖတ် ပရိသတ်၏ အသံစွဲ ရကန် တဆူအဖြစ် မင်းမူ
ခဲ့လေသည်။

အိမ်ရှေ့ ဥပဇာသည် ရကန်ကြီး အောင်အောင်မြင်မြင် ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ရှိလှသည်ကို ဂုဏ်ယူ
မဆုံးအောင်ပင် ရှိခဲ့လေသည်။ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ကြည်နူးခြင်းလည်း အတိုင်းမသိ ဖြစ်ခဲ့ဘိ၏။ ရာမရကန် ပေထုတ်ကြီးကို
တကိုင်ကိုင် တသသ ကြည့်မဝအောင်ပင် ရှိခဲ့တန်ရာ၏။

ရကန်ကြီးတွင် အလှ၊ ရသာ၊ သဘာဝ၊ စွမ်းရည်နှင့်၊ ဂုဏ်ဝိသေသတို့ကို အကန့်ကန့် ခြား၍ ရေးသား ခဲ့လေ
သည်။

လောကအလှ လူ့အလှတရား ဆိုလျှင်လည်း၊ အလှကို ကြွတက် ပေါ်လွင်လာအောင် ရေးခြယ်ပြသည်။
ရသ ခံစားမှု အပိုင်း ဆိုလျှင်လည်း အပြည့်အဝ မြူးမြူးမြက်မြက် ပေးစွမ်းထားသည်။

လောကသဘော လူ့သဘော ဆိုလျှင် စောစောကြောကြော နှိုက်နှိုက်နဲနဲ ထိုးထိုးထွင်းထွင်း သရုပ်ပြ ခွဲပြ
သည်။ လူသား စွမ်းရည်နှင့် အားမာန်ကိုလည်း ထက်ထက်မြက်မြက် ရှိရလေအောင် ဖော်ကျူးပြခဲ့သည်။

လောကကြီး၏ ထူးခြားချက်၊ လူတို့၏ ထူးခြားချက်၊ ဂုဏ်ဝိသေသတို့ကိုလည်း ဆစ်ပိုင်း ခွဲပြခဲ့လေသည်။
သက်ရှိသက်မဲ့ ရုပ်ဝတ္ထုတို့၏ သူ့ဂုဏ် သူ့ရည်နှင့် သူ့ထူးခြားချက် သူ့အလှတို့ ကိုယ်စီကိုယ်စီ အသီးသီး ရှိကြပုံ
ကိုလည်း တင့်တင့်တယ်တယ် မြတ်မြတ်နိုးနိုး ရေးပြခဲ့လေသည်။

ဤသို့လျှင် ရကန်သည် 'ထောင့်စုံ' အကွက်စေ့ ခဲ့၍ ပြောင်မြောက် လှပသောကြောင့် ဇမ္ဗူတလူ မင်းမူ နိုင်ခဲ့လေသည်။

ဦးတိုး ရကန် ဤသို့ အဆမတန် ဂုဏ်မြင့် ဂုဏ်ဝင့်စွာ နေရာ ယူထားသည်ကို အခြား သူသူငါငါတို့အဖို့ အကြောင်းမဟုတ်သော်လည်း တစုံတယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တွင်မူ အကြောင်း ဟုတ်လေသည်။ တစုံတယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကား - အခြားမဟုတ်။ ဦးတိုးကို ပြိုင်သူ ခေတ်ပြိုင်စာဆို အကျော်အမော် တဦးဖြစ်သည့် ဦးလန်း ဆိုသူပင်တည်း။ ဦးလန်းလည်း သူခေတ်နှင့် သူအခါ ကျော်ကြားသူ တဦးပင်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဦးတိုးလောက်မူ အဆင့်မမြင့်လှချေ။ တန်းစေ့ သင့်ရုံသာ တတ်မြောက်၏။ စာအမယ်အမျိုး အတော် စုံလင်အောင် ရေးခြယ်ခဲ့သော်လည်း ဦးတိုးကဲ့သို့ တံခွန်စိုက် တချက်လွတ် တကွက်မိ သဘောဖြင့် ထူးထူးခြားခြား မစွမ်းဆောင်ခဲ့ချေ။ ထို့ကြောင့်လည်း ဦးတိုးလောက် မကျော်ကြား မအောင်မြင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် ဦးလန်းသည် ဦးတိုးလောက် မကျော်ကြားသည်ကို ဂရုမစိုက်၊ မအောင်မြင်သည်ကို မမူ၊ မတော် သည်ကို သတိမထား၊ အချိုးအမြောက် မခံရသည်ကို လျစ်လျူ ပြုထားသည်။ သူနားလည်သည်မှာ ဦးတိုးသည် သူနှင့် တခေတ် တချိန်တည်း ပိန့်မသာ လိမ့်မသာ ထွန်းတောက် ပေါက်ရောက်သူချင်းပင် ဖြစ်၍ ပန်းတိုင်းရမည် ဟူသော အချက်သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် တိုင်းလေသည်။ တိုင်းပြီ ဆိုလျှင်ပင် ယှဉ်ပြိုင်သူတို့ ထုံးစံအတိုင်း တဖက်သူ၏ အတက် အကျ အဆုတ်အနင်းနှင့် အကျဉ်းအကြပ်ကို ကြည့်၍ လိုက်နင်းရခြင်း ဖြစ်ရာ ဦးလန်းလည်း အကွက်မိအောင် နင်းလေပြီ။ အဘယ်ကဲ့သို့ နင်းသနည်း။

အဘယ်ကဲ့သို့ တိုက်ပွဲကို စတင်ခဲ့သနည်း။

ကနဦး တဖက်လူ အဘယ်ပုံ အဘယ်နည်း အဘယ်နေရာက တတ်လာသည်ဆို ကြည့်ပြီးနောက် ထိုလူ ကျလမ်း၊ ဆုတ်လမ်း၊ အကျဉ်း၊ အကြပ်၊ တွေ့ရန် လမ်းသို့ တိုးဝင်မိရေး အတွက် အားထုတ် ကြိုးပမ်းဖို့ပင် ဖြစ်လေသည်။

ဦးလန်းသည် ဤသဘောကို သိနားလည်သူ ဖြစ်၍ ဦးတိုး အသက်ဖြစ်သည့် ရကန် လက်နက်ကြီးကို တချက်ထဲ ဖြိုခွဲလျက် ဖျက်ဆီး ပစ်လိုက်လျှင် ဆုတ်ပြေး ကျဆုံးရမည်ဟု ယူဆကာ သူ၏ လက်နက်ဖြင့် တုံ့ပြန် ပစ်ခတ် လေတော့သည်။

ဦးလန်း တည့်တည့်မတ်မတ် ပစ်ခတ် လိုက်သောအရာမှာ ဦးတိုး စွဲကိုင်သည့် ရကန် လက်နက် ဖြစ်ကြောင်း ဖြင့် ဆိုလိုက်ခြင်းမှာ စင်စစ် ခြုံ၍ ဆိုခြင်းသာ ဖြစ်၏။ အမှန်မှာ ရကန် တစောင်လုံး မဟုတ်ပေ။ ထိုရကန်ထဲမှ အမိပိယ အနှစ်သာရအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဖွဲ့ပုံ ဖွဲ့ဟန် ပုံသဏ္ဍာန်အားဖြင့် လည်းကောင်း ကောင်းမွန် ထူးခြားလှသည့် တနေရာမှ 'ဘုန်းနှင့် ကံနှင့် ရွှေသင်္ဃေ' ပန်းဖွဲ့ကလေးပင် ဖြစ်လေသည်။ ထိုပန်းဖွဲ့မှာ အထူးတလည် ပြောဆို ချီးမွမ်း ရလောက်အောင် ဂုဏ်မြောက်လှပေသည်။

ထို့ကြောင့် ထိုပန်းနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် အခြား ပန်းဖွဲ့နှင့် ယှဉ်ပြိုင်စစ်ဆို တိုက်ခိုက်ရလျှင် သင့်နိုးမည်ဟု ယူဆကာ တပွဲတလမ်း အကဲစမ်း လိုက်လေသည်။ အကဲစမ်းရာတွင် သင်္ဃေပန်းနှင့် ဂုဏ်တူ အရည်တူ ဖြစ်သည့် ပန်းနှင့် ထိပ်တိုက် တည်ပေး၍ အဆင်မပြေ သင်္ဃေပန်းထက် အဆမတန် အဆင့်အတန်း နိမ့်ကျလှသည့် အခြားပန်း တမျိုးနှင့် ထိပ်တိုက် တိုးပေးမှ တိုက်ပွဲမှာ ပြင်းထန်သည်နှင့် အမျှ ပြတ်သားမှုလည်း ရှိမည်ဟု ယူဆကာ နာမည်ကျော် ပန်းတမျိုးကို ရွေးချယ် လိုက်လေသည်။

ထိုပန်းကား ... 'လက်ခုတ်ပွင့်ပန်း' ။

ပန်းလက်ခုတ်၏ အစွမ်း

လက်ခုတ်ပန်း၏ ဂုဏ်ဒြပ်နှင့် အခြေအနေ အရပ်ရပ်မှာမူ သိကြသည့် အတိုင်းပင် ဖြစ်ပါ၏။ နံနက်စောစော အော်ဂလီ ဆန် ရွံစရာ သဒါလွန်လောက်သည့် ပန်းဖြစ်လေသည်။ အရပ်စကားနှင့် ပြောရလျှင် 'အိအီးစော်' အလွန်နံ့သည်ဟု ဆိုကြသည်။ ကျေးရွာများ၏ ဓလေ့ဘာသာ အရဆိုလျှင် အကို ကာလသားများ၏ လက်သုံးတော်၊ လက်စွဲတော်ဟု ဆိုကာ မမှားပေ။ ကျေးရွာများတွင် ပွဲလမ်းသဘင် ရှိလျှင် တလူတ ရွာရွာနှင့် နေဝင်းဖြိုးဖျ အချိန်ကပင် ဟန်ရေးလှလှဖြင့် ရှိုးပြ နေကြလေသည်။ အမျိုးသမီးများက ကလူသလို မြူသလိုနှင့် ကာလသားများကလည်း ရစ်သလို ဝဲသလိုနှင့် ပြီးတော့တော့ ပျက်ချော်ချော် ပျော်ပျော်ပါးပါး ကူးကူးဆက်သွယ် ကျီစယ် တတ်ကြသည်မှာ ကျေးရွာတို့၏ သဘော။

ကာလသားများ၏ အသဲကျော် အစစ်ဖြစ်သည့် ဂုဏ်မြင့်သူ အမျိုးသမီးတို့လည်း ရှိပေသေး၏။ သို့ရာတွင် သူတို့ကမူ ကပ်ဖို့၊ နူးဖို့၊ ပြောဖို့၊ ဆိုဖို့၊ စဖို့၊ နောက်ဖို့ နေနေသာသာ အနားမှာပင် မသိဝံ့ကြပေ။ အကြောင်းမှာ အထက်တန်းစား ငွေရှင်၊ ကြေးရှင် အာဏာရှင်ဖြစ်သူ သူကြီးသမီး၊ ခေါင်ကြီးသမီး၊ သဌေးသမီးတို့ ဖြစ်သောကြောင့် ပင်တည်း။ ဂုဏ်မြင့်သူတို့မှာ အိမ်ထဲက အိမ်ပြင်၊ ဝင်းထဲက ဝင်းပြင်၊ ခြံထဲက ခြံပြင် မထွက်မပြု နေသူများ ဖြစ်၏။ ရွှေကိုယ်ကို လူမြင်လျှင် ပူပင် တတ်ကြသူများ ဖြစ်သည်။ ဂုဏ်သိက္ခာများ ထိခိုက် သွားပြီလားဟု ...။

သို့ရာတွင် မည်မျှပင် အိမ်အောင်း၍ အပြင်လောကကို အဆက်ပြက်ကာ အဖက်မတန်ဟု ယူဆကြည့်သော်လည်း ရပ်ရေး ရွာရေး ပွဲလမ်းသဘင် ရှိလျှင်မူ သူတို့ မထွက်ရ။ မကြည့်ရလျှင် မနေနိုင် အာသာငမ်းငမ်း တမ်းတမ်းယမ်းယမ်း ရှိတတ်ကြ၏။

ထို့ကြောင့် ညပိုင်းပွဲ ရှိလျှင် နေဝင်ဖြိုးဖျ မှောင်ပျိုးစကပင် နံ့သာ သွေးသူ သွေး အမွှေးလောင်းသူ၊ ပန်းပေါင်း စွက်သူက စွက် ကရမက် ရှာသူကရှာ နံ့သာနီဖြူ ယူခဲ့သူ ထဲခဲ့သူနှင့် ပြင်သူပြင်၍ ဆင်သူဆင်ကာ အစွမ်းကုန် ခြယ်သပြင်ဆင် လာကြသည်မှာ တဖိတ်ဖိတ်၊ တလက်လက်၊ တဝင်းဝင်း မွှေးလိုက်သည်မှာလည်း အရမ်း ...။

ပွဲခင်းသာသို့ ဟန်ရေးကြွယ်ကြွယ်နှင့် ဂုဏ်မြင့်သူတို့မှာ အစီအရီ ထွက်လာကြသည်။ လူနှင့်သူနှင့် ခပ်ကင်းကင်း ရှင်းသန့်သည့် ညီညာသည့် နေရာတွင် အသင့်ပါလာသော ကော်ဇော်ကို ခင်းဖြန့်ကာ စတိုင်ကျကျ ထိုင်ချကြ၏။ အိမ်မှ ပါလာသည့် စားဖွယ် သောက်ဖွယ် အမယ်မယ်ကိုလည်း တမြို့မြို့ စားကြ၏။ ဝါးကြ၏။ အချိန်လင့်သော် မင်းသား မင်းသမီးလည်း ထွက်ပေပြီ။ နှစ်ပါးသွား မြိုင်မြိုင်၊ အဆိုအက ပိုင်ပိုင်၊ အဆင်အပြင် လှိုင်လှိုင်ကြောင့် ခများတို့လည်း ဝိုင်ကြလေပြီ။ အသက်ကိုပင် ပြင်းပြင်း မရှုနိုင်ဘဲ၊ အဆွဲအငင် အားအငင် အားအင် နောက် တကောက်ကောက် လိုက်ကြလေပြီ။ ဤအချိန်တွင် ကာလသားတို့က အကွက်ဝင်ပြီ ဟူသော် သဘောဖြင့် တစခန်း ထကြတော့သည်။ မတူမတန် မထိုမရာဟု သဘောထားခဲ့သည့် ဂုဏ်မြင့်သူတို့ အနီးအနားသို့ မယောင် မလည်နှင့် သီသီဝဲကာ နာမည်ကျော် 'လက်ခုပ်ပွင့်' ကြီးကြီးကို ကော်ဇော်ပေါ်အရောက် ပစ်ပေါက် ချလိုက်သည်။

အချိန် တဖြည်းဖြည်း ညောင်းသော် ဟိုရွှေဒီရွှေနှင့် ဖိမိချေမိ ထိုင်ချမိတော့သည်။ ဤတွင် အမွှေးရနံ့ ထံသင်းပျံအောင် စွက်ခဲ့ ဖျန်းခဲ့ ထည့်ခဲ့သမျှ အချည်းအနီး ဖြစ်ကြရတော့သည်။ အမွှေးနံ့ နေရာတွင် 'အီးအီး' နံ့က နေရာ ယူလေပြီတည်း။ နံ့လိုက်သည်မှာ တစော်စော်၊ တထောင်းထောင်း။ 'လက်ခုပ်ပွင့်' ကား ဤမျှအထိ ပုံပျက်သော နာမည်ကျော် ပန်းပေတည်း။ ဦးလန်းသည် ဦးတိုး၏ သဇင်ပန်းကို လက်ပန်းနှင့် အပြိုင်အဆိုင် သိဒ္ဓိ တင်ပြ၍ တိုက်ပွဲကို စတင်သည်။

လက်ခုပ်ပွင့် ပုံသဏ္ဍာန်မှာ အော်လံကြီး အတိုင်း ကားကားပွင့်ပွင့်ကြီး ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဦးလန်းကမူ သူ့ခက်ခုပ်ပွင့် လက်ခုပ်ပင် ပုံသဏ္ဍာန်ကို - 'မြအခက်မြွာ၊ ရွက်သန္တာန်နှင့်၊ နီလာအဆင်း၊ ပုံမယွင်းဖူး' ဟု ချီးကျူး ဂုဏ်ပြုထား၏။

ကနဦး ဦးတိုး၏ 'ဘုန်းနှင့်ကံနှင့် ရွှေသဇင်' ကို တင်ပြ၏။

ဘုန်းနှင့်ကံနှင့် ရွှေသဇင်

စိမ်းကြီးမြိုင်ကြီး၊ ရိပ်ကြီးတောတောင်၊ နေရောင်မခံ၊ ပန်းပျံပင်ဆင့်၊ မြေနှင့်ရန်ဖက်။ ခက်လက်စိမ်းမြဲ မိုးမဘူး၊ နွေလသန်ပေါက်၊ ယဉ်ချိန်ရောက်ခါမှ၊ နှင်းသောက်ကယ်ရွှင်ရွှင်၊ ပွင့်ဖူးတွေဆင်ကြသည်။ ရွှေပင်ဆင့်၊ ငွေပင်ဆင့်၊ ပတ္တမြားပင်ဆင့်၊ ဂမုန်းအင့်အဖက်၊ ဆောင်းစက်ရိပ်ခို၊ ရေတွက်လို ဆိုတော့မည်၊ လက်တံတိုတမည်၊ လက်တံရည်နှင့် နေရောင်ခြည်၊ လရောင်ဝါ၊ မိုးလုံးပြာ၊ မိုးလုံးမိုင်း၊ ပုလဲဆိုင်၊ ပုလဲနှစ်၊ ချစ်စရာလိပ်ပြာတောင်၊ နီလာရောင်၊ တောင်လုံးမြိုင်၊ သုံးပွင့်ဆိုင်၊ ခိုင်လုံးဆန်း၊ ပင်လုံးလန်း၊ နွဲ့တန်းယိမ်း၊ ညှာတန်စိမ်းများတို့၊ လေသိမ်းတိုင်းလှ၊ ကိန္နရီ ကသည်နှယ်၊ တချို့က နီပြာပြာ၊ တချို့က ဖြူဝါဝါ၊ တချို့မှာ ချိပ်ပွင့်၊ တချို့မှာ ပန်းရင့်လှို၊ ပင်ဆင့်ပန်းပျံ၊ ဘွဲ့မည်ရည် ခံချင်းတွင်၊ ဝေယံနန်းမြင့်၊ ပင်တိုင်းတင့်မို့၊ မြို့ဝင်မင်းစာ၊ လိပ်မပါပဲနှင့်၊ ကွယ်ရာဈေးပြင်၊ ရောင်းလို့ များမြင်မလား၊ သေချင်သေ၊ ရှင်ချင်ရှင်၊ အင်မတန် - အင်မတန်၊ ရာဇဝတ်တော်ခံရမည်၊ မြတ်ပန်း တော်ပန်း၊ ခိုင်လုံးလန်းကို၊ ဟိုလောင်းပန်းပွင့်၊ ဘယ်ဂုဏ်ကြောင့်ဝင့်မလဲ၊ ဘုန်းနှင့်ကံနှင့် ရွှေသဇင်။

ရွှေသဇင်ပန်းဖွဲ့ကို စာဆို ဦးလန်းက ဤသို့ လက်ခုပ်ပန်းဖြင့် ချေဖျက်လိုက်လေသည်။

ပင်းမင်းလက်ခုပ် အလွန်ပုပ်

ဇယတူ။ ။ ဉာဏ်သပွတ်အူ၊ မားမားကြီး ထူတော့မည်။ ဇမ္ဗူသပြေ၊ ရေမြေတောတောင်၊ ကုန်းအောင်စေ့၊ အစုစုပန်းပွင့်၊ ခေါင်းစဉ်၍ ဆင့်ရလျှင်၊ ပင်မြင့်သဇင်၊ ဂမုန်းအင်ခွာညို၊ နံ့ချိုချယား၊ စကားအိမ်ဒန်း၊ အနန်းမြင့်ပျော်၊ ဇလပ်ဖြူ ဇလပ်နီ၊ သရဖီကြက်ရန်း၊ ဂမုန်းနှင်းပွင့်၊ ပင်မင်းဒေါန၊ သည်သာပြတော့မည်။ ရှိသမျှပန်းစု၊ လူ့အကြိုက်ဆုံး၊ ကုံးဖွဲ့စိမံ၊ ပန်းဆံပန်းထီး၊ အသီးသီးနှင့်၊ နည်းအဝဝ၊ မွှေနှင့်ကြကတည်း၊ မြအခက်မြွာ၊ ရွက်သန္တာန်နှင့်၊ နီလာအဆင်း၊ ပုံမယွင်းဖူး၊ ပွင့်မင်း လက်ခုပ်၊ သူလာလျှင် ဆုတ်ကြရော့၊ အပုပ်တကားပဂေး၊ ကတိုးမှပြေးရသည်၊ မွှေးနှင့်သမျှ ရောက်ကုန်ကြသော်လည်း၊ လမ်းမှန်ရာကျ၊ ကြိုင်သာစေ။

ရုမိတဉာဏ်၊ သည်ရကန်တွင်၊ မင်းထံဝေဖား၊ နားတဖက်ဖြတ်၊ လုံးရပ်တင့်တယ်၊ မြင်းမတွေ အလယ်မှာ၊ ညာ ဘယ် ကွေ့ဝိုက်၊ မြင်းသိုးကြီးလိုက်သည့်နှယ်၊ တိုက်ရိုက်ကုန်စင်၊ ဉာဏ်နိဒါန်း ဆင်လိုက်မည်၊ သဘင်ရွှေပွဲနေတို့။

အောင်ဇေယျာတည်၊ ရွှေပြည်အမရ၊ ပူရဦးဆောင်၊ တသောင်းမှန်ကူချက်ချာတွင်၊ သုံးဆယ်ခုနှစ်ရပ်၊ သီချင်းတတ်တို့၊ သတ်မှတ်ထိုက်၊ ဖွဲ့စီပြီမို့၊ မအီစတောင်း၊ အကောင်းတွေ ကောင်းရာမှာ၊ ကောင်းပမာဏ၊ သည်လောကတွင်၊ ကောင်းသမျှအကောင်း၊ မိန်းမကောင်းကောင်း၊ သည့်နယ်ဉာဏ်လောင်း၊ ဉာဏ်စွက်သောတာ ရုံကွက်တည်အောင်၊ မန်ကျည်းရွက်သပ် စာကွန်ချာ စပ်လိုက်မည်၊ ဉာဏ်တတ်သူသဘောမှာ၊ ထောင်ကြောငြိမ့်အောင် ရွှင်စိမ့်။

လောကူပမာ - သည်သာခဏ၊ အင်တန်ရုံပြီလျှင်၊ ယုဒယနန်း၊ နောင်မြန်းမည့်တေဇ၊ မင်းရာမနှင့် မင်းလက္ခဏာ အကြောင်းမှာ၊ ရွှေဂူသင်္ခန်း၊ ကျောက်ဂူနန်းက၊ ဉာဏ်ဆန်းသည့်သမင်၊ နာနာရုပ်ဆင်ရာတွင်၊ သပြေပင်စခန်းမှာ။ မြင်းဖမ်းသည့် အဟန်နှင့် မင်းကျန်ရစ်သား၊ သထုံဖွားကို၊ ရွှေမြားတော်နှင့် ခွင်းလိုက်သည်၊ လကွင်းလောက်ကျယ်လေရာ၏၊ ကယ်ပါယူပါ၊ ထိုဒဏ်ရာနှင့်၊ နာကျင်သာမှု၊ အကြောင်းစုကို၊ ဟနုမာန်က သိလေသော်။

သမီးတော်နတ်၊ ဒွေးမနော်နတ်နှင့်၊ လက်ထပ်စံစား၊ ပေးထိမ်းမြားမည်ဟု၊ စကား ဤသို့ငင်၏၊ မဆင်မပြင်၊ ငွေသောင်ခွင်မှာ၊ ရုပ်သွင်ရှု၍၊ နတ်နှင့်ဆီဝယ်၊ ဣရန္တတီနဂါးမ၊ ကယ်ပါ ယူပါ၊ တစာစာနှင့်၊ နှစ်ဖြာရွှေသား၊ ငါသားများကို၊ ပုဏ္ဏားညစ်တေ၊ ဆောင်ယူလေ၍၊ သထုံပြည်သို့ ကျသော်၊ မင်းများထွက်ချာ၊ နော်ရထားငါပင်မည်ဟု၊ ရွှေလေးတော်နှင့် ရွယ်ရာတွင်။ ။ သမင်မဟုတ်၊ ကုလားအုပ်မို့၊ လည်ကုတ်ကို ထိသော်ကြောင့်၊ ငယ်သည် တဦးမှာ ခွေးရှူးကိုက်အနာနှင့်၊ ခန္ဓာ ပြောင်း၍၊ ဖလောင်းဖြစ်သည်ပင်တည့်။ ။ ပဉ္စနန်းရှင်၊ ဖုန်းအင်မိုးချို၊ တန်ခိုးရှိသည့်၊ ဇမ္ဗူပတ်မင်း မှာလည်း၊ မယားကိုရောင်း၊ သားကိုရောင်းနှင့်၊ ပျစ်တောင်းထမ်းကာ၊ ပလိပ်ရွာတွင်၊ ဗျာပါညှိုးလျော်၊ နေဝန်းပေါ်လောက်တွင်၊ ကျွန်တော် တွေ့လိုက်ပါ၏။

ဝံသကုမ္မာ၊ လောင်းနန်းလျာမှာ၊ မသာစိတ်နောက်၊ မယ်သီတာပျောက်နှင့်၍၊ ကသောက်က ရက် ရှိတုန်းတွင်၊ အရိန္ဒမန် ကြိမ်စကြာနှင့်၊ အာဠာယက္ခ၊ ဘီလူးမကို၊ ပေးရလိမ့်မည်၊ ငပုတ်စည်ကို၊ ချည်၍နောက်ပြန်၊ ရင်ကိုလှန်ပြီးလျှင်၊ အင်မတန်ချဉ်သောကြောင့်၊ ပဉ္စလောဟီ၊ ကျေးစန္ဒီသည်- ရင်ဆီမှာနာလှ၍၊ သီတာကိုအပ်ပုံမည် ဆိုသော်။ ။ ကပိုကယို၊ ယဉ်ဟန်တော်ပိုလှသည်၊ ထိုသံလျင်သူ၊ မယ်နွန်းဖြူကို၊ ယူမည်ခဏ၊ မကြာရှုဖူး၊ ကနေပင် ကူးတော့မည်။ သမုဒ္ဒရာ မြစ်ရောက်၊ ဘာမျှမထား၊ ငါတကားဟု၊ ဖွားဘက်တော် ငထွေနှင့်၊ ရွှေကိုယ်တော်ကူးသည် စူးစူးပင် ရောက်လေရာ၏။

မကြာမကြာ၊ လောင်းဖုန်းစည်လည်း၊ ပြည်သံလျင်သူ၊ နုအူည့်ထွား၊ သားတယောက်မိ၊ ရှင်မွေးနွန်းရှိသည်ဟု၊ ရောက်မိရောက်ရာနှင့် လေသော်။ နတ်ပုဏ္ဏကာ၊ မြင်းမီးစမှာ၊ ပါရလေဟန်၊ မတန်မရာ၊ ကိန္နုကြာငှန်း၊ မြို့နောက်နန်းက၊ ကြိုပင်ခွမှာ၊ ခယေနနှင့် ဒုသဖိုးခေါင်၊ ညီနောင်နှစ်ယောက်၊ မယ်ဂမ္ဘီပျောက်နှင့်၍၊ တောလုံးနောက် ဟစ်အော်သည်၊ တေဇော်တောက်ပ၊ မင်းကုသမှာ၊ ကေလာသခန်း၊ ကြိမ်ပိုက်တန်းများနှင့် ယောင်ယမ်းဆို၍၊ မယ်နွန်းကို ဖမ်းမည်ဟု၊ ရွှေကျောက်တန်းဆင်ပ။

ဤကဲ့သို့ ဦးလန်းက ဦးတိုး အတွက် ကျော်တက်ရေး အတွက် ရကန်ဖျက်၍၊ အကွက်ဆင်ခဲ့ရာ အကွက် မဝင်ဘဲ ဖြစ်သွားရှာသည်။

ဓားတော်ပြကာ တားခဲ့ရာ

အကြောင်းမှာ ... အိမ်ရှေ့ ဥပရာဇာ အမိန့်ဖြင့် ရေး၍ ဥပရာဇာ ကိုယ်တိုင်ကလည်း နှစ်ခြိုက်အားရ ကျေနပ်လှသည့် ရကန်ကိုမှ ဖျက်မိခြင်းကြောင့် ခန္ဓစင်္ကြေ မသေသည်ကိုပင် ဆရာဦးလန်း အဖို့ ကံကောင်း ထောက်မခံခြင်းဟု ဆိုရပေ မည်။

ရာမရကန်မှ 'ဘုန်းနှင့်ကံနှင့် ရွှေသင်' ကို ဖျက်ရကောင်းလားဟု အိမ်ရှေ့ ဥပရာဇာသည် အမျက်တော်ရ၍ ဓားတော်ပြကာ တားမြစ်ပိတ်ပင် ပစ်လိုက်ရာ၊ စာဆို ဦးလန်း ခများလည်း ဆက်လက် မရေးဝံ့ရာတော့ဘဲ၊ မျိုးသိပ်ကာသာ အောင်အိုးအောင်သက် နေလိုက်ပေသတည်း။ အကယ်၍သာ အိမ်ရှေ့ ဥပရာဇာ ကြားက ဝင်မလာ လျှင် အဘယ်မျှ ကြည့်ကောင်းမည့်ပွဲ ဖြစ်ပေမည်နည်း။ ။

ဗန်းမော် ဆရာတော်နှင့် သီလရှင် မယ်ကင်း

ဘုန်းကြီးလောကတွင် ဗန်းမော်ဆရာတော်လို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကား ရှားမှ ရှားလှပေသည်။ လောကကြီး တခုလုံးကို ထိမထင်ဘဲ ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ အတိုင်းသာ သဘောထားတတ်သည်မှာ သူ၏ ပင်ကိုယ် စိတ်ဓာတ်ပင် ဖြစ်ဟန် ရှိသည်။ လောကခံ တရားကို ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် ခံစားရင်းပင် လောကကြီးကို အရှဲ့တိုက် နေတတ်ပေသည်။ အမှန်တရားဘက်မှ စုံရပ်၍ မတရားဟု ထင်သည်များကို စိုးစဉ်းမျှ မကွယ်မထောက်၊ မချုပ်မတည်း၊ မမျိုးမသိပ်၊ ရက်ရက်စက်စက်၊ ထိုးနှက်တိုက်ခိုက် တတ်သည်မှာ သူ၏ သတ္တိ။

မှန်ပြီဟု ထင်လျှင် အဘယ်ကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပင် ဖြစ်စေ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဩဇာ အရှိန်အဝါ ကြီးသည်ဖြစ်က၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ထူးချွန်သည် ဖြစ်စေ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ သိက္ခာ သမာဓိ ရှိသည်ဖြစ်စေ သူနားမလည်၊ ဂရုမစိုက်၊ ပြောအပ် သည် ထင်လျှင် ပြောဖို့ အခွင့်အရေးသည် သူ့အခွင့်အရေး၊ ရေးအပ်သည် ထင်လျှင် ရေးဖို့ အရေးသည် သူ့အခွင့် အရေး၊ ဆန့်ကျင်အပ်သည် ထင်လျှင် ဆန့်ကျင်ဖို့ အခွင့်အရေးသည် သူ့အခွင့်အရေး၊ ဗန်းမော်ဆရာတော်၏ ပြတ်သား ရဲရင့်မှုမျိုးကား အလွန်ပင် တွေ့နိုင်ခဲ့လေသည်။ ဆရာတော် လေ့လာ ဆည်းပူးခဲ့သည့် အတတ်ပညာ၊ ဆရာတော် နားလည်သဘောပေါက်သည့် အသိပညာမျိုးကား သူ့ခေတ် သူ့အခါတွင် အခေါင်အဖျားမှာ မားမားရပ်နိုင်စွမ်းလေသည်။ သို့ရာတွင် ဆရာတော် မရပ်နိုင်ရှာပေ။ အဖိအနှိပ် အချုပ်အချယ်ပင် ခံခဲ့ရရှာပေသည်။ သူ့ပညာ၊ သူ့အစွမ်း၊ သူ့ထက်မြက်မှု၊ သူ့ကျော်ကြားမှုကြောင့်သာ အထိုက်အလျောက် နေရာပေးသင့်သည်ကို ပေး၍ ရရှိခဲ့ခြင်းမျှသာ ရှိရှာ လေသည်။

ဆရာတော်သည် ပုဂံမင်း လက်ထက်တွင် 'ပဏ္ဍိတ ဝံသာဘိဇေ မဟာဓမ္မရာဇာ ဓိရာဇဂုရု' တံဆိပ်တော်ကို လက်ခံ ရရှိပေသည်။ မင်းတုန်းမင်း ဘုရင် လက်ထက်အထိ မင်း ၂ ဆက် တိုင်မြောက် ထောက်ပံ့ ပူဇော်ခြင်းကို ခံရသော်လည်း သာသနာပြု ဆရာတော်ကြီးတို့ အသင်းအဖွဲ့သို့ မသွင်းမထည့် ရှိရသည်မှာ အကြောင်း ခိုင်ခိုင်လုံလုံ ရှိလေသည်။ ယင်းသည်ကား အခြားမဟုတ်။

ဗန်းမော်ဆရာတော်သည် ဟုတ်ရာမှန်တိုင်း ဟောဟောခိုင်းခိုင်း မိန့်တော်မူတတ်ခြင်း၊ ဘုရင်က အစ မင်းစိုး ရာဇာတို့ကို မျက်နှာသာ မပေးခြင်း၊ သာသနာပိုင် ဆရာတော် ဘုရားကို သော်မှလည်း ခန့်ညား လေးမြတ်မှု မပြုခြင်း၊ မဟုန်မမှန်လျှင် မခံတတ်ခြင်း တို့ကြောင့်ပင် ဖြစ်လေသည်။

ထို့ကြောင့် သာသနာပြု ဆရာတော်ကြီးတို့ အသင်းအဖွဲ့သို့ အဝင်အပါ မဖြစ်ရသည်မှာ ဘုရင်ခေတ် ဖြစ်ရာ ဘုရင်ကို မထေမဲ့မြင် ပြုလျှင် ဆန့်ကျင်လျှင် အဘယ်မှာ အခွင့်အလမ်း ရှိပါမည်နည်း။ မင်းလို လိုက်၍ မင်းကြိုက်လည်း အနည်းအကျဉ်း ဆောင်ပါမှ ဖြစ်ပေမည်။ သို့မှသာလျှင် အဆင်ပြေနိုင်ရာသည်။

ဆရာတော်ကား ဤသို့ မဟုတ်ပေ။ မင်းကိုလည်း အလိုမလိုက်၊ မင်းကြိုက်ကိုလည်း မဆောင်ခဲ့ပေ။ မဆောင် ခဲ့ရုံသာ မဟုတ်။ ဆန့်ကျင်လျက် အရှဲ့တိုက်၍ပင် ကလန်လုပ်ခဲ့သည့် ဆရာတော်ပေတည်း။

လူက ဘုန်းကြီး

"တရံရော အခါ မင်းတုန်းဘုရင်သည် ဗန်းမော် ဆရာတော် ဘုရားရှေ့တွင် ထီးနန်း စည်းစိမ်ကို စွန့်ပစ်၍ တောထွက် ချင်" ကြောင်းဖြင့် သံဝေဂ စကား လျှောက်ထားသည်။ ထိုအခါ ဗန်းမော်ဆရာတော်က "တကာတော်မှာ လူက ဘုန်းကြီး (ရီး) က ဒမြ ဖြစ်နေတယ်" (မစ္စတာမောင်မှိုင်း၏- 'ဗိုလ်ဋီကာ' ၉၊ ၉၂) ဟု တူးတူးခါးခါး မိန့်ဆိုတော်မူ၏။ ဤသို့ ဆရာတော် မိန့်ဆိုခြင်းမှာ အကြောင်းရင်း ရှိသည်။ မိဖုရားပေါင်း ၅၀ ကျော် ၆၀ ခန့် အထိ အားရှိပါးရှိ ယူထားပြီးမှ လူကြားကောင်းအောင် သူတော်ကောင်းယောင် ဆောင်ရမည်လော ဟူသော အချက်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဆရာတော်သည် ဘုရင်ကိုသာ အညှာအတာ မပေးသည် မဟုတ်။ ဘုရင်ကိုယ်တိုင် တမြတ်တလေးနှင့် ရိုသေလှသည့် သာသနာပြု စာတတ်ပေတတ် ဆရာတော်ကြီးများကိုလည်း အမြင်မတော်လျှင် ဆော်ထည့် တတ်ပေ သည်။ တခါတွင်လည်း သာသနာပြုပေး ဆရာတော်ကြီးများ ဖြစ်ကြသည် ...

သက်ပန်းဆရာတော်။ ထိုသက်ပန်း ဆရာတော်မှာ တရားသဘင် စီရင်သော အခါ၌ သန်းဝေ ငိုက်မြည်းလေ့ ရှိကြောင်း၊

- လှထွေ ဆရာတော်မှာ စာမတတ်ကြောင်း၊
- စလင်း ဆရာတော်မှာ စာကြည့်ပျင်းကြောင်း၊
- ပုခန်း ဆရာတော် ဦးနန္ဒာမှာ လူတကာတို့နှင့် အရောတဝင် နေတတ်ကြောင်း၊
- မန္တလာ ဆရာတော်မှာ ဝေါက်ငန်းတတ်ကြောင်း၊ နေရာ မကျကြောင်းများကို သုဓမ္မာ ဇရပ်တွင် ဤသို့ စာကပ် ထားလေသည်။

"မောင်သက်ပန်းက တသန်းသန်း တဝေဝေ၊ မောင်လှထွေမှာ စာပေမသိ၊
မောင်စလင်းမှာတော့ ပျင်းလွန်းလို့ စာမကြည့်၊ မင်နန္ဒာမှာ လူနှင့်နှောတယ်၊ သောလို့ညံ၏။
မန္တလာမှာ မှုခြင်းရာ မစုံစမ်းခင်က၊ ငေါက်ဝန်းပါတိ။"

ဆရာတော်ကြီးများကို ရေးပြီးနောက်တွင်၊ တိုင်းဝန်ပြည်ဝန် ထမ်းရွက် နေကြသည့် လွှတ်တော် ဝန်ကြီးများ
ဘက်သို့ လှည့်လာသည်။ ဗန်းမော်ဆရာတော်၏ စာမှာ

"ပခန်းမှာလေ၊ လောင်းရှည်မှာဓား၊ ခန်းပတ်မှာနား၊ ရေနံတတိုင်ချင်းနှင့် လင်းပါမလား"

ဆရာတော် ဆိုလိုသည်မှာ 'ပခန်းမင်းကြီးမှာ လေနာ ရောဂါရှိ၍၊ လောင်းရှည် မင်းကြီးမှာ မြင်ကွန်း မြင်းခုတိုင်
အရေးတွင် ဓားထံ၍ မသန်မမာ ဖြစ်နေကာ၊ ခန်းပတ်မှာ နားလေးလျက်၊ ရေနံချောင်း မင်းကြီးမှာမူ သင့်လျော်ပါသည်။
သို့ရာတွင် တယောက်နှင့် နေရာ ကျပါမလား!' ဟူ၍ ကလိထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော်ကား ဤသို့လျှင် ပစ်စာ
ချလေ့ရှိသည့် အထံအကျင့်တွင် အလွန် ဝါသနာကြီးလေသည်။ ပျော်ပျော် နေလိုဟန်လည်း ရှိသည်။ သူ့ပစ်စာ၊
သရော်စာ၊ လှောင်စာမှာ ကျီစယ်ဟန် ပြု၍ ရေးသလိုလို ရှိသော်လည်း ခံရသူမှာ မသက်သာ အထိ နာလှလေ၏။

ပြန်တမ်းတော် ၂ စောင်

တနေ့တွင်လည်း ပိဋကတ်သုံးပုံနှင့် ဝိနိစ္ဆယတို့၌ အထူးကျွမ်းကျင်သည့် ရှမ်းကလေးကျွန်း ဆရာတော် ဦးနန္ဒာအား
နန်းတော်သို့ ပင့်ဆောင်၍ ရဟန်း သာမဏေတို့ ဝိနည်းနှင့် အညီ ကျင့်ကြံ နေထိုင်နိုင်ရန် စီမံ ဆောင်ရွက်ပါရန်
လျှောက်ထားသည်။ ထို့ကြောင့် ရှမ်းကလေး ဆရာတော်သည် ရဟန်း သာမဏေတို့ မြို့တွင်း ရွာတွင်း၌ ဝင်လျှင်
ဖိနပ်စီးခြင်း၊ သင်္ကန်းမရုံဘဲ သွားခြင်းတို့ကို ရှောင်ကြဉ်၍ သိက္ခာပုဒ် မပျက် ကျင့်ကြံ အားထုတ်နေစေရန် ရည်သန်ကာ
'အမိန့်တော် ပြန်တမ်း' တစောင် ရေးသားပြီးလျှင် မင်းတရားကြီးထံ တင်သွင်း လိုက်လေသည်။ ထိုပြန်တမ်းပါ
ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း ကျင့်သုံး လိုက်နာမှသာ သာသနာအရောင် ထွန်းပြောင်စည်ပင် သန့်ရှင်းလိမ့်မည်ဟုလည်း
ညွှန်ကြားထားလေသည်။

မင်းတုန်းမင်း တရားကြီးသည် ရှမ်းကလေးကျွန်း ဆရာတော် ဘုရား၏ 'အမိန့်တော် ပြန်တမ်း' ကို ကျမ်းဂန်နှင့်
ညီ မညီ သုဓမ္မာ ဆရာတော်တို့ကို နန်းတွင်းသို့ ပင့်ပြီးလျှင် လျှောက်တင်သည်။ ဆရာတော် အားလုံးကပင် ညီညွတ်
ကြောင်း မိန့်ဆိုလျှင် ရှမ်းကလေးကျွန်း ဆရာတော်ကိုပင် အပြီးအပိုင် တာဝန်တရပ် လွှဲအပ် လိုက်လေတော့သည်။
ယင်းသည်ကား ရွှေပြည်တော် အတွင်းနှင့်တကွ နေပြည်တော် တဝိုင်းလုံး ပြန့်နှံ့အောင် ထုတ်ပြန် ဆင့်ဆိုရေးပင်
ဖြစ်သည်။

ဗန်းမော် ဆရာတော်သည် ဤပြန်တမ်းကို ဖတ်မိချေသော် မိမိ သဘော အယူအဆတို့နှင့် မကိုက်ညီသော
အချက်များစွာ ပါဝင်နေသည်။ ရှမ်းကလေးကျွန်း ဆရာတော်သည် ကသည်း လူမျိုးဖြစ်၍ ထီးမဆောင်း ဖိနပ် မစီးဘဲ
အဆင်းအရဲ ခံ၍ နေရိုး ဖြစ်သည် မြန်မာ ရဟန်းတော်များမှာမူ ထီးမဆောင်း ဖိနပ် မစီးဘဲ နေပူ မိုးရွာ မရှောင်
သွားလေလျှင် ရောဂါဘယ ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ယူဆတော်မူကာ 'ပြန်တမ်းသိမ်း အမှုငြိမ်း ဝိနိစ္ဆယ ဩဝါဒ စာတမ်း'
တစောင်ကို ရေးသားပြီးလျှင် နန်းတွင်းရှိ လှေသင်း အတွင်းဝန် ဦးချိန် အိမ်အတွင်း တိတ်တဆိတ် ပစ်ချ ထားစေသည်။
ထိုစာ၏ အဆုံးသတ်မှာ ...

ရာဇဝင် ထုံးတမ်း၊ အရှည်ကို လှမ်းပေသည်၊ ပြန်တမ်းတော်မှာ အမှားတွေ ဗလချာနှင့်၊ ငါရက်ပါတိ၊
တပကယ်ဝိနည်းကျယ်၊ ကယ်ချင်လှ မောင်ရမ်း၊ ထွက်ခဲ့နော်၊ ဘက်ပေါ်လျှင် အမြန်ထုတ်ကရော
ရှုံးထိပ်ပုတ်တမ်း။

ဦးချိန်မှ တဆင့် ပစ်စာ ပစ်ရုံနှင့် အားမရသေး။ ရှမ်းကလေးကျွန်း ဆရာတော် ကျောင်းဝင်း အတွင်း သို့လည်း
ဆက်လက်၍ သွားရောက် ချထားစေ ပြန်လေသည်။

တောင်တွင်းက နားကျစ်သိုး၊ ချိုကျိုးမယ်နော်၊ တော်ရုံတွင် မတွန့်ပဲနှင့်၊ ရဲဇာနည်၊ တောဆီက
ကျော်မလား၊ နိုင်ငံတော်တလွှားမှာ၊ ပြိုင်ဘက်ကရား၊ တယ်မယ်လား၊ ထွက်ပါတော့လား၊ မထွက်ပုံ
တို့အနားမှာ ငါဘာပြုလို့ ကွန်သလား၊ မြစ်ကမ်းယံ ရေနားက၊ လူပြည်မှာ ငါတကားဟု
စိတ်ထားကြီးတဲ့ တောရဝါ၊ မှားချက်ကနာ၊ မောင်တို့စာဖြစ်လား ကိုယ်စာရက်လှပါ။ နောက်များကို
ဗျာ၊ လူဘုံကို မသီလာချင်နှင့်၊ ခင်တို့ဟာ နေရာမြဲမှ၊ နောက်တော်ပါ ဖော်သတဲ့နှင့်၊ ပြေးရော့တယ်
တဲ့။

ဆရာတော်ဆိုလိုသည့် အဓိပ္ပာယ်မှာ ...
'နီကျစ် သင်္ကန်းကို လွှမ်းရံ၍ ဧရာဝတီ မြစ်နားရှိ ရှမ်းကလေး ကျွန်းတောရွာတွင် နေသော နွားနှင့် တူသည့်
အမောင် ရှမ်းကလေး ကျွန်းဆရာတော်၊ သင်သည် အမိန့်တော် ပြန်တမ်းကို အဘယ့်ကြောင့် အဝေးမှနေပြီး

တွန်နေပါသလဲ့၊ ဝါနှင့် ရဲဝံ့စွာ ပြိုင်လိုလျှင် အမြန်ထွက်လာပါ။ သင်ရေးသော အမိန့်တော် ပြန်တမ်းမှာ အမှားတွေ ပါနေသည်' ဟူ၍ ဖြစ်ပေသည်။ ဗန်းမော် ဆရာတော်သည် ဤသို့ ပြန်တမ်းသိမ်း ဝိနိစ္ဆယ ဩဝါဒကို ရေးရုံ မဟုတ်ဘဲ ကဗျာ နှစ်ပုဒ်ကိုပါ ချိုးလိုက်ခြင်းဖြင့် ရှမ်းကလေးကျွန်း ဆရာတော် သာမက ပြန်တမ်းကို ထောက်ခံခဲ့သည့် သုခမ္မာဝင် ဆရာတော်ကြီးများနှင့်တကွ ထုတ်ဆင့်ခိုင်းခဲ့သော မင်းတရားကြီးပါ သိမ်းကျုံး၍ ထိပါး ပုတ်ခတ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ပစ်စာရှင်

မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးသည် ထိုပစ်စာများကို ဖတ်မိသော် အလွန်တရာ စိတ်လက် မချမ်းမသာ ဖြစ်ကာ သာသနာပိုင် ဆရာတော်ထံသို့ လူလွတ် လျှောက်ထား စေတော့သည်။ သာသနာပိုင်ကလည်း ဗန်းမော် ဆရာတော်ကို ရှေ့တော်သို့ ခေါ်၍ စစ်မေးခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အဖြေမပေါ်ခဲ့။ 'ဘူး' ကွယ်၍သာ ပြန်လာသည်။ ဤသို့ ဘူးကွယ်၍ အရွဲ့တိုက်ရုံနှင့် အားမရနိုင်သေးဘဲ ဤသို့ နန်းတော်တွင်းသို့ ပစ်စာတစောင် သွင်းလိုက်ပြန်သည်။

"တိုင်းလုံးငယ်ကျော်၊ ဗန်းမော်မိပြီမှတ်လို့၊
ညာလက်ခတ်တီး၊ ဝှေးစေ့ကိုလှန်၊
အဆန်ကိုတူနှင့်ထုလို့၊ သေလုအောင် ဘယ်လိုစစ်တော့ ပစ်စာရှင် ပညာကြီးကို (ရီး)မှ မိဘူး" ဟု လည်းကောင်း။

တိုင်းလုံးငယ်ကျော်၊ ဗန်းမော်ဖမ်းလို့စစ်တယ်၊ သည်ခေတ်ဝယ်
ကမ္ဘာဆုံးစေတော့၊ စီကုံးသူ ပစ်စာရှင်ကို မင်းတို့သိဘူး" ဟူ၍ လည်းကောင်း။

နှစ်နှစ်ရစ်ရစ် စပ်ဆို ထားလိုက် လေသည်။

သာသနာပိုင်လည်း မတတ်နိုင်သည့် အဆုံးတွင် မင်းတရားထံ ပြန်လည် အကြောင်းကြား လိုက်လေသည်။ မင်းတရားကြီးလည်း ဘာမျှ ရေရှေ့ဝေးဝေး မစဉ်းစားတော့ဘဲ ဗန်းမော်မြို့သို့ 'လှေနှင့်ပို့ကြစေ' ဟု စေခိုင်း လိုက်တော့ သည်။ ဆရာတော်လည်း ဗန်းမော်သွားရခါနီး ငိုခြင်း တပုဒ်ကို စပ်ဆို၍ နောက်ပြောင် သွားသေးသည်။

"ငါ့ကံနယ်ဆိုးပါဘိ၊ သင့်အမေ [ရီး]မဲ့ကံရယ်၊
ငါ့လဆီးမှ ငါ့ချည်းသွားရမယ်"

ဗန်းမော်မြို့တွင် ကာလ အတန်ကြာသော် မင်းတရားကြီးလည်း သတိတရ ရှိတော်မူလှ၍ ပြန်ကြွလာပါရန် လူလွတ် အပင်ခိုင်းခဲ့လေသည်။ ဆရာတော်လည်း ပြန်ကြွလာပါ၏။ သို့ရာတွင် နေပြည်တော်ဘက် အထိ မလိုက် လာဘဲ စစ်ကိုင်းဘက်တွင်ပင် နေခဲ့လေသည်။ စစ်ကိုင်းတွင် နေစဉ်တွင်လည်း ရှေးနည်းအတိုင်းပင် ပစ်စာ ချိုးစာ တို့ကိုမူ ပစ်မြဲ ချိုးမြဲပင် ဖြစ်လေသည်။ ဤသည်ကား သူ့ဝါသနာပေတည်း။ အခွင့်နှင့် အခါကြုံတိုင်းလည်း မင်းတရားကြီးကို အမြဲတမ်း နှိပ်နှိပ်နယ်နယ် စကားများဖြင့် လက်ဆောင် ပါးတတ်သည်။ သူ့မာန်၊ သူ့ဝါသနာ၊ သူ့အကျင့်ကိုမူ လုံးဝ မဖျောက်ပေ။ အားလုံးကိုပင် အရွဲ့တိုက်လျက်သာ။

ဆရာတော်သည် ဤသို့ ဝါသနာ အလျောက် ဘွင်းဘွင်းရှင်းရှင်း ကြမ်းကြမ်းရမ်းရမ်း မိန့်ဆို တတ်သော်လည်း တဖက်တွင် ဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်ကို အလွန်တရာ လေးစားတော် မူလေသည်။ လေးစားရုံတွင် မဟုတ်သေး။ အကယ်၍ လည်း စေ့စေ့စပ်စပ် တတ်ကျွမ်း နားလည်တော် မူသည်။ ဆရာတော် ရေးသည့် 'သိမ်မော်ကွန်း' သည် ယခုတိုင် လက်စွဲ ပြုနေရသည်မှာ တိကျ သေချာလွန်း၍ပင် ဖြစ်၏။ အဘယ်မှာလျှင် မတတ်ကျွမ်း နားမလည်ဘဲ ရှိမည်နည်း။

ဗန်းမော်ကား ပုဂံမင်းတရား၏ သာသနာပိုင် ဗားကရာ ဆရာတော်ကြီး၏ ဖြတ်ထုံးရေးနှင့် စာဆို အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ပေတည်း။ ဗားကရာ ဆရာတော်၏ အသွယ်သွယ်သော ဝိနည်းကြောင်းနှင့်၊ ကိုးကား ဆုံးဖြတ်တော်မူခဲ့သော ဖြတ်ထုံးပေါင်း မြောက်များစွာတို့ကို ရေးသားခဲ့ရသည့် အားလျော်စွာ ပညာဉာဏ်ရည် ထိပ်တန်းသို့ တက်လှမ်းခဲ့သည်မှာ မဆန်းပေ။ သာသနာပိုင်ကြီး ကိစ္စကို တဖက်တွင် ကြိုးပမ်း ထမ်းဆောင်ရင်း တဖက် တွင်လည်း အဝါးဝစွာ လေ့လာ ခဲ့သည်ဖြစ်ရာ၊ ပိဋကတ် ကျမ်းဂန်ကို ဒိုးလိုမွှေ ရေလိုပင် နောက်နိုင်ခဲ့သည် အထိပင် ဖြစ်၏။

ကဗျာတွင်လည်း ဆရာတော်သည် အလွန် ထူးချွန်ခဲ့သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပေတည်း။ စလေဆရာ ဦးပုညတို့၏ နည်းခံ ဆရာပင် ဖြစ်ခဲ့ပေသေးသည်။ ဟာသဉာဏ်၊ ဇဝနဉာဏ် အရာတွင် ဆရာတော်ထက် သာလွန်သူကို ရှာလျှင် အလွန်ပင် ရှားပေလိမ့်မည်။ ဤကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သာသနာ့ သမိုင်း၊ စာပေ သမိုင်းတွင် ယခင်ကလည်း မပေါ်ပေါက်သေး။ နောင်လည်း ပေါ်ပေါက်ဖို့ အချိန်ကြာမြင့်စွာ စောင့်လင့်ရ ပေလိမ့် ဦးမည်။ ဗန်းမော် ဆရာတော်ကား ဤသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပေတည်း။

သီလရှင် ဆရာကင်း

ဗန်းမော်ဆရာတော်ကြီးသည် ဘုန်းကြီးလောကသာ မဟုတ်ဘဲ နန်းတွင်း နန်းပြင် မကျန် အုတ်အုပ်သဲသဲနှင့် ကြံချင် တိုင်း ကြံနေသည့် အချိန်တွင် သီလရှင် မယ်ကင်းမှာလည်း သီလရှင် လောကတွင် ဆရာတစ်ဆူ အဖြစ် ဂုဏ်အရှိန် တထိန်ထိန် ညှိုးနေသည့် အချိန် ဖြစ်ပေသည်။ ကသဲလူမျိုး ဖြစ်သည့် သီလရှင် ဆရာကင်းမှာ ငယ်စဉ်က စ၍ သီလရှင် ဝတ်ဖြင့် နေခဲ့ခြင်းကြောင့် လူမှုကိစ္စ အဝဝတို့နှင့် ကင်းကွာ ခဲ့လေသည်။ ထိုကိစ္စ ဝိစ္စ အနှောင်အဖွဲ့တို့ ကင်းသည် ရှင်းသည်နှင့် အမျှပင် ဆရာကင်းတွင် တာဝန် ဝတ္တရား နည်းပါးခဲ့သည်။ ရှိသည့် တာဝန်မှာလည်း စာပေ ပရိယတ် လေ့လာ လိုက်စားမှု တခုသာ ရှိ၏။ အချိန်နှင့်အမျှ လေ့လာ လိုက်စားခဲ့ခြင်းကြောင့်လော မပြောတတ်၊ ဆရာကင်းမှာ ထိုခေတ် ထိုအခါတွင် စာတတ် ပေတတ် စာရင်းတွင် ပါဝင်သူ ဖြစ်လေသည်။

ဆရာကင်းမှာ ငယ်စဉ် အခါက ပညာကို အထူးတလည် လေ့လာ သင်ကြားခဲ့ဟန် ရှိပေသည်။ ဆရာကင်း ပညာ သင်ကြားခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သိရသလောက်မှာ လေးစား အပ်လေသည်။

"ဆရာကင်းသည် သီလရှင် ဖြစ်သော အခါမှ စ၍ ငယ်ဆရာ ဖြစ်သော သီလရှင် ဆရာ (အမည်မထင်ရှား) ထံ၌ ကစွည်း သဒ္ဒါကြီး၊ သင်္ဂဟနှင့် ဋီကာကျော်များကို သင်ကြားကြောင်း၊ ထို့နောက် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးတွင် ရဟန်းလူထွက် ဆရာကြီး တဦးထံ၌ ပါဠိတော်များ၊ အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာများနှင့် သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာများကို သင်ကြားကြောင်း၊ စစ်ကိုင်း ဝူတလုံးချောင်တွင် တောရ ဆောက်တည် နေထိုင်၍ ထွတ်ခေါင်၍ ဆရာတော်ထံ၌ ညဝါနှင့် အဋ္ဌကထာများကို သင်ကြားခဲ့ကြောင်းမျှသာ သိရ၏။"

(ရဝေထွန်းရေး 'သီလရှင်သမိုင်း'၊ ၁၅၆-၁၅၇)

ဤမျှဖြင့်ပင် ဆရာကင်းသည် စာကြီး ပေကြီးများကို သယ်ယူခဲ့ပြီး အခြေခံ ကြီးမားကြောင်းကား ထင်ရှား လှပေသည်။ ဆရာကင်းနှင့် တွဲဖက် ထင်ရှားသည့် ဆရာတဦးမှာ ဆရာ မယ်နတ်ပေး ဟူသော သီလရှင်ကြီးပင် ဖြစ်၏။ ဆရာ မယ်နတ်ပေးက ပဋိပတ္တိကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာဘက်၌ ကြိုးပမ်း အားထုတ်သလောက် ဆရာကင်းမှာ ပရိယတ္တိ စာပေ သင်ကြား လေ့လာ ပို့ချမှု ဘက်၌သာ အားသန်ခဲ့လေသည်။

ထို့ကြောင့် နောက်ပိုင်းတွင် ဆရာကင်းသည် အဝါးဝစ္စာ လေ့လာ တတ်သိခဲ့သည့် ပညာရပ်များကို သီလရှင် တပည့်များနှင့် ဝါသနာပါသူ လူဝတ်ကြောင် မိန်းခလေးများကို စာပေပို့ချ ဖြန့်ဖြူး၍သာ နေခဲ့လေသည်။ ကျောက်ထီး တန္တူ အလေးပြုအပ်သည့် ဆရာကြီး တဆူအနေဖြင့် သီလရှင် အများအပြားကို မွေးထုတ်ကာ စနစ်တကျလည်း အုပ်ချုပ်၍ အမြဲ ဖွဲ့လိုက်သည်မှာ သီလရှင် လောကကြီး ဝေစည် ပြန့်ပွား ထွန်းကား၍ပင် လာခဲ့တော့သည်။

ဆရာကင်း၏ ကြိုးပမ်းမှု ခေါင်းဆောင်မှုတို့ကြောင့် တစတစ ဆရာကင်းတို့ သတင်းသည် နေပြည်တော် ဘက်သို့ သင်းလာလေသည်။ ယင်းသည်ကား အခြားမဟုတ်၊ ဆရာကင်း၏ မောင်အရင်း ဖြစ်သူ ရှမ်းကလေးကျွန်း ဆရာတော် အရှင်နန္ဒာနှင့်လည်း ပတ်သက်ပေမည်။

အရှင်နန္ဒာမှာ မင်းတုန်းမင်းခေတ်တွင် သုဓမ္မာဝင် ဖြစ်သည့် အပြင် ထိုသုဓမ္မာထဲတွင်လည်း ကျော်စော ထင်ရှားသည်နှင့်အမျှ တတ်ကျွမ်း နားလည်သည် ပုဂ္ဂိုလ် တဦးလည်း ဖြစ်၍ နေပေသည်။ ထို့ကြောင့် မင်းတုန်းမင်း တရားကြီး လေးစား ကြည်ညိုမှုကို အများဆုံး ခံယူ ကိုးကွယ်မှု ရှိသည့် ဆရာတော်ကြီး ဖြစ်လေသည်။ 'တန္တယ်ငင် တစင်ပါ' ဆိုသကဲ့သို့ ရှမ်းကလေးကျွန်း ဆရာတော်ကို အကြောင်းပြု၍ ဆရာကင်းကိုလည်း မင်းတုန်းမင်းတရားသည် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ကာ ဦးညွှတ်မှု၊ လေးစားမှု ပြုလာလေတော့သည်။

၁၂၂၁ ခုနှစ်တွင် ရှမ်းကလေးကျွန်း ဆရာတော်နှင့် အကျွမ်းတဝင် ရှိလှသည့် ရွှေကျင် ဆရာတော်ကြီးကို ပင့်ဆောင်ပြီး မရှေးမနှောင်းပင် စစ်ကိုင်းတွင် နေထိုင်ကြသည့် ဆရာကင်းနှင့် ဆရာမယ်နတ်ပေး တို့ကိုလည်း နေပြည် တော်သို့ သီတင်းသုံးရန် ပင့်ဆောင်လေသည်။

မင်းတုန်းမင်း တရားကြီး ပထမ အကြိမ် ပင့်စဉ်ကပင် ကတိ သုံးချက် တောင်း၍ ရပါမှ လိုက်ပါမည်ဟု ဆိုလေ သည်။ ကတိ သုံးချက်မှာ ...

၁။ မိမိသည် မိန်းမသား ဖြစ်၍ ဆရာတော်၊ သံဃာတော်များအား လေးစား ရိုသေရမည် ဖြစ်၍ ပြာသာဒ်ဆောင် ဘုံဆင့်ပါသည့် ဇရပ် ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းခြင်း မပြုရန်၊

၂။ မည်သည့် ဘွဲ့တံဆိပ်မှ ဆက်လုပ် လှူဒါန်းခြင်း မပြုရန်၊

၃။ ဆွမ်းဝတ်၊ ဆွမ်းအိုး မလှူဒါန်းရန်

တို့ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ထိုသုံးချက် တောင်းပြီးနောက်တွင် နေပြည်တော်သို့ လိုက်ပါ သီတင်း သုံးခဲ့လေ သည်။ နေပြည်တော် ရောက်သော အခါတွင်လည်း စာပေ ကျမ်းဂန်များ ချပို့၍သာ အချိန်ကို ကုန်လွန် စေခဲ့လေသည်။ နန်းတွင်း၌ မိဖုရား သမီးတော်များနှင့် နန်းတွင်းသူများ၏ ယဉ်ကျေးမှု လိမ္မာမှု စာပေ တတ်ကျွမ်း နားလည်မှုအတွက် ဝါယမ စိုက်ထုတ်လျက် သင်ကြားပြသ ဆုံးမခဲ့လေသည်။

ဆရာကင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဆိုရလျှင် မင်းတုန်းမင်းထံ တောင်းဆိုခဲ့သည့် အချက် သုံးချက်ကို ကြည့်ခြင်း အားဖြင့်ပင် ရိုးသားမှု ဝါကြွား ပလ္လာမှု ကင်း၍ သာသနာရေး၌သာ စိတ်ဝင်တစား ရှိကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။ မိန်းမသားပင် ဖြစ်သော်လည်း သူတော်စင် ဝိသသည့် သဘော လက္ခဏာများ ဆရာကင်းတွင် ပြည့်ပြည့်ဝဝ ရှိ၏။

သို့ရာတွင် ဆရာကင်းတွင် မာန အနည်းငယ် ကြီးဟန် ရှိသည်။ ထိုမာနကား ပညာမာန်၊ မာန်သုံးမျိုး အနက် ကောင်းမွန်သည့် ပဏိတမာန်မျိုးသာ ဖြစ်ပေသည်။ ဤမာန်မျိုးလောက်တော့ ရှိပေမည်။ ထိုအချိန်က ဆရာကင်း အနေမှာ မိန်းမ လောက၏ မီးရှူးတန်ဆောင်ပင် မဟုတ်ပါလော။ သူ့အခြေ သူ့အနေ၊ သူ့ပညာ၊ သူ့အရိန်အဝါ၊ သူ့ဩဇာ၊ သူ့ရုပ်တည်မှု အတိုင်းအတာကား မသေးလှပေ၊ ကြီးမားလှ ပေသည်။ ထိုအခြေအနေ ပေးတို့ကြောင့် အထိုက်အလျောက် မာန်တက်သည် ကိုကား အပြစ်ဟူ၍ ဆိုဖွယ်ရာ မရှိပါပေ။

သို့သော် ဟန်တလုံး၊ ပန်တလုံး သူ့ကမ္ဘာ၊ သူ့လောကတွင် ထူထူထောင်ထောင်နှင့် ခေါင်းဆောင်ကြီး လုပ်နေသည့် ဆရာကင်း အဖြစ်ကိုမူ မနှစ်သက်သည့် ဆရာတော်၊ သံဃာတော်တို့လည်း အနည်းအကျဉ်း ရှိလေ သည်။

ထိုအထဲတွင် ဗန်းမော်ဆရာတော်သည် ထိပ်ဆုံးမှပင် ပါဝင်လေသည်။ ဗန်းမော်ဆရာတော်၏ မယ်ကင်းကို မုန်းတီးခြင်း၏ နောက်အကြောင်း တခု ရှိနိုင်သည်ဟု ယူဆရသော အချက်မှာ ရှမ်းကလေးကျွန်း ဆရာတော်၏ နှမ ဟူသော အစွဲ အပြစ်ပင် ဖြစ်၏။ ရှမ်းကလေးကျွန်း ဆရာတော်ကိုမူ ဗန်းမော်ဆရာတော်က 'ပြန်တမ်း' ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ကျေနပ်တော် မမူခဲ့ပေ၊ အခဲ မကျေပေ။ ထိုအစွဲ ရှိမှုကြောင့်ပင် သဲသဲမဲမဲ ရေးစရာ ရှိလျှင် ရေး၍ ပြောစရာ ရှိလျှင်လည်း ရက်ရက်စက်စက် ပြောလေသလောဟု စဉ်းစားဖွယ် ဖြစ်လေသည်။ နောက်တကြောင်းမှာလည်း ဗန်းမော် ဆရာတော်၏ ပင်ကိုယ်သဘော ကြည့်ရှုသည်မှာ တဆောင်တယောင် ဝင့်ဝင့်ထယ်ထယ်နေသည့် သဘော ဘုရင်နှင့် နီးနီးကပ်ကပ်နေပြီး ဘုရင့် အကြိုက် အလိုက်သင့် နေကြသည့် လောကွတ်သဘော တို့ကို တူးတူးခါးခါး မုန်းတီးဟန် ရှိပေသည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာကင်းနှင့် ပတ်သက်၍မူ ဗန်းမော်ဆရာတော်က နဲနဲမျှ အလျှော့ ပေးခဲ့သည် ဟူ၍ မရှိခဲ့၊ အကွက်ဝင်လျှင် တချက်ပင် ငဲ့မခံ၊ ရက်ရက် ပြောလိုက် ရေးလိုက်သည်သာ ဖြစ်၏။

တခါတွင် ဆရာကင်းက သံဝဂ တေးထပ် တပုဒ်ကို ရေးလေသည်။ ထိုတေးထပ်မှာ ...

"ဘိက္ခုနီ ဆရာကင်းက၊ တဏှာကွင်းပစ်ပယ်၊
ဗလာကျင်းခေတ်နယ်၊ ချစ်စဖွယ် ဟန်နွဲ့၊
ဂူမွေ့လို့ လူတွေ့ရှောင်တယ်၊ မြူရွှေ့တောင် အားသစ်လို့ခဲ၊
ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် မဂ်ငြိမ်းချူတယ်၊ တက်လမ်းမူသန့်၊
မထိတ်သာ စိတ်ရဲလို့၊ မိတ်ဖော်လဲမပါ၊
ဘဝနာ ဘိညာဉ်ကွန့်၊ တိမ်ယာဉ်ညွန့် စီးတော့မည်ခါ၊
ပုတီးနှင့် အမြီးပါတယ်၊ မငြီးရာ ဈာန်ရိပ်နှင့်၊
ပန်စိတ်တဲ့ သီလသယ်၊ ထူးပေအံ့ဖွယ်၊
တောခလို့ လောဘဖယ်တယ်၊ မောဟဝယ် ရှိဘူးတင့်လေး။

(ဤလေးထပ်ကို အမည်မသိ နန်းတွင်းသူ တဦး ရေးသည်ဟုလည်း အဆို ရှိသည်။)

ဆရာကင်း ရေးသည့် တေးထပ်ကို ဗန်းမော်ဆရာတော် တွေ့ရသော အခါ အရွဲ့တိုက်၍ ဤသို့လျှင် တေးထပ်တပုဒ် ရေးထုတ် လိုက်လေသည်။ ဆရာတော်၏ တေးထပ်မှာ ...

"ဘိက္ခုနီ ဆရာကင်း တဏှာကွင်းစွပ်မယ်၊
ဗလာကျင်းဝတ်ထည်ကို၊ ချွတ်ပယ်မယ်ကုန်ဖွင့်၊
ကူပွေ့လို့ လူတွေ့ခံတယ်၊ မြူရွှေ့ဟန်ဆိုးတဲ့အကျင့်၊
ပြာတဆုပ်နှင့် မဂ်သုတ်သင်တယ်၊ စက်ဆုပ်ချင်သထင့်၊
မန်းသေလာတောင်မြင့်မှာ၊ ဖော်မလင်ဧကစာ၊
လင်မျှော်ကာ ပန်ရည်ရိပ်ကယ်နှင့်၊ ကြံစည်စိတ်များလှတော့သာ၊
ပုတီးသုံးလို့ လူပုန်းရှာတယ်၊ သူနုန်းကာငြိမ်သက်နှင့်၊
ကြံရက်တဲ့ သီလသယ်၊ ထူးပေအံ့ဖွယ်၊
လောဘနှင့် မောဟတွယ်သည်၊

တောခတယ် မယ်ကင်းတဲ့လေး" ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

တခါလည်း ဆရာကင်းက သူ့ကျောင်းတွင် သီးနေသည့် လုံးလုံးချောချော ရှိလှသော သင်္ဘောသီးကြီး တလုံးကို ဗန်းမော်ဆရာတော်ထံ အကပ် ခိုင်းလေသည်။ အပိုခိုင်းသည့် တပည့် သီလရှင်ကလေး နှစ်ဦးကိုလည်း

အမှာစကား ပါးလိုက်လေသည်။ "ဗန်းမော်ဆရာတော်ကများ မင်းတို့ ဆရာက သင်္ဘောသီးကြီး လှူပြီး ဘာဆုကို တောင်းလိုက် သလဲလို့ မေးခဲ့လျှင် 'ဘုရားဆုကို တောင်းသည်' ဟု လျှောက်ပါဘိ။"

သီလရှင်ကလေး နှစ်ဦး လာကပ်သည့် အခါ ထင်သည့် အတိုင်းပင် ဆရာတော်က မေးတော့သည်။ ဤတွင် သီလရှင် နှစ်ဦးတို့လည်း မှာလိုက်သည့် အတိုင်းပင် လျှောက်တင် လိုက်လေသည်။ ဆရာတော်၏ စိတ်တွင် ကြီးကျယ် သည်ဟု ထင်တော်မူ၍လော မပြောနိုင်၊ ရုတ်ချည်း ပြန်လည် မိန့်ဆို လိုက်သည်မှာ ... "အိမ်၊ ဘုရားဆု မတောင်းမီ ငါ့ပေါင်ကြားထဲကဟာကို နှင့်ပေါင်ကြား အလျှင်ရောက်အောင် ဆုတောင်းဦးလို့ ပြောလိုက်" ဟု မိန့်မှာတော်မူ လိုက်လေသည်။ ဆရာတော်၏ အပြောမှာ အပေါ်ယံ ကြည့်လျှင် ကြမ်းသယောင် ထင်ရသော်လည်း အနှစ်သာရ ရှိသော စကားဖြစ်၏။ 'ဘုရားဆု မတောင်းသေးဘဲ ယောက်ျားဆုကို အလျှင်တောင်းဦး' ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်၏။ ယင်း သဘောကို မစောကြောမိသောကြောင့် ဆရာကင်းလည်း ရိုးရိုးသားသား ဆုတောင်းလိုက်သည်ကိုပင် အပေါ်စီးမှ အယုတ်တမာ မိန့်တော်မူလိုက်ကောင်းသလားဟု အခဲမကျေနိုင် ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ဒွေးချိုးတပုဒ် ပြန်ရေးလိုက် လေ၏။ ဒွေးချိုးမှာ ...

"အဖျားရည်ပေ၊ အနားခွေမခိုင်ပြတ်ခါမှ၊ မြိုင်ရပ်ကိုမိုး။
စိတ်ပုတီးနှင့်၊ ယပ်ကြီးကိုကိုင်၊ မင်္ဂလမီးဘယ်လိုဆိုင်ပျံမယ်၊
ဝက်သင်းပိုင် မုန်ရည်ကွက်ကယ်နှင့်၊ တောထွက်ခင်ကြီး"။

ဆရာကင်းစာကို ဗန်းမော်ဆရာတော် ဖတ်ရှုရသော အခါ နောက်တချို့ မလှန်ရဲအောင် နံ့ခွဲမှပဲ[§] ဟူသော သဘောပိုက်ကာ နှစ်နှစ်ရစ်ရစ် ပစ်ပစ်ခါခါ ပြန်လည်၍ ရေးသားလိုက်သည့် စာမှာ - "နုတ်သီးရယ်စွာ၊ (ပုတ်) ကြီး အာတာတာနှင့်၊ ဖာမယ်သီလ၊ အကျင့်ရယ်တန် မသင့်တာ အမြင်သန်လို့၊ နင့်အကြံ ဝသီဆိုးတယ်၊ (ပုဒ်) လိုက်ချင်လှ" ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

အချုပ်အားဖြင့် ဆရာတော်ကြီးနှင့် ဆရာကြီးတို့၏ ပဋိပက္ခမှာ အခြားအရေးတို့ထက် အတ္တမာနမှ မြစ်ဖျားခံ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော တိုက်ပွဲသာ ဖြစ်ပေသည်။ ။

[§] 'နံ့ခွဲပစ်လိုက်မယ်'၊ 'လုပ်ခွဲပစ်လိုက်မယ်' ဆိုသည်မှာ ရက်ရက်စက်စက် လုပ်ကိုင်ပစ်မည်ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။ အညာကျေးလက်တွင် အများဆုံး သုံးနှုန်းသည့် ဝေါဟာရ ဖြစ်၏။

စလေဦးပုညနှင့် အချုပ်တန်း ဆရာပေ

ထူးခြားသည့် ခေတ်ပြိုင်စာဆို ၂ ဦး

ကုန်းဘောင်ခေတ် မင်းတုန်းမင်း လက်ထက်တွင် ပေါ်ထွက်ခဲ့သည့် စာဆိုများ အနက် စလေဆရာ ဦးပုညနှင့် အချုပ်တန်း ဆရာပေတို့ကား တမူထူးခြားသူ များပင် ဖြစ်၏။ နှစ်ဦးစလုံး ထက်မြက် ပြောင်မြောက် သူချည်းပင် ဖြစ်၏။ နှစ်ဦးစလုံးပင် သူ့ဂုဏ်နှင့် သူ့အရည် အလီလီ ရှိကြသူများလည်း ဖြစ်ပါ၏။ ဤစာဆို နှစ်ဦးနှင့် ပတ်သက်၍ စာဖတ် ပြည်သူတို့၏ နားမျက်စိနှင့် ရင်ထဲ အသည်းထဲတွင် စွဲမြဲ ထင်ကျန်ချက်များ ရှိလေသည်။ မမေ့နိုင် မပျောက်နိုင်အောင် ရှိခဲ့ကြ၏။

အဘယ့်ကြောင့် ပြည်သူ့ အသည်းတွင် စွဲ၍ ပြည်သူ့ အမြင်တွင် ထင်ကျန် ခဲ့သနည်း။ စွဲရပေမည်။ ထင်ရပေ မည်။ နှစ်ဦးစလုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်များကား စာဆိုကောင်း စာဆိုတော်သူတို့ ရှိအပ်သည့် အရည်အသွေးများနှင့် အခြေခံ ပညာ၊ သဘောကို အစုံအလင် အကုန်အစင် တတ်သိ နားလည်သူများပင် မဟုတ်လော၊ တဖန် ထိုစာဆို နှစ်ဦးစလုံးမှာ ပြည်သူ့ စာဆို စစ်စစ်များ ဖြစ်ကြသောကြောင့်ပေတည်း။

ယေဘုယျ အားဖြင့် ပဒေသရာဇ်ခေတ်၌ ထွန်းပေါက်သော စာဆိုသည် ပဒေသရာဇ်ကိုသာ အလုပ်အကျွေး ပြုလေ့ ရှိပေသည်။ အရင်းရှင်ခေတ်၌ ထွန်းပေါက်သော စာဆိုသည် အရင်းရှင်ကိုသာ အလုပ်အကျွေး ပြုလေ့ ရှိသည်။ ထိုနည်း အတူပင် ကျေးပိုင်၊ ကျွန်ပိုင်ခေတ်၌ ထွန်းပေါက်သည့် စာဆိုလည်း သူ့ခေတ် ပိုင်ရှင်ကြီးတို့ကိုသာ အလုပ် အကျွေး ပြုမည်မှာ ယုံမှားစရာ မရှိပေ။ သို့ရာတွင် ဤစာဆို နှစ်ဦးမှာမူ ပဒေသရာဇ် လက်အောက် ပြားပြားဝပ် နေရသည့် အချိန်မှာပင် ပဒေသရာဇ် ထမင်းစား၍ ပြည်သူ့ခေတ်ကို မျှော်မှန်းကာ ပြည်သူ့ဘဝ ပြည်သူ့ကိုယ်စား ပြုရေး တို့ကို တိုးတိုးတဖုံ၊ ကျယ်ကျယ်တမျိုး တောင်းဆို ဖော်ကျူးခဲ့သူများ ဖြစ်လေသည်။

ပြည်သူ့စာဆိုများ

ထို့ကြောင့် ပြည်သူ့ချစ်သည်မှာ မဆန်းလှပေ၊ တခုတော့ ရှိသည်။ စာဆို နှစ်ဦး ပြည်သူ့ဘက်မှ ရပ်ရာတွင် အဆင်ကွဲမူ ကလေးများတော့ ရှိ၏။ စလေဆရာ ဦးပုည ပဒေသရာဇ် အသိုင်းအဝိုင်း အမြဲအသိုက်ကြီးမှာ ရွှေရောင်တဝင်းဝင်းနှင့် စားမကုန် သောက်မခန်း ဣစ္ဆိတ ပဒေသာပင်ကြီး ပေါက်ရောက်နေသည့်အလား လောက စည်းစိမ်ကို ယစ်မူးစွာ ခံစား နေချိန်တွင် ပြည်သူများ ဆင်းရဲတွင်း နက်ပုံ၊ ဒုက္ခ ဆင်းရဲရောက်သူတို့ တောင်လို ပုံနေပုံကို စာနာမှု အသိဖြင့် ဖော်ကျူး လေ့ရှိခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ပြည်သူ့ဘဝ ပြုယုဂ်ကို အခွင့်သင့် အခါကြုံတိုင်း ရင်နာနာနှင့် ဖော်ကျူး ပြတတ်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ဤသို့ ဖော်ကျူးပြုပြင် ပြည်သူ့စာဆို ခေါ်နိုင်သလောဟု စောဒက တက်လိုသော် ရနိုင်၏။

သို့ရာတွင် စလေဦးပုည ပြည်သူ့ဘဝ အခြေအနေကို ဖော်ထုတ် တင်ပြသည်မှာ အကြောင်းမဲ့ မဟုတ်၊ ဤမျှ ဆင်းရဲရဲခြင်း၊ မွဲတောရခြင်း၊ လောက ငရဲခံနေရခြင်းကား အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ အဘယ်သူကြောင့်နည်းဟု အခြေခံနှင့် အကြောင်းရင်းကို ပြည်သူ့ မြင်သာအောင် မျက်စိ ဖွင့်ပေးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ပြည်သူ့ မြင်လာလျှင် အဖြေရာရေးသည် ပြည်သူ့ တာဝန် ဖြစ်ပေသည်။ အဖြေ ရှာနိုင်အောင် ဦးဆောင် ညွှန်ကြားခြင်းသည်ပင် အလင်းရောင် ပေါ်ပေါက်ရေး အတွက် ထွန်းပြခြင်း မည်လေသည်။ သို့ဖြင့် ဦးပုညကို ပြည်သူ့စာဆို စာရင်းတွင် သွင်းရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

အချုပ်တန်း ဆရာပေကိုလည်း ပြည်သူ့က လေးစားလေသည်။ အကြောင်းမှာ နယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ရေး စာဆို ဖြစ်ခြင်းနှင့်၊ အမျိုးကို ချစ်သည့် ရဲရဲတောက် မျိုးချစ် စာဆို ဖြစ်သောကြောင့် ပေတည်း။ မိမိ လူမျိုး မိမိ ဘုရင် အုပ်စိုး သည့် ပဒေသရာဇ်လက်အောက်မှာပင် ပြည်သူတို့ ဤမျှ ဆင်းရဲကြပ်တည်း၍ ဒုက္ခရောက်နေလျှင် လူမျိုးခြား ဝိုက်ရိုင်း တို့၏ လက်တွင်းသို့ ဆင်းသက်ရလျှင်မူ လူစင်စစ်က နဖားကြိုး အထိုးခံရမည့်ကိန်းကို ဦးပေ ကြို၍ မြင်ခဲ့သည်။ နောက် ပိုင်းတွင် မြင်လည်း မြင်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ဦးပေသည် နယ်ချဲ့ကို မျက်နှာချို မသွေး၊ နှုတ်ရေး မချို၊ ပြတ်ပြတ်သားသား ဆန့်ကျင် ခဲ့ပေသည်။ ဆန့်ကျင်ရာတွင် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ပြဿနာမှ အစပြု၍ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အချို့က ပေါ့ပေါ့ဆဆ သဘောထားကြသည်။ မိမိ ကိစ္စကို အကြောင်းပြု၍ တမျိုးသားလုံး ပြဿနာအဖြစ် တင်လာခြင်းကပင် အမြင်ကျယ်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ဦးပေ နယ်ချဲ့ကို ကလော်ခွဲပုံနှင့် ပတ်သက်၍ အနည်းငယ် လင်းလို၏။

သက္ကရာဇ် ၁၂၂၆ ခုနှစ်က အိန္ဒိယ ဘုရင်ခံချုပ်ကြီး ဖြစ်သူ လော့ဒ်ဂျွန်လောရင်းစ်သည် စင်္ကာပူကျွန်းသို့ တိုင်းခန်း လှည့်လည်သည်။ အင်္ဂလိပ် သတင်းစာများကလည်း တခမ်းတနား ဖော်ပြ ချီးကျူး၍ အသားယူကြ၏။ ယင်းသို့ တိုင်းခန်း လှည့်လည်ရာတွင် မြန်မာ ဘုရင်များ ထွက်တော်မူကြီးအတိုင်း ပြာသာဒ်တင် ယာဉ်ပေါင်းချုပ်ပေါ်တွင် ထီးဖြူတော် နှစ်လက်မိုး၍ ကြီးမား ခမ်းနားစွာ လှည့်တော်မူကြောင်း သတင်း ပါလာခဲ့လေသည်။

ထိုသတင်းများ ပါလာပြီး မကြာမြင့်မီမှာပင် ကပ္ပလီကျွန်းသို့ ရှေးနည်းအတိုင်း ဆက်လက်ပြီး ခရီး လှည့်ပြန်ရာ ထိုကျွန်းမှ စိတ်နှောက်နေသည့် အရူးတစ်ဦးက သက်တော်စောင့်များ အလစ်တွင် ဘုရင်ခံချုပ်ကို ဝင်၍ လုံးပြီး ဓားဖြင့် နှစ်ချက်ဆင့်၍ ထိုးလိုက်လေသည်။ ဘုရင်ခံချုပ်ကလည်း ဒဏ်ရာ ပြင်းထန်စွာ ရပြီး ဆက်လက်၍ တိုင်းခန်း မလှည့် လည်နိုင်တော့ပေ။ စင်္ကာပူ ဆေးရုံကြီးတွင် ဝေဒနာ အကြီးအကျယ် ခံရကာ အတွင်းလူနာ အဖြစ် ဆေးကုသ ခံခဲ့ရ၏။

ဤသတင်း ဤအကြောင်းကို ဆရာဖေ ကြားရ ဖတ်ရှုရသော အခါ အလွန် ကျေနပ် အားရမိလေသည်။ အားလည်း ကျမိလေသည်။ ထို့ကြောင့် တေးထပ် တပုဒ် ရေး၍ နှုတ်လိုက်လေသည်။

"ထီးဖြူပြာသာဒ်နှင့် မအပ်သည့်အရာ၊
(* လော့ဒ်လပ်) ဆိုသည့်မိစ္ဆာ၊ ပိတ်ရှာပြီ ဇီဝိ၊
ဖုန်းမတန် ဖုန်းတန်ကြိတ်တယ်၊ ဆုံးရပ်နာမ်သွားတဲ့ဝီစီ၊
မင်းတုတု ခွေးသေသေ၊ သွေးတွေတွေယိုဘိ၊
လပ်ရန်ကို ဆန္ဒနိမိ၊ နတ်ဖန်သည့်ဖုန်းတော်၊
စင်္ကာပူတလွှားမှာ ရွှေခါးသွား သတ်ရလိမ့်မနေဘိ၊
လှေကားဆက် အပေါ်ပေါ်မှာ၊
ထီးဖြူတော် နှစ်လက်ကြောင့်၊ အသက်ထွက်လွယ်စေ၊
ဓားနှစ်ချက်မွေ့။
လေးလက်ဖြင့် လေးချက်မွေ့မယ်၊
ဘေးသက်သေ လက်ငင်းကွဲလေး။"

ယင်းကဲ့သို့ ဖုန်းမတန်ဘဲနှင့် ထီးဖြူတော် နှစ်စင်း မိုးပြီးလျှင် ဘုရင်သဖွယ် မိုက်မိုက်ရိုင်းရိုင်း ပြုမားမိသည့် အတွက် ဓားနှစ်ချက်ဖြင့် အထိုး ခံရပေသည်။ ထီးဖြူတော် လေးစင်းသာ မိုးမိလျှင် ဓားလေးချက်ပင် အထိုးခံရမည် ဖြစ်ပြီး၊ ခွေးသေ၊ သေရလိမ့်မည်ဟု သတ္တိပြောင်ပြောင်ဖြင့် ဗမာကို အင်္ဂလိပ် နယ်ချဲ့တို့ အထင်အမြင် သေးခြင်းကို အခဲမကျေနိုင်သောကြောင့် ဤတေးထပ်ကို ရေးစပ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

ဆရာဖေ ဤကဲ့သို့ တေးထပ် ရေးစပ်လိုက်ခြင်းမှာ အကြောင်းရှိ၏။ ယင်းသည်ကား အခြားမဟုတ်၊ နယ်ချဲ့သည် ဗမာ့နယ်မြေ အောက်ပိုင်းကို ဝိသမလောဘဖြင့် မတော်မတရား အဓမ္မ သိမ်းပိုက်ခြင်းကို အခဲမကျေနိုင် ဖြစ်နေသည့် အချိန်တွင် မျက်စိ စပါးမွေး စူးစရာ အဖြစ်တခုက ကြုံခဲ့ပြန်လေသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၂၂၉ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ်ပိုင် အောက်မြန်မာပြည်မှ ရန်ကုန် အရေးပိုင် ဖြစ်သည့် ကာနယ် ဖိုက်ချ်သည် နှစ်တိုင်း၊ နှစ်ပြည့်၊ ရွှေလမ်း၊ ငွေလမ်း ဖောက်ရန် အတွက် ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းရန် မန္တလေး ရွှေမြို့တော်သို့ တက်လာသည်။

ထိုအခါ ကာနယ် ဖိုက်ချ်က ရွှေမြို့တော်တွင် ခရီးသွားရာ၌ ရွှေထီးနှစ်လက် မိုးသွားရန် ခွင့်တောင်းသည်။ မင်းတရားကြီးကလည်း ခွင့်ပြုတော်မူသည်။

ဤသို့ ခွင့်ပြုခြင်းကို များမတ် အများကပင် မကျေနပ်ချေ။ အင်္ဂလိပ်တို့သည် ဖုန်းမတန်ဘဲ ဟန်ကြီးပန်ကြီး မြန်မာမင်းကို တပုကာ ရွှေထီး ဆောင်းလိုသည့် ဘဝင်ကို ဆရာဖေ အော့နှလုံး နာခဲ့လေသည်။ မကျေမချမ်း ဖြစ်ခဲ့ လေသည်။

ဤအခြေခံများကြောင့် နယ်ချဲ့၏ ဆိုးသွမ်းမှု၊ ရက်စက်မှု၊ နိုင်ထက်ကလူ ပြုမှု၊ လူပါးဝမှုတို့ကို ဆရာဖေ သဘောပေါက်၍ ချဉ်ချဉ်တူးတူး မုန်းတီးခဲ့ခြင်း ပေတည်း။

ထိုခေတ် ထိုအခါက နိုင်ငံရေးအမြင် ကျဉ်းမြောင်းလှသေးရာ ဆရာဖေက ထွင်းထွင်းဖောက်ဖောက် မြင်၍ ပြတ်ပြတ်သားသား တိုက်ပွဲ ဆင်ခဲ့သည်မှာ အလွန် မှန်ကန်လှသည်နှင့် အမျှ သူ၏ နိုင်ငံရေး အမြင်ကျယ်မှုကို ချီးကျူး ရပေမည်။

ထို့ကြောင့် ပြည်သူက ဆရာဖေကို နယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ရေး စာဆိုနှင့် မျိုးချစ် စာဆို အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုကာ လေးစားကြခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုစာဆို နှစ်ဦး ပါဝင်ခဲ့သည့် အခန်းကဏ္ဍနှင့် ဦးဆောင်ခဲ့သည့် လမ်းမှာ အထက်ပါ အတိုင်းပင် ဖြစ်၏။

ကိုယ်စီထူးချွန်

ထိုစာဆိုကြီး နှစ်ဦးတွင် ဦးပုညရော၊ ဦးဖေပါ လက်စွမ်းလက်စ ရှိကြသူချည်းပင် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဦးပုညမှာ ဦးဖေ ထက် စာမျိုးစုံ ရေးခဲ့သည့်အပြင်၊ စကားလုံး အရေးအချယ်တွင်မူ သိသိသာသာပင် သာခဲ့သည်မှာ ထင်ရှား၏။

** လာ (ဒ်) Lord ခေါ်သည်၊ အရာရှိ။

တေးထပ်တွင်မူ ဝိနိမသာ လိနိမသာပင် ဖြစ်သည်။ အပြတ်အသတ် ဟူ၍ မရှိလှပေ။ နှစ်ဦးစလုံး၏ တေးထပ်များ အားလုံးပင် အဆင့်မြင့်သည်သာ ဖြစ်သည်။ သစ္စာထား ဆိုလျှင်လည်း ခိုင်မြဲလွန်း၍ ကောင်းမွန် လှသကဲ့သို့၊ အမြောက်အဖွဲ့ ဆိုလျှင်လည်း မြောက်လွန်း၍ ကောင်းလေသည်။ အနုဖွဲ့ အယဉ်ဖွဲ့တွင်လည်း နုလှယဉ် လှပါပေသည်ဟု ဆိုလောက်သည် အထိပင် ဖြစ်သည်။ စင်စစ် စာဆို နှစ်ဦးဖြစ်သည် ...

"ဦးပုညနှင့် ဆရာဖေတို့သည် တမျိုးစီ ကောင်းသည်ချည်း ဖြစ်၏။ ဦးပုညက ဒေါမာန်ပါလျှင် ဆရာဖေက သုတိသာသည်။ ဦးပုညက စကားကြွယ်လျှင် ဆရာဖေက ကာရန်ငြိသည်။ ဦးပုညက အခန့်အသန့် ဆိုတတ်လျှင်၊ ဆရာဖေက အနုအယဉ် ဆိုတတ်သည်။" (မင်းသုဝဏ်ရေး၊ 'ဦးပုည စာပေနှင့် ရှုထောင့်အထွေထွေ')

နှစ်ဦးစလုံးပင် ထူးချွန်သူများပင် ဖြစ်၏။ သုတ စုံသူများပင် ဖြစ်၏။ ထူးလည်း ထူးချွန်၊ ခေတ်ပြိုင်လည်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပညာမာန တက်ကြွလှစွာနှင့် ရေးသားကြခြင်း ဖြစ်၏။ အနိုင် အရှုံးကိုလည်း ပြည်သူက စိတ်ဝင်စား လှသည်မဟုတ်။ အကြောင်းမှာ အထက်တွင် ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း သူ့အတိုင်းအတာနှင့် သူ သူ့အပိုင်းနှင့် သူ အနှစ်သာရ ရှိလျက် တန်ဖိုး ကြီးစွာ ထားကာ လေးစားမှု ကြည့်ညှိမှုက ဖုံးအုပ် ထားလိုက်သောကြောင့်ပေတည်း။ သာမည အဓိက ခွဲကြည့်လျှင်လည်း တိုက်ပွဲ အခန်းမှာ ထိုစာဆို နှစ်ဦး အတွက်မှာမူ သာမညဟုသာ သတ်မှတ် ခဲ့ကြပေသည်။ အဓိကမှာ သူတို့ ခံယူချက်၊ ယုံကြည်ချက်၊ ကိုယ်စားပြုချက်များသာ ဖြစ်ပေသည်။

သို့ရာတွင် တိုက်ပွဲ အခန်းကို ဖော်ပြနေရာ သူတို့ ပဋိပက္ခကို ထိန်ချန်ထားလျှင် အဓိပ္ပာယ် မရှိလှပေ။ ထို့ကြောင့် စာဆိုနှစ်ဦး၏ တိုက်ပွဲခန်းကို လှစ်ဖော် ပြရပေဦးမည်။

လက်ထက်တော်ကြီး အခါက စာဆို နှစ်ဦးစလုံးပင် ထင်ရှားသူချည်း ဖြစ်၍၊ ဇာတ်သဘင် လောကတွင် ဘုရားတဆူ ဂူတလုံး အဖြစ် အသီးသီး အသိအမှတ် ပြုထားကြ၏။ ဇာတ်သဘင် လောကတွင် စင်တော်ကြီး မင်းသမီးတိုင် ဦးသာဇံနှင့်၊ ရုပ်သေးစင်တော် ဦးသာဗျောတို့၏ အမှီသဟဲ ပြုရသည့် ဆရာကြီး နှစ်ဦးပေတည်း။ ဦးသာဇံ၏ ဆရာမှာ ဆရာဖေ ဖြစ်၍၊ ဆရာဖေကား ဦးသာဇံ၏ မှီခို အားထားရာ ဖြစ်၏။ ဦးသာဗျော၏ ဆရာမှာ စလေးဦးပုည ဖြစ်၍ စလေးဦးပုညမှာ ဦးသာဗျော၏ မှီခို အားထားရာ ဖြစ်တော့သည်။ ထို့ကြောင့် မိမိ လူကို ပညာဖြင့် တတ်နိုင်သလောက် ထောက်ပံ့ နေကြရ၏။ တကြိမ်တွင် မင်းတုန်းမင်းတရား၏ ဘုန်းတော်ကို ဖွဲ့ဆိုဖို့ ကြံကြိုက်လေရာ ဆရာဖေက ဦးသာဇံ အတွက် ရေးပေး၍၊ စလေးဦးပုညက ဦးသာဗျော အတွက် ရေးပေးနေသည်။

ဤကဲ့သို့ အမှီသဟဲ ပြုနေသည့် တပည့်များ အပေါ် မေတ္တာထားကြရာမှ အစ စာဆို နှစ်ဦးမှာ စာဆို အပြိုင်ကြဲ၍ နိုင်ပွဲကို လှမှန်းမသိ လှနေကြပြီ ဖြစ်သည်။ ဆရာဖေ၏ လက်စွမ်းပြ တေးထပ်မှာ ...

လက်စွမ်းပြဘုန်းတော်ဘွဲ့

"နန်းပုံဆန်းစုံ ပန်းခုံမြင့်၊ စန်းယုန်းငွေသင့် မခြားသွင်။
မြန်းလုံဝေတင့်၊ ပတ္တမြားပလ္လင်ဝယ်၊ နှစ်ပါးအရင်စံပြိုင်ထွန်း။
ဝေရောစန ရဝေသောမ ပရမေစောလှ နတ်နှစ်ဆူမှာ။
မြတ်ပါရဂူ ဆုကြီးရည်လို့ညွှန်း။
မဟီမြေတပြန်၊ ဝသီနေရဗန်၊ မဒ္ဒိဝေသန့် ချငြမ်းဆင်သည်။
ဥဒါန်းရာဇဝင် နောင်မော်ကွန်း၊
ဌာနီ ဌာနီ ပါရမီမွန်း၊ သဒ္ဓါစည်ယွန်း အောင်မောင်းသံ။
နတ်ဒေဝရာ ဗြဟ္မာအံ့၊ ကုသိုလ်တော်နံ့ ကောင်းချီးသာဓုခံ။
ကြာဂုန်းဆင့်ဆင့် အလျှမ်းစွင့်စွင့် အဆန်းတင့်တင့် နန်းမြင့်ယံမှာ၊
စန်းပွင့်ရှင်ထံ ခိုလုံရလို့၊ ဝိုလ်ပုံသကလ ဝေဖြိုးစွာ ရွှေမိုး ငွေမိုးရွာ။
လောကီအသက စောဝိနာယက ဗောဓိလျာဘုရား အလှူသဒ္ဓါသည်၊
ဇမ္ဗူပထဗျာ မြေလုံးတုန်ရလေး။
ရွှေနန်းအောင်မြင့်၊ ငွေစန်းရောင်ပွင့် နေမြန်းပြောင်မင့် သိကြားဆွေမှာ၊
ဗြဟ္မာ့ကျက်သရေ တက်ဖြိုးဝေလို့လေး။"

ဤကဲ့သို့ ဆရာဖေက ဦးသာဇံ အတွက် လက်စွမ်းပြ တေးထပ်တပုဒ် စပ်ပေးသည်ဟု ကြားရသော အခါ ဦးပုညကလည်း ဦးသာဗျော အတွက် အားကျမခံ လူးတားညှပ် တေးထပ် တပုဒ် ရေးပေးလိုက်၏။ ဦးပုည၏ တေးထပ်မှာ ...

"သုံးသိန်းသုံးသောင်း လေးထောင်ထိပ်၊
နှစ်ကျိပ်ရစ်ဆက် မဟာဝင်၊
အတိတ်ဖြစ်ပျက် ကမ္ဘာတွင်အောင်၊

ဘယ်ရာဇာလျှင် မစံမြန်း။
လေးဆယ်ရှစ်ရပ် ပြာသာဒ်ရံသည်။
နတ်ဝိသုကံ သစ်လောင်းဖန်သည့်နန်း။
ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ နှစ်ပြန်ဆောင်သာ။
ရန်အောင်ဗဟို၊ မြဲမြံမိုဝ်ယံ။
ရေညိုခွေချပ်၊ ဂဟေထပ်လျက်၊
မြေစပ်ခန်းဝါ၊ ကဲ့ပမာသို့၊
မန္တာဘူတပတ်၊ မြေဥက္ကဋ္ဌလည်း။
လူနတ်ချီးပင့်၊ ပလ္လင်္ဂသဏ္ဍာန်၊
ဘုံဝိမာန်ဝယ်၊ ဝေယန်ကြဉ်းနန်း။
သိကြားနန်းသို့၊ တသန်းခြည်ရောင်၊
သုံးတိုက်လှောင်သည်၊ အခေါင်သေဋ္ဌ၊
မန့်တည့်လေ၊ ဝိသုဒ္ဓိပန်း တည့်သည့်နန်း။
ရေယဉ်နဝရတ်နန်းတန္တိလို၊ ရွှေကျုံးဂန္ထိကာရံသန်း။
ပြည်ကြီးမွန်ဘောင် လောင်ထမန်း။
ရွှေဆောင်ရွှေနန်း အထွေထွေ။
ရွှေလောင်း ရွှေလှေ ပွေပွေရက်၊
တေဇာတေဖက် ရေလက်ယာရစ်ခွေ။
ရတနာဘုမ္မိ တိုင်းဌာနေမှာ၊
သမိုင်းစာခွေ ထိန်ထိန်သစ်လို့၊
နေက္ကန္တရာဇ် နတ်ရှင်ခေတ်ပေ၊
သာမျိုးစုံစွထွေ။
ရွှေနန်းစုံဆက် ဂဏ္ဍဒေလို၊
ပုံကောင်းခက်ရွှေ ဆက်ပွဲခံလို့လေး။"

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

တခါတွင်လည်း ဆရာဖေက ငိုခြင်းတပုဒ် ရေးခဲ့ပြန်၏။ ထိုငိုခြင်းမှာ နန်းတွင်း ဇာတ်ခေါင်းဆောင် ယင်းတော်မလေး ချစ်ကြင်သူနှင့် ကွဲကွာခန်းတွင် သီဆိုရန် ဖြစ်၏။ ငိုခြင်းမှာ ...

"သည်ဘဝ သည်မျှနှင့်တန်ချေ၊
နှောင်းဘဝခါမှ မောင်လှကို ပိုလိုချစ်မယ်၊
မျိုးစစ်တဲ့ဆွေ၊
ဗုဒ္ဓဟေညောင်ရွှေဘွဲ့သဖန်း၊
ပွင့်ဝတ်ညှာတန်ကြွေမှာ၊ လွဲသွေကြစတမ်း။"
ဤငိုခြင်းကို ဦးပုည တွေ့လေသော အခါ အချိုးမပျက် ဖျက်၍ ဤသို့ ရေးပြလိုက် ပြန်သည်။
"သည်တည ညီမနှင့်တန်ရလေ၊
နှောင်ညတခါမှ အမကိုပိုလိုချစ်တယ်။
စိုးရစ်နဲ့ဆွေ၊
ရှုတ်ပလေ မင့်အမေတခန်း၊
ရင်ဝတ်ဟာ အတန်ကျေမှာ၊ ဖွားအေကိုဖမ်း။"

ဤသို့ တစတစ ဆရာဖေနှင့် ဦးပုညတို့ကား အကဲစမ်းရာမှ တဖြေးဖြေး ပြင်းထန် လာတော့သည်။ သက္ကရာဇ် ၁၂၂၆ ခုနှစ်တွင် ဆရာဖေသည် မက္ခရာ မင်းသားကြီး၏ အိမ်တော်တွင် အဆောင်ကိုင် အဖြစ် အမှုထမ်းခွင့် ရ၍ အမှုထမ်း နေပေပြီ။ ဤအချိန်တွင် ဦးပုညနှင့် တိုက်ပွဲမှာ အတန် ပြင်းထန် နေပြီ ဖြစ်၏။ ထိုအချိန်က ဦးပုည အခြေ အနေမှာလည်း လျှမ်းလျှမ်းတောက် ကျော်ကြား အောင်မြင်နေသည်။ အရိန်အဝါလည်း အလွန်ကြီးမားနေသည်။ စာဖတ် ပြည်သူများက တလေးတစားဖြင့် ဂရုတစိုက် အရိပ် တကြည့်ကြည့်ဖြင့် နေသည့် အခါလည်း ဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် အဘယ်အထိ ဖြစ်လာသနည်း ဆိုလျှင် စာနု၊ စာယဉ်၊ စာခန့်၊ စာသန်၊ တွေ့လျှင်၊ ပြောက်မြောက်လှ သည့် စာတခု ပေတခုကို ဖတ်လိုက်ရလျှင် ဦးပုည စာဟုသာ အထင်အမှတ် ရှိကြတော့သည်။ ဦးပုည တဦးတည်းသာ ရေးနိုင်သည်ဟု အယူရှိလာ ကြတော့သည်။

အထူးသဖြင့် ရွှေမန်းသူ ရွှေမန်းသားတို့မှာ ပို၍ပင် ဆိုးလေသည်။ ရွှေမန်းသူ ရွှေမန်းသားများ အပေါ်တွင် ဦးပုည အရိပ်ဩဇာမှာ ကြီးပဲ ကြီးနိုင်ဘိတော့သည်။ သူတို့အလို ဆိုရလျှင် တမိုးလုံး ဖျောက်ဆိပ်မှာ ဦးပုည သာဟု ထင်စရာ ရှိတော့သည်။ ဤအချက်ကို ဆရာဖေ စိတ်ကွက်မိသည်။ ဤသို့လည်း ညည်းညူ ခဲ့ရှာသေးသည်။

"စာမကုးချင်ဘု၊ လုံးလုံးကြီးစိတ်နာ၊
ခုအခါ ထိုသူငါ ဘယ်လိုကောင်းစေတော့၊
ရှေးအကြောင်းရင်း ကုသိုလ်ကံ၊
နိုင်ငံမှာ ကိုပုညတဲ့၊
သူမှသာ စာပြောင်၊
ပြည်ဘောင် အံ့ဖွယ်မင်းပေလေး။
စိပြန်ပါသည်၊ သည်စာဘယ်က၊
ကိုပုညတဲ့ ဖြစ်ရတော့သာ၊
လွန်ကျော်စောတဲ့ သာဗျောဟာ၊
ဆိုရှာသမျှ ကိုပုညတဲ့၊
ခုမှနောက်ပေါ်၊ ယင်းတော်ခြူးအံ့၊
ကမျိုးစုံတဲ့ ပုံတပဲသာ၊
အမူတုံးတို့ သုံးပြန်ရှာ၊
ဆရာစလေ သူနှုတ်ထွက်ခံ သူချက်ပေလို့၊
တည်နေဝန်ရှင် ချီးမွမ်းပုံတင်ကြ၊
ဟိုအရင်က စာတွေဟာ၊
စလေဆရာ သူစိကုံးတယ်လို့၊
ရွှေမန်းသူ အမူတုံးတို့ရယ်၊
ငြင်းအုံးကွယ်လေး။"

စိတ်ကွက်၍လည်း 'စာကောင်းတွေ့သမျှ ဦးပုည စာပါပဲ' ဟု ပြောသူတို့ကို ကြမ်းကြမ်းရမ်းရမ်း ဤသို့ ကလော်လိုက်လေ၏။

"စလေဉာဏ် တောပစပ်က၊ ပြောစမှတ်နန်းမူ၊
လောကဓာတ်ဘလန်းဆူပြီ မန်းပြည်သူအများ။
နဘောက ခြေမပါတယ်၊ စလေစာကြိုက်ကြလေငြား။
ဆန်းအနုယဉ်ရာတွင် ပညာရှင်အများ။
လင်္ကာယဉ်စာသွားမတော့ မညှာအား နှိပ်နယ်။
စာကောင်းရင် မအေပေးတွေ့က၊ စလေရေး ဆိုကြပြန်တယ်။
တို့များဖြင့်မှန်တကယ်၊ ဉာဏ်မငယ်ကံစောင်းလို့၊
ပြန်ပြောင်းလို့ မပြောချင်၊ ဟောခုခေတ်တွင်။
တောပစပ်ရိုင်းမယဉ်ကို၊ မနှိုင်းချင်ပြီဘူးကွဲ့လေး။"

ဆရာဖေ ရေးလိုက်သည့် တေးထပ်သည် တမဟုတ်ချင်း ပြန့်နှံ့၍ သွားလေသည်။ ဦးပုညလည်း ဖတ်ရသည်။ နှိပ်နှိပ်နယ်နယ် တွယ်ထားသည့် ဆရာဖေ လက်ရာကို ကြည့်၍ ဦးပုညသည် တစ်စုံစီမံ မကျေမချမ်း ဖြစ်လာဟန် ရှိ၏။

ထို့ကြောင့်ပင် ဒေါသထွက်ထွက်နှင့် အရင်းကို ကိုင်ဖြိုလိုသည့်နယ် ပုံပန်းမကျသည့် ဆရာဖေ၏ ရုပ်သဏ္ဍာန် ကို သရုပ်ဖော် ပြလိုက်လေသည်။

"ခါးတောင်းကျိုက် ပိတုန်းပိတ်ကယ်နှင့်၊ ကျုံးထိပ်က ငဖေ။
ကုန်းပြိုတ္တတရွေ့လို့၊ အသရေဟိတ်နွမ်း။
အသွင်နှင့် အမြင်မှန်တယ်၊ ဘဝင်္ဂမဲ့တဲ့စိတ်နှမ်း။
မနှိုင်းအပ်မယုဉ်သာ၊ နင်ဘာပြုတော့သွမ်း။
ဝင်ကာခုဟောရမ်းလို့၊ ကြော့ကြမ်းလိုက်လေတယ်။
ကြောင်းမတန်စောင်းမာန်တက်၊ ပြောင်းပြန်ရက်၊ ရက်ဖို့ဆိုမယ်။
ဆီးစေ့နဲ့ မြင့်မိုရွယ်သလို၊ ခင်းဆိုဖွယ် ကြောင်ကျားနဲ့။
ဖား ခြင်္သေ့ ရွှေဟင်္သာ၊ ကျိုးမိုက်ပြိုင်လာ။
နဂါးနဲ့ တိပမာနယ်၊ ရီစရာ သောက်ရူးမို့လေး။"

ဆရာဖေ၏ အသားမဲခြင်း လက်ပြင် ကုန်းခြင်းကြောင့် 'ကုန်းပြီထွာ တစ္ဆေ' နှင့် တူကြောင်းကို ဖော်ထုတ် ဖွင့်ချလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ ဦးပုညက ချိုးချိုးနှိမ်နှိမ် လူ၏ အရည်အသွေး သဘောနှင့် စိတ်ဓာတ်ကို မပြောဘဲ အပယ်ကဖြစ်သည့် အင်္ဂါလက္ခဏာ ရုပ်ဒြပ်ကို ပြောသောအခါ ဆရာဖေကလည်း ငြိမ်၍မနေတော့ပေ။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုလျှင် ဦးပုညမှာလည်း လူချော၊ လူသန်၊ လူခန့် မဟုတ်ကြောင်း၊ ကြန့်အင် လက္ခဏာ အရာတွင် ပြည့်စုံသူ မဟုတ် ကြောင်း၊ အပြစ်ကင်းသူ မဟုတ်ကြောင်း အတွင်းသိ ဖြစ်၍ သေးသိမ် ကုတ်ခွင်နေသည့် ဦးပုည၏ လက်ယာ ညာလက် အကြောင်းကလေးကို ထည့်လျက် ပြန်လည်၍ နှိမ်ချလိုက် ပြန်သည်။

"ဇွဲနွာဇွဲ စလေက ပုညံ၊
အခြေက ဂုဏ်ခံသော် ပုသဏ္ဍာန်ဆိုပြ၊
ကုသလဥပေက္ခာ လူဖြစ်လာ သန္တိရဏ၊
သန္ဓေချင်းမတူပါ အယူမှာကွာလှ။
နမူနာစာအရကိုတော့ ကမ္ဘာက အသိပါ၊
ဝိပိက်မှာ မဟာတပ်ပါလို့၊
လာကပ်တဲ့ မန်းမြို့ဆရာ။
သန္ဓေချင်း တာလောက်ကွာတယ်၊
ဝါမှောက်ကာ ဆိုင်မကုချင်နဲ့၊
ပြိုင်ပြိုင်က မနုဿဋ္ဌာနီ မုချကွာမည်။
ဥက္ကဋ္ဌ အာဇာနည်ကို၊
စာပလီရေးလာနှင့်လေး ...။"

ဤတွင်မှ ဦးပုညမှာ အရှိုက် ထိလာသည်။ သူ့လက် သိမ်သည်မှာ အမိဝမ်းတွင်းက ပါလာသည့် ပဋိသန္ဓေ မဟုတ်ကြောင်း ငြင်းချက် ပြန်ထုတ်သည်။ ငါ့လို ကဝေကဝိ တယောက်ကို မတောက်တခေါက်နှင့် လာပြောသည်မှာ နွားကျကြောင်း၊ သင်းနှင့်ငါကား ကေဝဋ်နှင့် မဟောသဓာတုသို့ လည်းကောင်း၊ သိကြားနှင့် အသူရာကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဘုရားနှင့် မာရ်နတ်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ စာတတ်နှင့် အဆွံ့အ၊ အကဲ့သို့ လည်းကောင်း အကွာခြားကြီး ကွာခြားလှကြောင်းကို ...

"တရုစီ ရွယ်ကာလ၊ ငယ်ခါက ကျောင်းနေ။
ဘယ်ညာချ စောင်းအနေမှာ၊ လောင်းကဝေ ငါ့အား။
အိပ်ပျော်ခိုက် (ဘ) အလာမှာ၊ မကာသာ တွန်းချလေငြား။
သို့အတွက် ပညာသိမ်သည် ငါကဝိန်သူအား။
တာတလိန်လူငနွားက အရှုမှားလေတယ်။
ငဖေရှယ် စလေတုပေမယ့် မေရနဲ့ မြင့်မိုကွာမယ်။
သူရာနှင့် သိကြားနယ် ဘုရားဝယ် မာရ်နတ်သို့။
စာတတ်နှင့် အ၊ သူပမာ အဲဒါလောက်ကွာ။
ကေဝဋ်နှင့် မဟောသဓာလို့၊ အတော်ကွာခြင်း ပါလှလေး။"

ယင်းသို့ ဦးပုညက ရေးလိုက်သော အခါ ဆရာဖေကလည်း ပြီးပြီးပါ စေလေတော့ ဟူ၍ သဘောမထားနိုင်။ ပြန်၍ ရေးမှဖြစ်မည် ဟူသော အသိဖြင့် ဤသို့ နှိပ်တွယ် လိုက်ပြန်သည်။

"လောကေ ဟတ္ထေချို့လျှင်ဖြင့်၊ လူတို့မကောင်း။
မန်းကနက်မှာလ စန်းလက်ဇာတာပြောင်လို့။
ကဗျာလျှော် နဘေတေးကိုလ ဆရာယောင် စလေရေးတယ်၊
တွေးဆသင့်ကြောင်း။"

ကိုယ်လက်အင်္ဂါ ချို့တဲ့ကြောင်းကို ဆရာဖေက ချိုးချိုးဖဲ့ဖဲ့ ရေးလိုက်သဖြင့် ဦးပုညမှာ လွန်စွာ ဒေါသထွက်ခဲ့ လေသည်။ ထွက်သမျှ ဒေါသကိုလည်း မချုပ်တည်းတော့ဘဲ အရှိန် ရှိသမျှ ပြန်၍ ရေးချလိုက်ရာ တေးထပ်ပါ စာသား များမှာ ထိမိ လွန်းလှသည်နှင့် အမျှ ကြမ်းတမ်း ရန်ရင်းမူလည်း ရှိလေသည်။ အလင်္ကာ စကားဖြင့် အစဉ်အဆက် ပြောနည်းအရ ဆိုလျှင် ဂမ္မဒေါသ သင့်သည့်စာ ဟုပင် ဆိုရပေမည်။ သို့ရာတွင် ဦးပုည အနေဖြင့် ဒေါသ၊ ဂုဏ်တွေ ကြည့်နေမည် မဟုတ်ပေ။ မိမိ ခံရသည်ကို ပြန်လှန် နှိမ်နင်းဖို့ကသာ အဓိက မဟုတ်ပါလော။ ထို့ကြောင့် တစ်တစ်ခွေ ရေးလိုက်သည်ကား အောက်ပါ အတိုင်းပင် ဖြစ်၏။

"ဂျပ်ကောင်နယ် ပန်းကြားက၊ ဘမ်းစကားသူဝါ၊
ရမ်းကားလို့တုလာလျှင်၊ ဥပမာဆိုစို့။"

ချေးပုံနှင့် မြင့်မိုတောင်၊ ခင်းဆိုအောင် နှိုင်းကြပါစို့၊
သေးကွက်နှင့် ပင်လယ်၊ နင်တကယ်ထင်လို့။
သဘင်ဝယ်ယှဉ်မတိုလေနဲ့ သခင်တိုဦးချီ၊
အုန်းမှုတ်လို အနေအစားတွေက၊ ရွှေဖလား မနှိုင်းသင့်ပြီ။
ဥတုနှင့် ပုစွန်ဆီ ဒွန်ပိယှဉ်တွဲလို့၊ စပ်ဖဲ့အတွင်းခံ ရိုင်းမိုက်တဲ့ဉာဏ်၊
မိုးကြိုးနဲ့ အီးသံလို၊ ခရီးမှန် ကွာလွန်းလှလေး။"

ဤရွှေ ဤမျှ ဦးပုည ရေးရုံဖြင့် အားမရနိုင်သေးဘဲ ဆရာဖေသည် မုသား ပြောဆိုသည့် နေရာတွင် စေတီယမင်းနှင့် ဖွားဘက်တော်ပင် ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ကလော်လိုက်ပုံမှာ ...

"စေတီယ လက်ထက်က ဖွားဖက်တော်ရဲပိုလ်၊
မဟုတ်မှ သူဆိုတယ် တကိုယ်လုံးမုသား။
အလွဲများ ဘုရင်ငယ် အလိမ်တွင် မင်းတရဖျား၊
အမှားများဥသျှောင်ငယ်၊ အကောက်တောင်ပိုင်သား။
သင်းဘောပါမှန်ကုန်များကို မှားခေါ်လိုရောင်းစေ။
မှန်ခေါ်လျှင် အာကိုဖဲ့စေဟု၊ မောင်းလှည့်မဲ့ လူစားပါပေ။
တမိုးအောက်လူပြည်မှာ၊ သည်မောင်ဖေ တပါးဟာဖြင့်၊
မုသားစောင်ကိုခြံ၊ ပိန်းပိတ်လိုမှုန်။
မြက်လှဲကြီးဉာဏ်မျိုးစုံတယ်၊ လှည့်စားပုံ ဆန်းပေဝဲလေး။"

ဟူ၍ ဆိုထားလေသည်။ မိမိနှင့် ပတ်သက်၍ ဆရာဖေ ပြောသမျှ စကားများမှာ အမှားချည်းသာ ဖြစ်ကြောင်း ကို ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဆရာဖေ ကလည်း ဤသို့သာ အပြန်ပြန် အလှန်လှန် ရေးနေလျှင် ဘယ်တော့မှ အဆုံးသတ်မည် မဟုတ် တော့သည်ကို သိ၍လော မပြောတတ်ပေ။ ပြန်လည် ရေးသားခြင်းကို ရပ်လိုက်လေသည်။ အရှုံးပေးခြင်း ဟုကား မဆိုနိုင်ပေ။ ဆရာ နှစ်ဆူ၏ အရေးအသား အကိုင်အတွယ်ကို လေ့လာကြည့်လျှင် နှစ်ဦးစလုံးမှာ စကားရေး ကြွယ်ပုံ၊ ဥပမာ ဥပစာ တင်စားမှု ပိုင်ပုံ၊ အာဂုံ အာဂ မရှိပုံ၊ ဉာဏ်ရည် ဉာဏ်သွေး ထက်မြက် ဝင်းလက်ပုံတို့ ခြားနားလှသည် မဟုတ်သောကြောင့် အရှုံးအနိုင် စကားကို ဆို၍ မရပေ။ ဆရာဖေ အနေနှင့် စကားနဲ့ ရန်စဲ သဘောမျိုးဖြင့် ရပ်တန်းက ရပ်လိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်သည် ယူသော် ရနိုင်တန်ရာ၏။

လူသဘော လူစရိုက် ဆိုသည်မှာ ဆင်ခြင်ကြည့်လျှင် အလွန်ပင် ဆန်းကြယ်လေသည်။ တဖက်တွင် ပြည်သူတရပ်လုံး နိုင်ငံတရပ်လုံး၏ အရေးအရာ ပြဿနာကြီးများကို ကိုင်တွယ် လုပ်ကိုင်နေကြသော်လည်း တဖက် တွင်မူ မဖြစ်စလောက်သည့် ကိုယ်ရေးအတ္တ မာန အရင်းခံကလေးကို မထိန်းနိုင်ကြဘဲ တိုက်ပွဲ ခိုက်ပွဲကြီးအဖြစ် ဖန်တီး ဆင်နွှဲနေကြသည်ကား သာမည၊ အဓိက လမ်းနှစ်သွယ်တွင် အဘယ်လမ်း လိုက်ရမည်ကို တွေဝေလျက် အရွေးမှား ကြခြင်းလောဟု တွေးတောစရာ ဖြစ်နေပေသတည်း။ ။

စလေဦးပုညနှင့် လူပြန်တော် ဦးဆန်း

တရွာတည်းသားချင်း

ရှင်ပုညဘိဝေ (ခေါ်) ဦးပုညနှင့် ဦးဆန်းတို့ ပြဿနာတွင် အထွေအထူး အရင်းခံ အကြောင်းဟူ၍ ပြောပလောက်အောင် မရှိပေ။ ဦးဆန်းသည် စလေ ဇာတိဖြစ်၍ ဦးပုညနှင့် တရပ်ထဲသား ဖြစ်လေသည်။ ဆရာတော် လူထွက်ကြီးလည်း ဖြစ်၏။ ဆရာဆန်း၏ အခြေအနေမှာ မည်သို့ မည်ပုံ ရှိသည်ဟု အသေအချာ မပြောနိုင်သော်လည်း၊ ရှင်ပုညဘိဝေလောက်မူ အဆင်ပြေပြေ နေရာတကျ ရှိဟန် မတူပေ။

ရှင်ပုညဘိဝေ (ခေါ်) ဦးပုညသည် ရဟန်း ဘဝဖြင့် ဖြစ်စေကာမူ စာဆိုမှု၌ တဖက်ကမ်းရောက် တတ်မြောက်နေပြီ ဖြစ်၍ အောင်မြင် ကျော်ကြားမှုများစွာ ရလျက် ရှိသည်။ 'ရှင်ပုည၊ ရှင်ပုည' ဟု နာမည် တလုံးနှင့် ကြွားကြွားဝင့်ဝင့် နေထိုင်နိုင်သည့် အဆင့် ရှိနေပေပြီ။ ဦးပုည၏ အရှိန်အဝါမှာ တရှိန်ရှိန် တက်၍ တထိန်ထိန် လင်းလျက် ရှိပေသည်။

ဗန်းမော် ဆရာတော်ကြီးကို အကြောင်းပြု၍ မင်းပါး စိုးပါးသို့ ဝင်နိုင် ထွက်နိုင်ဟန် ရှိ၏။ ဦးပုည၏ ဂုဏ်ရည်ကြောင့် ဆိုင်ရာများကလည်း တလေးတစား အလေးထားဟန် ရှိလေသည်။ ယင်းသို့ဖြင့် စလေဦးပုညနှင့် မင်းပါးစိုးဝင်တို့ အကူးအလူး အဆက်အသွယ် များခဲ့တန်ရာ၏။

ဆရာ ဦးဆန်းသည် ဦးပုည၏ နေပုံ ထိုင်ပုံ သဘောကို ကျေနပ် နှစ်သက်ဟန် မရှိပေ။ မျက်စိ စပါးမွှေး စူးဟန် ရှိ၏။ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းမှာ အကြောင်းမဲ့ကား မဟုတ်ပေ။

ဦးပုညသည် တရပ်ထဲ တရွာထဲသားချင်း ဖြစ်လျက် လူတလုံး သူတလုံး အကျော်ဒေးယျ နေထိုင်ပြီး၊ မိမိမှာမူ အညကြ မထင်မရှား ဘဝနှင့် ဖြစ်သလို စခန်းသွား နေရခြင်းကြောင့် ဇာတိကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်တတ်သည့် အတိုင်း မနာလို ဝန်တိုမှု ဖြစ်ဟန် ရှိလေသည်။ နောက်တခုမှာ ဦးပုည ဤသို့ စာပေ ရေးသား စပ်ဆို၍ အဟုတ်အဟတ် လုပ်နေခြင်းမှာ ဘုရင်ကို မျက်နှာလို အားရ လုပ်နေခြင်း၊ အလားအလာ အခွင့်အခါကောင်းကို မြှော်လင့်၍ လုပ်နေခြင်း ဟု ဦးဆန်းက ယူဆမိလေသည်။ ရှင်းရှင်း ဆိုရလျှင် ဘုရင်ကို ကပ်ဖားယပ်ဖား လုပ်နေသည်ဟု မြင်သည်။

မင်းပါးစိုးခွင် ဝင်ချင်သူလော

ထို့ကြောင့် ဆရာတော် လူထွက်ကြီး ဦးဆန်းက ဦးပုညနှင့် ပတ်သက်၍ ဤသို့ ကောက်ချက် ချလိုက်၏။ "ဦးပုညဆိုသူမှာ မင်းပါးစိုးခွင် ဝင်ရလေအောင် ကြံဆောင် အားထုတ်ရှာသည်။ သို့ရာတွင် ချောမှာ ဇာတာညံ့ဖျင်း ယိုယွင်းသူ ဖြစ်၍ အလိုဆန္ဒ အတိုင်း မပြည့်စုံရှာ" ဟူသော သဘောဖြင့် ...

"ရှင်ပုညဘိဝေသည်၊ လောကကို လိုက်စား၍၊
မင်းပါးစိုးခွင်၊ ထွက်ဝင်ရအောင်၊
ကြံဆောင်အားဆဲ၊ ငါတကားခဲသော်လည်း၊
မင်းပွဲသို့မဝင်နိုင်၊ ဓာတ်စုတ်တိုင်ယွင်း၊
ထိုဇာတာတော် ညှိုးသောကြောင့်၊ စိတ်လိုတိုင်းမပြီး"

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ...

"ရှင်ပုညဘိဝေသည် မင်းခစား မင်းမူဆောင်၊ မင်းမြှောင်မင်းကပ် ရှင်လျှပ်ရှင်မွှေ၊ ပေသာပေ၊ တူသာတူ၊ ဘိက္ခုကြီးပဂေး၊ ဝိနည်းမှာဝေးစွ၊ ရှေးအတိတေ၊ ပုဂံပြည်တွင်၊ ဆံကေလာ လက်လေးသစ်၊ မုတ်ဆိတ်မွှေး ဗလပုစ်၊ မဲညစ်သည့် စိဝရံနှင့် တာတေလံ အကျင့်ဆိုးသော ရှင်သိုးတကာ ထက်ခေါင်ကြီး၊ ရှင်မထီးတို့ကဲ့သို့" ဟူ၍ လည်းကောင်း ဝေဖန် ရေးသားလိုက်သည်။

စင်စစ် ဦးပုညကို ဦးဆန်း ဆို၍သာ ဆိုသည်။ ဦးပုညမှာ မာန အလွန်ကြီးသည့် သူပေတည်း။ သူ့မာနကို ဘယ်သောအခါမှ အောက်ချရိုး မရှိပေ။ သူ ဘယ်လို လူစားမျိုး ဖြစ်ကြောင်းကို ကနဦးကပင် ဖော်ထုတ် ကြွေးကျော်ခဲ့သူ ဖြစ်၏။ သူ့အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းထားချက်မှာ ...

"မာရ်နတ်ဇာတာကို ရ၍၊ မာနအမျက်၊ ခက်ခက်ကျိတ်ကျိတ်၊ စိတ်မီးလျှံတောက်၊ လူအောက်မခို၊ လူကိုမကြံ၊ အလိုအလျောက်၊ စိတ်နောက်ကိုပါ၊ ပြုတတ်ရာ၏"

ဤသည်မှာ သူ့မာန၊
တဖန် ဆိုပြန်သည်မှာ ...

နဂိုပါဇာတာအလိုက်၊ ငါ့စရိုက် ငါ့အကြီး၊ မာနကံရာမှာ၊ ဥဒ္ဓံယာဝာဝဂ္ဂါ၊ ဘယ်လောက်
ဆင်းရဲတော့၊ တပဲမျှဝန်မချဘူး ...

ဤသည်မှာလည်း သူ့မာန။

လျှာတိုအောင် ရိတ်ပစ်မည်

"ကယ်မပါ၊ ကြည့်ရူပါ၊ ပြုစုပါ၊ ထောက်ပံ့ပါ။

မဲ့သွေ့သွေ့မျက်နှာနှင့်၊ ကိုယ်ချမ်းသာကြောင်း၊ ငယ်ပေါင်း စုတ်ပဲ့၊

နုနုနုသည်စကားများကို၊ မေ့မှားလို့ ဆိုမိလျှင်၊ လျှာတိုအောင်ရိတ်ချင်၏"

ဟု ကြွေးကျော်ခဲ့သည့် သူ့မာနကိုမှ သတိမပြု မဆင်ခြင် မစဉ်းစားတော့ဘဲ၊ အရမ်းကာရော ပြောချင်ရာ ပြောသော ဦးဆန်းကို ဦးပုည အလွန် မကျေမနပ် ဖြစ်မိလေသည်။ တရပ်ထဲ တရွာထဲသားချင်း ဖြစ်ပါလျက် ဤမျှ ရက်ရက်စက်စက် ပြောချင်း အတွက်လည်း အခံရ ခက်လေဟန် ရှိ၏။

ထို့ကြောင့် ^{††} "စာလုံးပေါင်း ၂၅,၀၀၀ နီးပါးမျှ ရှိသည့် မေတ္တာစာကြီးကို ရေးကာ ပြန်ပေး ချေပလေသည်။ နောင်သော အခါ ဦးပုည 'ပြန်ပေး မေတ္တာစာ' ဟု ထင်ရှားလေသည်။ ထိုမေတ္တာစာသည် ပိဋကတ်ကြောင်း၊ သိုက်ကြောင်း၊ ဓာတ်ကြောင်း၊ ဆေးကြောင်းတို့ဖြင့် မိုးမွန်လျက် ရှိသည်။ ရန်ဖြစ်နေသော သူသည် စကား ရွှင်တတ်သည့် အတိုင်း ဦးပုညသည် ဤမေတ္တာစာတွင် အထူး စကား ရွှင်လေသည် ဆရာတော် လူထွက်ဖြစ်သော ဦးဆန်းကို ပါဠိ စကားလုံးများနှင့် ပြန်၍ ပြန်၍ ပေါက်ကာ ရန်တွေ့သည်မှာ အားကျရတော့ မလိုလို၊ ရယ်ရတော့ မလိုလို၊ ကြောက်ရတော့ မလိုလို ရှိလေသည်။ ထိုမေတ္တာစာ အစပိုဒ်တွင် ကြည့်ရုံမျှနှင့် ဦးပုည ရန်တွေ့ပုံကို သဘောပေါက်နိုင်သည်။"

"စေတနာ့ပလဝ၊ သိနေဟကြောင့်၊ မေတ္တာသုတ် တစောင်လုံးကို၊ ပုဒ်မပါကျုံးပြီးလျှင်၊ မေတ္တာတုံးကြီးကြီးဖြင့်၊ ရိုးတိုက်၍ ပို့လေ့ရှိသော အမရပူရ ရွှေမြို့တော်၊ ဗန်းမော်တိုက်နေ၊ ရှင်ပုညဘိဝံသ၊ ဇေယျဝိဘင်္ဂ၊ လျင်မြန်စီရေး၊ မှာစာပေးလိုက်သည်၊ ဒေးတီတိ ဒါယကာ ဆရာ ခေါ် ဦးဆန်း"

ဟု အာလုပ်ပုဒ်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်၍ ပြန်၍ ပြန်၍ ပက်လိုက်သည်မှာ အချက်ကျ လှပေသည်။ မေတ္တာစာထဲတွင် ပါသည် ...

"မေတ္တာသုတ် တစောင်လုံး ပုဒ်မကျုံးပြီး ဆိုသော စကား၊ မေတ္တာတုံးကြီးကြီးဖြင့် ရိုးတိုက်၍ ပို့လေ့ ရှိပါသော စကား၊ ဒေးတီတိ ဒါယကာ ဆရာ ခေါ် ဦးဆန်း" ဆိုသော စကားတို့ကား ရိုးရိုးသားသား ပြောကြားချက်များ မဟုတ်ပေ။

ဦးပုည (ခေါ်) ရှင်ပုညဘိဝံသ၏ အစွန်းထွက် စကားများ ဖြစ်၏။ ဤကဲ့သို့သော စကားသစ် စကားဆန်းတို့ဖြင့် အကြမ်းအရမ်း အစွမ်းကုန် ရေးလိုက်ခြင်းဖြင့် ဆရာတော် လူထွက် ဦးဆန်း၏ အစွယ်ကို တခါတည်း ရိုက်ချိုးပြီး ဖြစ်တော့သည်။ ဦးဆန်းလည်း နောက်တဖန် ပြန်လုန်ဖို့ မဝံ့ရဲတော့ဘဲ 'ကျွဲပြ စီးမိသည် ကိန်းချိုး' ဖြင့် ကြောက်ဆုတ် ဆုတ် သွားသည်ဟု ထင်ရပေသတည်း။ ။

^{††} ဇော်ဂျီ၊ မင်းသုဝဏ်ရေး - 'စာပေလောက'၊ ၁၂၃။

ဦးဖိုးလှိုင် (ယောအတွင်းဝန်) နှင့် အင်းကန်း ဆရာတော် (ရွှေကျင်သာသနာပိုင်)

ဦးဖိုးလှိုင်နှင့် အင်းကန်း ဆရာတော်ကို မသိသူ အလွန်ရှားသည်။ ဦးဖိုးလှိုင်ဟု နာမည်ကြားရုံဖြင့် အဘယ်ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်ကြောင်းကို သဘောပေါက်ပြီး ဖြစ်သည့်နည်းတူ၊ အင်းကန်း ဆရာတော် အရှင်ဝိသုဒ္ဓါစာရ ဆိုလိုက် လျှင်လည်း အဘယ်ကဲ့ သို့သော ထေရ်မဂ္ဂန်ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းစွာ သဘောပေါက်ပြီး ဖြစ် တော့သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး နှစ်ဦးစလုံးမှာ မင်းတုန်းမင်းခေတ်၌ ထွန်းပေါက်ခဲ့ကြ သည်။ သို့ရာတွင် ဦးဖိုးလှိုင်နှင့်စာလျှင် အင်းကန်း ဆရာတော်မှာ အတန်ငယ်ဟန် ရှိပေသည်။ ခေတ်ပြိုင်ဟု ဆိုသော်ကား ရနိုင်ကောင်း တန်ရာပါ၏။ အင်းကန်း ဆရာတော်မှာ နာမည်ကျော် သီလုံးဆရာတော်၊ မဟာဗိုလ်ဆရာတော်၊ ရွှေကျင် ဆရာတော်တို့၏ တပည့်ရင်းချာ နည်းနာနိဿယ ဆက်ခံရရှိလိုက်ရကား ငယ် ရွယ်နုပျိုချိန်ကပင် ကျမ်းဂန်ပိဋက တတ်မြောက်လှသည့် ဆရာတော် တပါးဖြစ်၏။ သူ့ခေတ် သူ့အခါတွင် အင်းကန်း ဆရာတော်မှာလည်း သာသနာရေး လောကတွင် ထင်ပေါ် ကျော်ကြား၍ နေပြီပင် မဟုတ်ပါလော။



ယောမင်းကြီး ဦးဖိုးလှိုင်မှာမူ အထူး ဆိုဖွယ်ရာ မရှိ။ စာပေ ဗဟုသုတ ပြည့်စုံရုံ မျှမက အရည်အချင်း စူးရှ ထက်မြက်လှသည့် ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လေသည်။ အယူအဆ၊ အမြော်အမြင်နှင့် တွေးခေါ်မှု အပိုင်းတွင်လည်း အလွန် ထက်မြက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်လေသည်။ ရဲရင့် ပြတ်သားမှု၊ စေ့စပ် သေချာမှု အရာတွင်လည်း အလွန် အားထားရ သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး တဦးပင် ဖြစ်သည်။

ပဒေသရာဇ်ခေတ်တွင် ဦးဖိုးလှိုင်လောက် အသိအမြင် ထိုးထွင်း ကျယ်ဝန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ခေတ်မီ ရှေ့ပြေး သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ နိုင်ငံရေး အဘိဓမ္မာ ပြည့်ဝသော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး မပေါ်ပေါက်ခဲ့ဘူးချေ။ သူ့အမြဲ၊ သူ့အဝန်း၊ သူ့ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကျော်လွှား၍ ကမ္ဘာလူသား အရေးအရာ ပြဿနာမျိုး အထိ စိတ်ဝင်တစား စဉ်းစား ဆင်ခြင်၍ အလားအလာနှင့် လက်ရှိ ရုပ်ဝတ္ထု အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကို သုံးသပ်တတ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကား တကယ်ပင် ရှားပါးလှပါ၏။

ပဒေသရာဇ်ခေတ်တွင် ကြီးပြင်း၍ ပဒေသရာဇ်၏ ထမင်းကိုလည်း နပ်မုန်မုန် စားကာ ပဒေသရာဇ် အဆောက် အဦကြီး ခိုင်မြဲ တည်တံ့ရေး အတွက်လည်း တာဝန် အရှိဆုံး နေရာမျိုးမှ ထမ်းရွက် နေရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးက ပြည်သူ၏ လွတ်လပ်စွာ ရေးသား ပြောဆို ကိုးကွယ် ယုံကြည်နိုင်ရေး ဖြစ်သည့် ဒီမိုကရေစီ စနစ်နှင့် လွတ်တော် အာဏာကို မျှော်ခေါ် တောင်းဆို လိုက်ပုံမှာ အံ့ဘနန်း ဖြစ်ဖွယ် ရှိလှချေ၏။

သူ့ခေတ် သူ့အခါတွင် ဦးဖိုးလှိုင်ကို မှီနိုင်သူ ဟူ၍ မရှိသလောက်ပင်။ နိုင်ငံ ထူထောင်ရေးနှင့် နယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ရေး အတွက်လည်း ကနောင်မင်းသားနှင့် တွဲဖက်၍ တိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲခဲ့သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်၏။

ဦးဖိုးလှိုင်နှင့် ပတ်သက်၍ အံ့ဩဖွယ် ကောင်းလှသည့် အချက်မှာ တိုင်းရေးပြည်ဝန်ကို မအားမလပ် အပတ်တကုတ် ထမ်းဆောင် နေရသည့် ကြားမှာပင် အချိန်လှ၍ စာကြည့်မပျက်၊ စာရေး မပျက်ဘဲ စွဲစွဲမြဲမြဲ စာပေဝန်ကိုလည်း သည်ပိုးခဲ့သည့် အချက်ပင် ဖြစ်၏။ ဦးဖိုးလှိုင်သည် ပါဠိ၊ သက္ကဋ၊ ဘင်္ဂလီ၊ နာဂရီတို့ကိုလည်း ချေချေ ငံင် တတ်ကျွမ်းသူ တဦး ဖြစ်သည်။ လက်တင်ဘာသာကိုလည်း တဖက်တလမ်းမှ လေ့လေ့လာလာ ရှိလေသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် ဆေးကျမ်း၊ ဓာတ်ကျမ်းများကို ကမ္ဘာဆေးနည်းတို့နှင့် ယှဉ်၍ သိပ္ပံနည်းကျ ခေတ်မီမီ ရေးသားနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယောမင်းကြီး ဦးဖိုးလှိုင် ရေးသားခဲ့သည့် ကျမ်းမှာ များပြားလှ၏။ မှတ်မိသလောက် စာရင်း တင်ကြည့်လျှင်ပင် ဤမျှအထိ ရှိပေ၏။ ကျမ်းများမှာ ...

- ၁။ ရာဇဓမ္မသင်္ဂဟကျမ်း
- ၂။ ဝိမုတ္တိရသကျမ်း
- ၃။ ကာယာနုပဿနာကျမ်း
- ၄။ ဥတုဘောဇနကျမ်း
- ၅။ လိလာဝတီကျမ်း
- ၆။ အဿဘောဒကျမ်း
- ၇။ သဒ္ဓသင်္ဂဟကျမ်း
- ၈။ လိပိဒီပိကာကျမ်း
- ၉။ မဟာသမတဝိနိစ္ဆယကျမ်း
- ၁၀။ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ဆယ်ပါးကျမ်း
- ၁၁။ နုဝသိဒ္ဓန္တလက်ရိုးကျမ်း

- ၁၂။ အလင်္ကာနိဿယကျမ်း
- ၁၃။ မဟာသုဇာတကဗေဒင်ကျမ်း
- ၁၄။ နုံးခြင်းပျက်စာစောင်
- ၁၅။ နိဗ္ဗာနဒီပကစာတမ်း
- ၁၆။ ဝိဇယသုတ်
- ၁၇။ သံဇ္ဇသုတ်
- ၁၈။ အဘူတသာဂရကျမ်း
- ၁၉။ ဓာတုပြသံသကျမ်း

စသည်တို့ ဖြစ်သည်။ စာရင်းထဲ မပါဝင်သေးသည့် ကျမ်း အချို့လည်း ရှိသေးသည်ဟု သိရသည်။

ယင်းသို့လျှင် ယောမင်းကြီး ဦးဖိုးလှိုင်သည် ဂန္ထဝင်တွင် လိုအပ်သည် ထင်သည့် အတတ်ပညာ အသိပညာ တို့ကို တချပြီး တခု စုစည်း ရေးသား၍ ပညာပေး လမ်းစဉ်ကြီးကို တစိုက်မတ်မတ် လိုက်ခဲ့လေသည်။ လူများ အတွက် ဘာလိုအပ်နေသည်။ ဘုန်းကြီး လောကတွင်း ဘာလိုအပ်နေသည်ကို စေ့စေ့ငု ကြည့်ရှု၍ အခါအားလျော်စွာ ရေးသား စီရင်၍ လမ်းပြခဲ့လေသည်။

တရံခါသော်၊ ဦးဖိုးလှိုင်နှင့် ကင်းဝန်မင်းကြီး ဦးကောင်းတို့ တွေ့ဆုံရာမှ စာပေ ဆွေးနွေးခန်းသို့ ရောက်ရှိ လာကြလေသည်။

"ကိုရင်ကောင်း စာနု စာယဉ်ကို စီကုံးဖို့ တယ်ပြီး ဝါသနာ ကြီးနေတာကိုး"

မင်းကြီး ဦးကောင်းက ပြုံးပြုံးရယ်ရယ်နှင့် တိတ်ဆိတ်စွာ နေရင်း ဆက်လက် ပြောဆိုမည့် ဦးဖိုးလှိုင်၏ စကား ကို စောင့်ငံ့နေလေသည်။

"သည်လောက် ဝါသနာကြီးရင် သီဟိုဠ် အလင်္ကာကို သဘောပေါက်အောင် ကြည့်ပေးရော?"

(ရွှေမန်း ဆရာတော်ကြီး မိန့်ဆိုချက်ကို ရွှေသွေး မှတ်တမ်းတင်သော 'ယောအတွင်းဝန် အတ္ထုပ္ပတ္တိ'၊ ၈၀၊ ၈၁။)

ဦးဖိုးလှိုင်၏ အကြံပေးချက်ကို ကင်းဝန်မင်းကြီးသည် လွန်စွာ သဘောကျ လေသည်။ သို့ရာတွင် သီဟိုဠ် အလင်္ကာကို သဘောပေါက်အောင် ကြည့်ရှု လေ့လာရန်မှာ ပါဠိ သက္ကဋ နိုင်နင်းမှ ဖြစ်မည်။ ကင်းဝန်မင်းကြီးသည် ပါဠိ သက္ကဋကို နိုင်နင်းသူ မဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် ပါဠိ သက္ကဋကို ကောင်းမွန်စွာ တတ်ကျွမ်း နားလည်သော ယောမင်းကြီး ဦးဖိုးလှိုင်အား အလင်္ကာနိဿယ ရေးသားပါရန် တိုက်တွန်းရလေသည်။ ကင်းဝန်မင်းကြီး တောင်းပန်ချက် အတိုင်း ဦးဖိုးလှိုင်သည် သုဗောဓာလင်္ကာရကျမ်း၏ အဖွင့် နိဿယကို သက္ကရာဇ် ၁၂၄၂ ခု တန်ဆောင်မုန်း လဆန်း ၁၀ ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့တွင် ပြီးပြည့်စုံအောင် စီရင် ရေးသား ပေးခဲ့ပေသည်။

ပြည်သူ့ ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဥတုဘောဇန ကျမ်းကြီးကို တခမ်းတနား ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရေး၍ ကျေးဇူးပြုခဲ့လေသည်။

နယ်ချဲ့၏ ခြိမ်းချောက်မှုကို အချိန်နှင့်အမျှ ခံနေရသောကြောင့် မျိုးချစ်ပီပီ နယ်ချဲ့ကို အဘယ်ကဲ့သို့ တွန်းလှန် တိုက်ခိုက်၍ ယှဉ်ပြိုင်ရမည်ကို ကနောင်မင်းနှင့် အတူ ကြိုးစား အားထုတ်ရာမှ ဆက်သွယ်ရေး အတွက် အထောက် အကူ ဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်၍ ကြေးနန်း ဆက်သွယ်ရေး စကားပြော အတိုကောက် အဖွင့်ကျမ်း ဖြစ်သော 'လိပိဒီပိကာ' ကျမ်းကို ရေးသား၍လည်း နှင်းအပ်ခဲ့ပြန်သည်။

ဤမျှအထိ ဦးဖိုးလှိုင်ကား ထောင့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်ပေသည်။

ရဟန်းတော်များ အတွက်လည်း လှမ်း၍ မြော်၍ ကြည့်လိုက်သေး၏။ သီဟိုဠ်ထွက် သဒ္ဒါ ကျမ်းကြီးများကိုချည်း အပန်းတကြီးနှင့် ဖတ်ရှုနေ၍ ပင်ပန်းလှသော ရဟန်းတော်များ အတွက် အချိန်တိုတိုဖြင့် တတ်မြောက်စေရန် 'သဒ္ဒသင်္ဂဟ' ကျမ်းကို စီမံ ရေးသား ပြန်လေသည်။ နောက် ဝိပဿနာ အလုပ်နှင့် ပတ်သက်၍ နည်းပေး လမ်းပြ ညွှန်ကြားသည်မှာ အားစရာ မရှိသည်က တကြောင်း၊ မရှင်းမလင်း မပြတ်မသားက များသည်က တကြောင်းတို့ ကြောင့် 'ဝိမုတ္တိရသ' ကျမ်းကို ကြိုးပမ်း ပြန်သည်ဟု ဆို၏။

ဤကျမ်း နှစ်ကျမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဤသဘောထားများကြောင့်ပင် အင်းကန်း ဆရာတော်နှင့် ပြဿနာ ဖြစ်ပွားရခြင်းပေတည်း။ ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်က ဝေဖန် တိုက်ခိုက်တော့သည်။

မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော် အရင်ဝိသုဒ္ဓသည် ၁၂၆၇ ခုနှစ်တွင် 'ဆိဒ္ဓပိဓာနနီ' ကျမ်းကြီးကို ရေးသား စီရင်လေ သည်။ 'ဆိဒ္ဓပိဓာနနီ' ၏ အဓိပ္ပာယ် အချုပ်မှာ "ဆင်းရဲလွန်စွာ သံသရာ နောင်အိမ်၊ ပူရိန်လောင်ပြင်း၊ သုံးဝဋ်တွင်းမှာ လွတ်ကင်းဖို့ရာ၊ နိဗ္ဗူတာသို့၊ လျင်စွာရောက်ကြောင်း၊ တရားကောင်းနှစ်ဆီ၊ ပါရမီကုသိုလ်မျိုး၊ အဖိုးထိုက်တန်၊ အထည်မှန်ကို ယူရန်မရ၊ ဖိုးလျှောကျအောင်၊ ကွဲခြဲဖြုန်းတီး၊ ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်သော ပေါက်ပြတ်ကွဲအက်၊ ပက်စက် ပတ်သေးတို့ကို" ဖာထေး ပိတ်ဆိုတတ် ပိတ်ဆိုရာ ပိတ်ဆိုကြောင်း ဖြစ်၍ 'ဆိဒ္ဓပိဓာနနီ' မည်ကြောင်းဖြင့် အမှာစကား ရှိလေသည်။

ထိုကျမ်း စီရင်သည့် အချိန်တွင် အရှင်ဝိသုဒ္ဓသည် အင်းကန်း ရွှေကျင် ဆရာတော်ကြီးအဖြစ် ထင်ရှား ကျော်ကြား၍ နေပေပြီ။ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ မဟာနာယက ဥက္ကဋ္ဌကြီးလည်း ဖြစ်နေပေပြီ။ စာပေသုတ ပါရဂူကြီး အဖြစ် သာသနာရေး လောက၏ ကျောက်ထီးတန္တူ အလေးပြုနေရသည့် အချိန် ဖြစ်ပေသည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် 'ဆိဒ္ဓပိဓာနနီ' ကျမ်းကြီးကို စီရင်ရေးသားချိန်တွင် ရှေးဖြစ်ဟောင်း ပြန်ပြောင်း အောက်မေ့ဟန် ရှိလေသည်။ အဖာ အထေးတို့ဖြင့် ပြန်ထလာဟန် ရှိလေသည်။ ထို့ကြောင့် ယောမင်းကြီး၏ 'ဝိမုတ္တိရသ' ကို တဖန် ပြည်လှည့်၍ ဆန်းစစ် ခဲ့ပေတည်း။

ဆရာတော်သည် အမှားအမှန်ကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ဆုံးဖြတ်စွမ်းသည့် ပဋိဘာန ဉာဏ ပါရဂူ ဟူဟူစလောက် ပေါက်ရောက် ပြည့်ကြွယ် နေသည့် အချိန်လည်း ဖြစ်ရကား ယောမင်းကြီး ဦးဖိုးလှိုင်၏ နာမည်ကျော် 'ဝိမုတ္တိရသကျမ်း' ကြီးကို ဤသို့ စစ်တမ်း ထုတ်လိုက်လေသည်။

**... ယခု ကာလတွင်လည်း ရွှေပြည်ဝန် မြစ်ကွေးမြို့စား အုတ်ကျောင်းကြီး ဒါယကာ ယောမင်းကြီး ရေးထုတ်သော ဝိမုတ္တိရသ စာအုပ်၌ လူတို့နှင့် စပ်ဆိုသော ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလ တို့ထက် ဤအာဇီဝဋ္ဌမက သီလသည် မဂ္ဂင်သုံးပါးနှင့် တိုက်ဆိုင်မိသည်။

ဒါန၊ အပစာယန၊ ဝေယျာဝစ္စ၊ ပတ္တိဒါန၊ ပတ္တာနုမောဒနာ၊ ဓမ္မသာဝန၊ ဓမ္မဒေသနာကုသိုလ်၊ မေတ္တာ - အစရှိသော ကုသိုလ်များ ဖြစ်အောင် အားထုတ်သော ဝိရိယ၊ ဝိတက်၊ သတိတို့သည် လည်းကောင်း၊ လက္ခဏာရေး သုံးပါး၊ နာမ်ရုပ် တရားတို့၏ သဘာဝ ဓမ္မမှ တစ်ပါး အခြားသော အရာများကို သိသော ပညာတို့သည် လည်းကောင်း၊ မုချ တိုက်ရိုက် မဂ္ဂင် မဖြစ်နိုင်၊ လျင်မြန်စွာ မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း မဟုတ်နိုင်။

မုချ မဂ္ဂင်ရစ်ပါး မဟုတ်သော ဒါန အပစာယန ဝေယျာဝစ္စ အစ ရှိသော ကုသိုလ်တို့၌ မဂ္ဂင်ရစ်ပါး ဟူသော ကံသည်လည်း သောတာပတ္တိ အစရှိသော ဖိုလ်လေးပါး ဟူသော အကျိုးမရှိ ကာမရူပ အရူပတည်း ဟူသော ဘုံသုံးပါးတို့၌ ပဋိသန္ဓေ ဟူသော အကျိုးသာ ရှိသည် ဖြစ်၍ သံသရာစက်မှ မလွတ်မထွက်နိုင် - ဟူ၍ ...

ယခု ဘဝ ယခု ချက်ချင်း မဂ်ဖိုလ်ရအောင် အားထုတ်ကြ ပေကုန်သော အတ္ထဒတ္တ မထေရ် စသည်တို့ ကဲ့သို့ အားထုတ် စေလိုသော သမ္မာဆန္ဒ အစလသဒ္ဓါ တရားဖြင့် ဒါန၊ ငါးပါးသီလ စသည်ကို စဉ်းငယ်နိုင်၍ အာဇီဝဋ္ဌမက သီလကိုသာ များများကြီး မြှောက်ပင့်၍ မြင့်မြင့်ကြီး ရင့်ရင့်ကြီး အထက်သံနှင့် ရေးသော စကားကို တွေ့မြင်သည်။ တွေ့မြင်သည်နှင့် ဤအချက်သည် ပွက်ပွက်ဆူပူ ငြင်းခုံကြရမည့် အချက်တည်းဟု နှလုံးပြု၍ လည်းကောင်း၊ ကျမ်းပြု ဆရာ ယောမင်းကြီးကို နိုင်ငံအမျှ ဖောက်ထွင်းသော ပညာရှိမင်း မှတ်ထင်ခြင်း ရှိ၍ ယောမင်းကြီး စကားကို ယူ၍ ပြောဆိုရလျှင် ...

ကျဆုံး မှားယွင်းခြင်း မရှိနိုင်ရာဟု စိတ်ချသည် ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ အဆန်းအပြား အကျော် အစောကို ကြိုက်တတ်သော သူတို့က ဆူဆူညူညူ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွား စကားများစေလို၍ 'ဝိမုတ္တိရသ' စာအုပ်၏ သဘော အဓိပ္ပာယ်ကို မမြင်၊ ရှေ့နောက်ကိုလည်း မဆင်မခြင်၊ မထောက်ဆ။ ဝိမုတ္တိရသ စာအုပ် အဆိုတွင် ရွှေမျှမက အာဇီဝဋ္ဌမက သီလမှသာ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်း သီလ မှန်သည်။ ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါး သီလ စသည်တို့ကား မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း သီလ မဟုတ်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အလွန် အလိမ္မာ ပညာမဲ့လှသော သူအချို့တို့က ငါးပါးသီလ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့ သီလဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပြောဆိုကြ ငြင်းခုံကြ ဝိဝါဒ ဖြစ်ကြသည်များကို ကြားသိရလေသည်။

နွားတိုက်၊ ကျွဲတိုက်၊ ကြက်တိုက်၊ လှည်းပြိုင်၊ မြင်းပြိုင်၊ လူပြေးပြိုင် အလောင်းအစား ဝါသနာ ပါသော လူများကလည်း ထိုကဲ့သို့ စကားထူး စကားဆန်းကို ပြောဆိုတတ်သော ဘုန်းကြီး ရဟန်းများ ပေါ်လာလျှင် သဒ္ဓါစုံမက် နှစ်သက်ကြည့်ညှိ ရှိသေ မြတ်နိုးလေဟန်နှင့်သော် လည်းကောင်း၊ အဝတ်ပုဆိုးကို ခိုးယူ လုယက်လိုက်၍၊ သစ်ရွက်ကို စပ်၍မှ မဝတ်တတ်ဘဲ အဝတ်မစီး အချည်းအနီး တုံးတလုံး ရောက်လာသော ပုရာဏကသယ၊ မက္ခလိဂေါသာလ စသော နဂုတက္ကဒွန်းကို အလွန်အလို နည်းပါးသော ရဟန္တာဘုရားဟု ထင်မှတ်၍၊ လေးမြတ် ကိုးကွယ် ပူဇော်ကြသော လူမိုက်တို့ ကဲ့သို့ အကြောင်းအကျိုး အကောင်းအဆိုးတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိမြင်တတ်သော သဘော ပဋိဘာန ပညာဉာဏ် ကင်းမဲ့သည် ဖြစ်၍သော် လည်းကောင်း၊ ပစ္စည်း လေးပါးတို့ဖြင့် ချီးမြှင့် ထောက်ပံ့ အားပေး အလေးဂရု အရေးကြီး ပြု၍ သူဆရာသည် ငါ့ဆရာသည်ဟု တခုခု ဇရပ်၌ တွဲစပ်ပူးဆိုင်၍ ဆရာပြိုင်ပွဲ ကျင်းပကြရာ ဝိရဒ္ဓဝသီ မိစ္ဆာဝါဒီ ဆရာများကလည်း တိုက်ကြက်ကို အတက်ဆက်၍ ကြက်ပွဲမှာ ချသည့်အခါ ...

တောင်ပန်လည်ဆံ တလလနှင့်၊ တကြွကြွ တွန်မြည်၊ လည်ထောင် သကဲ့သို့၊ လူလှော် လူနောက် လူကသောက် ကရောက်တို့၊ ချီးမြှောက် အားပေး ကြသောကြောင့် အရေးတပြု၊ တမော်မော် တကြွကြွ

** မဟာဝိသုဒ္ဓရာမ ဆရာတော်ရေး 'ဆိဒ္ဓပိဓာနနီကျမ်း'၊ ၄၀၈၊ ၄၁၂၊ ၄၂၂။

ရောက်ရာ ရောက်ရာ ဌာန၌၊ ဝိဝါဒ စကားကို ပြောဆိုခြင်းနဲ့၊ အာဂုံယုတ္တိ၊ ကျမ်းဂန်သိမြင်၊ ပညာ သမာဓိရှင်တို့က၊ ခွေးရူးကလေးကို၊ အလေးမထင်၊ အရေးမဆင်၊ မဖက်ပြိုင်ချင်၊ ဖဲကျည် ရှောင်သွေ နေကြသည့်အခါ၊ မိမိကပင် အရေးသာသာ၊ လူလိမ္မာ ပညာရှိ အထင်ရောက်၊ ဝါးလက်ခုပ်ကို၊ နောက်ထိုင် ညာသမား တကာများကလည်း အံအားပုံထောက်၊ ဝိုင်း၍ မြှောက်သည်နှင့်၊ ပျံမလောက် လွင့်မလောက် စိတ်ကြီး ဝင်မြှောက်ဆဲတွင် အတော်အသင့် ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် တွေ့လျှင်ပင် မည်သည့် ဆရာ စီရင်သည့် စာအုပ်တွင် တွေ့မြင်၍ ပြောဟော ပေးသည်ဟု ဆရာကို ညွှန်းပြလျှင် မထောင်းသာ။ မှားယွင်းလျှင် စာအုပ်ရှင် အပေါ်၌သာ ရှိသည်ကို မိမိကိုယ်တိုင် ကျမ်းဂန် တွေ့၍ သိသလိုလို စာအုပ်ထက် ပိုမို၍ ပြောဆို၍ ထားမိကာ အကဲ ယုတ်လိမ့်မည်လည်း အထင်ရှိသောကြောင့် ဆရာရှိသည် စာအုပ် အဆို ရှိသည်ဟု မညွှန်းပြနိုင်၊ ကျမ်းဂန်လည်း မနိုင်၊ စွဲကိုင် ဖော်ပြဖို့ရာ သာဓကလည်း မရသောကြောင့် ဘိမိသေန စစ်သူကြီး မစင်ပါ သကဲ့သို့၊ မစင်ပါ မတတ် ပရိသတ်ထုကြီးထဲတွင် ကစဉ့်ကရဲ အရှက်ကြီး ကွဲတတ်သည်။ သို့အရှက်ကွဲသည် များကိုလည်း သတင်းစကား သတင်းစာများ၌ သိကြား တွေ့မြင် ရလေသည်။

သို့ဖြစ်သောကြောင့် စကားထူး စကားဆန်း ပြော၍ ထင်ပေါ် ကျော်စော လာပေါ်ခြင်းကို အလို မရှိအပ်။ ဒါယကာတို့လည်း သာသနာ ပျက်စီးအောင် ဘုန်းကြီးချင်း မတိုက်အပ်။ မတိုက်ကောင်း မိမိ၏ စိတ်မကောင်းသည် ငရဲသို့ စောင်း၍ တွန်းချသကဲ့သို့ ဒုက္ခကြီး တွေ့ရအောင် ဆောင်လိမ့်မည်ကို သတိကြပ် ကြပ် ပြုအပ်သတည်း။

ဝိမုတ္တိရသ စာအုပ်ကို စီရင်သော အုတ်ကျောင်းတကာ ယောမင်းကြီးကို၊ သမ္မာဆန္ဒ၊ အစလသဒ္ဓါ ရှိသည်ဟု အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသနည်းဟူမူ အသိန်းမက အကုန်အကျ ခံ၍ မြောက်ပြင် အုတ်ကျောင်းကြီးကို ဆောက်လုပ်နိုင်သူ ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ သူ့သခင် မင်းတရားကြီး ညွှန်ပြရာ ငါတို့ ကျေးဇူးရှင် မဟာဗိုလ် ဆရာတော် ဘုရားကြီးကို တင်လှူပြီးလျှင် အုတ်ကျောင်းတိုက်မှာ သတင်းသုံးသည် ဖြစ်စေ ...

မဟာဝိသုဒ္ဓါ ရာမတိုက်မှာ သီတင်းသုံးသည် ဖြစ်စေ၊ ရံဖန်ရံခါ ကိုယ်တိုင် လာရောက် ဆည်းကပ်၊ နေ့တိုင်းမပြတ် ဆွမ်းကွမ်း လက်ဖက်၊ ကပ်ဆက် လှူဒါန်းနိုင်သူ ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ကြည်ညို သဒ္ဓါရာ တိုက်တာများက သံဃာတော် အများကို မကြာမကြာ ပင့်၍ ဆွမ်းလုပ်ကျွေးရာ ...

အဆောင်အကိုင် အမှုထမ်းသား ကျေးကျွန်များနှင့် တကွ လက်ဆုပ် လက်ကိုင် ကိုယ်တိုင် ဆွမ်းလိုက် ဟင်းလိုက်၍၊ သာဟတ္ထိက ဒါန ဖြစ်အောင် လှူဒါန်း ကျွေးမွေးနိုင်သူ ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အမှုတော်ကို ထမ်းရလျက် နန်းတော်သို့ ညီလာခံ မပြတ် ဝင်ရလျက်နှင့် နန်းတော်ကို ပြန်လျှင် ပြန်ချင်း အိမ်သို့ ရောက်သော် လျှပ်ပေး လော်မာ ကာမဂုဏ်နောက်သို့ မလိုက်ဘဲ တရားကျမ်းဂန် အရပ်ရပ်ကို နှံ့စပ်လှမှု ကြည့်ရှုမှတ်သား ကျမ်းဂန် ရေးသားပြုစု၍ ကာလကို ကုန်စေနိုင်သောသူ ဖြစ်သော ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ရာဇဝတ်မှု ကျ၍ အကျဉ်းထောင်မှာ နေရသော်လည်း ထောင်ထဲမှာပင် ကာယဂတာ သတိကမ္မဋ္ဌာန်း စသော ကျမ်းဂန်များကို ရေးသားပြုစုနိုင်သော တည်ကြည်ခြင်း သာမာန် ရှိသောသူ ဖြစ်သော ကြောင့် လည်းကောင်း ...

ဤဝိမုတ္တိရသ ကျမ်း၌ပင် သတ္တဇီဝ ပုဂ္ဂလ အတ္တဟု အသီးသီး စွဲလမ်း မှတ်ယူကြသော ကသည်း လူမျိုးတို့၏ အယူဝါဒ၊ ပသီ၊ ဟိန္ဒူပုဂ္ဂိုလ်၊ သိုးဆောင်း လူမျိုးများ၏ အယူဝါဒ၊ အတ္တ၊ ရူဇီဝ၊ ဤဒင်ဆိုးဟု ခေါ်ဆိုကြသော မိစ္ဆာဒဿန အတ္တကို ပယ်ချ၍ အနတ္တကို အကျယ် ဝိတ္တာရ ဘုရား အလိုတော်ကျ သက်ဝင် ယုံကြည်စွာ ဆုံးဖြတ်သောသူ ဖြစ်ပေသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဝိမုတ္တိရသ၌ အာဇီဝဋ္ဌမက သီလကို မြှောက်ပင့်၍ ကြွင်းသော ဒါနတို့က စဉ်းငယ်နှိပ်ချ ရေးသားသော စကားတို့ကို အမှီပြု၍ ကြည့်ရှုလေ့လာ သဒ္ဓါပါးနဲ ပစ္စည်းမဲ့တန် မိစ္ဆာဆံသော လူတို့က ဒါနကို ပြုလျှင် သံသရာ ရှည်လျားသည်။ ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလသည် မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း သီလ မဟုတ်ဟု ပြောဆို၍ ဥပုသ်စောင့်သူ အလှူပေးသူများပင် အားနည်းဖို့ရာ သာသနာတော်၏ ဘေးရန် သဂ္ဂန္တရာယ်၊ မဂ္ဂန္တရာယ် ဖြစ်ဖွယ်ရှိ၏။

ဝိမုတ္တိရသ စာအုပ် စကားဆိုချက်ကို ပယ်ဖျက်လိုသောကြောင့် ဝိမုတ္တိရသ ကျမ်းဆရာ၌ ဟုတ်မှန်သမျှ ဂုဏ်ကျေးဇူးများကို ထင်ရှား ကြားဖူး သိမြင်ရာ အတော်အသင့် ချီးမြှင့် ဖော်ပြ လိုက်ပေသည်။

မြတ်စွာဘုရား သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မူစဉ် အခါ ပိလိန္ဒဝစ္ဆ အမည်တွင်သော ရဟန္တာ အရှင်တပါးသည် ဘဝငါးရာ ဆက်ကာ ဆက်ကာ မင်းမျိုး၌ ဆက်ခဲ့လာ၍ စိတ်ကြီး ဝင်တတ်သော မာန ဝါသနာထုံ ပါသောကြောင့် သူတပါးကို သူယုတ်မာ 'ဝသလ ဝသလ' ဟု ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုလေ့ ရှိသကဲ့သို့၊ ဝိမုတ္တိရသ ဆရာလည်း ဘာ ဘိုး၊ ဘေး အဆက်ဆက်က စာရေးကြီး ဝင်းတော်မှူး စသည်ဖြင့် ရာထူး ဌာနန္တရနှင့် ဆင်းသက်၍ လာခဲ့သော အဆက်ဆက် မင်းမျိုး၌ ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းမင်းကို လုပ်ကြံ ပုန်ကန်မည်ဟု ပဉ္စမ သင်္ဂါယနာတင် မင်းတရားကြီး ညီတော် နောင်တော်တို့ ရွှေဘိုသို့ ထွက်တော်မူသော

အခါ သာမဏေ အဝတ်ကို လဲချွတ်၊ နောက်တော် လိုက်ပါ၍ အမှုတော်ကို ထမ်းခဲ့သော လူယုံငယ်ကျွန် ရင်တွင်းသား ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ မဂဓ သက္ကဓ ကျမ်းဂန် အရပ်ရပ်ကို တတ်သိ လိမ္မာသော ပညာရှိ ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အတန်အရာ မာန ဝါသနာ ရှိ၏။

ရတနာပုံမြို့သစ် တည်ထောင် ဖန်ဆင်းမည်ဟု မင်းတရားကြီးနှင့် တကွ အမရပူရမြို့က လာ၍ မြို့ရာ နှင်းကြသည့် အခါ 'ဤနေရာမှာ သင့်လျော်သည်ဟု လက်ညှိုး ညွှန်ပြသော ရှင်ဘုရင့် လက်ပေါ်ကို ကျော်၍ ဟိုနေရာမှာ တော်ပါကြောင်း' နှင့် တင်ဖူးသောကြောင့် နောင်ရာဇဝတ် သင့်ရောက်သည့် အခါ ငဖိုးလှိုင် ငါ့ လက်ညှိုးပေါ်များကိုပင် ကျော်၍ လက်ညှိုး ထိုးသေးသည်။ မာနကြီးသည်ဟု မြည်တွန် တောက်တီးသည် ဟူ၍ ကြားရဖူး၏။ ရှင်ဘုရင်ကိုတောင် အရိုအသေ နည်းသေး၏။ သူတပါးတို့ကို မူကား ဆိုဖွယ်ရာ မရှိ။ မိမိထက် အသက်ကြီးသော ပိဋကတ်အုပ် မိုင်းခိုင်း အတွင်းဝန် ဦးယန်ကို ဌာနန္တရ နိမ့်သည့် အတွက် 'ငယန် ငါ့စာများကို ကြည့်ရှု၏လား' ဟု ပြောဆိုသည်ဟု ဦးယန် ပြောသည်များကို ကြားရဖူး၏။

ဆင်းရဲသား ကျေးကျွန် အဆောင်ကိုင်များကိုလည်း၊ 'ဟိုအကောင်လာခဲ့၊ သည်အကောင် သွားချေ' ဟု၊ အကောင် အကောင် အကောင်နှင့် ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုလေ့ ရှိ၏။ ထိုမာန အတွက်ကြောင့် မုန်းသူလည်း အတော်များ၏။ မိမိက မင်းထံ စိုးနား မင်းခစား၍ ကာမဂုဏ် ငါးပါးဟူသော ညွှန်ပွက်က မတက်နိုင်သေး သော်လည်း၊ စိတ်က အထက်ကျ၍ အတ္တဒတ္တ ဓထေရ် စသည်တို့ကို မြန်မြန်ကြီး မဂ်ဖိုလ်ရအောင် ကျင့်ကြံ အားထုတ် စေလိုသော သမ္မာဆန္ဒဖြင့် ဝိမုတ္တိရသ ကျမ်းကို ပြုစု စီရင်ပေ၏။

ယခုဘဝ မဂ်ဖိုလ်ကို ရနိုင်လောက်သော သဒ္ဓါ၊ ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ဝီရိယ၊ သဟိ၊ သံဝေဂဉာဏ် မဖြစ်ပေး လာသေးသောကြောင့် နောင်ရေး ပါရမီ ရင့်သန်ရုံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ရုံ နေသော ရဟန်းဖြစ်လျှင် စာပေ ကျမ်းဂန်ကို သင်အံ့ချပို့ ကြည့်ရှုရာမှ ရသော သီလကို တန်ဆာ ဆင်ယင်ခြင်း၊ သမထကို ဖြစ်စေ ပိပဿနာကို ဖြစ်စေ တခုခုသော ပါရိဟာရိယ ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်ကို လက်ဆုပ် လက်ကိုင် ရှိစေ၍ မိမိကိုယ်ကို အဖိုးမထိုက်မှန်း သိသလောက်၊ ရိပ်မိလောက်အောင် အမြဲ စီးဖြန်းခြင်း၊ သင့်ရာကျင့်ရာ ပွားများရာက ရမိ သဘောကျ ရှိသော တရား စကားတို့ဖြင့် ရောက်လာသော တပည့် သယံ၊ ဒါယိကာမ ပရိသတ်တို့ကို လိမ္မာ ယဉ်ကျေး၍ အတိဒုလ္လဘ ရခဲလှစွာသော သာသနာတော်တွင်း၌ လူဖြစ်ကျိုး နပ်အောင် ပြောဟော ဆုံးမခြင်း။ ဤသို့လျှင် ... "ကျမ်းဂန် ကြည့်ရှု၊ သီလ ဖြည့်၍ ဆင်လှည့်စူတင်၊ အလုပ်ဝင်နှင့်၊ သွန်သင်၊ ဟောကြား ဤငါးပါးသည် တရားမဂ်ဖိုလ် ရင့်ကြောင်းတည်း"။

ဟူသော တရား ငါးပါးတို့ကို ကြိုးစား၍ အားထုတ် ကျင့်ကြံအပ်၏။ ယင်းသို့ ပါရမီ ရင့်သန်ရုံ ကုသိုလ်ဖြစ်ရုံ၊ တန်းတန်းရိုးရိုး နေသော ရဟန်းပင် အတော် ရှားပါးလှ၏။ လူထဲမှာကား ဆိုဖွယ်ရာ မရှိပြီ။

သို့ကလောက် တရားရှားပါး၍ ငါးကိုထောင်၊ ဖားကိုရိုက်၊ ယုန်ကိုလိုက် ကြွက်ကိုတူး၊ ရူးချင်တိုင်းရူး၊ မိုက်ချင်တိုင်းမိုက် ဒုစရိုက် ဓားထိုး ကစားမျိုး အရက်သောက် နောက်ချင်တိုင်း နောက်၍ နေသည့် လူထဲမှာ ဒါနကို ပြု၍ သံသရာ ရှည်လျားသည်။ ငါးပါး သီလတို့ကား မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်း မဟုတ်ကုန်၊ အာဇီဝဋ္ဌမက သီလသည် ရှစ်ပါး သီလသာ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်း မှန်သည်ဟု ပြောဟော သူဆရာ လိုက်နာသူ တပည့် ဒါယကာတို့ကား အံ့ဩဖွယ် ရှိစွ။

'ဝိမုတ္တိကျမ်းဂန်' ကို စီရင် ပြုစုသော ယောမင်းကြီးလည်း သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာ ကမ္မန္တ၊ သမ္မာ အာဇီဝ ဤမဂ္ဂင် သုံးပါးသော အာဇီဝဋ္ဌမက သီလတည်း ဟူသော သီလကို ပထမ ကောင်းမွန်စွာ စောင့်ရှောက်ရမည်။ လူတို့နှင့် စပ်ဆိုင်သော ငါးပါးသီလ ဆယ်ပါးသီလတို့ထက် အာဇီဝဋ္ဌမက သီလသည် မဂ္ဂင်သုံးပါးနှင့် တိုက်ရိုက် တိုက်ဆိုင်မိသည်။

ဒါန၊ အပစာယန၊ ဝေယျာဝစ္စ၊ ပတ္တိဒါန၊ ပတ္တာ နုမောဒန၊ ဓမ္မသာဝန၊ ဓမ္မဒေသနာ ကုသိုလ်၊ ထိုမှတစ်ပါး မေတ္တာ အစရှိသော ကုသိုလ်များ ဖြစ်အောင် အားထုတ် ဝီရိယ၊ သတိ ဝိဘက်တို့သည် လည်းကောင်း၊ လက္ခဏာ ယာဉ်သုံးပါး နှစ်ရပ်တို့၏ သဘာဝ ဓမ္မမှ တစ်ပါး အခြား အရာများကို သိသော ပညာသည် လည်းကောင်း၊ မုချ တိုက်ရိုက် မဂ္ဂင် မဖြစ်နိုင်။ လျင်မြန်စွာ မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း မဟုတ်နိုင်၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မဟုတ်သော ဒါန၊ အပစာယန၊ ဝေယျာဝစ္စ အစရှိသော ကုသိုလ်တို့၌ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဟူသော ကံသည် အားနည်း၍ စေတနာ ဟူသောကံသာ အားကြီး၏။

ထိုစေတနာ ကံသည်လည်း သောတာပတ္တိ အစရှိသော မဂ်လေးပါး ဖိုလ်လေးပါး ဟူသော အကျိုးမရှိ၊ ကာမရူပ အရူပတည်း ဟူသော ဘုံသုံးပါးတို့၌ ပဋိသန္ဓေ ဟူသော အကျိုးသာ ရှိသည်ဖြစ်၍၊ သံသရာစက်မှ မလွတ်နိုင်ဟူသော စကားကို ပြောမှား ဆိုမှား ရေးသား မှားလေသည်။

လျင်မြန်စွာ မဂ်ဖိုလ် ရစေလို၍ အဆိုသည်နှင့် မှောက်မှား ရေးသားခဲ့သော ထို 'ဝိမုတ္တိရသ' ကျမ်းစကားကို အမှီပြု၍ ဥပုသ်စောင့်ပျင်း၊ ကံရင်းကိုလှလှ မယုံ၊ မေထုန်ကိုလည်း မခွာ၊ သူရာမေရယနှင့်

မကင်း ထမင်းဆာလည်း ဝတ်၊ ပစ္စည်းလည်း ခတ်ငတ်ငတ်၊ ရတတ်သော်လည်း သဒ္ဓါမဲ့၍ စေးနဲသော လူနောက် လူပေ လူတာတေတို့က ဧရာမ အဟုတ်ကြီး လုပ်၍၊ ဒါန၊ ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ စသော ကုသိုလ်ကို ဆုတ်ဖြတ်၍ သာသနာတော်ကို ပုတ်ခတ်ကြ လေကုန်သည်။

ဒါနကုသိုလ် မဂ္ဂင်တရားကို တိုက်ရိုက်အဆိုပါမှ မဂ်ဖိုလ် အကျိုးကို ရသည်ဟု ဆိုသော စကားသည် ငါးပိချက် ကြိုက်လှသော ကိုရင်ဖိုးလှကြီး၏ စကားနှင့် တူလှ၏။ ရွှေဘိုတောင်လက် စမွန်ရွာ ကျောင်းတွင် ရှင်မည် ကိုဖိုးဇလိန္ဒ၊ လူမည် ကိုဖိုးလှ ခေါ်ကြသော် တောထွက် ကိုရင်ကြီး တပါးသည် ဘုရားကို ဆွမ်းဆင်သည့် အခါ ငါးပိချက်ကို ချန်ထား၍ ကြွင်းသော ဟင်းများနှင့်သာ တင်လှူသည်ကို မြင်ကြ၍ ရှင်ငယ် သူငယ်တို့က "ဖိုးလှ၊ ဘယ်ကြောင့် ငါးပိချက်ကို ချန်ထားသနည်း" မေးသကာလ၊ "နောင်ဘဝ အကျိုးပေးလည့် အခါ ငါးပိချက် နံမည်ကို ကြောက်လို့ မလှူပဲထားသည်" ဟု ဆိုသော တောထွက် ကိုရင်ကြီး ဖိုးလှ၏ မာယာသာထေယျ စကားကဲ့သို့ ရှိလေသည်။ ဒါန ငါးပါးသီလ စသည်၌ တိုက်ရိုက် အဆိုပါကိုသာ ယူသကဲ့သို့ အာဇီဝဋ္ဌမက သီလ၌လည်း တိုက်ရိုက် အဆိုပါသည်ကိုသာ ယူလျှင် မယားနေရာ၊ ထန်းအရက်လည်း သောက်ရာ၊ ညဉ့်စာ ထမင်းလည်း စားရာ ပွဲလမ်း သဘင်လည်း ကြည့်ရှုရာ ပန်းနံ့သာလည်း လိမ်းကျံရာ အဘိဇ္ဈာ ဗျာပါဒကိုလည်း ဖြစ်စေရာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူကိုလည်း ယူရ၏ဟု အဓိပ္ပာယ် ကျ၏။ သို့ပါလျက် သည့်ထက် ဝန်လေးလှသော ရှစ်ပါး ဆယ်ပါး သီလများထက်ပင် ကောင်းမြတ်သည်ဟု ပြောဆို ရေးသားခြင်းသည် အမှားကြီး စင်စစ်တည်း။

ဤသို့လျှင် အင်းကန်း ဆရာတော် အရှင်ဝိသုဒ္ဓါစာရက သူ၏ 'ဆိုဒွပ်ဓာနနီ' ကျမ်းကြီး၏ နိဂုံးတွင် ဖွင့်ချ ရေးသား လေတော့သည်။ ဆရာတော်၏ အရေးအသား အသင်အပြ အယူအဆနှင့် သဘောထားကို ကြည့်ရသည်မှာ ရိုးသား ပွင့်လင်းမှု ရှိလှသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ယုံယုံကြည်ကြည် ရှိသည့် အတိုင်းပင် ဒိုးဒိုးဒေါက်ဒေါက် ဘွင်းဘွင်းရှင်းရှင်းကြီး ရေးလိုက်သည်ကို ထောက်၍ ဆရာတော်၏ ဟိတ်ဟန်မဆောင် ပြတ်သားသည့် အလေ့ကို တွေ့ရ၏။ "ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလမှာ ပဓာန မဟုတ်၊ သာမာန်မျှသာ ဖြစ်၍ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် လှမ်းတက်ရေး လှေကား မဟုတ်ကြောင်း" ဆိုထားသည့် ဝိမိုတ္တိရသကျမ်း အဆိုအမိန့်ကို ဆရာတော် လုံးဝ လက်မခံနိုင်ပေ။ လက်မခံနိုင်သည့် အလျောက်ပင် ရဲရဲရင့်ရင့် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပင် တင်ပြ ခဲ့လေသည်။

သို့ရာတွင် ဆရာတော် ရေးသည့် အချိန်တွင် ယောမင်းကြီး ဦးဖိုးလှိုင်ကလည်း မရှိရာတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် အဘယ်မျှပင် ဤပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ အကျယ်တဝင့် ထပ်ဆင့်၍ ရေးသားကာ တင်ပြ နေသော်လည်း ဦးဖိုးလှိုင်၏ စရိုက်သဘော မာန အတ္တ ပညာ အရည်အသွေးတို့ အားလုံး သိမ်းကြီး၍ တိုက်ဖျက် ချေမှုန်း ပြုလိုလျှင်မူကား သက်ရှိ သက်မဲ့ ရွေးစရာ မလိုလှပေ။ ထိုအယူအဆ မပျောက်မချင်း ရှင်းလင်းသွားသည် အထိ တိုက်ဖျက်နိုင်ပေသည်။

ဆရာတော် အနေဖြင့်မူ ပြတ်ပြတ်သားသား နှိပ်နှိပ်ထောင်းထောင်းပင် ရေးချ ထားလေသည်။ ရေးသည့် အချိန်တွင် ဆရာတော် အနေဖြင့် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ခိုင်မာစွာ ရှိနေသော တကယ့် သူတော်စင်ကြီး အဖြစ် တည်နေသည့် အခါ ကာလပင် ဖြစ်သည်။ သာသနာရေး ဘာသာရေးကိုသာ စိတ်ဝင်ကြီးစား လုံ့လ ပြုနေသည့် အခါ ကာလလည်း ဖြစ်ပေသည်။

အကယ်၍ ဦးဖိုးလှိုင်သာ အသက်ထင်ရှား ရှိဦးမည် ဆိုလျှင် ပဂေး ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ဦးတို့၏ တိုက်ပွဲကား အဘယ်မျှ ပြင်းထန်ပေမည်နည်း။ ။

[မှတ်ချက် ။ ။ ယောမင်းကြီး ဦးဖိုးလှိုင်နှင့် အင်းကန်း ဆရာတော် (မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်) တို့၏ တိုက်ပွဲတွင် သမိုင်းစဉ် အချို့ စာပိုဒ်များကို ဤတတိယ အကြိမ် ရိုက်နှိပ်သော အခါ ဖြုတ်၊ ပယ်ခဲ့ပါသည်။ တိုက်ပွဲဖြစ်စဉ် အကြောင်း အချို့နှင့် ပတ်သက်၍ ရွှေကျင် သံဃာတော်များ စိတ်လက် ကြည်လင်ခြင်း ရှိတော် မမူပေ။ ချမ်းမြေ့ ကြည်နူးခြင်း ရှိတော် မမူပေ။

ထို့ကြောင့် ဧကဒသမမြောက် ပဲခူး ကြခတ်ဝိုင်း ကျောင်းတိုက်၌ ကျင်းပသော ရွှေကျင် နိကာယ အစည်း အဝေးကြီးမှ လည်းကောင်း၊ ဒွါဒသမမြောက် ကျင်းပသော တောင်ငူ အစည်းအဝေးကြီးမှ လည်းကောင်း ပြေလည် ညီမျှစေရန် ရေးသားတင်ပြဖို့ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဆိုင်ရာ စာပေ ကော်မတီတရပ် ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့သည်။ ထိုအစည်းအဝေးကြီး မှပင် အမှတ်မှားဖွယ် ရေးသားကြသော စာရေးဆရာ မေမြို့ မိုးကြည်နှင့်တကွ၊ ဝိဇ္ဇာရ သခင်ချစ်မောင်၊ မောင်ထင်၊ ရွှေသွေး စသော ခေတ်သစ် စာရေးဆရာတို့ကို မေတ္တာရပ်ခံ ပန်ကြားခဲ့သည်။ နောင်ရိုက်နှိပ်သော အခါ ပယ်ဖြုတ် ပေးရန်ပါ ထပ်လောင်း မေတ္တာရပ်ခံတော်မူချက် အရ နိကာယ သံဃာတော်များ စိတ္တသုခ ပြည့်ဝစေရန် ရည်သန်၍ ဖြုတ်ပယ် လိုက်ပါသည်။]

(စာရေးသူ)

မန်လည်ဆရာတော်နှင့် သံချို ဦးကျော်လှ

သံချိုဆရာကြီး

ဦးကျော်လှ ဆိုလျှင် သံချို ဝိဇ္ဇာကြီးဟု စာပေလောကမှ လူတိုင်း သိကြသည်။ သံချိုဝိဇ္ဇာကြီး ဦးကျော်လှသည် မင်းတုန်း၊ သီပေါ နှစ်ဆက် လက်ထက်တော်တွင် နန်းတွင်း စာဆို အဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့သည်။

လောကရေး၊ ဓမ္မရေး နိုင်ငံရေး၌ ချေခံ လိမ္မာသူ ဖြစ်၏။ လောက၊ ဓမ္မ၊ ရာဇနှင့် စပ်ယှဉ်သော အကြောင်းအရာ ဟူသမျှကို သံချိုဖြင့် သီကျုံး၍ သရုပ်ဖော်လေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် 'သံချို ဦးကျော်လှ' ဟု ကျော်ကြားခြင်း ဖြစ်၏။

ဦးကျော်လှ မွေးဖွားချိန်ကား အမရပူရခေတ် ပုဂံမင်း လက်ထက် ဖြစ်သည်။ မွေးရပ်မြေမှာ မုံရွာခရိုင် ဘုတလင်မြို့နယ် မောင်းတောင်ရွာ ဖြစ်သည်။ ခုံမင်းကြီး ဦးတောင်ရိပ်၊ ဒေါ်မင်းအိတို့ကား ဦးကျော်လှ၏ အမိ အဖများ ဖြစ်သည်။ ဦးကျော်လှကို သက္ကရာဇ် ၁၂၀၃ ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ် လဆန်း၊ ၁၅ ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ည၌ ၁၀ နာရီ အချိန်တွင် မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်ခဲ့လေသည်။

ဦးကျော်လှသည် ငယ်စဉ်က မောင်းတောင်မှ ထင်ရှားသော စာဆိုကဝိ ပညာရှိ ကျောင်းတကာ ဦးမြတ်ဝင်း ထံတွင် ကဗျာ၊ လင်္ကာနှင့် စာပေသုတ အထွေထွေကို လေ့လာ သင်ကြား ခဲ့သေးသည်ဟု သိရပေသည်။ အသက် ၂၀ အရွယ်တွင် ဇာတ်သဘင် ပညာကို သင်ယူ တတ်မြောက်ကာ သဘင်ပညာဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုသေး၏။ ထိုခေတ် (မန္တလေးခေတ်) က နာမည်ကြီးစင်များနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ကာ ရွှေမြို့တော်တွင် ကပြခဲ့သည်။ ယှဉ်ပြိုင်ဘက် စင်များကို ဦးကျော်လှသည် လက်တန်း သံချို ကဗျာများဖြင့် ခန့်သည်။ ကလိသည်။ ပျက်ရည်ပြုသည်။ ချိုးနိုင်သည်။

ထိုခေတ် ထိုအခါက ဦးကျော်လှ၏ စင်ကား လူကြိုက်များ၍ ထင်ရှားအောင်မြင်လှသည့် ဘုရင့် ရှေ့တော်တွင် ကပြ အသုံးတော် ခံရသော တော်သုံးစင်တော် ဖြစ်၍လည်း ဂုဏ်တင့်လေသည်။ အောင်မြင်မှုကိုလည်း ဂုဏ်ယူလေ့ ရှိသူ ဂုဏ်ယူတတ်သူလည်း ဖြစ်၏။ မိမိ အလုပ်ကို မြတ်နိုး တန်ဖိုးထားသူလည်း ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် ဦးကျော်လှကား ဘာသာရေး၌ ကျွမ်းကျင် လိမ္မာလှသူ ဖြစ်သည်နှင့် အမျှ လေးစား ကိုင်းရှိုင်းသူလည်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မိမိ အလုပ်ကို မိမိ တချိတချိတွင် လိပ်ပြာသန့်ဟန် မတူပေ။ မိမိ လိပ်ပြာ မိမိ သန့်အောင်ပင် အသိဖြင့် ဖလှယ်၍ အကြားဖြင့် အကာအကွယ် အကိုးအကား အထောက်အကူ ပြု၍ အားခဲ ကြီးစားလေ့ နှစ်သိမ့်လေ့ ရှိရာသည့် အရိပ် လက္ခဏာများကို တွေ့ရတတ်လေသည်။ ဖော်ပြအံ့သော အကြောင်းမှာ လည်း ဦးကျော်လှသည် မိမိစိတ်ကို သက်သာမှု နှစ်သိမ့်မှု ပေး၍ အကြောင်းပြ အဖြေရှာ ရွေးထားချက်ပင် ဖြစ်သည်။ သူ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ဖြစ်သော အလုပ်မှာ သဘင်သည် အလုပ် ဖြစ်၏။ သဘင် ပညာသည် ဗုဒ္ဓ၏ စာပေ အယူအဆ အရ ဆိုက စင်ကြယ် မွန်မြတ်သော အလုပ် ဟူ၍ သတ်မှတ်၍ မရ၊ ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့် ဖီလာကျသည့် ဆန့်ကျင်ဘက် ကိစ္စ ဖြစ်၏။ ဤအကြောင်းကို ဦးကျော်လှက ကောင်းကောင်း သိလေသည်။ သိ၍ ပယ်မည်၊ စွန့်မည် ဆိုလျှင်လည်း ဦးကျော်လှ မပယ်ရက်၊ မစွန့်ရက်၊ မပယ်နိုင်၊ မစွန့်နိုင် ဖြစ်မိ၏။ မစွန့်နိုင်သော သဘင်သည် ပညာကို ယခင်ကပင် ဝါသနာ ထုံခဲ့သည်။ အစွဲအမက် ကြီးခဲ့သည်။ အရွယ်ကလည်း နုပျို ငယ်ရွယ်သေးသည်။ တဖန် ဤအလုပ်ကပင် မိမိကို တင့်စေသည်၊ မြင့်စေသည်၊ ဝစေသည်၊ လှစေသည်မှာ မငြင်းနိုင်အောင် သဘင် ဝါသနာကို လွယ်လွယ်နှင့် စွန့်လွှတ်နိုင်ပါမည်နည်း။

မစွန့်လွှတ်နိုင်ပေ၊ မစွန့်လွှတ်နိုင်လျှင် မိမိ အလုပ်၏ အပြစ်ကင်းမှု၊ မွန်မြတ်မှု၊ ဂုဏ်ရှိမှုကို အထောက် သာဓက ပြရလိမ့်မည်။ အကာအကွယ် ယူရလိမ့်မည်။ လျှောက်လဲ ရလိမ့်မည်။

ဦးကျော်လှ ဤအချက်ကို မမေ့ပေ၊ သတိရှိ၏။ သို့သော် မိမိအလုပ်၏ အပြစ်ကင်းကြောင်း မွန်မြတ်ကြောင်း ဂုဏ်ရှိကြောင်းကိုကား မပြောခဲ့ပေ၊ ပြော၍လည်းမရချေ။ ထို့ကြောင့်ပင် ဘာသာရေးအရသာကြည့်လျှင် လူဆိုသော သတ္တဝါများ၏ လှုပ်ရှားရုန်းကန်၍ အသက်ဝမ်းကျောင်း ပြုနေရသည့် ဘဝဟူသမျှ အပြစ်ကိုယ်စီ မကင်းနိုင်ကြပုံ ယေဘုယျ သဘောကို ရေရေလည်လည် ဤသို့ အလိမ္မာ ဖက်၍ ပြောခဲ့လေသည်။



လယ်သမား ဘဝနှင့် သဘင်သည် ဘဝ

သဘင် အလုပ်သည်သာ ဗုဒ္ဓ မကြိုက်သော အလုပ်ဖြစ်၍ အပါယ်သို့ လားနိုင်သည် မဟုတ်ပါ။ ရုပ်သေး သဘင်ကို ခွာရှောင်၍ တောင်ယာ လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ပြီး ဆိုကြပါစို့ တပါးသူ၏ လယ်ကန်သင်း (ကဇင်း) ကို ဖောက်နှင်းကာ ခိုးယူလျှင် အဒိန္နာဒိန် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အဒိန္နာဒိန် (ခိုးမှု) ဖြစ်က စင်ကြယ်သော အသက်မွေးမှု ဖြစ်နိုင် ပါဦးမည်လော၊ ယင်းသို့ ဆိုလျှင် တောင်ယာ လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင် စားသောက်သူလည်း အပါယ်ဘေး ကင်းလွတ်ဖို့ မလွယ်ကူလှပါ။ အရောင်းအဝယ် ကုန်သည် လုပ်ပြန်လျှင်လည်း အချိန်စဉ်းလဲ တောင်းစဉ်းလဲနှင့် မုသား ပြောဆိုကာ ရောင်းဝယ် နေကြရသည်။ သူတို့ကော အပါယ်ဘေးမှ လွတ်ဝေးနိုင်မည်လော၊ သဘင်သည်ကမှ မလွှဲသာ မရှောင်သာ အပါယ်ကျရတောင် ပဟာသငရဲ ကျရ၍ တော်ပါသေး၏။ ယင်းသို့ ဆိုလျှင် တောင်သူ လယ်သမား ကုန်သည်များမှာ ဗုဒ္ဓ အလိုတော်ကျ မင်္ဂလာ တရားတော်နှင့် ညီညွတ်သည်ဟု ပြောဆို ကြားဝါရန် မလိုပါ။ သမ္မာ အာဇီဝဖြစ်လျှင် ပုပုရွရွ အပယ်လေးပါး ကျရမည့်သူချည်း မဟုတ်လား၊ ဦးကျော်လှက အလိမ္မာဖက်၍ သံချိုဖြင့် ဤသို့ ငေါ့ချေသည်။

"ဒုစရိုက် ပြုမိုက်ကာ အရွှင်ကြံ၍
ဘဝင်ကံ အမြွက်ဘေးရယ်နှင့်၊
သဘင်ဉာဏ် အသက်မွေးသူတို့၊
ယှဉ်ထွေးပုံ လမ်းမှန်ချင်လျှင်ဖြင့်၊
ကျမ်းဂန်နှင့် ထောင့်ဖီလာ ...။
မလိမ္မာ အိမ်ရာထောင်ကြ၊
လူဘောင်မှာ ဒုလ္လဘာရယ်လို့၊
ကောင်းသောဉာဏ် ကုန်သွယ်၍ ကောင်းအောင်ကွယ်၊
တောင်သူလုပ်ပေမယ့်၊ ဗုဒ္ဓတော်လိုတော်ကျအောင်ပ၊ ဓမ္မပဒကျမ်းရယ်က၊
ရဟန္တာနှုတ်တော်မြွက်ခဲ့၊ ကျမ်းထွက်သေချာ ...။
ကျင့်သမ္မာ အာဇီဝနှင့်၊ မှီကြရန်အသက်
မွေးရမယ်တဲ့၊ ဤမျှမှန် ဓမ္မစက်ပေးခဲ့၊
ရုပ်သေးကို ရှောင်ခွာ၍၊
ကောင်းစွာပင် တောင်သူလုပ်သော်လဲ၊
သမ္မာညီ ဝါဒီချုပ်ပါမှ မဟုတ်လျှင်၊
ပိုအမိုပ၊ အကုသိုလ် ဒု-ကိုချစ်တော့၊
ဘယ်ဖြစ်မှ မသက်သာ နရက်ရွာ
လွတ်ခဲ ...။
သိပညာ စာအရိုငယ်နှင့်၊ ပါဠိထင်ထင်
မြွက်ပါလို့၊ အနက်ဝေဖန်ညှိလိုက်လျှင် ...။
ဝိသမံမတည်ဟောပေတဲ့၊ ဤလောဘမူကြောင့်၊
ပေးအလှူ ဖြောင့်မရိုးပေဘု၊
တောင်း၊ တင်းမျိုး အထွေထွေနှင့်၊
ကန်သင်း (ကဇင်း) ခြေနှင်းလေဘိသည့်အပြင်၊
တအိအိရေကိုယူသည့် ကိုတောင်သူ ဒိန္နဒိန်နှင့်၊
အရင်းမှန် ငွေတမတ်၊ တကျပ်ရဇ္ဇီတင်၍၊
လေး၊ ချိန်ခွင်လည် ဆယ်ကြံကြ၊ ဝါဏီဇမောင်မုသားတို့ စားကြတပုံစီမို့၊
ထုံဝသီလွယ်လွယ်ပ ကုန်သွယ်ကာ လယ်ယာလုပ်နိုင်ဘု၊
အရပ်ကြီးစုံတပ်ပါလို့၊ သမ္မပ္ပလာ ဉာဏ်နှင့်
ကဗျာသံ အရွှင်သွယ်၍ သဘင်သည်ဧကန် လုပ်ရပါတော့၊
ကျုပ်တို့ မသကာကျလျှင်ဖြင့် ပဟာသနယ် တထောင့်ပါပဲ၊
ဘယ်ကောင့်ဉာဏ်အကူနှင့်၊
ဝါတောင်သူ ဝါကုန်သည်ဟု၊
ရွာယုံဖွယ် ကွက်စုံရိုက်ပါလို့၊
လက်ကုန်နှိုက် ဗလချာမောင်တို့က၊

သမ္မာရောဂါပြုပြန်၍၊
သမုဒယ ခုခံလို့ မကြွားချင်နှင့်၊
အမှုမမှန်လျှင် ဘယ်သူ့အကြံမှ မတရားပါဘူး၊
စတုအပါယ် ပြုသဟာကံကြောင့် လားရပါလိမ့်၊
မှားကြဆင်ကွဲ ...။"

အန္တရာယ်ကြီးမား

ဦးကျော်လှ၏ သံချိုတွင် ပါဝင်သည့် ဘာသာရေး အယူအဆများမှာ ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့် ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်လေသည်။ အန္တရာယ် ရှိသော အယူအဆ ဤအယူအဆများ၏ အန္တရာယ်ကား အလွန်ပင် ကြီးမားလှ၏။ နေ့ချင်း ညချင်း ဆိုသလိုပင် ဤအယူအဆများကား အများပြည်သူ သူတော်စင်တို့၏ ဦးနှောက်ထဲသို့ ခိုးကန် ခေါက်ကန် ဝင်ရောက် သွားနိုင်လေသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် သံချိုကို ဦးကျော်လှ သံချိုအကျော် ဦးကျော်လှ၏ အရိပ်ဩဇာက အများပြည်သူတို့ အပေါ်တွင် လွှမ်းမိုး ကြီးစိုး လွန်းသောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ ဦးကျော်လှ၏ စကား မိုးကြိုးသွားထက် ထက်မြက်နေသော ခေတ်တွင်မှ အန္တရာယ်ဟု မတွက်လျှင် အလွန် မှားချိမ့်မည်။

"သဘင်သည်ကမှ ငရဲကျတောင် ပဟာသ ငရဲလောက်သာ ကျ၍၊ တော်ပေသေးသည်။ ခိုးမှု ကျူးလွန်တဲ့ တောင်သူ လယ်သမားနှင့် ချိန်စင်းလဲ တောင်းစင်းလဲ ပြောဆိုကာ ရောင်းဝယ်ရသော ကုန်သည်များကား အပါယ်လားရမည်"

ဤစကားမှာ အလွန်ကြောက်ဖွယ် ကောင်းသည့် စကား ဖြစ်၏။ ဘာသာရေး ရှုထောင့်က ကြည့်လျှင်သော် လည်းကောင်း၊ ကုန်ထုတ် လုပ်အား စွမ်းအင်နှင့် အမျိုးသား စီးပွားရေး ရှုထောင့်က ကြည့်လျှင်သော် လည်းကောင်း မလိုလားအပ်သည့် အချက်ပင် ဖြစ်တော့သည်။

ဤအယူအဆ လူကြားထဲသို့ ပြန့်နှံ့ မသွားဖို့ အရေးကြီး သကဲ့သို့ အစပျောက် သွားအောင်လည်း တိုက်ဖျက် ခြေမှုန်း ပစ်လိုက်ရန် အရေးကြီးလှသည်။ ဤအတိုင်းထားက အများတကာ အမှားများစွာနှင့် ရင်ဆိုင် ရပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ချေမှုန်း ကာကွယ်ရမည်။ ယင်းသို့ ယုံကြည် သဘောပေါက် နေသူများလည်း ရှိပေသည်။ ထိုအထဲတွင် မန်လည် ဆရာတော်ကြီးကား ထိပ်ဆုံးမှ ပါဝင်လေသည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် ဦးကျော်လှနှင့် တနစ်ထဲ ၁၂၀၃ ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်တော် မူခဲ့သည်။ ခေတ်ပြိုင်စာဆို ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ဦးဟု ဆိုကာ မှားမည် မဟုတ်ပေ။ ဆရာတော်သည် သံချိုပါ အယူအဆနှင့် ပတ်သက်၍ ဤသို့ ပြတ်ပြတ်သားသား မြင်တော်မူသည်။

"သဘင်သည် ဆိုသည်မှာ ပုထုဇဉ် အညံ့စားတို့ကို ရာဂမီး၊ ဒေါသမီး၊ မောဟမီး လောင်ကျွမ်းအောင် လှုံ့ဆော် ပေးနိုင်သူများ ဖြစ်သည်။ ပုထုဇဉ် လူသားတို့ကို ရူးသွပ်သွားအောင် မှိုင်းတိုက် ပေးနိုင်သူများလည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုသဘင်သည်များ သေသွားလျှင် အဝီစိငရဲတွင် သဘင်သည်၏ ဟန်အသွင် ကကြီးနှင့်၍ ခံစားရသည်ဟု ကျမ်းဂန်၌ အထင်အရှား ရှိသည်။ တောင်သူ လယ်သမား ကုန်သည်များ အဖို့ တကြိမ်တခါ အဒိန္နဒါန် မုသာဝါဒကို ကျူးလွန်ရုံမျှဖြင့် အပါယ်မလားနိုင်ပါ။"

သို့ပါလျက် ဤသို့ သံချိုဆရာ ပြောခြင်းသည်ကား မိမိ အပြစ်ကို ထိမ်ဝှက်၍ အရှက်ပြေ ပြောခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု ဆရာတော်က သဘောပေါက်ထား၏။ စင်စစ်ဧကန် အမှန်မှာမူ အဝီစိသွား သဘင်သည်သမားက တောင်သူ လယ်သမား ကုန်သည်များကို 'သူခိုး သေဖော်ညို့' ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ မညှိလာပါနှင့်ကွယ် ... ဟု ဆရာတော် က မေတ္တာရပ်ရင်း အောက်ပါ သံချိုဖြင့် ရေးသားချေပ လိုက်တော့သည်။

မညှိလာပါနှင့်

"အမှားပြုလျှင်ဖြင့် လားမှုအပါယ်တူပ၊
ဘယ်ဘယ်သူ မဟူရပေဘူ၊ ကမ္မရယ်
ဒါယဒံမို့ အမွေခံ ဧကန်ဖြစ်ပေလိမ့်၊
လမ်းစင်စစ် အမှန်ပင် ...။"

သို့ကတဲ ထူးကဲပုံ အမှန်ဆိုတော့၊ သူ့အလို မှန်ကို မတူကြအောင်ပ၊ ရူးပျော်အောင် သဘာဝတွေနဲ့၊ ရာဂဆို ကိလေမီးတို့ကို၊ ထိန်ညှိအောင် လယ်လျှိုမြိုက်သည့်ပြင်၊ စရိုက်တွေ ကိုယ်ကိုရဲလို့၊ မိစ္ဆာဉာဏ် မောဟမှုစိတ်မှာဖြင့်၊ မှောင်ပိတ်အောင် သန်းကောင်ထက် ကဲကြတော့ ပွဲမှုသဘင် ...။

သူ့ဆွလျှင် ဘလောင်ဆန်လို့၊ ပုထုဇဉ် ဉာဏ်အမြင်ကန်းသူတို့၊ ရော်ရမ်းကာ ဘာမထင်က၊ ဇာတ်သဘင် ပုံပြင်ကောက်လျှင်၊ နတ်ရူးကို ဗုံနှင့်မြှောက်သည့်နယ်၊ ပင့်ထောက်ကူ အမှုတွဲငယ်နှင့်၊

လူရွှင်ရွဲတို့မှာ အားပေးသူ ဥပဒေနှင့် မလွဲဟာမို့၊ သည်အကြံ သည်ကံနှင့် မြဲကြလျှင်ဖြင့်၊ ချုပ်စဲကာ ခန္ဓာကြွေတော့၊ အောက်သံမြေ ဝီစိပုံးမှာလ၊ အော်အုံးအောင် သဘင်ဟန်သို့၊ သွင်သဏ္ဍာန် ခံရမြဲရယ်ဟု၊ ကျမ်းထဲမှာ အကုန်ဖော်လို့၊ မြတ်ရှင်တော် စိန္တေစောငယ်က၊ ဟောမုချရွှေခွန်းတင် မှန်သဘင်သည်များ ...။

ထို့အတူ ကုန်ရောင်းဝယ်လူနှင့်၊ လယ်တောင်သူ နွယ်ဇာတိတို့မှာ၊ ကြိမ်တခါ အဒိန္နဒါ မုသာ ပြိုသော်လဲ၊ အဝီစိမှာ ခံရနက်သည်ဟု ဘယ်ကျမ်းစာလာ မထွက်ပါဘူး၊ ဝီစိကောင် ထောင်တသက်ကယ်တို့၊ မတူသာအောင် ဉာဏ်ရှာလို့ ဆက်ပြန်ခဲ့၊ သက်မွေးပုံ ယဉ်ဟန်ရှိတယ်လို့ ရှက်ပြေရုံ သက်သေ မလုံဘိသော ကြောင့်၊ မျိုးဆွေတော် ဉာဏ်ပရိငယ်နှင့်၊ သေဖော်လာ မညှိချင်နှင့်ကွယ် ... မျိုးဝီစိသွား။"

ဤကား သမိုင်း တခေတ်က ဘာသာရေး အယူအဆ အသိအမြင်နှင့် ပတ်သက်၍ ခေတ်ပြိုင် စာဆို နှစ်ဦးတို့၏ အတင်အချေပင် ဖြစ်လေသတည်း။ ။

ဆီးဘန်နီ ဆရာတော်နှင့် ကင်းဝန် မင်းကြီး

ပါတော်မူကာလ

သက္ကရာဇ် ၁၂၄၇ ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်း လဆုတ် ၇ ရက်၊ စနေနေ့တွင် အရှေ့ဥဒည်မှ နေဝန်းကြီး ထွန်းတောက်ခဲ့သည့် အချိန်မှာပင် မြန်မာတို့ နေဝင်ရမည့် အချိန်ပေတည်း။ ထီးပျောက်၊ နန်းပျောက်၊ ကြာဏ်ပျောက်၍ သူ့ကျွန်လက်အောက် ရောက်ခဲ့ရသည့် အခါဟု ဆိုလိုပါ၏။



တို့မြေ၊ တို့ပြေ၊ တို့စာပေနှင့် တို့တတွေ ကင်းခွဲ၊ ကွာခွဲ၊ ခွဲခဲ့ရမည့် သမယဟု ဆိုကလည်း မမှားပေ။

"သက္ကရာဇ် ၁၂၄၇ ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် ၈ ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့၊ နေဝင်ချိန်"

ဤအချိန်တွင်ပင် မြန်မာတို့ နေဝင်ခဲ့ပုံ အကြောင်းစုံကိုသာ စဉ်းစား ဆင်ခြင်ကြည့်ပါလျှင် ရင်နာဖွယ် ကောင်းလှပေသည်။ ၁၅ ရက်မျှသာ ကြာ၍ တိုတောင်း လှသော အချိန်ကလေး အတွင်းတွင် မကြေညာသောစစ်ဖြင့် တိုင်းပြည်အဝှမ်းကို ဇေ ချမ်းချမ်းပင် လက်ဆောင်ပဏ္ဏာခံယူသည့်နယ် အလွယ်တကူသိမ်းယူခြင်း ခံခဲ့ရပေသည်။

ဤသို့ အဘယ့်ကြောင့် ခံရသနည်း၊ အဘယ်သူကြောင့်နည်း၊ ဖြစ်ကြုံ ပျက်ကြုံ အလုံးစုံကား အဘယ်ပုံနည်း။

ဤသို့ နည်းပေါင်း များစွာဖြင့် တချိန်က ပူပူနွေးနွေး သူ့ကျွန်ဘဝမှ မြန်မာတို့ခံရမှု အဖြေရှာ မရနိုင်ကြဘဲ ခေါင်းချာချာ လည်ခဲ့ရသည့် အဖြစ်မျိုး ရှိခဲ့ဖူးလေသည်။ တအံ့နွေးနွေး အရေးပူပူဖြင့် လိပ်ခဲ့တည်းလည်း ဖြစ်ခဲ့ရဖူး လေသည်။

အဖြေကား ရှာမရပါပေ။

သို့ရာတွင် အချို့ မြန်မာတို့မှာ အကြောင်းရင်း ပဓာန အခြေခံကို ကျကျနန မကိုင်တွယ် မသုံးသပ် နိုင်သော် လည်း နီးစပ်သော သဘောလောက်ကိုမူ ရေးရေး မြင်ကြလေသည်။ မြင်ပုံမှာ နယ်ချဲ့က အင်အားကြီးမား၍ မြန်မာက အားနည်းပြီးလျှင် ထိုအထဲတွင်ပင် အသားထဲက လောက်ထွက် သကဲ့သို့ အမျိုးသား သစ္စာဖောက်တို့က ရှိနေကြသည် ဟူသော အချက်အလက်တို့ ပါဝင်လေသည်။ အထူးသဖြင့် ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ အစွဲကြီးမှာ ဤသို့ သူ့ကျွန် ဖြစ်ရသည်ကား အမျိုးသား သစ္စာဖောက်တို့ ပေါက်လွတ်ပဲစား တာဝန်မဲ့ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်သည် ဟူသော အချက်ပေတည်း။

ပြောရေးဆိုစ မသင့်ကြ၊ နီးလည်းမနီးစပ်၊ ပြောလည်း မပြောတတ်သည့် မြန်မာ အများစုကမူ 'ဒို့သခင်၊ ဒို့ဘုရင်' ပါသွား ရှာပါပကော ဟူသော အသိစိတ် ပူဆွေး စိတ်ဖြင့်သာ ငိုကြွေး တမ်းယမ်းကြသည်။ ရှိုက်ငင်ကြသည်။ ဤအဆင့်ထက် ဘာမျှ မတတ်နိုင်ကြရှာပေ။ အချို့ ဇာတိမာန်လည်း ပြင်းထန်၍ ပြောလည်း ပြောတတ်၊ ပြောလည်း ပြောဝံ့ ခဲ့ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကမူ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောခဲ့ကြ၊ ရေးခဲ့ကြ၊ အော်ခဲ့ကြ၊ ဟစ်ခဲ့ကြ၊ ဝေဖန်ရေး လုပ်ခဲ့ကြ လေသည်။

ထိုအထဲတွင် ဆီးဘန်နီ ဆရာတော်ကြီးကား ထိပ်ဆုံးမှ ပါဝင်လေသည်။ ဆရာတော်ကြီးက ယူဆသည်မှာ သီပေါမင်း ပါရခြင်းသည် "အရှင်၏ မူးမတ်တို့ အတွင်းသားကို ပျက်ပြားစေကြောင်း မကောင်းကြံသည့် ဝင်္ကန္တဉာဏ် ရှိခြင်းကြောင့် သစ္စာ မဲ့ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ မြန်မာ မျိုးမတ်များ အင်္ဂလိပ်ကို အထင်ကြီးကား ဘက်လိုက် မှားသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ သူ့ကျွန် ဖြစ်ရသည်" ဟု ယူဆလေသည်။ ဆရာတော်ကြီး ယူဆသကဲ့သို့ပင် မြန်မာ မျိုးမတ်များ နည်းချဲ့ကို အဟုတ်ထင်ကာ အရေးပေးသည့် သဘော သစ္စာတရား ပျက်ပြားသည့် သဘောတို့ကို များစွာ တွေ့ရလေသည်။ ထိုအထဲတွင် တာဝန် အရှိဆုံး ဖြစ်သည့် ကင်းဝန်မင်းကြီးကား ထိပ်ဆုံးမှ စာရင်း ထွက်ခဲ့သည်။

အမြင်အမျိုးမျိုး

ဤသဘော ဤအမြင်မျိုး မြန်မာ့ ဇာတိမာန် ပုဂ္ဂိုလ် အတော်များများတွင် ရှိလေသည်။ ဤအကြောင်းနှင့် စပ်၍ ဆီးဘန်နီ ဆရာတော်၏နောက် ပေါ်ပေါက်သော အခြား ဇာတိမာန် စာဆိုကြီး တဦးက ကြောင်းကျိုး ဆက်စပ်၍ ဤသို့ တင်ပြ ထားလေသည်။

§§^{၁၅}အို ... တပည့် အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့၊ နောက်ကြောင်းကို အာရုံမူလိုက်လျှင် ရတနာပုံ ဟူသော မန္တလေးခေတ် သက္ကရာဇ် ၁၂၃၃ ခုနှစ် အတွင်း မင်းတုန်းမင်းကြီး လက်ထက်မှာ တို့ဗမာနှင့် အင်္ဂလိပ် မဟာမိတ် ဖြစ်လိုရင်း ဖြစ်လင့် ကင်းဝန်မင်းကြီးကို ထိုမည်သော အင်္ဂလန် လန်ဒန်မြို့တော်သို့ စေလွှတ်တော် မူလိုက်ရာ အဆိုပါ လန်ဒန်သွား စာတမ်း အတွင်း ကင်းဝန်မင်းကြီး ရေးစီ လိုက်သည်မှာလည်း

...

၁။ သီရိသီရိ၊ ထွန်းညှိတေဇော်၊ ကမ္ဘာပေါ်မှာ၊ ကျော်တံဆိပ်၊ ကွင်းကွင်းကြီး နှိပ်ပေသည်၊ အင်္ဂလိပ် ဘုရင်မ တိမ် (ဦး) လ ကဲ့သို့၊ အလှလွတ်စံ စံတဆူ - ဟူ၍ လည်းကောင်း။

၂။ 'ဝင်ဆဲ'^{***} မည်ခေါ်၊ တိုက်နန်းပေါ်တွင်၊ သံတော်တို့အဝင်၊ ဤသခင်မူ၊ ဘုရင်ချင်းချင်း၊ လက်ခံလျှင်းသို့၊ ခင်းကျင်းလက်ခံ၊ ရာဇသံများနှင့်၊ မျက်ယုံရောင်တက်၊ လက်ကောက်ဒွါဒရာ၊ ဆက်ပဏ္ဍာများကို ကြည်သာရွှင်ဝမ်း၊ လက်တော်သို့ ကမ်းသည်ကို၊ လှမ်း၍ သိမ်းတော်မူသည် - ဟူ၍ လည်းကောင်း။

၃။ ပြည်သူတို့ မျက်နှစ်၊ ဥပရာဇ်ကလည်း၊ မျက်စစ်စီခြယ်၊ စလွယ်ရတနာ၊ ဆက်ပဏ္ဍာများကို ကြည်သာလှမ်းယူဘိလေ ... ဟူ၍ လည်းကောင်း။

၄။ ရတနာပုံ၊ ပြည်ဇယျံနှင့်၊ မကြံတောင်းဟန်၊ မြို့လန်ဒန်များမှာ ယခင်ရေးထက်၊ ပွားတိုးတက်၍၊ မိတ်လက္ခဏာ မြဲမြံစွာလျှင် ရှည်ကြာငြိမ်းထူမိလေး - ဟူ၍ လည်းကောင်း။ အနီသို့ ပါရှိသည့် စာ၏ အဓိပ္ပာယ်ရင်း အကျဉ်းချုပ်ကား ကမ္ဘာပေါ်မှာ၊ အကျော်အမော် တံဆိပ် ကွင်းကွင်းကြီး နှိပ်ပေတဲ့ အင်္ဂလိပ် ဝိတိုရိယ ဘုရင်မကို တွေ့မြင်ရသည်မှာ အယဉ်အလှတွင် တသိမ်မြူးပြီး တိမ်ဦးက ပေါ်လာတဲ့ သော်တာရွှေလဝန်း ကဲ့သို့ လှလွန်းပဲ လှပ နေလေသည်။

ဤသို့ တွေးမြင်ပြီး 'ဝင်ဆဲ' ဆိုတဲ့ တိုက်နန်းတော် ကင်ဦးစတွင် ကျုပ်တို့ ကင်းဝန်မင်းကြီးများကိုပင် ရှင်ဘုရင်ချင်း လက်ခံသကဲ့သို့၊ ချေချေငံ လက်ခံပြီးကာ ပါလာသည့် ရာဇသံ အမိန့်တော်စာနှင့် ဒွါဒရာ လက်ကောက်ကို ဆက်သော် လက်တော်နှင့် လှမ်း၍ ဝမ်းမြောက်စွာ သိမ်းယူတော် မူလေသည်။

ထို့နောက် အိမ်ရှေ့မင်းကလည်း ဗမာ့ လက်ဆောင်တည်း ဟူသော ရွှေစလွယ်ကြီးများကို အားရပါးရ လက်ခံတော့မည်ဟု ရွှင်ကြည်ဝမ်းသာ လှမ်းကာ ယူလိုက်လေသည်။ အနီသို့သော လက်ဆောင်ပဏ္ဍာတို့ကြောင့် ဗမာ့ ရတနာပုံတည်း ဟူသော မန္တလေးနှင့် အလှမ်းဝေးလှတဲ့ အင်္ဂလန်သည် အင်မတန် ချစ်ခင်တဲ့ သဒ္ဓါစိတ်ဖြင့် မဟာမိတ်စာတမ်း ချီလောက်အောင် နှစ်နန်း နှစ်ထီး ငြိမ်းကြီး ထိမိပြီ - ဟု ဆိုလင့် ကစား သားတော် သီပေါမင်း လက်ထက်သို့ ကျလျှင်ပင် ယခင် ကင်းဝန်မင်းကြီး စာသွားနှင့် လားလားမှ မကိုက်ပုံ၊ ရွှေဘုံရွှေနန်း မန္တလေး ပျက်ရပုံများကို အာရုံတော် မိသဖြင့် တပည့်မ များစွာတို့ မှတ်နားဖို့ရာ စေတနာကြီးကြီးနှင့် ဆီးဘန်နီ ဆရာတော်နှင့် ကင်းဝန်မင်းကြီးတို့ အပြန်အလှန် ရေးကြတဲ့ ရှေးမကျလှသေးသော ကဗျာ တမ်းခြင်းတို့ကို ကမ္ဘာဌာန်း သီချင်းလို သီဆို ပြရသည်မှာလည်း အောက်ပါ အတိုင်း ဟူလို ..."

ယင်းသို့လျှင် ကိုယ်မို့ရာ ကိုယ်ကိုပင် ဖျက်ဆီး တတ်ကြသော မာလောပင်နှင့် တူသည့် ကင်းဝန်မင်းကြီးတို့ အမတ်များ၏ သစ္စာတရား မဲ့မှုကြောင့် သီပေါမင်းကလေး အသက် ၂၆ နှစ် နန်းစံ ရှစ်နှစ်တွင် ကုလားနိုင်ငံသို့ ပါသွားရသောကြောင့် ဆီးဘန်နီ ဆရာတော်ကြီးက ယူကြီးမရ ဖြစ်ရကား တမ်းချင်း ကဗျာကြီး ရေး၍ ညည်းတော်မူ လိုက်သည်။

ဆီးဘန်နီ ဆရာတော် သီကုံးတော်မူသည့် မန္တလေးပျက် တမ်းခြင်း

မှတ်ပါရစ်စေ။ မှာခဲ့ပေအံ့။ သံဝေဓမ္မ။ ယူကြကုန်လတ်။ သုဒဿန။ မြို့မသခင်။ သူရာစင်လျက်။ လင်လုမာယ။ ဦးစောက်ချ၍။ အမရဝတီ။ ပူရီပြည်လုံး။ လက်ရေကြီးသို့။ ထုံးနှင့်တူလစ်။ တန်ဆောင်သရဒ။ ကဏ္ဍပက္ခ။ ဆဋ္ဌပူးရက်။ နေဝန်းထွက်အောင်။ ရှစ်မျက်လောကဓာတ်။ ကောင်းကင်လတ်မှ။ ပြဿဒိကုဇေ။ ကြယ်ကျွတ်ကြွေရှင့် - နေတဖန်ထွက်။ သတ္တရက်ဝယ်။ လက်နက်လျှံထိန်။ စွဲကိုင်ချိန်သား။ အိန္ဒြိယတိုင်းသား။ ရဲယောက်ျားတို့။ ပတ္တမြားစိမ်း။ ရွှေနန်းယံသို့။ ချွံချွံဝင်ရောက်။ ရှစ်ရပ်မြောက်က။ အနောက်ဂေါယာ။ နေဝါလျှောသက်။ ဂဠုရက်တွင်။ သုံးချက်ကျော်ပြီ။ ဒွါဒသီဝယ်။ မိုသည်ပြီစွာ။ ဂရုဋ္ဌာမှတ်။ ဆဒ္ဒန်မြတ်မှ။ ပူးနတ်ခနု။ ရာဟုစန္ဒာ။ သိန်သီဟာနှင့်။ ဇီဝိကန်နေ။ နဂါးမြွေလည်း။ မေထုန်ပျော်လျက်။ မသလက်တွင်။

§§ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ 'သခင်ဋီကာ' ၁၉၅ - ၁၉၆။

*** WINSOR PALACE.

နက္ခတ်စဉ်းရုံး။ ဆယ်လုံးနှစ်ပါဒါ။ လေးမှာပီဇနာ။ ပွားလာရက်ချိန်။ ရွှေရွှေထိန်သား။ သုဒ္ဓိန်နှစ်ရာ။ နေမေတ္တာတွင်။

ကိုယ်သာမှီရာ။ ကိုယ်မှီရာကို။ ကိုယ်သာဖျက်ဆီး။ သာယာစီးသည်။ မတ်ကြီးဉာဏ်ကျယ်။ မာလောန္တယ်သို့။ ဝှက်ကွယ်လှည့်ဝိုက်။ သူ့ဘက်လိုက်၍။ စရိုက်စောင်းငဲ့။ သစ္စာမဲ့ကြောင့်။ နှစ်ဆယ်ခုနှစ်နှစ်။ နန်းစံရစ်တွင်။ ကသစ်ဘုံနေ။ သိကြားကြောသို့။ ချက်ရွှေသိုရာ။ မန်းပြည်သာမှ။ မိစ္ဆာမောဟ။ မြွန်းမြွန်းထတည့်။ ကုလားနိုင်ငံ။ လွှဲပြောင်းစံရှင်း။ လောကဓံအဋ္ဌ။ သဘာဝကြောင့်။ ဝေါတမဘုန်းခေါင်။ သာသနာရောင်လည်း။ အမှောင်မစွန်း။ ထိန်ထိန်ထွန်းခဲ့။ မြင့်ကျွန်းခရဏီ။ မေဒနီထက်။ ခိုမှီနေရိုး။ မြန်လူမျိုးတို့။ လန်စိုးထိတ်လ။ သံဝေဂဖြင့်။ ဖြစ်ကပျက်မြဲ။ မလွဲစသော။ ကြံကြလေသား။ သံသရာသဘော။ တွေ့ရှုသြဟု။ စိတ်ဇောသိမ်မွေ့။ တထေ့ထေ့ဖြင့်။ စေ့စေ့မှတ်သား။ ထပ်ထပ်ပွား၍။ တရားသံဝေ ယူကြစေ။

ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ထိုးနှက်လိုက်သည့် ဤတမ်းခြင်းကို တွေ့ရသော အခါ ကင်းဝန်မင်းကြီး အဖို့ မနေသာ မထိုင်သာ ဖြစ်သွားရလေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် မဆိုင်းမတွ ဤသို့ ပြန်လည် ချေပ လိုက်တော့သည်။

မန်းမကိုဋ်မှာလ၊ နန်းသိုက်ရွှေရုံ၊ မြေဝသုန် ကုန်ဆုံးအောင်၊ မှတ်ထုံးနော် ပေါ်ထွန်းစေဖို့၊ မော်ကွန်းတင်ဆက် သည့်၊ မင်ရွက်စာ။

သမ္မတနန်းဆောင်၊ ရွှေဘုန်းငယ်ပြောင်၊ ကုန်းဘောင်ပဝရ နေသမ္ဘိန်ငယ်၊ အဟိန္ဒုမှာ၊ ဝံသလုစံဖွေ ဆယ်ဆင့်နေလျှင်၊ မြေဇမ္ဗူစိုး၊ မြို့နန်းငယ်တူ၊ ရိပ်ဖြူမိုးက၊ ရှေးရိုးစဉ်ဆက်၊ ထုံးမပျက်၍၊ နန်းဘက်ကယ်စံကွာ၊ ဘုန်းအာဏာနှင့်၊ ရေစာမရား၊ မစ္ဆာရန်ငယ်၊ မာန်မထား၍၊ ဘုရားသာသနာ၊ ထွန်းလင်းသာ ဖြာတော့ပေ၊ ရေကြာတွေ့ပုံတူလို၊ များငိုလ်လူရှင် ရဟန်းငယ်တို့၊ နိဗ္ဗူ၊ စိတ်ယူမှန်းကြရှာတယ်၊ ချမ်းမြေ့ကြည်စွာ။

ဆယ့်တဖြာငယ်၊ နေအာဒိဇစ်၊ ဘရာစိုးသည်၊ ဖြူမိုးလှစ်က၊ အနစ်ပညာ၊ အရင်းကွာ၍ စဉ်လာမင်းသို့၊ ရှေးကျင့်ထုံးကို၊ အလုံးပြစ်ရှဲ့၊ ငွေနှင့်မြှူလျှင်၊ လူပေပဲဟု၊ စိတ်စွဲမှတ်ကြိုး၊ တိုင်းအားလုံးကို၊ ဈေးနှုန်းနှင့်ထပ် အမေ့အပ်သော၊ မကပ်တရား၊ ရှေ့ဆောင်နွားကြောင့်၊ နောက်နွားတသိုက်၊ လမ်းကောက် လိုက်သို့၊ အမှိုက်ဖြင့်မြှမ်း၊ လူရဟန်းတို့၊ မချမ်းမသာ၊ ရေစာမွတ်ရား၊ ခိုးသား မုဒိမ်း၊ တရားမမှန်၊ ကျင့်ဖောက် ပြန်ရန် မငြိမ်း၍၊ ကိန်းသေဌာန တောသလ၏။ သောဠာသစာ၊ ဤရာဇာကို၊ မြတ်စွာရှင်စောက မြတ်ဟောဘိ။

စိန္တောထွတ်ထား၊ မိန့်ဟောကြားသည်၊ ထင်ရှားရှိလျက် မည်သူတွက်ဟု၊ ငဲ့ကွက်ပြစ်ဆာ၊ မတင်သာခဲ့၊ ကောဇာနှစ်တုံ၊ ဂဠုန်နှင့် ကျား၊ ဆင် နဂါးတို့၊ ပျော်ပါးစဉ်ပ၊ ကြာငါးစုံငယ်၊ ကြိုင်ထုံစမို့၊ လကြတ္တိကာ၊ ပုဏ္ဏာကျော်တက်၊ ဆဋ္ဌရက်ဝယ်၊ ထက်အာကာကြီး၊ လေခရီးမှာ၊ မီးလျှံသဖွယ်၊ ဥက္ကာကြယ်တို့၊ သွတ်လှယ်ကူးလတ်၊ တီထီသတ်တွင်၊ မြတ်ရွှေနန်းတွင်၊ ရန်သူချဉ်း၍၊ မင်းကိုကိုင်မြောက်၊ ရှစ်ရက်ရောက်က၊ နောက်ဂေါယာခန်း၊ ဝင်ချိန်ယွန်းဝယ်၊ မန်းဇမ္ဗူဘုန်း၊ ကံမကူ ရန်သူမှန်း၍၊ တိုင်းလုံးပစ်ခွာ၊ သူဆောင်ရာပါတော့ ပ၊ သင်္ခါရဖြစ်ပုံကို စိတ်အာရုံငယ် မနောမှာ၊ စောတော့ဉာဏ်ရီ။

ကင်းဝန်မင်းကြီး၏ ပြန်လှန်ရေးသားချက်ကို ဆီးဘန်နီ ဆရာတော်ကြီးက ဤသို့ ယူဆတော်မူ၏။ "မာလော ပင်နှင့် တူသည့် ကင်းဝန်မင်းကြီးသည် ပေါက်ပင်ကိုင်းကိုင်း၊ ဗျိုင်းနား၍ကိုင်း၊ ဗျိုင်းဘာပြုလိုနား" ဟူသော စကားအတိုင်း ဝေပိုက်ရှောင်ဖယ်ပလီဒီ ချောက်ချက် နောက်ပြက်ပြက် ဖြေပေးခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆတော်မူကာ ဤသို့ တားမြစ် စာပြန်ကြား လိုက်လေသည်။

ဒုတိယတဖန် ဆီးဘန်နီ ဆရာတော် ရေးသည် မန္တလေးပျက် တမ်းခြင်းရတု

တဖန်မှတ်စေ၊ ထပ်၍ဖြေပိမ့်၊ သံဝေရမူ၊ ရှေးကပြုသည်၊ ရတုဖိုးထိုက်၊ ဧကပိုဒ်ကို၊ လိုက်၍ဖြေပေ၊ ဉာဏ်ကဝေတို့၊ ဖြစ်လေရှေးက၊ ကောသလ၏။ သောဠာသဇာတ်၊ အတ္ထုပ္ပတ်ဖြင့်၊ သတ္တကြွမ္မာ၊ သဒ္ဓါတရား၊ နွားလားရှေ့ဆောင်၊ ပမာမြှောင်လျက်၊ မင်းခေါင်ကိုသာ၊ ပြစ်ရှာဖန်ဖန်၊ ဆိုပြန်ဘိဘိ၊ ထိထိပါးပါး၊ စကားဖောက်လဲ့၊ ကိုယ်ကိုလွဲသည်၊ မလွဲစသော၊ ဤအရာကို၊ ပမာထင်ထင်၊ ကဗျာတင်ကာ၊ ပေါက်ပင်ကိုင်းညို၊ ဗျိုင်းနိမိတ်ဖြင့်၊ ဖိုလ်ဟိတ်စပ်ကာ၊ ထပ်၍ရှာမူ၊ သတ္တဝါမဏ္ဍာ၊ ချင့်မူလဟု၊ သိရသော နယ်၊ မလွယ်ဖွယ်တည့်၊ နွယ်မာလောညွန့်၊ ဆင်ခြေကွန့်လည်း၊ မလွန့်စသော၊ အကြောင်းမှာကား၊ ငယ်စွာနုမျှစ်၊ ကြလိုမြစ်သို့၊ မြေးမြစ်အလား၊ မင်းနှစ်ပါးတို့၊ တိုင်းကာနှင့်ထပ်၊ ကိုယ်ကိုအပ်၍၊ ပညတ်စေကြောင်း၊ များမတ်ပေါင်းအား၊ ဆိုးကောင်းအရေး၊ လွှဲအပ်ပေးလျက်၊ တရွေးတရတီ၊ တပီဇဝါ၊ တမြူလွှာတည့်၊ ရသာ ကျေးဇူး၊ ဂုဏ်အထူးကို၊ များမတ်တို့မှာ၊ မခံရရှင့်၊ သိပ်တန်ဆောင်၊ ဘုန်းတော်မှောက်က၊ ကုန်းဘောင်နေမီး၊ မထိန်ညီး၍၊ တိုင်းကြီးပြည်ကြီး၊ အချိုးနီးလျှင်၊ ထီးသုဉ်းနန်းသုဉ်း၊ ကြငှန်းသုဉ်း၍၊ မြို့သုဉ်းသုဉ်၊ ဤသုံးဝမှာ၊ ဖြစ်လာရချေ၊ တို့တတွေသည်၊ သေသော်မှတည့်၊ ဪကောင်း၏။

နယ်ချဲ့ လက်အောက် ကျရောက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဇာတိမာန် မျိုးချစ်စာဆို ရဟန်းတော် တပါးနှင့် ထိုအချိန် ထိုအခါက ဘုရင်မှ လွဲလျှင် တာဝန် အရှိဆုံး ဖြစ်သော ထိပ်တန်း အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း၊ ကာကွယ်ရေးပိုင်း ဆိုရာ မဟာ အမတ်ကြီး တဦးတို့၏ နိုင်ငံရေး ဆိုင်ရာ သဘောထား ခြားနားသည့် ပဋိပက္ခ တခုပင် ဖြစ်လေသည်။

မည်သူ မှား၍ မည်သူ မှန်သည်။ မည်သူ တရား၍ မည်သူ မတရားသည်။

မည်သူ အမျိုးသား သစ္စာဖောက် ဖြစ်၍ မည်သူ အမျိုးသား အပေါ် သစ္စာရှိသည်။

မည်သူ သွေဖီ၍ မည်သူ မှန်ကန်စွာ ရပ်ခဲ့သည်ကိုကား ထိုအချိန် ထိုအခါ သမိုင်းကာလ၏ ပြရုပ်ကို ယခု ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ပြည်သူတို့ အမြင်တွင် ရှင်းနေကြပြီ ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် ဤတိုက်ပွဲသည် မည်သူနိုင်သည် မည်သူရှုံးသည် ဟူသော ပြဿနာပင် ပေါ်စရာ မလိုတော့ဟု ထင်ပေသတည်း။ ။

မန်လည် ဆရာတော်နှင့် ဦးပဒုမ

အညာသားနှင့် အောက်သား ဆရာတော် နှစ်ပါးစလုံးပင် ပညာကြွယ်၍ ဉာဏ်ကြီးသူများ ဖြစ်ကြလေသည်။ ဤသို့ ပြောနိုင်ခြင်းမှာ ဆရာတော်နှစ်ပါး ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ပြဿနာ အခြေခံ သဘောနှင့် တိုက်ပွဲပုံ သဏ္ဍာန်ကို လေ့လာ၍ ဆိုလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ တဖန် ဆရာတော် နှစ်ပါး၏ အစဉ်အလာကို ညာ၊ ဗယ်၊ နောက်လှန်ပြန်၍ ကြည့်လျှင်လည်း ဤအဆိုသည် ပိုမိုစရာ မရှိပေ။ လိုပင် လိုနေ နိုင်လေသည်။

ထိုအချိန် ထိုအခါက အထက် အညာ အကြေမှ မန်လည်ဆရာ ကဝေကား ပညာဆီမီး တညီးညီး ထွန်းညှိ နေသည်မှာ သာသနာ့ လောက သာသနာ့ ပရဝဏ်နှင့် မြန်ပြည် အတွင်းတွင် တထိန်ထိန် လင်းလျက် ရှိ၏။ ဆရာတော်ကြီး၏ အလေ့အလာ၊ အဆည်းအပူး၊ အကျွမ်းအကျင်၊ အကျင့်အကြံ၊ အသိအမြင်၊ အယူအဆနှင့် လေးနက်သော သဘော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတို့ကား အံ့မခန်း လောက်သည့် အခြေအနေမျိုး အထိ ရောက်ရှိနေ၏။ ကျမ်းကြီးကျမ်းခိုင် သုံးဆယ်ကျော်ကို ပြုစုတီထွင် စီရင်ပြီးရုံသာမဟုတ်၊ အရပ်ရပ် ပြဿနာတို့ကိုလည်း ခိုင်ခံ ဖြေရှင်း၍ ခုံမင်းကြီး သဖွယ် ပြုလုပ် ဆောင်ရွက် နေလေသည်။

အထူးသဖြင့် ၁၂၄၇ ခုနှစ်တွင် မင်းကွန်းတောရ ဆရာတော် ဘုရားကြီးနှင့် အမေး အဖြေ ပြုလုပ်ကြသည့် 'ပဉ္စစတ္တာသီလ' ကျမ်းနှင့်၊ ၁၂၄၄ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း ၈ ရက်နေ့တွင် အမေးပုစ္ဆာ ထုတ်လိုက်သော 'သတပဒိကပုစ္ဆာ - ဝိသဇ္ဇာကျမ်း'၊ ၁၂၅၀ ခုနှစ်တွင် မင်းထင်ရာဇာ သမ္မန္တရာဇာမန်လည် မြို့ဝန်မင်း တောင်းပန်ချက် အရ 'ဂတိဝိသော ဓနီဒီပနီ' ကျမ်းကြီးများကို ရေးသား ဖြေဆို လိုက်သော အခါတွင်မူ ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ကျော်ကြား အောင်မြင်မှုမှာ အတိုင်းအဆ မရှိ လောက်အောင်ပင် ကျော်ကြား ပြန့်နှံ့ ခဲ့လေတော့သည်။ 'မန်လည်၊ မန်လည်' ဟူသော အသက် အသံနှင့် အမည် နာမည် ဘာသာဝါဒ ယုံကြည်မှု ကဲ့မောက်လှသည့် ထိုအချိန်တွင် ပို၍ မြည်ဟီး ချောက်ချား စေခဲ့ပေသည်။

ဤသို့ မန်လည် ဆရာတော် ဘုရားကြီး အညာတွင် သာသနာ့ဝန်ကို အားသွန် ကြိုးပမ်း နေချိန်တွင် အောက်ပြည် အောက်ရွာ ပုသိမ်မြို့ တလှိုင်းချောင်းရပ်မှ သစ်ညှိကုန်းကျောင်း ဆရာတော် ဦးပဒုမမှာလည်း သူ့စွမ်းရည် သူ့ပညာ၊ သူ့ယုံကြည်ချက်ဖြင့်၊ ကျမ်းဂန်များ စီရင်ခြင်း၊ အဆုံးအဖြတ် ပေးခြင်းတို့ဖြင့် အထိုက်အလျောက် ထင်ရှား ကျော်ကြားမှု ရှိ၏။ ဦးပဒုမ၏ အထင်ရှားဆုံး ဆောင်ရွက်ချက်မှာ - 'ဆယ်ပါးသီလကို လူတို့ မစောင့်သုံးအပ်' ကြောင်းဖြင့် ထုတ်ပြန် လိုက်သည့် အယူအဆ တင်သွင်းလွှာ တင်ဆက်မှုကြီးပင် ဖြစ်၏။ ဆရာတော် ဦးပဒုမ၏ တင်သွင်းလွှာကြီး ထွက်လာသော အခါ သာသနာရေး လောကတွင် အတော် ဂယက်ရိုက် သွားလေသတည်း။ ကျမ်းနှင့် ညီ မညီ အစဉ်အလာ ဟုတ် မဟုတ် လုပ်ချင်တိုင်း လုပ်လိုက်သလား ဟူသော သံသယဝေမတိကတို့ဖြင့် အချို့ ဆရာတော်ကြီးများ ခေါင်းရှုပ် ကုန်သည် အထိပင် ပြဿနာ တက်လာ၏။ အထက်အောက် တကွိုင် နှစ်ပါးသော သုဓမ္မာဝင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးများလည်း သုတ်သင် ဖြေရှင်းခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်အောင် ဖြစ်လာရ၏။ ဤတွင် ဤအယူအဆ ဤအန္တရာယ်ကို အချိန်မီ ဖြေရှင်း ဖျက်ဆီးမှ ဖြစ်မည်ဟူသော သဘောဖြင့် မန်လည် ဆရာတော် ဘုရားကြီးကို သတိရ တမ်းတ မိကြတော့သည်။ မန်လည်မှသာ အဆုံးစွန် ပြေလည်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဟု မှတ်ပိုက်တော် မူကြ၏။ ထို့ကြောင့် မန်လည်ထံသို့ ပထမ ရွှေကျင် ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ 'သုသင်္ခေပ သန္ဓေသကထာ' နှင့် ဒုတိယ ရွှေကျင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမ ဆရာတော် ဘုရားကြီးတို့က အမှာစကား ပါး၍ အဘိဓာန်စက ပြုလိုက် ကြလေသည်။

ဆရာတော် နှစ်ပါး၏ တိုက်တွန်း တောင်းပန်မှုကြောင့်ပင် မန်လည် ဆရာတော်ကြီးသည် 'ဒသသီလ ဝိနိစ္ဆယ ဝဇီရဂ္ဂ ဒီပနီ' ကျမ်းကို ရေးသား၍ ဖျက်ချေတော်မူ လိုက်လေ၏။ ဆရာတော်ကြီး ချေဖျက်ချက် ထွက်လာသော အခါ ပြဿနာမှာ ဧဇျမ်းချမ်း ပြေလည် ငြိမ်သက် သွားသည်ကား မဟုတ်ပေ။ ဆရာတော် ဦးပဒုမက သူ့ အယူအဆကို ခိုင်ခိုင်စွဲစွဲ တင်မြဲပင် တင်ခဲ့လေသည်။ တင်ရာတွင် တရပ်တရွာ တပွဲတစု အတွင်းမှာ အဖြစ်မျှ ပြောဆိုခြင်း မဟုတ်ပေ။ စာအုပ် စာတမ်း ထုတ်ဝေ၍ မြန်ပြည်အနှံ့ ပြန့်သွားအောင် တုံ့ပြန် ရိုက်သွင်းလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဦးပဒုမ၏ တုံ့ပြန် ရေးသားချက် ထွက်လာသော အခါ မန်လည် ဆရာတော်ဘုရားက 'ပဒုမော ဝါဒကထာ' အမည်ဖြင့် လေးချိုးကြီးများ ရေး၍ ဤသို့ နှိပ်ကွက် ဆုံးမ၍ ကိုယ်ရည် သွေးတော်မူကာ အမောက်ထောင် ပြတော်မူ လိုက်လေသည်။

မန်လည် ဆရာတော်၏ ကိုယ်ရည်သွေး^{†††}

၁။ သူတို့မလေ့မူ၊ သူတို့လျှင် တကယ်မြည်တဲ့၊ မြို့ရွှေလည် ရွှေစည်ကြီးပါကွဲ့၊ တီးသမျှ ဖိမ့်ဖိမ့်တုန်၊ သူမာလျှင် မာစိန်စောင်းပါပဲ၊ သူပျောင်းလျှင် အရေဖြစ်နိုင်တဲ့၊ မယုံလျှင်မအေနှင့် စစ်လာတော့၊ သနစ်ကိုကုန် မလင်းသော်လဲ၊ အဖြစ်ဆို ဂုဏ်သတင်းကိုလ၊ လေညှင်းလာ သင်းကယုံ၊ ပန်းယနံပုံ။ ဓာတ်မသိတာမို့ ဟတ္ထိယုန်ငယ်ထင်ထင်၊ ဟိုအောက်ခါင် ငဇင်ရိုင်းဟာနှင့်၊ ငါးသိုင်းတွေ အညာဆန်တို့ကို။ တငါလန် ရွှေလည်ကွေ့တွင်ဖြင့် တခါပြန် ဆန်မတွေ့ရအောင်၊ ဘေးတွေ့စိမ့်တက်တက်ကုန်။ မစုန်ရသည့်တိုင်း။ ရိုးသိသိ၊ ငါးပိငါးချဉ် သိပ်ပါလို့၊ ထောင်းကြိတ်ချေအောင် ညက်စေမှာ၊ နောင်သက်ခင် အရေဖြစ်သည့်ပြင်၊ ခွေးဖင်မှာ ချေးပင် ဖြစ်ရစေမယ်၊ ငါးညစ်တလိုင်း။

၂။ မန်မလုပ်ချင်ဘူး၊ မာန်လုပ်လျှင် လွယ်သည်သာ၊ ငယ်မည်ကို (န) ကို သတ်ရုံပဲ။ နေရပ် မာန်ရွှေလည်နှင့်၊ မာန်နှစ်လီ မာန်စုံကွန်၊ ဖူးအညွန့် ခေါင်ကတင်၊ သို့ကတဲလုပ်ပဲ သမ္မဇဉ်နှင့်၊ မာန်မယုဉ် ဉာဏ်ယဉ်အုပ်ပါလို့ သိမ်းချပ်ကာ မာန်ကိုကင်းစေရ၊ ယင်းခုခေတ်တွင်၊ တကယ်ဆို တကယ်ပါလားပဲ၊ အကျယ်ဆို အကျယ်မပွားပြီးဘူး၊ မြတ်ဘုရား စိန္တေယျာမှာ၊ လူပြိတ္တာ ပုရာဏတို့ကို၊ ယူမိတ္တ သဘောကျ အောင်လို့၊ မီးရေပြ တန်ခိုးဆင်၊ အရိုးပင်လာကျမ်း၊ ထိုတူသာပြိုင်လိုလျှင် ပြိုင်လာတော့၊ ဆိုလာလျှင် ကြာမနွေးနှင့် ရှုံးသူဟာ နှမပေးပါလို့၊ လိုလေသေးလျှင် ကိုယ်ပိုင်ယူမှာ၊ နိုင်တဲ့သူ ယောက်ဖကြီးပါပဲ၊ ဇက်ပေါ်မှာ ဒေါက်ခွစီးတဲ့ပြင်၊ (ရိုး) စုပ်ကြတမ်း။

၃။ ပဒုမ၊ တုပကာ နတ်မယောင်နှင့် ဆင်ပြောင်ကို ခြင်ကောင်ဝါးသည့်နယ်၊ ယားရုံမျှသာ၊ ဉာဏ်အနက်ကိုလ စံဖက်ဖော် နင်မလျော်ဘူး၊ နင်မယ်တော် ရှင်ဇလာနှင့်၊ ခင်ဆရာ အိမ်ထောင်ကျလျှင်လ၊ ပဒုဆို မောင်ရွှေမမှာ၊ သားငယ်မျှသာ ပညာကို ယုဉ်ကာချင့်ရလျှင် အခွင့်ငယ်အရာနှင့်၊ ယောဇနာ သမ္မန်မျိုးကိုမှာ၊ နည်းရိုးပင် ဘာမကျေခင်က၊ မင်းရန်စင်ကိုရုံ၊ ငါဘုပြုဖြူမတုန်း၊ နှစ်ဖက်ကန်း၊ မျက်ခမ်းနေကို ပြိုင်သို့၊ ခွင့်လုံးပို မင်းစာမှားပြီမို့၊ အလားငယ် ပါယ်မကျစေနှင့်၊ သာအရာ ခွင့်ကျေကြအောင်ပ၊ ငါဆရာ မင်းဖေလကိုကွယ်၊ ဦးချလဲ့အုံး။

၄။ မဟော်၏ကဲ့သို့၊ ဗောဓိရွှေဉာဏ်ဆင်တဲ့၊ နာဂဝင် ပန်ဆင်ရင်းဟာမို့၊ ဆရာခင် မာန်မသွင်းချင်ဘူး၊ ကင်းစေတော့ ရန်စကို၊ ဆိုးတကယ် တယ်မပြုချင်ဘူး၊ ပြစ်မှားသူ၊ မောင်ပဒုကိုလဲ့၊ တရားယူ၊ သားတူရူပါလို့၊ ကရုဏာ စေတသိက်ကယ်နှင့်၊ (ရဟန်းမှာတ၊ သဏ္ဌာန်မှ ?) ရှင်မင်းနန်း၊ စန္ဒာဘတို့လို၊ သုံးလူဖရှင်တော်ကို လိုတော်ရှိပြကောင်း၊ သို့အရာ၊ မောင်မင်းလို၊ အယူချာကြလျှင်၊ လူတကာ ပါယ်ရွာရောက်သည့်ပြင်၊ သာသနာကွယ်ကာ၊ မှောက်မည်ကြောင့်၊ ထင်နောက်အောင် ဉာဏ်မလည်နှင့် မောင်ကြံစည်၊ ဖွင့်ကာလုပ် ပါတဲ့၊ 'တောင်ပံနီ'^{†††} မင်းစာအုပ်ကိုကွယ်၊ မီးဖုတ်ဖို့ကောင်း။

^{†††} ဤလေးချိုးကြီးများ ရေးတော်မူစဉ်က မြစ်ကွေး ဆရာတော်သည် အန္တောဝါသိက အဖြစ် အနီးအပါးမှာ ရှိသည်ဟု သိရသည်။ ဦးပဒုမက တပုဒ်ရေးသော အခါ ဆရာတော်ကြီးက တပုဒ်ပြန်ရေး သဘောဖြင့် နှောင်းလူတို့ ပြောဆို ရေးသားကြ သော်လည်း စင်စစ် မဟုတ်ဟု ဆိုသည်။ ဦးပဒုမ ပြန်လည် ရေးသား၍ ထုတ်ဝေသည့် စာအုပ်ကလေးကို တခါယူကြည့်၊ တခါချိုးဖြင့် အချိုးကဗျာ အားလုံး ၈ ပုဒ် အထိပင် ရှိသည်ဟု သိရသည်။ ရေးရာတွင်လည်း ပုံနှိပ်ရန် ဖြန့်ဝေရန် မဟုတ်ဘဲ ဆရာတော်ကြီးသည် သူထိုင်တော်မူသည့် ဖျာအောက်မှ ဖယောင်းတိုင် ထုတ်သည့် စက္ကူများကို တရွက်ခြင်း ယူကာ အလိုအလျောက် စပ်ဆိုခြင်းပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆို၏။ ဆရာတော်ကြီးသည် စာရေးလိုလျှင် ရေးရန် ဖယောင်းတိုင်ထုတ် စက္ကူများကို ပြန်သွားအောင် ဖျာအောက် ဖြန့်ခင်းထားတော်မူလေ့ ရှိသည်ဟုလည်း ဆို၏။ (မြစ်ကွေး ဆရာတော်ကြီး၏ တပည့်ရင်း ဖြစ်ဖူးသူ ဆရာ ဦးသော်ဇင်၏ ပြောကြားချက်။)

^{††††} ဤလေး၌ တောင်ပံနီ ဆိုသော စကားမှာ 'မူမမှန်' ဟု အဓိပ္ပါယ် ရှိ၏။ တောင်ပံနီ ဆိုသော စကားလည်း နောက်ပေါ် စကားသာ ဖြစ်၏။ မင်းတုန်းမင်း လက်ထက် ဒေါင်းဒဂီး စက်ရုံတော်မှ ထုတ်လုပ်သည်။ ထိုဒဂီးစက်ရုံ အဆောက်အဦသည်လည်း ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ပြီးသည့်နောက် ယခုလည်း နန်းတော်တွင် ရှိ၏။ မင်းတုန်းမင်း ဒဂီးပေါ်ပြီး နောက် ငွေမမှန်သော ဒဂီး အတုများကို ဆင်ဖြူကျွန်း အရပ်မှ တိတ်တဆိတ် ပြုလုပ်၍ ဒဂီး အကောင်းများနှင့် ရောနှော သုံးစွဲလာရာ ဒဂီးတုလုပ်ပုံ ကောင်းမွန်သော်လည်း ကြေးနီ အစပ်များသဖြင့် ကြာလာသောအခါ ပွန်း၍ ဒေါင်းရုပ်မှ ဖောင်းကြွသော အတောင်ပံ နေရာက အနီရောင် သမ်းလာသည်။ ထိုအခါမှ ဒဂီးအတု ဖြစ်ကြောင်းကို သိကြသဖြင့် မူမမှန်သော တောင်ပံနီ ဒဂီးများ နာမည်ပျက်၍ ဤအတုကို ဂရုပြုပြီး ရောင်ကြသည်။ ဤအဖြစ်ကို မှီ၍ အခြားများကိုလည်း အလားတူပြန်၍ မူမမှန်တာ ဟူသမျှ တောင်ပံနီဟု ခေါ်ကြသည်။ သီပေါမင်းကို အင်္ဂလိပ် ဖမ်းသွားသည့်နောက် လူဆိုး တချို့သည် နိုင်ငံ အတွက် ခုခံပြီး အင်္ဂလိပ်ကို တိုက်ခိုက်လေဟန် တိုင်းပြည်ကို သရုပ်ပြ၍ နောက် ဒမြ အလုပ် လုပ်သည်ကိုသာ ထင်ရှားပြီး လူများ ရိပ်မိလာသော အခါ ၎င်းတို့ကိုလည်း တောင်ပံနီ ဒမြ ဟူ၍ပင် ခေါ်ကြတော့သည်။ (ရွှေပြည် ဦးဘတင်ရေး - မြန်မာစာပေ လောက - ၇၉၊ ၈၀)။

ယင်းသို့ မာန်လည် ဆရာတော် ဘုရားကြီးက ပယ်ပယ်နယ်နယ် ရေးချ၍ ဆုံးမလိုက်လေသည်။ ဆရာတော် ကြီး၏ အဆုံးအမကြောင့် ဦးပဒုမမှာ ထိုးနှက် တိုက်ခိုက်သော ကဗျာစုကို ပြန်လည်၍ပင် ပုသိမ် ဦးပဒုမက ဤသို့ တိုက်ဖျက် တန်ပြန် ခဲ့လေသေးသည်။

၁။ ရှက်စရာ သက်ဝါကြီးပါပေါ့။ မဂ်အမတာ တက်ခါနီးရအောင်၊ ပုတီးငယ်နဲ့ နေတဲ့အရွယ်။ မနောရူ ဒေါသမူတင်လို့၊ လူကိုပင် စိတ်မာန်စွဲတယ်နဲ့ တသက်ပန် ခက်ထန်နဲငယ်၊ ဆဲရက်လေတယ်။ ကြိုက်ယူလျှင် တကယ်များပါလို့၊ မိုက်သူတွေ အပါယ်မလားရအောင်၊ ရေးလာတဲ့ ဘုတ်အုပ်ငယ် - နှုတ်ပယ်ပါ အရှင်ဘုရား။ လမ်းအမှန် ကျမ်းဂန် ကိုယ်တော်ရူပါဦး၊ ယူမိယူရာယူလို့ မာန်တမူ မာန်လည်ကာရယ်နှင့်၊ ရန်ရှည်အောင် ဉာဏ်နီကို ပြလိုက်တာ၊ အောက်တခွင်ရာမည်မှာ (အရှင်ဘုရား) မီးစအလား။

၂။ နေရပ်မှတဲ့ မာန်ရွှေလည်။ ငယ်မည်မှာ နငယ်သတ်တော့မလား၊ မာန်နှစ်မည် နှစ်တန် တပ်ရော့မပါ။ ဘုန်းမြတ်မထေရ်။ နှလုံးရှည် ဧကြည်ပါဘုရား၊ ဖန်ခါခါ သံသရာ ရှည်ကြာကာမည်သောကြောင့်၊ တပည့်တော် ခန္တီစလရက်မယ်၊ ဦးချလိုပြား။

၃။ ထောက်မတန် နောက်တဖန် ကိုယ်တော်ဆဲလိမ့်မယ်လို့ အမြဲမှတ်သား။ ရဲပဝံလျှင်၊ သဲညွန့်ကို လှန်တင်၍၊ အမြန်ပင် တကယ်နှိပ်သော်၊ (အရှင်ဘုရား) မုန်းစိတ်မထား။

၄။ ပြောင်ဇာနည် ဆဒ္ဒန်လောင်းမှာတော့၊ နောင်ပါရမီ မြတ်ရန် အကြောင်းရယ်နှင့် ဆုတောင်းပါလို့ ပန်ရွယ်ချ။ ။ သဘောယုတ်၊ လူညစ်ညမ်းကိုလ၊ သင်္ကန်းတော် စီဝရာကြောင့်၊ ကြည်အသာ စွယ်တော်မြတ် ကိုတော့၊ ပြည်အမတာ ရွယ်မြော်လတ်ပါလို့၊ ပိုင်းဖြတ်၍ လှူ။ ။ လောင်းရာဇာ ဘုန်းလျှိုကို ရှုပါလို့၊ မကောင်း တာ မုန်းမာန်ဖြင့် ခုပြီဘူး၊ ထုံးစံပြု နည်းခံယူ ... ရန်သူလို စိတ်မထား။ သည်ဆရာ ကြီးမြတ်သူ သီလဝါမို့၊ ထေရ်မဟာ မန်လည်ဘုန်းကိုဖြင့်၊ တည်အကြာ ရန်ရှည်လို့ မမုန်းရအောင်၊ ကြည်အသာ ခန္တီနှလုံးကို သုံးပေါ့ဘုရား။

၅။ ဒုဗ္ဗစနာ ကြွားဝါလှပါလို့ ဖရဿာများစွာ ပြလိုက်တယ်၊ နားနာ ကြပါတော့ ပညာရင်။ ။ ရုပ်ရှည်ပြောင်း၊ ဦးခေါင်းမှာ ဆံဖြူဖြူနှင့်၊ ဒေဝဒုတမန် ဆိုက်ပါလို့၊ သေမူရာ အလံစိုက်တောင်မှာ၊ ရန်ခိုက်ကို အရှည်မျိုး ဆိုးတဲ့ဘုန်းခင်၊ မျက်မပြေ တက်ဝေကြွပါလို့၊ သက်မသေ ရက်ရှည်သမျှကိုဖြင့်၊ တွက်ရေဆပါလို့၊ ဆူမဲ့ပြင်၊ ဆင်ခြင်သင့်ပါကြောင်း။ ယခုအခါ ဥပေက္ခာ ဗြဟ္မစိုရ်နှင့်၊ များထိုထို ဝေနေယျတို့ဖြင့်၊ ဖျန်းမျှကာ ရည်သန်လို့ အသိဉာဏ် မြတ်တရားရယ်နှင့်၊ ပရိကံ မပြတ်ထားပါလို့ရယ်၊ (မန်လည် ဆရာတော်ဘုရား) ပွားဖို့ချိန်ကောင်း။

(၁) အလွဲကိုဆို၊ အဆဲကို အလျင်လိုလို့၊ ပုသိမ်ကို နငယ်သတ်ပါတဲ့၊ လူတတ်ခင်ကြီး။ မှတ်မစုံ သတ်ပုံ ဆရာတင်လို့၊ အောက်ရာမဉ် ထုံးစံရှိကိုလ၊ သတိတော် မမူရှာထင်၊ နမူနာ တင်ကာပြလိုက်မယ်၊ မှတ်ပါအပြီး။

"ဥတ္တရာဇီဝ မဟာထေရော သမ္မဟုလေဟိ၊ ဘိက္ခုဟိ။ အဒ္ဓိနာ ဝါမဘိရူဟိဿမိတိ ယေန ကုသိနဂရံ၊ တေနပတ္တာမိ" ဟူ၍ လည်းကောင်း။ "ဥတ္တရာဇီဝ မဟာထေရော ကုသိမရဋ္ဌဝါသိန ပုတ္တော၊ ဥတ္တရာ ဇီဝ မဟာထေရဿ၊ သိဿော ကုသိမရဋ္ဌေ ဆပဇ္ဇောတိ လဒ္ဓနာမ ဂါမဝါသိနံ ပုတ္တတ္တာ ဆ ပဇ္ဇော သာမဏေရောတိ ဝေါဟာရိယတိ" ဟူ၍ လည်းကောင်း များစွာ လာရှိ၏။ (ကလျာဏီ ကျောက်စာပါဌ်)။

(၂) ကုသိမာရဂရလို့ မာဂပေါင်မှန်၊ မ သတ်တဲ့ ကာရန်ကို ထေရ်ဘုန်းလျှံရှုစာ။ ကလျာဏီ ကျောက်စာတော်၊ ထောက်ခါ မြော်ရေးတဲ့စာသွား၊ ထုံးတခု ပမာမိတယ်၊ မဟာထေရ်မှတ်သား၊ မြတ်ဘိုးတော် သေဋ္ဌ်နင်းဖျားဟု၊ မင်းတရား လက်ထက်တွင်၊ သာသနာ လက်ရငယ်လို့၊ ထင်စွာပ စာတမ်းမှာပင်၊ မဟာဓမ္မမည်တွင်သည် မင်းတိုင်ပင် အမတ်ကြီးငယ်က၊ အပြီးမ သတ်ရန်၊ ဆုံးဖြတ်ခဲ့မှန်၊ သတ်ကို မမူပြန်လျှင် ဂူအမှန် မြင်ဘူးတဲ့လေး။

(၃) (လေးချိုးသဖြန်) သက်ကြားအို မထေရ်ဘုန်းရယ်က၊ မျက်ထားသည့် မကြည်နှလုံး ငယ်နှင့်၊ အတည်မှန်းတော့မှာထင် သည်အခါ၊ နှုတ်လျှာစတွေနှင့် ဘုတ်စာကိုပြပါလို့၊ ဆင်းရဲတာ ရိုန်မပြေလို့၊ သိမ်မြေကို တခါရောက်တော့ နာလောက်အောင် ညှာမတွယ်ဘူး။ ပုဒ်နှစ်ဆယ် ကဗျာလွဲတွေနှင့်၊ မဟာထေရ်စာစီလို့ ဆဲရဲပုံလိုက်တာ။ ။ မဆင်ခြင်မျက်မှောင်ကြုတ်ကယ်နှင့်၊ မစင်ကို လက်ဆောင်လုပ်ပါလို့၊ လူအုပ်ကြီး ပွဲလယ်ချာမှာ၊ ပြလာသည့်ပုံအလား။ ။ မသင့်ပေါင် ရှင်လက်ဆောင် ပဏ္ဍာယုတ်ကိုတော့၊ ညှိပုပ်စွာ အစော်နံသို့၊ မဆက်ဆံ မြန်စွာ ထွက်ရအောင်၊ လက်မခံ ပြန်စာ ဆက်လိုက်မယ်၊ (ဘုရား) ဖုံးသို့ ဝှက်ထား။

(၄) ကောဓတွေ ဟိတ်ဟန်ပြပါလို့၊ ဒေါသမြွေ ဆိပ်ထန်လှချေရဲ့၊ ထိပ်ပန်ဘုရား မန်လည်ရှင်။ တပည့်စုမှာဖြင့်၊ သတိပြုပါလို့။ ဝိရူပက္ခေနှင့်၊ မျက်ပြေအောင် လှစ်ခါညွှန်းပါလို့။ ရက်ရည်စွာသွန်း ဟောန္တူပါပင်။ ။ ပွားခါနော် အကျယ်ဟစ်လိုက်တော့ ငါးရာကျော် နှစ်ဆယ်ရှစ် ကယ်လို့၊ မေတ္တာစစ် ဗျူဟာဆင် ... သူလာလျှင်ဖြင့် ရှောင်မလွှဲ။ ။ ဝိသိဋ္ဌာ တတိက္ခာ ပရမံနှင့်၊ ဗု၊ ဓံ၊ သံ အလံကို စိုက်ပါလို့၊ ခံလိုက်မယ် မဟာထေရ်ရဲ့၊ ပါရမီအောင်စည် နှိုးတယ်နှင့်၊ အမတာပြည် နောင်ရည်ကိုးပါးလို့ရယ်၊ ကြီးတိုက်မည့်ပွဲ။

[မှတ်ချက် ။ ။ လေးချိုး အဆုံးတွင် 'လက်စားပြန်က ဆက်သွယ်ရန် ရှိသေးသည်' ဟု ရေးထားသေး၏။]

ဤသို့လျှင် ပုသိန် (န) သတ် (မ) သတ် ပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဝံ့ဝံ့ရဲရဲ ထိပ်တိုက် ဝင်ကြဲ၍ ငြင်းခုံသမှု ပြုခဲ့သေးသည်။ ရှိပြီး စေတီ အိုမင်း ယိုယွင်း ပျက်စီး နေလျှင် ပြန်လည်၍ ပြင်သင့်၊ မပြင်သင့် ပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍လည်း မန်လည် ဆရာတော်ကြီးကို အာခံ၍ အပြိုင်ကြံတော်မူ ခဲ့ပေသေးသည်။ ဤအချက်များကို ထောက်ရှု၍ ဦးပဒုမသည် မန်လည်ကို ဦးကျိုးသည်ဟု မဆိုနိုင်ခဲ့။

မန်လည် ဆရာတော်နှင့် ဦးပဒုမတို့၏ ပြဿနာကို အနီးကပ် ကြည့်လျှင် မြင်နိုင်သည့် အချက်မှာ ကနဦးပိုင်း ဒသသီလ (ဆယ်ပါးသီလ) ပြဿနာ တင်လာစဉ်က ဦးပဒုမသည် ရိုးရိုးသားသား သူယုံကြည်သည့် ဘာသာရေး ခံယူချက်တရပ်ကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့ တင်ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

မှားသည် မှန်သည်တို့မှာ အဓိက မဟုတ်သော်လည်း ဘာသာရေးခေါင်းဆောင် (သာသနာ့ဝန်ထမ်း) ဘုန်းကြီး တပါးက သူ့အမြင်ကို ဤသို့ တမျိုးတဖုံ ပဋိပက္ခ အသွင်သို့ တင်သွင်း လိုက်ခြင်းမှာ ဘာသာရေး အခန်းသစ် တခုကို လှစ်ပြ လိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် နောက်ပိုင်း မန်လည် ဆရာတော်ထံမှ ဆုံးဖြတ် ရှင်းလင်းချက်များ လာသောအခါ မိမိ ယုံကြည် ဘေးချက်ကို အခိုင်အမာ ဆုပ်ကိုင်၍ တုံ့ပြန် တိုက်ပွဲဝင်ဖို့ထက် လူကို မဲလာသည်၊ လူကို အသားလွတ်ချဖို့ဘက် အားသန် သွားဟန် ရှိလေသည်။ ယင်းကြောင့်ပင် မန်လည် ဆိုလျှင် ဆန့်ကျင်ရမည် ဟူသော သဘောဖြင့် နောက်ပိုင်း သတ်ပုံ ကိစ္စ၊ စေတီ ကိစ္စများတွင်လည်း ရင်ဆိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ သာမည အဓိက ခွဲ၍ ကြည့်လျှင် နောက်ပိုင်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် ပဋိပက္ခများကား အသေးအမွှားသာ ဖြစ်လေသည်။ ဆယ်ပါး သီလ ကိစ္စကိုသာ ဦးပဒုမ မျက်ခြည်မပြတ် ယုံကြည်ချက် အတိုင်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့လျှင် ဘာသာဝါဒ၏ အနေအထား တခုပေါ်တွင် ဘာသာဝါဒီတို့၏ ဦးနှောက် တနေရာတွင် သုံးသပ် ဆင်ခြင်လိုသည့် စိတ် စုံစမ်း မေးမြန်းလိုသည် စိတ်များ ပေါက်ဖွားခြင်း ဖြစ်မိကြပေမည်။ သို့ဖြစ်ကြရင်းမှ ပင်သည် ... တဆင့်တက်သော် လက်တွေ့ ကျင့်သုံးမှု အပိုင်းတွင် တမျိုးတဖုံ ပြောင်းလဲ မသွားဟု အဘယ်သူမျှ အာမ မခံရကြပေ။

ဤပဋိပက္ခတွင် ပညာနှင့် အရည်အသွေးတွင် မန်လည်ကို ဦးပဒုမ မတူပနိုင်သည့်ပြင် မိမိ အခြေခံ ယုံကြည်ချက်ကိုလည်း ခိုင်မြဲစွာ ဆုပ်ကိုင် မထားနိုင်မှုကြောင့် အကျ နာခဲ့ရလေသည်။ မန်လည် ကဗျာ လက်နက်၊ ပညာ လက်နက်တို့၏ ဒဏ်ကို ကြုံကြုံမခံနိုင်ဘဲ ဦးပဒုမကား နောက်ပြန်၍ ဆုတ်လစ်ခဲ့ရပေတော့သည်။ ။

ဦးကြော့နှင့် တောင်တွင်းစာဆို သုံးဦး

၁။ ဦးကြော့နှင့် ဦးကြင်ဖူး၊ ဦးထွန်းအေး

၂။ ဦးကြော့နှင့် ဦးကောက်ကြီး

၃။ ဦးကြော့နှင့် အာလံသူ မမကြီး

တောင်တွင်းကြီး

တောင်တွင်းကြီးနယ်သား သက္ကရာဇ် ၁၂၀၃၊ သို့မဟုတ် ၁၂၀၄ ခုနှစ်ဖွား၊ ဦးကြော့ကား မင်းတုန်းမင်း တရားကြီး၏ စာတော်ဖတ် ဖြစ်လေသည်။ ဦးကြော့မှာ ကဗျာဉာဏ်၊ ကဗျာဟန် ကောင်းသလောက် လူကလည်း ကဗျာ ဆန်သည်။ လူချော လူသန် လူယဉ်ကျေး ဖြစ်ရုံမျှ မဟုတ်၊ လူကြော့ကလေးလည်း ဖြစ်လေသည်။ ငယ်စဉ်ကပင် ပညာဉာဏ် ထက်မြက် ကောင်းမွန်လှသူ ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသား ဘဝကပင် စောလှမြို့စား မင်းလှရာဇကျော်ထင် ရေးသည့် 'စန္ဒကိန္နရီပျို့' တထုပ်စလုံးကို ပုဒ်မပါ ကျုံးပြီး ကျက်မှတ်ကာ နှုတ်ငုံ ပိုက်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

နောက်အချိန်နှင့် အရွယ် ရောက်သော အခါ သူငယ်ချင်း ဖြစ်သူ ဦးမင်းမောင်နှင့် အတူ အဖိုးတော်စပ်သူ သမားတော်ကြီး 'နေမျိုးဘိသက္က သူရဇော်ရတာဘွဲ့' ရ ဦးကျော်ဇံ ခေါ်ဆောင်သဖြင့် မန်းရတနာပုံ ရွှေမြို့တော်သို့ ရောက်ခဲ့ရလေသည်။ ရွှေမြို့တော် ရောက်စတွင် ရွှေတိုက်ဝန်ကြီး ထံ၌ အပ်နှံထားခြင်း ခံရပြီး စာရေးကလေး အဖြစ် အမှုထမ်း ရလေသည်။

စာရေး ဘဝဖြင့်ပင် မူလ ဝါသနာ ရှိရင်းစွဲ ဖြစ်သည့် ပျို့ကဗျာ လင်္ကာကိုမူ လေ့လာ လိုက်စား ရေးသား နေလေသည်။

ဤသို့လျှင် ဦးကြော့သည် တစတစ နာမည် ကျော်ကြား ခဲ့လေသည်။ အရွတ်အဖတ် အရေးအစီ အနန်း အဖွဲ့တွင် ကျွမ်းကျင် ချေ ခဲ့လေသည်။ သူတတ်ကျွမ်းမှု ကျော်စောမှုကြောင့်ပင် တဆင့် တက်၍ စာတော်ဖတ် အဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်း ခံခဲ့ရပေသည်။ စာတော်ဖတ် ဆိုသည်မှာ မှန်နန်းရှေ့ ဓနုဆောင်တွင် အလှည့်ကျ ဝင်၍ တာဝန် အရ အိပ်ဖန် အိပ်ကြရလေသည်။

ဘုရင်စက်တော် မခေါ်မီ သလွန်တော်တွင် စံနေတော်မူလျက် စက်ခန်းဆောင် အပြင်မှ ရွှေနားတော် ကြားလောက်သော နေရာက နေ၍ ဒူးပုဆစ်တုပ် ပျပ်လျက်၊ ဇာတ်ဝတ္ထု ရာဇဝင် နိပါတ်များကို ဖတ်ကြားရသည့် အလုပ်ဖြစ်၏။ ဦးကြော့၏ တာဝန်မှာ ဤတာဝန်ပင် ဖြစ်သည်။

ဦးကြော့သည် ယင်းစာတော်ဖတ် တာဝန် ထမ်းဆောင် နေစဉ်မှာပင်၊ မှန်နန်း အပျိုတော်ကလေး မပုရစ်နှင့် ရည်ငံကြလေသည်။ မှန်နန်း အပျို ဆိုသည်မှာလည်း အမျိုးအနွယ် အဆင့်အတန်း မြင့်မားသည့် မှူးကြီး မတ်ကြီး သမီးများ၊ စော်ဘွား မြို့စား နယ်စား သမီးများအနက်မှ ရုပ်ရည် ရှုပကာ ချောမော လှပသူများကိုသာ ရွေးချယ်၍ မှန်နန်းတော်သို့ ဝင်ကာ ဝဲလက်ယာ တလှည့်စီ ခစားရသည့် မိဖုရား လျောင်းလျာများ ဖြစ်ကြသည်။ မိဖုရား မြှောက်လိုက်ပြီ ဆိုသည်နှင့် မူလ အိပ်မြဲဖြစ်သော အနက်ရောက် သလွန်ကို ရွှေပိန်း ထည့်ပေးခြင်းဖြင့် အဆင့်မြှင့် လိုက်လေသည်။

တောင်တွင်းသို့ပြန်

ထိုအထဲက မပုရစ်ကိုမူ ဦးကြော့ ချစ်ခဲ့မိလေသည်။ ဦးကြော့နှင့် မပုရစ်တို့ ချစ်သူ နှစ်ဦးမှာမူ ချစ်စ ခင်စဖြစ်၍ အရူးအမူး ဖြစ်နေကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် အနီးအနား လက်တကမ်းမှ ရွှေစားကိုပင် မေ့အား၍ မေ့ထားကြလေသည်။ သို့ရာတွင် တောင်တွင်းကြီးမှ အတူတကွ လာခဲ့ကြသည့် ငယ်သူငယ်ချင်း ဦးမင်းမောင်မှာမူ မနေနိုင်ပေ။ ရာဇဝတ် ပြစ်ဒဏ် ခံရမည်ကို စိုးရိမ်လာ သဖြင့် အဖိုးတော်သူ ဦးကျော်ဇံကို တိုင်ကြား လိုက်လေသည်။ ဦးကျော်ဇံလည်း စိုးရိမ်မကင်း၍ တောင်တွင်းသို့ ဦးကြော့ကို ပြန်ပို့ လိုက်လေသည်။ တောင်တွင်းကြီး ရောက်သော အခါတွင် သံတော်ဆင့် ရန်လင်း လှေတော်အုပ် 'မင်းလှမဟာမင်းထင်' ထံ ဝန်စာရေး အဖြစ် ဆက်လက်၍ အမှုထမ်း ခဲ့လေသည်။

အထက်တွင် ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဦးကြော့ကား ပညာဉာဏ်ရည် ထူးချွန် ထက်မြက်သည်နှင့် အမျှ ရုပ်ရည် ရှုပကာယလည်း ခေလှသူ မဟုတ်သောကြောင့် ပျော်အပါး ပွေမှု တေမှုလည်း အထိုက်အလျောက် ဖက်ခဲ့သူ ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် နေပြည်တော်မှ ဦးကြော့ ခွာခဲ့ရခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဦးကြော့သည် တောင်တွင်းသို့ ရောက်ပြီးတောက် အခြား တယောက်နှင့် အိမ်ထောင်ပြု လိုက်သည်။ ဝန်စာရေးလည်း လုပ်မြဲလုပ်လျက်၊ ကဗျာ လင်္ကာလည်း စပ်မြဲ စပ်လျက်ပင် ရှိ၏။ ကဗျာ အရာတွင်မူ ထိုအချိန်က

ဦးကြော့ အနေဖြင့် တံခွန်ထူ နေပြီဖြစ်၏။ ဤသို့ တံခွန်ထူ နိုင်လောက်အောင် တချက်တည်း ပို့ဆောင် လိုက်သော အရာမှာ အခြား မဟုတ်ပေ။ 'စုံနဲ့သာမြိုင်' ရှာပုံတော်ကြီးပင် ဖြစ်၏။ ရှာပုံတော် ဆရာ အလွမ်းအဆွေး စာရေးဆရာကြီး ဦးကြော့သည် တောင်တွင်း ရောက်ပြီးနောက်တွင် စာပြောင် စာလှောင် အရေးသန်သူများနှင့် တွေ့ကြုံ မိတ်ဖက် မိသဖြင့် စာပြောင် ဆရာ အဖြစ်လည်း ကျော်ကြားမှု ရရှိသူ ဖြစ်လေသည်။ စာပြောင် ရေးရာတွင် အချင်းချင်း အနာအဆာများကို ရှုမြင်၍ ရေးသားသည့် အပြင် မိန်းခလေးများကိုလည်း ရီသဲ့သဲ့ ပြောင်တောင်တောင် ရေးသားလေ့ ရှိလေသည်။

အထူးသဖြင့် ဦးကြော့သည် တောင်တွင်းကြီးမှ သူနှင့် အကျွမ်းတဝင် ရှိလှသည့် ဦးကြင်ဖူး၊ ဦးထွန်းအေး၊ ဦးကောက်ကြီးနှင့် အတွဲ ညီလှသည်။ တဖန် ဤလူများနှင့်ပင် အချင်းချင်း၊ အပြန်ပြန် အလှန်လှန် ထေ့ကြ၊ ကလော်ကြ၊ ပြောင်ကြ၊ ဆော်ကြ၊ တီးကြတော့သည်။ 'စကားနောက် တရားပါ' သော အခါ၊ အကယ်ပင် တစ်တစ်ခွဲ ရက်ရက်စက်စက် ရေးချလေ့ ရှိကြသည်ကို တွေ့ရလေသည်။

တခါတွင် ဦးကြော့က ဦးကြင်ဖူးကို ဤသို့ သူ၏ 'မြေလတ်သံ' ကဗျာတွင် ...

"သွင်ထူးလေ ပါလှပါလှ၊
ကြင်ဖူးလေ ဗာလဗာလ၊
အာကရှေ့နေ ပုပ္ဖိုးပေ၊
လူမွေပ ကြင်ဖူးကြင်ဖူး၊
တိုင်းတုန်တဲ့ စောက်ရူး၊
သင်းနောက်က ကမူးမထူး၊
အမယ်ရင်းရယ်မှ ဒုစရိုက်မထောက်ညှာ၊
ကြောက်စရာ ဘာလိုလိုနှင့်၊
သူနဂို မျောက်ဆိုက ရှုံးလောက်ကဲ့၊
မျက်ခန်းနှင့်မျက်တောင်၊
တလင်းပြောင် ဟိုဟာနှင့် နှိုင်းကြရော၊
အရိုင်းမျောက်ခွင်သားဟာမို့၊
စကားမာခေါင်ခေါင်နှင့်၊
ပြောင်တောင် ဇွတ်ဝင်တိုးချည်ငဲ့၊
အမျိုးယုတ် လူပြီတ္တာငယ်၊
ဟိုနောက်ဂိဇ္ဈကုဋ်မှာလ၊
ကမုသာ စုသာချုပ်တော့၊
သူဟတ္တာ 'ပဿ' အုပ်ပါလို့၊
အာပုပ်ကြီးနှင့် ခံရလိမ့်မယ်"

ဟူ၍ ဦးကြင်ဖူးကို ဦးကြော့က ဤသို့ စတင် ရေးသား လိုက်သောအခါ ဦးကြင်ဖူးထံကမူ တုံ့ပြန်ချက်လာ မလာ မသိရသော်လည်း ဦးကြော့၊ ဦးကြင်ဖူး နှစ်ဦးစလုံးနှင့်ပင် ရင်းနှီး ကျွမ်းဝင်သည့် ဦးထွန်းအေးကမူ ဤသို့ ရေးသား လိုက်လေသည်။ ဦးထွန်းအေးက ဦးကြော့၏ သမီး နားထွင်း မင်္ဂလာ အလှူရေစက်ချ စာတမ်းတွင် ...

"လူလှောင်တကာတို့၏ ဘလချာရွက်တွ၊
တဏှာပေမ၊ ဗာဟုလ္လပုဂ္ဂိုလ်ထူး၊
မျက်နှာရူးဖြစ်သော အလှူဒါယကာ"

စသည်ဖြင့် ရေးသား ခဲ့လေသည်။

တခါသ၌လည်း ဦးကြော့သည် တောင်တွင်း မင်းကျော်ရာဇာ၏ ဘုန်းလက်ရုံးနှင့် ဓားရေးဝံ့ပုံ အလုံးစုံကို ချီးကျူး ရေးသား ခဲ့လေသည်။ ကဗျာဖြင့် ဂုဏ်ပြု ခဲ့လေသည်။ ထိုကဗျာနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဦးထွန်းအေးက ဤသို့ ရေးသား လိုက်လေသည်။

"စာတစောင်၊ ဓားရောင်ကတသောင်း၊
ရေးပလေ မောင်ကြော့ကြီး (ရီး)မှ မကောင်း"။
တဖန် ဆက်လက်၍ 'စုံနဲ့သာမြိုင် ရှာပုံတော်' ကြီးနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ...
"စုံနဲ့သာ၊ ကမ္ဘာကသီချင်း၊
ဝါပလေနတ်မောက်သား၊ ကြားတဲ့စောက်ဖျင်း"။
ဟု ပြောင်လှောင်၍ ချီးနှိမ် ခဲ့လေသည်။

ဦးကြော့သည် ဦးကြင်ဖူး၊ ဦးထွန်းအေးတို့နှင့်သာ မဟုတ်သေးပေ။ ဦးကောက်ကြီးဆိုသူ၊ အာလံမှ မမကြီး ဆိုသူတို့နှင့်ပါ အပြန်အလှန် တိုက်ပွဲ ဆင်နွဲခဲ့သေး၏။ ထိုတိုက်ပွဲနှင့် ပတ်သက်၍ ဦးကြော့၏ သဘောစရိုက် အလေ့အမူ အခြေခံ အကြောင်းရင်းများကိုပါ ခြုံငုံ၍ ဤသို့ လေ့လာခွင့် ရပေတော့သည်။

**တောင်တွင်းမြို့ ရှေ့ဖတ်ဝန်စာရေး
ဦးကြော့ ဝတ္ထုကလေး**

⁵⁵⁵ရှေးသရာ အခါ တောင်တွင်းကြီးမြို့ အပိုင် တလျှောက်၌ နတ်မောက် ဆိုသော မြို့တွင် 'စုံနံ့သာမြိုင်' ရှာပုံတော်ကြီးကို ရေးသားသည်ဟု ထင်ပေါ် ကျော်ကြားသော ဆရာကြော့ ဆိုသူ ရှေ့ဖတ်ဝန် စာရေး တယောက် ရှိလေ၏။ ၎င်း ဆရာကြော့ ဆိုသူသည် ကဗျာတတ်သော ဝန်စာရေးကြီး ဖြစ်သည်နှင့် အညီ၊ ထိုထိုဤဤ မဒီကညာ အပျိုတို့ဘောင်၌ 'ပွဲတော်ဘောင်မှာ ဂုဏ်ရောင်ငယ် လင်းပါတဲ့ မင်းတတွေ' ဟူသည် နှင့် အညီ ဂုဏ်ရောင် ထွန်းပသော ဟူ၏။

ထိုစာရေးဆရာ ဝန်စာရေးကြီး ဦးကြော့သည် လူပျိုလှည့်ခြင်းအရာ၌ လွန်စွာ ဝါသနာပါ၏။ တင့်တင့် တယ်တယ် အိမ်တိုင်ရာရောက် သွား၍ လူပျိုလှည့်ရုံ မျှမက၊ အပျိုဆိုလျှင် လိုချင်စိတ် အားကြီးသဖြင့် ဆန်စပါး ထောင်းရာ ဖွပ်ရာသို့ပင် လိုက်၍ 'ကြိုက်မရက်၊ ငိုက်မရက်၊ ငတ်မရက်' ဆိုသော မရက်ကြီး သုံးပါး အတိုင်း အားကြီး မာန်တက် ရက်ရက်စက်စက် အကွက်လည်အောင် ပိုးတတ်၊ ပန်းတတ်၏။ ထိုဆရာ ကြော့သည် သက္ကရာဇ် ၁၂၃၇ ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်း လဆုတ် ၁၀ ရက်နေ့ည သူငယ်အိတ်ဆိတ် အချိန် လောက်တွင် တောင်တွင်းကြီးမြို့ ကျေးရွာတကာက လွန်စွာ ချောသော 'ရှင်အုန်' မောင်းထောင်း နေရာသို့ သွား၍ အပျို လူပျိုတို့ ထုံးစံအတိုင်း သိုင်းဝိုင်းလှည့်၍ ထိုထိုဤဤ ပြောလေသည်။

ထိုသို့ အလိုရှိရာ တယောက်တလဲ့ ဖွဲ့နွဲ့ ပြောဆိုရင်းပင် ရှင်အုန်က သဘောရိုး အတိုင်း ရှေးကရ ပူးသော အောက်ပါ ဒွေးချိုးကလေးကို ဆို၍ သည်သီချင်း အဓိပ္ပါယ်ကို ကျွန်မ နားမလည်၍ ရှေ့ဖတ်တော်မင်း ပြောပြစမ်းပါဟု မေး၏။

"ဘူဇဂါ၊ အန္တာမှာ ငင်လေးနှင့်၊ တင်ရေးဓမ္မ။
ငွေညှင်းတဖြာနှင့်၊ ထုံမာလာ ငွေရည်ဝတ်ကို၊ မောင်ဆွတ်ပါမူ။"

၎င်းအထက်ပါ ပဟေဠိကဗျာ စကားထာကလေးကို ကြားရသည်နှင့် တပြိုင်နက်တည်း 'မြင်းကောင်း ခွါလိပ်' ဆိုသလို ရှေ့ဖတ်တော် ဦးကြော့သည် မိမိနှင့် ကိုယ်ကို လူပါးလူနပ် တယောက် ဖြစ်သည်ဟု ထင်မှတ်သည့် အတိုင်း 'မခိုင်ပဲ မတက် မပိုင်ပဲ မဖက်နဲ့' ဟူသော စကားပုံကို အာရုံ မမူမိနိုင်ရှာဘဲ ရှင်အုန် ကို အတင်းပိုက်ပွေ့ ဖက်ရမ်း နမ်းရှုပ်သော ဟူ၏။ ထိုအခါ ရှင်အုန်သည် ဆရာကြော့၏ ပုဆိုးတောင်ကို မောင်းလက်က ခုံးတိုင်၌ ချီထားပြီးကာ၊ 'လူပါ၊ သူပါ' ဟူ၍ အော်လေ၏။ ယင်းသို့ အော်ရာ ဆရာကြော့မှာ ပုဆိုးမပါ ဗလာကိုယ်ထီး အချိုးနီးပင် ကြောက်အား လန့်အားနှင့် လွတ်ရာ လွတ်ကြောင်း ပြေးရရှာလေ၏။ ၎င်းအကြောင်းကို တောင်တွင်းကြီး မြို့နယ်ပါ ကန်ရှည်ရွာ စာရေး ဆရာကြီး ဦးကောက်ကြီး ဆိုသူ ကြားသိသဖြင့် မခံချီမခံသာ ဆရာကြော့ထံသို့ တေးထပ်တပုဒ် စပ်၍ ပေးလိုက်သည်မှာ အောက်ပါ အတိုင်းပင်တည်း။

"ကာမဂုဏ် ... ဘောင်ဘင်ဆော့၊ မောင်ရင်ကြော့ဇကန်၊
နောင်ကြဉ်ပေါ့ ဗလာကျန်တယ်၊ သဒါလန်ရှက်ကွဲ။
ပုဆိုးကျွတ် ဒရွတ်သီ မဝတ်မှီပြေးထွက်ရန်။
ရှေ့ဖတ်မင်း ကြမ်းကြုတ်စွာငယ်၊ နမ်းရှုပ်ကာဖက်လဲ့၊
လာပါရှင် လူငန်ရယ်လို့၊ သူကိုင်စွဲဟစ်အော်၊
မာန်စောင်းကို မနိုင်မနင်းက တရိန်ခြင်းပြေးထွက်ရသော်၊
စိန်ခင်းသည့် လိပ်မင်းကျော်၊ သိမ်ဖျင်းတော်မမူတဲ့နိုင်ဘု၊
လူဟဲ့သည်မှာ သည်မှာ၊ ပုန်းမလွတ်သာ။
လင့်(တမျိုး)က ဘိုးညစ်စွာတယ်၊
ကိုးနှစ်အစာ မကျွေးချင်ဘုလေး။"

ဤကဲ့သို့ ကန်ရှည်ရွာ စာရေး ဆရာကြီး ဦးကောက်ကြီးက ရှေ့ဖတ်တော် ဦးကြော့၏ ဖြစ်ရပ်ကို အရှက်တကွဲ အကျိုးနဲ့ ဖြစ်အောင် ရေးသားလေသည်။

⁵⁵⁵ မစ္စတာ မောင်မိုင်း၏ 'ဗိုလ်ဦးကာ' ၁၈၅၊ ၂၀၂။

ထိုသို့ ဦးကောက်ကြီးက စွဲဆို ရေးသားရာဝယ် 'အကျယ်အကျယ် မငြိမ်းဖွယ်' ဟူသော လောကီ စကားပုံနှင့် ညီစွာ ဦးကြော့က မခံချင်သဖြင့် ပြန်လှန်၍ ထုချေလွှာ ရေးလိုက် ပြန်သည်မှာ အောက်ပါ မူရင်း အတိုင်းပင်တည်း။

"ငါကောက်ကြီး ပစောက်ပတ်၊ ဒေါက်ရှပ်နှင့် ညားမယ်၊
ရောက်တတ်ရာ စကားနယ်၊ အလကားကွယ် ငါ့ (ရီး)၊
ရေးတော့မှ ရေးပလေတယ်၊ ခွေးသန္ဓေပေးတဲ့ ကောက်ကြီး။
သုံးထောင်ဝတ် မြူလာလျှင်၊ လူတကာလောင် (ညီး)
ပူဗျာပါပြောင်ပြောင် ကြီးစေတော့၊ မငြီးငွေ့နိုင်ဖွယ်။
မသိလျှင် မင်ဆွေမျိုး (သဝေထိုး) ကျမ်းပြခဲ့မယ်။
မင်းစာသွား သူများရယ်မယ်၊ နားမလည် ဆိုလိုက်သေးရဲ့၊
တေးဘုမ္မာကွင်းညွတ်မြိုင်ချောင်၊ ကင်းလွတ်နိုင်ပေါင်၊
ဇောလုပ်သို့ စာရုပ်ကောင်းတယ်၊
ငါ့ကိုနောက်နောင် ရှောင်လေး ရှောင်တော့လေး။"

၎င်း အထက် ပါရှိသည့်အတိုင်း၊ ဆရာကြော့က ပြန်လှန် ရေးသားပြီးနောက်၊ ကန်ရည်ရွာ ဆရာ ဦးကောက်ကြီးက အောက်ပါ တောင်တွင်းကြီးမြို့ ခရီး အဆစ်အပိုင်း ပါရှိသည့် နတ်လမ်းညွှန်ကို ထပ်မံ ရေးပြန်လေ၏။

တောင်တွင်းကြီးမြို့ ခရီးစဉ်

- ၁။ တောင်တွင်းကြီးမြို့၏ အရှေ့မြောက်ဘက်တွင် ပြည်ညောင်ပင်ကြီး ရှိကြောင်း။
- ၂။ ၎င်းမြို့က မြောက်ဘက်မျက်နှာ၌ တံခါး ၃ တန်ရှိရာ အရှေ့ဆုံး တံခါးကို ကြက်သဲတံခါး ခေါ်ကြောင်း။
- ၃။ ၎င်းကြက်သဲ တံခါးက တောင်တည့်တည့် သွားသော် အုပ်ရေကန်ကြီးနှင့် ဆုတောင်းပြည့် ဘုရား ရှိကြောင်း။
- ၄။ ၎င်းဆုတောင်းပြည့် ဘုရားက တောင်သွားပြန်သော် နင်းကြမ်း တံတား ရှိကြောင်း။
- ၅။ ၎င်းနင်းကြမ်း တံတားက တောင်သွားပြန်သော် ကြေးနန်းရုံ ရှိကြောင်း။
- ၆။ ထိုကြေးနန်းရုံက အနောက်ဘက် သွားသော် ရွဲတော်ရှင်မ နတ်ကွန်း ရှိကြောင်း။
- ၇။ ၎င်းနတ်ကွန်းက မြောက်ဘက် သွားသော် ရုံးနှင့် ထောင် ရှိကြောင်း။
- ၈။ ၎င်းနတ်ထောင်က အနောက် သွားသော် အတွင်းစည်းခုံ ဘုရားရှိကြောင်း။
- ၉။ ၎င်းဘုရား အနောက်မှခါ အဆင်း၌ တရုတ်တန်း ရှိကြောင်း။
- ၁၀။ ၎င်းတရုတ်တန်း အနောက် သွားသော် ပြလမ်းဆုံး ရှိကြောင်း။
- ၁၁။ ၎င်းပြလမ်းဆုံးက တောင်ဘက် သွားသော် ဆရာကြော့ကြီး၏ အိမ်ရှိကြောင်း။

(ဤကား အောက်၌ ပါရှိသည့် တောင်တွင်းကြီးမြို့ နတ်လမ်းညွှန်တွင် ပါရှိ လတ္တံ့သော ဂဏ္ဍိဆစ်ကြီးပေတည်း။)

ဦးကောက်ကြီးရေး (နတ်လမ်းညွှန်)

နတ်က မေး။ မြတနွန်းပါ လှတုံးလှ၊ ယဉ်မြကဝေ၊ ပြုမူမခန်း၊ ရှုသူပန်းလောက်တဲ့ ပင်နန်းနေ။ ရဝေသစ်ကျွန်း၊
ညာနဘန်ရှု၊ ငါစံရာ၊ ဘဇာကယွန်းခဲ၍၊ ရွက်ဝန်းမြည့်၊ အောင်နိမိတ်ဖြာ၊ ညောင်ရိပ်သာသို့၊
လာသည်ကို၊ နဂိုရ် ပြောစမ်းဟဲ့ နှမရယ်။

မင်းသမီးကပြော။ ဗောဓိရုက္ခေ၊ ဗုဒ္ဓဟော၊ အုပ်စေမြမှတ်၊ တန်ခိုးတေဇာ၊ ဖြိုးဝေဖြာတဲ့၊ ဒေဝါနတ်၊ မြတ်သာကိစစ်၊
ကန်ခိုစင်၊ နဂိုရ်ယဉ်၊ ကိုယ်လင်ချစ်ဟာမို့၊ မပြစ်ရက်ပါ၊ နှစ်သက်ခါဝယ်၊ သက်ညှာမတွယ်၊
သွက်ချာလည်အောင်၊ တောင်စွယ် တောထပ်၊ မောတယ်လို့ ရပ်ပါဘု၊ လောကဓာတ်ဘွေ၊
မတွေ့မနား၊ အဖေအား၊ ရှာငြိမ်းပေ၊ သဝေချာစပ်၊ ဖြေမသာသူမှာ၊ မွေတာဖြင့် ပတ်လှပေါ့၊
သတ္တရရန်၊ အင်မတန်၊ လင်မာန်နှင့်ခဲ၊ မကြောက်ပဲ၊ တယောက်တည်းသာ၊ မဖင့်မနွဲ့၊ တင့်ရဲလို့လာခဲ့၊
ရတာလင်ဖေ၊ ရှုခင်ချောင်နှင့်၊ ဟိုမြောင်ခွင်၊ မြင်ရလိမ့်ယောင်၊ တဘုန်းမောင်ကြောင့်၊
သုံးတောင်ကေသီ၊ မထုံးမီ၊ ရုံးချီကော့ ရစ်ယဉ်ဟန်မရှိ၊ ပင်စံမီ၊ သတိများ လစ်ခဲ့ပေါ့၊
သစ်ကြငှန်းလယ်၊ ပူသူမရှိ၊ ဆူသည့်မယ်၊ ကယ်တော်မူပါအုံး ... မောင်တော်နတ်မင်း။

နတ်လမ်းညွှန်။

ကပိုကရို၊ အငိုငိုနှင့်၊ အိုတဲ့မျက်နှာ၊ ရှူရှိုက်ပန်းပင်၊ လန်းမရွှင်တဲ့၊ လင်ပျောက်ရှာရေ၊ ဗျာပါကြီးမောက်၊ ရင်ပူသဖွယ်၊ လင်ပူကြွယ် မီးတောက်လို့၊ ခြောက်သွေ့ပန်းချီ၊ ကြူတဆွေးဆွေး လုံးကလေး၊ ကူဖေးလို့ ရိခဲပြီ၊ သတိဥဿဟ၊ ကျပ်နမ၊ မုချအမှန်၊ ရှာသော်ပဲတွေ၊ ကြာသော်လည်းမေ့သတဲ့၊ ကွဲချက်မဟန်၊ စွဲမျက်မှန်ငယ်၊ အမြန်လိုက်ပေအုံးတော့ ... နမတော်။

မောင်တော်သည်က၊ တထောင်သက္က၊ ပြောင်လက်ဘိ၊ နတ်မျက်စိ ရမ်းဆွဲ၊ လမ်းစကို ပြလိုက်မည်၊ ကြွကြွအခေါင်၊ မြဲမြဲအရောင်၊ ပြညောင်နန်းက ရွယ်မှန်းတဲ့ နမ၊ တေဇိန်အရည်၊ ဗေဟိန်တည်၊ ပြည်ပုဏ္ဏတဲ့၊ မြို့ပြအင်္ဂါလက္ခဏာ၊ ဒိဋ္ဌာဓမ္မ၊ တွေ့ရတော့မည်၊ အဝုတ္တသိဒ္ဓိ နည်းအစုံ၊ ညီးအကုန်သိပါလိမ့်၊ သီရိထင်ကြား ခင်တံတား၊ မင်းသွားတုန်းက အလှယ်ပေါင်းရုံး မြောက်တလွှားက၊ တံခါးသုံး၊ ရှေ့ဆုံးကြက်သည်း၊ သို့ခရီးလျှင်၊ မြို့ကြီးဝင်အောင် နှင့်မှပဲ။

အဲ ... ကြက်သည်းအတွင်း၊ လက်ဝဲကိုလည်း မနှင်း၊ စင်းစင်း ဖြောင့်တန်း၊ ရွှေလောက်စာ တကမ်းလောက်တွင်၊ မှန်းကြည့်ကွယ် မြင်စ၊ နဝရတ်ပျံမှတ်၊ နတ်ဖန်၍ လုပ်သလို၊ အုတ်ရေကန် ထိုရေကန်တောင် မိုးခေါင်စွင့်စွင့်၊ ကိုးမျက်အရောင် ပြီးပြက်လောက် ခြောက်တဲ့ရောင် ပွင့်လိုနှင့်နတ်ပေါင်း၊ ဝဋ်သုံးတန်တို့မှ လွတ်ရန်းရန် ညောင်ရေလောင်း ဆုတောင်းပြည့် ရှင်ပင်တဲ့။

ထိုရှင်ပင်က၊ တံတားနင်းကြမ်း၊ ခင်းကာတန်း၊ မင်းလမ်းမ၊ ထိုကတလျောက်၊ စိန်ရွက်ဝင်အား အပြင်းသွား မြားတထောင့်တွင်၊ မောက်မောက်ကြားကြား၊ ပန်းနရား၊ ဆန်းပြားခြုံအုံ၊ စိမ်မနပေါက်၊ ဝိဇ္ဇာပြောက်လို့၊ နတ်ဆောက်ဘုံလို၊ လုံကမ္မုဆွေ၊ မြင်လျှင်ခဏ၊ ဝင်ချင်လှတယ်လို့ စိတ်ကပွေ၊ မအေမသွားလေနှင့်၊ ရထားပုံတောင်း ဂုဏ်အကြောင်းနှင့်၊ စုံပေါင်းညီညာ ဒီပဒီပါ ချီတက်လာဖို့၊ ဒက္ခရာစိုး ရွှေမိုးငွေဖြို၊ ကိုးခိုင်မဏိ တရားတံခွန် ခရားညွှန် သွန်တုံဘိ၊ ဒူးထိပုဆစ် ကျွဲများနှစ်ရသည် ဧကရာဇ်ရွှေဉာဏ်၊ မတန်ထူးဆန်း စကြိုဝဠာ ခြားဘက်မှသွား၊ စကားကမ်း ကြေးနန်းရံပေ၊ ဘုံသပြေပြန် ပြေအနံ့ ကဏန်အိမ်မြှောင်၊ ဓာတ်စက်ဆရာ၊ နတ်ထက်သာတို့က၊ အက္ခရာတော့ကြီး၊ သောနိုးလို့ နှောင်လိုက်လျှင်၊ ဘလောင်ဆန် ကွန်မြူးလျက်၊ ဦးနှိမ်ကာမေးချက် အစစ်ခံညီရ၊ ဒေဝီရတနာ့ မင်ကြင်ယာမှာ ဘယ်ပြည်ရွာ ဘယ်အရပ်မယ်လို့၊ နတ်သတ်ရန် ခက်လှ၍၊ ဘယ်ခက်နှင့် မမေးနှင့်တော့။

အေး၊ သည်နောက်ပါး၊ ဘာမခြား၊ ပတ္တမြားထွက်ဂူ၊ ခုန်ပျံကမန်း၊ ဘုံပျံနန်းနှင့် စံမြန်းသူ၊ ရှင်ဖြူရွဲနတ်၊ ရှည်ပဝေက သည့်ဒေသ၊ မုချရပ်မှာ၊ မတ်မဟော်ထီး၊ ချီးမြှောက်ဆောက်လုပ်၊ ကွန်းစမတ်မှာ၊ နှုတ်ခွန်းနယ် နန်းနွယ်သွာ၍ မမေးနှင့်၊ အရေးခင့်ခင့်၊ လင်စိတ်တပိုင်း၊ မြွက်မြွာစိဗျယ်၊ ခြူးနွယ် ခြူးပန်း၊ ကွန်းနန်းကွယ်ပျောက်၊ မရိုတဲ့နောက်၊ ဝန်ထောက်မင်းမှစ၍၊ ယခုမှ ဇာတာတက်သည်ဟု၊ မျက်နှာထားမှုန်၊ သုန်တုန်တုန်နှင့်၊ ဂုဏ်မာန်ငယ်ဝုံ၊ သူအထင်မရှိက၊ နမကို ဖမ်းစားလိမ့်၊ မသွားလေနှင့် နမတော်။

အဲဒီသည်မြောက်မှာ၊ သုဓမ္မာသို့ လူရွာမြို့၊ အံ့ဖို့နယ် နွယ်ရာဇထုံး အမှားမရှိ၊ တရားညို၊ ကတိသုံး၊ ရုံးကွယ်နမ၊ ထိုမှမြောက်နား၊ ငေါက်သံကြမ်းလျှင်၊ လာမဝင်နှင့်၊ မြင်မကြားဝင့်၊ ခင်နားရွံ့၊ စွန်၍သွားလေ၊ နားမနေနှင့်၊ ပြေအလေးမွှား၊ သူခိုဒါမြ၊ လူဆိုစချ၍တား၊ များအနန္တ၊ ကယ်ပါယူပါ၊ ဗလာပူဆာ၊ အူရာကြ နွားချာကျွန်မို့၊ မျော၍လှန် ကျောပြည့်နဲ့တဲ့၊ ဒဏ်ရာကြိမ် အရိန်မစ၊ ပန်းပဲတူသံ၊ သည်းဆူညံအောင်၊ အင်မတန် နှိပ်ကွပ်၍၊ စိတ်ကြပ်အောင်ပြု၊ လောကဓရ ခေါ်လေသည်။

အဲ၊ ထိုငရဲနောက်၊ ရွှေတောင်ကြီးပါက်သည့်နယ်၊ အံ့လောက်ဖွယ်ကုန်၊ ဇမ္ဗူအတွင်း၊ တဆူလင်း တွင်းစည်းခုံတဲ့၊ လုံကမ္မုမှာ၊ ငယ်လင်စိတ်နှင့် ကြင်မိတ်ရှာရယ်လို့၊ ခင်စိတ်မှာ ရူးသော်လဲ၊ ဖူးပေအုံး နမ၊ နောက်စမတ်သို့ သုတ်သုတ်ကြွ နမသက်ဝေ နားမနေနှင့်၊ အမေရာ လူစစ်မဟုတ် မူညစ်စုတ်တဲ့ တရုတ်ပျင်းတို့ လုပ်ချင်မရှိ တပါယ်တလမ်း တကယ်ယွန်မယ့် စွန်းဂတိ၊ သတ္တိယုဉ်စံ အမှိုက်ဉာဏ်ကြောင့် ခိုက်ရန်ပွား လေးပါးဗျူဟာ သူရာသီကြား စစ်ပြိုင်ငြားတော့၊ မောင်တော်နတ်သား၊ ကိုယ်ခစား အငှားတိုက်တုန်းက ဈေးတိုက်ကို ပုံမှန်လို့၊ ကုန်လှန်ကာ ပြန်ကပြောင်း ကံကောင်းလို့ မသေတယ် နမရယ်။

အေး သည်နောက်၊ လမ်းကြက်ခြေခတ်၊ ယာကိုလွဲဝဲကိုဖြတ်၊ နတ်ကမ္မုဆွေ၊ နားမနေနှင့်၊ မရေရာတာ၊ မြင်းနွားကျွဲဆိတ် တိရစ္ဆာန်ပမာ၊ ကျောသတ္တဝါတဲ့၊ ဘာသောညာသော သုမနော ဣတ္ထိဘောနိမိတ်ပါ၊ လျှင်လျှင်စွာ ဟန်ချီမာန်ဖီဖီနှင့် သရီမသိမ်း မဒီကျိန်း၊ ဟိန်းမျက်ချီစ၊ အယုတ်တမာ၊ မုဒ္ဒဇာ လှုပ်ခါပြတဲ့၊ ရာဂုမ္မတ္တက၊ အရူးရှိလေသည်၊ သတိနှင့်သွား၊ အစိမ်းဝါးတဲ့

သားရဲငမူး ဘီလူးထက်ဆိုး လူတိုသိုးနှင့် တိုးမိချေသော်၊ အဖြေမနေ့ မောင်ပေးတဲ့ ဂါထာပြန်၊ ဥံခံ၍ ရွတ်ရမည်မှာကား ...

'ဥံမောင်းဒုံးတန်ခိုး၊ ပုဆိုးဗလာကျွတ်၊ အဝတ်မကပ်နိုင်၊ စွေယိုင်လူဖမ်းမိ၊ ဧဟိဧဟိ မချီပူဗျာလျှံ၊ ပြန်ဆရာပြန် လန်ဆရာလန် သွားဟုံဟုံဟုံ' ဟု အဲသည် ဂါထာကို အကွရာကျန အာကတွတ်တွတ် ၇ အုပ် ရွတ်မိလျှင်တော့ သင်းရိုရာ အရပ်က သန့်ကနဲကြားမှဖြင့် ငရိုင်အောက် ငရင်ဖင် သင်းဝင်၍ ပြေးလိမ့်မည်။

"အေး၊ ငါပြောတာ မယုံလျှင် (ရှင်အုန်) ကို မေးလေအံ့။ မင်းသမီးကြီး နတ်လမ်းဌာနာ မမှားပါဘူး၊ ဧရာဝတီ၊ ရေဌာနီသို့ ဆွေသာကီခိုပါလိမ့်၊ လိုရာသို့ လှမ်းပေတော့ နှမတော်" ဟု နတ်က ဆိုလေ၏။

ဤကဲ့သို့ ကန်ရှည်ရွာ ဆရာတော် ဦးကောက်ကြီးက ရှေ့ဖတ် စာရေးကြီး ဦးကြော့ လော်မာကြောင်း၊ ဟော့ရမ်းကြောင်း၊ သော့သွမ်းကြောင်း၊ ညစ်ပတ် စုတ်ပဲ့ကြောင်းများကို ရယ်ရွှင်စရာ ကဗျာ နတ်လမ်းညွှန်ကြီးကို ရေးပေစေကာမူ ၎င်း ဦးကြော့သည် ကဗျာ ဆရာကြီး ဖြစ်သည်နှင့် အညီ (ဝါ) ရှေ့ဖတ် စာရေးကြီး ဖြစ်သည်နှင့် အညီ ထိုထိုဤဤ တိုလီမိုလီ ရာဇဝတ်ပြစ်မှု ရောက်သည်ဟု မကြားရဘူးချေ။

ဤသို့လျှင် ဦးကြော့၊ ဦးကောက်ကြီး အာလံသူ မမကြီးတို့၏ ပဋိပက္ခကား ကြီးထွား ဖြစ်ပျက်ခဲ့လေသည်။ စာပေ အယူအဆပိုင်း၌ အကျုံးမဝင်သော်လည်း အတ္တနှင့် ယှဉ်သော သိက္ခာ၊ အတ္တနှင့် ယှဉ်သော တဏှာရမ္မက် အစရှိသည့် အခြေခံပေါ်၌ အနည်းအများ ဆိုသလို အကျုံးဝင် နေသည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။ ထိုသူတို့၏ ပဋိပက္ခနှင့် ပတ်သက်၍ တရားလို၊ တရားခံ နှစ်ဦး၏ ကြားမှ တရားသဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်၊ ခုံတရားသူကြီးမဟာ ဤသို့ ဆက်လက်၍ သမ္မန်ထုတ် အမိန့်ပေး၍ အမှုရွှေ့ စကားတရပ်ဖြင့် သုံးသပ် ပြထား ပြန်လေသည်။

"၎င်းအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အကယ်၍ ဦးကောက်ကြီးက တရားလို ဦးကြော့က တရားခံဖြစ်လျက် မစ္စတာ မောင်မိုင်းက အဆိုပါ တရားလို တရားခံ နှစ်ဦးတို့၏ အမှုကို ဆုံးဖြတ် စီရင်ပိုင်သော တရားသူကြီး ဖြစ်ငြားအံ့၊ အောက်ပါ အတိုင်း ဆုံးဖြတ်တော့မည်တည်း။"

တရားလို ဦးကောက်ကြီး၏ စွဲချက် ပထမ တေးထပ်၌ ရေးစပ် ပါရှိသည်မှာ 'ကာမဂုဏ်ဘောင်ဘင်ဆော့၊ မောင်ရင်ကြော့ဇောန်၊ နောင်ကြည်ပေါ့ ဗလာကျန်တယ်' ဟု ပါရှိခြင်းကြောင့် လောကီဘုံသား ဖြစ်သည် အလျောက် စိတ်နောက် ကိုယ်ပါ မှားမိရှာသည်၊ တခါဖြင့် နောင်ကြည်ပါပြီ၊ ကြောက်ပါပြီ ဟူသော အနက်အဓိပ္ပာယ် ပါရှိသည်ပြင် ကိုးနှစ် အစာ မကျွေးချင်ဘူး ဟူသော စည်းကမ်းသတ် စကားလည်း ရေးသား ပါရှိလေသည်။ ထို့ပြင် ရှေ့ဖတ် စာရေးကြီး ဦးကြော့၏ ထုချေသော ကဗျာတေးထပ်၌ ရေးစပ် ပါရှိသည်လည်း 'ရေးတော့မှ ရေးပလေတယ်၊ ခွေးသန္ဓေ ပေးတဲ့ ကောက်ကြီး'ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ 'သုံးတောင်ဝတ် မြူလာလျှင် လူတကာလောင် (ညှီး) ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ငါ့ကိုနောက်နောင် ရှောင်လေရှောင်တော့လေး' ဟူ၍လည်းကောင်း ပါရှိသော အနက်အဓိပ္ပာယ်မှာ ဦးကောက်ကြီး သည် ခွေးနှင့် တူကြောင်း၊ ဦးကြော့ ကောင်းမွန်စွာ နေရာ သုံးတောင်ဝတ် ရှင်အုန်က မူယာမာယာနှင့် သက်သက်မဲ့ မြူလာကြောင်း၊ နောက်ထပ်ပြီး မသော့နှင့်တော့၊ မရေးနှင့်တော့ဟု ကန့်ကွက် တားမြစ်ချက်များလည်း ပါရှိလေသည်။

ဤကဲ့သို့ အဆိုအတင် နှစ်မျှင်သော တရားလို၊ တရားခံတို့ အစစ်ခံချက်များကို တရားသူကြီးတည်း ဟူသော ကျွန်ုပ် ဆရာမိုင်းသည် ကလောင်ကို ကိုင်၍ ခတ်မိုင်းမိုင်း စဉ်းစားပြီးနောက် ထုံးစံ အတိုင်း ရေးမှတ် ပေလိမ့်မည်။

ထို့နောက် တရားလို ဦးကောက်ကြီး၏ ရှေ့နေဘုရား ကျွန်တော်မျိုး ရိုသေလေးမြတ်စွာနှင့် လျှောက်ထား လိုသဖြင့် အခွင့်ပြုတော်မူပါ ဘုရား။ ၎င်း ဦးကြော့ ဆိုသော ရှေ့ဖတ်စာရေးကြီးသည် ယခု (ရှင်အုန်) နှင့် ဖြစ်ပွားသော ပြစ်မှုသာ မဟုတ်ပါ။ နောက်နောင်ကလည်း မိန်းမမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ပြစ်ချက်များ ရှိဖူးသူ တယောက်၊ ဖြစ်ဖူးသူ တယောက် ဖြစ်ပါသည်။ အရှင် တရားသူကြီးမင်းသည်၊ အောက်၌ ဖော်ပြ လတ္တံ့သော အချက်များကို ကြည့်ရှုတော်မူပါ" ဟု ဆိုပြီးလျှင် (ဦးကြော့ ရေးသော သီချင်း အမျိုးအမျိုး) ခေါ် သီချင်း ပဒေသာ စာအုပ်ကို ပြလေ၏။

၎င်း ဦးကြော့ ရေးသော သီချင်း အမျိုးမျိုး စာအုပ် စာမျက်နှာ နံပါတ် (၁၆)၊ ပုဒ်မ (၂၄) တွင် ဦးကြော့က အာလံမြို့နေ မမကြီးဟူသူ မိန်းမတယောက်သို့ ပေးဖူးသော တေးထပ်စာ လက်ခံမူရင်းမှာ ...

ဆရာကြော့က အာလံသူသို့ ပေးသော တေးထပ်

"ရွှေကွန်းအံ့ညောင်မြင့် ဒေဝါမင့်ဘယ၊
သိကြားကကြင်နာလျှင် ရွှေမေတ္တာမခန်း၊
မူးပြည်တန် ပုလဲသွယ်ငယ် မောင်ကြင်မယ် စွဲစိတ်ကမုန်း၊
ကြင်ချင်ငဲ့ယဉ်မဟာငယ် မကြင်သာမြှော်တမ်း၊
သင်္ဃေညာ ရော်ရမ်းလို့ လွမ်းရသူ ဘုန်းကြွယ်၊
သွင်နှစ်ဖြာ ကြင်နာမျှရန်ဘို့ ကြင်စာသ - သရပါတော့တယ်၊

မကြင်ဘူးကြင်မယ်လို့ ရွှေစိတ်ဝယ်ကြံတွေးလို့၊
အရေးတော်သာ၊ မသာ ခွန်းမိန့်သင့်ပါ၊
မောင်ကဖြင့် ပစ်မခွာတယ်၊
ရုစ်ကမ္ဘာ သက်ဆုံးပလေး။"

ဤ အထက်ပါ တေးထပ်ဖြင့် ရှေ့ဖတ်စာရေးကြီး ဆရာကြော့က ရေးပေးလိုက်ရာ အာလံသူက ပြန်လှန် ရေးသား၍ အာလံမြို့ ဈေးရုံတွင် ကပ်ထားသော တေးထပ် လက်ခံမှာ ...

အာလံသူက ပြန်ရေးသော တေးထပ်

"ဝါး ... ဟား ... ဟားမယ် ခင်ရှိုက်၊ ရယ်ချင်လိုက်ပါတယ်၊
မရက်လို့ရ မက်သွယ်တယ် ပုခက်သယ်ပေလား၊
ဂုဏ်ခြပ်တင့်တယ်သူမှာ မင်းနယ်လူ ဝေးစွဲခြောက်ပါး၊
မိုးကုန္တုစန်းငွေဖြူကို လှမ်းချွေသူအလား၊
လူပုံ ချုံကြားက နတ်စကားသူယောင်၊
သုနက္ခံ - ဟန်သွင်းလို့၊ လမင်းကို ကြည့်ရှုကာဟောင်၊
မရက်တဲ့ မျက်နှာပြောင်ငယ် မပျက်ပေါင်ရနီးနှင့်၊
လှမျိုးခိုင်စံပယ် ပြောလိုက်ပေမယ်။
မစိုးနှင့် အပိုးသယ်ငယ်၊
မိုးကွယ်လျှင် လာခဲ့တော့လေး။"

ဤကဲ့သို့ အာလံသူက ပြန်၍ ရေးပြီးနောက် ဆရာကြော့က သူချစ်တိုင်း မပါသဖြင့် ပြန်ကာလှန်ကာ မာန်ပါပါ နှင့် ရေးပြန်သည့် လက်ခံမှာ ...

ဆရာကြော့က ပြန်၍ လောသော တေးထပ်

"အလဇ္ဇီပေသလနှင့် မရေရဌာနံ၊
သန္ဓေက မနာဝံ အာလံလို့အပြီး၊
မဆန်းလို့ သရမ်းပေသည် ကြာနန်းပြေမန်းနှင့်မနီး၊
ရိုင်းပါဘိ သည်နဂိုရ် စည်ဗဟိုရ်ဆော်တီး၊
သာသနာမပျော်ငြီးလို့ ရပ်ကြီးနှင့်မတူ၊
ကြောက်စရာ ဟိတ်မနောရယ်နှင့်
စိတ်သဘော သယောဉာဏ်ထူ၊
မန်းဗျာဒိတ် ရိပ်ခိုသူမှာ မလိုမူလွှာထပ်နှင့်၊
စာကပ်သည့် ဈေးတိုက်ရုံ ရေးတော့မဖြူ၊
မမကြီး သာကိပုံမှာ၊ ဇာတိဂုဏ် မူလနှင့်လေး။"

ထို့နောက် စာအုပ်မျက်နှာ (၂၉)၊ ပုဒ်မ (၅၀) ၌ တောင်တွင်းကြီးမြို့ အပိုင် မကျည်းကုန်း ခေါ် ကျေးရွာက မသက်ပန် ဆိုသူ အပျိုကလေး ချောသည် လှသည်ဟု ကြားသိရသော ဆရာကြော့သည် ရှေ့ဖတ် စာရေးကြီး ဖြစ်သည်နှင့် အညီ သွားရောက် ကြည့်ရှုရုံမက စာများတောင် ပေးဖူးကြောင်း လေးဆစ်သဖြန် လက်ခံ မူရင်းမှာ ...

ဆရာကြော့က မသက်ပန်သို့ ပေးသော လေးဆစ်သဖြန်

"နသားတော် ဝါဝါညက်ကယ်နှင့်၊
ရူစားတော်ခါခါမက်စေဖို့၊
ကလျာသက်လှ မျက်မှန်၊ ယဉ်တန် ဆင်ကွဲ ဘိုကရီနှင့်၊
နဂိုရ်ကို အလွန်ချောသမို့ တောနှင့်မတန်၊
သတင်းမော်ကျော် တယောက်ဟာမို့၊
မင်းကတော် ခေါ်စလောက်ပါတဲ့၊
တောက်ခေါက်မိ၊ ခြောက် ... တို့ကံငယ် ပန်ဆိုဆုထူး၊
ငွေယုန်လွှာ၊ ရွှေပုဏ္ဏားစံပြည်မြို့ ဆီသို့၊ ကံပို့လျှင်တော်ပါလေဌဲ့၊
မာလာငွေ သန္ဓေငွေသူမို့၊
တရပ်နေတဒင်တွေ့တို့မှာ ခင်လေးရယ်၊
ပြောမေ့နိုင်ဘူး။"

ဤကား ရှေ့ဖတ်စာရေးကြီး ဦးကြော့၏ ဒုတိယပြစ်ချက် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းနောက် ထိုစာအုပ် စာမျက်နှာ (၃၆)၊ ပုဒ်မ (၅၉) တွင်လည်း မရွက်ဖြူ ဆိုသူ အပျိုတယောက် သူ့ဘာသာသူ စောင်မိတ် ထိုးနေတာကို ဆရာကြော့က အနှော့ အချိတ်တွေနှင့် ရေးပေးပေးသော လေးဆစ်သဖြန် လက်ခံမှုရင်း ...

ဆရာကြော့က မရွက်ဖြူသို့ ပေးသော လေးဆစ်သဖြန်

"ကြာကတ္တီ ဇာလီကြွေမှာလ၊ တနာရီ သာကီမွေနိုင်ဘု၊
ရာသီလေ့ရယ်က ဆောင်းဟေမာန်၊
ကဲအလွန် ဖဲညွန့်သင်္ဂီဇာနှင့်၊ လုံကညာ ခြံကာပိုက်လဲ့ပါ၊
ဘုံကြာတုန်ကာ ဟိုက်တယ်လို့ ရေးလိုက်ကြပြန်၊
သက္ကလပ်စုံ ဝတ်လုံပိုင်းမှာတော့ အရပ်ခြံ ကုန်ကုန်ရိုင်းတာမို့၊
ဘုံတိုင်းကြော့ နန်းမဆန်၊ မန်းဟန်နှင့်ကွာဝေး။
ငွေမိတ်လွှာ ရွှေလိပ်ပြာ သင်ခက်တွေနှင့်၊
ခင်ရွက်ဖြူ သူဆင်ထိုးပါတဲ့၊ ကြော့မျိုးစုံ ရွှေယင်ကောင်နှင့်၊
ခင်လေးမောင် ကြင်စဦးကိုလ၊
အချမ်းပြေ သန်းရွှေမျှမှာကွယ်၊
ဖူးဆောင်နှင့်ထွေး။"

ဤကား ဦးကြော့၏ တတိယပြစ်ချက် ဖြစ်ပါသည် ဘုရားဟု ဆိုလျှင်၊ ဦးကြော့၏ ရှေ့နေက ငြင်းဆို လျှောက်ထားသည်မှာ မှန်လှပါတော့သည် ဘုရား၊ ကျွန်တော်မျိုး၏ တရားခံ ဆရာကြော့သည် လူပေါ့ လူဆော့ မဟုတ်ပါ။ လူကြီး လူကျယ်တို့မှ ဆက်နွယ် ပေါက်ပွားခဲ့သော သူတော်ကောင်း သူမြတ်လောင်း တယောက် ဖြစ်ပါသည်။ ရိုးလဲ ရိုးပါသည်။ ဖြောင့်ပါသည်။ ၎င်းတရားလို ဦးကောက်ကြီးသည် မလို၍ တောက်တီး တောက်တဲ့ စွဲဆိုခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်း ဦးကြော့ ရေးသော သီချင်း အမျိုးမျိုးခေါ် စာအုပ်နံပါတ် (၇၁)၊ ပုဒ်မ (၁၀၈) ဦးကြော့က ဓနဖြူ ဝန်ထောက် ဦးကျော်ထံသို့ ရေးပေးပေးသော မေတ္တာစာ လက်ခံမှာ ...

"အဂ္ဂသမာဓိနှင့်၊ ဇာတိမျိုးရိုး၊ ဘေးဘိုးစဉ်လာ၊ နွယ်ခဲဖြာသော မညာမွေခံ၊ သင်မပြုရ၊ ဗဟုသုတ ရှုဆမပျက် ဆက်လက် တိုးပွားအောင်၊ ကြိုးစားအားထုတ် နေထိုင်လျက် ရှိပါသော၊ ရှေ့ဖတ်ဝန် စာရေးက ပျံ့မွေးကြူကြူ။"

ဟူသော စာမူ လက်ခံများကို တရားဓမ္မိကရင် ဆင်ခြင်တော်မူပါ ဘုရားဟု လျှောက်ထား ထုချေလေ၏။ ထိုဦးကောက်ကြီးနှင့် ဆရာကြော့တို့၏ ရှေ့နေများ လျှောက်လဲ ပြောဆိုပြီးနောက် တရားသူကြီးမင်း မစ္စတာ မောင်မိုင်းက အမှုဆိုင်ရန် အမိန့်စကား ပြန်ကြား မြှောက်ဆိုပုံများ အောက်ပါ အတိုင်း ပင်တည်း။

ဆရာမိုင်းရေး အမှုဆိုင် တေးထပ်

"သာသနာတိုးပွားဘို့က ကြိုးစားလို့ ကြံဖွေ၊
အမျိုးသား မြန်မာတွေကို၊ ခါတလေမမေ့၊
ဆရာမိုင်း ဖိုထိုးတာမှာ ကိုယ်ကျိုးနော် ဟုတ်ဖူးနော်မေ့။
စိတ်များက ပန်ပတ္တနာတယ်၊ မှန်ပါရဲ့ခလေ့၊
ကြံသတာ တကယ်ပြည့်ရင်ဖြင့် အမလေးအံ့ရာ၊
အဝါဝါ အဖြူဖြစ်တယ်လို့၊ ဇဗ္ဗုခေတ် ထွန်းရစ်တော်မှာ၊
နှလုံးပြု ဤကမ္ဘာကို ဝဲလက်ျာ နှစ်လုံးပြုပါလို့၊
ငွေတစု ရွှေတလုံး၊ ထိုအဂ္ဂိတုံ၊
ဇာဏက္ကဆရာပုဏ်တောင် (အို) ဘာမဖြူချင် လွန်းလို့လေး။"

ဟူသည်နှင့် အညီ ကျွန်ုပ် တရားသူကြီးမှာ ဝါသနာ အဆက်ရှိ သဖြင့် အဂ္ဂိရတ် ထိုးရန် အလုပ် တဖက်လဲက ရှိသေးသည်။ ဤတရားကို ယခု မစီရင်သာချေ။ ရှေ့ဒီဇင်လာလ ကျမှ စီရင်တော်မူမည်။ တောင်တွင်းကြီးမြို့ ဆရာတော်၊ ၎င်းပြင် ဘိုးဉာဏ်၊ နာဂသိင်္ဂီမောင်၊ တွံမာရာ မောင်သင် ကျော်ရွဲ့တို့ကို ထိုအမှုအတွက် ဂျူရီလူကြီးများခန့်။ ထို့ပြင် ဟံသာဝတီ သတင်းစာက ဆောင်းပါးသမား ဟူသရွေ့ကို ယနေ့ပင် သက်သေ အမိန့်ထုတ်စေဟု အမိန့်များ ပေးပြီးလျှင် အမှုကို ရွှေလိုက်လေ၏။ ။

ရှင်အာဒိစ္စဝံသနှင့် ရဟန်းလူအများ

ဖြစ်စဉ် သမိုင်းတို့ မည်သည့် ပစ္စုပ္ပန်တွင် အများ အမှန် ကြောင်းရပ် နှစ်တန်ကို ဝေဖန် အဆုံးအဖြတ် ပေးရန် ခဲယဉ်းသော်လည်း ထိုဖြစ်ရပ်၏ ညောင်းလေပြီးသော အချိန် တချိန်တွင် အပြန်အလှန် မှတ်ကျောက်တွင် တင်ကြည့် လိုက်လျှင် အစစ် အမှန် တရားသည် ထင်ထင်ရှားရှား ဖုံးကွယ် မရအောင် ဘွားကနဲ ပေါ်ပေါက်မြဲ ဖြစ်၏။ ကွဲပြား ခြားနားမြဲ ဖြစ်၏။

တရုတ်အစစ်၌ လောကကြီးတွင် တဒင်္ဂါမျှ အမှန်တရားတို့သည် ပိန်းပိတ်အောင် မည်းမှောင်နေသော အမှိုက်တိုက် အဓမ္မ တိမ်သလာတွင် ပျောက်ကွယ်ရ တတ်လေသည်။ သို့ရာတွင် အခွင့်သင့်၍ အခါလင့်ပြီ ဆိုသည်နှင့် တပြိုင်နက် အဘယ်နည်းနှင့်မျှ တားဆီး မရအောင် ရောင်ခြည်များ ယှက်ဖြာ ကွန်မြူး၍ ဝင်းလက်လာမြဲပင် ဖြစ်ပါချေသည်။

တရုတ်အစစ်၌ လောကကြီးတွင် 'လူများ တရားနိုင်' သဘောများ ရှိတတ်သော်လည်း ထိုနိုင်သော တရားကိုပင် အချိန် တချိန်တွင် စစ်မှန် သော တရားကပင် မှန်ကန်တိကျ ခိုင်ကျည်လှသည့် သဘာဝ ဓမ္မကျနစွာ သရုပ် သရုပ်နှင့်တကွ တုံ့ပြန်လျက် အနိုင်ယူကာ နိမိတ် နိုင်စမြဲပေတည်း။

ဤတရားတို့သည် အချိန် တချိန်က ပုဂ္ဂိုလ် တဦး တယောက်ထံ သို့ တည့်တည့်မတ်မတ်ကြီး ထိပ်တိုက် ဝင်လာ၍ အလူးအလဲ ရင်ဆိုင် ခဲ့ရလေသည်။ အလှုပ်အရှား အရုန်းအကန် အချီအတက် အတိုက်အခိုင်တို့ဖြင့် လုံးထွေး ရစ်ပတ်ကာ နပန်းလုံး ခဲ့ရလေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘဝကဏ္ဍ အဆစ်အပိုင်းတိုင်း အဆစ်အပိုင်းတိုင်း မလူးသာ မလွန်သာ မလှုပ်သာ မရှက်သာ မြှုပ်ကာမျှ ရုန်းထခဲ့ရသည့် အဖြစ် များစွာနှင့် ကြုံခဲ့ရလေသည်။ သို့ရာတွင် အရုံးကား မပေးခဲ့ပေ။

တခုတည်းသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အစံမတွက် အခံဘက်မှ တဦး တယောက်တည်း ရဲရဲတောက် ဦးခေါင်းနှင့် ကိုယ်ကာယတွင် သံကွန်ချာ အထပ်ထပ် ပတ်ကာ အရပ်ရပ်မှ လာလာသမျှ ရန်မာန် အန္တရာယ်ကို တွန်းလှန် ခုခံရင်း စစ်မှန်သော အကျိုး ကျေးဇူးတရား ဖြစ်ထွန်းရေး အတွက် လေးလေးနက်နက် မျှော်တွေးကာ ပြင်းပြင်းထန်ထန် တိုက်ပွဲ ဆင်ခဲ့ရလေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကား အခြားမဟုတ်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသကား သာသနာ့ သမိုင်း မြန်မာ့ သမိုင်းတွင် စံတင်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီး တဆူ ဖြစ်လေသည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ ကြီးပမ်း ဆောင်ရွက်မှု၊ လုံ့လ အားထုတ်မှု၊ ရည်ရွယ်ချက် ကြီးမားမှုနှင့် စွမ်းရည် သတ္တိ အားမာန် ပညာဉာဏ်တို့ကား ဘူပတိ ဘဝဂ်လျှံမျှ တုန်လှုပ် ချောက်ချား ဟိုးလေး ကျော်ကြားအောင် ထူးခြား ကြီးမားလှ ချေ၏။ သာသနာ့ အစဉ်အလာကို ပြန်လှန်ကြည့်လျှင် အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ကဲ့သို့သော ဇာနည်မွန် ပညာမျိုးကား တခေတ်တခါ ဆိုလောက်မျှ ရှားပါးလှ ချေ၏။ တွေ့ရ ကြုံရ ဆုံရ ခဲဘိခြင်း။

ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီး ဖြစ်သော အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် အဘယ်ပုံ ပညာရရှိ၍ အဘယ်သို့ ကြိုးစား အားထုတ်ကာ အဘယ်နှာ ရည်ရွယ်ချက် ထားလျက်၊ အဘယ်နည်း ပြုလုပ် ဆောင်ရွက် တိုက်ပွဲ ဂယက်တို့ ကြားတွင် ထွန်းကား လာရကြောင်းကိုမူ ဖြစ်စဉ် တရပ်လုံးကို တထစ်စီ တထစ်စီ အဆစ်အပိုင်း ပြု၍ အသာအယာ လွှာကြည့်ဖို့ လိုအပ်လေပြီ။ ထို့ကြောင့် ကြည့်ရပေမည်။ ဖြစ်စဉ်ကား ကြက်သီးမွေးညှင်း ထခမန်းမျှ ပါတကား။



လူဖြစ်ခြင်းမှ - သည် ...

သက္ကရာဇ် ၁၂၄၄ ခုနှစ်၊ နယုန်လဆန်း ၁၁ ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့ကား အရှင် အာဒိစ္စဝံသ သန့်စင် မွေးဖွားသည့် နေ့ပေတည်း။ အမိနှင့် အဖမှာ ဦးလာနှင့် ဒေါ်အုပ် ဖြစ်သည်။ ဇာတိကား မြန်မာပြည်၏ မြေလတ်ပိုင်း မြို့တမြို့ ဖြစ်သော ရမည်းသင်း အနောက်တောင်ခရီး လေးတိုင် အကွာ မြို့လှမြို့မှ အရှေ့တောင် တမိုင်ခန့် လှမ်းသော ပင်စုကျေးရွာ ဒေသကလေး ဖြစ်၏။ မိဘများ၏ လုပ်ငန်း ကိုင်ငန်းမှာ ကုန်သည် အလုပ် ဖြစ်၍ လူလတ်တန်းစားပိုင်းဟု ဆိုနိုင် လေသည်။ အဖမှာ ဆေးဝါး ဗေဒင်မှ အစ အင်းအိုင် လက်ဖွဲ့ အထိ တတ်ကျွမ်း ကုသသည့် သမားတော် တဦးလည်း ဖြစ်လေသည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသလောင်းလျာ သူငယ်တွင် ဖွားမြင်ရာ ပင်းစုရွာမှ အစ ရွာနီးချုပ်စပ်တိုင် ဆွေအား မျိုးအား အလွန် များပြားဘိ၏။ အမိ အဖ ဓနုဉာတိတို့ဖြင့် ခြံရံလျက် အစစ အရာရာတွင် အဆင်ပြေကာ တင့်တယ်စွာ လူဖြစ်လာရသည်ဟု ဆိုပိုင်ရာ၏။

သို့ရာတွင် ကလေး ဘဝမှာ ပင်လျှင် ကလေး၏ ရပိုင်ခွင့် လွတ်လပ်မှုနှင့် သုခ ရသတို့ကို ခံစားခွင့် မရခဲ့ပေ။ စင်စစ် ဤအရွယ်ကား မြေတွင် ကျင်းတူး မြေမှန် လူး၍ ရွှင်မြူး ပျော်ပါး ကစား၍ ကောင်းဆဲ အချိန်ပင် မဟုတ်ပါလော့။ အကြောင်းမှာ ကျောင်းသား ဘဝ ၅ နှစ်သားကပင် စတင်၍ ခံယူခဲ့လေသည်။ ဆွေမျိုး ညာတိထဲတွင် အထူးသဖြင့် ရလန်းတော်များဘက်တွင် လျှမ်းလျှမ်းတောက် ထူးချွန်ခဲ့သူများ ရှိလေရာ 'တန္တယ်ငင် တစင်ပါ' ဆိုသကဲ့သို့ ပညာ သင်ယူရေးကို ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာပင် စတင် ခဲ့လေသည်။

ဤအချိန်မှာပင် ဦးရီးတော် ဖြစ်သူထံတွင် ဆည်းကပ် ခိုလှုံခဲ့ရ၏။ ဦးရီးတော်၏ ကျောင်းကား ရွာဦးတွင် ရှိ၍ စာသင်သား သံဃာ ၁၀၀ တို့ဖြင့် စည်ပင် ထွန်းကားလှ၏။ မြိုင်လှ ဆိုင်လှ၏။ စာဖြေသံ၊ စာအံသံ၊ စာချသံတို့ဖြင့် နာပျော် ကြည်ညိုစဖွယ် ပဲ့တင်ထပ်လျက် ရှိ၏။

ထိုကျောင်းတိုက်ကြီး၏ နာယကချုပ်မှာ ရမည်းသင်းမြို့ ရွှေဂူရန်အောင် ဇောင်ချမ်းတောင် သုံးဂိုဏ်းချုပ် ဓမ္မ ကထိက မဟာဝိဘင်္ဂဓရဘွဲ့ရ အရှင် ဝိလာသ မထေရ်ပင် ဖြစ်လေသည်။ အရှင်ဝိလာသကား အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ ဦးရီးတော် အရှင် အာစရ မထေရ်၏ ဆရာရင်းပေတည်း။ အရှင် အာစရမထေရ်ကား မန္တလေးမြို့ သစ်ဆိမ့်တိုက် ပထမစာချ ဘုရင့် အထောက်တော်ရ အကျော်ပဂေး တပါးပေတည်း။ အရှင် အာစရနှင့် တွဲဖက်လည်း ဖြစ်၊ ညီတော်လည်း ဖြစ်သူမှာကား အရှင် စန္ဒောဘာသ မထေရ်ပင် ဖြစ်လေသည်။ အရှင် စန္ဒောဘာသ မထေရ်မှာလည်း အကျော်ဒေယျ ဆရာတော် တပါးပင် ဖြစ်၏။ အရှင် သီပေါ မင်းတရားကြီး၏ မိဖုရားကြီး ကိုယ်တိုင် ရလန်း ဒါယကာမ အဖြစ် ခံယူ ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ခဲ့သော မထေရ်ပင် ဖြစ်၏။ ယင်း အရှင် အာစရ မထေရ်နှင့် အရှင် စန္ဒောဘာသ မထေရ် ၂ ပါးကား အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ ဦးရီးတော် အရင်းအချာများပင် ဖြစ်လေသည်။ နှစ်ပါးစလုံးမှာ သုံးဂိုဏ်းချုပ် ဆရာတော်ကြီး အရှင် ဝိလာသ၏ လက်ထောက်စာချ ဓမ္မ ကထိက ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်သည့် အပြင်၊ တူတော်သူများလည်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သာသနာ့ ကိစ္စ အဝဝတွင် ညီညွတ် မျှတ၍ စနစ်တကျ အားရစဖွယ် ကောင်းလှလေသည်။

စာသင်သား အားလုံးကို လက်ထောက် စာချ ဆရာတော် ၂ ပါးက နေ့စာ ညဝါများဖြင့် အခါမလတ် ပိုချ ညွှန်ကြားခြင်းဖြင့် တာဝန် အားလုံးကို အပြီးအပိုင် ယူထားလေသည်။ ထူးထူးခြားခြား အရှင် အာဒိစ္စဝံသလျောင်းလျာ သူငယ်ကိုမူ သုံးဂိုဏ်းချုပ် ဆရာတော်ကြီး ကိုယ်တိုင် ပိုချ သင်ယူစေတော်မူ ခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ ဆရာတော်ကြီး ကိုယ်တိုင် သင်ကြား ပြသ ပေးတော်မူခြင်းမှာ အကြောင်း ရှိလေသည်။ လျောင်းလျာ သူငယ်မှာ သင်ပုန်းကြီးကို ၁၂ ရက်ထဲနှင့် အပြီးတိုင် တတ်မြောက်အောင် သင်ယူနိုင်သည့် ဉာဏ်ရည် ဉာဏ်စကို အားရလှသည့် အဓိက အကြောင်းရင်းကြီး ပေတည်း။ တဆက်တည်းပင် မြန်မာစာကိုလည်း ချောမော ပြေပြစ် အဆစ်အဖု ကင်းစွာ ဖတ်နိုင် ရေးနိုင် ခဲ့လေသည်။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသလျောင်းလျာ သူငယ်၏ အသွင် လက္ခဏာကို ဤသို့လျှင် ပကထူးကပင် မြင်နိုင်ခွင့် ရခဲ့လေသည်။ လျောင်းလျာ သူငယ်သည် ဉာဏ်ကောင်းလှသည့် အတန်းအစားပိုင်းတွင် မပါဝင်သော်လည်း၊ အရွယ်နှင့် စာလျှင်မှု ထူးချွန် ကဲလွန်သည့် ပညာဉာဏ်မီးကို အလျှင်စွာ ထီးထီး မြင်တွေ့ရသည့် အချက်ပင် ဖြစ်တော့သည်။

၁၁ နှစ်သား အရွယ်တွင်မူ "ဘာသာရေး သင်္ခန်းစာ အနေဖြင့် မင်္ဂလာသုတ် ပါဠိအနက်၊ နမက္ကာရပါဠိ အနက်၊ အောင်ခြင်း ၈ ပါး ၂ မျိုး ပါဠိ အနက်၊ ရတနာရွှေချိုင့် ပါဠိအနက်၊ ပရိတ်ကြီး ပါဠိ အနက်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ပါဠိစာပေ အခြေခံ အနေဖြင့် ကစ္ဆည်း သဒ္ဒါကြီး ရှစ်စောင် ပါဠိနှင့်၊ အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂြိုဟ်ပါဠိ" တို့ကို လည်းကောင်း၊ အာဂုံနုတ်ရ ကျက်မှတ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

မြန်မာစာပေ ဘက်ကလည်း ဦးပုည မေတ္တာစာ၊ ဝိဇယ ပြဇာတ်နှင့် ထိုအချိန်က ခေတ်စားခဲ့သော နံပါတ်ရှစ်ဆယ် ဇာတ်စာအုပ်ပေါင်း ၁၁ အုပ်ကိုလည်း နှုတ်ရ အာဂုံဆောင်ပြီး ဖြစ်သည်။ ဗေဒင် အနေဖြင့်လည်း ဗေဒင်လက်ရုံးကို အာဂုံနုတ်ရ တွက်တတ်သည် အထိ ပြီးမြောက်ခဲ့သည်။ ဗဟုသုတ အနေဖြင့် ဥပ္ပိတသန္တိ ပါဠိအနက် ဇာတ်ကြီးဆယ်ဖွဲ့၊ ငါးရာငါးဆယ်၊ မဏိကုဏ္ဍလ ဝတ္ထုနှင့် ဇိနတ္ထပကာသနီကို ဖတ်ရွတ် ပေါက်ရောက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

အသက် ၁၁ နှစ် အရွယ်နှင့် မလိုက်အောင် ဤသို့ သင်ကြား တတ်မြောက်ရုံ သာမက မည်သည့် စာကိုမဆို ဖတ်နိုင်သကဲ့သို့ ကျက်ပြီး ရပြီးသားကို ရွတ်နိုင်စွမ်းလည်း ရှိသောကြောင့် သုံးဂိုဏ်းချုပ် ဆရာတော်ကြီး ပိုင်ဆိုင်ရာ သုံးဂိုဏ်း အတွင်း၌ ငယ်စဉ်က ကျော်ကြား ထင်ရှား ခဲ့ပေသည်။ ၁၁ နှစ်သားမှ ၁၄ နှစ်သား အတွင်း ကျော်ကြားမှု ဂုဏ်သတင်းများ စဉ်တိုက် ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကြိုးစားမှု ရှိသဖြင့် အသက် ၁၇ နှစ် အတွင်း ပိဋက သင်ရိုး ပေါက်စေမည်ဟု သုံးဂိုဏ်းချုပ် ဆရာတော်ကြီးက ဝန်ခံသည်။ ဝန်ခံသည့် အတိုင်း ကြိုးပမ်းတော်မူ ခဲ့ရာသည်။

သို့သော် ၁၄ နှစ်သား အရွယ်တွင် ရှင်သာမဏေ ဖြစ်ပြီး နောက်မကြာမီမှာပင် သုံးဂိုဏ်းချုပ် ဆရာတော်ကြီး ပျံလွန်တော်မူ သဖြင့် ပညာ သင်ကြားရေးတွင် ပထမဆုံး အကြိမ် အဖြစ် ဘေးဥပါဒ်ကြီး ဆိုက်ခဲ့ရပေသည်။

သုံးဂိုဏ်းချုပ် ဆရာတော် ပျံလွန်တော်မူ ပြီးနောက်တွင်မူ ၁၄ နှစ်သား ဘဝက အစပြု၍ အရပ်ရပ် အနယ်နယ် လှည့်လည်၍ ပညာရေး အတွက် ဇွဲနဘဲ ကြီးကြီးဖြင့် ရှာမှီး ခဲ့လေသည်။ သာသနာရောင် နေရောင် လရောင်ပမာ ထွန်းပြောင်လှသည့် မန္တလေး ရွှေမြို့တော်မှ အစ ရမည်းသင်း၊ ပျော်ဘွယ်၊ ပြန်တံဆာ၊ ပခုက္ကူ၊ မော်လမြိုင်၊ သောင်တုန်း၊

တွံတေး၊ မန်လည်တို့ အထိ အထက်မှ အောက်သို့ စုန်၍ လည်းကောင်း၊ အောက်မှ အထက်သို့ ဆန်၍ လည်းကောင်း၊ ခေါက်တုန့် ခေါက်ပြန် လူးလား တုံ့ခေါက် ဆည်းကပ် ရှာမှီးခဲ့သော အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ ဓမ္မာစရိယတို့ကား များပြားလှ ဘိ၏။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ခိုင်ဆိုင် ဆည်းကပ်ခဲ့သည့် ဆရာတော် သမားတော်များမှာလည်း သာသနာ့ လောကတွင် ရှာမှ ရှားသော အခေါင်အဖျား အထွတ်အထိပ်များသာ ဖြစ်လေသည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ပညာ ရှာမှီးခဲ့သည့် အရွယ် ကာလနှင့် ဒေသကို ဆန်းစစ်ကြည့်လိုက်လျှင် ဤသို့တွေ့ရ၏။

၁၄ နှစ်သား အရွယ်တွင် ဦးရီးတော် အရှင်ကဝိန္ဒနှင့် အတူ ဘုရားကြီး ကျောင်းတိုက်တွင် နေထိုင်ခဲ့၍ အသက် ၁၆ နှစ် အရွယ်တွင် ရမည်းသင်းနယ် ထောက်ကြံ့ခြင်း ကျောင်း၌ ဂဏန်းသင်္ချာ သွားရောက် သင်ယူခဲ့သည်။ ထိုမှတဖန် ပျော်ဘွယ်မြို့ ဝေဇယန် ဆရာတော်ထံတွင် ပါဠိ ပိဋကတ် သင်ယူခဲ့သည်။ ဋီကာကျော် ကင်္ခါ ဝိနည်းငယ် လေးစောင်နှင့် အဘိဓာန်တို့ကို တတ်သိ နားလည်ကာ အခြေခံ ရရှိခဲ့သည်။

သို့ရာတွင် ဤမျှ အခြေခံ ရပါမည့် အကြောင်းကို အားကြီးခန့် ခဲခဲယဉ်းယဉ်း မနည်း ကြိုးစား ခဲ့ရလေသည်။

ထောက်ကြံ့ခြင်း ကျောင်း၌ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ လောင်းလျာ ဂဏန်းသင်္ချာ သင်ယူခြင်းမှာ အကြောင်း ရှိ၏။ ယင်းအချက်ကား လူထွက်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ပင် ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က ရဟန်းတက်ရန်ကိုမူ စိတ်မကူးရုံမျှမက အိပ်မက်မျှပင် မမက်ခဲ့ဟု ဆိုသည်။ ပိဋကတ် စာပေများကို ကြိုးကြိုးကုတ်ကုတ် အားထုတ် သင်ယူ နေခြင်းမှာလည်း ဘာသာ အယူဝါဒနှင့် ပတ်သက်၍ ဘုန်းတော်ကြီးများကို အားကိုး အားထား မှီခို နေခြင်းမှ ကင်းစေရန် သင်ယူခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ "ရဟန်း တက်ရန် အိပ်မက်မျှပင် မမက်ခဲ့သော်လည်း ဝေဇယန် ဆရာတော်၏ အဟောကောင်း အပြောကောင်းနှင့် ဖျားယောင်း၍ အတင်း ရဟန်း ပြုသောကြောင့်သာ ရဟန်း ဖြစ်ခဲ့ရသည်ဟု ဆိုလေသည်။" (အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် အတိအလင်း ဝန်ခံထားသည်။)

ယင်းသို့လျှင် သက္ကရာဇ် ၁၂၆၃ ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၃ ရက်နေ့ ၉ နာရီ အချိန်တွင် ဝေဇယန် ဆရာတော်ကိုပင် ဥပဇ္ဈာယ် ပြု၍ ပျော်ဘွယ်မြို့ အိုးကုန်းတိုက် ခဏ္ဍာသိမ်၌ သံဃာတော် ၅၀ ခြံရံလျက် ရဟန်း အဖြစ်ကို ခံယူ ခဲ့လေသည်။

ရဟန်း ဒါယကာများမှာ ပျော်ဘွယ်မြို့ ကုန်သည် ဦးကြာခိုင် - ဒေါ်ပြားကြီး၊ မိဘများ ဖြစ်သည့် ဦးလာ - ဒေါ်အုပ် ၂ ဦး ဖြစ်ကြလေသည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် ရဟန်းပြု ပြီး၍ ၅ ဝါရသည်တိုင် လိုအပ်သမျှ ပိဋကတ်သာ တတ်မြောက်ပါက လူထွက်မည်ဟု စွဲလျက်ပင် ရှိလေသေးသည်။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် ရဟန်း (၂) ဝါရတွင် မန္တလေးသို့ ဒုတိယ အကြိမ် ပြန်လည်၍ သွားခဲ့သည်။ ပိဋကတ်ကိုမူ ဟုတ္တိပတ္တိ မသင်ရရှာဘဲ ထီးထမ်း လမ်းလျှောက် အတတ်သာ တတ်ခဲ့သည်။ ရဟန်း (၃) ဝါ မြောက်တွင်ကား အရှင် ဝိသုဒ္ဓိဓမ္မာစရိယ၏ ကျေးဇူးကြောင့် အင်းဝပိုင် မြင်းသည်နယ် ပေပင်ကျောင်း၌ ရှစ်လခန့် နေထိုင်ကာ ပိဋကတ် သင်ယူခွင့် ရခဲ့သည်။ ပိဋကတ်၏ အခြေခံကျမ်း များစွာကို အာဂုံ နှုတ်တက် ဆောင်၍ ဝိနည်း ဝါးကျမ်းကိုပါ ပေါက်ပေါက်ရောက်ရောက် တတ်မြောက် ခဲ့ပေသည်။

ထို့နောက် စစ်ကိုင်းတောင် အရိယာဝံသချောင်၊ ထိုမှ ပခုက္ကူ မဟာဝိသုတာ ရာမတိုက်သို့ ပိဋကတ် သင်ကြားရေး စနစ်ကို ခေတ္တမျှ လေ့လာကြည့်ရာ အားရခြင်း မရှိလှ၍ ညောင်တုန်းဘက်သို့ ဆန်တက်ခဲ့သည်။ ညောင်တုန်း ရွှေဟင်္သာတောရ ကျောင်းတိုက်ကား ကျော်ကြားသော တိုက်ပင် ဖြစ်၏။ ထိုကျောင်းတိုက်မှ အရှင် ဉာဏိန္ဒာသာ မထေရ်မြတ်ကား ဋီကာကျော် ယောဇနာ ကျမ်းပြု ဆရာလည်း ဖြစ်၍ ဝေဒ၊ သက္ကဋ၊ ဂဏန၊ အင်္ဂလိပ် စသော ဘာသာန္တရတို့ကိုလည်း တတ်ကျွမ်း လိမ္မာတော် မူသည်။ ထိုဆရာတော်ထံတွင် တနစ်နီးပါး သင်ရိုး ပိဋကတ် ပေါက်ရောက်အောင် သင်ယူ ခဲ့လေသည်။ အရှင် ဉာဏိန္ဒာသာ ထံ၌ စာပေ သင်ယူ ဆည်းပူးခိုက်ကား အသက် ၂၄ နှစ် ရဟန်းဝါ (၅) ဝါ ရချိန်ဖြစ်၍ မူလ ရည်ရွယ်ရင်းရှိသည့် ရဟန်း လူထွက်ချိန်ပင် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် မထွက်ဖြစ် တော့ပေ။ ပိဋကတ် စာပေများ သင်ကြားရင်းပင် ဓမ္မရသနှင့် စူးရှစွာ ထိတွေ့မိပြီး ဖြစ်၍ ဝတ်ကြောင်ကို ရှောင်လွှဲ လိုက်တော့သည်။ မူလ ရည်ရွယ်ချက်ကို ဖျက်ပစ် လိုက်တော့သည်။ မိဘ လက်ငုတ် လက်ရင်းဖြစ်သည့် မိမိပိုင် ပစ္စည်းများ ဖြစ်သော လယ်ယာ ချောင်းမြောင်း၊ ကျွဲနွား တိရစ္ဆာန် အပေါင်းကိုပင် စွန့်ကြဲ ပစ်ဘိတော့သည်။ ဤ ဓန ပစ္စည်းတို့သည် ရဟန်း အတွက် မဂ္ဂန္တရယ် သဖွယ် ဖြစ်သောကြောင့်ပင် လွတ်လွတ် စွန့်ပစ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဆရာဖြစ်သူ အရှင် ဉာဏိန္ဒာသာက အရှင် အာဒိစ္စဝံသကို အင်္ဂလိပ်နှင့် သက္ကဋ နှစ်ဘာသာ သင်ယူခွင့် ပြုလေသည်။ အရှင် အာဒိစ္စကမူ သက္ကဋဘာသာ တမျိုးကိုသာ သင်ကြား၍ အင်္ဂလိပ် ဘာသာကိုမူ ရှောင်ရှား ခဲ့လေသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာကို မသင်ကြားခြင်းမှာ မိစ္ဆာဝါဒဟု အယူ ရှိသောကြောင့်ပင်တည်း။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ သည် တဖက်တွင် သက္ကဋ ဘာသာကို သင်ယူရင်း တဖက်တွင် ဂဏဝါစကအဖြစ်ဖြင့် တပည့်ပေါင်း မြောက်မြားစွာအား ပိဋကတ် စာပေများကို သင်ကြား ပို့ချ နေခဲ့လေသည်။

ထိုအချိန်က အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် သက္ကဋ္ဌဘာသာကို တဖက်တွင် သင်ယူရင်း တဖက်တွင် စာပေ ပို့ချ နေရုံသာ မဟုတ်သေး။ ဟံသာဝတီ သတင်းစာ၌လည်း ဘာသာရေး ဆောင်းပါး အပါအဝင် 'ပါဒသိက္ခနယပဒေသကျမ်း' ကိုလည်း ရေးသားနေပြီ ဖြစ်သည်။

ထို့နောက် ညောင်တုန်းမှ တဆင့် ဆရာဖြစ်သူ အရှင် ဉာဏိန္ဒာသဘာနှင့် အတူ တွဲတေးမြို့ ကျောင်းသစ် ကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ ခဲ့လေသည်။ ကျောင်းသစ်ကျောင်း ဆရာတော် အရှင်နာဂ မထေရ်မြတ်မှာ 'ကမ္ဘာယနသင်္ခေပ ကျမ်း' ပြုစုခဲ့သည့် ကျမ်းပြု မထေရ် တပါးပင်တည်း။ ထိုကျောင်းတွင် အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် ဂဏဝါစက အဖြစ်ဖြင့် စာပေပို့ချ သင်ကြားတော်မူ ခဲ့လေသည်။ ဂဏဝါစက အဖြစ် သာသနာဝင် စာသင်ပျို့နတို့၏ အကျိုး ကျေးဇူးကို သည်ပိုးရင်း 'ကမ္ဘာယန သင်္ခေပပိဋ' ကို ပါဠိဘာသာဖြင့် ပြုစု ရေးသားခဲ့ပြန်လေသည်။

တဖန် တွဲတေးမြို့မှ မော်လမြိုင်သို့ ကြွရောက်ကာ တောင်ပိုင်းကြီး တောရတွင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် လမ်းဖြင့် မဂ်ငြမ်းကို ဆင်ရန် ကြွရောက် ပြန်လေသည်။ သို့ရာတွင် ပဋိပတ္တိဘက် ရည်ရွယ်ချက် ရှိသည့် အတိုင်း အားမထုတ်နိုင်ဘဲ ပရိယတ္တိဘက်သို့ ဦးလှည့် ခဲ့ရပြန်သည်။ ကျောင်းတိုက်မှာ ရတနာဘုံပျံ ဖြစ်၍ ဆရာတော်မှာ အရှင် ကေတုမာလ ဖြစ်လေသည်။ အရှင် ကေတုမာလကား 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဖြစ်သည့် အပြင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမဆုံး ပထမကျော် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဖြစ်လေသည်။ ဤကျောင်းတွင်လည်း အရှင် အာဒိစ္စဝံသ မထေရ်သည် ဂဏဝါစက အဖြစ်ဖြင့် ချီးပမ စခြင်းကို ခံခဲ့ရပေသည်။

မော်လမြိုင်တွင် တဝါ ဆိုပြီးနောက် တောင်ငူမြို့တွင် မိတ်ဟောင်း ဆွေဟောင်း ထေရ်ရှင် တပါးဖြစ်သော ပိဋကတ္တယာရာမ ကျောင်းတိုက် နာယက ဆရာတော် အရှင် ကောသလ္လ မထေရ်ထံတွင် သုံးလခန့်မျှ နေထိုင်စဉ် မိခင်ကြီး မကျန်းမမာ ဖြစ်၍ နေရင်းရပ်ထံ ပြန်လာခဲ့သည်။ ဤအချိန်၌ အရှင် အာဒိစ္စဝံသမှာ ၇ ဝါ ရနေပြီ ဖြစ်သည်။ ထိုနှစ်ဝါလ ကင်းလွတ်၍ သီတင်းကျွတ်ပြီး ၈ ဝါ မြောက်သော အခါတွင် ကျေးဇူးရှင် မိခင်ကြီး ကွယ်လွန် ခဲ့လေသည်။

မယ်တော်ကြီး ကွယ်လွန်ပြီး နောက်တွင် အတော်အတန် လူမှုရေး ကိစ္စ စိတ်ချရပြီ ဖြစ်၍ ပညာရေး အတွက် ရတက် မအေးသည့် စိတ်အစဉ်က အရှင်အာဒိစ္စ သန္တာန်တွင် ပြန်၍ ဝင်လာသည်။ အရပ်ရပ် အနယ်နယ်သို့ စာသင်တန်း စာချတပုံ ချဉ်းကပ် ချဉ်းနင်း ခဲ့သည်မှာ ကုလုံလှချေပြီ။ အသိပညာနှင့် ကိုယ်တွေ့ လက်တွေ့ ဖလှယ် သည့် သဘောဖြင့် တတ်သိပြီး ပညာကို ဖြန့်ဖြူး ခဲ့ရသည် မှာလည်း မနည်းတော့။ အတွေ့အကြုံ ရင့်သန်လှ ချေပြီ။ သို့ရာတွင် အရှင် အာဒိစ္စသည် ပညာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကျေနပ် တင်းတိမ်တတ်သူ မဟုတ်သည့် အတိုင်း အထူး အားထား မှီခိုလောက်သည့် ပါရဂူမြောက် ပုဂ္ဂိုလ် တဦး တယောက်ကို ဥပနိဿယ အဖြစ် ခံယူ၍ စာပေ သင်ကြား လိုပေသေးသည်။

ထို့ကြောင့် ပျော်ဘွယ်မှ ရထား လမ်းကြောင်း အတိုင်း အောက်ပိုင်းသို့ စုန်ဆင်းခဲ့ပြီးမှ အောက်ပိုင်းမှ တဖန် ဧရာဝတီ သင်္ဘော ရေလမ်းကြောင်းဖြင့် အထက်ပိုင်းသို့ ဆန်တက် ခဲ့လေသည်။ ရောက်လေရာရာ မြို့ရွာ နယ်ပယ် ဒေသတိုင်း၌ အားထား အလေးပြုလောက်သည့် ဥပနိဿယကို စုံစမ်း မေးမြန်းရင်း စနည်း နာခဲ့လေသည်။ နောက်ဆုံး၍ ကသာခရိုင် မန်လည်မြို့တွင် သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူသည့် ကဗျာဝိဒူ ပိဋကတ္တယ ပါရဂူ ဆရာ တဆူကို တွေ့ကြုံ ဆည်းကပ်ခွင့် ရခဲ့ပေသည်။ ထိုဆရာတော်ကား မန်လည် ဆရာတော်ကြီးပင် ဖြစ်၏။ ဆရာတော် ဘုရားကြီးထံ ဝင်ရောက်ခြင်းမှာ အကြောင်းရင်း ရည်ရွယ်ချက် ကြီးကြီးမားမား ရှိလေသည်။ ယင်းရည်ရွယ်ချက်ကား အခြားမဟုတ် 'အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ပညာကျမ်းကြီး' တဆူကို မှတ်တိုင် ထူလိုခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ထိုအချိန်က အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် မိလိန္ဒပဉ္စာ ကျမ်းကြီးကို အလွန် နှစ်သက် ကျေနပ်ခဲ့လေသည်။ 'မိလိန္ဒပဉ္စာ' ကို အားကျ၍ပင် ဤသို့ ရေးလိုခြင်း ဖြစ်၏။ အဘယ့်ကြောင့် ကျေနပ်ရသနည်း ဆိုလျှင် ဤမိလိန္ဒပဉ္စာ ကျမ်းကြီးကား ဗုဒ္ဓသာသနာ သမိုင်းတွင် စံတင်အပ်သော ကျမ်းကြီး ဖြစ်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ နိကာယ်ငါးရပ်မှ ခဲကတ် ငုပ်ဝင်နေသည့် လိနတ္ထများကို တိမ်စင်လနယ် ဝင်းလက် ရှင်းသန့်စွာ အမေးအဖြေ အတင်အချေကြီးများ ပါဝင်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။

ဤကျမ်းတွင် ထူးခြားသည့် လက္ခဏာမှာ ဗုဒ္ဓစာပေတို့ အနက် နိဗ္ဗာန် အကြောင်းနှင့် အနတ္တဝါဒ ဖြေရှင်းချက်တွင် အရှင်းအလင်း အပြတ်အသားဆုံးနှင့် သိမ်မွေ့ အထိအမိဆုံး ဖွင့်ဆို လင်းပြချက်များ ပါဝင် နေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် မိလိန္ဒပဉ္စာသည် စာပေ ရာဇဝင်ဆိုင်ရာ မော်ကွန်း မှတ်တိုင်ကြီးလည်း ဖြစ်၊ ပထဝီ ပညာပေး ကျမ်းကြီးလည်း ဖြစ်ပေသည်။ ဤမျှသာလော မဟုတ်သေးပေ။ ဤကျမ်းတွင် ...

"မိလိန္ဒမင်းကြီး တင်ပြ လျှောက်ထားသော ပြဿနာရပ်များမှာ ရိုးရိုးမြင့်မား နေရုံသာ မဟုတ်ဘဲ တက္ကဗေဒဆံဆံ တွေးခေါ်မှုများ ဆန်းသစ် တီထွင်မှုများ ပါဝင် နေပေသည်။ အရှင် နာဂသေန၏ အဖြေများ ကြည့်လျှင်လည်း ဂရိတ် အဘိဓမ္မာ၏ အတွေးအခေါ်များ စူးဝင် နေရုံမက ဆန်းသစ်မှုများ တီထွင်မှုများဖြင့်လည်း ပြည့်နှက် နေပေသည်။ မိလိန္ဒ မင်းကြီး၏ တက္ကဗေဒဆံဆံ မေးခွန်းများကို အရှင် နာဂသေနက ဂရိတ် အဘိဓမ္မာ၏ အတွေးသစ် အမြင်သစ်များကို ဗုဒ္ဓ အဘိဓမ္မာမှ သစ္စာနည်းဖြင့် အံ့ဝင်ဝင်ကျ ဖြစ်အောင် ကျေကျေညက်ညက် ဖြစ်အောင် ဖြေရှင်း ထားပေသည်။"

မိလိန္ဒပဉ္စကရားကို ခြုံကြည့်လျှင် ...

က။ တက္ကပေဒဆံဆံ မေးခွန်းများ၊

ခ။ ဂရိတ် အဘိဓမ္မာ၏ အတွေးအခေါ်သစ်များ၊ ထို အတွေးအခေါ်သစ်၊ အမြင်သစ်များကို သစ္စာနည်းကျ ပုံသွင်းထားခြင်း၊

ဂ။ စူးဝင်လာသော ဂရိတ် အဘိဓမ္မာ၏ တီထွင် ဆန်းသစ်မှုများကို ဗုဒ္ဓ အဘိဓမ္မာနှင့် အံဝင်ဝင်ကျ ဖြစ်အောင် ညှိနှိုင်းထားချက်များကို တွေ့ကြရမည် ဖြစ်သည်။

မိလိန္ဒပဉ္စကရားတွင် ဤသို့ ဂရိတ် အဘိဓမ္မာ၏ အတွေးအခေါ်များ စူးဝင်နေမှု၊ တက္ကပေဒဆံဆံ အတွေးအခေါ်တို့ဖြင့် ဆန်းသစ်မှုများကို အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် မျက်စိကျ နေခဲ့သည်။ အားကျ နေခဲ့သည်။ ဤလို အတွေးအခေါ်မျိုးနှင့် ဤလို ကျမ်းမျိုးကို ၎င်းကိုယ်တိုင် ပြုစု ရေးသားပါက ဖြစ်နိုင်လိမ့်မည် ဟုလည်း ယုံကြည်နေသည်။ ယုံကြည် လောက်အောင်လည်း အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ ပါဠိ အရေးအသားကလည်း ပါဠိစံချိန် မိရုံမက အဖွဲ့အနွဲ့ အနေနှင့် တောက်ပြောင်မှုကလည်း ရှိနေသည်။ မိလိန္ဒပဉ္စကရား၊ ထွက်ပေါ် လာပြီးနောက် ပါဠိတော်၌ စာရင်းဝင်သော ကျမ်းများ မထွက်ပေါ်လာတော့ပေ။ အဋ္ဌကထာကျမ်း၊ ဋီကာကျမ်းများ အများအပြား ထွက်ပေါ် လာတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓသာသနာ သမိုင်းတွင် မိလိန္ဒပဉ္စကရားဖြင့် ပါဠိတော် အုတ်တံတိုင်းကြီး ခတ်ထားခဲ့သည်ဟုလည်း ဆိုနိုင် ပေသည်။

"အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ဆရာတော်သည် ရဟန်း ၈ ဝါရ မန်လည် ဆရာတော်ထံ နေထိုင်ကာ မိလိန္ဒပဉ္စကရားဖြင့် ခတ်ထားသော ပါဠိတော် အုတ်တံတိုင်းကို ပြန်လည် ဖွင့်လှစ်ရန် ကြိုးစားလိုဟန် တူသည်။ ဤလို ပါးစပ်က ဖွင့်ဟ မပြောလည်း မိလိန္ဒပဉ္စကရားကဲ့သို့ 'အာဒိစ္စဝံသပဉ္စ' အမည်ဖြင့် သာသနာ၌လည်း အကျိုးများ၊ ကမ္ဘာကလည်း လေးစား လက်ခံမည့် အတွေးသစ် အမြင်သစ်တို့ဖြင့် ကျမ်းတကျမ်းကို ပြုစုရန် မန်လည် ဆရာတော် ဘုရားကြီးထံ ဝင်ရောက် နေထိုင်ရခြင်း ဖြစ်ကြောင်းဖြင့်" 'အာဒိစ္စဝံသ ထေရာပါဒါန်' တွင် ဖော်ပြ ထားပေသည်။

ဤရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် မန်လည် ဆရာတော်ထံ ဝင်ရောက် ဆည်းကပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ မန်လည် ဆရာတော် ဘုရားကြီးကို ပုစ္ဆာ (မေးခွန်း) ၃၀၀ ကျော် မေးသော်လည်း တပုဒ်မျှ အဖြေမရဟု သိရလေသည်။ မန်လည် ဆရာတော်ကြီးကို မေးမြန်းခြင်းမှာ မန်လည် ဆရာတော်သည် လောကုတ်၊ လောကီ ထိုနှစ်လီတွင် ကျွမ်းကျင် ချောင်လှကြောင်းကို ထက်အောက် ညာကြေ တခွင်တွင် ကျော်ကြားခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ 'မယဒေဝ လင်္ကာ' မှာ ကဗျာဝင်တွင် စံတင် အပ်သကဲ့သို့ ခဲကတ်သည့် ဘာသာရေး ပြဿနာ အရပ်ရပ်ကို ပြေပြေလည်လည် တိတိကျကျ ဖြေစွမ်းပြသည့် 'သတဒိကပုစ္ဆာကျမ်း' မှာလည်း မော်ကွန်း တင်လောက်လေသည်။

မန်လည်တွင် ထင်တိုင်း မပေါက်၍ မန္တလေးသို့ သုံးကြိမ်မြောက် အနေဖြင့် ပြန်၍ စုန်ခဲ့လေသည်။ မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက် မဟာနာယက ဖြစ်တော်မူသည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင် သောမာဘိသီရိ မထေရ်၏ အထောက်အပံ့ဖြင့် ဂဏဝါစက အဖြစ် ၅ နှစ်တိုင်တိုင် ထမ်းရွက် ခဲ့ပြန်လေသည်။ ရဟန်း ၉ ဝါမှ ၁၃ ဝါ အထိ ဖြစ်လေသည်။ ဂဏဝါစက အဖြစ် ထမ်းရွက်နေစဉ် တဖက်တွင်လည်း ယခင်အတိုင်း ကျမ်းပြုစုရေး လုပ်ငန်း၌ မလစ်ဟင်းခဲ့ပေ။ 'ပဒသင်္ဂဟကျမ်း' ကို ပါဠိဘာသာဖြင့် ရေးသား စီရင် ခဲ့လေသည်။ ဤကျမ်း လေ့လာခြင်းဖြင့် ပါဠိသဒ္ဒါ အခြေခံကို ကောင်းမွန်စွာ ရရှိသဖြင့် ပါဠိဘာသာ အတွက် တံတားသဖွယ် လှေကားပမာ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ပါဠိဘာသာဖြင့် သဒ္ဒါ ကျမ်းဂန် ပြုလေ့ ပြုထ ရှိသည်ကို ပုဂံခေတ်လောက်တွင် တွေ့ရှိရသော်လည်း နောက်ပိုင်း ခေတ်အဆက်ဆက် ပြတ်တောက်လျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရ၏။ ကိုလိုနီ လက်ထက် အခါမှသာ ထူးထူးခြားခြား ပါဠိဘာသာဖြင့် ရေးသားသည့် သဒ္ဒါကျမ်း တွေ့ရလေတော့သည်။ ယင်းသည်ကား ဤ 'ပဒသင်္ဂဟပါဠိ' ပင် ဖြစ်လေသတည်း။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ ပညာ အရည်အသွေးနှင့် အဆင့်အတန်းကို အကဲခတ်လိုလျှင် 'ပဒသင်္ဂဟကျမ်း' သည် ထင်ရှားသည့် ပြယုဂ်တခု ဖြစ်ပေသည်။ မြန်မာပြည်ဖြစ် ပါဠိဘာသာ ကျမ်းများစွာ အနက် သိဟိုဠ်သားများ ချီးကျူး ယူရသည့် အထဲတွင် လယ်တီ ဆရာတော်၏ 'ပရမတ္ထဒီပနီဋီကာ' နှင့် အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ 'ပဒသင်္ဂဟပါဠိ' တို့လည်း ထိပ်တန်းမှ ပါဝင်နေသည်ကို ထောက်လျှင် အလွန် မြင့်မားကြောင်း တွက်ဆနိုင်၏။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ 'ပဒသင်္ဂဟပါဠိ' နှင့် ပတ်သက်၍ လယ်တီ ဆရာတော် ဘုရားကြီးက အလွန်အကျွေး ချီးကျူး အားရတော်မူကြောင်းကို နိဒါန်း၌ ဤသို့ ဆိုထား၏။

"အကြာယံ အနေကသသ္မိံ ဘုဝနေ ဝိချာတဂုဏေန သမန္တဘဒ္ဒကေန နာနာနယညာဏီနာ အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတော ဣတိ စ သုလဒ္ဒဂန္တကာရာန မဟာစေရော ဣတိ စ သုလဒ္ဒ ရာဇာဓိရာဇေဥတေန အနေကဂန္တကာရီနာ လယ်တီ မဟာတေရေန ပတ္တိတပုတ္တနာ။"

"အာယသ္မာတော အာဒိစ္စဝံသေန သမ္မာဒိကော ပါဒနယု ပဒေသောနာမ ပဒသင်္ဂဟဂန္တော မမဟတ္ထာဂတော၊ သော မယာယာဝအာဒိတော ပရိယောသာနံ သုသလ္လက္ခန္ဓေန သုမနသံကာရေန

သမ္မုသိတော တဿ သုန္ဒရတရံ လောတရာနိယိတ သမ္မာဒကေဟိ နယေဟိ ပရိပုဏ္ဏတံ၊ တံ စ အမှာကံ လယ်တီ ဂဏောသိက္ခပိတ သိပ္ပဒသိတ နယေဟိ ဧကသဒိသဘာဝံ ပသိတ္တာ လယ်တီ ဂဏာသတ္တယ ဝတာယံ ပဒသင်္ဂဟော သမုပ္ပန္နောတိ သိဿဂဏာသံဃမဇ္ဈေ သမ္မကာသိ သမ္မဝေဒ္ဓိ။ တဿ ဟောန္တဿ ပန ယထာ ဝုတ္တဿ သုန္ဒရနယ သဟိတဿ ပဒသင်္ဂဟဿ တဿ ဒိသောဝ ပဒသင်္ဂဟနိဿယောမိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗကော ဟောတိ၊ တေန တန္နိဿယော လိခိတုံ ယုတ္တော၊ ဧဝံ ဟိ သုန္ဒရဂန္ထ သုန္ဒရနိဿယေ စ ပါတုဘူတေ သုန္ဒရာ စရိယေဟိ သုန္ဒရသိဿာနံ ယထာဘူတနယေ ပဒသိတေ သမ္မဟုလာ အတ္တာစဟိဘာစ ဝဇေယျ။ ဝိသေသတော နိဒသိတု မိစ္ဆမိ အာစရိယသံ ပဒသင်္ဂဟေ ရူပသိဒ္ဓိနယောစ ဓာတွတ္ထဝလိစ အဝသေသိတာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာတေ ပရိပူရိတုံ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာဝ ဟောန္တိတိ"

ဆိုလိုသည်မှာ ...

"ယခုအချိန်မှာ အလွန်ကျော်ကြား ထင်ရှားတဲ့ ကြည်ညိုဖွယ်ရာ ဖြစ်သည့် နည်းအဖြာဖြာနှင့် ပြည့်စုံသော ကျမ်းပေါင်း မြောက်များစွာ ပြုစုတော်မူတဲ့ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ လယ်တီ ဆရာတော် ဘုရားထံမှ စာ ဖြစ်ပါတယ်။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသ စီရင် ရေးသားအပ်သော ပါဠိနည်းပြ ဖြစ်သော ပဒသင်္ဂဟ ကျမ်းကို ငါ့လက်မှာ ရောက်ရှိ လာတယ်။

အဲဒီ ပဒသင်္ဂဟ ကျမ်းကို ငါဟာ အစအဆုံး ကောင်းမွန်စွာ မှတ်သား ကြည့်ရှုပါတယ်။ ထိုပဒသင်္ဂဟ ကျမ်းဟာ အလွန် ကောင်းမွန်ပြီး စာသင်ပျို့တို့ အကျိုးစီးပွားကို ပြီးစီးနိုင်တဲ့ နည်းနာနယတွေနဲ့ ပြည့်စုံ နေတယ်။ ထိုပဒသင်္ဂဟ ကျမ်းဟာ ငါတို့ လယ်တီဂိုဏ်းမှာ သင်ကြားနေတဲ့ နည်းနှင့် ထပ်တူထပ်မျှ ဖြစ်နေတာကို တွေ့ရတော့ ငါတို့ လယ်တီဂိုဏ်း အတွက် ဤပဒသင်္ဂဟ ကျမ်းဟာ ကောင်းမွန်စွာ ဖြစ်ပေါ် လာတယ်လို့ သံဃာ့ အလယ်မှာ မြွက်ကြားတော် မူတယ်။ ဒါပေမဲ့ အင်မတန် ကောင်းတဲ့ နည်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော ပဒသင်္ဂဟကျမ်းရဲ့ မှီရာ နိဿယ ကျမ်းကိုလည်း အလို ရှိအပ်တယ်။ ရေးဖို့လဲ သင့်တယ်။ ဒီလို ကောင်းတဲ့ ကျမ်းဂန် ကောင်းမွန်တဲ့ နိဿယတွေ ပေါ်ထွက်လာလျှင် ဆရာကောင်းတို့ဟာ တပည့်ကောင်း တို့အား ဟုတ်တိုင်း မှန်ကန်လှသော နည်းတို့ကို သင်ကြား လိုက်လျှင် များစွာ အကျိုးတိုးပွားမည်သာ ဖြစ်တယ်။

အထူးအားဖြင့် ရေးလိုတာကတော့ အရှင် အာဒိစ္စဝံသရဲ့ ပဒသင်္ဂဟကျမ်းဟာ ရုပ်ပြီးနည်း ဓာတ်စဉ် အားလုံး ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ပြည့်စုံ ကောင်းမွန်ဖို့ ပဒသင်္ဂဟရဲ့ နိဿယကျမ်း တစောင် ရေးဖို့လဲ တိုက်တွန်း လိုက်တယ်။"

ယင်းသို့လျှင် သာသနာ့ သမိုင်းတွင် နှိုင်းဖွယ်ကင်းသည့် နေမင်းကြီး တဆူ ဖြစ်သည့် လယ်တီ ဆရာတော် ကြီးက အသိအမှတ်ပြု၍ ချီးမွမ်း ထောက်ပံ့ခြင်းကို ခံခဲ့ရလေသည်။ မန္တလေးမြို့မှ တဖန် မော်လမြိုင်သို့ ဒုတိယ အကြိမ် ပြန်လည် ရောက်ခဲ့ပြန်သည်။ ဤတကြိမ်တည်း ပဋိပတ္တိ အတွက် လာခြင်း ဖြစ်လေသည်။ သို့ရာတွင် အထမမြောက် ခဲ့ပေ။ ကြံခင်းကျောင်း ဆရာတော်၏ တိုက်တွန်းချက် အရ ဂဏဝါစက အဖြစ်ပင် ထမ်းရွက် ခဲ့ပြန်ပေသည်။

ဤအချိန်တွင် အရှင် အာဒိစ္စဝံသမှာ ၁၄ ဝါမျှ ရနေပေပြီ။ ၁၄ ဝါ အရမှာပင် ဖခမည်းတော်ကြီးလည်း ကွယ်လွန် သွားရှာလေသည်။

"မော်လမြိုင်မြို့ ကြံခင်းကျောင်း နေစဉ် အခါ အရှင် ဥက္ကံသ၊ အရှင် ပညာသာမိ မထေရ် ၂ ပါးနှင့် ကျောင်းဒါယကာ ဦးဖိုးခင်၊ ကျောင်းအမ ဒေါ်ငြိမ်းမြတို့၏ အထူးသဖြင့် ထောက်ပံ့ကြခြင်း၊ နိဿယာစရိယ အရှင် ကေတုမာလာ လင်္ကာရနှင့် မြေထဲ ဆရာတော်၊ အခြား သီတင်းသုံးဖော် ဖြစ်ကြသည့် ထွတ်ခေါင် ဆရာတော်၊ ရတနာဘုံမြင့် ဆရာတော်၊ ရွှေကျင် ဆရာတော်၊ မြစ်ကွေး ဆရာတော်၊ ဓမ္မ ကထိက အရှင် စက္ကိန္ဒ ဆရာတော် စသော များစွာသော သီတင်းသုံးဖော် ဆရာတော်များ၏ မြောက်စား ချီးကျူး ရွှေလို ဦးကျခြင်းဖြင့် ကျွန်ုပ်သည် အထူး နာမည် ရခဲ့ပြီ"^၁ စသည်ဖြင့် ဖော်ထုတ် ခဲ့လေသည်။

မော်လမြိုင်မြို့တွင် သီတင်းသုံး နေစဉ်မှာပင် နိဿယာ စရိယ ဖြစ်သည့် အရှင် ကေတုမာလာ လင်္ကာရ၏ တိုက်တွန်းချက်အရ 'မိလိန္ဒပဉ္စာနိဿယ' ကျမ်းကြီးကို ပြုစု ခဲ့ပြန်သည်။ အရှင် အာဒိစ္စ ရည်မှန်းသည်မှာ မိထိန္ဒပဉ္စာ အလားတူ 'အာဒိစ္စဝံသပဉ္စာ' ပြုစုရန် ဖြစ်သော်လည်း လက်တွေ့တွင် မိမိရရ ယခင်ကပင် စွဲလမ်း နှစ်သက်မိခဲ့သည့် 'မိလိန္ဒပဉ္စာ' ကိုမှ ဘာသာပြန် နိဿယ ရေးခဲ့လေသည်။ အရှင် ကေတုမာလာက တိုက်တွန်းခြင်းမှာ အကြောင်း ရှိ၏။

^၁ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ကိုယ်တိုင်ရေး "အတ္ထုပ္ပတ္တိ" တွင် ဖော်ပြချက်။

အခြား ပါဠိတော်များမှာ အဋ္ဌကထာ ဋီကာများ ရှိခြင်းကြောင့် အနက်ပြန်ရာတွင် မှီရာ အဆင်သင့် နေသားတကျ ရှိနေ၍ မခက်ခဲလှပေ။ ပါဠိ အနက်သဘော နားမလည်လျှင် အဋ္ဌကထာ (သို့မဟုတ်) ဋီကာကို ပြန်လှန်လျှင် အလွယ်တကူပင် သိစွမ်းနိုင်၏။

ဤမိလိန္ဒပဉ္စာမှာမူ မည်သည့် ဋီကာ အဋ္ဌကထာမှာ မရှိခြင်းကြောင့် နောက်ပိုင်း သာသနာ့ ဝန်ထမ်းများ အဖို့ အခက်အခဲ ပြဿနာရပ်ကြီးနှင့် ရင်ဆိုင်ရဖွယ် ရှိလေသည်။ ဤအရေးကို မြှော်တွေး၍ နိဿယာ စရိယာ ဆရာတော်က စိတ်ချ ယုံကြည်စွာ လွှဲအပ် တာဝန် ပေးတော်မူခြင်း ဖြစ်လေသည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသကလည်း ပေးတော်မူသည့် တာဝန်ကို တသဝေမတိမ်း စောင့်ထိန်း လိုက်နာကာ ရေးသားတော်မူ ခဲ့လေသည်။ ဤမိလိန္ဒပဉ္စာ နိဿယ ရေးစဉ်ကလည်း ဆရာတော်မှာ ၁၄ ဝါမျှသာ ရှိသေးသည်။ ထိုကြောင့် ကျမ်းပြီး နိဂုံးတွင် အမှတ်တရ ၁၄ ဝါထာဖြင့် တန်ဆာ ဆင်ယင်၍ နိဂုံးချုပ် ခဲ့လေသည်။ အဖွင့်မှီရာ မရိဘဲ ပိဋကတ်ဉာဏ် ရင့်သန်ရာ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ပီပီပြင်ပြင် နိဿယ တစောင်ကို စီရင်တော်မူ နိုင်သည့်အတွက် သာသနာရေး လောကမှ အထွတ်အထိပ် ပဂေး ဆိုသည့် လူ ရဟန်း များစွာ၏ အချီးအကျူးကို ခံယူ ခဲ့ရလေသည်။

"အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ပါဠိ ဆရာဖြေကမူ ဤနိဿယ တစောင်တည်း ဖြင့်ပင် အကဲမဖြတ်နိုင်အောင် အထင် ရောက်မိကြောင်း ပရ(၆) ဖတ်ရင်း တဖွဖွ ပြောဆိုခဲ့ကြောင်း" ^၂ ဖြင့် သိရလေသည်။

လယ်တီ ပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီးကလည်း ဆရာတော်ကြီး ဦးဗုဒ္ဓ၏ နိဿယများ ဖတ်ရစဉ်က ဤနိဿယ အဆင့်အတန်းမျိုး နောင်အခါ ပေါ်ထွက်လာမှာ မဟုတ် ဟူသော အသိဖြင့် ဝမ်းနည်းမိ၍ နိဿယ ဆရာကို လွမ်းဆွတ်မိကြောင်း၊ သို့ရာတွင် အရှင် အာဒိစ္စဝံသ နိဿယ ဖတ်ရခါမှ အလွမ်းပြေမိ ပါကြောင်းဖြင့် မိန့်ဆိုသည်ဟု သိရလေသည်။

ထိုအချိန်က အရှင် အာဒိစ္စဝံသနှင့် လယ်တီပဏ္ဍိတ လုံးဝ မသိသေးပေ။ ဤသို့ ချီးမွမ်းခြင်းကား ယထာဘူတ ကျကျ ချီးမွမ်း ထောပနာခြင်း ဖြစ်ကြောင်း သိနိုင်ပေသည်။

ထို့နောက် လယ်တီ ဆရာတော်ကြီး၏ တိုက်တွန်းချက် အရ ယခင် ပြုစုခဲ့သော 'ပဒသင်္ဂဟပါဠိ' ကို နိဿယ ရေးတော်မူခဲ့၏။ မိလိန္ဒပဉ္စာ ပါဠိတော် နိဿယနှင့် ပဒသင်္ဂဟပါဠိ နိဿယ တို့ကို ရေးပြီးနောက် ပရိယတ္တိ လုပ်ငန်းတွင် နေရာ ခင်းကျင်းနှင့် အကွက်အကွင်းတွင် အခြား မြို့ရွာများထက် သာလွန် ကောင်းမွန်၍ တိုးတက်စရာ ရှိသည်ဟု ယူဆတော်မူကာ ရန်ကုန်မြို့သို့ နောက်ပါ သံဃာ ၅၀ ခန့်နှင့် အတူ ကြွရောက် ခဲ့လေသည်။ ကနဦးတွင် သီတင်းသုံး နေထိုင်ရန် အတွက် အခက်အခဲ တွေ့စရာ ဖြစ်သော်လည်း အသီတိ ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ နာယက ဆရာတော်ကြီး ဦးပဒမ၏ စေတနာ စိတ်ရင်း ဖြူစင် ပြောဆိုတော်မူကြောင့် ဒုက္ခမပြင်း ရွှင်လန်း ချမ်းမြေ့စွာ သီတင်းသုံးတော်မူ ခဲ့လေသည်။ အသီတိ ဆရာတော်က ကာယသုခ၊ စိတ္တသုခ ပြည့်ဝစွာ အုပ်ချုပ် သီတင်း သုံးရန်ကိုပင် လွှဲအပ်သည် အထိ စိတ်မွန် စေတနာ ထားခဲ့လေ၏။ သို့ရာတွင် အရှင် အာဒိစ္စဝံသက အသီတိ ဆရာတော်၏ စေတနာနှင့် ဖြူစင်သည့် သဘောကို လေးစားသော်လည်း မူလ ရှိရင်းစွဲ ရည်ရွယ်ချက်မှာ တောင်လုံးပြန် သုဿာန်ဟောင်း ဖြစ်သည်။ ကြံရွယ်သည့် အတိုင်းပင် ယင်းရက်သတ္တပတ် အလွန်တွင် ပွဲစားကြီး ဦးဘိုးလှိုင်နှင့် ဦးယေးထိန်တို့၏ ပင့်လျှောက် တောင်းပန်ချက် အရ တောင်လုံးပြန် သုဿာန်သို့ လိုက်ပါ၍ သီတင်းသုံးတော်မူ ခဲ့လေသည်။

ထိုအခါမှ စ၍ 'အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ကျောင်းတိုက်ကြီး' ကို ၁၂၉၇ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်ပြီး နောက်တွင် ပရိယတ္တိ သာသနာကြီးကို စံနစ်တကျ မွမ်းမံ တည်ဆောက်လေရာ တနေ့တခြား စည်ပင်ပွားများ ထွန်းကား ခဲ့လေ သည်။

ထိုအချိန်က အင်္ဂလိပ် အစိုးရက ကြီးမှူး ကျင်းပမြဲ ဖြစ်သည့် ပဌမပြန် စာမေးပွဲတွင် အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ကျောင်းတိုက်ကား အထူးအောင်ချက် ကောင်းလှ၏။ အခါအားလျော်စွာ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ပြုစုသည့် ကျမ်းများမှာလည်း အစိုးရ ပထမပြန် ကော်မတီက ပြဋ္ဌာန်း အသုံးချ သင်ကြား စေခဲ့ပေသည်။ ၁၂၈၀ ပြည့်နှစ်၊ ပထမပြန်တွင်မူ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ တပည့်ရင်း အရှင် သေဠိလ^၃သည် ပထမကျော် အောင်ပန်းကို ဆွတ်လှမ်း ရယူခဲ့ပေသည်။ ဆရာ ဖြစ်သူနှင့် ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ အချိန်မှာ တထိန်ထိန် ညီးအောင် တောက်ပ ခဲ့လေသည်။ သာသနာရေး လောကတွင် အတော်လှိုင်း၊ ဂယက် ထခဲ့လေသည်။ ကျောင်းဒါယကာ ဒါယိကာမများမှာလည်း ဝမ်းသာခြင်း ကြည်နူးခြင်း ပီတိအဟုန် ပြင်းစွာ ထခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် လှည့်လည်ပွဲနှင့်၊ ပထမကျော် လက်မှတ် ဆက်ကပ်ပွဲကြီးကို တခမ်းတနား ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ဆက်ကပ်ဖို့ စီစဉ်ကြလေသည်။ ထိုပွဲကြီးသို့ ဘုရင်ခံ ကိုယ်တိုင်

^၂ ထိုကျမ်းကို ပြည်ကြီး မဏ္ဍိုင်တွင် ရိုက်နှိပ်၍ ဆရာဖြေမှာ ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင် စာတည်း ဖြစ်သည်။
^၃ ပထမကျော် အရှင်သေဠိလကား၊ ယခု နိုင်ငံတော် ဩဝါဒစရိယ၊ နိုင်ငံခြား သာသနာပြု အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်ကြီး ပေတည်း။

တက်ရောက် ချီးမြှင့်မည် ဖြစ်ပါ၍လည်း အထူးတလည် စည်ကား သိုက်မြိုက်စွာ ဖြစ်အောင် ဝါယမ စိုက်ထုတ် အလုပ်များခဲ့ကြလေသည်။

သို့ရာတွင် ဒကာနှင့် ဆရာ တာဝန် ခွဲဝေယူရင်း အဆင် မပြေကြဘဲ နားလည်မှု လွဲခဲ့ကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် ပထမကျော် ဆက်ကပ်ပွဲလည်း ပျက်၍ ဆရာတော်လည်း အလွန်စိတ်လက် မချမ်းမမြေ့ ဖြစ်နေ ခဲ့လေသည်။ သာသနာရေး လောကမှ ပုဂ္ဂိုလ် အများစုမှာမူ စဉ်းစားမရအောင် ဖြစ်ခဲ့ကြ၏။ နောက်ပိုင်းတွင် အထစ်ထစ် အငဲ့ငဲ့ ဖြစ်မြောက် သွားလေသည်။

ထိုအချက်ကို အကြောင်းပြု၍ တိုင်းပြည်ရှိ ရဟန်းရှင်လူ အားလုံး အတွေးအမြင် ရှင်းကြစေရန် 'ပထမကျော် အရေးပုံ' ဟူသော ကျမ်းတစောင် ရေးကာ ဖြစ်ကြောင်းရယ် ကုန်စဉ် အပိုအလို မရှိ ကွက်တိ အစီရင်ခံစာ မှတ်တမ်းကြီးကို ရေးသားခဲ့လေသည်။

ဤဆိုခဲ့သမျှမှာ ပြည်တွင်းတွင် ပိဋကတ် ပါဠိဘာသာနှင့် သက္ကဋဘာသာ အတွက် အနယ်နယ် အရပ်ရပ် လှည့်ပတ်ကာ ကိုယ်အား စိတ်အား တက်ကြွစွာ လေ့လာ ဆည်းပူးခဲ့သည့် အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ ကြိုးပမ်းမှု၊ နားလည် တတ်ကျွမ်းမှု၊ သိရှိ သဘောပေါက်မှုနှင့် စွမ်းရည်၏ အစအနကလေးများကို ရနိုင်သမျှ အကျဉ်းချုံးချက် ဖြစ်လေသည်။

ယင်းသို့လျှင် ပိဋကတ် စာပေတို့ အဝါးဝစွာ လေ့လာ တတ်ကျွမ်းပြီးသည့် နောက်တွင်လည်း တာဝန် ဝတ္တရား ပြီးဆုံးပြီဟု အရှင် အာဒိစ္စဝံသက မယူဆပေ။ အခြား ဘာသန္တရ စာပေရေးရာများ လေ့လာ အပ်သေးသည်၊ အခြား ဘာသာ များစွာကိုပါ တတ်ကျွမ်းမှ သာသနာပြု ခရီးကြမ်းတွင် ဖြောင့်ဖြူး ပျံ့ပျူးမည်ဟု ယုံကြည်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ၁၂၈၀ ပြည့်နှစ်၊ ရဟန်း ဝါ ၁၇ ဝါ အရတွင် ဘာသန္တရ သင်ကြားရေး အတွက် တိုင်းတပါး ဖြစ်သည့် အိန္ဒိယ၊ သီဟိုဠ်၊ အင်္ဂလန်၊ ပြင်သစ်၊ အီတလီ နိုင်ငံများသို့ ၉ နှစ်တိုင် သင်ကြား လေ့လာ ခဲ့လေသည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် ၁၂၉၀ ပြည့်၊ နယုန်လဆန်း ၇ ရက်နေ့တွင်မှ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်လည် ကြွရောက် ခဲ့လေသည်။ ဆရာတော်သည် ဝေးမြေ့ရပ်ခြား တိုင်းတပါးသို့ ဘာသန္တရ အတွက် ခရီးထွက်ရာတွင် ပေါ့ပေါ့ဆဆ သဘော မထားခဲ့ပေ။ သွားရင်း လာရင်း လည်ရင်း ပတ်ရင်းဆိုသည့် သဘောမျိုး အလျဉ်း ကင်းလေသည်။ မတတ်မသိ မကျွမ်းမကျင် မပိုင်မနိုင်လျှင် မပြန်၊ အရိုးကျေကျေ အရေခန်းခန်း စွမ်းစွမ်းတမန် ကြဲမည်ဟု အားခဲ့ချက် အပြည့်အဝရှိလေသည်။ ယင်းကြောင့်ပင် ...

"အကယ်၍ မိမိ ကြံစဉ်အတိုင်း အထမမြောက်လျှင်လည်း ဤဇာတိဒေသ ဆွေညှ သင်္ဂဟ ဆရာသမား တပည့်တပန်း သီတင်းသုံးဖော်တို့ ထံသို့ မပြန်လည်တော့၊ ကျရာ ပင်ပေါက် ရောက်ရာ သင်းချိုင်း ဖြစ်စေ၊ ထမြောက် ပြည့်စုံသော်သာ ပြန်လာမည်၊ ထိုနှင့် စပ်ရာ ကျရောက်လတ္တံ့၊ ဒုက္ခ မီးပုံကိုလည်း မပြည့်အစုံ နှစ်ခြိုက်စွာ ခံယူတော့မည်ဟု စိတ်ကို မြဲစွာ စိုက်ထားပြီဟု"^၉

ပြတ်ပြတ်သားသား ရက်ရက်စက်စက် သန္နိဋ္ဌာန်ချမှတ်ခဲ့လေသည်။ နိုင်ငံလှည့်လည်ရင်းမှာပင် 'ရတနာကြွတ်' အမည်ရှိ ပုံသဏ္ဍာန်သစ်ဖြင့် ဖွဲ့စပ်သည့် ကဗျာ ကျမ်းကြီးကို လည်းကောင်း၊ 'သာသနာ့မှန်' ကျမ်းကြီးကို လည်းကောင်း၊ 'အာဒိစ္စဝံသ ထေရာပါဒိန်' အမည်ရှိ ကိုယ်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိကြီးကို လည်းကောင်း ရေးသားခဲ့လေသည်။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသ တတ်ကျွမ်းခဲ့သည့် ဘာသာရပ်၊ အယူအဆ၊ ဘာသာရေးနှင့် အတွေးအခေါ်များမှာ နည်းနည်းနောနော မဟုတ်ချေ။

ဟိန္ဒူဘာသာ၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ၊ သက္ကဋဘာသာ၊ ဘင်္ဂါလီဘာသာ၊ ရှမ္မိဘာသာ၊ အူဒရူဘာသာ၊ ဂျပန် ဘာသာ၊ ပါဠိဘာသာ တို့ကို တဖက်ကမ်းခတ် တတ်မြောက် ခဲ့ပေသည်။ ထိုသို့ ဘာသာတို့ကို တတ်ကျွမ်းခြင်းကြောင့် ယင်းလူမျိုး ဘာသာတို့နှင့် ဆက်စပ်နေသည့် ဘာသာဝါဒ အယူအဆ အမျိုးမျိုးကိုလည်း စေ့စေ့အပ်အပ် တတ်သိ သဘောပေါက် ရှိခဲ့လေသည်။

"ဗုဒ္ဓဝါဒမှ တပါး ဟိန္ဒူ ပုဏ္ဏားတို့၏ ဗြဟ္မာ တဦးတည်း ယုံကြည်ရေး အဋ္ဌိတ္တဝါဒ၊ အဋ္ဌာရသ၊ ပုရာဏဝါဒ၊ သမုတိဝါဒ၊

မဟုမ္မေဒီတို့၏ ရှေးဟောင်း ခိုဒါ အလ္လဝါဒ၊ နောက်ပေါ် မဟာမ္မေဒီဝါဒ၊ ဟိဗရူး (ခေါ်) ဂျူးလူမျိုးတို့၏ ဧကထာဝရဝါဒ၊

ခရစ်ယာန်တို့၏ ရှေးဟောင်း ထာဝရဝါဒ၊ နောက်ဆင့် ခရစ်ဝါဒ၊ မရဝါဒီ လူမျိုးတို့၏ ဇနောဝါဒ (ခေါ်) ဂျိုင်းဝါဒ၊ သို့မဟုတ် နာဠုပ္ပတ္တိယ နိဂဏ္ဍဝါဒ၊ မြောက်ပိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သော တိဗက် တရုတ် ဂျပန်တို့၏ မဟာယန်ဂိုဏ်း အယူဝါဒ စသော များစွာသော အယူဝါဒခြား^{၁၀} စသည့်တို့ကို ခြေခြေမြစ်မြစ် သိရှိ ခဲ့လေသည်။ ထိုဝါဒ ထိုအယူအဆတို့ကို တခုစီ တခုစီ တလွှာစီ တလွှာစီ ဖြန့်၍ မှတ်ကျောက်တင် စစ်ဆေး ပြီးကာမှာ ဗုဒ္ဓ အဘိဓမ္မာ၏ အနှစ်သာရကို တကယ်တမ်း တွေ့ထိ သက်ဝင် ခဲ့လေသည်။ စွဲစွဲလမ်းလမ်း နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် လက်ခံခဲ့လေသည်။

^၉ ကိုယ်တိုင်ရေး 'အတ္ထုပ္ပတ္တိ' မှ။
^{၁၀} ပရိတ္တသင်္ဂဟပါဠိ နိဂုံး မှ မိန့်ဆိုချက်။

ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့် ဗုဒ္ဓ အဘိဓမ္မာတွင်လည်း မိမိ၏ ပဋိဘာန်ဉာဏ် အတွေးအခေါ် ဉာဏ်တို့ဖြင့် ချင့်ချိန်စူးစမ်းကာ အကာများကို လွှာထုတ်ကာ အနှစ်စစ်စစ်ကိုမှ ရွေးချယ် လက်ခံခဲ့ပေသည်။ အဖြစ် သဘောမျှ ယောင်ဝါး ညှာဖြန်း၍ အလွယ်ရေးသား ပြောဆို ပို့ချ နာယူခဲ့သူ မဟုတ်ချေ။

ထို့ကြောင့် အရှင် အာဒိစ္စဝံသက သူ့ သဘောထားနှင့် ပတ်သက်၍ ...

အရှင် အာဒိစ္စဝံသက ဘုရားတရား သံဃာတို့ကို ယုံ၏။ သို့သော် ခိုင်မြဲလှ ပါပြီဟု အာမခံ မပေးနိုင်ပါ။ ယုံကြည်ရေးကား ... ကောင်းမွန်လှသော ထောက်ခံ ခိုင်ခံ့လျက် ရှိ၏။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် နိဗ္ဗာန် ဖိုလ်မဂ် ဗောဓိပက္ခိယ တရားများကို ဇနာန်ယုံ၏။ ပုညကိရိယာ၊ သုစရိုက် သီလ ကျင့်ဝတ်များကို ဖော်ပြသော ပိဋကတ်တော်ကို အထိုက်အလိုက် ယုံကြည်၏။ ၎င်းအဖွင့် အဋ္ဌကထာများကို မှီခို၏။ မသိမမြင်ရာ မထင်ရာ၍ မှီခိုရာ ရပေသည်ဟု ကျေးဇူးတင်၏။ ဋီကာ စသော ထိုထို ကျမ်းများကို ကျေးဇူးတင်သည်ပင် ဖြစ်၏။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် ဘုရားဟော ပါဠိတော်များကို အမြဲအစွဲ အထပ်ထပ် ကြည့်ရှုလေ့ ရှိ၏။ အဋ္ဌကထာများကို အထပ်ထပ် ကြည့်ရှုလေ့ ရှိ၏။ အဋ္ဌကထာ ဋီကာများကို တကြိမ်မျှ ကျနစွာ ကြည့်ရှုပြီး ကတည်းက အကြောင်းပေါ်၍ အရေးရောက်သော အခါသာ ကြည့်၏။ ထိုသည် အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့ကို ဘုရားဟော ပါဠိတော်၍ အနက် မထင်ရာတွင် ထင်အောင်၊ အာဘော် ငုပ်ရာတွင် ပေါ်အောင် ကူပံ့ရေး အဖြစ်ဖြင့်သာ အလေးပြု၏။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် ဘုရားဟော ပါဠိတော်များကိုသာ ပဓာန ပြုလုပ်၍ တပည့်များကို ချပို့လေ၏။

ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နှင့် ကြည့်ရှု ချင့်ချိန်၍သာ ယုံကြည်၏။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် မသင်ရသော အတတ်၊ မကြည့် မဖတ်ရသောစာ လောကမှာ ရှိသည်ဟု အယူမရှိ။ အရေးရောက်လျှင် မပြောရမည့် စကား ရှိသည်ဟုလည်း အယူမရှိ။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် အကြောက်နှင့် အရက် အတွက် ဝတ္တရားပျက် မခံနိုင်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် အကျင့်သီလကို မလွှဲသာ၍ ကျင့်ရသည်ဟု ထင်မှတ် ပေါ့တန် နိုင်စေကာ ဝတ္တရားကိုကား ကိုယ်ပိုင် တာဝန် ပြုလုပ် လိုက်နာ၏။ အဘယ်အခါမှ မျက်နှာ မလွှဲ။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် အရေးပေါ် အခွင့်အရေး ပေါ်လျှင် စွန့်လွှတ်လိုက်ရန် အခါ ခပ်သိမ်း ပြင်ဆင်ပြီး ဖြစ်၏။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသမှာ ပျော်ရာ နိဗ္ဗာန် မရှိ တော်သင့်ရာ ကြိမ်ကြိုက်ရာ စီးပွားရှိရာ နိဗ္ဗာန်သာ ရှိ၏။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသက ဤလောကကြီးမှာ အလုပ် လုပ်ကိုင်ရေး အတွက်သာ ပျော်စရာဟု နှလုံးထား၏။ ဤလောကကြီးသည် အကယ်၍ စားဖို့ အိပ်ဖို့ အလုပ်လက်မဲ့ ဖြစ်သည်ဆိုက ထိုလောကကို မပျော်ပိုက်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် စိတ်ပါလျှင် မဖြစ်သော အရာမရှိဟု အစွဲသန်၏။ စိတ်ကြောင့်သာ အရာရာ ဖြစ်ကြောင်း ကံ - ဥတု - အာဟာရ တို့မှာပင် စိတ်ဓာတ် ကောင်းသလောက် အားရှိကြောင်း မှတ်စွဲ၏။ သို့သော် ဆန္ဒမဲ့ လုံ့လမဲ့ ဉာဏ်အဆင်ခြင်မဲ့ စိမ်းကား သူတောင်းစား လမ်းသို့ ညွှန်သည်ဟု ယုံကြည်၏။ ဟုလည်း ပြတ်ပြတ်သားသား ရက်ရက်ရဲရဲ တင်ပြ ခဲ့လေသည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသကား ဤလို ပုဂ္ဂိုလ်စားမျိုးတည်း။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် သဘောထားနှင့် အတွေးသာ ရဲရင့် ပြတ်သားသည် မဟုတ်သေးပေ။ ကြီးစား လုံ့လ ပြုရာတွင်လည်း ဇွဲနဘဲ ကြီးလှလေသည်။ ပိဋကတ် စာသင်သားဟောင်း ၁၀၀ ကျော်နှင့် အင်္ဂလိပ်စာ ဘာသာခြား စာပေများ သင်ယူသည့် ကျောင်းသားပေါင်း မြောက်မြားစွာ အချိန်နှင့် အမျှ သင်ကြား ပို့ချရေးပင် တဖက်တွင် အချိန်ပိုင်းထားကာ စာရေးခြင်း အလုပ်သတ်သတ် ထားလိုက်သေး၏။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် အနီးအနား မှီတင်း ခိုဝင်လာ သူကိုသာ ပညာပေးရရှိဖြင့် အားရ တင်းတိမ်းခြင်း အလျဉ်း မရှိခဲ့ပေ။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အားလုံးကို ထို့ထက် တဆင့်တက် ပြောရလျှင် ဘာသာခြား အားလုံးကိုပင် မှန်ကန် တိကျသည့် ဥဇာတုတ သစ္စမေဓနှင့် တွေ့ကြိမ် လက်ခံ စေလိုသော ကြီးမား မြင့်မြတ်သော စေတနာ ထားရှိတော်မူကာ ကျမ်းစာများ ရေးသား ဖြန့်ဖြူး ခဲ့လေသည်။

ဆရာတော် ပြုစုခဲ့သော ကျမ်းစာပေါင်းမှာ ၄၀၀ ကျော် အထိ ရှိလေသည်။ ဤရွှေ ဤမျှသော ကျမ်းစာကို ကြည့်လျှင် တိုတောင်းလှသည့် နှစ်ပရိစ္ဆေဒ အတွင်း အဘယ်ကဲ့သို့ ရေးလိုက်သနည်း။ ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါလေစဟု သံသယ ဝင်ကောင်း ဝင်ပေမည်။ ဝင်မည် ဆိုလျှင်လည်း အပြစ်တင်ဖွယ် မရှိပေ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် ဇီဝိန် မချုပ်သေးမီ အသက်နှင့်ကိုယ် ခန္ဓာ မြဲနေစဉ်က စာရေးခြင်း အလုပ်သက်သက်ကိုသာ ဇောက်ချ ရေးသားခဲ့သည် မဟုတ်ပေ။ ကိုယ်တိုင် ရပ်တိုင်းတကာ လှည့်၍ ပညာ ရှာဖွေဖြင်းနှင့် ဖြန့်ဖြူးခြင်း တို့ကိုလည်း လုပ်ခဲ့ရသေးသည် မဟုတ်လော။

ထို့ကြောင့် အထက်ပါ သံသယမျိုး ဝင်မည်ဆိုက ဝင်သင့် ဝင်တန်ရာသော အကြောင်း လုံလုံလောက်လောက် ရှိလေသည်။ စင်စစ် သံသယကို အနိုင်နိုင် ဖျောက်၍ ကျမ်း ၄၀၀ ကျော် ရေးသားကြောင်း လက်ခံ လိုက်သည်ပင် ထားဦး။ ကျမ်းတိုင်း အနှစ်သာရ ပြည့်ဝသည်ဟုကား ယုံနိုင်တော့မည် မဟုတ်ပေ။ အရောရော အထွေထွေ ဖြစ်ကတတ်ဆန်း ပေါင်းပေါ့တန်တန်များ ပါဝင်မည်ဟု မချ ယူဆပေတော့မည်။

^၆ ဘိက္ခုနီ အရေးတော်ပုံ 'ပ သိစေချက်' ၇-၈။

ဤအထင်မျိုး ထင်ခဲ့လျှင်ကား ပါစင်အောင် လွှဲပေးတော့မည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော်၊ အရှင်အာဒိစ္စဝံသ တွင် ဘာသာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အမြင်ရှင်း၍ ကြည်လင် ဝီပြင်သော ကိုယ်ပိုင် အဘိဓမ္မာနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် ပေတည်း။

ထို့ကြောင့် ကျမ်းတိုင်း ကျမ်းတိုင်း ဗုဒ္ဓ အဘိဓမ္မာကို အမြင်သစ်နှင့် ချဉ်းကပ်၍ ရှင်းသန့် ပိုင်နိုင်စွာ ဖွင့်ဆို ညွှန်းဆိုချက်တို့ဖြင့်သာ အလျှံပယ် စေခဲ့လေသည်။ တကျမ်းကို တကျမ်း ဆိုလောက်အောင် နက်နဲ ထိရောက် ခဲ့လေသည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ ကျမ်းများအနက် အောက်ပါ ကျမ်းများကား အထူးကျော်ကြား လူကြိုက်များ၍ လက်ခံ လိုက်နာသူ များခဲ့လေသည်။ မှေးမှိန် အားနည်းသည့် အသွင် လက္ခဏာကို ချေဖျက် တိုက်ထုတ်လျက် ဗုဒ္ဓဝါဒ တခေတ် တိုးတက် သစ်ဆန်းရေးကို ကြိုးပမ်းမှု ကဏ္ဍကား ကြီးမား လှလေသည်။ အခက်အခဲ ကြားထဲမှ အောင်မြင်မှု ရလဒ် အစွန်းထွက်များ ရှိခဲ့လေသည်။ ကျမ်းများမှာကား ...

- ၁။ မူလပဏ္ဏသ ဘာသာပြန်
- ၂။ တရားမှန်တော်ကြီး
- ၃။ ဝိမုတ္တိဉာဏောပဒေသ
- ၄။ ဂုဏ်တော်နှင့် သုံးစွဲထုံး
- ၅။ ပဒသိက္ခာ နယူပဒေသ
- ၆။ သီပသင်္ဂဟ
- ၇။ ပရိတ္တသင်္ဂဟပါဠိ နိဿယ
- ၈။ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ် အဓိပ္ပာယ် အဖွင့်
- ၉။ သံဂါယာနာ ရှင်းတမ်းကြီး
- ၁၀။ ဘိက္ခုနီ အရေးပုံကျမ်း
- ၁၁။ သရဏဂုံနှင့် ကိုးကွယ်ထုံး
- ၁၂။ ကဗျာချိန်ခွင်
- ၁၃။ ကဗျာမှန်
- ၁၄။ ယမကပ္ပဟေဠိဒီပိကာ
- ၁၅။ ပါဠိပဒ သိက္ခာဝလိ
- ၁၆။ ဗြဟ္မဿာစနကထာ ပြဿနာ
- ၁၇။ မြန်မာ သတိပဋ္ဌာန် အဖွင့်
- ၁၈။ ဘိက္ခုနီ သာသနော ပဒေသ
- ၁၉။ အသောက ကျောက်စာတော် မြန်မာဘာသာကျမ်း
- ၂၀။ ဓမ္မဝိနယကျမ်း
- ၂၁။ ပဒသင်္ဂဟပါဠိ နိဿယ
- ၂၂။ ကစ္စာယန သင်္ဂဟ ပါဠိနိဿယ
- ၂၃။ နိယာမောပဒေသ
- ၂၄။ ပဉ္စနိကာယဒပ္ပန (နိကာယ မှန်တော်ကြီး)
- ၂၅။ ရတနာကြုတ်
- ၂၆။ အာဒိစ္စဝံသထေရာပါဒါန်
- ၂၇။ သာသနာ့မှန်၊ စသည်တို့ ဖြစ်လေသည်။

ယင်းသို့ သာသနာရေး၊ ဘာသာရေး အတွက် အလေးအနက် ကြိုးကြိုးစားစား အောင်အောင်မြင်မြင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းကြောင့်၊ ထိုခေတ် ထိုအခါက အင်္ဂလိပ် အစိုးရ၏ သာသနာဘက်တွင် အမြင့်မားဆုံး ဖြစ်သော 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ခံယူ ရရှိသင့်သည်မှာ မြေကြီး လက်ခတ် မလွဲနိုင်သော အချက်ပင် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အရှင် အာဒိစ္စဝံသကား၊ အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်နှင့် ရေစက် မဆုံခဲ့ပေ။ မဆုံခြင်းမှာ မနီး၍ မဟုတ်၊ အလွန် နီးလေသည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ကိုယ်တိုင်ကပင် မနှစ်သက် မမက်မောခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ အင်္ဂလိပ်က ကျမ်းတကျမ်းပြု အကျော်တပါးကို အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ် ပေးသည် ဆိုရာ၌ အလိုအလျောက် လာရောက် လှူဒါန်း ဆက်ကပ်သည့် အနေအထား နည်းပါးခဲ့သည်။ ကျမ်းပြု ကျမ်းတတ် အကျော်၏ ရသင့် ရခွင့်

^၇ ကျမ်း ၄၀၀ ကျော်တွင် ကျော်ကြားသော ကျမ်းအချို့ကိုပင် လုံးဝ ပုံနှိပ်နိုင်ခြင်း မရှိသေးပေ။ ဥပမာ - 'ဗုဒ္ဓနိကာယ မှန်ကြီး' စာအုပ်မျိုး ဖြစ်၏။

အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကို ကိုယ်တိုင် (သို့မဟုတ်) နီးစပ်ရာ ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့က အလှော်အခတ်၊ အပို့အတင်၊ အမြှင့် အမြှောက်တို့ဖြင့် အထိုက်အလျောက် သိုင်းရ၊ ဝိုင်းရ သေးသည်။ ထိုအခါ ဟုတ်၊ မဟုတ် တန်၊ မတန်ကို စုံစမ်း ဆင်ခြင်ပြီးမှ ပေးလှူ ဆက်ကပ်မြဲ ဖြစ်သည်။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အနေဖြင့် ယင်းသို့ လုပ်ပုံကိုင်ပုံနှင့် သဘောထားကို ခါးခါးသီးသီး မျက်မှန်း ကြိုးခဲ့သည်။ တဖန် ဤဘွဲ့ထူး ဂုဏ်ထူးသည်ပင် လုံ့လ ဥဿာဟ ဉာဏ်ပညာနှင့် လူပါမကျန် ဖျက်ဆီး ပစ်စေလိမ့်မည်ဟု အယုံအကြည် ရှိခဲ့လေသည်။ ထို့ကြောင့် အခြား ပုဂ္ဂိုလ်များကဲ့သို့ မည်သို့မျှ မသိုင်းရ မဝိုင်းရဘဲ ဝါတော် ၁၄ ဝါမျှ ရှိစဉ်က တကြိမ်၊ ၃၀ ဝါမျှ ရှိစဉ်က တကြိမ်၊ နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် ဆိုင်ရာက ချဉ်းကပ် လာရောက်၍ လက်ခံပါမည့် အကြောင်း လျှောက်ထား ခဲ့ဖူးလေသည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသကား ငြင်းပယ်ခဲ့သည်။ လက်မခံခဲ့ပေ။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ကား ထိုကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတည်း။

ဤ ဆိုအပ် ခဲ့သမျှမှာ တိုက်ပွဲခန်းတို့နှင့် ရင်မဆိုင်မီ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ မထေရ်၏ မွေးဖွားခြင်းမှသည် ... ကြားကာလ၏ အားထုတ်မှု ကြိုးပမ်းမှု အစုစု၏ ယေဘုယျ အကြမ်းထည် ရုပ်ပုံလွှာ နောက်ခံ ကားချပ်မျှသာ ဖြစ်ပေသည်။ ။

ပထမ တိုက်ပွဲ (ရှင်အာဒိစ္စဝံသနှင့် ဘုရားဖြူ ဆရာတော် အရှင်ရာဇိန္ဒ)

အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် ပိဋကတ် စာပေကို အဝါးဝစွာ တဖက်ကမ်းခတ် တတ်မြောက်နိုင်ရန် ပြည်တွင်းမှာ အရပ်ရပ်လှည့်၍ ၁၅ နှစ်တာမျှ သင်ကြား၍ ရခဲ့သည့် အသိပညာ၊ နိုင်ငံခြားသို့ သွား၍ ၁၀ နှစ်တာမျှ သင်ကြား၍ ရခဲ့သည့် အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ အတွေ့အကြုံတို့ကြောင့် သစ်သစ်ဆန်းဆန်း အမြင်တမျိုး ရခဲ့လေသည်။ ယင်းသည်ကား အခြားမဟုတ်၊ ယနေ့ ကမ္ဘာသုံး အင်္ဂလိပ်စာမှ အစ ဘာသန္တရ စာများကို တတ်ပွန်ခဲ့လျှင် လူမျိုးတိုင်း၊ လူမျိုးတိုင်းတို့၏ ရိုးရာ အစဉ်အလာ စရိုက်သဘော၊ ခံယူသည့် ဘာသာ၊ သူတို့၏ ဒေသ ပထဝီ အနေအထား ဖြစ်ပျားခံ၍ ဖြစ်ထွန်းခဲ့ရာ သမိုင်းကာလ၊ မျက်မှောက် ရပ်တည်မှု အခြေအနေ အမျိုးမျိုးကို နားလည် သဘောပေါက်ခွင့် ရနိုင်ရာသည်။

ရခဲ့သော် ဗုဒ္ဓ၏ ဥဒုလူတ သစ္စဓမ္မ သဘောကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ချ၍ ပြနိုင်သည်။ အစစ်အဆေး ခံ၍ တမျိုး မေးမြန်း၍ တဖုံ စုံလင်အောင် တင်ပြနိုင်ခွင့် ရှိလာမည်။ ဤအခါတွင် ဗုဒ္ဓ၏ အယူအဆများ တဆင့်တက်၍ တိုးပွား ကြီးထွား လာနိုင်စရာ အကြောင်း ရှိသည်ဟု ယူဆ မိလေတော့သည်။

ယူဆမိသည်နှင့် အမျှပင် လက်တွေ့ အားဖြင့် ရဟန်းတော်များ အပါအဝင် ဘာသန္တရ သင်ကြားမှု လုပ်ငန်း ကြီးကို ဖောက်ချ လုပ်လေတော့သည်။

တချိန်တည်းတွင် အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ကျောင်းတိုက်ကြီးကို ပိဋကတ် စာသင်တိုက် အပြင် အစိုးရ အထောက်အပံ့ခံ အထက်တန်းကျောင်း၊ အင်္ဂလိပ် အလွတ် ပညာသင် ကျောင်းတို့ကိုပါ တိုးချဲ့ ဖွင့်လှစ်ကာ နေ့ညမစ ပို့ချ သင်ကြား ခဲ့လေသည်။ ဤအချိန်တွင် ဘာသန္တရ သင်ကြားမှုနှင့် ပတ်သက်၍ တိုးတိုးတမျိုး ကျယ်ကျယ်တဖုံ မနှစ်မသက် ကန့်ကွက်မှုများ တစတစ ကျယ်လောင် လာလေသည်။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသကလည်း လုပ်ငန်းတရပ် ချမှတ်လျှင် မပိုင်မနိုင် မမှန်မကန် လုပ်လေ့ မရှိသည့် အတိုင်း ဆုတ်သာ ဆိုင်းသာ သဘောဖြင့် အဘယ်သော အခါမျှ လှေ့နံ နှစ်ဖက် နင်းလေ့ မရှိပေ။ ထို့ကြောင့်ပင် ဘာသန္တရ အရေးတော်ပုံကြီး ပေါ်ကာမှ တဆင့်တက်၍ ရဟန်းတော်များ ဘာသန္တရ သင်ကြား သင်ကြောင်းကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း တခဲနက် ကြွေးကြော် လိုက်လေတော့သည်။ အဘယ်ကြောင့် သင်ကြား သင်ကြောင်းကိုလည်း ပိဋကတ် အမြင် လောက အမြင်နှင့် သာသနာ့ အစဉ်အလာကို သေချာစွာ ညွှန်းဆို ထောက်ပြလျက် 'ဘာသန္တရ လမ်းညွှန်' ကျမ်းကိုပင် ရေးသား တင်ပြ လိုက်ပါသည်။ ဤကျမ်း ရေးသားခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အရှင် အာဒိစ္စဝံသက ဤဆိုခဲ့လေသည်။

'ဤဘာသန္တရ လမ်းညွှန်မှာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ စားကျက်ဖြစ်သာ ပိဋကတ် သုံးပုံကို ကျနစွာ တတ်မြောက်လျက် ၁၅ နှစ်တိုင် တပည့်ပေါင်း များစွာကို ၅ ခေါက်ကျော် ချပို့ပြီးမှ သက္ကဋ ပြာကရိတ၊ ဟိန္ဒူ၊ ဗဂီလီ၊ ဦဒရူ၊ အင်္ဂလိပ် စသော ဘာသန္တရများကို တတ်မြောက်သဖြင့် ၁၀ နှစ်ပတ်လုံး အရပ်ရပ် နိုင်ငံခြားများကို လှည့်လည် သွားပြီးလျှင် နီးနီးကြားကြား ပါးပါးနပ်နပ် မှတ်မှတ်သားသား ကပွားသား အကျိုးဆောင်ရန် ကြံစည် လုံးပမ်းတော်မူသော ရှင်အာဒိစ္စဝံသ ကိုယ်တိုင် ရေးသားချက် ဖြစ်လေသည်' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ ဘာသန္တရ သင်ကြားရေး ကြွေးကြော် ဆော်ဩမှုကို အပြင်းအထန်ပင် ရဟန်း လူအများစုက ထိုးနှက် ဆန့်ကျင် ခဲ့လေသည်။ သတင်းစာများမှ နေ၍ တန်ပြန် ချေဖျက်သူများ ရှိသကဲ့သို့၊ ကိုယ်ပိုင် စာအုပ် စာတမ်း ထုတ်၍ ချေဖျက် တိုက်ခိုက် သူကလည်း မရားပေ။ အဖက်ဖက်က စုံလင်လေသည်။ ထိုအထဲတွင် အထူးခြားဆုံးနှင့် အပြင်းထန်ဆုံး တိုက်ခိုက်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကား နာမည်ကျော် ဘုရားဖြူ ဆရာတော် အရှင်ရာဇိန္ဒ။

လောကယတာဒိဝိနိစ္စယ

ဤကျမ်းပြု ဆရာတော် အရှင် ရာဇိန္ဒကား ကျမ်းတတ် အကျော်တပါး ဖြစ်သည့် အပြင် မင်းပေါက်စိုးဝင် အခြံအရံ စုံလင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ် တဦးလည်း ဖြစ်လေသည်။ ကျမ်းများစွာ ရေးသားသည့် အပြင် သာသနာရေး ဘာသာရေး ကိစ္စများတွင် ရှေ့တန်းမှ မားမားရပ်၍ ဦးဆောင်တတ်သူ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်း ကျော်ကြားသူ တဦး ဖြစ်၏။ ဘာသန္တရ သင်ကြားရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အခြား မကျေနပ်သူများက သတင်းစာများမှသာ လှုံ့ဆော် ရေးသားကြသော်လည်း အရှင် ရာဇိန္ဒကား သတင်းစာထဲ ရေးသားရုံမျှဖြင့် အားမရနိုင်ခဲ့။ ကျမ်းတစောင် တဖွဲ့ ရေး၍ပင် ထိုးနှက် ခဲ့လေသည်။ မည်သူ မှား၍ မည်သူ မှန်မည်ကို စဉ်းစား လက်ခံရေးမှာ ထိုအချိန်က လက်ငင်း ပြဿနာ မဟုတ်သော်လည်း နှစ်ဦး နှစ်ဖက်က အချက်အလက် အထောက်အထား များစွာဖြင့် ထိုးနှက် တိုက်ခိုက် ခဲ့ကြသည့် မြင်ကွင်းကိုမူ တစူးတစိုက်

^၁ 'ဘာသန္တရ လမ်းညွှန်'၊ နိဒါန်း - ၃။

စိတ်ဝင်စားကြခြင်း အကြောင်းရင်း ရှိခဲ့လေသည်။ ယင်းသည်ကား အခြား မဟုတ်၊ အရှင် ရာဇိန္ဒမာလည်း အကျော်ဒေးယျ တပါး ဖြစ်ရုံမျှမက ဝိနည်းကြောင်းတွင် ပိုင်လှ နိုင်လှကြောင်းဖြင့် ထင်ရှား လေးစားအပ်သူ ဖြစ်လေသည်။

ယခု ဘာသန္တရ အရေးမှာလည်း ဝိနည်းကြောင်းတွင် အကျုံးဝင်လေသည်။ ဝိနည်း အရာတွင် ကျွမ်းကျင် လိမ္မာလှသည့် အရှင် ရာဇိန္ဒ၏ အတင် အပြုတို့မှာ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ ရည်ရွယ်ချက် အားထုတ်ချက် မှန်သမျှ ပျက်ပြယ် စေလိမ့်မည်ဟုပင် ယုံကြည် ခဲ့ကြပေသည်။ ယုံကြည် လောက်ပေ၏။ ဘာသန္တရ သင်ကြားရေးကို ဒီမိုင်းဆိုက် ဖြင့် စာမျက်နှာ ၁၅၀ ကျော် ရှိသော 'လောကာယတဒိဝိနိစ္ဆယ' ကျမ်းကို တပင်တပန်း ကြိုးပမ်း အားထုတ်၍ပင် ထိုးနှက်ခဲ့သည် မဟုတ်လော။ ထိုကျမ်းတွင် ...

(က) သာသနာ့ သမိုင်း အကြောင်း

(ခ) သာသနာတွင် သုံးစွဲသည့် ဘာသာစကား

(ဂ) ဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်တွင် အကျွမ်းဝင်သော ပထဝီ အနေအထား၊ အကျင့်သဘော၊ သိက္ခာပုဒ်

(ဃ) ရှေးဆရာတော် သမားတော်တို့၏ အဆုံးအဖြတ် စသည်ဖြင့် အလွန် စုံစုံလင်လင် တင်ပြထားပေသည်။ အဘယ်ကို 'လောကာယတ'

(အလုံးစုံသည် အကြွင်းမရှိ၊ ဤအကြောင်းကြောင့် ကျီးသည် ဖြူ၏။ ဗျိုင်းသည် မည်းနက်၏။ ယင်းသို့ တောင်စဉ်ရေမရ ထင်ရာမြင်ရာ ပြောချင်ရာပြော၊ ရေးချင်ရာ ရေးထားသော တိတ္ထိကျမ်း) မည်ကြောင်းကိုလည်း အကျယ်တဝင့် ဖွင့်ပြထားလေသည်။

ထိုနောက်တွင် အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အဓိက ရည်ညွှန်း၍ တင်လာသော အင်္ဂလိပ်စာကို နာမည် နာမနှင့် တိုက်ရိုက်၍ ဤသို့ ဆုံးဖြတ် သတ်မှတ် စိစစ်ခဲ့လေသည်။

၁။ အင်္ဂလိပ်စာသည် ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော စကားတော်ရင်းမှ (သီးခြား ဘာသာစကား) ဖြစ်သည်။

၂။ အင်္ဂလိပ်စာသည် ငါတို့ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကို အားပေး ချီးမြှောက်သော စာ မဟုတ်၊ (ငါတို့ သာသနာနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် သာသနာကို အားပေးသော စာဖြစ်သည်။)

၃။ အင်္ဂလိပ်စာသည် အဓိသီလ၊ အဓိစိတ္တ၊ အဓိပညာ ဟူသော သိက္ခာ (၃) ပါး၊ သာသနာ (၃) ပါးကို ထွန်းပြတတ်သော စာမဟုတ်။

၄။ အင်္ဂလိပ်စာသည် ဘုရား တရား သံဃာ ဟူသော ရတနာ သုံးပါးတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချီးကျူး ဖွဲ့ဆိုထားသော စာမဟုတ်။

၅။ အင်္ဂလိပ်စာသည် သံသရာကို ငြီးငွေ့ ကြောက်ရွံ့ စေတတ်သော စာမဟုတ်။

၆။ အင်္ဂလိပ်စာသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်နှလုံးကို နူးညံ့ ပျော့ပျောင်းအောင် ဆုံးမသော စာမဟုတ်။

၇။ အင်္ဂလိပ်စာသည် ဒုစရိုက်တရားကို ပယ်ဖျက်၍ သုစရိုက်တရားကို အားထုတ်ရန် အကြောင်းအရာ ပါရှိသာ စာမဟုတ်။

၈။ အင်္ဂလိပ်စာသည် ရဟန်းတရား အားထုတ်ရန် အကြောင်းအရာ ပါရှိသာ စာမဟုတ်။

၉။ အင်္ဂလိပ်စာသည် ရဟန်းတို့ ကျင့်ဝတ်တရားကို သိမ်းဆည်း စောင့်ရှောက်ရန် ညွှန်ပြသော စာမဟုတ်။

၁၀။ အင်္ဂလိပ်စာသည် အဂါရိက ဖြစ်သော လောကီ လူသားတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အတတ်ပညာ အလုပ်ရှာ စာဖြစ်သည်။

ယင်းသို့ အင်္ဂလိပ်စာနှင့် ပတ်သက်၍ အရှင် ရာဇိန္ဒက စိစစ် ပြသခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် ဘာသာဝါဒ အယူ အဆနှင့် စပ်လျဉ်း၍ 'အင်္ဂလိပ်ကျမ်းစာ' တခုကို သာဓကပြု၍ ရဟန်းတော်များ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ သင်အပ် မသင်အပ် ဟူ၍ပင် ဝိနိစ္ဆက (အဆုံးအဖြတ်) ပေးနေဖွယ် မလိုတော့ကြောင်း၊ အဆိုပါ ကျမ်းစာကြည့်ရုံနှင့် ထင်ရှားလှပြီ ဖြစ် ကြောင်းဖြင့် ညွှန်းဆို၏။ ထို့နောက် ဆက်လက်၍ အင်္ဂလိပ်စာနှင့် လောကာယတကို နှိုင်းယှဉ်ကာ ဤသို့ ပြခဲ့ပြန်သည်။

၁။ အင်္ဂလိပ်စာသည် ငါတို့ ဗုဒ္ဓသာသနာ ကြီးပွားကြောင်း မဟုတ်၍ (လောကာယတ) အင်္ဂလိပ် အက္ခရာ မဆိုလို၊ အင်္ဂလိပ် မူလ စာသွားကို ဆိုလိုသည်။

၂။ အင်္ဂလိပ်စာနှင့် ၎င်းတို့ ဘာသာ ဝါဒပြ ကျမ်းစာသည် အယူတပါး ရှိသူတို့ ကျမ်းစာ ဖြစ်၍ (လောကာယတ)။

၂ အရှင်ရာဇိန္ဒရေး - 'လောကာယတာဒိ ဝိနိစ္ဆယကျမ်း' ၈၃-၉၅။

၃ မက်မက်လန် အင်္ဂလိပ်ရီဒါး နံပါတ် (၁) ဟုဆိုသည်။

၃။ ၎င်းတို့ ကျမ်းစာများကို အမှီပြု၍ သတ္တဝါများမှာ ကုသိုလ်စိတ် မဖြစ်ပွား စေတတ်သောကြောင့် (လောကယတ)။

၅။ ၎င်းတို့ ကျမ်းစာများသည် သတ္တဝါများအား ကံ၊ ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်ခြင်းမှ ပိတ်ပင် တားဆီး တတ်သောကြောင့် (လောကယတ)။

၆။ ၎င်းတို့ ကျမ်းစာများသည် သံသရာဝန် ပေါ်စေကြောင်း မဟုတ်သောကြောင့် (လောကယတ)။

၇။ ၎င်းတို့ ကျမ်းစာများသည် ဗာလပုထုဇနတို့ကို လွန်စွာ အားထုတ်စေတတ်၊ ချဲ့ထွင် စေတတ်သော ကြောင့် (လောကယတ)။

၈။ ၎င်းတို့ ကျမ်းစာများသည် ခန္ဓာလောက စသည် ပြတ်အောင် ပြုလုပ်ရန် ညွှန်ပြသော ကျမ်းစာများ မဟုတ်၊ ခန္ဓာလောက စသည် ဖြစ်ပွားအောင်သာ ညွှန်ပြသော ကျမ်းစာများ ဖြစ်၍ (လောကယတ) ဟု နှိုင်းယှဉ် သတ်မှတ်ခဲ့လေသည်။

အထက်ပါ အချက်များကို အခြေခံ၍ ဘာသန္တရ သင်ကြားသင့်၊ မသင်ကြားသင့်ကို အာဂမ၊ သဘာဝယုတ္တိ နှစ်မျိုးပြကာ ဤသို့ ဆက်လက်၍ လင်းပြ ပြန်လေသည်။

မြတ်စွာဘုရားသည် မဂဓဘာသာမှ တပါးသော အခြားသောဘာသာစကားတို့ကို အသုံးမပြုဘဲ ပယ်စွန့်တော် မူ၍ မဂဓဘာသာကိုသာ အသုံးပြုတော် မူပြီးလျှင် 'မဓ္ဓဝိနယ' ဟူသော ဒေသနာ အစဉ်ကို မဂဓ ဘာသာဖြင့်သာ ဝစီဘေဒသဒ္ဒကို ဖြစ်စေတော်မူ၍ ဟာတော်မူ ခဲ့သည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် အခြားသော ဘာသာစကားများကို ပယ်စွန့်၍ အဘယ့်ကြောင့် မဂဓဘာသာ စကားဖြင့်သာ ဟောကြားတော်မူလေသနည်းဟု စိစစ်ရန် လိုသည်။ (ပေယျာလ)။

မဂဓ ဘာသာဖြင့် ဘုရား စကားတော် ဖြစ်သော ပိဋကတ် သုံးပုံကို သင်ရခြင်းသည် အနက် ထင်လွယ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သောတပသာဒ၌ ကြာမြင့်စွာ တည်၏။ သောတပသာဒကို ထိကာမျှ၌ ကြားကာမျှ၌ နည်းအရာ အထောင်နှင့် တကွ အနက် အဓိပ္ပာယ် ထင်ရှားနိုင်၏။

ဘာသာတကာတို့တွင် မဂဓ ဘာသာသည် အသန့်ရှင်းဆုံး ဘာသာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား သည် အခြားသော ဘာသာစကားများကို ပယ်စွန့်တော် မူ၍ မဂဓ ဘာသာဖြင့်သာ ဟောကြားတော်မူ လေသည်ဟု သိအပ်၏။ အခြားသော ဘာသာဖြင့် ဘုရား စကားတော်ကို တင်ထားအံ့၊ ဆင်းရဲ ပင်ပန်းစွာ သင်ယူအပ်၏။ အကြိမ်များစွာ သင်ယူသော်လည်း ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်အား ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ကို မဆိုက်နိုင်ဟု ...

အရှင် ရာဇိန္ဒက မှတ်ချက် ချခဲ့လေသည်။ ယင်းကပင် ဆက်လက်၍ မြတ်စွာဘုရားက မဂဓဖြင့် ဟောကြားသည့် အခါ လူမျိုး အသီးသီးက မိမိတို့ ဘာသာစကား ဝေါဟာရ အသွင်ဖြင့် မြင်နိုင် ကြားနိုင် သိရှိ နားလည်ပုံကို တင်ပြထား၏။ ပုဒ္ဒ ရှိစဉ်ကလည်း ပုဒ္ဒ သာဝကတို့ အနေဖြင့် အထက်ဝန်းကျင်သို့ လှည့်၍ မဂဓ ဘာသာဖြင့်ပင် ဟောကြား ညွှန်ပြခဲ့ကြောင်းကို ထောက်ညွှန်း ထားလေသည်။

ထို့အပြင် ရှေးအခါက ဘာသာအမျိုးမျိုးကို ရဟန်းတော်များ တတ်မြောက်ကြသည်ဟု အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့ အဆိုပြု ခဲ့ကြသည်မှာ မှန်သည် မှန်ခြင်းမှာ ထိုဘာသာ အမျိုးမျိုးကို တတ်မြောက်ခြင်းမှာ ရဟန်း ဖြစ်ပြီးမှ တတ်မြောက်သည်ဟု သေသေချာချာ ရေရေရာရာ မပြောဆို နိုင်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ လူ့ဘဝက ဘာသာအမျိုးမျိုး တတ်မြောက်ပြီးမှ ရဟန်း ပြုခဲ့သည် ဟူ၍ မယူဆ နိုင်သလောဟု မေးခွန်း ထုတ်ထားလေသည်။

ဤသို့ ဆိုခြင်းမှာ အကြောင်း ရှိသည်။ မင်းသားတို့ တတ်ရာ တဆယ့်ရှစ်ရပ်သော အတတ်များကို တတ်ပြီးမှ ရဟန်း ပြုလာသူ၊ ထီးဆောင်းပြီးမှ ရဟန်း ပြုလာသူ ဘုရား လက်ထက်က များစွာ ရှိကြောင်းကိုလည်း ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့တွင် တွေ့ရှိရပုံ သာဓက ဆောင်ပြလေသည်။

ဆိုလိုသည်မှာ လူ့ဘဝက တတ်မြောက်ခဲ့သည်ကို မည်သို့မျှ မဆိုနိုင်သော်လည်း ရဟန်း ပြုပြီးလျှင်ကား သင်ယူရန် တတ်မြောက်ရန် မလိုအပ်ကြောင်းကို ရည်ညွှန်းရေးသားခြင်း ဖြစ်လေသည်။ အထက်ပါ အကြောင်းအချက် များကြောင့် ယခု ပစ္စက္ခ၌ ရဟန်းတော်များ ဘာသန္တရ သင်ကြားသင့်သည်ဟု မဆိုနိုင်ကြောင်းကိုလည်း ငြင်းချက် ထုတ်ထားလေသည်။ ဘုရားဟော မဂဓမှ တပါး အခြား မည်သည့် ဘာသာမှ မသင်ယူသင့်၊ ယုတ်စွ အဆုံး မြန်မာ သာသာကိုပင် မရေးမချွတ် မသင်သင့်ဟု ချဲ့ချဲ့ကားကား ဆိုလိုက်လေသည်။ အင်းဝခေတ်က ရှင်သီလဝံသ ရှင်ရေဒသာရတို့ မြန်မာဘာသာပျို့ ကဗျာလင်္ကာကို တလေးတစား အရေးထားကာ လေ့လာ လိုက်စားနေခြင်းကြောင့် သံဃာတော် အများစုကပင် 'သာခြင်းသည်' ဟု ခေါ်၍ ရှုတ်ချ ခဲ့ကြောင်းကိုလည်း သမိုင်းကြောင်း လှန်ပြ ခဲ့ပြန်သည်။

ထို့နောက် အင်္ဂလိပ်စာကြောင့် သာသနာ ဆုတ်ယုတ်ပုံကိုလည်း ဤသို့ မိန့်ဆို ထားလေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာ မွန် မြန်မာတို့သည် ရှေးအခါက ဗုဒ္ဓဘာသာ ကျမ်းစာများကိုသာ လေ့လာ အားထုတ် သင်ကြား၍ စိတ်နှလုံး နူးညံ့စွာနှင့် အသက်မွေးမြူ လာခဲ့ကြ၏။ ယခု အခါမူကား 'ရာဇာန် အနုဝတ္ထုကောလိလောကော' ဟူသည်နှင့် အညီ လောကီ လူသားတို့မှာ ယခု ပစ္စုပ္ပန်လောက အာဟာရ ပရိယေသန အတွက် သက်သက်မဲ့ ငဲ့၍ အင်္ဂလိပ်စာကို သင်ကြား ကြလေသည်။ ကိုးကွယ်ရာ သာသနာကို ကြီးပွားစေမည် ဟူ၍လည်း သင်ကြားကြခြင်း မဟုတ်။ စိတ်နှလုံး နူးညံ့ ပျော့ပျောင်း၍ သံသရာ လမ်းကြောင်း ကောင်းလိမ့်မည်ဟု ရည်ရွယ်၍ သင်ကြားခြင်းလည်း မဟုတ်ကြလေ။ ထို့ကြောင့်ပင် အင်္ဂလိပ်စာကို လောကီယစာ၊ လောကာယတစာ၊ ခေတ်ကာလ အလျောက် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်း အလုပ်ရှာစာ ဟူ၍ပင် ခေါ်ဆိုရ၏။

အာဂါရိက လူသားတို့မှာ မလွဲမကင်းသာ သင်ကြားရသော စာဖြစ်၏။ အနာဂါရိက ရဟန်းတို့မှာကား ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဥဒါန်း ပါဠိတော်လာ ဘုရား မိန့်တော်မူချက်ကို ထောက်၍ သက်ကြားရန် အကြောင်း ပြောခြင်းမျှ ရဟန်းတော်တို့အား မသင့်လျော်ဟု သိရ၏။

အာဂါရိက လူသားတို့မှာ ၎င်းတို့ အလုပ်ရှာစာကို ပစ္စုပ္ပန် လောက အတွက် ငဲ့ကွက်၍ ရေးကြီးစွာ သင်ကြား အားထုတ် နေရသဖြင့် လောကုတ္တရာ သာသနိက ကျမ်းစာများကို ဟုတ်မှန် စွာ နက်နက်နဲနဲ သိရှိအောင် မသင်ကြားကြခြင်းကြောင့် နက်နက်နဲနဲ သိစရာ သာသနာ ဗဟု သုတ ပညာမှ ဆုတ်ယုတ်လျက် ရှိကြ၏။

ယင်းကဲ့သို့ သာသနာဘက် ဆိုင်ရာက သင်ကြားခြင်း ဆိုင်ရာတွင် သာသနာဘက် ဆိုင်ရာက သင်ကြားခြင်း ဆုတ်ယုတ်သည်ဟု ဆိုရသည်။ ၎င်းအကြောင်းအရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ 'သာသန ဗဟုသုတ ပကာသနီ' ကျမ်း၌ အကျယ် ရေးသား ပါရှိလေပြီ။

သာသနာ အလွန် စည်ကား ခဲ့ဖူးသော သီဟိုဠ်ကျွန်း အပြင်၍ သာသနာ ဆုတ်ယုတ် ပျက်ပြားလျက် ရှိရသည်မှာ အခြားကြောင့် မဟုတ်ပေ။ ဤအင်္ဂလိပ်စာကိုပင် လူရောရှင်ပါ လိုက်စား၍ သင်ကြား ပို့ချခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ သို့အတွက် ငါတို့ မြန်မာတိုင်းဖွား ရဟန်းတော်များနှင့် တကွ ဒါယကာ ဒါယိကာမ အားလုံးတို့က သာသနာ ဆုတ်ယုတ်မည့် အရာဌာန ဆိုလျှင် အထူး ဂရုပြု၍ ရှောင်ကြဉ် သင့်ကြ၏။

ထိုနောက်မှ တဖန် အရှင်ရာဇိန္ဒက ဗုဒ္ဓဝစနမှ အခြား ဘာသာတရပ်သို့ ပြောင်းလဲ ကူးလူးမိ သဖြင့် မည်သို့ မည်ပုံ အခြေအနေ ရှိခဲ့ကြောင်း ဖြင့်လည်း ဤသို့ အထူး မှတ်ချက် ချခဲ့ပြန်သည်။

ယခု ကုန္ဒိယခေါ် မဇ္ဈိမဒေသမှာ နောက် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၆၀၀ ကျော် ၇၀၀ ကျော်လောက်က ဟိန္ဒူဘာသာဝင် ဒေလီမင်း လက်ထက်တွင် ဒေလီမင်းသည် ဗုဒ္ဓဘာသာ ကျမ်းစာများကို သက္ကဋဘာသာသို့ တင်ရမည်ဟု အမိန့်ထုတ်သော အခါ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူ အများက တောင်းပန် ကန့်ကွက်သော်လည်း မရသည် ဖြစ်၍ သက္ကဋဘာသာသို့ တင်၍ သင်ကြား ကြရသည်။ ၎င်းနောက် မကြာမြင့်မီ ဘာသာ အယူဝါဒ အမျိုးမျိုး ကွဲပြား၍ ငါတို့ သာသနာတော် မသန်မရှင်း ဖြစ်ပြီးလျှင် ၎င်းကုန္ဒိယမှာ သာသနာ ကွယ်ပျောက် ခဲ့ရသည်ဟု ဆရာတော်ကြီးများ မိန့်ဆိုတော် မူကြသည်ကို ကြားသိ ခဲ့ရဖူးသည့် အပြင် 'စာတမ်း စာမှတ်' များကိုလည်း တွေ့ရှိရကြောင်း။

ယင်းသို့ ဖြစ်၍ ယခုအခါ အင်္ဂလိပ် စသော ဘာသာ အက္ခရာ တမျိုးနှင့် လှည်းလှဲ တင်ထား သင်ကြား လိုသူတို့ သတိ ထားသင့်ကြလေသည်။ ယခု အချို့သော ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ စာပုံနှိပ်တိုက်၊ စာပြင်၊ စာတည်း ဆရာများက တပါးသော ဘာသာရှင်တို့၏ အက္ခရာနှင့် တင်ထားသော 'မူများ' ကို အလေးအမြတ် ပြုသည့်အလား သီဟိုဠ်မှ အလို၊ ယိုးဒယားမှ အလို၊ လန်ဒန်မှ အလို၊ စသည်ဖြင့် ညွှန်ပြခြင်း အလေ့ကြီး ဖြစ်ပေါ်လျက် နေချေပြီ။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ် လာခြင်းသည် မူစာနှင့် တကွ အနက် အဓိပ္ပာယ် အယူအဆ အကျင့်အကြံ ကွဲပြားခြင်း၏ အကြောင်းမူလ အစဟု မှတ်ထင်ကြကုန်၏။

ဤသို့ စာပြင် ဆရာများက စတင်၍ လိုက်စား ညွှန်ပြထား သဖြင့် အချို့သော စာကြည့်ရှုသူတို့က အခြားသော နိုင်ငံရပ်ခြား တိုင်းတပါးမူကပင် မှန်ကန်သည်ဟု မှတ်ထင်သူလည်း ရှိလာလေပြီ။ ထို့အတူ နောက်ကာလ 'ပညာ၊ သဒ္ဒါ၊ နန်းနေးသော သူတို့မှာ ငါတို့၏ မြန်မာနိုင်ငံသုံး အက္ခရာနှင့် တင်ထားသော 'မူစာ' များက မမှန်၊ အခြားသော ဘာသာရှင်တို့ အသုံးအစွဲ ပြုသော အက္ခရာ တင်ထားသော 'မူစာ' များက မှန်ကန်သည်ဟု အယူအဆ ဖြစ်လာမည်ကား လွဲမည် မဟုတ်ပေ။ ထိုနောက် မြန်မာနိုင်ငံက အယူဝါဒ မဟုတ်၊ အခြားသော တိုင်းနိုင်ငံက အယူဝါဒက

မှန်ကန်သည်ဟု ဖြစ်ပွား လာလိမ့်မည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား 'ဘာသာ အယူဝါဒ' ဆိုသည်မှာ ကျမ်းစာကို အမှီပြု၍ ဖြစ်ပွားကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် အခြားသော ဘာသာရှင်တို့၏ အက္ခရာနှင့် ငါတို့ ဘုရား စကားတော် တင်ထား တည်နေ ကိန်းဝပ်စေခြင်းကို အလျဉ်းပင် မနှစ်သက် သင့်ကြပေ။

ယင်းသို့လျှင် အရှင် ရာဇိန္ဒ ဆရာတော်က ဘာသန္တရ သင်ကြားရေးမူနှင့် ပတ်သက်၍ ပြတ်ပြတ်သားသား ထိုးနှက် ဆန့်ကျင် ခဲ့လေသည်။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသက အရှင် ရာဇိန္ဒ၏ ထိုးနှက် အုံကြွလာမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အခန်းကြီး (၇) ခန်းခွဲ၍ ဘာသန္တရ လမ်းညွှန်ကျမ်းဖြင့် ပြန်လည်၍ ဖြေရှင်း ဖြေရှင်းခဲ့သည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသက အခန်းကြီး (၇) ခန်းကို အောက်ပါ အခြေခံသဘော အချက်အလက်များ အကျိုးဝင်စေ၍ တင်ပြခဲ့လေသည်။ အချက်အလက်များမှာ ဘာသန္တရ လမ်းညွှန်၊ အကြောင်းအကျိုးစပ်၊ ဘာသန္တရ အလင်း၊ ဓမ္မဒေသက အလင်း၊ စာပေကျမ်းဂန် ပြန်ဆို သင်ကြားရေး၊ ဘုရားဖြူ ဆရာတော် အရှင်ရာဇိန္ဒ အမှားပုံ၊ အကျိုးအပြစ် ကောက်နုတ်ချက်၊ ပညာရှိများ သတိထားဖွယ် အချက်တို့ ပါဝင်လေသည်။

ယင်းသို့ အဆင့်ဆင့် အစိတ်စိတ် သရုပ်သကန် ထုတ်လုပ် စိစစ်ပြီးလျှင်၊ တိတိပပ ရေးချ ဖြေရှင်း ခဲ့လေသည်။ ဖြေရှင်းရာ၌ ကနဦးပိုင်းတွင် အကြောင်းရင်း အခြေခံ သဘောကို သုံးသပ်ပြ၍၊ နောက်အပိုင်းတွင် တဖက်၏ အဆို၊ အတင်ကို တခုစီ တခုစီ တလွှာစီ ခွာ၍ ခွာ၍ ထုတ်နုတ်၍ ဖြေရှင်းခဲ့သည်။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသက အနာဂတ် သာသနာနှင့် ပတ်သက်၍ အထူးပင် ရင်လေးတော်မူဟန် ရှိသည်။ အကြောင်းရင်းမှာ ဘာသာနှင့် သာသနာတွင် ဒိဋ္ဌိ ဘေးကြီးများနှင့် တွေ့ကြုံ ရင်ဆိုင် နေရသောကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ...

- အညွန့်တုံးခြင်း၊
- အမြစ်တုံးခြင်း၊
- ပင်စည်ဆုတ်ခြင်း၊

ယင်းမှတဖန် ...

- ဘာသာခက်လက် မထွက်ပေါ်ခြင်း၊
- ဘာသာခက်လက် ကျိုးပျက်ခြင်း၊

အစရှိသည့် အကျိုးမဲ့ ပျက်စီးကြောင်း လမ်းစများကို စိစစ် သုံးသပ်၍ တခုစီ တခုစီ ကျိုးကြောင်းပြလျက် ဆွဲထုတ် ညွှန်းဆိုခဲ့၏။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသက မိန့်ဆိုသည်မှာ 'မျက်မှောက် ရဟန်းတော်များ၏ အထူးတလည် အားနည်း ချက်ကား မိမိတို့ ထင်ရာ ခေတ်ကာလကို မထောက်ရှုဘဲ အမူမဲ့ အယူသည် လျက်ရှိကြခြင်းပင် ဖြစ်သည်' ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ယင်းတို့မှာ ခေတ်ကာလ လိုက်စား ပါးနပ်ခြင်း ဉာဏ်ရည်မရ၊ ဘာသန္တရ မသင်ယူ မချပို့၊ ငါတို့ အကျိုးရှိ မည်ဟု ထင်မြင်ချက် တဖက်သတ် အရကို မစုံစမ်း၊ ခေတ်စည်းကမ်းကို မထောက်မဆ၊ ဒေသတပါးသို့ မချင့်ထောက်၊ မျက်မှောက်သိ သမားစဉ် စာဥဒါန်း တွင်ခဲ့သဖြင့် စင်ကြယ်စွာသော ပိဋကတ်ကိုသာ ချပို့ရမဟု ယူဆတော် မူကြလေ သည်။

ယင်းအယူအစွဲများ ခိုင်မြဲစွာ ကျင့်သုံးနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဤသာသနာ ဤဘာသာမှာ မည်သို့မျှ မဝေစည် မဖွံ့ဖြိုးနိုင်ကြောင်းကို အရှင် အာဒိစ္စဝံသက ဤသို့ ရက်ရက်စက်စက် တင်ပြခဲ့လေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းများမှာ ရရှိမြဲ၊ သို့မဟုတ် ရရှိသင့်သော လာဘ်လာဘနှင့် ကျက်သရေ ဂုဏ်သိရ်များမှ ယခု ဒိဋ္ဌိ ကျလျက်ရှိ၏။ အဘယ်အတွက် ယုတ်ကျရ သနည်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာလူမျိုးတို့၏ လိုအပ်သော ဝမ်းစာ စားရေး ခေါ် ပညာကို ရဟန်းတော်များက မပိုမချဘဲ စွဲမြဲနေကျ ရိုးရာ အမှုကြီး၍ အယူသည်ကြ သောကြောင့်တည်း။

ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်များအား နှစ်မျိုး နှစ်စားသော ဆုတ်ယုတ်ခြင်းများ အနက် လာဘ်လာဘ ဆိုင်ရာမှာ တိုင်းပြည်သနင်း စိုးမင်းတို့၏ ဘက်မှ လည်းကောင်း၊ မိမိတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အမျိုးတူ မြန်မာများထံမှ လည်းကောင်း ဤသို့ ၂ ဘက် ၂ လမ်းမှ ပိတ်ပင်လျက် ရှိလေသည်။ ယင်းရသင့်သော လာဘ် ၂ မျိုးမှ အကျိုးမဲ့ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းက ဗုဒ္ဓဘာသာ ပျက်စီးရန်ကို ဖြစ်စေ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်များ၏ မျိုးညွှံ့ စွမ်းမဲ့ခေတ်နှင့် မတူအောင် ရိုးလွန်းကြောင်း ကို ဖော်ပြ ကြော်ငြာလေသည်။

ဆိုခဲ့ပြီး လာဘ်နှစ်မျိုး အနက် အစိုးရဘက်က ရရှိသင့်သော လာဘ်လာဘမှာ မိမိဖာသာ အကျိုးသက်သက် တဖက်သတ် အယူသည်၍ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ ရနိုင်သော လာဘ် မဟုတ်ချေ။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်များကား မိမိတို့ ထင်ရာ ခေတ်ကာလကို မထောက်ရှုဘဲ အမူမဲ့ အယူသည်လျက် ရှိကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အစိုးရဘက်မှ ယခုကဲ့သို့ ဆုတ်ယုတ် ပြတ်စဲ ရထိုက်သော လာဘ်ကြီး လွဲခြင်းမှာ ကျခံ ထိုက်စွာသော ကိစ္စဖြစ်၍ မုချ ဝမ်းနည်းရန် မဟုတ်။

ဒုတိယမြောက် မိမိတို့ အမျိုးသားဘက်က ရရှိဖွယ် လာဘတ်မှ ဆုတ်ယုတ်ကြ ရခြင်းမှာလည်း ထိုသို့ ဆိုခဲ့တိုင်း ရဟန်းတော်များက ဓမ္မရေး လစ်လပ်သည် ဖြစ်၍ အမျိုးသမီးတို့ လိုလားရာ ပညာကို မသင်ပြသဖြင့် အချင်းချင်း ကျေးဇူးအဆက် ဝေးကြသောကြောင့် မရထိုက်၍ မရ၊ လွဲချော်ရသောကြောင့် ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီး ခံထိုက်သည်ဟု ယူရန် ရှိပေ၏။ သင့်မြတ်လေစွာ၊ ပုဗ္ဗေစက တပုည ရှိပြီး ဖြစ်၍ အကျိုး ရထိုက်သည်ပင် ဖြစ်စေ သူတော်ကောင်းတို့၏ သုပုဋ်ပုဋ် စသော အကျင့်ကြောင့် အကျိုး ရထိုက်သည်ပင် ဖြစ်စေ၊ အတ္တသမ္မာပဏီမိ ဟူသော ပစ္စုပ္ပန် ပြုလုပ်ဖွယ် ပယောဂ ပျက်ခဲ့လျှင် တစုံတရာမျှ ရနိုင်ဖွယ် မရှိသည်မှာ ထင်ရှားစွာပင် ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်များသည် ဆိုခဲ့ပြီး လာဘ် နှစ်မျိုးမှ အကျိုးမဲ့ ဆုတ်ယုတ်လျက်ပင် မုချ ခံစံသင့်သော ဂုဏ်သိရ် ကျက်သရေများမှာလည်း ဆုတ်ယုတ် ကြရလေသည်။ ၎င်းမှာလည်း အစိုးရဘက် အမျိုးသားဘက်၊ နိုင်ငံခြား သားဘက်မှပင် ဖြစ်၏။ အစိုးရဟူသည် လူမျိုးကွဲ အစိုးရများကို အပထား၍ မိမိတို့ မြန်မာလူမျိုး အစိုးရ ဖြစ်ကြသည့် မြို့အုပ်၊ ဝန်ထောက်၊ အရေးပိုင် စသော ထိုထို အစိုးရ ဂိုဏ်းသား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များကိုပင် ဆိုလို၏။

၎င်းတို့ဘက်မှ ရဟန်းတော်များထံ ဆည်းကပ်ခြင်း၊ ထွက်ဝင်ခြင်း၊ အရိအသေပြုခြင်း စသည်ကို အရာရာတိုင်း၌ ရသင့်လျှက် မရရှိကြချေ။ ထိုသို့ မရသည်မှာ အစိုးရ ပြုလုပ်သူတို့ တာဝန် မဟုတ်၊ ရဟန်းတော်များ၏ အတ္တသမ္မာပဏီမိ ဆိုင်ရာ အင်္ဂါ ပယောဂကြောင့်သာဟု ကျွန်ုပ် ဆိုလိုသည်။ သင့်လျော်လှ ပေ၏။ ထိုအစိုးရဂိုဏ်းဝင် မြို့အုပ်၊ ဝန်ထောက်၊ စသည်များမှာ ပစ္စုပ္ပန် ဘဝ၌ ဤသို့သော အခြေကျသည့် တိုင်အောင် ကျွန်ုပ်တို့ ရဟန်းများ ကျေးဇူး အလျဉ်း မရှိကြ။ မုချဇကန်မှာ မိမိတို့ ငယ်စဉ်ကာလမှ သင်ကြားဆုံးမ ခံယူခဲ့ရသော ထိုထို ဘာသာခြား ကျောင်းများ ကျေးဇူးသာ ရှိလေသည်။

ထို့ကြောင့် အစိုးရဘက်မှ သင့်သော ဂုဏ်ကျက်သရေကို မရသည်မှာ ဝမ်းနည်းစရာ မဟုတ်။ မုချ ကျခံထိုက်သော အချက်ပင်ဖြစ်၏။ မိမိတို့ ဒါယကာ ဒါယိကာမ စသော အမျိုးသားတို့ ဘက်မှလည်း ထိုအတူပင် ဝတ္တရားရှိတိုင်း ရိုသေ ကြီးနိုးခံရခြင်း စသော ဂုဏ်ကျက်သရေမှ ဆုတ်ယုတ်ရ ပြန်၏။ ၎င်းမှာ အယူဝါဒခြားများ၍ ရှုပ်ရှက်သော ဝိပုတ္တိခေတ်ကြီး၌ ရဟန်းတော်များက ပြုစုရမည့် ခေတ်ကာလ ပညာနှင့် အာစာရဂုဏ်များ မရှိသောကြောင့် ဤမျှ ရိုသေကြသည်ကိုပင် တော်လှပြီ ဆိုသင့်၏။

နိုင်ငံခြားသားဘက်မှာကား ထိုသို့သော ခေတ်ကာလ၌ တဖက်သတ်မျှ ပြုလုံးဟန်သော မိမိတို့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာဂုဏ် အရိုးစားများမှာ ယုတ်လျော့ ခေါင်းပါး သကဲ့သို့ပင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူ ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့မှာလည်း ဘာသာရေး၊ ပညာရေး နှစ်စားမှ ထင်ထင်ရှားရှားကြီး ယုတ်ကြရကုန်၏။ ချဲ့ပြဦးအံ့ ... မြန်မာ ဗုဒ္ဓဘာသာများမှာ မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်က အယူဝါဒခြား ကျောင်းများ၌သာ ကျက်စားခဲ့ရသဖြင့် ဝမ်းစာရေး အတွက် သားငယ် သမီးငယ်များကို ထိုသို့သော ကျောင်းများကိုပင် စေလွှတ် ဆက်ဆံကြရ သဖြင့် မိမိတို့ ဆိုင်ရာ ဘာသာဝင် ရဟန်းတော်များထံ ကပ်ရောက်၍ ဘာသာဝါဒ တရားများကို နာကြားနိုင်ဖွယ် မရှိသဖြင့် ဇကန် ဆုတ်ယုတ်ခွင့် ဖြစ်လေသည်။

ပညာရေး အတွက်မှာ ရဟန်းတော်များ ကဲ့သို့ ပကတိ ပညာ အရည်အချင်း ပြည့်စုံ၍ ထိုပညာရေး၌ပင် အားစိုက် လုံးပမ်းနိုင်ခွင့် ရှိသူများတွင် မသင်ကြားရခြင်း၊ ဝမ်းစာ အတွက် ငဲ့ကွက်သဖြင့် မလုံလောက်သော လူပညာရှိ ဆရာနှင့် အယူဝါဒခြား တိုင်းတပါးသားတို့ ထံတွင်သာ သင်ကြားရခြင်းကြောင့် မြန်မာ အမျိုးသားတို့မှာ များစွာ ဆုတ်ယုတ်ရကြောင်း ထင်ရှား ရှိပေ၏။ ထိုနှစ်မျိုး အနက် ဘာသာရေး ဆုတ်ယုတ်ခြင်းမှာ ထိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ယုတ်ကျ ဆိုးရွားခြင်းကို ဖြစ်စေ၍ ၎င်းတို့ ခံစံရ ရောက်ခွင့် ရှိသော ပုဗ္ဗေစ ကတပုညကို တန်ရပ် ရှောင်လွှဲစေလျက် ဗုဒ္ဓဘာသာ ပျက်ဆီးခွင့်ကို ဖြစ်စေလေသည်။

ပညာရေး ဆုတ်ယုတ်ခြင်းမှာ မိမိတို့၏ ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ နှစ်ဖြာစလုံး အကျိုးမဲ့ ညံ့ဖျင်းခြင်းကို ဖြစ်စေလေသည်။ ထိုစကား မှန်လှ၏။ ပညာ အရည်အချင်း အလိုက်သာ ပစ္စုပ္ပန် သံသရာ ဆိုင်ရာ ဥစ္စာ စီးပွားရေးနှင့် တကွ အမျိုးသားတို့ ကြီးပွား တိုးတက်ရေးများ ဖြစ်ပွားခွင့် ရှိလေသည်။ အတ္တသမ္မာပဏီမိ အလိုက် ကျခံ ထိုက်သောကြောင့်တည်း။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် အဘယ့်ကြောင့် သာသနာ ဆုတ်ယုတ်ရကြောင်းနှင့် အကြောင်းရင်း ဖော်ပြမှုကို ဖွေလှန်ပြီးလျှင် အရှင် ရာဇိန္ဒနှင့် အဘယ်သို့ အဘယ်ပုံ ထိပ်တိုက် ဝင်ခဲ့ကြောင်းကိုလည်း လင်းပြခဲ့သည်။

ကနဦး အရှင် အာဒိစ္စဝံသက ဘာသန္တရ သင်ကြားရေး အတွက် ကြွေးကြော်လိုက်သော အခါ မကြိုက်နှစ် သက်သော ရဟန်းရှင် လူအများစုက နည်းမျိုးအစုံ ကျယ်ကျယ်တမျိုး တိုးတိုးတဖုံ ကန့်ကွက် ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြလေသည်။ သတင်းစာမှ ဆူပွက် ခဲ့ကြသည်မှာလည်း ၉ လကျော်တိုင်တိုင် ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ ရှင်လူအများ နည်းအမျိုးမျိုးနှင့်

သတင်းစာမှ ကန့်ကွက် ဆူပွက်အောင် အာဒိဘူတ လှုံ့ခွဲ ဆော်ကြခဲ့သူမှာ အခြား မဟုတ်ပေ။ အရှင် ရာဇိန္ဒ အကျော်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ အရှင် ရာဇိန္ဒ၏ အပြုအမူ အဆောင်အရွက် ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ အရှင် အာဒိစ္စနှင့် ဂိုဏ်းဂဏက မည်သို့မျှ မဆူးမရဲ မခံချည့်မခံသာ မဖြစ်ခဲ့ပေ။ မိမိ မကြိုက်နှစ်သက်သည်ကို မကြိုက်နှစ်သက်သည့် အလျောက် ပြောရေး ဆိုမှု ပြုအပ်သမျှ ထုံးစံအတိုင်း ပြုမူသည်ကို ကျေးဇူးလည်းတင် ချီးကျူး၍ပင် မဆုံးခဲ့ပေ။

သို့ရာတွင် အရှင် ရာဇိန္ဒတွင် အားနည်းချက် တခုရှိလေသည်။ ယင်းသည့်အချက်ကား ဤအစီအစဉ် လှုပ်ရှား ပြုလုပ်ဖို့ တိုင်ပင်စဉ်က သူ၏ သဘောထားကို ပြတ်ပြတ်သားသား တုံ့ပြန် မတင်ပြခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ကြိုက်နှစ် သက်ယောင်နိုးဖြင့် မသိကျိုးကျွန် ပြုခဲ့လေသည်။ အကယ်၍ အရှင် ရာဇိန္ဒကသာ လက်မခံနိုင်ကြောင်း ပြန်ကြား ဆန့်ကျင်ခဲ့လျှင် လက်ခံသည် အထိ ဆွေးနွေး တင်ပြဖို့ တာဝန်သည် အရှင် အာဒိစ္စဝံသတို့တွင် ရှိလေသည်။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် မိတ်ဆွေ သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ဒမ္မကံအလား အကျိုးသွားကို မြော်ထောက်၍ ဖြစ်ပေသည်။ အရှင် ရာဇိန္ဒ ကျေနပ် လက်ခံသည့် တိုင်အောင် ပြောပြ ဆွေးနွေးရေးသည် အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ တာဝန် ဝတ္တရား ဖြစ်သည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသကလည်း ဤသဘောကို နားလည် သဘောပေါက် ပေသည်။ ထို့ကြောင့် အရှင် ရာဇိန္ဒထံ စာအတန်တန် လူကိုယ်စားလှယ် အဖန်ဖန် လွှတ်၍ ညှိနှိုင်း ခဲ့လေသည်။ အရှင် ရာဇိန္ဒကား မတန်ရပ်ခဲ့ပေ။ ထုတ်ဖော် လှုံ့ခွဲမှုကို တဆင့်တက်၍ပင် ရှေ့တလှမ်း တိုးခဲ့သည်။ အရှင် ရာဇိန္ဒက လောကယတာဒိဝိနိစ္ဆယ ကျမ်းဖြင့်ပင် အခိုင်အမာ ချေဖျက် တိုက်ခိုက်တော့မည့် အကြောင်း သတင်းစာမှာပင် ကြေညာ လိုက်ပြန်သည်။

အရှင် ရာဇိန္ဒ၏ ကျေညာချက်ကို တွေ့ရသောအခါ အရှင် အာဒိစ္စဝံသအဖို့ အလွန် စိတ်လက် မကြည်မလင် ဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။ ဧချမ်းချမ်း ဖြစ်ရန် ကြိုးပမ်း အားထုတ်ပါမူ ကျယ်လောင်လှသော တုံ့ပြန်မှု အသံကြီးက မြည်ဟိန်း လာသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် လက်မလျော့ခဲ့၊ အားလည်း မပျော့ခဲ့ပေ။ ခိုင်မြဲ ကျွမ်းဝင်လှသည့် မိတ်ဆွေ ဖြစ်သည့် အတိုင်း ထပ်မံ၍ နားလည်မှု ယူအပ်သေးသည်ဟု ယူဆကာ ပြန်လည် ဆွေးနွေးမှု ပြုပြန်လေသည်။ လောကယတာ ဒိဝိနိစ္ဆယကျမ်း မရေးဖို့ ခေတ်ကာလ အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကို ထောက်ရှုပြီး ဆင်ဆင်ခြင်ခြင် စဉ်းစဉ်းစားစား လုပ်ဖို့ ပြင်နိုင်လျှင် ပြင်၍ လျော့နိုင်လျှင် လျော့လိုက်ရန် မေတ္တာရပ်ခံ ပန်ကြားချက် တစောင်ကို အရှင် ရာဇိန္ဒထံသို့ ပေးဖို့ ခဲ့လေသည်။

အရှင် ရာဇိန္ဒထံမှ တိုတိုတုတ်တုတ် အဖြေတခုကို ရခဲ့သည်။ 'ဘုရား အလိုတော်ကို သိရှိကာ ၎င်းအလိုနှင့် လျော်စွာ ရေးသားမည် ဧကန်ဖြစ်ကြောင်း' ဖြင့် ပြန်ကြားခဲ့သည်။ ရေးရန် တာဝန်သည် ထိပ်ထက်တွင် ရှိ၍ မည်သည့် နည်းနှင့်မျှ အလျော့ မပေးနိုင်ကြောင်းဖြင့်လည်း ပြတ်ပြတ်သားသားပင် ငြင်းဆိုခဲ့သည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသက ဤမျှဖြင့်လည်း လက်မလျော့သေး။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ကျောင်းတိုက်၏ ဘာသန္တရ သင်ကြားရေး ရည်သန်ချက်၊ စေတနာ၊ သဘောထားတို့ကိုသာ သိလျှင် ဧချမ်းချမ်းနှင့် သဘောပေါက်၍ နောက်ဆုတ် သွားတန်ရာသည် ဟူသော မြော်လင့်ချက်ဖြင့် 'သင်ကြားရေး မှတ်တမ်း' များကို ဆက်ကပ် လျှုဒါန်း ခဲ့ပြန်လေသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းမှတ်တမ်းကို အရှင် ရာဇိန္ဒက မလေ့လာ မဖတ်ရှုရုံ မျှမက ပြန်၍ပင် ပေးအပ် ခဲ့လေသည်။

ယင်းသို့လျှင် ဤဘာသာရေး ကိစ္စ၌ အရှင် အာဒိစ္စဝံသက အချင်းချင်း ညီညွတ် နားလည်မှု ယူကာ အေးချမ်းစွာ ဆွေးနွေး လုပ်ကိုင်လိုသော သဘောဖြင့် အမျိုးမျိုး ချဉ်းကပ်သည့်တိုင် အရှင် ရာဇိန္ဒက အခါခါ ပယ်ချကာ 'လောကယတာ ဒိဝိနိစ္ဆယ' ကျမ်းကိုသာ ဇွတ်ရှေ့တမ်း တင်၍ တိုက်ပွဲ စတင်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ယင်းအကြောင်းအချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ အရှင် အာဒိစ္စဝံသက ဤသို့ နောက်ကြောင်း ပြန်ထားလေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် မိမိဘာသာရေး အတွက် ဆယ်နှစ်ခန့် ဒေသန္တရ လှည့်လည်ကာ ဘာသန္တရ သမယန္တရ ဗဟုသုတ အရပ်ရပ်ကို ဆည်းပူးခဲ့သည့် အတိုင်း မိမိ သိခဲ့ရသော တရားထူးကို မိတ်ဆွေအား ပြောကြားခွင့် မရရှိလေ သဖြင့် ဆန္ဒ မပြေနိုင် ရှိသည့် အတောအတွင်းမှာပင် ၎င်းရေးသားသည့် 'လောကယတာဒိဝိနိစ္ဆယ' ခေါ် နံပါတ် (၁၁၆)၊ နောက်ဆက်တွဲနှင့် တကွ (၁၅၂) ရှိ စာအုပ်များကို များစွာသော ဒါယကာ ဒါယိကာမများ ထံမှ ရရှိခဲ့လေပြီ။ ထိုအခါ ခရစ်ယာန် စသော သမယန္တရ ကိုပင် သက်ဝင် လေးမြတ်လိုသော စိတ်ထားနှင့် ကြည့်ရှု သင်ကြားခဲ့သော ကျွန်ုပ်အတွက် မိတ်ဆွေ ယုံ၏ ထုံပြီးသော ဉာဏ်ရိုးဖြင့် အကျိုးထင်၍ ရေးထုတ်သော ကျွန်ုပ်အား ဆုံးမချက် ထိုစာအုပ်ကို ဂရုတစိုက် နှစ်ခြိုက်စွာ ကြည့်ရှုမည်ကို ယုံသင့်ကုန်၏။

ကျွန်ုပ်တို့ မိတ်ဆွေဟောင်းကြီး အရှင် ရာဇိန္ဒ ရေးထုတ်သည့် စာအုပ်၌ အကယ်၍ကား ကျွန်ုပ်အမည်ကို ထုတ်ဖော်ခြင်း မပြု၊ သို့ရာတွင် ဆိုခဲ့ပြီးသော အကြောင်း ဖြစ်ပေါ်ပုံများကို ထောက်ဆကာ ကျွန်ုပ်အား ဆုံးမချက်ပင် ဖြစ်ကြောင်း သိရပေ၏။ ထို့ကြောင့် ၎င်းစာကို ထုချေရန် ကျွန်ုပ်ဝတ္တရား ဖြစ်၏။ ပကတိ သဘောအားဖြင့်လည်း ကျွန်ုပ်က အကျိုးထင်၍ ပြုလုပ်ချက် လုပ်ငန်း ကို ကန့်ကွက်လာသူတို့ အတွက် ထုချေရန် ရှင်းပြရန် တာဝန် ရှိပေ၏။ ထို့အပြင် ကျွန်ုပ်တို့၏

မိတ်ဆွေရိုးကြီးအား အကျိုးအကြောင်း ဖော်ပြရန် တာဝန်လည်း ကျွန်ုပ်မှာ တာဝန် ရှိပေ၏။ ထိုသို့ ဝတ္တရား အတိုင်း ရေးသားရာ၌ ဆိုခဲ့ပြီးသော သတိ ပေးခဲ့ဖူးချက်များကြောင့် ကျွန်ုပ်ဘက်မှ မိတ်ဆွေဝတ် ပျက်သည်ဟု တင်ဆိုကွက် အပြစ်များကိုလည်း ပကတိ အားဖြင့် မရှိဟု ကျွန်ုပ် ထင်မြင်ပေ၏။

မည်သို့ဖြစ်စေ 'မျောက်သားစားချင် မျောက်မျက်နှာ မကြည့်လင့်' ဟူသော သူ့ဟောင်းတို့ စကားအရ ကျွန်ုပ် ကိုယ်တိုင်က ၁၂ နှစ်ပတ်လုံး စွဲလမ်း ရူးမူးခဲ့သော ဗုဒ္ဓသာသနာ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းကို လမ်းမှန်သည် ထင်တိုင်း ပြည့်စုံရာမှာ ရိုးသားစွာသော ထိုမိတ်ဆွေဟောင်းကြီး၏ မျက်နှာကို ကြည့်ရှုကာ ဆန္ဒဂတိ အားပြု၍ လျစ်လျူရှုနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ သို့ရာတွင် မိတ်ဆွေကြီး အရှင် ရာဇိန္ဒမှာ ပကတိ ရိုးသားသဖြင့် မိမိ စာအုပ်ရိုး၌ ကျွန်ုပ်သဘောကို မဖော်ပြသောကြောင့် တဖက်သတ် အဓမ္မ မောဟဂတိ ပြုရသကဲ့သို့ မဖြစ်စေရန် မိတ်ဆွေကြီး၏ စကားများကို ကိုးကား ဖော်ပြလျက်သာ တုချေ ရှင်းလင်းပေအံ့။

ယင်းသို့လျှင် အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် အတန်တန် ဆွေးနွေး၍ မရသည့် အဆုံးတွင် ပြတ်ပြတ်သားသား တုံ့ပြန်တော့မည့် အကြောင်းကို ကြေညာ လိုက်လေသည်။ တပုဒ်စီ တပုဒ်စီ စကားတလုံးစီ တလုံးစီ အတွက် သေးစိတ် တိုက်ရိုက် တုံ့ပြန်ခြင်း မပြုမီ အထက်တွင် ဖော်ပြသည့် 'မာတိကာ' စကားစဉ် အညွှန်းပါ အတိုင်း ခြေခြေမြစ်မြစ် စစ်စစ်ပေါက်ပေါက် ရှင်းလင်း တင်ပြခဲ့သေးသည်။ လောကသဘာဝ ယုတ္တိ နှစ်မျိုးဖြင့် ညှိ၍ အာရုံ၊ အာဂမ မြောက်မြား စွာ လက်ကိုင်ပြုကာ ဒိုးဒိုးဒေါက်ဒေါက် ကြောက်ခမန်းလိလိလည်း တိတိကျကျ ချေပ လင်းပြခဲ့လေသည်။ အစဉ်အလာ ကို ညွှန်းဆိုပြီးလျှင် မျက်မှောက် အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကိုလည်း ထောက်ညွှန် ပြလိုက်ပေးသေးသည်။ အားအားရှိတိုင်း အလုပ်မရှိ အလုပ်ရှာ ပြဿနာကို ဖန်တီးခြင်း မဟုတ်။ ဤစေတနာ ဤရည်ရွယ်ချက် ဤအခြေအနေပေး ဤသဘော ထားတို့ဖြင့် ဤအလုပ်ရပ်ကို ဖန်တီး လုပ်ကိုင်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း အရင်းကိုင်၍ ပြခဲ့လေသည်။

ထို့နောက်မှ နာမည်ကျော် ဘုရားဖြူ ဆရာတော်၏ တင်စွဲလာသော ပြဿနာ အရပ်ရပ်အတွက် မင့်မကွက်၊ ပြတ်ပြတ်ထင်ထင် ဤသို့ အသေးစိတ် ရက်ရက်ဖိုးခွင့်၍ ဖြေရှင်း လိုက်လေသည်။ ဖြေရှင်းရာတွင် အပေါက်အကြား မရှိသလောက် စေ့စေ့စပ်စပ် နိုင်လှပေသည်။ ပါဠိအနက် သမ္မန်ရာ၌ မှားယွင်းနေသည့် အချက်က အစ ဆွဲထုတ်၍ ပြသည်။ ၁၂ ချက်၊ ၁၂ မျိုး ရှိကြောင်းဖြင့်ပင် သရုပ်သကန် ထုတ်ပြန် ထုခဲ့ပြသည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ အဓိကကျကျ ပြန်လည် ထိုးနှက်သော အချက်တို့ကား ဤသည်တို့ပင် ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ် မှားယွင်းပုံ

သည်အရှင် ရာဇိန္ဒမှာ ပါဠိဘာဏ် မဖြောင့်ဘဲ အနက်မျှသာ ထောင့်သည် မဟုတ်သေး။ အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူချက် များမှာ ဆရာကောင်းဂုဏ်ကို ဖော်ပြ၍ လွဲချော်တော် မူလှသည်သာတည်း။ ထင်ရှား လှပေ၏။ 'တိတ္ထိယသတ္တံ' ဟု လောကာယတပုဒ်၏ သရုပ်ပြကျမ်းစာ သာမန်တိုင်းကိုပင် သာသနာ အယူမရှိသူ တိတ္ထိတို့၏ ကျမ်းဟု ကောက်ယူလေ သည်။ ဤအတိုင်းပင် အင်္ဂလိပ် ကျမ်းစာ ဟူသမျှနှင့် ဘာသန္တရများကို လောကာယတဟု ကောက်ယူလေသည်။

ထို့ကြောင့် လောကာယတ ဟူသည် တိတ္ထိတို့၏ ကျမ်းကို ယူရမည်ဟု (၅၉) 'နဘိက္ခဝေ လောကာယတံ' ဟူသော ပါဠိမှ လောကာယတ အရ ပြထားပြီး ရှိလျက် (၅၂) ယခုအခါ ဘာသန္တရကို သင်ကြားလိုရာ၌ စသည်ဖြင့် ဘာသာခြင်းကိုပင် လောကာယတ ပြဆိုထားချက် ပါရှိ ပြန်လေသည်။ ထိုစကားဖြင့် အရှင် ရာဇိန္ဒမှာ အဓိပ္ပာယ်ယတ္ထ ကျနအောင် ယူနိုင် ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် ဝေးစွာ ဘာသာစကား၊ ကျမ်းစာ ဤနှစ်မျိုးမျှကိုပင် မကွဲသေးကြောင်း သိရ၏။ ထို့ကြောင့် ၎င်းစာတမ်း၌ မဂဓဘာသာ၊ ပါဠိဘာသာနှင့် ပိဋကကို တလုံးတည်း ပြုလုပ် ပြဆိုချက် များစွာ ပါရှိလေသည်။

ဤသို့အားဖြင့် ပိဋကလည်း မကျန၊ အနက် ယောဇနာကလည်း လွဲမှား၊ အဓိပ္ပာယ်ကြားလည်း မသေချာ၊ သရုပ်အရ ကောက်မှာလည်း မမှန်ကန် သဖြင့် စင်စစ်လားလား အမှားမှား ပိနိစ္ဆယ၊ ရေးပြုလိမ့်မည်ကို သိရှိရစေကာ ဆန္ဒဂတိ စသည် မယိမ်းမယိုင်ဘဲ ပြုလုပ်နိုင်ပါကလည်း တော်ရာသေး၏။ အရှင် ရာဇိန္ဒမှာ ထိုသို့သော ဆန္ဒဂတိ လိုက်စားမှုများမှ ကင်းရှင်းလျက် ရေးသားပါ၏ ဟုလည်း ဆိုဖွယ် မရှိတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်စာသည် ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော စကားတော်ရင်း မဟုတ်။ အလုပ်စာ စသည်ဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ တခုမျှကိုသာ အဓိက ပြုလုပ် အပြစ်များစွာ ကောက်ယူ ဖော်ပြလျက် (၈၃-၈၆) မြန်မာ့ဂုဏ်သိရ်ကို ပျက်စေလေသည်။

အရမ်းမဲ့ အစွဲမှားပုံ

ထို့အပြင် မက္ကမီလန် ခေါ် အင်္ဂလိပ် သင်ခန်းစာမှ ခရစ်ယာန် ဘုရား အကြောင်းပြ အခန်းတခု တစ်စုတဦးထံမှ ပြန်ဆို ရရှိသည်ကို ထည့်သွင်းပြီး ဆိုလျက် အင်္ဂလိပ်စာ ဟူသမျှ ဤနည်းချည်း ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှ ဘာသာတပါးသို့ ပြန်လည်သော စာဟူသမျှလည်း ဤနည်းချည်းဟု လည်းကောင်း၊ မှတ်ချက်ချ၍ 'လောကယတ အစစ်' ဟု (၈၆) အရမ်းမဲ့ စွဲလမ်း မှားယွင်းလေသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် ရှိရှိသမျှ ခရစ်ယာန် ဘုရား အကြောင်းပြ စာမျိုးချည်းဟု ထင်အားသည်မှာ အံ့ဖွယ်သူရဲ ရှိသည့်အပြင် ကိုယ့်မြန်မာဘာသာနှင့်မျှ နှိုင်းစာ၍ မချိန်ဆ တတ်သည်မှာလည်း သာလွန်၍ပင် အံ့ဩလောက်၏။ အခြား အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှ ပြန်ဆိုချက် လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေး စသည်ကို မကြည့်ဘူး မကြားဘူးလောက်အောင် ဗဟုသုတ နည်းပါးချက်မှာလည်း ခွက်ခွက်လန် အံ့ဖွယ်သာတည်း။

ကျွန်ုပ်သည် 'မျက်စိကန်း တစ္ဆေမကြောက်' ဟူသော စကားပုံကို မယုံကြည် သကဲ့သို့ ဖြစ်သော်လည်း အထက်ပါ အကြောင်းကို ထောက်သဖြင့် မှန်ကန်သော စကားပုံဟု သိနိုင်ပေ၏။ ယုံစရာ တမျိုးကား သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ သာသနာ ဆုတ်ယုတ် ပျက်ပြား ရှိရသည်မှာလည်း အခြား အကြောင်းကြောင့် မဟုတ်။ အင်္ဂလိပ်စာကို လူရောရှင်ပါ သင်ကြား ပို့ချကြသောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ (၉၅) ဟု တမ်းတမ်းစွဲ လိပ်ခဲတည်းလည်း ဆိုပြန်၏။ သီဟိုဠ်ကျွန်းမှာ လူရောရှင်ပါ အင်္ဂလိပ်စာ သင်ခြင်းကြောင့် သာသနာ ပျက်သည်ဟု မည်သူ ပြောသနည်း၊ ငါတွေ့လော၊ စာတွေ့လော၊ ပြောသံကြားနှင့် 'ဗျောသမား နှာမောင်းရှုံခြင်း' မျိုးလောဟု စစ်ကြောလျှင် ခက်ရှာတော့မည်။ သူပြောနှင့် ရမ်းသမျှ ဤနည်းချည်း 'မျက်စိကန်း တစ္ဆေမကြောက်' ကိန်းဆိုက်သည်ဟု မှတ်။

သီဟိုဠ်ကျွန်း ဗုဒ္ဓဘာသာ ပျက်စီးသည် ဆိုရသော ဤအခြေအနေသို့ ကျရောက်ခဲ့သည့် အကြောင်းများကား (၁) သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ သာသနာပြုမင်း မဲ့ခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်း တရာသုံးဆယ် ကျော်ခဲ့ခြင်း၊ (၂) သက္ကဋ ဘာသာကိုသာ အလေးတမြတ် သင်ယူကြခြင်း၊ (၃) ဘာသာခြား သာသနာပြုများက ခေတ်ကာလကို သိ၍ မိမိတို့ သာသနာ အတွက် အားထုတ်ကြသကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတို့က အားထုတ်ခြင်း မရှိ၊ မေ့လျော့ကြခြင်း၊ (၄) ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သီဟိုဠ် ကျွန်းသားတို့မှာ ရှုပ်ရှက်ခတ်သော လူမျိုးခြားတို့ အတွင်း၌ မိမိတို့ ဝမ်းစာ စားရေး အထူး ကဗျာလင်္ကာ ရေးသားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အပြစ်၊ သက္ကဋ သဒ္ဒါလိုက်၍ ပုဒ်ပါ၍ ပြင်သူတို့ အပြစ်၊ သီဟိုဠ် ယိုဒယား စသည် မူကွဲပြသူတို့ အပြစ်များကို မိမိနှင့်တကွ ကျခံ သက်ရောက်စေ၍ နောက်ဆုံး၌ မိမိ၏ အကြံပေးအခြေခံ အမြတ် လုံလပေါ့ အရိပ်ကို ဖော်ပြလေသည်။ လုံ့လဝီရိယ အကျိုးကို မယုံကြည်သူအား အကြံပေး အယူ ရှိသူဟု ဆိုလေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုအရင်က (၁၁၅) နိုင်ငံခြား တိုင်းတပါးက အယူဝါဒ တပါး ရှိသူများကို ငါတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ လှည်းလွှဲ၍ လိုက်ပါအောင် ပြုလုပ်ရန် လွယ်ကူသည် မဟုတ်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာကို ကြည့်ညှိပြီးသား မင်း၏ အာဏာ ရာဇသံ တစိုးတစ်မျှ မပါရှိ၊ တိုင်းတပါး မင်းများကိုလည်း ရှေးဦးအစ ကြည့်ညှိ နိုင်စေရန်လည်း ခဲယဉ်းဘိ၏။ မိမိတို့မှာလည်း တန်ခိုးမရှိဟု ဆိုလေသည်။ ဤစကားမှာ အမှန်အားဖြင့် အတ္တသမာပဏီမိ စက် ညံ့ကြောင်းကိုသာ ပြဆိုလေ၏။

အသုံးအစွဲ မှားယွင်းပုံ

ဤနေရာ၌ ဘုရားဖြူ အရှင်ရာဇိန္ဒ၏ အမှား အမျိုးမျိုးကို ပြဆိုရန် ငြီးငွေ့ဖွယ် ဖြစ်သော်လည်း 'ပုဂ္ဂလိပိသေသော ဇာန်တဗ္ဗော' ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဠိ အရ အမှားပေါင်း ထိုမျှ များပြား၍ ထူးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဂုဏ်အထူးကို ပြဆိုရန် ဝန်မတိုသင့်ချေ။ ထိုသို့အားဖြင့် ထူးပေသည်။ ဆန်းပေသည်ဟု ချီးကျူးအပ်သော အမှားတို့တွင် သက္ကတဉာဏ်၊ သက္ကတ ပညာအတတ် အင်္ဂလိပ်သညာ အင်္ဂလိပ် အတတ် သုံးရမည့် အစား သက္ကတဝါဒီ (၅၇ x ၈၂) အင်္ဂလိပ် ဝါဒီ အင်္ဂလိပ် လဒ္ဒီ (၇၅) ဟူသော သုံးစွဲ မှားယွင်းချက်တို့လည်း ပါဝင်ကြကုန်၏။

သက္ကတ ဝါဒီ၊ အင်္ဂလိပ်သဝါဒီ ဟူသော အသုံးများမှာ သက္ကတ ဘာသာအတတ်ဟု အဓိပ္ပာယ် မလို၊ သက္ကတ အယူရှိသူ အင်္ဂလိပ် အယူရှိသူ ဟူသော အရှင် ရာဇိန္ဒ ဆိုလို၏။ ထို့ကြောင့် ၎င်းကို ထင်ရှားရန် 'လဒ္ဒီ' ဟူသော စကားကို ဆိုလေသည်။ သုတ္တန်ပါဠိတော် စသည်တို့၌ ၆၂ ပါးသော အယူကို ပြဆိုရာ ပိဋက အလိုအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဟိန္ဒူ မုဟဗ္ဗဒင်၊ ခရစ်ယာန်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ဂျိမ်း စသော ယခု ပစ္စုပက္ခ၌ ထင်ရှားသော အယူများကို ပြဆိုရာ လောကီ အလိုအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ လိုက်၍ စိစစ်သော် သက္ကတ အယူ၊ အင်္ဂလိပ် အယူဟု မရှိချေ။ မရလည်း မရကောင်းချေ။

သက္ကတဉာဏ်၊ အင်္ဂလိပ်သသညာ ... ဟု သုံးစွဲရမည့် အရာ၌ အင်္ဂလိပ်ဝါဒီ သက္ကတဝါဒီဟု သုံးစွဲ မှားယွင်းကာမျှ သက်သက် မဟုတ်သေး၊ ၎င်း ဘုရားဖြူ အရှင် ရာဇိန္ဒ၏ စိတ်ထား အဘော်မှာလည်း 'တရော်ထဲ ချော်လဲ' ဖြစ်ပြန်၏။ ၎င်းစိတ်ထား အဘော်မှာ သက္ကတ တတ်လျှင် လောကတယ အယူ ရှိသူဟု လည်းကောင်း၊ အင်္ဂလိပ် တတ်လျှင် အင်္ဂလိပ် အယူရှိသူဟု လည်းကောင်း ဆိုလို၏။ ဤကဲ့သို့ စိတ်ထား စွဲယူခြင်းမှာလည်း ဒုတိယ အမှားပင်တည်း။ ၎င်းမှာ

ကျွန်ုပ်တို့အဖွဲ့နှင့် ကြံစည် ပြောဆို ပြစ်တင်ကွက် မဟုတ်၊ စင်စစ်ကား အင်္ဂလိပ်စာကို သင်၍ ၎င်းစာ အယူဝါဒသို့ လိုက်ပါပြီးလျှင် ခရစ်ယာန်ဘာသာသို့ ပြောင်းသွားသောဟု ၎င်းဆိုချက် အတိုင်းသား ပြဆိုလို၏။

ယင်းသို့ ဆိုခဲ့တိုင်း မူချ အမှားတို့ကို အများသိ ပေါ်လွင်စေပြီးမှ တတိယမြောက် ခြေရာကောက် အနုဘာဝ နည်းများကို ဆိုအပ်၏။ အရှင် ရာဇိန္ဒ ခေါ် ဘုရားဖြူ ဆရာ၏ ဆိုလိုရင်းမှာ သက္ကတ သင်မှု သက္ကတကျမ်းက လာရှိသည့် လောကာယတ အယူများ စွဲယူရာသည်။ အင်္ဂလိပ်စာသင်က အင်္ဂလိပ်များ (၎င်းထင်မြင်ချက် အရ) ခရစ်ယာန် အယူကို စွဲယူရာသည်ဟု တိုက်ရိုက်ဆို၏။ ဤသို့ ဖြစ်ခဲ့လျှင် အရှင် ရာဇိန္ဒမှာ ပိဋကကို ခင်သောကြောင့် ပိဋကလာ ၆၂ ပါးသော အယူအမှားတို့တွင် တခုခု စွဲလမ်း ယူမှားပေရာ၏။ ထို့အပြင် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရ၍ ဘာသန္တရကို သိရှိ အယူဝါဒတိုင်း နားလည်တော်မူသော ဘုရားရှင်သည်လည်း မိစ္ဆာဝါဒီသာ ဖြစ်လေရာ၏။

ထိုသို့ ဖြစ်ခဲ့လျှင် ယခုအခါ ဘုရားဖြူ အရှင် ရာဇိန္ဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ အယူ ရှိနေခြင်းမှာလည်း ပိဋကတ် သင်မှုကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင် အရှင် ရာဇိန္ဒမှာ ကောင်းဆိုး နှစ်ပါး အမှား အမှန်ကို ခွဲခြားနိုင်သော ဉာဏ်ရှိ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်ခဲ့သူ မဟုတ်၊ စင်စစ်ကား ပိဋကတ် သင်မှုနှင့်သာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်ရလေ၏။ ထို့ကြောင့် အရှင် ရာဇိန္ဒမှာ စွဲမိသော ဗုဒ္ဓဘာသာ အယူ ပျက်ပြန်မည်ကြောင့် ခရစ်ယာန် စသည် ဖြစ်စေတတ်သည့် သက္ကတ စသော ဘာသန္တရကိုမူ သင်ရန် မလိုသူ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ မြင်လျှင် ၎င်းက ဘာသာခြင်း မသင်ယူသည်မှာ အကြောင်းအကျိုး ချိန်စက် ခွဲခြမ်းတတ်သော ဉာဏ်ကြောင့် မဟုတ်၊ အယူမှားမည်ကို ကြောက်ရွံ့သော သိရပေ၏။ (အမှားခြေရာကောက်)။

ကျမ်းစာနှင့် ဘာသာစကား

၎င်း လောကာယတာဒိကျမ်း (၆၇) ၌ 'လောကာယတ' အတတ် ဟူသည် တမလွန်လောကနှင့် နိဗ္ဗာန်ကို တားမြစ်တတ်သော အတတ်တည်းဟု လည်းကောင်း၊ (၅၂ - ၅၄ - ၅၆) တို့၌ 'လောကာယတ'ဟူသည် တိတ္ထိတို့၏ ကျမ်းကို ယူရမည်ဟု လည်းကောင်း၊ လောကာယတကျမ်းနှင့် အတတ်ကိုသာ မသင်ကြားအပ်ကြောင်း ပြဆိုထားပါ လျက် 'ယခုအခါ ဘာသန္တရများကို သင်ကြား လိုကြရာ၌ မြတ်စွာဘုရားထံ ရဟန်းတော်များ လျှောက်ထား ဝန်ခံချက် အတိုင်း သာသနာ ကြီးပွားကြောင်း မဟုတ်သည်ကို မူချ တိုက်ရိုက် သိသာလှ၏' ဟု (၅၂) ပါရှိပြန်၏။

ပထမ စကားဖြင့် လောကာယတ ဟူသည် အတတ်ပညာနှင့် ကျမ်းဂန်ဟု ဆိုလေ၏။ ဒုတိယ စကားဖြင့် လောကာယတ ဟူသည် ဘာသန္တရ ဘာသာခြားတည်းဟု ဆို၏။ ရှေးစကား မှန်လျှင် နောက်စကား မှားရာ၏။ နောက်စကား မှန်လျှင် ယခု မြန်မာဘာသာနှင့် သင်ယူသူ အားလုံး အပြစ် ရောက်ကြရာ၏။

ဘာသာခြား မပြန်သင့်နှင့် ပြန်ချက်

လောကာယတာဒိကျမ်း (၁၀၀) ၌ ဘုရားဟောတော်မူရင်း မဂဓဘာသာဖြင့် သင်ကြားခြင်းကို ပြုရမည်ဟု ခွင့်ပြုတော်မူ သဖြင့် အခြားမည်သည့် ဘာသာနှင့် မဆို ပြောင်းလွဲ တင်ထားခြင်းကို မပြုရာဟု ပယ်မြစ်တော်မူသည်ဟု ဆိုထား လျက် ၎င်းကျမ်း (၃၈-၃၉) တို့၌ 'ချစ်သား ရဟန်းတို့၊ အကြင်မူကို ငါဘုရားသည် ဤအမူကား မအပ်ဟူ၍ မပယ်မြစ်ခဲ့၊ မပယ်မြစ် ခဲ့သော်လည်း ထိုအမူသည် မအပ်သည်၌ လျော်၍ အပ်သည်ကို တားမြစ်အံ့၊ ထိုအမူသည် သင်ချစ်သားတို့ အား မအပ်' စသည်ဖြင့် မဟာပဒေသ ပါဠိတော် ဘုရားစကားမှ မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ထား၏။

ဤ၌ ဘုရားစကားကို ဘာသာတပါးနှင့် မပြန်ရဟု ဆိုချက် မှန်ခဲ့လျှင် ၎င်းအရှင် ရာဇိန္ဒ ကိုယ်တိုင် ပြန်ခြင်းမှာ မှားရာ၏။ မှားရုံမက မဂဓဘာသာမှ တပါး အခြားသော ဘာသာများနှင့် ပြောင်းလွဲ တင်ထားလိုသူတို့မှာ ဘုရား အဆူဆူ ချွတ်သော်လည်း မကျွတ်ရသည့် အပြင် ငရဲမှာ ခံကြရမည် (၁၀၀) ဟု အရှင်ရာဇိန္ဒ၏ ဒီဂရီအရ ၎င်းအရှင် ရာဇိန္ဒမှာ ငရဲ၌ ကျရမည့် အပြင် ဘုရား အဆူဆူလည်း ချွတ်၍ ကျွတ်ရတော့မည် မဟုတ် စုပ်စုပ်မြုပ်လေ၏။ ဤကဲ့သို့ မိမိကိုယ်တိုင် ငရဲသို့ ကျသည့်တိုင်အောင် ဒီဂရီ ချွတ်ပေသောကြောင့် အလွန် ရိုးတော်မူသော ဘုရားဖြူ အရှင် ရာဇိန္ဒ ပေတည်းဟု ကျွန်ုပ်တို့ သိရကုန်၏။ ထို့အပြင် 'ယာဝဒေဝ အနတ္တယ၊ ဉာတ္တံ ဗလဿ ဇာတတိ' ကိန်းအရ ကိုယ့်အကျိုးမဲ့ ဖြစ်သည်တိုင်အောင် ရိုးတော် မူချက်မှာလည်း အရှင်ရာဇိန္ဒအား ယခု အခြေတိုင် သင်ပြ ပေးခဲ့သော မူလ ဆရာ၏ ဉာဏ်ပညာကြောင့်ပင်ဟု သိအပ်၏။

ကဗျာပြင်နှင့် အဖွဲ့

၎င်းစာအုပ် (၉၃) ၌ ကဗျာပန္န အဖွဲ့ကုံးသော အရှင် မဟာသီလဝံသ၊ အရှင် မဟာရဋ္ဌသာရနှင့် လယ်တီ ဆရာတော် ဘုရားကြီးတို့ အပြစ်များကို ပြဆိုထားပါလျက် ၎င်းကျမ်း နိဂုံး (၁၁၆) ၌ 'အနုတ္တရ၊ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏၊ ဓမ္မကိုးဖြာ၊ ဟောရင်းမှာကား ပေ - ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ပြန်ပွားရာသည်၊ သာသနာပြု နည်းလမ်းတည်း' ဟူသော လင်္ကာ အကျိုးအနာ တခုကို ကိုယ်တိုင်ဖွဲ့ကုံး နိဂုံး အုပ်ပြန်လေ၏။ အရှင် ရာဇိန္ဒ၏ ပထမ စကား မှန်ခဲ့အံ့၊ နောက်အလုပ်မှာ မှားရာ၏။ မှားရုံမက 'သုတ္တန်လာ တိရစ္ဆာန် ဝိဇ္ဇာများကို မသင်ကြားအပ်၊ မလေ့လာအပ် ဟု (၁၀၇၊ ၁၀၈၊ ၁၀၉) တို့၏ ဆုံးဖြတ် ပါရှိချက် အရ အာပတ်လည်း သင့်ရာ၏။ ဤသို့ မိမိကိုယ်တိုင်ကို မိအောင် ကွင်းထောင် အတတ်၌ ကမ်းတဖက်ခတ် လိမ်မာသော အရှင် ရာဇိန္ဒ၏ ရိုးတော်မူချက်မှာလည်း တက်တက်စင် အံ့ချီးစရာပင်တည်း။

အကျွတ်တရား ရနှင့် မရ

ဘုရားဖြူ အရှင်ရာဇိန္ဒ၏ လောကာယတာဒိကျမ်း (၈၉-၉၀) ၌ မြတ်စွာဘုရား မဂဓဘာသာဖြင့် ဟောကြားတော်မူ လေသော်လည်း ဓမ္မပဋိဂ္ဂဟက ဖြစ်ကုန်သော တရားနာ ပရိသတ်တို့သည် မိမိတို့ ဘာသာဝေါဟာရ စကား အားလျော်စွာ အသီးသီး သိရှိ နားလည်ကြကုန်သည်သာ ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဆိုထား၏။ ထို့အပြင် (၁၀၀) ၌ 'ပွင့်တော်မူ လတ္တံ့သော ဘုရားရှင်များလည်း မဂဓ ဘာသာဖြင့်သာ ဟောကြားတော်မူမည် ဖြစ်၍ ဤဘုရား သာသနာတော်က မဂဓဘာသာကို လေ့လာ အားထုတ်ခြင်း ဥပနိဿယ မရှိသဖြင့် နောက်ဘုရားများ မဂဓ ဘာသာဖြင့် ဟောတော်မူ သော အခါမှာ မသိနိုင်ခြင်းကြောင့် အကျွတ်တရားကို ရကြမည် မဟုတ်' ဟု ဆိုပြန်၏။ ပထမ အဆိုမှာ မဂဓဘာသာ သင်ရန် မလို၊ ဘုရားက မဂဓဘာသာနှင့် ဟောသည်ကို နားလည်ကြသည်ဟု ဆို၏။ ဒုတိယ အဆိုမှာ မဂဓဘာသာနှင့် ဘုရား ဟောစေကာမူ မဂဓ မလေ့လာ၍ နားမလည်ဟု ဆို၏။ ဘယ်သင်း ယုံရမယ်။

အရိုးတုံးဝါဒနှင့် ဘုရားဖြူ ဉာဏ်သွား

အရှင် ရာဇိန္ဒမှာ သမယန္တရ အရိုးတုံးကို ချီမနိုင်ရန် ကာယဗလ ရှိစေကာ ဉာဏဗလ မရှိကြောင်း ဆိုခဲ့ပြီ၊ အဓိပ္ပာယ်မှာ အယူဝါဒ တပါးကို ခွဲခြမ်း ပြဆိုရာတွင် ကိုယ်အားရှိကာမျှနှင့် မဖြစ်၊ ဉာဏ်အား ရှိရမည်။ ဉာဏ်အား ဟူသော်လည်း ပိဋက သက်သက်မျှ သို့မဟုတ် မိမိဝါဒ သက်သက်မျှ ကျကျနနကြီး တတ်ကျွမ်းသူများ၏ အရာပင် မဟုတ်သေးချေ။ အရှင် ရာဇိန္ဒ၏ လှစ်လှစ်ပါးပါး ဉာဏ်သွားမျိုးနှင့် ကိုက်ဖောက် ဖြတ်ခွဲနိုင်ရန်မှာ ဝေးလံလေစွာ စင်စစ်ကား သမယန္တရ ဝါဒ တပါး၌ နားလည်သူတို့၏ ဉာဏ်သာ ကျက်စားရာဟု ဆိုလိုပါ၏။

ထိုစကားသည် 'မိတ်ဆွေ ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ထိုသို့သော လောကာယဒိ ကျမ်းမျိုးကို ရေးသားရန် ဆိုင်းငံ့ သင့်သေးသည်' ဟူ၍ ၎င်းထံ ပေးခဲ့ဖူးသော စာပါ စကားမှ ထွက်ချက် ဖြစ်ရကား အယူဝါဒ တပါးကို အရှင်ရာဇိန္ဒ နားမလည်သောကြောင့် မရေးသားပါနှင့်ဟု ဆိုလို၏။ ၎င်းအတိုင်း အရှင်ရာဇိန္ဒက သတ်ရ၍ 'ဟန်ကိုယ်ဖို့' ဆိုသည့် အတိုင်း ရှောင်ကြဉ်ခဲ့လျှင် အရှင်ရာဇိန္ဒမှ အယူဝါဒခြားကို ခွဲခြမ်းရန် ဉာဏ်မရှိ ဟူသော အဓိပ္ပာယ်များလည်း ပေါ်လွင်တော့မည် မဟုတ် ယခုကား လောကာယတာဒိ ကျမ်းမာန်ဖြင့် ပေါ်လွန်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ထင်စွာ ထင်စွာ ပြဆိုရပေ၏။

'ထိုလောကာယတ အယူဝါဒကို ဟိန္ဒူ လူမျိုးတို့က (နာဆိတိက) ဟုခေါ်သည်။ (အရှင်ရာဇိန္ဒလည်း ဟိန္ဒူဘာသာ တတ်ရန် ရှိရာ၏ဟု တွေးစရာ) မဂဓပိဋ လိုအားဖြင့် (နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ) ပင် ဖြစ်သည်' ဟု ၎င်းစာအုပ် (၈၂) ၌ ဆိုချက် ရှိ၏။ ၎င်း၌ နာဆိတိကနှင့် နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ တို့၏ အချင်းချင်း ကူညီပုံ၊ ခြားနားပုံကို အရှင်ရာဇိန္ဒ မသိရာ၊ သမယန္တ အရိုးတုံးမှာ ကာယဗလနှင့် ခွဲခြမ်းနိုင်ရန် မဟုတ်၍လည်း နာဆိတိက ဆိုသော သက္ကတ ဟိန္ဒူစကားမှာ အကယ်၍ကား နတ္ထိက ဟူသော ပိဋ သဒ္ဒါနှင့် တူပေ၏။ သို့သော် ယူပုံ အဓိပ္ပာယ်မှာ ကွဲလွဲကြ၏။ သဒ္ဒါနက် ပုဒ်နက်မှာကား မရှိသော အယူဝါဒ ဟုချည်း ထွက်၏။ မည်သို့ ယူဆပုံ ကွဲလွဲသနည်း။

ပိဋိလာ နိတ္ထိက၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ကံ ကံ၏ အကျိုးကို မယုံကြည်သူ၊ သံသရာစက်ကို မယုံကြည်သူကို ဆို၏။ သက္ကတ၊ ဟိန္ဒူလ၊ နာဆိတိက နတ္ထိကမှာ 'ဤရွှေ' ခေါ် ကပ္ပိပြု ဘုရား သို့မဟုတ် ထာဝရ ဘုရားမရှိဟု အယူရှိသော သူများကို ဆို၏။ ၎င်းတို့ အယူအတိုင်း ဆိုသော် ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ဂျှင်းအယူ စသည်များကို နတ္ထိကဒိဋ္ဌိဟု ဆိုလို၏။ ဤသို့ နတ္ထိကချင်း ယူဆပုံ ခြားနား ကွဲလွဲကြ၏။ အရှင်ရာဇိန္ဒကား ဤကဲ့သို့ မိမိ၏ ဝါးလုံး၊ ဝင့်လုံး၊ ဝိုင်းဟန်လုံး မပေါ်ဟု အောက်မေ့၍ 'မဂဓပိဋ အလိုအားဖြင့် နတ္ထိကဒိဋ္ဌိပင် ဖြစ်သည်' ဟု ဝါးတော်မူ လိုက်လေ၏။ အရိုးကြီး ဘာဝါးလို့ ရမလဲ။

၎င်းအပြင် နိဒါန်းဝက် သံယုတ်သော လောယာကတ လေးမျိုး ပြော၍လည်း 'သဗ္ဗတ္ထိဟူသော အယူဝါဒ ပထမ လောကာယတ' စသည်ဖြင့် ၎င်းကျမ်း (၈၇) ၌ ဆိုထားချက် ရှိပြန်၏။ ၎င်းစကားကို မတတ်သော သို့မဟုတ် ဉာဏ်ဝါးကို မသိတတ်သော သူများက နက်နဲပေစွာဟု မှတ်ကြပေမည်။ စာပေ၌လည်း နားမလည်သော အဓိပ္ပာယ် ပါရှိခြင်းမှာ နားမလည်အောင် အရေးညှိခြင်း၊ ရေးသူကိုယ်တိုင် နားမလည်ခြင်းဟု နှစ်မျိုး ရှိ၏။ ဤ၌ကား နောက်အဓိပ္ပာယ် ပါရှိ ဉာဏ်ဝါးဟု သိအပ်၏။ ထိုစကား မှန်၏။ လောယာကတ အဓိပ္ပာယ်ကိုမျှ နားမလည်နိုင် ရှာသော ဘုရားဖြူ အရှင်ရာဇိန္ဒမှာ ၎င်း၏ အကွဲအပြားတို့ကို အဘယ်မှာ နားမလည် ရှာတော့အံ့နည်း။ သမယန္တရ အရိုင်းတုံးကြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

အမှားပေါင်း အဆီထုတ်

ယခုအခါ လောကာယတာ ဒိဝိနိစ္ဆယ ဆရာ၏ ပါဠိအနက် သရုပ်သကန် အဓိပ္ပာယ် သဘောများ၌ မှားယွင်းပုံ အကျဉ်းမျှ ပြုပြီး၍ ၎င်းယူဆချက် အကျိုးအပြစ်များကို စိစစ် ပြဆိုအပ်၏။ ၎င်းလောကာယတာဒိဋ္ဌိ ဟူသမျှကိုပင် လောကာယတ ခေါ် ဗုဒ္ဓဘာသာတို့ စက်ဆုပ်အပ်သော ကျမ်းဟု ဆုံးဖြတ်ထား၏။ ၎င်းအတိုင်း မှန်ခဲ့လျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာ အတွက် များစွာ နှစ်နာဖွယ် ဖြစ်၏။ ထိုဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အမျိုးသားတို့၏ အကျိုးစီးပွားလည်း တစုံတရာ ရဖွယ်မရှိ၊ ထိုစကားကို ထင်ရှား စေဦးအံ့။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်များ ဘာသာခြား မသင်နိုင်ခဲ့၍ မသင်ကြလျှင် နိုင်ငံခြား၌ ဗုဒ္ဓဘာသာတရား ပြန့်ပွားနိုင်ဖွယ် မရှိလေ။

ဘာသာခြား အယူကွဲများကိုလည်း ဖျက်ဆီး နှိမ်းချိုးနိုင်ခွင့် စသည် မဖြစ်လေရာ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်များ ဗဟုသုတ ချို့တဲ့သဖြင့် လောက၌ ရိုသေစရာ ကင်းမဲ့သူတို့သာ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ထိုသို့သော ရဟန်းတို့သည် မိမိတို့ ဘာသာစကား ကြီးပွားရေး စသော အမျိုးသားတို့ အကျိုးဖြစ် ကိစ္စများကိုလည်း ပြုလုပ်နိုင်စရာ မရှိကုန်ရာ၊ ယင်းကဲ့သို့ မိမိ ဘာသာတရားနှင့် ဘာသာဝင်များမှာပင် အကျိုးထင်ရှား ဆုတ်ယုတ်ခဲ့လျှင် ၎င်းဗုဒ္ဓဘာသာ တရားအတွက် ကပ္ပိသား အပေါင်း၏ အကျိုး ဖြစ်နိုင်ခွင့်မှာလည်း မျှော်လင့်စရာ ကင်းမဲ့လေရာ၏။

ထို့ပြင် ၎င်းကျမ်း၌ ဝိနည်းဆိုင်ရာ သုတ္တန် ဆိုင်ရာ သီးသန့် မခွဲခြားဘဲ အတတ်မျိုး ဟူသမျှကိုပင် တိရစ္ဆာန် ဝိဇ္ဇာဟု သိမ်းသွင်း ကောက်ယူ၍ ရဟန်းတော်များ မသိအပ်သည်ချည်း ဆုံးဖြတ် ထားရှိလေသည်။ ထိုအတိုင်းသာ ဖြစ်ခဲ့လျှင် ယခုခေတ်ကဲ့သို့ အသက် ၂၀ အရွယ်၌သာ ရဟန်း ပြုကြသော ခေတ်၌ ရဟန်း ဖြစ်ဖူးသူများမှာ ပိဋကမူ တပါး အခြား တတ်သင့်တတ်ရာ အနုဝဇ္ဇသိပ္ပံကို သင်နိုင်ခွင့် မရှိသဖြင့် အထူးစား အပိန်းစား လောကဉာဏ် ခေါင်းပါးသော ရဟန်းတို့ချည်း ဖြစ်ကြရာ၏။ ထိုကဲ့သို့ လောကီ ဗဟုသုတမှ ကင်းမဲ့သော ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတို့မှာ ပညာ အတတ်ဖြင့် ရအပ်သော ကျက်သရေ တစုံတရာကို ရရှိရန် မဟုတ်ကြကုန်ရာ။

ထို့ပြင် ထိုကျမ်းဆရာက မဂဘာသာကို ဆောင်ရွက် စောင့်ရှောက်ရမည်ဟု ဆိုထား၏။ ဤစကားအရ မဂဘာသာကို ဆောင်ရွက်ရန် ဘုရား အလိုမဟုတ်။ စင်စစ်အားဖြင့် ဒေသသုံး ဘာသာ အဖြစ်မှ ကွယ်ပ တိမ်ကောနေသော မဂဘာသာကို ဆောင်ရွက် နေစေကာ တစုံတရာ အကျိုးဖြစ်ဖွယ် မရှိ။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော် ဖြစ်သည့် အတိုင်း ဘုရားစကားတော် ပိဋကသာ ဆောင်ရန် ဖြစ်ပေ၏။ မည်သို့ဖြစ်စေ ပိဋကနှင့် မဂဘာသာကို သေချာအောင် မခွဲတတ်သော အပြစ်သာ ပိုမို ကြီးလေးတော့၏။ ထိုသို့ ပိဋကနှင့် မဂဘာသာကိုမျှ မကွဲပြားသူက ကျမ်းပြုသော ဆုံးဖြတ်သောဟု စကားကြီး စကားကျယ် ပြောဆိုရန်ပင် မရှိတော့ချေ။

ဘုရား စကားတော်ကို မြန်မာ အင်္ဂလိပ် စသော ဘာသာခြားများနှင့် ပြန်ဆို ရေးသားရန် မသင့်ဟု ထိုကျမ်းဆရာက ဆို၏။ ထိုအတိုင်း မှန်ခဲ့လျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ကြီးပွားခွင့်မှာ အလျင်း မဖြစ်တော့ရာ၊ ရှေးရှေး အခါမှ စ၍ သီးဟိုဠ် မြန်မာဘာသာများနှင့် ပြန်ဆို ရေးသား ခဲ့ကြ၍ ယခုခေတ်တွင်လည်း ထိုသို့ပင် ပြုလုပ်လျက် ရှိကြသူ များစွာတို့လည်း အပြစ် ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ အပြစ်သာမန် မဟုတ်။ ဘာသာခြားနှင့် ပြန်မည်ဟု ကြံစည်ကာမျှနှင့်ပင် ဘုရား အဆူဆူ ဖြေချွတ် မရသော သံသရာ သစ်ငုတ် ဖြစ်ရမည်ဟုပင် ဆိုထား၏။ ဤအတိုင်း မှန်ခဲ့လျှင် ရှေးရှေးက သူတော်ကောင်း အလုပ်ဟု သမုတ်၍ ထိုထို ဇာတ်နိပါတ် စသည်ကို မိမိတို့ ဘာသာနှင့် ပြန်လည် ရေးသားကြသော မြန်မာ ဦးကိုင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးများ အားလုံးပင် ငရဲသစ်ငုတ်တို့သာ ဖြစ်ကုန်ရာပြီ။

ဘုရားဟော ပိဋကတော်၏ ပုဒ်ပါဠိ မှန်ကန်အောင် ပြင်ဆင်ရေးမှာ သက္ကတဘာသာနှင့် စပ်ကြောင်း ပညာရှိတိုင်း သိကြ၏။ သို့ရာတွင် အရှင်ရာဇိန္ဒက သက္ကတ အားကိုးနှင့် ပြင်ရန်ကို အပြစ်ဆို၍ ထား၏။ ဤအတိုင်း ဖြစ်လျှင်၊ ပိဋကသော်၏ ကျန ကောင်းမွန်ရေး ပျက်ကွက်ခြင်း ဖြစ်ရာသည်မှာ ရှိစေဦး။ သက္ကတဘာသာ ဗျာကရုဏ်ကျမ်းကို အမှီပြု၍ သုတ်ဝတ္ထိ စသည် ထားရှိ စီရင် ရေးသားခဲ့ကြသော ကစွာယန ဆရာ စသည်တို့မှာ အပြစ်များစွာ ဖြစ်ကုန်၏။ 'ပရသမညာ ပယောဂေ' ဟူသော သုတ်အရ၊ သက္ကတ ကျမ်းလာ အမည်များကိုလည်း

ယူရမည်ဟု ဆိုခဲ့သော ကစွည်း ဆရာတော်သည် သူတကာကိုလည်း တိုက်တွန်း မိပြန်သော မဟာပါပတရတမ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်လေရာ၏။

ထို့ပြင် ထိုထို ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာကျမ်း အစားစားကို ယိုးဒယားမှ၊ သီဟိုဠ်မှ၊ လန်ဒန်မှ အမျိုးမျိုးနှင့် ကြည့်ရှု တိုက်ဆိုင် ပြင်ဆင်ပြီးလျှင် မိမိ ဉာဏ်မပိုင်၍ မဆုံးဖြတ်နိုင်ရာ၌ အောက်ခြေမှ မူကွဲ ပါဠိပုဒ်ကို ပြထားလျက် စာပြင် ဆရာတို့ ပြင်ဆင်ကြချက်မှာ များစွာ ကောင်းမွန်ပေသည်။ ပါဠိ မှန်ကန်အောင် အပင်ပန်း ခံကြပါပေသည်ဟု ချီးကျူးရမည့် အစား မိမိတို့ အယူဝါဒ မှားယွင်းအောင် နည်းညွှန် လမ်းပြရာ ကျသည်ဟု အပြစ်တင် ဆိုလေသည်။ ဤအတိုင်းသာ ဖြစ်နိုင်ခဲ့လျှင်၊ ဘုရားဖြူ အရှင်ရာဇိန္ဒ ရန်ကုန်သို့ ကြွရောက် စာချခြင်းသည် အောက်က ရဟန်းများ စာပေ ပိဋက မတတ်ပလေဟု ပြောဆို ကဲ့ရဲ့ပရာ ကျသောကြောင့် အပြစ်ကြီးစွာ ရရှိလေရာ၏။

ကဗျာဗန္ဓ ဖွဲ့ကုံးရေးနှင့် စပ်၍လည်း အလွန် ကဗျာတတ်ဟု ထင်ရှားခဲ့၍ အများ လေးမူရာ ဖြစ်ခဲ့သော အရှင် မဟာသီလဝံသ၊ အရှင် မဟာရဋ္ဌသရ စသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဂုဏ်မှ စ၍ အားလုံး ကဗျာ ပညာရှိများ၏ အပြစ်ကို ဆိုထား၏။ ၎င်းဆိုတိုင်း ဖြစ်ခဲ့လျှင် ထိုအရှင်တို့ အလားတူပင် ကဗျာ တတ်ကျွမ်း ဖွဲ့ကုံးတော်မူ ခဲ့ကြသော ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓ၊ ဆီးဘန်းနီ ဆရာတော်၊ သင်္ဂဇာ ဆရာတော်၊ အုတ်ဖို ဆရာတော်၊ မန်လည် ဆရာတော်၊ လယ်တီ ဆရာတော် စသော များစွာသော ကျမ်းဂန်တတ် ဆရာတော်တို့လည်း သာခြင်းသည် တို့ချည်း ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ အရှင် သာရိပုတ္တရာ စသော အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝကများနှင့် တကွ ဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်ပင်လည်း သာခြင်းသည် ဖြစ်ကြရာ၏။ ထိုသို့အားဖြင့် ဗုဒ္ဓသာသနာ၌ အရှင်ရာဇိန္ဒ တယောက်သာ ဝေါက်တောက်တောက် လူမှုမှန်ကြီး ဖြစ်လေ၏။

၎င်းဘုရားဖြူ အရှင်ရာဇိန္ဒက သာသနာပြုနည်းဟု ညွှန်ပြထားလေသည်မှာ 'ယခုအခါ နိုင်ငံခြားသားများကို သာသနာပြုရန် မင်းအာဏာလည်း မရှိ တန်ခိုး အဘိညာဉ်ရ ရဟန္တာလည်း မရှိသောကြောင့် ခဲယဉ်း၏' ဟူလေ၏။ အံ့ဖွယ် ကောင်းလှသော သာသနာပြုနည်းကြီးမှာ ထင်စွာပင် ဖြစ်၍ အပြစ်ပြ ဆိုနေရန် မရှိ။ မင်းအာဏာနှင့် သာသနာ ပြုရသည်ဟု ထင်မှတ် ပြောဆိုရလောက်အောင် အောက်ကျ၊ နောက်ကျ မင်းအာဏာကို ချီးကျူးရသော ဆန္ဒ၊ ဟိန်၊ တရ တမ ကိုသာ ကျကျနန စဉ်းစား၍ ဖွားလာသော ဇာတိကိုသာ အပြစ်တင် ဆိုဖွယ် ဖြစ်တော့၏။ ရဟန္တာ၏ တန်ခိုးကို အားထားသဖြင့်လည်း ဓမ္မ သတ္တိကို မယုံကြည်ကြောင်း သိရသောကြောင့် ချိန်ဆ တွေးတောတတ်သူ ပညာရှိကြီးများ ကြားမည်ကိုသာ ရှက်ဖွယ် ကောင်းလေ၏။

ယင်းသို့ ကျွန်ုပ်တို့ ထုတ်ပြခဲ့သော အချက် အပြစ်များကို ကြည့်ရှုက ဗုဒ္ဓသာသနာ၏ ကြီးပွားခြင်း၊ မြန်မာ အမျိုးသားတို့ ကြီးပွားခြင်း အမျိုးသား ကြီးပွားရေးကို လိုလားကြသူ မြန်မာဟူ သမျှနှင့် တကွ ရှိရှိသမျှသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များမှာ အားပျက် ဝမ်းနည်း အားခဲမကျေ ရှိကြပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်အားဖြင့် ဤအခါတိုင် ရောက်အောင် ဤမျှလောက် အမျိုး - ဘာသာ - သာသနာ၏ စီးပွားမဲ့ကို ဖြစ်စေတတ်သော စာပေ တစောင်တဖွဲ့ကိုမျှ မတွေ့ရဘူးပေ။ ထိုကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ ဆဋ္ဌမခန်း၌ အကျိုးအပြစ် ကောက်စစ် ပြဆိုလတ္တံ့ အတိုင်း ကျနစွာ ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်ကြ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် တကွ အမျိုးဘာသာ၏ ကြီးပွားရေး အတွက် အချက်သိ - အဝါးဝ ကျန လည်ပတ်ကြ ကုန်စေသတည်း။

သံဝေဂလေးချိုး

သံဝေဂ ယူကြဖို့ လူထိုထို။ အသိဉာဏ် မြော်မြင်ကင်းချေက၊ သင်းခက်ဆုံးကို။ မသိမှာ၊ မရှိတာ ပိုမိုခက်သည်ဟု၊ စဉ်အဆက်ရေးဟောင်းဆို၊ သူအိုတို့မြွက်အကျိုး။ လူတိုင်း လူကိုယ်ဉာဏ် မူမမှန်ကြလျှင်ဖြင့်၊ သူများထံ ဉာဏ်ခိုမှီးလို့၊ အကူအညီယူရန် သင်တာကြောင့်၊ အခွင့်တော် ဉာဏ်ကူ ပေးပါက၊ အရေးအရာတင်လို့၊ ကြည့် - အရွှင်ထောက်ချိန်သင့်ပါရဲ့၊ မာန်ဝင်ကာ ငါတဂုဏ်၊ ဘာ မဖြုန် တမာနငယ်နှင့်၊ ဘုရားဖြူ ရာဇိန္ဒမှာတော့၊ ထောင်ထဟန် ငါပင်ဟူ၍၊ ကာလညူသူ မမှုချေလို့၊ သူကျိုးဗလာ ကိုယ်မှာကျိုးမဲ့၊ ကိုယ်ကိုးတဲ့ သာသနာမှာလဲ ယူစရာ အကျိုးမရ၊ မြန်မာကောင်းကျိုး ကိုးစာရန် ချည်းနှီးလာ၊ မြန်ဘာသာ အမှီပျက်၊ တက်တက်စဉ် သဒ္ဓါလံ၊ ကိုယ့်ယူသီး ကိုယ့်ယူဟန်ကြောင့်၊ ဘာမကျန် အကုန်လွဲပါပကော၊ အဲသလို ကိုယ်မဖြစ်စေဖို့၊ နေညွှန်ရှင်အဆွေ စစ်ဟာက၊ အချစ် သဒ္ဓါဟုန်နှင့်၊ စာ အစုန်အဆန် ပြုတာပေါ့၊ ယခုမူ ကိုယ်ကကျူးလေ၍၊ ကိုယ့်လုံရှင် ကိုယ့်ကိုစုရတယ်၊ ရူးဗိုလ်ရယ်၊ နတ်လို့ ရဘူး။

အမှိုက်မှ အမြိုက်ထုတ်ပုံ

ယင်းသို့အားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ ထုတ်ဆို ပြညွှန်ခဲ့သော စကားစုမှာ အရှင် ရာဇိန္ဒ၏ ချွတ်ချော် မှားယွင်းချက်များ ဖြစ်၍၊ ၎င်းအား မနှစ်သက်နိုင်စေကာ၊ အကြောင်းအလိုက် အကျိုး ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် စင်စစ် ကျခံထိုက်သည်သာ

ဖြစ်လေ၏။ သို့သော် အရှင် ရာဇိန္ဒက ဝမ်းသာဖွယ် ရှိသင့်သည်မှာ မိမိအလား အများ သူငါတို့ မမှားမိရန် အခြေမရှိဘဲ မိမိ လုပ်မှားမိသဖြင့် အပြစ်များ ထွက်ပေါ်ရသကဲ့သို့၊ မဖြစ်ကြစေရန် မိမိအလား မှားယွင်းမည့် သူတို့အား သတိ ပေးရာခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

ထို့ကြောင့် သာသနာတော်၌ ဝိနည်း ပညတ်များစွာ ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း အကျိုးကို ဖြစ်စေလျက် အပြစ်ကို လွန်ကျူးသော အရှင်ဒါယိအား ပညာရှင်များ ကျေးဇူး တင်ကြသကဲ့သို့၊ ထိုအတူ နောက်သားနောက်လာ ပညာရှိ အတုများစွာတို့အား မိမိကဲ့သို့ မမှားမိရန် တရားဥပဒေကိုဖြစ်စေ၍၊ အပြစ်များစွာကို ကျခံဖြစ်ပေါ်စေသော အရှင်ရာဇိန္ဒ အားလည်း ဧရာမဒုက္ခအမှုကို ပြုလုပ်ပေသည် တကားဟု အများ ပညာရှိတို့ နှစ်သက် နိုင်စေကုန်သတည်း။

ကျွန်ုပ်တို့အတွက် သက်သက် ဆိုရသည်ကား ဘာသန္တရ သင်ခြင်းမှာ အမျိုးဘာသာ သာသနာ ကြီးပွားကြောင်း ဖြစ်ပုံကို အများ သိရှိစေရန် တာဝန် ရှိစေကာ အခြား အလုပ်များစွာ ရှုပ်ရှက်သောကြောင့် မရေးသားရ ရှိနေသည်ကို ထိုမျှလောက် မိမိမှာ အပြစ်အနာ ကျခံ၍ ရေးသားရန် တိုက်တွန်းပေးသည့် အတွက် ဤဘာသန္တရ လမ်းညွှန် ဖြစ်ပေါ်ရသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့မှာလည်း ဥက္ကဋ္ဌ မဟာကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်ပွား အများ သူငါမှာလည်း ဤစာအုပ် ဖြစ်ပေါ်ရန် လှူဒါန်းခြင်း ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ ကုသိုလ် စသည် ဖြစ်ပေါ် စေသောကြောင့် ဧရာမ ကျေးဇူးရှင်ကြီး ပေစွာတကားဟု၊ အရှင်ရာဇိန္ဒအား ကျေးဇူးတင်သည့် အပြင်၊ ထိုသို့သော အရှင်ကို ပင့်တင် ကိုးကွယ်ထားကြသော ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ တိုင်အောင်ပင် ကျေးဇူး တွေ့မြင် ရှိပေတည်း။

စိတ်သဘောထား

ကျွန်ုပ်တို့သည် အရှင်ရာဇိန္ဒ စကား၌ အကျိုး အပြစ်ကို စိစစ် ထောက်ပြရန် ရှေးဦးစွာ ၎င်း၏ သဘောထား အဇ္ဈတ္တ ဓာတ်ခံကို ၎င်းဆိုမြွက်ချက် နှုတ်သံဖြင့် ခြေရာခံ အစဉ်လျှောက်၍ ထောက်လှမ်း သိရှိ သင့်ကုန်၏။ အရှင် ရာဇိန္ဒ၏ စာအုပ် (၂၂) ၌ ...

(က) သာသနာ နှစ်တရာ ကျော်လောက်က စတင် ကွဲပြားလာသော ဓမ္မဝါဒီ မူလသံဝိတိဂိုဏ်း တောင်ပိုင်းသာသနာ၊ အဓမ္မ ဝါဒီမဟာသံဝိတိဂိုဏ်း မြောက်ပိုင်းသာသနာ၊ ၎င်းသာသနာ ၂ ရပ်ကို ရောစပ် ယှဉ်တွဲခြင်းမှာ ဖြစ်နိုင်ဖို့ရန် အကြောင်းမရှိချေ။ (ခ) အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား၊ ရဟန္တာ အရှင်မြတ်များ ထင်ရှား ရှိတော်မူစဉ်က ဟောပြော ချေချွတ်လို့ မရသဖြင့် လျစ်လျူ ရှုတော်မူရသောကြောင့်တည်း။ (ဂ) ယခု အခါမှ နိုင်ငံခြား သွားရောက်သူတို့ ကရုဏာကလေးများနှင့် ချေချွတ် ဟောပြောသဖြင့် တရားမှန်သို့ လိုက်ပါဖို့ရန် ဝေးစွာ (ဃ) ဥပမာ ဆိုသော် ကြာမြင့်စွာ ထုံထားအပ်သော မစင်အိုးနှင့် မစင်တွင်းကို မစင်နဲ့ ကင်းအောင် ဆေးကြော သုတ်သင်ဖို့ရန် ခဲယဉ်လိမ့်မည် အပြင် မီးသွေးခဲကို ဖြူအောင် ဆေးလျော်သော သူနှင့်ပင် အလားတူ ဖြစ်ချေမည်။

ဤစကား တခု ရှိ၏။

၎င်းစကားတွင် ပထမ (က) (ခ) အမှတ်ရှိ စကားများဖြင့် အရှင်ရာဇိန္ဒ စိတ်ထားမှာ ကွဲပြားသူတို့အား စေ့စပ်လိုခြင်း မရှိဘဲ ထိုသို့ စေ့စပ်ခြင်း၌ အာလယပြတ် ဖြစ်ကြောင်း သိရ၏။ ဤသို့သော မိမိ ဝါဒကို (ဃ) အမှတ် စကားရပ်ဖြင့် ဖော်ပြ၏။ (ဂ) အမှတ်ဖြင့် စေ့စပ်လိုသူတို့ အပြစ်ကို ပြ၏။ ထို့ကြောင့် အရှင်ရာဇိန္ဒမှာ 'ဘိန္နာနံသန္နောတာ' ဟူသော ပညာရှိ အစား ဘုရား အစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့ ဂုဏ်မရှိကြောင်း သိရမည်။ ဤကဲ့သို့ ကွဲပြားသူကို မစေ့စပ်လိုလျှင် ထိုသို့သော သူ၏ အလုပ်မှာ အများကောင်းကျိုး မဟုတ်၊ ကိုယ်ကောင်းရေး သက်သက်မျှ တဝမ်းဝါ တခါးမျှ ရသာတိုင်း ချိုင်မည့် အရည်အစား ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား၏။

စေ့စပ်သူတို့ အပြစ်ကို ပြရာ (ဂ) အမှတ်စကားမှာ ကျွန်ုပ်တို့ဟူသော အရှင် အာဒိစ္စဝံသအား တိုက်ရိုက် ပေးလိုက်သော အဆုံးအမ ဖြစ်၏။ ထိုအရှင် ရာဇိန္ဒ၏ အဆုံးအမကို ယူ၍ ကြည်ဖြူစွာ စဉ်းစားပေအံ့။ ၎င်း၌ 'ကရုဏာကလေးများ' ဟူသော ကဲ့ရဲ့စကား အရ ဘုရားရှင်၏ မဟာ ကရုဏာကို ထောက်၍ ဆိုသောကြောင့် ကဲ့ရဲ့ရာ မကျ၊ စင်စစ်ကား ကျွန်ုပ်မှာ စေ့စပ်လိုသော အာသီသမျှ မဟုတ်၊ ကရုဏာ အခြေကိုပင် ရောက်ရှိကြောင်း ဆို၏။ ၎င်းမှာ သေးငယ်သည်ပင် ဆိုရစေကာ၊ ကွဲပြား သူတို့ကို စေ့စပ်လိုသည့် သူကောင်းတို့ အလိုကို ပြသောကြောင့် ချီးမွမ်း အပ်လှပေပြီ၊ အရှင် ရာဇိန္ဒကမူ ထိုသို့သော ကရုဏာကလေးများနှင့် ချေချွတ် မရဟု အယူရှိ၏။

မည်မျှ ကြီးကျယ်သော ကရုဏာချိန်ရှိမှ၊ မည်သို့သော တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်မည်ဟု အပိုင်းအခြားရှိလျက် ပြုခွင့်ကို လစ်လပ်စေရမည့် သူကောင်း ထုံးတမ်း မရှိ၊ အခွင့်ရောက်သော စေ့စပ်ဖွယ်ကို စေ့စပ်ရန် တာဝန်သာ ရှိလေသည်။ စေ့စပ်၍ ရ မရ၊ ထမြောက်၊ မထမြောက်မှာ ပြုလုပ်သော ကိစ္စ ဆုံးမှသာ ပိုင်းခြားနိုင်မည်။ ထမြောက် မထမြောက်မှာလည်း ကျွန်ုပ်တို့ တာဝမဟုတ်၊ ပြုလုပ်ဖွယ်ကို ပြုလုပ်ရန်သာ ကျွန်ုပ်တို့ တာဝန်ဖြစ်၏။ အရှင် ရာဇိန္ဒက တရားမှန် လိုက်ပါဖို့ရန် ဝေးစွာ ဆို၏။ ဘယ်ညာဏ်ချိန်များနှင့် ချိန်စက်တော်မူ ပါလေသနည်းဟု စုံစမ်းသော် ... (ခ) အမှတ်စကားအရ ရဟန္တာများ လျစ်လျူရှုကြောင်း အထောက်တွေ့၏။

'ရဟန္တာများ လျစ်လျူရှုသည်' ဆိုရာ၌၊ ထိုစဉ်က ရဟန္တာများ စပ်ဆက်မရ၊ လျစ်လျူရှုကြကြောင်း စာဆို မဟုတ်၊ အရှင် ရာဇိန္ဒ၏ ဘာသာမျှနှင့် မှန်းဆ လိုသောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ ယုံကြည်ရန် ခဲယဉ်းကုန်၏။ အကယ်၍ လျစ်လျူရှုသည်ပင် ဆိုစေ၊ ထိုစဉ်ကာလ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သူတို့ အတွက်သာ ခေတ်ကို ထောက်ဆ လျစ်လျူရှုသည်ဟု ယူရမည်။ နောက်နောင် ပေါ်လာသမျှ ထိုဂိုဏ်းသား ထိုအရပ်သားတို့မှာ ဘုရားတိုင်း လျစ်လျူရှုရမည်။ ဘုရားသား သံဃာတော်တိုင်း လျစ်လျူ ရှုရမည်ဟု ထာဝရ သပိတ်မှောက်ကိန်းမျိုး မယူဆထိုက်ချေ။ ထို့ကြောင့် ထိုကဲ့သို့ ကာလကို လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို လည်းကောင်း အချိန်အဆ မထားဘဲ 'ချေချွတ် ဟောပြောသဖြင့် တရားမှန်သို့ လိုက်ပါရန် ဝေးစွာ' ဟု သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရှင် ဘုရားမှ သန္နိဋ္ဌာန် မချသင့်ချက်ကို အရှင် ရာဇိန္ဒက ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်ခြင်းမှာ ဘုရားဖြူ ဟူသော အမည်ကို အမှီရ၍ ဆိုဖွယ်ရ၏။

ဘုရားရှင်သည် ဆွေတော် မျိုးတော် အများမှာ ဝိဇ္ဇဉူဘ ဘေးကြောင့် မုချ ပျက်ပြားကြမည်ကို သိတော်မူ လျက်လည်း လောကဝတ်တရားနှင့် ကရုဏာသဘောသွားကို ပြသောအားဖြင့် (၃) ကြိမ်တိုင် တားမြစ်ကြောင့်ကြတော် မူခဲ့ဘူးပြီ။ ဤသို့သော ထုံးအရ စေ့စပ်ရန် ကြံစည်သော ကျွန်ုပ်အား အရှင် ရာဇိန္ဒက နံနာ ပိပြားစွာ ဆုံးမ လိုသဖြင့် မစင်အိုးဆေးသမား မစင်တွင်းသုတ်သင်သမား မီးသွေး ဖွတ်လျှော်သမား ဖြစ်ကြောင်း ဥပမာ ပြတော်မူလေသည်။ ထိုအမြစ်များကိုလည်း အရှင် ရာဇိန္ဒ အလိုနှင့် မကိုက်သဖြင့် ကျွန်ုပ်မှာ ကျခံ ထိုက်ပါပေသည်။ ထိုသို့ ဆုံးမသော အရှင်ရာဇိန္ဒ၏ သဘောထား အခြေအနေ ပင်ထွက်မှာ အောက်ပါ အတိုင်း စစ်ချက် ထွက်လေသည်။

ဘုရားဖြူ ဆရာတော် (ခေါ်) အရှင်ရာဇိန္ဒသည် ကွဲပြား နေသူတို့ကိုပင် စေ့စပ်တတ်သော အလေ့မရှိ၊ မြဲစွဲသော ရန်သူ သဘောထားလျက် မဆက်ဆံ၊ ကောင်းသူ တဦး ပြုလုပ် ကိုယ်ကျိုးယုတ် မခံနိုင်သူ ဖြစ်၏။ မိမိ ပါဝင်လျက် ရှိသော မိမိ အမျိုးသားတို့၏ ကောင်းကျိုးကို ဆောင်စွမ်းနိုင်မည့် ကာလသမယ သမယန္တရ ကျွမ်းကျင်၍ ဒေသန္တရ ဗဟုသုတ ရှိသူ အမျိုးသားတို့အား ချီးမြှောက် အားပေးရမည် အစား စွမ်းအားရှိသမျှ နှိမ်နင်း ချိုးဖဲ့တတ်သော အလေ့ဆိုး ရှိ၏။ ထို့ပြင် မိမိ စိတ်ထင်သမျှ အကျိုးအကြောင်း မထောက်ဆ တဖက်လှ ဉာဏ်မြင်ဖြင့် အတွင်ပြောအား ရှိသမျှ အချိန်ပမာဏ မဲ့သော စကားကိုလည်း တရားလွတ် သုံးစွဲလေ့ ရှိ၏။ ထိုသို့အားဖြင့် မြွက်ကြားပုံ နှုတ်အထောက်အရ ရုပ်ကောက်ဘောမိ အဟောရှိတိုင်း ရရန် ဖြောင့်ချက် ပေးမိသည့် အခြေတိုင် ရိုးသားတော်မူသော အရှင် ရာဇိန္ဒအား ကျွန်ုပ်များစွာ ကျေးဇူးတင်ပါ၏။

လောကာယတနှင့် ဘာသန္တရ

လောကာယတ ကထာကျမ်းစာကို သင်ကြားလိုသူ ပါပ ဘိက္ခုတို့ အမြွက်မထောင်နိုင် စိမ့်သောငှာ စိစစ်တော်မူ ခဲ့သည်ဟု မှတ်ရာ၏။ ယခုအခါ ဘာသန္တရများကို သင်ကြား လိုကြရာ၌ မြတ်စွာ ဘုရားထံ ရဟန်းများ လျှောက်ထား ဝန်ခံချက် အတိုင်း သာသနာ ကြီးပွားကြောင်း မဟုတ်သည်ကို မုချ တိုက်ရိုက် သိသာလှ၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား သုတ်အဘိဓမ္မာ ဝိနည်းမှ တပါး အခြား ဘာသန္တရ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ သုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်းသည်သာလျှင် သာသနာ ကြီးပွားကြောင်းဟု သိအပ်ပါ၏။ (၅၂) ဟု အရှင်ရာဇိန္ဒ ဆိုချက်၌ စိစစ် ပြဆိုအပ်၏။

ထိုစကားမှာ 'နဘိက္ခဝေ ဘောကာယတဝါစေ တဗ္ဗံ' ဟူသော ပါဠိတော်လာ လောကာယတ သင်ယူခြင်း ဖြစ်ပုံကို ပြချက်တွင် 'လောကာယတ' ဟူသည် ကျမ်းပင်တည်းဟု၊ ထင်ရှား ဖော်ပြသော 'လောကာယတ ကျမ်းကို သင်ကြားလိုသူဟု ဆိုထားပြီး ဖြစ်လျက် ဘာသန္တရများကို သင်ကြားလိုကြရာ၌' စသည်ဖြင့် ခုတ်ရာတပါး ရှုရာ တခြားမှာ ဆိုချက်ထားလေသည်။ ထိုစကားဖြင့် အရှင် ရာဇိန္ဒသည် ကျမ်းစာနှင့် ဘာသာစကား ဤ ၂ မျိုးကို သရုပ်၊ သကန်၊ ခြားနား မသိကြောင်း ထင်ရှား၏။ ယင်းသို့ ဖြစ်ကလည်း ၎င်းဆုံးဖြတ်ချက်မှာ အမှန်အကန် ကျရန် မြော်လင့်ဖွယ် မရှိချေ။

ဝိဇ္ဇကမှ သာသနာ ကြီးပွားကြောင်း

ထို့ပြင် ၎င်းစကား နောက်ပိုင်း၌ သုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်းသာလျှင် သာသနာ ကြီးပွားကြောင်းဟု တထစ်ချ မိန့်ဆိုထားပြန်၏။ ဤကဲ့သို့ ပြောင်းလွှဲ မရစကောင်းသော ဇကန္တ စကားမျိုးကို အတော်အတန် ရိုးကာမျှနှင့် မဆို သြဘာ ပေးရအောင် ရိုးသူများသာ ဆိုတတ်၏။ စစ်စစ် မှတ်ရန်မှာ သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာသည် သာသနာ ကြီးပွားကြောင်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ၎င်းသာ ကြီးပွားကြောင်းဟု တထစ်ချကာ မဆိုသင့်ချေ။ ထင်ရှားလှပေ၏။ သုတ်၊ ဝိနည်း အဘိဓမ္မာကိုသာ သာသနာ ကြီးပွားကြောင်း ဟူ၍ သဒ္ဓါ၊ ဗျာကရဏ်၊ အဘိဓာန် စသော ဘာသာကျမ်းကို သာသနာ ကြီးပွားကြောင်း မဟုတ်ဟု မဆိုရ။

၎င်းဘာသာ ကျမ်းများကို မသင်လျှင် သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာက သာသနာ ကြီးပွားရေး မပြီးစေနိုင်ကြောင်း စဉ်းစားဉာဏ် ရှိရာ၏။ ဤအတူ သုတ် ဝိနည်း အဘိဓမ္မာမှ တပါးသော ဘာသာခြားများလည်း သာသနာ ကြီးပွားကြောင်း အထိုက်အလိုက် ဖြစ်၏။ ထင်ရှားသိရန် ယခုအခါ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ တတ်သူ တယောက်ကို အင်္ဂလိပ်များ အတွင်း၌ တရားဟောစေလျှင် သာသနာ၌ ကြည်ညို သက်ဝင်လာသူ ထင်ရှား တွေ့လိမ့်မည်။ မြန်မာပြည် ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်ရန် သာသနာ ပြုခဲ့သော အရှင် သောဏဥတ္တရ မထေရ်များလည်း သုတ်ဝိနည်း အဘိဓမ္မာကို တခါတည်း ချပို့ခဲ့သည် မဟုတ် ဤအရပ်သားများအား ဤပြည်က ဘာသာနှင့်ပင် သာသနာ ပြုစုခဲ့ကြပြီ။

အရာအခွင့် အလိုက် သာသနာ ကြီးပွားကျောင်းကို အမျိုးမျိုးကို သိရမည်။ ဆွမ်း သင်္ကန်း ကျောင်းဆေး ပစ္စည်း လေးပါးသည် သာသနာ ကြီးပွားကြောင်းပင် ဖြစ်၏။ အကြောင်းကား ၎င်းတို့ မရှိက သုတ်ဝိနည်း အဘိဓမ္မာကို မသင်ယူ နိုင်ပေရာ၊ ဘာသာခြားများလည်း ထိုအတူပင် ထင်ရှား မျက်မြင်မှာ ယခုအခါ ခရစ်ယာန်များက မြန်မာများကို ဖြားယောင်း ဆွဲယူ နေကြသည်မှာ မိမိတို့ ဘာသာမှ တပါး မြန်မာဘာသာခြားကို သင်ယူ တတ်မြောက်သည့် ကျေးဇူးပေးတည်းဟု မှတ်ရာ၏။ (ဘာသန္တရ နားမလည်သူ ဟူသမျှ ဤနည်းချည်း မျက်စိလည် တတ်သည်ဟု မှတ်ရာ၏။)

လောကာယတိကနှင့် အင်္ဂလိပ်ဝါဒီ

'ဤလောကာယတိက ပုဏ္ဏားကို ထောက်သဖြင့် အင်္ဂလိပ်စာ သင်သောသူသည် အင်္ဂလိပ်စာ အလိုက် အင်္ဂလိပ် ဝါဒီလဒ္ဓိ ရှိမည်ကို သိရာ၏' (၇၅) ဟူသော စကားမှာ အရှင်ရာဇိန္ဒ ဆိုချက် ဖြစ်၏။ ၎င်း၏ ဆိုရင်းမှာ 'လောကာယတေ နိယုတ္တော' ဟူသော ဝိဂြိုဟ်အရ နိယုတ္တ အနက်ကို ကြည့်ရှု သင်ကြား လေ့ကျင့်ခြင်း အနက်ယူလျက် အင်္ဂလိပ်စာ သင်သူများလည်း နည်းတူ ပြုလေသည်။ ဤအရာကား ထိုအရှင်၏ ဉာဏ်တော် ရိုးဆန်းဖြစ်ကြောင်း သိရန် ဖော်ပြချက် ပေတည်း။ ရိုးဆန်းဖြစ်သော အရှင်ရာဇိန္ဒ၏ ဉာဏ်ပဋိဘာန် အရ နိယုတ္တလက်ဆန်း အနက်မှာ ကမ်းတက် လွန်းကြောင်းကို 'ရာဇာနိက္ကန္တော' ဟူသော ဗျူဟာနှင့် အရှင်မြတ် ကိုယ်တော် ကိုက်၊ မကိုက် ဉာဏ်နှိုက်၍ ကြည့်တော်မူ။

အကြောင်းမှာ လောကာယတိက ဟူသည် လောကာယတ အယူ ရှိသူကိုသာ ဆို၏။ ၎င်းလောကာယတက သဒ္ဓါကို ထောက်၍ အင်္ဂလိပ်စာ သင်သူများကို အတူပြုလုပ် ဉာဏ်တော် ရိုးဆန်းပြုခြင်းမှာ ယဝ်ဘန်းကို လွန်၍ သပိတ်တန်း လျှောက်တော်မူ သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ စင်စစ် စဉ်းစားရန်ကား သေးနပ်သော အရာကို နှိုင်းယှဉ် ပြုတော်မူ ချက်မှာ ဘာသာခြား သင်လိုသူများအား နှိပ်လိုကြောင်း ထင်ရှားကာမျှသာ ဖြစ်ချေ၏။ အကယ်၍ အင်္ဂလိပ် ဝါဒီဖြစ်က ဘာများ အကျိုး နှစ်နာမည်နည်း။ အင်္ဂလိပ် ဝါဒီနှင့် ခရစ်ယာန် အယူကို မကွဲပြား မခြားနား တတ်၍ ရိုးဆန်း ပြုချက်မှာ ရှက်စရာကြီး ဖြစ်ပေ၏။

သာသနာ အယူမဟုတ် လောကာယတ

သာသနာ အယူအဆ မရှိသော တိတ္ထိတို့ ကျမ်းသည် လောကာယတ စစ်ချက် ၁၀ မျိုး၌ အကျိုးအပြစ် ပြဆိုခွင့်ရှိလေ၏။ ဤလောကာယတ စစ်ချက် ၁၁ မျိုးမှာ အင်္ဂါကို ပြသရာတွင် အစိတ်အင်္ဂါကို ယူရမည်လော၊ အပေါင်းအင်္ဂါကို ယူရမည်လောဟု လျှောက်ထားဖွယ် ရှိ၏။ အရှင် ရာဇိန္ဒကလည်း မိမိ စာအုပ်၌ မည်သို့ ဆိုလိုကြောင်း မဖော်ပြချေ။ ကျွန်ုပ် ထင်မြင်ချက်မှာ 'စံပ ဝက်ရိုက်ပုံနည်း' အတိုင်း တခုခု မှန်ကန်ရာ၏။ သို့တော့သမျှ သိမ်းကျိုး၍ ဝါးလုံးရှည်နှင့် ရမ်းဟန် ရှိ၏။

၎င်းလောကာယတ စစ်တမ်းတွင် 'သာသနာ အယူမရှိသူ' တိတ္ထိတို့ ကျမ်းသည် 'လောကာယတ' ဟူရာ၌ 'သာသနာ အယူမရှိသူ' ဟူသော စကားဖြင့် ယခုအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မဟုတ်သော ဟိန္ဒူ၊ ဘင်္ဂါလီ၊ အင်္ဂလိပ် စသော အယူတပါး ရှိသူ အားလုံးကိုပင် ဆို၏။ ထိုသူတို့ အားလုံးတို့ ကျမ်းများသည် လောကာယတ ဟူ၏။ ထိုသို့ဖြစ်၍ သာသနာ အယူရှိသူတို့၏ ကျမ်းဖြစ်လျှင် မိစ္ဆာဝါဒပင် ဖြစ်စေ လောကာယတ မဖြစ်ဘဲ ရှိရာ၏။ ထိုပြင် ဟိန္ဒူ အင်္ဂလိပ် စသော သာသနာ အယူ မရှိသူတို့ တခါတရံ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်ခဲ့လျှင် ၎င်းတို့ ကျမ်းများလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာကျမ်းပင် ဖြစ်ပြန်ရာ၏။

ထို့ပြင် ၎င်းစစ်တမ်း ၅ ချက်၌ 'ထိုကျမ်းများကို အမှီပြု၍ သတ္တဝါတို့သည် ကုသိုလ် ကောင်းမှုပြုဖို့ရန် စိတ်ကိုမျှ မဖြစ်စေတတ်သော ကျမ်းသည် လောကာယတ' ဟူသည့် အရ ယခု လောက၌ ရေးတတ်ကြသော ထိုထို ဟုတ် မဟုတ် မြန်မာဝတ္ထုများ ထို့ပြင် မြန်မာရာဇဝင် စသည်များ စင်စစ် လောကာယတသာ ဖြစ်ကြရာ၏။ ဤကဲ့သို့ တော်စွ

လျော်စွာ ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေး ရေးသားကာမျှနှင့် အရှင် ရာဇိန္ဒာကျမ်းတတ် ဖြစ်လောက်သော ခေတ်ကာလ မဟုတ်သေးကြောင်းကို တွေးတော်မူ သင့်ပေ၏။

အင်္ဂလိပ်စာ ဘုရားဟော အရင်းမဟုတ်

အင်္ဂလိပ်စာ စိစစ်ချက်များတွင် 'အင်္ဂလိပ်စာသည် ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော စကားတော်ရင်း မဟုတ်' ဟု အရှင် ရာဇိန္ဒာ၏ ပထမဆုံး ဆိုချက်မှာ မည်သူက အင်္ဂလိပ်စာကို ဘုရားဟောဟု ယုံမှား၍ ထိုသို့ စိစစ်တော်မူလေသနည်းဟု စဉ်းစား၍ မရနိုင်အောင် ရှိရ၏။ ထိုသို့ ဆိုသဖြင့် မြန်မာစာကို ဂေါတမဘုရားဟော ဖြစ်သည်ဟုများ ယူတော်မူလေ သလောဟုလည်း ယုံမှား၏။ ဟိန္ဒူစာ စသည်မှာလည်း ဂေါတမ မြတ်စွာ ဘုရားဟော ဖြစ်သည်ဟု ယူတော်မူ သေးသလောဟု တခြား သူတို့လည်း အရှင် ရာဇိန္ဒာ ကဲ့သို့ပင် ထင်မှတ် ကုန်ကြလျှင် ခက်တော့မည် ဟုလည်း ကြောင့်ကြမိ၏။

'အင်္ဂလိပ်စာသည် ငါတို့ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကို အားပေး ချီးမြှောက်သော စာမဟုတ်' ဟူသော ဒုတိယ စစ်တမ်း အရလည်း ဘာကို အကြောင်းပြု၍ ထိုသို့ စစ်တော်မူရလေ သနည်းဟုပင် အခက်သားရ ဖြစ်၏။ သို့သော် အင်္ဂလိပ်စာ၏ အပြစ်ကို ပြဆိုရာ ဖြစ်၍ အပြစ် ဆိုသည်ဟုပင် အထင်နှင့် မှတ်ကြစို့၊ သို့ရာတွင် မြန်မာ ဟိန္ဒူ စသော အခြား ဘာသာများက ဗုဒ္ဓသာသနာကို ထောက်ပံ့ ရပေလိမ့်မည်။ ထိုသို့ အခြားဘာသာများက ထောက်ပံ့နိုင်မှသာ အင်္ဂလိပ်စာမှာ အပြစ်ရ နိုင်လိမ့်မည်။

ဤနေရာ၌ တင်စာရာ အပြစ်ပင် မဟုတ်၊ မည်သည့်စာက သာသနာကို ထောက်ပံ့သော မထောက်ပံ့သောဟု ပြောစရာပင် မရှိ၊ ယခုအခါ ပိဋကတော်ကို မာဂစောနှင့် ရေးသားထား သဖြင့် မာဂဂေကိုသာ သာသနာတော်ကို ထောက်ပံ့၍ နိုင်သည်ဟု အရှင် ရာဇိန္ဒာ စွဲဟန် ရှိ၏။ ရိုးတော် မူလွန်းရာ ကျမည်၊ မြန်မာစာနှင့် ရေးသားထားလျှင် မြန်မာစာကပင် သာသနာကို ထောက်ပံ့၏။ အင်္ဂလိပ်စာနှင့် ရေးသားလျှင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် ရှိနေသော ပိဋကတော် များ ကဲ့သို့တည်း။ (၄) အချက်ထိ စိစစ်ချက်မှာ နည်းတူ အမှားချည်း ဖြစ်၏။

အင်္ဂလိပ်စာ သံသရာ ငြီးငွေ့ကြောင်း မဟုတ်

ထို့ပြင် 'အင်္ဂလိပ်စာသည် သံသရာကို ငြီးငွေ့ ကြောက်ရွံ့ စေတတ်သော စာမဟုတ်' စသည့် စိစစ်ချက် တို့မှာလည်း အပြစ် ဆိုရကာမျှသာ ဖြစ်ကုန်၏။ အကြောင်းမလွတ်ကုန်၊ စင်စစ်ကား အရှင် ရာဇိန္ဒာသည် မိမိ၏ နှုတ်တော်ကိုက်ဖြင့် သဘောလိုက် စိတ်အလိုကို ထိုထို ပညာရှိတို့ သိစရာသာ ဖြစ်ချေ၏။ အနည်းငယ် ထင်ရှားစေဦးအံ့။ ထိုစကားဖြင့် ထိုအရှင်သည် စာဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို 'စံပဝက်ရိုက်ကိန်း' နှင့် ဆိုထားကြောင်း ထင်ရှား၏။ စာ ဟူသည် ကျမ်းဂန်ကို လည်းကောင်း၊ အက္ခရာကို လည်းကောင်း ဤအနက် ၂ မျိုးသာ ဆိုရန် ရှိ၏။ ထိုတွင် အက္ခရာမှာ ငြီးငွေ့ကြောင်း ဟုတ် မဟုတ် စိစစ်ရန် မရှိ။

အကယ်၍ ကျမ်းဂန်ကို ဆိုလိုခဲ့အံ့၊ အင်္ဂလိပ်များ၏ သံသရာ ငြီးငွေ့ ကြောက်ရွံ့ကြောင်း စာများစွာပင် ရှိပါ၏။ ၎င်းတို့ တရား ကျမ်းစာမှာလည်း သံသရာကို ငြီးငွေ့သဖြင့် ထိုသို့သော သံသရာဘေးများ မရရန် မြဲသော သုခကို ပြဆိုချက်များသာ ဖြစ်၏။ (ခရစ်ယာန်များ အယူကိုသာ မှတ်သည်) ထိုသို့သော အကြောင်းကို အရှင် ရာဇိန္ဒာက မိမိ ထင်ချက်နှင့် ဖြစ်စေ၊ လူပေါင်းများ၍ ဖြစ်စေ ရေးသားခြင်းသာ ဖြစ်၏။ ဤသို့သော အရေးတွေကို မြင်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ သတိပေး စကားကို မလေးစားခဲ့သော အရှင် ရာဇိန္ဒာမှာ ဤကဲ့သို့ ဘေးတွေ့ရ ရှာသတည်း။

ထို့ပြင် ဤအင်္ဂလိပ်စာ စိစစ်ချက် အခန်း၌ စဉ်းစားဖွယ်ကား အရှင်ရာဇိန္ဒာ ဆိုလိုရင်းမှာ အင်္ဂလိပ်စာ သင်ယူ ချုပ်သော အရှင် အာဒိစ္စဝံသသာ ဖြစ်၏။ ၎င်း၏ မှားယွင်းခြင်း အလို အပြုအမူ တို့ကိုသာ သန့်ရှင်းစွာ ဆိုရပေမည်။ အပြစ်မဲ့ ဖြစ်၍ မိမိအားလည်း နှစ်သက်စေကြောင်း မဟုတ်သော အင်္ဂလိပ်စာ အပြစ်ကို ဆိုတော်မူရန် မသင့်ပေ။ ဟုတ်လည်း မဟုတ် သူလည်း မနာလို အကျိုးလည်း မရှိသော စကားမှာ အရှင် ရာဇိန္ဒာကဲ့သို့ ဘုရားဖြူ ဘွဲ့ခံ ပုဂ္ဂိုလ်များ ဆိုလျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အားလုံးကို ထိခိုက်သဖြင့် နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် စဉ်းစား၍ သတိထားတော်မူ၏။

အင်္ဂလိပ်စာ သာသနာ အကျိုးမဲ့

ထို့နောက် အင်္ဂလိပ်စာနှင့် လောကာယတ နှိုင်းယှဉ်ချက်၌ 'အင်္ဂလိပ်စာသည် ငါတို့ ဗုဒ္ဓသာသနာ ကြီးပွားကြောင်း မဟုတ်၍ လောကာယတ၊ အင်္ဂလိပ် အက္ခရာကို မဆိုလို၊ အင်္ဂလိပ် မူလ စာသွားကို ဆိုလိုသည်' ဟူသော အရှင် ရာဇိန္ဒာ၏ ပထမဆုံး စကားတွင် အင်္ဂလိပ်စာမှာ ဗုဒ္ဓသာသနာ ကြီးပွားကြောင်း မဟုတ်၍ လောကာယတ ဖြစ်ရလေ၏။

စဉ်းစားကြစို့၊ မြန်မာတို့ မူလ ပကတိစာမှာ သာသနာ ကြီးပွားကြောင်း ဖြစ်ပါသလော။ ထိုသို့ မဟုတ်လျှင် မြန်မာစာလည်း လောကာယတပင် ဖြစ်လေရာ၏။ ထို့ပြင် မူလပကတိ ဖြစ်သော မဂဓစာသည်လည်း သာသနာ ကြီးပွားအောင် ဖြစ်သလော၊ မဖြစ်၊ ထို့ကြောင့် ၎င်းမဂဓလည်း လောကာယတပင် ဖြစ်တော့ရာ၏။

မှတ်ဖွယ်မှာ မူလ ပကတိက သာသနာထောက် သာသနာ ချီးမြှောက်စာဟု ဘယ်အရာမျှ မဟုတ်၊ ထိုထို ဘာသာရှင်များက ရေးသားထားမှသာ သာသနာထောက် စသည် ဖြစ်ရ၏။ မဂဓ ဘာသာစာမှာ ဘုရားက ပြုစု တည်ထောင်ခဲ့သည် မဟုတ်၊ ဘုရား မဖွားမီ ရှည်မြင့်စွာကပင် ဖြစ်ပေါ် ရှိနေပြီ။ ထိုအကြောင်းကြောင့် ထိုအခါက ထိုစာလည်း သာသနာ ကြီးပွားကြောင်း မဟုတ်သေးချေ။ နောက်အခါ ဘုရားက ၎င်းဘာသာဖြင့် ဟောထား၍ ၎င်းတရားများကို မဂဓစာနှင့် ရေးထားသဖြင့် ထိုအခါမှသာ သာသနာထောက် ဖြစ်လေသည်။ မြန်မာ အင်္ဂလိပ် စသည်နှင့် ရေးလျှင်လည်း နည်းတူပင်။

ဤမှ ကြွင်းကျန်သော နှိုင်းယှဉ်ချက်များမှာလည်း ဤနည်းတူပင်။ မိမိစိတ်ထင်နှင့် ပြောဆို စိစစ်ချက်သာ ဖြစ်၏။ စင်စစ်ကား အင်္ဂလိပ် စာပေကို မတတ်သော အရှင် ရာဇိန္ဒ အတွက် နှိုင်းယှဉ်ရန် အရာအခွင့် မဟုတ်၊ စိစစ်ထားချက်များမှာ လူပေါင်း မှားချက်ကြောင့်သာ ဖြစ်ရ၏။ အထူးအားဖြင့် '၎င်းတို့ ကျမ်းစာများသည် ဗာလ ပုထုဇဉ်တို့ကို လွန်စွာ အားထုတ်စေတတ်၊ ချဲ့ထွင် စေတတ်သောကြောင့် လောကာယတ' ဟူသော စကားမှာ သာမန် ရိုးသောသူတို့ မဆိုနိုင်သော စကားမျိုး ဖြစ်၍ သတိထားတော်မူ။

အရှင်ရာဇိန္ဒ စဉ်းစားတော်မူရန် ... ဤစကားမှာ အင်္ဂလိပ်စာ သင်လိုသော အရှင် အာဒိစ္စဝံသကိုသာ တိုက်ရိုက်ဆိုပါမူ အပြစ် ပေါ့ရာ၏။ ယခုမှာ အင်္ဂလိပ် သင်ယူတတ်မြောက်သူ ဟူသမျှနှင့် အင်္ဂလိပ်လူမျိုး အားလုံးကိုပင် ဗာလ ခေါ် လူမိုက်များချည်းဟု ဆိုတော်မူခြင်းကား အပြစ် လွန်စွာ ကြီးလွန်းပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့မှာ အင်္ဂလိပ်စာ တတ်မိ၍ အပြစ် ကျခံရသည်ပင် ဖြစ်စေ၊ ထိုသို့ အပြစ် ဒီဂရီ ချတော်မူသော အရှင်ရာဇိန္ဒမှာ အကျိုးရမည် ဆိုကလည်း နှစ်သက်ပါ၏။ ထိုသို့လည်း မဖြစ်သာသောကြောင့် ကျွန်ုပ်မှာ အားကြီး စိတ်မချမ်းသာ ဖြစ်ရ၏။

ဘာသန္တရ လူတုန်းကပင်

ရှေးအခါက ဘာသာ အမျိုးမျိုးကို ရဟန်းများ တတ်မြောက်ကြသည်ဟု အဋ္ဌကထာ ဋီကာများ၌ အဆို ရှိကြသည်ကား အမှန်ပင် ဖြစ်၏။ ထိုဘာသာ အမျိုးမျိုးကို တတ်မြောက်ကြသော ရဟန်းများကို ရဟန်း ပြုပြီးမှ အခြားသော ဘာသာများကိုလည်း သင်ကြား တတ်မြောက် ကြသည်ဟု မဆိုနိုင်၊ လူဖြစ်စဉ်က ဘာသာ အမျိုးမျိုးကို တတ်မြောက်ပြီးမှ ရှင်၊ ရဟန်း ပြုလုပ် လာကြသော ရဟန်းများလည်း များစွာ ရှိပေလိမ့်မည်။ ထိုကဲ့သို့သော ရဟန်းများကိုလည်း သာဓက ပြု၍ ယခုအခါ ရဟန်းများ ဘာသန္တရ သင်သင့်သည်ဟု မဆိုနိုင် (၉၀) ဟူသော စကားမှာလည်း အရှင် ရာဇိန္ဒ စကားပင် ဖြစ်၏။

ထိုစကားတွင် 'လူဖြစ်စဉ်ကပင် များစွာ ရှိပေလိမ့်မည်' ဟူသော စကားဖြင့် 'အနည်းငယ်သော ရဟန်းများကား ရဟန်း ဖြစ်မှပင် ဘာသန္တရ သင်ယူ တတ်မြောက်ကြသည်' ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို အရှင် ရာဇိန္ဒ မငြင်းဆိုနိုင်။ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင် 'ထိုကဲ့သို့သော ရဟန်းများကိုလည်း သာဓကပြု၍ ယခုအခါ ရဟန်းများ ဘာသန္တရ သင်ကြား သင့်သည်ဟု မဆိုနိုင် ဟူသော စကားကို အရှင် ရာဇိန္ဒ မဆိုသင့်၊ ထိုသို့ ဆိုခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်း မပြနိုင်ချေ။ ထို့ကြောင့် အနည်းငယ်မျှ ရဟန်း ဖြစ်ပြီးမှ ဘာသန္တရ သင်ယူကြသည့် ရဟန်းတော်များကို သာဓက ပြုလုပ် သင်ကြား သင့်ကြောင်း ထင်ရှား၏။'

စင်စစ်သော်ကား 'ခုံကြား အကြား သက်သေမလို' ဟူသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ 'ဆင်ကောင် တွေ့ရလျှင် ဆင်ခြေရာ ခံဖွယ်မရှိ' ဟူသကဲ့သို့ လည်းကောင်း ဘာသန္တရ သင်၍ ရရှိသော အကျိုးကို မြင်က ဘာသာခြား မသင်အပ်ဟု အရှင် ရာဇိန္ဒ ငြင်းဆို နေရန်မရှိ၊ စုံလုံးပိတ်အောင် မိုတ်၍ ငြင်းသော်လည်း အရမ်းငြင်း၍ အဖျန်း စခင်းသာ ဖြစ်နိုင်၏။ အရှင် ရာဇိန္ဒ ကြည့်ရှု စဉ်းစားစမ်း။ အရှင်မဟာ ဗုဒ္ဓဃောသမှာ ပါဠိ၊ သက္ကတ၊ သီဟိုဠ်၊ တေလဂူ ဘာသာများ တက်ခဲ့ပြီး၊ ထိုသို့ တတ်သော ဘာသာဖြင့် သီဟိုဠ် ဘာသာသို့ ရောက်လေပြီး၍၊ တပါးသူတို့ အကျိုးမများ ရှိခဲ့သည်ကို ပါဠိဘာသာနှင့် ပြန်ဆိုလျက် ပိုလွန် ထူးကဲသော အကျိုးကို ဖြစ်စေခဲ့သည် မဟုတ်ပါလား။

ထိုအရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ၏ ဘာသန္တရ တတ်မြောက်ခြင်းမှာ လူဖြစ်စဉ်က တတ်မြောက်ခဲ့သည် ဖြစ်စေ၊ ရဟန်းဖြစ်မှ တတ်မြောက်ခဲ့သည် ဖြစ်စေ ထူးခြားသော အကျိုးသွား၊ သူတပါးနှင့် မဆက်ဆံသော ဘာသာပြန်မှုကြီးက ဘာသန္တရ သင်ရန် တိုက်တွန်းလျက် မဟုတ်ပါလားဟု မေး။ အရှင်မဟာ ဗုဒ္ဓဃောသ ဘာသန္တရ တတ်မြောက် ပြုလုပ်သော အမှုကြီးက 'အို - အရှင် ရာဇိန္ဒ ယခုအခါ ဘာသန္တရ တတ်သူ ရှိ၍သာ ဘာသာတပါးမှ ပြန်ဆိုခြင်း အမှုကိစ္စ ဖြစ်ရသည်။ ဘာသန္တ တတ်သူ မရှိလျှင် မဖြစ်ရာ၊ သာသနာကျိုး နည်းပါး ရာသည်။ ထို့ကြောင့် လူစဉ်က

ဘာသာတရား တတ်မြီး မဟုတ်လျှင် သင်ယူလော့၊ ထိုသို့ မဟုတ်လျှင် အရှင် ရာဇိန္ဒ အင်္ဂလိပ်နှင့် စပ်၍ မစပ်မဆိုင် ရမ်းသကဲ့သို့ စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ ဖြစ်တတ်သည်ဟု ပြဆို နည်းညွှန်လေ၏။

ကဗျာသမား သာခြင်းသည်

အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရနှင့် အရှင်မဟာသီလဝံသ အရှင်မြတ်များကို ကဗျာ လိုက်စားသူဟု သာခြင်းသည် အရာထား၍ ရှေးရှေးက အပြစ်တင်ခဲ့ကြောင်းကို အရှင် ရာဇိန္ဒက ၎င်းတို့အား ချီးဖွဲ့သည့် အလား ပြဆိုထားခဲ့ကာ ၎င်းအရှင်တို့သည် အရှင် ရာဇိန္ဒ၏ 'အနုတ္တရ' အစချီသော နိဂုံးချုပ် လင်္ကာကဲ့သို့ အပြစ်အနာ များပြားသော ဘလချာ စာသွားပျို့ ကဗျာများ မဟုတ်ချေ။ နောက်သား နောက်လူတို့ ညီမှုစွာ နည်းခိုးရသော ဂုဏ် လင်္ကာ ရသ ပေါ်ထွက် လေးနက်သော ကဗျာများသာ ဖြစ်ကုန်၏။

ဧကန် စင်စစ်မှာမူကား ရှေးသူဟောင်းတို့က မိမိတို့ ရှေးသဘောထားနှင့် မည်မျှ ပြောထားခဲ့ချက် ရှိစေကာ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော ကဗျာ လင်္ကာမျိုးကိုပင် ရေးသားထားတော် မူခဲ့ကြသော သင်္ဂဏ ဆရာတော်၊ အုတ်ဖို ဆရာတော်၊ ရွှေကျင် ဆရာတော်၊ လယ်တီ ဆရာတော်၊ မန်လည် ဆရာတော် စသော ထိုမျှ ကြီးလေးသော နောက်နောက် ကျမ်းဂန်တတ် အကျော် ဆရာတော်ကြီးများကို မြင်သဖြင့် ထိုရှေးက ပြောဆိုရိုး အစဉ်မှာ တင်လောက်သော အပြစ် ဟုတ် မဟုတ် စဉ်းစားတော် မူသင့်သည်။

အရှင်မဟာ သီလဝံသ၊ အရှင်မဟာ ရဋ္ဌသာရ တို့အား အရှင် ရာဇိန္ဒကဲ့သို့ ကျေးဇူး မထင်မှတ်နိုင်သူများက မည်သို့ အပြစ် တင်စေကာမူ မြန်မာပြည်၏ ကျက်သရေဆောင် မြန်မာ အမျိုးသား အားလုံး၏ ကျေးဇူး အရှင်ကြီး များသာ ဖြစ်ကုန်၏။ အရှင် ရာဇိန္ဒ ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ် တယောက်က မည်မျှ အပြစ်တင် ဆိုစေကာ အရှင်တို့၏ ကျေးဇူးမဲ့ကိုကား ကဗျာနှင့် ပိဋက တတ်ကြသူ ဟူသမျှက အောက်မေ့ကြမည် မဟုတ်ကုန်။ ထိုပြင် ထိုသို့ ဆိုသော အရှင် ရာဇိန္ဒကိုလည်း ချီးကျူးကြမည်ဟု တင်ဖွယ်မရှိ။

အရှင် ရာဇိန္ဒ၏ အံ့ဖွယ်သူရဲ ပြုမှုပုံမှာ ကဗျာ အပြစ်ကိုကား ဆိုထား၏။ မိမိကလည်း အနုတ္တရ ချီသော နိဂုံးလင်္ကာ ဘလချာ တခုကို စီကုံး ထားပြန်၏။ အို အရှင် ရာဇိန္ဒ ဝိနာယကောပိ ဂဠုန် ဖြစ်လျက်လည်း၊ နာဂေါသိ နာဂါးကြီး ဖြစ်ပြန်၏ ဟူသည်နှင့် မတူပါလော့။

'ယာစိတော' ဟံကထံ နာမ၊
န ဒဇ္ဇာမျပိ ဇီဝိတံ။
တထာပိပုတ္တ ဒါနေန၊
ဝေဓတေ ဟဒယံ မမ။

ဟူသကဲ့သို့ မဖြစ်ရန် စာနှင့် သတိ ပေးဖူးသည်ကို မှတ်တော်မူ လိမ့်မည်။ ဩစိတြဟိနဂုဏ်များ ကျင့်တတ်အောင် လင်္ကာကျမ်းများ သင်ယူတော် မူပါ။ ဝိနည်း မဟုတ်သော်လည်း အဖိုးတန်၍ ဉာဏ်ရှင်တို့ ပညာဂုဏ်၏ ကိုယ်လုံးဆေး ကိစ္စကို ပြီးစေနိုင်၏။

သူပြစ်ညွှန်ပြ ကိုယ့်ပြစ်ရ

ဘုရား စကားတော် ပါဠိသည် မဂဓ ဘာသာ၌ သာလျှင် တည်ရှိ၍ မြတ်စွာ ဘုရား အသုံးပြုတော်မူသော ဘာသာ ဖြစ်သဖြင့် အလေးပြု အပ်သောကြောင့် (၉၄) ဟူသော အရှင် ရာဇိန္ဒ စကား အရ ဆင်ခြင်ဖွယ် ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ အင်္ဂလိပ် စသော ဘာသာနှစ်ရ သင်ကာမျှဖြင့် ပိဋကတော်ကို အလေးပြု၍သာ၊ ပိဋက တည်နေရာ ပါဠိဘာသာနှင့် စုဏ္ဏိယဂါထာ သွားတို့ကို မိမိဘာသာ အလား ရေးသားနိုင်သူ ဖြစ်၏။ ဘုရားသုံး မဂဓကိုလည်း မိမိ ဘာသာကဲ့သို့ နှုတ်က ပြောဆိုနိုင်ပါ၏။

သို့သော် ပါဠိ စောင့်လိုသော အရှင် ရာဇိန္ဒသာ ထိုကဲ့သို့ ပါဠိ မဂဓ၌ နှုတ်ရ လက်မြောက် ဖြစ် မဖြစ် စစ်ဆေး စဉ်းစားဖွယ် ရှိပေသည်။ ဤနေရာ၌ - 'တချောင်းထောင် လက်ညှိုးနှင့် အမျက်ဆိုးရရာ၊ တချက်ဆိုး ပြုလာသော် ကျစရာ ပြန်ငဲ့၊ သုံးချောင်းက ကိုယ့်ကိုပင်၊ ကိုယ်သာလျှင် ထိုးတတ်လေခဲ့' ဟူသော သကသမယ၊ သမယန္တရ ပိဋက ဘာသာနှစ်ရပါမောက်၊ သတ္တတ ဗေဒင်မာတင် မှန်သောက်၊ ကဗျာဝိဇ္ဇာ တယောက်ဖြစ်သော အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ဆိုချက် ကဗျာသွားကို ကျွန်ုပ် သတိရပေ၏။

မဂဓ ဘာသာစောင့်

ထို့ပြင် အထဝါ ဟူသော အဋ္ဌကထာနည်း အရ ဒုတိယ အပြစ် ဝိကပ်ကို ဆိုရလျှင် ဘုရားရှင် အသုံးပြုသောကြောင့် မဂဓ ဘာသာကိုသာ စောင့်ရှောက်ရမည် ဟုဆိုသည့် အဓိပ္ပာယ်မှာ ခပ်ကျယ်ကျယ် မစဉ်းစား အရိုးသွား ပေါ်ပင်ဉာဏ်ဖြင့် အော်အင်သံ ဟိတ်အဆိုမှာ စိတ်အလို တကယ် ရောက်ခဲ့လျှင် ဟိုခြောက်ယောက် ရှေးကာလ၊ တိတ္ထိတို့ ဟောကြားတဲ့ မဂဓကိုလည်း ဆရာစောင့်ဟု ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီး ဆိုလိုပါ သဖြင့် ထိုအရာ မမှန်ကြောင်း၊ ကိုင်း၊ ဆရာ စွေစောင်း၍ ကြည့်လိုက်ကြဦးစို့။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ပိဋကတ်တော်ကိုသာ လေးမြတ်အပ်၏။ ပါဠိ မဂဓ စသည်ကို အမှတ်မဲ့ မလေးမြတ်ရာ ပိဋကကို အဘယ့်ကြောင့် လေးမြတ် သင့်သနည်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်သည့်အတိုင်း ဗုဒ္ဓသာသနာ၏ တည်ရာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ ဟုတ်လှပေ၏။ ဘုရား စကားတော် မတည်ရှိလျှင် မဂဓသော၊ ပါဠိသော၊ ဘယ်ဟာကိုမျှ အထူးမလေးမြတ်သင့်၊ ဘုရားစကား တည်နေခဲ့လျှင် မြန်မာဘာသာ၊ သီဟိုဠ်ဘာသာ၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ မဟူ ကြည်ဖြူ မြတ်နိုးကြ ကုန်မည်။ ဤကား နည်းမှန် လေးမြတ်ပုံတည်း။ အဲသည်လို အရှင် အာဒိစ္စဝံသတို့ ပြောတဲ့အစား ပါဠိ - မဂဓ ကိုသာ မပျက်စီးအောင် စောင့်ဟု အရှင် ရာဇိန္ဒက ဆိုလေ့ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအရှင်ကို 'ဦးမဂဓ' ဟုပင် ခေါ်ကြစို့။

ဥပမာယ 'မိခေ' ကဗျာ အတ္ထိဇာနန္ဒိ ပဏ္ဍိတာ ဟူသော ဝိစိတြ ဒမ္မကထိက အရှင် ကုမာရကဿပ မိန့်ချက် အရို၊ ပညာရှိများ သိကြရန် ဥပမာ တခု ဆိုအပ်၏။ ရှေးရှေးကြီး အခါက စာတတ်သူနှင့်မှ ငါ့သမီး ပေးမည်ဟု တောင်ပြင်သူဌေး၏ ကြော်ငြာသံကို ကြားရသော လူတယောက် သူဌေး အိမ်ရှေ့လမ်းမဖြင့် နွားမကျောင်း ထွက်စဉ် 'ဟဲ့ ချိုကားမ ဘုံခင်းစာနှင့် ချလိုက်မည်၊ ဟဲ့ကုပ်မ၊ ငရဲခန်းစာနှင့် နှက်လိုက်မည်' စသည်ဖြင့် သူဌေးကြီး ကြားလောက်အောင် အခါခါ အော်လေသဖြင့် အခွင့်သင့်ကာ သူဌေး သမီးကို ရဘူးလေသတတ်။

အရှင် ရာဇိန္ဒ စဉ်းစားတော်မူရန်ကား ဤပုံကို ယခုခေတ်မှာ သုံးစွဲသဖြင့် အထင်လွဲ စောင်းပါး မှောက်မှား ရလောက်အောင် ထူကြ ထိုင်းကြသော ခေတ် မဟုတ်တော့ချေ။ ထို့ကြောင့် အရှင် ရာဇိန္ဒက မဂဓ - မဂဓ - မဂဓ နှင့် တဖွဖွ တကျော်ကျော် နွားအော်၊ ကျားအော်၊ လားအော်၊ ဖားအော်မက၊ ရင်ကွဲကောင် ခေါ်ကြသည့် ရင်ကွဲရုံမက ကျောက် ကွဲရအောင် ပထမဆုံး ဇွဲကောင်း အော်ဟစ်သည့် ပရစ်အော် အော်စေကာ လောကာယတာဒိ ဝိနိစ္ဆယကျမ်း စုံထောက်က မကွေ့မကောက်ဘဲ အမြစ်လှန် သဖြင့် အစစ်အမှန် ပေါ်မည်ကို မျှော်ခေါ်တော်မူရာ၏။

အင်္ဂလိပ်မှာ အလုပ်စာ

'အင်္ဂလိပ်စာကို လောကစာ၊ လောကာယတစာ၊ လောကီယစာ၊ ခေတ်ကာလ အလျောက် အသက် မွေးဝမ်းကြောင်း အလုပ်ရှာစာ ဟုပင် ခေါ်ဆိုရာ၏' ဟူသော စကားမှာလည်း ဘုရားဖြူ ခေါ်တွင် အရှင် ရာဇိန္ဒ ဆိုချက်ပင် ဖြစ်၏။ ထိုစကား ဆိုရသဖြင့် အရှင် ရာဇိန္ဒမှာ အတော်ပင် အရသာ ရှိပေလိမ့်မည်။ အချို့ လေးစား သူများကလည်း အင်မတန်မှ ထိုးထွင်း သိမြင်ချက် နက်နည်းသော ဉာဏ်၊ ချက်ချာသော ဉာဏ် ရှိပါပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဘာသန္တရကို အပြစ်ပြန်၍ ထင်နိုင်မှု၊ နှိမ့်ချနိုင်မှု ပိဋကဝိဒ္ဓ ခေါ်သင့်ပေသည်။ သင့်လျှင် သင့်တိုင်း ယုတ္တိမုတ္တဝါဒီ အာဇာနည် ဖြစ်ပါပေသည်ဟု ရင်ခတ် လက်တီး အံ့ချီးဩဘာ ထောပနာ၍ သော ဘဂဝါ ဣတိပိ စသော ဂုဏ်တော်များတိုင် အရွတ် မှားကြ ပေလိမ့်ဟုကား မသိရ။

စဉ်းစားဖွယ်မှာ ထိုစကား အရ ဗျတိရိတ် နည်းအားဖြင့် 'မြန်မာစာမှာ လောကုတ္တရာစာ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိစာ၊ ခေတ်ကာလ အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်း မဟုတ်၊ အလုပ်ပြတ်စာ၊ ထမင်းငတ်စာဟု ဆိုကြည့်လျှင် ဘယ်နှယ် ရှိချေမယ်' ဟု တကယ်တန်း သိရပေလိမ့်မည်။ အင်္ဂလိပ်စာကို ဖြစ်စေ၊ အခြား တစ်ခုခုကို ဖြစ်စေ 'လောကီယ - လောကာယတစာ၊ အလုပ်စာဟု ဧကန် ဆိုရန် မရှိ။ စာမှာ လောကီ၊ လောကုန်၊ အလုပ်စာ၊ အလုပ် လက်မဲ့စာဟု မရကောင်း၊ ရေးသား ထားတိုင်းသာ ဖြစ်ရသည်။ ရှေးက တိတ္ထိများမှာ မဂဓဘာသာနှင့်သာ ပြောဟော ခဲ့ကြ၍ ၎င်းစကားများမှာ မဂဓဘာသာ၌သာ ယခုတိုင် ရှိ၏။ ထို့ပြင် ရှေး မဂဓ ကောင်းစားစဉ်က ထိုမဂဓ ဘာသာသည်ပင် ဒေသသုံး ဖြစ်ခဲ့၍ လောကီယစာ၊ လောကာယတစာ၊ ဓမ္မစာ၊ အလုပ်လုပ်စာ စသည် ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ယခု အခါကား ၎င်းမဂဓ ဘာသာမှာ ဒေသဘာသာ အဖြစ်မှ ကွယ်ပလေပြီ။'

ဘုရားစကား ဘာသာခြား မပြန်ရ

'ဆန်း၊ သင်္ကရိတ် ဘာသာအားဖြင့်သာ ဘုရား စကားတော်လို မတင်ကောင်း၊ မလွဲပြောင်း ကောင်းသည်၊ အခြားသော ဒမိဋ္ဌ - အန္ဓက၊ မိလက္ခ - သြဋ္ဌ - ကိရာတ - ယောနက - သီဟဋ္ဌဘာသာ၊ ယခုအခါ ထင်ရှား ရှိသော အင်္ဂလိပ် -

တရုတ် - ဂျပန် - တိဗက် စသော ဘာသာဖြင့် တင်ထား ပြောင်းလွှဲ ကောင်းသည်ဟု မမှတ်ရ၊ ပြောင်းလွှဲ တင်ထား လိုသူတို့မှာ ဘုရား အဆူဆူ ချွတ်သော်လည်း မကျွတ်မည့် အပြင် ငရဲမှာ၊ ခံကြရမည်' ထို့ပြင် 'ယခု ဘုရား စကားတော်ကိုလည်း အခြားသော အင်္ဂလိပ်ဘာသာ စသည်ဖြင့် တင်၍ ဘုရား အလိုတော်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကြောင့် ငရဲမှ လွတ်ရက်မရှိ ဖြစ်ကြမည်' ဟူသော စကားများမှာလည်း ဦးမဂဓ ခေါ်တွင် အရှင် ရာဇိန္ဒ မိန့်ချက်တော်ပင် ဖြစ်၏။

ထိုစကားအရ ကျွန်ုပ်တို့မှာ အင်္ဂလိပ် စသော ဘာသာခြားများနှင့် ဘုရား စကားတော်ကို ပြန်ဆိုရန် အားကြီး ကြံမိသူ ဖြစ်သည့် အတိုင်း ကြံကာမျှနှင့် 'ပြောင်းလွှဲ တင်ထား လိုသူတို့မှာ ဘုရား အဆူဆူ ချွတ်သော်လည်း မကျွတ်မည့် အပြင်၊ ငရဲမှာ ခံကြရမည်' ဟူသော အရှင် ရာဇိန္ဒ၏ ဒီဂရီချချက် ပြင်းပြ လွန်းပါသည်ဟု တောင်းပန် တိုးလျှိုး လိုသော်လည်း ထိုထို ရှေးကာလမှ စ၍ ယခုကာလ အထိ မြန်မာဘာသာ သီဟိုဠ်ဘာသာ စသည်ဖြင့် ပြန်ဆိုကြသော မထေရ်ကြီးတွေပါ တလုံးထဲ ပါသောကြောင့် သက်သာနိုင်စရာ ရှိမည် မထင်၍ မတောင်းပန်ဘဲ ရှိရတော့၏။

ဆိုဖွယ် ရှိသည်ကား ကျွန်ုပ်တို့မှာ ဘာသာပြန်မည် ကြံရုံနှင့် ထိုသို့ ဖြစ်ရမည် ဆိုကာ၊ ယခု လောကယတာ ဒီဝိနိစ္ဆယ စာအုပ် (၃၈) ၌ မဟာပဒေ လေးပါးကို မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ထားသော အရှင် ရာဇိန္ဒမှကား မျက်နှာကြီးသောကြောင့် ငရဲမကျ ဖြစ်စကောင်း မည်လော၊ သို့မဟုတ် ထိုထို သီဟိုဠ်က အစ ဘာသာပြန် ခဲ့ကြသော မထေရ်ကြီး များပြားစွာကို အတင်းဖမ်း၍ ငရဲသို့ ချရသဖြင့် တမ္မဒိဋ္ဌိက ကိုလူသတ် ထောင်မှူး အရာပင် ပေးသည့် အလား ငရဲထောင်မှူး အရာပင် ထားလေ သလောဟု စောဒနာကား အနည်းငယ် ဝင်လိုက်၏။

မဂဓ မတတ် နိဗ္ဗာန် မပေါက်

'ဤဘုရား သာသနာတော်က မဂဓဘာသာကို လေ့လာ အားထုတ်ခြင်း ဥပနိဿယ မရှိသဖြင့် ဟောတော်မူသော အခါ မသိနိုင်ခြင်းကြောင့် အကျွတ်တရားကို ရကြမည် မဟုတ်၊ ဤစကားလည်း ထိုအရှင်ကြီး ဘုရားဖြူ မိန့်တော်မူချက်ပင်တည်း၊ ထိုစကားအရ၊ ဘေးပြု၍ အတင်းခြောက်ချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ ကြောက်ကြမည် မဟုတ်၊ အရပ်ထဲက မဂဓကို အလျင်း မသင်ကြရသော ဒကာမကြီးတွေ ဒကာကြီးတွေက စိတ်ပျက် လက်ပျက်နှင့် ကြောက်ကြမည်ကိုသာ သနားစရာ ကောင်းလှပေ၏။'

မဂဓ မတတ်၊ ဒါယိကာမကြီးများငို
မဂဓ မသင်ကြ၊ တို့တတွေ၊
ကိစ္စစုံ သူ့အဖြစ်မှာမို့ လစ်လပ်ကြပေ၊
တရားရေ၊ သိချေဘူးဆိုကပဲ၊
ထေရ်ရာဇိန် မိန့်တော်ထွက်တယ်၊
ကြီးတို့ရေ၊ ကျိုးတက်တက်နဲ့၊

ဟု လည်းကောင်း ...
မဂဓ မတတ်၊ ဒါယကာကြီးများငို
မဂဓ မသင်ကြဆိုဆို၊
များထိုထို၊ ကုသိုလ်ရှိသူပေါင်း၊
ပစ္စည်းလှူဒကာများကို
ကိုယ်တော်ရယ်၊ အားနာဖို့ကောင်း။

ဟု လည်းကောင်း ...
ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမကြီးတွေက ငိုသော်လည်း၊ ဘုရားဖြူ ကိုယ်တော်က လျော့မည် မဟုတ် 'မောင်ကြံစည် မင်းကြံထုတ်ပါတဲ့၊ တောင်ပန်နီ မင်းစာအုပ်ကို (ဟယ်) မီးထုတ်ဖို့ကောင်း' ဟူသော မန်လည် ဆရာတော်ဘုရား၏ အမိန့်တော်အရ လောကယတာ ဒီဝိနိစ္ဆယကို ထင်စထုံးအတိုင်း အသုံးပြုမှပင် ဧဒြိမ်းဖွယ် နည်းလမ်း ရှိပေရာ၏။

စဉ်းစားတော်မူ၊ ဦးဘုရားဖြူ၊ စားသောက်ရန် စကားပြောရန် ပါးစပ်ဖြစ်သည် ဟူသော်လည်း စားသင့် သမျှသာ စားရန် မှတ်ပါ၊ ပါးစပ် အတွက်လည်း ပြောသင့် သမျှသာ ပြောရန်ဟု မှတ် 'ထမင်းသာ အကုန်စား စကား အကုန် မပြောလင့်' ဟူသော သူဟောင်း အဆုံးအမကို နာတော်မူ၊ ပုညကြိယာဝတ္ထု၊ ဒါန စသော ပါရမီ ဆယ်ပါး နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်း တရားမျိုး၌ ပါဝင်သည့် ဆွမ်း သင်္ကန်း ကျောင်းဆေး ပစ္စည်းလေးပါး လှူဒါန်းခြင်း စသည့် အနုညာတကို သဘောမထား၊ စိတ်ပါးရာ ဉာဏ်ထွက်၊ ထင်သမျှ နှုတ်မြွက်ကြောင့် ပြစ်ချက်ကြီး ဘယ်လို ရမည်ကို သဘောက တိုင်းမြှော်ယူ ရိုင်းတော် မမူပါလင့်၊ ရိုးတော် မမူပါလင့် ရောတော် မမူပါလင့်ဟု ဆိုလိုကြောင်း။

သက္ကတ အားကိုးဖြင့် ပုဒ် ပါဠိ ပြင်ပစ်

ယင်းသို့ အားဖြင့် 'ဘုရား စကားကို အခြား ဘာသာပြန်သူတို့ကို ငရဲသို့ ကျစေ၊ မဂဓ မသင်သူတွေ ဟူသမျှ နောင် ဘုရား အနန္တတို့ အများ၌ တရားမရ ဖြစ်စေ' ဟူ၍ အမိန့်တော် မှတ်ပြီးသည့် အခြားမဲ့၌၊ မိမိစိတ်နှင့် မတူသော သက္ကတ ဘာသာကို ထောက်ဆ၍ ပါဠိ မဂဓကို ပြင်ဆင် ကြသူတို့အား အပြစ်ဒဏ် အမိန့် မှတ်လျက် ဒုက္ကဋ်ဟု စီရင်တော် မူလိုသော ဘုရားဖြူ အရှင် ရာဇိန္ဒသည် 'ယခုအခါ အချို့သော သက္ကတညာ' စသည်ကို မိန့်သတည်း။ အဓိပ္ပာယ်ကား သက္ကတကို လိုက်၍ မဂဓ ပြင်သူတို့လည်း ဆန္ဒာရောပန ဥပဒေတော်အရ သဒေါသ ဖြစ်သော ဟူလို၊ အံ့ဩ လောက်အောင် ရိုးတော်မူသည်ကို ချီးကျူးရတော့၏။ အကြောင်းကား 'နဘိက္ခဝ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဆန္ဒသော အာရောပေ တဗ္ဗံ' ဟူသော ပါဠိသွား၌ ဉာဏ်မှန်မှား၍ မျက်စိလည် သောကြောင့်တည်း။

ဤလို ဟုတ်ပါရိုးလား ဆရာဖြူ၊ ဆန္ဒာရောပနာ သက္ကတနှင့် ပြန်လည် ပြစ်ဆိုသည်ကား သက္ကတဘာသာ လုံးလုံးဖြစ်အောင် ပိဋက ပြန်လည်ချက်ကို ယူရမည်၊ ဥပမာ - သဗ္ဗ ပါဠိကို သရဗဟု ပြန်ခြင်း ပုရိသပါဠိကို ပုရရ ပြန်ခြင်းမျိုး စသည် ကဲ့သို့တည်း။ ထို့ကြောင့် ပဋိသောတ ပါဠိကို ပတ်သောတဟု လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဿဝနကို ဓမ္မဿဝဏဟု လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနကို နိဗ္ဗာဏဟု လည်းကောင်း ပြင်ခြင်းမျိုးကို ဆန္ဒာရောပန စိတ်ထားကြောင့် အာပတ်များ သင့်နိုင်သည်ဟု ဤဘဝ၊ ထိုဘဝ မဆုံးဖြတ်ရဟု မှတ်၊ စင်စစ်ကား အကယ်၍ မှားခဲ့လျှင် မှားပြစ်သာ ရှိ၏။ ဆန္ဒာရောပန ဟူသည် သက္ကတဘာသာ လုံးလုံးဖြစ်အောင် ပြန်ဆိုချက်ကို ဆိုသောကြောင့် သက္ကတနှင့် ပါဠိ ၂ ဘာသာမှာ တကိုက်ထဲ ထပ်တူကျသော ပုဒ်၊ ကွဲပြားသော ပုဒ် ဝါကျများ ရှိသောကြောင့်တည်း။

စာပြင်ဆရာတို့ မှုကွဲပြေပြစ်

ယခု အချို့သော ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ဋီကာ စာပုံနှိပ်တိုက် စာပြင် စာတည်း ဆရာများက တပါး ဘာသာရှင်တို့ အကွဲရာနှင့် တင်ထားသော မူများကို အလေးအမြတ် ပြုကြသည့် အလား သီဟိုဠ်မှ အလို ယိုးဒယားမှ အလို လန်ဒန်မှ အလို စသည်ဖြင့် ညွှန်ပြခြင်း အလေ့ကြီး ဖြစ်ပေါ်လျက် နေချေပြီ။ အချို့သော စာကြည့်သူတို့က အခြားသော နိုင်ငံရပ်ခြား တိုင်းတပါး မူများကပင် မှန်ကန်သည်ဟု ထင်မှတ် နေသူသည် ရှိလာလေပြီ။ ထိုအတူ နောက်ကာလ ပညာ သဒ္ဓါ နှံ့နှေးသော သူတို့မှာ ငါတို့၏ မြန်မာနိုင်ငံသုံး အကွဲရာနှင့် တင်ထားသော စာမူများက မမှန်၊ အခြားသော ဘာသာရှင်တို့ အသုံးပြုသော အကွဲရာနှင့် တင်ထားသော စာမူက မှန်သည်ဟု အယူအဆ ဖြစ်လာမည်ကား လွဲမည် မဟုတ်ပေ။ ထို့နောက် နိုင်ငံက အယူဝါဒ မဟုတ်၊ အခြားသော နိုင်ငံက အယူဝါဒ မှန်ကန်သည်ဟု ဖြစ်ပွား လာလိမ့်မည်။

အထက်ပါ စကားသည်ကား အရှင် ဘုရားဖြူ ဆရာ၏ အယူဝါဒ ကြောင့်ကြချက် ဩဝါဒပေတည်း။ အရှင် ရာဇိန္ဒ၏ အယူအစွဲတော်မှာ ယခုကာလ ခေတ်အလိုက် မိမိတို့ ဘာသာ သာသနာ ကောင်းစားစေလိုသူ အားလုံးနှင့် လိုလိုပင် ဆန့်ကျင်လျက် ရှိကြောင်း သိနိုင်၏။ ထို အရှင် ရာဇိန္ဒ ထင်မှတ် စွဲယူတိုင်း စာပြင်ဆရာ စသည်တို့က ထင်မှတ် စွဲယူခြင်း မရှိကြ။ မိမိတို့ စာပေများ ကောင်းသည်ထက် ကောင်းရန်သာ အကြံအစွဲ ရှိကြသည်။ ဤကဲ့သို့ အရှင် ဘုရားဖြူ အယူတော် အထင်တော် အမြင်တော် အရိုးအစားနှင့် အကိုးအကား ပြည့်စုံတော်မူချက် အတိုင်း အယူဝါဒ ပြောင်းသည်တိုင်အောင် ထင်မှတ်မည့် သူများမှာ နွား ခေါ်ရမည့် သတ္တဝါမျိုးတွေသာ ဖြစ်မည့်အတွက် ၎င်းတို့၏ ထိုသို့သော အထင်အမြင်ကို ဘုရားပင် စောင့်ရှောက် လုံခြုံ စေနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။

အရှင် ဘုရားဖြူ ဆရာကြီး ယူဆတော်မူတိုင်း လူတိုင်း လူအ၊ လူန၊ လူအ၊ လူရိုး အပိုးမသေ အခြေမကျ အမိဝမ်းမှ ရခဲ့သော ကန္တကို ရွှေရိုးတို့ကို စိုးရိမ်ခြင်းကြောင့် မိမိတို့ ဘာသာစာပေကို ကောင်းရာ ကောင်းကြောင်းတုမူ ပြင်ဆင်ခြင်းကိုမျှ မပြုရ။ ဆိုခဲ့လျှင် မြန်မာ အမျိုးတို့မှာ အရိုးစား အထုံဘဝမှ လောကရေ အဝါးဝသော အဖြစ်သို့ မရောက်ဘဲ တောထဲက တိရစ္ဆာန် ကဲ့သို့ အမှန်ပင် ဖြစ်ကုန်ကြရာ၏။ ထို့ပြင် ထိုသို့သော စာပေ အတွက် ကောင်းမွန်ရန် ပြင်ဆင်ချက် မျှကိုပင် ကူးစက်တတ်သည့် ဘေးကြီး ထင်၍ အကုန်အစင် လုံအောင် စောင့်ရှောက်ရမည် ဆိုကလည်း မြန်မာ ဟူသမျှကို အိမ်တွင်းပုန်း လုပ်စေရဖို့သာ ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဤလည်း ခက်ခဲခြင်း တမျိုးတို့တည်း။

ကိုးဌာန သာသနာပြုများ ဘာသာခြား မတတ်

'ကိုးတိုင်း၊ ကိုးဌာန ပစ္စန္ဒရစ် အရပ်များသို့ သာသနာပြု ကြွသွားတော် မူကြသော ရဟန္တာ မထေရ်ကြီးများသည် ဘာသန္တရကို သင်ကြား တတ်မြောက်ပြီးမှ သာသနာပြု ကြွသွားတော် မူကြသည်ဟု အဋ္ဌကထာ ဋီကာ ဂန္ထရတို့နှင့်

တကွ ရာဇဝင်၊ သာသနာဝင် ကျောက်စာ သံပိုင်း စသည်၌ မတွေ့ဘူးချေ။ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူတိုင်း မဂဓဘာသာ ဒေသနာ အစဉ်ဖြင့်သာလျှင် ဟောပြော ချေချွတ်၍ သာသနာ တည်စေကြသည်ဟု ဆရာစဉ်ဆက် မှတ်သားကြရသည်။ ဟူသော စကားလည်း မိန့်ကြားချက် ဘုရားဖြူ အလိုတည်း။

ဤစကားတွင် 'အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ ဂန္ထန္တရနှင့် တို့တကွ ရာဇဝင် သာသနာဝင် ကျောက်စာ သံပိုင်း သမိုင်း စသည်တို့၌ မတွေ့ဘူးချေ' - ဟူသော ဖော်ပြချက်ဖြင့် သာသနာပြု အမှု ရှုပ်ရှက်သော အရေးကိစ္စ အတွက် အရှင် ဘုရားဖြူမှာ စွဲယူ အားကျတော်မူရင်း ပါဠိ မဂဓ အကြည့်အရူများကို နာရီ မိနစ်မခြား အားထုတ်ခြင်း အပျက်ခံတော် မူနိုင်ကြောင်း ထင်ရှားသဖြင့် ဤကဲ့သို့ ဗာဟိရ အလုပ်များနှင့် ကာလစားခံသင့် ခံတော်မူရသည်ကိုလည်း အပြစ်ရှုတော် မူသင့်၏။ မှတ်တော်မူရာကား - လောကအလား လူစကား အစေ့အငှာ စာပေ၌ ရှာ၍ မရ။ စာပေမှာ မတွေ့ရ သဖြင့် မဟုတ်ကြံစတမ်း မှတ်တော်မူရာ။

ဓူမာယ အဂ္ဂိအတ္တိတိ ဉာယတိ စသော ဉာပက အနမာန နည်းမျိုးနှင့်လည်း ချင့်ထောက်ရာသည်။ စာဆိုရှိမှ ဖြစ်ကောင်းရမည်ဟု မမှတ်တော်မူရာ၊ ချောင်းအနီး၌ နေသောသူသည် ချောင်းရေ အလျှင်ကို မြင်သဖြင့် ချောင်းဖျား၌ မိုးရွာကြောင်း သိနိုင်ရာ သကဲ့သို့၊ ဤသာသနာ ပြုရေးကိုလည်း အတွေးနှင့် သိတော်မူ သင့်၏။ စာမရှိ နှုတ်ထိုးနှင့် မရိုးတော် မူလွန်းရာ၊ ထိုသာသနာပြုစဉ် အခါက ကိုးဌာနတို့မှာ မဂဓဘာသာချည်း ပြောဆိုကြခြင်း မဟုတ်၊ မိမိဒေသ ဘာသာ အသီးသီးကို ပြောဆိုကြပြီး ထိုသို့ကိုလျက် ထိုသူတို့အား သာသနာပြု အရှင်များက ပါဠိဘာသာနှင့် ဟောလေ သည်ဟု အတင်း ယူဆရန်မှာ 'နံပြီစုတ် ခေါင်း၌ ရွှေတကြက်ဥ ရှိသည်' ဆိုချက်၌ မချိန်စက် လိုက်မှားသူ တပဲ့ အကျိုးနဲ့စရာ ဖြစ်လိမ့်မည်။

ဤသို့သော အကြောင်းများကြောင့် 'ဘာသန္တရ သင်ကြား တတ်မြောက်ပြီးမှ သာသနာ ပြုလိုသူတို့မှာ ထုံးမမီ စံမျှ အရိုးမကျ သက်သေမရ၊ ဖြစ်လေသည်ဟု ထိုဘုရားဖြူ နှုတ်အတွက်မှ အဖြူထည် သက်သက် အရောင်ထူး အသားမထွက် သဖြင့် အများမက်ဖွယ် မရှိကြောင်း၊ ဤနေရာ၌ ကျွန်ုပ်တို့ မိတ်ဆွေ စာပြင်ဆရာ တယောက်က အရှင်ရာဇိန္ဒ စကား၌ ဝါကျသွား ငုတ်၏ ဟူ၍ ပြင်ဆင်ချက်မှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်၏။'

အယ်ဒီတာပြင်ချက် ဘုရားဖြူစကား

ရဟန္တာ မထေရ်ကြီးများသည် ဘာသန္တရကို သင်ကြား တတ်မြောက်ပြီးမှ သာသနာပြု ကြွသွားတော် မူသည်ဟု အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ ဂန္ထန္တရတို့နှင့် တကွ ရာဇဝင် သာသနာဝင် ကျောက်စာ သံပိုင်း စသည်တို့ မတွေ့ဘူးချေ။ သင်လည်း မသင်ဘူး၊ တတ်လည်း မတတ်၊ အကြောင်းကား ပိဋက သင်ယူ တတ်မြောက်၏။ တိုင်းတပါး၌ သာသနာပြု၏။ ဟူသော စကား ၂ ရပ် အကြားတွင် မိဂပဒ ဝဋ္ဋဉ္စန နည်းအားဖြင့် ထင်ရှားသော ဘာသန္တရ တတ်မြောက်၏ ဟူသည်ကို နားမလည်သောကြောင့် ဟူလို။

ဘုရားခံတွင်းက မဂဓထွက်

ထိုပြင် မြတ်စွာဘုရား၏ ခံတွင်း အာလုပ် ကြာကုမုဒိမှ ဖြစ်တော်မူ လာသော မြတ်စွာဘုရား စကားတော် ဟူသော ပါဠိ မဂဓ ကိုသာ နာရီမလုပ် ရွတ်ဖတ်၊ သရဇ္ဈာယ်သော အားဖြင့် မိမိတို့၏ နှလုံးသား လျှာဖျား၌ တည်ထား ကိန်းဝပ်စေမှုကား အဖိုး အတိုင်းမသိ ထိုက်တန်ကြမည်ဟု ထိုဘုရားဖြူ အရိုးကြ၏ ဆိုချက်မှာလည်း စဉ်းစားကွက် ရှိပေ၊ အရှင် ဘုရားဖြူသည် 'ပါဠိ မဂဓကို ဘုရားခံတွင်းက ဖြစ်သည်' ဟု စွဲယူ ထင်မှတ်ဟန် ရှိ၏။

ဤသို့ဖြစ်လျှင် ဝေဒနာဂရီ အက္ခရာ စာပေ ဝေဒကျမ်းမှာ ဗြဟ္မာ၏ ခံတွင်းက ဖြစ်ပေါ်သည်ဟု ယူဆကြသော ဗြဟ္မဏတို့ အယူမျိုး ခပ်ဆန်ဆန်ပင် ဖြစ်ခဲ့၏။ သို့သော် ဘုရား မပေါ်ထွန်းမီက ပါဠိ မာဂဓမှာ ဒေသဘာသာ ဖြစ်ခဲ့သောကြောင့် ထိုသို့ကား မဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် ပါဠိ မဂဓကို နှုတ်က တတွတ်တွတ် ရွတ်ကာ ရွတ်ကာ နာရီမခြား မြန်မာစကား အလျင်းမပြော နေတော်မူသော ဘုရားဖြူ အလေ့အလာမှာလည်း ထိုမျှ များစွာ အဖိုးမတန် ကြောင်း သိနိုင်ရာ၏။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ဆိုလိုရင်းကား မဂဓ ပါဠိနှင့် ပိဋက ခေါ် ဘုရားစကားကို ကွဲပြားအောင် ဆရာကောင်း မထေရ်ထံ အသာချောင်း၍ နည်းခံပြီး ထိုထို အရိုး အစုတို့ကို အလိုလို အသုံး အပုပ်ဟု အထိ အမိ သိသည်တိုင်အောင် သင်ပါဦး ဟူလို။

သာသနာ့ အပြင်ဟူသမျှ တိရစ္ဆာန် ဝိဇ္ဇာ

'တိရစ္ဆာန် ဝိဇ္ဇာ ဟူသည် သာသနာတော်မှ အပဖြစ်သော အမှတ်မရှိ တခုခုသော အကျိုး စီးပွားနှင့် မစပ်ယှဉ်သော အတတ် ဟူသရွေ့သည် တိရစ္ဆာန် ဝိဇ္ဇာ မည်၏' ဟူသော အရိုးကျ ဘုရားဖြူ စကားမှာ 'ယံကိဉ္စိ - ဗဟိရကံ အနတ္တသံဟိတံ' ဟူသော ပဒဘာဇနိက ဗဟိရကံပုဒ် အနက်ကို နှုတ်တတ်တိုင်း ဆိုသောကြောင့် လိုရင်းမကျ ရှိမည်ကို စဉ်းစားရာ၏။ 'ဗဟိရကံ အနတ္တသံဟိတံ' ဟူသော စကား၏ အဓိပ္ပာယ် ဟူမှာ အလယ်အလတ် နည်းမျိုးအရ ဘုရား အလိုတော်ကျ ဖွင့်ဆိုထားသော 'သူတပါး ပျက်စီးကြောင်း အတတ်မျိုး' ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားများမှာ များစွာ သင့်လျော်လေသည်။

သို့ သူတွင် မူရင်း အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ဆိုချက် အရကိုလည်း ဗုဒ္ဓမတညူ ဟူသော အဋ္ဌကထာ၏ ဘွဲ့တော်ကိုမျှ မလေးမစား အဓိပ္ပာယ် သွားကျန်လေဟန် ပရိယာယ် ဉာဏ်ကူနှင့် ငါပင်တည်း ဗုဒ္ဓမတညူဟု ဘွဲ့ထူးကို လှဲကူး၍ အချောင် ယူလိုသော ဘုရားဖြူသည် 'မင်္ဂလိဒါအား အလွန် မလျော်သည်ကိုသာ ဖော်ပြသဖြင့် ထိုမှတစ်ပါး သာသနာတော်အား မလျော် ကျေးဇူး မများသော အတတ်များကိုလည်း တိရစ္ဆာန် ဝိဇ္ဇာဟု ယူရာသေး၏' ဟု ဆရာ အကိုး ရှေးရိုး လက်တန်း အယူဆန်း ထုတ်ပြန်ချေ၏။ 'ထိုသို့ ယူဆနိုင်ကြောင်း ပါဠိတော်များကို ထောက်၍ သိရာ၏' ဟူသော ဘုရားဖြူ စကားအရာမှာ 'ဣတိဇေ - ရူပါယ တိရစ္ဆာန် ဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝါ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော' စသော သီလက္ခန္ဓာ ပါဠိများကို ဆိုလိုဟန် ရှိ၏။

ဘုရားဖြူခေါ်တွင် အရိုးကျ အရှင်ရာဇိန္ဒာ၊ အချို့သူများက ဘုရားဖြူ ဝိနည်းတတ်ဟု ပါးစပ်မြှောက် အသံမျှနှင့် ဈာန်ကြွအောင် သွေးမမြောက်တော် မမူလေလင့်၊ ဘေးသင့်တတ်၏။ ထိုသို့သော အမြောက်များကို အရူး ထိပေါက် သမားတွေဟု မှတ်တော်မူပါ။ သူတကာ ဘယ်သို့ ဆိုဆို၊ ကိုယ်တိုင် ထိုပညာရပ်မှာ ကိုယ်ဓာတ်သိ ဖြစ်သင့်သည် ချင့်တော်မူရန်ကား 'တိရစ္ဆာန် - ဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝါ ပဋိဝိရတော' ဟူသော ပါဠိကို မပြတ်ထုံနေကျ နိဿယ နံကျယ်နှင့် တကယ် တတ်အောင် တိုက်၍ စဉ်းစားလျှင် အကွင်းသား အမှန် ပေါ်ပါလိမ့်မည်။ ကြံတော်မူဘိလသေး။

ဘာသာခြား သင်လူကို နှိပ်ကွပ်ကြ

ထိုမှ အခြားမဲ့၌ ဘုရားဖြူက အယူဘာသာခြား သင်လိုကြသူ အကွန်ဝိတို့အား အထူးစား အမြင်တို့သူ အစုတ်တို့နှင့် တိုးတိုးဟလျက် အကိုးပြု၍ အရိုးကျ နှိပ်စက်လိုက်သော စကားတော်မှာ 'ထို့ကြောင့် ယခုအခါ ရဟန်းရှင် လူတို့သည်လည်း သာသနာတော် ပျက်စီး တိမ်းယိမ်း၊ ယိုယွင်းရုံမည့် အရာကို တွေ့မြင် သိရှိကြလျှင် ကြောင့်ကြမဲ့ မနေဘဲ သာသနာတော်၏ အန္တရာယ်ကို စောင့်ရှောက် ကာကွယ်နိုင်ကြ ပါကုန်သတည်း' ဟူလေ၏။ ထိုစကားအရ အဓိပ္ပာယ် မြင်သမျှကို အရိုးကျ အဆို ထွက်သော်လည်း မျက်ရိပ်ပြ အခြေ ပြောင်းလျက် ရွှေစောင်းသော အလို ဖြစ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား အင်္ဂလိပ်စာ သင်ရန် အကြံပြုသော အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အစရှိသော အလင်္ကျီတစုံတို့၏ သာသနာဖျက်မှုကို လျစ်လျူ မရှုဘဲ ဖျက်ဆီး ကွယ်ကာကြကုန်ဟု ဆိုလိုလေသတည်း။

ဘုရားဖြူ အရှင် ရာဇိန္ဒက ၎င်းစကား အရ သာဓက ပြုရန် တောင်ဖီလာ ဆရာတော် သွင်းစာခေါ် ပုံတခုကို ထုတ်ပြုလေသည်။ ၎င်းအရ ကျွန်ုပ်တို့ အကျယ်အပွား အဓိပ္ပာယ်ကျ လင်းပြန်ရန် မလို။ စင်စစ်ကား အောက်ပါ မှတ်တမ်းတခုကို ထည့်ထားအပ်၏။

တောင်ဖီလာ စာအကိုး၊ ထိုးဇာတ်ထွက်ပုံလာ။ ရာဇိန္ဒနှင့် မင်းဆရာ၊ ဆင်ထိန်းမှာ ဆင်ပိုး။ ဗောဓိခက် ချိုးပြစ်ဟူ၊ ငဲ့လျစ်လျူရှု လိုတဲ့ဗျို။ ။ ဘာသာခြား သင်သူမူ၊ စုတ်ချင်သူ နှုတ်ထိုး၊ ဖြူကြီးအို ဉာဏ်ရိုးနှင့် လေပုပ်သိုး စုတ်ချင်။ ထုတ်လေသူ ကိုယ့်နှာခေါင်း စုစုပေါင်း မြွတ်သိုက်ကြီးဝင်။ အဆိပ်လူး သားတစ်မင် ခွေးလေလျှင်၊ ဟပ်မှားသို့၊ လာဘ်ဆိတ်ထား ဒကာမူ ယိမ်းတဲ့ ရိုးဖြူ။ ရာဇိန္ဒကိုက် ရှင်နှင့်တူသည်၊ ပုံတုယူ မှောက်မှားနှင့်လေး။

တန်ခိုးအာဏာနှင့် သာသနာပြု

ရှေးဟောင်း သာသနာပြုနည်းခေါ် အရိုးကျ ဘုရားဖြူ၏ သာသနာပြုနည်းမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကြည်ညိုပြီးသော မင်း၏ အာဏာရာဇသံလည်း တစိုးတစ်မျှ မပါမရှိ၊ တိုင်းတပါးသား မင်းများကိုလည်း ရေးဦးအစ ကြည်ညို စေနိုင်ရန်လည်း ခဲယဉ်းဘိ၏။ မိမိတို့မှာလည်း တန်ခိုး မရှိ၊ သို့အတွက် ယခုအခါ သာသနာပြုရန် မလွယ်ကူဟု သိကြရာ၏ ဟူပါသတည်း။ ဤကဲ့သို့ တန်ခိုး အာဏာကို မြှောက်လှုပ် ခဲယဉ်း၏ ဆိုမည့်အစား မရေးဘဲ နေလျှင် ကောင်းရာ၏။ ငါ့အရှင် ရာဇိန္ဒ 'ခရုတိုင်း အဆန်ရှိ လူတိုင်းပဲ အကြံသိ' ရမယ် မဟုတ်လား။

ဤနေရာ၌ ကျွန်ုပ်တို့ကို ရပ်နားစေကာ ယခင် အယ်ဒီတာ သွင်းခဲ့သော ပုံကား ရှေးအခါက အရက် သေစာ သောက်စားလျက် မိဘများ ကျေးဇူးကို မသိရှိ မဟုတ်၊ ရိုက်၊ ပုတ်၊ ဆဲဆို နေသော ငလန်း ဆိုသူ လူမိုက် တဦးအား ဆရာဘုန်းကြီးက 'ဟဲ့ ငလန်း အမိအဖရဲ့ မွေးကျေးဇူးဟာ အထူးကြီးမား မြင့်မိုရ်မက များ၍ ဘုရားပင် ချီးမွမ်း မကုန်ချေ မိဘ ကျေးဇူးကို အထူး ကျေးဇူးရန် ရည်မှတ်၍ တသက်ပတ်လုံး ဆပ်စေကာ ကျေနပ်စရာ မဟုတ်၊ နှင် သည်လို မလုပ်နှင့်' ဟု ဆုံးမသဖြင့်၊ ငလန်းက 'တင်ပါ့ ဆပ်လို့ မကျေမှာ အတူတူ မဆပ်သဟာက ကောင်းသဘုရား' ဟု ပြန်ကြားဘူးလေပြီ။ ဤအတူ ဘုရားဖြူ အဆိုအရ သာသနာပြုရန် သည်လောက်တောင် ခက်ခဲမှ မပြုဘဲ နေသဟာက ကောင်းပါသော ဟူ၏။

'သာသနာ ကြည်ညိုပြီးသော မင်း၏ အာဏာ ရာဇသံလည်း တစိုးတစီမျှ မပါရှိ' ဟူသော စကားအရ မိတ်ဆွေဝတ် အတိုင်း ချီးမွမ်းစရာ ရှာမရ၊ မင်းအာဏာ ရာဇသံနှင့်မှ သာသနာ ပြုရသည်ဟု ဘယ်ဘုရားဟော၊ ဘယ်သူများက ပြောသနည်း။ မင်းအာဏာနှင့် သာသနာ ပြုနိုင်လျှင် ဘုရားဆုဟာ ဒုလ္လဘ ဖြစ်ရတော့မည် မဟုတ်လော၊ ဤကဲ့သို့ မလိုရာ အနက်တွေ ရပြီးတော့မှ ငါ့ အရှင်ရာဇိန္ဒာမှာ ခရလောက်ကမျှ သွေးမရှိသူထဲက ဖြစ်ကြောင်း ပြသည် မဟုတ်ပါလော။

၎င်းပြင် 'တိုင်းတပါးသား မင်းများကိုလည်း ရှေးဦးအစ ကြည်ညို စေနိုင်ရန်လည်း ခဲယဉ်းဘိ၏' ဟု ပြန်သည့် စကားအရ စဉ်းစားစမ်း အလွန် သနားကမား ရှိလေသည်။ ငါ့ရှင် ရာဇိန္ဒာ ဤမျှ ငိုကြွေးနေရန် မရှိ၊ သာသနာပြုရန် ခဲယဉ်းသော လွယ်ကူသော ဟူသည် ငါ့ရှင်ကဲ့သို့ ဗလ မရှိသူများ အတွက် ကြံစည်ဖွယ် အရာပင် မဟုတ်၊ ကောင်းကင် တခုလုံး ထွန်းပသည့် နေ လနှင့် ကြယ် အပေါင်းမှာ စွေစောင်းရုံမက စုံလုံးကန်း ဖြစ်ကြသူတို့ အရာ မဟုတ် သကဲ့သို့တည်း။ 'မမိုတဲပန်း တုံးခုလှမ်းတော့ ချော်ကျ' ဆိုသလို ဘုရားဖြူ ဘုရားအိုပြီ ပျက်ချော်ကျ သဖြင့် နဖူးတော်က အပေါက်ကို ကြည့်တော်မူ။

၎င်းနောက် 'မိမိတို့မှာလည်း တန်ခိုး မရှိ' ဟု ဆိုပြန်၏။ သာသနာပြုမည် ကြံရိုး ဧကန်မှန်လျှင် တန်ခိုး မရှိဟု မိမိ ဝိပုတ္တိကို ပြောစေရာ မရှိ၊ တန်ခိုးရှိအောင် လုပ်ပါကော၊ ဤကဲ့သို့ ပြောခြင်းကြောင့် ဘုရားဖြူ အစွမ်းကောင်းဟု ဘယ်သူက ချီးမွမ်းသလဲ၊ ဤစကားဟာ ယခုအခါ မြန်မာပြည်ကို လက်ရကြံနေတဲ့ ဘာသာဝါဒခြားများကို အားပေးတဲ့ စကား မဟုတ်ဘူးလား၊ ဤကဲ့သို့ ယုန်ပြေးပျက်အောင် ခမောက်ပေါက် စကား သူခိုးအားပေး စကားများကို လေကုန်အောင် ပြောနေမည့် အစား 'ယံဒုန္နိမိတ္ထံ အဝမင်္ဂလဉ္စ' ပရိတ်အရံကို အသံကုန် လွှတ်၍ ရွတ်ခြင်းက ကောင်းပါ လိမ့်ဦးမည်နော် မိတ်ဆွေတော်။

ဘုရားဖြူနှင့် ၎င်းအကိုး

ဘုရားဖြူ အရှင်ရာဇိန္ဒာက မိမိ မှီခိုအားထားရာ အဖြစ်ဖြင့် 'နောက်ဆက်တွဲ အမည်' နှင့် မိုင်းခိုင်း အဆုံးအဖြတ် ပရိယတ္တိ သာသနာဟိတ အသင်း ပုစ္ဆာထုတ် ဆရာ၏ အဖြေ၊ ထို့ပြင် ခင်ကြီးဖျော်၏ မိန့်ဆိုချက် စကားများကို ထည့်သွင်းထား၏။ ဤအကိုးစကားများ အတွက် တစုံတရာ ဖော်ပြခြင်း မပြုခဲ့လျှင် 'ဘုရားနားက နေ၍ ဟောင်သော ခွေးအား ဘုရားကို ထိမှန်မည့် အတွက် မပစ်ခတ်ဘဲ နေက ခွေးမာန တက်၍ ရောင့်တက်မည်ကြောင့် မလွဲသာ ပစ်ခတ်ရာ' သကဲ့သို့ ပညာရှိတို့ ပြုအပ်သော ထုံးကို မချွတ်မယွင်းစေရန် ဤ၌ အနည်းငယ် ပြအပ်၏။

မိုင်းခိုင်း ဆရာတော် အဆုံးအဖြတ်မှာ သာသနာပိုင် ပခန်း ဆရာတော် ဘုရားကြီးများနှင့် တကွ သာသနာ့ ထိပ်ခေါင်တင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးတို့ သဘောတူချက် ဖြစ်၍ အလွန် လေးနက်လျက် ရှိပေ၏။ သို့ရာတွင် ဝိနည်းအရာ စသည်မှာ မှီရာ ကျမ်းဂန်သာ ပဓာန ဖြစ်သောကြောင့် ထိုသို့သော ဂုဏ်သိရ်အရာ စသည် ကြီးကျယ်ခြင်းမှာ မပြဋ္ဌာန်းနိုင်ချေ။ မိုင်းခိုင်း ဆရာတော် အဆုံးအဖြတ်၌ တိရစ္ဆာန်ဝိဇ္ဇာ အဆုံးအဖြတ် တခု ပါဝင်၏။ သရုပ်မှာ - တိရစ္ဆာန် ကထာနှင့် ဂဏန်းသင်္ချာ ကဗျာ လင်္ကာ အတတ်၊ ပထဝီဝင်များ ဖြစ်လေသည်။

ထိုအတတ်တို့တွင် ပထဝီဝင်ကို သမုဒ္ဒန္တာယိက ကထာ၌ ထည့်သွင်းလေသည်။ တိရစ္ဆာန် ကထာ ဟူသည် မဂ်ဖိုလ်နှင့် ဖီလာ ဖြစ်သော အကျိုးမဲ့ စကားကိုသာ ဆိုသည်။ ပထဝီဝင်သည် အကျိုးမဲ့ စကားမဟုတ်၊ ၎င်းပထဝီဝင်ဖြင့် ကပ္ပိ တခုလုံး၌ ပါဝင်သော တိုင်းပြည်များ၏ အခြေမူလ၊ ထွက်ကုန်၊ ဝင်ကုန်၊ စစ်သည် အင်အား စသည်ကို သိနိုင်လေသည်။ ၎င်းဖြင့် အကယ်၍ မည်သည့် နေရာ၊ မည်သည့် မြေပုံ၊ အစိတ်အပိုင်း၌ သင်္ဘော ပျက်စီး နေသည်ဟု (ပိုင်ယာလက်စ်) သံကြီးလွတ် ကြေးနန်း ပေးပို့က ၎င်းကို မပျက်စီးစေရန် ခဏချင်း သွားရောက် ကယ်ဆယ် နိုင်လေသည်။ ဤသို့ အကျိုးရှိသာ အတတ်သာ ဖြစ်၏။

မိုင်းခိုင်း ဆရာတော် ဘုရား၏ အဘော်မှာ ပထဝီဝင် ဟူသည် ရေ၊ မြေ၊ တော၊ တောင် အကြောင်း သာမန်ကို တောလား၊ ရေလား၊ တိမ်လား စသည်ကဲ့သို့ ဆိုဆမ်းကာမျှ ဖွဲ့ဆို ရေးသားထားသော စကားဟု စွဲယူဟန် ရှိ၏။ သို့ရာတွင် ကထာ ပြောဆိုချက်နှင့် ဝိဇ္ဇာ အတတ်ပညာ ဟူသည်ကို တပေါင်းတည်း ပြုခြင်းမှာ

သတိမထားချက်ပင် ဖြစ်၏။ ပထဝီဝင်ကား ကျမ်းစာ ဖြစ်၍ နှုတ်မှ ပြောလိုရာ ပြောသော တိရစ္ဆာန်ကထာ မဖြစ်သင့်ကြပေ။ ထို့ကြောင့် တိရစ္ဆာန် ဝိဇ္ဇာနှင့်သာ အပ် မအပ် စိစစ်ခွင့် ရှိလေသည်။

ဂဏန်းသင်္ချာ အတတ်ကို တိရစ္ဆာန် ဝိဇ္ဇာ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုချက်မှာ ဟုတ်၏။ သို့ရာတွင် သုတ္တန် ဆိုရာ မိစ္ဆာဇီဝ တိရစ္ဆာန် ဝိဇ္ဇာသာ ဖြစ်၏။ ဝိနည်း ပညတ် ဆိုင်ရာ ပရူပယာတ တိရစ္ဆာန် ဝိဇ္ဇာ မဟုတ်ချေ။ မိစ္ဆာဇီဝ တိရစ္ဆာန်ဝိဇ္ဇာ ဟူသည် မအပ်သော အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်း ပြုလုပ်ခြင်း သင်ကြား ပြသသော ဗာဟိရက အနုဝဇ္ဇ အပြစ်မဲ့ အတတ်တည်း။ ပရူပယာတ တိရစ္ဆာန်ဝိဇ္ဇာ ဟူသည် သူတပါး အကျိုး ပျက်စီးကြောင်းနှင့် ဆိုင်သော စစ်ရေး၊ စစ်မှု၊ တင်၊ မြတ်၊ ဓား၊ လုံအတတ်၊ ဆေးဝါး၊ မန္တရား၊ အင်းအိုင် စသော သာဝဇ္ဇ အတတ်မျိုးတည်း။

ဂဏန်း အတတ်မှာ မုဒ္ဒါ - မိန်းမ အတွက် လက်ဆစ်ချိုး ရေတွက်ခြင်း ဂဏနာ အမှန်ဂဏန်း အက္ခရာ ရေမှတ် တွက်ချက်ခြင်း၊ သင်္ချာ - ဒဿ စသော အပေါင်း တွက်ချက်ခြင်း ဟူသော အတတ် ၃ မျိုး ဖြစ်၍ ဘုရား ကိုယ်တော် တိုင်ပင် ထိုထို ပါဠိတော်များ၌ ဟောကြားလျက် ရှိသဖြင့် ထိုထို အဋ္ဌကထာတို့၌လည်း အဋ္ဌကထာရှင်တို့ အသုံးပြုလုပ် ရေးသားလျက် ရှိသေးသည်။ ၎င်းဂဏန်း အတတ်နှင့် ကင်း၍ စိတ်စေတသိက် ဘုံပုဂ္ဂိုလ် သရုပ် ရေတွက်ခြင်း စသည်ပင် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် မရှောင်ကြဉ်ကောင်းသော အတတ်တည်း။

ထိုသို့ ရှောင်ကြဉ်မရ ဖြစ်ခြင်းဖြင့် မပယ်အပ်သော အတတ် ဖြစ်ကြောင်း သိစေ၏။ ထို့ကြောင့် တိရစ္ဆာန် ဝိဇ္ဇာ၌ပင် ပါဝင်သော နက္ခ အတတ်ကို 'တောနေ ရဟန်းများ မတတ် မနေရ' ဟု ဘုရားပညတ် ထားသည်ကို ထောက်သဖြင့် သုတ္တန်လာ တိရစ္ဆာန် ဝိဇ္ဇာမှာ မိစ္ဆာဇီဝ ပြုမှု အပြစ်သင့်သည်ဟု မှတ်အပ်၏။ ဝိနည်းလာ တိရစ္ဆာန် ဝိဇ္ဇာကဲ့သို့ သင်ကြား ပို့ချကာမျှနှင့် အပြစ် မရောက်ချေ။ ကဗျာလင်္ကာကို တိရစ္ဆာန် ဝိဇ္ဇာ၌ ထည့်သွင်း၍ အပြစ် တပ်ရာ၌ လည်းကောင်း၊ ပထဝီဝင်ကို သင်၍ အပြစ် တပ်ရာ၌ လည်းကောင်း ဤအတူ အပြစ် မရှိကြောင်း မှတ်အပ်၏။

ယင်းတို့ ဆိုခဲ့တိုင်း မိစ္ဆာဇီဝ ပြုမှု အပြစ် ရောက်ပုံကို မြေတိုင်းပညာ၊ ဂဏန်းသင်္ချာ အတတ်တို့ကို လစာ၊ လခ ယူ၍ ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ ရအောင် မျှော်ခေါ်၍ ဖြစ်စေ သင်ကြား ပို့ကြသော လူများနှင့် ပစ္စည်း လာဘ်လာဘ ငဲ့၍ ရဟန်း၊ သာမဏေတို့ သင်ကြား ပို့ချပြခြင်းသည် အလားတူပင် ဖြစ်သည်။ '၁၂၂' ဟု ထိုမိုင်းခိုင်း ဆရာတော် ဘုရားပင် မိမိ အဆုံးအဖြတ်၌ မှာထားလျက် ရှိလေသည်။ ထိုစကားမှာ 'မိစ္ဆာဇီဝိယ ပဋိဝိရတော' ဟူသော ပါဠိတော်နှင့် ညီညွတ်၏။ ထိုစကားဖြင့် မိစ္ဆာဇီဝ သဘောမဟုတ်၊ သုဒ္ဓ စေတနာဖြင့် သုတ္တန်လာ ဂဏန်း သင်္ချာ စသော တိရစ္ဆာန် ဝိဇ္ဇာတို့ကို ရဟန်းတို့ သင်အပ်ကြောင်း ပြဆို၍ ထိုသို့သော အဘော်ကို မသိတော်မူ ရှာသော ဘုရားဖြူ အရှင်ရာဇိန္ဒက (၎င်းစာအုပ် ၁၀၆၊ ၇၊ ၉ တို့၌) ရိုးမှား ဆုံးဖြတ်ချက်ချကာ မှီရာ ထင်စွက် ထည့်သွင်းမိလေ၏။ ကိုယ်သေစာကို ကိုယ်ဆောင် ယူမှားသော ကုမ္ဘာယောသကနှင့် တူလှလေစွ။

ထို့ပြင် မန္တလေး ပရိယတ္တိ အသင်း ပုစ္ဆာဖြေထုတ် ဆရာ၏ ဖြေဆိုချက် 'အင်္ဂလိပ်ဘာသာ စာစကားများကို မိမိသင်ခြင်း၊ သူတပါးတို့အား သင်ကြား အားပေးခြင်းများမှာ မအပ်ပေ၊ ဒုက္ကဋ် အာပတ်သင့်သည်' ဆိုရာ၌ တိရစ္ဆာန်ဝိဇ္ဇာ သင်ယူခြင်း၊ သင်ပေးခြင်း အမှုနှင့်သာ သင့်ရမည့် အပြစ် ဖြစ်သောကြောင့် ခုတ်ရာတပါး ရှုရာတခြား ဖြစ်၏။ အကြောင်းကား အတတ်ပညာနှင့် ဘာသာစကား တို့မှာ ကွာလှမ်းကြ ကုန်၏။ ဥပမာ - ယခုအခါ မြန်မာဘာသာ သင်ကြားနေသော ကျောင်းသားများကို အဂ္ဂိရတ် အတတ်၊ စုန်းအတတ်၊ မှော်အတတ် သင်သည်ဟု မဆိုနိုင် သကဲ့သို့တည်း။

ခင်ကြီးဖျော် မိန့်ချက် စကားမှာ ... မဂဓ ဘာသာဖြင့်သာ ဘုရားဟောကြောင်း ဖြစ်၍ သမ္မောအဋ္ဌ ကထာကြီး ထက် မလေးနက်တော့ချေ။ ဆရာတော် စကားမှာ စမ္မောအဋ္ဌကထာ စကား အတိုင်းပင်။ သို့ရာတွင် ၎င်းဆိုချက်၌ 'တပါးသော ဘာသာတို့သည် အမြဲမတည်၊ ကြာမြင့်တိုင်း ရွေ့သည်။ မဂဓ ဘာသာမူကား မပြောင်းမရွေ့ အမြဲတည် သည်' ဟူရာ၌ ထိုသို့ ဆိုတိုင်း မဂဓ ဘာသာသည် ယခုအခါ တည်ပါသေး၏လော၊ ဘယ်အရပ်မှာ သုံးစွဲ တည်နေပါ သနည်းဟု မေးရန် ရှိ၏။ စာဆိုတိုင်း အဖာ ဖြစ်မျှ အသားမရ ဖြေဆိုလျှင် 'နတ်ပြည် ဗြဟ္မာပြည်၌ ပြောဆို သုံးစွဲသည် ရှိ၏' ဟု ဖြေဆိုလိမ့်မည် သို့ဖြစ်လျှင် အခြား ဘာသာများလည်း ထိုအတူပင် နတ်ပြည် ဗြဟ္မာပြည်၌ အမြဲ တည်ပေရာ ၏ဟု ဆိုနိုင်လိမ့်မည်။

ဤခင်ကြီးဖျော် စကား ကိုးကားရသော ဘုရားဖြူ အရှင်ရာဇိန္ဒက အလွန် ဂုဏ်ရှိသည်ဟု ထင်မှတ်၏။ ပထမဆုံး သမ္မောအဋ္ဌ ကထာကြီးထက် ဂုဏ်ရှိသေး သလောသို့ မေးရာ၏။ ထိုသို့ ကိုးကားတိုင်း မဂဓဘာသာ အမြဲ တည်နေကြောင်း ကိုယ်တိုင် ပြနိုင်မည်လောဟု ဒုတိယ မေးရာ၏။ တတိယမြောက် ပဂဓဘာသာ အကျိုး၊ ထိုသို့ ကိုးကားချက်ဖြင့် ဘာများ ပြီးစီးစေသနည်း၊ အင်္ဂလိပ် မြန်မာ အစရှိသော ဘာသာများ၏ အကျိုးမဲ့ အပြစ်ကို ပြီးစီး စေသလောဟု မေးရာ၏။ စတုတ္ထမြောက် မဂဓဘာသာမှာ အခြား ဘာသာများနှင့် ဘယ်အရာ ထူးခြားပါ သနည်းဟု မေးရာ။ ဤကား ဘုရားဖြူ အရှင်ရာဇိန္ဒ မကိုးတန် ကိုးမှား၍ အကျိုး မများပုံတည်း။

ဘာသန္တရသင် အဘော်ချုပ်

အကျွန်ုပ် ဤမျှတိုင်အောင် စိစစ် ပြဆိုခဲ့ခြင်းမှာ ဘုရားဖြူ ဝိနိစ္ဆယ၌ အရာရာ အဝါး မဝသဖြင့် အမှားရပုံ အကြောင်းကို ပြဆိုခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။ စင်စစ် ဘုရားဖြူ ဆိုလိုရင်းမှာ ဘာသန္တရ သင်ခြင်း၌ အပြစ်ဆိုခြင်းသာ ဖြစ်၏။ ဘာသန္တရ သင်ရန် မအပ်ကြောင်း ပြဆိုချက်သာ ဖြစ်ပေ၏။ ဘုရားဖြူမှာ ဤမျှ ကွေ့လည် ကြောင်ပတ်နိုင်သော စကားများကို ပြောမှား ဆိုမှား ရှိနေခြင်းများကြောင့် ဘာသန္တရ အရေးတွက် နားလေးကြောင်း သိသာလေသည်။ ထို့ပြင် ကျွန်ုပ်က ပို့သ ဆက်ကပ်သော မှတ်တမ်းကို မကြည့်ရှုဘဲ ပြန်လည် ပေးပို့ခြင်းဖြင့် မျက်စိ စောင်းစွေကာ အခြေအနေမှာလည်း ထင်ရှားပြီ။

သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ စာကို ကြည့်ရှုကြသည့် စာပွဲစားကြီးများကား ထိုသို့ မဟုတ်ဘဲ သိမြင် နားလည်နိုင်ကြ ပေလိမ့်မည် ဖြစ်၍ အကျဉ်းချုပ် ဤ၌ ပြောကြားရပေ၏။ ဘာသန္တရ သင်ခြင်းမှာ လောကာယတ တိရစ္ဆာန် ဝိဇ္ဇာ စသည်တို့ဖြင့် ယုံမှားဖွယ် အလျဉ်းမရှိ၊ လောကာယတ ဟူသည် တစ်စုံတစ်ခုသော ကျမ်းဂန်ကိုသာ ဆို၏။ ဘာသာခြား မဟုတ် မမှန်ချေ။ တိရစ္ဆာန် ဝိဇ္ဇာ ဟူသည် တစ်စုံတစ်ခုသော အတတ်သာ ဖြစ်၏။ ဘာသာခြား မဟုတ်ချေ။ ဘာသာခြား သင်ကာမျှနှင့် မဆိုအပ်သော ကျမ်း တစ်စုံတစ်ခုနှင့် အတတ် တစ်စုံတစ်ခုသို့ မရောက်နိုင်။ ဘာသာသင်က ကျမ်းကို သင်သည်ပင် မဟုတ်ပါလောဟု အရောဉာဏ် မဖြစ်သင့်၊ ဤသို့ ဖြစ်လျှင် မဂဓ သင်သူများလည်း မိစ္ဆာကျမ်းကိုသာ သင်ရာ ရောက်ပေလိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့် ဘာသန္တရ သင်ခြင်း၌ တစ်စုံတစ်ခုသော ကျမ်းနှင့် အတတ်ကို ယုံမှားမဲ့ ဖြစ်သင့်လေသည်။ ဥပမာ - ယခုအခါ မြန်မာ အမျိုးသားငယ်တို့သည် မြန်မာဘာသာကို သင်ကြား နေကြစေကာ ၎င်းဘာသာ၌ ရှိသော ဆေးကျမ်း၊ ဓာတ်ကျမ်း၊ အင်္ဂုဇ္ဇာ ဗေဒနက္ခတ် ကျမ်းကို သင်သည်။ သို့မဟုတ် မြန်မာဘာသာ၌ ရှိသော ခရစ်ယာန် ဓမ္မဟောင်းကျမ်းကို သင်ယူသည် မဟုတ်ကြ။ ထို့အပြင် စုန်းအတတ် မှော်အတတ်များကို သင်ယူသည်လည်း မဟုတ်သကဲ့သို့တည်း။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ စာပွဲစားကြီးများမှာ ဘုရားဖြူကဲ့သို့ နားထူလျက် မျက်စိ စွေစောင်းသူ မဖြစ်ရပါ လိုကုန်သောဟု ဆုတောင်းကြကုန်။

ဘုရားဖြူ အရှင်ရာဇိန္ဒ ဝိနိစ္ဆယချုပ်

ယခုအခါ ဆရာတော် ဘုရားဖြူ အလိုတော်ကျ ဆိုပြတဲ့ သူ့စာအုပ်မှ ကျွန်ုပ်တို့ ကောက်ချက်ချ၍ ကွယ်ဝှက်၍ နားမလည်မည်ကြောင့် အဓိပ္ပာယ် အတိုချုပ်၍ ထုတ်ပြ ပေါ်စေအပ်၏။

က။ ငါတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားအရ ဘာသန္တရ သင်ယူသည် ဟူခြင်းမှာ ထင်လင်းသော ထုံးမစီ တရားညီ စံမရ အရိုးခံအလား မကျသဖြင့် ဧကန္တ အပြစ် ရှိသည်။

ခ။ ဗေဒန နက္ခတ် ဓာတ်ဗိန္ဓောမှန် မြေကြန် အင်္ဂုဇ္ဇာ တေးအလုပ် ဖွဲ့ကုံးရန် အတန်တန် အတိုချုပ် အလုပ်မျိုး ဟူသမျှ တိရစ္ဆာန် ဝိဇ္ဇာ ပြစ်ချက် ပါသောကြောင့် ငါတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာများ တရားအရ မသင်ကြားရစေကောင်း ဖြစ်၏။

ဂ။ ဘုရားရွှေနှုတ်၊ မုက္ခပိဋ် မဂဓကို၊ ဘာသန္တရ အစားစား၊ ကုလားဖြူ-နက်၊ တိပက် သီဟိုဠ်၊ မဂို မြန်မာ၊ ဘင်္ဂါလီ ယိုးဒယား၊ ဂျာဝါဖာရဆီ၊ အာရဗီ၊ ဂျပန်၊ ဂျာမန်၊ ဂျာမနီ၊ ပြင်သစ်၊ ဆန်းဆက်ကရစ်၊ ဟိန္ဒူ၊ ပဿီ၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပရာကရိတ်၊ ကရင်၊ ကချင်၊ ရှမ်းမျိုး ကိုးဆယ့်ကိုး အဖြာဖြာ မည်သည့် ဘာသာနှင့်မျှ မပြန်ဆိုရ။ အကယ်လို့ ပြန်ကြသော် ဧကန္တ အပါယ်လား ဘုရားအဆူဆူ ပွင့်သမျှ ကုတ်ကော်၍ ဖြေချွတ်ကျစေကာ ကျွတ်နိုင်ရာ လမ်းမရ ကပ္ပာ သစ်ငုတ်ကြီးများ ဖြစ်ကုန်အံ့။

ဃ။ ဘုရားပါဝစနာ၊ မာဂဓကို၊ သက္ကတအားကို၊ ပုဒိရိုးပါဠိလှ၊ နည်းကျအောင် ပြင်စေကာ၊ ဆန္ဒာရောပနာ၊ ဥပဒေအရ၊ သဒ္ဒါသ ဖြစ်နိုင်သည်။

င။ အထဝါ တနည်းကား၊ တို့ရှင်မြွက် ကျွမ်းတော်များကို အစားစားမူမျိုး၊ ယိုးဒယား၊ သီဟိုဠ်၊ ထိုမှနောက် လန်ဒန်၊ ကာလဆန်လူမျိုး၊ ကိုးကားချက်ချ၊ မူကွဲတွေ ထုတ်ပြလျက်၊ ပြင်ဆင်ကြသော လူတို့သိုက် ပုံနှိပ်တိုက်က စာပြင်စာတည်း ဆရာတို့လည်း 'နောက်သား နောင်လာ စိတ်လိုက်ပါ အယူပျက် အောင် လူဖျက်' မျိုး ဖြစ်ကြသည်။

စ။ ငါတို့ဘုရား ဟောထားချက် မဂဓကို မသင်ကြ သူသူငါ၊ လူဆိုတဲ့ သတ္တဝါတို့လည်း နောင်အခါ မြတ်ဘုရား ဟောပြမည့် ထိုတရား၌ လားလားမှ ဉာဏ်မရောက် နိဗ္ဗာန်မပေါက် ရှိကုန်အံ့။

ဆ။ သာသနာကြီး၊ ပွားစည်ဖွယ်စိတ်ထား၊ ကရုဏာကလေးများနှင့် ကမ္ဘာသားအနှံ့၊ ဖြန့်လိုက်မည် ဟူသူများ၊ ကြံရုံပင် မှားလှပြီ၊ ထင်ရှားလှ သိစရာ၊ အာဏာပိုင်မင်းမဟဲ့၊ တန်ခိုးနဲ့ အဘိဉာဏ်၊ ဈာန်ပျံသည့် ရဟန္တာ၊ ဤ ၂ ဖြာ မရသေးသမျှ၊ ဧဇနေသဟာကသာ ကောင်းသတည်း။

ဤကား အရိုးကျ ဘုရားဖြူ၏ အကျိုးရလောက်သာ အယူဟု သူကိုယ်တိုင် ရေးထုတ်သည့် လောကာယတာဒိ ထိုစာအုပ်မှာ အကျဉ်းချုပ် စကားပြေတည်း။ ဤဆိုလတ္တံ့ကား အများတို့နည်း ယူရန် ကာလဉာဏ် အခါဖြောင့်သော စာထောင်လေးချိုးတည်း။

ဒုက္ခဗျူချာ အအေးမနေရစေဖို့၊ ဗုဒ္ဓအယူမှာ ဘေးတွေရအောင်ပ ထုတ်ပြန်၍ ဘုရားဖြူဆရာ ရေးလေသမျှ မှာတော့၊ အနတ္တရတဆူ ဘဂဝါရယ် ပြေးလေမလှဲ့ပါ။ ဧရေဓမ္မငယ်နှင့် သဘောအထင်ကရ ဟောဖော်ပြတဲ့ဆရာ အိုဘုရား၊ ပေးဝေငှရန်ဖို့ စောသခင်ဘုရား အစောတလျင် ကြွခဲ့ပါ။

အရှင်ဘုရား တရားဓမ္မခန့် အများကမ္ဘာ ပြန်စေဖို့ သင်ကြတဲ့အခြား ဘာသာကိုပင် ဘုရားဓမ္မာနှင့် ဆန့်ကျင်ပြန်သတဲ့၊ ပြင်ကြတဲ့ အများစာ အမှန်ကိုလဲ အမှားတခါ ဟန်ချေပေါ့၊ ဓမ္မကံရရဲ့စကား ပါဝစန့်ကိုတောင် အခြားဘာသာနှင့် မဖြန့်ရဘူးလို့၊ အလကား အရာရာကန့်လိုက်ပုံက မလပ်ပဲကြပ်လှတာ၊ အိုဘုရား အများအခါခါ လန်ပါလို့ အတတ်ကမှ မတတ်ကြစရာ။

ဓမ္မ အထင်အမြင် ဟိတ်ဟန်နှင့် အညစ်ပုံက၊ မဂဓ မသင်လျှင် နိဗ္ဗာန်တောင် အစစ်မရဘူးတဲ့၊ မြန်မာ့အပြင် တခွင်မှာ အနိပ္ပလံအဖြစ် ကျရပါတော့၊ ကမ္ဘာ့အရှင် သခင်ငယ် တဆိတ်ဓမ္မခန့် အရစ်ပြရအောင်စိတ် အမှန်ညစ်ကျမဲ့အများ ဒါယိကာမနှင့် ဒါယကာ အိုအသနား ညှာပါဘုရားရယ်လို့ ပန်ဆုတောင်း။

ရှေးအခါ အင်္ဂတိအယု မသမ္မာဖို့၊ ဂုဏ်ဆရာ မတရားတွေပြတာကြောင့် ခင်ရုစာ အဓိဋ္ဌာန်နှင့် တ၊ လေတော့ မိုးဗြဟ္မာနာရဒရယ်က၊ လာရပုံ ထုံးကိုထောက်ပါလို့ ကရုဏာရစာ လျှောက်တာမို့ သာဘန်သင် လမ်းညွှန်ရောက်ရတယ်၊ အိုလူတို့ ဝမ်းမြောက်စကောင်း။

ယင်းသို့လျှင် ဘာသန္တရ အရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အရှင် အာဒိစ္စဝံသက တုန်ပြန်လျက် ထိုးနှက်ခဲ့လေသည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ တုံ့ပြန်ချက်မှာ အရှင်ရာဇိန္ဒ (ဘုရားဖြူ ဆရာတော်) ၏ အတင်အပြ အဆိုအမိန့် အစွဲအတင် မှန်သမျှ စိုးစဉ်းငယ် မကျန် တိတိကျကျ ချေပခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ တပိုဒ်စီ တပုဒ်စီ အစိတ်စိတ် ဖြေရှင်း လိုက်သည့်အပြင် အပေါင်းအချုပ် သဘောဖြင့်လည်း ဖွင့်ပြ ခဲ့လေသည်။ မိမိ အယူ၊ မိမိ အမြင်၊ မိမိ စေတနာ၊ မိမိ အတွေ့အကြုံ၊ မိမိ အမြော်အမြင်နှင့် သဘောထားကိုလည်း တသားတည်း တထပ်တည်း ပြ၍ တင်ပြ ခဲ့လေသည်။

ထိုဘာသန္တရ အရေးအခင်း ပေါ်ချိန်ကမူ မည်သူ မှား၍ မည်သူ မှန်သည်၊ မည်သူ တရား၍ မည်သူ မတရားသည်ကို အဘယ်မျှ အဆုံးအဖြတ် မပေးခဲ့ချေ။ အဘယ်သူမျှလည်း ပြတ်ပြတ်သားသား ဘက်လိုက်၍ တိုက်ပွဲဝင်၍ မဆင်နွှဲခဲ့ကြပေ။ နောက်ကွယ်မှ အဆွယ်အပွား အဖြစ်သာ ပါသည်။ အရှင် ရာဇိန္ဒနှင့် အရှင် အာဒိစ္စဝံသ နှစ်ပါးတည်းသာ သူတလှန် ကိုယ်တပြန် သူတလှည့် ကိုယ်တလှည့် တည့်တည့်မတ်မတ်ကြီး တိုက်ပွဲ ဝင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ တိုက်ပွဲတွင် အမှားနှင့် အမှန် အဖြေ ရလာဒ်တို့သည် အထက်တွင် ဆိုခဲ့သည့် အတိုင်း ထိုအချိန်က ကွင်းကွင်းကွက်ကွက် လင်းလင်းလက်လက် မပေါ်ထွက် ခဲ့သော်လည်း အချိန် တချိန်၌ ပေါ်ထွက် ခဲ့လေသည်။ ပေါ်ခဲ့ထွက်ခဲ့သည့် အချိန်မှာ ဆော်ဩ လှုံ့ခွဲသည်မှ နှစ်ပေါင်း ၄၀ ကျော် ကာလ အတွင်း ဖြစ်လေသည်။ နှစ်ပရိစ္ဆေ အားဖြင့် ၄၀ မျှ ကြာသော အခါတွင် ဓမ္မဒူတဟသော ဝိဇ္ဇာလယ (နိုင်ငံခြား စာပေဘာသာ သင်ကြားရေး) ကျောင်းကြီးများ ပေါ်ပေါက်လာကာ တရားဝင် ရဟန်းသံဃာများ သင်ကြား ပို့ချ၊ တတ်မြောက် လာကြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန် ယူနီဗာစီတီ၊ ကာလက္ကတ္တား ယူနီဗာစီတီ၊ ဗာရာဏသီ ယူနီဗာစီတီ၊ စန်တီနီကောတန် ယူနီဗာစီတီကြီးတို့တွင် ရဟန်း သံဃာများ နေ့ညမစဲ သင်ယူ လေ့လာ၍ လက်တွေ့ သာသနာပြု လုပ်ငန်းကို စွမ်းစွမ်းတမံ ထမ်းဆောင် လာကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ဘီအေ၊ အမ်(မ်)အေ၊ ရဟန်း သံဃာများလည်း ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓ အဘိဓမ္မာကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာ အစ အခြား ဘာသာများသို့ ပြန်ဆို ရေးသားကာ ဖြန့်ဖြူး တင်သွင်း ညွှန်ပြ ခဲ့ကြသည်မှာလည်း မနည်းတော့ချေ။ အထိုက် အလျောက်လည်း အရာရောက်ခဲ့ချေပြီ။ အကျိုးအမြတ် ရလာဒ်တို့လည်း ပေါ်ပေါက်တန်သလောက် ပါပေါက် ခဲ့ချေပြီ။

ဘာသာခြား အယူဝါဒများလည်း ဗုဒ္ဓ အဘိဓမ္မာကို လေ့လာ သိရှိခွင့်ရကာ လက်ခံ ကြိုဆိုလျက် သက်ဝင် ယုံကြည်သူများလည်း များပြား လှချေပြီ။

ပိဋက တခုတည်းသာ လေ့လာခွင့်ရ၍ ကမ္ဘာ့ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ကင်းကွာ နေကြသည့် အခြေအနေမျိုးမှ ပစ္စက္ခ ဖြစ်ပျက် ရပ်တည်နေသော ကမ္ဘာသစ်ကြီး ဆီသို့လည်း တရွေ့ရွေ့ ချဉ်းကပ်နိုင်ခဲ့ကြပြီ ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓ အဘိဓမ္မာ၏ အနှစ်သာရ ပြ၍ လူမျိုးတိုင်း လူမျိုးတိုင်းကို နားပါချချ ပြဆို ဆွေးနွေးနိုင်ကြပြီ။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသ မြော်လင့် လိုလားခဲ့သော အချက်သည် ဤအချက်ပင် ဖြစ်သည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ တတမ်းတတ် မြောမှန်းခဲ့ရသော လိုအင်တို့သည် ဤအရေးတို့ပင် ဖြစ်သည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ မြင်စွမ်းလိုသော လမ်းသည် ဤလမ်းပင် ဖြစ်သည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ထွင်းဖောက်ခဲ့သော လမ်းသည် ကနဦး ပိုင်းတွင် ဆူးညှောင့် ခလုတ်တို့ဖြင့် ကြမ်းတမ်း ခဲ့သော်လည်း ယခုမူ ဖျူး၍ ပြောင့်၍ နေချေပြီ ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် အချိန်တချိန်၌ အမှန်တရားတို့၏ ဖြစ်စဉ်တို့သည် ရန်မာန်အန္တရာယ် အသွယ်သွယ်ကြားတွင် မြုပ်ကွယ် သွားတတ်သော်လည်း၊ နှောင်းလေပြီးသော အချိန် တချိန်၌ ဘွားကနဲ အားမာန်ထူ၍ အားသစ်လူးကာ ထွန်းတောက် ဝင်းလက် လာရမည်ကား ဓမ္မသာဘာဝ အခြေကျသော နိယာမပေတည်း။ ။

ဒုတိယတိုက်ပွဲ

၁၂၉၀ ပြည့်နှစ်၊ "ဘာသန္တရ သင်ကြားရေး" နှင့် ပတ်သက်၍ တိုက်ပွဲ တရပ်ကို ဆင်နွှဲပြီးသည်မှ (၇) နှစ်မြောက်သော အချိန်တွင် တိုက်ပွဲ တရပ်ကို အရှင် အာဒိစ္စဝံသက ဖန်တီး လှုံ့ဆော် လိုက်ပြန်သည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ရေးသား လှုံ့ဆော်လိုက်သော အရေးတော်ပုံမှာ ဘိက္ခုနီ တခေတ်ဆန်းသစ် ပြန်လည် ပေါ်ပေါက်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်သည်။ ၁၂၉၇ ခုနှစ်တွင် အရှင် အာဒိစ္စဝံသက "ဘိက္ခုနီ သာသနာပဒေသ" ကျမ်း (ကရောင်းအရွယ် စာမျက်နှာ ၃၀၀ ခန့် ရှိသည်) ကို ရေးသား ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။ ကျမ်းပြု ဆရာတော်၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ ...

၁။ ယခုခေတ်၌ ဘိက္ခုနီ ဖြစ်ပေါ်သင့်၍ ဖြစ်ပေါ်စေလိုခြင်းနှင့်

၂။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်သက် ငါးထောင်မျှ မဟုတ် လုံ့လဝီရိယ ရှိနေသမျှ ရှည်ကြာနိုင်ကြောင်းကို ပြတ်ပြတ်သားသား အားလုံး သဘောပေါက် နားလည်ရေးပင် ဖြစ်သည်။



အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အနေဖြင့် အထက်ပါ အချက် ၂ ချက် တင်ပြလိုက်ခြင်းမှာ အရေးတကြီး လိုအပ်ချက်ဖြစ်၍ ထိုထိုပညာရှိ ကဝိ ဆရာအမျိုးမျိုး၏ အဆုံးအဖြတ် အယူအဆကို အလျင်အမြန် ရယူနိုင် ရေးအတွက် တင်သွင်းလိုက်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ အရှင်အာဒိစ္စဝံသ နည်းတူပင် ဘာသာရှင် အနွယ်ဝင် အားလုံးတို့ကလည်း ကမ္ဘာဦး သူတို့ နေ-လ နှစ်ပါးကို စောင့်စားကြသည့် အလားတူ မျှော်လင့်ခြင်းဖြင့် တောနုတောင့်တတ ရှိခဲ့ကြလေသည်။ ဤအချက် ၂ ရပ်နှင့် ပတ်သက် ၍ အဘယ်ကြောင့် ဤမျှ စောင့်စား တောင့်တခဲ့ကြသနည်း ဆိုလျှင် အကြောင်းရပ် ၂ ခုစလုံး အတွက်ပင် အတွေ့အဝေ အငေးအမောဖြင့် တာရှည်ကြာစွာ ခံစားခဲ့ကြရသောကြောင့် ဖြစ်၏။ အဆက်အစပ် ပြတ် တောက်ခဲ့သည့်မှာ ကြာလင့်ခဲ့သည့် နည်းတူ မှန်ကန်သော အရာပင် ဖြစ်စေကာလည်း အမှားအရာ၌ တည်နေ ယောင်ဝါး ဖြစ်ပွားလေ့ ရှိနေ၍ ပြတ်ပြတ်သားသား သိလိုကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။

တဆက်တည်း ဗုဒ္ဓ အယူဝါဒနှင့် ပတ်သက်၍လည်း အရှင် အာဒိစ္စဝံသက သူ၏ သဘောထားနှင့် ထင်မြင်ချက်ကို ရဲရဲရင့်ရင့်

တင်ပြ လိုက်သေးသည်။ တင်ပြပုံမှာ ...

"ကျွန်ုပ်တို့ ဘုရားရှင်သော်မျှလည်း ကမ္ဘာသား အားလုံးတို့ကို ကျေကျေနပ်နပ် အကျိုးရချည်း ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်တော် မမူနိုင်။ အချို့ သူတို့ကား ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ အမေ့ စွဲယူစေ၍ အပါယ်သို့ လားစေခဲ့ရသည်" ဟူ၍ လည်းကောင်း။

"ကျွန်ုပ်တို့ကား ယခုလက်ရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာ အယူကိုပင် ဧကန် မှန်လှပြီဟု အခိုင်အမြဲ မစွဲနိုင်သေးကုန်၊ ဟုတ်ချင် ဟုတ်မှာပဲဟု နှစ်လုံး ၂ ခွ သံသယနှင့် အယူမှန်ရရန် ရှာဖွေလျက် ဖြစ်ပါကုန်၏။ ထိုထို့ ကမ္ဘာလောကရှိ ဘာသာဝါဒများကိုလည်း ဤနည်း အတိုင်းပင် ကြည့်ရှု စုံစမ်းခဲ့လျက် လက်ရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာ အယူကို မဖျက်နိုင်သေး၍သာ ဤအယူ၌ တည်မြဲ နေကြရကုန်သေးသည်။ ထို့ကြောင့် ဤအရာ၌ အယူမှန်ကို ညွှန်ပြနိုင်သူများအား ကျွန်ုပ်တို့က တပည့်ခံရန် နောက်လိုက် အခစား ဖြစ်ရန် ပြင်ဆင်ပြီး ဖြစ်ပါကုန်၏" (အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ရေး၊ 'ဘိက္ခုနီ သာသနာ ပဒေသ' ၂၄၊ ၂၆) ဟူ၍ လည်းကောင်း တင်ပြ ခဲ့လေသည်။

ယင်းသို့ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ အတင်အပြနှင့် သဘောထားတို့ကြောင့် ရဟန်း လောကနှင့် လူလောကတွင် အုတ်အုတ်ကြွက်ကြွက် လှိုင်းဂယက် ထခဲ့ရလေသည်။ ဆူဆူသောသော ဖြစ်ပေါ်ခဲ့လေသည်။ မကျေမနပ် မချင့်မရဲ လည်း ဖြစ်ပေါ် ခံစားခဲ့ကြရလေသည်။ ယင်းမကျေနပ်မှု မပြေလည်မှု ခံစားမှုတို့ကြောင့်ပင် အရေးတော်ပုံ ဇာတ်လမ်း တခုသည် တစခမ်း ထခဲ့ကြရခြင်း ဖြစ်၏။

ပြဿနာ ကြီးထွားရေး အတွက် လှုံ့ဆော်ချက်

အရှင်အာဒိစ္စဝံသ၏ "သာသနောပဒေသ" ကျမ်းပါ စကားရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ မကြိုက်မနှစ်သက်သူ လက်မခံနိုင် သူများမှာ ဟန်ရေး တပြင်ပြင်နှင့် တလှုပ်လှုပ် တရွရွ ဖြစ်နေကြသည်။ ခုခံ ငြင်းခုံ၍ ပြဿနာ ကြီးထွားရေး အတွက် လည်း လှုံ့ဆော် ဖန်တီးသူကလည်း ဖန်တီး နေကြသည်။ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ပြဿနာ အတွက် အနိုင်ရရေး အောင်ပွဲ

ခံယူရေးအတွက်လည်း အသင့် ပြင်ဆင်သူကလည်း ပြင်ဆင်ကြလေပြီ။ ထိုအထဲတွင် ကနဦးဆုံးလည်း ဖြစ်၍ ထိပ်ဆုံး ကျသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး တဦးကိုကား ထီးထီးမားမား မြင်တွေ့ရလေသည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးက နာမည်ကြော် မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာ အယ်ဒီတာချုပ် 'ဦးစိန်း' ဖြစ်လေသည်။ ဦးစိန်း သည် သူပိုင်ဆိုင်၍ သူနိုင်သော သူပိုင်သော သတင်းစာမှ နေ့စဉ်နှင့် အမျှ ဘာသာဝင် ရဟန်းရှင် လူများသို့ တိုင်တန်း ပန်ကြား လှုံ့ခွဲခဲ့လေသည်။ လှုံ့ခွဲရာ၌ မြောက်၍ တမျိုး၊ ပင့်၍ တဖုံ၊ နှိပ်၍ တနည်း၊ နင်း၍ တတန် အကြံအဖန် အမျိုးမျိုး ပြု၍ စကားရေးလှလှ သုံးကာ ထိုးနှက် လှုံ့ဆော်နေခြင်း ဖြစ်၏။

ကနဦး သက္ကရာဇ် ၁၂၉၇ ခု၊ ဝါဆိုလဆုတ် ၁၀ ရက်နေ့ထုတ် မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာ အချုပ်ပို (က) တွင် ဘိက္ခုနီသာသနော ပဒေသကျမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ ...

"အရေးအသားတွင် အကျောက်အကန် အဖာအထေး အဟိန်းအဟာက် အခြိမ်းအခြောက် အစောင်းအမြောင်း အကာအဆီး စသည်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်၍ ရေးသားခြင်းမှာ သူမတူတန် အမှန် ကောင်းလှပါသည်"

ဟု အထွေအထွေ ကလေးဖြင့် အတည်ပေါက် ချီးကျူးခန်း ဖွင့်ကာ နိဒါန်းသွယ်ပြီးမှ ...

"သည်စာအုပ်က သိပ်မကောင်းတဲ့ စာအုပ်ပဲ ဆိုတာ နိုင်ငံက သိပြီး အရေးယူ ဖော်ထုတ်ရေး ပါတယ်"

ဟု နောက်ဆုံးသူ၏ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမ စိတ်ရင်းလှကို လှစ်ပြလိုက်လေသည်။ ဦးစိန်းသည် ဤနည်းဖြင့် ဤပြဿနာ ဤအရေး ကြီးထွားစေမှုကို ရှေ့ရှုပြီး တဆင့် တဆင့် တက်လှမ်း၍ 'လှုံ့ဆော်ရေး စခန်း' ကြီး ဖွင့်လှစ်ခဲ့လေသည်။ လှုံ့ဆော်ရေး စခန်းကြီး ခမ်းခမ်းနားနား ဖွင့်လှစ်ပြီးသည့် နောက်တွင်မူ ယင်းစခန်းမှနေ၍ တာဝန် ကျပြန်စွာ လိုလေသေး မရှိအောင် အကွက်စိစိ တိတိကျကျ လုပ်ငန်းကို ဇောက်ချ လုပ်ကိုင်ခဲ့တော့သည်။

ဦးစိန်းက ဆက်လက်၍

"ဝါ ၃၀ ကျော်သော ဘုရားသားတော် မထေရ်ကြီး ရေးသားတာ ဖြစ်လို့သာ သိက္ခာ ဝါတော်ကို လိုက်၍ ကလေးကလား ဖြစ်လွန်းသည်ဟု ဆိုရာမှာ၊ လူက ရေးခြင်းသာ ဖြစ်ပါမူကား အရေးအသား တို့သည် အံ့ဩဘာနန်း အဆန်းတကြယ်တို့ချည်း ဖြစ်ပါသည်"

ဟူ၍လည်း နောက်ဆုံး မြောက်သလို ပင့်သလိုနှင့် အနှစ်မပါ ဗလ္လာယောင်ဝါး ဆိုထား လိုက်ပေသေးသည်။ ယင်းသို့ဖြင့် အသားလွတ် တချီတမောင်း အနေဖြင့် ကနဦးဆုံး လှုံ့ဆော် နှိပ်ထောင်းပြီးသည့် နောက်တွင် အတန်ကြာ ရပ်နား နေလိုက်ပေသေး၏။

သက္ကရာဇ် ၁၂၉၇၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၇ ရက်နေ့ထုတ်တွင်မူကား ခေါင်းကြီးပိုင်းမှ နေ၍ ဒုတိယ လှုံ့ဆော်ချက် အနေဖြင့် တဆင့် တက်လာခဲ့၏။ ဦးစိန်းက ...

"အရှင်အာဒိစ္စဝံသမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သက္ကပုတ္တသာကိယ အစစ် ဘုရားသားတော် အဖြစ်နှင့် ဝါတော် ၃၀ ကျော်နေသဖြင့် ကျမ်းဂန်တတ် ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ကျော်စော နေပါလျက်" ဟု အစချီပြီးလျှင် အရှင်အာဒိစ္စဝံသ၏ "ဗုဒ္ဓဘာသာ အယူဝါ။ မှန်ပါ မှန်မည်လား ဟူသော သံသယ ထင်လျားသောကြောင့်"

ဟူသော စကားကို ဆိုသဖြင့် စွဲချက် တင်ခဲ့လေသည်။ စွဲချက် တင်ပြီးနောက်တွင် အရှင်အာဒိစ္စဝံသ၏ ယင်းသို့ သံသယဝေမတိက ထူပိန်းနေမှုဖြင့် လိမ်းကျနေသော စကားရပ် စကားဆန်း စကားသစ်တို့ကို ပြောဆို လိုက်ခြင်းကြောင့် ...

"တောင်ငူမြို့ အစွလာမ် ဘာသာဝင်များက အဘယ့်ကြောင့် မဆွဲပဲ နေချိမ့်မည်နည်း" ဟု အပြစ်ဒီဂရီ ချလိုက်လေသည်။ အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ယင်းသို့ မဆင်မခြင် ထင်ရာမြင်ရာ ဆိုလိုက်သည်ကို အခွင့်ကောင်းယူ၍ အစွလာမ်ဘာသာဝင် အစ ဘာသာခြားတို့က သူတို့ ဘာသာသို့ ပါဝင်လျက် ယုံကြည် သက်ဝင်လာစေရန် အားမထုတ်ရလေသလောဟု အပြစ်ပြထားလေသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၂၉၇၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၁၅ ရက်ထုတ်၊ မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာကြီး၏ "စကားတောင်းစာ အခန်း" တွင် ...

"ဘိက္ခုနီ သာသနော ပဒေသာကျမ်း ၂၄ ပါ" ကျွန်ုပ်တို့ ဘုရားရှင်သော်မျှလည်း ကမ္ဘာသား အားလုံးတို့ကို ကျေကျေနပ်နပ် အကျိုးရချည်း ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်တော် မမူနိုင်ခဲ့၊ အချို့ သူတို့အား ကဲ့ရဲ့ရချည်း ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်တော် မမူနိုင်ခဲ့၊ အချို့ သူတို့အား ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချ အဓမ္မ စွဲယူစေ၍ အပါယ်သို့ လားစေခဲ့ရချေသည်။ ဤစကားကို ထုတ်၍ မြတ်စွာ ဘုရားသည် သတ္တဝါများအား ဘယ်အခါမျှ မတရားစွဲယူစေ၍ အပါယ်သို့ မချခဲ့ပါ ဆရာ"

ဟု အကိုးအထောက် မပြုနိုင်သော်လည်း ခန့်တဲ့တဲ့ဖြင့် အရမ်းမဲ့ကား စွပ်စွဲ လိုက်ပေးသေးသည်။ တခုတော့ ရှိ၏။ အရှင်အာဒိစ္စဝံသသည် အဘယ်ကို ရည်ညွှန်း၍ အဘယ် အတိုင်းအတာ အထိ ဆိုလိုက်သည်ကို သိရန်မှာ ဦးစိန်း၏ တာဝန် မဟုတ်ပေ။ ဦးစိန်း၏ တာဝန်မှာ အရှင်အာဒိစ္စဝံသ အနေဖြင့် မည်သည့် အစွန်းထွက် စကားကို သုံးနှုန်း ပြောဆို လိုက်သည်ဟု အကြားအပေါက် မလပ် စေ့စေ့စပ်စပ် ပြောတတ်ရေးသာ အဓိက၊ ပြောနိုင်ရေးသာ ပမာန် ဖြစ်ချေသည်။ ယင်းသို့ ဦးစွာပထမ ပြောဆို တင်သွင်းနိုင်ခြင်းသည်ပင် ဦးစိန်း မြှော်လင့် လိုလားခဲ့ရသော လှူခွဲ အံ့ကြွရေး အလိုဆန္ဒ ပြည့်ဝခြင်းဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဦးစိန်းက "ဘုရားရှင်သည် နိဗ္ဗာန် ရရေးသာ ဟောကြား သည်မဟုတ်၊ အမေ့ စွဲယူစေ၍ အပါယ်ငရဲသို့ လားစေတတ်ကြောင်း" ဖြင့် အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ပြောပေသည် ပြောပေ သည်ဟု အသံကုန် ဟစ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုနောက်တဖန် ၁၂၉၇ ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၂ ရက်နေ့ မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာ "စကားတောင်းစားခန်း" ၌ပင် ဗားကရာ ဆရာတော်၊ ဆရာတော် ဦးဥေယျတို့ကို အလွန်အကျွံ ချီးမွမ်းခန်း ဖွင့်ထားပြန်လေသည်။

မည်ရွေးမည်မျှ သိက္ခာသမာဓိ ပညာဉာဏ် ကြီးမားကြောင်းဖြင့် ဟိမဝန္တာခန်း ဖွင့်ထားလေသည်။ ယင်းသို့ ဗားကရာ ဆရာတော်ကြီးနှင့် ဆရာတော် ဦးဥေယျတို့ကို တဖက်တွင် အလွန်ချီးမွမ်းခန်း ဖွင့်နေခြင်းမှာ အကြောင်းမဲ့ မဟုတ်ပေ။ တဖက်ကို တော်ပါသည်ဟု ဆိုလျှင် တဖက်က ညံ့ကြောင်းမှာ အလိုလို မပြောဘဲ သိစွမ်းနိုင်သည့် (အဝတ္တသိဒ္ဓိ) နည်းကို အချက်ပိုင်ပိုင် သုံးနှုန်းပြောဆို လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤနေရာတွင်လည်း ဗားကရာ ဆရာတော်နှင့် ဦးဥေယျ ဆရာတော် "တော်" သည်ဟု ဆိုလိုက်ခြင်းမှာ အရှင် အာဒိစ္စဝံသက ရဟန်းညံ့ ရဟန်းယုတ် ဖြစ်ကြောင်း စောင်းပါးရိပ်ခြည် ဆိုလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤနည်းဖြင့်လည်း အရှင် အာဒိစ္စဝံသကို ထိုးနှက်ခဲ့လေသည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အပေါ် ထိုးနှက် တိုက်ပွဲဆင်ရာတွင် နည်းလည်းစုံ၍ ဗျူဟာလည်း အကုန် ဖွင့်ထားလေသည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ ရုပ်လုံးကို သူမြင်လို ကြည့်လို အခြားသူများလည်း သူကြည့်စေချင် မြင်စေချင်သည့် ဆန္ဒအတိုင်း ပေါ်လွင်အောင် အစွမ်းကုန် ထွင်းထုထားလေသည်။ အကြည့်တန်သော မဲညစ်ခက်ထန်သော အသွင်ရုပ်ခြပ်ကြီး အဖြစ် ကွင်းကွင်းကွက်ကွက် ပေါ်အောင် ဖန်တီး ယူထားလိုက်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

၁၂၉၇ ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၁၀ ရက်နေ့ထုတ် "မြန်မာ့အလင်း၊ စကားတောင်းစား" ခန်းတွင် ...
"သာသနပ္ပကာရ အသင်းဝင်တို့က အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ဆရာတော်ကိုပင် သကျပုတ္တ သာကီယ အစစ် ဘုရားသားတော် ဖြစ်သည်ဟု ဧကန် မှန်လှပြီဟု အခိုင်အမာ မစွဲနိုင်သေးကုန်"

ဟု၊ ပျက်ချော်ချော်ဖြင့် ပြောင်လှောင်ကာ အတွန်းအဖိဖြင့် ကလိထားလိုက်ပြန်သည်။ ၁၂၉၇ ခု၊ တော်သလင်း လဆန်း ၄ ရက်နေ့ထုတ် မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာတွင် တဖန် ...

"ဘိက္ခုနီ သာသနောပဒေသကျမ်း ၂၄ နှင့် ၂၆ ပါ စကားတို့ကို သာသနာ ထိခိုက် နစ်နာစေသည်ဟု သဘောရကြ၍ တရားလမ်းမှန်ကို ရှာ၊ မကြာမကြာ စည်းဝေးလုပ်ကြ၊ သာသနာဘေး တားဆီးရေး ကြံဆကြ၊ ကျမ်းပြုဆရာ၏ မသင့်တော်သော စကားများကို အနှုတ်ခိုင်းကြ၊ ဟောပြော ရေးသားကြလျက် ရှိသဖြင့် ဓမ္မဒါနအစစ် ကြီးစွာဖြစ်လျက် ရှိသည်" ဟု ဦးစိန်းက အချင်းချင်း သင်းကွဲရေး အတွက် အစွမ်းကုန် အားပေး၍ အားဆေး ထိုးသွင်း လိုက်ပြန်၏။

၁၂၉၇ ခု၊ ဝါခေါင်လဆုတ် ၁၃ ရက်နေ့ထုတ်၊ မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာ ခေါင်းကြီးပိုင်းတွင်မူ ...
"အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ဘိက္ခုနီ သာသနောပဒေသ ကျမ်း၌ မသင့်လျော်သော အရေးများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရန်ကုန်မြို့ပေါ်က ရဟန်းပညာရှိ လူပညာရှိတို့က ပကာသနီယကံ ပြုလုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ကြောင်းနှင့် ထိုအမှုမျိုးကို အရင် ဒေဝဒတ်အား ပြုလုပ်ခဲ့ဖူးကြောင်း၊ (အကျယ်တဝင့် ညွှန်ပြ ရေးသားပြီးလျှင်) ရှင်ဒေဝဒတ်အား ပကာသနီယကံ ပြုလုပ်ကြောင်း အချင်းချင်း တူ မတူဟူသည်ကို ထည့်သွင်း စဉ်းစား မပြုထိုက်ကြောင်း စကားခံ၍ အရှင်အာဒိစ္စဝံသသည် အရှင်ဒေဝဒတ်ကဲ့သို့ သဘောပြောင်း မပြောင်းကိုသာ စိစစ်ရာသည်" ဟု ပြဿနာတရပ် ကြီးထွားရေး၏ အထွတ်အထိပ် ဆုံးပိုင်းသို့ အရောက်ပို့ရင်း တဖက်သားကိုလည်း ချောက်ကမ်းပါးထဲသို့ တအား လွှဲပစ် လိုက်ပြန်ပေ သည်။

ယင်းသို့လျှင် မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာ အယ်ဒီတာချုပ်ကြီး ဦးစိန်းသည် ပထမအကြိမ် လှုံ့ဆော်ခြင်းမှသည် သတ္တမအကြိမ် အထိ ဆက်လက်ကာ လှုံ့ခွဲ အံ့ကြွစေခဲ့လေသည်။ ဦးစိန်း၏ အတင်အပြ အလှုံ့အခွဲ အဆော်အဿ အလုပ်အရား အပြုအမူတို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းရှင်လူ အများစုမှာလည်း တလုပ်လုပ်ရွရွ ဖြစ်လာကြသည်။ စောစောပိုင်း က ဦးစိန်း လှုပ်ခွဲချင်းတိုင်း လှုပ်ခွဲနေသော်လည်း အရှင် အာဒိစ္စဝံသက မသိကျိုးကျွန်ပြုကာ ဥပေက္ခာ ပါရမီကို အတတ်နိုင်ဆုံး ဆည်းပူးခဲ့လေသည်။ သို့ရာတွင် နောက်ပိုင်း၌ အဆင့်ဆင့် ကဲလာသောကြောင့် အနည်းအကျဉ်း ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူအများ လျှိုးပါးခြင်း ကင်းလေအောင် ရှင်းလင်း ပြန်ကြားသင့်သည်ဟု ထင်မြင်ခဲ့ဟန် ရှိသည်။

မမြင်၍လည်း မဖြစ်ပေ။ နောက်ဆုံး ဦးစိန်း၏ လှုံ့ခွဲမှုမှာ ကြောက်စရာ လန့်စရာ ကောင်းလာသည်။ ဦးစိန်း၏ နောက်ဆုံး စကားမှာ ...

"အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် ပိဋကတ်တော်ကိုလည်း မယုံကြောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့က ဆရာတော်များက ရုပ်သိမ်းပါ ဆိုသည်ကိုလည်း နားမထောင်ကြောင်း၊ ရဟန်း၊ ရှင်လူ အပေါင်းကိုလည်း အရေးမထားကြောင်း၊ ဝိနည်းတော်ကိုလည်း ဂရုမစိုက်ကြောင်းဖြင့်" အလှအပ အသွယ်အပိုက် မပါ တည့်တည့်မတ်မတ်ကြီး ထိပ်တိုက် ဆင်ပေးလေတော့သည်။ ဤသတ္တမအကြိမ် လှုံ့ခွဲမှု ပေါ်ပေါက်လာပြီးနောက်တွင် အရှင်အာဒိစ္စဝံသက ဦးစိန်းသို့ စာတစောင် ပါးလိုက်ရလေ သည်။

၁၂၉၇ ခု၊ ဝါခေါင်လထုတ် ၁၃ ရက်နေ့ထုတ် ခေါင်းကြီးပိုင်းအရ မြန်မာအလင်း အယ်ဒီတာ ဦးစိန်းသည် သတင်းစာ ခေါင်းဆောင် ဦးစီး ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်၍ မြန်မာပြည်သူ ပြည်သား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ၏ လည်းကောင်း၊ သံဃာတော်များ၏ လည်းကောင်း၊ အချင်းချင်း ရန်ပြေငြိမ်းကြောင်း အမျက်ဒေါသ သိမ်းနိုင်ကြောင်းကိုသာ ရေးသားသင့် တိုက်တွန်း အားပေးသင့်ပါလျက် ယနေ့တိုင်အောင်လည်း အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အပေါ်၌ ဖိနှိပ်သင့်ကြောင်း အမျက်ထား နှိုးဆော်စာများ ရေးသားနေခြင်းမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်များ အတွက် အားကြီးတွေးဆ သံဝေဂရဖွယ် ရှိလှပေကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် ပထမ ကနဦးကပင် ဤ ဘိက္ခုနီကျမ်း ဆရာ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ပုဂ္ဂိုလ် အပေါ်၌ ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန် အနေဖြင့် အထူးထူးအထွေထွေ ကြံစည်ချိုးဖဲ့ ရေးသားသည့် စွဲချက်များကို တွေ့ရစေကာ မိမိ တဦးတည်း အပေါ်၌သာ ကျရောက်ခြင်း ဖြစ်၍ သည်းခံလာခဲ့ကြောင်း

သို့ရာတွင် ယခုတဖန် ခေါင်းကြီးပိုင်းက တင်၍ ရေးသားပြန်ခြင်း အတွက် ၎င်းကိုယ်တိုင် သတိ ထားစေရန် လည်းကောင်း၊ အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းတို့ သတိပြုကြစေရန် လည်းကောင်း၊ ပြန်ကြားရ ကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်သည် ဘိက္ခုနီ သာသနောပဒေသ စာအုပ် ၂၆ နံပါတ်အရ ဗုဒ္ဓသာသနာ၌ ယုံမှား သံသယ ရှိသည်။ အခြား အယူတစ်ပါးကို ယူလိုပါသည်ဟု မပြောင်းမရွှေ့နိုင်ပါ။ စကားကိုပင် ဆိုမိစေကာ အဘယ် အပြစ် ရှိပါမည်နည်းဟု ပညာရှိများက စဉ်းစားကြပါ။ ထို့ပြင် ကျွန်ုပ်က ဇနက် ဆိုနေခဲ့အံ့။ ဘာသာဝင်နှင့် သီတင်းသုံးဖော်တို့ကို ကျွန်ုပ်အတွက် အဘယ်သို့ ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်ဖွယ် ရှိသနည်းဟု စဉ်းစားကြပါကုန်။ အထင်အမြင်မှာ သူ တယောက် အယူများကို ညွှန်ပြလျှင် များစွာသောသူတို့ အယူအဆ မှားတတ်သည်မှာ မေ့တာကြီး ဖြစ်လေသည်။

မကြာမီကပင် ကန်စတေးရန်း ကလေးဖမ်းသည့် ကိစ္စအတွက် ရန်ကုန်မြို့၌ တုန်လှုပ်ချောက်ခြား၍ အများများ ဖြစ်ခဲ့ဖူးပြီ။ ထိုအတူ အရူးမ ပေါက်ကျော် အရေးလည်း ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ရှေးအခါက ယုန်တကောင် အထင်အမှတ် လွဲမှားသဖြင့် သားအပေါင်း ဒုက္ခရောက်ဖူးကြောင်း ပထဝီက္ခန္ဓိယ ဇာတ်လာရှိ၍ အများသိပင် ဖြစ်၏။ ယခုအခါ ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင် အထင်အမြင် လွဲမှားအောင် ဦးစိန်း လှုံ့ဆော်ခဲ့လေသည်။

၎င်းကို အစွဲပြု၍ ရှင်ရောလူပါ တအံ့တဩ ပြောကြားမဆုံး ရုံးရုံးရုတ်ရုတ် အုတ်အုတ်အာအာ ဗလာအံတု ပြုလုပ်မည်ဟု ကြိမ်းဝါး၍ အများပေါက်ဝင်မည်ကို ထိုအထိပင် ဦးစိန်းက နှိုးဆော် အားပေးလျက် ရှိပြန်သဖြင့် ဦးစိန်းနှင့်တကွ အသင်းအပင်းပါ ရဟန်း ရှင်လူတို့ ပြန်လည်း စဉ်းစားကြစေလိုကြောင်း။

ထို့အပြင် ဦးစိန်းက ကျွန်ုပ်တို့နှင့် မြန်မာပြည်ကို ရန်တိုက် ရေးသားရာ၌၊ (၁) မြန်မာပြည်ရှိ ပိဋကတ်သုံးပုံ ပါဠိကို လည်းကောင်း၊ အယုံအကြည် မရှိကြောင်း မြွက်ကြားသည်။ (၂) ရဟန်းရှင်လူ အပေါင်းကိုလည်း အရေးမထား၊ (၃) ဝိနည်းတော်ကိုလည်း ဂရုမစိုက်၊ ဤ ၃-ချက်သော အပြစ်အစွန်းများ ထင်ရှားပါလေသည်။ အထက်ပါ ၁၊ ၂၊ ၃ အချက်များ ကျွန်ုပ် ပြောဆိုကြောင်း စသည့် စွပ်စွဲ ရေးသားထား၏။ ၎င်းအတိုင်း ကျွန်ုပ် မပြောဆိုချေ ရှင်လူအပေါင်းကို ဂရုမထားဘဲ လွန်ကျူးမိသည်ကို အမှတ်မထားမိ၊ ၎င်းအချက်များကို ထင်ရှားစွာ ပြဆိုနိုင်လျှင် ပြည့်စုံပါ။ မပြည့်နိုင်လျှင် သတင်းစာမှ မှားကြောင်း ဝန်ချ တောင်းပန်ရန် ပြန်ကြားအပ်ကြောင်း။

**အမိန့်အရ
အရှင် သုမနသာကရ**

အရှင် အာဒိစ္စဝံသက ယင်းသို့ ကျိုးကြောင်း၍ ငြင်းချက်ထုတ်ကာ ဖြေရှင်းလွှာ ပေးပို့သော်လည်း ဦးစိန်းက နည်းနည်းမျှ ဂရုမစိုက်၊ ဖြိုလည်း မဖြို တုန်လည်း တုန်လှုပ်ဟန် မရှိပေ။ ထို့ကြောင့်ပင် ယခင် စွပ်စွဲ ရှုတ်ချနေမှုထက် တဆင့်တက်၍ပင် ၁၂၉၇ ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း ၉ ရက်နေ့ထုတ် မြန်မာ့အလင်း ခေါင်းကြီးပိုင်းတွင် ထပ်မံ၍ ပယ်ပယ်နယ်နယ် သည်းခံရန် မစွမ်းနိုင်သည့် အထိ စော်ကားလာပြန်သည်။ စွပ်စွဲ ရှုတ်ချချက်မှာ ခိုင်ခိုင်လုံလုံ ခြေခြေမြစ်မြစ်ကား မရှိလှပေ။ ယခင်အတိုင်း အပ်ကြောင်းထပ်လျက်သာ ရှိသည်။ သို့ရာတွင် လုံးဝ စိတ်ဝင်တစား အလေးအမြတ် မပြုဆိုသည့် ပမာဏကို ပြလို၍ပင် ထင်သည်။ "ဆိုလေကဲလေ မန်လေပြဲလေ" သဘောဖြင့် ဆိုမြဲဆို

ဆဲမြဲဆဲသာ ဖြစ်ချေသည်။ အရှင်အာဒိစ္စဝံသ၏ အလေးအနက် တင်ပြချက် ဖြေရှင်းချက်ကိုမူ ဖတ်ရှု၍ပင် ကြည့်ဟန်မတူ။ ထို့ကြောင့်ပင် ရက်အနည်းငယ် ခြားပြီးလျှင် ဝါခေါင်လဆန်း ၁၀ ရက်နေ့ထုတ် "စကားတောင်းစား" အခန်းတွင် တဖန် ရေးသားလာပြန် ချေသည်။ ဤရက်ပိုင်းခြားထဲတွင် အရှင် အာဒိစ္စဝံသက ဘာသာရေး၊ သာသနာရေး၊ လူမှုရေး လောကမှ ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူများ အမြင် မရှုပ်ထွေးစေရန် ဖြေရှင်း လင်းပြချက်များကို သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ဦးစိန်းထံ ပြန်ကြား ပေးပို့သည်။ သတင်းစာထဲတွင် ထည့်ပေးပါရန်လည်း တောင်းဆိုခဲ့လေသည်။

သို့ရာတွင် အယ်ဒီတာကြီးမှာ အတ္တကြီးစွာ သူ၏ ကလောင်ရေးကိုသာ အမျိုးမျိုးဝင့်၍ ပြနေသော်လည်း အရှင်အာဒိစ္စဝံသ၏ ကလောင်ကိုမူ မှောင်ချ ရိုက်ချိုးလေသည်။ ရှင်းလင်း တင်ပြချက် မှန်သမျှ စိုးစဉ်းငယ် ယောင်၍ပင် မကြားပေါက် မထွက်မပေါ်စေခဲ့ပေ။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ စေတနာ သဘောထား လုပ်ရပ် ရည်သန်ချက်တို့ကို မည်သူ မည်ဝါမျှ သိရှိ လေ့လာခွင့် မရခဲ့ကြပေ။ ထို့ကြောင့် ဦးစိန်း၏ တဖက်သတ် လှုံ့ဆော်ရေးသည်သာ လှုပ်ရှား အသက်ဝင်လျက် ဝိုးဝိုးဝါးဝါး နာယောင်စ ပြုလာကြသည်။

ဤ အခြေအနေမျိုးကို မူလကပင် မရောက်စေလို၍ အကြိမ်ကြိမ် ဖြေရှင်းလွှာကို သတင်းစာမှ ပြန်လည် ဖော်ပြနိုင်ရေး အတွက် ကြိုးပမ်းသည်။ သို့ ကြိုးပမ်းခိုက် အချိန်တွင်ပင် ပြဿနာ တက်သထက် တက်ရန် ဝက်အူ တရစ်ချင်း လှည့်သွင်းနေသည်ကို တွေ့မြင်ရသောအခါ အခြားနည်းလမ်း တခုကို အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ရှာဖွေခဲ့ရပြန်သည်။ ရှာဖွေ တွေ့ရှိချက်မှာ ဖြေရှင်းလွှာကို တိုက်ရိုက် အလွတ်စာရွက်တွင် ရိုက်၍ ဝေငှ ဖြန့်ဖြူးရေးပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဒုတိယ ပြန်ကြားလွှာကို ဤသို့ ဖြန့်ဖြူး ဝေငှခဲ့လေသည်။

၁၂၉၇ ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း ၁၀ ရက်နေ့ထုတ် မြန်မာ့အလင်း အချုပ်ပို (က) စကားတောင်းစား အခန်းတွင် ဦးစိန်က အရှင်အာဒိစ္စဝံသ အပေါ်၌ ထပ်မံ စွပ်စွဲပြန်ချက် အရ ပြန်ကြား ကြော်ငြာရကြောင်း၊ (၁) ပိဋကတ်တော်ကို အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ယုံ မယုံနှင့် စပ်၍ တဆင့်စကား ပြောသံကြားဖြင့်သာ ဦးစိန်း ရေးသားကြောင်း ထင်ရှားသောကြောင့် ဤကဲ့သို့ တဆင့်ကြားကို အတည်ပြုလုပ် စွပ်စွဲခံသူ ဖြစ်သည့်အတွက် ထိုအချက်၌ ဘုန်းကြီး မရှင်းလို့၊ သို့သော် အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် ပါဠိတော်ကို လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာကို လည်းကောင်း၊ ဋီကာကို လည်းကောင်း မယုံကြည်သူ မဟုတ်ကြောင်း။

ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူတို့ကို အရှင် အာဒိစ္စဝံသက အရေးမထားဟု ဦးစိန်း စွပ်စွဲခြင်းမှာလည်း အများမကြိုက်သော "ဘက္ခန္ဓီသာသနောပဒေသ" ကျမ်းကို ရေးသား ရိုက်နှိပ်ခြင်း၊ ထိုစာအုပ်ပါ ၂၄၊ ၂၆ စကားများကို မရုပ်သိမ်းခြင်း အတွက် ထိုသို့ စွပ်စွဲခြင်း ဦးစိန်း ဖော်ပြသဖြင့် မိမိ အလိုအားလျော်စွာ ဆိုသောကြောင့် ဘုန်းကြီးက "မှန်ပေ၏" "ဟုတ်ပေ၏" ဟု ဝန်ခံရတော့၏။ သို့ရာတွင် (က) ဘိက္ခုနီ သာသနော ပဒေသကျမ်း အတွက် အရှင် အာဒိစ္စဝံသက သင့်သည်ထင်သော သာသနာရေး ဖြစ်၍ တာဝန်ရှိတိုင်း ရေးသား ရိုက်နှိပ်ရသည်။ (ခ) နံပါတ်မှာ ၂၄၊ ၂၆ ပါ စကားများကို မရုပ်သိမ်းခြင်းမှာလည်း အရေးမစိုက်ခဲ့ပါချေ။

အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ဝိနည်းတော်ကို ဂရုမထားဟု ဦးစိန်း စွပ်စွဲရသည်မှာလည်း အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ အိန္ဒိယနှင့် ဥရောပတိုက်များသို့ သွားရောက် နေထိုင်ခြင်း အတွက် သင့်ရောက်ဖွယ် သော အပြစ် အာပတ်များကို ရည်ရွယ်ဆိုသည်ဟု ဖြေဆိုထားသောကြောင့် ဘုန်းကြီးက ဆင်ခြေ မကန်နိုင်။

သို့သော် အရှင်အာဒိစ္စဝံသသည် အိန္ဒိယ၌ လည်းကောင်း၊ ထိုထို ဥရောပနိုင်ငံ၌ လည်းကောင်း၊ သွားလာ နေထိုင်ခဲ့သည်မှာ တဦးတည်း မဟုတ်၊ မောင်စံမြင့် ခေါ် တပည့် ကပ္ပိယာရကနှင့်ချည်း ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ ၎င်းသည် ယခုအခါ လန်ဒန် (39. Hampsteady N. London) တွင် နေထိုင်လျက် ရှိ၏။

မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာဆရာ ဦးစိန်း၏ ထပ်မံစွပ်စွဲ ပြန်ချက်များ အနက် (၁) မော်လမြိုင်မြို့တွင် နေစဉ်က ကျောင်းသား တယောက်ကို ဒေါသအလျောက် ပြင်းထန်စွာ ရိုက်နှက်ရာ ကြီးကျယ်စွာ ဒဏ်ရာရ၍ နောက်တနေ့ ထိုသူငယ် အာပြန်ခြင်းကိုကား ကိုယ်တော်ပင် သိပါသည် ဆိုသော အချက်မှာ မဟုတ်ချေ။ ထိုသည့် စွပ်စွဲချက်မှာလည်း သူတပါး ပြောသံကြား နှင့်ပင် စွပ်စွဲချက် ဖြစ်ရာသောကြောင့် ဘုန်းကြီးက လက်လျော့ရတော့၏။

(၂) ထို့ပြင် အရှင်အာဒိစ္စဝံသ တဦးတည်းနှင့် ဆိုင်သော ငွေကြေးများ အတွက် စွပ်စွဲရာ၌ ကား ဘုန်းကြီးပိုင် ဖြစ်၍ မည်သူမျှ စောဒနာခွင့် မရှိ။ ဝိနည်းတော် အတိုင်း ရဟန်းတော်နှင့် လျော်စွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့၏။ သို့သော် အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် ယနေ့အထိ မိမိကိုယ်ပိုင် ပစ္စည်း ဆို၍ ခဲတန်မျှ မရှိခဲ့ဘူးပါချေ။

အထူးမှတ်ချက် ။ မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာ ဦးစိန်၏ ဤကဲ့သို့ အသေးအနုတ် စိတ်ရှုပ်ဖွယ် ကိစ္စ ဟူသမျှကို ပြောသံကြား တဆင့်ခံ ပြုလုပ် ရေးသားခြင်းဖြင့် ရဟန်းတော် တဦး ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိပါးစွပ်စွဲခြင်း အလုပ်များ ထင်ရှားသောကြောင့် နောက်နောင် ထိုဦးစိန် ရေးသမျှကို အရှင် အာဒိစ္စဝံသက တစ်စုံတရာ ရေးတော့မည် မဟုတ်ကြောင်း အများပြည်သူတို့အား ကြားသိစေအပ်ကြောင်း။

**အရှင်သုမနသာဂရ
ပြန်ကြားရေးဌာန၊ အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ကျောင်းတိုက်**

ယင်းသို့လျှင် အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အနေဖြင့် သူ့သဘောထားနှင့် သူ့လုပ်ရပ်ကို ဖြေရှင်း တင်ပြခဲ့လေသည်။ သို့ရာတွင် ဦးစိန်၏ လှုံ့ခွဲမှုမှာ အတော်ပင် အရာရောက်နေချေပြီ၊ ပြဿနာမှာ ကြီးထွားလျက် ရှိနေချေပြီ၊ အထွတ်အထိပ်ပိုင်းသို့ ရောက်နေချေပြီ၊ ရဟန်းလောက လူလောကတွင်လည်း သိသိသာသာ လှုပ်လှုပ်ရွရွ ဖြစ်လျက် ရှိသည်။ ထိုက်သင့် ထိုက်တန်သည့် ပြစ်ဒဏ်ကြီး ခတ်ပြီး နှိပ်နင်းရန် အားထုတ်လျက် ရှိကြသည်။ ဆိုင်ရာကံပြု၍ ရှောင်ကြဉ်ရန်ကိုလည်း စိုင်းပြင်းလျက် ရှိကြသည်။ ဦးစိန်၏ လှုပ်ခွဲ အံ့ကြွရေး အစီအစဉ်သည် အောင်မြင်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် သူ့လိုအင် သူ့ဆန္ဒအတိုင်း သာသနာရေး ဘာသာရေး အပိုင်းအဝန်း တခုလုံးမှ လှုပ်ရှား ဆူပူရေး လုပ်ငန်းကြီးကို စကြပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ပေတည်း။ အထက်တွင် ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အနေဖြင့် ဤအဖြစ်မျိုး မရောက်ရေး အတွက် အမျိုးမျိုး သူ့သဘောထားနှင့် သူ့စေတနာကို ရိုးရိုးသားသား အားထုတ် တင်ပြခဲ့သော်လည်း အချည်းအနီးသာ ဖြစ်တော့သည်။ ဦးစိန် ဆင်လိုက်သော အကွက်တွင် အချက်ကျကျ ဝင်သွားခဲ့ပေပြီတည်း။

အခြေအနေ အရပ်ရပ်အတွက် ပြဿနာ မတက်ရေးကို ကြိုးပမ်း၍သာ ကြိုးပမ်းသည်။ စင်စစ် အဘယ်နည်း နှင့်မျှ ပြေလည်နိုင်စရာ မရှိကြောင်းမှာ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ကိုယ်တိုင်လည်း သိပေသည်။

သို့ရာတွင် တရားလမ်းဆုံးအောင်သာ အငြိမ်းအချမ်း ကြိုးပမ်း၍သာ တဖက်က ဤအကွက်တွင် မဝင်ဝင်အောင် ရိုက်သွင်းရေးမှာ သူတို့၏ အရင်းခံ စေတနာ စိတ်ဓာတ်ပင် မဟုတ်ပါလော့။

ဦးစိန်ကား အခွင့်အလမ်းလည်းသိ အရေးရာတွင်လည်း ပိုင်လှ၊ နိုင်လှ၊ ကျွမ်းလှ၊ စွမ်းလှသည့် လှုံ့ခွဲရေး ခေါင်းဆောင်ကြီးပေတည်း။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတက တစ်ခန်းထပြီ

ဦးစိန်၏ ရှေ့ဆောင်ရွေ့ရွက် လှုံ့ခွဲမှုကြောင့် အနွယ်ဝင် အချို့ စုစုစည်းစည်း ရှိနေကြပြီ၊ ကံပြုရေး အတွက်လည်း ဆရာ၊ ဒါယကာ တာဝန် ခွဲဝေပေးရေး အတွက် အစည်းအဝေးများ ကျင်းပ ပြုလုပ်ကြသည်။ အပြစ်အနာများကို ထုတ်ဖော် ပြောဆိုသည်။ လုပ်နည်း လုပ်ဟန်များကို ညှိကြသည်။ တိုင်ပင် ဆွေးနွေးကြသည်။ အဆုံးအဖြတ်များ ချကြသည်။ ယင်းသို့ ပြင်ဆင် လုပ်ဆောင်သော အခမ်းအနားများတွင် လည်းကောင်း၊ အကယ်ပင် ကံပြု ပယ်လုန်သော အခါတွင် လည်းကောင်း၊ ထိပ်ပိုင်းမှ အရေးပါပါ အရာရောက်ရောက် တောက်တောက်ပြောင်ပြောင် ဆောင်ရွက်သော အဓိက ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး တဦး ပါဝင်ခဲ့လေသည်။ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကား အခြားမဟုတ်၊ မဟာ ပညာကျော် စွယ်စုံမဲ့သောက် 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့ခံ' ဆရာကြီး ဦးလင်း ဖြစ်လေသည်။ ဆရာကြီး ဦးလင်းမှာ ထိုအချိန် ထိုအခါက ပညာရေး ဘာသာရေး လူမှုရေး လောကတွင် အလွန် အရိပ်ဩဇာ ကြီးမားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤအရေး ဤအရာတွင် ဦးလင်း၏ အစီအမံ အတင်အပြတို့ကို အလွန် အလေးပြုရလေသည်။ မပြု၍လည်း မဖြစ်ပေ။ ဆရာကြီး ဦးလင်းကား ပါဠိ မြန်မာ ဘာသာတွင် အထူးတလည် ကျွမ်းကျင် တတ်မြောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး တဦး မဟုတ်ပါလော့၊ တဖက်တွင် ရန်ကုန် ယူနီဗာစီတီ မြန်မာစာပေ ဌာန၌ နည်းပြ ဆရာကြီး အဖြစ် စာပေများ သင်ကြား ပို့ချရင်း တဖက်တွင်လည်း ကျမ်းဂန်များ ရေးသားလျက် ရှိသည်။ ဉာဏ်ပညာ အရာတွင်လည်း သူမတူအောင် ထူးချွန် ထက်မြက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး တဦး ဖြစ်၏။ သာမဏေ ဘဝက ဘေဒိန္နာသဒ္ဓါကို နှုတ်တက် အာဂုံ ဆောင်နိုင်ခဲ့သည်မှာ သူ၏ အလွန်ထူးခြား အောင်မြင်ခဲ့သည့် အစဉ်အလာ တရပ်ဖြစ်သည်။ ဘေဒိန္နာ ကိုရင်ကလေးဟု အလွန်လည်း ကျော်ကြားခဲ့လေသည်။ ကိုရင် ဘဝမှ စ၍ ရဟန်းဘဝ လူ့ဘဝတိုင် အဆင့်ဆင့် လေ့လာ အားထုတ်ခဲ့သည့် ပညာနှင့် အစဉ်အလာတို့ကား အားရစဖွယ် လည်းကောင်း၊ ချီးကျူး၍လည်း မကုန်ဆုံးနိုင်သော အခြေအနေမျိုးတွင် ရှိလေသည်။ ပါဠိဘာသာ ပါဠိစာနှင့် မြန်မာဘာသာ မြန်မာစာကို အဖြစ်မျှ သဘောမျှ တီးမိ ခေါက်မိ သဘောမျိုးဖြင့် တတ်ကျွမ်းခြင်း မဟုတ်ပေ။ စေ့စေ့စပ်စပ် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် တတ်မြောက် လိမ်မာလှသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ဆိုင်ရာ အစိုးရက 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်ကို အပ်နှင်းခဲ့သည့် အပြင် ယူနီဗာစီတီကလည်း

နည်းပြ ဆရာကြီး အဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ထိုလောက ထိုဝန်းကျင်တွင် ဆရာကြီး ဦးလင်းကား ထိပ်တန်း နေရာတွင် အခံအခိုင် နေရာ ယူထားနိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပေတည်း။

ယင်းကြောင့်ပင် ဤကိစ္စတွင်လည်း ဆရာကြီး ဦးလင်းအား ထိပ်ဆုံးပိုင်းမှ ပါဝင် ဆောင်ရွက်စေ၍ နေရာ ပေးခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်၏။ ဆရာကြီး ဦးလင်းကလည်း တာဝန်ယူ၍ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့လေသည်။

ကနဦး ၁၂၉၇ ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း ၄ ရက်နေ့ ကျင်းပသည့် မက်သဒစ်ကျောင်း အစည်းအဝေးကြီးတွင် အရှင်အာဒိစ္စဝံသ အပေါ်တွင် ဦးလင်းက ရဲရဲရင့်ရင့် ထင်ထင်ရှားရှား ထိထိပါးပါးကြီး စွပ်စွဲ ပုတ်ခတ် လိုက်လေသည်။ ဆရာကြီး ဦးလင်းက စွပ်စွဲ တင်သွင်းလိုက်သော ပြစ်ချက်မှာ -

- (၁) ၂၄ - ၂၆ စကားများရေးမှုသည် ပထမ မဟာအမှား
- (၂) ဆရာတော်ကြီးများ အဖက်မလုပ်ခြင်းကား ဒုတိယအမှား
- (၃) နိုင်ငံ ဆူပူနေရာမှာ ငြိမ်းအောင် မဖြေကြားခြင်းသည် တတိယအမှား ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ထောက်ပြလိုက် လေသည်။ ယင်းအချက် သုံးချက်ကို အခြေခံ၍ ပယ်ပယ်နယ်နယ် နှစ်နှစ်ရစ်ရစ် ပြစ်တင် ပြောဆိုခဲ့လေသည်။ ယင်းပြောဆိုချက်များတွင် လိုရင်း အဓိက ပါဝင်သည့် အကြောင်းအချက် အချုပ်မှာ ...
- (က) အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့ကို အယုံအကြည် မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဘယ်ခုံနှင့် ညှိ၍ ဆုံးဖြတ်ရမည်လဲ။
- (ခ) သူနှင့် တဖက်တည်းသောသူကို ရှာရာ စံသိန်းကိုသာ တွေ့၍ ပင့်ဖိတ်ခြင်း။
- (ဂ) မာဂဏ္ဍီကို အရူးမ ဟူ၍ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ဆိုသလို ဘုရားက မဆို။
- (ဃ) အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် ငရဲကောင် အဝိစိကောင် ဖြစ်သည်ဟု တင်စား၍ သုံးသော် လည်းကောင်း၊ အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် ချေးမစား ဟူ၍လည်းကောင်း ပြောဆိုလျှင် သူခံနိုင်မည် လား။
- (င) အတ္တ ၄ ပါးရှိကြောင်းကို အရှင် အာဒိစ္စဝံသ နားမလည်ရှာ။
- (စ) ယခုစာအုပ် ထုတ်လိုက်သည်တွင် ရဟန်း သံဃာတွေ မကျေနပ်တာကို သူသိတယ်၊ သူ အသားယူနေတာက ရှင်းလင်းရန် အသင့်ရှိပါတယ်ဆိုတဲ့ စကားနဲ့ အသားယူနေတယ်။ သူ့ဆီလာ ပြီးတော့ ဆုံဆည်း မေးမြန်းပါ။ ဘယ်နေရာ မဆို ထုတ်ဖြေပါမယ်တဲ့။
- (ဆ) သာသနာပြု ဆရာတော်ကြီးများက သူ့အပေါ်မှာ ကရုဏာ သက်ဝင်တော်မူကြသဖြင့် သူ့ အပေါ်မှာ ထောက်ထား ညှာတာသဖြင့် စာပေးပါတယ်၊ သူက ဆရာတော်ကြီးတွေ စွပ်စွဲခြင်းဟာ မမှန်သော စွပ်စွဲခြင်းသာ ဖြစ်တယ်။
- (ဇ) မာဂဏ္ဍီ ပုဏ္ဏားမကို ခြေဖျားနှင့်တောင် မတိုချင်ဘူးဆိုသည့် ဥစ္စာလည်း စာထဲမှာ သည်လို မပါပါဘူး။ သည်လိုပြောတဲ့ ဥစ္စာက မက်ဖိုလ်ရအောင် ပြောတာတဲ့၊ သည်ဟာလည်း အမှားချည်းပဲ။
- (ဈ) ကောသလမင်းကြီးနဲ့ သူနဲ့သာ တူသည်၊ ဘုရားကို ပြစ်မှားတဲ့ လူချည်းပဲ၊ ကောသလ မင်းကြီးဟာ လူအာ မိဖုရား ညာသမျှ ခံရသည်။ စွပ်စွဲခြင်းဟာ မမှန်သော စွပ်စွဲခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။
- (ည) ခိုးထုပ်ခိုးထည်ကြီးနဲ့ မိပြီးသား ဥစ္စာဟာ ဘယ်နှယ်နည်းနှင့်မျှ လိုက်ပြီးနေဖို့ မလိုဘူး။ သာသနာ တော်မှာ အကျိုးမရှိတဲ့ စကားကို မုချဆတ်ဆတ် ပြောတာပါ။
- (ဋ) သူလို နားမလည်လို့ မှားနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း အများကြီး ရှိတယ်၊ သူ့အဆိပ်သီးကို စားမိလို့ ရောဂါခံပြီး ဂယောင်ဂတမ်းဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ သတင်းစာထဲမှာ ရေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း အများကြီး ရှိတယ်။
- (ဌ) စာပြန်တဲ့ နေရာမှာ မတင်မကျသာ ပြန်တော်မူတာ၊ စိတ်ကောင်း သဘောကောင်းထားလို့ ရှိရင် ထိုစဉ်အခါ ကတည်းက ရှင်းလင်းပြဖို့ ကောင်းတယ်။

ယင်းသို့ အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ဆရာကြီး ဦးလင်းက အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အပေါ်တွင် အချက်အလက်ပေါင်း မြောက်မြားစွာဖြင့် စွဲတင် ရှုတ်ချခဲ့လေသည်။ ဆရာကြီး ဦးလင်းက အရှင် အာဒိစ္စဝံသအား တရားနှင့်ဟပ်၍ လည်းကောင်း၊ စကားနှင့်ဟပ်၍ လည်းကောင်း၊ အကြားအထင်နှင့် ဆင်၍ လည်းကောင်း၊ အသိအမြင်နှင့် ယှဉ်၍ လည်းကောင်း စေ့စေ့စပ်စပ် အကွက်စိစိ စွဲတင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ အများစု အနွယ်ဝင်တို့ကလည်း ဆရာကြီး ဦးလင်း၏ အထင်အစွဲတို့ကို တခဲနက် ထောက်ခံကြ၍ တသွေးတသံတည်း လက်ခံခဲ့ကြ၏။ ဆရာကြီး ဦးလင်းကား တိုက်ပွဲခေါင်းဆောင် ပီသစွာ တိုက်ရာ ခိုက်ရာတွင် ရှင်းရှင်းဘွင်းဘွင်း ရှိသည့်အပြင် ပြတ်ပြတ်သားသားလည်း ရှိလျက် နက်နက်နည်းနည်းလည်း သဘောထားကာ ခက်ခက်ခဲခဲလည်း ဆင်နွှဲခဲ့သည့် သတ္တိရင်ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးပေတည်း။

တက်ကုန်ဖွင့်၍ ရွက်စုံလွှင့်ကြပြီ

ရဟန်းတော် ရှင်ရေဝတ၏ မြောက်ပင်မူကို အကြောင်းပြု၍ အယ်ဒီတာ ဦးစိန်းက အစွမ်းကုန် လှုံ့ခွဲ အံ့ကြွစေခဲ့သည်မှာ အလွန် ထင်ရှားခဲ့၏။ ထိုမှနောက်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဦးလင်းက ဗယ်ဂိုက် ညာဆင်၍ သိုင်းကွက်နင်းကာ ခပ်ကြမ်းကြမ်း ဝင်လာခဲ့ပြန်သည်။ ဆရာကြီး ဦးလင်း နောက်တွင်မူ တပြိုင်တည်း တအံ့ကြီး အင်နှင့် အားနှင့် ပါဝင်ခဲ့ကြလေပြီ။ သြဘာသံ အောတိုက် ပေးရင်း တက်ကုန်ဖွင့်၍ ရွက်စုံ လွှင့်ကြလေသည်။ ထိုအထဲတွင် ထင်ရှားသည့် ဦးစီး မဏ္ဍိုင်ကြီးများကား နာမည်ကျော် ဆရာရိပ်၊ ဆရာဘီ၊ ဆရာ ဦးထွန်းလှိုင်၊ ဆရာဝ၊ ဦးဖိုးဘ၊ ဒီးဒုတ်ဦးဘချို စသည်တို့ ဖြစ်ကြလေသည်။ စင်စစ် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့သည်ပင် တဖက်မှ အရှင် အာဒိစ္စဝံသအား မည်းမှောင်လှသော ပကာသနီယက အဆောက်အဦထဲသို့ ခေါ်ဆောင် သွားခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့သည် ကနဦး ၁၂၉၇ ခု၊ ဝါခေါင်လဆုတ် ၂ ရက်နေ့ ည ၆ နာရီ အချိန်တွင် အောင်ဇေယျတု ဆေးတိုက် (ယခုအခါ သတင်းစာ၌ 'အောင်ဇေယျတု ကတိုးနာ တန်ခိုးဖြာကော့ ဟပ်ချိုး ဟပ်ချိုး' ဟု ကြော်ငြာနေသည့်တိုက် ဖြစ်၏။) ၌ အစည်းအဝေး ကျင်းပကြသည်။ ထိုအစည်းအဝေးကို ဆရာရိပ်တို့ ကြီးမှူး ခေါင်းဆောင်နေသော သာသနောပကာရ အသင်းကြီးက ကမ္မကထပြု၍ ကြီးမှူး ကျင်းပခဲ့၏။ အစည်းအဝေးတွင် အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အပေါ်တွင် မည်သို့ မည်ပုံ အရေးယူမည်လဲဟု စဉ်းစားကြရာတွင် အောက်ပါ အချက်များ ပါဝင်ခဲ့သည်။

- ၁။ အပ္ပသာဒကံတို့ ဆိုတာ နူးညံ့တဲ့ကံ ဖြစ်လို့ ကြောက်မှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဘုန်းကြီးတစ္ဆေကို ကမ္မဝါစာ ဖတ်သလို နေမှာပါ။ သူ့နေတာကလဲ သင်္ချိုင်းမှာဖြစ်လို့ အတော်ခက်တာပဲ၊ သည်တော့ နုနုနုတော့ ရမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ခပ်ကြမ်းကြမ်းကလေး ဆုံးမမှ တော်မယ်။
- ၂။ သင်္ကန်းချွတ်ပြီး ပိတ်ဖြူဝတ်ဖို့ ကောင်းတယ်။
- ၃။ သည်စာအုပ်က သိပ်မကောင်းတဲ့ စာအုပ်ပဲ ဆိုတာ နိုင်ငံက သိပြီး အရေးယူအောင် ဖော်ထုတ် ရေးပါတယ်။

တဆက်တည်း မျက်နှာနံပါတ် ၂၄၊ ၂၆ ရေးသားချက်များကို ရုပ်သိမ်းရန်လည်း အာဏာသံဖြင့် ရက်ရက် တောင်းဆိုစာ ပါးလိုက်သည်။ သာသနောပကာရအသင်း အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက် ပေးစာနှင့် ပတ်သက်၍ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ လက်ခံရရှိသော အခါ ဤသို့ ပြန်ကြားဖြေရှင်းခဲ့သည်။

သာသနောပကာရ အသင်းသို့ ပြန်ကြားစာ

၁၂၉၇ ခု၊ ဝါခေါင်လဆုတ် ၈ ရက် ထိုအစည်းအဝေးပါ ဒကာများသည် ဖော်ပြထားသော မှတ်တမ်းအရ သံဃာတော်များ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို တစုံတရာ ငဲ့ညှာ ထောက်ထားတတ် ပြောဆို သုံးစွဲတတ်သူများ မဟုတ်ကြကြောင်း။

ထိုသူတို့သည် ၎င်းတို့၏ အစည်းအဝေး ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာရိပ်က "ဒေဝဒတ်သင်းခွဲလို့ သာသနာမှ အပပြုသော" ဆိုသည့် အပြောများ စကားနှင့် ဦးစိန်းက "သည်စာအုပ်ဟာ သိပ်မကောင်းတဲ့ စာအုပ်ပဲ" ဆိုသော ပညာရှိယောင် ဟန်ဆောင် ဝင့်ဝါသည့် စကားများကို ထောက်ရှုယုံစား အမှားစွဲယူ၍ ထိုသို့ စွပ်စွပ် စွဲစွဲ နှုတ်ရဲအာရုံ အကျိုးနဲ့ အပါယ်လား စကားများကို သုံးစွဲသူတို့သာ ဖြစ်ကုန်သည်။

ထိုအစည်းအဝေးပါ သူတို့ စကားဖြင့် ၎င်းတို့သည် မိမိတို့က မည်သည့် အတန်းအစား သံဃာတော် များက မည်သည့် အတန်းအစား ဖြစ်၍ သံဃာတော်များ အပေါ်၌ မည်သို့ သုံးစွဲ ပြောဆိုရမည် ဟူသည်ကိုမျှ မသိတတ်သေးသူတို့ ဖြစ်ကြကုန်လေ၏။

ထို့ကြောင့် ထိုသို့သော သူတို့၏ ထိုသည့် အစည်းအဝေး ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ပေးစာကို ဤသံဃာ တော်များက တစုတရာ အရေးယူပြန်ကြား ပြုလုပ်ရန် မရှိ။ စင်စစ်ကား ထိုသည့် အစည်းအဝေးပါ တကာ အပေါင်းတို့သည် မိမိတို့က ထိုသို့သော လူအစစ် အမှန်တို့၏ အလုပ်အကိုင်ကြီးများကို မလုပ်ကြသေးမီ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ကျောင်းတိုက် သံဃာတော်များက ရန်ကုန်မြို့နှင့် တကွ မြန်မာပြည် မြန်မာ အမျိုးသားတို့ အား အမြဲပြုလုပ်လျက် ရှိသော ကျေးဇူးနှင့် သာသနာတော် အတွက် ဆောင်ရွက်သော ကျေးဇူးများကို တွေ့သည့် တိုင်အောင် ရှာဖွေ စုံစမ်းကြရန် တိုက်တွန်းကြောင်း ၉၀ ပြည့်နှစ်က အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အပေါ်၌ စွပ်စွဲပြုမူကြားသော ဦးဖိုးဘကဲ့သို့ မပြုမှားကြရန် သတိထားကြ စေလိုကြောင်း။

*သံဃာ နာယက
အရှင် အာဒိစ္စဝံသ*

ပြဋ္ဌာန်းသည့် အဖွဲ့ဝင် အရှင်များ

အရှင် ဗုဒ္ဓဝိယ၊ အရှင် ဇဠိလဇေဌ၊ အရှင် ပဏ္ဍိစွာနန္ဒ၊ အရှင် ဣဒ္ဓိပါလ၊ အရှင် ဂန္ထဝရ။

အကျိုးဆောင်များ

အရှင် သုမနသာဂရ၊ အရှင်ပုဏ္ဏာနန။

မှတ်ချက်။ ဤအသင်း အစည်းအဝေး၌ ထိုမျှ ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ပြောမိဆိုမိ ရှိကြခြင်းသည် အမှန်အားဖြင့် ဆရာရိပ်၊ ဦးစိန်း ၂ ဦးနှင့် ဦးဖိုးဘ သုံးဦးတို့ကြောင့်သာ ဖြစ်ချေ၏။ ထိုသုံးဦးက ခေါင်းဆောင် သဖြင့်သာ အခြားသူများ ပါဝင် မှားယွင်းကြကြောင်း။

ယင်းသို့သာလျှင် အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အမှူးပြုသည့် သံဃာ့သမဂ္ဂ ဆရာရိပ် ခေါင်းဆောင်သည့် အစည်းအဝေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကောက်ချက်ချ သုံးသပ်ခဲ့ကြ၏။ တွေ့မြင်ချက်ကို အချိန်မီ ဟန့်တား စဉ်းစားရန်လည်း မေတ္တာရပ်ခံ ပန်ကြား ခဲ့လေသည်။ သို့ရာတွင် စဉ်းစဉ်းစားစား မပြုလုပ် မလိုက်နာရုံမျှမက သာသနောပကာရ အသင်း က ထိပ်ဆုံးမှ ပါဝင်သော အသင်း ၁၂ သင်းတို့၏ အစည်းအဝေးကြီးကိုပင် စည်းလုံး ညီညွတ်စွာ ထပ်ဆင့် ကျင်းပ ဆုံးဖြတ်ကြပြန်သည်။ ကျင်းပသည့် အချိန်မှာ ၁၂၉၇ ခု၊ တော်သလင်း လဆန်း ၄ ရက်နေ့ နေ့လည် ၂ နာရီ အချိန် ဖြစ်သည်။ ကျင်းပသည့် နေရာကား မက်သဒစ် ယောက်ျားလေးကျောင်း၌ ဖြစ်၏။ အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်မြောက်ရေး အတွက် ဖိတ်ခေါ်ကြီးမှူးသည့် အသင်းများမှာ ...

- ၁။ သာသနောပကာရ အသင်း
- ၂။ ရှင်သာမဏေ စာပြန်ပွဲ အသင်း ဥက္ကဋ္ဌ ဦးအောင်သိန်း
- ၃။ ကန်တော်ကလေး ဝတ်အသင်း ဦးဖိုးညွှန်
- ၄။ တနင်္ဂနွေ ဆွမ်းလောင်းအသင်း ၄၇ လမ်း ဦးဇောင်
- ၅။ တရုတ် ပိဋကတိုက် ဘောက်ထော်ဘူတာအနီး ဦးထောင်ငါး
- ၆။ တပ်မြေစာဖတ်အသင်း ဦးကြွင်းကျန်
- ၇။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ပရိယတ္တိအသင်း ဦးကြီးဟွန်
- ၈။ သာသနာရက္ခိတအသင်း ၆၂ လမ်း၊ ဗိုလ်တထောင်
- ၉။ ဗောဓိပက္ခိယ ဘာဝနာအသင်း ဗောဓိကုန်း ဦးဘတင်
- ၁၀။ ရေကျော်ဝတ်ကျောင်း စတုဒိသာသံဃာဒါနဆွမ်းလောင်းအသင်း ဦးကျော်သာနှင့် ဦးကျော်လုံး
- ၁၁။ ဓမ္မသာဝန နှစ်ကျိပ်ရစ်ဆူ ဝတ်အသင်း ဗိုလ်တထောင် ဦးဘကျော်
- ၁၂။ သံဃဒါန ဆွမ်းလောင်းအသင်း ၆၁ ဗိုလ်တထောင် ဦးညွန့်၊ ဦးဘအို
- ၁၃။ ဓမ္မာနုရက္ခိတ အဖွဲ့၊ ပုဇွန်တောင်ကွက်သစ်၊ ဆရာဝ၊ ဦးထွန်းဝင်း၊ ဦးရာပို။

ယင်းအသင်းကြီးတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်များ အပါအဝင် ထိုနေ့က တက်ရောက်ခဲ့သော ပရိသတ်ကား ၇၀၀ ကျော် အထိပင် ရှိခဲ့လေသည်။ အစည်းအဝေးကြီးသို့ တက်ရောက် ပါဝင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ အနက် ထင်ရှားကျော်ကြား ၍ ရှေ့က မားမားရပ်ခဲ့သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့ကား ...

- ၁။ ဦးလင်း (အဂ္ဂ မဟာပဏ္ဍိတ) ၂။ ဆရာရိပ် (စာတော်ပြန်) ၃။ ဦးဖိုးသက် (ပွဲစားကြီး) ၄။ ဆရာဘီ (ပါဠိဆရာ) ၅။ ဦးစိန်း (မြန်မာ့အလင်း) ၆။ ဦးဘချို (ဒီးဒုတ်) ၇။ ဦးထောင်ဗိုလ် ၈။ ဆရာဝ (ပါဠိဆရာ) ၉။ ဆရာညွန့် (ပါဠိဆရာ) ၁၀။ ဆရာခိုင် ၁၁။ ဦးထွန်းလင်း ၁၂။ ဆရာဆိုင် ၁၃။ ဦးထွန်းမင်း ၁၄။ ဦးဖိုးဘ (အောင်ဇေယျတု) ၁၅။ ဦးဖိုးညွှန် တို့ ဖြစ်လေသည်။

ယင်းပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ကြီးမှူး ကျင်းပသည့် အစည်းအဝေးကြီးတွင် အဓိကချ၍ ဆွေးနွေးကြသော အချက်ကား နံပါတ် ၂၄၊ ၂၆ ပါ စကားရပ်ကို ရုပ်သိမ်းရေး ဖြစ်လေသည်။ သို့ရာတွင် ဤစကားရပ်နှစ်ခု ရုပ်သိမ်းရေးကိုသာ ဦးတည် တောင်းဆိုခြင်းကား မဟုတ်ပေ။ အခြား စကားလက်သစ် မဖြစ်ညစ်ကျယ် တလမ်းသွယ်၍လည်း အရမ်းတွယ်လိုက်ကြ ပေသေး၏။ တက်ရောက်သည့် ရဟန်း ပုဂ္ဂိုလ်များ ထဲမှလည်း သူတပေါက် ကိုယ်တပေါက် ရောက်ရာရာ စကားအိမ်ဖြင့်လည်း ကလိန်ငြိမ်းကြီး ဆင်ခဲ့သေး၏။ ယင်းအစည်းအဝေးကြီးကို နေ့ ၂ ချက်တီး ၁၅ မိနစ် အချိန်တွင် ပါဠိဆရာကြီး ဆရာဝက အခမ်းအနား ဖွင့်လှစ်ကြောင်း ကြေညာလေသည်။ အခမ်းအနားက ဆရာရိပ်ကို ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် တညီတညွတ်တည်း တင်မြှောက်ကြ၍၊ ဦးဖိုးဘနှင့် ဦးဖိုးညွှန်တို့ကို အကျိုးဆောင်များ အဖြစ် ရွေးကောက် တင်မြှောက် လိုက်ကြ၏။ အခမ်းအနား အဖွင့်တွင် ...

ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာရိပ်က "ယနေ့ အစည်းအဝေးကြီးကား မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ရေးအတွက် ဖြစ်ပါသည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ရေးသော ဘိက္ခုနီ သာသနောပဒေသကျမ်း နံပါတ် ၂၄၊ ၂၆ ကို ဖတ်ရှုကြသော

ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းရှင် လူမြန်မာ အပေါင်းတို့ စိတ်နှလုံး မချမ်းမသာ ဝမ်းနည်း ကြေကွဲစွာ ဖြစ်ကြရသည်ကို အကြောင်း ပြုလျက် ယခု စည်းဝေးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သာသနာတော်ရေး ကိစ္စကြီးကို ဆွေးနွေး ပြောဆိုကြရာ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူချက် အရ လောဘ ဒေါသ မောဟ မထားဘဲ နူးညံ့ သိမ်မွေ့စွာ ဆွေးနွေးပြောဆို ဆုံးဖြတ်ကြရန် တောင်းပန်စကား ပြောကြားသည်။"

ဦးဖိုးညွှတ်က - အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ကိုယ်တော် ရေးသားသော ဘိက္ခုနီ သာသနောပဒေသကျမ်း နံပါတ် ၂၄၊ ၂၆ တွင် ပါသော "ကျွန်ုပ်တို့ ဘုရားရှင်သော်မျှလည်း အပါယ်သို့ လားစေခဲ့ရချေသည်" ဟူသော အချက်၊ "ကျွန်ုပ်တို့ကား လက်ရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာကိုပင် ရှာဖွေလျက်ပင် ဖြစ်ပါကုန်၏" ဟူသော အချက်များကို သာသနောပကာရ အသင်းအား ကြီးမှူး၍ အသင်းအပေါင်း များစွာက ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းရန် ဝါခေါင်လဆုတ် ၅ ရက်နေ့က အရှင် အာဒိစ္စဝံသထံသို့ ပို့ရာ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ကြီးမှူးသော ကျောင်းတိုက် သံဃာ အစည်းအဝေး ပြုလုပ်ပြန်ကြားသော စာများကို ဖတ်ပြသည်။ ထိုပြန်ကြား စာတို့တွင် မည်သည့်အချက် မှားသည် မှန်သည် မည်သို့ မည်ပုံ အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်သည် စသော ရှင်းလင်းချက်များ မပါမရှိသည့် အပြင် "ထိုလူစုသည် ဥပကာတို့ ဂုဏ်ကို မဆိုထားဘိ - ဥပသကာ သုံးစွဲနည်းမျှကို မလိုက်နာပဲ" ဟူသော စကားလုံးမျိုး၊ ထိုအစည်း အဝေးသည် လူနှင့် တူသူပါသော အစည်းအဝေးဟု ဆိုရန်မရှိဟူသော စကားမျိုး၊ ဤလူစု အစည်းအဝေးမှာ လူနှင့် တူသူဟူ၍ တယောက်မျှ မပါ၊ ဟူသော စကားမျိုးတို့ ပါရှိလေသည်ဟု ပြောပြလေသည်။

ဓမ္မကတိက ဦးတိက္ကန္တီ ကိုယ်တော်က - ကောသဇ္ဈိပြည်က တကာ တကာမများကဲ့သို့ ယခုကိစ္စ၌ ဆောင်ရွက် သင့်သည်၊ ထိုမြို့၌ သုတ္တန်ဂိုဏ်း၊ ဝိနည်းဂိုဏ်း၊ သံဃာများ အချင်းချင်း အဓိက ရုဏ်းဖြစ်ပွား ဘုရားဟော မရ၊ ပလလဲတောကြွရင် ထိုအခါ တကာ - တကာမ တို့က ပိဏ္ဍပါတ် ဆိုလျှင် နတ္ထိဘန္တေ၊ စီဝရံ ဆိုလျှင်လဲ နတ္ထိဘန္တေလို့ လုပ်ကြ တယ်။ ရဟန်းတို့က အလှူခံလျှင် ကန်တော့ဆွမ်း၊ ကုလားလို နတ်းဂျဟိုး စသည် သာသနာပြုကြသည်။ ဗုဒ္ဓေကင်္ခတိ ဘုရား၌ ယုံမှားခြင်း၊ ဓမ္မကင်္ခတိ တရား၌ ယုံမှားခြင်း၊ သံဃေကင်္ခတိ သံဃာတော်၌ ယုံမှားခြင်း ဖြစ်ပေါ်နေသော ထိုကျမ်း ဆရာအား သုမင်္ဂလ ဒုမင်္ဂလ ဘာသာညာညာ ကိစ္စအားလုံး ဥပေက္ခာသာ ပြုသင့်ကြောင်း၊ ပြောပြီး သာသနာဂုဇ္ဈိက အသင်းက စာကို ဥက္ကဋ္ဌလက်သို့ ကမ်းလေသည်။

သီဟိုဠ်ရဟန်းတော် ရှင်အာလောက - မြန်မာပြည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်သည် အစစ်အမှန်ဖြစ်ကြောင်း သီဟိုဠ်မှ ဆက်သွယ် ထွန်းကားလာကြောင်း၊ အရှင် အာဒိစ္စဝံသက ဘိက္ခုနီသာသနာ အကြောင်း ရေးခြင်းမှာ များစွာ အံ့ဩဖို့ ကောင်းကြောင်း၊ ယိုးဒယားမှာ သည်လိုပြောသူ တဦးကို သာသနာတော်ရုံးက အပြစ် ပေးခဲ့ဖူးကြောင်း၊ ရေရေလည်လည် ပြောလိုသော်လည်း မြန်မာလို ကောင်းကောင်း မတတ်၍ ဝမ်းနည်းကြောင်း၊ ပါဠိလိုဖြစ်စေ အင်္ဂလိပ်လိုဖြစ်စေ ထိုဘိက္ခုနီ သာသနောပဒေသကျမ်း ဆရာနှင့် ပြိုင်၍ ပြောလိုကြောင်း ပြောဆိုလေသည်။

ပါဠိဆရာ ဆရာဝက - ဤသာသနာ ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် အဋ္ဌဂုံတ္တရ ပါဠိတော် သတိဝင်အဋ္ဌမသုတ် အရ ဒါယကာတို့က အကျိုးမဲ့ ဆဲရေးမှုပြုခြင်း၊ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာတို့အား ကျေးဇူးမဲ့ ပြုခြင်း၊ ထို့ကြောင့် ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်အား မကြည်ညိုကြောင်း ပြောကြားခြင်း ဟူသော အပ္ပသာဒပ္ပဝေဒနကံ ပြုကြရန် ယနေ့ အစည်းအဝေးက ကိုယ်စားလှယ် ရွေးကောက်၍ လာမည့် ဂျပဇီဟော အစည်းအဝေးကြီး၌ တင်ရန် တင်သွင်းလေသည်။ ဆရာဝက ပြောပြသည်မှာ ရတနာသုံးပါး ဦးထိပ်ထားလျက် ဤအဆိုကို တင်သွင်းရခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ အရှင် အာဒိစ္စဝံသရေး ဘိက္ခုနီ သာသနောပဒေသကျမ်း ၂၄၊ ၂၆ ပါ အချက်များကို ပရိသတ် သိပြီး ဖြစ်ပါသည်။ သာသနောပကာရ အသင်းက ပြန်နှုတ်ရန် လျှောက်ထားရာ အရှင် အာဒိစ္စဝံသထံမှ ဘယ်ပုံဘယ်နည်း ပြန်ကြားကြောင်း အကျိုးဆောင်က ဖတ်ပြ၍ ပရိသတ် သိကြပါပြီ။ ထိုပြန်ကြားချက်ကို စဉ်းစားလျှင် "ဗုဒ္ဓဥ အဝဏ္ဏံဘာသတိ" အစရှိသော အပြစ်၊ ဂီဟိ အက္ခောသတိ အစရှိသော အပြစ်များ သက်ရောက်နေပါသည်။ ကျနော်တို့မှာ ဥပါသကာ တို့ ဝတ်တရား အတိုင်း အရေးယူပါမည်။

ဤသို့ ပြောနေစဉ် အရှင် အာဒိစ္စဝံသထံမှ စာကို ဖတ်ပြရန် (သို့မဟုတ်) အဓိပ္ပာယ်ပြောပြရန် ဆရာလင်းက အကြံပေးသဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌ အမိန့်အရ ဆရာဝက ထည့်သွင်း ပြောပြလေသည်။ စာပါစကား အထောက်အထားပြု၍ ငြင်းဆိုသည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသက အသင်းကြီးများ စုပေါင်း၍ စည်းဝေး ဆုံးဖြတ်မည် ဖြစ်ကြောင်း ကြားသိရလျှင် ကြားသိခြင်း အယွင်းယွင်း အမှားမှား မပြုမိကြရန်နှင့် သူ၏ သဘောထား အမှန်ကို ဤသို့ စာတစောင် ပါးခိုင်းခဲ့သည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ စာအပြည့်အစုံကား အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်၏။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသက မေတ္တာရပ်ခံစာ

၉၇ ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း ၄ ရက်

အစည်းအဝေးပါ ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမ အပေါင်းနှင့် တကွ အစည်းအဝေး ဥက္ကဋ္ဌကြီး။

ယခု ဤစာနှင့်အတူ ပူးတွဲ ပါရှိသည့်စာပြင် အစည်းအဝေး ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ အစည်းအဝေးပါ ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမ အပေါင်းတို့က ဂရုကြီးစွာထား၍ စဉ်းစားစေလိုသည်။

(၁) ဤအရေးသည် တဖက်သတ် စိတ်ထင်တိုင်း ပြုလုပ်ရမည့် အရေးမဟုတ်။

(၂) အချင်းချင်း မကျေနပ်သော အချက်တို့ တရားသဖြင့် ဆွေးနွေးပြီးမှ ထိုက်သက်ရာ ဆုံးဖြတ်ရ မည့် အရေးဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် အကယ်၍ တရားသဖြင့် ကျေနပ်လိုသည် ဆိုခဲ့လျှင် ပြည်သူများ အထင်မှား၍ ငရဲများအောင် မလုပ်ဘဲ ကံပြုရန် သဘောတူ ပါဝင်ကြပြီး သူများအတွင်း ...

ဆရာလင်း၊ ဆရာညွန့်၊ ဆရာဆိုင်း၊ ဆရာဉာဏ်။

ဤပုဂ္ဂိုလ် ၄ ဦးတို့နှင့် ဘုန်းကြီးက တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးရန် အခွင့်ပြုသည်။ အထက်တွင် ညွှန်ပြချက် အတိုင်း ဘုန်းကြီးထံ လာရောက် ညွှန်ပြချက် အတိုင်း ဘုန်းကြီးထံ လာရောက်ကြစေ၊ သို့မဟုတ် တနေရာသို့ ဘုန်းကြီးကို ပင့်နိုင်ကြောင်း၊ ထိုကဲ့သို့ ကျေရာကျေကြောင်း တရားနည်းလမ်းကို မလိုက်နာကြဘဲ ထင်ရာ မလုပ်ဆောင်ကြရန် မေတ္တာရှေ့ထား အကြောင်းကြားအပ်သည်။ အစည်းအဝေး ဥက္ကဋ္ဌနှင့်တကွ အစည်း အဝေးပါ ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမ အပေါင်းတို့။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသ

ယင်းအထဲတွင် ပါဝင်သော ပုဂ္ဂိုလ်လေးဦးနှင့် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးလိုကြောင်း ဟူသော အချက်ကို တဆက်တည်း ထည့်သွင်း ပြောဆိုပြီးလျှင် မူလ ပြန်ကြားချက်တွင် - "လူ အစည်းအဝေး မဟုတ်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ လူနှင့်တူသူ အစည်းအဝေး မဟုတ်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ လူနှင့်တူသော အစည်းအဝေး မဟုတ်ဟူ၍ လည်းကောင်း" လူဒါယကာ များကို ရေရွတ် ဆဲဆိုပြီးမှ လူစည်ဝေးနေသော အချိန်တွင် လာရောက် ပေးခြင်းဖြစ်၍ အရေးမယူထိုက်ပါ (ဩဘာ ပေးကြသည်) ဟူ၍ ဆရာဝက ပြတ်ပြတ်သားသား တားမြစ် လိုက်လေသည်။ ဤအချိန်တွင် တရားလမ်းကျကို အနှစ်သာရအဖြစ် လက်ခံချင်သော ဆရာကြွယ်က ဤသို့ ဝင်ထောက်လေတော့သည်။

ဆရာကြွယ် - သည်ကိစ္စဟာ ခင်ဗျားတို့ရဲ့ အကျိုးအတွက် သက်သက်မဟုတ်၊ ကျနော် အကျိုးအတွက် သက် သက်မဟုတ်၊ သာသနာတော် ကိစ္စလို့ လက်ခံသင့်ပါတယ်၊ သတင်းစာ တစောင်မှာလဲ ဖော်ပြ ထားပါတယ်။

ဆရာကြွယ် နည်းတူ မြန်မာဆေးဆရာ ဦးသာဇံကလည်း ထောက်ခံ ပြောဆိုလေသည်။ ဤအချိန်တွင် ပရိသတ်ထဲမှ တခဲနက် အသံကြီး ပေါ်ထွက်လာလေသည်။

"မလိုချင်ဘူးဟေ့ မောင်ကြွယ် ထိုင် ထိုင်" ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ ဆူညံစွာ အောင်ဟစ် တားမြစ်နေစဉ် ဒီးဒုတ်ဦးဘချိုက ထ၍ ပရိသတ်နှင့် ဆရာကြွယ်တို့အား ငြိမ်အောင် တောင်းပန်ပြီး ဤသို့ ဆက်လက် မြွက်ကြားသည်။

ဆရာကြွယ်က သတင်းစာထဲမှာ ပါတဲ့ အကြောင်းကို ပြောတယ်၊ သတင်းစာထဲ ပါတဲ့ အကြောင်းတွေကိုသာ အရေးယူမယ် ဆိုရင် ဘယ်မှာ ဆုံးနိုင်မလဲ၊ သင့်လျော်တယ် ဆိုတဲ့ စာကို အရေးယူမယ် ဆိုရင် မသင့်လျော်တဲ့ စာကိုလဲ အရေးယူရလိမ့်မည်။

ဆရာကြွယ် ညွှန်ပြတဲ့ သတင်းစာပါ စာသည် ယခုပေးတဲ့ စာမျိုး မဟုတ်ပါ။ အချိန်နီးကပ်ပြီးမှ ပေးတဲ့စာဖြစ်လို့ အစည်းအဝေး နောင်ယုက်ရုံ သဘော ဖြစ်ပါတယ်။ ထိုစာမှာ မိမိ အမှားကို ဝန်မခံဘဲ ပေးတဲ့ စာဖြစ်လို့ လက်မခံသင့်ပါ။ (ဩဘာ)

ဆရာကြွယ် - ၃ မိနစ်လောက် ကျနော် ပြောဖို့ အခွင့်ပေးပါ။ ကျနော် ပြောတာကို အခွင့်မပေးလျှင် ကျနော် ကန့်ကွက်ပါတယ် ဆိုတဲ့အကြောင်း မှတ်တမ်း တင်ထားပါ။

ဥက္ကဋ္ဌက တားမြစ်။

အသံများ - ဟေ့ ... မောင်ကြွယ် ထိုင် ထိုင်၊ မထိုင်သေးဘူးလား၊ (ဆရာကြွယ် ထိုင်လိုက်ရတော့၏)

ဦးဘချိုက ဆက်လက်၍ ဘေးက အမျိုးမျိုး ပေါ်ပေါက်လာသော စာများကို အရေးယူနေလျှင် အလုပ်ကိစ္စ အနှောင့်အယှက်သာ ဖြစ်ရုံရှိကြောင်းဖြင့် ပြောဆိုပြီး အရှင် အာဒိစ္စဝံသနှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းရသော စာ-စောင်ကို ဖတ်ပြ၏။

ထိုစာတွင် မြန်မာပြည် ဆရာတော် သံဃာတော်များအား ထိပါး ပုတ်ခတ်ထားပုံ၊ မြန်မာပြည် ဗုဒ္ဓသာသနာကို နိုင်ငံခြား ဗုဒ္ဓဘာသာသနာများနှင့် တိုက်ဆိုင်မှု အမှန်သို့ ရောက်နိုင်ပုံ၊ အင်္ဂလိပ်စာတတ်မှ သာသနာမှန် တွေ့နိုင်ရ တော့ မလိုလို ရေးထားပုံ၊ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ရေးသားချက် မမှန်ကန်ပုံ စသော အကြောင်းပြချက်များ ပြကာ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရှင်းလင်းပြသွားလေသည်။ ဦးဘချို ရှင်းပြီးသော အခါ ဆရာဝက တဖန် ထလာပြန်သည်။

ဆရာဝ - အရှင်အာဒိစ္စဝံသက ကျနော်တို့သည် အစည်းအဝေးက လူစင်စစ်တွေ လုပ်တဲ့ အစည်းဝေး မဟုတ်ဘူး၊ စသည်ဖြင့် ဆဲဆို ရေးသားစာ ပြန်ကြားပြီးမှ သတင်းစာထဲ ရေးတော့ စကားကောင်း အနေနဲ့ ရေးတယ်။ ဥပမာ တခု ပြလိုပါတယ်။

"တောရွာ တရွာက ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီး တပါး မိန်းမပျို တဦးထံ လူအဝတ် ဝတ်၍ ဦးထုပ်ဆောင်း သွားလေ့ရှိ၊ တနေ့ မောင်များသိ၊ ဖမ်းမည်ရှိ၊ ထွက်ပြေး၊ လူဝတ်ချွတ်၊ သင်္ကန်းဝတ် နေသော်လည်း ဦးထုပ် မချွတ်မိ၊ လူများ လိုက်လာကာ ဘုန်းကြီးက ငါဘယ်မှ မသွား လူများက ဦးထုပ် သက်သေခံ ရှိသည်။" (ရယ်)

ယခု အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ပြုမူနေပုံမှာလည်း ဦးထုပ်ကို သတ်မရ သကဲ့သို့ ရှိနေပါသည်။ (ဩဘာ) ဥပသကာများ၏ ဝတ်တရားမှာ သာသနာတော် ဆုတ်ယုတ် ပျက်ပြားမှုများ တွေ့မြင်ခဲ့သော် သာသနာတော် ကောင်းမွန်ကြီးပွားရေး အတွက် ဆောင်ရွက်ရသည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ပြုမူချက်မှာ သာသနာကြီးကို ထိခိုက်နစ်နာစေသဖြင့် လျစ်လျူရှု မနေနိုင်ပါ။ အပ္ပသာဒပ္ပဝေဒနက ပြုသင့်သည် ဆိုရပါမည်။

လုပ်နည်းကား (က) သူလာလျှင် နေရာမှ ထမပေးရ၊ (ခ) ၎င်းကို ရှိမခိုးရ၊ (ဂ) ခရီးဦးကြိုဆို မလုပ်ရ၊ (ဃ) လှူဖွယ် ဝတ္ထုတို့ကို မလှူရ၊ ကျနော်တို့ အိမ်၌ နေစဉ် နံနက်တိုင်း သံဃာတော် အပါး ၃၀ ကျော်ကို ဆွမ်းလောင်းနေရာ အရှင် အာဒိစ္စဝံသကျောင်းမှ သံဃာတို့အား ဆွမ်းမလောင်းတော့၊ ယခုကဲ့သို့ မလုပ်လျှင် သာသနာတော်ကို ကွယ်စေရာ ရောက်၏။ သာသနာတော် ဆုတ်ယုတ် ပျက်စီးအောင် လုပ်သည်မည်၏။ ထို့ကြောင့် မှားယွင်းသော အယူကို မစွန့်သေးသရွေ့ မကြည့်ညှိ ဟူသော စကားကို ပြောရလိမ့်မည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ လူ၊ ရှင်အပေါင်းတို့လည်း ထိုကံကို ပြုသင့်သည် ထင်၍ ဤအဆိုကို ဂျူဗလီဟော အစည်းအဝေးကြီး၌ ဆွေးနွေးပြဋ္ဌာန်းရန် တင်သွင်းရပါကြောင်း။

ပါဠိ ဆရာကြီး ဆရာဝ၏ အကွက်ကျကျ အချက်မိမိ ထိရောက်သော စကားစပ်တို့ဖြင့် တအားပစ်သွင်း လိုက်မှုကို အစည်းဝေး တက်ရောက် အနွယ်ဝင် အားလုံးတို့မှာ နှစ်ထောင်းအားရ ရှိလှကြလေသည်။ ယင်း ဆရာဝ၏ အဆိုကို တခုစီ တခုစီ အပိုဒ်ခြင်း တပိုဒ်ခြင်း အသေးစိတ် ရှင်းလင်းပြီးလျှင် ပညာကျော် ဆရာကြီး ဦးလင်းက အလေးအနက် ထောက်ခံ လိုက်လေသည်။ ထို့နောက် ဂျူဗလီဟောတွင် စုပေါင်း ကျင်းပမည့် အစည်းအဝေးကြီးသို့ တက်ရောက်ရေးအတွက် ဤအစည်းအဝေးကြီးကပင် ကိုယ်စားလှယ်တော်များကို အပြီးအပြတ် ရွေးချယ်ကာ ရုပ်သိမ်း လိုက်ကြလေသည်။ ရွေးချယ်ခြင်း ခံရသည့် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများကား ...

ဆရာလင်း၊ ဆရာဝ၊ ဆရာရိပ်၊ ဆရာဆိုင်း၊ ဆရာညွန့်၊ ဆရာဘီတို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဤသို့လျှင် အရှင်အာဒိစ္စဝံသ အပေါ်တွင် ပညာလည်း ရှိ၍ လုပ်နည်းလုပ်ဟန် အကွက်လည်း စိကာ အင်နှင့် အားနှင့် ဖိထားလျက် အမိအရ အတိအကျ ဖမ်းဆုတ် တုတ်နှောင်ထား လိုက်ကြပုံကား အလွန်ပင် ပိုင်လှနိုင်လှ ပါဘိတော့သည်။

တဖက်က လူများဘက်မှ မလူးသာ မလွန်သာအောင် တုတ်နှောင် ရစ်ပတ်ပြီး တိုက်ခိုက်နေစဉ်တွင် ရဟန်းတော်များ ဘက်ကလည်း ပြင်ဆင် တိုက်ခိုက်လာကြသည်။ လူများဘက်မှ အစည်းအဝေး ကျင်းပကာ ဆုံးဖြတ် ချက်ချဉ်ဟု ကြားသည်မှ မရှေးမနှောင်းတွင်ပင် ရဟန်းများကလည်း အရှင် အာဒိစ္စဝံသထံသို့ ပါးသည့်စာမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်၏။

ဆရာတော်ကြီးများ၏ ပထမစာ

"စာရေး အကြောင်းကြား သိစေအပ်သည်။ အကြောင်းမှာ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ရေးသားသော ဘိက္ခုနီ သာသနော ပဒေသ စာအုပ် စာမျက်နှာ နံပါတ် ၂၆ တွင် ဖော်ပြ ရေးသားသော ဘာသာရေးနှင့် ပတ်သက် သော စကားများ ပါရှိနေသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ၎င်းစကားများနှင့် ပတ်သက်၍ သတင်းစာများ၌ ဆူပွက် လျက် ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်း ရှင်လူတို့ စိတ်တွင် အလွန်ထိခိုက် နာကြင် နေကြကြောင်း၊ ဆရာတော်တို့၏ စိတ်မှာလည်း ထို့အတူပင် အလွန်နာကျင်လျက် ရှိကြကြောင်း၊ သို့အတွက် ၎င်းစာအုပ် ၂၆ နံပါတ် "အကျွန်ုပ်တို့အား ယခုလက်ရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာကိုပင် ဇကန် မှန်လှပြီဟု အခိုင်အမြဲ မစွဲနိုင်သေးကုန်၊ ဟုတ်ချင်မှ

ဟုတ်မှာပဲဟု နှလုံးနှစ်ခွ သံသယနှင့် အယူမှန် ရရှိရန် ရှာဖွေလျက်ပင် ဖြစ်ပါကုန်သေးသည်။ စသည်ဖြင့် သာသနာ ဘာသာဝါဒနှင့် စပ်သော စကားများကို ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းစေလိုသည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် သာသနာ့ဂုဏ်က သံဃမဟာနိကာယ အဖွဲ့ဝင် တဦးဖြစ်သည် အားလျော်စွာ ကရုဏာ ရှေ့ထား၍ မိန့်ကြားလိုက်ရသည်။ ၎င်းစာအရ အကြောင်းမည်သို့ဟု သိရအောင် ၃ ရက် အတွင်း စာပြန်စေလိုသည်။

- ၁။ ဦးသုမင်္ဂလ - မင်္ဂလာဇေယျံ ဆရာတော်
- ၂။ ဦးဓမ္မိက - လေသာ ဆရာတော်
- ၃။ ဦးရေဝတ - တာမွေသိမ်ကုန်း ဆရာတော်
- ၄။ ဦးဉာဏဝံသ - ဇေယျဝတီ ဆရာတော်
- ၅။ ဦးဇဋိလ - ငါးထပ်ကြီး ဆရာတော်

ဆရာတော်ကြီးများထံ ပြန်ကြားစာ

ဘိက္ခုနီ သာသနော ပဒေသစာအုပ် စာမျက်နှာ နံပါတ် ၂၆ ပါ စာသည် အရှင် ဆရာတော်ကြီးများ၏ အမိန့်အတိုင်း နှုတ်သိမ်း ရုပ်သိမ်း ရလောက်အောင် ဆိုးဝါးသော အဓိပ္ပာယ်ကို တပည့်များ မသိရပါ။

ရေးသားရင်း အာဘော်ကလည်း ထိုသို့ ဆိုးဝါးသည်ကို မသိရပါ။ သတင်းစာများ၌ ရေးသားကြသော အဓိပ္ပာယ်မှာ ကန်စတေးရန် ကလေးဖမ်း ဟူသကဲ့သို့ တပည့်များ အပေါ်၌ မလိုလားသူက လှုပ်ချောက်ခြင်းမျှ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုစာအုပ် ထိုနံပါတ်ရှိ စာများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ၎င်းစာအုပ် ၂၄ မှ ၂၈ နံပါတ် အထိ စကားအစဉ်ကို စပ်ဆက် ပေါင်းချုပ်ကြည့်လျှင် ပေါ်လွင်မည် ထင်ပါကြောင်း။ ထို့ကြောင့် ရုပ်သိမ်းရမည် ဟူသော အမိန့်တော် စာကို မချသေးမီ ရှေ့နောက်စကား စဉ်းစား ချိန်ဆတော်မူကြပါမည် အကြောင်း လျှောက်ထား ပြန်ကြားရ ပါသည် ဆရာတော်ကြီးများ ဘုရား။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသ
(၁၂၉၅ ဝါခေါင်လဆန်း ၃ ရက်၊ ၃ နာရီခွဲ)

ဆရာတော်ကြီးများ၏ ဒုတိယစာ

၉၇၊ ဝါခေါင်လဆုတ် ၂ ရက်

အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ရေးသားသော ဘိက္ခုနီသာသနော ပဒေသစာအုပ် စာမျက်နှာ နံပါတ် ၂၆ ကို ရုပ်သိမ်းရန်နှင့် စပ်၍ ပထမပေးသော စာအရ ပြန်စာ ရသော်လည်း၊ ၎င်းပြန်စာအရ သာသနာ့ဂုဏ်က သံဃမဟာနိကာယ အဖွဲ့ဝင် ဆရာတော်ကြီးများ စိတ်ချမ်းသာ နှစ်သက်လောက်အောင် ပြန်စာ မဟုတ်သေးဟု ယူဆကြပြီးလျှင် နှစ်ကြိမ်မြောက် ထပ်မံစာ ပေးကြပြန်သည်။

၎င်းစာရလျှင် ဆရာတော်ကြီးများ၏ ဟိတေသိတဂုဏ်သို့ ယုံကြည်ပွဲသာအားဖြင့် အရှင်အာဒိစ္စဝံသ စိတ်သဘော၌ နှုတ်သိမ်းရလောက်အောင် ဆိုးဝါးသောအဓိပ္ပာယ်ကို မမြင်သော်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာ အမျိုးသား တို့၏ စိတ်နှလုံး၌ "မနှစ်မို့" သော စကား အသုံးအနှုန်းမျိုးပါသော ၂၆ နံပါတ်ကို သောဝစ္စဿတ မင်္ဂလာ တရားတော်ကြီးကို လက်ကိုင်ထား သဖြင့် အမြန် ရုပ်သိမ်းစေလိုကြောင်း ထံမံ စာရေးလိုက်သည်။ မည်သို့ဟု သိကြရန် သုံးရက်အတွင်း ပြန်ကြားစေလိုသည်။

- ၁) ဦးသုမင်္ဂလ- မင်္ဂလာဇေယျံ ဆရာတော်။ ၂) ဇေယျဝတီ ဆရာတော်။
- ၃) ဦးဓမ္မိက- လေသာဆရာတော်။ ၄) ဦးသီမာသန- လင်းလွန်းပင် ဆရာတော်။
- ၅) ဦးရေဝတ- တာမွေသိမ်ကုန်း ဆရာတော်။ ၆) ငါးထပ်ကြီး ဆရာတော်။
- ၇) ဦးဉာဏကျောင်းကြီး ဆရာတော်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ လျှောက်စာ ဘုရား ...

ဘုရား ...

ဘုရား တပည့်တော်များသည် ဆရာတော်ကြီးများ၏ အမိန့်စာဖြင့်ပင် နှုတ်သိမ်းသင့်သည်ဟု ထင်မြင်ခဲ့ စေကာ မှန်ကန်သောအလိုကို သိစေလိုသေး၍သာ ဆိုင်ရာ စာအုပ်နံပါတ်များကို ညွှန်ကြားလျက် အခွင့် တောင်းဆိုခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ယခု ဒုတိယမြောက် အမိန့်စာကို ရရှိပြန်ရာ၌ကား ပကတိ သဘောအားဖြင့် ဆရာတော် ဘုရားကြီးများ၏ အလိုတော်အတိုင်း ဆင်ခြေမဲ့ နှုတ်သိမ်းရန် တပည့်များ ဆန္ဒရှိသည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်ပါ သည်။

သို့ရာတွင် ယခုအခါ အခွင့်ရောက်သည် ထင်ပါသဖြင့် အောက်ပါ အတိုင်း ပြန်ကြားရပါသည်။

ဘိက္ခုနီသာသနော ပဒေသကျမ်း ၂၆ နံပါတ်ပါ စကားကို တပည့်များ ရှင်းလင်း ပြဆိုပြီးနောက် ဆရာတော်ကြီးများက မကျေနပ်ဘူး ဆိုမှသာ ၎င်းကို ရုတ်သိမ်းနိုင်ခွင့် ရှိ မရှိ လျှောက်ထားလိုပါသည်။ ထိုသို့ လျှောက်ထား၍ ဆင်ခြေကန်သကဲ့သို့ အခွင့်ခံရခြင်းမှာ ...

(က) ဆရာတော်ကြီးများ၏ ပေးစာတွင် လက်မှတ်ရေးထိုးပါရှိသည့်လေသာ ဆရာတော်နှင့် ဇေယျဝတီဆရာတော်ကြီး ၂ - ပါးမှာ တဖက်သတ်ပါ၍ တပည့်များအပေါ်၌ အပြစ်ဇောန် ဆုံးဖြတ်ပြီး ဖြစ်နေခြင်း။

(ခ) ဆရာတော်များအမိန့်အရ သဘောကောင်းနှင့် ရုပ်သိမ်းစေကာ အခြားဂိုဏ်းအဖွဲ့သံဃာများ ကံပြုမည် ဇောန်ရှိနေသဖြင့် ထိုသို့ ရုပ်သိမ်းခြင်းအတွက် အကျိုးမဲ့ဖြစ်ရန်သာ ရှိခြင်း။

ဤသို့သော မိမိ၏ နစ်နာရမည့်အချက်များကြောင့်သာ ထိုသို့လျှောက်ထားခြင်း ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ အမိန့်ကိုရရှိသည့်နေ့အချိန်တွင် တပည့်များက လာရောက်ရှင်းလင်း ပြဆိုပါကြောင်း အခွင့်တောင်းဆိုပါသည် ဆရာတော်ကြီးဘုရား။

အာဒိစ္စဝံသ

ဆရာတော်ကြီးများ၏ တတိယစာ

"ဆရာတော် ဘုရားကြီးများ၏ အမိန့်ကို ရရှိသည့်နေ့ အချိန်တွင် တပည့်များ လာရောက် ပြောဆို လိုပါ ကြောင်း အခွင့် တောင်းဆိုလိုပါသည်" ... ဟု အခွင့် တောင်းလိုက်သည့် အတိုင်း ၁၂၉၇ ခု၊ ဝါခေါင်လဆုတ် ၈ ရက်နေ့ နက်ဖြန် သီတင်းနေ့ နာရီပြန် ၂ ချက် အချိန် တာမေ့သိမ်ကုန်း ကျောင်းတိုက်သို့ အရောက် ကြွရောက် ရှင်းလင်းရန် အခွင့်ပြုကြောင်း စာရေးလိုက်သည်။ ကြွနိုင်မည် မကြွနိုင်မည်ကို စာရေး အမိန့်ရှိ လိုက်ပါ။

- ၁။ မင်္ဂလာဇေယျံ ဆရာတော်
- ၂။ တာမေ့သိမ်ကုန်း ဆရာတော်
- ၃။ အချို့သော မေ့ပိဓာန ဆရာတော်များ

အရှင်အာဒိစ္စဝံသထံမှ ပြန်ကြားစာ

ဘုရား ...

ဝါခေါင်လဆုတ် ၇ ရက်နေ့စွဲနှင့် အမိန့်စာအရ နက်ဖြန်နေ့ ၂ နာရီအချိန် ချိန်းဆိုသော နေရာသို့ လာရောက် နိုင်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း ပြန်ကြား လျှောက်ထားပါသည် ဆရာတော်ကြီးများ ဘုရား။

အာဒိစ္စဝံသ

(၁၂၉၇ ဝါခေါင်လဆန်း ၇ ရက်)

အထက်ပါ စာများအရ ချိန်းဆိုသည့် နေ့တွင် အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် နောက်ပါ သံဃာ ၂ ပါးဖြစ်သော အရှင် ဗုဒ္ဓပိယနှင့် အရှင် ဣဒ္ဓိပါလ ခြံရံလျက် ကြွရောက်ခဲ့လေသည်။

ချိန်းဆိုထားသည့် သိမ်ကုန်းကျောင်းတွင် မင်္ဂလာဇေယျံဆရာတော်၊ တာမေ့သိမ်ကုန်း ဆရာတော်၊ ငါးထပ်ကြီး ဆရာတော်၊ ပန်းစွန်တောင် ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်ဉာဏမထေရ်၊ ရွှေကြက်ယက် ဆရာတော်နှင့် အခြား ဆရာတော် သံဃာတော် ၅၀ ခန့် အထိ အသင့် တက်ရောက် စုစည်းတော်မူပြီး စောင့်ဆိုင်း သီတင်းသုံးတော်မူလျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ထူးခြားချက် တခုမှာ လေသာ၊ ဇေယျဝတီ ဆရာတော်ကြီး ၂ ပါး မပါလာခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ယင်းအစည်းအဝေးကြီးတွင် အရှင် အာဒိစ္စဝံသက အောက်ပါအတိုင်း လျှောက်ဆိုခဲ့သည်။

"တပည့်တော်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာ၌ ယုံမှားနေပါသည်။ ခရစ်ယာန် စသော အယူကို ယူရန် ကြံစည်နေပါသည် ဟု ဆိုခဲ့လျှင် အဘယ်အပြစ် ရောက်ပါသနည်း"

- "အဘယ် အပြစ်မှ မရောက်ပါ"
- "အရှင် ဆရာတော်များက ဘယ်လိုလုပ်ရန် တာဝန်ရှိပါသနည်း"
- "ယုံမှား ဖျောက်ပေးရပါမည်"
- "မောင်းထု ကြေညာပြီး မနှင်ဘူးလား ဘုရား"

"မနှင်ပါ"

ဝါအကောင်းဆုံး ... ဟု စွဲယူထားသော ဗုဒ္ဓဘာသာကိုပင် ထို့ထက်မှန်သော အယူဝါဒကို ဟောပြောနိုင်လျှင် တပည့်အစေခံ ဖြစ်နိုင်သည် ဟူသော စကားကို ဆိုရာ၌ မိမိဘာသာတွင် အစမ်းအသပ် ခံနိုင်ကြောင်း၊ မိမိသည် မိမိဘာသာကို စုံစမ်း စစ်ဆေးပြီးမှ ယူကြောင်း၊ သို့ဖြစ်စေကာ တပါးသော အယူကိုလည်း မှန် မမှန် ချိန်ဆ၍ စွန့်နိုင် ယူနိုင်ကြောင်း ပြဆိုသည့် အတွက် အယူဝါဒ၌ အလွန်ရင့်ကျက်သူ မျှတသူ ဘာသာဝါဒ တပါးနှင့် ဆက်ဆံ ပေါင်းဆုံသူဟု ဘာသာခြားတို့က တပည့်တော်များ အပေါ်၌ ချီးကျူး ထောပနာကြမည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

ယင်းသို့လျှင် အရှင် အာဒိစ္စဝံသက အခြေအတင် မေးလျှောက်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် အရှင် အာဒိစ္စဝံသက မင်္ဂလာဇေယျူ အမှူးပြုသော ဆရာတော်များထံ သူ၏ သဘောထားကို ပြည့်ပြည့်စွာ ရှင်းလင်း လျှောက်ထားခဲ့သည်။

ယင်းသို့ အရှင် အာဒိစ္စဝံသက နှုတ်ဖြင့် စကားလုံးတိုင်း၏ သက်ရောက်သော အနက် ရည်ညွှန်းသော အဓိပ္ပာယ်တို့ကို အသေးစိတ် လျှောက်တင်လိုက်သော အခါတွင် မည်သည့် ဆရာတော်များမှ ထပ်ဆင့် မေးခွန်း ထုတ်ခြင်း၊ သံသယရှိသည့် အကြည့်ဖြင့် ကြည့်ခြင်း ဟူ၍ အလျဉ်းမရှိဘဲ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ကျေနပ် လက်ခံတော် မူကြသည်။ မကျေနပ် မပြေလည်သေးဟုလည်း မည်သည့် ဆရာတော်ကမူ မဖော်ထုတ်၊ ကျေနပ် နှစ်သက်ပါသည် ဟုသာ တညီတညွတ်တည်း ဆန္ဒပေး၍ လက်ခံ အတည်ပြုတော် မူကြသည်။ သို့ရာတွင် ဆရာတော်ကြီးများက တခု မေတ္တာရပ်ခံတော်မူသည်။ ယင်းအချက်ကား အခြားမဟုတ်။ မသိနိုးနား နားပါးမလည် သူတို့ကို အစုံအစေ့လိုက်၍ ရှင်းမပြနိုင်သောကြောင့် နံပါတ် ၂၆ ပါ စကားရပ်ကို ရုပ်သိမ်းပေးပါရန် မေတ္တာရပ်ခံတော်မူသည်။

ဆရာတော်ကြီးများ၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်ကို အရှင် အာဒိစ္စဝံသက ပညာရှိမာန် စောင့်မထားဘဲ လိုက်လျော ရန်မှာ မခံယဉ်းလှပေ။ ပယ်လည်း မပယ်လှန်ခဲ့ပေ။ သို့သော် "မသိနိုးနားသူ စသော" ဆိုသည့် အကြောင်းပြချက်ကိုမူ မှန်ကန်သည်ဟု မယူဆပေ။ ဆရာတော်ကြီးများထံ သဘောကောင်းနှင့် အရှင် အာဒိစ္စဝံသက ရုပ်သိမ်း လိုက်စေကာမူ အခြား ဂိုဏ်းဂဏ များစွာက မကျေမနပ် ဖြစ်ဆဲပင် ရှိသေး၍ ပြေလည်စရာ အကြောင်းမမြင် အကျိုးလည်း မရှိတန်ရာ။ ရုပ်သိမ်း ပေးလိုက်သည်ကိုပင် အခွင့်ကောင်းယူလျက် ကမ်းတက်လာရန် လမ်းခင်း ပေးလိုက်သလို ဖြစ်သွားမည် ကိုလည်း စိုးရိမ်စရာ အနေဖြင့် တွေးဆရသည်။ တကြောင်းလည်း ၂၆ နံပါတ်ပါ စကားရပ်သည် အပြစ်ဒေါသ တစုံ တရာ ထိခိုက်သည်ဟု မယူဆနိုင်သောကြောင့် ရုပ်သိမ်းပေးဖွယ် မလိုဟု အရှင် အာဒိစ္စဝံသက ထင်မြင်လေသည်။

ထို့ကြောင့် မရုပ်သိမ်းသင့်ကြောင်း မရုပ်သိမ်းနိုင်ကြောင်းကို အရှင်အာဒိစ္စဝံသက ပြန်လည် လျှောက်တင် လိုက်တော့သည်။

ထိုအခါ များစွာသော အရှင်ဆရာတော်ကြီးများက ထပ်ဆင့်၍ "ရုပ်သိမ်းလိုက်ပါ ရုပ်သိမ်းခဲ့လျှင် အားလုံး ကျေနပ် သွားကြပါလိမ့်မည်" ဟု မိန့်တော်မူကြသည်။ ထိုအခါ အရှင် အာဒိစ္စဝံသက ပြန်လည်၍ လျှောက်တင် လိုက်တော့သည်။

ထိုအခါ များစွာသော အရှင်ဆရာတော်ကြီးများက ထပ်ဆင့်၍ ရုပ်သိမ်းလိုက်ပါ ရုပ်သိမ်းခဲ့လျှင် အားလုံး ကျေနပ် သွားကြပါလိမ့်မည်ဟု မိန့်တော်မူကြသည်။ ထိုအခါ အရှင် အာဒိစ္စဝံသက ပြန်လည်၍ လျှောက်တင်သည်မှာ "အပြစ်ရှိ" ဟု တဖက်သပ် ထင်မြင် စွပ်စွဲနေသူတို့ထံမှ မည်သည့် ခိုင်မာသော ကတိခံဝန်ချက်မှ မရှိ၍ မတိကျ မရေရာသော လိုက်လျောမှုမျိုးကို မလုပ်လို "ကျေနပ်ပါလိမ့်မည်" ဆိုသော စကားမှာ ထင်မြင် မှန်းဆချက်မျှသာ ဖြစ်၍ မခိုင်လုံ၊ မတိကျ၊ ဖြစ်သင့် ဖြစ်ထိုက်သည်မှာ အားလုံး စုဝေး ဆွေးနွေးပြီး အကျေအလည် ဖြစ်မှသာလျှင် အတည် ပြုလုပ်သင့်သည်ဟု ထင်မြင်ကြောင်း။ စင်စစ် ဤအရေးသည် များစွာသော သူတို့ မကျေနပ်ကြဆိုသည့် စကားအရ လည်း ဓမ္မကံသက်သက် အဓိက အချက်ကို ကြည့်၍သာ ဆုံးဖြတ်သင့်သည်။

ထို့ကြောင့် ရုပ်သိမ်းရန် အတွက်ကိုမူ ချက်ခြင်း လက်ငင်း လက်မခံနိုင်သေးပါကြောင်းဖြင့် ရှေ့ရှေ့လျားလျား စေတနာထား၍ အကျယ်တဝင့် လျှောက်ကြားလိုက်လေ၏။

ထို့နောက် ဆိုလတံ့ စာတမ်းကို တင်သွင်းခဲ့၍ ဤစာတမ်းအတိုင်းပင် တပည့်တော်များ၏ ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါ ကြောင်းဖြင့် လျှောက်တင်ထားခဲ့၍ ပြန်ကြွခဲ့လေသည်။

၁။ တစုံတယောက်သော ပညာရှိက ဤကျွန်ုပ်တို့ ညွှန်ပြ ရေးသားချက်ကို တရားဓမ္မကံနှင့် အညီအမျှ ယုတ္တိပြ၍ ကျွန်ုပ်တို့ အယူအစွဲကို ချေဖျက်ကာ မိမိတို့ဝါဒကို ကျွန်ုပ်တို့အား ယူစေနိုင်ခဲ့လျှင် ကျွန်ုပ်တို့က ထိုသို့သော အယူမှန်ကို ယူရန်အသင့် ဖြစ်ကြကုန်၏။

၂။ ပညာရှိ တစုံတယောက်က ဤကျမ်းဝါဒကို ပယ်ဖျက်၍ မိမိ အယူမှန်ကို ကျွန်ုပ်တို့အား ညွှန်ပြလျှင် ကျွန်ုပ်တို့ လိုက်နာပါကုန်မည်။

၂။ ကျွန်ုပ်တို့ကား ယခုလက်ရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာ အယူကိုပင် ဧကန် မှန်လှပြီဟု အခိုင်အမြဲ မစွဲနိုင်သေးကုန်။

၂။ ယခု လက်ရှိ အယူကိုပင် မှန်လှပြီဟု အခိုင်အမြဲ မစွဲနိုင်သေး လက်မဲ့ အယူတပါးကိုမူ ဆိုရန်ပင် မရှိ။

၃။ ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်မှာပဲဟု နှလုံးနှစ်ခွ သံသယနှင့် မယူမှန်ရရန် ရှာဖွေလျက်ပင် ဖြစ်ပါကုန်သည်။

၃။ သို့လော သို့လော တွေးတော ယုံမှားရှိ၍ အယူမှန်ဖြစ်ရန် ပိဋက ကြည့်ရှုခြင်း သမထ ဝိပိဿနာ ရှုခြင်းဖြင့် ခိုင်မြဲဖို့ ပြုလုပ်ကုန်၏။

၄။ ထိုထို ကမ္ဘာလောကရှိ ဘာသာဝါဒများကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်းပင် စုံစမ်း ကြည့်ရှုခဲ့လျက် ဤလက်ရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာကို မဖျက်နိုင်သေး၍သာ ဤအယူ၌ တည်မြဲ နေကုန်သေးသည်။

၄။ ခရစ္စယာန် စသည် ထိုထို အယူများကို စုံစမ်း ကြည့်ရှု သင်ကြားခဲ့သော်လည်း မိမိယူတဲ့ ဗုဒ္ဓအယူကို မဖျက်နိုင်၊ သာ၍ပင် မြဲခိုင်တည်နေ၏။

၅။ ထို့ကြောင့် ဤအချက်၌ အယူမှန် တရားမှန်ကို ညွှန်ပြနိုင်သူအား ကျွန်ုပ်တို့က တပည့်ခံရန် နောက်လိုက် အခစားဖြစ်ရန် ပြင်ဆင်ပြီး ဖြစ်ပါကုန်သည်။

၅။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ် အမှန်ဆုံး ဆွဲယူထားသည့် ဤကျမ်းဆိုင်ရာ ဘာသာဝါဒ ဆိုင်ရာများ၌ အယူဝါဒ ဆိုင်ရာများ၌ ဝါဒမှန် အယူမှန် ညွှန်ပြနိုင်သူများ အတွက် တပည့် အစေခံဖြစ်ရန် ဝန်ခံပါသည်။

အထက်ပါ ရှင်းလင်းချက် စာတမ်းကို ကမ်းလှမ်း ဆက်ကပ်ခဲ့စေကာ မကြာမီပင် အစည်းအဝေး ဖိတ်ကြား၍ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချသည်ဟု ကြားသိရ၏။ ထို ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ အရှင် အာဒိစ္စဝံသကို အသင်းသား အဖြစ်မှ ရပ်စဲလိုက် ကြောင်းနှင့် ၁၂၉၇ ခု၊ နတ်တော်လဆန်း ၂ ရက်နေ့ထုတ် သူရိယ အချုပ်ပို (ဃ) တွင်မူ အသင်းမှ အပြီးအပိုင်ပင် ထုတ်ပယ်လိုက်ကြောင်းဖြင့် အကျိုးဆောင်က ကြေညာလိုက်လေသည်။ ဤအပြုအမူကို ကြည့်လျှင် တေ့တေ့တင်တင် မျက်နှာစုံညီ တွေ့ဆုံ ဖြေရှင်း၍ လင်းပြချက်များကား အချည်းနီးသာ ဖြစ်ကြောင်း သိရလေသည်။

တခုတော့ရှိ၏။ ယင်းအသင်း အစည်းအဝေးသို့ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အနေဖြင့် မူလကပင် တကြိမ်တခါမျှ တက်ရောက်ဖူးခြင်း မရှိသည့် အချက်ပင် ဖြစ်၏။

ထို့ထက်ဆိုးသည်မှာ အသင်းသားစာရင်း၌ ထည့်သွင်းထားသည်ကိုပင် ယင်းတို့အတွက် အလုပ်မပျက်ပါစေ နှင့်တော့ ဟူသော သဘောဖြင့် မငြင်းပယ်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ လိုလိုချင်ချင် မက်မက်မောမော အသင်းထဲသို့ ဝင်ခဲ့ သည်ဟု ဆိုရန်မှာမူ အလှမ်းဝေးခဲ့လေသည်။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် အသင်းက ထုတ်ပယ်ကြောင်း ခပ်တည်တည် ကြေညာ လိုက်သည်မှာကား အံ့ဖွယ်ရာပင် ဖြစ်၏။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အနေဖြင့်မူ မည်သို့ မည်ပုံမျှ သဘောမထားမိပေ။ သို့ရာတွင် တခုတော့ ဝမ်းနည်းသည်ဟု ဆိုသည်။ ယင်းအချက်မှာ "ယခု မြန်မာပြည်တွင် ရှင်ရော လူပါ လိုက်နာပြုမ နေကြပုံသည် လျင်မြန်ဆောစွာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ကွယ်ပျောက်ကြောင်းဟု ဤကျမ်းဆရာက ထင်မြင်ချက်ထား၍ ဤသို့သော ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေး စီမံခွင့် မှာ မိမိ၏ အရေးကြီးသော လုပ်ငန်း ထင်မှတ်ပါသည်" ဟူသော အချက်ကို ဆရာတော်ကြီးများ မဖတ်ရှု သတိမမူတော် မူခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်ဟု ဖွင့်အန်၏။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အနေဖြင့် နံပါတ် ၂၄ ၊ ၂၆ ပါ အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်မှုများ နှင့်တကွ "မြန်မာ ရဟန်းတော်များ အတွက် ပြုပြင်ဖွယ်" တို့ကိုလည်း ထောင့်စုံအောင် ကျိုးကြောင်းပြကာ ရှင်းလင်း တင်ပြသည်ကိုမူ အလေးအနက် မစဉ်းစားဘဲ ရက်ရက်စက်စက် တဖက်သတ် ပြုလုပ် လိုက်ကြသည့် အတွက်ကိုမူ အဘယ်မှာ ဝမ်းမနည်းဘဲ ရှိနိုင်တော့မည်နည်း။

ပထမ အစည်းအဝေး

ယင်းသို့ဖြင့် အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ သာသနာရေး သဘောထား ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ မတင်မကျ မကျေမလည် ဖြစ်နေ ခဲ့ကြသည့် အခြေအနေမှာ တစ်ထက် တစ် ဆိုးသွမ်း၍ လာတော့သည်။ ကောင်းဖို့လမ်းကား အလှမ်းဝေးသထက်သာ ဝေးခဲ့ရလေတော့သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ၁၂၉၇ ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၁၀ ရက်နေ့ ၂၃ နာရီ အချိန်တွင် ဆရာတော်ကြီးများနှင့် လူဒါယကာများ အပါအဝင် အစည်းအဝေးကြီး တရပ် ကျင်းပ ဆုံးဖြတ် ခဲ့ကြခြင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ ၎င်း အစည်းအဝေးကြီးက "ဘိက္ခုနီ သာသနောပဒေသ" ကျမ်းသည် နည်းလမ်းမှန် ကျမ်းဂန်မလျော် သာသနာတော်မြတ်ကြီး၏ အန္တရာယ် ရန်ဆူး ရန်ညှောင့် ဖြစ်သည့်အပြင် ယင်းစာအုပ် နံပါတ် ၂၄ ပါ စကားရပ်များမှာလည်း အဘက်ဘက်ကို ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိဘဲ ပြစ်မှား ဖော်ကားထားခြင်းကြောင့် နှိမ်နင်းမှု (နိဂ္ဂဟ) ပြုရန် သဘောတူ ဆုံးဖြတ် လိုက်ကြလေသည်။

ယင်းအစည်းအဝေးကြီးသို့ ဇောတနာရာမ ဆရာတော်၊ ဗားကရာ ဆရာတော် အစ ဦးဥေ ယျ၊ ဦးတေဇိန္ဒ အလယ်၊ ဦးကောဝိဒ (လယ်တီ)၊ ဦးဝိဇယ အဆုံး အားလုံး လက်မှတ်ထိုး တက်ရောက်သည့် သံဃာတော်ပေါင်းမှာ ၃၂ ပါး အထိပင် ရှိသည်။

ယင်းအစည်းအဝေးကြီး ကျင်းပ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အရှင် အာဒိစ္စဝံသနှင့် သမဂ္ဂ သံဃာထုက ဤသို့ နားလည်၏။

"အထက်ပါ စာရင်းပါ ပုဂ္ဂိုလ်များ သဘောတူ ကိုယ်တိုင် လက်မှတ် ရေးထိုးကြဟူသည်မှာ မဟုတ်၊ စင်စစ်ကား ပုဂ္ဂိုလ် အသီးသီး ကြွရောက်လာစဉ်က လက်မှတ်ရေးပါ ဆို၍ ထိုးရသည့် လက်မှတ်များသာ ဖြစ်သည်။ သဘောတူ ဟူသည်မှာ မှန်သည်မှာ မှန်သည် မဆိုရ။ အကယ်၍ သဘောတူကြသည်မှာ မှန်အံ့။ ရှေးကပင် ဤသို့ ပြုလုပ်သည်ကို သဘောမူ၏။ ဤသို့ ပြုလုပ်ကြစို့ဟု ညှိနှိုင်းပြီး ဖြစ်ရမည်။ သို့ဖြစ်က ထိုစာအုပ်ကိုပင် မကြည့်ရသေးဘဲ ထိုသို့ ပြောသံကြားနှင့် ပြုလုပ်ကြခြင်း ဖြစ်၍ မတရားချေ။ ဧကန်သိ၍ အမှန်ကို သိရ၍ အမှန် ဆိုနိုင်သည်ကား ထိုအတွင်း၌ များစွာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယခု စာရေးသည့် နေ့အထိပင် ထိုစာအုပ်ကို မြင်ပင် မမြင်ဘူးကြ။ ထိုသို့ ဖြစ်ပါလျက် ကျမ်းဂန်တို့နှင့် မလျော် စသည် ဆိုခြင်းမှာ များစွာ အံ့ဩဖွယ် ရှိလှ၏။ အပြစ်ကို သိကြပါမူ မည်သည့် အချက်သည် မည်သည့် ပါဠိ အဋ္ဌကထာနှင့် မည်သို့ ဆန့်ကျင်သည်ဟု ဖော်ပြနိုင်ကြရာ၏။ ထိုသို့ကား မညွှန်ပြကြ" ဟု သဘောရကြလေသည်။

ဤအရေးအတွက်ကြောင့်ပင် ပြန်ကြားချက် တစောင်ကို ပြန်ကြားခဲ့လေသည်။

ယင်းအရေးအခင်း၏ သတင်းဂယက်များ ထွက်လာသော အခါတွင် ကြားမှ သမာသမတ် ရိုသော လူပုဂ္ဂိုလ် အချို့ ဝင်ရောက်၍ စေ့စပ်ဖြန်ဖြေလာကြသည်။ သူတို့ ဖြန်ဖြေနည်းမှာ မျက်နှာစုံညီ ဆိုင်ရာက ဖြေရှင်းလိုသည် ဆိုလျှင် အရှင်အာဒိစ္စဝံသ အနေဖြင့် လက်မခံနိုင် သိလိုခြင်းဖြင့် လက်ခံဖို့သာ သင့်လျော်ကြောင်းဖြင့်လည်း တဆက်တည်း ရှင်းလင်း လျှောက်ထားကြလေသည်။ လူဒကာ၏ ဆန္ဒကို လိုက်လျောညီထွေ အပြင် သူ့ဆန္ဒ သူ့သဘောထားကိုလည်း ပြတ်ပြတ်သားသား ပြန်လည် မိန့်ကြားတော် မူလိုက်သည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ သဘောထားကို သိရသည်နှင့် တချိန် တည်းတွင်ပင် လူဒါယကာများက သာဓု ဆရာတော်ထံ ပန်ကြား လျှောက်ထားလျက် ပေးပို့၍ ပြေအေး ငြိမ်းချမ်းရေး အတွက် ကြိုးပမ်းကြသည် အားထုတ်ကြသည်။

ဒုတိယ အစည်းအဝေး

သို့ရာတွင် ထိုဖြန်ဖြေရေး ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကြားဝင်မှုကား အရာမရောက်ခဲ့ပေ။ မအောင်မြင်ခဲ့ပေ။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် ၁၂၉၇ ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၆ ရက်နေ့ ည ၇ နာရီ အချိန်တွင် ကြည့်မြင်တိုင် ဥယျာဉ်တိုက် ဇေယျာဝံသ ကျောင်း၌ ကျင်းပသည့် ဒုတိယ အကြိမ်မြောက် ရဟန်းနှင့် လူ ပူးတွဲ အစည်းအဝေးကြီးက အပြီးအပြတ် ဆုံးဖြတ်ချက် များ ချလိုက်ခြင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ ထိုအစည်းအဝေးကြီးက ပကာသနီယကံ ပြုထိုက်ကြောင်းကို အများသဘောတူ ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြ၍ အသီးသီး ကိုယ်တိုင် လက်မှတ်လည်း ရေးထိုးကြသည်။ ရေးထိုးကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကား ...

- ၁) ဦးတေဇောသာရ (ဇောတနာရာမ)။ ၂) ဗားကရာဆရာတော်။ ၃) လေသာ ဆရာတော်။ ၄) ကျောင်းကြီး ဆရာတော်။ ၅) သာဓု ဆရာတော်။ ၆) စလင်း ဆရာတော်။ ၇) ဇေယျဝတီ ဆရာတော်။ ၈) နှစ်ကျိပ်ရစ်ဆူ ဆရာတော်။ ၉) ဝေဠုန်ဝန်တိုက်အုပ် ဆရာတော်။ ၁၀) အင်းဝကျောင်း ဆရာတော်။ ၁၁) ဘုရားဖြူ ဆရာတော်။ ၁၂) ဦးညောယျ ဆရာတော်။ ၁၃) ဦးသံဝေ။ ၁၄) ဦးဉာဏဓဇ။ ၁၅) ဦးတေဇိန္ဒ။ ၁၆) ဦးသောမန။ ၁၇) ဦးသာဂရ။ ၁၈) ဦးရေဝတ။ ၁၉) ဦးဉာဏဓဇ။ ၂၀) ဦးသုဇန။

လူပုဂ္ဂိုလ်များ - ၂၁) ဆရာလင်း (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)။ ၂၂) ဦးစိန်းမြ(အယ်ဒီတာ)။ ၂၄) ဦးဘချို (ဒီးဒုတ်)။ ၂၄) ဦးခန့်။ ၂၅) ဦးထွန်းဝင်း။ ၂၆) ဆရာခိုင်။ ၂၇) ဆရာဆိုင်။ ၂၈) ဦးဘိုးဟန်။ ၂၉) ဦးဖိုးမြ။ ၃၀) ဆရာညွန့်။ ၃၁) ဦးမြတ်စံတို့ ဖြစ်ကြသည်။

ပကာသနီယကံ ပြုရန်အတွက် ဗားကရာ ဆရာတော်ကို သမုတိ ပေးကြလေသည်။ ဦးညောယျကို ကံပြု အကျိုးဆောင်အဖြစ် ရွေးချယ် တင်ကြလေသည်။ ဌာနကို ဂျူဗလီဟောကို ရွေးချယ်၍ မည်သည့်နေ့ရက် အချိန်တွင် ပြုလုပ်သင့်ကြောင်းကိုလည်း သတ်မှတ်ပိုင်းခြား၍ ဒါယကာများက လျှောက်ထားရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ထို့နောက် အခက် ၅ ချက် ပါဝင်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချရင်း ဦးလင်းက ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် ဆောင်ရွက်၍ ဦးထွန်းဝင်းက အကျိုး ဆောင် အဖြစ် ဆောင်ရွက်သော ပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီကို ဖွဲ့စည်း လိုက်လေသည်။ ဤသို့ တဆင့်တက်ကာ ပြုမူ ဆောင်ရွက်လာသည်ဟု သိရပြန်သော အခါ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အဖို့ မနေသာပြန်ပေ။ ထို့ကြောင့် ဒုတိယအကြိမ် စာတစောင်ကို ပြန်ကြား ပေးပို့ခဲ့လေသည်။

ဤသို့ တဖက်က လူရောရှင်ပါ တဖက်သတ် ကျကျကြီး လုပ်ချင်တိုင်း လုပ်နေကြသော အခါ အရှင် အာဒိစ္စဝံသကို ကြည့်ညှိလေးစား လိုလားကြသည့် လူဒကာနှင့် ရဟန်းသံဃာတို့ မခံမရပ်နိုင်အောင် ဖြစ်လာတော့ သည်။ အပြိုင်အဆိုင် မိမိတို့ဘက်ကလည်း ဆောင်ရွက် ထိုးနှက်ကြမည် ဖြစ်ကြောင်း အရှင် အာဒိစ္စဝံသသို့ ပြန်ကြား

လျှောက်ကြားလေသည်။ ထိုလျှောက်ထားချက်ကို အရှင် အာဒိစ္စဝံသက လုံးဝ လက်မခံပေ၊ ဓမ္မပဒ ကာဠိယက္ခီနီ ဝတ္ထုလာ ဂါထာဖြင့် ထောက်ပြ၍ပင် "ရန်ကိုရန်ချင်း မတုန်လျှင်းရာ" ဟု ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်း လမ်းကို ညွှန်ခဲ့လေသည်။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသက သူပတ်ဝန်းကျင် တခုလုံး ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်းနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလမ်းကို ကောင်းမွန်စွာ လျှောက်နေစဉ်မှာပင်၊ တဖက်ကမူ ချွင်းချက်မရှိ နှိမ်နင်း ဝိုင်းပယ်ရေး အတွက်သာ တခဲနက် ဆောင်ရွက် နေကြသည်။ တချိန်တည်းမှာပင် လူနှင့် ရဟန်း အပါအဝင် ပကာသနီယပြုရေး အမှုဆောင် ၁၅ ယောက်ကိုပင် ရွေးကောက် တင်မြှောက်၍ အချက် ၇ ချက် ပါသော အပြီးအပြတ် စီမံ ဆောင်ရွက်ရေး "မူ" များကိုပင် ချမှတ် လိုက်ပြန်သည်။ ထိုအမှုဆောင်များကပင် ပြည်လုံးကျွတ် ဗုဒ္ဓဘာသာရေး အစည်းအဝေး ဖိတ်ကြားစာများ ရိုက်နှိပ်၍ ဝေငှ ကမ်းလှမ်း လိုက်ပြန်သည်။

နှိုးဆော်စာများ ကမ်းလှမ်းဝေငှ ဖိတ်မန္တက ပြုပြီး၍ နိုင်ငံတဝှမ်း သိရှိပြီ ဆိုသည်နှင့် ရဟန်းဘက်မှ ကမ္မကထ ပြုမည့် ဆရာတော်ကြီးများကို လည်းကောင်း၊ လူဘက်မှ ကြီးမှူးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများကို လည်းကောင်း၊ နောက်ဆုံး ရွေးကောက် တင်မြှောက် လိုက်ကြရတော့သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများကား ...

- တာဝန်ခံ ဆရာတော်ကြီးများ -**
- ၁) ဆရာတော် ဦးတေဇောသာရ (ဇေ)။ ၂) ဆရာတော် ဦးပဒုမ (ဗား)။ ၃) ဆရာတော် ဦးဓမ္မိက (လေ)။ ၄) ဆရာတော် ဦးပညာသာမိ (သာ)။ ၅) ဆရာတော် ဦးကလျာဏ (ဝေ)။ ၆) ဦးဉာဏဝံသ (ဇေ)။ ၇) ဆရာတော် ဦးသုမန (၂၈)။ ၈) ဆရာတော် အရှင်ရာဇိန္ဒ (ဖြူ)။ ၉) သံတွဲ ဆရာတော် (ကြီး)။ ၁၀) ဆရာတော် ဦးဝါသဝ (စလင်း)။ ၁၁) အင်းဝကျောင်း ဆရာတော် (သရက်)။ ၁၂) ဆရာတော် ဦးဥယျ (ဥယျာဉ်)။ ၁၃) ဆရာတော် ဦးရေဝတ (လေ)။ ၁၄) ဆရာတော် ဦးသာဂရ (ကေတု-ဗား)။ ၁၅) ဆရာတော် ဦးသုဇန (ကြီး)။ ၁၆) ဆရာတော် ဦးဝိရိယ (ဗေမိ)။ ၁၇) ဆရာတော် ဦးဉာဏ (ဥယျာဉ်)။ ၁၈) ဆရာတော် ဦးဇေန (သာဓု)။ ၁၉) ဆရာတော် ဦးတေဇောသာရ (ဝေ)။ ၂၀) ဆရာတော် ဦးပညာ (ဗား)။ ၂၁) ဆရာတော် ဦးဒမ္မိက (လေ)။ ၂၂) ဆရာတော် ဦးပညာသာမိ (သာ)။

- လူကြီးလူကောင်းများ -**
- ၁) ဆရာလင်း (အ-ပ)။ ၂) ဦးစိန်း (မြန်မာ့အလင်း)။ ၃) ဦးစိန် (ဗန္ဓုလ)။ ၄) ဒီးဒုတ် ဦးဘချို။ ၅) ဆရာခိုင် (ပါဠိ)။ ၆) ဆရာဆိုင် (ပါဠိဆရာ)။ ၇) ဆရာညွန့် (ပါဠိဆရာ) ။ ၈) ဆရာဝ (ပါဠိဆရာ)။ ၉) ဆရာဉာဏ် (ပါဠိဆရာ)။ ၁၀) ဦးခန့် (စက်သူဌေး)။ ၁၁) ဦးဖိုးဘ (အောင်ဇေယျတု)။ ၁၂) ဦးဘတင် (အငြိမ်းစား)။ ၁၃) ဦးဖိုးမြ။ ၁၄) ဦးဘထယ်။ ၁၅) ဦးထွန်းဝင်း (ပွဲစား)။ ၁၆) ဦးဖိုးဟန် (ကုမ္ပဏီ)။ ၁၇) ဦးစံကြူး (ဓာတု)။ ၁၈) ဦးဘသိန်း (သူရိယ-အယ်ဒီတာ)။ ၁၉) ဆရာခိုင် (ဗေဒဝိဇ္ဇာ)။ ၂၀) ဦးမြတ်စံ။ ၂၁) ဦးကြူး (ဟံသာ)။ ၂၂) ဦးဘဦး။ ၂၃) ဆရာရိပ် (မြန်မာပညာရှိ)။

ဆရာတော် ၂၂ ပါးနှင့် လူ ၂၃ ယောက်တို့ထံ အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ပြန်ကြားစာ

အရှင် ဆရာတော်ကြီးများနှင့် တကာအပေါင်းတို့၊ အရှင်ဘုရားများ၏ ကြော်ငြာစာအရ တပည့်တော်များ၏ ဘိက္ခုနီ သာသနောပဒေသ စာအုပ် ၂၄၊ ၂၆ ပါ နံပါတ် စကားများကို အစွဲပြု၍ တပည့်တော် အပေါ် ပကာသနီယကံ ပြုမည်ဟု နေချိန်း ရက်ချိန်းပြု၍ ပြည်လုံးကျွတ် အစည်းအဝေးကြီး ဖိတ်ခေါ်စာ ဝေငှသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထိုကြော်ငြာ ဖိတ်စာအရ အရှင် ဘုရားများ ပြုလုပ်ကြမည့် ဆိုလျှင် အရှင် ဆရာတော်များ အတွက် တသက်လုံး နလံမထူနိုင်အောင် မှားတော်မူကြပါလိမ့်မည်၊ ကြပ်ကြပ် သတိထား၍ ချိန်ဆတော် မူကြပါ။

တပည့်တော်များသည် မည်မျှလောက် စိတ်ကောင်းထားစေကာ ဤမျှလောက် သာသနာတရား အတွက် သံဃာများ အတွက် ပုဂ္ဂိုလ် တဦးအတွက် အဖွဲ့အကွက် အထောက်အထား မရှိ၊ စည်းပျက် ကမ်းပျက် တရားပျက် ဖြစ်ကြ၍ အကျိုးစီးပွား ပျက်အောင် ပြုလုပ်သည့် အရှင် ဆရာတော်ကြီးများနှင့် တကွ ထိုစာရင်းပါ တကာများ အပေါ်၌ အရေးယူ ပြုခွင့်အတိုင်း ပြုလုပ်ရပါလိမ့်မည်။ အရှင် ဆရာတော်ကြီးများ၏ အလုပ်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားအရ အလွန် နှစ်နာအောင် သံဃာကို သင်းခွဲမှုကြီး၊ တပည့်တော်များ အပေါ်၌ ဒါယကာတို့ မသဒ္ဓါအောင် အကျိုးယုတ် အရှက်ခွဲမှုကြီး ဖြစ်ပါသည်။

အရှင် ဆရာတော်ကြီးများသည် "ဤအရေးအတွက် တရားမှန်တိုင်း ရှင်းလင်းရန် အသင့် ရှိပါသည် ဟု သတင်းစာက နေ၍ ကြေညာ လျှောက်ထားသည်ကို ဂရုမပြုဘဲ ဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။ ဤကဲ့သို့ စွဲချက်မရှိ ထုချေချက် မရှိဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်အား အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် ကြည့်ထုတ်ရသော ကံများ လောက၌ လည်းကောင်း၊ ဝိနည်းတော်၌ လည်းကောင်း ရှိခဲ့ဖူးသည်၊ မရှိခဲ့ဖူးသည်ကို စဉ်းစားတော်မူကြပါ အရှင်

ဘုရားများ။ ကောဇော အတ္တိ နာဇာနာတိကို သိတော်မူရင်း ရှိကြသည် အတိုင်း တပည့်တော်များ နှစ်နာရအောင် အမျက်ဒေါသ ရှေ့ထား၍ အမှား မကျင့်တော်မူကြပါစေလင့်။ အမေ့ကံ မိမိတို့ အရှက်ကို မိမိတို့ မခွဲမိတော်မူကြ ပါကုန်လင့်။ သတိကြပ်ကြပ် ပြုတော်မူကြရန် တရားသဖြင့် လျှောက်ထား တောင်းပန် ပြန်ကြားရပါကြောင်း။

**အရှင် သုမနသာဂရ
ပြန်ကြားရေး ဌာန
အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ကျောင်းတိုက်။
(သူရိယ၊ ၉၇၊ တော်သလင်းလဆန်း ၃ ရက်)**

ဂျူဗလီဟော အစည်းအဝေးကြီး

၉၇၊ တော်သလင်းလဆန်း ၁၂ ရက်နေ့ တနင်္ဂနွေနေ့ ၁၂ နာရီအချိန် ဂျူဗလီ၌ ရှင်ရောလူပါ ပရိသတ် ၅,၀၀၀ (ငါးထောင်) စည်းဝေးသည်။ (ဤသို့ သတင်းစာများ၌ ဆိုသော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် သွားရောက်ကြည့်ရှု ခန့်မှန်းရသည်မှာ တသောင်းခန့် အနည်းဆုံး ရှိရမည်။ ဟောအတွင်း၌ အထက်အောက် ၂ ထပ် ညှပ်၍ အတော် လျှံထွက်နေ၏။) Loud Speaker အသံချဲ့စက်များ တပ်ဆင်ထား၍ ခရီးလမ်းမှ ကြားနိုင်သဖြင့် ဂျူဗလီဟော ခြံဝင်းအတွင်း ထိုထိုအရပ်များ၌လည်း အစုလိုက် အစုလိုက် လူပေါင်း မြောက်မြားစွာ ပြောကြားလျက် ရှိ၏။ မြောက်ဘက် လမ်းနံဘေး တတန်းလုံးလည်း ကိုယ်ပိုင် မော်တော်ကားဖြင့် ပြည့်ကြပ်လျက် ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ ကားပင် ဝင်၍ ရပ်စရာ မရှိသဖြင့် အတော်ကွာလှမ်းရာ၌ ဆိုက်ကပ်ထားရ၏။

အချို့က ကျနော်တို့တော့ ပွဲကြည့်သက်သက်ဟု ဆိုကြ၏။ အချို့က "တရားလို စွဲချက်နှင့်ချည်း စီရင်ချက် ချနေသည့် ရုံးပါကလား" ဟု ဆိုကြ၏။ အချို့က "ကြည့်စမ်းပါ သူတို့ဟာ သံဃာတော်ကြီး ဆရာတော်တွေပဲ၊ ဘာကြောင့် သည်လောက် ဒေါမာန်ရစ်ပြီး ပြောရသလဲ" ဟု ဆိုကြ၏။ ဒါယကာ တဦးက "ဟာ - မဖြစ်ပါဘူး၊ သည်လောက် တဖက် ပုဂ္ဂိုလ် အပေါ်မှာ စည်းမဲ့ အကြမ်းပတမ်း ပြောနေတော့ ကြာရင် ပြစ်မှားမိလိမ့်မယ်" ဆို၍ ပြန်သွားကြ၏။ အချို့က "တဖက်နှင့် တဖက် အခြေအတင်ပြောပြီး ခုံတင် ဆုံးဖြတ်မှာလို့ ထင်မှတ်လာခဲ့တယ်။ အပြီးသတ်တော့ ဝါစကားနွားရ အစည်းအဝေးကိုး" ဟု ဆိုကြ၏။ အချို့က "တရုတ်ဇာတ် လူစွမ်းကောင်းတွေလို သူထက်သူ အာရူးလျှာရဲတွေချည်း ပါကလား၊ ဟိုတဖက်မှာဖြင့် ခေါင်းကိုက် နေရှာတော့မယ်" ဟု ဆိုကြ၏။ ၎င်းက "အင်း ဟိုက ခေါင်းကိုက် မကိုက်တော့ မသိဘူး၊ သည်ဆရာကြီးတော့ နွားအောင် အော်တာနှင့် လျှာထွက်တော့မယ်" ဟု ဖြေလိုက်၏။

အချို့က "ဘယ်နှယ်တုန်းဗျ တရားခံလည်း မရှိပါလား" မေးငေါ့၍ "ဟုတ်ကဲ့ တရားလိုချည်း တဖက်သတ် သတ် သူပဲ တရားလို၊ သူပဲ ရှေ့နေ၊ သူပဲ ရုံးမင်းလုပ် ဒီဂရီချတဲ့ ရုံးဝေဗျာ" ဟု ဖြေလိုက်၏။

အဘွားကြီး တယောက်က "သူတို့ ဆဲကြ၊ မောင်းမဲကြတဲ့ သည်အရှင် အာဒိစ္စဝံသကိုပဲ ဖူးမျှော် လိုက်ချင်ပါဘိ တော့" ဟု ဆိုကြ၏။ ကိုယ်တော်တပါးက "ဟာ - သည်ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာလွန်းက ဘယ်နှာတွေ လျှောက်ပြောနေတာတုန်း" ဟု ဆို၏။ ပရိသတ် အခြေအနေ ဦးရေမှာ ၃ ပုံ ၁ ပုံခန့် ပြောဆိုသမျှကို ကျေနပ်ဟန် ရှိ၏။ သာဓု ခေါ်ရာ၌ အသံနည်းပါးပုံ၊ လက်ခုပ်တီး ဩဘာပေးရာ၌ ပြောက်ကြားပြောက်ကြား ဖြစ်ရှိပုံနှင့် မနှစ်သက်ဟန် အကြိတ်ဟန်ကို ထောက်ချင့်ခြင်း အားဖြင့် ၎င်းတို့ ပြောဆို လုပ်ကိုင်ပုံကို မကြိုက်သူ ၃ ပုံ ၂ ပုံ ပါမည်ကို သိရ၏။

အချို့က လေးချိုး အဆိုတော့ အတော်လွန်တဲ့ လူပဲဟု ဆိုကြ၏။ အချို့က "ဟောသည်စာကတော့ သည်အစည်းအဝေးဟာ သံဃာ သင်းခွဲတဲ့ အစည်းအဝေး ဆိုနေပါပကော"။ "ဟင် - သည်စာ အတိုင်းဖြင့် အရှင် အာဒိစ္စဝံသက ဘာသန္တရ ဒေသန္တရ ဗဟုသုတနဲ့ ပြည့်စုံ၊ ပါဠိ ပိဋကတ်သင်ကျောင်း၊ အင်္ဂလိပ်စာသင်ကျောင်း၊ မြန်မာစာသင်ကျောင်းတွေနဲ့ ဆိုပဲ"။ "ဟော - ကျောင်းသားတွေ ငါးရာတဲ့"။ "အို - နာမေးထင်ပါ သူ့ကြော်ငြာပဲ သူ့ဂုဏ် ဆိုမှာပေါ့"။ "ဟာ မဟုတ်ဘူး" စသည်ပြောကြ၏။ အကြောင်းကာ အောက်ပါစာရွက်ကို ကျွန်ုပ်တို့က ကမ်းလှမ်း စေခဲ့သတည်း။

**မြန်မာပြည်လုံး ရှင်လူများထံ
အရှင် အာဒိစ္စဝံသ မေတ္တာရပ်ခံစာ**

တော်သလင်းလဆန်း ၁၂ ရက်နေ့ ဂျူဗလီဟောတွင် အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ ဘိက္ခုနီ သာသနောပဒေသကျမ်း ၂၄၊ ၂၆ နံပါတ်ပါ စာများနှင့် ပတ်သက်၍ ပကာသနိယကံ ပြုလုပ်မည်ဟု ချိန်းဆိုသော အစည်းအဝေးသည် ပုဒ္ဓဘာသာ တရားတော် အရ သံဃဘေဒ - သံဃရာဇိ အထိ ကျရောက် ဆိုးရွားမည့် လွန်ကျူးမှုကြီး၊

အစိုးရမင်းတို့ အုပ်ချုပ်ရေးအရ The Burma Anti-boycott Act - 1922 မြန်မာပြည် သပိတ်မှောက် ဥပဒေကို ထိရောက် ကျူးလွန်သည့် တိုင်အောင် ဆိုးရွားမည့် အမှုကြီး တခု ဖြစ်ပါသည်။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသက တရားသဖြင့် ရှင်းလင်းရန် အသင့်ရှိကြောင်း မိမိတို့ထင်ရာ စွဲယူ မပြုသင့် ကြောင်း၊ မိမိတို့ ယုံမှား ထင်မြင်လျှင် တွေ့ဆုံ မေးမြန်းနိုင်ကြောင်း၊ ဤကျမ်းသည် လောကကျိုး၊ သာသတော် အကျိုးအတွက် ရေးသားသော ကျမ်းဖြစ်ကြောင်း၊ အရပ်ရပ် သတင်းစာများ၌ ပြန်ကြားသည်ကိုလည်းကောင်း၊ စာရွက်များ သီးသန့်ဝေငှ ကမ်းလှမ်း တားမြစ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ မလိုက်မနာကြဘဲ အရှင်အာဒိစ္စဝံသ အတွက် ဂုဏ်အသရေပျက် အရှက်တကွ အကျိုးနဲ့ အစာငတ် ခန္ဓာပြတ် အထိ ဆုံးဖြတ်ရန် စီမံ ရည်ရွယ် ချက်နှင့် ပြုလုပ်သည့် အစည်းအဝေး စင်စစ်ဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းတို့ ဖိတ်စာဖြင့် လည်းကောင်း၊ စည်းဝေး ပြောဆိုချက်ဖြင့် လည်းကောင်း ထင်ရှားလှပါသည်။

အရှင်အာဒိစ္စဝံသ၏ ထိုစာအုပ် နံပါတ် ၂၄၊ ၂၆ ပါ စကားအတွက် အနက် အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း သတင်းစာများ၌ ရှင်းလင်းပြထား၍ အများသိကြပြီး၊ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ ရေးရင်းစကားမှ ထိုပြည်လုံးကျွတ် ဖိတ်ခေါ်စာပါ စွပ်စွဲသကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ထိခိုက်သည့် အနက် အဓိပ္ပာယ် မပေါ်ထွက်၊ ဆိုလိုချက် အဘော်လည်း မဟုတ်၊ စင်စစ်ကား ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ပညာရှင် ကျမ်းဂန်တတ်များကို မြင့်မြှောက်၍ မိမိကို အောက်နိုင်ချက် အလိုသာ ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုအတိုင်း မှန် မမှန် ဘိက္ခုနီ သာသနောပဒေသ ဟူသော ကျမ်းအမည်ကိုပင် ပေါ်လွင်ပြီးဖြစ်၍ ထိုကျမ်း အတွင်းသား၌ ဘိက္ခုနီ ဖြစ်သင့်ကြောင်း သာသနာသက် ငါးထောင်မက ရှည်သင့်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်လျက် ရဟန်းတော်များဂုဏ်၊ သင်္ကန်းဝတ် အသိဂုဏ်၊ သာသနာ တော်၏ ကျေးဇူး၊ ဘုရားရှင်၏ အံ့ဩဖွယ် ဘာသာတပါးထက် ထူးခြားသောဂုဏ်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာတရား၏ အတုမဲ့ဂုဏ်များ၊ ပိဋကတော်ဆောင် ရဟန်းတော်၏ဂုဏ် စသည်များက ထင်ထင်ရှားရှား သက်သေခံလျက် ရှိပါသည်။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် မြန်မာတို့ ကျက်သရေဆောင် ဘာသန္တရ သမယန္တရ ဗဟုသုတဂုဏ်မြောက် ပုဂ္ဂိုလ်တယောက် ဆိုစလောက် အရှင်တဦး ဖြစ်လျက် ပရိယတ္တိ သာသနာတော်ကို ဆောင်ရွက်ရေးတွင်လည်း မြန်မာပြည်တွင် အကောင်းဆုံးအတန်း၌ ပါဝင်၍ ယခုအခါ မြန်မာစာသင်ကျောင်း၊ အင်္ဂလိပ် အခလွတ် ပညာသင်ကျောင်း၊ ပါဠိ ပိဋကတ်တော်သင်ကျောင်း ငါးရာကျော်ခန့်တို့ အစီးအပွားကို နေ့စဉ် တိုးတက်စေလျက်ရှိသည်မှာ ရန်ကုန်မြို့ပေါ်နှင့် အရပ်ရပ် စပ်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်များတွင် ထင်ရှားပေါ် လွင်လျက်ပင် ဖြစ်ကြောင်း။

အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ကျောင်းတိုက်က လိုက်နာ သင်ပြနေသည့် ပရိယတ် စည်းမျဉ်းများသည်လည်း ယခုခေတ် ပညာ သင်ကြားရေး စနစ်တွင် အကောင်းဆုံးဟု အများသိ ထင်ရှားအောင် အင်္ဂလိပ် ကျောင်းကြီးများကပင် အံ့ဩလောက်အောင် ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်နေခြင်းမှာ လူသိရှင်ကြား အထင်အရှားပင် ဖြစ်သည် အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ကိုယ်တိုင်ကလည်း ပရိယတ် ကျမ်းဂန် ဆိုင်ရာကို ၃ နှစ် ခန့်မျှနှင့် ဂဏာဝါစက ပါရဂူမြောက် သင်ကြားနိုင်ကြောင်း အတိအလင်း ကြေငြာလျက် ရှိလေသည်။ ဤသို့သော အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ ပကတိဂုဏ် အခြေများကို ထောက်စာသဖြင့် ထိုသည့် အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အတွက် အကျိုးမဲ့ အသရေပျက် ဖြစ်ရန် ရည်သန် ပြုလုပ်သော အစည်းအဝေးကို အားပေးသင့် မပေးသင့် ချင့်ချိန် ခန့်မှန်း ကြစေလိုကြောင်း မေတ္တာ ရပ်ခံအပ်ပါသည်။ မြန်မာပြည်လုံးရှိ ရှင်လူအပေါင်း။"

**အရှင် သုမနသာဂရ
ပြန်ကြားရေး ဌာန
အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ကျောင်းတိုက်။**

ဂျူဗလီဟော ရဟန်းများ အစည်းအဝေး

ပါဠိဆရာ ဆရာဝက၊ "အစည်းအဝေးပါ သံဃာတော်များနှင့် လူပရိတ်သတ် အားလုံးတို့သည် သာသနာတော်ကြီး၏ စင်ကြယ်မှုကို ဂရုထား၍ သည်းခံခြင်းစိတ်ကို မွေးမြူရန်" တောင်းပြန်ကြလေသည်။

ဦးဥေ ယျက၊ "သာသနာရေး၌ ဆောင်ရွက်ဖွယ်ရှိသည့် ကိစ္စကို စဉ်းစားရန် သံဃာတော် အစည်းအဝေးကို ဖွင့်ပါပြီ အရှင်ဘုရားတို့" ဟု ကြွေးကျော်ပြီး ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အကျိုးဆောင် တင်မြှောက်ရန် တောင်းပန်လေသည်။

ဗားဂရာ ဆရာတော် ဦးပဒမကို ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် အများသဘောတူ တင်မြှောက်ကြသည်။ အဆို နှစ်ကျိတ်ရှစ် ဆူ၊ သာဓု ဆရာတော်က ထောက်ခံစကား ပြောသည်။ ဤသို့ အကျဉ်းချုပ် သိအပ်လေသည်။

သာဓု - သာသနာ့ ဒါယကာ ဘုရင်မင်းမြတ် ဆိတ်ကွယ်သွားသည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၅၀ ရှိခဲ့လေပြီ။ ယခုအခါ (၁) သာသနာတော်ကို ထုတ်နိမ့်အောင် ပြုလုပ်သော ရန်သူကြီးတယောက် ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ (၂) မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှာ ပစ္စည်းလေးပါးကို သုံးဆောင်နေရသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လျက်သားနှင့် ဘုရား တရား သံဃာကို ကျောခိုင်းပုံပါ၏လို့ ကျေညာပုံတို့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်လိုများ နေတယ် ဆိုတာကို ကြည့်ကြပါ။ (၃) ယခု အကယ်၍ သာသနာတော်ကို မယုံကြည်ဟု ဆိုဝံ့တဲ့လူ တစ်ယောက်ပါသလား၊ (မပါပါ ဘုရား အသံများ)။ (၄) ယခု ဗုဒ္ဓဘာသာတရားမှ တပါး အခြား ဘုရားဟောတာ ရှိရင် အဆင့်သင့် လိုက်မဲ့လူ ရှိတယ်လို့ ဆိုဝံ့တဲ့လူ ရှိသလား၊ (မရှိပါဘုရား၊ အသံများ)။ ထို့ကြောင့် ယခုစိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်းနှင့် လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ လူဆိုး သူဆိုး ဒါတွေက လူဆိုး သူဆိုးတွေ စည်းဝေးတယ်လို့ ပြောပါလိမ့်မယ် သတိပြုကြပါ။ (ဩဘာသံများ)

ထိုအခါ ကိုယ်တော်တပါးက - "တော်ပါတော့ ကိုယ်တော်" ဟု တားမြစ်၊ ကိုယ်တော်တပါးက - "ပြောသာ ပြောပါ ရဲရဲတင်းတင်း ပြောပါ" ဟု အားပေးနေသဖြင့် သာဓု ဆရာတော် အနည်းငယ် ရပ်တန့်နေပြီးမှ "တော်တာက မခက်ပါဘူး၊ ပြောတာက ခက်တယ်၊ တောင်ချင်ရင် ယခုတော်ပြီဆို ပြီးတာပဲ" ဟု စကားခံ၍ ဤသို့ ပြောပြန်၏။ အချို့သူများက ဆရာတော်ထံလာပြီး သူ့ဘက်သားများလည်း ရှိပါသေးတယ်လို့ ပြောကြတယ်။ ဆရာတော်က ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်မှာ အသင်းအပင်း ရှိတာချည်းပဲ၊ အင်မတန် ဆိုးရွားသော အမှုကြီးကို ပြုတဲ့ ဘုရား ဒေဝဒတ် (အနည်းငယ် ရပ်နေပြီး ဘုရားလုပ်ချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မိုက ဘုရား ပြောရတာပါ။ ဘုရားတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒေဝဒတ်ဟာ မကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များတွင် အလွန်မင်းဆိုး ဖြစ်ပါသည်။ သို့နှင့် သူ့မှာ သူ့ အသင်းအပင်း ရှိပါတယ်။ ဒေဝဒတ် သေခဲ့သည်မှာ ဆွမ်းငတ်လို့ မဟုတ်၊ မြေမျိုလို့ဟု ပြောပြီး ထောက်ခံလေသည်။)

သာယာဝတီ ဦးဥေ ယျကို အစည်းအဝေး အကျိုးဆောင် ခန့်ထားကြသည်။ သာဓု တိုက်အုပ်က အဆို ဦးတိက္ခိန္ဒိယက ထောက်ခံ၊ သဘာပတိ၏ ကိုယ်စား ဦးဥေ ယျက ပြောသည်မှာ ဤအစည်းအဝေး၌ သံဃာတော်များ ပြောစကားကို သဘောကျပါလျှင် သာဓုခေါ်ပါ။ အစည်းအဝေး ကျင်းပရခြင်း အကြောင်းမှာ ဘိက္ခုနီ သာသနော ပဒေသကျမ်း၌ ဗုဒ္ဓဘာသာ လူရှင် ရဟန်းတို့၏ စိတ်၌ အလွန်ထိခိုက် နာကျင်ခြင်း ဖြစ်တဲ့အတွက် ဆွေးနွေးရန် ကျင်းပရတဲ့ အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ သာသနာ အတွင်း သူပုန်လို့ ဆိုလောက်အောင် သာသနာတော် အတွင်း သင်္ကန်းဝတ်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ကျွန်ုပ် ဘုရားရှင်မျှလည်း အပါယ်သို့ လားစေခဲ့ရသည် ဆိုတဲ့ စွပ်စွဲချက် ထင်ရှားခြင်း ကြောင့် ယခုလက်ရှိ ဘာသာကို မယုံကြည်ထိုက်ကြောင်းနှင့် ပြောဆိုနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ် ရှိပါက နောက်လိုက် တပည့်ခံ လိုက်ရန် အသင့်ရှိပါသည်ဟု မိမိ ဘာသာဝါဒကို မယုံကြည်ခြင်း ဆိုသော သာသနာအတွင်းက နေပြီး စွပ်စွဲချက် ရန်ကြောင့် ဤကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ရခြင်း ဖြစ်တယ်။

ရှေးက အထက်မြန်မာပြည်မှာ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးထူး ဆိုတာ ရှိခဲ့ပါတယ်။ ၎င်း ပဋိသန္ဓေက စပြီး ထူးခဲ့တာ။ သူ့အမေက ပဋိသန္ဓေနေတော့ ငရုပ်သီးနှင့် ထန်းလျက် ရောပြီး စားချင်တယ်။ မွေးပြန်တော့ ဘယ်ခြေထောက်ကို ညှာလက်နှင့် ကိုင်ပြီး မွေးခဲ့တယ်။ ကြီးတဲ့အခါ ကျောင်းထား။ သူက ထူးတယ်။ နောက်ကို ခြေလှမ်း သွားတယ်။ ထမင်းစားတဲ့ အခါ လက်ခုံပေါ် ယူစားတယ်။ အဲသည်လို အစစ ထူးတာချည်းပဲ။ တည စဉ်းစားတော့ တခု မထူးသေးဘူးလို့ ကြံစည်မိပြီး ကုဋိတက်တော့ သူက သူများလို မဟုတ်ဘဲ အပေါ်ထောင် ယိုလိုက်တော့ သူယိုတဲ့ ဥစ္စာတွေ သူ့နာခေါင်း၊ သူ့ပိုးစပ်မှာ ပေကျံကုန်တာနဲ့ အခြား ဘုန်းကြီးများက သုတ်သင် ပေးရတယ်။ ယနေ့လည်း ဤသံဃာတော် အရှင်များက ဦးထူးရဲ့ ဥစ္စာတွေကို သုတ်သင်ရန် အချိန်ကျသောအားဖြင့် စည်းဝေးကြကြောင်း ပြောဆိုလေသည်။ (ဦးထူး၏ ချေးဆေး မိလ္လာသမားများကို ဦးထူးက ကျေးဇူးတင် ရပေမည်။)

မကွေး ကိုယ်စားလှယ် ဦးနာရဒက = အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အပေါ် ရန်ကုန် သံဃာတော်များက ပကာသနီယကံ ပြုသည်ကို ထောက်ခံကြောင်း ပြောဆိုလေသည်။ မန္တလေးမှ သံဃာ အဖွဲ့ချုပ် စလင်း ဆရာတော်၊ ပျဉ်းမနားမှ ဇေယျသိန် ဆရာတော်၊ မော်လမြိုင် သံဃာအဖွဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တို့ကလည်း အသီးသီး ပြောကြကြောင်း။ ဇေယျသိန် ဆရာတော်က ဘိက္ခုနီသာသနော ပဒေသကျမ်းပြု ဆရာ အင်္ဂလန်မှာ နေစဉ်က ထေရာပါဒါန် အဖြစ်မျိုးနှင့် ဘုရားအရှင်ကို ကြံကြံဖန်ဖန် ချိုးဖဲ့ ဖျက်ဆီးလို့ ၁၉၂၈ ခုနှစ်ထုတ် သူရိယ မဂ္ဂဇင်းကို ကြည့်က သူရေးထားတာ အကုန် သိပါလိမ့်မည်ဟု ပြောဆိုလေသည်။ ၎င်းနောက် အကျိုးဆောင်က ဆရာတော်များ အစုံအလင် ရောက်ရှိပါပြီ။ သာသနာတော်စောင့် နတ်တို့နှင့်တကွ နောင် သားစဉ်မြေးဆက် သာသနာတော်ဘေးကို တွန်းလှန်တဲ့ အဖြစ်ကို မှတ်ရအောင် နမူနာ ပြုရမည် ဖြစ်သဖြင့် ဒေဝဒတ် တဦးတည်းသာ မဟုတ်၊ ဒေဝဒတ်နှင့် အလားတူ စိတ်သဘော ပေါက်က ထိုက် ပြုရမိလို့ မှတ်ထားကြ စေလိုပါသည်။ ပကာသနီယကံ ပြုရန် အောက်ပါ ဆရာတော်ကြီးများ ကျားကူးသိမ်သို့ ကြွရောက်ရန် လျှောက်လေသည်။

- ၁။ ဇောတနာရာမ ဆရာတော် (အလုံ)
- ၂။ သံတွဲ ဆရာတော် (ကျောင်းကြီး)

- ၃။ ဗားကရာ ဆရာတော် (ဦးပဒုမ)
- ၄။ ဇေယျဝတီ ဆရာတော် (ဦးဉာဏဝံသ)
- ၅။ လေသာ ဆရာတော် (ဦးမိတ္တိက)
- ၆။ နှစ်ကျိပ်ရုဗ်ဆူ ဆရာတော် (ဦးသုမန)
- ၇။ သရက်တော ၂၈ ဆူ စာချ ဦးသူရိယ
- ၈။ ဒလမြို့မ ဆရာတော် (ဦးပဏ္ဍိစ္စ)
- ၉။ ဇရပ်လှ အရှေ့ကျောင်း ဆရာတော် ဦးသာဂရ ပုသိမ် စီရင်စု
- ၁၀။ သရက်တော အင်းဝ ဆရာတော်
- ၁၁။ ဘုရားဖြူ ဆရာတော် (ဦးရာဇိန္ဒ)
- ၁၂။ ဟင်္သာတ မြစ်ကွေ့ ဆရာတော် (ဦးပညာဝံသ)
- ၁၃။ ပျဉ်းမနား ဇေယျသိန် ဆရာတော် (ဦးမာလာ)
- ၁၄။ စလင်းကျောင်း တိုက်အုပ် ဆရာတော်
- ၁၅။ ဝေဠုဝန် တိုက်အုပ် ဆရာတော် (ဦးကလျာဏ)
- ၁၆။ သာဓု ဆရာတော် (ဦးဇေန)
- ၁၇။ ညောင်တုန်း မင်္ဂလာကျောင်း ဆရာတော်
- ၁၈။ ရွှေဘုန်းပွင့် ဆရာတော် (ဦးကိတ္တိ)
- ၁၉။ တောင်ပေါ်ကျောင်း ဆရာတော်
- ၂၀။ သထုံ စန္ဒာရုံ ဆရာတော်
- ၂၁။ မန္တလေး စလင်းဆရာတော်
- ၂၂။ ပါဠိကျောင်း ဆရာတော်
- ၂၃။ ဥယျာဉ် ပခုက္ကူ ဆရာတော် (ဦးကုသလာ)

အထက်ပါ စာရင်းပါ ဆရာတော်များ သိမ်သို့ကြွ၍ ကံပြုသည့် အခိုက် ဦးဥေယျက အရိပ်နေနေ အခက်ချိုးချိုး တရားကို ဟောသည်။ သာယာဝတီ ဦးနန္ဒိယက ၈ လုံး တရားဟောသည်။

ဆရာတော်များသည် ကျားကူးသိမ်သို့ ကြွရောက်၍ အောက်ပါ ကမ္မဝါစာ အတိုင်း အရင် အာဒိစ္စဝံသကို ပကာသနိယကံ ပြုကြသည်။

(ကျားကူးသိမ်ကျောင်း ဆရာတော် ဤကံပြုရာ၌ မပါသည်ကို သတိပြုမည်)

ဤသည့် "ပကာသနိယ ကမ္မဝါစာ"၊ "သမုတိကမ္မဝါစာ" များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ပြီးနောက် သိမ်မှ ဆရာတော် ကြီးများ ပြန်ကြွလာပြီး မဟာထေရ်၏ အောက်ပါအမိန့်တော်ကို ဖတ်ကြားပြလေသည်။ (မှတ်ချက်။ ကမ္မဝါစာ စာကိုယ်ကို ချန်လှပ်ခဲ့သည်။)

(သံဃသမ္မတိရ မထေရ်ကြီးအမိန့်)

မဟာ အတိဒုလ္လဘ နိယျာနိက အစစ်ဖြစ်ကြီး ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မြတ်ကြီးကို ဖြောင့်မတ် လှစွာသော သဒ္ဓါတရားဖြင့် ကိုးစားယုံကြည် သရဏဂုံတည် အရင်းခံ ရှိကြသော ရဟန်းရှင်လူ တိုင်းပြည်သူများစွာ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့၊ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်တွင် ရှင်ဒေဝဒတ်သည် ဦးစွာ ဘုရား တရား သံဃာ ရတနာ သုံးပါးတို့ကို ရိသေစွာ ရဟန်းပြုသဖြင့် စွာန်အဘိညာဉ် တရားနှင့်ပင် ပြည့်စုံပြီးနောက် ရဟန်း သံဃာတို့ကို မရိသေတော့ဘဲ ရဟန်း သံဃာတို့မှာ ဝါသာလျှင် အကြီးအကဲ ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်မည်ဟု ယုံကြည် စိတ်ကူးကာ မြတ်စွာဘုရားထံ လျှောက်ရာတွင် မြတ်စွာဘုရားက ပယ်ရှား ပြစ်တင်တော်မူပြီး၍ ဒေဝဒတ်သည် ရှေးက သဘောတမျိုး၊ ယခု သဘောတမျိုး ပြောင်းလဲသွားပြီ။

ယခုအခါ ဒေဝဒတ် ပြုလုပ် ပြောဆိုသမျှသည် ဘုရား တရား သံဃာတို့နှင့် မဆိုင် ဒေဝဒတ်နှင့်သာ ဆိုင်ကြောင်းကို ရာဇဂြိုဟ်ပြည် အတွင်းမှာ အများတကာ တကာမ အပေါင်းတို့ သိရန် ဖော်ပြခြင်းတည်း ဟူသော ပကာသနိယကံ ပြုရမည်ဟူ၍ စူဝါဠပါဠိတော် သံဃဘေဒကန္ဒနက္ခကလာ အာဏာတော် အမိန့်တည်း ဟူသော ဝိနည်း ပညတ်ချက်နှင့် အညီ ယခု ရန်ကုန်မြို့ တောင်လုံးပြန် သင်းချိုင်း အတွင်းနေ ရှင် အာဒိစ္စဝံသ သည် ရှေးအခါကမူကား ဘုရားဟော ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့ကို သင်ကြားပို့ချ နေထိုင်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲခြင်းသည်လည်း မပြု၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာတော်ကြီးကို တိပါးခြင်းလည်း မပြုသဖြင့် ဖြောင့်မတ် ကောင်းမွန်သော သဘောထား ရှိသည်ဟု ထင်မြင် ယုံကြည်ခဲ့ကြသည်။ ယခုမူကား

မြတ်စွာဘုရားကို မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲခြင်း ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာတော်မြတ်ကြီးကို ထိပါးခြင်း အမှုတို့ကို ပြုလုပ်နေပြီ ဖြစ်၍ သဘောထားတမျိုး ပြောင်းလဲ သွားလေပြီ။ သို့ဖြစ်၍ ယခု အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ကိုယ်နှုတ်တော်ဖြင့် ပြုလုပ် ပြောဆို ရေးသားသမျှသည် မြတ်စွာဘုရားနှင့်လည်း မဆိုင်၊ မြတ်စွာဘုရား တရားတော်နှင့်လည်း မဆိုင်၊ ဘုရား တပည့်သား သံဃာတော်များနှင့်လည်း မဆိုင်၊ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ သူ့သဘောအတိုင်း သူထင်မြင်ရာ ပြုလုပ်ခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်ဟူ၍ မှတ်ကြစေလိုသည်။ ဤသို့ အမိန့်ထုတ်၍ သံဃာများ အစည်းအဝေးကို ပြီးဆုံးစေလေသည်။

လူများ အစည်းအဝေး

ဒီးဒုတ် ဦးဘချိုက - ယခု သံဃာတော်များ အစည်းအဝေး ပြီးသွားပါပြီ။ လူဒါယကာများဘက်က အစည်းအဝေး ဆက် လက်ဖွင့်ရပါတယ်ဟု ပြောပြသည်။ သိမ်ဖြူဦးပုက ပရိဖက်ဆာ ဆရာကြီး ဦးလွန်းအား ချယ်ရာမင် တင်၍ ၎င်းကို ပါဠိဆရာ ဆရာဝက ထောက်ခံ အားလုံးသဘောတူကြသည်။ သိမ်ဖြူ ဦးဉာဏက ဒီးဒုတ်ဦးဘချိုကို အကျိုးဆောင်အဖြစ် တင်မြှောက်ရန် အဆိုသွင်း၍ ပရိသတ်က အထပ်ထပ် ထောက်ခံ အတည်ပြုကြသည်။

(ဦးစိန်က အရှင် အာဒိစ္စဝံသကို ဖက်ပြိုင်ပုံ၊ ဘုရားဖြူနှင့် အရှင် အာဒိစ္စဝံသထံ လျှောက်ထားခဲ့ပုံများ ပြောသော်လည်း စင်မြင့်ပေါ်ကသာ ကြား၍ ပရိသတ်အများ မကြားရ၊ နောက်ဆုံး၌ အရှင်အာဒိစ္စဝံသထံ မေး လျှောက်ရာ အရှင်အာဒိစ္စဝံသက အားလုံးပယ်သည်ဟု အပြောတွင် ပရိသတ်အတွင်းမှ ရဟန်းငယ်အချို့ ဝေါက်ငန်း၍ ရပ်လိုက်ပြီးလျှင် ဥက္ကဋ္ဌ ကိုယ်စား ဦးဘချိုက ပြောဆိုလေသည်။)

ဆရာရိပ်က - လူတို့က အပသာဒပွဲဝေသနာပြုရန် အဆိုသွင်းလေသည်။ ၎င်းပြောချက်ကား ရန်ကုန်မြို့ အရှေ့ ပိုင်းမှာ ပထမအဆိုသွင်းခဲ့ပါပြီ။ ဘိက္ခုနီသာသနောပဒေသကျမ်း ၂၄-၂၆ ပါ စကားကြောင့် ရှင်လူတို့ စိတ်မှာ ပြင်းစွာတုန်လှုပ် နှလုံးမချမ်းမသာဖြစ်နေပါ၍ ထိုစာပါအရ ပြန်ရုပ်သိမ်းရန် အတန်တန် ပြောဆို တောင်းပန်သော်လည်းမရ၊ ဆဲရေးခြင်းဖြင့်သာ ပြန်စာရပါသည်။ မက်သောဒစ်ကျောင်း အစည်းအဝေးက လွှဲအပ်ချက်အရပြောဆို ရပါသည်။ သူရေးတဲ့စာဟာ သူပဲအမှုသည်။ သူ၏ဝတ္ထုပင် ဖြစ်၍ သတ္တရာဇ် ၁၆၇ ခုနှစ်က ရတနာပူရတိုင်းမှာ ဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ တိုက်ခတ် ရဲရိုက် အဓိကရုဏ်း ကြီးဟာ အလောင်းဘုရားလက်ထက်ကစပြီး အဆက်ဆက်မပြတ်စဲနိုင်၊ ဘိုးတော်လက်ထက်မှ ပြတ်စဲခဲ့ပါသည်။ အဲသည်မှာ အတင်ရှုံးတဲ့ အတုလထုံးဟာ သူ၏အမှုသည် ဖြစ်ပါကြောင်း လျှောက် ထားတော့ မင်းဒဏ်ခံရတယ်။ ၎င်းအဆိုကို ဆရာလင်းက ထောက်ခံသည်။

ဦးရန်ပ - က ပကာသန်ယကံ ပြုခြင်းခံရသော အရှင်အာဒိစ္စဝံသမှာ ရွှေတိဂုံဂေါပက သြဝါဒစရိယဖြစ်၍ ၎င်းအဖြစ်မှထုတ်ပယ်ရန်၊ အကယ်၍ ဂေါပကနှင့် သြဝါဒစရိယ အဖွဲ့များက အရေးမယူခဲ့သော် တရားစွဲရပါလိမ့်မည်။ တရားစွဲသည့်အခါ ယခုလိုညီညာစွာ ဆောင်ရွက်ရန် အဆိုသွင်းလေသည်။ မှော်ဘီ ဆရာဘွားက ထောက်ခံပြောဆိုသည်မှာ ကျနော်ငယ်ငယ် ရဟန်း ၂ ဝါရစဉ်က (အထပ် ထပ် ကိုယ်တော်များကစ၍ သြဘာပေး) စိန်သုံဟာ ထိုခေတ်တုန်းက တစ်ဂဏန်း အချစ်ဝမ်းပဲ၊ မန္တလေးမှာ ဘုန်းကြီးကြီးစိုးတဲ့မြို့မို့ စိန်သုံပွဲကြည့်ရလျှင် မှက်ကိုက် ခြင်ကိုက် မသိအောင် စွဲမက် တယ်။ အဲတာ စင်စစ်တော့ မဂ်တရားပဲ၊ ဆွမ်းသုံးရက်မစားနိုင် ရင်ထဲမှာ တဖိုဖိုနေတာ ဖိုလ်တရားပဲ။ ပုထုဇန်ဖြစ်တော့ ဘိက္ခုနီမနှင့်ဆိုလျှင် အခန်းထဲကြွပြီး မဂ်တရားများ စွဲနေမလားမသိ၊ သည်လိုတန်း ဆိုလျှင် အိမ်ကမိန်းမနှင့် တွဲဖက်ပြီး သာသနာ့ဘောင် ဝင်ချင်ပါတီ၊ စသည်ဖြင့် ပြောဆိုထောက်ခံ သည်။

၎င်းနောက် ဆရာဘွားက အောက်ပါ လေးချိုးကို သံနေ သံထားနှင့် ဖတ်သည်။ "ကိုရင်တပါး ရေးပေးသွား သည်၊ မီးရထားဝန် ဦးစိန်က ထိုအဆိုကို ထောက်ခံသော အနေဖြင့် ဖတ်ကြားပါမည့် အကြောင်း တောင်းပန်ပါသည် ဆို၏။ ၎င်းမှာ စာရွက်ငယ်နှင့် ရိုက်၍ ကမ်းလှမ်း၏။"

ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် အရှင် အာဒိစ္စဝံသဖွဲ့ လေးချိုး

ပျက်စီးအောင် တမင်လာပဲ နှိပ်ရော့သလား၊ ကြက်သီးတောင် မြင်တာနဲ့ ထိတ်မိပါရဲ့၊ အိုကွယ် ... အရှင်အာဒိစ္စ ဆိုတဲ့ အင်္ဂလိပ်ဆရာ၊ အော် အချုပ်ပြရမှာဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓထိုဘာသာ၌၊ မုချမဆိုသာဘူးတဲ့၊ ခိုဒါသခင် တပည့်အမျိုးအနွယ်ကပဲ ဖွားလေရော့သလား၊ မိုဟာကလင်မှာ ပရိယာယ်ကလည်း များသနဲ့၊ မြတ်ဘုရား သာသနာတော်၌၊ ကြာကြာနော် ထမ်းဆောင်ရွက်ပါလို့၊ ဘာသာကလော်ရန် ရဟန်းဘောင်သို့ တက်ခဲ့ရော့

ထင်၊ ရွယ်ချက်ဘယ်လို ဉာဏ်ဟု၊ တကယ်ကို အမှန်အဆို ထပ်လို့ မရေးသင့်သော်လဲ တွေးကြပါအုံး၊ အေးလို့ဖြင့် မတော်ပါသကဲ့ နော်ကွယ်၊ အမယ်မင်း မနေးမဖင့်လေးနှင့် အရေးအခွင့်ကိုတော့ ဝေးလွင့် ကြော်ငြာ၊ ခရစ်ယာန် သာသနာခြားတွေနဲ့ အစွဲလမ်း ဗရမာ ကုလားတွေက ဘာသာတရားရယ်နဲ့ နှောင့်ယှက်လာ ပြောလျက်သာပ - တဲ့၊ သာသနာ ရောင်နေဝန်း ပြည်သူတို့ရယ် အောင်သက်သက် နာစရာပပေါ့ပါပ အမှောင်တွေစွန်း၊ မန်းကသစ် ယူပလွှင်မှာလေလေ၊ နန်းခေတ်ကြွမ္မာငင်လို့ မြန်မာဘုရင် နတ်ပြည်သို့ တိမ်းပြီမို့၊ သာသနာအစဉ်ကို မြတ်ထေရ်အရှင်တို့လဲ မထိန်းနိုင်ဘူး၊ ဘယ်ကိန်းကြုံ ဖန်လေမသိ၊ သူပုန်ရန်ပေကာ အတွင်းရန်ဖြင့် ထချေပေါ့၊ အကုန်ပြန်ချေလာ အငြင်းသန်လို့ဖြင့် မရပေဖူး၊ အော် သနာဒါယကာ ဘုရင်တို့ ဗရာမာပလွှင်မှာ ရံအခါရှိလျှင်ဖြင့်၊ သာသနာ အစဉ်မှာအမျှ၊ မသာမာတို့ မပြီအောင်ပေါ့ သုဓမ္မာအပြည့်နော် သံဃာအကုန်နှင့်၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာလာပုံ ပိန်စွယ်သွင်းပါလို့၊ ဝန်မင်း မဟာဒဏ်နှင့်၊ ရာဇသံ အာဏာဖြင့် ပြလေရဲ့၊ အမယ်မင်း - ဘဝဝါဘုရား သာသနာနှစ်(နှစ်) ချိန်မို့၊ မြန်မာများ၏ အာဏာကလဲ မစွမ်း(စွန်း) ပါကလား၊ အိုပြည်သူတို့ရဲ့ သာသနာ ဒါယကာကို လွှမ်း။

ဤလေးချိုး၌ အအုပ်ကာရန်တွင် 'စွန်း' ဟု ခံစားပြီးနှင့် မညီညာဘဲ 'လွမ်း' ဟု နေသည့်အတွက် 'လွန်း' ဟု ပြင်၍ထားရခြင်းဖြင့် ကဗျာဉာဏ်မပိုင် ကာရန်မနိုင်ကာမျှကိုသာ မမှတ်ရ၊ စင်စစ်ကား အထူးမှတ်ဖွယ် အရိပ်နိမိတ် ကိုလည်း ပြသည်ဟု မှတ်ရန်ဖြစ်၏။ ၎င်းဖြင့် ဤကဗျာသွား အတိုင်း မဟုတ်မမှန်ပုံနှင့် ဤအစည်းအဝေး အလုပ် အားလုံး မမှန်ကြောင်း သိစေ၏။

ဦးသက်ရှည်က အရေးကြီးတဲ့ ကိစ္စကြီး ဖြစ်လို့ ကျနော် တောနယ်က လာရပါတယ်၊ ဘယ်လောက် အရေးကြီး သလဲဆို ဂဠုသူပုန် စဲဖဲတို့ထက် တနိုင်လုံး ချောက်ခြား သွားရပါတယ်။ အခု ဟောရွတ်သွားတဲ့ လေးချိုးကြီး အဆီ အနှစ် အရသာ လွန်စွာ ရှိပါတယ် ဆို၍ အဆိုကို ထောက်ခံလေသည်။ ဟောရွတ် ဟူသော စကားကို ကောက်တ ဤလူသည် ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားအရ ဆိုလျှင် ပြောလျှင် ချေးပုံကို ရှိခိုးမည့်သူဖြစ်ကြောင်း သိနိုင်၏။

ဆရာဝ က -

ဘိက္ခုနီ သာသနောပဒေသကျမ်း စာအုပ်သည် သာသနာတော် ပျက်စီးမှု ဆုတ်ယုတ်မှုများကြောင့် မီးရှို့ထိုက်ကြောင်း၊ ဘယ်က စမှားလဲဆို၊ သည်စာအုပ်ဟာ အမည်က စမှားတယ်လို့ ပြောချင်ပါ တယ်။ သာသနာ ဆူးငြောင့် ဘေးရန် အသွယ်သွယ် ပေါများသည့် အတွက် ဤစာအုပ်ကို သာသနာ တော်မှ ပယ်ရန် အဆိုသွင်းကြောင်း ဂဠုန်ဦးစောက အရေးကြီးတဲ့ ဘာသာရေး၊ သာသနာရေး ကိစ္စကြီးတွင် ထောက်ခံပါဟု တောင်းပန်သဖြင့် လာရောက် ထောက်ခံရပါတယ်။ အခြားကိစ္စ အထူးအထူး အထွေထွေ မပြောတတ်သော်လည်း မီးရှို့ဖို့ဘက်ကတော့ ပြောတတ်ပါလိမ့်မယ်။ မီးရှို့ဖို့ရာမှာ တခြားလူတွေက မီးရှို့ဖို့မထိုက်၊ ကျမ်းစာရေးသူကိုယ်တိုင်ပင် မီးရှို့ပစ်ဖို့ရာကောင်း ကြောင်း၊ စာအုပ်ထဲတွင် ဘာဘာညာညာ မမြင်ရပေမဲ့ သည်စာအုပ်ကြောင့် ဆရာတော်ကြီးများနှင့် တကွ မြို့ရော တောပါ ဒုက္ခ ရောက်နေတာ ထောက်သဖြင့် မီးရှို့ပစ်ရန် အထူးကောင်းကြောင်း၊ သည်စာအုပ်မှာ နမောတဿတောင် မပါလာဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့ မပါသလဲ ဆိုတာ ကျနော် မပြောလိုဘူး၊ မပါတာလောက်သာ ပြောချင်ပါတယ်။ သည်စာအုပ်ဟာ ရှုပ်တဲ့ စာအုပ်ရယ်လို့ ကာယကံရှင် ကိုယ်တိုင် မီးရှို့ဖို့ကောင်းကြောင်း၊ ဆရာဆိုင်၊ ဆရာတုတ် တို့ကလည်း ထောက်ခံ ကြောင်း။

ဆရာဘီ က -

သာသနာတော်၏ ဘေးရန် ကြီးပွားလာခြင်းကြောင့် နောင်သား နောင်လာတို့အတွက် သာသနာ တော် သက္ကရာဇ် ၂၄၇၉၊ ရောက်လာသော အခိုက်အခါမှာ သာသနာ ညစ်နွမ်းမှု ဖြစ်စရာ ကျမ်းစာ ဖြစ်၍ နောင်အရေး ထောက်ထားသဖြင့် ကျောက်စာထက် အက္ခရာတင်ရန် မိမိ ရေးသားလာသော စာကို ဖတ်ပြ အဆိုသွင်းကြောင်း၊ ၎င်းအဆိုကို ဦးတိုင်ကျော်က အရှင် အာဒိစ္စဝံသဟာ ထိုစာအုပ် မရေးမီကဘဲ မရေးသားပါနဲ့နှင့် ကျမ်းဂန်တတ် ပုဂ္ဂိုလ်တွေက တောင်းပန်ကြတယ်။ မရဘူး၊ သည်လို အစကထဲက တောင်းပန်လို့ မရတဲ့ စာအုပ်ကို ဘိက္ခုနီသာသနော ပဒေသကျမ်း မခေါ်ဘဲ 'တယ်ကြက်နီ သာသနော ပဒေသလို့' ခေါ်ဖို့ကောင်းကြောင်း ပြောဆို၍ ထောက်ခံသည်။ အချိန်မှာ ၅ နာရီနှင့် မိနစ် ၄၀ ရောက်သွားသဖြင့် ဘိက္ခုနီ သာသနော ပဒေသ စာအုပ်ကို မီးရှို့ပြီး အစည်းအဝေးကို တခါတည်း ရုပ်သိမ်းသွားကြောင်း။

(သူရိယ၊ ၉၇၊ တော်သလင်းလဆန်း ၁၃ ရက်၊ မြန်မာ့အလင်း။)

ဤဖော်ပြခဲ့သမျှ အထွေထွေကား အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ကံပြုခံရသည် အချိန်ကာလ အထိ ဖြစ်ရပ် အထွေထွေ ကို အပိုအလို မရှိ ကွက်တိ ပြန်လည် တင်ပြချက် ဖြစ်ပေသည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အနေဖြင့် ဤကံ၊ ဤအပြုအမူ ဤလုပ်ရပ်ကို မပြုလုပ် မကျူးလွန် မိကြစေရန် အစွမ်းကုန် ဖြန်ဖြေခဲ့သည်။ ဟန့်တား ကာကွယ်ခဲ့သည်။ စေ့စပ်

ဖြေရှင်းခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း တဖက်က "ငါ့စကားနွားရ" သဘောဖြင့် တဖက်သက် ပြုမူ ဆောင်ရွက် ခဲ့ကြလေသည်။

ယင်းအခြေအနေ၊ ယင်းအကြောင်းရပ်၊ ယင်းပြဿနာနှင့် ပတ်သက်သမျှကို အရှင် အာဒိစ္စဝံသက မကျေနပ်ရုံမျှသာမက မခံချည့် မခံသာလည်း အလွန်အမင်း ဖြစ်ရလေသည်။ တကြောင်းလည်း အခြေခံ အကြောင်း ရင်းကိုလည်း အများပြည်သူတို့ သိအပ်သည်ဟု ယူဆ၍ ပြန်လည်ထိုးနှက် တိုက်ပွဲ ဆင်ခဲ့လေသည်။ တိုက်ပွဲဆင် ရာတွင် လိုလေသေးမရှိ အသေးစိတ် ထောင့်စေ့အောင် ဖြေရှင်းထိုးနှက်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဤနေရာ၌မူ အရေးကြီးဆုံး လည်းဖြစ်၊ အဓိကလည်း ကျသော ...

- ၁။ ဂူဗလီဟော အစည်းအဝေး မှတ်တမ်း၊
- ၂။ ဦးစိန်းအပေါ် ပြန်လည် တိုက်ပွဲဆင်ခြင်း၊
- ၃။ ဦးဥယျအပေါ် ပြန်လည် တိုက်ပွဲဆင်ခြင်း၊
- ၄။ ဆရာဝ၊ ဆရာလင်းတို့ အပေါ် ပြန်လည် တိုက်ပွဲဆင်ခြင်း အခန်းတို့ကိုသာ ဖော်ပြလို၏။

(အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ ပြန်လည် တိုက်ပွဲဆင်ခန်း တို့ကို ဘိက္ခုနီ အရေးတော်ပုံကျမ်းမှ ဖော်ပြလိုက်သည်။)

အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ ပြတ်ပြတ်သားသား ရက်ရက်စက်စက် ထိုးနှက် တိုက်ခိုက်လိုက်ပုံကား ဤသို့ ဤနယ်ပင် ဖြစ်တော့၏။

(ဂူဗလီဟော စည်းဝေးမှတ်တမ်း)

ပကာသနီကကံပြု ဆရာတော်ကြီးများ ပထမ အစည်းအဝေး စကားတွင် ဘိက္ခုနီ သာသနော ပဒေသကျမ်းသည် နည်းလမ်းမမှန် ကျမ်းဂန်တို့နှင့် မလျော် သာသနာတော်မြတ်ကြီး၏ အန္တရာယ် ရန်ဆူး ရန်ငြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ထိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ထိုအချိန် ထိုအခါက ထိုစာအုပ်ကို မကြည့်ရှုဘူးသေးကြချေ။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် ထိုစကား ဆိုလိုက်ခြင်းသည် မိမိတို့ အထင်နှင့် ဆိုခြင်းသာ ဖြစ်ရာ၏။ ထိုစကား၌ ဘယ်အချက်၌ ဘယ်အကွက် နည်းလမ်းမမှန် ဖြစ်သည်၊ ကျမ်းဂန်နှင့် မလျော် စသည် တပ်အပ်နည်းကျ မဖော်ပြဘဲ ဤသို့ မျက်စိကန်း တစ္ဆေမကြောက်၊ ဆိုပြောရသူသည်လည်း အံ့ဩဖွယ်ပင် ဖြစ်ချေ၏။ ထိုအကြောင်းဖြင့်ပင် ငါတို့ထင်ရာ လုပ်တော့မည်ဟု ဝန်ခံပဋိညာဉ် ပြုရာရောက်လေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ပြန်ကြားစာကို ဂရုမထားကြ ဖြစ်လေသည်။

အကာ ဦးဖိုးခင် လျှောက်စာနှင့် ၎င်းပြောချက် အတိုင်း သာဓု ဆရာတော်က အခြား အဖွဲ့ဝင် ဆရာတော် များနှင့် ထိုသို့ တွေ့ဆုံရန် အကြောင်း ပြောသည် မပြောသည်ကို မသိရ၊ ပြောခဲ့လျှင် သာဓု ဆရာတော်သည် သာဓု ကောင်း ဖြစ်ရာ၏။ မပြောခဲ့လျှင် သာဓုကောင်း မဟုတ် ဆိုရန် ရှိ၏။ စင်စစ်ကား အများကပင် တညီတညွတ်တည်း မိုးပြို အများနှင့်ဟု တွေ့ဆုံ သဘောမတူကြခြင်း ဖြစ်ခဲ့မူ၊ သာဓုကောင်း ဖြစ်ပေရာ၏။

ပကာသနီယကံပြု ဒုတိယ အစည်းအဝေး၌ ပကာသနီယကံ ပြုထိုက်ကြောင်းကို ဆရာတော် ဘုရားကြီးများ သဘောတူ ဆုံးဖြတ်တော်မူကြ၍ အသီးသီး ကိုယ်တိုင် လက်မှတ် ရေးထိုးတော်မူ ကြသည် ဟူသော စကားအရ လက်မှတ်ရေးထိုး ဆရာတော်ကြီးများဟု ခေါင်းတပ်၍ ဦးရေ ၂၀ ပြထားစေကာ ဇောတနာ ရာမ၊ လေသာ၊ သာဓု ဇေယျဝတီ၊ ဘုရားဖြူတို့သာ ပဓာန တာဝန်ခံဖြစ်ကြောင်း သိမှတ်ရမည်။ ၎င်းတို့ သဘောတူလျှင် တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ပါပြီးပင် ဖြစ်ရာသောကြောင့်တည်း။ ထိုအချက်ကို မြင်သဖြင့် ထိုဆရာတော် ၅ ပါးတို့၏ ဝိနည်းတော်၌ ကျွမ်းကျင် မကျွမ်းကျင်ကို ထင်မြင်နိုင်ဖွယ် ဖြစ်လေသည်။ အမှန် သိအပ်သည်ကား ထိုဆရာတော်ကြီး ၅ ပါးသည် ဤအရေးအတွက် ခွေးနှင့် ညီမျှသော ဂုဏ်သော် ရရာ၏။ သို့မဟုတ် ဘုရားနှင့် ညီမျှသော ဂုဏ်သော် ရရာ၏။

အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတဘွဲ့ခံ ဦးလင်း ရေးသားသော အစည်းအဝေး ဖိတ်စာတွင် "တောင်လုံးပြန် သင်းချိုင်း အတွင်းနေ အရှင်အာဒိစ္စဝံသ" ဟူသော စကားဖြင့် ဦးလင်း၏ သဘောစိတ်ထား အရင့် အနက်ကို ပညာရှင်တို့ ရှုမြင်နိုင်လေသည်။ သင်းချိုင်း သုသာန် တစ်ပြင်၊ လုပ်တိုင်းကုန်း၊ သူသေမြှုပ်နှံရာ၊ မသာချရာ စသည် များစွာသော ပရိယာယ်တို့တွင် လုပ်တိုင်းကုန်းနှင့် မသုံးစွဲဘဲ သင်းချိုင်းနှင့် သုံးစွဲသဖြင့် ကျေးဇူးတင်ရမလို ဖြစ်၏။ စင်စစ်မူကား ဦးလင်း ဆိုချင်သည့် အလိုမှာ မည်သို့ ဖြစ်စေကာ ထိုစကားသွား အဓိပ္ပာယ်ကမူ ဦးလင်းသည် အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ ခြေတော်အစုံကို ဦးပုံဝပ်လျိုးကြောင်း ပြ၏။ သို့ရာတွင် ဖိုးချိုင်းနှင့် ဖိုးသက်တို့၏ ခြေဖဝါးအောက်၌ အသက်ပျောက် ရမည့် အရေးမှ ပြေး၍ မကွတ်သည့် အဓိပ္ပာယ်ကား ထင်ရှားပြီး ဖြစ်လေသည်။ အရှင်အာဒိစ္စဝံသလို အစားအရာ အထောင်ပင် ဘာသာခြားသို့ ပြောင်းသွားစေကာ ဂရုစိုက်ဖွယ်မရှိ ဟူသော ဦးလင်း၏ စကားဖြင့် သာသနာရေးမှာ မိမိနှင့်မဆိုင် ၎င်းဂရုမစိုက်၊ အရှင်အာဒိစ္စဝံသအပေါ်မှာ နှိမ်နင်း လိုက်ရပြီးတော့သည်ဟု ဆိုလိုရင်းကို ပြ၏။ အစ္စလာမ် စွပ်စွဲချက်ကို ညွှန်ပြခြင်းဖြင့် သက်သက်ရန်ရှာလိုကြောင်း ထင်ရှားစေလေသည်။

ဂူဗလီဟော သံဃာများ အစည်းအဝေး ဥက္ကဋ္ဌတင် အဆိုကို ထောက်ခံရာတွင် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် မည်သည့် အတွက် ဥက္ကဋ္ဌ တင်မြောက်ထိုက်ကြောင်း ပြောရမည်ကို မပြောဘဲ၊ အလွဲကိုသာ ပြောဆိုနေခြင်းဖြင့် သာဓုသည်

အမည်နှင့် ညီညွတ်စွာ အကောင်းမဟုတ်၊ စင်စစ် စင်အောင် စစ်ခဲ့လျှင် ကောဇော အတ္ထိနာဇာနာတိ၊ ကောဇော ဓမ္မ နပဿတိ - ပါဠိတော်လာ အတိုင်း ဉာဏ်မျက်စိ မွဲနေသည်ကို သိရ၏။ ဘုရား သံဃာကို ကျောခိုင်းပုံပါ၏လို့ ကြေငြာဝံ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဟူသော စကားဖြင့် တကယ်ပင် ဉာဏ်မျက်စိမဲ့ဖြစ်ကြောင်း ထောက်ခံ၏။ သာသနာတော် မယုံကြည်ဟု ဆိုဝံ့တဲ့လူ တစ်စုံတယောက် ပါသလား၊ ယခု ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားမှတစ်ပါး အခြားတရား ဟောတာရှိရင် အဆင်သင့် လိုက်မဲ့လူ ရှိတယ်လို့ ဆိုဝံ့တဲ့လူ ရှိသလား ဆိုဝံ့တဲ့လူကော ပါသလား ဟူသော စကားများဖြင့် ကိုယ်ရှင် အပေါ်၌ အပြစ် မည်မျှ လောက်ကြီးစွာ လာတတ်မည်ကို ဂရုမထား ပရိသတ်ကျလုံး ဟူသော အမှတ်အသားဖြင့် အမှန်အမှား အနက်သွား အဓိပ္ပာယ်ရောက် ကောက်ယူဖွယ် သိဒ္ဓိမျိုး၌ ထိုးထွင်းနိုင်သည့် ဉာဏ်မျက်စိ ကင်းမဲ့ကြောင်း ပြ၏။ မှန်လှ၏။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ စကားရင်းနှင့် စပ်ဖက်ကြည့်၍ သိတတ်သော အခါ လွန်စွာ ရှက်တော်မူ လိမ့်တည်း။

ယခု စိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်းနှင့် လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို လူဆိုး သူဆိုး၊ မမြဲတွေ၊ လူဆိုး သူဆိုးတွေ စည်းဝေးတယ်လို့ ပြောပါလိမ့်မယ် ဟူသော စကားဖြင့် ကိုယ့်ကို ကိုယ်ဖော် ကတော်ဆယ်ပါး အတွင်း၌ သာဓု အပါအဝင်ဟု ပြ၏။ ၎င်းစကားမျိုးကို "တောက်တဲ့စကား" ဟု တေလေ ပညာရှိတို့ ဆိုကြကုန်၏။ "ဘုရား ဒေဝဒတ်" ဟု ဆိုပြီး အနည်းငယ် ရပ်နေခြင်းနှင့် ဘုရား လုပ်ချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မို့ ဘုရား ပြောရတာပါ ဟူသော စကားဖြင့် အရှင်ဒေဝဒတ် ဘုရား လုပ်လိုသည်၌ အပြစ်မြင်ကြောင်း ပြ၏။ ထိုစကားဖြင့် မိမိတို့သာ ပကာသနိယကံ ပြုကြမည် ဖြစ်၍ ဧကန် ဘုရားဟု ဝန်ခံရာ ရောက်၏။ "ဘုရားတော့ မဟုတ်ပါဘူး" ဟူသော စကားဖြင့် အရှင် ဒေဝဒတ်ကို ဘုရား အရာမှ ချလိုကြောင်း မိမိသာ ဘုရားအရာသို့ တက်လိုကြောင်း ပြ၏။ ယင်းသို့ စသည် ထိုဆရာတော် ပြောချက်များကို ထောက်ထားပြီး ပွဲကြည့် ပုဂ္ဂိုလ်များက သာဓု ဆိုပြီး မသာမသာလဲ မသာဓုပါကလားဟု ဆိုမည်ကို ကျွန်ုပ် စိုးရိမ်မိ၏။

ဦးဥေ ယျ၏ စကားတွင် "ရဟန်း ရှင်လူတို့ စိတ်၌ အလွန်ထိခိုက် နာကျင်ခြင်း ဖြစ်တဲ့အတွက် ဆွေးနွေးရန် ကျင်းပရတဲ့ အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်ပါတယ်" ဟူသော စကားဖြင့် ပရိသတ်တို့က ထင်ယောင်ထင်မှား ဖြစ်၍ ဓမ္မကံ အစည်းအဝေးဟု ထင်မှတ်စေရန် ရည်သန်ချက်ပါသော စကားပင်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် အစည်းအဝေး ဖိတ်စာနှင့် လုပ်ကိုင်ပုံကို သိရသောအခါ ၎င်းတို့မှာ ဣဿာမစ္ဆေရ မက္ခပဠာသကောဓ ဥပနာဟ အနာရှိကြောင်း ဖော်ပြဆွေးနွေးရန် ကျင်းပသည့် အစည်းအဝေးကြီးဟု သိရ၏။ ၎င်းကစွပ်စွဲချက် ထင်ရှားခြင်းကြောင့်ဟု လည်းကောင်း၊ မိမိဘာသာဝါဒကို မယုံကြည်ဟုလည်းကောင်း ဆိုချက်မှာ ၎င်း၏အရာအဟုတ်၊ ၎င်းကား သူများပြောသမျှ နားထောင် လိုက်နာရုံသာ ဖြစ်ရမည့် ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ချောင် သံယောက်လိုက်သမားသာ ဖြစ်၍ အစစ်အမှန် သဘောမထားရ၊ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးထူး ဝတ္ထုကို ထည့်သွင်း ပြောဆိုခြင်းဖြင့် ထိုထို ဆရာတော်ကြီးတွေကို မိလ္လာသမားတွေဟု မောင်းမဲ ပုတ်ခတ်၏။ ဤစကားဖြင့် မှတ်ကို ပြီး၍ ဘနပုး ရဲတင်းနှင့် ရိုက်သော လူမိုက် ဝတ္ထုမှန်ကြောင်း သက်သေခံ၏။ သို့သော် ဦးထူးက ကျေးဇူးတင်ရမည်ကို သိစေ၏။ ထေရာပါဒါန် အဖြစ်မျိုးနှင့် ဘုရားနှင့်ကို ကြံကြံဖန်ဖန် ချီးဖဲ့ ဖျက်ဆီးလို့ သူရေးတာ ဟူသော စကားဖြင့် ဇေယျသိန်ဆရာ ခေါ် ပျဉ်းမနားက မာလာဂန္ဓ ကိုယ်တော်၏ ပိဋက ပညာတော် အတိမ်အနက်ကို မထိန်ဂုက်ဘဲ ပြလေသည်။

ပကာသနိယကံပြု ကမ္မဝါစာနှင့် သမ္မုတိ ကမ္မဝါစာများတွင် "ပုဗ္ဗေ အာစိစဝံသဿ အညာပညာ ပကည အဟောသိ၊ ဣဒါနိအည ပကတိ" ဟူသော စကားဖြင့် ထိုပကာသနိယ ကံဆောင် ပုဂ္ဂိုလ် ၂၄ပါးတို့သည် ငါတို့ ဘုရား ဖြစ်ကြသည်ဟု ဝန်ခံသလို ဖြစ်ကုန်၏။ အများကြီး ဂရုစိုက်ဖို့ အများကြီး သတိပြုဖို့ ထို့ပြင် "ယံအာဒိစ္စဝံသော ကရေယျ ကယေန ဝါစာယ၊ နတေန ဗုဒ္ဓေါ ဝါသံယောဝါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော" ဟူသော စကားဖြင့် အရှင် ဒေဝဒတ် အပေါ်၌ ဘုရားဉာဏ်တော်ဖြင့် သိ၍ ဧကန် သုံးစွဲထားသည့် ဘုရားသုံး စကားသာ ဖြစ်သောကြောင့် အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အပေါ်၌ ထိုကဲ့သို့ တပ်တူပြုလုပ် သုံးစွဲထားခြင်း အတွက် ဘုရားဟောကို မိမိတို့ဟော၊ ဘုရားဉာဏ်တော်ကို မိမိတို့ ရသည့်အလား ဘုရားတု တုကြသဖြင့် အတ္တနော ဒဟတိ - မိမိကိုယ်ပိုင် ပြု၏သို့ ရောက်သောကြောင့် ကြောက်မက်ဖွယ် ရှိလေစွ၊ ထိတ်လန့်ဖွယ် ရှိလေစွ၊ နောင်တ ပူပန်ဖွယ်မဆုံး ဖြစ်လေစွ။

အထက်ပါ စကားကို သံယောင်လိုက်၍ ဦးလင်း အမည်ရှိ အဂ္ဂဈေးထားချက် ဖြစ်သော "ယခုမူကား မြတ်စွာဘုရားကို မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲခြင်း ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာတော်ကို မြတ်ကြီးကို ထိပါးခြင်း အမှုတို့ကို ပြုလုပ်နေပြီ ဖြစ်၍ သဘောတမျိုး ပြောင်းလဲသွားပြီးဟု အရှင် အာဒိစ္စဝံသအား ဗျာဒိတ်ကြားတော်မူသော ဆရာတော်ကြီး၏ စကားသည်လည်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် အရာကို လူညာတို့ ခိုင်းချက်နှင့် မြွက်ဆိုမိသော ငါ့စကားမှာ မှားခြင်းကြီး မှားလေစွတကား" ဟု စဉ်းစားတော် မူမိ၍ နောင်တများ မရှိအောင် သတိထားတော်မူ၊ လူများ အစည်းအဝေး၌ အပ္ပသာဒပ္ပဝေဒနာက အတွက်လည်း တသက်လုံး နောင်တရကြရန် ဖြစ်လေသည်။ ဩဝါဒဒါစရိယ အဖွဲ့မှ ထုတ်ပယ်ရန်နှင့် မထုတ်လျှင် တရားစွဲရန် အဆိုမှာကား အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ ဂုဏ်ကို ချီးပင့်ခြင်းဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက် ဖွယ်ရှိ၏။ သို့သော် ဘိက္ခုနီသာသနော ပဒေသကျမ်းကို တသက်လုံး မဖြစ်၍ စင်စစ် မကောင်းချေ၊ ကျောက်ထက် အက္ခရာတင်ရန် အဆိုမှာလည်း အရှင် အာဒိစ္စဝံသအား ချီးပင့်ခြင်းပင် ဖြစ်၍ စင်စစ် ကျေးဇူးတင်ဖွယ်ပင်။

(မာရ်မိုက်သေနှင့်တေးထပ်)

ထီးမမူဟန် ၂ ကိန်း၊ မြန်ငစိန် လှုံ့ဆော်၊
အဂ္ဂနှင့် မျက်ညှိုးပေါ်၊ ငှက်ဆိုးခေါ် ငလင်း၊
တေဇောသာရ်မြတ်ရှင်ပင်၊ မဆင်ခြင် ကြွားကုန်ကမြင်း၊
ထေရ်ဓမ္မဉာဏ်ဝါးဝါး၊ ပညာသာ ကြက်ဖျင်း၊
ဉာဏပံ ဉာဏ်ကင်းနှင့်၊ သန်မရှင်းယောင်ယောင်၊
ဘုရားဖြူ ရာဇိန်စွက်၊ ဉာဏ်ချိန်ပျက် ကြေးညစ်မှုပြောင်။
ဣဿာနှင့် မစ္ဆေရ်နှောင်၊ မောမုဋ်မှောင် ထောင်တွင်းက၊
မာန်ကုန်သွင်း ကောဓတင်၊ လောလုပ်စိတ်ဝင်၊
မာရ်မိုက်မဲ ဗုဒ္ဓဟေပလ္လင်မှာ ဘုတ်သေနှင့်တိုက်ပွဲသို့လေး။

ဦးစိန်း အဆိုနှင့် ပတ်သက်၍ ...

(ဦးစိန်း၊ ဦးလင်း အဆိုနှင့် ပတ်သက်၍ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အကျယ်တဝင့် ဖြေရှင်းခဲ့သည်။ ဤ၌ အနည်းငယ် သဘောအနေဖြင့် သဘောအနက် သိရှိ လေ့လာနိုင်ရုံမျှသာ အကျဉ်း ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။)

၉၇၊ ဝါဆိုလဆုန် ၁၀ ရက်နေ့ထုတ်၊ မြန်မာ့ အလင်း၊ ချပ်ပို [က] ၌ ဘိက္ခုနီ သာသနောပဒေသကျမ်း အတွက် "အရေးအသားတွင် အကျောက်အကန် အဖာအထေး အဟိန်းအဟောက် အခြိမ်းအချောက် အစောင်းအမြောင်း အကာအဆီး စသည်တို့ဖြင့် တန်ဆန်ဆင်၍ ရေးသားခြင်းမှာ သူမတူတန် အမှန် ကောင်းလှပါသည်" ဟု ပထမဆုံး ဤဘိက္ခုနီ သာသနောပဒေသ ကျမ်းကို ချီးကျူးသူကား မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာ ဦးစိန်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ဦးစိန်းသည် မူလကပင် ထိုကျမ်းစာ ဖြစ်ပေါ်ရန် လှုံ့ဆော် အားပေးသည့် အတိုင်း ဤကဲ့သို့ ချီးကျူး ထောပနာ လိုက်သည့်အတွက် အလွန်အမင်း ကျေးဇူးတင်ဖွယ် ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် ဦးစိန်းက ထိုသို့ ချီးကျူး ထောပနာခြင်းမှာ မိမိကိုယ် ကောင်းကျိုးကို တစ်စုံတရာ တောင့်တ ရည်ရွယ်၍ ချီးကျူးခြင်း မဟုတ်၊ အမှန် စေတနာမှာ ထိုကျမ်းစာအုပ် ရေးသားသည့် ကျမ်းဆရာ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၏ အကျိုး တိုးတိုးတက်တက် ဖြစ်ပွား ထင်ရှားရန်မျှ ဖြစ်လေသည်။

ဦးစိန်း ကိုယ်တိုင်က မိမိ ကောင်းကျိုးအတွက် အလျင်းငဲ့ကွက် မထားဘဲ တရားမှန် စိတ်ထားဖြင့် အတွင်းသား မိမိနုလုံးကို ဖွင့်လှစ် ပြလိုက်သော စကားမှာ "သည်စာအုပ်က သိပ်မကောင်းတဲ့ စာအုပ်ပဲ ဆိုတာ နိုင်ငံက သိပြီး အရေးယူအောင် ဖော်ထုတ်ရေးပါတယ်" ဟု ဆိုလေသည်။ ဤစကားဖြင့် ဦးစိန်းသည် ထိုသို့ ထိုစာအုပ်ကို မိမိ ချီးကျူးရသည့် အတွက် မိမိ ကောင်းကျိုးကို မြှောက်တောင့်တ မရှိကြောင်း၊ စင်စစ်ကား နိုင်ငံက သိရှိ ထင်ရှား စေလိုကာမျှ သို့ထင်ရှားသဖြင့် မိမိ စိတ်ထားတွင် ကိုယ်ကျိုး စီးပွားကို မလိုလားဘဲ စာအုပ်နှင့် စာရေးသူ ကျမ်းစာဆရာ အရှင် အာဒိစ္စဝံသ၌ ရရှိရန် ကောင်းကျိုး သက်သက်ကိုသာ ရည်သန်ချက် ထားရှိကြောင်း ဖော်ပြလေသည်။ မှန်လှ၏။ ၎င်း၏ ကိုယ်ကျိုး မငဲ့ကြောင်းမှာ "သည်စာအုပ်က သိပ်မကောင်းတဲ့ စာအုပ်ပဲ" ဟူသော စကားဖြင့် ပေါ်လွင်လေသည့် အလွန်မြင့်မြတ်သည့် စိတ်ရင်းရှိ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပေတည်း။

သတင်းစာ ဆရာကြီး ဦးစိန်းမှာ စေတနာ မည်သို့ထား၍ ခံစားခွင့် မည်သို့ ရှိစေကာ ကျမ်းဆရာ အကျွန်ုပ်မှ ရရှိသည့် အကျိုးသွားကို ထောင့်ချင့်သဖြင့် မြှောက်မြှင့်သင့်သည်ကို အခွင့်သင့် သိ၍ ကူညီပေးသော သူကောင်းကြီးပေ တကားဟု အရှင် အာဒိစ္စဝံသက အများကြီး ကျေးဇူးတင်လှ၏။ ဤသို့ သဘောရှိ အဓိပတိ ကျေးဇူးရှင်ကြီးသည် ဤမြန်မာတို့ အတွင်းမှ အရည်အချင်းရှိသူ ဟူဟူသမျှ မြန်မာများ ကောင်းကျိုးရဖို့ ဧကန္တ ချီးကျူးနိုင်လျက်သာ အသက်ရာကျော် ဂုဏ်ထင်ပေါ်၍ သော်တာလဆန်း အေးငြိမ်းထွန်းသို့ တင့်ရွှန်းရွေရ စည်းစိမ်ခြံကာ ခံစံကာဖြင့် ပျော်ရွှင်စွာ ရှိရပါစေတည်းဟု အရှင် သာဒိစ္စဝံသ ဆုတောင်း ပတ္တနာ ပြုပါ၏။ သို့ရာတွင် ထိုမျှတိုင် အရှင် သာဒိစ္စဝံသ၏ ကြီးမားလှသော ကျေးဇူး ဆောင်ရွက်ပုံကို စေ့စုံစွာ ပြရန်ရှိသည့် အတိုင်း ဤဆိုလတ္တံ့အခန်းကို ပြည့်စုံ ထုတ်ဆိုအပ်သတည်း။

သတင်းစာ ဆရာကြီး ဦးစိန်းက "ဝါ ၃၀-ကျော်သော ဘုရားသားတော် မဟာထေရ်ကြီး ရေးသားတာ ဖြစ်လို့သာ သိက္ခာတော် ဝါတော်ကို လိုက်၍ ကလေးကလား ဖြစ်လွန်းသည်ဟု ဆိုရမှာ၊ လူက ရေးခြင်းသာ ဖြစ်ပါမူကား အရေးအသားတို့သည် အံ့ဩဘာနန်း အခန်းတကြယ်တို့ချည်း ဖြစ်ပါသည်" ဟု ဒုတိယ ဆိုလေသည်။ ဤစကား၌ "သိက္ခာတော် ဝါတော်ကို လိုက်၍ ကလေးကလား ဖြစ်လွန်းသည်ဟု ဆိုချက်ကား ကျွန်ုပ်၏ ကြိုက်လုံး ဟဒယကြည်ဆေးတည်း၊ ထိုကဲ့သို့ ချီးမွမ်း၍ အပြစ်ဟသည့် စကားမျိုးကို ချီးမွမ်း

ခြေကျောက်" ဟု ဆိုရ၏။ ဤသည် ခြေကျောက်ခြေကန် ပြုလုပ်သည့် အတွက် ဤဦးစိန်း၏ အတင်အစွဲမျိုးကဲ့သို့ မြန်မာ အမျိုးသား မှန်သမျှ နည်းယူကြပါမူ မြန်မာလူမျိုး အဆက်ဆက် အသက်ရှူ ပြောင်းပြန် နာလဲမထူနိုင်ဘဲ ဖြစ်ကြရတော့မည်။ ထို့ကြောင့် ထိုစကားကို ဆိုသော ဦးစိန်းသည်လည်း နောင် မိမိအလား အမျိုးသားတို့ အမှားမရောက်ရန် လမ်းပြခြင်း တမျိုးဖြစ်၍ စင်စစ် ကျေနပ် ထိုက်လေသည်။

ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်သည် နိပါတ်တော် ဇာတ်တော်များကို အကြောင်းအားလျော်စွာ ဟောတော်မူခဲ့ကြောင်း အဋ္ဌကထာ ဆရာတို့ ကျေးဇူးဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ သိကုန်၏။ ထိုထို ဇာတ်နိပါတ်တို့၌ "ဗုဇ္ဈတိတိ ဗုဒ္ဓေါ ထုတ်ဟော ဝိဂ္ဂဟ မိန့်ပြသည်နှင့် အညီ" အစချီသော ရှေးယဝ်ထောင်သွား တရားမျိုးချည်း မဟုတ်၊ စင်စစ်ကား ထိုထို အဖြစ်အပျက် အတိုင်း ဇာတ်ကွက်၊ ဇာတ်လမ်း၊ လွမ်းခန်း၊ ဆွေးခန်း၊ ငိုယိုခန်းမှ စ၍ ထိုထိုအချက်တို့ကို အကွက်လည်အောင် ခြယ်လှယ် ဟောညွှန်တော် မူခဲ့ပေသည်။ သို့ဟောစေကာ စန္ဒကန္ဓရီ ဇာတ်တော်အရ လင်မယား ကွဲခန်း လွမ်းဆွတ်၊ တမ်းတ ငိုယိုကြပုံကို ကြည့်ရှု၍ ဘုရားရှင် အပေါ်၌ အထင်အမြင် သေးခြင်း မဖြစ်ကြရာ၊ ထို့အတူ လူပျိုလှည့်ခန်း၊ စစ်ထိုးခန်း စသည်ကို အကြောင်းပြု၍လည်း ဘုရားရှင် အပေါ်တွင် အထင်အမြင် မသေးကြရာ၊ စင်စစ်ကား "ထိုအခါက ထိုအမည်ရှိသူ ဖြစ်ပျက်ခဲ့ပုံ ဇာတ်ရုပ်စုံကို ပြည့်စုံခြင်းသာ ဖြစ်ချေတကား" ဟု ဘုရား၏ ဂုဏ်တော်ကို သိပေရသည်။

ထိုနည်းတူပင် ဗုဒ္ဓဝင် ပြဇာတ်ဆရာကြီး ဦးသာကူး စသည့် ရှေးရှေး ပညာရှိတို့ ရေးသားသည့် ထိုထိုဇာတ်ထုပ်များကို ကြည့်ရှုလျက် "လူပျက် လူပျော်ခန်း စသည်ကို ထောက်ဆ၍ ကလေးကလား ဖြစ်လွန်းသည်" ဟု အပြစ်မတင်ရ။ ထိုထို ဇာတ်ဆရာကြီးတို့ ဟာသဉာဏ်နှင့် ထိုထို စာကြည့်သူတို့ စိတ်နှလုံးကို ရွှင်ပြုံးအောင် ဆွဲဆောင်နိုင်သည့် သတ္တိစွမ်းပကားကိုသာ ချီးကျူးပေရသည်။ အကြောင်းကား ထိုထို လူပျက် လူပျော်ခန်းမှာ ပါဝင်သူတို့သည် ထိုအမည်ရှိ လူပျက် လူရွှင်တို့သာ ဖြစ်ကြ၏။ စာရေးဆရာ ကိုယ်တိုင် မဟုတ်ကြကုန်။ စင်စစ်ကား စာရေးဆရာမှာ စာရေးဆရာ ဂုဏ်၌ပင် တည်နေ၏။ အမှန် သိအပ်သည်ကား စာရေးဆရာသည် အသက်တရာပင် ရှိသည် ဖြစ်စေ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာပင် ဖြစ်စေ၊ အရာအခွင့် အလိုက် စာဖတ်သူ ကြိုက်နှစ်သက်ရန် ရေးသားခွင့်သာ ဖြစ်လေသည်။ ဤသို့သော အရာအခွင့်ကို မချင့်စာနိုင်သော သတင်းစာ ဆရာကြီး ဦးစိန်းက စည်းလွတ်နှင့် ထင်ရာ အခန်းကို ကြည့်ရှု၍ စာရေးသူတို့၏ အညွှန်ကို ချီးမိလေသည်။

ထိုသည့်ဆရာ ဦးစိန်းကပင် ကျွန်ုပ်ရေးသားသည့် ကဗျာမှန်တွင် မဒီကိုင် ဆရာ ဦးဖူးညို ဆိုသည့် "ကဲမချ၊ ပြသတဲ့ သင်ဆရာ" အစချီသော လေးချိုးတခု ထည့်သွင်းထားသည်ကို စွဲ၍ "ကျနော်များ ငယ်စဉ်ကပင် တွေ့ရပါသည်ဗျား၊ ပါစပ် ရှက်လှ၍ မကျက်ဆောင်၊ မလေ့လာဝံ့" စသည် ဆိုလျက် စကားတောင်းစား အခန်းကပင် ရှုတ်ချခဲ့လေသည်။ ထိုသို့ ဆိုခြင်းသည်လည်း မြန်မာ အမျိုးသားတို့၏ ပညာရေးလမ်း စခန်းကို ပိတ်ပင်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ အမှန်ကား အရေးအခွင့် ရောက်သော် မဆိုကောင်းသော စကား ဟူ၍ပင် လောက၌ မရှိ။ တရ်ရော အခါ သီဟိုဠ်ကျွန်း ဆိပ်ကမ်းတွင် မိန်းမ ၂ ယောက် မကြားကောင်း မနာသာ ဆဲဆို ရန်ဖြစ်ရုံရာ အနီးရှိ လှေတွင် နေသော ရဟန်းတပါး ကြားသိပါကြောင်းနှင့် ညွှန်ပြကြလေသည့် အတိုင်း ထိုရဟန်းကို မင်းထံ ခေါ်ယူလေလျှင် ၎င်းက မိမိ ရေးမှတ်ထားသော မိန်းမ ရန်တွေ့ခန်း အဆဲကျမ်းကို ပေးအပ် လိုက်လေသတတ်။

ဘုရင်မင်းမြတ်သည် ထိုအဆဲကျမ်းကို ကြည့်ရှု၍ပင် ထိုမိန်းမ ၂ ဦးတို့ ရန်တရားကို အမှန်သွား ဖြစ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်နိုင်လေသတည်း။ ဤသည် ရဟန်းတော်ကား အရှင် ဗုဒ္ဓဃောသပင် ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ် သည်ပင်လည်း ဘိက္ခု - ဘိက္ခုနီ ပါရာဇိက စသည်ကို ပညတ်မည့် အရာတွင် "ဝရ်တေမောယ - ပုရိသ၊ မာတုဂါမသ အင်္ဂဇာတေ အင်္ဂဇာတံ ပက္ခိတ္တံ" စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ သမ္ဘိန္နာသိ-သိခရဏိသိ စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ မိန်းမယောက်ျား လူစကားဝယ် မကြားကောင်း မနာသာကို အရာအခွင့် အလိုက် ဆိုတော်မူရ ဘိသေးသည်။ အဋ္ဌကထာရှင်များကလည်း ဤသို့သော အရာမှာ ပါးစပ် အသာပိတ်ပြီး ရှက်ရိပ် ရှက်ယောင်နှင့် ရယ်ကာ မောကာ မနေရ၊ သဗ္ဗညု အနတ္တရ၏ ကရုဏာပြ စကားတော်ပေ တကားဟု လေးလေးစားစား သံဝေ ယူကြရာသည်ဟု ညွှန်ပြကြလေသည်။ သတင်းစာ ဆရာကြီး ဦးစိန်းလို ဖြစ်ပါမူ ဘုရား ကိုယ်တော်ပင်လည်း ကလေးကလား အရက်မဲ့ အကြောက်မဲ့ ဖြစ်လွန်းရ ချေတော့မည်။ ဟုတ်ပါ့မလား။

ထို့ကြောင့် ဤကဲ့သို့ စာပေကျမ်းဂန်သဘော သဘာဝတ္ထ ဆရာသမားတို့က ဩဝါဒ မိဘတို့က အဆုံးအမ မကျန၍ ဖြစ်စေ၊ ပကတိ သန္ဓေက ညစ်ညမ်းလှ၍ ဖြစ်စေ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် အပိုးမသေသူများ အတွက် ဘုရားရှင်မှာပင် အစွပ်အစွဲ ခံရနိုင်ကြောင်း သိရှိ သတိသံဝေ ရကြစေသတည်း။ သို့သော် အတတ်ပညာ ဟူသည် မည်သည့် အမျိုးအစားကို မဆို သိက္ခေယု သိက္ခိတဗ္ဗာနိ ဟူသော ရှေးဆရာတို့

ဩဝါဒအတိုင်း သင်ကြား တတ်မြောက်မည်။ မှတ်သား လေ့ကျက်ရမည်။ သို့ရာတွင် အသုံးပြုလုပ်ရာ၌ကား "န စ သဗ္ဗပယော ဇယေ" ဟူသော သူဟောင်းတို့ ဩဝါဒအတိုင်း မိမိ၏ ပစ္စက္ခ တမလွန် အကျိုးပွား မပွား၊ ကိုယ်သူကျိုး ၂ စား ရှိ မရှိ ပြုလုပ်သုံးစွဲရာသတည်း။ ဤနေရာ၌ ထိုသို့သော ရှက်ဖွယ် ကြောက်ဖွယ် ထင်မှတ်၍ "ကျနော်များ ပါးစပ်ရှက်သဖြင့် မကျက်ဝံ့ မသုံးစွဲဝံ့ကြောင်း" ဆိုသောသူ ဦးစိန်းမှာ ဟိရီဩတ္တပု ရှိကြောင်း ထင်ရှား အများ ချီးကျူးဖွယ် မဟုတ်လော့ ဟူသော စောဒနာ ကျွန်ုပ်ထံ ရောက်လာ၍ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြေဆိုခဲ့ပြီ။

အပြစ်ရှိရာ၌ ရှက်သော် ဟိရီဩတ္တပုပင် ဆိုရမည်။ သို့သော် အပြစ်ရှိ - မဲ့ကို လည်းကောင်း၊ အရာဌာနကို လည်းကောင်း သိရှိမည်။ ဤသတင်းစာ ဆရာကား မရှက်ဘဲ ရှက်ယောင်မူကာမျှ၊ မကြောက်ဘဲ ကြောက်ယောင်မူကာမျှ အသံကောင်း အမှားဆိုခြင်း သက်သက်ဖြစ်၏။ ဟိရီဩတ္တပုကို နေရာကျ အသုံးချတတ်၍ မဟုတ်ချေ။ မှန်လှ၏။ ၎င်း ဦးစိန်းသည် မေထုနသံဝါစ ကာယ သံသဂ္ဂ သမုလ္လပန စသည်ဖြင့် လူတို့ အလေ့အတိုင်း မနောက်ရောက် ကာယကံ ဝစီကံမြောက် ဖောက်ပြန် ဆိုရွားသည့် ထိုထိုအမှုကြီးကို နေ့ရှိသမျှ ပြုကျင့် နေထိုင်သူ ဖြစ်ပါလျက် ဤသီချင်းမျှကို ပါးစပ်ရှက်၍ မကျက်ဆိုသော် လျော်ကန်ရမည်လော။ ထို့ပြင် ထိုသည့် သတင်းစာ ဆရာသည် ထိုထိုသံဃာတော် ဆိုရာ မုဒိန်းမှု စသည်ကို တရိုတသေ ထည့်သွင်းခြင်း၊ ထိုထို သီလဝန် ရဟန်းများအား စော်စော်ကားကား ရေရွတ်ခြင်းများကို ထင်ရှား ပြုလုပ်နေသဖြင့်လည်း ၎င်းမှာ ဟိရီဩတ္တပု ရှိ မရှိ သိနိုင်ရာသည်။

ထိုမှတပါး ဦးစိန်း၏ တတိယ စကားမှာ "ထိုမျှ မတည်မကြည် မခိုင်မမြဲ အဖြစ်သို့ ရောက်ရခြင်းသည် အိန္ဒိယ၊ သီဟိုဠ်၊ အင်္ဂလန်တို့သို့ သွား၍ ဘာသာအမျိုးမျိုး သင်ကြားခြင်းကြောင့် စိတ်ဖောက်ပြားလေသလား" ဟု ဖြစ်လေသည်။ ဤစကားအရ အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် ဒေသန္တရ အစားစား ဘာသန္တရ အများအပြား သွားရောက်သင်ယူ တတ်မြောက်သည် ဟူသော လိုအပ်သည့် အနက်သို့ ရောက်ပါလျက် အဓိပ္ပါယ် ကောက်ရာ၌ "စိတ်ဖောက်ပြားလေသလား" ဟု စွဲယူခြင်းသည် အယောနိသော မနသိကာရလျှင် အရင်းဖြစ်၏။ ယောနိသော မနသိကာရ ရှိခဲ့လျှင် အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် ဒေသန္တရ အထူးထူး ပေါက်ရောက် ဘာသန္တရ အမျိုးမျိုး တတ်မြောက်၍ မိမိ အယူဘာသာတွင်လည်း ကမ်းတဖက်ရောက် ဖြစ်ရကား သာသနာတော် အင်အားကို အများဆုံး ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဟု အဓိပ္ပါယ် ရောက်ယူသင့်၏။ သို့ လမ်းမှန် မရောက် လမ်းလွဲ လျှောက်ခြင်းမှာ ဦးစိန်း၏ အမေ အမွေးကောက်၍ပင် ဖြစ်ပရာ၏။ တရား သံဝေဂ ရကြစေသတည်း။

ဦးလင်း အဆိုနှင့် ပတ်သက်၍ ...

"ခိုးထုတ် ခိုထယ်ကြီးနဲ့ မိပြီးသား ဥစ္စာဟာ ဘယ်နယ်နည်းနင့်မျှ လိုက်ပြီး ရှာနေဖို့ မလိုဘူး။ သာသနာတော်မှာ အကျိုးမရှိတဲ့ စကားကြီးကို မချဆတ်ဆတ် ပြောတာပါ။ ဤသည် ဦးလင်းရဲ့ စကားဖြင့် ယခင်ကကဲ့သို့ပင် ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်သိ ဖြစ်ပုံကို ဆိုကြောင်း သိရ၏။ သာသနာတော်မှာ အကျိုးမရှိတဲ့ စကားကြီးကို မချဆတ်ဆတ် ပြောတာပါ ဟူသော စကားဖြင့် ဦးလင်းသည် အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အတွက် ငရဲခါးပန်း ခံတော့မည်ဟု အဓိဋ္ဌာန် ပြုနိုင်လောက်သည်ကို ပြ၏။ ရဲရင့်ပေစွာ ထို့ပြင် သူလို နားမလည်လို မှားနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ အများကြီး ရှိတယ်။ သူ့အဆိပ်သီးကို စားမိလို့ ရောဂါခံပြီး ဂယောင်ဂတမ်း ဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သတင်းစာထဲမှာ ရေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ အများကြီးရှိတယ်" ဤသည့် ဦးလင်း၏ စကားမှာ ကျွန်ုပ်နှင့် သဘောတူသူများကို နှိပ်လိုက်ခြင်းပင် ဖြင့်၏။ သကေနကမ္မေန ပညာယိဿတိ မိမိ အလုပ်ဖြင့်ပင် ထင်ရှားပေလတ္တံ့။ "မာဂဏ္ဍိ - ပုဏ္ဏားမကို ခြေဖျားနဲ့တောင် မတို့ချင်ဘူးလို့ ဆိုတဲ့ ဥစ္စာလဲ စာထဲမှာ သည်လိုမပါပါဘူး။ သည်လိုပြောတဲ့ ဥစ္စာက မဂ်ဖိုလ် ရစောပြောတာတဲ့။ သည်ဟာလဲ အမှားချည်းပဲ" ဤသည့် ဦးလင်း၏ စကားက အတော်ထိ၏။ ပညာရှိ အဂ္ဂဘွဲ့ကြီးနဲ့ ဆိုတော့ ကျွန်ုပ်က အမှန်ပင် ပြောစေကာ အမှားဟု ထိုပရိသတ်က မှတ်ထားလျှင် ခက်တော့မယ်။ အဲ့ဒါကြောင့် တရားအတိုင်း ဖြေရှင်းရ၏။

ဒိသွာန တဏှံ အရတိစရာဝံ
နာဟောသိ ဆန္ဒောအပိ မေထုနသ္မိံ၊
ကံ 'မေဝိ' ဒံ၊ မုတ္တကရီသ - ပုဏ္ဏံ
ပါဒိပိနံ သံပုဿိတုံ နက္ကစ္ဆေ။

အဓိပ္ပါယ်ကား ... "အို - ပုဏ္ဏားကြီး ငါဘုရားမှာ တဏှာအရတိရာဂါ မည်သော နတ်သမီးများ ဖြားယောင်းလာသည်ကို မြင်ရလျက်လည်း မေထုနအမှု၌ စိတ်ဆန္ဒမျှပင် မဖြစ်ပေါ်ခဲ့၊ ကျင်ငယ်ကျင်ကြီး အတိပြည့်၍ နေသော ဤသင့်သမီးကို မြင်ရရာ၌ မေထုနစိတ် အဘယ်မှာ ဖြစ်ပါမည်နည်း။ ထိုသည်

သင့်သမီးကို ငါဘုရား ခြေဖျားနှင့်ပင် တို့ထိရန် မလိုချေ။" စာထဲမှာ ဒီလိုမပါဘူးတဲ့၊ ဦးလင်း အဆိုက သည်ပါဠိဟာ သက်သေခံထားပါ။ ဦးလင်းဆိုပြီး အရူးငယ် ဖြစ်နေတာ ဘာကောင်းသလဲ။ "မဂ်ဖိုလ်ရအောင် ပြောတာတဲ့၊ ဒါလဲ အမှာချည်းပဲ" တဲ့ ဦးလင်းရဲ့ စကား၊ ဒေသနာ ဝသာနေ ဥဘောပိ ဇယမ္မတိကာ အနာဂါမိ ဖလေ ပတိဋ္ဌဟိသု၊ အဲသည် အဋ္ဌကထာ၊ ဂါထာပရိယောသာနေ ဗြဟ္မာဏီစ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိသု၊ မာဂဏ္ဍိယာပိ ခေါသစ သမယံ အတ္ထောနတ္ထိ ဘာဝေါသတ္တဗျော၊ အယံပန မုတ္တိကရီ - သပုဏ္ဏံ ကရောတိ၊ ပါဒါပိနံသံဗုသိတုံ နက္ကစ္ဆေတိ၊ ဟောတု အတ္တနေ ဇာတိကုလ ပဒေသ ဘောဂဝယသမ္ပတ္တိ မာဂမ္မတထာရူပံ ဘတ္တာရံ လဘိတွာ သမဏဿ ဂေါတ - မဿ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ ကဿာမိတိ သတ္တရိအာယာတံ ဗန္ဓိ၊ အဲသည် အဋ္ဌကထာ ပါဠိသည်လည်း ဦးမလင်းသူပင် အရူးအဖျင်းမှ ပျောက်ပြီး အထူး ရှင်းလောက်ပေ၏။

ကောသလမင်းကြီးနဲ့ သူနဲ့သာ တူသည်။ ဘုရားကို ပြစ်မှားကြတဲ့ လူချည်းပဲ၊ ကောသလမင်းကြီးဟာ လူအ မိဖုရား ညာသမျှ ခံရသည်။ (၉၇၊ တော်သလင်းလဆန်း ၇ အချပ်ပို ယ မြန်မာ့အလင်း) ဤစကား ဆိုသော ဦးလင်း၏ နှုတ်ထွက်ဖြင့် ဦးလင်း ပညာ အတိမ်အနက် ဖော်ပြသည်။ ကောသလ အပြစ်ကို ပြနေဖို့ ဘာလိုသနည်း၊ ကောသလမင်းဟာ သူပြောတိုင်း လူအလား၊ သူက ဗုဒ္ဓဘာသာကို ယုံမှားတဲ့ ဥစ္စာက ပုထုဇန့် ဆိုတယ်၊ ဝိစိကိစ္ဆာ မကင်းဘူးတဲ့၊ ယခုပြောတဲ့ အဓိပ္ပာယ်က သည်လို ပေါက်ပါတယ်။ ငါသာ မဟုတ်ဘူး၊ သည်ပြင် လူတွေကော ဘယ်သူ ဝိစိကိစ္ဆာ ကင်းသတုံးလို့၊ ကိုယ့်ဝန်ကိုယ်ထမ်း ကိုယ့်လမ်းကိုယ် မသွားဘဲနဲ့ သူများ ဆွဲယူသေးတယ်၊ စင်စစ်မှာ ကျနော်တို့သည် အထဲ မပါပါဘူး၊ သည်ပရိသတ် သူမပါပါဘူး၊ ဤစကားကို ပြောသည့် ဦးလင်းလို ဘယ်လို လူစားဟု အကဲခတ်ကြပါ။ စည်းနဲ့လား၊ စည်းမဲ့လား၊ ယခု အရှင် အာဒိစ္စဝံသမှာ စိတ်ထဲက ထကြွ သောင်းကျန်းခြင်း ဝိတိတ္ထမ ကမ်းကုန်ယမ်းကုန် လွန်ကျူးတာထက် ကြီးကျယ်သော အပြစ် မရှိဘူး၊ အဲသည်လို ဝိစိကိစ္ဆာသမားကြီးက သူတို့လို ဝိစိကိစ္ဆာရှိတဲ့ လူတွေပါလို့ စွပ်စွဲတာကို အသရေဖျက်မှုနဲ့ ပြန်ပြီး စွပ်စွဲဖို့ ကောင်းတယ်တဲ့၊ ဤစကားကို ဦးလင်းဆို ဘယ်လို လူစားနည်း၊ လူမှုဟန်ပဲ အရက်နဲ့ ကျွဲကြီး အင်းလူး အစားတည်း။

ဦးလင်းသည် မိမိ၏ ပညာရှိ အဂ္ဂဘွဲ့ဂုဏ်ဖြင့် ငါပြောလျှင် ဤဗိုလ်ပုံက ယုံလိမ့်မည်၊ သဘောထားနှင့် မှားမည်ကိုလည်း မချင့်ထောက်၊ မိမိ၏ဂုဏ် မလောက်သည်ကို တထောက်သော အပ်သွားမျှ အစဉ်းစား မရှိ ဆိုမိဆိုရာ ဆိုရာလေသည်။ အကယ်၍ ၎င်း၏ဆရာ မိုးတား သမုတိသာသနာပိုင် ဆရာတော်ကြီးသာ သက်တော် ထင်ထင်ရှိ၍ သိတော်မူပါက၊

"ဟဲ - ခွေးနဲ့ စပ်ကျတဲ့ ငလင်း၊ နင့်ငလင်းဟာ ငဖျင်းဇာတ်ပေါ် ကုန်ပါပကော၊ နင့်ပညာ နင့်အစွမ်း တနမ်းမျှ နင့်မှာ မရှိ၊ အဲတာကို လူမသိအောင် ပိပိရိရိ အသာနေ ခြင်္သေ့ရေ အဝတ်ပေါ်အောင် အလွတ် အော်ဟစ်သော မြည်းမိုက်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ခွေးမျိုးဇာတ် ထင်ရှားအောင် အသံကုန် ဟောက်မှားသော ခြင်္သေ့စပ် မြေခွေးမ သားကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ နင့်ဘွား နင့်ဘိုး နင့်မိဘ မျိုးရိုးကို ဟိုးဟိုကျော် အရှက်ရ၊ ခွေးကောင်ပုပ် အနံ့ပြသလို မဖြစ်ရရန် သတိထား ဘုရား တရား သံဃာများ ဝိုက်ဆရာသမား မိဘများကို အရိုင်းမူ မသင့်ရစတု၊ အလုံးစုံကို ယုံပါလေဘိ၊ ကိုယ့်ကျေးဇူး ရှိပြီးကို မသိလေဟန် ဆရာကို ကာပြန်သည့် လူမမှန် မုသိလ ကဲ့သို့ ခွကောင်ပုပ် အရိပ်အစကို တဆိတ်မျှ မပေါက်ပြစေလင့်၊ ဤသို့ အခွင့်မဖြစ်သင့်၊ ဖြစ်ပွား ပြစ်မသင့်၊ ပြစ်မှားမည့် နင့်စိတ်ထား၊ နင့်သန္ဓေ နင့်ရုပ်ရည်ပုံ အရို အင်္ဂါရုပ်ဉာဏ် ညှိ၍ ငါသိတိုင်း ညွှန်ကြား ဩဝါဒထားလျက်နှင့် ..."

"ဘုရားကို ဒေဝဒတ်၊ နေနတ်ကို ပိုးစုန်းကြူး၊ ကြယ်သောက်ရှူးကို ရေနံမီး၊ မြင့်မိုရ်တောင်ကြီးကို မြေစိုင်ခဲ၊ ပုလဲကို ကြွေပုလဲ၊ သမုဒ္ဒိပြင်ကျယ် ပင်လယ်ကြီးကို နင်းခွက်ရေ၊ မင်းနေပြည်တော်ကြီးက ထီးနန်းကို တောင်သူတဲ၊ ကျွဲမင်းကို နွားချေးပိုး၊ မင်းမျိုးကို ကျွန်မသား၊ ပတ္တမြားကို ကျောက်စရစ်၊ ဒေဝရဇ်ကို ဘုတပြိတ္တာ၊ ဗြဟ္မာကို တစ္ဆေနံ၊ ဂဠုန်ကို ငှက်ယုံလွှား၊ နဂါးမင်းကြီးကို တီးပိုးကောင်၊ စကြာဆောင် လေးကျွန်းပတ် အမြတ်ဆုံး ယာဉ်တော်ကို လှည်းကြမ်း၊ သမိန်ဗရမ်းကို ကုလားဝက်ဝံ၊ မြောက်ရပ်ညွှန်း မူဝံကို နေမှတ်တိုင် တန်ခိုးချင်း ပြိုင်ဘို့သည်။ ဆိုမဆိုင် ချိန်ညှိအရ ဟုတ်ခွင့် မလုပ်သင့်ကို ဉာဏ်ချင့်၍ နင်မသိ၊ ဆရာကောင်း ဂုဏ်ရှိန်ကို ဖုံးဖိရန်လည်း နင်မစဉ်းစား၊ အစိုးရမင်းများက မြှောက်စားခွင့်ရေး ငါ့ဂုဏ်နှင့် တင်ပေးသည့် ကြေးတန်သော ဘွဲ့တံဆိပ်ကိုလည်း မချင့်စာ။ နင့်အမျိုး နင့်ဇာတ်လာ နင့်ယုတ်မာ မပေါ်ပွင့်အောင် စိတ်ရင့်ရင့် နင်မထား။ နင့်မူလဇာတ်သွားဟာ လူမျိုးစုံ ဗိုလ်ပုံကြားမှာ ထင်ရှားအောင် ပြမိလေခြင်း ငလင်းရယ်"

စသည်ဖြင့် မိုးတား ဆရာတော်ကြီးက မိန့်ဆိုလိမ့်ယောင်တကား။
ထို့နောက် အစဉ်အတိုင်း ဦးဥယျ၊ ဆရာရိပ်၊ ဆရာဝ အစရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း နှစ်နှစ်ရစ်ရစ် ပစ်ပစ်ခါခါ ရက်ရက်စက်စက် ပြန်လည်၍ ထိုးနှက် တိုက်ခိုက်ခဲ့လေသည်။ ။

သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းနှင့် မြကောတု

၁၉၃၄ ခုနှစ်၊ တပို့ကဆီက မြန်မာစာပေ လောကတွင် တိုက်ပွဲ ခိုက်ပွဲတို့ဖြင့် အုတ်အုတ်ကျွတ်မျှ ထကြွ ဆင်နွဲ့ခဲ့ကြ သည်။ စာပေ တိုက်ပွဲတကာ တိုက်ပွဲတွင် ပြင်းလည်း ပြင်းထန်၍ ကျယ်လည်း ကျယ်ပြန့်လှသော အစွန်အားဖြင့်လည်း ရှည်လျားလှစွာ ဆင်နွဲ့ခဲ့ကြသည့် တိုက်ပွဲကြီး ဖြစ်၏။

တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားရခြင်း၏ အကြောင်းအရင်း အခြေအမြစ်မှာ စင်စစ်အားဖြင့် ကြီးမားလှသည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ သို့ရာတွင် တိုက်ပွဲ ဆင်နွဲ့ခဲ့ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား ထူးခြား ကြီးမားလှသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ဖြစ်လေသည်။ တိုက်ပွဲ စတင် ဆင်နွဲ့လိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကား "ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း"။ တန်ပြန် တိုက်စစ် ဆင်နွဲ့လိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကား "မြကောတု"။ ထိုစာပေ တိုက်ပွဲတွင် တိုက်ပွဲ ခေါင်းဆောင် နှစ်ဦးတို့၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး အစဉ်အလာနှင့် ဖြစ်ပွားခြင်း အခြေခံကို အသာအယာ လွှာကြည့်လိုက်လျှင် ဤသို့ တွေ့နိုင်လေသည်။

ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းကား ထိုအချိန် ထိုအခါက နယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ရေးကို နိုင်ငံရေး၊ စာပေ အနုပညာရေး၊ လူမှု အမျိုးသားရေး၊ ဘာသာ သာသနာရေးမှ အစ ဘက်ပေါင်းစုံမှ စစ်မျက်နှာ အကုန်ဖွင့်၍ ပြင်းပြင်းထန်ထန် တိုက်ခိုက် ထိုးနှက်နေသော စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ အမျိုးသား ခေါင်းဆောင်၊ နိုင်ငံရေးသမား။

လူမှု အဖွဲ့အစည်းတို့ နိုင်ငံရေး အဖွဲ့အစည်းတို့တွင် ရှေ့တန်းမှ တက်တက်ကြွကြွ ထက်ထက်မြက်မြက် ပါဝင် ခေါင်းဆောင်မှု ပေးနေသည့် နည်းတူ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်း၊ သတင်းစာတို့တွင် ဆောင်းပါး၊ ခေါင်းကြီးများ ရေးသားခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ လုံးချင်းအုပ်များ ရေးသားခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေး၊ အမျိုးသားရေးတို့ အတွက် နယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ရေးကို ပြတ်ပြတ်သားသား ရက်ရက်စက်စက် တိုက်ခိုက်နေချိန် ဖြစ်သည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဆရာကြီးတွင် နိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေး ကြိုးပမ်းရာ၌ အနေအထား အမျိုးမျိုးမှ တိုက်ခိုက် ထိုးနှက် နေသော်လည်း အဓိက သေနင်္ဂဗျူဟာမှာ စာပေ စစ်မျက်နှာသာ ဖြစ်၏။ အမျိုးသားရေး အလံကို ရှေ့တန်းတွင် မားမားတင်ကာ စိုက်ထူ၍ တိုက်လေ ခိုက်လေ ရှိသည်။ အမျိုးသားတို့၏ အစဉ်အလာနှင့် သမိုင်းဆိုင်ရာကို တင်ပြ သလိုလိုနှင့် အမျိုးသားတို့၏ ဇာတိမာန်ကို ဖော်ကျူး ဖွင့်ဆို ပြတတ်သည်။ ချီးချီးပပ ပြောပြတတ်လေသည်။ အခိုက်အတန့် အားဖြင့် ကံဇာတာ ညှိမိန်နေသော်လည်း အမျိုးမသိမ်ခဲကြောင်းကို ပြောလိုခြင်း ဖြစ်ရာ သွယ်ကာဝိုက်ကာ တင်စားကာဖြင့် လိမ်လိမ်မာမာ လှစ်ပြခြင်း ဖြစ်လေသည်။

အမျိုးသား ယဉ်ကျေးမှု၊ အနုပညာ၊ ဘာသာ၊ ဓလေ့ စရိုက်တို့၏ ရနံ့ကို သင်းပျံ့နေအောင် ထုံမွမ်း ပြတတ်လေသည်။ ဆရာကြီးသည် မည်သည့် အကြောင်းအရာကို ပြောပြော၊ ရေးရေး ဤအခြေခံများမှ ကင်း၍ ကွာ၍ မပြောခဲ့ မရေးခဲ့ပါပေ။

မြန်မာလူမျိုး ဆိုသည်ကား တောကြို တောင်နား ရှိမြောင်ကြားမှ အခြေမဲ့သော လူရိုင်းစိုင်းများ မဟုတ်ဘဲ၊ တို့မြေ တို့ပြေ တို့စာပေ ရှိခဲ့ကြောင်းဖြင့် နီမောင်းသော သမိုင်းအလံကို အခွင့်သင့် အခါကြိုတိုင်း မားမားစိုက်ထူ ပြတတ်သည်မှာ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ နိယာမ သေနင်္ဂဗျူဟာ သဘောဟုပင် ဆိုနိုင်၏။

ဤကဲ့သို့ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းသည် ကြီးမား လေးနက်သော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အမျိုးသား သမိုင်းကို ဖွင့်ဆို ဖော်ကျူး၍ အစိတ်အပေါင်း အဓိပ္ပာယ်ပြု၍ အပြောက်အမွမ်း ထည့်၍ အတင်အစား အချိန်အကိုက် ပြု၍ တင်ပြနေရင်းမှပင် စာသဘော ပေသဘော အနေဖြင့်လည်း ပြန်လည် ဆန်းစစ်ခြင်း၊ တည်းဖြတ် သုတ်သင်ခြင်း၊ အကျဉ်းကို အကျယ်ဖွင့်၍ အကျယ်ကို အကျဉ်းချုံးခြင်း တို့ကိုလည်း ရှင်းသန့် ကြည်လင်အောင်၊ ခန့်ညား သိပ်သည်း အောင် ဆောင်ရွက်လေ့ရှိ၏။

ဤ၌ အမျိုးသား ကောလိပ်ကျောင်းကြီးတွင် ရာဇဝင် (သမိုင်း) ပါမောက္ခ လုပ်ခဲ့ခြင်း၊ သမိုင်းဆိုင်ရာ ကျမ်းများ ရေးသားတည်းဖြတ် ထုတ်ဝေခြင်းတို့ကား ထင်ရှားသည့် အချက်များ ဖြစ်၏။ ဤအပြုအမူ အဆောင်အရွက်မျိုးဖြင့်ပင် ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းသည် "တိုးတက်ရေး မဂ္ဂဇင်း" ကြီးတွင် "ရာဇဝင်နီတိ" ဟူသော အခန်းကဏ္ဍ တခုကို သတ်သတ်မှတ်မှတ် ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ သမိုင်းနှင့် ယှဉ်၍ မြင်ပြ သုံးသပ်ပြသော နိုင်ငံရေးအမြင်၊ သမိုင်းအမြင်၊ စာပေအမြင် တို့ကို လစဉ်မှန်မှန် သူ၏ ဇာတ်လိုက်များ ဖြစ်သော အရီးစမ်း၊ ဘေဒါ၊ ခေမာ၊ ကေသာတို့နှင့် အချိချေ ဆွေးနွေးဟန်ဖြင့် ရေးခြယ် တင်ပြခဲ့လေသည်။

ထိုအချိန်၌ တက္ကသိုလ် ကျောင်းတိုက်ကြီးတွင်လည်း အမျိုးသား စာပေ ပြန်လည် ရှင်သန်ရေး၊ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက် ဝေစည်လာရေး အတွက် ကြီးမားလှသည့် မြော်မြင်ချက်ဖြင့် "ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်ထင်" ခေါင်းဆောင်၍ ကြီးကြီးပမ်းပမ်း ထမ်းဆောင် နေပြန်သည်။ "ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၊ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီး၊ ပညာရှိ ဦးကျော်ထွန်း၊ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဘွဲ့ရ ဦးဖိုးစိန်၊ ပညာဝန် ဦးဖိုးကျား" အစရှိသည့် ပညာရှင်အများ အပြင် အပတွင်း ကြိုးပမ်း ထမ်းဆောင် နေကြသကဲ့သို့ပင်၊ အားရှိအင်လှိုက် ထိုက်ထိုက်တန်တန် ဆောင်ရွက် နေကြလေပြီ။

တဖက်တွင်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ သုတေသန ပြန်ပွားရေး အသင်းကြီးကို တည်ထောင်၍ တိမ်မြုပ် ပျောက်ကွယ်နေသော ရှေးဟောင်း စာပေဆိုင်ရာ၊ သမိုင်းဆိုင်ရာ ကျမ်းများကို တအုပ်ပြီး တအုပ် ဖော်ထုတ် တင်ပြနေ၏။ ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင် ကိုယ်တိုင် တည်းဖြတ်၍ ထုတ်ဝေသကဲ့သို့၊ ဌာဆိုင်ရာ၏ အကြီးအကဲများ ဖြစ်ကြသော ဆရာကြီး ဦးလင်း၊ ဆရာပွား စသော ဆရာ ဆရာများကိုလည်း တည်းဖြတ် ကြပ်မ စေ၍ ထုတ်ဝေ စေခဲ့လေသည်။ အပြင် အပမာ အခြား ပညာရှင် အချို့၏ အကြပ်အမာ တည်းဖြတ် သုတ်သင်မှုကို ခံယူ၍လည်း ထုတ်ဝေ ဖြန့်ဖြူးခဲ့သည်။ တခါတရံ ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင် ကိုယ်တိုင် အခြား ဆရာကြီးများနှင့် တွဲဖက်၍ တည်းဖြတ် သုတ်သင်ခြင်း ပြုခဲ့လေသည်။ ဤနည်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ သုတေသန အသင်းကြီးက "မြန်မာစာပေ ရှင်သန် ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် ကြိုးပမ်း တည်ဆောက်ခဲ့၏။"

၁၉၄၃ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ သုတေသန အသင်းကြီးက ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်နှင့် ဆရာပွား (ထိုအချိန်က ဆရာပွားမှာ မြန်မာ စာပေဌာနတွင် ဦးဖေမောင်တင် လက်အောက်၌ မြန်မာစာနည်းပြ ဆရာကြီး အဖြစ် ထမ်းဆောင်နေသည်။ ဆရာပွားကိုယ်တိုင် မိမိကိုယ်မိမိ 'ကျူတာပွား' ဟု လက်မှတ် ထိုးလေ့လည်းရှိ၏) တို့ကို တွဲဖက်တည်းဖြတ် (ထိုအသင်းက 'တည်းဖြတ်' မသုံးဘဲ 'တည်းပြတ်' ဟု သုံးသည်) စေ၍ "ဦးကုလား မဟာရာဇဝင်" ကို ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။ ယင်းစာအုပ်ကိုလည်း "သုတေသနမူ" အတိုင်း အောက်ခြေမှတ်ချက်၊ မူကွဲ ဝါဒကွဲ ညှိနှိုင်းချက် တို့ဖြင့် အခိုင်အမာ အသိပိအသည်း တည်းဖြတ်ထား၏။ ရာဇဝင်တွင်

"ရွှေဖျဉ်းညီနောင်တို့ ညဉ့်အခါ ဦးတည်ဘွားနန်သို့ ဝင်၍
ဦးတည်ဘွား ရေစက်နှင့်အိပ်သည်ကို ရေကိုကုန်အောင်
ပန်တူဖြင့် ရေစုပ်သည်"



ဟု ပါဝင်သော အချက်အလက်နှင့် ပတ်သက်၍ တည်းဖြတ် သူက "ပန်တူ" ဟူသည် "ရေစုပ်သော ကိရိယာဖြစ်သည်" ဟု မှတ်ချက်၌ ဖော်ပြထား၏။ ဤမှတ်ချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော် မှိုင်းအဖို့ လက်မခံနိုင်အောင် ဖြစ်ရ၏။ အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆို ကောက်ယူမှု မှားယွင်းကြပြီဟု သဘောရ၏။ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း အနေဖြင့် "ပန်တူ" ဟု စုပ်ကိရိယာ မဟုတ်ဘဲ၊ "ဂါထာမန္တယား" သာဖြစ်သည်။ ပန်တူဖြင့် စုပ်သည် ဆိုသည်မှာ ဂါထာမန္တယားဖြင့် စုပ်သည်ကို ဆိုလိုကြောင်းဖြင့် အဓိအရ အတိအကျ တွက်ဆပေသည်။ ဤသဘော အနက်သည်သာ သင့်လျော် ဆက်စပ်သည်ဟု သဘောပိုက်၏။ ထို့ကြောင့် "ပန်တူ" မှတ်ချက်နှင့် ပတ်သက်၍ အထက်တွင် တင်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း တိုးတက်ရေး မဂ္ဂဇင်းကြီးတွင် "ရာဇဝင်နိတိ" အခန်းမှ သူ၏ ကိုယ်ပိုင် ဇာတ်လိုက်များ ဖြစ်သော အရိုးစိမ်း၊ ခေမာ၊ ဘေဒါတို့နှင့် စကားလှယ်၊ စကားဝယ်လုပ်ကာ ဝေဖန်ရေး လုပ်၍ ဆွေးနွေးခဲ့လေသည်။

ဆရာကြီး၏ ဤဆွေးနွေးချက်ကို တဖက်မှ ပြန်လည်၍ ချေပ တုန့်ပြန်ခဲ့လေသည်။ တုန့်ပြန်ချက်မှာ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ပြောပြောပျောင်းပျောင်း ရှိသည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ပြင်းပြင်းထန်ထန် ထိုးနှက် ချေဖျက်ခဲ့လေသည်။ သဲသဲမဲမဲ အလဲအကွဲ ဗယ်ဝေ ညာပိုက်တို့ဖြင့် မထူနိုင် မထနိုင်အောင် တိုက်ခိုက်ခဲ့လေသည်။

ပြန်လည်၍ တုံ့ပြန်တိုက်ခိုက် ထိုးနှက်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကား အဘယ်သူနည်း။

ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်လော။
ဆရာကြီး ဆရာပွား (ကျူတာပွား) လော။

မဟုတ်ပေ။ ထိုဆရာကြီးက တုဏှိဘာဝေ ဆိတ်ဆိတ်နေကြချေ၏။ မတုန်မလှုပ် ကျောက်ရုပ်သို့နယ် အသက် အသံ လုံးဝ မပြုခဲ့ပေ။ ဂုဏ်ချင်းညီ ခြပ်ချင်းမျှ၍ တွေးတွေးဆဆဖြင့် ငြိမ်ခံလိုက်လေသလော မပြောနိုင်ပေ။ မနှိုင်းချင်း၊ မယှဉ်ချင်း၊ မနှိုင်းအပ်၊ မယှဉ်အပ်၊ မနှိုင်းဝံ့၊ မယှဉ်ဝံ့၍လော မပြောနိုင်ပေ။ ဆရာကြီးတို့ကား အနေမပျက်၊ အခြေမပျက်။

သို့ရာတွင် ကန့်ကူလက်လှည့် ဆရာကြီးများ အတွက် တပည့်ရင်းချာ၊ သစ္စာရှိ တာဝန် သိလှသည့် မြန်မာစာ အဓိက ယူလျက်ရှိသူ ကျောင်းတော်သား မောင်ချမ်းမြ (မြကေတု) က ခုခံ ကာကွယ်ခဲ့လေသည်။ တက္ကသိုလ်ဗိုလ်မှူး ဂုဏ်ထူးတပ်၍ ရဲရဲတောက် ထိုးနှက်ချေပ ဆွေးနွေးခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ မြကေတုက ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းကို တိုက်ခိုက်ရာ၌ "ဤ 'ပန်တူ' အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်တော့် ဆရာကြီးများအား ဤငြင်းခုံခြင်း ကိစ္စထဲတွင် ထည့်သွင်းရောနှော ရေးသားခြင်းကို အလျဉ်းမပြုရန် တောင်းပန်ပါ၏။ ဆိုစရာရှိလျှင် ကျွန်တော့်အားသာလျှင် ဆိုပါတော့။ ဆဲစရာ ရှိလျှင်ကား ကျွန်တော့်အားသာလျှင် ဆဲပါတော့။ ကျွန်တော်ကား

ဆရာကြီးများ၏ မြေကတုတ်ပင်တည်း။ ဆရာကြီးများကလည်း ဘကြီးမိုင်းနှင့် ဘယ်အခါမှ တသက်တိုင် ဘက်ပြိုင်၍ ရေးသားမည် မဟုတ်ကြောင်း" ဖြင့် စကားပလ္လင်ခံ၍ တောင်းပန်ခဲ့သေး၏။

ဤနယ် စကားပလ္လင် ခံထားသော်လည်း "ကျွန်တော်ကား ဆရာကြီးများ၏ မြေကတုတ်ပင်တည်း" ဟု အတိအလင်း ဝန်ခံထား၍ မြေကတုတ် အတွက် ကိုယ်အမ်းချချ ပြုပြောပြောဖြင့် လမ်းညွှန်ကြမည်မှာ ယုံမှားဖွယ် မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် "ဆရာကြီးများကလည်း ဘကြီးမိုင်းကို တသက်တိုင် ဘက်ပြိုင်၍ ရေးသားမည် မဟုတ်" ဟု ဆိုထားသော စကားမှာ ဝိနည်း ရှောင်ထားခြင်းမျှသာ ဖြစ်၏။ ဆရာကြီး သခင် ကိုယ်တော်မိုင်းကလည်း ဤသို့ပင် သဘောပေါက်လေသည်။ သဘောပေါက်၍လည်း ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မိုင်း၏ သေနင်္ဂဗျူဟာ အပိုင်းတွင် တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် အသိုင်းအဝိုင်းကြီး တခုလုံးကို ရက်ရက်စက်စက် ထိုးနှက် တိုက်ခိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ "လည်ဆစ်ကျိုးသော ထန်းပမာ" မလှုပ်နိုင် မထူနိုင်အောင် အခေါင်က စ၍ ဖြိုလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဤနည်းအားဖြင့် စာပေစစ် ခင်းလိုက်သော စစ်တလင်းကြီးမှာ ကျယ်ပြောခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။

မြေကတုနှင့် ပတ်သက်၍ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မိုင်း ယင်းသို့ နားလည် သဘောပေါက်ခြင်းမှာမူ မှန်ကန်သည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်၏။ အလွန်လည်း ယေဘုယျ ကျလေသည်။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် မြေကတု အမည်ခံ မောင်ချမ်းမြေမှာ ဘီအေ အထက်တန်းတွင် တက်၍ မြန်မာစာအဓိက ယူနေသော ကျောင်းသားငယ်မျှသာ ရှိသေးသည်။ ပညာအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ သဘာအားဖြင့် လည်းကောင်း အလွန်နုနယ် ပျိုးမျှစ်သေးသည်။ ဟုတ်ဟုတ်ညားညား ပြောပလောက်သည့် အင်အားဟူ၍ စိုးစဉ်းငယ်မျှ မရှိသေးပေ။ ထိုအချိန်က မြေကတု၏ အခြေအနေနှင့် ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မိုင်းကို လက်ရည်တူ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စရာ အလျဉ်းပင် မရှိချေ။ ယှဉ်ပြိုင်စုံစရာလည်း မရှိပေ။ "ဆီးသီးနှင့် မြင့်မိုရ်တော်" မျှ ကွာခြားလှ၏။ သို့ရာတွင် မြေကတု ရဲရဲရင့်ရင့် ပြိုင်ဆိုခဲ့လေသည်။ မြေကတု၏ နောက်မှ ကျားကန် ပေးထားသူများ စင်စစ်ရှိ၍သာ ဖြစ်၏။ နဂိုကပင် မခိုင်ဘဲ ယိုင်နုလျက်ရှိလေရာ ကျားကန်မပေးလျှင် အဘယ်မှာ မားမားရပ်တည်နိုင်မည်နည်း။ ဤသဘောကို ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မိုင်း အနေဖြင့် မိမိရရ တိတိကျကျ နားလည် သဘောပေါက်၍ နှစ်နှစ်ရပ်ရပ် ပစ်ပစ်ခါခါ ရက်ရက်ရဲရဲ တိုက်ပွဲဆင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသတည်း။

မြေကတုနှင့် ပတ်သက်၍ နောက်ထောက်ကြောခံ ရှိကြောင်းကို ဆရာကြီးသာ မဟုတ်ပေ။ စာဖတ် ပရိသတ် ကလည်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိမြင်ကြလေသည်။ အံ့နှင့် ကျင်းနှင့် ဝိုင်းဝန်းထားကြောင်းမှာ အလွန်ပင် ထင်သာ မြင်သာလေသည်။

ယနေ့ 'မြေကတု'၊ ဦးချမ်းမြ (မန္တလေး တက္ကသိုလ်၊ မြန်မာစာပေဌာန၊ ပါမောက္ခ) အဖြစ်ဖြင့် ဤစာပေစစ်ပွဲတွင် ဝင်ရောက် ဆင်နွှဲလျှင် နောက်ထောက်ကြောခံ ကျားကန် မပေးလည်း ဖြစ်နိုင်စရာ ရှိလေသည်။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် မြန်မာစာပေကို ကျောင်းသားဘဝမှ သည်ပါမောက္ခ ဖြစ်လာသည့်တိုင် အစဉ်တစိုက် အဝါးဝစွာ လေ့လာ ကျွမ်းကျင်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်ပေတည်း။

ဤနေရာ၌ တခု စဉ်းစာရန် ရှိသေးသည်။ ယင်းကား အခြားမဟုတ်။ မြေကတု အနေဖြင့် အထက်တွင် ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း အဘယ့်ကြောင့် ပညာသဘောအားဖြင့် မယှဉ်သာဘဲလျက် ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မိုင်းကို ယှဉ်ရတိုက်ရသနည်း။ ယှဉ်တိုက်ရာ၌ အကြောင်းရင်း ၂ ခုကို မလွဲမရှောင်သာ တွေ့မြင်ရ၏။

(က) ရာဇဝင်ပါ မှတ်ချက် အများနှင့် ပတ်သက်၍ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မိုင်း ထောက်ညွှန်ပြချက်ကို ထိုအချိန်က ပညာရင်နို့ သောက်စို့နေသော မြေကတုက သူ၏ ကန်ကုလက်လှည့် ဆရာသမားများ အတွက် အခံရခက်၍ ရိုးရိုးသားသား ပြန်လည် ထိုးနှက်ခြင်း။

(ခ) ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်၊ ဆရာကြီး ဦးပွား (ကျူတာပွား) တို့ ကိုယ်တိုင်က ဆရာသမားများ ထုံးစံအတိုင်း ရပ်သိရွာကျော် ဖြစ်မည်ကို စိုးရိမ်၍ မသိကျိုးကျွန်ပြုသည့် အနေဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မိုင်း၏ ထက်မြက်သည့် ပညာ၊ ရဲရင့်သည့် သတ္တိ၊ ပြတ်သား လေးနက်သည့် အမြင်ကို မယှဉ်ပြိုင်ရ၍ လည်းကောင်း၊ 'လူမိုက် နှင်းတောတိုး' ခိုင်းသည့်ပမာ မြေကတုကို သားအဖြစ် အသုံးချလိုက်ခြင်း၊ ဟူသော အချက် ၂ ချက်ကို ပြက်ပြက်ထင်ထင် တွေ့မြင်ရလေသည်။

မည်သို့ ဖြစ်စေ၊ အထက်ပါ ကြောင်းရင်းအချက် ၂ ခုဖြင့်ပင် မြေကတုတို့ အုပ်စုသည် ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မိုင်းကို ပယ်ပယ်နယ်နယ် တွယ်လိုက်ကြခြင်း ဖြစ်၏။ ဤစာပေတိုက်ပွဲ အရေးအခင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အပယ်က သဘောဖြင့် 'ခပ်ရုန်ရုန်' 'ခပ်ဖွဖွ' ကလေး ကြည့်လျှင် ရနိုင်သည်။ အတွင်းရေး၏ အတိမ်အနက် အတိုင်းအတာ တခုလုံးကို အလေးအနက် လက်ကုန် နှိုက်ကြည့်လျှင်လည်း ရနိုင်ပေသည်။ မည်သို့ဖြစ်စေ 'ဆိုရေးရိုက ဆိုအပ်လု၏' ဆိုသည့်အတိုင်း ပြောစရာ၊ ဆိုစရာ၊ လင်းစရာ၊ ရှင်းစရာကလေးများ ရှိနေသော နောက်ခံသမိုင်း အမြွက်ကိုမူ လက်လှမ်းမီသမျှ လှစ်ရပေဦးမည်။

စင်စစ် 'မစွန်းရင်းကလည်းရှိ ကစွန်းခင်းကလည်းငြိ' ဆိုသော စကားပုံအတိုင်း ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော် မိုင်း အစရှိသည့် ပြင်ပ ပညာရှင်အချို့နှင့် ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင် အစရှိသည့် တက္ကသိုလ် ကျောင်းတိုက်

ဆရာကြီးများသည် အတိအလင်း မဟုတ်သော်လည်း၊ စိတ်တွင်းအားဖြင့် ကြည်ကြည်လင်လင် ရှိကြဟန် မတူပေ။ ပလဲနံပ မျှကြလှသည်ဟု မဆိုနိုင်။ ယင်းခေတ် ယင်းအချိန်က အခြေအနေမှန် ပြကတေ့ သဘောကလေးတွေကို ခြေရာခံ ကြည့်လိုက်လျှင် တိတိပပ မြင်ခွင့် မသာသည့် အနေအထားများ ရှိသော်လည်း ယိုးယိုးရိပ်ရိပ် အဖြစ် မြင်တွေ့ရသည့် အချက်များ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း တဦးနှင့် တဦး အမှားမခံ၊ ထစ်ကနဲဆိုလျှင် မေးကြ မြန်းကြ ဆွေးနွေးကြ တိုက်ကြ၊ ခိုက်ကြ၊ ငြင်းခုံကြ၊ ကတ်ကြ၊ ကော်ကြ၊ ကလော်ကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။

အချို့သော တက္ကသိုလ် ကျောင်းတိုက်ကြီး အနွယ်ဝင် ပုဂ္ဂိုလ်များက ဤသို့ တွေးထင် ခန့်မှန်းကြလေသည်။ "ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း အပါအဝင် ပြင်ပ ပညာရှင်များသည် ကျောင်းတော်ကြီး၌ အမှုထမ်းခွင့် မရကြ၍ တသသ ဖြစ်ရင်း စိတ်တွင်း မကြည်လင်ကြခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြ၏။ 'အမှုထမ်းခွင့် ရကြသည့် နည်းပြ ဆရာကြီးများက ဘယ်ရွေ့ ဘယ်မျှ တတ်မြောက်ကြလို့လဲ' ဟု အမြဲတစေ ပန်းတိုင်း တတ်ကြလေသည်ဟု ဆိုကြ၏။ 'ကြွက်ကို ကြောင်ချောင်းသည့်နယ်' ခြေလှမ်း တဖင့်တပါး ဖြစ်ခဲ့လျှင် သေပန်း ပွင့်သွားအောင် တိုက်ခိုက်ရန် ရည်သန်ချက် အစဉ်ရှိသည်" ဟု ဆိုကြ၏။

ဤသို့ ရှိသည်၊ မရှိသည်မှာ တပ်အပ် သေချာပြော၍ မရနိုင်ပေ။ ရှိလျှင်လည်း ရှိနိုင်လောက်သည့် အခြေခံများက အပြည့်အကြွယ်။ ပုထုဇဉ် သဘောအရ ကောလောဘများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်စရာ များစွာပင် ရှိ၏။ လုံးဝမရှိဘဲ ပညာရှိ ဝိသမူကြောင့် အမှားမြင်လျှင် မထိမ်မဝက် ရက်ရက်စက်စက် ဆိုကြခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ပြောလျှင်လည်း ရနိုင်ရာသည်။ သို့ရာတွင် အသေအချာ ပြော၍ရသည့် အချက်မှာ တခုတော့ ရှိ၏။ ယင်းကား အခြားမဟုတ်၊ ရာထူး မရကြ၍ (မြန်မာစာ နည်းပြ ဆရာကြီးများ ခန့်သည်ကို ဆိုလိုပါသည်) 'အမှားပြ' သည်ဟု မုချဆတ်ဆတ် ပြော၍ မရနိုင်ပေ။ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း ဆိုလျှင် သူ၏ ဘဝဖြစ်စဉ် တရပ်လုံးကို အနုစိတ် သရုပ်ခွဲ၍ ကြည့်သော်မှ မြို့မျှ တွေ့မြင်ရမည် မဟုတ်ပေ။ အခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်လျှင် မည်သည့်အခါမျှ ရှေ့တမ်းမတင်။ မည်သူ့ကိုမျှလည်း မျက်နှာချို သွေးလိမ်းမည် မဟုတ်ပေ။

"မ၊ စပါ၊ ကူညီပါ၊ သနားပါ၊ ဖေးမပါ၊ နံနံရုပ်ဝါ၊ စုတ်ပဲ့သော မျက်နှာဖြင့်၊ ယောင်မှား၍များ အသနားခံမိလျှင် လျှာကိုပင် ဖြတ်ပစ်မည်" ဟု ဤသဘောဆံဆံ ကြိမ်းဝါးခဲ့သော ဦးပုည စကားကဲ့သို့ ဝံ့ဝံ့စားစား ပြောကြားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကား ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးပေတည်း။

ဤအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ပြန်ပြောင်း ရေးနေရသည်မှာ အကြောင်းရှိ၏။ 'မြကေတု' ၏ ပြန်လှန် ရေးသားသည့် စာထဲတွင် 'ရာထူး' အတွက်နှင့် ပတ်သက်၍ ထိုးနှက်ထားသည့် အချက်များ ပါရှိ၍ လည်းကောင်း၊ "ဒီလို မြန်မာစာ ဆရာခန့်ဖို့ လုပ်တော့ ဆရာလင်းရော ဆရာလွန်းပါ လျှောက်ကြတယ်" ဆိုသော ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင် စကားအရ 'အလုပ်လျှောက်သည်' (ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင် ဟောပြောသည့် စာတန်းမှ စိန်ပန်းမြိုင် စာတန်းနှင့် စစ်တမ်း ၁၅) ဟု ပါရှိ၍ လည်းကောင်း၊ တင်ပြခြင်း ဖြစ်၏။

အလုပ်လျှောက်ကြောင်း၊ မလျှောက်ကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အသီးအခြား ဆက်လက် လေ့လာရဦးမည့် ပြဿနာ ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ရာထူးမက်သူ မဟုတ်ကြောင်းကိုမူ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ ဘဝနှင့် ပတ်သက်၍ အဆစ်အပိုင်း အမျိုးမျိုးပြု၍ ကြည့်။ တွေ့မြင်ရမည်ကား မဟုတ်ချေ။

ကျနော်တို့ တခု တွေးထင်စရာ ရှိသည်မှာ အမျိုးသား မြန်မာစာပေ ပြန်လည်၍ ရှင်သန် ကြီးထွားရေး အတွက် တည်ဆောက်ကြရာတွင် အသာစံ အနာခံ မူကလေးများ ရှိနေ၍ ဟုပင် ထင်၏။ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းတို့က အမျိုးသားရေး စိတ်ဓာတ် အခြေခံဖြင့် မြန်မာစာ မြန်မာ့သမိုင်းတို့ကို အစဉ်တစိုက် ပကဘူးကပင် လေ့လာဆည်းပူး ဖြန့်ဖြူးခဲ့သော်လည်း၊ နောက်ပိုင်း၌ တက္ကသိုလ် ကျောင်းတိုက်ကြီးက အမျိုးသားရေး၊ အမျိုးသားစာ၊ အမျိုးသား သမိုင်းနှင့် အစဉ်အလာတို့ တောက်တောက်ပြောင်ပြောင် အောင်မြင်လာလေတိုင်း၊ အဆင်ပြေ ချောမောလေတိုင်း၊ အစဉ်အလာ ရှိသူများကို ဖယ်ရှား၍၊ 'ဒါ နာလုပ်တာကွ၊ ဒါ နာလုပ်တာကွ' ဟု မဏ္ဍပ်တိုင် တက်တက်ပြုကြသည်ကို မြင်ပြင်းကပ်ဟန် ရှိလေသည်။ ထို့ကြောင့် တက္ကသိုလ် ကျောင်းတိုက်က ဆိုလျှင် 'ပေါပေါရှုပ်ရှုပ်' ဟူသော အမြင်ဖြင့် တောထုတ်၍ ကြည့်ခြင်းဟု ထင်မိသည်။ ကျနော်တို့ အနေဖြင့် ဤသို့ပင် ရိုးရိုးသားသား တွေးထင်မိသည်။

ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း အစရှိသည့် ပြင်ပ ပညာရှင်များနှင့် ကျောင်းတိုက်ကြီးမှ ပညာရှင်တို့သည် အမျိုးသား စာပေကို လေ့လာဆည်းပူး ဖြန့်ဖြူးကြရာ၌ နည်းစနစ် အရ လည်းကောင်း၊ တွေးခေါ် ဖြေရှင်းမှု အရ လည်းကောင်း အဆင်၊ အသွင် ကွဲကွဲပြားပြား ခြားနားလှ၍ မဆက်စပ်မိခြင်းဟု မထင်မိပေ။ အထက်တွင် ထင်မြင်ချက် ပေးခဲ့သည့်အတိုင်း မဏ္ဍပ်တိုင် အတက်ကောင်းလှသူများကို ဘုံးဘုံးလဲကျ ဆွဲချရေး အတွက် တပ်လှန့် ပေးလိုက်ခြင်း သာ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်၏။

ဆရာကြီးကား တိုက်ပွဲကို ဤသို့ အသံပေး၍ အချက်ပြ လိုက်လေပြီ။ (၁၉၂၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လထုတ် 'တိုးတက်ရေး' မဂ္ဂဇင်း' ၁၇-၂၀ တွင်)

"(ဪ) တမုန်းမုန်း တွေးကာ ဆလိုက်တော့၊ ဗန်းကလေးနှင့် ခမျာ ဒကာမတို့မှာဖြင့် ၊ ချမ်းအေးစရာ မရချိန်မို့ (အို - ဖေမောင်တင်ရဲ့) ကျမ်းရေးရာမှာ နှုတ်ခမ်းမွှေး ဆရာ မသန့်င်ဘု ... (ဪ) မန္တလေး အညာက သာသနာ့ တကာတော်ကို နှမြော -" ဟု အဆုံးရှိသော ကဗျာ လေးချိုးကြီး အပြင်၊ အကြင်သို့သော ရှေးအခါနှင့်၊ ယခုအခါ ပဌမပြန် စာမေးပွဲများ ကွာခြားပုံ အလုံးစုံကို စေ့ကုန်အောင် ဖော်ပြထားလေသည်။ (အယ်ဒီတာ)

ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤမည် ဤမည်သော တပည့်မ သီလရင်တို့နှင့် လည်းကောင်း၊ ထိုမည် ဤမည်သော ရသေ့မတို့နှင့် လည်းကောင်း၊ တနေကပင် အရင် သာလွန်မင်းတရားကြီး တည်ထားတော်မူခဲ့သော ရာဇမဏိစူဠာ ခေါ် ကောင်းမှုတော် ဘုရားကြီးမှ ပြန်လာ မြန်မာလူမျိုး၊ မင်းစိုရာဇာတို့၏ အစုအစဉ် အရာဝင် သမိုင်း သံပိုင်း ကျောက်စာတို့ကို လေ့လာကြည့်ရှု သတိပြုလေ့ ရှိလေသော၊ သရေခေတ္တရာ မည်သော ပြည်မြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိအခါ ဇေယျာပူရတိုင်း၊ စစ်ကိုင်းရှိရိုး၌ ဖိုထိုးတော် မူလေ့ရှိသည့် ယောဂီဆရာ၊ မစ္စတာမောင်မိုင်း တည်းဟူသော ကျုပ်တို့ ထံတော်မှောက်၌ လာရောက် နေထိုင်သူ ဘေဒါရီ မည်သော ရသေ့မက၊ တွေ့စက မျက်နှာထားမျိုး မဟုတ်မူ၍၊ အမူအယာ သာယာရွှင်ပြုံးသော လက္ခဏာဖြင့် ဆရာမိုင်းရေး၊ စစ်ကိုင်းဆိုတာ သူတော် သူမြတ်လောင်းတို့ ခိုအောင်း ပျော်ရွှင်ရာ ဆိုတဲ့အတိုင်း ချောင်တွေ များလိုက်တာကလဲ တရားဘက်ကဖြင့် အားတက်စရာကြီးပဲ ဘုရားဟု လျှောက်လာရာ နောက်ပါ တပည့် ပရိသတ်လည်း နှစ်ကျိပ်ကျော်လောက် ပါရှိပါ၏။

ထိုအခါ ကျုပ်တို့က တလော စပ်မိစပ်ရာ ပြောရသည်မှာ၊ "အို-ဘေဒါရီ၊ ဤ ငါတို့ မင်းတို့နေရာ အညာစစ်ကိုင်းမှာ၊ ရှေးအခါ ကာလကတော့ ချောင်ပေါင်း ကိုးချောင်သာ ရှိသည်။ ယခုတော့ သူတော်ကောင်း ပေါများတဲ့ခေတ်မို့ ချောင်သစ်တွေမှာ အရာအထောင် တိုးပွားလျက် ရှိတယ်"

ဘေဒါ။ ။ "ဪ ... ရှေးယခင်က ချောင် ၉ ချောင်သာ ရှိသလားဘုရား"

"အေး ... ဟုတ်တယ် ဟုတ်တယ်"

ဘေဒါ။ ။ "ဒီချောင် ၉ ချောင် ရှိရင်းကို ရှင်းလင်းအောင် သိပါရစေ ကိုယ်တော်"

"ဪ ... အဲဒီ ချောင် ၉ ချောင်ကိုတောင် မသိဘူးလား၊ ချောင် ၉ ချောင် အစဉ်အလာကို ညောင်ပင်သာ ဆရာ ရေးခဲ့တဲ့အတိုင်း စစ်ကိုင်းသူမ မယ်ဓမ္မစာရှိ ခဏ ခဏ ရွတ်လေ့ရှိတယ်။ ကိုင်း ကိုင်း မယ်ဓမ္မစာရှိ ဘေဒါရီ စသော မြေလတ်သူမများ ကြားရအောင် ရွတ်ပြလိုက်စမ်းပါကွာ"

ယင်းသော အခါဝယ် မယ်ဓမ္မစာရီက မိမိ ကျက်မှတ် ရရှိထားသော ၉ ချောင်ဘွဲ့ ရှစ်ဆယ်ပေါ် တေးထပ်ကို လေးလေးမြတ်မြတ် ရွတ်ပြသည်မှာ အောက်ပါ အတိုင်းပင် ဟူ၏။

(စစ်ကိုင်းတောင်၊ ချောင် ၉ ချောင်ဘွဲ့ ရှစ်ဆယ်ပေါ် တေးထပ်)

"ပိတောက်ရွှေဝါ၊ ကောဏ္ဍညနှင့်၊ ပရက္ကမနုရဒ္ဒပမာ ဗောဓိလွန်သာယာဝယ်၊ ယုန်ဖြူဝါဟာ ဥပါလိ။ ဓူတင်ကျင့်မြတ် မာန်မျက်ခွေ။ ဈာန်မဂ်အခြေ ကိုးချောင်သမိုင်းအရှိ။ ပတ္တမြားတောင်၊ လဲလဲမှောင်တယ်၊ နံကိုင်းမြရောင် ပြောင်ပြောင်ညို။ ဗောဓိမဏ္ဍိုင် ငွေစိုင်အိသို့၊ လေးကျွန်းဆီမီး ပဲပုံတွင်။ ဘီလူးသေလာ ပဗ္ဗတ။ ဝေဘာတမျှ နဝကိုးတောင်ဝင်၊ ဇေယျာပြည်မ ဩဘာတင်တယ်၊ အံ့ဘွယ်စုံလင် သာယာဖြိုးလို့၊ ကိုးပါးကိုးဆင့် ဝေမြိုင်လှစွာ၊ တွန်းလင်းသာသနာ၊ ရွှေဗျာဒိတ်ရ သမိုင်းလာကို၊ တေးဘွဲ့ချိုသာ စီကုံးဖော်ပြလေး"

မယ်ဓမ္မ။ ။ "အဲဒါကတော့ တပည့်တော်မတို့ စစ်ကိုင်းမှာ ကသိုဏ်းရှုစရာ လွန်စွာမှ ကောင်းတဲ့ ချောင် ၉ ချောင်တို့ အကြောင်းအရာ ကဗျာ တေးထပ်ပါ ဘုရား"

"အနီ မေးပါရစေဦး၊ ဘေဒါရီတို့၊ ကေသာဝတီတို့၊ ယခုအခါ ဆရာ၏ ထံတော်အောက်သို့ ဘာကိစ္စ ရောက်လာကြသလဲ၊ သဲကွဲအောင် လျှောက်ပါဦး"

ဗေဒါ။ ။ "မှန်လှပါ မသဲကွဲတာကို နံနဲလောက် မေးချင်လို့၊ ဆန်းပလ္လင် သီစာပုံ၊ ညီလာခံ ဝင်လာကြောင်းပါ ကျေးဇူးရှင်ကြီး ဘုရား"

"ဪ ... မသဲကွဲတာကို သဲကွဲအောင် မေးမြန်းချင်လို့ လာကြတယ် ဆိုပါတော့၊ ကဲကဲ - အလိုရှိက၊ ကိုယ်သိသမျှတော့ စိတ်အောင် ပြောမယ်။ သဘောကျ မေးစေဗျား"

ဗေဒါ။ ။ "မှန်လှပါ၊ တပည့်တော်မက၊ မြန်မာ့အစဉ်၊ ရာဇဝင် ဗဟုသုတကို၊ လေ့လာ ဆည်းပူးမည်ဟု အထူးထူး အထွေထွေသော စာအုပ်စာတမ်းများကို ဝယ်ယူ ဖတ်ရှုရာတွင် အကြင်သို့သော - မြန်မာပြည်၏ ရာဇဌာနီဖြစ်တဲ့ ရန်ကုန်မြို့ တက္ကသိုလ် ကျောင်းတိုက်ကြီးက မောင်းရိုက်၍ တီးသည်သို့ တပန်းတီးကြားသိ ကျော်စောပေသော (General Editor - Pe Maung Tin, B Litt) (Edited by Saya Pwa) တည်းဟူသော ဇမ္ဗူဒိပ် မြန်ကြာငှန်းတွင်၊ မှန်နန်းဆင်ဖြူရှင်၊ ဘုရင် တနင်္ဂနွေမင်း လက်ထက်၊ စဉ့်ကိုင်သဌေး ဒေဝသေဌေး၊ သဌေးကတော် မဏိဩယ တို့၏သား

ဦးကုလား စီစဉ်တဲ့ 'မဟာရာဇဝင်ကြီး ပထမအုပ်' ဝါယမထုတ်၍ ဖတ်ရှုစမ်းရာ စာမျက်နှာ နံပတ် (၁၉၄-၁၉၅) တွင် 'ဦးတည်သွား ဆရာရသေ့နှင့် အနော်ရထာမင်းစော ခဏပြောဆိုပုံအကြောင်း' ဆိုတဲ့ စာခေါင်းတပ်တဲ့ နေရာမှာ"

"အနော်ရထာမင်းစောလည်း ငါသို့သောမင်း လာရောက်သည်ကို ဦးတည်ဘွားသည် မဖူးမမြင် မထွက်မနပ် (၁) နေသည်။ နေရာသည်လော ဟူ၍၊ ရွှေဖျဉ်းညီနောင်တို့ကို ခေါ်တော်မူပြီးလျှင် ညဉ့်အခါ ဦးတည်ဘွား နန်းသို့ ဝင်၍ ရေစက်နှင့် အိပ်သည်ကို၊ ရေကုန်အောင် ပန်တူဖြင့် (၂) စုပ်ပြီးသော် ဦးတည်ဘွားစိုက်ကို ထုံးဖြင့် ၃ တန်း သားချေ။ ငါကဲ့သို့သောမင်း လာရောက်တော်မူသည်ကို မဖူးမမြင်၊ မထွက်မနပ် နေသည် နေရာသလော။ ယင်းသို့နေလျှင်၊ ဤထုံးသားရာကို ဖြတ်ပိုင်း၍ ပစ်မည်ဟု နံရံတွင် စာရေးခဲ့ မှာတော်မူ၏" ဟူသောစကား၊ ထို့နောက် အောက်နှစ်ချက် အဘော်တွင်၊

'(၂) ပတူဖြင့် မဟူသည်ကား ရေစုတ်သော ကရိယာ ဟူလို' ဟူ၍ တွေ့ပါတယ်။ ရသေ့ဆရာ သူတော်စွာ ဘုရား"

"အေး ... အေး တွေ့တော့ ဘာဖြစ်သတုံး"

ဘောဒါ။ ။ "အဲဒါမှတ်ချက် အဘော်မှာ ပါရှိတဲ့ (ပန်တူ) တို့၊ (ပတူ) တို့ ဆိုတာ ရေစုတ်သော ကရိယာရယ်လို့ အဘယ်မည်သော ပေါရာဏကထာမှာ မိန့်မှာပါရှိကြောင်း ကောင်းကောင်းသိလိုကြောင်းပါ ဘုရား"

"အိုဗေဒါရီ၊ ဤ (ပတူ) တို့၊ (ပန်တူ) တို့ ဆိုသည်မှာ ဆရာတို့ ကြည့်ဖူးဖူးသော ပေါရာဏ ကထာစာကိုယ်၊ ၎င်းတို့မှီစရာ အဖွင့်ဋီကာ အနိပြီး ပေါရာဏကထာ၊ ဂဏ္ဍိတို့၌ 'ရေစုတ်သော ကရိယာဟူလို' ဟူ၍ မတွေ့မမြင်ဘူးချေ။ ပဝေသဏီကာလက 'အဓိတဂုဏ သမ္ပန္နော' မနှိုင်းမယှဉ်အပ်သော ဂုဏ်တော်အပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အစချီ 'ပုဂံရာဇဝင်' (၆) ချပ်ဝမ်းဘက်မှာ၊ နော်ရထာမင်းစော စွယ်တော်ပင့်ရန် တရုတ်ပြည်သို့ ချီတော်မူသည့် အခမ်းအနား၌၊ 'တန်တန် စားစား၊ နှစ်ပါးညီနောင်သည်၊ နန်းတော်အတွင်း ဦးတည်ဘွား၏ စက်ပျော်ရာ ရတနာကွန်ရွက်၊ ရေစက်မန္တရား၊ သော့တံခါးကို၊ မန္တရားအိပ်မွေ့ အတတ်ဖြင့် ဖွင့်၍ပြီးလျှင်၊ အရှင် အနော်ရထာမင်း အမိန့်တော်အတိုင်း၊ ဦးတည်မင်း၏ လည်ကို ထုံးသားမှ မှန်ပြားကာဆီးသော ကဲလားတွင် တင်တင် သိသာ မှာစာအမိန့်တော်ကို ရေးခဲ့၍ ဦးတည်မင်း စက်တော်ခေါ်ရာ ရွှေညောင်စောင်းတွင် ခေါင်းရင်း ၌ ရှိသော လက်သုံးတော်စားနှင့် ပတ္တမြား စီခြယ်သော ကွမ်းလောင်းတော်ကို ယူခဲ့၍ အနော်ရထာ မင်းကို ဆက်၏" ဟူ၍ တွေ့ရကြောင်း။

၎င်း (ပတူ) (ပန်တူ) ဆိုသော စကားသည် ဤမူလ အထောက်အခံ ပုဂံရာဇဝင်မှာ ပါရှိသည့်အတိုင်း (မန္တရား) ဟူသော အရေးအသားကို ပေမူ ပုရပိုက်မူတို့ဖြင့် အဆင့်ဆင့် ကူးယူကြရာတွင် ...

(မန္တယား) မှ (မန္တန်)

(မန္တန်) မှ (ပန်တူ)

(ပန်တူ) မှ (ပတူ)

ဟူ၍ တိမ်းပါး မှားယွင်းလာဟန် ရှိတယ် တပည့် ဘောဒါရီ။ အလွန်ရှေးကျသော ကျောက်ထက် အက္ခရာ၊ ကျောက်စာတို့ ရေးသား ထုလုပ်ပုံများလည်း (ရရစ်) ကို ယခုကာလ ရေးသော (ရရစ်) ကဲ့သို့ မဟုတ်မူ၍ (တချောင်းငင်) ကဲ့သို့ ရေးသား ထုလုပ်ကြောင်းကိုလဲ ကောင်းကောင်းကြီး သတိပြုရာ၏။ ဤနေရာတွင် အကြင်သို့သော မှတ်ချက်၏ 'ရေစုတ်သော ကရိယာ ဟူလို' ဆိုတဲ့ ဘုံဘိုင် ရေစုတ်ကြီးနှင့် တရုတ်နန်းတော် အတွင်း အတင်းစုတ်ရ ထုတ်ရမည်မှာ လွန်စွာ ခက်ခဲချိမ့်မည်၊ ဤမည်သော ရေကို ခန်းစေကုန်စေတတ်သော အတတ် မန္တန်ဖြင့် စုတ်သည်၊ မန်းသည်၊ မှတ်သည်ဟုသာ ဧကဝုဗ် မှတ်သားစေလိုကြောင်း ရေးဟောင်းအခါ မြန်မာလူမျိုးတို့ အမြတ်တနိုး လေ့လာကြသော ဂါထာမန္တရာ၊ အင်းအိုင်ခလုည့်၊ လက်ဖွဲ့ အကြောင်း အရာ စာပေများမှာလည်း ရေကို ခန်းစေ ကုန်စေခြင်း၊ သောင်ထွန်း၍ ကျွန်းပေါ်စေခြင်းများကို ဖြစ်စေနိုင်သော နည်းနာနိဿယကိုလည်း ဒိဋ္ဌသုတ တွေ့မြင်ရဘူးပေကြောင်း။

၎င်းကဲ့သို့ တက္ကသိုလ် အခေါ်ခံ၊ သိပ္ပံ ကျောင်းတော်ကြီးက မောင်းတော် ချတီးသကဲ့သို့ တဟီးဟီး လေထုတ်သည့် ရေစုတ်စက် ဘုံဘိုင်ကို ပြင်နိုင်လျှင် ပြင်ဖို့ ကောင်းကြောင်း၊ ၎င်းခေတ် အခါ မြန်မာမှာ အရာမြောက်ကြပေသော ပါမောက္ခ ဖေမောင်တင်နှင့် ဆက်မှန်ပူဇော် အယူမကွာ ကြသော ကျူတာ ဆရာပွားတို့ထံ မေတ္တာ ရပ်ခံလိုက်ပါကြောင်း၊ ၎င်းအဆိုပါ ဦးကုလား၏ ရာဇဝင်

သည် တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားတို့ မှတ်သား လေ့ကျက်ရသော သင်ခန်းစာတရပ် ဖြစ်သည်နှင့် အညီ။ ဤ (ပန်တူ) (ပတူ) 'ရေစုတ်ကရိယာ ဟူလို' ကို ထိုထို တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားတို့သည် ကောင်းစားစေလိုသော မနောပဏီမီ။ ရည်သန်ရင်း ရှိသည်နှင့်အညီ ဤအခါ ကာလ၊ ဥယျောဇန ကဗျာတပုဒ် ဖော်ထုတ် ရေးသားအပ်သည်မှာလည်း အောက်ပါအတိုင်း ဟူလိုသည်။

တက္ကသိုလ် စာသင်ခန်းနှင့် မဟာရာဇဝင်ဘွဲ့

"ကဗျာ မဟာလေးချိုးကြီး"

အဆက် နဂိုရ်ကို ထိုထိုနှင့်ကောင်းစေမည့် တက္ကသိုလ် ဆိုတဲ့ကျောင်းဆီက အသက်ကို ထိုထို သူငယ် အပေါင်းကိုဖြင့် ဗြဟ္မစိုရ် အလှည့်ပြောင်းပါတဲ့ ခုတကြောင်း သို့အဖြစ်မှာ (အို-ကွယ်) ကိုယ့်တပည့်ဟောင်းတွေမို့ ဆုတောင်းပို့မေတ္တာ

ဤသို့ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ 'ပန်တူ' အရေး ဆွေးနွေးချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ထိုမဂ္ဂဇင်းမှပင် ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်တို့၏ တပည့်ရင်းချာ ဖြစ်သူ မြန်မာစာ အဓိကယူသော ဘီအေတန်း ကျောင်းသား မောင်ချမ်းမြ (မြကေတု) က ဤသို့ ပြန်လည်၍ တိုက်ခိုက်ခဲ့ပြန်သည်။

မစ္စတာမှိုင်းသို့

'ပန်တူ' အကြောင်း ဖြေရှင်းချေပချက်

မစ္စတာမှိုင်းသည် ဆင်နှင့် ဆိတ် ခွဲခြား၍ မသိ။ ပေါရာဏ ကျမ်းစာအုပ်မှာ မတွေ့တာနှင့် ပေါရာဏ မဟုတ်ဘူးဟု မထင်အပ်။ မစ္စတာမောင်မှိုင်းမှာ ကြက်တူရွေးကတော်တော် ဒေါပေါ်ကကဲ ...

ဩဂုတ်လထုတ် တိုးတက်ရေး မဂ္ဂဇင်း၏ မစ္စတာမောင်မှိုင်းရေး 'ရာဇဝင်နီတိ' ခန်း၊ စာမျက်နှာ ၁၉ တွင် ဘေဒါနှင့် ဦးမှိုင်းတို့ ရာဇဝင်အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ စကားနီးနှောသော အပိုဒ်၌ ကျွန်တော်၏ဆရာ ဦးဖေမောင်တင်နှင့် ဆရာကြီး ဦးပွားတို့အား အပြစ်တင်စကား ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရပေသည်။

၎င်းတို့ တည်းဖြတ်သော ဦးကုလား ရာဇဝင်ကြီး ပဌမအုပ်၊ စာမျက်နှာနံပါတ် ၁၉၄၊ ၁၉၅ တွင် 'အနော်ရထာ မင်းစောလည်း ငါသို့သောမင်း လာရောက်သည်ကို ဦးတည်ဘွားသည် မထွက်မည်းနေသည်၊ နေရာသည်လော ဟူမူ၍၊ ရွှေဖျဉ်းညီနောင်တို့ကို ခေါ်တော်မူပြီးလျှင် ညဉ့်အခါ ဦးတည်ဘွားနန်းသို့ ဝင်၍ ရေစုတ်နှင့် အိပ်သည်ကို ရေကိုကုန်ကောင် ပန်တူဖြင့် စုတ်ပြီးသော် ဦးတည်ဘွားကိုယ်ကို ထုံးဖြင့်သားချေ' ဟူရာ၌ ဆရာကြီးဦးပွားက 'ပန်တူ' ဟူသည်ကား 'ရေစုတ်သော ကိရိယာ' ဟူ၍ မှတ်ချက် တင်ထားသည်ကို မှားသည်ဟု အယူရှိပြီး အပြစ်ပြခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဆရာကြီးမှိုင်းက 'ပန်တူ' ဆိုသည်မှာ 'ရေစုတ်ကိရိယာ' ဟူ၍ အဘယ်ကျမ်းတွင်မျှ မတွေ့ဘူး ကြောင်း၊ 'ပန်တူ' မှာ မန္တရား (ဝါ) 'မန္တန်' ဟူသော ပုဒ်များမှ ပေမူ ပုရပိုက်မှုတို့ အဆင့်ဆင့် ကူးယူကြရာတွင် တိမ်းပါး မှားယွင်းဟန်ရှိကြောင်း ဖွင့်ဆို၏။

မှတ်ချက်။ [ဤ ပန်တူ အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သတင်းစာ မဂ္ဂဇင်းများမှ ခုခံချေပ ရေးသားခြင်း မပြုရဟု ကျွန်တော်တို့၏ ဆရာကြီးတို့က တားမြစ်ထားပါသော်လည်း ကျွန်တော်အား ပေးသမျှဒဏ်ကို ခံပါရစေတော့၊ မချေပပဲလျက် သည်းခံ၍ နေရမည်ကား အောင့်သက်သက်ရှိ၍ ချေပရပေတော့သည်။]

၁။ 'ပန်တူ' မှာ မန္တန် (ဝါ) မန္တရာ ဟူသောပုဒ်မှ ဆင်းသက်လာရန် အလွန်ခဲယဉ်းလှပါသည်။ ရှေးဟောင်း ကျောက်စာများတွင် အထောက်အထား ရှာဖွေပါသော် - (နံ) မှ (ဉ်) နသတ်မှ ဥကလေးသတ်သို့ ပြောင်းလဲလာသော အထောက်အထား ဖြစ်သည်။ 'သရက်ချန်' မှ 'သရက်ချဉ်' သို့ လည်းကောင်း၊ 'အစန်' မှ 'အစဉ်' သို့ လည်းကောင်း ပြောင်းလဲနိုင်ခြင်းကို တွေ့ရပါ၏။

၂။ ၎င်းပြင် (နံ) မှ (င်) - 'နသတ်' မှ 'ငသတ်' သို့ ပြောင်းလဲလာသော အထောက်အထား ဖြစ်သည့် 'ပန်းယ' မှ 'ပင်းယ' သို့ ပြောင်းလဲနိုင်ခြင်းကို တွေ့ရပါသည်။

(နံ) မှ (နှစ်ချောင်းငင်) သို့ ပြောင်းလဲလာသော အထောက်အထားကို အဘယ်ကျောက်စာ တွင်မှ မတွေ့ဘူးသေးပါ။

မ နှင့် ပ သည် ပြောင်းလဲနိုင်စေကာမူ မန္တန်မှ ပန်တန်သို့သာ ဖြစ်လာနိုင်ကြောင်း ပန်တူသို့ အဘယ်နည်းနှင့်မျှ မပြောင်းလဲ၊ မဖြစ်လာနိုင်ကြောင်း။

အလွန်ရှေးကျသော ကျောက်စာများတွင် ရေးသား ထုလုပ်ပုံတို့မှာ (ရရစ်) ကို ယခုကာလ (ရရစ်) ကဲ့သို့ မဟုတ်မူ၍ (တချောင်းငင်) ကဲ့သို့ ရေးထုလုပ်သည်ဟု ဆရာမှိုင်းဆိုရာတွင် ကျွန်တော် ဖတ်မိသရွေ့ ကျောက်စာများတွင်ကား (ရရစ်) နှင့် (တချောင်းငင်) တို့သည် ဆင်နှင့်

ဆိတ် ကွဲပြားသကဲ့သို့ ကွဲပြားကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ရရစ်၏ အပြီးမှာ လက်ဝဲလက်သို့ စောင်း၍ တချောင်းငင်၏ အပြီးမှာ လက်ယာဘက်သို့ စောင်းကြောင်း အမြဲပင် တွေ့ရပါသည်။

၂။ မြန်မာဘာသာ 'မန္တန်' ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းမှာ ပါဠိဘာသာ 'မန္တ' သဒ္ဒါမှ ခေါ်ယူသုံးစွဲခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ 'မန္တ' ဟူသော ပါဠိ သဒ္ဒါကလဲ 'မန္တရ' ဟူသော သက္ကဋဘာသာမှ ခေါ်ယူသုံးစွဲခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ 'မန္တရ' ဟူသော သဒ္ဒါပျက် 'မန္တပ' ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား မြန်မာဘာသာ သက်သက်ဖြင့် မရှိပါ။ 'မန္တန်' ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဤ 'မန္တန်' ဟူသော ပုဒ်သည် ပါဠိ သက္ကဋ ဘာသာများမှ လာသည်ဖြစ်၍ အဘယ်နည်းနှင့်မျှ မန္တန်မှ ပန်တူသို့ မပြောင်းလဲနိုင်ကြောင်း၊ ပန်တူမှာကား ပေါရာဏ စကားဖြစ်၍ မန္တန်ဟူသော သဒ္ဒါပျက်သည်ဟု တွေးဆ မှတ်ယူခြင်း မပြုနိုင်ပါ။ 'ပန်တူ' ဟူသော ပုဒ်သည် 'မန္တန်' ဟူသော ပုဒ်မှ ပျက်လာခြင်းဟု ယူဆက မှားမည်သာတည်း။

၃။ 'ပန်တူ' မှာ မြန်မာပေါရာဏ စကားသက်သက် ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ပေါရာဏ ကျမ်းစာအုပ်များတွင် မတွေ့မဖတ်ရတိုင်း ပေါရာဏ မဟုတ်ဟု မထင်သင့်။ သတိတရား ချွတ်ယွင်း၍ စာအုပ်တွင် မထည့်မိခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ပညာရှိသော်လည်း သတိ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

အထက်မြန်မာပြည် ရွှေဘို၊ ကျောက်ဆည်၊ မြင်းခြံနယ်များရှိ တောရွာများတွင် 'ပန်တူ' ဟူသော စကားရပ်ကို ယခုတိုင် သုံးစွဲသေးကြောင်း သိရှိရပါသည်။ တောရွာများတွင် နာတာရှည် ဖျားနာနေသော လူမမာများသည် ရေကို ထိုင်၍ မသောက်နိုင်သည့် အခါတွင် ၎င်းတို့ ပါးစပ် အတွင်းသို့ လက်ဖက်ရည်ခရား အငယ်စားလေးကဲ့သို့ သောက်ခွက်ကလေး တခုတွင်းသို့ ရေထည့် ၍ အထက်မှနေ လောင်းသည်တွင် လူမမာ ရေသောက်ရသည်။ ၎င်းခွက်ကို အဘယ်သို့ခေါ်သနည်း၊ မေးမြန်းက 'ပန်တူ' ဟု ဖြေဆိုပေလိမ့်မည်။ ၎င်းခွက်ကလေးသည်ပင် လူမမာ ရေစုတ်သော ကိရိယာ လေး မဟုတ်လော။

၄။ ရခိုင်လူမျိုးတို့အား မေးမြန်း ကြည့်စေလိုပါသည်။ 'ဆေးတန်' ကို 'ပန်တူ' ဟု ခေါ်ဆိုကြောင်း ဖြေဆိုပါလိမ့်မည်။ ဆေးတန်သည် ပြွန်ကလေးပင် မဟုတ်ပါလား။ မီးခိုးသွားရာ လမ်းကြောင်း အပေါက်ကလေး ပါရှိသည်။ ပြွန်ကလေး မဟုတ်ပါလော။ ၎င်းဆေးတန်ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာအားဖြင့် (Pipe) ဟူ၍ ခေါ်ထားသဖြင့် အငွေ့ကို စုတ်ယူသော ပြွန်ကလေးပင် မဟုတ်လော။

ဟုတ်နိုင်လျှင် 'ပန်တူ' ကို မြန်မာဘာသာ ရေစုတ် ကိရိယာဟူ၍ အဘယ်ကြောင့် ခေါ်ဆိုနိုင်ပါသနည်း။

၅။ 'စုတ်' ဟူသော သတ်ပုံကို ကြည့်ကြပါဦးလော။ မှန်းနန်း ရာဇဝင်တော်ကြီးနှင့် ဦးကုလား ရာဇဝင် နှစ်စောင်လုံးတွင် 'ရေကို ပန်တူဖြင့် စုတ်ယူပြီးသော်' ဟု စုတ်ကို (တသတ်) နှင့် စုတ်လေ သည်။ စုတ်ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကား 'ပန်းဝတ်ရည်ကို စုတ်ယူခြင်း၊ ရေကို စုတ်ခြင်း' ဟူသော အနက်ရပါသည်။ ကဝိလက္ခဏာ သတ်ပုံတွင်၊

'တိရစ္ဆာန်ပြုတ်၊ ပွေးဆိုစုတ်၊ ထုတ်ချင်း လျှိုလိုပြီ' ဟု စာစပ်ဆိုပါသည်။

ဂါထာမန္တန် စုတ်ရာဖြစ်သော စုတ်ကား (ပသတ်) နှင့် စုတ်ရပါမည်။ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့ခံ ပါဠိဆရာကြီး ဦးဖြေ စီရင်သော ဆရာဖြေ၏ ပိဋကတ် စာပုံနှိပ်တိုက်ထုတ် 'သတ်ပုံ ဥပဒေစာအုပ်' စာမျက်နှာ (၈၂) တွင် 'မန္တန် မန်းစုတ်၊ စုတ်စုတ်ရေမှာ၊ ၎င်းရာတကြောင်း၊ မြစ်စုတ်ချောင်းက၊ ကျစုတ်စုတ်မြတ်၊ နှစ်စုတ်စုတ်ပ' ဟူ၍ တွေ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။

(စုတ်) ကို (တသတ်နှင့်) စုတ်ချေသောကြောင့် ရေကို ရေစုတ်ကိရိယာနှင့် စုတ်ကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။

၆။ 'ရေကို ပန်တူဖြင့် ကုန်အောင် စုတ်သည်' ဆိုရာ၌၊ ပန်တူသည် 'ရေစုတ်ကိရိယာ' ဟူ၍သာ ဆရာကြီး ဦးပွားက မှတ်ချက် ချသည်ကို၊ ဆရာမှိုင်းက မဂ္ဂဇင်း စာမျက်နှာ (၂၀) တွင် 'ရေစုတ်သော ကိရိယာ ဆိုတဲ့ ဘုံဘိုင် ရေစုတ်ကြီးနှင့်' ပိုမို၍ ဆိုသည်။ ဆရာကြီး ဦးပွားကလဲ ဘုံဘိုင်ရေစုတ် ကိရိယာဟုလည်း မဆိုရသေးပါလား။ 'ကြက်တူရွေးက တော်တော် ဒေါ်ပေါ်ကများပဲ ကဲလေရော့ သလား' ဟု အောက်မေ့မိ၏။

သို့သော် ကုန်ဟူသော စကားကလေးကို အသေးစိတ်ကြည့်ပါဦး။

(၁) သမုဒ္ဒရာရေကို မန္တန်ဖြင့် ကုန်အောင်စုတ်သည်။

(၂) သမုဒ္ဒရာရေကို မန္တန်ဖြင့် ခန်းအောင်စုတ်၏။

အထက်ပါ နှစ်ပိုဒ်တွင် ဒုတိယအပိုဒ်ကို သာ၍ မှန်သည်ဟု ဆိုရပေသည်။

(၁) စည်ပိုင်းတွင်းရေးကို ဘုံဘိုင်ဖြင့် ကုန်အောင်စုတ်၏။

(၂) စည်ပိုင်းတွင်းမှ ရေကို ဘုံဘိုင်ဖြင့် ခန်းအောင်စုတ်၏။

အထက်ပါ နှစ်ပိုင်းတွင် ပထမအပိုင်းကိုသာ မှန်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ထို့ကြောင့် ပန်တူသည် မန္တန်သာ ဖြစ်ပါမူ ကုန်အောင် အစား၊ ခန်းအောင် ဟူ၍သာ ရှိသင့်ပါကြောင်း။ ယခုမှာမူ ပန်တူမှာ ရေစုတ်ကရိယာကို ဆိုလိုသောကြောင့်၊ ကုန်အောင်စုတ်သည် ဟူ၍ 'ကုန်' ကို သုံးထားပါကြောင်း။

၇။ ဦးမှိုင်းက 'ပန်တူ' မှာ မန္တန်ကို ဆိုလိုကြောင်း၊ ပုဂံရာဇဝင်ဟောင်း (၆)ချပ်မှ ကောက်နုတ်၍ အထောက်အထား ပြပေသည်။

၎င်းကား။ 'တန်တန်စားစား၊ နှစ်ပါးညီနောင်လည်း၊ နန်းဆောင်အတွင်း၊ ဦးတည်မင်း၏။ စက်ပျော်ရာ၊ ရတနာကွန်ရွက်၊ ရေစက်မန္တရား၊ သော့တံခါးကို၊ မန္တရားအိပ်မွေ့ အတတ်ဖြင့် ဖွင့်လှုပ် ပြီးလျှင်၊ အရှင်အနော်ရထာမင်း မိန့်တော်အတိုင်း ဦးတည်မင်း၏ လည်ကို ထုံးသားပြီးမှာ မှန်ကဲလား တွင် ထင်ထင်သိသာ မှာစာအမိန့်တော်ကို ရေးခဲ့၍' စသည်တို့တွင် မန္တရားအိပ်မွေ့ အတတ်ဖြင့် တံခါးကို ဖွင့်သည်ဟု ရေးထားသည်ကို အထောက်အထားပြု၍ ပန်တူသည်လည်း မန္တန် ဖြစ်ဟန်တူ ကြောင်း ကောက်ယူခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

အထက်ပါစာသည် အလွန်ရှေးကျသော ရာဇဝင်ဟောင်း တစောင်ဖြစ်သည်ဟု ဆရာ မှိုင်းကြီး ဆိုစေကာမူ ၎င်းစာတွင်ပါသော ရတနာ၊ ကွန်ရွက်၊ မှန်၊ ကဲလား စသော စကားကလေး များက၊ အဟောင်းဆုံး ရာဇဝင် မဟုတ်ကြောင်း သက်သေခံပါသည်။ နောက်လူများ ရေးသော စာသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ၎င်းတွင် သုံးထားသည့် စာများကား ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့လှ၍ စကားလုံး ပြောင်လှပါသည်။ ပုဂံခေတ်တွင် ရေးသည့် စာဖြစ်သည်ဟု အတိအလင်း ဆိုရန် ခဲယဉ်းပါသည်။

ဥပမာ၊ သဠေးကြီးအိမ် ဘေးတံခါးကို သူခိုးသည် မန္တန်ဖြင့် ဖွင့်သည်ဟု ဆိုရာ၌ တံခါးကို မန္တန်ဖြင့် ဖွင့်သည်လည်း ဆိုနိုင်ပါသည်။ သဠေးကြီးကို မန္တန်ဖြင့် အိပ်အောင်ပြုပြီးမှ တံခါးကို ဖွင့်သည် ဟူ၍လည်း ဆိုနိုင်ပါသည်။ တံခါးကို မန္တန်ဖြင့် မဖွင့်ပဲ သဠေးကြီးကို အလျင်အိပ်စေအောင် မန္တန်ဖြင့် ပြုပြီးမှ ဖွင့်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ထို့အတူ ဥတည်မင်း၏ စက်ပျော်ရာ ရတနာကွန်ရွက် ရေစက် မန္တရား သော့တံခါးကို မန္တရားအိပ်မွေ့ အတတ်ဖြင့် ဖွင့်သည် ဟူရာ၌လည်း ဥတည်မင်းအား အလျင် မန္တရား အတတ်ဖြင့် အိပ်ပျော်အောင်ပြု၍ သော့တံခါးကို ဖွင့်ယူမည် ဆိုကလည်း ဖြစ်နိုင်ပါ ကြောင်း။

'အိပ်မွေ့' ဆိုသည်ကား အသက်ရှိသော သတ္တဝါကိုမှသာ အိပ်ပျော်အောင် ပြုလုပ်ရသော ကိစ္စ ဖြစ်ပါသည်။ တံခါးကို အိပ်မွေ့ချစရာ မလိုပါ။ ထို့ကြောင့် အိပ်မွေ့အတတ်နှင့် ဥတည်မင်းကို အိပ်စေခြင်းမျှ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရပါသည်။

ပန်တူ (မန္တန်) ၏ အဓိပ္ပာယ်သည် ရေစုတ်ကရိယာ၊ သို့မဟုတ် ပြွန်ကို ဆိုလိုကြောင်း ကျွန်တော်တို့ ပညာအရှိဆုံးဟု အယူရှိပါသော ရှေးမနောင်း ဆရာကြီး ဦးပုည မေတ္တာစာ ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင်တိုက်ထုတ် 'ရှင်ဖူးမေတ္တာစာ' ကြောင်းရေး (၁၇) တွင် 'အဿကဏ် ပေထွတ်မှာ ဒက္ခိဏအာဝဠ၊ လက်ယာရစ် ညွတ်ခဲ့၍၊ မြကတွတ်ပြွန်ပတူ၊ ရွှေဇမ္ဗူ ပင်ရင်းသို့ စီးသည့်ဗလဝါ' ဟူ၍ ပတူ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကတွတ်ပြွန်ဟု ဆရာကြီး ကိုယ်တော်တိုင်က ပြန်သွားကြောင်းကို သတိမမူ ဝူမမြင်ခြင်း ဖြစ်ကြပါသည်။

ဘကြီးမှိုင်းနှင့် ငြင်းခုံချေပခြင်း ပြုလုပ်လို၍ မဟုတ်ပါကြောင်း ဘုရား၌ သစ္စာပြုပုံပါသည်။ ကျွန်တော် ဉာဏ်မိသရွေ့ ဗဟုသုတရှိသရွေ့ ကျွန်တော်၏ ဆရာအပေါ်တွင် ကျရောက်မည့် အပြစ် ကို ကာကွယ်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာနှင့် ပတ်သက်၍ ဤတွင် ရပ်ပါရစေတော့။ နောက်နောင် ဖြေကြားခြင်း အလျင်းမပြုတော့ပါ။

မြကေတု

ဤသို့ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းကို တန်ပြန်ခဲ့သော စက်တင်ဘာလထုတ် 'မြကေတု' ၏ ဆောင်းပါးနှင့် ပတ်သက်၍ 'မစ္စတာ မောင်ပျိုင်း' အမည်ခံ ဆင်ဖြူကျွန်း မြို့သားတဦးက ဤသို့ ပြန်လှန် ကန့်ကွက်၍ တိုက်ခိုက်ခဲ့ လေသည်။

မြကေတု (ပတု) ကို ကန့်ကွက်ခြင်း

မြကေတု ဆိုသူက ပန်တူမှ 'ပတု' ဖြစ်လာပုံကို စက်တင်ဘာလ မဂ္ဂဇင်းတွင် အကိုးအကားများဖြင့် ရေးသား ရာ မှတ်သားဖွယ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

သို့ရာတွင် ကျွန်တော်တို့ အရပ်ဆီ၌ ပဒုတိယ မကြားဖူးပါ။ ပလူတိုဟုသော ကြားဖူးပါသည်။ ပလူတို မှာ မေးခိုင်း၍ ပါးစပ် မဟာနိုင်သော လူမမာများ အတွက် ဆေးတိုက်ရာတွင် လည်းကောင်း၊ သင်္ဘောရီးကလေး များကို ပြုလုပ်၍ အသုံးပြုကြပါသည်။ ဆေးဆရာများကို မေးပါလေ။

ထို့ပြင် စလင်းမြို့ အနောက်ရခိုင်ရိုးမ တောင်ခြေရှိ ဗုဒ္ဓ၊ အာယော၊ ဒွေး၊ တဗွင်၊ မကြီး၊ အစရှိသော အစရှိသည့် ရွာများမှာ မြန်မာဘာသာ၊ ချင်းဘာသာ နှစ်မျိုးကို တတ်ကျွမ်းသော ယဉ်ပါးသည့် ချင်းများလည်း ပလူတိုကို အသုံးပြုကြပါသည်။

အသုံးပြုပုံမှာ ခေါင်ရေကို ဗူးကြီးတွင် ထည့်၍ (ဗူးဆိုသည်မှာ လူပြုလုပ်သော ဗူးမဟုတ်၊ ဗူးပင်မှ သီးသော ဗူးသီးဗူးကို ဆိုလိုသည်။ ရန္တပိုအိုးလောက် ရှိ၏။) အထက်ဘေးဆီမှ အပေါက်ငယ်ကလေးများ ဖောက်ပြီးလျှင် သေးငယ်သော ဝါးကို ပြုလုပ်သည့် ပလူတိုဖြင့် ဝိုင်းဖွဲ့၍ စုတ်ကြသည်။ (ချင်းဘာသာမှာ မြန်မာဘာသာနှင့် မတူ၊ အလွန်အလွန် ကွဲပြားခြားနားသည်။ ၎င်းတို့ဘာသာတွင် ဖဦးထုပ်သံနှင့် ရကောက်သံ အားကြီးသည်။) ကောလိပ်တွင် စလင်းမြို့မှ ကျောင်းသားများ ရှိသည်။ ချင်းအကြောင်းကို မေးပါလေ။ စလင်းမြို့နှင့် ချင်းတို့၏ နေရာဌာန ဝေးလှသည်မဟုတ်။

ပလူတိုဟု ဆင်းသက်ခေါ်ဝေါ်ပုံမှာ ပါးကို ဝိန်ချည်တခါ - ဖောင်းချည်တလှည့် ပြုလုပ်၍ စုတ်သော အတံ ပါးလုပ်တံ၊ ပလုပ်တံ၊ ပလူတံ၊ ပလူတံဟု အစဉ်အတိုင်း ပြောင်းလွဲနိုင်သည်။

ဆရာမိုင်းက မန္တန်ဖြင့် စုပ်သည်ဟု ဆိုလို၍ မြကေတုတို့က ရေစုတ်ကိရိယာဖြင့် စုပ်သည်ဟု ဆိုလိုသောကြောင့် 'ကဝိလက္ခဏာ သတ်ပုံ' ကို ကိုးကားပြ၏။

ဤတွင် ကဝိလက္ခဏာ သတ်ပုံနှင့် တကွ သတ်ပုံဘက်ဆိုင်ရာ ကျမ်းပေါင်း (၈၀) ဖြင့် ညှိနှိုင်း၍ ရေးသားသော 'ကဝိဗျက်မှန် သတ်ပုံ' ကျမ်း စာမျက်နှာနံပါတ် (၉၄) တွင် 'ငှက်မှာနံ့စုတ်၊ မန္တန်စုတ်၊ အစုတ်ကိုလည်း တသတ်မည်' ဟု ဆိုပါသောကြောင့် တသတ်ဖြင့်လည်း ရေးနိုင်ကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။

ထို့ကြောင့် (မန္တန်မှ ပန္တု) သို့ မပြောင်းလွဲနိုင်ဘူးဟု လှေ့နံ့ဓားထစ် မယူဆအပ်ပါ။ မ နှင့် ပ သည် အဆင့်ဆင့် ကူးရေးရာတွင် မှားနိုင်သော အရာပင် ဖြစ်ပါသည်။

သည်လို အကြောင်းပြု၍ ရေးရတာ၊ မြမြကို နှစ်နှာစေလို၍ မဟုတ်ဘူး။ မြက နာသလို ငါ့ဆရာထံ တော့ ငါက နာတာပေါ့ကွ။ သည့်အပြင် မြသိဖို့ ကောင်းတဲ့ အချက်တရပ်ကတော့ မြက ဆရာမိုင်းကို ဒေါင်းစိုင်းအောင် ရေးသားတာဟာ ဆင်ကောင်ကို မှတ်ကရောဟဲ့လို့ ခြင်ကောင်ဝါးတာနှင့် တူနေတယ်ကွ။ သည့်အပြင်လဲ ငါတို့ဘုရင် ဘုန်းကံရှင်တွေကိုလဲ မြက အခြေစုတ် အနေစုတ်၊ လူစတုံး၊ လူနတုံး ထင်ပြီး ရေကို မန္တန်နှင့် မစုပ်စေပဲ ဘုံဘိုင်နှင့် စုပ်စေခြင်းဟာလဲ ရှေ့ဘိုးဘေး မြန်မာ အလုံးအရင်းတို့ကို အထူးစော်ကားရာ ရောက်သည့် အပြင် ကံ၊ ကံ၏ အကျိုး သမ္ဘန်ဘုန်းကံကို မယုံပဲ ယေရူဘာသာတရားကို မြတို့လူစု အားကိုးပုံရသကွ။

သည့်ပြင်လဲ မြရာ ... ငါ့ဆရာ မင်းတို့ရဲ့ ဘကြီးမိုင်းရေးတဲ့ တိုင်းသိ လေးချိုးကလေး တပုဒ်ကိုမှ မြတို့လူစု သတ်မပြုမိပေဘူးလား နို့မဟုတ် ကြားမှ မကြားရောသလား၊ မကြားဘူးလို့ ရှိရင် မြတို့ တခုသိ အောင် ရွတ်ပြရမည်ဆိုလျှင် ဒီလိုကွ။

"မင်းတို့ ဉာဏ်အမြင် တမိုက် တထွာမျှရယ်နှင့်၊ ငြင်းလို့သန်လျှင် မိုက်ရာကျပါလိမ့်၊ စရိုက်တထွာမျှရယ်တဲ့ ကျမ်းဂန်ရယ်တဲ့ ကျမ်းဂန်နယ် အို မန်းသံထယ်ထယ်နှင့် မာနတက်စရာအများ (တင်တင်ရယ်) အရမ်းထန်မဟယ်ဖြင့် ဗာလ လက္ခဏာတပါး။ ။ မိုင်းတဲ့နော်၊ တိုင်းနဲ့ပြေကျော်ဖို့ ဖြေမနော် အဘက်ဘက်က စမ်းကြပါတော့ မပြေသော် တသက်နှစ် သက်တမ်းပါ" တဲ့။

အဲဒီကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကို မြတို့ဝိဇ္ဇာတစုက ဆင်နှင့် ဆိတ်ကို ခွဲခြားပြီး မသိဘူးဟု ပြောလိုက် ခြင်းဟာ တော်တော်တော့ ရိုင်းတာကြောင့် ငါကလည်း မိုင်းဘက်က ကူညီ၍ ရေးသားလိုသောသတ္တိ ဗလ ကဗျာလေးချိုးမှာကား အောက်ပါအတိုင်းဟူ၏။

"မန္တန် ပန်တု အခြင်းအရာ အချက်တွင်မှ မာန်တလူလူ ပြင်းစွာ အမျက်ကယ်နဲ့ ငြင်းကာ ထွက်ရပါလိမ့် 'ဂျိုင်း'တဲ့ ငတိဝါ၊ (မြရယ်) မကင်းရှာတဲ့ အချက်ရယ်က 'မိုင်း'ရဲ့ တပည့်ပါ။ (ဩ) တသောင်းတိုက်တွင်ဖြင့် အကြောင်းဆိုက်ပြန်တော့ ခတောင်းကြိုက်ခါ 'စတိုင်'ပြင်၍ မထိုင်ခင် (ဒိုင်ပင်) ဂျမ်းရယ်နဲ့ ဝိဇ္ဇာထိုလူကို တဆိတ်စာ အလိုမတူသမို့ ဖမ်းချင်ရဲ့ ကြမ်းသနဲ့ ဆန်းမဲ့

ငါ့ကိုနှော်ကွယ် စာတမ်းအဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့ထည့်ပါရယ်လို့ ရမ်းတဲ့အခါ မာန်မူကာ စင်ထောင့်မည့် စကားရယ်နှင့် ရန်သူပမာ သင်ထောင်လွှားသော်လဲ ဆင်ပြောင်ကို ခြင်ကောင်ဝါးသည်သို့ ယားရုံမျှ အို ... မနာ။ ဆိုစရာတွေက ရှိလေးငြား။ (မြရယ်) လိုရာအခြေကိုတဲ့ မသိလေသလား။ တွေးဆကြဖန် ဟိုရှေးခါ ကာလံက မဟာဆန်ဆန် အမျိုး မြန်မာ မန္တမ်းရအောင်ပ ဂါထာမန္တန် တန်ခိုးသတ္တ လျှမ်းချိန်မို့ နေထွက်ဘုရင်မှာ ရေစက်ဆင်ကာ မခန်းပါရစေနဲ့ (စေ) တလုံးအရှင်ကို အခြေဆုံးမြင်အောင် မှန်းရောသလား။ (အမယ်မင်း) ရမ်းရမ်းဆဆနဲ့ ပြောသမျှစာမူထွေရာ များပေလိမ့်၊ (အို - မြရဲ့) ... ဆန်းဆန်းကြယ်ပါတဲ့ လောကဓာတု ဘေဒါစကား ..."။

**မစ္စတာ မောင်ဂျိုင်း
ရွှေလှေချောင် ဆင်ဖြူကျွန်းမြို့။**

**မြကေတု၏ ပန်တူကို
ထောက်ခံချက်**

ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းဘက်မှ ရပ်၍ ဆင်ဖြူကျွန်းမြို့ ရွှေလှေချောင်ရပ်တွင် နေထိုင်သည့် မစ္စတာ မောင်ဂျိုင်း အမည်ခံသူက ထောက်ခံပြီးလျှင် မြကေတုအား အပြင်းအထန် ကန့်ကွက်ခဲ့သကဲ့သို့ အလားတူ မြကေတုဘက်မှ ထောက်ခံသူလည်း ပေါ်ထွက်ခဲ့လေသည်။ သူက မောင်တင်ညွန့် အမည်ရှိသူ ရွှေဘိုသားပေတည်း။ ဆရာကြီး၏ 'ပန်တူ' အယူအဆနှင့် ပတ်သက်၍ ကလောင်ရှင် မောင်တင်ညွန့်က အတွန့်တက်၍ ကန့်ကွက်ပြီးလျှင် မြကေတုကိုလည်း ဤသို့ ထောက်ခံချက် ပေးခဲ့သည်။

"ဩဂုတ်လ 'တိုးတက်ရေး လစဉ်မှတ်တမ်း' တွင် မြန်မာ ပညာရှင်ကြီးများ ဖြစ်ကြသော ဦးဖေမောင်တင်နှင့် ဆရာပွားတို့က 'ပန်တူ' ဟူသော စကားကို ရေစုတ်ဘုံဘိုင်ဟု မှတ်ချက် တင်ထား သည်ကို ပြင်ဆင်ရန် ဆရာမှိုင်းကြီးက ရေးသားလိုက်သည်ကို မြန်မာစာ ဂုဏ်ထူးတန်းသားကြီး မြကေတုက 'ပန်တူ' ဟူသော စကားကို ရေစုတ်ဘုံဘိုင် အဖြစ် သုံးစွဲထိုက်ကြောင်း 'ပန်တူ' 'မန္တရား' ကွဲပြားကြောင်း ချေပရေးလိုက်သည်ကို စက်တင်ဘာလထုတ် မှတ်တမ်းတွင် တွေ့ရှိလိုက်ရသဖြင့် အများပင် နားတစွင့်စွင့် ရှိနေကြ၏။

ပန်တူဟူသော စကားမှာ ဤဆောင်းပါးရှင်၏ နယ်တွင် ရေးက သုံးစွဲဘူးသော စကားတရပ် ဖြစ်သည့်အတိုင်း ဤစကားသဘောကို ထင်ရှားစေရန် အကြောင်းတရပ်၊ ရေစုတ်ဘုံဘိုင်အဖြစ် သုံးစွဲထိုက် ကြောင်း ပြလိုပါ၏။ ဤအချက်ကို မဖြေဆိုမီ ပန်တူ ဟူသော စကားနှင့် မန္တရား ကွဲပြားခြားနားကြောင်း ရေးသားလိုပါ၏။

ဆရာမှိုင်းက မန္တရား ဟူသော စကားမှ မန္တန်၊ မန္တန်ဟူသော စကားမှ ပန်တူ။ ပန်တူ စကားမှ ပတူဟု ပေမူအဆင့်ဆင့် ကူးရာမှ ပြောင်းလဲလာသည်ဟု ဖော်ပြခဲ့၏။ ဤအချက်ကို စဉ်းစားကြည့်ပါမူ မန္တရားမှ မန္တန်သို့ ပြောင်းသည်ကား ယုတ္တိရှိ၏။ မန္တမှ ပတူဟု အသံ အခေါ်အဝေါ်ပါ သိသိသာသာကြီး ပြောင်းလဲသွားရသည်မှာ အတန်ပင် ခက်ခဲလှ၏။ ပေစာကူး မှားသည်ဟု ဆိုပါသည်ဟု ဆိုပါစေဦးတော့။ ဤမျှလောက် စကားပြောင်းလဲသွားရသည်မှာ အတော်ပင် အံ့ဩဖွယ်ကောင်းသော အချက်တရပ် ဖြစ်၏။ ကျမ်းဂန်များ၌ ပြဆိုသော သတ်ပုံသတ်ညွှန်းများကို ကြည့်ရှုပြန်ကလည်း ဤကဲ့သို့ ထူးထူးခြားခြား အသတ်ကာရန် ပြောင်းလဲလာသည့် စကားရပ်များကို မတွေ့ရ၊ (နံ) မှ (င်) မှ (နံ) မှ (ဉ်) စသည့် အသတ်ကာရန် ပြောင်းလဲလာသည်ကို တွေ့ရ၏။ ပြောင်းလဲလာသရွေ့ စကားရပ်များမှာလည်း ယေဘုယျအားဖြင့် အသံနီးနီး အခေါ်အဝေါ် ခပ်ဆင်ဆင် ပြောင်းလဲလာကြသည်ကိုသာ တွေ့ရ၏။ ဤစကားပြောင်းလဲရမည် ဆိုပါလျှင်လည်း ထိုနည်းတိုင်း ပြောင်းလဲရမည်သာတည်း။ ဤစကားရပ်များ ကွာခြားနေအောင် ပြောင်းလဲရသည် ဆိုနိုင်စေကာမူလည်း ချွတ်ယွင်းချက်အကြောင်း တခုခု ရှိရဦးမည် ဖြစ်၏။

မြကေတုကမူ ကျမ်းဂန်များ အလိုအတိုင်း ပြောင်းရမည် ဆိုသော် မန္တန်မှ ပန်တန်သို့ ပြောင်းလဲဖို့သာ ရှိသည်ဟု ပြဆိုခဲ့၏။ ဤဆောင်းပါးရှင် သဘောနှင့် ခပ်တူတူပင် ဖြစ်၏။ ဆရာကြီးမှိုင်း၏ အလိုအတိုင်း စာအကူး မှားသည် ဆိုပါဦးတော့။ မန္တန်ဟူသော စကားလွယ်လွယ်နှင့် မန်တန်ဟု ရေးကူးစရာ ရှိ၏။ မန်တန်မှ မြကေတု အဆိုအတိုင်း ပန်တန်သို့ ရောက်ပါပြီထားပါအံ့။ ပန်တန်မှ ပန်တူ မည်သို့နည်းဖြင့် ရောက်လာသည်ကို စဉ်းစားဖို့ လိုနေ၏။ (နံ) အက္ခရာ အထင်အရှားမှ (ပ) အက္ခရာသို့ ပြောင်းရမည်ဆိုလျှင် အတော်ပင် ထူးဆန်းနေ၏။ ယုတ္တိရှိရန်လည်း ခက်ခဲလှ၏။

ရာဇဝင်ကြီး၌ ပြဆိုထားသော ပန်တူဖြင့် စုတ်ပြီးသော် ဟူသော (၆) အက္ခရာကို ထောက်ခြင်းအားဖြင့် မန္တန်ဖြင့် စုတ်သည် ဟူသော စကားနှင့် ကွာခြားနေတော့၏။ (စုတ်) ဟူသော အသံနှင့် (စုတ်)ဟူသော အသံတို့သည် ရွတ်သံအားဖြင့် တူညီနေသော်လည်း ခွဲခြား၍ သုံးရ၏။ ကျမ်းဂန်တို့၌လည်း အထင်အရှား ဆိုကြ၏။ မန္တန် စုတ်သည်ဟု ပသတ်နှင့် ရေးသည်ကို မတွေ့ရသေး။ တသတ်နှင့် ရေးသည်ကိုသာ ကျွန်တော်တသက် တွေ့ရဘူး၏။ မန္တန် ဟူသော စကားနေရာနှင့် ထည့်သွင်းပါမူ စုတ်ဟူသော အက္ခရာကိုပင် စုတ်ဟူသော အက္ခရာ ထည့်ပေးချိမ့်မည်။ ဤကား ကျွန်တော် ဉာဏ်မိသမျှ ရေးသားခြင်းသာတည်း။ ဤစကားနှစ်ရပ် ကွာခြားချက်ကို နောက်၌ ပိုမို ထင်ရှားပါစေဦးမည်။

ယခုအခါ ပန်တူ ဟူသော စကားကို ရေစုတ်ဘုံဘိုင် အဖြစ် သုံးထိုက် မသုံးထိုက် စစ်ကြောရန် လိုပေးသေး၏။ စင်စစ် ပန်တူ ဟူသော စကားကို ရေစုတ်ဘုံဘိုင် (ဝါ) ရေစုတ်ကိရိယာ၊ (ဝါ) ပြွန်ဟု သုံးစွဲထိုက်၏။ ခေါ်ဝေါ်ထိုက်၏။ ထင်ရှားသော သာဓကကား ပန်တူ ဟူသော စကားကို ပတူ ဟူ၍ ရှေးရှေးက ရွှေဘိုနယ်နှင့် တောသူတောင်သားများ သုံးစွဲကြသည်ဟု ကြားသိရခြင်းပင် ဖြစ်၏။ သို့သော် ယခုအခါ ၎င်းစကားကို အသုံးအနှုန်း မများကြတော့ပဲ ရှေးခေတ်မီသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများလောက်သာ အသုံးများကြ၏။

အဓိပ္ပာယ် သဘောမှာ ရေစုတ်ကိရိယာ တမျိုး (ဝါ) ရေစုတ်သည့် ဝတ္ထုပစ္စည်းမျိုးဟု ခေါ်ဝေါ်ကြ ကြောင်းနှင့် ဆိုကြ၏။ အချို့ ပညာရှင်ကြီးများကလည်း ရေစုတ်ဘုံဘိုင်ဟု တိုက်ရိုက်မဆိုပဲ ရေစုတ်ကိရိယာ ပြွန်တံတမျိုးဟု အဆို ရှိကြ၏။ ပြွန်တံ ဆိုသည်မှာလည်း ရေစုတ်ကိရိယာ ဆိုသည်နှင့် အခေါ်အဝေါ် လောက်သာ ကွဲပြား၍ ရေစုတ်ကိရိယာဟု ဆိုနိုင်စေကာမူ ဆေးရှုရှိုက်သော ဆေးတံတိုများ၊ ရေစုတ်သည့် ပြွန်တံတမျိုး၊ ရေစုတ်သည့် ဝါးလုံးခေါင်းများ အားလုံးတို့ကို ရှေးက 'ပန်တူ' ဟု ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ဘူးကြောင်း၊ 'ရေကို ပန်တူလိုက်ပါ' ဟု ရွတ်ဆိုသံများကို ထောက်ခြင်းအားဖြင့် ရေကို စုတ်ယူကြောင်းမှာ ထင်ရှားသည်ဟု ပညာရှင်များ မိန့်ဆိုသံများကို နာခံခဲ့ရဘူး၏။ သို့သော် ပန်တူမှာ ရှေးအကျဆုံးသော စကားဖြစ်၍ ပတူ ဟူသော ၎င်းစကား ရွေ့လာ၏။

အထောက်အထားမှာ ပန်တူဖြင့် စုတ်သည် ဟူသော စကားတရပ်နှင့် ပြွန်ပတူဟု သုံးစွဲသော စကားများကို အခြေပြု၍ ပန်တူနှင့် ပတူမှာ အတူတူပင် ဖြစ်သည်ကို သိသာရ၏။ ရှေးအစိုဆုံးသော ပုဂ္ဂိုလ် တဦး၏ ထွက်ဆိုချက်မှာလည်း ပန်တူမှ ပတူသို့ ဆင်းသက်လာကြောင်း၊ ၎င်းစကား အသုံးအနှုန်းမှာ ကုန်းဘောင်ဆက် ကောင်းစားစဉ်ကပင် တောနယ်တဝိုက်၌ သုံးခဲ့ကြောင်းနှင့် အမိန့်ရှိခဲ့ဘူး၏။ အချို့ ပညာရှိ ကြီးများကလည်း ၎င်းစကားမှာ မြန်မာစကား သက်သက်မဟုတ်။ လူမျိုးပြွမ်းရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု ဆိုကြ၏။ အခိုင်အလုံ ဖြစ်သော အထောက်အထား အကိုးအကား မရသေး၍သာ မဖော်ပြတော့ပြီ။ ဤဆောင်းပါးရှင်၏ ဆရာကြီး တဦး၏ အယူအဆမှာကား ဆရာကြီးမိုင်း၏ ထွက်ဆိုချက် ဖြစ်သော မန္တန်စုတ်သည် ...

ဦးဖေမောင်တင် ဆရာပွားတို့ ပန်တူစုတ်သည် ဟူသော စကားနှစ်ရပ်တွင် ပန်တူစုတ်သည် ဟူသော စကားက ပိုမို၍ ယုတ္တိရှိကြောင်း။ သို့သော် ဘကြီးမိုင်း၏ အယူအဆ ဖြစ်သော စကားကို ပန်တူ ဟူသော စကားနေရာ၌ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့ လွဲမှား၍ သုံးစွဲရာမှ တဆင့်ထက် တဆင့် စကားအခြေ ပေါ်လာစရာ ရှိသည်ဟု ယူဆဖွယ်ရာရှိကြောင်းနှင့် မိန့်ဆိုဘူး၏။ သို့သော် ဤအချက်မှာ ပန်တူ ဟူသော စကားသဘော၌ ချဲ့ထွင်ရန် မလို၍ မရေးတော့ပြီ။

ဤဆောင်းပါးရှင် ကျေးဇူးတော်ရှင် ဖခင်ကြီး ရှိစဉ်အခါကလည်း ပန်တူ ဟူသော စကားကို ရေစုတ်ကိရိယာမျိုး၌ သုံးစွဲ ခေါ်ဝေါ်သည်ကို အမှတ်ရမိသေး၏။ သင်္ကြံအခါ၌ ရေစုတ်၍ ပက်သော ကိရိယာကို 'မြွတ်' ဟု အထက်အရပ်များ၌ ယခု ခေါ်ဝေါ်နေကြ၏။ ၎င်းကိရိယာမှာ ပန်တူ (ဝါ) ပတူ ခေါ် ရေစုတ်ကိရိယာပင် ဖြစ်၏။ ပန်တူ (ဝါ) ပတူ ဟူသော စကားသည် ရေစုတ်ကိရိယာ ပြွန်တံ ခေါ်ဝေါ်သည်ကို ဤမျှနှင့်ပင် ထင်ရှားပါစေသတည်း။

မြန်မာစာပေ ကြီးပွားပါစေသော်။

**တင်ညွန့်
ရွှေဘို**

ရွှေဘိုသား မောင်တင်ညွန့် အပါအဝင် မြကေတုတို့ ထံမှ တုံ့ပြန် ထိုးနှက်လာသောအခါ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မိုင်းကလည်း ဤသို့ ပြတ်ပြတ်သားသား တဖန်ပြန်လည်၍ ထိုးနှက် လိုက်လေတော့သည်။

တက္ကသိုလ် ပဏ္ဍိတ်တို့ထံသို့ ဆရာကြီး၏ ပြန်ကြားချက်

ကျွန်ုပ်တို့သည် လွန်ခဲ့သော အဖိတ်နေ့ညက ရသေ့မ သီလရင်၊ ထိုပြင်တသိုက်၊ ပရိပိုဇိတမျိုး၊ ဖိုးသူတော် ဝတ်ကြောင်တို့ကို အမှောင်တည်းဟူသော မောဟအဝိဇ္ဇာတို့ ပိတ်ကာ ဖုံးအုပ်လျက် ရှိသော လောကကြီးမှ ထွက်မြောက်ရာ ထွက်မြောက်ကြောင်း၊ အကောင်းဆုံးသော တရားများကို ဟောလားပြောလား လုပ်ခြင်းဖြင့် မိုးလင်းကာနီးမှ ပြီးလေ၏။ ယင်းသို့ တရားဟောခြင်း ကိစ္စတော်ကြီးကို ပြီးဆုံးသည်နှင့် တပြိုင်နက်တည်းပင် နေ့စဉ် ကိန်းအောင်းတော်မူလေ့ ရှိသော ဂူတွင်း၌ ယင်းသို့သော အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းပြီးကာလ၊ ခဏတဖြုတ်ကယ်လို့ ကျိန်းစက်တော်မူရာ မိုးစင်စင်လင်းတောင်မှ မနိုးသေးပဲရှိရာ လာနေကျဖြစ်သော တပည့်မများ၏ တရားနာ ဟူသမျှတို့သည် ဂူဝ အထွက်နှင့် မျက်နှာတူရှု တောင်ကမူ ခင်တန်း၌၊ စီတန်း ပေါက်ရောက်လျက် ရှိကြသော ထနောင်းပင်၊ ခအောင်းပင်၊ သပြေပင်၊ ဒဟတ်ပင်တို့၏ အရိပ်၌ လည်းကောင်း၊ ချုံအဝင်တို့နှင့် ပါးရုံပင်အောက်တို့၌ လည်းကောင်း၊ နှစ်ယောက်တတွဲ သုံးယောက်တတွဲ လေးယောက်တတွဲ စသည်ဖြင့် ဆရာ့ကို ငုံ့မျှော် စောင့်စားယင်း အချင်းချင်း တွေ့ကြ၍၊ ရသေ့မ အမျိုးမျိုးတို့နှင့် ဖိုးသူတော် မယ်သီလတို့ အနိဆရာ့ ပိဋကတ်တိုက်သို့ ဆိုက်ဆိုက်မြိုက်မြိုက် ရောက်လာသော တိုးတက်ရေး မဂ္ဂဇင်း၌ ထည့်သွင်း ပါရှိသော နောက်ဆက်ခန်း ဆိုတဲ့ 'တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် မဂ္ဂဇင်း' မြန်မာဘက်ဆိုင်ရာ အယ်ဒီတာ ကိုချမ်းမြ ဆိုသော စာမျက်နှာ ၀၁ = တနည်းကား အရေးပုံနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပျင်းမရိ ထင်မိထင်ရာ ပေါက်ပေါက်ရှာရှာ ရောက်တတ်ရာရာ ပြောချင်ရာ ပြောဆိုနေကြသည်ကား အောက်နားက အတိုင်းပဲတဲ့။

အရီးစိမ်း။။ "ကြည့်ပတော်၊ သရော်သလိုလို ချော်သလိုလိုနဲ့ ဟို တိုးတက်ရေး မဂ္ဂဇင်းမှာ၊ ဘေဒါ ခေမာတို့အပြင်၊ အရီးစိမ်း အရီးစိမ်းတို့ကို အားကိုးတခု ပြုပြီးလျှင် တက္ကသိုလ်တွင် ဗိုလ်လုချင်သလေး ဘာလေးနဲ့ ရေးမှ ရေးပလေတယ်"

ခုနွာ ။ "အော် အမျိုးဘက်သွေးနဲ့ တိုးတက်ရေး အယ်ဒီတာက ဘာများ ရေးလိုက်သလဲ အရီးစိမ်းရဲ့"

အရီးစိမ်း။။ "အိုတော့ မခုနွာရယ်၊ စပယ် သရဖီ ၆ကဝါ အသွေး ချယ်ရီ နဲ့သာအမွှေး ကဲ့သို့သော အယ်ဒီတာ မောင်စိန်က ကလောင်ရိန် ပြသည်မှာ လှောင်ချိန်မှာ လှောင်မှ ပြောင်ချိန်မှာ ပြောင်မှ ဆိုသလို ထိုမည်သော ကျွန်မတို့ ဆရာ မစ္စတာကိုယ်တော်မှိုင်းသည် ဤမည်သော တက္ကသိုလ်က စားကျက်ကို လုချင်သလို သူ့အထင် သူ့အတွေးနဲ့ ရေးချင်တာ ရေးတာ၊ ဘာပြုလို့ ခံရမလဲ ပြန်ချမှ တော်မယ်။ ဘယ် ... ကျုပ်ဆိုတဲ့ ကျုပ်က မဟုတ်ယင်တော့ နဲ့နဲကလေးမှ မခံချင်ဘူးတော်ရေပ"

(ယင်းသောအခါ လာနေကျဖြစ်ဘိသော သတိပဋ္ဌာန်ချောင်က မိပြန်နှင့် ငမောင် တည်းဟူသော သီလရင်နှင့် ဖိုးသူတော်လည်း ရောက်လာသဖြင့် အောက်မှာ ပါသလို ပြောဆိုကြလေ၏။)

သူတော်ငမောင်။။ "တယ်လဲ ဒေါသကြီးပါကလား ကျောင်းအစစ်မကြီး။ ဒေါသများ အမှားပါတတ်သတဲ့ သည်းခံမှပေါ့ဗျ"

အရီးစိမ်း။။ "ကျုပ်တို့က နည်းမမှန်ရင်တော့ ဟောဒါလောက်ကလေးတောင်မှ သည်းမခံနိုင်ဘူးတော့"

သူတော်ငမောင် ။ "အင်း ... ခင်ဗျားဟာ ကြီးလည်း ကြီးလှပြီ။ အရီးစိမ်း အရီးစိမ်းနဲ့ တပြိုင်ပြီး ဟိန်းဖို့ ဟောက်ဖို့ပဲ တတ်တယ်။ ငယ်တာချည်းလည်း မဟုတ်ကဘူး"

အရီးစိမ်း။။ "ဟေ့ ဖိုးသူတော်၊ သူတော်မှ ငါကောင်းလို့ သူတော်ကောင်း ခေါ်တယ်မှတ်ထား။ တို့ကတော့ ကြီးပေ တယ်လို့ မာန်စွယ် မကျသေးဘူး။ ရှေးက ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး ရွှေလက်ထက်က ဒေဝမင်းခေါင်တို့ သွေးမျိုးမို့ မေးထိုးလို့ အကဲ့ရဲ့မခံဘူး။ ပြန်လှန် ကလော် ကလော်ပြီး ဆော်လိုက်မှာပေါ့"

သူတော်ငမောင် ။ "အင်း၊ ငယ်တာချည်းလည်း မဟုတ်ဘူး၊ စိတ်ရှုပ်စရာကောင်း လိုက်ပါတိတော့တယ်။ ဘယ်နှယ်တဲ့ ပြောပါဦးဗျ။ ဒေဝမင်းခေါင် အကြောင်း ကြားစမ်းပါရစေ"

အရီးစိမ်း။။ "ဖိုးသူတော်က ဒေဝမင်းခေါင် အကြောင်းများကို မကြားဖူးဘူးလား မှတ်ထားနော်။ နန်းမတော် မောင်ဒေဝမင်းခေါင်ရေးတဲ့ တေးတပုဒ်ကို ရွတ်ပြပါမယ်" ဟု ပြောကာ အောက်ပါအတိုင်း မြင်းစိုင်း သလို ရွတ်ပြလေ၏။

"ရွှေဘွဲ့ရ ဒေဝတံမင်းခေါင်၊ ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင်တဲ့ ဘဝရှင်ဆွေတော်ကျွန်မို့ နှစ်မြို့ဝန် ဗိုလ်သေနတ် နှင်းအပ်ဆောင်ယောင် အမျိုးကဖြင့် မေးတော့မောင် ဘာကောင်လို့ ထင်သလဲ။ မကြောက်လောက်ပါဘူး၊ နောက်ပေါက်တွေ ဟူသမျှ (ရီး)မှ မဖြေ" တဲ့။

ကေသာဝတီ။။ "အော် ... အရီးစိမ်းနယ်၊ အရွယ်က တဆိတ်ကြီးလို့ စိတ်ပုတီးနဲ့ ပြောတဲ့ အရွယ်မို့ တယ်လဲ တော်ပါပေတယ်။ ရွတ်ဖတ် ပြလိုက်တာများ နားရှက်စရာ၊ တော်ပါရင် တော်ပါ"

ခေမာ။ "အိုရင့် မကေသာဝတီ၊ ဤမည်သော မြန်မာအမျိုးအတွက် ဆိုတဲ့ တိုးတက်ရေး အယ်ဒီတာ တကာကလေး ကိုစိန်က ဟိုအချိန် ဟိုခေတ် အခါကစ၍ ထိုမစ္စတာ ဆရာမိုင်းသည် အညာစစ်ကိုင်းနှင့် အောက်ပြေ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ရောက်သမျှ တောရပ်က ဟောပြောရင်း ရေးသား ပြုစုတော်မူတဲ့ ဋီကာဂဏ္ဍီ အစရှိတဲ့ ကျမ်းဂန် အရပ်ရပ်တို့ကို မဖတ်မရှုဘူးလို့ မနူးသေးတဲ့ အလျောက် ရောက်တတ်ရာရာ ရေးရှာမိတာနဲ့ တူပါတယ်"

ကေသာဝတီ။ "ဟုတ်တယ် မခေမာရဲ့။ ကျမတို့ မစ္စတာ ဆရာမိုင်းသည် ဤမည်သော တက္ကသိုလ်က စားကျက်ကို ချောင်းပါ့မလား။ တရားနဲ့ ပျော်မွေ့တဲ့ တော်ရသေ့ အစစ်ရင့်"

ဘောဒါ။ "အင်း၊ ကျမတို့ ဆရာကြီးကတော့ အတီးကာလ ရတနာပူရ အင်းဝမြို့ ကောင်းစားစဉ် ပြည်ဘုရင် သဒ္ဓါကော်ရော်တဲ့ မြောက်နန်းကျောင်း ဆရာတော်တို့လို အရာမျှော် အမှုထမ်း စည်းစိမ်ကို မီးရှိုက်လို မှတ်တော်မူကြောင်း ကောင်းကောင်းကြီး ကျမတို့တော့ သိပါတယ်"

ဒေါ်ဥတ္တရာ။ "မြောက်နန်းကျောင်း ဆရာတော် အတ္ထုပ္ပတ္တိ အသွားကို ကြားပါရစေလား၊ ရှင်ဘောဒါရယ်"

ဘောဒါ။ "သည်လို သည်လိုတဲ့ ဒေါ်ဥတ္တရာ။ ရတနာပူရတွင် ပြည်ဘုရင်ရဲ့ အမတ် သတိုးမင်းကြီးသည် များမတ်တို့ အဆောင်အရွက် ပြောင်ပြောင်လက်လက်တွေနဲ့ မြောက်နန်းကျောင်း ဆရာတော်ထံ လာပြီး ဆရာတော်နဲ့ စကားစမြည် ပြောကြရာ အဆိုပါ သတိုးမင်းကြီးက မင်းချီးမြှောက်တဲ့ အဆောင်အရွက်တွေ ဘယက်တွေ တံဆိပ်တွေ ပြုပြီးလျှင် အရှင်ဘုရား လူထွက်တော်မူပါက ဤမျှလောက်သော စည်းစိမ်တွေနဲ့ တညီးညီး တရိုက်ရိုက် နေမှာပဲလို့ လျှောက်လေသော် -- မြောက်နန်းကျောင်း ဆရာတော်က အိုသတိုးမင်းကြီး၊ သတိုးမင်းကြီးတို့မှာ ထူးမြတ်တယ် ဆိုတဲ့ တသက်လုံးသော များမတ်စည်းစိမ် ဥစ္စာဟာ ငါတို့ အိမ်သာကုဋီ တခါတက်လောက်မျှ အဖိုးမတန်ဘူးလို့ ပြန်လှန် ချေပတော်မူသတဲ့။ ဤ ဥပမာအတိုင်း ဆရာမိုင်းတည်း ဟူသော ကျမတို့ ကျေးဇူးရှင်သည် အကြင်မျှလောက်သော တက္ကသိုလ် ထိုစမှတ်မှာ ဗိုလ်လုပ်တော် မမူလိုဘူးလို့ အထူးပဲ တွေးထင်စဖွယ် ယုံကြည်ဖွယ်ရာ ရှိတယ်၊ ဒေါ်ဥတ္တရာရဲ့။"

ဟေမာဝတီ။ "အိုရင့် ဒေါ်ဥတ္တရာတို့၊ အရီးစိမ်းတို့၊ တနည်းတက်နိုး၊ ကျမက ပြောပြမယ်။ တောရခေတ်မှာ မြစ်အညာက မစ္စတာ ကိုယ်တော်မိုင်း သည်ကား ဆိုလျှင် ထိုသရော် စစ်ကိုင်း ရှိရိုးမှာ ဖိုလ်ထိုးရင်း စိတ်ကြီးဝင်ပုံက ဟိတ်တနည်းတင်ကာ အပိုအမို မပြပါဘူး။ ဟိုသမယာ မနီးခေတ်တွင် အဆန်းအသစ် ဖွေဖွေရှာရှာနှင့် ကပျေကဗျာ ထွေထွေလာလာတို့ကို ကုဋေကုဋာ ပဒေသာ သီးနိုင်တဲ့ စလေဆရာကြီး မာနမျိုးကို သွားကျိုးလို့ ဆံဖြူတောင် အလံတလူလူ မလှဲမချပဲ ဇွဲလှတော်မူပါလိမ့်မည်လို့ ယုံကြည် အားထားလောက်ပါတယ် ဒေါ်ဥတ္တရာရဲ့။"

ဒေါ်ဥတ္တရာ။ "အော်- စလေဆရာ ကိုယ်တော်ကြီး ဦးပုညရဲ့ ဂုဏ်မာန မင်းတရားကြီး ဘုရား ရွှေလက်ထက် တော်တုန်းက ဘုန်းကြီးလူထွက် ဦးဆန်းက ဦးပုညသည် လောကတွင် သတင်း ကြွားအောင်ဟု မင်းပါးစိုးခွင် ထွက်ဝင်ခယမ်း အမှုထမ်း အရာထမ်း အလုပ်ကို မရသဖြင့် ဒုက္ခရောက်နေပုံများနှင့် ရေးသား ပေးပို့တဲ့ မေတ္တာစာကို စလေဆရာက ချေပတော်မူတဲ့ စာအတိုကတော့ အနာလိုတဲ့၊

'နဂို ဇာတာအလိုက် ငါ့စရိုက် ငါ့အကြံ မာနက ခံရာမှာ ဥဒ္ဓံယာဝ ဘဝဂ္ဂါစ ဘယ့်က လောက် ဆင်းရဲတော့ တပဲမျှ ဝန်မချဘူး။ မင်းစ စိုးစ မမ မောင်မောင် ထိပ်ခေါင်တင်ဘုရား၊ ထားထားထင်ထင် ခင်လေးခင်ပု၊ စုစုစွာစွာ မျက်နှာများ ဂုဏ်လိုက်၍ အကြိုက်ကို ပြောကြ မည်။ ဝေါဟာရ သဒ္ဓါကို ဗြဟ္မာနှင့် ကမျှဦးနီကဲ့သို့ တန္တိစံမျှ၊ ဒဠိကမ္မ၊ ဥပမာ ဥပမေယျ ဆရာသဘော ငါ့မနောဉ္စ၊ ချောချောကြီး ကျသောကြောင့်၊ ကယ်မပါ၊ ကြည့်ရှုပါ၊ ပြုစုပါ၊ ထောက်ပံ့ပါ၊ မွဲသွေ့သွေ့ မျက်နှာနှင့် ကိုယ်ချမ်းသာရာရကြောင်း၊ ငယ်ငေါင်းစုတ်ပုံ၊ နံနံ သည့် စကားများကို မေ့မှား၍ ဆိုမိလျှင် လျှာတိုအောင် ရိတ်ချင်၏။ အတိတ်ကာလ၊ ရာဇဝလ္လဘော် ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ဆရာတော် ဘယ်အခါမှ၊ ညှာတာ ပျောင်းပြော စိတ်မာန် လျော့၍ ချောဘူးသည် မထင်။ ယခုခေတ် လက်ထက်တွင်လည်း ရာဇဝံကာ ထွက်ဝင်ရ အောင် ပယောဂမစိုက် ဇာတာအလိုက်ပေတာအလိုက် မသန့်သည့် အခိုက်တွင် ပျော်ပိုက်ရာ သီတင်းသုံးမည်'

ဟု ဆိုသော ပမာ ထိုရောအခါ ဆရာကိုယ်တော်မိုင်းသည် ကသိုဏ်းကွက် နဝင်းအရနဲ့ မင်းဘုရား အာဏာမြှောင်ပြီး ဘာကောင်မှ မလုပ်ချင်ဘူးလို့ အထူးစိတ်ချပါ ဒေါ်ဥတ္တရာရယ်"

မယ်စန္ဒာ။ "ဒေါ်ဥတ္တရာရယ်။ မတော်မလျော် မဟုတ်တာတွေ ရေးသမ္မုသော်လဲ အလေးမပြုပါနဲ့။ ဆရာရဲ့ ကောင်းမှုကုသိုလ် ထိုထိုသို့သော ကျမ်းဂန်စာတွေကို ရေရေလယ်လယ် တကယ် မဖတ်ဘူးသဖြင့်"

မနပ်မနူးလို့နဲ့ တူပါတယ်။ ဗွေယူဖို့ မကောင်းပါဘူး။ ၎င်းတိုးတက်ရေး အယ်ဒီတာ ဘာဝနာ စီးဖြန်းပြီး မိုးငြိမ်းဘို့ကိုသာ ဆရာအရှင် ရေးသားတဲ့ လေးစားလောက်သော အဖွဲ့အနွဲ့တို့ကို တပည့်တော်မတို့ အသီးအသီးက ချီးမြှောက်သော အားဖြင့် ရေးသား ပေးသနားလျှင် အကလေးများ စိတ်တွင် အထင်မှောက်မှားတာ ပျောက်သွားပါလိမ့်မယ်"

"ကျွမ်းဂန်ပါဠိ လာရှိသည့် အတိုင်း ကိုင်းရှိုင်း ရိုသေစွာ ပဏာမ အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမျှော်မာန်လျော့ ကန်တော့ခြင်း ကိစ္စကြီး ပြီးစီးသည်နှင့် တပြိုင်နက်တည်း အရီးစိမ်းတည်း ဟူသော ကျွန်ုပ်တို့ ဥပါသိကီမကြီးက ဆည်း၍ လျှောက်ထားသည်ကား အောက်နားက အတိုင်းပင်ဟူလို သ်"

အရီးစိမ်း။။ "မှန်ပါတယ်၊ သွယ်မယောင်းခက် ဆယ်ချောင်းလက်ကို ထိပ်ထက်တင်ကာ လျှောက်ပုံပါသည် ဆရာ မာင်ရင်မှိုင်း ဘုရား"

"တို့ဒါယိကာမကြီး ဘာဖြစ်လာပါလိမ့်မယ် သွယ်မယောင်းခက်တွေ ဆယ်ချောင်းလက်တွေနဲ့ နားရက်စရာ လုပ်မနေပါနဲ့ တုတ်တုတ်တိုတို လိုရာကို မဂုဏ်ဘဲ ဒက်ကနဲ လျှောက်ပါ။ ကြောက်စရာ မဟုတ်ပါဘူး"

အရီးစိမ်း။။ "အင်း ... ဆရာမှိုင်းကိုတော့ ဟိုရန်ကုန်မြို့ တက္ကသိုလ်မှာ မိုးခိုလျက်ရှိတဲ့ ဖေမောင်တင်တို့ ဆရာပွားတို့ တပည့်ကလေး မြကေတုက ထုလိုက် တွယ်လိုက်ပကော ဟောဒီမှာ တိုးတက်ရေး မဂ္ဂဇင်း ကြည့်စမ်း"

"အော် ... မကြည့်ပါရစေနဲ့တော့ စာတော်ဖတ်မ ပုညဝတီက ဤမည်သော တိုးတက်ရေး မဂ္ဂဇင်းကို ရှင်းလင်းသေချာ ကောင်းမွန်စွာ ဖတ်လျှောက်စေ"

(ယင်းသောကာလ ပုညဝတီသည် ဤသို့သော တိုးတက်ရေး၏ အလံတဆူဟု ဆိုအပ်သော ပန်တူဆောင်းပါးကို ပြတ်ပြတ်သားသားဖတ် လျှောက်ထားချေတမင်)

"အင်အင်း ရပ်လိုက်ပါအုံး ဘာတဲ့မှတ်ချက်က ထပ်ဖတ်လိုက်ပါအုံး"

"ဪ ... ကျွန်တော်၏ ဆရာကြီးများက ခုခံချေပ ရေးသားခြင်း မပြုရဟု တားမြစ်ထားပါ သော်လည်း မချေပပဲ သည်းခံ နေရမည်ကား အောင့်သက်သက် ရှိလှ၍ ချေပရတော့သည်တဲ့ ဘုရား"

"ကိုင်း ... ရှေ့ရှောက်ပြီး တလျှောက်လုံး ဆုံးအောင် ဖတ်ဘိ" ဟု အမိန့် ရှိသည်နှင့် အညီ ပုညဝတီ သည် အနီ အဆိုပါ ကျောင်းသားက ဆိုသော ဆောင်းပါး တခုလုံးကို အဆုံးတိုင် ဖတ်လေသည်များကို ကြားနာတော်မူလေ၏"

"အို ... ပုညဝတီတို့ ဘေးဒါရီတို့ ဤအဆိုပါ ကျောင်းသားခမျာ လွန်စွာမှ သနားစရာ အလုပ်ပဲ။ ကျွန်ုပ်တို့က စိန္တာမယဉာဏ် အကြံတိုးပွား အကျိုးများဖို့ သနားကရုဏာ မေတ္တာရှေ့ရှု ရေးတော်မူသည်ကိုပင် အထင်ကမောင့်နဲ့ တနှောင့်တရက် အောင့်သက်သက် ရှိလှ၍ တပည့်က ချေပရပြန်သတဲ့"

ဘေးဒါ။။ "ဪ ... ပါမောက္ခ အရာထွားသူနှင့် ဆရာပွားတို့ကို များများကြီး မနာလို ဝန်တိုမိတ္တ အဘိဇ္ဈာနှင့် ကျောင်းသားများ စိတ်နာအောင် ရေးတယ်လို့ အတွေးအထင် ရှိထင်ပါရဲ့"

"အို ... ဘေးဒါရီတို့ ကေသာဝတီတို့ ဤသူငယ် မြကေတုက ဆရာ့ကို အခြေပြုသည် ဆိုရမှာလည်း တပည့်လိမ်မာ ဆရာအာပတ်လွတ် ဆိုသလို ကိုယ်၏အပြစ်ကို အဆစ်ပါစေရုံမျှသာ ဖြစ်သည်။ ဤအဆိုပါ မဟာရာဇဝင်ကြီး အမှားအယွင်းမှာ မြင်းကမလှုပ် ခုံတိုင် လှုပ်သည်နှင့် အဟုတ် တူညီပေတော့သည်။ အနီ ရာဇဝင်ကြီး၏ အလွဲအမှား သောင်းပြောင်းများမှာ ကျောင်းသားတို့ အပြစ် မဖြစ်နိုင်ချေ။ စင်စစ်အားဖြင့် မှားသမျှ ယင်းသနစ်မှာ ...

- (က) အရင်းစစ် အမြစ်မြေက
- (ခ) အမြစ်ရင်းထက် အခက်မဝေစေရာ
- (ဂ) အသီးတရာ အညှာတခု

ဟူသော မဓမ္မသတ် စကားပုံများ အရ လည်းကောင်း၊ တကြောင်းသော်ကား၊
(ဃ) ထိထိပါးပါး စကားဖောက်လွှဲ ကိုယ်ကိုလွှဲလည်း မလွှဲစသော ဤအရာမှာ ပမာထင်ထင် ကဗျာတင်မှု၊ ပေါက်ပင်ကိုင်းညိုတ် ဗျိုင်းနိမိတ်ကို ဖိုလိသံဟိတ်စပ်ကာ ဟပ်၍ရှာမှု၊ သတ္တဝါဘူဇေ ချင့်မှုလကို သိရသောနယ် မလွတ်ဖယ်တည်း။

ဆိုသော ဆီးဘန်းနီ ဆရာတော်ကြီး ဘုရား ရေးသား ဖန်ဆင်းသည့် မန္တလေး ပန္နက်တမ်းခြင်းအရ လည်ကောင်း၊ ၎င်းမဟာရာဇဝင်ကို တန်ဆာဆင်ချက် အမှားပုံ အကြင်နာမှာ ဂျင်နရယ် အယ်ဒီတာနှင့် အယ်ဒီတာတို့ အမှားပုံဟု အာရုံသတိ ရှိကြရာ၏။

အရိုးစိမ်း။။ "တပည့်မတို့ဖြင့် ဒီအသက် ဒီအရွယ် ရှိလာပြီ။ တပည့်မကောင်း ဆရာခေါင်းလိုသာ ကြားဘူး တယ်။ ယခုလက်ထက် တက္ကသိုလ် သာပေါင်းခတဲ့ ဆရာထံက တပည့်များ အခါမှာတော့ 'ဆရာ မကောင်း တပည့်ခေါင်း' ဖြစ်နေပါပကော။ ဒီအကလေးဟာ ဒီပုံတိုပတ်သွားကို အမှတ်များ ထင်နေပါ ရဲ့။"

"အို ... တပည့်မ အပေါင်းတို့၊ ၎င်းတက္ကသိုလ် ဆရာတို့နည်းကို နိဿရည်း ရလတ်သဖြင့် နသတ်နှင့် ငသတ် ပြောင်းလဲပုံများ ရှိပြီး 'ပန်းယ' မှ 'ပင်းယ' ဖြစ်လာပုံများကိုတောင် နားလည်ကုန်ပြီတဲ့။ ။ ဤမှတစ်ရပ် (နံ) မှ (နှစ်ချောင်းငင်) ပြောင်းလဲလာတဲ့ အထောက်အထားကို အဘယ် ကျောက်စာတွင်မှ မတွေ့သေး ဘူးတဲ့။ ထိုသို့ မတွေ့ဘူးပြန်လျှင် ပုဂံမြို့က ကျောက်စာ အညွန့်တွေ ပေါင်းပြီး အကောင်းတွေ ရထားတဲ့ စာအုပ် မျက်နှာနံပါတ် (၁၂၈) ဒီသာပါမောက္ခ ကျောက်ထက် အက္ခရာ စာကြောင်းရေ (၂၀) တွင်၊

(၁) 'အမိအမြူ (စကာ)လျှင်ဆိုကြ၏'

'အမေးအမြူ စကားလျှင် ဆိုကြ၏'

ဟူရာ၌ 'အမေးအမြူ' 'မေးမြူ' ဆိုသည်ကား အခြား မဟုတ်ချေ။ (နံ) မှ နှစ်ချောင်းငင်သို့ ရွေ့၍ ရွှေ့ပြောင်းနေသော 'မေးမြန်း' ဟူသော ပုဒ်ရင်းတည်း။

ထို့ပြင်တစ်ရပ် နသတ်က ပြောင်း၍ နှစ်ချောင်းငင် ဖြစ်နေသော အရိပ်နိမိတ်မှာလည်း 'ပလိပ်စား ဧခြင်း' နိဒါန်း၌ ...

(၂) လုံးစုံမချို့၊ ဘုန်းရောင်ပျိုသည်၊ တို့ကျေးဇူးရှင်၊ စည်ပင်လန်းလူ၊ မြန်းမည်သူကို။ ။ ဟူရာ၌လည်း 'လန်း' နှင့် 'လူ' မှာ၊ အတူလှည့်သွယ်၊ ပရိယာယ်တမျှ၊ မှတ်ဖို့ (နံ) မှ ကူးပြောင်း နှစ်ချောင်းငင် ဖြစ်နေပုံများကို လည်းကောင်း။

(၃) ၎င်းပြင်တမူ 'မတူမတန်' ဟူရာ၌လည်း 'မတန်' သည်ကိုပင် 'မတူ' ဟူ၍ (နံ) မှ (နှစ်ချောင်းငင်) သို့ ပြောင်းလဲပြီး ဘလောင်းဘလဲ ဖြစ်နေပုံကို လည်းကောင်း။

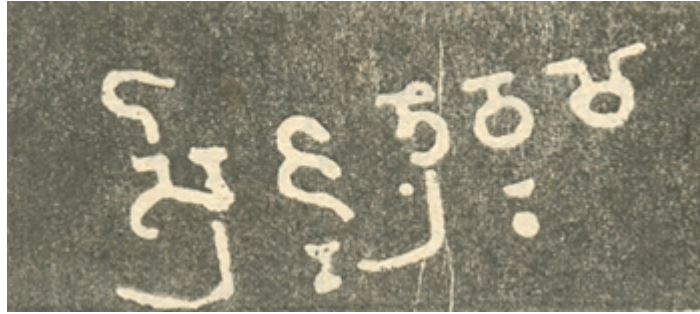
(၄) ၎င်းပြင်တလော 'ပြန်ပြော' ဆိုသည်၌၊ 'ပြန်' မှ 'ပြော' ဟု (နံ) က (ဩ) ဖြစ်လာပုံ၊ ၎င်း 'ပြော' သည်၊ (ဩ) ကို 'ဦး' တည်းဟူသော 'နှစ်ချောင်းငင်' ပြု၍ 'ပြူး' ဖြစ်ပါသလော။ 'ပြန်ပြော' 'ပြန်ပြူး' မထူးတော့ကြောင်းများကို လည်းကောင်း။ ရှေးဟောင်းပဏ္ဍိ၊ ဉာဏ်ရှိသူတို့၏ ပညာကို ဉာဏ်ရှာသူ တပည့်မတို့ သိကြစေလို။

ထိုမှတစ်ဖုံ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားတပည့်တို့ အာစရိယ ဝါဒ၊ လဒ္ဒေါပဒေသ ရရှိအပ်သော သေလအက္ခရာ ကျောက်စာများတွင် (ရရစ်) နှင့် (တချောင်းငင်သည်) ဆင်နှင့် ဆိတ် ကွဲပြားသကဲ့သို့ ကွဲပြားသည်ဖြစ်၍ (ရရစ်) ၏ အမြီးမှာ လက်ဝဲဘက်သို့ စောင်း၍ (တချောင်းငင်) ၏ အမြီးမှာ လက်ယာဘက်သို့ စောင်းကြောင်း အမြဲပင် တွေ့ရသည် ... ဆိုသမိုလည်း၊ တို့စစ်ကိုင်း တက္ကသိုလ်က ထိုထို သို့သော ရသေ့မ အမျိုးမျိုးတို့နှင့် ဖိုးသူတော် မယ်သီလအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့မှာမူကား ထနောင်းပင် အထက်ဖျား၌ နားလျက်ရှိသော ချိုးငှက်ညီနောင် နှစ်ကောင်ဝယ်၊ ဘယ်အကောင် အဖိုဖြစ်၍ ဘယ်အကောင် က အမဲ တကားဟု ခွဲခြား၍ မသိနိုင်သည် လည်းကောင်း၊ ၎င်းပြင် 'ပန်တူ' နှင့် 'မန္တန်ကို' တဖန် မခွဲခြားနိုင်ဘိ သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ရှေးဟောင်း အချို့သော ကျောက်စာတို့၌ (ရရစ်) နှင့် (တချောင်းငင်) ဆင်တူယိုးမှား ရှိကြောင်း၊ သိကောင်းသိရာ တပည့်တကာ၊ တကာမတို့ကို ဆရာက ပြဦးမည်။ ဟေ့ ဘေဒါရီ ယောဂီ၏ ဝူထဲသွားပြီး ခေါင်းရင်းမှာထားတဲ့ ကျောက်စာ လွယ်အိတ်ကို တဆိတ်ဆွဲချေစမ်း။"

ဘေဒါရီ။။ "မှန်လှပါ ကျောက်စာလွယ်အိတ်ကြီး ရောက်ပါပြီဘုရား။"

"မှန်းမှန်းပေးစမ်း။ ဟောသည်ဟာ ... သရေခေတ္တရာမြို့တော်ရာ မော်ဇောက ရခဲတဲ့ ကျောက်စာပါ။ ကိုင်းကြည့်ကြစမ်း။"

[သရေခေတ္တရာမှ ကျောက်စာ]



၎င်းအထက်ပါ ကျောက်စာကို ယခုအခါ ရေးနည်းကား။

'တြိရုတြ' ပေတည်း။

"အို ... တပည့်မ အပေါင်းတို့။ ၎င်း သုံးလုံးသော အက္ခရာဝယ် အလယ်က (ဇု) ဟူသော (တချောင်းငင်) ရေးထုံးနည်းစနစ်သည်၊ (ရရစ်) နှင့် အသွင်အဆင် ပြိုင်ပြီး တပင်တိုင် ဖြစ်နေလေသည်။

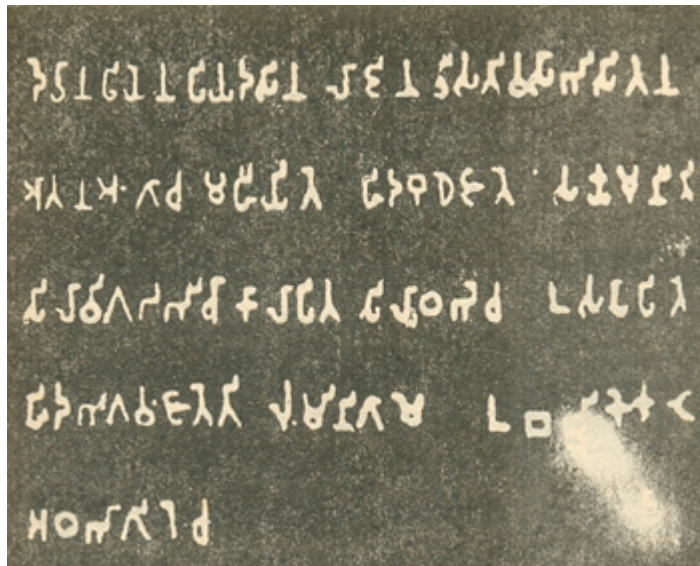
အနိမ့်တဖုံ လုမ္ဗိနီတောရက သီရိဓမ္မာသောက မင်းတရားကြီး ရေးထိုးစိုက်ထူ လှူတော်မူခဲ့သော ကျောက်စာမှာလည်း အောက်ပါအတိုင်း ရှိကြောင်း သတိကောင်းကောင်း ထားကြရာ၏တဲ့။ ကြားကြရဲ့လား။"

ကုသဝတီ။

"ဦးထိပ်ရွက်ဆင်ပါ ဘုရား"

"ကိုင်း ... ကြည့်ကြ ကြည့်ကြ တပည့်မတို့"

[လုမ္ဗိနီတောရက အာသောကကျောက်စာ]



"အို ... တပည့်မ အပေါင်းတို့။ ၎င်းအရိယာဘာသာရှိ ကျောက်စာ အက္ခရာကို ယခု လက်ထက်မှာ ရေးနည်းသသည်ကား အောက်နားမှာ ပါရှိလေ၏။

၁။ ဒေဝိန ပိယေန ပိယာဒသိန လာဇိန ဝိသတိဗသာဘိသိတေန၊

၂။ အတန အာဂါစ မဟိယိတေဟိ ဒဗုစေဇာ တေသကျ မုနီတိ၊

၃။ သိလာ ဝိဂဉ္ဇာစိစာ ဣလာပိတ သိလာထ ဘောစဉသပါပိတေ၊

၄။ ဟိဒုဘဂေဝံဇာတေတိ လုံမိနိဂါမေ ဥဗလိကေကတေ၊

၅။ နာထဘာဂိယေစ။"

"အို ... တပည့်မများစွာ သနားစရာတို့။ ၎င်းအထက် ပြယုဂ်ပါ ကျောက်စာကို ရှုလျှင် (ဗု) (မှ) (လုံ) တို့၌ တချောင်းငင်သည် ဆင်နှင့် ဆိတ် ကွဲပြားတဲ့ ခွဲထားလို့ လက်ဝဲ လက်ယာ ဘာမှမသိအောင် ဆွဲထားသည်ဟု မခွဲခြားနိုင်ပုံကိုလည်း မှတ်သားကြလေသော်"

ခေမာ။

"မှတ်ပျံမယ်ဘုရား"

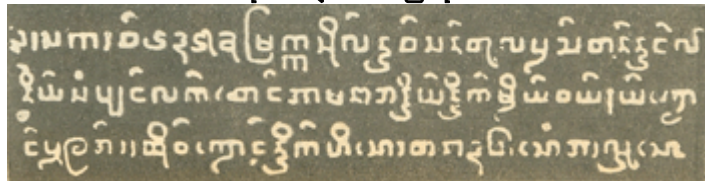
"အို ... ဘေဒါရီ ဤအဆိုပါ အာသောကကျောက်စာ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို လယ်လယ်ဝယ်ဝယ် တကယ် သိလိုကြလျှင် အရှင် 'အာဒိစ္စဝံသ' မထေရ် ဘာသာပြန်ဆိုတော်မူဘိသော ဤသည့် 'အာသောက မင်းတရားကြီး၏ ကျောက်စာတော်' စာအုပ်မျက်နှာ (၁၆၁-၁၆၂) တို့မှာ လေ့လာ ကြည့်ရှုကြစေသတည်း။"

ခုဇ္ဇာ။

"တပည့်တော်မတို့မှာတော့ ဒီကျောက်စာအုပ် မရှိဘူး။ အရှင်အာဒိစ္စဝံသ မထေရ်ထံ လှမ်းပြီး အလှူခံအုံးမှပဲ"

"အို ... တပည့်မ အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့၊ ထိုပြင် နောက်တဖန် ပေါက္ကံမြို့ လေးတောင့်ကံအရပ် တုရင်ပုထိုး ဘုရားတံတိုင်းအတွင်း တောင်ဘက် အုတ်ပြာသာဒ်ကျောင်းတွင်းရှိ သံပျင်လက်ဘောင် ကျောင်း ကျောက်စာမှာလည်း အောက်ပါအတိုင်းပင် ဟု၏။"

[ပုဂံကျောက်စာ ပြုယုဂ်]



"အို ... တပည့်မ အပေါင်းတို့၊ ၎င်းအထက်ပါ ကျောက်စာကို ယခုကာလ ရေးသားပုံမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဟူလို"

"သက္ကရာဇ် ၆၃၅ ခု၊ မြတ္တသိုလ် နှစ်သံတူ လပြည်နှင့်လာ နိယံသံပျင် လက်ဆောင် အာမနာအရိယန္တိကံမြိယဝယ် ရယ်ကြောင်ပြု၏။ ထိုင်ကြောင်နှိုက် ရှိသော ရတနာ ၃ ပါးသော အလှူသော"

"အို ... တပည့်မတို့ ဤပြုယုဂ်ပုံစံ ပုဂံကျောက်စာ၌ (ပြ) (မြို့) (ကြ) (ပြု) (ကြ) တို့၏ ရရစ်မှာ လက်ယာသို့ မဆွဲဘဲ လက်ဝဲဘက်သို့ အကျစောင်းပြီး တချောင်းငင်နှင့်တောင် တူနေသည့် အတိုင်း စစ်ကိုင်းတစ်ခုမှာ ကသိုဏ်းကို ရှုပြီး သုဂတိ အထက်လမ်းသို့ ထက်မြန်းခိုလှုံ ဗြဟ္မစိုရ်အထုံ တိုးပွားပြီး မိုးသိကြားကတော် ဖြစ်ကြစေသတည်း။" (အများသော ခမ္မာတစုတို့က သာဓုဩဘာ ထောပနာ ပြုကြစေ။)

"အို ... တပည့်မတို့၊ ၎င်းတို့ တမဲ့ပြု၍ တလဲ့မျှ အလံထူအပ်သော 'ပန်တူ' သို့ တဝါကျ ကူးပြီး ဆက်ဦးအံ့။ သန်ပြန်သော စေတနာဖြင့် ကောင်းမွန်စွာ နာလင့်ကြံကုန်"

"ဤမန္တန် ဟူသော ပုဒ်သည် ပါဠိ သက္ကတ ဘာသာတို့မှ လာသည်ဖြစ်၍ အဘယ်နည်းနှင့်မျှ မန္တန်မှ ပန်တူသို့ မပြောင်းလဲနိုင်၊ ပန်တူမှာ မြန်မာပေါရာဏ သက်သက်ဖြစ်သည်ဟု တက္ကသိုလ်ကျောင်းထဲက ယူဆသည်မှာ မူလ အရင်းအမြစ်ကို စိစစ်ဖွေရာ မလေ့လာ မတွေးတောဘဲ ကလေးပြော ပြောသည်နှင့် တူလှပေတော့သည်။ အရှည် ပဝေသဏီကာလ ကမ္ဘာဦး အစ ပကထူးမဆွမှာ မာဂဓဘာသာ ဖြစ်ထွန်း ပေါ်ပေါက်လာသဖြင့် မူလ ဘာသာဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဘုရားပစ္စေက ဗုဒ္ဓါ အရိယာသာဝကတို့ ဟောပြ မိန်ဆိုတော်မူရာ ပါဠိဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အဟောင်းဆုံး ရှေးအကျဆုံးသော မာဂဓမူလ ပါဠိဘာသာကြီးမှ သက္ကဋ္ဌ ဓမ္မိလကိရာတ၊ မွန်၊ မြန်မာ၊ တရုတ်တယက်၊ တိဘက်၊ ယောချင်း၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ် စသည်ဖြင့် အလီလီ အလာလာ ဘာသာ အများအပြား ပြန့်ပွားလာကြလေရာ မြန်မာတို့ တိုင်းပြည်မှာ မြန်မာ လူမျိုးချင်းပင်သော်လည်း တရပ်နှင့် တရပ် တရွာနှင့် တရွာ နေရာဌာန ဒေသခြားသဖြင့် လည်းကောင်း၊ ရှေးအခါနှင့် ယခု အခါကာလ အချိန်သမယ ခြားသဖြင့် လည်းကောင်း၊ အမည်နာမ ဝေါဟာရ ကွဲပြား၍ နားမလည်နိုင် ရှိတကားဟာဟု သတိထားကြရာ၏။"

ကေသာ။

"ဪ ... ဘယ်ဘာသာမဆို ဟို ... အရင်မူလ မာဂဓပါဠိအရင်းမှ ဆင်းသက် ပြန့်ပွားတယ် ဆိုပါတော့"

"ဧ ... ဟုတ်တယ်။ 'ရမ်းကြားလို့ မြန်မာဖြစ်တယ်' ဟူသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မြန်မာ မှန်သော်လဲ ခန်းပတ်က ချက်ကြွေ ဟူသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ရှေးဟောင်းမူလကို ဘယ်သူမှ မပြစ်ပယ်သင့်ရတကား"

"အများကြာ၍ အမှန် ဖြစ်နေသည်များကိုလည်း ဆန်းစစ်ဖို့ရာ လွန်စွာ အရေးကြီးချေသည်။ အနီ 'ပန်တူ' ဟူသော ဝေါဟာရ အချို့ကို ရှိရှိ့ဝှက်ဝှက် နက်နက်နဲနဲ ခဲခဲယဉ်းယဉ်းကြီး လုပ်၍ ပခုက္ကူ၊ မြင်းခြံ၊ ရွှေဘို၊ ရေစကြို၊ ကျောက်ဆည်၊ တနယ်ခရိုင် ရခိုင်-ချင်းလင်း၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ()

ဘာသာညာညာ တွေးပြီး မေးပြီး အဝေးကြီးကိုလည်း ကိုးကား နေဖို့မလို။ မောင်တို့ တက္ကသိုလ် ကျောင်းအနီး ဘားနဒ်ခေါ် ပိဋကတ်တိုက်ကြီး အတွင်း ပေစာဌာနက ဝေါဟာရထွေ ပကာသနီ ပဉ္စမတွဲ (၆) ချပ်ပေရွက် ဝမ်းဘက်တွင် ..."

တူ ကာရန္တကား

(၁) တူသည် ဆိုသောအရာ၊ (၂) တူဦးရီး ဆိုသောအရာ၊ (၃) တူပေတန်ဆာ ဆိုသောအရာ၊ (၄) ခွေးတူ၊ (၅) ဝက်တူ၊ (၆) သိုက်တူ၊ (၇) မြင်းတူ၊ (၈) မိတူ၊ (၉) ဘတူ၊ (၁၀) ပျားမျိုးပျားတူ၊ (၁၁) အစို့မည်တက်တူရန်နောင်၊ (၁၂) တိရစ္ဆာန်တက်တူ၊ (၁၃) လှေမျိုးကတ္တူ။ (၁၄) လူမျိုးရိုက်တူ၊ (၁၅) ဝါးကျည် 'ပတူ' ဟူသော အရာတို့၌ ထင်၏ဟု ဆိုသည့်အတိုင်း အရိုင်းအစိုင်းတို့ အသုံး ဝါးလုံးဝါးကျည် 'ပတူ' အမှန် ဖြစ်ရကား ပုဂံခေတ်က ကျန်ရစ်တို့ ခမ္မည်းတော် အနော်ရထာသည် အဆိုပါ လူရိုင်းသုံး ဝါးလုံး ဝါးကျည်တောက်ကြီးနှင့် တပ်ဆင့်သွယ်တန်း၍ ရေခန်းအောင် ရေကုန်အောင် အလုပ် စုတ်ထုတ်နေမည် မဟုတ်။ ဧကဝစ်ဧကန် ဂါထာမန္တန်ဖြင့် မန်းမှုတ် စုတ်ထုတ်မည်ကိုကား ယုံမှား မရှိသင့်ချေ။ ဖေမောင်တင် ဆရာပွား တည်းဟူသော ဆရာနှစ်ပါး ပြင်ဆင် ရိုက်နှိပ်သည့် မဟာ ရာဇဝင်ကြီးမှာပါ၏။ "နော်ရထာ မင်းစောမှာ နတ်မြင်း ရတော်မူကြောင်း အရိန္ဒမာစကြာ ကြိမ်လုံးရကြောင်း။ တရုတ်ပြည်သို့ ချီတော်မူရာ လမ်းခရီးတွင် ထိပ်ပင်စောင့်နတ် သစ်ပင်ပေါ်က မဆင်း တဝင်းဝင်း ကိုယ်ရောင်ပြနေသည်ကို အရိန္ဒမာ ကြိမ်လုံးဖြင့် ရိုက်ချကြောင်း။ ၎င်းနောက် တရုတ်ပြည်သို့ ရောက်တော်မူရာ လူလေးယောက်ဖက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော ကြေးစန္ဒီနတ်ရုပ်ကို အရိန္ဒမာကြိမ်လုံးဖြင့် ရိုက်ခတ်ရာ အဆိုပါ ကြေးစန္ဒီ နတ်ရုပ်ကြီးက ညီးညူ ဟစ်အော်ကြောင်း" စသည်ဖြင့် နော်ရထာ မင်းစော၏ ယင်းသို့သော သိဒ္ဓိဂုဏ်၊ ဘုန်းဂုဏ် အလုံးစုံတို့ ပါရှိသည် မဟုတ်ပါလော။

ဥတ္တရာ။။

"ပါရီကြောင်းပါ ဘုရား" "အို ... ဥတ္တရာတို့၊ ခုဇောတို့၊ အဆိုပါ အနော်ရထာ မင်းစော၏ ပြ၍ မကုန်နိုင်သော ဘုန်းဂုဏ်၊ သိဒ္ဓိဂုဏ်၊ ဣဒ္ဓိဂုဏ်၊ မန္တန်ဂုဏ်တို့ကို ထောက်ခံသော အနေဖြင့် တွင်းသင်းမင်းကြီး ရာဇဝင်သစ် ကြေးစန္ဒီ နတ်ရုပ်ကြီးကို အရိန္ဒမာ ကြိမ်စကြာဖြင့် ရိုက်ခတ်ခန်းမှာ"

"အဝိညာဏက ဖြစ်သော ကြေးစန္ဒီနတ်ရုပ်ကို ချည်နှောင်ရိုက်ခတ်လျှင် နတ်ရုပ် ဟစ် အော်သည် ဟူသော စကား၌ နတ်ရုပ်ကို ယူဆောင် ပသလျှင် သဝိညာဏက ဖြစ်သော သဒ္ဓတ္တ ဘေဒစိန္တာ စကား ပုတ်မန္တရား တတ်သော သူတို့သည် မုန့်ညက်ရုပ်ကို မန္တန်စိပ်၍ ဘီလူးလက်ခြေ ပြတ်စေလိုသော် မုန့်ညက်ရုပ် လက်ခြေကို ဖြတ်သည်။ ဘီလူး သေစေလိုသော် မုန့်ညက်ရုပ် ဦးခေါင်းဖြတ်သည် ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားတို့နှင့် ယုတ္တာ ရှိ မရှိကို ဆင်ခြင်ရာသည်"

"အို ... မယ်မင်းတို့၊ ယင်းသို့သော သာဓကတို့ဖြင့် ပဏာမမူစရာ ပြဆိုပါသော်လည်း မြကေတု စသော အချို့တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားတို့က ယုံမှားမှ ယုံပါ့မလား မပြောတတ်ဘူး"

မေရီ။။

"ဘာယုံကြည်ပါ့မလဲ ဘုရား၊ သူတို့ ပါမောက္ခ ဖေမောင်တင်မှာကို မစ္စတာလုဗ်တို့ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန်ထားတဲ့ မှန်နန်းရာဇဝင်မှာကို သည်လိုရှိနေတာကလား ဘုရား" ဟု လျှောက်ထားကာ မိမိမှာ အသင့်ပါလာသော အင်္ဂလိပ် စာပုဒ်ကို အာလှုပ်သံပါပါနဲ့ အောက်မှာရှိတဲ့ အတိုင်း ဖတ်ပြလေ၏ တည်း။

ပါမောက္ခ ဦးဖေမောင်တင်နှင့် မစ္စတာလုဗ်(စ်)တို့၏ မှန်နန်း ကောက်နုတ်ချက်။

And he called the Shwepyi brothers and commanded them saying, "Enter this night the Utibwa's palace. He sleepeth guarded by the wheel, an engine worked by water 'such out all the water with a tube,' and mark three lines with lime upon the Utibwa's body. And why? He regarded me not, neither cometh he forth to offer gifts when uch a King as I come, Must it be ever so? If it is no longer, I will cut him as under even along the lines marked by the lime. Leave ye this message in writing upon the wall." And the Shwepyi brothers hearkened to his word and entered by night and "Sucked up the water" and marked three lines upon the Utibwa's body and left a writing upon the wall.

Tin and Luce's "Glass Palace Chronicle" (1923) on page 81.

ငင်း အထက်ပါ မေရီ၏ ဖတ်လျှောက်သည်ကို လေဒီ မည်သော ရသေ့မက ခဏချင်းပင် အဓိပ္ပာယ်ပြန်၍ လျှောက်ဘိသော ဟူ၏။

"အင်း မှန်နန်းရာဇဝင်ကို ပြန်ဆိုတဲ့ ဖေမောင်တင်တို့၊ မစ္စတာလု(စ်)တို့ ဤမည်သော ရန်ကုန်မြို့အတွင်း ယင်းသို့သော ဘားနစ်ပိဋကတ်တိုက်မှာ ရှိသော ဣတောပရံ ဥဒ္ဒိဿာမိဟု ဂါထာဦးချီသည်။ ဤသို့သော ပေါက်ကွဲ ရာဇဝင်ပါ စာမျက်နှာ နံပါတ် (၃၅) မှာ ..."

"တဒါ အနော်ရထာ မဟာရာဇာ အယမုနရာဇာ အတ္တနော ရဋ္ဌ အာဂါတမှာ ဂန္ဓရာဇ် ရာဇာ မမသန္တိ ကဉ္စနိကွမိ။ ဘတ္တန ဝေတ္တ နဉ္စနဒေမိ နိဿိန္နော နုခေါသိဘိ ဝတ္တာ ရွေဖျင်းကြီး ရွေဖျင်းငယ် ကဏိဋ္ဌဘာတရံ အာမန္တေတွာ ဘောမစ္စာ ဥတည်ဘွားရာဇာ ဝသဘ ဥဒက စက္ကေန သုပုတိ ကိရ။ တုမေရောဓာ အဇရတ္တိကာလံရညော နီဝေ သနံ ပဝိသိတွာ တံဥဒကံ ဝေဠုနာ ပိဝိတွာ ခိဏောတဿရညော သယံ ရံသေတ မံသုနာ တိက္ခတ္တုလိခိ တတွာအရိမဒ္ဒနမဟာပူရံ ဣဿရော ခတ္တိယဂဏာနံ ဥတ္တမော အဟမ္မန မဟာရာဇာ အာဂန္တာ ပါပုဏိ နဒသိ နိက္ခမိစ နိသိန္နာနခေါ နိယိန္နော သုက္ကမံ သုနာလက္ခိတံ။ လေခံ အသိ နာခိန္နိဿာမိတိ ဘိတ္တိမိအက္ခရံ လိက္ခိက္ခာဠ (ပတူ) တိဝုတ္တံ။ တထာဝုတ္တံ ဒေဘာတရာ ရတ္တိသမယေ ပဝိသိတွာ 'တံဥဒလာ ဝေဠုနာပိဝါဒါယေတွာ' ခဏကာလေတဿံ ဥဒ္ဒည်ဘွားရညော သရိရံ တိက္ခတ္တု တိက္ခတ္တု သုက္က မံသုနာ လိက္ခိတောတ္တိမိ အက္ခရံ လေခိတွာ ဠပေသိ" တဲ့။

"အဲ အနီလို ပါရီချေတမဲ့ ယင်းသို့ ပါရီသည်မှာ မစ္စတာလု(စ်)နှင့် ဖေမောင်တင်တို့၏ အင်္ဂလိပ် မှန်နန်း၏ ရှေ့နယ်သဖွတ် တကယ် အားကိုးလောက်သော အသုံးအနှုန်းနှင့် ဝါးလုံးပဲ ဖြစ်နေပေတယ်။ ကိုင်း ... ဒေါ်ပဏ္ဍိတ တချက် အနက် ပေးစမ်းပါ"

ဒေါ်ပဏ္ဍိတ။ "သူပေါက်ကွဲ ရာဇဝင် ပါဠိကြည့်ရတာ တပည့်မကြီးဖြင့် အနက်မထင်နိုင်အောင်ပဲ ရှိပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ ထိုရာဇဝင် ပါဠိစိပုံ သုံးပုံမှာ လွန်စွာမှ မှားယွင်း ချွတ်ချော်သဖြင့် မြန်မာဘာသာ ရာဇဝင် အမှား တစောင်စောင်ကို သဒ္ဒါကို သင်စ မောင်ပဉ္စင်း တပါးပါးသည် ပါဠိ စီကြည့်တာနဲ့ တူပါတယ်။ ဘယ်တကွက်မှ နေရာမကျဘူး။"

ယင်းသို့ ဒေါ်ပဏ္ဍိတ ပြောသော ကာလ ဝါဆိုဦးကမှ အလောင်းတော် ကဿပက ရောက်လာတဲ့ ဒေါ်ပါရမီက ကပျာကသီ တတဲ့၍ ဆရာ့ကို လျှောက်ထားသည်မှာ ...

"ဆရာမိုင်းရယ် အနီပေါက်ကွဲ ရာဇဝင်ဟာ ချင်းတွင်းမြစ်ညာ သေလာတောချောင် ပလောင်တောင်တကြောက တောလှေတောလာ ကဗျာလွမ်းချင်းနဲ့ အညွှန်းချင်း ကွာလှချည်လား ဘုရား"

"ဒေါ်ပါရမီက အနီတောဓလေ့ လွမ်းချင်းကို ရသလား၊ ရလျှင် ဆိုပြစမ်းပါ။ ကြားစမ်းရအောင်" (ထိုအခါ ဒေါ်ပါရမီက ဝဲတဲတဲ့နဲ့ ရွတ်သီ ဆိုပြသည်မှာလည်း အောက်ပါအတိုင်းပင်တည်း။)

တောသံ တောင်သံ လွမ်းချင်း

"တောင်အလှမ်းမှာလ၊ စိမ့်စမ်းငယ်တံခွန်၊ ကျလျှောငယ်သွန်၊ လေးသွန်ပြွန် အိုင် နဝတတ်လိုပ၊ နေကပ်သူ ပူလေစေသို့၊ ပြေလိုပြေ ဖြေရန်ခက်ပါဘိ၊ ကျောက်စက်နှင့် ကမ္ဘယံဥ၊ ရှင်ပါလူဆိုတဲ့ အောက်မှာလ၊ ကတောက်သံ သာသာနှင့်၊ ကြင်ရာ ကွဲပြန်တော့တယ်လေး။ ။ ကိုပလောင်ငယ် တောင်သူတသင်း၊ (ပတူ) ငယ်ဆောင်၊ ချောင်းရေသင်းနှင့် ထမင်းငယ်ပြောင်းဆတ်၊ ယုန်ပဒတ်နှင့် စပ်သီးနီလွင်၊ မကင်ဖုတ်တဲ့၊ ယင်ပုတ်ပြင်၊ ယဉ်တနဲ့ကွယ်၊ ဆင်မဲထယ်နှင့် မောင်မယ်နှစ်ဖော်၊ နှုတ်သံဝဲငယ်နှင့် ခေါင်ပွဲမှာ ပျော်ကြတယ်၊ ပြည်တော်သူကြာရင် ညှိုးရှာလိမ့် ဆည်းဆာချိန် နေစွယ် ကျိုးကာမှ၊ လွမ်းပူတာပေလို့ ကြိုးအောင်ပ၊ ကမ္ဘရန်ဟိုရိုးဆီက (အိုမေရဲ့) ဂျိုးမောင့်တယ်လေး။"

ဒေါ်ခုဇာ။ "အခု မပါရမီ ဆိုတဲ့ ပလောင်လွမ်းချင်း အရဖြင့် ဦးပုည ရေးတဲ့ ရှင်ဖူးမေတ္တာစာမှာ 'အဿကဏိဘေထွက်က ပြန်ကတွတ်' စကားအသုံးဟာ ဝါးလုံး တည်းဟူသော ခေါင်းရေဖူး ဖြစ်နေပါပေါ့ ဆရာမိုင်းရဲ့။"

"အင်း... အနီမေတ္တာစာ လွန်စွာ ရေးကျသော ပေမူပရပိုက်မူ အဆုဆုမှာပဲ 'ပြန်မတူ' ဟူ၍သာ ဆရာတို့ တွေဖူးတယ်။ နိဗ္ဗိဒ် ရှင်တေဇောသာရ စီရင်တဲ့ ရွှေဟင်္သာပျို့တွင် 'တလားရေပြွန်း မိုးကောင်းမှန်း၍၊ စိုက်ကုန်လောက်ပင်' ဟူ၍ ရေပြွန်နှင့် တံလားတလားကို လက်ဒါးလက်ခုပ် ပြုလုပ် သုံးစွဲတော်မူသည်။ ပတူနှင့် ပြွန် အသုံးအစွဲမှာ ခေါင်ရေဖူး ပတူသမားလို့ အားရဖို့ အချက်တခုလို ဂရုကထ ပြုကြလေကုန်"

အရိုးစိမ်း။ "ဂရုစိုက်ရပ်ပါပဲ ဘုရား"

"သို့ပြင်၊ ယခင်လွန်ခဲ့တဲ့ သီတင်းနှစ်ပတ်က ကျွန်ုပ်တို့ ကိုးကား ဖော်ပြလိုက်တဲ့ ပုဂံရာဇဝင်ကို ထိုတက္ကသိုလ် တပည့်က ရှေးကျသော စာမထင်ကြောင်း ရတနာကွန်ရွက်၊ သော့မှန်၊ ကဲလားများ ပါနေကြောင်း ငယ်ငါင်းသော စိတ်ထားနှင့် ရေးသားသည်မှာ အဆိုပါ ပုဂံရာဇဝင် နိဂုံးမှာ 'သက္ကရာဇ် သဟဿနှင့် သတသချံ၊ နဝိပဉ္စု ကောဇာကျတွင်' ဟု ပါရှိလေရကား၊ မှန်နန်းရာဇဝင်နှင့် မရှေးမနှောင်းခေတ် သက္ကရာဇ် ၁၁၉၅ ခုတွင် ပြီးစီးသော ရာဇဝင်ဟောင်းဟု သိရမည်။ ဤမှ တထွေ လေယာဉ်ပျံ ဇမ္ဗူခေတ်တွင် လူဖြစ်ရသည်နှင့် အညီ အတိတေကာလ ရှေးမဆွက ယခုခေတ် သမယလို အဆစ်အလှတေ အဆန်းအညွန့်တွေ အကွန်တွေ အဘက်တွေ အခက်တွေ မရှိစဘူး ဟူ၍ မမှတ်ရာ။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဘယ်အရာမဆို ဟိုလွန်ခဲ့သော ခေတ်သမယလည်း ဖြစ်ကြပေါ်ကြ သုံးစွဲကြဘူးသည်သာဟု မှတ်ရမည်။ ဤခေတ် ဤအခါ သတ္တဝါ ဟူသော ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတို့တွင် (ကား) ကောင်းကောင်းအထက်မှာ မျက်နှာမာတင်းတင်းကို မြင်ရုံနှင့် ဘုရားလောင်း စကြာမင်း မထင် သင့်ကြောင်းများကိုလည်း ငါတို့ စစ်ကိုင်း တက္ကသိုလ် တောင်စောင်းက ကျောင်းသားကျောင်းသူ ဟူဟူသမျှ သိကြ မှတ်ကြကုန်၏။"

အရီးစိမ်း။။ "နိဗ္ဗိတိ တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားရဲ့ ဆောင်းပါးခန်းတွင် မန္တန် မန်းစုတ်၌ ပါ သတ်မှ မှန်ရမည်လို့ စီရင်ချက် ချထားပါတယ် ဟုတ်ပါရဲ့လား ကိုယ်တော်"

"အို ဒါယိကာမကြီး။ ဤကျောင်းသားကလေး ကိုးကားသည့်အတိုင်း သတ်ပုံဥပဒေ စာအုပ်မှာ အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတဘွဲ့ခံ ပါဠိဆရာကြီး ဦးဖြေ စီရင်သော သတ်ပုံစာအုပ် မဟုတ်။ ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓိ စီရင်တော်မူတဲ့ 'ကဗျာသာရတ္ထသင်္ဂဟသတ်ပုံ' နှင့် မန္တလေးခေတ်က စာရေးတော်ခေါင်း နေမျိုးစည်သူရာဇာဘွဲ့ခံ ဦးသာအောင် စီရင်တဲ့ 'ဆကာရန္တနယသတ်ပုံ' နှစ်စောင်ကို အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဆရာဖြေက ပုံနှိပ်ရောင်းချခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ဤသံတော်ဆင့် ဦးသာအောင်၏ သတ်ပုံမှာ မန္တန်စုတ်ကို ပ-သတ် ပြသည်မှာ ဓာတွတ္ထ သဂြိုဟ်တွင် ဇပေါ စိန္တနဝါစာသု ဇပေါတုပတ္တိနောတိသု။ ဇပေါ ဇပသဒ္ဓါသည်။ စိန္တန ဝါစာသု၊ ကြံခြင်း စကားဆိုခြင်းတို့၌ ဖြစ်၏။ (ဇပတိမန္တသိသော)"

ဇပေါတု၊ ဇပသဒ္ဓါသည်ကား။ ပတ္တိနောပတ္တိသု၊ တောင့်တခြင်း စကားဆိုခြင်းတို့၌ ဖြစ်၏ဟု ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပြဆိုတော်မူသည်လည်း တကြောင်း၊ ရှေးဟောင်း စာပေများတွင် မန္တန်စုတ်သည် စိပ်သည်ဟု ပါရှိသည်လည်း တကြောင်း၊ ၎င်းတို့ကို ကိုးကားတဲ့ (ဝိ) စုတ်ကိုလည်း မဟုတ်ဘူး မဆိုလို။ ထိုဓာတွတ္ထ သဂြိုဟ်ကျမ်းရှင် အရှင်ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရား ရေးသားတော်မူသည့် သတ်ပုံသစ်၊ တဖက်ပြ (ပ) သတ်၊ အုပ်ကာရန်၌ကား၊ "ပျောက်တိမ်ထဲငုပ်၊ ချောင်းမြစ်စုတ်၊ မြစ်စုတ် - စည်းစုတ်မှာ" ဟူ၍ မန္တန်စုတ်ကို (တ) သတ် အင်းအတွက် ခြွင်းချက် ထားတော်မူခဲ့လေသည်။

ဤမှတစ်ပါး ၎င်းတို့ ကိုးကားသည့် သတ်ပုံဥပဒေ စာအုပ်က (စုတ်) အလျင် ရွေးကြ၍ ၎င်းတို့ပင် အမြတ်တန်း ကွယ်ကိုး အားထားဘိသည့် ကဝိလက္ခဏာ သတ်ပုံတွင် 'မန္တန်မန်းမူတ်၊ ဖွဖုစုတ်၊ တီးတုတ်မြည် သံပီ' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ၎င်း ကဝိလက္ခဏာ သတ်ပုံထက် ဒြပ်ဂုဏ်ကြီးသော စွယ်စုံကျော်ထင် သတ်ပုံပုစ္ဆာ ကျမ်း၌ 'ဥပမန်းမူတ်၊ မန္တန်စုတ်၊ တီးတုတ် ဂါထာ ဘယ်မျှနည်း' ဟူ၍ လည်းကောင်း ပါရှိသည်။ အဲဒီတစ်ပါး ကျောင်းသား ကိုးထားတဲ့ မဃဒေဝ လင်္ကာသစ် စာမျက်နှာ (၂၂၁)၊ စာပိုဒ် (၂၈၃)၊ ကျောင်းရေ (၁၇) မှာ (စုတ်) သတ်ပုံဟု ပါသတဲ့။ ဟဲ့ ... ကေသာ။ ဒီစာအုပ်ကြီး ဝါအိပ်ယာဘေးမှာ ရှိတယ် သွားယူဆေးစမ်း။ (ယူခဲ့ပါပြီ ရော့ဘုရား)။

"ကိုင်း ဒါယိကာမကြီး အရီးစိမ်း လှန်လိုက်စမ်း စာအုပ်ကြီးကို" ဟု ပြောသဖြင့် အရီးစိမ်းလည်း ကသောကမျော တမောတခေါ်ရာရာ (စုတ်) ကို မတွေ့ရသဖြင့် "ဒီ တက္ကသိုလ် ကျောင်းက ကောင်လေးဟာ တပည့်တော်မကို တယ်လဲ ဒုက္ခပေးတယ်" ဟု လျှောက်၏။

"အင်း ... အင်း တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား တူလေး မြကေတုဟု ဒါယိကာမကြီးကို ဒုက္ခပေးသလား"

"ဟုတ်တယ် ကိုယ်တော်" ဟု ပြောကာ၊ တလောတခေါ် စာမျက်နှာ (၂၂၀)၊ စာပိုဒ် (၂၈၂)၊ ကြောင်းရေ (၁၉) တွင်မှ 'မန္တန်စုတ်ဘိ၊ ပညာယိုနှင့် နှိုင်းညှိတိုင်ပင်' ဟူသော (စုတ်) အကိုးအကားကို တွေ့ရကား 'လားလားလေးသည် ကောင်းလေးဟာ တပည့်တော်မ အပေါ်မှာ တော်တော်ပဲ ဝှလုပ်ချင်တယ်' ဟု စိတ်ဆိုး မာန်ဆိုးနှင့် ပြောလေရာ ဆရာက ...

"အို ... ဒါယိကာမကြီး၊ ကလေးဆိုသူကို ငွေမယူကောင်းဘူး၊ မှန်းမှန်း (စုတ်) မှာ ပ-သတ်ပဲလား၊ အင်း စာပြင်ဆရာက မျက်စိမဲ့လို့ လွဲသွားတာပဲနဲ့ တူတယ်။ (စုတ်)လို့ တ-သတ်နှင့် ရှိမှ မဃဒေဝ လင်္ကာကို စီရင်တဲ့ အရှင် မန်လည်ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ သဘောအလိုတော်နဲ့ သင့်လျော် ညီညွတ်မယ်၊ အဘယ်အကြောင်းနည်း ဟူမူကား ... ကိုင်း ဒကာမကြီး ဖွင့်စမ်း၊ မဃဒေဝ လင်္ကာစာအုပ် စာမျက်နှာ (၉၄)

ကို ဖွင့်ပြီးပလား၊ ပိုဒ်ရေ (၃၃၂) တွေ့ရဲ့လား။ (တွေ့ပကော မောင်မိုင်းရယ်) ... ကိုင်း တွေ့ရင် ပုညဝတီကို ပေးလိုက်ပေတော့"

ပုညဝတီ။ မညွတ်နိုင်ဝေက စဖတ်ရမှာလား ကိုယ်တော် "အဲဒီအောက်ကို စာ (၆) ကြောင်း၊ ရှစ်သောင်း တပသီ" က စပြီးဖတ်စမ်း။

ပုညဝတီ စာဖတ်ပုံ

"ရှစ်သောင်းတပသီ၊ ဇော်ဂီတက္ကသိုလ်၊ ဝိဇ္ဇာမိရ်တို့ ထိုထိုများစွာ ပညာဆေးဝါး အပါးပါးတို့ ပြဒါးမီးနေ သံသေဓာတ်ပြား ရသာယန ဩသဓေ အာယုဝါဇီ ဝသီကရဏ စသည် လိမ်းသပ် စားမျိုးအပ်နှင့် အာတပ္ပဏာ ဝိဇ္ဇာမယိဒိ ဣဒ္ဓိဝိဒိသို့ မဟိဒ္ဓိမျိုး တန်ခိုးနတ်ရုံ သိဒ္ဓိလိုရာ ပြီးနိုင်စွာသား မဟာဂန္ဓာရီ လောကီဉာဏ်ပေါင်း အင်းကောင်းတတ်ပွန် မန္တန်မွန်ဖြင့် ပြုဟန်ပယောဂ မကျရအောင် အဋ္ဌသာခါ ယတြာက ဂါထာမန်းမှတ် အစုတ်အနံ ကာယံကိုယ်တွင်း ဖောက်ခါထွင်း၍ သွင်းသော်လည်းကောင်း၊ လွတ်ကြောင်းသေဘေး မထင်ဝေးခဲ့"

"ကဲကဲ ... ပုညဝတီ၊ အနီတွင်ဖြတ်၍ ရပ်လိုက်ပေးဦးတော့၊ အင်း ... တယ်လဲ သနားစရာကောင်းတဲ့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းပဲ၊ သတ်ပုံကာရန်ကိုတောင်မှ ဘယ်လို ကိုးရမည်လို့ မသိရဘူး၊ မှတ်ထားဟေ့ မဝဏ္ဏ။ (ဝိ) (တိ) (နိ) (မိ) ကာရန်မျိုး ကိုးတယ်ဆိုတာ ဟို ... တက္ကသိုလ်ကျောင်းက ကိုးတဲ့။"

"မန္တန် (စုဝိ)ဘီ။ ပညာယှိနှင့် နှိုင်းညှိတိုင်ပင် ဆိုတဲ့ (ဝိ)တလုံး ငုံးတိတိနှင့် မကိုးကောင်းဘူး၊ ၎င်းကာရန် အသတ်မျိုး ၂ လုံး ၃ လုံးရှိမှ ကိုးကောင်းတယ်။"

မယ်ဝဏ္ဏ။ "အခုလိုသာဖြင့် မန္တန်စုတ်တယ် ဆိုတာ (တိ) နှင့် မှန်တာပေါ့ ဘုရား"

"အေး ... မှန်တယ်လို့ မှတ်ရမည်။ ဤ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသည် အနိမန္တန်စုတ်၍ (စုဝိ) ကို တသတ်ရမှန်း မသိရတာ၊ လွန်စွာပဲ အံ့ဩဖို့ ကောင်းပါပေတယ်၊ အဘယ့်ကြောင့် အံ့ဩဖို့ ကောင်းပါသနည်း ဆိုသော် မဃဒေဝ လင်္ကာမှာ သူတို့ တက္ကသိုလ်တွင် သင်ဆရာ ပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့ စာတအုပ်ပဲ"

အရီးစိမ်း။ "ဟာ ... တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားတွေဟာ အားအားရှိလျှင် အလကား ဝါစာကမာနဲ့ ဆော့နေတာပဲ ထင်တယ်"

"ဒကာမကြီး သိပ်မပြောနဲ့၊ သူတို့ကြားရင် စိတ်ဆိုးနေအုံးမယ်၊ မကြောက်ဘူးလား၊ သူတို့ကျောင်းက ထွက်လျှင် စက်ရှင်မင်းကြီး ဖြစ်ချင်ဖြစ်လာမှာဗျာ"

အရီးစိမ်း။ "မောင်ရင်မိုင်းရယ်၊ ဒီလို နောက်ပေါက် ကလေးတွေတော့ မကြောက်လောက်ပါဘူး၊ ကဲ ... ရှေ့ဆက်ပြီး မြှောက်တော်မူပါအုံး"

"အို ... ကျုပ်တို့ ဒကာမကြီး အရီးစိမ်းကို အမှူးထား၍ များစွာ သောင်းပြောင်း၊ တပည့်မ အပေါင်းတို့၊ ၎င်းအဆိုပါ (ပန်တူ) မှာ 'မန်တြ' ပုဒ်ပျက် ဖြစ်ကြောင်း (မန်) က (ပန်)၊ (မ) က (ပ) ကို ပြောင်းရွေ့ လျှော့ပုံများမှာလည်း"

- "(က) မန်းက - ပန်း = ဗန်း၊
- (ခ) မလ္လကပန်း၊
- (ဂ) မူယာက - ပျူငှာ၊
- (ဃ) တမြဲလုံးက - တပြီလုံး၊
- (င) ထောမနာက - ထောပနာ၊
- (စ) သမ္ပန္နာဂတံက - သမ္ပန္နာဂတံ၊
- (ဆ) အပြဂေါယာန်က - အမြဂေါယာန်၊
- (ဇ) မရမ္မာက - ပရမ္မာ၊
- (ဈ) တောင်မူစာက - တောင်ပူစာ၊ တောင်ငူ၊
- (ည) တံမြက်စည်းက - တပြက်စည်း၊
- (ဋ) ခင်ပွန်း - ခင်မွန်း၊
- (ဌ) ထို့ပြင် ငါတို့ အလုံမြို့ကျေး မုံရွေးဆရာတော် ဘုရားကြီး ရေးသား စီရင်တော်မူသည့်

စေတီယကထာ ရာဇဝင်ချုပ်မှာလည်း "မင်းဝံတောင်ရိုးတွင် ရွှေဘုန်းပွင့်၊ ရွှေဘုန်းလွင့်တို့ကို တူးဖော်ရာ ဥမင်တွင်း၌ ဘုရားရုပ်ထုဟောင်း အင်္ကျေမှာ မှင်ဖြင့်ရေးသည့် စာတွေ့ရသည်မှာ 'ပတူ - ဘယ်ရာဇာ' ဟု ပဌမ အက္ခရာ (ပ) နှင့် မဟုတ်၊ ပဉ္စမ အက္ခရာ (မ) နှင့် 'မတူ - ဘယ်ရာဇာ' ဟု တွေ့ရသည်ဟု ပါရှိလေသည်"

"ဤပုဂ္ဂိုလ်သစ်ရာဇာ တည်းဟူသော မတူသစ်ရာဇာမှာ ရတနာပူရ အဝမြို့ကို ပဌမ တည်ထောင် တော်မူသော သတို့မင်းဖျား ကိုးစား ဆည်းကပ်တော်မူသည့် မင်းဆရာတော်ကြီးပဲတဲ့။ အို ... တပည့်မ အပေါင်းတို့ အဖော်အလျော်တို့။ ထိုဆရာတော်သည်ကား အခြင်းမဟုတ်ချေ။ ထိုးကွင်းလက်ဖွဲ့၊ ခလဲ့အင်းအိုင်၊ ဝါထာမန္တရားတို့ကို များများကြီး လိုက်စားသော ရှမ်းလူမျိုးတို့ နေရာ ပတူကြီးရပ်ဇာတိ ဖြစ်ဘိသော ဟူသတတ်။"

"အိုတပည့်မ အပေါင်းတို့။ ၎င်းဆိုခဲ့သော တိုလီမိုလီ၊ ထိုထိုဤဤ၊ ရွတ်သီမန်းမူတ်၊ စုတ်အပ်သော ပန်တူရေမန်း၊ မန္တရား မန္တန်၏ အကြောင်းများမှ တပါး ဘုရားဟော ပိဋကတ် နိပါတ်စာပေတို့အရ (၁) ဝေဠုဇာတ်တွင် မန္တန်နှင့် သင့်လျော်တဲ့ နက္ခတ်ပတ်၊ စန်းနတ်ယဉ်ပျံ ယဉ်စံတဲ့အခါမှာ၊ ဤမန္တန်ကို ရွတ်လျှင် ရွှေမိုး ငွေမိုး ရွာကြောင်း၊ (၂) မန္တန် တမျိုးဖြင့် ရေကို မန်းမှုတ်၍ သစ်ပင်ကို ပက်လျှင် အချိန်မဟုတ်ဘဲ အသီးသီးကြောင်း၊ (၃) ပထဝီဇယမန္တန်ကို မန်းလျှင် ရန်အပေါင်းကို အောင်နိုင်ကြောင်း၊ (၄) ပဒက္ခရမည်သော မန္တန်ကို မှန်မှန်ကန်ကန်ရ၍ ပေါရိသာဒမင်းသည် လေကဲ့သို့ လျှင်မြန်ကြောင်း၊ (၅) ဖုတ်သွင်းတဲ့ မန္တန်ကို ရ၍ ကျားသေကို ဖုတ်သွင်းရကား ကျားထ၍ ကိုက်ကြောင်းများကို ဘုရားရှင်စော ဟောတော်မူကြောင်း။"

"အို ... တပည့်မတို့။ ဆရာသည် တရုတ်အခါ ရာမညတိုင်း တတိုင်းပြည်သို့ စုန်ဆင်း၍ လိုရင်းဖြစ်သော ဂမုန်းများကို မနားမနေ လှည့်လည် ရှာဖွေ တော်မူရာ ရေးမြို့ မရမ်းကျောင်း ဆရာတော် ဦးစန္ဒိမာ ကျောင်း၌ တည်းခိုနေစဉ် ထိုကျောင်းရှိ ဦးပဉ္စင်း အချို့သည် မွန်ဘာသာဖြင့် ရေးထားတဲ့ 'လိက်ကျန်ယျေတ်ရောင်' အမည်ရှိသော 'ကျန်ရစ်ပျို့ လင်္ကာမော်ကွန်း' စာကို မကြာခဏ ဖတ်ပြုပြီးခါ မြန်မာဘာသာ အဖြစ် ကျွန်ုပ်တို့အား ပြန်၍ ပြောဆိုပါသော်လည်း ထိုမွန်ဦးပဉ္စင်းမှာ မြန်မာဘာသာ စကားကို အနည်းငယ်သာတတ်သဖြင့် လည်လည်ပတ်ပတ် မသိရပေ။ ထိုကျန်ရစ် ပျို့ပေစာမှာ တအင်္ဂါကျော်လောက်ပဲ ရှိမယ်။"

မေရီ။။ "တအင်္ဂါဆိုတာ ဘယ်လောက်ကြီးသလဲ ဘုရား။"
"တအင်္ဂါ ဆိုတာ ပေ ၁၂ ချပ်ကို ခေါ်တယ်"

လေဒီ။။ "(One Dozen) ဝမ်းဒါဆင်ပေါ့။ ကိုယ်တော် ဘားမင်း အခေါ်က တယ်လဲ ရှုပ်ထွေးတာကိုး။ ဝမ်းဒါ ဆင်ကိုတောင် တအင်္ဂါတဲ့တော့"

အဲ - အနီ "လိက်ကျန်ယျေတ်ရောင်" ဆိုတဲ့ ပျို့ဟာ မြန်မာဘာသာဖြစ်တဲ့ ကျန်ရစ်ပျို့ကို ထိုမွန်လူမျိုးတို့ဘာသာ ရာဇဝင်လင်္ကာတို့နှင့် ညှိနှိုင်းပြန်ဆို ရေးသားထားကြောင်း၊ ၎င်းပျို့ကို မွန်ဘာသာသို့ ပြန်ဆို ရေးသားထားသည်မှာ မော်လမြိုင် အပါအဝင် ဆာသပြင်မြို့ အပိုင် တရယ်အရွယ်ကျောင်း ဦးပဲကူး ခေါ် ရဟန်းတော် ဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းမွန်ဘာသာ ကျန်ရစ်ပျို့တွင် ယခုအခါ တွေ့ရသမျှသော မြန်မာရာဇဝင်တို့၌ မပါရှိသော တထူးတဆန်း အံ့ခမန်းဖြစ်သော သနစ်သနာကြောင်းရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိတို့ ပါရှိသည်မှာ ပေါက်ကွဲဘုရင် နော်ရထာမင်းစောသည် စွယ်တော်ပင်ရန် တရုတ်ပြည်သို့ ရောက်တော်မူသော အခါ တရုတ်ရှင်ဘုရင် ဥတည်ဘွားက မခန့်လေးစား လုပ်နေကြောင်း၊ ကိုးကွယ်သော စွယ်တော်ကို နန်းတော်အတွင်း ရေထဲမှာပဲ ထားကြောင်း ၎င်းစွယ်တော် ထားသည်ကို မွန်ဘာသာ အရေးအသားမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ကြောင်း။

စုတ်ကိုကွင်ထပ်ဖိစွဲလပ်ပုန် (မွန်ဘာသာစကား)
ဤအထက်ပါ မွန်ဘာသာကို မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်လျှင် "ရွှေသင်္ဘောနှင့် ထည့်၍ မျှောထားလေ၏" ဟူ၍ ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ၎င်းမွန် ဦးပဉ္စင်းက မိန့်တော်မူကြောင်း။

၎င်းနောက် ကျွန်ုပ်တို့က စွယ်တော်တောင်းပုံ အကြောင်းကို လျှောက်ထားမေးမြန်းရာ မွန်ဦးပဉ္စင်းက မိန့်တော်မူသည်မှာ စွယ်တော်ထားတာက တယ်လဲခဲယဉ်းတယ်၊ ဥတည်ဘွားနှင့် ငါးရာသော တရုတ် အမှုထမ်းများ စောင့်အိပ်နေကြရာ ကျန်ရစ်နဲ့ လူစွမ်းကောင်းလေးယောက် ညအခါ နန်းတော်ထဲသို့ ဝင်ပြီး ကျန်ရစ်သားက အောက်ပါ မန္တန်နှင့် မန်းမှုတ် လုပ်တာပေါ့။ ကျန်ရစ်သား စုတ်တဲ့ မန္တန်မှာ ...

- (၁) "ဥံအိန်အင်အိန်ဂိုန်မှာ ယက္ခ" တဲ့။
- အဲဒီ သိဒ္ဓိမန္တရား တန်ခိုးကြောင့် စောင့်နေတဲ့ တရုတ်တွေ အသေကောင်လို အိပ်ပျော်နေကြရောတဲ့။ နို့ပြီးနောက် မန်းမှုတ်ကြ စုတ်ကြတဲ့ မန္တန်များမှာ ...
- (၂) "ဗုဒ္ဓဂုဏ္ဍာ ဒဗ္ဗဂုဏ္ဍာ သံဃဂုဏ္ဍာ သွားဟု"
- (၃) "ဥံသအာန်နိဉ်အာန်ရောင်"
- (၄) "အိန်သအုန်နိ"

ကျန်ရစ်သားက ဥတည်ဘွား မျက်စိ မဖွင့်နိုင်အောင် ဖြစ်စေဆောင်လို့ အဓိဋ္ဌာန်သစ္စာမူ၍ ယောဂီယောဂါ မရမေသွာတို့ ကူညီပါဆိုသတဲ့၊ နို့ပြီး ထေရီ - ရဟန္တာ ၁၂ ခန်း ပရိတ်ကိုလဲ ရွတ်သေးတယ်တဲ့။

ဤမျှလောက်ပင် ကျန်ရစ်သား ရွတ်တဲ့ မန္တန်တွေ ပရိတ်တော်တွေကလဲ အိပ်ပျော်ရုံမျှသာ ရှိတယ်။ စွယ်တော်ကို မရနိုင်ဘူးတဲ့။ အဲဒီတော့မှ ရွှေဖျဉ်းကြီး ရွှေဖျဉ်းငယ် ညီအကို နှစ်ယောက် နောက်ထပ် လာရောက်ပြီးသော် ရှေးနည်းအတိုင်း မှန်းမှတ်ကြတယ်တဲ့။ နောက်ဆုံးမှာ -

"နက်မန်ယပုံသိဒ္ဓိမန်တြ၊ မန်ဗျိုဟ်ဏဒိဿဒိဿံ၊ နက္ကဓိယန်သိဒ္ဓိမန်တြ" ဟူသော မန္တန်ဖြင့် စုတ်ရာတွင်မှ တံခါးကြီး ၄ မျက်နှာနှင့်တကွ ရွှေတံခါး၊ ငွေတံခါး၊ တံခါး ၇ တန် ပွင့်ပြီးကာလ စွယ်တော်ကြိုက်ကို ရတယ်တဲ့။

အို ... တပည့်များစွာ တရားနာတို့၊ ဆရာသည် ရေးမြို့မှာ နေစဉ် ကျိုက်ထီးရိုး တောင်ပေါ်က ဖိုထိုးဖော် ရသေ့တပါးက ရသေ့တောင် ... တောင်ကမ္ဘားမှာ ဖားဂမုန်း အစစ်ကို တွေ့ပြီ၊ ဆရာမှိုင်း အမြန် လိုက်ခဲ့ပါဟု မှာလိုက်သဖြင့် ကတိုက်ကရိုက် လိုက်သွားရာ ကျိုက်ထီးရိုးနှင့် ရသေ့တောင်မှာ ဥပုသ်သီတင်း စောင့်ပြီး တဖန်ပြန်ခဲ့ရာ မော်လမြိုင်မြို့သို့ ရောက်လျှင် အရှင်ဘဝသခင် သီပေါမင်း တရားကြီး၏ စတုတ္ထ သမီးတော်နှင့် ကြင်ယာတော် ကိုကိုနိုင်တို့၏ စံအိမ်တော်တွင် တည်းခို၍ ဘီလူးကျွန်းသို့ ကူးခဲ့ပြန်သည်တွင် ကွမ်းလမ်းခင်းရွာ သိမ်ကြီးဒါယကာ ဦးဒွတ် နေအိမ်သို့ ဝင်ရောက်၍ စကားစမြည် ပြောဆိုကြစဉ် ဦးဒွတ်က သူတို့ ဘီလူးကျွန်း တလျှောက်မှာ အလှူအတန်း ပွဲလမ်းသဘင် အခမ်းအနားများ၌ ကျန်ရစ်သားပျိုကို ဖတ်နာလေ့ရှိကြောင်း၊ ၎င်းပျိုသည် ပျိုအပေါင်းတို့တွင် အကောင်းဆုံးပဲ၊ သူ့မှာလဲ ဒီပျိုရှိကြောင်းများနှင့် ပြောကြားလိုက်သောဟူ၏။

အိုတပည့်မ အပေါင်းတို့။ မဟာရာဇဝင်ကြီးကို ပြင်ဆင် ပုံနှိပ်သော ပါမောက္ခ ဖေမောင်တင်နှင့် ဆရာပွားတို့သည် ဤအဆိုပါ 'လိက်ကျာန်ယျောက်ရောင်' တည်းတူသော ကျန်ရစ်သားပျိုကို ဖတ်နာ တွေ့မြင်ရပါမူကား 'ပန်တူ' ကို ရေစုတ်သော ကိရိယာဟူ၍ မလုပ်ကြဘဲ၊ 'ပန်တူ' ဟူသည်ကား မန္တရား - မန္တန် သို့မဟုတ် မန္တန် မန္တရားနှင့် မှတ်သည့် 'ပတိုး' ဟူလိုဟု လုပ်ကောင်းလုပ်မှာပဲဟု အောက်မေ့တော်မူသည့်ပြင် ပါမောက္ခ ဖေမောင်တင်ကို ကြည်လင် ကောင်းမြတ်သော ဂရုဏာ စေတနာရိုးရိုးနှင့် ကောင်းကျိုး ဖြစ်ထွန်းဘို့ လိုသည်မှာ မည်သည့် လူမျိုးမဆို ကိုယ့်ဝါးချဉ် ကိုယ်သာ ကိုယ်ချဉ်နေပါက တဘာသာ တမျိုး၏ လွှမ်းမိုးချုပ်ချယ် နှိပ်နပ်ခြင်း ဘေးဒဏ်ကို ခံရစမြဲ ဟူသော ဓမ္မတာ တရားကြီးအရ လောက ဗဟုသုတနှင့် ဆိုင်သော နိုင်ငံခြားဘာသာ စာပေများကိုလည်း မလစ်မလပ် ကိုယ့်ဇာတ် ကိုယ့်ဘာသာ မြန်မာပြည်အတွင်း မှီတင်း နေကြသူ လူအမျိုးတို့တွင် အရိုးကို အရွက် မဖုံးသာ ဟူသောအရ ရာမညတိုင်း ကလိုင်းပြည် တရားက မွန်လူမျိုးတို့၏ ကျမ်းဂန်စာပေ အထွေထွေသော ရာဇဝင်သမိုင်း သံပိုင်းကျောက်စာတို့ကို ဖွေရှာ စုရုံး၍ အားလုံးသော တိုင်းနေပြည်သူ ရှင်၊ လူ၊ ရဟန်းတို့၏ ဗဟုသုတ နယ်ပယ်ကို ကျယ်ကျယ်ကြီး ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဆော်ဖန် တိုက်တွန်း လိုက်ရပေကြောင်း။

၎င်းပြင်တခါ လိုရာအချက် အဆစ်မှာ 'ခရစ်ယာန် တဘာသာ ဖြစ်သော်လဲ အသစ်တဖန် သာသနာ ချစ်လျှင်ဖြင့် ဆရာအစစ် ကြည်ညိုမယ်' ဟူသော ပရိဘာသာ ကဗျာနိဒါန်း အတိုင်း စစ်ကိုင်းသို့ တခေါက်လာ ပြီး တခါလောက် ဥပုသ်စောင့် လာစေချင်ကြောင်းနှင့် ဖိတ်ကြားဖို့ရာ များစွာသော တပည့်မတို့နှင့် ပြောပြနေကြတုန်း တန်းလန်းမှာပင် ရာဇဝင်ချောင်က မောင်စတို့ အရီး၊ မမကြီးတို့ အမ၊ သီလရင် ဝေဠုဝတီ တို့ ရောက်လာ၍ လျှောက်ရှာကြသည်ကား အောက်နားက အတိုင်းပင်တည်း။

- ဝေဠုဝတီ။** "ကျေးဇူးရှင်ကြီး ဘုရား"
- "ဘာတုးဟေ့ ... ဝေဠုဝတီ၊ စာအုပ်တွေနဲ့လား၊ ဘာစာအုပ်ကြီးတွေ ဘာလိမ့်မတုး"
- ဝေဠုဝတီ။** "ဟောဒါက ဦးကုလား ရာဇဝင်ကြီး ပထမအုပ်၊ ဟောဒါကတော့ ဒုတိယ စာအုပ်ဘုရား"
- ဘေဒါ။** "အခုပဲ ရာဇဝင်ကြီးအကြောင်း ပြောဟောနေတယ်၊ ဘင်္ဂပုတီအဝင် ဗေဒင်ပညာ၊ အင်္ဂပီဇာနည်းနဲ့ ဓာတ်ရိုက်ခေါ်သလို ကျော်ကျော် ကျူးကျူး အထူးတလည် ရောက်လာပေတယ်၊ လျှောက်စရာ ရှိသလား လျှောက်ပါ"
- ဝေဠုဝတီ။** "ဟောဒါစာမျက်နှာ (၈၇) ပဌမစာကြောင်းက တသူ (၁) ကို အောက်ဆုံး မျဉ်းကြောင်းအောက်က (၁) တသူ၊ က၊ မ၊ တလံ သို့မဟုတ် ၄ တောင် ရှိ၏။ သို့ပြထားတာ တပည့်တော်မတို့ သင်ရတဲ့ အဘိဓာန်မှာ ပါရှိတဲ့ ပေါရိသံ ပေါရိသ သဒ္ဓါသည် ခုဒ္ဒိ တဘုဇာပေါသပုမာတော၊ အထက်၌ ဆန်းတန်းအပ်သော လက်ရှိသော တသူ အတိုင်းအရှည် လက်ခုပ် တဘောင်၌၊ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏ ဆိုသည်နှင့် မညီဘဲ ရှိနေတယ် ဘုရား"

"အင်း ... ဆရာဖြေကြီးရဲ့ ပေါရာဏမူလကထာ အဘိဓာန်နဲ့ မောင်ဖိုးကျား ပေါရာဏ အဘိဓာန် တို့ကို ကိုးပြီး တမျိုးဆန်းနေတာပေါ့လေ။ ဟင်း ... အမေကျော်ပြီး ဒွေးတော် လွမ်းချင်းတော့ အစွန်းဝင်စရာ ဖြစ်ပြန်တာပေါ့လေ"

ဝေဠုပတီ။ "ဪ ... တပည့်တော်မက အခုကာလများ လက်ခုပ်တဘောင်ဟာ သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီး လက်ထက်က ၄ တောင်နဲ့ ညီမျှနေသလားလို့"

"အင်း... ဒီရာဇဝင်ကြီးဟာ ပြဿဒါးနေ စပြီး ပုံရိတ်မိလို့လား မပြောတတ်ဘူး။ နိဒါန်းက စပြီး ဝုကျနေတာပဲ။ မဟာရာဇဝင်ကို ရေးဖို့ ဦးကုလား အကိုးအကား ကျမ်းဂန် ပုံပြင်တွေရယ်လို့ တခမ်းတနား ဖြန်းလား သန်းလားနဲ့ အမှားမှား အချော်ချော် ဖြစ်နေတယ်။ ဦးကုလားရာဇဝင် ရေးတာက သက္ကရာဇ် ၁၀၇၆ ခုတွင် နန်းတက်တဲ့ မှန်နန်းဆင်ဖြူရှင်ခေတ်က။ နို့ပြီး ၁၁၁၄ ခုမှာ နန်းတက်တော်မူတဲ့ အလောင်းမင်းတရားကြီး လက်ထက်ကျမှ ရေးတဲ့ အင်းယုံစာတမ်းကို ကိုးသတဲ့။ နို့ပြီး စဉ့်ကူမင်း လက်ထက် သက္ကရာဇ် ၁၁၃၇ ခုနှစ်ကမှ ရေးတဲ့ ပုဂံက မွန်ကိုး ရာဇဝင်ကိုပဲ ဦးကုလားက ကိုးကားပြန်သတဲ့။ နို့ပြီး ဦးကုလားက ကုန်းဘောင်မင်းဆက်တွင်မှ ရေးတဲ့ ဇင်းမယ် ရာဇဝင်၊ တရုတ် ရာဇဝင်၊ ပုတကေ ရာဇဝင်များကိုပဲ ကိုးကားရပြန်သတဲ့။ ဟန်ကျတဲ့ ရာဇဝင်ကြီး မဟုတ်ဘူးလား။"

ဝေဠုပတီ။ "အဲဒီ ဒုတိယတွဲ စာမျက်နှာ (၉၃) ဝယ် ကြယ်တံဆိပ်ကဲ့ အောက်ဆွယ်က ကြယ်တံခွန်တည်း ဟူသော အမြီးပေါက်နေတာကို တပည့်တော်မ ရာဇဝင်သစ်တို့ မှန်နန်း ရာဇဝင်တို့နဲ့ တိုက်ကြည့်တော့ ရာဇဝင်သစ်နှင့် မှန်နန်းရာဇဝင်က ပယ်တာကို အပယ်လုပ်ပြီး မဟုတ်မဟတ် ပုတ်ခတ် စွပ်စွဲထားပါသည် ဘုရား"

"ဪ ... ဒီရာဇဝင် စာအုပ်ကြီး မီးဖုတ်ပစ်လိုက်ဖို့သာ ကောင်းတော့တယ်။ တွင်းသင်းမင်းကြီးတို့ မုံရွေး ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့၊ သော်ကပင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့၊ နို့ပြီး မောင်တောင်သာသနာပိုင် ဟောင်း မဟာဓမ္မရာဇာ သင်္ကြန်အမတ်ကြီး တို့ကိုတောင် မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြံ ကဲ့ရဲ့ဝံ့ကြပါပေတယ်။ တကယ့် ပါမောက္ခနဲ့ ကြောက်စရာ ဆရာကြီးများပဲ။ ဪ ... (ဂ) ငယ် ၃ ခုလောက်တုန်းဆီက တောင်ငူ ကရမ်း ရှမ်းကထာ၊ နို့ပြီး ကြယ်တံခွန်ကြီး ထန်းတဖျားလောက် အမြီးပေါက်စဉ်ကလဲ သံဃာတော်တွေမှာ အသတ် အဖြတ် ခံရရှာတယ်။ မဟာရာဇဝင်ကြီးက ကြယ်တံခွန် အမြီးပေါက်တဲ့ပြင် အကြင်သို့သော ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးချုပ် ဦးဘ၊ သစ်တောရေး ဝန်ကြီးချုပ် မောင်ဘဇေ၊ ပညာရေး အမတ်ချုပ်ကြီး မောင်ဘမော် ရယ်လို့ (ဘ) သုံးလုံးပေါ်တဲ့ ခေတ်မှာ ဘာများဖြစ်ချင်သလဲ မသိပါဘူး။ မဟာရာဇဝင်ကြီးကလည်း ကြယ်တံခွန် အမြီးဝင့်သလို ဖြစ်နေပြန်ပြီ။ အနီ မဟာရာဇဝင်ကြီးကို မောင်ကြံစည် ဖွင့်ကာ လုပ်ပါတဲ့။ တောင်ပန်နီ မင့်စာအုပ်ကို မီးဖုတ်ဖို့ကောင်း" ဆိုတဲ့ မန်လည်ဆရာတော် အချိုးလို အမျိုးမျိုး ဝုကျတဲ့ မဟာရာဇဝင်ကို မီးတင်ရှို့ ပစ်ချပြီဟု ပြောပြီး တလောတခေါ ကဗျာဗန္ဓ ဖန်သ စီကုံးလိုက်သည်မှာလည်း အနာလိုတဲ့"

တက္ကသိုလ် စာသဘင်နှင့် မဟာရာဇဝင်ဘွဲ့ တမ်းချင်း လေးချိုးကြီး

"(ဪ) စမ်းတဝါးဝါး၊ အဖြန်းအသန်း သမားတွေနဲ့၊ စခန်းသွားရပြန်ပေါ့အေ ..."

ဘေဒါရီ။ "မှန်လှပါ။ ဦးကုလား ရာဇဝင်မှာ ပါဝင်တဲ့ အမှာအထား၊ အမှာပုံမဟုတ်၊ တရုတ်မြင်လျှင်၊ အဟုတ် အပင် မကြွင်းရအောင်၊ သုတ်သင် ရှင်းလင်းတော်မူပါ။ ဝူတရော့ ကန်တော့ခံ၊ ထိပ်ပန် ကိုယ်တော်မှိုင်းကြီး ဘုရား"

ရမ်းရမ်းကားကား - ထန်ထန်မာန်မာန် - လာတုန်းခေတ် သောင်မတင်လာနှင့်လို့။ (ဪ) မန္တရား မန္တန်ကို တောင်မူလည်း၊ ဆန်းဆန်းပြားပြား ကြံကြံဖန်ဖန် ဝလုံးဖြစ်အောင် ငြင်းချိန်မို့၊ ကုန်းအထစ် အရစ်တောင် အဆင်းဆီက ချောင်းတွင်းနေသမျှ အကျင့်အခါ၊ (အိုကွယ်) ဝလုံးခေတ် အမှောင်ခွင်းရပါလိမ့်၊ အောင်ကြင်းနှင့် အောင်ခြင်း ဇေယျမင်္ဂလာ။ (ဪ) မြန်မာစာ အောက်မကျအောင်လို့တဲ့ကွယ်၊ စာအပေါက်ချပေးတဲ့၊ ပါမောက္ခဆိုသူ 'ဖေမောင်တင်' နှင့်၊ ကဝေ တောင်တွင် ပြောသမို့သာပ၊ နောင်သို့ အယူတဘာသာ မမှားရအောင်၊ မောင်တို့မှာ တဆူဆရာ ထားရတဲ့၊ (Tutor) ကျူတာပွား ဆိုတာ အစ်ကို ဒကာရဲ့ပြင် ထိုထိုဆရာ အခေါင်အထက် တွေကြောင့်၊ အဆိုစကလာ ... တဖောင်ဖောင် ပွက်ပွက်ပြီး၊ လိုရာလိုရာမှာ ဓားမြောင် ထက်ထက် မျက်မျက်၊ တပြောင်ပြောင် လက်သလိုပဲ၊ ကလောင်သွက်ပေသနဲ့၊ အဆောင်အရွက် နပဒန် - ကနက် - ပဟိုရ်မောင်းတွေနှင့်၊ နောင်အတွက်တဖန် အဆက်ကို ပြောင်းစေမည့်၊ အောက်နက်သန် တက္ကသိုလ်ကျောင်းဆီက၊ စားကျက်ကို ချောင်းသနယ် ပမာသဏ္ဍာန်ဖြင့်၊ အာခံကာ ကာပြန်ဖို့ တွေးရော့သလ၊ ဆရာမပါသဟန် ကာရန်ပါရန် ရေးရှာတဲ့ ကလေးသူငယ် လူမမယ် အားလုံးတို့

ကိုဖြင့်၊ အလေးမပူဖွယ်ကို အရေးယူတယ်လို့ဖြင့် မဆုံးပြီလို့။ တောဆီမှာ ယောဂီနုလုံးရယ်နှင့်၊ မာန်မဖီ ခန္တီသုံးချိန်မို့ (ဪ) တရားမကင်းသူက၊ အမှားယွင်းပြန်တော့၊ မဟားဒယားငြင်းတဲ့ သူ့ခမာတွေကို၊ သနားခြင်း ကရုဏာနှင့် ပြုံးရပြန်တော့၊ ဝါးလုံးရဲ့ တပည့်အစစ် ဝါးမျှစ်ရတနာကဲ့သို့၊ အဆစ်ပါတဲ့ ချစ်စရာကို နော်ကွယ်၊ ကတုံးနဲ့ပေမို့၊ အသုံးတည့်ချင်လည်း တည့်မှာပေါ့လို့၊ (အို) မမုန်းတဲ့နိုင်ဘူး၊ ဖုန်းရဲ့မေတ္တာ၊ တကယ်အလွန် ချီးမြှောက်မတဲ့ ဆိုတဲ့၊ အကြီးအမှောက် မဟာရာဇဝင်တွင်ဖြင့်၊ နယ်ချွန် နယ်မွန် ခရီးထောက် အာကာအမြင့်ဆီက၊ ကြယ်တံခွန် အမြီးပေါက်ကာ ဝင့်သလိုပဲ၊ အပြီးထောက်စာ မချင့်မူ၍ မမှန်မကန် ရမ်းတယ်လို့ ပြန်တမ်းလာ၊ မှန်နန်းအမှာကိုတဲ့၊ အပိုထည့်ပါလို့၊ ပြုစုဖွဲ့ ပျက်ပြိုကြောင်း၊ (အိုကွယ်) အတန်ကြမ်းစွာ ဆိုသနဲ့ ထိုထိုတပည့်တွေရဲ့၊ အိုတကယ့် တက္ကသိုလ်ကျောင်း။

ဌာနမြန်မာ၊ ကာလ သာသာယာယာနှင့်၊ သာသနဒါယကာ တကယ်သာ ရှိလျှင်ဖြင့်၊ ကျယ်ဝါကျယ်ဝါနှင့်၊ မဖွယ်မရာသည့် မုသာဝါဒ အမှားတို့ကိုလ၊ ဘာလားညာလား ပူရန်ဆူရန် အယူခံ မပေးမူ၍။ ၎င်းမတော်မလျော်တွေကို၊ မောင်းတကျော်ကျော် ပေးကျရော့ဟဲ့လို့၊ အစစ်ခံပြီး အခါမှာ၊ ပြစ်ဒဏ်ကြီးစွာ ပေးမှာပေါ့လို့၊ အရေးရှင် ဘေဒါပြောရတဲ့ပြင်၊ လောက အကြင်အခါမှဖြင့်၊ ပညာဝါ အချွန်ဖြစ်နိုင်တဲ့၊ ကျွန်ခေတ် ဝါတကောင်ဟဲ့လို့၊ ဝန်သရောဇာ အာဏာဝါဏာမြှောင်သို့၊ သာသနာ ဘောင်ကိုတောင်၊ မသဒ္ဓါအောင် လုပ်စေတော့ ကျုပ်တို့ အနိုင်ခံရမပေါ့လို့၊ မြိုင်ယံ ပရိတ်ဘာဝနာတေးတွေနဲ့၊ ဂနိုင်စံစိတ်မှာ မအေးသူက၊ ပြိုင်ရန်ဆိုင်ရန်ကို ဆိတ်စာမှ မတွေ့မိ သော်လည်း၊ အရေးရှိယင် အရာပေါ်သမို့၊ ပမာမှာသော် အတိတ်ရေးဆီက ကျေးဇူးရှင် အရှင်သခင် ရင့်ကိုမှာ၊ ဘုရင်ချင်းကို တဂုဏ်ခံလို့မို့၊ မှုံ့ဆန်ဆန် မခန်တရန်ရိုင်းပုံက၊ မြန်မာ့တိုင်း အချောင်ယူ မဟဲ့လို့၊ မှောင်တမြူ တောင်ငူက ထတဲ့ပြင်၊ ရွှေ (ဂ-ငယ်) သုံးခုတုန်းဆီက၊ ပြေအဝမကွယ် ရှုံးမှုတထုံးပေပ၊ နေလသဖွယ် ဖုန်းသမုတွေ ဆုံးရတဲ့၊ တိတ်ထုံး အခြေရှုမိတဲ့ပြင်၊ ကေတုမတီ ခေတ်တကြောတွင်မှာ၊ သစ်တောစု ဂနိုင်ဝ နာမဖြင့်၊ ဘုံဘိုင်ဘာမာ သစ်ခုတ်ရေးငယ်နှင့်၊ အရုပ် ကလေးပမာ အသာအရပေပ၊ ရှုပ်ထွေးကာ ကုလားရွာကြွရတဲ့၊ သာသနဒါယကာမှာ အခြေမကျ၊ အနေမလှဆုံးတောင်မှာ၊ မြန်မာများ အခါမှာ ပြေမြန်မာ့ပခုံးဆိုတဲ့၊ ရွှေ (ဘ-လုံး) တွေပေါ့၊ (ဘ) သုံးလုံး အပေါ်မှာ ဆရာဘုန်းတော် ကျွန်တော်ခဲပါလို့၊ နတ်ပြည်လွမ်းစရာ၊ ဓာတ်စည်ရွမ်းကာပဲ နွဲ့ချင်ရော့သလား၊ အမြဲပင် ကဝိမငြင်းနိုင်တဲ့၊ တပည့်အရင်းတွေ ကေသာဝတီတို့နှင့် ဇေယျာပြည် မြန်မာ့ထီးဆီက 'ဘကြီးမိုင်း' ဝိုလ်ဝင်ခံလို့မို့၊ ဟို့အယင်ယမန် အနောက်ဘက်လွန် သနင်းရယ်က ... (ဪ) အဘိုးအဘက စပြီး၊ အရိုးသမကျ၊ ရိုးတိုးတိုး အတတတွေ ထင်ရဲ့နော့၊ ပဲခူးဒလ အောက်ပြည် သံလျင်မှာ၊ သူခိုးစားမြ မြောက်လေပေ ရှင်ဘုရင်တမင်းလိုပဲ၊ (ဪ) ဘုရား သာသနာနှင့်တကွ မြန်မာဘာသာ မြန်မာစာကို အဓမ္မမညာမတာ ညည်းစဉ်က၊ တမြို့တရွာ ထရပ် အပေါ်ကို၊ တို့ဗမာ တပ်မတော်တွေနှင့် ဆင်ခဲ့ပြီး၊ ကုလားဖြူ ဇင်ကာကို တဗျူဟာဆင်ကာ ကျင်းပါလို့၊ မြို့လယ် အများမြင်အောင်၊ သို့နယ်ကားစင်၊ ဓားတင်လို့ ယွင်းသည့်နယ်၊ (ဪ) ပြောမရ၊ ဟောမရနှင့် တလောတလော ထချင်တဲ့၊ လောဘ ဒေါသ မောဟ ဆိုသော လောက၊ အလုပ်ပိုကို၊ တောရပုဂ္ဂိုလ် ကင်းသော်လဲ၊ (ဪ) တိုင်းတိုင်းစက်စက် ကသိုဏ်းကွက်တွေနှင့် အရိုင်း မထွက်ရွပေတဲ့၊ စစ်ကိုင်းဘက် တက္ကသိုလ်မှာ၊ "မိုင်း" လက်နက် ဗြဟ္မစိုရ်ကလည်း ပြင်းချိန်မို့၊ သတင်းစာ တပတ်အခြားတွင်ဖြင့်၊ ယင်းအခါမပြတ်မလတ် ကစားရမှာပေါ့၊ မှတ်သားချင်လျှင် မှတ်စရာ အလုံးတွေနှင့် (ဪ) တထုံးတရပ် မမုန်းတတ်သူတို့၊ ပြုံးတုံးတုံးဖတ်စေဖို့၊ ရုံးဓမ္မသတ်၊ မနုမနောအလာလို့၊ အဆုံးအဖြတ်ပြုသော အလွှာတခုပေးလိုက်မကွယ်၊ အရေးပုံ နောင်မချို့ရ အောင်၊ မောင်တို့စာ တဝါသင်ရတဲ့၊ ရာဇဝင်သည် စာအုပ်ဟာက၊ အရာမထင် ရယ်စရာ အလုပ် တွေနှင့် မြန်မာတခွင် အရှည်အကြာ မရှုပ်ရအောင် (အမယ်မင်း) အပြီးချုပ်သမို့ မရဏာကြွရာတဲ့ စာပန မသာတလောင်းလိုပဲ၊ (ဪ) ဒီးဒုတ်ကရီ၊ အရိုးဂျုတ်တို့မှ စ၍ လာလာသမျှသော အရွာရွာက ဒါယကာ ဒါယိကာမ အပေါင်းတို့နှင့် (အိုဒေါ်ပဏ္ဍိတရဲ့) အမြီးပြုတ်ကရော့ဟဲ့လို့ မီးဖုတ်၍ ပြာချစရာသာကောင်း။

မစ္စတာမောင်မိုင်း
ယောဂီဆရာကြီး

ဘကြီးမှိုင်း မဟာအမှားတော်ပုံ

(ယုံတမ်းစကား ပြောသလား)

(ပညာမရှိသူများသာလျှင် ယုံချင်ယုံမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကား ဘကြီးမှိုင်း၏ ချေပချက်ကို ကန့်ကွက်လျက်ပင်။ "ပတူ" မှာ ဝါးကျည် ဝါးလုံး ဖြစ်သည်ဟူ၍ ဘကြီးမှိုင်း ဝန်ခံခဲ့ချေပြီ။)

မြကောတု - တက္ကသိုလ် ဗိုလ်မှူး

ပဉ္စဂုဏ် အဟံဝန္နာဓိသဗ္ဗဒါ။ ။ ကျွန်တော်ထက် တနေ့ကြီးသောသူ တနာရီကြီးသော သူတို့အား အစဉ်မကွာ ကန်တော့ ပါ၏။

"ဘူ ... ဟိုဆရာကဝေ ပလီပလာ ပိုမို အကြံအဆ ထွားသူရဲ့ ပတူ ဆိုတာဟာလေ အနီအနာလိုလို မန္တန်မှ ပွားတယ်လို့၊ သူ့နဂို စာပေ ရီစရာထိုထို နှစ်တန်မက မှားတာကြောင့် (အိုကွယ်) တဖန် သာဓက အများတွေနဲ့ ကလောင်မှူးတို့က ပိုင်းမှာ ပိုင်းမှာ အမှန် (ထို့ကြောင့် ဘကြီးမှိုင်းရေ ...) ဆလံဂါရဝ မပါရခင်က ချောင်းကူးလို့ မဆိုင်းသာ စစ်ကိုင်း အညာကိုပြန်"

ယခင် စက်တင်ဘာလထုတ် မဂ္ဂဇင်းတွင် နောက်နှောင်ကို ဤအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မဆက်သွင်း ရေးတော့ပါဘူးဟု သတိတရားနှင့် ကတိ ထားခဲ့မိသော်လည်း၊ တဆိတ်တရော် အိပ်ပျော်နေသူကို မိပြီလို့ရယ်လို့ ကလိထိုးကာ လှုပ်၍ နိုးသဖြင့် ခဏတပြင် မထချင် ထချင်နှင့် ထလိုက်ရ သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပြည်သူပြည်သား သုတေသီ ပုဂ္ဂိုလ်များအား အမှောက်မှောက် အမှားမှား ထင်စားတွေးချက် သတိလွတ် သွားလောက်အောင် ခုခံချေပ မရေမရာ ရေးလိုက်ရသော ဘကြီးမှိုင်းရဲ့ ကဗျာဆင်ကာ ပြည်အသီ လွမ်းလိုက်သည်။ ရာဇဝင် နီတိခန်းကြောင့် နှမြောနှမိနှင့် ယောဂတိကို ဖျက်လိုက်ရသည်များမှာ များစွာ ဝမ်းနည်းဖွယ် ကောင်းသော်လည်း (ဝါ) ရှက်ဖွယ် ကောင်းသော်လည်း ဤတခက်ဖြင့် တိုင်းသူ ပြည်သားတို့ လမ်းမှားပြီး ချောက်ကမ်းပါး ကျမည်ကို မထောက်မထား အသက် အသေခံ၍ (ဝါ) အရက်အထွေထွေ ကြံ၍ ကယ်ဆယ်လိုက်ရ သကဲ့သို့ ဘကြီးမှိုင်း၏ အပလီကြောင့် နှစ်ခါနှစ်လီ အမှောက်မှောက် အမှားမှား ပြည်သူ ပြည်သားတို့ ထင်ယောင်ထင်မှား ဖြစ်ကုန်ကြတော့မည့် အရေးကို မျှော်တွေးပြီး ပြည်တသက် အေးရအောင် ကတိဖျက်ကာ ဤဆောင်းပါးကို ပြန်လည်၍ ရေးရပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဤတသက်တွင်ဖြင့် အသက်ပင် သေစေတော့ အများ၏ ကျိုးစီးပွားကို တမျိုးတသီးတခြား အပြုကြီး ပြုလိုက်ရပေပြီဟု ဝမ်းမြောက်မိသော ဟူ၏။

မည်ကဲ့သို့ စကားကြမ်းများနှင့် သရမ်းပြီး ဆဲသော်လည်း ကျွန်တော်ထက် ကြီးသောသူ ဖြစ်ရကား၊ ဤတသက်တွင်မျှမက နှစ်သက်ပင် သည်းခံနိုင်စရာ ရှိပါ၏။ ထိုကဲ့သို့သော ဖရုဿဝါစာ ကြမ်းထမ်းသည့် စာဟူသမျှကိုလည်း စိတ်သဘောကြီးကြီးနှင့် ဘဝ အဆက်ဆက်တိုင်း သည်းခံနိုင်ရစေသော် ... ဟု ဘုရားတွင် ဆုတောင်းမိသည်။ ယခင်ဘဝ အဆက်ဆက်ကလည်း ဤဆုတောင်းမျိုးကိုပင် ဆုတောင်းမိသည် ထင်၏။ အကြောင်းမူကား ဤဆုတောင်းဖြင့်လည်း ယခုဘဝ ပြည့်ဝပေသောကြောင့်တည်း။

စက်တင်ဘာလထုတ် 'တိုးတက်ရေး မဂ္ဂဇင်း' တွင် ...

"ဗေဒါ ခေမာတို့အပြင် အရီးစိမ်း အရီးပန်းတို့ကို အားကိုးတခု ပြုပြီး၊ တက္ကသိုလ်တွင် ဗိုလ်လု ချင်သော မောင်မှိုင်းသည် စာထုပ် ပေထုပ် တည်းဟူသော လက်နက်တို့ကို ကိုင်စွဲ၍ တက္ကသိုလ် ကျောင်းတိုက်သို့ ချင်းနင်း ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်ရာ"

စသည်ဖြင့် အယ်ဒီတာမင်း ဦးစိန်းက မှတ်ချက် ရေးသားလိုက်သည်ကိုလည်း ဘကြီးမှိုင်းမှာ အယ်ဒီတာမင်း ကိုပင် အထင်မှားပြီး ကော်ကန် ရေးသားလိုက်သည်ကို တွေ့ရသဖြင့် မြကောတုမှာ အယ်ဒီတာ ဦးစိန်း အတွက်ပင်လျှင် စိတ်မသက်မသာ ဖြစ်သွားဘိ၏။ ဦးစိန်းက ဘကြီးမှိုင်းအား တက္ကသိုလ် ကျောင်းတိုက်တွင် ဝင်ရောက်၍ ဖရုဖက်ဆာ အလုပ်ကို ဝင်ရောက်လုပ်သည် ဟုလည်း ဆိုသည်မဟုတ်။ (ဝါ) (လက်ချာရာ) စသော ဆရာ အလုပ်ကို အလိုရှိ၍ ဘကြီးမှိုင်း ဝင်ရောက် လုပ်သည် ဟူ၍လည်း ဆိုလိုမည် မဟုတ်ပေ။ ဦးစိန်း၏ သဘောထားမှာ ဘကြီးမှိုင်းသည် စာထုပ် ပေထုပ် တည်းဟူသော လက်နက်ကို ကိုင်ဆောင်၍ (ပန်တူ - မန္တန်) ဝါဒ ကွဲပြားလျက် ရှိသည်ကို စစ်ကိုင်း တက္ကသိုလ်က ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်သို့ ချင်းနင်း ဝင်ရောက်၍ စာပေ စစ်ထုခြင်း ပြုရာတွင် မြကောတုက တွန်းလှန် ဖြိုဖျက်သည်။ (ဝါ) ပြန်လည်၍ စာပေအားဖြင့် စစ်ထိုးသည်ဟုသာ ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဘကြီးမှိုင်း ပါမောက္ခ ဦးဖေမောင်တင် နေရာကို ဝင်ရောက် လုပ်သည်ဟု ဆိုလိုသည်မဟုတ်ပါ။ ဗိုလ်လုသည် ဟူသော စကားမှာ ပြိုင်သူမရ အနိုင်ယူခြင်း (Champion) ဟူသော စကား ဖြစ်ပါသည်။ စာပေတွင် အပြိုင် မရှိ အနိုင်ယူခြင်း ဟူ၍သာ အဓိပ္ပာယ် ရပါသည်။

'မလုံသည်အိုး ဒုတ်ထိုးကာမျှနှင့် အာ' ဟူသော စကားပုံကဲ့သို့ ဘကြီးမှိုင်း စိတ်က မလုံ၍ တက္ကသိုလ် စားကျက်ကို ချောင်းသည် မဟုတ်ကြောင်း၊ ပြည်ဘုရင်၏ အမတ် သတိုးမင်းကြီးနှင့် မြောက်နန်းကျောင်း ဆရာတော် အကြောင်း၊ ဦးပုညသည် မင်းစိုးလုပ်ရန် စိတ်မပါသည် အကြောင်း၊ မင်းစိုးတို့၏ အလုပ်ကို ကုဋီအိမ်သာကဲ့သို့ ထင်မှတ်

ကြောင်း စသည်တို့ကို ပေါက်ကရ ကောက်ကရ တောင်စဉ်ရေမရ ရောက်၍ ရေးသားနေသည်မှာ မြကေတုကလေး၏ စိတ်ထဲ၌ 'သြော် ... ဘကြီးမိုင်းနယ် ထိုင်ရ အကောင်းသား၊ ထသွားမှ ကျိုးမှန်းသိ ဆိုတာလို၊ မိမိ အလိုရှိတဲ့ နေရာလို လူသိအောင် ရေးနေရသေးတယ်ကိုး၊ မလုံတဲ့အိုး ဒုတ်မိုးတာနဲ့ အာ - သည်ထင်ရဲ့ ဟူ၍ တွေးတောမိသော ဟူ၏'

'ဒီအပင်ပေါ်က စပြစ်သီးတွေဟာ ချဉ်မှာပဲ' ဟူ၍ စပြစ်သီးကို ခူယူခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သည့် သူတယောက် မိမိစိတ်ကို ဆုံးမ ကျေနပ်ရ သကဲ့သို့ပင် ဖြစ်မနေပါစေနဲ့ဟု ဆုတောင်းမိ၏။

တောင်းပန်ချက်

(ဤ 'ပန်တူ' အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်တော်၏ ဆရာကြီးများအား ဤငြင်းခုံခြင်း ကိစ္စထဲတွင် ထည့်သွင်း ရောနှော ရေးသားခြင်းကို အလျဉ်းမပြုရန် တောင်းပန်ပါ၏။ ဆိုစရာ ရှိလျှင်ကား ကျွန်တော့အားသာ ဆိုပါတော့။ ဆဲစရာ ရှိလျှင်ကား ကျွန်တော့အားသာလျှင် ဆဲပါတော့။ ကျွန်တော့အား ဆရာကြီးများ၏ မြေကကုတ်ပင်တည်း။ ဆရာကြီးများကလည်း ဘကြီးမိုင်းနှင့် အဘယ်အခါမျှ တသက်တိုင် ဘက်ပြိုင်၍ ရေးသားမည် မဟုတ်ကြောင်း ရှေးဘဝက ရဟန္တာ တပါးအား ကောက်ညှင်းပေါင်း လှူခဲ့သည့် အကျိုးဆက်ထင်ရဲ့ ဘာဘမိုင်းမှာ အသိုင်းအဝိုင်းတွေနဲ့ ဖွေဖွေရှာရှာ ကေသာတို့၊ ခေမာတို့၊ လေဒီမေရီတို့နှင့် အပြီးဟိန်းနေတဲ့ အရီးစိမ်းကြီးတို့ပါ သွားလေရာရာ တတွဲတွဲ တဟဲဟဲနှင့် မခွဲပဲ ရှိနေလေတော့၊ ယခုအခါ သတင်းစာ မဂ္ဂဇင်းများတွင် ဆက်သွင်းပြီး ရုံးတော်များမှ ငြီးရတဲ့ ဘုန်းတော်ကြီးနှင့် တကာမ အမှုယုတ်တို့ကို ရှုပ်ရှက်ခတ်ခတ်နှင့် မဟုတ်မဟတ်တာတွေ ဖြစ်သွားမှာ စိုးရိမ်မိတယ် ဘကြီးမိုင်းရယ်။ တရားကလေးနဲ့ ဖြေတော်မူပါ ဘကြီးမိုင်း ခင်ဗျား။ ဒု-ဟူ-ဟူ။)

(၁) အချက်။ (က) ဘကြီးမိုင်းက (နံ) မှ (နှစ်ချောင်းငင်) သို့ ပြောင်းလဲလာတဲ့ အထောက်အထားတွေ ပြုလိုက်တာ အမှောက်အမှားတွေ ဖြစ်ကုန်ပါပေါ့လား။ ပုဂံကျောက်စာများမှ အလေးတယူ ပြုလိုက်တဲ့ 'အမေးအဖြေ' ၀စနတွင်၊ 'မြူ' မှာ 'မြန်း' မှ ပြောင်းလဲ၍ လာသည် ဆိုသည်မှာ မှန်မှလဲ ဟောပါနော်၊ ဒါဖြင့် မွေးမြူ ဆိုတဲ့ စကားဟာလဲ 'မွေးမြန်း' မှ လာတာပေါ့နော်။

ထိုသို့ 'နွားမွေးမြူသည်' ဟု ဆိုရာ၌ နွားမွေးပြီး မွေးမြန်းတာလား။ စစ်ကိုင်းက ဘကြီးမိုင်းရယ်။ မြန်မာစကားတွင် အအုပ်၊ အခံရယ်လို့ ဖိုနှင့်မ ရှိကြပါတယ်။ ရှေးစကား အခံကို နောက်စကားက အုပ်လိုက်တယ် မဟုတ်လား၊ မြူးကို မြန်း အဓိပ္ပာယ်မှ ဆွဲယူလို့ မရကောင်းပါဘူး။ 'ဆီးနှင့်မြူတိမ်' ဆိုရာတွင် ၎င်းမြူးကို မြန် အဓိပ္ပာယ်မှ ဆွဲယူလို့ မရကောင်းပါဘူး။ 'ဆီးနှင့် မြူတိမ်' ဆိုရာတွင် ၎င်းမြူဟာလဲ မေးမြန်း တာပဲလား။

ကိုင်း - ဘကြီးမိုင်း ဥပမာပေးတဲ့ ကာရံတူကိုပဲ ထပ်မံပြီး ဥပမာ ပေးလိုက်ရဦးမယ်။ 'မွန်းမံသည်၊ မောက်မာသည်' ဆိုရာ၌ မွန်းတာနဲ့ မံတာနဲ့ အတူတူပါပဲလား ခင်ဗျား။ မောက်တာနဲ့ မာတာနဲ့ အတူတူပါပဲလား ခင်ဗျား။ ဒီလိုဖြင့် မွန်းမှ မံသို့လည်းကောင်း၊ မောက်မှာ မာသို့လည်းကောင်း ပြောင်းလဲ လာတာပေါ့နော်

(ခ) လန်းလူ ဆိုရာ၌လည်း လူဆိုတာ တလွန်လွန် အပေါ်တက်တာကို ဆိုလိုပါသည်။ ဤနေရာ၌ ဘုန်းတံခိုး တိုးတက်တာကို ဆိုလိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်ခန္ဓာ အဆောက်အဦကြီးကို 'လူ' ရယ်လို့ ခေါ်တာဟာလဲ တဖြေးဖြေး အပေါ်သို့ အရပ်မြင့်ပြီး တလူလူ တက်လာတယ်လို့ လူရယ်လို့ ခေါ်တာပါ။ 'မီးခိုးတွေ တလူလူ' လို့တောင် ပြောကြသေးတာကော။ ဒီလိုဖြင့် လန်းက ပွင့်လန်းခြင်း၊ အဓိပ္ပာယ် မရပါလား။ ဒီလိုဖြင့် ခင်ဗျား၊ လူလားလို့ ဆိုရင် လူးတာနဲ့ လာတာနဲ့ အတူတူပေါ့။ လူက ဘားသို့ ပြောင်းလဲလာနိုင်တာပေါ့နော်။ ဘကြီးမိုင်း ဥပမာပေးတဲ့ 'လ' ကာရန်ကို ရှာကြံပေးရတာပါ။

(ဂ) 'မတူမတန်' ဆိုရာ၌ ဖြစ်လာတယ်တဲ့လား။ မတန်က အဓိပ္ပာယ် တခြား၊ မတူက အဓိပ္ပာယ် တခြားစီ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဖြင့်ရင် 'တိုးတက်' ဆိုရင်လဲ တိုးတာနဲ့ တက်တာနဲ့ အတူတူပေါ့။ ကိုင်း - တိုး ဆိုတဲ့ [ချောင်းငင်လုံးတင်] က တက် ဆိုတဲ့ [ကသတ်ကို] ပြောင်းလဲလာနိုင်ပါသလား။

(ဃ) 'ပြန်ပြော' ဆိုတာလဲ ပြန်က အဓိပ္ပာယ်တမျိုး၊ ပြောက အဓိပ္ပာယ်တမျိုး နှစ်ခုပေါင်းတော့ ရှေးစကား အခံကို နောက်က အုပ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ရှေ့စကားနဲ့ အဓိပ္ပာယ် အတူတူပဲဟု မယူဆ ကောင်းပါဘူး။

ကိုင်း။ 'ပျော်ပါး' 'အပျော်အပါး' ဆိုရာတွင် ပျော်တာနဲ့၊ ပါးတာနဲ့ အဓိပ္ပာယ်တူသလား။ ပျော်မှ ပါးသို့ ပြောင်းလဲ ရွေ့လျားလာပါသလား ဘကြီးမိုင်းရဲ့။ (ပ) ကာရန်တူ ပေးရတာနော်။ ဒီလိုဆိုရင်

- အစုံအစီ - စုံမှ စီသို့ ပြောင်းသလား၊
- အကော်အကပ် - ကော်မှ ကပ်သို့
- ပလီပလာ - လီမှ လာသို့

အစီအစဉ် - စီမံ စဉ်သို့

စသည်ဖြင့် ပြောင်းလဲ၍ လာကြသလား ဘကြီးမိုင်းရယ်။ ဘကြီးမိုင်းလိုပဲ။ ကျောက်စာ တခုထဲက ထောက်စရာ တမူ ပြရမယ်ဆိုယင်ဖြင့် ကျောက်စာ အညွန့်အကောင်းတွေ စုထားတဲ့ 'ပုဂံကျောက်စာ ညွန့်ပေါင်း' စာမျက်နှာ (၉၄) အာမနာကျောင်း ကျောက်စာ စာကြောင်းရေ (၉) တွင် -

'သူခပ်သိမ်လေရ စိတ်သတေ၊ အရိပ်အရယူ ပါစိတ်သတေ' ဆိုရာ၌ - ဤ 'အရေးအရံ' ဆိုတဲ့ စကားမှ 'ရေးမှရံ' သို့ ဗလောင်းဗလဲပြောင်း၍ လာတာလား ဘကြီးမိုင်းရဲ့'

အဲဒီနှစ်ခုလုံးကို ကုန်းကုန်းပြီး မျက်စိကြီးပြူးလို့ ကြည့်လိုက်စမ်းပါဦး။ အဲဒီတော့ မြန်မာစကားတွင် 'အအုပ်အခံ၊ အပိုအမ' ရယ်လို့ ရှိကြတာတွေကို ထုတ်နုတ်ပြပြီး ရှုပ်လှတဲ့ ငတ်သူငယ်ကို မိပဟဲ့လို့ အောက်မေ့ပြီး ဝမ်းသာသွားသလား။

(၂) အချက်။ အခက်အခဲကို နက်နက်နဲနဲကြီး စဉ်းစာပါ ဘကြီးမိုင်း၊ ပုတီးနဲ့ မထိန်ပဲ အပြီးဟိန်းနေတဲ့ အရီစိမ်း ကြီးကလဲ ရှေ့တည့်တည့်က ကားယားကြီး ထိုင်မနေစမ်းပါနဲ့။ သတင်းစာထဲမှာပါတဲ့ ကိစ္စမျိုးလို့ စိုးရိမ်စရာကြီး ဖြစ်လွန်းလို့ပါ။

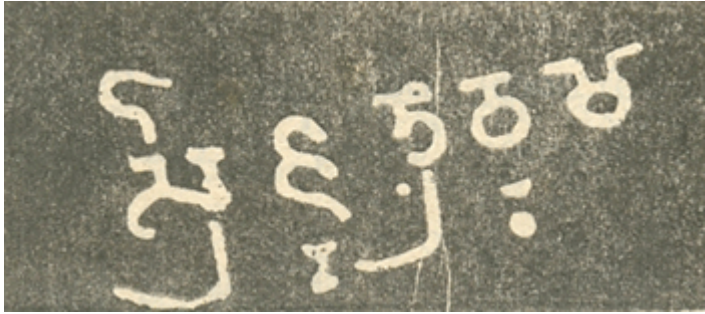
ကျောက်စာများတွင် (ရရစ်) ၏ အမြီးမှာ လက်ဝဲလက်သို့ စောင်း၍ နှစ်ချောင်ငင်၏ အမြီးမှာ လက်ယာဘက်သို့ အမြဲစောင်းနေကြောင်း အကဲကောင်းကောင်းနဲ့ တွေ့ရပါလိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော်က ဆိုရာ၌ ဘကြီးမိုင်းက တသီးတချက်လွဲပြီး (တချောင်းငင်) ၏ အမြီးအတက်မှာ ဝဲဘက်သို့ စောင်းကြောင်း အထောက်အထား ပြပေသည်။

ကိုင်း ကိုင်း၊ ဒါဖြင့် ဘကြီးမိုင်း ပြလိုက်တဲ့ ကျောက်စာတွေကိုပဲ ခဏ အသုံးပြုပါရစေနော်၊ ဘလောက် အသစ် လုပ်နေရင် တကာကလေး ဦးစိန်း ပိုက်ဆံ အပိုကုန်နေပါဦးမယ်။

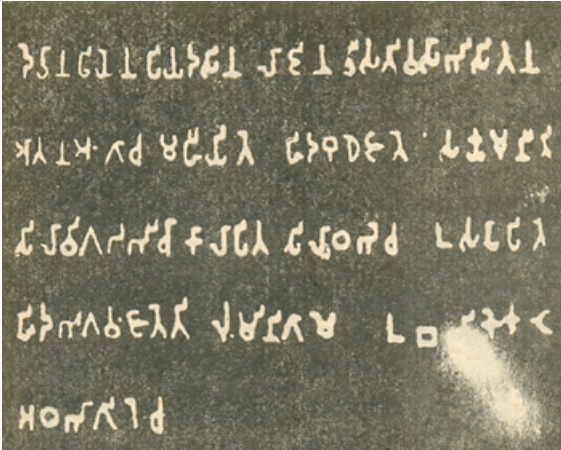
ကိုင်း ... ဘကြီးမိုင်း ပြတဲ့ ကျောက်စာထဲမှာ 'တိရိစ္ဆာန်' ရယ်လို့ အသံရတယ်တဲ့၊ မည်သူက ဘကြီးမိုင်းကို ဒီစာကို ဖတ်ပြပါသလား။ ကိုင်း ... စာဖတ်သူတို့ရဲ့ မှော်ဇာက 'ပြု' စာတခုတဲမှ (၄) ဆိုတဲ့ စာလုံးတွင် ချောင်းငင်သည် လက်ဝဲဘက်စောင်းကြောင်း ပြတယ်တဲ့ အရပ်ကတို့။

ဒီစာက မြန်မာစာလား ခင်ဗျာ။

မြန်မာမှ မဟုတ်ဘဲနဲ့ မဆီမဆိုင် 'ပြု' စာဟာ သူတခါ ဥပမာပြတာများ ရမ်းရမ်းကားကားနဲ့ မဆန်းပြားဘူးလား ခင်ဗျာ။ 'ပြု' စာက မိမိဘာသာ စာတမျိုးရှိတာပါ ဘကြီးမိုင်းရဲ့။



ကိုင်း ... အထက်ပါ ကျောက်စာတွင်လဲ (မ၊ လုံ၊ ဗ) ဆိုတဲ့ စာလုံးတွေတွင် (ချောင်းငင်) သည် အချက်မြဲမြဲ လက်ဝဲဘက်စောင်းတယ်။ ဆိုပါကလား။ မှန်း ... ဖြဲကြည့်လိုက်စမ်းမယ် မျက်လုံးကို။



အောင်မာ ... ဘကြီးရေ ဒီစာဟာကော မြန်မာစာလား ခင်ဗျာ။

ဘူးသီး ငါးပေါင်းကြော်တွေ စီထားတာနဲ့ တူပါဘိ။ ဟာ ... မဟုတ်ဘူး။ 'ပြကရစ်' လို့ ခေါ်တဲ့ သင်္သကရိုက် စာတမျိုးပါကလား။ ဘယ်စာထဲက သွားပြီး ဥပမာ ပေးရတာတုံး ဘကြီးရဲ့။ သွေးဆေးကလေးများ ရှုလိုက်ပါအုံး။ ဒီလိုဆိုယင် ဘကြီးမိုင်းရယ်။ အစ - မတုံးတဲ့ (ဘ) ကုံးကို ကျွန်တော်က ငလုံးဖြစ်အောင် ငြင်းနိုင်တာပေါ့။ မြန်မာစာ (ဘ) ကုံးဟာ မွန်စာ (ဝ) လုံးနှင့် မတူဘူးလား ခင်ဗျာ။ မွန်လို ဘကုံးကို (.) လို့ ရေးတယ် မဟုတ်ပါလား။ ဝ - အလည်တည့်တည့်က ဝိဇ္ဇာပေါက်သည်။

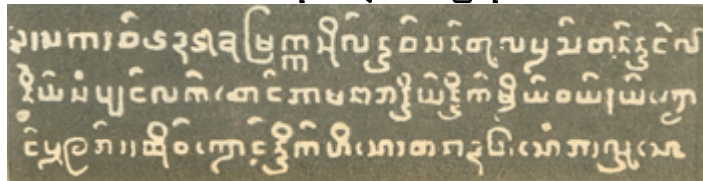
မေရီတို့ လေဒီတို့ရဲ့။ အင်္ဂလိပ်စာတွင် Y နှင့် Z တို့ဟာလဲ (ရရစ်) တို့ (တချောင်းငင်) တို့နှင့် မတူဘူးလား။ ဒါဖြင့် သူတို့ကို တခု သာကောဖြင့် ဥပမာပြပြီး ငြင်းပါလား ဘကြီးမိုင်းရဲ့။

ဒါကြောင့် မြန်မာစာကို မြန်မာစာပေ အရေးအသားထဲကမှ ထုတ်နုတ်ပြီး နောက်ကို ဥပမာပြပါနော်။ အသိဝေးတဲ့ ကလေးကို မမေ့မဖွယ် အခင်းတွေနဲ့ ဝေလည်လည် ဖြစ်အောင် မငြင်းစမ်းပါနဲ့။ အဟုတ်မှတ်ပြီး ပုတ်ပြတ်များ ယုံမိရင် တသက်လုံးတွင် အခက်ဆုံး ဘကြီးမိုင်းလို့ ဖြစ်နေပါအုံးမယ်။

လေဒီတို့ မေရီတို့ကလဲ သူတို့ အင်္ဂလိပ်စာပေ ရှာဖွေကာ ထည့်လိုက်လို့ ဝလာတခွင်တွင် ဂါထာကလေး မကာ မကာနှင့်။ အငြင်းသီးပြီး (အင်းဂရီး) ဖြစ်နေအုံးများလား။ (ဘဲဒီး - ဆေးရီး မေရီ - အင် - လေဒီ)။

ကိုင်း ... မြန်မာ ကျောက်စာကြီးတခု ပြလိုက်တာက။

[ပုဂံကျောက်စာ ပြယုဂ်]



အထက်ပါ ကျောက်စာ ဘကြီးမိုင်း အထင်မှားပြီး တလွဲ အဓိပ္ပာယ် ပြန်ထားလို့ ပြုပြင်ရေးသား ပေးလိုက်စမ်းပါ။ အယ်ဒီတာ ဦးစိန်းရယ်။

'သက္ကရာဇ် ၆၃၄ ခု၊ မြက္ကသိုလ်နှစ် သန်တူ လပြည့်တန်နှင့် လာနိယံပျင် လက်ဆောင် အားမနာ အရိယံနိုက် မြိယံဝယ်ရယ် က္လောင်းပျူ၏ ထိုက္လောင်းပျူ၏ ထိုက္လောင်းနိုက်ဟိသော ရတနာသုံးပါးသော အာလှူသော'

အထက်ပါ ကျောက်စာတွင် ယူည့်၊ မြိယံပျူ၊ က္လောင်းတို့ကို ဖတ်တော့အသံ၊ ရေးတော့အမှန် ဟူသကဲ့ သို့ ပြည့်၊ မြေ၊ ပြု၊ ကျောင်း ဟူ၍ ဖတ်ရသော်လည်း ရေးသည့် အခါတွင် ယူည့်၊ မြိယံ၊ ပျူ၊ က္လောင်း ဟူ၍ 'လ' အက္ခရာ အောက်ကခံပြီး ရေးရပါတယ်။ ထို (လ) သည် (ရရစ်) နှင့် အတူပင်တည်းဟု ဆိုဖွယ်ရှိသော်လည်း ရေးသားရာတွင် (ရရစ်) စင်စစ်နှင့် မတူစေဘဲ ခွဲခြား ရေးရပါသည်။ ဤကျောက်စာ၌ပင် 'မြက္ကသိုလ်' ဟူသော စာရေးပုံကို ရှုစမ်းပါအုံးလော့။ ။ ဤ (မရရစ်) သည်သာလျှင် ရရစ်ကြီး စင်စစ် ဖြစ်လာသည် မဟုတ်လား။ ကိုင်း ... ကြည့်လိုက်စမ်းပါ။ ။ ယူ၊ က္လောင်း ယူည့်တို့နှင့် ဘယ်လောက် ကွာသလဲခင်ဗျာ။

ဆင်နှင့် ဆိတ်လို ကွဲပြားတယ် ဆိုတော့ အရီးစိမ်းက ကျနော့်ကို မခံချင်ဘူးတဲ့။ ဘာခံချင်မလဲ ခင်ဗျာ။ ကျွန်တော်က ကလေးကိုး။ ဘကြီးမိုင်း အထင်မှားနေတာက ဒီပျူ၊ က္လောင်း၊ ယူည့်တို့တွင် (ပါ က၊ မ) အစရှိသော စာလုံးအောက်တွင် ပါရှိသော 'လ' အက္ခရာ အခံကို ရရစ်စင်စစ်ဟု အထင်မှားပြီး အတွင်းသား ငြင်းနေတာ မဟုတ်ပါလား။

ထိုတွင်မက ယူ၊ ရယ်၊ များတွင် ရှိတဲ့ (တချောင်းငင်) တွေကို (မြက္ကသိုလ်) ဆိုတဲ့ (မရရစ်) ကြီးနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါဦး။ ကိုင်း၊ တချောင်းငင်နဲ့ ရရစ်ဟာ ဘယ်လောက်ကွာနေသလဲ ခင်ဗျာ။ ဆင်နှင့် ဆိတ်လို မကွာရင်လဲ ဂျိုးနှင့် လိပ်လို ကွာနေတာပေါ့နော်။

(၃) အချက်။ ။ ကိုင်း၊ ကိုယ့်ရှုး ကိုယ်ပြန်ပတ်နေတဲ့ အချက်ကြီးမို့ ထွက်ထွက်လာတဲ့ ဒေါသတည်း ဟူသော မြေဆိုးကြီးကို ငြိမ်အောင် နှိမ်ထားလိုက်ပါဦး ဘကြီးမိုင်းရဲ့။ ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ၊ ပဉ္စမတွဲ (၆) ချပ်၊ ပေဝမ်းဘက်ရှိ 'တူ' ကာရန္တအခန်း၊ ဦးရေ (၁၅)တွင် 'ဝါးကျည် ပတူ' ဟူ၍ အရာဟူ၍ ပြသည်ကို ကျွန်တော်မှာ အရင်ကတော့ မသိဘူး။ ဘကြီးမိုင်းက ဖော်ပြ၍ သိရပေတယ်။ ကျေးဇူးလဲ တင်ပါတယ်။

၎င်းပြင် ဘကြီးမိုင်း ကိုယ်တိုင်ကပဲ ...

"ဝါးလုံး ဝါးကျည် ပတူ အမှန်ဖြစ်ရပ်ကား ပုဂံခေတ် ကျန်ရစ်တို့ ခမည်းတော် နော်ရထာသည် အဆိုပါ လူရိုင်းသုံး ဝါးကျည်တောက်ကြီးနှင့် တပ်ဆင်တွယ်တန်း၍

ရေခမ်းအောင် ရေကုန်အောင် အလုပ်စုတ်ထုတ်မည် မဟုတ်။ ဧကဝစ် ဧကန် ဂါထာ မန္တန်ဖြင့် မန်းမှတ် စုတ်ထုတ်မည်ကိုကား ယုံမှား မရှိသင့်ပေ။

ကိုင်း၊ ဘကြီးမိုင်း၊ ဘကြီးမိုင်း ကိုယ်တိုင်ကပင် 'ဝါးကျည်ပတူ' ဆိုသည်မှာ ရေစုတ် ကိရိယာတော့ ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီလို လူရိုင်းတို့ သုံးတဲ့ ဝါးလုံး ကိရိယာနဲ့ ရေကို စုတ်ထုတ်မှာ မဟုတ်ပါဘူးလို့။ 'ပတူ' ကို 'ရေစုတ် ကိရိယာ' ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ပေးရာ မရောက်ပေဘူးလား။ (ဝါ) ဝန်ခံရာ မရောက်ပေဘူးလား ဘကြီးမိုင်းရဲ့။ ကိုယ့်ရှုး ကိုယ်ပြန်ပက်တဲ့ အချက်ကြီးပေါ့နော်။ ဘကြီးမိုင်း ရေးလိုက်တာ ဘယ်လို ဝန်ခံရာ ရောက်သလဲ ဆိုတာ ပြန်၍ ဖတ်ကြည့်ပါဦး။ 'ပတူ' ဆိုသည်မှာ 'ဝါးကျည် ဝါးလုံး' ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရလျှင်ပဲ တော်ပါပြီ ဘကြီးမိုင်းရဲ့ တော်ပြီ။ ဝါးလုံးဖြစ်တယ်လို့ ဘကြီးမိုင်း ဝန်ခံရဲ့ မဟုတ်လား။ ဝန်ခံရင်တော်ပါပြီ။

ဘကြီးမိုင်းနှင့် ကျွန်တော်နှင့် ငြင်းခုံကြစဉ် အခါက 'ပတူ' ဆိုသည်မှာ ကျွန်တော်က 'ရေစုတ်' ကိရိယာ ဖြစ်ကြောင်းကို ငြင်းခဲ့ပါတယ်။ ဘကြီးမိုင်းက မန္တန် ဖြစ်ကြောင်းကို ငြင်းခဲ့ပါသည်။ ရေစုတ် ကိရိယာ ဟု ဆိုကတဲက ရွှေနှင့်ပင်လုပ်လုပ်၊ ငွေနှင့်ပင်လုပ်လုပ်၊ ကြေးနှင့်ပင်လုပ်လုပ်၊ ဝါးနှင့်ပင်လုပ်လုပ် ရေစုတ် ကိရိယာ ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ပေါက်လျှင် ပြီးတမ်းပဲ မဟုတ်လား။ အခုပင် ဘကြီးမိုင်းက 'ပတူ' ဆိုသည်မှာ ဝါးကျည်တောက် ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ် ပေးလေတော့၊ ဝါးနှင့် လုပ်တဲ့ ရေစုတ် ကိရိယာ ဆိုသည်မှာ အလယ်က အခေါင်းပေါက် ပါရစမြဲပါ။ အခေါင်း မပါဘဲနှင့် ရေကို မစုတ်နိုင်ပါဘူး။ ထို့ကြောင့် 'ပတူ' ဆိုသည်မှာ 'ဝါးကျည်' ဖြစ်တယ်ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရပြီး 'ရေကို ပန်တူဖြင့် စုတ်တယ်' ဟူကတည်းက ပန်တူမှာ တနည်းနည်းဖြင့် ရေကိုစုတ်တဲ့ ကိရိယာ တခု မဖြစ်လေဘူးလား။

ဒါကြောင့် ဘကြီးမိုင်း ထုတ်နုတ်ပြသတဲ့ ...

'ဣတောပရံ ဥဒ္ဓိဿာမိ' ဟူ၍ ဂါထာဦးချိုသည့် 'ပေါက္ကရာဇဝင်' ပါဠိ မျက်နှာ နံပါတ် (၃၅) တွင် ...

'တဒါ အနော်ရထာ မဟာရာဇာ' အစရှိသည့် ပါဠိကို ဘာပြု၍ အဓိပ္ပာယ် မပြန်ပါသလဲ ဘကြီးမိုင်းရဲ့။ မပြန်တတ်လို့လား ဘကြီးမိုင်း အဓိပ္ပာယ် မပြန်ပြုလို့ ကျွန်တော်ပဲ ပြန်ပြုပါရစေတော့။

တဒါ၊ ထိုအခါ၌၊ အနော်ရထာ အနော်ရထာ အမည်ရှိသော။ မဟာရာဇာ၊ မင်းကြီးသည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏ ကိုယ်တော်တိုင်။ ရဗ္ဗ၊ ဂန္ဓာရာဇ်တိုင်းသို့။ အဂတမှာ၊ လာခဲ့၏။ ဂန္ဓရာဇ်ရာဇာ၊ ဂန္ဓရာဇ်တိုင်းကို အစိုးရသောမင်းသည်။ မမ၊ ငါ၏။ သန္တိကဉ္စ၊ အထံတော်သို့လည်း။ နနိက္ခမိ၊ မထွက်လာခဲ့။ ဘတ္တန ဝေတ္တနဉ္စ၊ ထမင်းရိက္ခာကိုလည်း။ နဒေမိ၊ မပေးပဲလျက်။ နိဿိန္နောနုခေါ၊ နေနိုင်ယောင်တကား။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္တာ၊ ဆိုပြီ၍။ ရွေယျဉ်းညီကြီး ရွေယျဉ်းငယ် ဘဏိနာဘတရံ၊ ရွေယျဉ်းကြီး ရွေယျဉ်းငယ် အမည်ရှိသော ညီအကိုနှစ်ယောက်ကို။ အမေတ္တတွာ၊ ခေါ်ပြီးလျှင်။ ဘောမတ္တာ၊ အိုအမတ်တို့။ ဥတည်ဘွားရာဇာ၊ ဥတည်ဘွားမင်းသည်။ ဝသဘဉ္စ ဥကဝတ္ထေန၊ ကောင်းစွာစီရင်အပ်သော ရေစက် ယန္တယားဖြင့်။ သုပ္ပတိကိရ၊ ကောင်းစွာလျှင် အိပ်သတတ်။ တုမေယော၊ သင်တို့နှစ်ယောက်သည်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ရတ္တိကာလံ၊ ညဉ့်အခါတွင်။ ရညော၊ ဥတည်မင်း၏။ ဋီဝေသနံ၊ အိပ်ယာတိုက်ခန်းသို့။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်ပြီး၍။ တံဥဒကံ၊ ထိုရေကို။ ဝေလုနာ၊ ဝါးဖြင့်။ ပိဝိတွာ၊ စုတ်ထုတ်၍။ ခိပေ၊ ကုန်ခမ်းသည်ရှိသော်၊ တဿာရညောတိ၊ ဥတည်မင်း၏။ သရိယံ၊ ကိုယ်၌။ သေတမံ၊ ကဗျည်းကို။ သုနာ၊ ကောင်းစွာ။ တိက္ခတ္တံ၊ သုံးကြိမ်လျှင်။ လိက္ခိတတ္တာ၊ ရေးသားလော့။ အရိမေဒ္ဒနမဟာ ပူရံ၊ အရိမေဒ္ဒန အမည်ရှိသော တိုင်းပြည်ကြီးကို။ ဣဿရော၊ အစိုးရသော။ ခတ္တိယဂဏနံ၊ မင်းအပေါင်း ကိုးကွယ်။ ဥတ္တမာ၊ မြတ်ထသော(ဝါ) အကြီးအကဲလည်း ဖြစ်ထသော။ အဟမ္မနာမ မဟာရာဇာ၊ ငါအနော်ရထာမင်းကြီးသည်။ အာဂ္ဂန္တဝါ၊ လာလတ်၍။ ပါပုဏိ၊ ရောက်ရှိခြင်းကို။ နုဒဿသိ၊ မမြင်ယောင်တကား။ နိက္ခဟိ၊ ထွက်ခဲ့လော့။ နိသိန္န နုခေါ၊ မသိဟန်ဆောင်၍ နေယောင် တကား။ နိသိန္နော နေခဲ့ရှိသော်။ သုက္ကမံသုနာ၊ ဖြူစင်သော အမှတ်အသားဖြင့်။ လက္ခိတံ၊ မှတ်သား အပ်သော။ လေခံ၊ ကဗျည်းကို။ အာသိနာ၊ သန်လျက်ဖြင့်။ ဆိဒ္ဓိဿာမိ၊ ဖြတ်အံ့။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘတ္တိမိ နံရံ၌။ အက္ခရံ၊ အက္ခရာကို။ လက္ခိတွာ၊ ရေး၍။ ဥပတ၊ ထားခဲ့လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်တော်မူ၏။ တထာ၊ ထိုတူ။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်တော်မူသောကြောင့်။ ဒေဘာတရာ၊ ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက်တို့သည်။ ရတ္တိသမယေ၊ ညဉ့်အခါ၌။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ တံဥဒကံ၊ ထိုရေကို။ ဝေဠုနာ၊ ဝါးဖြင့်။ ပိဝိဒါပေတွာ၊ ထုတ်စုတ်ထုတ်ပြီးလျှင်။ ခယကာလေ၊ ကုန်ခမ်းသောကာလ၌။ တဿ ဥတည်းဘွားရညော၊ ထိုဥတည်းဘွားမင်း၏။ သရိယံ၊ ကိုယ်၌။ တိက္ခတ္တံ၊ သုံးကြိမ်လျှင်။ သုက္ကမံသုနာ၊ ဖြူစင်သောအရေးအသားဖြင့်။ လက္ခိတေ၊ မှတ်သားအပ်ပြီး၍။ ဘတ္တိမိ နံရံ၌။ အက္ခရံ၊ အက္ခရာကို။ လိခိတွာ၊ ရေးပြီးလျှင်။ ထပေသိ၊ ထားခဲ့ပေ၏။

ကိုင်း ... ဘကြီးမိုင်းရေ၊ ပါဠိကြီးကို ဘာသာပြန်လိုက်ရတာတော့ တောင်တော်မောသွားတာပဲ၊ ဖတ်ရတဲ့လူကသာ ခဏမျှ ဖတ်ရတယ်။ ကဲဒီထဲမှာ 'ရေကို ဝါးဖြင့် စုပ်ထုတ်ပြီးသော်' ဟူ၍ ပါသည်ကို ဘကြီးမိုင်း သတိထားမိပါ၏လော့။

အော် ... နောက်နားက ရေးထားသားကပဲ။ ဒီပါဠိကို ပါဠိဘာသာ ကျွမ်းကျင်ဟန် မတူသော ရဟန်းတပါးက ပေါက်ကရ ကောက်ကရ မြန်မာရာဇဝင် အမှားတစောင်ကို ပါဠိ စီကြည့်တာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ် ဆိုပါကလား။ ဟားဟား ရယ်လိုက်ရရင်ဖြင့် အူတက်ပြီး သေသွားမှာပဲ။ အကယ်၍ သေသွားရင် ဘကြီးမိုင်းကို ပြန်လှန် ရေးသားမည့် သူတယောက် လျော့သွားမှာကြောင့် မရယ်ချင်သေးဘူး ဘကြီးမိုင်းရဲ့။

ဘကြီးမိုင်း ဝါဒနှင့် ဤပေါက်ကရဇာဇဝင်သည် ဆန့်ကျင်လျက် ရှိသောကြောင့် ပါဠိ ရေးသားသည့် ရဟန်းတော် ပညာရှင်ကိုပင် ပုတ်ခတ်ပြန်ပါပြီ။ မသင့်တော်ပါဘူး ဘကြီးမိုင်းရယ်။ ဘကြီးမိုင်းထက် ပါဠိအရာ တွင် ကျွမ်းကျင် တတ်မြောက်၍သာ ဤရာဇဝင်ကို စာတစောင် ပေတစောင် ဖြစ်အောင် ရေးခဲ့နိုင်တာပေါ့ ခင်ဗျာ။

ဘကြီးမိုင်း ကိုယ်တိုင်က ပါဠိကို ကျကျနန မတတ်တော့ ပြောပေမှာပေါ့။ ဘကြီးမိုင်းက မယ်သီလ တယောက် ပါဠိတတ်သလောက်ပဲ တတ်တာကိုး။ မြကေတုတို့ အသိပါ ခင်ဗျာ။ ဓာတ်သိချင်း ကြားနေစရာ မလိုဘူး။ သို့ပါလျက် ဤပေါက်ကရဇာဇဝင် ပါဠိသည် ပါဠိ အစီအကုံး ညံ့ဖျင်းကြောင်း၊ အလွဲလွဲ အမှားမှား ဖြစ်ကြောင်းကို ဘကြီးမိုင်း ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခဲ့သည်။ မျက်စိကန်းသူ ခြောက်ယောက် ဆင်၏ကိုယ်ကို စမ်းသပ်၍ ဆင်၏ ပုံပန်းသဏ္ဍာန် ကိုယ်နေကိုယ်ထား မည်သို့ရှိကြောင်း ထုတ်ဖော် ကြားဝါနေသည်နှင့် တူနေပါသည် ခင်ဗျာ။

ဤပါဠိ အစီအစဉ်မှာ အမှားအယွင်း မစိတတ် စိတတ်နှင့် စိတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဘကြီးမိုင်းရဲ့။ ဤပါဠိ မျိုးကို (မိဿကပါဠိ) ရယ်လို့ ခေါ်တယ် ခင်ဗျာ။ ပါဠိနှင့် မြန်မာကို တွဲသုံးထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဘကြီး မတွေ့ဘူးတာနဲ့ ပါဠိ အမှားကြီးလို့လည်း မအောက်မေ့ပါနဲ့။ ပါဠိဆရာ ဆရာဘီကြီးကိုများ မဖြေကြားခင်က ကပ်ရပ် ပြီး မေးမထားမိဘူးလား ခင်ဗျာ။ ပါဠိတွင် 'ပတူ' ဆိုတာဟာ စေခြင်းအနက် (ဌပတူ) မှန်သည်။ တခုတည်းကို ခွဲခြားသုံးလို့ မရဘူး။ (ဌပတူ) ဆိုတာက 'ထားလော့၊ စောလော့' ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ် ရ၏။

ပန်တူနှင့် ဘာမျှမဆိုင် လုံးလုံးမဆိုင်၊ ဘကြီး ပါဠိထဲတွင် ဘာပြု၍ (ပတူ) ကို ကွင်းဝိုက် ပြထားတာ လဲ၊ ဘကြီး ပါဠိကို ပြန်ဖတ်ကြည့်ပါဦး၊ ဒီ (ပတူ) ကို ငြင်းတာ မဟုတ်ဘူးနော်၊ ဝေလည်လည် မလုပ်စမ်းပါနဲ့။

ဪဘကြီးမိုင်းက 'ရေစုတ်ကရိယာ ဆိုတာကို' စက်ကရိယာ သဘောကဲ့သို့ ယူဆပြီး မှားယွင်း သွားတယ် ထင်ပါရဲ့၊ အနော်ရထာတို့ လက်ထက်က ဘယ်မှာ စက်ကရိယာ ရှိပါဦးမည်လဲ ဘကြီးရဲ့၊ (ဆိုင်းယင့်) ဆိုတဲ့ လက်မှု ပညာတတ်ဖို့ရာ အလှမ်းက ဝေးနေသေး၍ ရိုးရိုးရိုင်းရိုင်းပဲ ဝါးလုံးကို တတ်ဆင်ပြီး ရေကို ထုတ်မှာပေါ့။

ဒေါ်ပါရမိက ဆိုပြတဲ့ 'တောင်အလှမ်းမှာလဲ' အစချီတဲ့ လွမ်းချင်းတွင် 'ကိုပလောင်ငယ် တောင်သူ တသင်း၊ (ပတူ) ငယ်တောင် ခေါင်ရေသင်းနှင့်' ဟူ၍ ဆိုသည်က တချက်၊ ပတူ ဆိုသည်မှာ ဝေါဟာရတ္ထ ပကာသနီ ကျမ်းတွင် 'ဝါကျည်' ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ကြောင်းကို ဘကြီးမိုင်း ကိုယ်တိုင်ကပင် ဝန်ခံလေ သောကြောင့်၊ ဤနေရာတွင်မှာပဲ ပညာရှိကြီးတွေက ဆုံးဖြတ်ပြီးကြလေပြီ။ ဘယ်လို ဆုံးဖြတ်ပါမလဲ၊ မြကေတု ကျောင်းသားကလေးက ကောင်းကောင်းကြီး အရေးသာနေသော အကြောင်း ဆုံးဖြတ်မှာပဲ ဒေါ်ပါရမိရဲ့။ ခင်ဗျားကိုလဲ ကျေးဇူးတင်သဗျာ။

အချက်ကောင်းကို တမျိုးမိလိုက်လို့ မျက်စောင်းကြီးကို ထိုးမကြည့်စမ်းပါနဲ့၊ တကဲထဲ တညံ့ညံ အဆဲလဲနေတဲ့ အရိုးစိမ်းရဲ့၊ တငါနားနီး တငါ၊ သူတော်ကောင်းနားနီး သူတော်ကောင်းလို့ ဆိုရိုး ရှိတာကို အလွန်တရာမှ ကြည့်ညှိစရာ ကောင်းတော်မူလှသော သူတော်ကောင်း ဘာမိုင်းကြီးနားမှာ အိပ်ယာခင်း သင်းပိုင်လျှော်နေရလို့ အနီလို ရမ်းကားပြီး အကြမ်းစကားတွေ ထွက်နေရတာလား။

ဪ ... အရိုးစိမ်းမလဲ ကြီးပေမဲ့ အကွက်ထိတော့ နာထင်ပါရဲ့။ မြကေတု ကလေးတယောက်တည်း ရေးတာကို အသိုင်းအဝိုင်း ပညာရှိကြီးများ ယှဉ်ကာတလှည့် ခေါင်းချင်းရိုက် တိုင်ပင်ပြီးမှ ချေပရတယ်လို့ ကြားရတာ နားဝမှာ မသက်သာ ရှက်စရာ ကောင်းဘိတောင်း စိမ်းစိမ်းရယ်။

ပြောပါသော်လဲ့ အမှားကြီးမို့ စကားနိုးတဲ့ လူကြီးတယောက် တပါးကို ထောက်ထားကာ အားဖြင့် နာပါရဲ့။

(၄) အချက်။ ။ ဘကြီးမိုင်းက ယခင် သြဂုတ်လထုတ် တိုးတက်ရေး မဂ္ဂဇင်းတွင် ဖော်ပြလိုက်တဲ့ တန့်တန့် စားစား နှစ်ပါး ညီနောင်သည် နန်းဆောင်အတွင်း အစရှိသော ရတနာကွန်ရွက် သော၊ မှန်ကဲလားတို့ ပါရှိတဲ့ ပုဂံရာဇဝင်ကို အလွန်ဟောင်းသော ရာဇဝင်ကြီးတစောင် ဖြစ်ကြောင်း ရေးလိုက်တယ် မဟုတ်ပါလား

ဘကြီးရယ်။ တခုတော့ ၁၁၉၅ ခုလောက်တွင် ရေးလိုက်သော မှန်နန်းရာဇဝင်နှင့် မရှေးမနှောင်း ပေါ်တဲ့ ရာဇဝင်ဟု ရေးပြန်ပြီ။ ဧချင်းသစ် ဧချင်းဟောင်း ခွဲခြားရာ၌ကား သက္ကရာဇ် ၁၀၀၀ အထက် ဧချင်းများကို ဧချင်းသစ် ဟူ၍ ခွဲခြားထားပါသည်။ ရာဇဝင်ကိုလည်း ဤနည်းဖြင့် ခွဲခြားလျှင် ဘကြီး ရာဇဝင်ကို (အလွန်ရှေးကျသော ရာဇဝင်ဟောင်း) ဟု သြဂုတ်လထုတ်တွင် ဘကြီးမိုင်း ဆိုထားသည်မှာ ယခုတော့ ၁၀၇၆ တွင် ဦးကုလား ရာဇဝင် ရေးလေတော့ ဦးကုလား ရာဇဝင်ကပင်လျှင် ဘကြီးမိုင်း ကောက်နှုတ်ပြတဲ့ ရာဇဝင်ထက် ရှေးကျနေပါသေးကလား ဘဘမိုင်းရဲ့။

ဒါဖြင့် အလျင်က လိမ်ပြီး ပြောတာပေါ့နော်၊ ကလေးပဲလေ ယုံရတာပေါ့။

(၅) အချက်။ စုတ်နှင့် စုတ်အကြောင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရေးရတာလဲ ခေါင်းရှုတ်ပါပြီ။

ကိုင်း ... စိမ်းစိမ်းရဲ့ စုတ်ပြလိုက်စမ်းပါ။ မန္တန်ကို ပသတ်နဲ့ စုတ်သလား၊ တသတ်နဲ့ စုတ်သလား ခင်ဗျာ။

အင်း ... မန္တန်ကို တသတ်နဲ့ စုတ်တာလဲ ရှိပေရဲ့၊ ပသတ်နဲ့ စုတ်တာလဲ ရှိပေရဲ့၊ ဘကြီးမိုင်း သို့သော်လဲ ရှေးပညာရှိကြီးများ ရေးသားရာ၌ သတ်ပုံထဲ စာထဲပထဲ၌ အများသုံးရာ အများအတည်ပြုရာ သတ်ပုံ၊ အင်္ဂလိပ်လိုတော့ (မဂျော်ရီတီး) ပေါ့လေ၊ အဲဒီလို များရာဘက်ကို လိုက်ပြီး အသုံးပြုရတယ် ခင်ဗျာ။ ဤစုတ်နှင့် စုတ်သတ်ပုံမှ အပ၊ အခြား အခြားသော တယောက်နှင့် တယောက် အယူကွဲလွဲတဲ့ သတ်ပုံတွေလဲ အများကြီး ရှိသလိုပေါ့၊ ဤနေရာတွင် ဘကြီးမိုင်းက (စုတ်)တာ ကြိုက်ပေမဲ့ ကျွန်တော်က မန္တန်ကို ပသတ်နဲ့ စုတ်တာမှ ကြိုက်တယ် ခင်ဗျာ။ သို့သော်လဲ မငြင်းချင်ပေမဲ့ ငြင်းရအုံးတော့မယ်။ ကျွန်တော်က မန်လည် ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် မန္တန်စုတ်သည်ကို ပသတ်နဲ့သာ ကြိုက်နှစ်သက်ကြောင်း၊ မန္တန်စုတ်ထိ၊ ပညာရှိနှင့် နှိုင်းညှိတိုင်ပင် ဟူ၍ အထောက်အထားကို မောက်ကြွားကာ ပြလိုက်တော့ စာပြင် ဆရာတွေ လွဲသွားတယ် ဆိုပါကလား။ ဒီစာပြင် ဆရာတွေကို အလုပ်ဖြုတ်မှပဲ။

ဪ ... ရယ်စရာဖြင့်လဲ ရယ်လိုက်ရတာပေါ့ ဘကြီးမိုင်းရယ်။

မန်လည် ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည်၊ ပသတ်နှင့် မန္တန် စုတ်သည်ကိုသာ ကြိုက်နှစ်သက်ကြောင်းပါ ခင်ဗျာ။

ဘကြီးမိုင်း ထုတ်ဆောင်ပြသည့် 'မညွတ်နိုင် ဝေးချီ' တဲ့ စာပိုဒ် (၁၃၂) မျက်နှာ (၉၄) တွင် 'အဋ္ဌသာခါ၊ ယတြာကာ၊ ဂါထာမန်းမူတ်၊ အစုတ်အနဲ့၊ ကာယထိုးသွင်းဟု ဆိုသည်ကို ထောက်၍ မန်လည် ဆရာတော်ကြီးပင်လျှင် မန္တန် စုတ်သည်ကို (တသတ်) နှင့် နှစ်သက်ကြောင်း ပြသည်ဟူ၍ ဘကြီးမိုင်း အထောက်အထား ပြတယ် မဟုတ်လား။

လှန်ပြလိုက်စမ်းပါဦး မပုညဝတီရယ် လှန်ပြလိုက်စမ်းပါဦး။ အဲဒီ မဃဒေဝလင်္ကာက အပိုက် (၁၃၂) ကို။

အဲအဲ ဆယ်ခေါက်လောက် ပြန်ဖတ် ပြလိုက်စမ်းပါဦး၊ စာတော်ဖတ် မကြီးရဲ့၊ အောင်မွေလွေး ... ခပ်ကွာကွာလဲ ထိုင်ပါနော်။

အဲ ... မြန်မာလို အဓိပ္ပာယ်ကိုမှ မှန်အောင် မပြန်တတ်သေးတဲ့ ဘဘမိုင်းရယ် 'ဂါထာမန်းမူတ်၊ အစုတ်အနဲ့၊ ကာရန်ထိုးသွင်း' ဆိုတာတွင် အစုတ်အနဲ့ ဆိုတာဟာ မန္တန် စုတ်တာကို ဆိုလိုတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဘဘမိုင်းရဲ့ ကိုယ်တွင် ဆေးဖြင့် စုတ်ထိုးတာပါ။ ဒီနေရာမှာ မန္တန်ကို စုတ်တာဟူ၍ အဓိပ္ပာယ် မယူရပေဘူး၊ ဆေးစုတ်ကိုတော့ (တသတ်) နဲ့ ပေါင်းတာ အမှန်ပေါ့။ ဒီနေရာတွင် စုတ်နှင့် ထိုးတာကို ဆိုလိုတာပါ ကိုယ်တော်ရဲ့။ နောက်က 'ကာရန်ထိုးသွင်း' ဆိုတဲ့ စကားကလေးကိုလည်း ဥပေက္ခာ ရှုတော်မမူပါနဲ့ဦး ခင်ဗျာ။ ဒီလို ဥပေက္ခာ ရှုတတ်ရင် နောင် လူထွက်တဲ့အခါ ကေသာတို့ ဘေဒါတို့ကို ဝူထဲမှာ ပစ်ထားခဲ့မှာပဲ ထင်ပါတယ်။ မန္တလေးက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ သုဓမ္မာချုပ် ကိုယ်တော်ကို ပြေးတိုင် လိုက်ချင်တော့တယ်။ သတင်းစာထဲ ခဏခဏ ပါတဲ့ ကိုယ်တော်လေ။

(၆) အချက်။ (မ) မှ (ပ) သို့ ပြောင်းလဲ၍ လာတတ်တယ် ဆိုတာကိုတော့ တပည့်တော်မှ မငြင်းဘဲနဲ့ ကိုယ်တော်ရယ် ဒေါသမကြီးပါနဲ့၊ မပြောင်းလဲနိုင်ဘူးလို့ ငြင်းခဲ့ဖူးလို့လား။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ်တော်ပြတဲ့ ဦးရေ (၈) တွင် 'သမ္ဗန္ဓာဂတံ' က သမ္ဗန္ဓာဂတံ သို့ ပြောင်းလဲလာတယ်လို့ ဆိုရာတွင် သမ္ဗန္ဓာဂတံ ဟူ၍ (န) နေရာတွင် ဒွေဘော် မရှိကောင်းပါဘူး။ ရှိချင်းရှိရင် သမ္ဗန္ဓာဂတံ ဟူ၍သာ ရှိကောင်းပါရဲ့၊ လူကြီးမို့ မှားသွားတာပါ၊ ကလေးက သည်းခံနိုင်ပါတယ် ခင်ဗျာ။

(၇) အချက်။ ဘကြီးမိုင်းက မွန်ဘာသာဖြင့် ရေးထားတဲ့ 'လိက်ကျာနိယျောတ်ရောင်' တို့ကို အထောက် အထား ပြတာလား ခင်ဗျာ။ မွန်ဘာသာကိုတော့ တယ်မတတ်ပါဘူး။ မြဝတီ၊ ရွှေစည်းခုံ ကျောက်စာများကို မွန်ဘာသာဖြင့် ကုန်အောင် တက်ဖူးပါတယ်။

ဘကြီးမိုင်းက မွန်ရာဇဝင် ကျန်ရစ်သား စုတ်တဲ့ မန္တန်ကို ပြလိုက်တာကတော့ နန်းတော်တွင်းက တရုတ်တွေ အသေကောင်လို အိပ်အောင် မန်းမှုတ်တယ်လို့ ဘကြီးမိုင်း ဆိုပါပေမယ့်။

ဒါဖြင့် ... ဘယ်မှာ ရေကို ခမ်းအောင် မန်းမှုတ်တယ်လို့ ဒီဂါထာထဲ ဆိုလို့လဲ၊ ဘကြီးမိုင်း ကိုယ်တိုင်ကလည်း ရေကို ခမ်းအောင် မန်းမှုတ်တယ်လို့ မဆိုဘူး။ တရုတ်တွေ အိပ်အောင် မန်းမှုတ်တယ် ဆိုတော့ စကားဟာ ဝေလည်လည် ဖြစ်နေဘူးလား။ ကျွန်တော် လိုချင်တာက ရေကို မန္တန်နှင့် ခမ်းအောင် မစုတ်ဘူး စုတ်တယ် ဆိုတာသာ လိုချင်တာပါ။ တရုတ်တွေ ဘိန်းမိုန်းတာကို မဆီမဆိုင် ပြောမနေစမ်းပါနဲ့။

စကားကို ဝေလည်လည်လုပ်ပြီး ကလေးကို လှည့်ဖြားမယ် ကြံသလား ဆရာကြီးရဲ့။ ငြင်းကြတာက ရေကို မန္တန်ခမ်းအောင် စုတ်တာနှင့် ရေကို ပန်တူဖြင့် ခမ်းအောင် စုတ်တာကို ငြင်းကြတာပါ။

ဪ ... ဒါနဲ့ စကားမစပ် မေးပါရစေဦး ခင်ဗျာ။ ဒီမွန်ဘာသာဖြင့် ရေးထားတဲ့ ကျန်ရစ်သားပျို့ဟာ ဘယ်မင်း ဘယ်လက်ထက်က ရေးလို့ ဘယ်စာမှာ တွေ့နိုင်ပါသလဲ ခင်ဗျာ။ ၎င်းပြင် ဘယ်နှစ်၊ ဘယ်ခု ဘယ်သက္ကရာဇ်က ရေးတဲ့စာပါလဲ ဘကြီးမိုင်းရဲ့။ ဘာမဆို မှတ်သားထားရရင်လည်း သေချာမှ ကောင်းတာ ကိုး။

ဒီမွန်ရာဇဝင်ဟာ ထိုးဖောက်မှုသာ ဖြစ်ပါတယ် ဆိုရင်ကော ဘကြီးမိုင်း စိတ်ဆိုးဦးမယ်လား မသိဘူး။ ရာဇဝင်မှန်း ထိုးဖောက်မှန်း မသိပဲနှင့်တော့ အရမ်းရေးလို့ တော်မယ်မထင်ပါဘူး ဘကြီးမိုင်းရယ်။ ထိုးဖောက် ဆိုတာဟာ အဘယ်မှာလျှင် မှန်ကန်တဲ့ အကြောင်းအရာများကို တွေ့ရပါမလဲ။

အနိဗ္ဗိတိ ဘကြီးမိုင်းရဲ့ မြန်မာဇမ္ဗူ တရားမှာ ဘာသာတူ လူမျိုး မြန်မာစင်စစ် ရေးသားတဲ့ ရာဇဝင်ကိုတော့ တဖုံတလီ အယုံအကြည် မရှိပဲနှင့် တလိုင်းလူမျိုး တယောက်က ပေါက်ကရ ကောက်ကရ မြန်မာရာဇဝင်ကို စာတင်ကာ ရေးသားထားတာကိုမှ တဖုံတလီ တမျိုးမှားပြီး ယုံကြည် ကိုးစားတယ်လို့ ကြားသိရတော့ အံ့ဩလောက်စရာပဲ။ မြန်မာရာဇဝင်ကို ရေးတဲ့ မြန်မာရာဇဝင် လူမျိုး တယောက်ထက် တလိုင်းလူမျိုး ရာဇဝင်ဆရာက ပိုမို မှန်ကန်အောင် အတန်တန် ရေးနိုင်မယ်တဲ့လား ခင်ဗျာ။ အင်္ဂလိပ် ရာဇဝင် တစောင်ကို မြန်မာလူမျိုး တယောက်က ဘုမသိ ဘမသိ မှန်ကန်အောင် ရေးနိုင်ပါ့မလား။ ဘကြီးကလည်း ဒီမြန်မာလူမျိုး ရေးတာကို မှန်ကန်တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါ့မလား။ အဲဒီလိုပေါ့ ဘကြီးမိုင်းရဲ့။ တလိုင်းရေးတဲ့ မြန်မာရာဇဝင်ကို စကိုင်ပဝေး အသာပြင်လို့ ဘမရာတင်မယ် ကြံတာလား ဘကြီးမိုင်းရဲ့။

ဪ ... အမေကျော် ဒွေးတော်လွမ်းတဲ့ သူကြီးရယ်။ ဘကြီးမိုင်းရယ် မချီဘူးနော် (တောက် ... အော်ပြီး ငိုလိုက်လိမ့်မယ်) အောင်မယ်လေး ဘဘမိုင်းရဲ့၊ မြန်မာမှာ လက်ညှိုး ရှိလျက်သားနဲ့ တလိုင်းဝက်အူချောင်းမှ စားချင်တဲ့ သူကြီးရယ်။

ဒီလိုဆိုရင်ဖြင့် ရာဇဝင် ဆိုတာဟာ ချည်ငင်အူပေါက်နဲ့ တူနေတာပေါ့။ အစရာ မရပေဘူး။ ဪ - မှော်ဘီဆရာသိန်းကြီး ရေးတဲ့ အရူးလွယ်အိတ် ပကာသနီကျမ်းနဲ့ တူနေပါပြီ။

(၈) အချက်။ ဪ ... ဒါနဲ့ အရီးစိမ်းကြီးက နောက်ပေါက်တွေကို ဆဲလိုက်တာများ အသည်းခိုက်အောင် နာလိုက်ပါရဲ့။ သို့သော်လည်း 'အစွယ်ကိုလိုသူ မိဖုရား၊ အသွားစေခိုင်းသူ မင်းဧကရာဇ်၊ လေးပစ်သူ ဘုရားကျွန်တော်မျိုး' စသည်ဖြင့် အခက်ဘဝတွင် အသက်မှ လွတ်အောင် ကြံဆောင်၍ ပြောသော ယုတ်လှတဲ့ လုဒ္ဒမုဆိုးကဲ့သို့ မိမိကိုယ်ကိုသာ အလွတ်ရုန်းချင်တဲ့ အတွက် ဘုန်းဘာမိုင်းရယ်၊ အရီးစိမ်းကြီး အမည်တင်၍ အဆဲကလေးများနဲ့ ဖေးသော်လည်း ရေးတာက ဘကြီးမိုင်းမို့ စစ်ကိုင်ကိုလည်း အားနာပါရဲ့၊ မပုညဝတီ ဆိုပြတဲ့ ယောဂီထောပနာ လေးချိုးကြီးကိုလည်း အရ ကျက်ထားပါတယ်။

'အစီဆိုကို ကဗျာရေးချင်သနဲ့ အတတ်တွင်ဖြင့် (မဘေဒါရဲ့) ပြည်ဗဟိုရ် တမရာမှာ နဝဒေးဆိုတဲ့ အမတ်တို့လို' ဟူ ဘကြီးမိုင်းကို ရေးက နဝဒေးအမတ်ကြီးနှင့် ထပ်တူ မိမိကိုယ်ကို နှိုင်းယှဉ်ထားလေတော့ လွန်လွန်းတယ် ထင်ပါတယ် ခင်ဗျာ။

ဘကြီးမိုင်း ကိုယ်တိုင်ကလည်း ဆောင်းပါး ပေါင်းချုပ်ကြီးတွင်၊ 'သရေခေတ် ရသေ့ပြည်တွင် နဝဒေး ညီဆိုစို့' ဟူ၍ နဝဒေးအမတ်ကြီးနှင့် ထပ်တူ မိမိကိုယ်ကို နှိုင်းထားလေတော့ ဒီဘွဲ့ကို လိုချင်ဖောနှင့် မည်သူမျှ မပေးလို့ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် မှည့်ခေါ်ပြီး ဘွဲ့တပ်ဆင်လိုက်တာ ထင်ပါရဲ့။

ဤကဲ့သို့ နဝဒေးတွေ ဘာတွေနဲ့ နှိုင်းတာတွေ့ရတော့ ဟိုးရှေးနှစ် သက္ကရာဇ် ၁၂၅၇ ခုနှစ်လောက်က ပေါ်တဲ့ တေးထပ် တပုဒ်ကို သွားပြီး သတ်ရမိပါတယ်။ ဘိုးဘွား မိဘ ဆရာသမားများ ပြောကြားလို့ မှတ်သား ဘူးတာပါနော်၊ အဲဒီအခါကတော့ မြကေတု မမွေးသေးဘူး။

မန္တလေးမြို့ ဦးညွန့်နှင့် ဆရာညွန့်တို့က ဆရာသင်း ဆိုသူကို စာအရေးအသား ကောင်းလွန်းလို့ ဦးဩဇာ ဆိုသူနှင့် မင်္ဂလာဈေးနေ ဒွေးခင်သန့် ဆိုသူတို့က အောက်ပါတေးထပ်ကို ပြန်လှန် ရေးသားတယ် ခင်ဗျာ။ (အားလုံးပဲ ရိုသေစွာ ကန်တော့ပါခင်ဗျာ။)

"ညွန့်စာညွန့် အထူးပြင်းသူက၊ ဗူးသွင်းစုန်သွင်း၊ ဦးသင်းကမှ ထုံးတွင်အောင်၊ နှုန်းတင်ကာပုံနှိုင်း၊ နဝဒေး ရေးဆရာကို၊ ခွေးသာ-သာ လူလောက်နှင့် နှိုင်း။ ဇီးကွက်လောက် သူလှတာကို၊ တူကြမှာငှက်တိုင်း၊ မူပြကာ ဘက်နှိုင်းတော့၊ ချက်တိုင်းပဲ သွက်အောင်၊ မင်းတို့လူ စလေဘွားကိုဖြင့်၊ ခြေဖဝါး ဦးခိုက်ကြမောင်၊ သြဘာညွန့် နှစ်ကောင်ငယ်၊ တွင့်မရှောင်သာလှဘု၊ စာဆိုစ ငသင်းပင်၊ မင်းတို့သခင်၊ တို့ကဖြင့် (ဒီး) လောက်ထင်တယ်။ ယီး-ပေါက်လျှင် သင့်သေးဘို့လေး"

အဲဒီလို နဝဒေးအမတ်နှင့် နှိုင်းပြီး ဆိုမိလို ဦးသင်းနှင့် ညွန့်နှစ်ညွန့် အတော်ခံရပါပေကာ ခင်ဗျာ။ ယခုလဲ ဦးဩဇာနှင့် ဒွေးခင်သန်တို့သာ ကြားလျှင် ဘာဘာမှိုင်းရယ် ကြားမကောင်း နားမသာ အဖြာဖြာ သီချင်းတွေ စပ်ဆိုနေမှာ မြင်ယောင်၍ နေပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့် မိမိကိုယ်ကိုတော့ နဝဒေးနှိုင်းပြီး ငါသာတတ်တယ်၊ ငါသာလိမ်မာတယ်လို့ မကြားချင်စမ်းပါနဲ့ ဘကြီးမှိုင်းရယ် ..။

'ငါသာ ငါထက်၊ မာန်မတက်နှင့်၊ အထက်နေမင်း လေးကျွန်းချင်းလဲ မလင်းတိမ်တိုက်၊ တကျွန်းမိုက်၏' ဟူ၍ ရှင်မဟာသီလဝံသ ရေးသားခဲ့တဲ့ ဧကပိုဒ် ရတုကိုလည်း မသေခိုက် သတိပြုပါအုံးနော်။

ထို့ပြင် ပညာရှိတဦး ရေးတဲ့၊ 'ငါသာ ငါ့ပြင်၊ ငါမမြင်ဟု၊ ဘုရင်တဆူ၊ တံခွန်ထူမှု၊ ထိုသူသူအောက်၊ နေချင်းရောက်လိမ့်' ဆိုသကဲ့သို့ ငါဟူသော မာန်ကလေးတလုံးကြောင့် ပျက်စီး ပြုန်းတီး တတ်ပါတယ်။ ဘာဘာမှိုင်းရယ်၊ ရိုင်းတယ်လို့လည်း မအောင်းမေ့ပါနဲ့၊ ပညာရှိသော်လည်း သတိဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

'မာန်အမျက်တံခွန်ထူ၊ ဒေါ်သမူမယဉ်အောင်၊ သမ္မဇဉ်ရွှေကြီးဖြင့်၊ ပရိသတ်ကို၊ ဆယ်ကိုးပတ်ကြော့ပြီးမှ၊ မြော့ပမာရမက်လို၊ ဆေးပတ်ချီပါ' ဟု ဘကြီးမှိုင်းရဲ့။

ဪ-ဒါနဲ့၊ စကားကြော ရှေ့နေအုံးရောမယ်၊ ဒီချေပတဲ့ အချက်တွင် ဖြည့်စွက်၍ ထင်မြင်ချက်ကလေးများ၊ ပိုလ်လူအများအား ထင်ယောင်ထင်မှား မဖြစ်အောင်၊ ရေးသားပါရစေအုံး။

(၉) အချက်။ ။ ဖြည့်စွက်တဲ့ အချက်မို့၊ နက်နက်နဲနဲကြီး စဉ်းစားပါ၊ ဘကြီးမှိုင်းရယ်၊ တက္ကဗေဒ ဆိုတဲ့ (လော့ဂျစ်) တို့ (ဖီလိုဆိုဖီ) တို့နှင့် တိုက်ဆိုင်ပြီးမှ ထည့်သွင်း လိုက်တာပါနော်။ 'ကိုင်း-ကိုင်း-မီး-မရဲ့သေးပဲ ကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ မောင်ကုလားရာဇဝင်နှင့် မှန်နန်းရာဇဝင်တော် နှစ်စောင်လုံး ရှိသေးရင် ယခု အငြင်းကြတဲ့ အပိုဒ်ကို ပြန်ဖတ်လိုက်စမ်းပါအုံး။

ဒီဦးကုလားရာဇဝင် စာမျက်နှာ (၁၉၅) တွင်ပဲ -

"ရွှေဖျဉ်းညီနောင်တို့သည် အမိန့်တော်အတိုင်း ညဉ့်အခါဝင်၍ ရေကို စုတ်ပြီးသော် ဦးတည်ဘွားကို ထုံးသုံးတန်း သားလေ၏"

သေသေချာချာ ဖတ်ပါခင်ဗျာနော်။

ကိုင်း ... ရေကို စုတ်ပြီးသော်လို့ ဆိုကတည်းက ရေစုတ် ကိရိယာနှင့် စုတ်ထုတ်တယ်လို့ ဆိုတာ မဟုတ်ပါလား။ အကယ်၍သာ ပန်တူသည် မန္တန် ဖြစ်နေပါမူ 'ညဉ့်အခါဝင်၍' မန္တန် စုတ်ပြီးသော် ဟူ၍ ရေကို 'မန္တန်' ဟူ၍ ရှိသင့်ပါတယ် ခင်ဗျာ။

သည်ထက်ရှင်းအောင် ပြပါရစေအုံး။

(ညဉ့်အခါဝင်၍ ရေကို စုတ်ပြီးသော်) ဟူရာ၌ အတွင်းကိုသာ ချင်းနင်း ဝင်ရောက်ပြီးမှ ရေကို စုတ်ထုတ်တာပါ ခင်ဗျာ။ ဦးတည်ဘွား အိပ်ခန်းတွင်းကို ဝင်ပြီးမှ ရေကို စုတ်ထုတ်တာ ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ သာ 'ပန်တူ' မှာ 'မန္တန်' သာဖြစ်လျှင် အဘယ့်ကြောင့် အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်၍ စုတ်စရာ လိုပါသနည်း။ အပြင်ကပင် မန္တန်ကို စုတ်ပါရောလား ခင်ဗျာ။ အကယ်၍ မန္တန်သည် ရေကို ကုန်စေခန်းစေအောင် စွမ်းဆောင်နိုင်လျှင် ဦးတည်ဘွား စက်ရာ အိပ်ခန်းတွင်းသို့ မဝင်ရောက်ဘဲ အပြင်ကပင် မန်းရံနှင့် ရေကို ခန်းစေနိုင်မှာလား။

ယခုတော့ အတွင်းဝင်၍ စုတ်ရသော ရေစုတ်သည့် ကိရိယာနှင့် စုတ်ထုတ်ကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။ အပြင်ကရေကို မမြင်ရ၊ မတွေ့ရ၊ မထိရဘဲ ရေစုတ် ကိရိယာနှင့် အဘယ်သို့ စုတ်အံ့နည်း။ ရေကို တွေ့ရမှ၊ ထိရမှ၊ ရေထဲသို့ ကိရိယာ ထိုးသွင်းပြီး စုတ်ထုတ်ကြောင်း အတွင်းဝင်၍ ဆိုတဲ့ စကားကလေးဟာ ရေစုတ် ကိရိယာနှင့် စုတ်ထုတ်ကြောင်း ထင်ရှားတယ် မဟုတ်ပါလား။

ဒုတိယအချက် စဉ်းစားဖို့က ဒီရေစက် အိပ်ယာထဲကို သာမညလူတွေ မဝင်နိုင်ဘူး။ အစွမ်းကောင်းမှ ဝင်နိုင်လေတော့ ရွှေဖျဉ်းညီနောင် အစွမ်းကောင်းသူ နှစ်ယောက်ကို ရွှေဖျဉ်းမှ ခိုင်းတယ် မဟုတ်ပါလား။ တကယ်ဆိုလျှင် ရေကို စုတ်ဖို့ရာကို ဘယ်သူမဆို စုတ်တတ်မှာပေါ့ ခင်ဗျာ။ ဒါပေမဲ့ ဦးတည်မင်း အခန်းထဲ ဝင်နိုင်လောက်အောင် အစွမ်းကောင်းသူက ရွှေဖျဉ်းညီနောင်သာ ရှိတာကိုး ခင်ဗျာ။

(၁၀) အချက်။ ဤအချက်ကိုလည်း သေးသေချာချာ စဉ်းစားပါနော်၊ ရွှေဖျဉ်းညီနောင်တဲ့ ခင်ဗျာ။

'အုတ်နက်ချပ် လုပ်ရုံနဲ့ စားသတ်ကယ်တဲ့ ခံရတယ်' ဆိုတာ ကြားဘူးရဲ့ မဟုတ်လား။ အသတ်ခံရ တုန်းက ကစားတဲ့အရွယ် ဆိုပါကလား ခင်ဗျာ။ အသက်တော့ ဘယ်လောက်ရှိမယ် မဆိုနိုင်ဘူးနော်။ ကစား တဲ့ အရွယ်လို့သာ ကြားရ ဖတ်ရတာပဲ။ အဲသည်တော့ တရုတ်ပြည် စွယ်တော်ပင့် သွားကြစဉ်အခါက ဘယ် အရွယ်လောက် ရှိကြအုံးမှာလဲ။ ငယ်ငယ်ကလေးတွေလို့ ဆိုကြပါစို့ရဲ့။

ကိုင်းခင်ဗျာ။ ဒီလို ကလေးအရွယ်တွေကလား ခင်ဗျာ။ ဒီလိုရေကို ကုန်စေ ခန်းစေနိုင်တဲ့ မန္တန်ကို ရွတ်တတ် စုတ်တတ်မှာ မန္တန်တို့ မန္တရား ဆိုသည်မှာ အလွန်ထက်မြက်သော ကိစ္စကြီးများဟု ဆရာသမား လူကြီးသက်ရွယ်၊ သစ္စာ၊ သမာဓိတို့နှင့် ပြည့်စုံတဲ့ လူတွေ ရွတ်မှ စုတ်မှ စူးရှ ထက်မြက်တာကလား ခင်ဗျာ။ ဒီလို ခလေးအရွယ်တွေက ဒီလိုစူးရှတဲ့ မန္တန်ကို ရွတ်တတ်ပါ့မလား ခင်ဗျာ။ စဉ်းစားပြီးများ ကြည့်ပါအုံး။

(၁၁) အချက်။ ။ စဉ်းစားပါအုံး ခင်ဗျာ။ ညောင်းနေပြီ ထင်ပါရဲ့ စိမ်းစိမ်းရယ်။ ဂူထဲက ခေါင်းအုံးကလေး ထုတ်ပေးလိုက်ပါဦး။ ကိုင်း- အနော်ရထာမင်း ရာဇဝင် တခုလုံးမှာ မန္တန် အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး အခြား အခန်း အပိုင်း အပိုင်းတွေမှာလဲ မထွေရဘူး ခင်ဗျာ။ သူ့လက်ထက်မှာ မန္တန် ခေတ်စားတယ် ဆိုလျှင် အခြား ဤကိစ္စမှ အပ မန္တန်နဲ့က အညီပြုတဲ့ ကိစ္စ တခုခု ပါရှိသင့်ပါသေးတယ် မဟုတ်ပါလား ခင်ဗျာ။

(၁၂) အချက်။ ။ အဘယ်မင်း လက်ထက်ကျမှ မန္တန် မန္တရား ဟူသော စကား အသုံးအနှုန်းကို တွေ့ရပါ သနည်းဟူမူ နရပတိစည်သူမင်း လက်ထက် ပန်သကူ အရှင်မထေရ်မြတ်ကို ပြစ်မှားမိလေတော့။

ဘီလူး ကိုယ်ထင်ပြုပြီး တံခါးဝက မလွဲမဖယ် နေတာကို သမားဟူးရား တို့က အမျိုးမျိုးသော ဆေးဝါး မန္တရားတို့နှင့် ကွယ်စေသော်လည်း မကွယ်မပျောက်ဘဲ ရှိနေတယ်ဟု ရာဇဝင်တွင် ဆိုပါတယ် ခင်ဗျာ။ ကိုင်း ... ဒီကျမှ 'မန္တယား' ဆိုတဲ့ စာလုံးကို ပဌမဆုံး တွေ့ရပါတယ်။

ဒီလိုဆိုလျှင် ခင်ဗျာ။ အနော်ရထာနှင့် နရပတိစည်သူတို့ဟာ ပုဂံခေတ်ထဲမှာ အပါအဝင်ပါ ခင်ဗျာ။ တယောက်နှင့် တယောက်ဟာလဲ မင်းဆက် တယ်ပြီး မဝေးကြပါဘူး။ အကယ်၍ ပုဂံရာဇဝင် ရေးတဲ့ ရာဇဝင် ဆရာသည် မန္တန်ကို ပန်တူ ဟူ၍ မှားယွင်း ရေးသားမိသည် ဆိုလျှင် ဤနရပတိ လက်ထက်တွင် ပါရှိတဲ့ 'မန္တရား' ကိုတော့ အဘယ်ကြောင့် 'မန္တယား' ဟူ၍ မှားယွင်းပြီး မရေးပါလိမ့်မလဲဟု တွေးလို့မရအောင် ရှိနေပါတော့သည်။ ဒါဖြင့် ပုဂံရာဇဝင် ဆရာက သတိချွတ်ယွင်း သွားတာလား ခင်ဗျာ။

(၁၃) အချက်။ ။ တွေးနေစရာ မလိုပါဘူး ဘာမှမိုင်းရဲ့။ အချက်ကောင်း မိထားလို့ 'မိုင်း' ဆိုတဲ့ စာလုံးတွင် ဝစွေပေါက် နှစ်လုံးပြုတ်ပြီး 'မိုင်း' မနေပါနဲ့ဦး။ မန္တန် ဆိုသည့် အရာမှာ ဟူးရား ဆေးသမားတို့ ပြုလုပ်ရတဲ့ တာဝန် ကိစ္စပါ ခင်ဗျာ။ ကိုင်း ... နရပတိ လက်ထက်မှာ ဘီလူးကြီး မလွဲမဖယ် နေလေတော့ ဟူးရား ဆေးသမားတို့က သူတို့ တာဝန်အတိုင်း ပြုလုပ်ရတယ် မဟုတ်ပါလား။ ဒီတခါ ရွှေဖျဉ်းညီနောင်လို လူစွမ်း ကောင်းတွေကို မန္တန်ဖြင့် စုတ်ခိုင်းပါဦးလား ခင်ဗျာ။ မန္တန် ရွတ်ဖို့မှာ လူစွမ်းကောင်းတို့ ပြုလုပ်ရမည့် ကိစ္စမှ မဟုတ်ပဲနဲ့ ခင်ဗျာ။ ရွှေဖျဉ်းညီနောင်တို့လို စွမ်းတာက ဝမ်းတွင်းပါ စွမ်းတာပါ ခင်ဗျာ။ မန္တရား အင်းအိုင်တတ်လို စွမ်းတာ မဟုတ်ပါဘူး။ လူစွမ်းကောင်း ဆိုကတည်းက မန္တရား အင်းအိုင် တတ်ရတော့မပေါ့ ဟူ၍ ဘကြီးမိုင်း က ဆင်ခြင်ပေးမလို့ ကြံတယ်လား ခင်ဗျာ။

အဲဒီတော့ အနော်ရထာ လက်ထက်ကလည်း သမားဟူးရားတွေ ရှိမှာပေါ့ ခင်ဗျာ။ အကယ်၍သာ မန္တန် စုတ်ခိုင်းလျှင် သူတို့ကို တာဝန် လွှဲလိုက်ရုံ ရှိတာပေါ့။ 'ပန်တူ' သည် မန္တန် မဟုတ်လို့သာလျှင် ရွှေဖျဉ်း ညီနောင်တို့အား ခိုင်းခြင်း ဖြစ်မှာပေါ့။

(၁၄) အချက်။ ။ ရှေးမင်းကောင်း မင်းမြတ်တို့မည်သည် ဘုန်းတန်ခိုး အာနုဘော် ကြီးမြတ်သည် ဖြစ်၍ ခက်ခဲသော အရေးကိစ္စ ဟူသမျှတို့၌ မန္တန်ကို သုံးမည့်အစား သစ္စာပြုခြင်း၊ အဓိဋ္ဌာန်ပြုခြင်းဖြင့် အဘယ်မျှပင် ခက်ခဲသော ကိစ္စ ဟူသမျှကို နိုင်နိုင် အောင်မြင်ခဲ့သည်က များပါသည်။ ဤနေရာ၌လည်း အနော်ရထာမင်း သည် ဘုန်းတန်ခိုး အာနုဘော် ကြီးသည်ဖြစ်၍ ပြုခြင်းပြုလျှင် မန္တန်ကို ပြုမည့်အစား သစ္စာအဓိဋ္ဌာန် ပြုမည် ကိုကား မလွဲနိုင်ပေရာ။

(၁၅) အချက်။ ။ ဤအချက်ကိုလည်း ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်းကြီး ပေါ်အောင် စဉ်းစားပါဦး။ 'မန္တယား' မန္တန် ဆိုသည်မှာ နတ်စုန်း ကဝေတို့နှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြုရတဲ့ ကိစ္စကြီး တခုဟူ၍ ကြားဘူးပါတယ်။ ကြားဘူးတာ နော်။ ဘယ်စာအုပ်မှာ တွေ့သလဲလို့ မေးမယ် မကြံပါနဲ့ဦး။ မရှာရသေးလို့ပါ။

ဒီလိုဖြစ်လျှင် အနော်ရထာမင်း လက်ထက်လို ဘုရားသာသနာ ထွန်းကားတဲ့ခေတ်မှာ ဒီလို နတ်စုန်း ကဝေတို့နှင့် ပတ်သက်တဲ့ ကိစ္စမျိုး ရှိနိုင်ပါဦးမလား ခင်ဗျာ။ ပြီးတော့လဲ အနော်ရထာမင်းစောသည် ဗုဒ္ဓကိစ္စနှင့် တရုတ်ပြည်ကို စွယ်တော်ပင့် သွားနေတာပါ ခင်ဗျာ။ မန္တန် မန္တယားတို့ ဆိုသည်မှာ သာသနာတော်မှ အပ စုန်းနတ်တို့ ကိုးကွယ်သည်။ မဇ္ဈိမတိုင်းပြည်က ဆင်းသက် ပြန်ပွား၍ လာတာများ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲသည်တော့

ဘုရားသာသနာကို အလွန်ကြည်ညိုတဲ့ အနော်ရထာမင်းသည် အဘယ်နည်းနှင့်မျှ နတ်ကဝေမိစ္ဆာတို့ အတတ်ကို အဘောကျမည် မထင်ပါဘူး ခင်ဗျာ။

(၁၆) အချက်။ ။ ဖတ်ပြရတာ မောမလား ပုညဝတီရဲ့၊ ခန္တီပါရမီကလေးနဲ့ သည်းခံပြီး ဖတ်ပြလိုက်ပါဦး။ ဝူနားမှာ ပေါက်တဲ့ ခံပင်က ခံသီးကလေးများ ခူး၍ အချဉ်တည်ပြီး ရောင်းမစားချင်ဘူးလား။

အဲ ... အဲ အနော်ရထာမင်းဟာ အလွန်တရာမှာ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတဲ့ မင်းပါ ခင်ဗျာ။ ကိစ္စကြီးငယ်ရှိ လျှင် သမ္မာဒေဝ နတ်ကောင်း နတ်မြတ်များနှင့် သိကြားမင်းကပါ ဝိုင်းဝန်းပြီး မစခြင်း ခံရတဲ့မင်းပါ။ ဤရေကို ပန်တူဖြင့် စုတ်ထုတ်ခြင်းကား သာမညကိစ္စလေးမို့ မစောင်မပဲ နေမိခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ အဲ ... ဤကဲ့သို့ သိကြားမင်းက အလျဉ်းမနေရတဲ့ အနော်ရထာသည် ဤကဲ့သို့ သာမည ကိစ္စကလေးတွင် တပင်တပန်း နတ်ကဝေ စုန်းတို့နှင့် ပူးပေါင်းပြီး (မန္တန်ကို စုတ်၍) ရေကို ခန်းအောင် ပြုရသည် ဆိုသည် စကား အစွန်းထွက် မနေပေဘူးလား။ ဝါ၊ ရယ်စရာကြီး ဖြစ်မနေပေဘူးလား ခင်ဗျာ။ (ပိုးစုန်းလျှံပတ်၊ နေမင်းသတ်၊ ဟိတန် ဒေါသထင်) ကဝိလက္ခဏာ သတ်ပုံတွင် ပြတာကို ဟိနဒါသ သင့်မနေပေဘူးလား။ စိတ်ကူးလိုက်တိုင်း ပဏ္ဍု ကမ္မလာ တင်းပြီး ကူညီခြင်းခံရတဲ့ အနော်ရထာသည် အောက်တန်းစား နတ်မိစ္ဆာ စုန်းကဝေတို့ အကူအညီ ပြုလုပ်ရတယ်ဟု ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတဲ့ မြန်မာမင်းကို နှိမ့်ချ ပြောရာရောက်လို့ ကျွန်တော်ဖြင့် မျက်ရည် ကျမိသေးတယ် ခင်ဗျာ။

(၁၇) အချက်။ ။ ကိုင်း ... နောက်ဆုံး အချက်ပါပဲ ခင်ဗျာ။ ဆင်ခြေပေးဖို့ အချက်ပါ။ ဤရေစုတ် ကရိယာကြီးနှင့် ဦးတည်ဘွား နန်းတော်အတွင်းမှာ တပြုံးပြုံး တဝုံးဝုံးနှင့် စုတ်ထုတ်နေလျှင် ဦးတည်ဘွားရဲ့ နန်းတော်သူတွေ မနိုးဘူးလားလို့ မေးတာလဲ ဖြေရဦးမယ်။ တရုတ်များဟာ အအိပ်ကြီးပါတယ် ခင်ဗျာ။ ဘကြီးမိုင်း ဝူအနီးမှာ တရုတ်ယောဂီမများ မရှိဘူးလား ခင်ဗျာ။ တရုတ်လူမျိုး ဆိုသည်မှာ အအိပ်လဲ စုံမက်တယ် ခင်ဗျာ။ ဦးတည်ဘွားသည် ရေစက်မန္တရားနှင့် အိပ်သည်ဆိုသော် မန္တရား ဆိုတာ လှုပ်ရှားနေတဲ့ စက်အင်ဂျင်လို နေမှာပေါ့ ခင်ဗျာ။ ဒီတော့ ဂျူးဂျင်းသံ ကလေးကတော့ နန်းတော်ထဲမှာ မြည်မှာပေါ့။ ယခု ကျွန်တော်တို့ ခေတ်မှာပဲ အသံမြည်ပါဘူး ဆိုတဲ့ အင်ဂျင်စက်ဟာ ချက်ချင်း - ချက်ချက်နဲ့တော့ မြည်လိုက်တာကတော့ ဘာပြောစရာရှိမလဲ။ ဒီအထဲမှာတောင် အိပ်လို့နိုင်သေးတဲ့ ဦးတည်ဘွားကပဲ ရေစုတ်စက် ကရိယာအသံနဲ့ ၎င်းစက် အသံဟာလဲ ရောထွေးပြီး သွားလို့ ပြုံးပြီးဆိုင်းဆိုင်း ရေစုတ်သံတွေကို ကြားရမယ် မထင်ပါဘူး။ ရေစုတ်ကရိယာ ဆိုတာကလဲ စက်မှ မဟုတ်ဘဲ။ သင်္ကြန်ပြွတ် စုတ်သလောက် မြည်မှာပေါ့ ခင်ဗျာ။ ဦးတည်ဘွားဟာ အဘယ်လောက် အအိပ်ကြီးသည်ကို မပြောနဲ့တော့၊ သူ့ကိုကို ထုံးနှင့် သားတာတောင်မှ မနိုးဘူးတဲ့။

တော်တော်တန်တန် အအိပ်ပါတဲ့ လူဟာ မိမိကိုယ်ကို ထုံးနှင့်သားရင် နိုးတန်ကောင်းပါရဲ့။ အိပ်မေ့ နဲ့ စီရင်ထားတယ် မထားတယ်တော့ မသိဘူး ခင်ဗျာ။ ရာဇဝင်ထဲမှာတော့ ကြေးစန္ဒီနတ်ကြီးအော်မှ နိုးတယ်လို့ ရေးထားလေတော့ အဘယ်နည်းနှင့်မဆို ဤအခါက တရုတ်တွေမှာ အအိပ်ကလဲကြီး စိတ်ချ လက်ချလည်း အိပ်နေ၍ ရေစုတ် ကရိယာနှင့် ရေစုတ်ထုတ်တဲ့ အသံဖြင့် နိုးဟန် မရှိကြောင်း ထင်ရှားတယ် မဟုတ်လား ခင်ဗျာ။

ကိုင်း ... ဒီတွင်ပဲ အဆုံးသတ်ပါစေတော့၊ ဒါပေမယ့် ပြောစရာလေး တလုံး နှစ်လုံး အဆစ် ထည့်ပေး ပါရစေအုံး။

ဘကြီးမိုင်း အမှားကြီး မှားနေသော အခြား အချက်တချက်ကို အများ အသက်ရှုရလောက်အောင် ကွင်းကွင်းကွက်ကွက်နှင့် ထင်ထင်လင်းလင်းကြီး ထွက်ပါရစေဦး။

- ဘကြီးမိုင်းက။ ။ (မန္တယားမှ မန္တန်)
- (မန္တန်မှ ပန္တန်)
- (ပန္တန်မှ ပန္န)
- (ပန်တူမှ ပတူ)

စသည်ဖြင့် ပြောင်းလဲ တိမ်းမှားလာဟန် ရှိသည်ဟု ဆိုသည် မဟုတ်ပါလော။ ဤတွင်ပင် ဘကြီးမိုင်း မှာ ပါဠိနှင့် သက္ကဋတွင် အကွက်ကျကျ နားမလည်ကြောင်း ထင်ရှားလေတော့၏။

ဘကြီးမိုင်းမှာ 'မန္တယား' သည် မည်သည့် ဘာသာစကားမှ ဆင်းသက်လာသည်ကို လည်းကောင်း၊ မန္တန်သည် မည်သည့် ဘာသာစကားမှ ဆင်းသက်သည်ကို လည်းကောင်း၊ အမည်နာမ သမိရာခြင်းကြောင့် သာ ဤကဲ့သို့ အမှားမှား အယွင်းယွင်း ဇွတ်ခံ၍ ငြင်းခြင်း ဖြစ်ရသည်ဟု ကျွန်တော် မြကေတုက နုလှသော စိတ်ကလေးတွင် ထင်မိ၏။

အမှန်ကား မန္တရားသည် မန္တရ ဟူသော သက္ကဋ္ဌပုဒ် ဖြစ်၏။ (မန္တန်) က (မန္တ) ဟူ၍ ပါဠိပျက် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ 'မန္တယား' နှင့် မန္တန်သည် သက္ကဋ္ဌနှင့် ပါဠိမှ အသီးသီး တကွတခြား ဆင်းသက်လာသော ပါဠိ ဖြစ်ပါကြောင်း။ မန္တရားကို (ယား) ဟူ၍ ယပက်လက်ဖြင့် စာလုံးပေါင်းခြင်းသည် မှားယွင်းကြောင်း။ (ရကောက်) နှင့် သာ (ရား) သင့်ကြောင်း။

ဤကဲ့သို့သော ပညာရှိကြီးများ ရေးသားတဲ့ စာပေကို ပြစ်မှားခြင်းကား ၎င်းပညာရှိကြီးများကို ပြစ်မှားသည်ပင် မည်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုကဲ့သို့ ပညာရှိကြီးများကို ပြစ်မှားတတ်သော ဘကြီးမိုင်းနှင့် ကျွန်တော် မြကေတုကလေးမှာ ဖက်ပြိုင်ပြီး ငြင်းခုံရေးသားခြင်း မပြုသော်လည်း ပညာမဲ့သူ အချို့ တိုင်းသူပြည်သား တို့၏ အကျိုးကို မျှော်ကိုးပြီး ရေးရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဘကြီးမိုင်းနှင့် အတိုက်အခံ ရေးသားလို၍ မဟုတ်ပေ။

ဘကြီးမိုင်းအား အဘယ်ကဲ့သို့ မှန်ရာမှန်ကြောင်း ရှင်းလင်းပြရပေမဲ့ မှန်တဲ့အကြောင်း သိတတ်မည် မဟုတ်။ အကယ်၍ မှန်ကြောင်းပင် သိသော်လည်း သိလျက်နှင့် ဇွတ်ငြင်းပြီး မှန်ရာကို လိုက်နာမည့် ပညာ ရှိတို့ သဘောမျိုးမမေ့။ ကော်လိုက်မည်၊ ကန်လိုက်မည်၊ ဆဲလိုက်မည်ဆိုတဲ့ ဘောကလေးများက အသက်ကြီး လေ ရင်လေ၊ နေမြင့်လေ ဤသဘောများက ရင့်လေ ဖြစ်လေတော့ ဘကြီးများကို ပြန်လှန် ရေးသားနေ၍ တော့ အကျိုးရှိမည် မထင်တော့။

ထို့ကြောင့် ယခုလည်း ဘကြီးမိုင်းက ရေးသားသည်မှာလည်း နှစ်ကြိမ်မြောက်လေပြီ။ ကျွန်တော်က ပြန်လည် ချေပသည်မှာလည်း နှစ်ကြိမ်မြောက်လေပြီ။ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်သာလျှင် ရေးပြီး တသက်လုံး ငြင်းခုံနေလိုဖြင့် ဤကိစ္စ ပြီးပြီးငြိမ်းတော့မည် မဟုတ်။ ကျွန်တော်မှာလည်း စာမေးပွဲက နီးကပ်၍ လာပေပြီ။ ဘကြီးမိုင်းကဲ့သို့ အားလပ်သူ မဟုတ်၍ ဆိုင်ရာ သင်ခန်းစာများကိုလည်း မပြစ်ပယ်နိုင်ဘူး။ ထို့ကြောင့် ယခုလည်း မည်သူ့ မည်သူမျှ မသာ၊ တယောက် နှစ်ခါစီ ရေးပြီးဖြစ်၍ ရှေးလမှ စပြီး မည်မျှ ထွက်မပြေတော့ဘဲ အခြား ပညာရှိကြီးများ၏ သဘောထား ထင်မြင်ချက်ကို ၍ပစ္စည်းတွင် ပေါ်ထွက်လာမှာ အရှုံးအနိုင်ကို ပိုင်ပိုင်ကြီး ခွဲခြားကြည့်ဦးစို့။

စိန်ပြီလား ... စိန်လိုက်။

မြကေတု

တက္ကသိုလ် ဝိုက်ပျံး။

ဆရာကြီး သခင် ကိုယ်တော်မိုင်းနှင့် မြကေတုတို့၏ "ပန်တူ" တိုက်ပွဲကား ဤမျှဖြင့် အကျဉ်းရုံးပေမည်။ အစွန့်ကာလ အားဖြင့် ရှည်လျားစွာ ဆင်နွဲခဲ့ကြသော တိုက်ပွဲ အခြေအနေ တရပ်လုံးကိုသာ ဖော်ပြရလျှင် ကုန်ဆုံး နိုင်ဖွယ် မရှိပေ။ အဓိက တိုက်ခိုက်သူ နှစ်ဦး၏ အတင်အပြ အတွေးအခေါ် အမြော်အမြင်နှင့် အရေးအသိတို့ကို ကြည့်ရှုခြင်းဖြင့် အခြေအနေ အရပ်ရပ် အတွက် ဆုံးဖြတ် သုံးသပ်နိုင်ပေပြီ။ ခြံ၍ ငုံ့၍ မြင်စွမ်းနိုင်ပေပြီ။ နှစ်ဦးစလုံး၏ အတင်အပြတို့တွင် အယူအဆကိုလည်း တွေ့မြင်ရပေပြီ။ သဘာဝ အာဂ မယုတ္တိ နှစ်တန်ဖြင့် အထောက်အကူ တို့ကိုလည်း အမျိုးမျိုး ပြထားသည်ကို တွေ့ရပေပြီ။ တိုက်ပွဲပုံသဏ္ဍာန် တခုလုံးကိုကား ဘွားဘွားကြီး ထင်သာမြင် သာလေပြီ ဖြစ်၏။

စင်စစ် ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မိုင်း အနေဖြင့် ဤပုံ ဤနယ် စစ်မျက်နှာ ဖွင့်လိုက်သည်မှာ မှန်ကန် သည်ဟု ဆိုရမည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် တက္ကသိုလ် ပရဂုဏ်ကြီး၏ အလျှံတပြောင်ပြောင် တောက်လောင် နေသော အရိန်အဟုန် အားဖြင့်လည်း ပြင်းထန်လှသော မာန၊ ဣဿာ၊ အဘိဇ္ဈာမိတို့ကို ငြိမ်းသတ်တားဆီးရာ ရောက်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ အတ္တုက္ကံသန မီးရှူးအလံကို အမြင့်မားဆုံး လွှင့်တင်ချင်သည့် တက္ကသိုလ် ပညာရှင်တို့၏ အကျင့်အကြံကိုလည်း ဖွင့်အန် ထောက်ညွှန်ပြရာ ရောက်သောကြောင့် ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့်လည်း ဤတိုက်ပွဲနှင့် ပတ်သက်၍ ဆရာကြီး၏ အတင်အပြ အဖွင့်အအန်များကြောင့် အဓိက ကျ၍ ယေဘုယျလည်း ဆံသည့် မှန်ကန်သော အသိအမြင် အကျိုးအမြတ်တို့ကို စာဖတ်ပရိသတ်တို့ အဖို့ ပိုင်ပိုင်နိုင် နိုင်ကြီး ရရှိလိုက်ပြီ ဖြစ်လေသည်။ ။

[ဤတိုက်ပွဲနှင့် ပတ်သက်၍ စာဖတ်ပရိသတ် အပါအဝင် ပညာရှင်အချို့ စာနယ်ဇင်း အချို့တို့က ထင်မြင်ချက် အမျိုးမျိုး ပေးကြသေးသည်။

မြကေတုဘက်မှ 'ဦးဖိုးစိန်' က ထောက်ခံချက် ရေးသား၍ ဆရာကြီးဘက်မှ 'ဟံသာဝတီ ဦးဘရင်' က ထောက်ခံ ရေးသားသည်။ မြန်မာ့တာရာ သတင်းစာ၊ ဗန္ဓုလ၊ ဒီးဒုတ်ဂျာနယ်တို့က ကြားမှ ဖြန့်ဖြေပေးသည်။ ဤသို့ဖြင့် ဤတိုက်ပွဲ ပြီးဆုံးခဲ့သည်။]

ဟံသာဝတီဦးဘရင်နှင့် ဦးကျော်ထွန်း

ဤပညာရှင်ကြီး နှစ်ဦး၏ စာပေဝိဝါဒ ပဋိပက္ခကလည်း သေးသေး ကွေးကွေး မဟုတ်ပေ။ အတန်ငယ် အရှိန်အဟုန် ပြင်းထန်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ အရှိန်အဟုန် မသေးခဲ့ခြင်းမှာလည်း အကြောင်းရှိ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ၂ ဦး စလုံးကား အစဉ်အလာလည်းရှိ၊ အရည်အသွေးလည်း ပြည့်ဝကြလေရာ အဘယ်မှာ မပြင်းထန်ဘဲ နေချိမ့်မည်နည်း။



ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး နှစ်ဦး၏ အမည်မှာ စာပေလောကတွင် ထင်ရှား ကျော်ကြား၍ အများသိပြီးပင် ဖြစ်ကြသည့် ပညာရှိ ဦးကျော်ထွန်းနှင့် ဟံသာဝတီ ဘရင်တို့ ဖြစ်လေသည်။ ပညာရှိ ဦးကျော်ထွန်း၏ ထူးခြားသည့် ဝိသေသ လက္ခဏာရပ်များကို အမြွက်မျှလင်းရလျှင် ဖော်ပြအပ်သော အရည်အကဲနှင့် အခြေအနေကလေးများကို ခြွင်းချန် ကြွင်းကျန်စေခဲ့၍ မဖြစ်နိုင်ပေ။ အဘယ့်ကြောင့် ဦးကျော်ထွန်း ဆိုသော ပညာရှင်သည် ပုဂ္ဂလဝိသေသ ဖြစ်သည်နှင့် အညီ ပဓာနသစ်ရပ်တို့ဖြင့် ပြည့်လျှမ်းကုံလုံ ခဲ့သည့် စွယ်စုံမုံသောကြီး ဖြစ်သောကြောင့်ပေတည်း။

ပညာရှင်ဦးကျော်ထွန်းနှင့် ပတ်သက်၍ 'ဝန်တောက်တော်မင်း' ဟူသော ဂုဏ်ထူးနှင့် 'ခေတ်ပညာတတ်' ဟူသော သာမည ဝိသေသ လက္ခဏာရပ်များကို ထူးထူးခြားခြား မဟုတ်သောကြောင့် မှေးမှေးမှိန်မှိန် သေးသေး သိမ်သိမ် ပြုလုပ်တွက်ဆရသော်လည်း အခြား မှေးမှေးမှိန်မှိန် သေးသေးသိမ်သိမ်ဟု တွက်ဆမရ။ အထူးတလည် အသိအမှတ် ပြုရမည့် အချက်များက အထင်ကရ ရှိနေလေသည်။ တောက်ပြောင်လှသော ဆောင်ရွက် ကြိုးပမ်းချက် များအဖြစ်ပင် မော်ကွန်းတင်ရပေလိမ့်မည်။

ယင်းအချက်ကား အခြားမဟုတ်၊ စာပေလောကတွင် အထူးကျေးဇူး များလောက်အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သော မြန်မာစာ ညွှန်ပေါင်းကျမ်းကြီးနှင့် စတုဓမ္မသာရပျို့ ခေါ် ကိုးခန်းပျို့ ဋီကာကျမ်းကြီးတို့ကို အပတ်တကုတ် ကြိုးကုတ်၍ အမွေအနှစ် ပေးရစ်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

မြန်မာစာ ညွှန်ပေါင်းကျမ်းကြီးမှာ ပဌမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ၊ စတုတ္ထတွဲ အထိ ၄ တွဲတိတိရှိ၍ အလွန်ကျယ်ပြန့် ပြည့်စုံလှ၏။ စာပေခေတ် အဆက်ဆက်က အာနတ္တသာရနှင့် ပြည့်ဝသည့်ပျို့၊ ဧခြင်း၊ မော်ကွန်း၊ ရတု၊ ရကန်၊ အဲအန်၊ လူးတာ၊ မေတ္တာစာ စကားပြေများပါ မကျန် 'တုရာရွေးချယ်' ထုတ်နုတ်၍ ရုံးပေါင်းထားလေသည်။ ဤကျမ်းကြီးကို စာပေ လိုက်စားသူတိုင်းက မက်မဆုံး လက်သုံးမဖြစ် သဘောထား၍ အမြတ်တနိုး ရှိလှ၏။ စာပေဘာဏ်တိုက်ကြီး အဖြစ်ဖြင့်လည်း အသိအမှတ် ပြုကြ ထားကြ၏။ ပေမူ အမျိုးမျိုး ပုရပိုက်မူ အဆူဆူ၊ ကျောက်စာ မင်စာ အထွေထွေတို့မှ မွေ့နှောက် ချောက်ခြားစေလျက် အစွမ်းပြ လက်ကုန်နှိုက်ထားသည့် ကျမ်းထု ကျမ်းထည်ကြီး ဖြစ်၏။

ပညာရှင် ဦးကျော်ထွန်းသည် ဤမြန်မာစာ ညွှန်ပေါင်းကျမ်းကြီး အပြင်၊ ကိုးခန်းပျို့ ဋီကာ ကျမ်းကြီးကိုလည်း ပြုစုခဲ့သေးသည်။

အင်းဝခေတ်မှသည် ကုန်းဘောင်ခေတ်တိုင် စပ်ဆို ဖွဲ့နွဲ့သော ပျို့ပေါင်းမှာ များစွာ ရှိလေရာ ယင်းတို့မှ စံချိန်မီ အရည်ပြည့်သော ပျို့များကို ပြပါဆိုလျှင် အင်းဝခေတ်ပေါ် ပျို့လင်္ကာများကို ညွှန်ပြရပေလိမ့်မည်။ အင်းဝခေတ် ပျို့လင်္ကာများတွင်လည်း အထူးတလည်း လက်ရာမြောက် ပျို့လင်္ကာတို့ကို ရွေးကောက်၍ ထောက်ညွှန်ပြပါဟု ထပ်ဆင့်လာခဲ့လျှင် ရှင်သီလဝံသ၏ ပါရမီခန်းပျို့၊ ဆုတောင်းခန်းပျို့၊ ရှင်ရဋ္ဌသာရ၏ ကိုးခန်းပျို့၊ ဘူရိဒက်လင်္ကာကြီး၊ ရှင်အဂ္ဂသမာဓိ၏ နေမိဘုံခန်း၊ ငရဲခန်းပျို့တို့ကို ထောက်ညွှန် ပြရပေလိမ့်မည်။

ယင်းတို့တွင် ရှင်ရဋ္ဌသာရ၏ ကိုးခန်းပျို့သည် အကုံးအသိ အဖွဲ့အနွဲ့ အနေဖြင့် လည်းကောင်း၊ အသံကာရန် လှပပြေပြစ်မှု အနေဖြင့် လည်းကောင်း၊ အကြောင်းအရာ အနေဖြင့် လည်းကောင်း၊ တဘာသာ ထူးခြားသည့် ပျို့ကြီးဖြစ်၏။ စာသမား ပေသမားတိုင်း စွဲမက် နှစ်သက်ကြသည့် ပျို့ကြီးဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် ဤပျို့ကြီးသည် နက်နဲ၍ သိပ်သည်း ကျစ်လစ်၏။ သာမန်ရန်ကာ ဖတ်၍ သူ၏ အနှစ်သာရကို ထိတွေ့နိုင်မည် မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့်လည်း မသိသူများ ကျော်သွား၍ သိသူများ ဖော်စားကြသည်မှာ ရသဖြင့်ပြစ်၊ အငမ်းမရ ဖြစ်နေကြလေသည်။

ဤအချက်ကို သိ၍ ပညာရှိ ဦးကျော်ထွန်းသည် ကိုးခန်းပျို့ ဋီကာ ကျမ်းကြီးကို အပတ်တကုတ် ကြိုးစားခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ကိုးခန်းပျို့ကို ခေတ်အဆက်ဆက်က ဆရာတို့ အဖွင့်ပြခဲ့ကြသော်လည်း ဦးကျော်ထွန်း၏ ဋီကာကျမ်း ကြီးလောက် ပြီးပြည့်စုံခြင်း မရှိချေ။

ဤဋီကာကျမ်းကြီးကို အစိတ်စိတ် ဖြေဆိုနည်း (အဝယဝတ္တ) အပေါင်းအချုပ် ဖြေဆိုနည်း (ပိဏ္ဍိတ္တ) နှစ်မျိုး စလုံးဖြင့် နက်နက်နဲနဲ တွေးခေါ် မြော်မြင်၍ ရေးသား ဖြေဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ပါဠိသက္ကဋဘာဏ်တွင် ကျွမ်းကျင် ချောင်၍

လည်း အပေါက်အကြား အလစ်အလပ် မရှိခြင်း ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ စာပေနယ်တွင် ကိုးခန်းပျို့ ဋီကာကျမ်းကြီးနှင့် မြန်မာစာ ညွှန်ပေါင်းကျမ်းကြီးသည် အခေါင်အဖျားတွင် မားမားရပ်လျက် ရှိလေသည်။

ပညာရှိ ဦးကျော်ထွန်းသည် အဘယ်မျှ ပညာရည် ပြည့်ဝကြောင်းဖြင့် ခန့်မှန်း တွက်ဆ၍ ရသည့်အချက်မှာ အဖြေပါရဂူ၊ သဒ္ဒါဘုရားတဆူ ဖြစ်သော ဝဇီရပုဒ္ဓိဘွဲ့ရ ဦးဖိုးစိန် ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကပင် ဦးပုည ဝတ္ထုပေါင်းချုပ်လို စာအုပ်မျိုးတွင် မြန်မာပိုင်းသာ ကိုယ်တိုင် တာဝန်ယူနိုင်၍ ကျန်ပါဠိ သက္ကဋပိုင်းတွင် မပိုင်နိုင်သောကြောင့် ပညာရှိ ဦးကျော်ထွန်းထံ အကူအညီ အမအစ ပြုပါရန် ခွင့်တောင်း ခံယူရခြင်းကို ထောက်ဆ၍ သိနိုင်သည်။

ဤမျှအထိ ပြည့်ကြွယ်သည့် ပညာရှင်ကြီး တဆူ ဖြစ်သည်။

ယင်းပညာရှိကြီးထံသို့ ရာဇဝတ် ဦးကျော်ဇံက ပုသိန် (မိ) သတ်၊ (န) သတ် ပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ ပုသိန် ဦးပဒုမာ မန်လည် ဆရာတော်တို့ တိုက်ပွဲမှအစ မရှင်းမရှင်း လိပ်ခဲတည်းလည်း ဖြစ်ခဲ့သည်ကို ဖြေရှင်း အဆုံးအဖြတ် ပေးပါရန် ဤသို့ တောင်းပန်ခဲ့လေသည်။

ပုသိမ်မြို့နေ ကြက်သရေဆောင် ရွှေစလွယ်ရ အငြိမ်းစား ရာဇဝတ်ဝန် ဦးကျော်ဇံက၊ သထုံမြို့နေ မဟာ ဝိဇ္ဇာနှင့် ကြက်သရေဆောင် ရွှေစလွယ်ရမင်း ဘွဲ့ရ အငြိမ်းစား အရေးပိုင်မင်း ဦးကျော်ထွန်းထံ မြန်မာဘာသာ စဉ်လာ မှတ်သုံး ရေးနည်းထုံးတို့ ရှိကြရာဝယ် အောက်၌ ဖော်ပြသော အရေးအသားများမှာ အသတ်၊ အလတ် စသည် မတူ အယူဝါဒ ကွဲလွဲကြသောကြောင့် မည်သည့်ဝါဒက သဒ္ဒနယ အတ္တနယ ကျနမုန်ကန် ကြောင်း ဝိနိစ္ဆယ တခု ပြုလုပ်ပေးပါရန်။

မသတ် အထောက်များကား - ကလျာဏီသိမ် ကျောက်စာတွင် ကုသိမမဏ္ဍလ ပါဠိစီခြင်း၊ သက္ကရာဇ် ၁၀၁၆ ခုနှစ်၊ စစ်ကိုင်းမြို့ ရာဇမဏိစူဠာ ကောင်းမှုတော် ဘုရားကြီး ကျောက်စာသမိုင်း၌ ကုသိမမဏ္ဍလ 'ကုသိမ်အဝန်း သုံးမီးဆယ့်သုံးမီးမြို့' ဟု ရေးသားခြင်း။

ဆီးဘန်နီ တိုက်သစ် မင်္ဂလာသိမ်တော် ကျောက်စာသံပိုင်းတွင် 'ရွှေရှားမငြိမ်၊ နတ်နန်းအိမ်သို့၊ ကုသိမ်ခွန်ဆွတ်' ဟု ရေးသားခြင်း။

ဆကာရန္တသတ်ပုံတွင် သေးသိမ်ငယ်သိမ်၊ မြို့ကုသိမ်နှင့်ဟု မသတ်ပြခြင်း။ **နသတ်ရေးနည်း အစဉ် အလာ အထောက်အထားများကား ...**

ကဝိလက္ခဏာ သတ်ပုံတွင် 'အထက်မစိန်၊ အောက်ပုသိန်၊ ရေမိန် အလယ်တွင်း' ဟု နသတ်ပြခြင်း။ စတုရမ္မသာရပျို့တွင် ရှင်စောပုတူ၊ လှိုက်ဆူကျော်ရိန်၊ ပုသိမ်မင်းမြေးဟု မိန့်ဆိုခြင်း၊ မင်းတရား ရွှေထီး ဧခြင်းတွင် 'ရှင်အဖွားမူ၊ တိုင်းကားပုသိန်၊ ဘုန်းရိန်လွမ်းမိုး' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ 'တေဇပြင်းထိန်၊ တန်ခိုးရိန်ဖြင့်၊ ပုသိန်တိုင်းကား' ဟူ၍ လည်းကောင်း။

ယိုးဒယားမိဖုရား ဧခြင်းတွင် အကြေပုသိန်၊ နေရိန်ပမာ ဟူ၍ လည်းကောင်း။ ရခိုင်နိုင် မော်ကွန်းတွင် တရထည်စိန်၊ လျှမ်းနယ်ထိန်သည်၊ ပုသိန်သမ္မတ ဟူ၍ လည်းကောင်း။

မိတ္ထီလာကန်တော်ဘွဲ့ မော်ကွန်းတွင် 'မဗ္ဗရာဇ် ထွန်းထိန်၊ ထွက်နရိန်နှင့်၊ ပုသိန်စိုးယူ' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ကဝိမျက်မှန် သတ်ပုံတွင် 'မြို့မှာ ပုသိန်၊ ရှင်မင်းသိန်၊ မိန်ရာသီကို နသတ်မည်' ဟူ၍ လည်းကောင်း။

မန်လည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးကလည်း နသတ်နည်းကို နှစ်သက်တော်မူသည်။ သက္ကရာဇ် ၉၂၈ ခုနှစ်၊ ဟံသာဝတီဆင်ဖြူများရှင် မင်းတရားကြီး၏ ပညာရှိ စာဆိုတော် နဝဒေးကြီး စပ်ဆိုသော 'ရာဇဌာနီ' ချီ - ဟံသာဝတီမြို့ဘွဲ့ ရတုတွင်၊

'ယိုးဒယားက၊ မုတ္တမနှင့်၊ မြောက်မှခပ်ယွန်း၊ ပုခန်းပုသိန်၊ ခက်ရှိန်လျှံဝေ၊ သရေခေတ္တရာ' ဟူ၍ လည်းကောင်း စပ်ဆို ရေးသားကြလေသည်။ (၁၉၂၅ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလတုတ် တိုးတက်ရေး မဂ္ဂဇင်း)

ဦးကျော်ဇံ

ပုသိန် ပုသိမ် ရေးထုံး

ပုသိမ်မြို့ ကြက်သရေဆောင် ရွှေစလွယ်ရ အငြိမ်းစား ရာဇဝတ်ဝန် ဦးကျော်ဇံ တောင်းပန်သဖြင့် သထုံမြို့ မဟာဝိဇ္ဇာနှင့် ကြက်သရေဆောင် ရွှေစလွယ်ရ အငြိမ်းစား အရေးပိုင်မင်း ဦးကျော်ထွန်း ရေးချက်။

အငြိမ်းစား ရာဇဝတ်ဝန် ဦးကျော်ဇံ ကြက်သရေဆောင် ရွှေစလွယ်ရမင်း တောင်းပန်အပ်သည့် ဖြစ်သောကြောင့် မြန်မာစာများ၌ 'ပုသိန်-ပုသိမ်' ဟူ၍ အထူးထူး အထွေထွေ တွေးကြံရာတွင် မည်သည့် ရေးနည်းက သင့်လျော် မှန်ကန်သည်ကို ဉာဏ်မီသမျှ အကြောင်းပြ၍ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ပြုပေအံ့။ ပညာရှိတို့သည် ဆင်ခြင် စဉ်းစား၍ သင့်သည် ထင်သည်ကို မှန်ယူကြစေကုန်သတည်း။

ယခုကာလ၌ ဧရာဝတီခရိုင် ဝန်ရှင်တော်မင်းကြီး ရုံးစိုက်ရာ မြို့မကို 'ပုသိန် ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ 'ပုသိမ်' ဟူ၍ လည်းကောင်း စာတို့၌ နှစ်မျိုးနှစ်ဖုံ ရေးသားထားကြကုန်သည်ကို တွေ့မြင်ကြရ၏။ ဤရွာတို့၌ စကားပြောဆိုသော အခါမူကား မြန်မာလူမျိုးတို့သည် 'ပုသိမ်' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ 'ပုသိန်' (ပ) ၌ 'ဥ' သရ တချောင်းငင်သံနှင့် မပြောမဆိုကြကုန်။ 'ပုသိန်' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပုသိမ် ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ (ပ) ၌ 'မ' သရသံနှင့်သာ ပြောဆိုကြကုန်၏။ အချို့ သူတို့သည် စာပေးစာယူ ပြုလုပ်ကြရာ၌လည်း လူတို့စကား ပြောသံ အတိုင်းပင် 'ပုသိန်' သို့မဟုတ် 'ပုသိမ်' ဟူ၍ ရေးတတ်ကြ၏။ မြန်မာလူမျိုးတို့သည် စကားလုံး၏ အဆုံး၌ ရှိသော သရကင်းသော ဗျည်းကို မွန်လူမျိုး၊ ဟိန္ဒူလူမျိုး စသည်တို့ကဲ့သို့ ဌာန်ကရိုဏ်း ကျအောင် မရွတ်ဆိုကြကုန်သောကြောင့် ထိုသရကင်းသော ဗျည်းသည် မည်သည့်ဌာန်၌ ပါဝင်သော ဗျည်းဖြစ်သည်ကို မသိနိုင်ကြကုန်။ ထို့ကြောင့် 'ပုသိန်' ဟူသော စကားလုံးကို ဖြစ်စေ၊ 'ပုသိမ်' ဟူသော စကားလုံးကို ဖြစ်စေ စာရေးသား ထားသည်ကို ဖတ်ရှုကြသော အခါ ကြားသူတို့သည် ထိုစကားသံသည် 'န' သတ် ဖြစ်သည်။ 'မ' သတ်သံ ဖြစ်သည်ဟူ၍ မသိနိုင်ကြကုန်။ သို့ဖြစ်၍ ဤစကားကို 'န' သတ် 'မ' သတ် နှစ်မျိုးဖြင့် မြန်မာလူမျိုးတို့ ရေးသားခြင်းကို ပြုနေကြကုန်သည်။

ထိုသို့ ရေးသားခြင်းကို ပြုနေကြသည့် အတွက် ဝိဝါဒ အငြင်းအခုံ ဖြစ်နေကြရကား ထိုဝိဝါဒကို ဆုံးဖြတ်ရန် အခြေခံနှင့်တကွ ပြရန်လိုသည်။

'ပုသိန်' ဟူ၍ 'န' သတ်နှင့် ဦးစွာ စပ်ဆို ရေးသားထားသော စကားရပ်သည် ...

၁။ "တလိုင်းပြည်လုံး၊ ယူကြီးပိုက်ထုပ်၊ ထီးအုပ်သာငြိမ်၊ စည်းစိမ်ထူပြော၊ နတ်နှင့်လျောသား၊ ရှင်စောပုထူ၊ လိုက်ဆူကျော်ရိန်၊ ပုသိန်မင်းမြေး၊ စဉ်ရှေးဘရီး" ဟူ၍ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၈၈၈ခုနှစ်လောက်တွင် အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ရေးသားသော ကိုးခန်းပျို့ နိဂုံးစာပိုဒ် နံပါတ် (၃၀၇) ပါ စကားရပ် ဖြစ်သည်။ (ကျွန်ုပ် စီရင်သော ကိုးခန်းပျို့ ဋီကာကြီး၊ စာမျက်နှာ ၅၂၈-၅၃၀ ကြည့်။)

ထိုနှစ်ထက် ရှေးကျသော စာတို့၌ 'ပုသိန်' ဟူ၍ 'န' သတ်နှင့် ရေးထားသော မြန်မာစာကို တွေ့မိသည်ဟူ၍ မသိရပေ။

ထိုဆရာတော်၏ ပျို့ကဗျာ လင်္ကာဗန္ဓုတို့သည် အစပ်အဟပ် ကောင်းမွန်သောကြောင့် နန်းတော် အိမ်တော် စသည်တို့၌ပင်လည်း ထိုဗန္ဓုတို့ကို ရွတ်ဖတ် လေ့ကျက်ခြင်း များသောကြောင့် ထိုဆရာတော်၏ စပ်ဆိုပုံများကို နည်းမီ၍ ကဝိလက္ခဏာ သတ်ပုံဆရာက 'န' သတ်ကို ဆုံးဖြတ်ထားသောကြောင့် နောက်နောက်သော ကဗျာဆရာတို့သည်လည်း ဤနည်းအတိုင်းပင် 'န' သတ်နှင့် 'ပုသိန်' ဟူ၍ စပ်ဆို ရေးသားကြသော စာတို့သည် အတော်များများပင် ရှိကြပေကုန်သည်။ ယခုကာလ ဆရာတို့တွင် ပညာရှိကြီးဟု သမုတ်ခြင်းခံရသော မဃဒေဝ လင်္ကာသစ် စသည်ကို ရေးသားသော မန်လည် ဆရာတော်လည်း 'န' သတ်နှင့် ရေးသင့်သည်ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်တော်မူသည်။

၂။ အခြားသော ပညာရှိတို့ကား 'ပုသိမ်' ဟူ၍ 'မ' သတ်နှင့် ရေးကြကုန်သည်။ ရှင်ရဋ္ဌသာရတို့၏ ရေးနည်းကို မလိုက်ကြကုန်။ ဤသို့ မလိုက်ကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ပညာရှိကြီးတို့ပင် ဖြစ်ကြကုန် ၏။ 'ပုသိမ်' ဟူ၍ 'မ' သတ်နှင့် ရေးထုံး သာဓကတို့ကား ...

၁။ "ပုသိမ် မြောင်းမြစသော ရာမညတိုင်း အစိတ်ကား ကုသိမရဋ္ဌ ဟူ၍ မွန် ၃ ရပ် ပညတ်နာမ အထူးသဖြင့် စာပေကျမ်းဂန်ရှိသည်။ ကုသိမမဏ္ဍလ၊ ဟံသာဝတီ မဏ္ဍလ၊ မုတ္တမ မဏ္ဍလ- သင်္ခါတေသု တီသု ရာမည မဏ္ဍလသုဟု ကလျာဏီတွင် ဆိုသည်လည်း အရတူပင် ဖြစ်သည်" (၁၁၉၃-ခုနှစ်၊ မင်းကြီးမဟာသင်္ကြန်ရေး သာသနာလင်္ကာရ ကျမ်းစာအုပ် စာမျက်နှာ ၅၂။)

၂။ "မထေရ်တို့ ဝါဆိုသော ကျောင်းရာ အရာမ်တံတိုင်းသည် ပုသိန်မြို့ ထောင်စူးစူး အရပ်တွင် ယခုထက်တိုင် ထင်ရှား ရှိသေး၏။ ပုသိမ်ကား မြန်မာဘာသာ၊ ကုသိမ်ကား မွန်ဘာသာ။ ထို့ကြောင့် ကုသိမရဋ္ဌ - ကုသိမနဂရဟု ကလျာဏီ၌ ပါဠိစီလေသည်" (၎င်းကျမ်းစာအုပ် စာမျက်နှာ ၆၀)။

၃။ သာဓကနံပါတ် (၁) ၌ ထုတ်ဆောင်၍ ပြအပ်သော ပါဠိသည် မြန်မာသက္ကရာဇ် ၈၄၁ ခုနှစ်၊ ပဲခူးမြို့၌ ထိုးမှတ်ထားသော ကလျာဏီကျောက်စာပါ ပါဠိဖြစ်သည်။

၄။ "ဟံသာဝတီ ဒဂုံ ပုသိမ် မြောင်းမြ မုတ္တမ အစရှိသော ပြည်ကြီးတို့၏ တည်ရာ ရာမညတိုင်း"။ ။ (စင်ကိုင်းမြို့၌ မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၀၁၆ ခုနှစ် ထိုမှတ်သည့် ရာဇမဏိစူဠာ - ကောင်းမှုတော် ဘုရားကြီး ကျောက်စာ)။

၅။ ကုသိမမဏ္ဍလ ကုသိမ အဝန်း သုံးဆယ့်သုံးမြို့။ (၎င်းကျောက်စာ)

၆။ ကုသိမနဂရံ သမ္ပတ္တကာလေ။ လ၊ ကုသိမနဂရေယေဝ ဝသံ ဥပဂမိသု။ ။
(မောင်းထောင်ဆရာတော်ရေး 'သာသနာဝံသ ပဒီပိကာပါဌ်' စာမျက်နှာ ၄၅)။ ။ ဤကား ရှင်ဆပုဋ္ဌ
သီဟိုဠ်ကျွန်းမှ သီဝလိထေရ်၊ တာမလိန္ဒထေရ်၊ အာနန္ဒထေရ်၊ ရာဟုလာထေရ်တို့နှင့် အတူ
ပြန်လာပြီး ကုသိမ်မြို့သို့ ရောက်တော်မူကြ၍ ထိုမြို့၌ ၎င်းတို့ ဝါကပ်တော်မူကြကြောင်း
ရေးသားအပ်သော ပါဌ်ဖြစ်သည်။

၇။ 'သေးသိမ်၊ ငယ်သိမ်၊ မြို့ကုသိမ်' နှင့် (ဆကာရန္တသတ်ပုံ)။

၈။ တရုပ်သေနာနံဘိတော ပုဂါမ နဂရတောနိက္ခမိတွာ ရာမညရဋ္ဌံ ပုသိမနဂရံ
သပရိဝါရော- ပလာယတိတသ္မာ တရုပ်ပြေး တိစ-ဥယန္တေတိဝုတ္တံ။ (မန္တလေးမြို့ တံဆိပ်ရ သစ်ဆိမ့်
ဆရာတော်ကြီးရေး - မဟာရာဇဝင်ကြီး ဋီကာပါဌ် စာမျက်နှာ နံပါတ် ၅၂)။

၉။ "တရုပ်သေနာနံ၊ တရုပ်စစ်သည်တို့မှ။ ဘိတော၊ တဘောင်နှင့် သိုက်ပျက်ထိုက်
ကိန်းလျောက်၊ ကြောက်သည်ဖြစ်၍။ ပုဂါမနဂရတော၊ နေတည်အောင်မျှ၊ ပုဂံမြို့မှ၊ နိက္ခမိတွာ၊
ထွက်၍။ ရာမညရဋ္ဌံ၊ ရာမညတိုင်း ဖြစ်သော။ ပုသိမနဂရံ၊ ပုသိမ်မြို့သို့။ သပရိဝါရော၊ များလှထွေထွေ၊
ရံခြေရွေနှင့်တကွ။ ပလာယတိ၊ ပြေး၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တရုပ်ပြေး တိစဥယန္တေတိ၊ ဟူ၍။
အာစရိယေန၊ ကျမ်းပြုသူမွန်၊ သူထက် လွန်သော၊ ညောင်ကန်အကျော်၊ ဆရာတော်သည်။ ဝုတ္တံ၊
ဆိုအပ်၏" (၎င်းဆရာတော်ရေး ၎င်းဋီကာနိဿယ စာအုပ် စာမျက်နှာ နံပါတ် ၂၄၇)။

၁၀။ ရွေ့ရှားမငြိမ်၊ နတ်နန်းအိမ်သို့၊ ပုသိမ်ခွန်ဆွတ်၊ ဘွားတော်မြတ်နှင့် (ဆီးဘန်နီ
ဆရာတော်ရေး၊ ဆီးဘန်နီ တိုက်သစ် မင်္ဂလာသိမ်တော် ကျောက်စာ)။ (ကဝိမဏ္ဍနမေဒနီ ၂၆၄)။

၁၁။ ဤသာဓကတို့တွင် ပုသိမ်ကို ကုသိမ် ဟူ၍ ကလျာဏီ ကျောက်စာ၌ ဦးစွာ ရေးသားထားသည်ကို
တွေ့ရသည်။ ကုသိမ် ဟူသော ပါဠိစကားကို ကုသိမ် ဟူ၍ ပါဠာနုသာရီနည်းဖြင့် သာဓကနံပါတ် (၅) (၆) (၇)
တို့၌ ရေးသားထားသည်။ ။ ထိုစာတို့၌ (ကုသိမ် - ကုသိမ်) ဟူ၍ ရှိသော်လည်း လူတို့က 'က' ကြီး အက္ခရာ
အသံဖြင့် ထိုမြို့၏ အမည်ကို မခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၊ 'ပ' စောင် အက္ခရာ အသံဖြင့်သာ ခေါ်ဝေါ်ကြသောကြောင့်
'ကုသိမ်' ဟူသော ပါဠိစကားသို့ လိုက်၍ (ပုသိမ် - ပုသိမ်) ဟူ၍ မြန်မာဘာသာ ပြန်ဆိုကြသည်။ ထို့ကြောင့်
'မ' သတ်ကို နှစ်သက်သော ဆရာတို့၏ ဝါဒ၌ 'ကုသိမ်' ဟု ပါဠိစီသော ကလျာဏီ ကျောက်စာကို အားကိုး
မရှိရပါ။ ထိုကျောက်စာကို မွန်ဘာသာ ပါဠိဘာသာကို တတ်သိသော ပညာရှိတို့ ထိုးမှတ်ကြကုန်သည်။

ရှင်ရဋ္ဌသာရသည် မြန်မာပြည် အင်းဝမြို့၌ မွေးဖွား၍ ၎င်းမြို့မှာပင် ကြီးပြင်း၍ ပြန်လွန်တော်မူခါနီး
တိုင်အောင် နေတော်မူရသောကြောင့် မွန်ဘာသာ စကားကို လည်းကောင်း၊ စာကိုလည်းကောင်း၊ တတ်ကျွမ်း
တော်မူတန် မရှိ။

ထိုအခါ၌ တိုင်းရေးပြည်ရေး မငြိမ်မသက် စစ်မက် ဖြစ်နေသည်သာ များသည် ဖြစ်၍၊ ဟံသာဝတီ
ပဲခူးမြို့သို့ မရောက်မပေါက်နိုင်သောကြောင့် ပဲခူး၌ စိုက်ထူထားသော ကလျာဏီ ကျောက်စာကိုလည်း
ဖတ်ရှုတော်မူခွင့် မရသေး ဟူ၍ ယုံမှတ်စရာ အကြောင်းရှိသည်။

ဤသို့သော အကြောင်းတို့ကို ထောက်ထား ဆင်ခြင်သည် ရှိသော်၊ ထိုပုသိမ်မြို့၏ အမည်ကို
အင်းဝမြို့သား မြန်မာများက ဌာန်ကရိုဏ်း မကျမန ဖတ်ရွတ် ပြောဆိုကြသည်ကို ကြားတော်မူရသော အခါ
'န' သတ်သံနှင့် ပြောဆိုကြသည် ဟူ၍ အထင်မှားတော်မူ၍ ကိုးခဏ်းပျို့ နိဂုံး၌ 'ပုသိန်' ဟု 'န' သတ်နှင့်
မှားယွင်းစွာ စပ်ဆိုထားတော်မူခဲ့သည် ဖြစ်တန်ရာ၏ ဟူ၍ ယုံမှတ် သင့်လှပေသည်။

အဘယ်ကြောင့် ထိုမြို့ကို 'ပုသိန်' ဟူ၍ လူတို့က ခေါ်ဝေါ် သမုတ်ကြသည်ကိုလည်း 'န' သတ်ကြိုက်
ဆရာတို့ တစုံတရာ မပြောဆိုနိုင်ကြကုန်၊ ကျမ်းတတ် ပညာရှိများက 'န' သတ်နှင့် စပ်ဆိုထားသောကြောင့်
လည်းကောင်း၊ ဤသို့ စပ်ဆိုခြင်းကို ထီးနန်း၊ လွှတ်ရုံးတော် စသည်တို့၌ လိုက်နာသုံးစွဲသောကြောင့်
လည်းကောင်း၊ ဤသို့သော အကြောင်းများကြောင့် 'ပုသိန်' ဟူ၍ 'န' သတ်နှင့် ရေးသင့်သည်ဟု ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏
ဂုဏ်ကို အမှီပြု၍ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန် အားဖြင့်သာ ဆုံးဖြတ်ကြကုန်သည်။ ဤသို့ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် မသင့်။ ပုဂ္ဂလာ
ဓိဋ္ဌာန်ကို ဖယ်ထား၍ ဓမ္မာဋ္ဌာန် အားဖြင့်သာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ပြုသင့်သည်။ အင်္ဂပူ ဆရာတော်က
မဟာဗောဓိပင် ဆောင်းပါးစာတွင် 'ပုသိန်နာရာမ၊ နဂရသမိုင်း၊ တိုင်းကြီးအရှိန်၊ ပုသိန်မည်သော မြို့ဝယ်' ဟု
အနှစ် နှစ်ဆယ်ကျော် ကာလက စပ်ဆိုသော စကားကို သာဓကပြု၍ ပုသိန် ဟူသော မြန်မာစကားသည်
(ပုသိန်) ဟူသော ပါဠိစကားမှ ဆင်းသက်၍ ဖြစ်လေဟန် ပြောဆိုကြသော သူအချို့တို့ စကားသည်
ထိုကာလထက် ရှေးကျသော ကျမ်းစာတို့၌ (ပုသိန်) ဟူသော ပါဠိကို မညွှန်ပြနိုင်ခြင်းကြောင့် သက်သေခံ
ကင်းမဲ့၍ မယုံအပ်သော အတ္တနောမတိ စကားမျှဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။

၄။ 'ပုသိမ်' ဟူ၍ 'မ' သတ်နှင့် ရေးသည်ကို ကြိုက်နှစ်သက်တော်မူကြသော ဆရာတော်ကြီး၊ စာဆိုတော်ကြီး တို့သည်လည်း ပညာရှိကြီးတို့ပေတည်း။ သို့ရာတွင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ကလျာဏီ ကျောက်စာကိုသာ အားကိုး၍ ဆုံးဖြတ်တော်မူကြသည်။ 'ပုသိမ်' ၏ ပဝတ္တန်မိတ်၊ ကုသိမ်၏ ပဝတ္တန်မိတ် တို့ကိုကား မွန်ဘာသာကို မတတ်ကျွမ်းသည့် အတွက်ကြောင့် ရေးသားခြင်း ပြုတော်မမူနိုင်ကြကုန် ဟူ၍ ထင်မှတ်စရာ အကြောင်း ရှိချေသည်။

အဘယ်ကြောင့် ဤသို့ ဆိုရသနည်းဟူမူ အထက်တွင် ပြခဲ့သော သာဓက နံပါတ် (၂) ၌ 'ပုသိမ်ကား မြန်မာဘာသာ၊ ကုသိမ်ကား မွန်ဘာသာ' ဟူ၍ ဆိုအပ်သော ပညာရှိမင်းကြီး မဟာဓမ္မသင်္ကြံ၏ စကားသည် မမှန်သောကြောင့်တည်း။ ။ ယခုကာလ မြန်မာပြည်၌ မွန်ဘာသာကို စာနှင့်တကွ ကောင်းစွာ တတ်ကျွမ်းသော သူတို့ကို သထုံ စီရင်စုနှင့် မော်လမြိုင် စီရင်စုတို့၌သာ အများအပြား တွေ့ကြရလိမ့်မည်။ ထိုစီရင်စုတို့၌ မွန်လူမျိုးတို့က ထိုမြို့၏ အမည်ကို 'ပုသိမ်' ဟူ၍ စာ၌ ရေးသည်။ မြန်မာတို့က ထိုစကားကို 'ပုသိမ်' ဟူ၍ပင် ရွတ်ဖတ် ပြောဆိုကြသည်။ မွန်တို့ကမူကား 'ပဆင်း(မ်) ဟူ၍ ဖတ်ရွတ်ကြသည်။ မြန်မာလူမျိုးတို့ စကား အချို့နှင့် မွန်လူမျိုးတို့ စကား အချို့တို့သည် စာရေးရာတွင် တူ၍ ဖတ်ရွတ်ရာ၌ သာလျှင် ဤကဲ့သို့ ခြားနားခြင်း ရှိသည်။

'သ' အက္ခရာကို မွန်လူမျိုးတို့က အင်္ဂလိပ်စာလုံး 'အက်(ခ်) (s)' မြန်မာစာလုံး 'ဆ' လိမ်၏ အသံကဲ့သို့ ဖတ်ရွတ်ကြသည်။ ဟိန္ဒူလူမျိုးနှင့် ရှမ်း၊ ယိုးဒယား သီဟိုဠ်သားတို့လည်း 'သ' ၏ အသံကို မွန်လူမျိုးတို့ နည်းတူပင် ဖတ်ရွတ်ကြကုန်သည်။ ထိုမြို့ကို ကုသိမ် ဟူ၍ မွန်လူမျိုးတို့က မခေါ်ဝေါ်သောကြောင့် 'ကုသိမ်ကား ... မွန်ဘာသာ' ဟူ၍ ရေးသားသော မင်းကြီး မဟာဓမ္မသင်္ကြံ၏ စကားကို အမှားဟူ၍ သိအပ်၏။

ဤမြန်မာပြည်ရှိ မွန်လူမျိုးတို့ကသာ 'ပုသိမ်' ဟူ၍ 'ပ' အက္ခရာ၌ 'အ' သရနှင့် ယှဉ်စေ၍ 'မ' သတ်နှင့် ရေးသား ပြောဆိုကြသည် မဟုတ်သေး။ ယိုးဒယားနိုင်ငံ၌ ရှိကြကုန်သော မွန်လူမျိုးတို့သည်လည်း ဤသို့သာလျှင် ၎င်းမြို့၏ အမည်ကို ရေးသား ခေါ်ဆိုကြကုန်၏။ ဤစကား မှန်သည်၏ အဖြစ်ကို ယိုးဒယားနိုင်ငံ ရတနာကောသိန္နီမြို့ကြီး အပိုင် ကုန္ဒခိလန္ဒမြို့ အနီး ပုညက္ခန္ဓာဂါရ စာပုံနှိပ်တိုက်၌ အရှင်စန္ဒကန္တ မည်သော 'မွန်ဘုန်းကြီး မွန်ဘာသာဖြင့် ရေးသား ပုံနှိပ်အပ်သော ဟံသာဝီ ရာဇဝံသ စာအုပ်ကို ဖတ်ကြည့်လျှင် သိနိုင်လိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကား ဖတ်ကြည့်ပြီး၍ ပုသိမ်မြို့ကို ချင်ပသီ (ချင်ပသိမ်) ဟူ၍ အတိုနည်းအားဖြင့် ရေးသား ပုံနှိပ်ထားသော စကားများကို တွေ့ရပြီး ချင်ပသီကို ချန်ပဆင်း(မ်) ဟူ၍ ဖတ်ရမည်။ (ချင်) ဟူသည် မြို့ ဆိုလိုသည်။ (ပသီ) ဟူသည် (ပသိမ်) ဆိုလိုသည်။ ပေါင်းလျှင် (ပသိမ်မြို့) ဖြစ်သည်။

ဤသို့ ပြအပ်ခဲ့ပြီးသော အကြောင်းတို့ကြောင့် 'ပုသိမ်' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ 'ပုသိန်' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ 'ပ' တွင် တချောင်းငင်နှင့် ရေးသားခြင်းသည် မွန်လူမျိုးတို့ ထိုမြို့ကို ခေါ်ဆိုအပ်သော မွန်စကား မဟုတ်ကြောင်း မွန်လူမျိုးတို့ ခေါ်ဆိုအပ်သော စကားသည်ကား 'ပုသိမ်' ဖြစ်ကြောင်းကို ကောင်းစွာ သိမှတ်အပ်၏။

၅။ ဤအရာ၌ အဘယ် ပဝတ္တန်မိတ်ကြောင့် ထိုမြို့ကို 'ပုသိမ်' ဟူ၍ မွန်တို့က ခေါ်ဆိုကြသနည်း ဟူ၍ မေးစရာ ရှိသည်။ သထုံစီရင်စု အတွင်း၌ နှစ်ပေါင်းများစွာ မွန်လူမျိုးတို့နှင့် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံ၍ ၎င်းတို့၏ စာနှင့် စကားများကို သင်ကြား တတ်မြောက်ပြီးနောက် 'ပုသိမ်' ဟူသော အမည်၏ ဖြစ်ကြောင်း ပဝတ္တန်မိတ်ကို စုံစမ်း မေးမြန်းသောအခါ အောက်၌ ဖော်ပြလတ္တံ့ အတိုင်း ဖြေဆိုကြသည်ကို သိရလေပြီ။

'ပုသိမ်' မြို့သည် ငါးဝင်မြစ် ဟူ၍ ခေါ်သော မြစ်၏ အရှေ့ဘက်ကမ်း၌ လည်းကောင်း၊ အနောက်ဘက်ကမ်း၌ လည်းကောင်း တည်၏။ ထိုမြစ်၏ အနောက်ဘက်ကမ်း၌ တည်သော မြို့ကား မကြီး၊ အရှေ့ဘက်ကမ်း၌ တည်သော မြို့သာလျှင် ကြီး၏။ လူနေအိမ်ခြေ စည်ကား၊ ကျောင်း၊ ဘုရား၊ သိမ်တို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ အစပဌမ၌ အနောက်ကမ်း၌ သိမ်မရှိ၊ ယင်းသို့ ဖြစ်နေ၍ အရှေ့ဘက်ကမ်း၌ မြို့တည်၍ ထိုမြို့ကို အမည်ပေးလိုကြသော အခါ ရဟန်းတို့ ကံကြီး၊ ကံငယ် ရွက်ဆောင်စရာ သိမ်ရှိသောဘက်၌ တည်သောမြို့ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုသိမ်ကို အစွဲပြု၍ ချူဖါသီ (ချင်ဖါသိမ်) ဟူ၍ မူလရင်းက မွန်ဘာသာဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၏။ 'ချင်ဖါဆင်း(မ်)' ဟူ၍ ဖတ်ရွတ်ရမည်။ ဤစကားရပ်၌ 'ချင်' ဟူသည် (မြို့) ဟူ၍ ဆိုလိုသည်။ ဖာဟူသည် (ဘက်) ဟူ၍ ဆိုလိုသည်။ 'သီ' ဟူသည် (သိမ်) တည်း။ ဤစကားသုံးလုံး ပေါင်းလျှင် သိမ်ဘက်၌မြို့ ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ ၎င်းစကားကို မြန်မြန်ခေါ်သောအခါ ချင်ပသီ - ချင်ပသိမ် ဖြစ်သွား လေ၏။ ထို့ကြောင့် မွန်တို့သည် ထိုမြို့ကို 'ချင်-ပသိမ်' ဟူ၍ ယခုတိုင် ခေါ်နေကြကုန်လေသည်။

ဤသို့ 'ပုသိမ်' ၏ ပဝတ္တန်မိတ်ကို ပြောကြားခြင်း သထုံစီရင်စု အတွင်းရှိ မွန်လူမျိုးတို့ထံမှသာ ကြားသိရသည် မဟုတ်သေး။ မော်လမြိုင် စီရင်စု ဖားအောက်ရွာ တောရကျောင်း၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူ သော အရညဝါသီ - လနီပေသလ - သိက္ခာကာမ ဖြစ်သော ပါဠိ မွန် မြန်မာ သုံးဘာသာ တတ်ကျွမ်းသော မွန်ဘုန်းတော်ကြီး ဦးစန္ဒိမာကို မေးမြန်း လျှောက်ထားရာ ဤ 'ပုသိမ်' ဟူသော အမည်သည် ဖာသိမ်မှ ရွှေ့လျောလာသော စကား ဖြစ်ကြောင်းကို ထိုအရှင်ကလည်း ထောက်ခံ၍ မိန့်တော်မူဘူးသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုပြောပြခဲ့သော 'ပုသိမ်' ၏ ပဝတ္တန်မိတ်သည် ရှေးက အစဉ်မပျက် ဆင်းသက်လာသော စကားအရ မှန်၏ ဟူ၍ ယူဆသင့်သည် ထင်ပေသည်ဟုလည်း ရှိပေသည်။

၆။ ဤ၌ မေးစရာ ရှိပြန်သည်။ အဘယ်နည်းဟူမူ ဤသို့ မွန်လူမျိုးတို့က ထိုမြို့ကို 'ချုပ်ပုသိမ်' ဟူ၍ ခေါ်ကြသည်ဖြစ်အံ့။ ကလျာဏီကျောက်စာ၌ အဘယ့်ကြောင့် ထိုမြို့အမည်ကို 'ပုသိမ်' ဟူ၍ ပါဠိ မစီကုံးဘဲ 'ကုသိမ်' ဟူ၍ ပါဠိ စီကုံးရပါသနည်း။ ။ ဤကား အမေးတည်း။

အဖြေကား။ ။ ကလျာဏီကျောက်စာကို ရေးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မွန်ဘာသာ ပါဠိဘာသာတို့ကို ကောင်းစွာ တတ်မြောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သောကြောင့် 'ပုသိမ်' ဟူသော စကားသည် ပါဠိစကား သက်သက်မဟုတ်။ ၎င်းစကား၌ 'ပ' သည် 'ဖ' ဟူသော မွန်စကားမှ ဖြစ်လာသော မွန်စကားပျက် ဖြစ်သည်။ 'သိမ်' ဟူသော ပါဠိ စကားမှ ဖြစ်လာသော ပါဠိ စကားဖြစ်သည် ဟူ၍ ကောင်းစွာ သိတော်မူဟန် တူပါသည်။ ထို့ကြောင့်သာလျှင် ထိုမြို့၏ အမည်ကို ပါဠိဘာသာ အစစ် ပြန်ဆို၍ ရေးလိုရကား 'သိမ်' ဟူသော စကားကို (သိမ်) ဟူ၍ ပါဠိဘာသာ ပြန်ဆို ရေးသားသည်။ 'ပ' ဟူသော စကားသည်ကား ဖာဟူသော စကားမှ ပျက်လာသော မွန်စကား ဖြစ်သောကြောင့် ထိုမွန်စကားကို မူလ အတိုင်းထား၍ (သိမ်) ပုဒ်နှင့် တွဲလျှင် ကပြားစကား ဖြစ်နေမည် စိုးသောကြောင့် ထို 'ပ' ဟူသော စကား၏ 'ဘက်' ဟူသော အနက်ကိုသာ ယူပြီးလျှင် 'ဘက်' ဟူသည် သိမ်၏ တည်ရာမြို့မြေ အဖို့ပင်တည်းဟု သိစေလို၍ မြေအနက်ကို ဟောသော 'ကု' ဟူသော ပါဠိစကားကို ထို 'ပ' ၏ အစာထည့်သွင်းပြီးလျှင် 'သိမ်' သဒ္ဒါနှင့် တွဲ၍ 'ကုသိမ်' ဟူ၍ ပါဠိဘာသာစစ်စစ် ပြန်ဆိုတော်မူခဲ့သည် ဟူ၍ ယူဆရန် လွန်စွာ သင့်လျော်လေသည်။ ဤကား အဖြေတည်း။ ။ ဤစကားရပ်၌ 'ကု' ဟူသော ပါဠိ စကားသည် မြေကြီးအနက် မုချအားဖြင့် ဟောသည်။ မာဂဓ အဘိဓာန် ဝါထာနုပိတ် (၈၁) နှင့် ဋီကာ အဘိဓာန်ပုဒ်ပိကာသုစိ တို့ကို ကြည့်ကြလေသည်။ ဤအရာကား 'ကု' သဒ္ဒါသည် သိမ်၏ တည်ရာဟူသော မြေပိသေသ အနက်ကို လည်းကောင်း၊ ဌာနပစာရ အားဖြင့် မြို့ကို လည်းကောင်း ဟောနိုင်၏။ ။ ထို့ကြောင့် 'ကုသိမ်' သဒ္ဒါသည် သိမ်တည်ရာမြို့ ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို ဟောပြန်နိုင်၏။ ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မာဂဓပါဠိ ဘာသာ မဟုတ်သော မြို့ရွာတို့၏ အမည်ကို မာဂဓပါဠိ ပြန်၍ ရေးတတ်ကြကုန်သည်ကို ထောက်ထားကြလေ။

ရွှေတောင်မြို့ လေးထပ်ကျောင်း ဆရာတော် ဦးကင်းသည် 'စွယ်စုံကျော်ထင် အဖြေကျမ်း' ၏ နိဂုံး၌ ရွှေတော်မြို့ ဟူသော မြန်မာဘာသာကို 'ကဉ္စနာ ဝိရိနာဂရ' ဟူ၍ ပါဠိဘာသာ ပြန်ဆို၍ ရေးတော်မူ၏။ ။ ကျေးဇူးရှင် ညောင်လွန် ဆရာတော်ကြီးသည် မိမိစီရင်သော 'သမထ ဝိပဿနာ နယသင်္ခေပကျမ်း' နိဂုံး၌ 'ညောင်လွန်ရွာ' ဟူသော မြန်မာစကားကို 'ဗောဓိဓ္စလဂါမ' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ 'ပျော်ရွာ' ဟူသော မြန်မာစကားကို 'ရမ္မန္တယဂါမ' ဟူ၍ လည်းကောင်း ပါဠိ စီတော်မူသည်။ ။ ဤနည်းတူ အခြား များစွာသော ကျမ်းပြု ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း မာဂဓဘာသာ မဟုတ်သော မြို့ရွာတို့၏ အမည်ကို မာဂဓ ပြန်ဆို၍ ရေးသားတော်မူလေ့ ရှိကြ၏။

ဤအချင်းအရာတို့ကို ထောက်ထား၍ 'ပုသိမ်'ကား မွန်လူမျိုးတို့ ပြောသောစကား 'ကုသိမ်' ကား ထို 'ပုသိမ်' ဟူသော စကားကို မာဂဓ ပြန်ဆိုထားအပ်သော ပါဠိစကား ဟူ၍ ကောင်းစွာ သိအပ်၏။ ။ 'ပုသိမ်' ဟူ၍ မွန်လူမျိုးတို့ ခေါ်ဝေါ်သည့် အတိုင်း စာဖြင့် ရေးထားသည်ကို မြန်မာတို့ကလည်း 'ပုသိမ်' ဟူ၍ပင် လိုက်၍ ဖတ်ရွတ် ခေါ်ဆိုကြကုန်သော်လည်း မ- ကာရန္တကို ဌာန်ကရိဏ်း ကျနစွာ မြန်မာလူမျိုးတို့ မရွတ်ဆိုကြသောကြောင့် ကြားနာသူတို့က န-ကာရန္တနှင့် ရွတ်သည်ဟု ထင်မှားကြခြင်းကြောင့် 'ပုသိမ်' ဟူ၍ ရေးသားကြကုန်သည် ဖြစ်ရာသည်။

'ပုသိမ်' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ 'ပုသိမ်' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ 'ပ' အက္ခရာတွင် တချောင်းငင်နှင့် ရေးသားခြင်းသည် မွန်လူမျိုး၊ မြန်မာလူမျိုးတို့ ခေါ်ဆိုရိုး မကျ။ သဒ္ဒယုတ္တိလည်း မရှိချေ။ သေဋ္ဌိ ဟူသော ပါဠိဘာသာကို မြန်မာပြန်လျှင် သေဋ္ဌေးသား ဖြစ်သင့်ပါလျက် သူကြွယ် ဟူသော မြန်မာစကားနှင့် ယှဉ်တွဲ၍ ပြောဆိုလေ့ ရှိကြသဖြင့် ထိုစကားနောက်သို့ ယောင်မှား၍ လိုက်ပြီးလျှင် သူဋ္ဌေးဟု စာ၌ရေးများ နေကြသကဲ့သို့ ထိုအတူ ဤ၌လည်း ကလျာဏီ ကျောက်စာ၌ 'ကုသိမ်' ဟူ၍ မာဂဓဘာသာဖြင့်

ပြန်ဆိုထားသည်ကို ယောင်မှား၍ လိုက်ပြီးလျှင် 'ပသိမ်' ဟူသော မွန် မြန်မာ စကားကို 'ပုသိ' ဟူ၍ 'ပ' အက္ခရာတွင် တချောင်းငင်တပ်၍ ရေးမှားကြကုန်၏ ဟူ၍ မှတ်ရာသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ဤသို့ပြဆိုအပ်ပြီသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ဧရာဝတီ ခရိုင်ဝန်ရင်တော်မင်းကြီး ရုံးစိုက်ရာ မြို့မ၏ အမည်ကို 'ပုသိန်' ဟူ၍ ရေးသားခြင်းသည် ရေးထုံးသာ ရှိ၍ သဒ္ဒယုတ္တိ - အတ္ထယုတ္တိ မရှိသောကြောင့် မမှန်သော ရေးသားခြင်း ဖြစ်၏ ဟူ၍ မှတ်အပ်၏။

'ပုသိမ်' ဟူ၍ ရေးသားခြင်းကား မကာရန္တနှင့် ရေးခြင်းသည် ဟုတ်မှန်၏။ အဘယ့်ကြောင့်ဟူမူ 'သိမ်' ဟူသော စကားသည် 'သိမ်' ဟူသော ပါဠိစကားမှ ဆင်းသက်လာသော စကား ဖြစ်သောကြောင့် သဒ္ဒါနုသာရီနည်းအားဖြင့် မှန်ကန်ပါသောကြောင့်တည်း။ ။ သို့ရာတွင် 'ပု' ဟူ၍ 'ပ' အက္ခရာမှာ တချောင်းငင် ထည့်ခြင်းကား အမှားစစ်စစ် ဖြစ်၏။ 'ချသိမ်' ပါဠိစကားနောက်သို့ လိုက်၍ 'ပသိမ်' ဟူသော မွန် မြန်မာ စကားကို သဒ္ဒယုတ္တိ အတ္ထယုတ္တိ မရှိဘဲ ရေးမှားခြင်းသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မွန်လူမျိုး မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ဝေါဟာရလည်း ဟုတ်မှန်၊ ကာရန်လည်း သင့်မြတ်၊ သဒ္ဒပဝတ္ထ နိမိတ်နှင့်လည်း ညီညွတ်အောင် 'ပသိမ်' ဟူ၍သာလျှင် 'ပ' အက္ခရာမှာ အသရထည့်၍ 'သိ' နောက် 'မ်' အက္ခရာနှင့် ရေးအပ်၏။ ပုသိမ်မြို့သည် မွန်မြို့ ဖြစ်သောကြောင့် မွန်တို့ မှည့်ခေါ်အပ်သော အမည် အတိုင်းသာလျှင် အနက် မပျက်ပြားစေခြင်းငှာ ရေးသားခြင်းကို ပြုသင့်၏။ ဤကား ကျွန်ုပ်တို့၏ အဆုံးအဖြတ်တည်း။ ။ 'ရေးပတ်ကျသော်လည်း မှန်မှ ကောင်းသည်' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ 'မကောင်းလျှင် အစဉ် ပြင်လျှင် ခဏ' ဟူ၍ လည်းကောင်း ပညာရှိတို့ ဆိုစကားသည်ကို လိုက်နာ၍ မှားမှန်းသိလျှင် အမှန်ကျအောင်သာလျှင် ဤမြို့၏ အမည်ကို 'ပသိမ်' ဟူ၍ ပြင်ဆင် ရေးသားကြလိမ့်မည် ဟူ၍ မျှောင်လင့်ပါသတည်း။

ဤတွင်ရှေ့ ပုသိမ် ပုသိန် ပသိမ်၏ အဆုံးအဖြတ် ဖြစ်၏။

**ဦးကျော်ထွန်း
အငြိမ်းစား အရေးပိုင်မင်း**

ပညာရှိ ဦးကျော်ထွန်း၏ ယင်းအဆုံးအဖြတ်ကို ထိုအချိန်က ပုသိမ်မြို့ ရဲတပ် ဗိုလ်မှူးကြီး ဘလျမ်းက ကူးယူ၍ တိုးတက်ရေး မဂ္ဂဇင်းသို့ ပို့လိုက်သည်။ တိုးတက်ရေး မဂ္ဂဇင်းကလည်း ဝမ်းပန်းတသာ လက်ခံ၍ ၁၊ ၉၊ ၃၄ နေ့ထုတ်တွင် ဖော်ပြ လိုက်လေတော့သည်။

မဂ္ဂဇင်းတွင် ယင်းအဆုံးအဖြတ် ပါလာသော အခါ ဘဝင်မကျသူမှာ ဟံသာဝတီ ဦးဘရင် ဖြစ်သည်။ ဟံသာဝတီ ဦးဘရင်သည်လည်း ခေသူ မဟုတ်ပေ။ ထိုအချိန်က ပညာရှိ ဦးကျော်ထွန်းနှင့် အသက်အရွယ်က အစ ပညာသဘောဘက်၌ နှမည် ငယ်မည် ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာစာ၊ မြန်မာမှုနှင့် ပါဠိစာပေဘက်၌ ထက်မြက်ချင်သူ ဖြစ်လေသည်။ ထိုအချိန်က ဟံသာဝတီ ဦးဘရင်မှာ ဟံသာဝတီ စာအုပ်တိုက်ကြီးတွင် အယ်ဒီတာကြီး အဖြစ်မှ နှုတ်ထွက်၍ ပြင်ပ၌ အေးအေးချမ်းချမ်း စာပေ လေ့လာလိုက်စား ရေးသားနေသည့် အချိန် ဖြစ်သည်။ မမျှော်လင့်ဘဲ တိုးတက်ရေး မဂ္ဂဇင်းတွင် ပညာရှိ ဦးကျော်ထွန်း၏ ဆောင်းပါး ပါလာရာ သဘောအယူအဆချင်း မကိုက်ညီ၍ နောက်လထုတ် တိုးတက်ရေး မဂ္ဂဇင်းတွင် ဤသို့ အခြေအတင် ဆွေးနွေး၍ တိုက်ပွဲ ခေါ်ခဲ့လေသည်။

**မန္တလေး ဟံသာဝတီတိုက် အယ်ဒီတာဟောင်း ဦးဘရင်က
အရေးပိုင်မင်း ဦးကျော်ထွန်း၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို တွန်းလှန်ချေပချက် အရေးပိုင်မင်း ဦးကျော်ထွန်းထံသို့ -**

၁၊ ၉၊ ၃၄ နေ့ထုတ် တိုးတက်ရေး မဂ္ဂဇင်း စာမျက်နှာ နံပါတ် (၅၄) မှ (၆၂) အထိတွင် ပုသိန်၊ ပုသိမ်၊ ပသိမ် အဆုံးအဖြတ်တို့ကို ဖတ်ကြည့်ရသဖြင့် ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ ဝမ်းနည်းခြင်း နှစ်မျိုးပင် ဖြစ်ပေကြောင်း။

ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်ရသည်မှာ ဤမျှသော အဆုံးအဖြတ် တခုကိုပင် အထောက်အထား ကိုးကားချက် သာဓက များစွာတို့ဖြင့် ဖော်ပြခြင်းကြောင့် အချို့ မတွေ့ရဘူးသေးသော အရာများကို တွေ့ရသဖြင့် ကျေးဇူးတင်၍ ဝမ်းမြောက်ပါကြောင်း။

ဝမ်းနည်းခြင်း ဖြစ်ရသည်မှာ ထိုအဆုံးအဖြတ်ကို ပြုရာ၌ ကိုးကား ဖော်ပြချက်တို့သည် အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်၍ နောက်ထပ် များစွာပင် လိုသေးခြင်း၊ အယူအဆ လိုသေးခြင်း၊ ရေးပညာရှိကြီးတို့ကို ထိပါး ပုတ်ခတ်ခြင်းတို့ကြောင့် ဝမ်းနည်းခြင်း ဖြစ်ပေကြောင်း။

ထို့ကြောင့် အောက်ပါ ကိုးကားချက်တို့ဖြင့် ထပ်မံ၍ ညှိနှိုင်းရန်လိုသေးကြောင်း။

(၁) ၁၁၆၅ ခုနှစ်တွင် 'အရာမနဒေသ၊ ကုသုမဆိပ်ကမ်း' (KUSUMA IN ARAMNA) မှ သဘောနှစ်စင်း ဆိုက်ရောက်လာ၍ ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်ရာ ကုတ္တိပူရပုံ ဘုရင်ခံပြုသော၊ သပတ္တော ဆိပ်ကမ်းမှ စ၍ တိုင်းပြည် ပျက်စီး ချောက်ချားလေသည် စသည်ဖြင့် ခရစ်သက္ကရာဇ်

၁၆၅ ခုနှစ်တွင် 'ကုသုမ' ဟု ခေါ်ခြင်းရှိကြောင်းနှင့် (JOURNAL OF ASIATIC SOCIETY, BENGAL Vol Xli. PAR 1, Pp: 198) ဖော်ပြ ပါရှိလေသည်။

(၂) ၁၅၁၆ ခုနှစ်တွင် ပေါ်တူဂီ လူမျိုး ဂတ်စပါးကော်ရီယာ (GASPARCORREA) ရေးသားသည် အိန္ဒိယပြည် အကြောင်း စာ ဒုတိယတွဲ စာမျက်နှာ နံပါတ် (၄၇၄) တွင် 'ကောသမိ' (COSMIM) ဟု ရေးသားသည်။

(၃) ၁၅၄၅ ခုနှစ်၊ ပေါ်တူဂီ လူမျိုး ဖာနပ်ပင်ဒက်-ပင်တို ရေးသားသည့် ခရီးစဉ် စာတမ်းတွင် 'ကောသမိ' (COSMIM) ဟု ရေးသားသည်။

(၄) ၁၅၅၄ ခုနှစ်၊ ပေါ်တူဂီ လူမျိုး အေနယူးနီ ရေးသားခဲ့သည့် စာတွင် 'ကောသမိ' (COSMIM) ဟု ရေးသားသည်။

(၅) ၁၅၆၆ ခုနှစ်၊ ပေါ်တူဂီ လူမျိုး ဒိုင်ဂို-ဒီကောတို ရေးသားသည့် အာရှတိုက် အကြောင်းအရာတွင် 'ကောသမိ' (COSMIM) ဟု ရေးသားသည်။

(၆) ၁၅၇၀ ခုနှစ်ပြည့်တွင် အီတာလျံ လူမျိုး စီစာဖရက်ဒရစ် ရေးသားသည့် ခရီးစဉ်တွင် 'ကောသမိ' (COSMIM) ဟု ရေးသားသည်။

(၇) ၁၅၈၅ ခုနှစ်တွင် အီတာလျံ လူမျိုး ပတ်စပါရီဘဲလံဘီ၏ ခရီးစဉ်တွင် 'ကောသမိ' (COSMIM) ဟု ရေးသားသည်။

(၈) ၁၅၈၇ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ် လူမျိုး ရမ်-ဖစ် ရေးသားသည့် ခရီးစဉ်တွင် 'ကောသမိ' (COSMIM) ဟု ရေးသားသည်။

(၉) ၁၆၁၃ ခုနှစ်တွင် ပေါ်တူဂီ လူမျိုး ဘိုကာရီ ရေးသားသည့် စာတွင် 'ကောသမိ' (COSMIM) ဟု ရေးသားသည်ကို တွေ့ရကြောင်း။

ဤဖော်ပြချက်အစဉ် နံပါတ် (၁) မှ (၉) အထိတို့နှိုက် ကုသုမ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ကောသမိ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ကောသမိ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပါရှိရကား အရေးပိုင်မင်း ကိုးကား ဖော်ပြသော (ချင်ဖါသိမ်) ဟူသော မွန်ဘာသာ၊ မူလရင်းစကားဟု ဆိုသောအရာသည် အဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း။

တိုင်းပြည် နိုင်ငံတွင်းတို့နှိုက် တည်ရှိကြသော မြို့ရွာ အမည်တို့သည် အချို့ မြို့ရွာ အမည်တို့မှာ မိမိတို့ နိုင်ငံရင်းသားတို့၏ အမည်ဖြစ်။ အချို့ အချို့က မြို့ရွာ အမည်တို့မှာ နိုင်ငံခြားသား ဘာသာကွဲတို့၏ အမည်များ ဖြစ်တတ်ကြောင်းကို သတိမူသင့်၏။ မြန်မာပြည်တွင် ဗာရာဏသီ၊ ကောသမ္မိ၊ ရာဇဂြိုဟ် စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ကြသည်ကို ထောက်လေ။ ထိုပုသိမ်၏ အကြောင်းကို ၁၉၂၂ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကမ္ဘာ့ကျောက်စာဝန်မင်း ချားလ်စ်-ဒူရှိုင်ဆယ်၏ အစီရင်ခံစာ စာမျက်နှာနံပါတ် (၂၀) တွင် 'ကုသိမ-သုသုမ' ယခုခေတ် ပုသိမ် ဖြစ်သည့် မြို့ကို ကုသိမပူရ၊ ၎င်းမြို့ - မြို့တော် ဖြစ်သောနယ်ကို ကုသိမဏ္ဍလ ခေါ်သည်။ မြန်မာအခေါ် ပုသိမ်မှာ ကုသိမကို အထူးပြု၍ ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ရှေးမြန်မာ ဝေါဟာရတွင် က-မှ ပ-သို့ ပြောင်းလဲခြင်း မများသော်လည်း ထိုထို ဤဤ (က-မှ ပ-သို့ ပြောင်းလဲခြင်းများ) တွေ့ရသည်။ အက္ခရာ နှစ်လုံး၊ နှစ်လုံးထက် ပိုသော ဝေါဟာရများတွင် ဥ-ကို ချေဖောက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကုသိမ- ပုသိမ - ပုသိမ် ပသိမ် ဖြစ်လာသည်။

ကုသုမပူရမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ စာပေကျမ်းဂန်များတွင် ထင်ရှားသည်။ ယခုပတ္တနာမြို့ခေါ် ပါဠိပုတ်ကြီး၏ အမည်များ အနက် တမည်ဖြစ်၏။ ကုသုကမှ သုသိ မပြောင်းလဲခြင်းမှာ ရှေးတလိုင် ဝေါဟာရများတွင် ပြောင်းလဲလာခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ၎င်းရှေးတလိုင် ဝေါဟာရများတွင် | နှင့် -° အတူ ဖြစ်သည့်အချက် အနည်းငယ် တွေ့ရသည်။ ဥပမာ ဇွန် = နွန် = ကွန် = ကွိုန် -

ဤကျောက်စာဝန်မင်း၏ အစီရင်ခံစာတွင် ကုသုမပူရဟု ပါသည်။ ကုသုမပူရသည် ပါဠိပုတ်၏ အမည်တမည် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသောအကြောင်းကို အထက်က ဖော်ပြခဲ့သော အစဉ်နံပါတ် (၁) မှ (၉) အထိတို့နှင့် များစွာ ညီညွတ်သဖြင့် အရေးပိုင်မင်း ဖော်ပြခဲ့သော မွန်ဘာသာစကား မဟုတ်ကြောင်းကို ကောင်းကောင်းကြီး ထင်ရှားပေသည်။ ထို့ကြောင့် (ချင်ဖါသိမ်) ဟူသော စကားသည် အတ္တနောမတိ၊ ပရိကပ္ပမ္ပသာဟု ယူဆပေမည်။

ကျောက်စာဝန်မင်း ဒူရှိုင်ဆယ်သည် ယခုခေတ် မွန်ဘာသာမျှကိုသာ နားလည် တတ်ကျွမ်းသည် မဟုတ်။ ရှေးဟောင်း မွန်ဘာသာများကိုလည်း ကောင်းမွန်စွာ နည်းလည် တတ်ကျွမ်းသော ပညာရှိကြီး တဦး ဖြစ်လေသည်။

အစဉ်နံပါတ် ၂-၃-၄-၅-၆-၇-၈-၉ တို့တွင် ကော-ဟု သြ-သရနှင့် ရှိသည်မှာ ဥ-သရကိုပင် သြပြုထားသော သဒ္ဒါနည်းနှင့် ညီညွတ်သဖြင့် အစဉ်နံပါတ် (၁) တွင် ဖော်ပြထားသည့် ကုသုမနှင့်

တထပ်တည်း ညီညွတ်သည်။ ထိုကုသုမ ဟူသော စကားသည် မာဂဓ ပါဠိ စကားဖြစ်၍ ပန်း ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် မာဂဓ အဘိဓာန်အရ ညာဒိဝ်တွင် ပသဝေါကုသုမပုပ္ဖံ။ ပသဝေါ - ပန်း၊ ကုသုမ - ပန်း၊ ပုပ္ဖံ - ပန်း ဟူ၍ ပန်းပရိယာယ် သုံးပုဒ် ပြသည်။ ထိုပုဒ်တို့တွင် ကုသုမပုဒ်ကို 'သိဟဋ္ဌ အဘိဓာန် နက္ခရာဝလီ' ကျမ်းတွင် ကုသုမထိရဇေ ပုပ္ဖေ၊ ကုသုမ - ကုသုမ သဒ္ဒါသည်။ ထိရဇေ - မိန်းမတို့၏ ဥတု၌ လည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖေ - မုလေးပန်း၌ လည်းကောင်း၊ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။ ဟု ဖွင့်ဆိုရကား ကုသုမပုရ ပန်းမြို့ဟူ၍ မခေါ်ဝေါ်ထိုက်ပါလော။

ပုသိန် ၃၂ မြို့ အဝင် ပန်းတောမြို့ကိုလည်း ထောက်ထားရန် သင့်၏။ ကောဇာ သက္ကရာဇ် ၁၁၄၅ ခု၊ ၁၁၆၄ ခုနှစ် ပန်းတောင်းမြို့ စစ်တမ်းများကိုလည်း အထူးကြည့်သင့်၏။ ထိုပန်းတောင်းမြို့ကို အကြောင်းပြု၍ ကုသုမ = ကုသိမ ဖြစ်သည်။ ကုသိမ - ပုသိမ် ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရန် သင့်၏။

အစဉ်နံပတ် (၁) တွင် ဖော်ပြခဲ့သော သက္ကရာဇ်မှာ မွန်ရာဇာဝင်တွင် လာရှိသော ဝိမလမင်းလက် ထက် သဿကုမ္မာနှင့် စီချင်းထိုးကြသည့် ကုလားတို့၏ အရေးတော်ပုံ မဟုတ်ပါလော။ ဝိမလမင်းသည် ကောဇာသက္ကရာဇ် ၅၂၈ ခုနှစ်တွင် နတ်ရွာစံသဖြင့် ယခုအချိန် အထိ နှစ်ပေါင်း (၇၆၈) နှစ် ကြာပြီ။ အစ နံပတ် (၁) တွင် ဖော်ပြခဲ့သော ခရစ္စယန် သက္ကရာဇ် ၁၁၆၅ ခုနှစ်မှာလည်း ယခုအထိ နှစ်ပေါင်း (၇၆၉) နှစ် ကြာပြီ။ ထိုအကြောင်း ၂ ရပ်ကို သေချာစွာ ဆင်ခြင်အပ်၏။ ထိုသို့ စေ့စပ်သေချာစွာ ဆင်ခြင်သည်ရှိသော် ကလျာဏီ ကျောက်စာတွင် 'ကုသိမ မဏ္ဍလ' ပါဠိစီခြင်း။

ဆီးဘန်နီတိုက်သစ် မင်္ဂလာသိမ်တော် ကျောက်စာဟု ဆိုအပ်သော ကဝိမဏ္ဍနမေဒနီကျမ်းတွင် 'ရွှေလျားမငြိမ်း၊ နတ်နန်းအိမ်သို့၊ ပုသိမ်ခွန်ဆွတ်၊ ဘွားတော်မြတ်နှင့်' ဟု စပ်ဆိုခြင်း။

ဆကာရန္တနယ သတ်ပုံတွင် ... 'သေးသိမ်၊ ငယ်သိမ်၊ မြို့ကုသိမ်နှင့်' ဟု စပ်ဆိုခြင်း၊ စစ်ကိုင်းမြို့ ထူပါရုံဘုရား ကျောက်စာ မူလထိုး ဆင့်ထိုးတို့တွင် မသတ်နှင့် သိမ်ဟု ကျောက်အက္ခရာ ရှိခြင်း။

ရာဇမဏိစူဠာ ခေါ် စစ်ကိုင်းမြို့ ကောင်းမှုတော် ဘုရားကြီး ကျောက်စာတွင် ပုသိမ်ဟု ရှိခြင်း၊ ၎င်းတွင် ကုသိမ မဏ္ဍလ ကုသိမ အဝန်း သုံးဆယ့်သုံးမြို့ ရှိခြင်း။

သာသနာဝံသ ပဒီပိကာတွင် ကုသိမနဂရ၊ သမ္ပတ္တကာလေ၊ ကုသိမ နဂရေဝဝသံဥပဂမိသုဟု ရှိခြင်း။

မဟာရာဇဝင်ကြီး ဋီကာပါဠိတွင် ရာမည ရဋ္ဌကုသိမနဂရေ ကုသိမ နဂရံ သပရိဝါရော ပလာတိဟု ရှိခြင်း။

ပေါက္ကံ ရာဇဝင် ပါဠိတွင် အလောင်းစည်သူ ရာဇာဝိ မဟာသမုဒ္ဒိ ဥဒ္ဓရိတွာ ကုသိမ် နဂရံပတ္တကာလေ ရာဇနိသေနံ ပဝိသိတွာ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ၎င်းတွင်ပင် ရာဟုလာ ထေရောဝိ ပေါက္ကာရာမ နဂရနိက္ခမိတွာ ပုသိမ်တိတ္ထမှာ မဟာနာဝါယ ဥတ္တရိတွာ မလ္လာယုဒီပံ အာဂတကာလေ ဟူ၍ လည်းကောင်း။

၎င်းတွင်ပင် နရသီဟပတေ့ ရာဇာပန မဟာဒေဝိယာ သဟ သုဝဏ္ဏဋ္ဌမ္မ - အာရဟိတွာ ရာမရဋ္ဌေ ပုသိမ် နာဂရံအာဂစ္ဆိ ဟူ၍ လည်းကောင်း။

၎င်းတွင်ပင် တေနရညောပန ပုသိမ်နာဂရေ ပဉ္စမာသနိသိန္နော ပုဂံနာဂရံ ပစ္စာဂမိတကာရဏံ ရစိတံ အဟောသိ ဟူ၍ လည်းကောင်း။

အင်းဝဆင်ဖြူရှင် ထိုးမှတ်သည့် ပုဂံမြို့ ရွှေစည်းခုံဘုရား ကျောက်စာတွင် မုတ္တမပြည်ကြီး ဒါးဝယ်ပြည်ကြီး ကုသိမ်ရောင်မြဲ ထီးလင်း ကလေးဟု သစ်သျှံပြည် ဟူ၍ လည်းကောင်း။ ။ ကုသိမ၊ ကုသိမ်၊ ပုသိမ၊ ပုသိမ်။ ပုမသတ် စပ်ဆို ရေးထိုးကြသည်မှာ ကျောက်စာဝန်မင်း၏ အဆိုနှင့် ညီညွတ်၍ အထက်က ဖော်ပြခဲ့သော ပန်းတောမြို့သည် မူလ ပုသိန် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု မှတ်သင့်သည်။ ။ ထို့ကြောင့် အရေးပိုင်မင်း ကိုးကား ဖော်ပြသော (ချင်ဖာသိမ် - သိပ်ဘက်၌ - မြို့) ဟူသော မွန်စကားမှ လာသည်မဟုတ်။ မာဂဓမှ လာသော ကုသုမရ - ပန်းတောမြို့ ဖြစ်သည်ဟုသာ မှတ်သင့်သည်။

အကြောင်းတခုကို ပြအံ့။ ။ ဆရာကြီး မစ္စတာဟောက် ရေးသားသည့် ပထဝီဝင်ချုပ် ၁၈၇၄ ခုနှစ်၊ အမေရိကန် စာပုံနှိပ်တိုက် ရိုက်တွင် ပါရဂူများပြည်က ထွက်ကုန်များကို ပြသည်မှာ ကတ္တီပါ၊ ပိုးထည်မှ စ၍ ပိုးတဘက်၊ သားရေနယ်၊ ဆေး၊ ဗြိတိသျှ ပင်လယ်ကွေ့က ထွက်သော ပုလဲများကို ထုတ်ရောင်းကြောင်း၊ ၎င်းပါရဂူများပြည်က မြင်းကောင်းများ ထွက်ကြောင်း ပါရှိပါသည်။

ယောမင်းကြီး ရေးသားသည့် အဿဘောဒကျမ်းတွင်လည်း ယခုအခါ ပတ်ရဂူများခါသော အရပ်၌ အပေါက်ပွာသော ပါရသိက မြင်းမျိုးဟု ဖော်ပြ ပါရှိသည်။ ထိုတိုင်းပြည်မှာ အိန္ဒိယပြည် အနောက်မြောက်တွင် တည်ရှိ၍ ထိုတိုင်းပြည်ကို ပါးရှား လူမျိုးရင်းကို ပါရစီ၊ ထိုပါရစီ လူမျိုးတို့ကို အာရပ်လူမျိုးတို့က ဖာရစ်ဟု

ခေါ်သည်။ (ပစောက်မှ ဖဦးထုပ်သို့ ပြောင်းပုံ သတ်ပြုရန်)။ ဥရောပတိုက်သားတို့က ပါရုန်ဟု ခေါ်သည်။ ထိုပါရုစီ၊ ဖာရစီ၊ ပါရုန် လူမျိုးတို့သည် မိမိတို့ နိုင်ငံမှ ထွက်သော ပိုး၊ ဖဲ၊ အထည်တို့ကို ရှေးအခါက ယခု ပုသိန်ဟု ခေါ်သော ရာမညဒေသသို့ လာရောက် ရောင်းချကြရာ ၎င်းတို့ ရောင်းချသည့် ပုဝါတို့ကို လူမျိုး အမည်ခွဲ၍ ပါရစီပုဝါ၊ ဖါရစီပုဝါ၊ ပါရုန်ပုဝါဟု ခေါ်ဝေါ်ရာ နောက်ခေါ်ဖန်များသဖြင့် ပုသိန်ပုဝါဟု ဖြစ်လာသည် (ယခု ပုသိန်မြို့ကို အစွဲပြု၍ ခေါ်သည်မဟုတ်) လက်ဝဲသုန္ဒရာ၏သား တရားသူကြီး ဦးဇ ရေးသားသည့် သတ်ပုံတွင် ...

'မြင့်မြတ်တဲ့ဇေယျသိန်၊ သိခံဘွဲ့တော်ရ၊ လရာသီသိန်၊ ဖဲပွင့်တဲ့ရွှေပုသိန်၊ ဘုမ္မသိန်ဟူက ကုသိန္နာရုံ သိန်ကိုမှတ်လျှင် နသတ်ပေမှ' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အနောက်နန်းတော် မြကလေး ရေးသားသည့် ဒွေးချိုးတွင်လည်း ...

'နေမှိန်မှိန်၊ ဆင်ဖောင်းတော် ရွှေပုသိန်နှင့်၊ လာချိန်တန်တော။ ။ ထပ်ထပ်ကယ်မေ့၊ ပြာသာဒ် ဆောင်ဘုံပေါ်က၊ အကြိုတော် သည်မယ်ထောက်ရတယ် (ကိုယ်တော်ရေး) ကိုးခေါက်ပြန်ပေါ့' ဟူ၍ စပ်ဆိုလေသည်။ ထိုအကြောင်းတို့နှင့် ပြန်ကြည့်လျှင်လည်း ပါရစီ၊ ဖာရစီ၊ ပါရုန်တို့မှာ ပါစိန်၊ ဖာရစိန်၊ ပါရိုန်၊ ပုသိန် ဖြစ်လာရန် နီး၏။ (ချင်ဖာသိမ်) နှင့် စကားဝေးလှ၏။

ထိုပြင်မြန်မာပြည် သုတေသန သတင်းဂျာနယ် ၁၉၁၇ ခု၊ ဩဂုတ်လထုတ် အတွဲနံပါတ် (၇) အုပ် နံပါတ် (၂) ဦးမေအောင် ရေးသားသည့် မွန်ဘာသာ မြို့ရွာဒေသ အမည်များ၏ အကြောင်း စာမျက်နှာ (၁၄၅) တွင် ပုသိန်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အချက်၌ ...

'မြန်မာ အခေါ် ပုသိန်။ (တခါတရံ ပုသိန်) မွန်ဘာသာတွင် ပသိင်ဟု တွေ့ရသည်။ သို့သော် စာကြီး ပေကြီးများတွင်ကား ကုသိမရဋ္ဌဟု ပါရှိရာ ဤသို့ ရှိသည်မှာ ကံ (ကော့ဖတ်) ကျွန်းနှင့် (သွိုင် = မင်း ဟူသော စကားကို အခြေပြုကောင်း ပြုမည်)' ဟု ရေးသား ဖော်ပြလေသည်။

ထို့ကြောင့် (ကော့သွိုင် = ကော့စမွင် - မင်းကျွန်း ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ (ချင်ဖာသိမ် - သိမ်တက်မြို့) ဟု မဖြစ်နိုင်၊ ယခု ဖော်ပြခဲ့သော ဦးမေအောင်လည်း ပညာရှိ တဦးပင် မဟုတ်ပါလော။

မွန်ဘာသာ၌ကား ... ဝဂ္ဂန္တ၊ ငသတ်ကို၊ ဝဂ္ဂန္တ မသတ်သို့သာ ပြောင်းနိုင်သည်။ မြန်မာ၌ကား င၊ ည၊ ဇ၊ န၊ မ တို့သည် တခုမှ တခုသို့ ဝဂ္ဂန္တချင်း ပြောင်းသည်။ ထို့ကြောင့် ဝေါဟာရတ္ထ ပကာသနီကျမ်း နဝမတွဲ စာမျက်နှာ နံပါတ် (၆၉၄) တွင် ငသတ်ဖြစ်သော တာဝတိံသံပုဒ်ကို ပြောင်းလဲစပ်ပုံ ဖော်ပြသည်မှာ 'ပွင့်လည်းစည်းစိမ်၊ တာဝတိံမဟု ရိပ်ငြိမ်သာထွေ' ဟု ငမှ ဝဂ္ဂန္တသို့ ပြောင်းပုံ -

မင်းတရားမယ်တော် ဧခြင်းတွင် တာဝတည်ဝယ် ကျင်လည် လေမြောက်ဟု ဝကို ဥသို့ ပြောင်းပုံ ဖော်ပြလေသည်။

'ကဝိလက္ခဏာ သတ်ပုံတွင်လည်း သခွတ်ပွင့်ချိန် အသူရိန် ဝတိန်သာသို့ဆင်း!' ဟု စပ်သဖြင့် ငကို နသို့ ပြောင်းပုံ သိရသည်။ ကစွည်းသဒ္ဒါကြီး သန္တိတွင်လည်း ဝဂ္ဂန္တဝါဝဂ္ဂေ ဟူသော သုတ်အရနှင့် မြန်မာမှုမှာ ငသတ်မှ နသတ်သို့ ပြောင်းနိုင်သည်။ နိယဟောင်း၌လည်း 'ဝဂ္ဂန္တဝါးကောငါ၊ ခြံနှင့်လှောင်၊ တကောင်ဝက်ကား၊ ဖွဲမစား' ဟု စပ်ဆိုရကား ပုသိမ် ဟူသော စကား၌ ပဒန္တ၊ မကို နသို့ ပြောင်း၍ မြန်မာမှု၌ ကျွမ်းကျင် လိမ္မာတော်မူကုန်သော ရှေးပညာရှိကြီးတို့သည် ပုသိန်ဟု နသတ်နှင့် စပ်ဆိုကြသည်ဟု မှတ်ရမည်။

အရေးပိုင်မင်းက ဖော်ပြထားသည်မှာ မြန်မာလူမျိုးတို့သည် စကားလုံး၏ အဆုံး၌ ရှိသော သရကင်းသော ဗျည်းကို မွန်လူမျိုး၊ ဟိန္ဒူလူမျိုး စသည်တို့ကဲ့သို့ ဋ္ဌာန်ကရိဏ်းကျအောင် မရွတ်ဆို နိုင်ကြသောကြောင့် စသဖြင့် မြန်မာတို့ကို အဘယ့်ကြောင့် သည်လောက်နိမ်၍ ဆိုပါသနည်း။ မြန်မာစကား တွင် ဗျည်းပေါ်၌ တင်ထားသော တံခွန်ကို အသတ်ဟု ခေါ်သည်။ သတ် ဟူသည်မှာ ဗျည်းကို သေစေသည် မည်ရကား အဘယ်မှာ ထိုဗျည်း၏ အသံ ထွက်ပါမည်နည်း။

ယောမင်းကြီးရေးသော 'လိပိ ဒီပိကာကျမ်း' ကို သေချာစွာ ကြည့်ရှုပါဦး။ ကျကျနန နှလုံးသွင်းမှသာ အရေး အသုံး အနှုန်းကို ပြုပါ။ ထို့အပြင် အရေးပိုင်မင်းက ဖော်ပြထားပြန်သည်မှာ ပုသိန်ဟု နသတ်နှင့် ဦးစွာ စပ်ဆိုရေးသားသော စကားရပ်သည် ...

(၁) 'တတိုင်းပြည်လုံး၊ ယူကျုံးပိုက်ထုပ်၊ ထီးအုပ်သာငြိမ်၊ စည်းစိမ်ထူပြော၊ နတ်နှင့် လျောသား၊ ရှင်စောပုတူ၊ လှိုက်ဆူကျော်ရိန်၊ ပုသိန်မင်း မြေးစဉ်ရေးဘရီး' ဟူ၍ မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၈၈၈ခုနှစ်လောက်တွင် အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ရေးသားသော ကိုးခန်းပျို့ နိဂုံး စာပုဒ် နံပါတ် (၃၀၇) ပါ စကားရပ် ဖြစ်သည်။ (ကျွန်ုပ်စီရင်သော ကိုးခန်းပျို့ ဋီကာကြီး စာမျက်နှာ ၅၂၈ ကြည့်)။

ထိုနှစ်ထက် ရှေးကျသောစာတို့၌ ပုသိန်ဟူ၍ နုသတ်နှင့် ရေးထားသော မြန်မာစာကို တွေ့မိလေသည် ဟူ၍ သတိမမူမိပေဟု ဖော်ပြထားလေသည်။ ထို့ကြောင့် စတုဓမ္မသာရ ကိုးခန်းပျို့ထက် ရှေးကျ၍ ပုသိန် နုသတ်စပ်ထုံးကို သိစေရန် ညွှန်ကြားပေးအံ့။

ယခုမြို့ဟောင်း ခေါ်သော ရခိုင်ပြည် မြောက်ဦးမြို့တွင် သက္ကရာဇ် ၈၁၉ ခုနှစ်၌ နန်းတက်သည့် ဘစောဖြူမင်း၏ သမီးတော် ရခိုင်မင်းသမီး ဧချင်းပုဒ်ရေ ၂၁ ဒသရာဇာမင်း အလှူတော်ခန်း၌ ...

'သာသနာဝယ်၊ ခန္ဓာရောက်မှန်၊ နိဗ္ဗာန်သခင်၊ ပွဲဆုံးလျှင်မှာ၊ ပန်းတင်ပဲရုံ၊ မြို့ကားတမျက်၊ ဆွမ်းချက်လုပ်ကျွေး၊ ကလေးမြက်နှုတ်၊ ခင်ပုတ်ပုဂံ၊ စရံ့ပုသိန်၊ လျှာခန်းချိန်ပြီး၊ ပရိန်မြို့ထက်' ဟူ၍ ရခိုင်ပညာရှိ အဖုမင်းညို စပ်ဆိုလေသည်။ အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ တို့ထက် အလျင်ရှေးကျသော ဤရခိုင်မင်းသမီး ဧချင်းကို မမြင်အောင် ရှိသည်မှာ အံ့ဩဖွယ် ကောင်းပေစွ။

ထိုရခိုင်ဘုရင် ဘစောဖြူမင်းကား အင်းဝနရပတိမင်းကြီး တလိုင်းဘုရင်မ ရှင်စောပုတို့နှင့် မင်းပြိုင် ဖြစ်၏။ ထိုရခိုင်မင်းသမီး ဧချင်းသည် အရေးပိုင်မင်းက အပြစ် ပြောနေသည့် အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရထက် ရှေးမကျပါလော၊ အရေးပိုင်မင်း အားပြုသည့် ကလျာဏီ ကျောက်စာထက် ရှေးမကျပါလော။ ထိုသို့ ရှေးကျပါလျှင် အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ အကျော် ဆရာတော်ကို အဘယ့်ကြောင့် ကလော်၍ ဆဲခဲ့ပါသနည်း။ ယခု ဖော်ပြခဲ့သော ရခိုင်မင်းသမီး ဧချင်း စပ်ထုံးကို မြင်၍ လည်းကောင်း၊ ဒေသန္တရ ဘာသန္တရ ဌာနန္တရ စသည်တို့၌ လိမ္မာတော်မူသော အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသည် ကလျာဏီ ကျောက်စာမျှကို အားမပြုဘဲ စပ်သည်ဟု မှတ်ယူသင့်သည် မဟုတ်လော။

ထိုအရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၏ နည်းကိုသာ နောက်နောက်သော စာဆိုကပီ ဟူသမျှတို့မှာ အမှီပြုရ သည် မဟုတ်ပါလော။ အရေးပိုင်မင်းလည်း အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၏ နည်းနှင့် ကင်းပါ၏လား။

'နိပုရဓာ၊ ဒေါသမမြင်၊ နှလုံးစင်သာ၊ အကြင်သူအား၊ တရားမရွံ၊ မြစ်မှာပြုသော်၊ တန္တုပမာ၊ လေညှာရေးရှု၊ လွှင့်သည့်မြို့လျှင်၊ တူရုမျက်နှာ၊ လွင့်ပြန်လာသို့၊ ဝေးနာဇာတိ၊ အစရှိသည်။ ခတ်တိဆယ်ပါး၊ ဒဏ်အပြားလည်း၊ ကိုယ့်အားမလွဲ၊ ရောက်မြဲဇကန်၊ မှတ်တုံရန်ကား' ဟူသော ဘူရိဒတ် ဇာတ်ပေါင်းပျို့ကို သတိပြုသင့်လှ၏တကား။

ထို့ပြင် မဂ္ဂဇင်း စာမျက်နှာ (၅၇) တွင် 'ထိုဆရာတော်၏ စပ်ဆိုပုံများကို နည်းမှီ၍ လဝိလက္ခဏာ သတ်ပုံဆရာက (န) သတ်ကို ဆုံးဖြတ်ထားသောကြောင့် နောက်နောက်သော ကဗျာဆရာတို့လည်း ဤနည်း အတိုင်းပင် နုသတ်နှင့် ပုသိန်ဟူ၍ စပ်ဆို ရေးသားကြပေကုန်၏။ ယခုကာလ ဆရာတို့တွင် ပညာရှိကြီးများ သမုတ်ခြင်း ခံရသော မဃဒေဝလင်္ကာသစ် စသည်ကို ရေးသားသော မန်လည် ဆရာတော်လည် နုသတ်နှင့် ရေးသင့်သည် ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်တော်မူသည်' ဟု အရုစိသဘောဖြင့် ဖော်ပြထားလေသည်။

ကဝိလက္ခဏာ သတ်ပုံတွင် 'အထက်မစိန်၊ အောက်ပုသိန်၊ ရေမိန်အလယ်တွင်' ဟု ပုသိန်ကို နုသည် စပ်ဆိုသည်မှာ မှားယွင်းကြောင်းနှင့် မြန်မာစာညွှန်ပေါင်းကျမ်း ပထမတွဲ စာမျက်နှာ နံပါတ် (၂၆၆) တွင် အရေးပိုင်မင်းတို့ပင် မှတ်ချက်ချထားကြသည် မဟုတ်လော။ ထိုအချက်ကို မြင်သဖြင့်လည်း ၁၉၂၉ ခုနှစ်၊ မန္တလေးမြို့ ဟံသာဝတီ ပုံနှိပ်တိုက်မှ ရိုက်နှိပ်သော နဝဒေး ရတုပေါင်းချုပ်တွင် စာမျက်နှာ နံပါတ် (၁၅) ပုသိမ်မှ ပုသိန်အကြောင်း မှတ်ချက်တကြိမ် ရေးသားခဲ့ပြီးပြီ။

အဆိုပါ မြန်မာစာညွှန်ပေါင်းကျမ်း စာမျက်နှာ နံပါတ် (၂၆၆) မှာကား ရွှေတောင်ရာဇကျော်ကိုသာ ပုသိန် နုသတ် အစပ်မှားသည်ဟု မှတ်ချက်ပြုသည်။

ယခုအခါမူကား အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရက စ၍ ပုသိန် နုသတ် စပ်သော ကဗျာဆရာ ဟူသမျှတို့ကိုပင် သိမ်းကျုံး၍ ဆဲရေး ဖော်ပြပြန်ပြီ။ ရှေးဦးစွာ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အစဉ်နံပါတ် (၁) မှ (၉) အထိတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဦးမေအောင် အရေးအသားကို လည်းကောင်း၊ ရခိုင်မင်းသမီး မဲချင်းတွင် စပ်ထုံးကို လည်းကောင်း ညှိနှိုင်း ထောက်ချင့်သော် ပုသိန် နုသတ် အစပ်မှာ အပြစ်ဆိုစရာ မရှိပေ။ ဒေသန္တရ ဝေါဟာရနည်း၊ သဒ္ဒါနည်းလည်း ကျပေ၏။ ထိုအရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ စပ်ဆိုသော ပုသိန် နုသတ်ကို ကလျာဏီ ကျောက်စာ မွန်ဘာသာတို့နှင့် မညီ၍၊ အရေးပိုင်မင်းက အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရကို အပြစ် ပြောဆိုသော်လည်း အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ဆရာတော်ကား ကလျာဏီ ကျောက်စာမျှလောက်ကို လည်းကောင်း၊ မွန်ဘာသာ (ချင်ဖာသိန်) ဆိုသော အရာတို့ကို လည်းကောင်း လိုက်နာ၍ စပ်ဆိုဟန် မတူ။ ရခိုင်မင်းသမီး ဧချင်းနှင့် ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ဒေသန္တရ ဝေါဟာရနည်း သဒ္ဒါနည်းတို့နှင့် အညီ နုသတ်နှင့် ပုသိန်ဟု စပ်ဆိုတော်မူသည်ဟု မှတ်ယူရန် သင့်တော်သည်။

ထို့ပြင် အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရကို အင်းဝမှာ မွေးဖွား၍ ၎င်းမြို့မှာပင် ကြီးပြင်း၍ ပြန်လွန်တော်မူ ရသည်။ ထို့ကြောင့် မွန်ဘာသာ စကားကို လည်းကောင်း၊ စာကို လည်းကောင်း တတ်ကျွမ်းတော်မူဟန် မရှိ။

ထိုအခါ တိုင်းရေးပြည်ရေး မငြိမ်မသက်သောကြောင့် ကလျာဏီ ကျောက်စာကိုမျှ ဖတ်ခွင့်မရ စသည်ဖြင့် မိမိစိတ်ထင်တိုင်း အဘယ့်ကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော် ဆရာမြတ်အား ဆဲရေးရပါသနည်း။ ထိုအရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ကား ဤမွန်ဘာသာလောကီမျှကို တဖက်ကမ်းရောက် တတ်မြောက်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ အယူရှိ၏။ ယုံကြည်၏။ ယခုကာလ မွန်ပဏ္ဍိတ်တို့ထက် အဆပေါင်းများစွာပင် တတ်သိလိမ်မာသည်ဟု အောက်မေ့ပါ၏။ ကလျာဏီ ကျောက်စာကိုလည်း အစအဆုံး အကြွင်းအကျန် မရှိအောင် နည်းအမျိုးမျိုးနှင့်တကွ တတ်ပြီး ဖတ်ပြီးဟု မှတ်ယူပါ၏။

ထိုသို့ ဖတ်ရှု မြင်သိပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ကလျာဏီ ကျောက်စာမျှကို အားမထား အားမပြုဘဲ ဖော်ပြပြီးသော နည်းတို့ဖြင့်သာ ညှိနှိုင်း၍ ပုသိန်ကို နသတ် စပ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မှတ်တမ်းတင်ပါ၏။

မြန်မာသတ်ပုံ ဟူသည်ကား ပါဠာနုသာရီကိုချည်း အမြဲလိုက်သည် မဟုတ်။ အချို့ချို့သော သတ်ပုံတို့၌ မူလရင်းကို ဖျောက်၍ မြန်မာဘာသာ ဖြစ်အောင် စပ်ဆိုရလေသည်။

ဥဒါဟရဏ်ကား ... ပကရဏာသဒ္ဓါကို ထောက်၍ ကတွင် ရကပ်ပြီး၊ ပကို ချေ၍၊ က တွင် တံခွန်နှင့် 'ကြဏ်' ဟု ရေးသင့်သော်လည်း မြန်မာဝေါဟာရ၌ ကြမ်းဟူသော စကားကို မလိုက်။ စာပေမှာ ကျမ်း၊ အိမ်မှာ ကြမ်း၊ ခွဲထမ်းပင့်ရစ်ပြိုင် - ဟူသော သတ်ပုံကို ထောက်၍ ကျမ်းဟု ရေးသည်။

ဥဒါဟရဏ် များစွာ ပြနိုင်သော်လည်း သင့်လျော်ပြီ။

သို့ဖြစ်၍ နည်းအမျိုးမျိုး၌ လိမ္မာတော်မူသော အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ စသော ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်တို့သည် ကုသိမ်ကို ပုသိန်ဟု မြန်မာမှု၌ များစွာ စပ်တော်မမူကြကုန်။

(က) 'ထိုအရှင် စပ်ဆိုတော်မူသော ကိုးခန်းပျို့ နိဂုံးတွင် တလှိုင်းပြည်လုံး၊ ယူကုံးပိုက် ထုတ်၊ ထီးအုပ်သာငြိမ်း၊ စည်းစိန်ထူပြော၊ နတ်နှင့်လျှောသား၊ ရှင်စောပုတူ၊ လှိုက်ဆူကျော်ရိန်၊ ပုသိန်မင်းမြေ၊ စဉ်ရေးဘရီး' ဟူသည်ကို လည်းကောင်း။

(ခ) သက္ကဋ္ဌဘာသာ မဂဓဘာသာ မွန်ဘာသာတို့ကို တဖက်ကမ်းရောက် တတ်မြောက် တော်မူသော ထောင်သင်းမျိုး ပထမ နဝဒေးကြီးဆို ဟံသာဝတီမြို့ဘွဲ့ ရာဇဌာနီချီ ရတုတွင် 'ယိုးဒယားက၊ မုတ္တမနှင့်၊ မြောက်မှခတ်ယွန်း၊ ပခန်း ပုသိန်၊ စက်ရိန် လျှံဝေ' ဟူ၍ လည်းကောင်း။

(ဂ) ထိုနဝဒေးကြီးပင်ဆို ယိုးဒယား မိဖုရား ဇချင်းတွင် ... 'အကြေပုသိန်၊ နေရိန်ပမာ' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မြန်မာစကား ဖြစ်သည့်အတွက် နသတ်နှင့် စပ်ဆိုသည်။ ထိုနဝဒေးကြီးသည်ကား သက္ကဋ္ဌ မဂဓ၊ မွန်ဘာသာတို့ကို နားလည်သော စာဆိုတော်ကြီး ဖြစ်ကြောင်းမှာ ထိုနဝဒေးဆို တရုတ်ပြည် စွယ်တော်ဘုရားတိုင် ရတုတွင် 'သကြားနေ စနိုင်လှည့်သော်၊ တရာဖြေ မနိုင်လှည့်သော်၊ စကားရွှေ တနိုင်လှည့်သော်' ဟု အထက်သကြားကို သက္ကဋ္ဌသက်သက်သို့ လိုက်၍ သတွင် ဣသရ မစီးဘဲ သကြားစပ်သည်။

ရန်ကုန် ဆံတော် ဘုရားတိုင် ရတု၌ 'တွင်မည် ဒဂုံ၊ လူနတ်ယုံသည်၊ ကြေးမုံရတနာ၊ မြဆံကြာကို' ဟူ၍ လည်းကောင်း။ 'ဒဂုံမေ့ရင်၊ မဆုံပေချင်၊ အတုံလေလျှင်' ဟု ဖြစ်၍ ဒဂုံကား မွန်ဘာသာ သဂုင် - ဟူသော စကားဖြစ်၍ ပဒန္တ - ငသည် မွန်ဘာသာ၌ နဂုဟိတ် သေးသေးတင် ဖြစ်သောကြောင့်ဟု စပ်ဆိုလေသည်။ ထိုဒဂုံ အစပ်နှင့် ပုသိန် အစပ်ကို ထောက်သဖြင့် နဝဒေးကြီးသည် မွန်ဘာသာကို ကောင်းကောင်းကြီး တတ်သိ နားလည်၏ဟု မှတ်ယူရမည်။ ပုသိန်ကိုလည်း နသတ်စပ်သဖြင့် မွန်ဘာသာ မဟုတ်ကြောင်း သိရမည်။

(င) ရာဇဗလ၊ ရာဇဒေဝ၊ ရာဇဗဟဟု သုံးဘွဲ့ရ လှော်ကား ၃၀၀၀ များဆို မင်းတရားရွှေထီး ဇချင်းတွင် 'ရှင်ဘဘွားမူ၊ တိုင်းကား ပုသိန်၊ ဖုန်းရိန်လွှမ်းမိုး' ဟူ၍ လည်းကောင်း။ ၎င်းတွင်ပင် 'တေပြင်းထိန်၊ တန်ခိုးရိန်ဖြင့်၊ ပုသိန်တိုင်းကား' ဟူ၍ လည်းကောင်း။

(စ) ကျည်တောင်သား ဆီးကိုင်းစာဆို နတ်ရှင်မယ်တော် ဇချင်းတွင် 'မြို့ပုသိမ်ဝယ်၊ နရိန်ဝရ၊ ကျွန်းလုံးဖလျှင်၊ တလလုံးလုံး၊ ပျော်ခဲ့ဆုံးမှ' ဟူ၍ လည်းကောင်း။

(ဆ) ဝက်မစွက်မြို့စား ဒုတိယ နဝဒေးဆို ရခိုင်နိုင် မော်ကွန်းတွင် 'တရထည်စိန်၊ လျှပ်နှပ်ထိန်သည်၊ ပုသိမ်သမ္မတ' ဟူ၍ လည်းကောင်း။

(ဇ) ၎င်းပင်ဆို ရဲတင်း မော်ကွန်းတွင် 'အဝါမမိုန်၊ ပုသိမ်ကမ်းနီ' ဟူ၍ လည်းကောင်း။ ၎င်းတွင်ပင် ဝန်ကြီးဝန်ထောက် ကွယ်ပျောက် ခြားနား၊ များမတ်အားလည်း မြို့စားအပြည်၊ မည်ရည်ချိုမြိန်၊ ပေးဘွဲ့ချိန်၍၊ ပုသိန်ဟံသာ၊ ကေတုမာနှင့် ဟူ၍ လည်းကောင်း။

(ဈ) ပလနန်သူဆို မိတ္ထီလာကန်တော်ဘွဲ့ မော်ကွန်းတွင် 'ရသေ့ သိကြား၊ နဂါးထောင်ပြစ်၊ သရေခေတ်ဟု၊ ဓမ္မရာဇာတွန်းထိန်၊ ထွတ်နရိန်နှင့် ပုသိမ်စိုးယူ၊ တောင်ငူစိုးစံ' ဟူ၍ လည်းကောင်း။

(ည) ရှင်ဥက္ကံသမာလာ ရေးသည့် ဝဏ္ဏဗောဓ အင်းစောက်တွင် 'ဘုမ္မသိန်၊ ပုသိန်မြို့၊ အောက်ပုသိန်၊ ရာသီသိန်၊ ရှင်နာသိန်၊ ဇေယျသိန်' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

(ဋ) ရွှေတောင် ရာဇကျော် ရေးသားသည့် ကဝိလက္ခဏာ သတ်ပုံတွင် 'အထက်မစိန်၊ အောက်ပုသိန်၊ ရေမိန်အလည်တွင်' ဟူ၍ လည်းကောင်း။

(ဌ) သတ်ထူးတွင် 'ပုဂံ ပုရိန်၊ မြို့ ဘူမိန်၊ ပုသိန် ပခန်းဘက်၊ တချောင်းငင်လပ်၊ ပတွင်မှတ်၊ ဖတ်ခါပသက်သက်' ဟူ၍လည်းကောင်း။

(ဍ) ကဝိမျက်မှန် သတ်ပုံတွင် 'မြို့မှာ ပုသိန်၊ ရှင်မင်းသိန်၊ သိန်ရာသီကို နသတ်မည်' ဟူ၍ လည်းကောင်း။ ဖော်ပြပြီးသော သာရနက်ကိ အနှစ်ပြည့်သော ကဝိ ပညာဝန် ပုဂ္ဂိုလ်ရှင် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့ စပ်ဆိုကြသော နည်းကိုသာ ဖို၍ ပုသိန်၌ နသတ်သော အမှန်ဖြစ်ကြောင်းကို ကောင်းကောင်းသိအပ်သတည်း။

ဖော်ပြခဲ့သော ရခိုင်စာဆိုတော် အဒုမင်းညို၊ အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရာ၊ ထောင်သင်းမှူး နဝဒေးကြီး၊ လှော်ကား ၃၀၀၀ မှူး၊ ဆီးကိုင်းစား ဝက်မစွက်မြို့စား ဒုတိယ နဝဒေး၊ ဗလနန်သူ၊ ရွှေတိုက်စိုး ဦးတိုး၊ ရှင်ဥက္ကံသမာလာ၊ ရွှေတောင်ရာဇကျော် စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား ဝေဟင် အဇ္ဈာ ထက်ဝဠာဝယ် စကြာပဏ္ဍမိန် သူရိန်ယုဂလ အစုန်ပသကဲ့သို့ လောကီ လောကုတ္တရာ ပညာ အရပ်ရပ်တို့၌ တဖက်ကမ်းရောက် တတ်မြောက် ထင်ရှားတော်မူကြသော ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်တွေ ဖြစ်ရကား မထေလေးစား ပြစ်များခြင်း မပြုအပ်ပေ။ ရှေ့နောက်မြင်သည့် ပညာရှိ ဖြစ်ကုန်သော သူတို့သည်ကား ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကျော်တို့၏ စပ်ထုံးသတ်ပုံ ရေးနည်းတို့ကိုသာ လိုက်နာ၍ စပ်ကြကုန် သည်။

ပသိမ်ကို နသတ်အစပ်မှာ များစွာပင် ရှိသေး၏။ ဤမျှဖြင့် တော်လောက်ပြီ။

သာသနာ လင်္ကာရ စာတမ်းတွင် ပုသိမ်ကား မြန်မာစကား ကုသိမ်ကား တလှိုင်းစကားဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ထားသော နိကာယ်ငါးဦး ပင်လယ်ကူ ဖြစ်သော မဟာဓမ္မသင်္ကြံ အားလည်း အမှားပင် ဆုံးဖြတ် သည်ဟု၊ အရေးပိုင်မင်းကား စွပ်စွဲသည်မှာလည်း ဖော်ပြခဲ့သော ဒေသန္တရနည်း၊ ဘာသန္တရနည်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ရေးထုံးရေးနည်း အသီးသီးတို့ဖြင့် လည်းကောင်း ညှိနှိုင်း ထောက်ထားသော် မဟာဓမ္မသင်္ကြံ၏ ဆုံးဖြတ်ချက် အမှားသည် မမှားကြောင်း သိသာ၏။ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော နည်း အမျိုးမျိုးတို့ကို မဟာဓမ္မသင်္ကြံမှာ ရှင်းများမကျန် သိမြင်တော်မူပြီး ဖြစ်သောကြောင့် နောက်သားတို့ နားမရှုပ်ရအောင် အသင့်ဆုံးဖြတ်ချက် ချခဲ့သည်ဟု မှတ်ယူ နှလုံးသွင်းထိုက်ကြောင်း။

ထို့ကြောင့် နိကာယ် ငါးဦး ပင်လယ်ကူး ဖြစ်သော မောင်းထောင် သာသနာပိုင် လူထွက်ကြီး မဟာဓမ္မသင်္ကြံအား အရေးပိုင်မင်းက မှားသည်ဟု စွပ်စွဲသော်လည်း အရာမရောက်၊ အထောက်မရ၊ နိရုတ္တကမျှသာ ဖြစ်လေတော့သည်။

လောက၌ ရှေးပညာရှိ ကဝိ ပုဂ္ဂိုလ် ထိုထိုသော ကျွန်ုပ်တို့ မိဘ ဘိုးဘေးသဖွယ် ဖြစ်ကြသည့် ဆရာမွန် ဆရာမြတ်တို့အား တကျော်ကျော်နှင့် အော်ကာ ဆဲရေးခြင်း ပြုမှသာ မိမိတို့၌ ထင်ပေါ် ကျော်စောခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု အောက်မေ့ ထင်မှတ်ခြင်းသည် အလွန်မှားလေစွ။ ဟုတ်လျှင် ကျော်၏ ပုပ်လျှင် ပေါ်၏ ဟူသော သူကောင်းတို့ စကားရပ်ကို သတိချပ်အပ်ပေကြောင်း ကောင်းမြတ်စွာ စိတ်ထားဖြင့် ရေးထားလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဦးဘရင်
ဇ၊ ဇ၊ ၃၄

ဦးဘရင်၏ တင်ပြချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ၁၉၃၅ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလထုတ် တိုးတက်ရေး မဂ္ဂဇင်း စာမျက်နှာ (၉၁) တွင် ၁၀ မျက်နှာတိတိ ရေးသား ချေပပြီး တဖန် ဆက်လက်၍ ၁၉၃၅ ခု၊ မတ်လထုတ် စာမျက်နှာ (၅၆) တွင် ၁၁ မျက်နှာတိတိ ရေးသား ချေပခဲ့ပြန်သည်။ ယင်းသို့ အိတ်သွန်ဖာမှောက် ပြန်လည် ချေပပြီးသည့်နောက်မှ ဤသို့ နိဂုံးချုပ်ခဲ့လေသည်။

"ကျွန်ုပ်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မှားသည်ဟု ဆို၍ ဦးဘရင်က တင်အပ်သော အပြစ်ဒေါသ ဟူသမျှကို သဒ္ဒါနည်း၊ အလင်္ကာနည်း၊ နာသနည်း၊ နေထွိုနည်း၊ ဓမ္မနည်း၊ ဝိနယနည်း၊ ဝိနယနည်း တို့နှင့် အညီ ရှင်းလင်း ပယ်ဖျက်နိုင်ပြီ ဖြစ်၍၊ ပညာရှိတို့က ကျွန်ုပ်တို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်တို့ကို မှန်ပါပေ၏ဟု မှတ်ယူ နိုင်လောက်ပြီဟု ထင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤစာတမ်းကို ဤမျှဖြင့် အဆုံး သတ်လိုက်ပြီ။"

ဟံသာဝတီ ဦးဘရင်ထံကမူ မည်သို့မှ တုန့်ပြန် ချေပသည်ကို မတွေ့ရတော့ချေ။ ။

ဒဂုန်တာရာနှင့် အောင်လင်း

ဒဂုန်တာရာ

သူသည် 'အသစ်'သမား ဖြစ်၏။ အဟောင်းကို ကြည့်၍ အသစ်ကို မင်သူဖြစ်၏။ အတိတ်၏ ဖြစ်စဉ်တို့ကို ပြည်ဖုံးကားချ၍ မျက်မှောက် ၏ အခန်းသစ်တို့ကိုသာ ဖွင့်လှစ် ပြသလိုသူ ဖြစ်၏။

အဟောင်းကို မေ့၍ 'အသစ်' ကို ဖန်ဆင်းလိုသူ ဖြစ်၏။

သူသည် 'အသစ်'၌ တွယ်တာသည်နှင့်အမျှ မွေ့လျော်သူ လည်း ဖြစ်သည်။

အရာရာ၌ အသစ်ကို ရှေ့တန်းတင်၍ ဦးစားပေးသူ ဖြစ်၏။ အစဉ်သဖြင့် 'အသစ်' ကို တောက်ပြောင်စေသူ ဖြစ်သည့်အပြင် ကြွရွ လှပစေသူလည်း ဖြစ်ပေသည်။

အသစ်၌ ဤရွေ့ ဤနှယ် ငြိတွယ် စေးထန်နေသည်နှင့် အမျှ အဟောင်းကိုမူ မုန်း၏၊ မေ့၏၊ ဖဲကြည့်၏၊ ရက်စက်၏၊ ထိုးနှက်၏၊ ဝေးဝေးရှောင်၏။ 'အသစ်' ၏ ချစ်စဖွယ်တို့ကို ဖွင့်လှစ် ဖော်ကျူးသလောက် အဟောင်း၏ အနိဗ္ဗာရ်တို့ကို ခါးသည်းစွာ ဆဲရေး တိုင်းထွာသူကို ပြုပါဆိုလျှင် သူ့ကို ပြရပေမည်။ သူမှတစ်ပါး အခြားသူကို အနှံ့အပြား ရှာလျှင် တွေ့နိုင်ငြားလည်း သူသည်သာ အသင့်လျော်ဆုံးနှင့် အမှန်ကန်ဆုံး ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့် သူသည် အသစ်နှင့် ခွဲ၍မရ၊ ဒွန်တွဲနေသည်။ ဒွယ် ဒွယ် ချစ်စခင်စ ကြင်နာစ ဇနီးမောင်နှံ၏ ဘဝကဲ့သို့ပင်တည်း။

သူနှင့်အသစ်၊ အသစ်နှင့်သူ။



အသစ်ဟူသည် အဘယ်နည်း

အထက်ပါ မေးခွန်းအတွက် ပြက်ရယ်ပြုသူတို့ အဟောင်း မဟုတ်လျှင် အသစ်ပေါ့ဟု ဖြေဆိုလိမ့်မည်။

ယင်းအဖြေကို မှားသည်ဟု မဆိုနိုင်သော်လည်း ကန့်သတ်ချက်မရှိ၊ ဖောင်းပွသော အနက်အဓိပ္ပာယ် ဆောင်သည့် စကားဖြင့် ငေါ့သယောင် ရှိ၏။ လှောင်ဟန် ပြက်သိလျက် ရှိ၏။ သူ၏ အသစ်များကား ဤအချက်တို့ပင် ဖြစ်၏။

အယူအဆသစ်၊ အတွေးအခေါ်သစ်၊ အသိသစ်၊ အမြင်သစ်၊ စိတ်ကူးသစ်၊ စာပေသစ်၊ အနုပညာ ယဉ်ကျေးမှုသစ် မှသည် လူ့ဘောင်သစ်။

သူသည် ယင်းအသစ်များ ကွန့်မြူး ဝင်းလက်လာရေး အတွက် လည်းကောင်း၊ ထွန်းတောက် ထက်မြက်လာရေး အတွက် လည်းကောင်း၊ ပြီးမောက် ဝေစည်လာရေး အတွက် လည်းကောင်း၊ လုံ့လကြီးစွာ အားသည်းကာဖြင့် စုရင်း စည်းရင်း ညှိနှိုင်းရင်း တိုက်ရင်း ခိုက်ရင်း ချေဖျက်ရင်းတို့နှင့် အရင်းမူလ ပြုလျက်ရှိ၏။

အဟောင်းဟူသည် အဘယ်နည်း

အဟောင်း ဟူသည်မှာ အသစ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သည့် အယူအဆဟောင်း၊ အတွေးအခေါ်ဟောင်း၊ အသိဟောင်း၊ အမြင်ဟောင်း၊ စိတ်ကူးဟောင်း၊ စာဟောင်း ပေဟောင်း၊ အနုပညာ ယဉ်ကျေးမှုဟောင်းတို့မှသည် ပဒေသရာဇ်ခေတ် စနစ်၊ အရင်းရှင်ခေတ် စနစ်တို့ပင် ဖြစ်၏။

ဟောင်းနွမ်း ပုပ်ပွနေသော ယင်းအဟောင်းတို့ဖြင့် လူ့ဘောင်သစ်တို့ မည်သို့မျှ မလှမ်းတက်နိုင်ဟု သူက အခိုင်အမာ ယုံကြည်ထား၏။

ယင်းအဟောင်းတို့သည် "အလုပ်သမား လယ်သမား လူတန်းစားနှင့် ဆန့်ကျင်သည်။ မျက်မှောက် အရင်းရှင် လူ့ဘောင်ကို ချိုးကျူးသည်။ လူထု၏ အခန်းကဏ္ဍတို့ကို ဖုံးကွယ်၍ အရင်းရှင် လူနည်းစု၏ ဇာတ်ကြောင်းကိုသာ ပြသည်။"

"လက်ရှိ အခြေအနေဖြင့်ပင် တင်းတိမ် ရောင့်ရဲသော သဘောလည်း ရှိ၍ နောက်သို့ ဆုတ်လျက် ဖောက်ပြန် စဉ်းလဲသော သဘော လက္ခဏာလည်း ရှိသည်" ဟု သူက ယုံကြည်၏။

တို့ကြောင့် သူသည်အသစ်ဘက်သို့ စိုက်လိုက်မတ်မတ် လိုက်ရင်း အဟောင်းကို မြေမြှုပ်၍ သဂြိုဟ် ဖုတ်ကြည်းရန် ကြိုးပမ်း တိုက်ခိုက်နေသူ ဖြစ်၏။

သူကား အစဉ်အလာ ရှိခဲ့သော တိုးတက်သည့် စာရေးဆရာ ကဗျာဆရာ အနုပညာရှင် လူလတ်ပိုင်းက သူတယောက် ဖြစ်၏။

အယူအဆနှင့် အတွေးအခေါ် မြော်မြင်မှု၌ ထက်မြက် မှန်ကန်သော အသိအမြင် ရှိသည့်အပြင် ဆန်းကြယ် လှပသော စိတ်ကူးများလည်း ရှိသူဖြစ်၏။ သူသည် ၁၉၃၆ ခုနှစ်၊ ကျောင်းသား လှုပ်ရှားမှုများ အစပြု၍ တက်တက် ကြွကြွ ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတွင်လည်း အယ်ဒီတာ အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးသည်။

၁၉၅၀ ခုနှစ်၌ စာရေးဆရာ အသင်းကြီး၏ ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်၍ ၁၉၅၂ ခုနှစ်မှစ၍ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း ကြီးမှူးသော ကမ္ဘာ့ ငြိမ်းချမ်းရေး ကွန်ဂရက် (မြန်မာနိုင်ငံ) ၏ ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ်လည်း ဆောင်ရွက်လာခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

စာရေးဆရာ စာပေကလပ်၊ စာရေးဆရာ သမဂ္ဂ၊ ကဗျာဆရာ သမဂ္ဂ စသည့် အဖွဲ့အစည်းများကို တည်းထောင်ခဲ့သူ တဦးလည်း ဖြစ်၏။

သူ၏ စာပေရေး၊ အနုပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှု အဆက်ဆက်၌ လှိုင်းဂယက် အကြီးအကျယ်ထဲခဲ့သော ဆောင်ရွက်ချက် မှတ်တိုင်ကား စစ်ပြီးခေတ်၌ 'စာပေသစ်' ဟူသော ကြွေးကြော်သံ တာရာမဂ္ဂဇင်း (၁၉၄၆-၅၀) ကို ထုတ်ဝေလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

'စာပေသစ်' ဟူသော ကြွေးကြော်သံကို အောင်အောင်မြင်မြင်ကြီး ကြွေးကြော်၍ အသစ် အင်အားစု၏ အမတ်တော် ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့လေသည်။ သူသည် ၁၉၄၆ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် ထုတ်ဝေသော တာရာ အမှတ် (၁) ပွဲဦးထွက် စာစောင်၌ စာပေရေးရာနှင့် ပတ်သက်၍ ...

"ဆန်းသစ်လာတော့မည့် 'စာပေသစ်' ၏ လင်းအရုဏ်ရောင်နီသည် ယုတ်ဖြာ၍ လာပေပြီ။
ကြယ်တာရာတို့သည် အသစ်ကို မွေးဖွားရန် အတွက် တလက်လက် တောက်ပကြပေပြီ"
ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ တဖန် ခေါင်းကြီးပိုင်းမှ ဆက်လက်၍ ...

"ယဉ်ကျေးမှု အစုစုကို တင်ဆောင် ဖော်ကြားကာ ယဉ်ကျေးမှု ကိန်းဝပ်ရာ ထာဝစဉ် ငြိမ်းချမ်းရေးသို့ တစိုက်စိုက် ချီတက်သွားပေအံ့"

ဟူ၍ လည်းကောင်း ဖော်ပြခဲ့ပြီးလျှင် ငြိမ်းချမ်းရေး ကွန်ယက်ဖြင့် ဖြန့်ချိကာ စည်းရုံးခဲ့ပေသည်ဟု ဆို၏။ ထို့နောက် 'ဘာကြောင့် စာပေသစ်ရသလဲ' ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဤသို့ ဖွင့်ပြခဲ့လေသည်။

တော်လှန်ရေး အယူအဆ။ ။ ဘာကြောင့် စာပေ၏နောက်မှ 'သစ်' တလုံး တိုးရသလဲ၊ စာပေအဟောင်းသည် ဘာလဲ၊ စာပေသည် ဟောင်းနေပြီလော။

အစဉ်ပြောင်းလဲ လှုပ်ရှားလျက် ရှိသော ကမ္ဘာကြီးဝယ် လူမှု ဆက်ဆံရေးကို ထင်ဟပ် ဖော်ပြသည့် စာပေသည်လည်း အဘယ့်ကြောင့် မပြောင်းလဲလျက် နေရမည်နည်း။ လူရာဇဝင်ကို တင်ပြသည့် စာပေသည်လည်း အဘယ့်ကြောင့် မပြောင်းလဲပဲ နေရမည်နည်း။

စာပေဟောင်းသည် ဘာလဲ၊ ပဒေသရာဇ် စာပေ၊ အရင်းရှင် စာပေသည် စာဟောင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဤစာပေဟောင်းတို့သည် လက်ရှိ လုပ်သား လူတန်းစားနှင့် ဆန့်ကျင်သည်။ စာပေဟောင်းသည် လက်ရှိ အရင်းရှင် လူဘောင်ကို ချီးကျူးသည်။

စာပေဟောင်းသည် လူထု၏ တော်လှန်ရေး အခန်းကို ဖုံးကွယ်ကာ အရင်းရှင် လူတစ်စု၏ ဇာတ်ကြောင်းကိုသာ ပြသည်။ စာပေဟောင်းသည် လက်ရှိ လူနေမှု စနစ်တွင် တင်းတိမ် ရောင့်ရဲကာ နောက်သို့ ဆုတ်သည်။ ဖောက်ပြန်သည်။

စာပေသစ်သည်ကား စာပေဟောင်းမှ ဆန့်ကျင်ပေသည်။ စာပေသစ်သည် လုပ်သား လူတန်းစားဘက်မှ နေသည်။ စာပေသစ်သည် လက်ရှိ အရင်းရှင် စနစ် လူဘောင်ကို ဝေဖန် စစ်ဆေးသည်။ စာပေသစ်သည် လူထု၏ တော်လှန်ရေး အခန်းကို ဖော်ထုတ်ကာ လူထု၏ ဘဝကို ပြသည်။ စာပေသစ်သည် လက်ရှိ လူမှုစနစ်ကို မကျေနပ်ပဲ ရှေ့သို့ ချီသည်။ တိုးတက်သည်။

ယုံကြည်ချက်။ ။ စာပေသစ်သည် ပြည်သူလူထု၏ အင်အားသစ်ကို ယုံကြည်သည်။ စာပေသည် လူမှုဆက်ဆံရေး စနစ်ကြီးကို ထင်ဟပ်ရမည် ဟူသော သရုပ်ဖော် ဝါဒကို ကျင့်သုံးကာ စာပေသစ်ကို ရေးကြရပေမည်။

သို့တည်းသာ မဟုတ်ပေ။

စာပေသည် ပညာရေး အစိတ်အပိုင်း တရပ်အဖြစ် ပြည်သူကို လမ်းညွှန်သဖွယ် ဖြစ်ရပေ မည်။

စာပေသစ်သည် တော်လှန်ရေး စာပေ အဖြစ် လည်းကောင်း၊ သရုပ်ဖော် စာပေ အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့စာပေ အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ပညာရေး အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ယုံကြည် သတ်မှတ်ကာ တိုးတက်သော စာပေကို ပြုကြအံ့။

စာပေသည် လူမှုဆက်ဆံရေး ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းနိုင်ရမည်။ ပြိုင်သူ၏ လှုပ်ရှားမှု များကို ဖော်ထုတ် ပြသရမည်။ ပြည်သူ၏ စိတ်ကူးတွင် ကပ်ငြိ စွဲလမ်းအောင် အနုပညာဖြင့် လှုံ့ဆော်နိုင်ရမည် ဟူသော စာပေသစ် တာဝန်ကို ထမ်းကြအံ့။ (၁၉၅၀ ခု၊ မတ်လထုတ်၊ စာပေသစ် မဂ္ဂဇင်း ခေါင်းကြီး)

အထက်ပါ ဒဂုန်တာရာ၏ 'စာပေသစ်' အယူအဆနှင့် ပတ်သက်၍ ဤသို့လျှင် အောင်လင်း မညှာမတာ မထောက်မကွက် ရက်ရက်စက်စက် ထိုးနှက် တိုက်ခိုက်ခဲ့လေသည်။

**သရုပ်ဖော် စာပေသစ် တရပ်အား လေ့လာကြည့်ရှုချက်
အောင်လင်း**

စာပေသည် သရုပ်ဖော်ပြရုံတွင်သာ မကသေး။ သရုပ်ဖော်ခြင်းထက် မြင့်မားစွာ တက်ခဲ့ပြီးလျှင် သရုပ် သဘာဝတို့ကို အပေါ်မှ လေ့လာ သုံးသပ်နိုင်သည့် အဖြစ်ကို အလိုရှိပေသည်။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် စာပေသည် အရောင်ဟပ်ခြင်းထက် ကြီးမားသော ရည်ရွယ်ချက် ရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

(ဂေါ်ကီ)

ဤသည်ကား ရေးဟောင်း သရုပ်ဖော် စာပေမှ တိုးတက်သော သရုပ်ဖော် စာပေအဖြစ် ပြောင်းလဲရန် တောင်းဆိုလိုက်သော ဂေါ်ကီ၏ စာပေ အယူအဆသစ် တရပ် ဖြစ်ပေသည်။ တကယ့် ဘဝ အဖြစ်များကို ဖော်ပြခြင်းသည် စာပေ၏ အဓိက လိုအပ်ချက် တခု ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် ထိုသို့ သရုပ်ဖော်ပြခြင်းနှင့်သာ ကျေနပ်၍ ရပ်တန့်မနေပဲ ဘဝသစ် တရပ်သို့ ရှေးရှုသော အယူအဆသစ် တရပ်ဖြင့် ပူးပေါင်းကာ စာဖတ်သူတို့အား တက်ကြွစေခြင်း ဖြစ်လေသည်။

စာပေသည် လူတို့အား နှစ်သိမ့်စေခြင်းသာ မဟုတ်သေး။ တက်ကြွစေခြင်းလည်း ဖြစ်ပေသည်။

ယခုအခါ၌ ဆိုရှယ်လစ် သရုပ်ဖော် စာပေသည် ဂေါ်ကီ၏ အယူအဆ မှန်ကန်ကြောင်းကို ခိုင်မာစွာ ထောက်ခံလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဆိုရှယ်လစ် သရုပ်ဖော် စာပေသည် ဆိုရှယ်လစ် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ သရုပ်ကို ခိုင်ခံ့ရေး၌ တကယ်တမ်း လိုအပ်သည့် ပြည်သူတို့၏ စိတ်ဓာတ် မြှင့်တင်ရေး သင်ကြားပေးပေသည်။

သို့သော် ဓနရှင် စာပေများသည် အထက်ပါ အချက်များနှင့် ဆန့်ကျင်စွာ ရေးသားခဲ့ကြလေသည်။ ဓနရှင် စာပေသည် ဓနရှင် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၏ အရိပ်အရောင် ဖြစ်သော်လည်း ဓနရှင် စာပေထဲ၌ နှစ်ပိုင်း ကွဲပြားခဲ့ပြန်သည်။ ပထမ အမျိုးအစားကား စာပေကို အမြတ်အစွန်း ဝါဒနှင့် တန်ဖိုး ယုတ်ညံ့စေခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒုတိယ အမျိုးအစားက စာပေကို စာပေသက်သက်ဖြင့် ၎င်းစာပေကို စာပေသမားများ၏ စိတ်ကူးယဉ် အိမ်မက်များ၌သာ အဆုံးသတ်စေပြီးလျှင် တကယ့်ဘဝနှင့် ကင်းကွာသွားစေခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ထိုနှစ်မျိုးစလုံးသည် ကွဲပြားသည့် ဆိုရှယ်လစ် တစ်တည်းပေါက် အမြော်အမြင် ဖြစ်ပေသည်။ နှစ်မျိုးစလုံးပင် စာပေကြောင့် ပြည်သူတို့ထံမှ ခံယူအပ်သော သစ္စာကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

စာပေကို ကုန်သွယ်ရေးဝါဒ (Commercialism) အဖြစ် သဘောထား လုပ်ကိုင်ခြင်းမှာ ထုတ်ဝေသူ၏ အမြတ်အစွန်း ဝါဒနှင့် အကျိုးအတွက် စာပေကို အမျိုးမျိုး ဖျက်ဆီးကြလေသည်။ ထိုစာပေမျိုးသည် ဈေးထဲ၌ပင် ပျောက်ပျက်ကြလေသည်။ စိတ်ကူးယဉ် စာပေသမားများသည်ကား အမြတ်အစွန်းကို အဓိက မထားပေ။ စာပေ၌ သူတို့ အိပ်မက်များ၊ စိတ်ကူးယဉ်ချက်များကို ရေးသား ဖွဲ့နွဲ့ခြင်းဖြင့် ကျေနပ်နေကြသည်။ ထိုစာပေမျိုးသည် အမြတ်အစွန်းကို ဂရုမစိုက်သော်လည်း စာပေသမား များ၏ အိပ်မက်များ၊ အလှအပများ၊ အလွမ်းအဆွေးများက အဖန်တလဲလဲ ဖွဲ့နွဲ့ခြင်းအားဖြင့် စာပေသည် ပုဂ္ဂလိက အလှအပ အိပ်မက် အလွမ်းအဆွေးများ အဖြစ်၌သာ ကုန်ဆုံးရပေတော့မည်။

ဤလို စာပေသမားများ၏ စာပေကို သူ၏ စိတ်ဖျော်ဖြေရေး အရာဝတ္ထု တခု အနေနှင့် အသုံးပြုလေ့ ရှိသည်။ ဤအချက်တို့ ပို၍ ပေါ်လွင်ရန် စာ ဘာကြောင့် ရေးသနည်း ဆိုသည့် မေးခွန်း၏ အဖြေကို ရှာကြည့်ဖို့ လိုသည်။ ထိုမေးခွန်း အတွက် အဖြေနှစ်ရပ် ထွက်လာပေသည်။ ပထမ အဖြေကား စိတ်ညစ်၍ စာရေးသည်။ နောက်အဖြေ တခုကား ယုံကြည် စွဲမှတ်ချက်များသည် စာမရေးပဲ မနေနိုင်အောင် များပြားသဖြင့် ရေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအဖြေနှစ်ခု အနက် ပထမ အဖြေအရ စိတ်ညစ်၍ စာရေးသူသည် စိတ်ကူးယဉ် စာပေ၊ အလွမ်း၊ အဆွေး စာပေများထဲ၌ တဝဲလည်လည် ရေးနေတတ်ပေသည်။ နောက်အခါ၌

ထိုစာပေသမားမျိုးသည် အလွမ်းအဆွေး စာပေသမား၊ အလှအပ အိပ်မက်ထဲ၌ ယစ်မူးနေသော စာပေသမားများ အဖြစ်နှင့် ကုန်ဆုံးလေ့ ရှိတတ်လေသည်။

ကျွန်တော်သည် တခါက စာရေးဆရာ တယောက်အား "ခင်ဗျား ခု စာသိပ်မရေးပြန်ဘူးလား" ဟု မေးရာ၊ ထိုစာရေးဆရာက "ဟုတ်တယ်ဗျ၊ ခုသိပ်မလွမ်းသေးဘူး။ ဒါကြောင့် ရေးလို့လဲ မကောင်းဘူး" ဟု ပြန်၍ ဖြေသည်။ ဟုတ်ပါတယ်။ သူသည် စာပေကို သူလွမ်းတာ၊ ပူဆွေးသည့် အခါမှ ငိုကြွေးချက်မနှင့် တိုင်တန်းရန် စက်ကရိယာ တခုလို သဘောထားဟန် တူပေသည်။ အရောင်ဟပ်မှုသက်သက် အဖြစ် ဆိုက်ရောက်စေတော့သည်။ ထိုသို့သော စာပေမျိုးကို သရုပ်ပျက် စာပေဟု ခေါ်ချင်သည်။

ထိုသို့သော စိတ်ကူးယဉ် သရုပ်ပျက် စာပေသည် မြန်မာစာပေ၏ စာပေသစ် ဟူသော ကြွေးကြော်သံနှင့် အတူ ပေါ်ပေါက်ခဲ့လေသည်။ ထိုစာပေမျိုးကို ရေးသားသူမှာ ဒဂုန်တာရာ၊ ကြည်အေး စသည်တို့ ဖြစ်ပေသည်။ ဒဂုန်တာရာသည် စာပေကို အမြတ်အစွန်း သဘောနှင့် မတွက်သည်ကား မှန်၏။ သို့သော် သူသည် စာပေကို သူ့အတွေးများ အိပ်မက်များ အလွမ်းများကို ဆန်းသစ်သော စကားလုံးများ ထုလုပ်ကာ ရေးသားခြင်းဖြင့် ကျေနပ်နေသူ ဖြစ်ပေသည်။ ထိုအတွေး 'အိပ်မက်' အလွမ်းများသည် တကယ့်ဘဝနှင့် ကင်းကွာခဲ့ပြီးလျှင်၊ စိတ်ကူးယဉ် လောက၏ အငွေ့အသက် အဖြစ် ကျန်ရစ်ခဲ့လေသည်။

ဒဂုန်တာရာ၏ စာပေကို ဤသို့ ဝေဖန်ခြင်းမှာ ဒဂုန်တာရာ၏ စာပေသစ်သည် ပြည်သူ့စာပေနှင့် ရောထွေး နေသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ စာပေနယ်မှ တာရာ၏ စာပေသစ်ကို ပြည်သူ့ စာပေလိုလို ထင်မှတ်ကြသည်။ တာရာကလည်း သူ၏ တာရာမဂ္ဂဇင်းမှ နေ၍ လူထုသစ်၊ စာပေသစ်၊ ဆိုရှယ်လစ် သရုပ်ဖော် စာပေ စသည်ဖြင့် ရေးသားခဲ့လေသည်။ တက်တိုးက တာရာအား ဝေဖန်သော အခါ ပြည်သူ့စာပေဟု အော်ဟစ်ခဲ့သော မောင်ကြည်လင်က တာရာအား ပြည်သူ့ စာပေသမား အဖြစ်နှင့် ပြန်လည် ချေပခဲ့လေသည်။ တာရာ ကိုယ်တိုင်ကလည်း ပြည်သူ့စာပေသမား အဖြစ် မငြင်းခဲ့ချေ။ (ငြင်းရန် ဖင့်နှေးနေသောကြောင့် ဟူ၍ကား မသိပေ)။ ပထမ အချက်၌ တာရာ၏ သရုပ်ပျက် စာပေသစ် တရပ်ကို ပြည်သူ့ သရုပ်ဖော် စာပေ၏ အမြင်ဖြင့် ဝေဖန်ခြင်း မပြုခဲ့သောကြောင့် တကြောင်း ဒုတိယအချက် ပြည်သူ့ သရုပ်ဖော် စာပေကို တကယ်တမ်း လက်တွေ့ မဖော်ထုတ် နိုင်သေးသောကြောင့် တကြောင်း၊ ဤအကြောင်း နှစ်ရပ်ကြောင့် တာရာ၏ စာပေသစ်နှင့် ပြည်သူ့စာပေသည် ရောထွေး၍ နေကြသည်။

ပြည်သူ့ သရုပ်ဖော် စာပေဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း

ပြည်သူ့ သရုပ်ဖော် စာပေ ဆိုသည်မှာ ပြည်သူတို့၏ အခြေအနေ အဖြစ်အပျက်များကို ဖော်ပြသော စာပေဖြစ်၏။ ထိုစာပေသည် ပြည်သူတို့ အတွက် ဘိန်းငွေ မဖြစ်စေရ၊ ပြည်သူတို့၏ စိတ်ဓာတ်သစ် အားသစ်ကို ပေးမည့် ဆေးကောင်းတခု ဖြစ်စေရမည်။ ပြည်သူတို့၏ ဘဝသစ်ကို ညွှန်ပြ၌ တက်ကြွစေရမည်။

ပြည်သူတို့၏ သစ္စာနှင့် ယုံကြည်ချက် ခံယူရမည်။ ပြည်သူတို့၏ အကြောင်းအရာများကို စာပေနှင့် ဖော်ပြရာ၌၊ မိမိ အချစ်ဆုံး မိတ်ဆွေ တယောက်အား ပြောပြနေသလို သစ္စာရှိစွာဖြင့် ပြောပြရပေမည်။ အယူအဆသစ်များကို စိတ်ကောင်း စေတနာကောင်း ညွှန်ပြရပေမည်။ ထိုအခါ၌ ပြည်သူတို့သည် စာပေကို မိမိ ပညာသင်ကြားရေး အတွက် လုံးဝ ယုံကြည် အားထား လာကြပေလိမ့်မည်။ ဤသို့ စာပေအား ပြည်သူတို့၏ ယုံကြည်ချက်ကို ခံယူနိုင်သည့် အခါမှ ပြည်သူတို့အတွက် သစ္စာရှိသော စာပေသည် ပေါ်ပေါက်လာပြီဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။

တာရာ၏ စာပေသစ်ထဲတွင် အထက်ဖော်ပြပါ အချက်များ ရှိပါပြီလား။ ပထမဦးစွာ တာရာသည် ပြည်သူ့ သရုပ်ဖော် စာပေ၏ အခြေခံ ဖြစ်သော သရုပ်ဖော် စာပေများပင် ရေးခဲ့လေ့ရှိပေသည်။ အမှန်အားဖြင့် တာရာ ဆိုလိုသော စာပေသစ်သည် စကားလုံးသစ်၊ စိတ်ကူးသစ်၊ အိပ်မက်သစ်များကို ဆိုလိုရာ ရောက်ပေသည်။ ဘဝ၏ သရုပ်ဖော်ခြင်းကား မပါချေ။ တကယ်ဘဝ အဖြစ်သနစ်များကို ပန်းရန်ကလေးများ ရှုရှုတ်ခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ သာယာသော ဂီတသံကို ခံစားခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ သဘာဝ အလှအပများတွင် ယစ်မူးခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း လုံးဝ မေ့လျော့၍ နေတော့သည်။

ပြည်သူ့တွေ့သည် စီးပွားရေး ကြပ်တည်းမှုတွင် ရုန်းကန်နေရသည်။ ပြည်တွင်းစစ် အတွက် တဖက်နှင့် တဖက် တိုက်ခိုက်နေကြသည်။ ထိုသို့သော အချိန်အခါမျိုး၌ တာရာသည် တီဟီတီကျွန်းသို့ စိတ်ကူးနှင့် ထွက်ပြေးနေသည်။ ပြည်သူ့ဘဝ အခြေအနေလို လုံးဝ ဂရုပြုခြင်း မရှိပေ။ ပန်ကလေးများ ငှက်ကလေးများ၊ အိပ်မက်ထဲမှ မိန်းမပျိုလေးများ စသည်တို့ကြောင့် ပြည်သူ့ဘဝ အခြေအနေကို မေ့လျော့၍ နေသလား မသိပေ။

အနုပညာသည် အိပ်မက်မက်သူ၏ အိပ်မက်များ အလှအပ စိတ်ကူးယဉ်ချက်များ မဟုတ်ပေဟု ကောဒိစ်က ဆိုသည်။ အမှန်အားဖြင့်လည်း အနုပညာအား ဤသို့ မယူဆသင့်ပါ။ ဤသို့ ယူဆလျှင် အနုပညာသည် ပုဂ္ဂလိက သဘောသို့ ဆိုက်ရောက် လာပေလိမ့်မည်။ ယခု စာပေသစ်များ (တာရာ၊ ကြည်အေး၊ မောင်ကြည်လင်) သည် အနုပညာကို ဤနည်းနှင့် နှင်သဘောထားကြသည်။ စာပေကို ရေးသားရာ၌ သူတို့ ခံစား ထင်မြင်လာသည့် အတိုင်းသာ ရေးလေ့ရှိသည်။ စာကြည့် ပရိသတ်အား လုံးဝ ဂရုမစိုက်ပေ။ စာပေ ရေးသားရာ၌ စာကြည့် ပရိသတ် လိုက်နိုင်သော အဆင့်အတန်းကို ထည့်၍ မစဉ်းစား။ သူတို့ ဖတ်ဖူး တွေ့ဖူး၍ နားလည်သလို လျှောက်၍ ရေးလေ့ရှိသည်။ (ဥပမာအားဖြင့် တာရာ၏ ဘာအပြာ၊ ညာအနီ၊ ကြည်အေး၏ ဘတ်ဂ်မင်၏ ပေါက်ကွဲမှု၊ မောင်ကြည်လင်၏ မိလ်တန် ကဗျာများကို မှီး၍ ရေးသော ကိုလွမ်းဝေ)

သူတို့သည် အင်္ဂလိပ် အမေရိကန် ရုပ်ရှင်ကားများမှ ဥပမာများကို စာပေထဲ၌ သုံးစွဲခြင်းအားဖြင့် ဘယ်သူလာ၍ ဤစာပေမျိုးကို နားလည်နိုင်မည်နည်း။ ဤစာပေမျိုးသည် စာကြည့် ပရိသတ်နှင့် ဝေးကွာလွန်းလှသည်။ စာပေနယ်ကို ကျင့်မြောင်းအောင် လုပ်ခြင်းနှင့် တူလှသည်။ စာအုပ်တို့ ရုပ်ရှင်ကားတို့ မကြည့်ဖူး မဖတ်ဖူးသော စာကြည့် ပရိသတ်များက "ဘာရေးတာလဲ နားမလည်ဘူး" ဟု ငြင်းကြပေလိမ့်မည်။ အနည်းအပါး နားလည်သလိုလိုနှင့် တကယ်တမ်း နားမလည်သူများက ဥပမာ ဘတ်ဂ်မင် ပေါက်ကွဲမှု၊ ဘတ်ဂ်မင် ရုပ်ရှင်မင်းသမီး မှန်းတော့ သိသည်။ ဘယ်လို ပေါက်ကွဲသလဲ ပြန်းကနဲလား ခိုင်းကနဲလား မတွေးတတ်သူက စာရေးသူအား ချစ်တင်တင် ဖြစ်လာမည်။ ဘတ်ဂ်မင်က စကားလား၊ နာမည်လား၊ ငုံးများလို ပေါက်ကွဲတတ်သည့် အရာဝတ္ထုလား ဆိုတာကို မသိသူက ဤစာမျိုးကို စိတ်ပျက်လာမည်။ မည်သို့ပဲဖြစ်စေ ဤစာပေမျိုးသည် စာဖတ်သူတို့အား စော်ကားရာ ရောက်ပေသည်။ ဤအချက်များမှာ အသုံးအနှုန်းနှင့် ပတ်သက်သော စာပေသမားများ၏ မှားယွင်းမှုပင် ဖြစ်ပေသည်။

နောက်တချက်၌ အကြောင်းအရာ လွတ်နေခြင်း၊ အကြောင်းအရာသည် တကယ် ဘဝနှင့် ကင်းနေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကြည်အေး၏ 'မိ' သည် စာရေးဟန်မှာ အလွန်ကောင်းသည်။ သူ၏ စာပေဟန်က ကျွန်တော်တို့ မကြားဘူးသော 'မိ' တိုင်းပြည်သို့ ဇွတ်အတင်း ဆွဲခေါ်သွားသည်။ သို့သော် မိ တိုင်းပြည်ကား မရောက်ပေ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် မိ တိုင်းပြည်သည် တကယ်လောက၌ မရှိပေ။ ရုပ်ရှင်ကားထဲ၌သာ ရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ အမှန်၌ ကြည်အေးသည် မရှိသော နေရာကို အဆွယ်ကောင်းကောင်းနှင့် ညာခေါ်သလို ဖြစ်နေသည်။ ဤသို့ ဖြစ်ရသည်မှာ အကြောင်းအရာသည် ဘဝနှင့် ကင်း၍ နေသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

စာပေသစ်သမား၏ ချို့ယွင်းချက်မှာ (၁) စာပေဟန် (Style) ကို အသားပေးလွန်းခြင်း၊ (၂) အကြောင်းအရာ (Subject) ကို ဂရုပြုနည်းခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဤနှစ်ချက်သည် နှစ်ခုစလုံး လွတ်၍မရပေ။ စာပေ၌ အရေးကြီးသော အချက် နှစ်ချက် ဖြစ်ပေသည်။

အကြောင်းအရာကို စိတ်ကူးယဉ်သော ကဗျာ ဝတ္ထု စသည် အင်္ဂလိပ် စာအုပ်များမှ လည်းကောင်း၊ ရုပ်ရှင်ကားများမှ လည်းကောင်း၊ စာရေးသူများ စိတ်ကူးယဉ်ချက်များမှ လည်းကောင်း အခြေပြု၍ ရေးသည်။ ဤသို့သော စာများသည် တကယ်ဘဝနှင့် ဝေးကွာသော သရုပ်ပျက် စာပေအဖြစ် ဆိုက်ရောက်လာခြင်း အပြင် အခြား ဘာမှ မဖြစ်နိုင်ပေ။ ဤစာပေမျိုးသည် လူထုနှင့် အဆက်ပြတ်၍ တဖြည်းဖြည်း စာပေ ပရိသတ် သုံးထောင်ရှိလျှင် သုံးဆယ်မျှသာ နားလည်နိုင်သော အကြောင်းအချက်များ ရေးလေ့ ရှိကြသည်။ ထိုစာပေမျိုးကို စာဖတ် ပရိသတ် အားလုံးက နားမလည်။ သူတို့လို အင်္ဂလိပ်စာပေ နှစ်စပ်သူ အင်္ဂလိပ် ရုပ်ရှင်ကား နှစ်စပ်သူများကသာ နားလည်ပေမည်။ ကျန်သော စာကြည့်ပရိသတ်က နားမလည်။ သို့သော် စာပေသစ်သမားများသည် ထိုအချက်ကို အရေးမထား။ နည်းပါးသော အရေအတွက် ရှိသည့် စာပေ စကားကြီး စကားကျယ် စာအုပ်ကြီးသမားများက (Literary Phrasemonger) "ဟာ ဒီတပတ် ခင်ဗျားဝတ္ထု တော်တော်ကောင်းတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဟိုနေရာ ဘာဆိုလိုမှန်း မသိဘူးလို့" ဟု ပြောလျှင် ကျေနပ်လေ့ ရှိသည်။ သူတို့ စာကြည့် ပရိသတ်သည် ဤလူတစ်စုလောက် အဖြစ် ကျင့်မြောင်းပြီး အဆုံးသတ်စရာ အကြောင်း ရှိပေသည်။ စာပေသစ်သမားများသည် အနုပညာသည်ထက် ပိုသော အနုပညာသည်များ အဖြစ် လုပ်နေရာ ရောက်ပေသည်။ တခု သတိထားရန်မှာကား၊ အနုပညာသည်ထက် ပိုသည်နှင့် တပြိုင်နက် အနုပညာသည် အဖြစ်မှ ရပ်ဆိုင်းသွားသည် ဆိုသော အချက်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

သို့သော် ဒဂုန်တာရာ အဖို့ဆိုလျှင် တိုးတက်သော အပိုင်းလည်း ရှိပေသေးသည်။ ပထမ အချက်၌ သူသည် ပြည်သူ့ သရုပ်ဖော် စာပေကို လိုလားသည် ထောက်ခံသည်။ ဒုတိယ အချက်၌ သူသည် အစဉ်အလာ ခေတ်နောက်ပြန်ဆွဲသော စာပေသမားများ၏ တရားသေကျမှု၊ ခေတ်မမီမှု၊ ဖောက်ပြန်မှုများကို

တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ဤအချက်များသည် တိုးတက်၍ လိုလားအပ်သော အချက်များ ဖြစ်ပေသည်။ ပထမ အချက်အားဖြင့် သူသည် ပြည်သူနှင့် နီးစပ်သော စာပေများ (အဓိကရုဏ်း၊ မတ်လတော်လှန်ရေး) စသည့် စာများ ရေးသားခဲ့သည်။ ပြည်သူ့စာပေကို ကြွေးကြော်ခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ့ ပြည်သူ့ စာပေများကို ဘာသာပြန်ခဲ့သည်။ ဒုတိယ အချက်အားဖြင့် ခေတ်နောက်ဆွဲ စာရေးဆရာ အချို့၏ အစဉ်အလာ ဝါဒကို တော်လှန်ခဲ့သည်။ ဤအချက်များကို တိုးတက်သည်ဟု ဆိုချင်သည်။ ထို့ကြောင့် တာရာကို ပြည်သူ့ စာပေသမားများ ဘက်မှ လိုလားပေးသည်။ အပေါ်ယံ သရုပ်ပျက် စာပေသမားများ အဖြစ်ကား မလိုလားပေ။

တာရာသည် နဂို ရည်ရွယ်ရင်းကာ ပြည်သူ့စာပေသို့ ရည်ရွယ်ပေးသည်။ သို့သော် သူသည် အလှအပ၊ စိတ်ကူးယဉ်မှု၊ အသစ်အဆန်းများအား အသားပေးလွန်း အားကြီးသွားသော အခါ၌ လူ့ဘဝနှင့် ကင်းလွတ်သော သရုပ်ပျက် စာပေ အဖြစ်သို့ ဆိုက်ရောက် သွားတတ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဒဂုန်တာရာ၏ စာပေသစ်သမားများသည်လည်း (အနီးဆုံး ဥပမာ - မောင်ကြည်လင်) သရုပ်ပျက် စာပေသမားများ တဖြည်းဖြည်း ဖြစ်၍ လာကြပေသည်။ စာပေ၌ ထိုသို့သော ရောဂါမျိုးကို ဂေါ်ကီက သူငယ်နာရောဂါဟု ခေါ်ပေသည်။ (Infantile Deceases) ထိုရောဂါမျိုးကို အချိန်မီ ကုသနိုင်သည့် ဆေးမှာ သရုပ်မှန် ဝါဒပင် ဖြစ်သည်။

ပြည်သူ့စာပေကို ဖြစ်ရမည်ဟု အတင်းတောင်းနေခြင်း မဟုတ်ပေ။ ပြည်သူ့စာပေ ပေါ်ပေါက်ရန် ကမ္ဘာ ကတ္တား နှစ်မျိုးစလုံး လိုပေးသေးသည်။ သို့သော် ပြည်သူ့စာပေ၏ အခြေခံ အုတ်မြစ်ဖြစ်သော သရုပ်ဖော် စာပေကိုကား ရှိသင့် ရှိအပ်လှပေသည်။ မြန်မာစာပေ၏ တက်လှမ်းရန်မှာ အဆင့်ဆင့် ရှိပေသည်။

၁။ သရုပ်ဖော် စာပေ။

၂။ ပြည့်သူ့ သရုပ်ဖော်စာပေ။

ပထမ အဆင့်သည် ဘဝနှင့် နီးကပ်ရမည်။ လူ့ဘဝ အဖြစ်အပျက်များကို သစ္စာရှိစွာ ဖော်ပြရမည်။ နောက်တဆင့်ကျမှ ဘဝကို ဖော်ပြရုံတင်မက လူများစု ပြည်သူတို့ ဘဝကို အဓိက ထား၍ ဖော်ပြရမည်။ ထိုသို့ ဖော်ပြရမည်။ ဥပမာ ဆင်းရဲရသည့် ဘဝကို ဖော်ပြရုံသာမက ဆင်းရဲသည့် ဘဝမှ တွန်းလှန်ရန်လည်း တက်ကြွစေရမည်။

မြန်မာစာပေ၏ ပထမဆုံး အရေးကြီးသည်မှာ သရုပ်ဖော်ပြ စာပေ ထွန်းကားရေးပင် ဖြစ်သည် ထိုသို့ ဖြစ်နိုင်ရန်မှာ စာပေသမားများနှင့် ပြည်သူတို့ ဆက်သွယ်ပြုစုမှု (Treatment) ပင် ဖြစ်သည်။ စာပေနှင့် စာဖတ် ပရိသတ်တို့ အဆင့်အတန်း ဟပ်မိဖို့ အရေးကြီးသည်။ တာရာမဂ္ဂဇင်းကို မနည်းနားလည်အောင် ဖတ်နေရသော စာကြည့် ပရိသတ်အား ရှိတ်စပီးယားက ဘာဆိုတယ်၊ ပလေတိုက ဘယ်လိုဆိုတယ် စသည်ဖြင့် စာရေးသူတောင်မှ တော်တော်ခက်ခက်ခဲခဲ ဖတ်ရသော အကြောင်းအရာများကို ရေးခြင်းသည် စာဖတ်ပရိသတ်အား စော်ကားရာ ရောက်သည်။ တနည်းအားဖြင့် ကြွားဝါရာ ရောက်သည်။ မုန့်ကို ဖွဲကျွေးရသော ကလေးအား မဖွင့်တတ်သော မုန့်သေတ္တာ ပူးကို သရည်ယိုအောင် ပြော၍ ပြေးခြင်းနှင့် တူလှသည်။

ထို့ကြောင့် စာပေသစ်သမားများအား ကျွန်တော် ပြောချင်သည်။ မလိုက်နိုင်အောင် အဆန်းထွင်ခြင်း အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အလှအပ အိပ်မက် စသည့် အကြောင်းများကို အဖန်တလဲလဲ ဖွဲ့နွဲ့ ရေးသားခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ စာပေကို ပုဂ္ဂလိက အနုအဆန်းများ၊ အလှအပများ အဖြစ် အဆုံးသတ်အောင် မလုပ်အပ်ပေ။ လူ့ဘဝ၏ တကယ့် အဖြစ်အပျက်များကို သစ္စာရှိစွာ၊ ရိုးသားစွာ စာဖတ်သူတို့နှင့် ဟပ်မိအောင် ရေးခြင်းသည် စာပေ၏ မွန်မြတ်သော တာဝန်တခု ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် သဘာဝ အလှအပကြားတွင် လွမ်းရင်း၊ ဆွေးရင်း မှေးကနဲ ပျော်သွားသော ဒဂုန်တာရာအား ဤဆောင်းပါးဖြင့် လှုပ်ကာ နှိုးလိုက်ရပေသည်။

အောင်လင်း

အောင်လင်း ထိုးနှက် တိုက်ခိုက်ခြင်းကို နန်းဝေက စစ်ကူသည်။ နန်းဝေကလည်း အောင်လင်းနှင့် အလား တူပင် ဒဂုန်တာရာ၏ စကားလုံး၌ မွေ့လျော် လော်လီမှု ပြည်သူ့စာပေနှင့် စာပေသစ် ဟူသော ဝေါဟာရကို ရောထွေး ပစ်မှုတို့ကို မုန်းတီး စက်ဆုပ်သူ ဖြစ်လေသည်။ ခဝါချလိုသူ ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဤသို့ အောင်လင်းဘက်မှ ဝင်၍ ရပ်ခဲ့လေသည်။

သရုပ်ပျက် စာပေသမားများသို့
မောင်နန်းဝေ

ပဒေသာ သြဂုတ်လတွင် 'ဒဂုန်တာရာ၏ သရုပ်ပျက် စာပေ' ဟု ခေါင်းစဉ်ဖြင့် အောင်လင်း၏ လေ့လာ
ဝေဖန်ချက်ကို ဖတ်လိုက်ရပေသည်။ ကာလဒေသနှင့် အညီ ထွက်ပေါ်လာသော ဆောင်းပါးတခု ဖြစ်သည့်
အပြင် ရဲဝံ့ တိကျစွာ ဝေဖန်ထားသော ဆောင်းပါး ဖြစ်ကြောင်းကို တွေ့ရပေသည်။ ဆောင်းပါးသည် ဝေဖန်ရာ
၌ မျှတလှသည်။ စနစ်ကျနစွာ သုံးသပ် ရေးသားထားသည်။ အကောင်းပိုင်း အဆိုးပိုင်း နှစ်ပိုင်း ခွဲထားလေ
သည်။ ဆိုးသော အပိုင်းကို ပြင်းထန်စွာ ဝေဖန်ရှုံ့ချ၍ ကောင်းသော အပိုင်းကို ချီးကျူးထားသည်။

ယခုနေအခါ၌ ဒဂုန်တာရာ၏ စာပေသစ်နှင့် ပတ်သက်၍ လုံးထွေးနေသည့် အချိန်အခါ စာပေသစ်
နှင့် ပြည်သူ့စာပေ ရောထွေးနေသည့် အချိန်အခါ ဒဂုန်တာရာ၏ စာပေကို မလိုက်နိုင်အောင် ဝေဖန်
ကြောင်းပတ် ဖြစ်နေသည့် အခါတွင် အောင်လင်း၏ ဆောင်းပါးသည် ဒဂုန်တာရာအား စာကြည့် ပရိသတ်
ဘက်မှ ကြည့်၍ ဝေဖန်ချက် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းဆောင်းပါးကို လူအများက အတော်ပင် လက်ခံကြ
လေသည်။

သို့ရာတွင် ပဒေသာ ယခင်အပတ်မှ အောင်လင်း၏ ဆောင်းပါးကို ပြန်လည် ချေပသော
မောင်ကြည်လင်၏ ဆောင်းပါးကို တခါ ဖတ်ရပြန်သည်။ အစ၌ အံ့ဩသွားသည်။ မောင်ကြည်လင်အား ဤသို့
မမျှော်လင့်ခဲ့မိချေ။

မောင်ကြည်လင်သည် တက်တိုးက တာရာကို ဝေဖန်စဉ်က တခါ၊ တာရာကိုယ်စား ချေပခဲ့သည်။
ယခု အောင်လင်းက ဝေဖန်ရာ၌ မောင်ကြည်လင်ပင် ပြန်၍ ချေပပြန်သည်။ တက်တိုး၏ ဝေဖန်ရာ၌ အချို့မှာ
ငြင်းမရအောင် မှန်ကန်လှသည်။ (ဥပမာ - စကားလုံးတွင်မူ နိုင်ငံခြား ယဉ်ကျေးမှုကို ဗမာ့ အခြေအနေ
မလိုက်လျောနိုင်ပဲနှင့် ဇွတ်အတုခိုးခြင်း) ဤအပိုင်းသည် မှန်သော အပိုင်း ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင်
မောင်ကြည်လင်သည် မှန်သော ချွတ်ယွင်းချက်များကို ဝန်မခံဘဲနှင့် တဖက်မှ ချီးကျူးသံများသာ
မိုးမွန်နေသည်။ သို့သော် တက်တိုးသည် စာပေသမား သက်သက်ဖြစ်၏။ ယခု အောင်လင်းသည် မာ့ကွစ်ဝါဒ
သဘောတရားဖြင့် ဝေဖန်ရေး သရုပ်မှန် (Critical Realism) မှတ်ကျောက်ပေါ် တင်၍ ဝေဖန်ရာ၌လည်း
အချက်အားလုံးလောက်ပင် ယုတ္တိရှိ၏။ လက်ခံနိုင်၏။ မောင်ကြည်လင်သည် ယခင် နည်းအတိုင်း
တာရာရှေ့မှ ကာကွယ် ပြန်လေသည်။

အောင်လင်း၏ ဝေဖန်ချက်သည် မျှတသည်။ ခိုင်လုံသည်။ ကျနော်တို့သည် တာရာကိုယ်တိုင် ချေပမှ
ပြည့်စုံမည်ဟု မျှော်လင့်ခဲ့၏။ သို့သော် တာရာ၏ ချေပချက် မတွေ့ရဘဲ၊ ဒီမောင်ကြည်လင်ပင် ချေပသည်ကို
တွေ့ရပြန်သည်။ မောင်ကြည်လင်နှင့် အောင်လင်းမှာ အလွန်ရင်းနှီးသော သူငယ်ချင်းများ ဖြစ်ကြသည်။
ဆောင်းပါး ထွက်သည့် ရက်ဦးနေ့က ကျနော်သည် အောင်လင်းနှင့် စကားစပ်မိ မေးကြည့်ရာ အောင်လင်းက
"ဖိုးကြည်လင်းမှာ လွတ်ကျွတ်တဲ့ ဝါဒ မရှိဘူး။ တာရာက ကျနော့်ကို ပြန်ဝေဖန်တာတွေပဲ ရေးတာပါပဲ။
တာရာ မချေပမေ့ တာရာကိုယ်စား ချေတာပဲလို့ အောက်မေ့ရာမှာပေါ့လေ" ဟု ပြန်၍ ဖြေသည်။

ဘယ်လိုပင်ဖြစ်စေ ကျနော့်အဖို့ တာရာပုရားက ကျမ်းပြု ဆရာတို့၏ မျောက်မင်းအူသံကို ဝေဖန်ရန်
တာဝန် ရှိလေပြီ။

မောင်ကြည်လင်၏ ဆောင်းပါးလိုရင်းမှာ ပဌမ၌ ပြည်သူ့စာပေသမား အချင်းချင်း မဝေဖန်ကြဖို့
နိဒါန်းခံထားသည်။ စာပေ အမြတ်အစွန်း ဝါဒကို တိုက်ဖို့ ညွှန်ပြသည်။ အမြတ်အစွန်း ဝါဒကို တိုက်ရန်
ကျန်လက်ဝဲ စာပေသမားများ ပူးပေါင်းကြဖို့ တောင်းဆိုသည်။ ထိုနောက်မှ အောင်လင်း ဆောင်းပါးကို
ချေပသည်။ သို့သော် ခါးတောင်းကျိုက်တလွဲ ဖင်တလွဲ ဖြစ်နေသည်။ တာရာ ဘိုင်စကုတ် ကြော်ငြာနှင့်
တူသည်။ မောင်ကြည်လင်မှာ ကြော်ငြာဝေသူ၊ မောင်းခေတ်သူမျှသာ ဖြစ်တော့၏။

အောင်လင်းက တာရာအား အလွမ်းအဆွေးကို လုံးဝ မရေးဖို့ ဝေဖန်ခြင်း မဟုတ်။ ဒါကိုချည်း
ထပ်တလဲလဲ မရေးရန် ဝေဖန်ဖြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဒါကိုပင် မောင်ကြည်လင်က အလွမ်းအဆွေး
စိတ်ကူးယဉ်သည် စာပေ၌ လုံးလုံးကင်း၍ မဖြစ်ဟု ချေပသည်။ ကဲ - ဘယ်လောက်တောင် ခါးတောင်းကျိုက်
တလွဲနိုင်သလဲ၊ နောက်ပြီးတော့လဲ 'စိတ်ကူးယဉ်' (Romance) ဘိန်းငွေ မဖြစ်ဖို့ (passive) မဖောက်ပြန်ဖို့
လိုသည်။ တက်ကြွားသော စိတ်ကူးယဉ်ချက်များ (Active Romance) သည် စာပေ၌ အထူး လိုအပ်သည်ဟု
မောင်ကြည်လင်က ဆိုပြန်သည်။ ဒါတွေကတော့ စာပေသမားတိုင်း သိကြပါလိမ့်မည်။ ငါသာ သိတယ်လို့
မထင်စေလိုပါ။ အောင်လင်း၏ သရုပ်ပျက် ဆိုသော စကားမှာ အိပ်မက်များ၊ အလှအပများ၊ ဘိန်းငွေ
အတွေးများ (Passive Romance) အပေါ်ယံထင်မှား မြင်မှားချက်များ (Illusion) ကို ပေါင်း၍ သရုပ်ပျက်ကို
အမည်ပေးခြင်း ဖြစ်ကြောင်း နားလည်သင့်လှသည်။

မောင်ကြည်လင်သည် သရုပ်ပျက်ကို (Illusion) မှ ပြန်သည်ဟု ဇွတ်ရေး၍ (Illusion) မှာ မှောက်မှားမှုဟု အဲဓိပ္ပာယ်ရသည် ဆိုကာ အဘိဓာန်သစ်ကို ဖွင့်ပြန်သည်။ အင်္ဂလိပ် စကားလုံး တခုကို ဗမာလို ဘယ်နှစ်မျိုး ပြန်နိုင်သည်ကို သရုပ်ပျက်သမားများ သိပြီး ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ မောင်ကြည်လင် သိရဲ့သား နဲ့ ဘာလို့ လက်ကားယား လက်ကားယား လုပ်နေရပြန်တာလဲ။

အမှန်၌ သရုပ်ပျက် ဆိုသော စကားမှာ တိကျသည်။ အဓိပ္ပာယ် ပြောင်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုစကားလုံး သုံးခြင်းကို သရုပ်ပျက်များ အထူးအခံရ ခက်ကြသည်။ အောင်လင်း၏ ဆောင်းပါး မထွက်ခင် ၎င်းဆောင်းပါးကို ချ၍ ဒဂုန်တာရာနှင့် ပွင့်လင်းစွာ ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ထိုစဉ်က တာရာက အောင်လင်းအား ခင်ဗျား ဝေဖန်ချက် အားလုံးကို လက်ခံပါတယ်။ ဒီသရုပ်ပျက် ဆိုတဲ့ စကားကို ပြင်ပါဟု ပြောခဲ့သည်ကို ကျွန်တော်တို့ အသိပင် ဖြစ်သည်။ သို့သော် - အောင်လင်းက အချက်တွေကို လက်ခံနိုင်လျှင် သရုပ်ပျက်ကို မပြင်နိုင်ဟု ဆိုခဲ့လေသည်။

သို့သော် မောင်ကြည်လင်ကမူ အောင်လင်းအား ကာယကံရှင် တာရာကိုယ်တိုင် ဝန်ခံထားချက်များကို မျက်စိမှိတ်၍ ချေပနေတော့သည်။ မောင်ကြည်လင်က တာရာကို ချီးကျူးရာ၌ နိုင်ငံခြား စာပေကောင်းများ၊ ဆိုဗီယက် စာပေများ ပြန်ဆို ထည့်သွင်းခြင်း၊ အဓိကရုဏ် ဝတ္ထုများ ရေးသားခြင်း စသည်တို့ကို ဖော်ပြပြန်သည်။ ဒါတွေအားလုံး အောင်လင်း ဝေဖန်ချက်ထဲမှာ ပါပြီးသည်ကို မောင်ကြည်လင် ပြန်ဖတ်စေလိုသည်။ အဆုံး၌ မောင်ကြည်လင်သည် အောင်လင်း၏ ဝေဖန်ချက်များ အဖျက်ဝေဖန်ရေး၊ အမြဲနည်း တရာသေနည်း စသည့် မှတ်မိသရွေ့ စကားလုံးများကို ရွတ်ပြ ပြန်လည် ချေပတော့သည်။ ဆောင်းပါး အစ၌ မောင်ကြည်လင်က လက်ဝဲအချင်းချင်း ညီညွတ်ဖို့ ကြွေးကြော်သည်။ (ဥပမာ - လွဲစေ ဖယ်စေ - နမူတော့ မဟုတ်ပါဘူးနော်) အဆုံး၌ သူကပင်လျှင် အောင်လင်းအား အောက်ခြေလွတ် ဝေဖန်တော့သည်။

မောင်ကြည်လင်၏ ဆောင်းပါးကို ဖတ်လိုက်ခြင်းအားဖြင့် မောင်ကြည်လင်၏ ဝါဒကို ပေါ်လွင်စေသည်။ တာရာကို ရှေ့ကနေ၍ ကာကွယ်ရမည်။ ဒါပင် ဖြစ်သည်။ ဒါထက် လူ့ပြိန်းရေး ရေးရလျှင် တာရာကို ဖော်လံဖားရမည် ဟူသတတ်။

ကျွန်တော်သည် မောင်ကြည်လင်၏ အပြုအမူကို ခိုင်လုံစွာ သဘောပေါက် လာတော့သည်။ တာရာကို မထိပါးရဘူး ဟူသော ကြွေးကြော်သံမျှသာ ဖြစ်သည်။ မထိပါးရန် စာကြီးပေကြီး အကိုးအကား အမျိုးမျိုးဖြင့် ကာကွယ်လေသည်။ မောင်ကြည်လင်သည် အောင်လင်း ဆောင်းပါးကိုလည်း သေချာစွာ မဖတ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။ ထို့ကြောင့်သာ ချေပရာ၌ အလွဲလွဲ အမှားမှား ဖြစ်လေသည်။ ချေပချက်၌ တာရာကို ကာကွယ်ရန် စေတနာ စောလွန်းနေသည်။ ထို့ကြောင့် သူ၏ ချေပချက်မှာ ချေပချက် အဖြစ် မရောက်ဘဲ၊ ဆင်ခြေများဖြင့် ကာကွယ်၍ ပြန်လည် ရန်တွေ့သော စာတစောင် အဖြစ်သို့ ရောက်သွား တော့သည်။

လက်ဝဲ စာပေသမားများ အချင်းချင်း မဝေဖန်ရန် ဟူသည့် မောင်ကြည်လင်၏ ဝါဒမှာ အထူးပင် ယုတ္တိ ကင်းမဲ့လှ၏။ တခြား စာရေးဆရာကိုတော့ ဝေဖန်သော် ဝေဖန်ရဟု ပြောခြင်းမှာ လုံးဝ တရားနည်းလမ်း မကျပေ။ ဝေဖန်ရေး သရုပ်မှန် (Critical realism) ဖြစ်သည့် မှတ်ကျောက်ပေါ် တင်မကြည့်ဘဲနှင့် ဘယ်နည်းဖြင့် သရုပ်မှန် အဖြစ် တွေ့ရှိနိုင်မည်နည်း။ တာရာ စာပေသစ်ကို သရုပ်မှန် စာပေအဖြစ် ယူဆ လျှင် များစွာ မှောက်မှားချေပြီ အမှန်၌ မောင်ကြည်လင်သည် ဝေဖန်ရေးကို နားလည်ဟန် မတူပေ။

နောက်တမျိုးလည်း လှည့်၍ ကာကွယ်ပြန်သေးသည်။ အောင်လင်း၏ ဝေဖန်ချက်သည် အဖျက်သဘော ဖြစ်သည်ဟု စွပ်စွဲပြန်သည်။ အဖျက်လား အပြုလား ဆိုသည်ကို စိစစ်ကြစို့။ ပထမအချက်၌ စာပေဂိုဏ်းကွဲရေး မဖြစ်နိုင် ဆိုသည့်အချက် ဖြစ်သည်။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် အောင်လင်းသည် ဝေဖန်ရေးကို တိုင်းပြည်သို့ မတင်ပြမီ တာရာနှင့် ပွင့်လင်းစွာ ဆွေးနွေးသည်။ ထို့နောက်မှ တိုင်းပြည်သို့ တင်ပြခြင်း ဖြစ်သည်။

ဒုတိယအချက်၌ တာရာ မဂ္ဂဇင်းသည် အောင်လင်းနှင့် သိန်းဖေမြင့် ဝေဖန်ချက် ထွက်ပြီးသည့် နောက်၌ အထူးပြောင်းလွဲလာသည်ကို ငြင်းဆို၍ မရနိုင်ပေ။ သတိထားမိသူ စာဖတ် ပရိသတ်တိုင်း သိကြပေ သည်။

အချုပ်ဆိုရလျှင် မောင်ကြည်လင်၏ ဆောင်းပါးသည် လုံးဝ အဓိပ္ပာယ်မရှိ။ ဘာမှ မသိမြင်ဘဲ စစ်ဗိုလ်က အမိန့်ပေး၍ တိုက်ရသော စစ်သားကဲ့သို့ပင် ဖြစ်နေတော့၏။

ကျွန်တော်၏ ဆန္ဒမှာ ဒဂုန်တာရာ ကိုယ်တိုင် ပြန်လည် ချေပသည်ကိုသာ လိုလားပေသည်။ ကြားက ဝင်၍ ဇော်ကလိစွက် လုပ်သည်ကို မဖတ်ချင်ပေ။ နဂို ရည်ရွယ်ရင်း လမ်းမှလည်း လွဲဖယ်၍ သွားသေးသည်။ အမှန်အားဖြင့် အောင်လင်း တင်ပြသော ပြဿနာကိုသာ ဆွေးနွေး သင့်ပေသည်။ အရေးလည်း ကြီးသည်။

အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ဒဂုန်တာရာသည် ပြည်သူ့စာပေ စာပေသစ် စသည်ဖြင့် ကြွေးကြော် ရှေ့ဆောင် လျက် ရှိပေရာ ဒဂုန်တာရာမှာလည်း တခြား စာရေးဆရာများထက် တာဝန် ရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဒဂုန်တာရာအား မညှာသင့်သည့် အပြင် ပို၍ ဝေဖန် သင့်ပေသည်။

များသော အားဖြင့် ဒဂုန်တာရာ စာပေကို နားမလည်ကြပေ။ (ဒါကို စာဖတ်သူ အဆင့်အတန်း နိမ့်လို့ဟု မခေါ်ကြစေလိုပါ။) သို့သော် စာဖတ်သူတို့က စာပေသစ် သို့မဟုတ် သရုပ်မှန် (Realism)၊ ပြည်သူ့ စာပေ သို့မဟုတ် ဆိုရှယ်လစ် သရုပ်မှန် စာပေ (Socialist Realism) ဟူ၍ နားမလည်ကြသည်ကို သည်းခံ၍ ခွင့်လွှတ်ကြသည်။ (သရုပ်မှန် စာပေ အဖြစ်၌ ပြည်သူ့အား သစ္စာရှိသော ဆိုရှယ်လစ် သရုပ်မှန် စာပေသို့ တဆင့် တက်ရောက်နိုင်မည်ကို သတိပြုရာသည်။ တပြိုင်နက်တည်း ပြုလုပ် မရသည်ကို နားလည်ရမည်။ S. Realism ကို ဈာန်ဝင်၍ ရေးလိုရသည် မဟုတ်ပေ။) တချို့ကလည်း ဝေဖန်တတ်ကြ။ စိတ်ထဲက မကြိုက်။ မကြိုက်သည်မှာ ရိုးရိုးသားသား မကြိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ နားမလည်၍ မကြိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဘာကြောင့် ဒီလိုဖြစ်သည်ကို မဝေဖန်တတ်ကြ။ ဝေဖန်ရန် အကိုးအကားလည်း မပြနိုင်ကြ။ ပြနိုင်သည် ကိုလည်း စိတ်ထဲတွင် မျှိုသိပ်ထားကြသည်။ ထိုအချိန်အခါမျိုးတွင် ဒဂုန်တာရာအား လေ့လာ ဝေဖန်ရန် လိုအပ်လာပေပြီ။ ဤလို အချိန်အခါမျိုးတွင် စနစ်ကျသော ဝေဖန်ရေး သရုပ်မှန် ဆောင်းပါးများသည် စာပေ တိုးတက်ရေး အတွက် အထူး လိုအပ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့သော ဆွေးနွေးချက်များမှ တဆင့် တိုးတက်သော စာပေလောကသို့ ရှေ့ရှု တက်လှမ်း နိုင်သည်။

တာရာကို ရှုမြင်ရာ၌လည်း သရုပ်ပျက်ပိုင်း စိတ်ကူးယဉ်ပိုင်း (ဘိန်းမိုင်း တိုက်တဲ့ စိတ်ကူးယဉ် ပြောတာ ကိုကြည်လင်ရေး) ကို ချန်လှပ်၍ မထားနိုင်ပေ။ ဥပမာ တာရာ၏ 'ရူမဝ' မဂ္ဂဇင်းထဲမှ သောင်းကျန်းသူ ဝတ္ထုသည် တော်လှန်ရေး စစ်ဗိုလ်တယောက်၏ ယဉ်ကျေးမှုကို အထူး ဖျက်ဆီးထားသော သရုပ်ပျက် ဝတ္ထု ဖြစ်ပေသည်။ သောင်းကျန်းသူ စစ်ဗိုလ်က ညှိမိဆိုသော မိန်းကလေးကို ဖက်နမ်းသွားသည်။ ဒါကို သောင်းကျန်းသူ အဖြစ် ပြရာရောက်သည်။ ဤဝတ္ထုသည် သရုပ်ပျက် ဝတ္ထု ဖြစ်ပေသည်။ ဤအပိုင်းမျိုးကို အကြင်နာကင်းမဲ့စွာ ဝေဖန်ပေးရမည်။ ထိုဝတ္ထုအဆက် 'ညှိမိဂ္ဂမ္ဘန်' ဝတ္ထုသည်လည်း လေထဲ တိုက်အိမ်ဆောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကောင်းသော အပိုင်းကလေးများ ပါဝင်သေးသည်။ သို့သော်လည်း ကွန်မြူနစ် စစ်ဗိုလ်အား အင်္ဂလိပ်-အမေရိကန် ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ပေါင်းစပ်ထားခြင်းမှာ တာရာ၏ အင်္ဂလိပ်-အမေရိကန် ယဉ်ကျေးမှု အစွဲ မကင်းစင်သေးကြောင်း ပြသည်။ ဤနေရာ၌ သိန်းဖေမြင့်က တာရာအား ဝေဖန်ခြင်းကို လုံးဝ ထောက်ခံပေသည်။ (ပြောတော့ ပြည်သူ့စာပေ၊ လုပ်တော့ အမေရိကန်ပုံတူ။)

ထို့ကြောင့် တာရာအား သရုပ်ပျက်ပိုင်းကို အပြင်းအထန် တိုက်ခိုက်ပစ်ရမည်။ တာရာ၏ သရုပ်ပျက် ရောဂါသည် သူ၏ နောက်လိုက်များ (မောင်ကြည်လင်၊ မြသန်း၊ ဗန်းမော်တင်အောင်၊ ကြည်အေး) တို့ကိုပင် ကူးစက် ပါလာချေပြီ။ သရုပ်ပျက် နောက်လိုက်များအား သတိ ပေးလိုသည်မှာ စာပေကို ပုဂ္ဂိုလ်သဘော မထားကြစေလိုပါ။ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲနှင့် နေရာတိုင်းမှာ ကာကွယ်ရလျှင် (လူပြိန်းပြော ဖော်လံဖားနေ ရလျှင်) မိတ်ဆွေတို့သည် စာပေသစ်သမား၊ ပြည်သူ့စာပေသမား ဘာသမားမှ ဖြစ်နိုင်စရာ အလားအလာ မရှိသည့်အပြင် မကွလိဂေါသာလနှင့် ပုရာနကဿပ၊ သစ္စာပုရပိုက်တို့ အပြင် တခြား ဘာမျှ ဖြစ်လာစရာ အကြောင်း မရှိတော့ပေ။ သရုပ်ပျက် စာပေမှသည် ပြည်ဖျက်စာပေ အဖြစ်သို့သာ ဆိုက်ရောက်၍ ပြည်သူ့ အား အန္တရာယ် ပြုတော့မည်။ အဆွေတို့ရဲ့ သရုပ်ပျက် ရောဂါကို အမြန်ကုကြပါ။ သို့ဖောက်ပြန်သော အစိတ်အပိုင်းများကို သုတ်သင်မှသာ သရုပ်မှန် စာပေမှ တဆင့် ဆိုရှယ်လစ် သရုပ်မှန် စာပေသို့ အရောက် ဦးလည်မသု ချီတက်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ သရုပ်ပျက် ရောဂါသည် စာပေ၌ နောက်ဆုံး ပေါ်ပေါက်သော ရောဂါ ဖြစ်သဖြင့် အကုရ ခက်ပေသည်။ သရုပ်မှန်ဝါဒ (Realism) ပင် ကုနိုင်ပေလိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့် ကျနော်တို့ရဲ့ လက်ရှိ စာပေအား တိုးတက်သော စာပေအဖြစ်၊ သရုပ်မှန် စာပေအဖြစ် တက်လှမ်းနိုင်ရန် ကြံစည် အားထုတ် သင့်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ကြံစည် စမ်းသပ်ရာ၌ အောင်လင်း၏ ဆွေးနွေးချက်များလို ဆောင်းပါးများ အထူး လိုအပ်လှပေသည်။ ဤသို့ စာပေသဘောဖြင့် ဆွေးနွေးသော ဆွေးနွေးချက် ဝေဖန်ချက်များကို ပေါ်ပေါက်စေရန် ထောက်ခံ ရေးသားလိုက်ပေသည်။

မောင်နန်းဝေ

ဒဂုန်တာရာကမူ သူ၏ 'စာပေသစ်' အခန်းကဏ္ဍကို 'စာပေသစ်' (၁၉၅၀ ခု၊ ဇွန်လထုတ် ရူမဝ မဂ္ဂဇင်း) ဟူသော ခေါင်းစဉ်အောက်တွင် "စာပေအစ လူရာဇဝင်က၊ ရုပ်တရား၏ ပြောင်းလဲမှုတရား စကား၏ဖော်မြစ် စာပေသစ် လူမှု ဆက်ဆံရေး တာဝန်" စသည် စသည်ဖြင့် အခန်းကဏ္ဍများ ခွဲ၍ အကျယ်တဝင့် အသေးစိတ် ဖွင့်ဆို တင်ပြ ခဲ့လေသည်။

ယင်းကဲ့သို့ ဒဂုန်တာရာသည် တာရာမှသည် ရှုမဝသို့တိုင် 'စာပေသစ်' ဟူသော ကြွေးကြော်သံဖြင့် ကဏ္ဍ သစ်ကို ဖွင့်လှစ်ခဲ့ရာ ဝေဖန်ရေး လှိုင်းဂယက်ဒဏ်ကို အပြင်းအထန် ခံခဲ့ရ၏။ သူကမူ အေးအေးဆေးဆေးပင် ငြိမ်ခံ သည်။ သူ့အမြင် သူ့အတင်အပြကို ခုလည်းမခံ၊ ဖြောင့်ချက်လည်း မပေး၊ နောက်သို့လည်း မဆုတ်၊ လုပ်ရမည့် အလုပ် ကိုသာ စိုက်လိုက်မတ်မတ် လုပ်ကိုင်သွားသည်။ ယုံယုံကြည်ကြည် ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ စွဲကိုင်ထားသည်။ အောင်လင်း၊ နန်းဝေ၊ သိန်းဖေမြင်၊ စသူတို့၏ တိုက်ခိုက် ဝေဖန်မှုကိုလည်း စိုးစဉ်းမျှ မတုံ့ပြန်ခဲ့။ မချေပခဲ့။ သို့ရာတွင် သူက မချေပ မတုံ့ပြန် ခဲ့သော်လည်း ငြိမ်မနေနိုင်သော ကြည်လင်တို့ကမူ သူ့ဘက်မှ တန်ပြန်ခဲ့လေသည်။ (ကြည်လင်ရေး ဆောင်းပါးများကို ထည့်သွင်း ဖော်ပြခြင်း မပြုလိုက်ပါ။)

ကြည်လင်၏ အတင်အပြတို့သည် သူ့အဘော်များဟု တထစ်ချ ပြော၍ မရသော်လည်း သူ့အသက် အသံများဖြင့် ရစ်ဝဲနေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် အောင်လင်းတို့ အုပ်စုက ကြည်လင်ကို ဘေးသို့ ဖယ်ရှား၍ သူ့ခါးကိုသာ မြဲမြဲစွဲကိုင်ထားကြခြင်း ဖြစ်သည်။

မည်သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ အချုပ်ဆိုရလျှင် တိုက်ပွဲပုံသဏ္ဍာန်လည်း အဘယ်ပုံ ရှိနေစေကာမူ 'တိုးတက်သော အင်အားစု' အတွင်း ဝေဖန်မှု၊ ဆေးကြောမှု၊ ခဝါချမှုတို့ကား ကောင်းမွန်သည့် လက္ခဏာရပ်များဟု ယူဆ၏။ အားနဲ့ခြင်း၊ လွန်ကွဲခြင်းနှင့် ချို့တဲ့ ချွတ်ယွင်းနေသော အချက်တို့ကို ထောက်ကွက်ပြုပေးသည်မှာ အလွန် တန်ဖိုးကြီးသည်နှင့် အမျှ အနှစ်သာရလည်း ရှိလှသည့် လုပ်ရပ် ဖြစ်သည်ဟု ယူဆမိသည်။ ။

ဝေဖန်ရေးတိုက်ပွဲ

မြန်မာစာပေ၏ သမိုင်း အစဉ်အလာပိုင်း၌ ဝေဖန်ရေးကဏ္ဍကို မျက်စိတဆုံး မျှော်ခေါ်ကြည့်သော်မှ အတွေ့ရ အမြင်ရ ခက်ခဲလှသည်။ ရေးရေးရိုက်ရိုက်မျှသာ ရံဖန်ရံခါ တွေ့ရတတ်သည်။ ကနဦးပိုင်းက အခြေအနေကိုမူ ဝေဖန်ရေး ဟုပင် မခေါ်ဝေါ် ထိုက်သေးပေ။ စစ်ဆေး စောကြော သုံးသပ်သည့် သဘောဖြင့် ပိုအင် လိုအင်တို့ကို ထောက်ပြသည့် အသွင် လက္ခဏာ ဟူ၍ မတွေ့ရ မမြင်ရဘူးပေ။ ချီးမွမ်းသံ ထုံးမွမ်းသံ မြင့်သံ မြောက်သံတို့ဖြင့် လွှမ်းခြုံခဲ့သည်မှာ အထင်အရှား ဖြစ်၍ အများ အသိပင် ဖြစ်၏။ "အဘယ် အဖွဲ့သည် အဘယ်ပုံ ဂုဏ်မြောက်ပြီးလျှင် အဘယ် အပြစ်ဒေါသမှ ကင်းလွတ်ကာ အဘယ်မည်သော ရသ အလှတို့ဖြင့် ပြုပြင်လျက် ရှိ၏" စသည်ဖြင့် စာတပုဒ် ပေတအုပ်ကို အမြင့်ဆုံး အကောင်းဆုံး နေရာထား၍ ကြည့်တတ်ကြသည်မှာ မြန်မာစာပေ၏ အစဉ်အလာ တရပ်ကဲ့သို့ ဖြစ်နေလေသည်။ သုံးသပ် အကဲဖြတ်သည့် သဘောဟူ၍ မရှိသလောက်ဟုပင် ဆိုရမည် ထင်သည်။ ဤနေရာ၌ အပြစ်အဆာများကို ပြုမှသာ ဝေဖန်ရေး ခေါ်ရမည်လောဟု စောဒနာကြပေမည်။ ဤသို့လည်း မဟုတ်ပေ။ တဖန် စာပေပေါ်သည့် အချိန်ကပင် ဝေဖန်ရေးလည်း တွဲလျက် ပေါ်ပေါက်လာသည်ဟု ဆိုကောင်း ဆိုပေမည်။ အခြား ဘာသာ စကားများ၌ ပေါ်လျှင် ပေါ်ပေမည်။ မြန်မာစာပေ၌ မပေါ်ဟု ဆိုရပေမည်။ အထက်ပါ သဘောမျိုးဖြင့် ကြည့်ခဲ့ကြသည့် အလေ့သည်ပင် သက္ကဋ္ဌ စာပေမှ ဆင်းသက်ခဲ့သည့် အရိပ်ဩဇာမျှသာဟု ဆိုရပါမည်။

ဝေဖန်ရေး ကြန်အင် လက္ခဏာတို့နှင့် အညီ အကဲဖြတ်ခြင်း၊ မှတ်ကျောက်တင်ခြင်း၊ သုံးသပ်ဆုံးဖြတ်ခြင်း အလေ့အလာကား မကြာမြင့်သော ကာလမှ အစပြု၍ နေရာ ယူလာသည်ကို သတိပြုမိ၏။

မကြာမြင့်သော ကာလဆိုရာ၌ ပဒေသရာဇ်ခေတ် စာပေများနှင့် အဆက်ပြတ်ပြီးနောက် အရင်းရှင် စာပေ များ တစတစ မြန်မာစာပေတွင် နေရာ ဝင်ယူလာပြီးနောက်မှ ပေါ်ပေါက်လာသည်ဟု အကြမ်းဖျင်း ယူဆနိုင်၏။ ယင်း အဆိုထက် တိကျအောင် ဆိုရလျှင် ခေတ်စမ်းခေတ်၊ နဂါးနီခေတ်လောက်တွင် ဝေဖန်ရေးနှင့် တူသော ဝေဖန်ရေးများ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်ဟု ဆိုလျှင် မမှားနိုင်ပေ။

ဝေဖန်ရေးနှင့် တူသော ဝေဖန်ရေး ဆိုသော စကားကိုလည်း အဆင်ခြင်မဲ့ ဆိုလိုက်သည် မဟုတ်ပေ။ အဓိပ္ပာယ်ဆောင်သော စကားတရပ် အဖြစ်ဖြင့် သုံးစွဲလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ကိုလိုနီခေတ် နောက်ပိုင်း အရင်းရှင် စာပေများ စိမ့်ဝင် ပေါက်ရောက် ထွန်း တောက်လာသည့် နောက်ပိုင်း၌ မြန်မာစာပေတွင် အကဲဖြတ်ခြင်း သုံးသပ် ဆုံးဖြတ်ခြင်း သဘောတို့ကို ရောရော နှောနှော အားသွန်ခွန်စိုက် လုပ်ကိုင်နေကြသည်ကို အထင်ကရ တွေ့မြင်ရချက်များ ရှိသောကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။

အထက်တွင် တွေ့မြင်ခဲ့ရသည့် အတိုင်းပင် စကားတလုံး စာတလုံးနှင့် ပတ်သက်၍ပင် အခြေအတင် ဆွေးနွေးဝေဖန်သည့် သဘောမျိုးများစွာ ရှိခဲ့သည် မဟုတ်လော။

စင်စစ် 'ဝေဖန်ရေး' ဆိုသည်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်ကျမ်းဟောင်းကြီး တစောင်၏ အတောက်အပြောင် အထိန် အလက်နှင့် မြည်းနက်မှုကို ကြည့်၍ သုံးသပ် ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြင့် ဝေဖန်ရေး မမည်ပေ။ ဝေဖန်ရေးဟု ခေါ်ဆို၍ မရပေ။

"စာပေ ဝေဖန်ရေးဟု ဆိုရာ၌ စာပေဟူသည် ကကြီး ခက္ကောတို့ဖြင့် ပေါင်းစည်း ဖွဲ့စည်းထားတိုင်းကို ဆိုလိုသည် မဟုတ်ပေ။ စိတ်ကူးဖြင့် ဖန်တီး ရေးသားအပ်သော စာပေ 'ဖန်တီးမှု စာပေ' ကိုသာ ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြဖို့ပင် မလိုဟု ယူဆပါသည်။ ဆေးစာအုပ် တအုပ်၊ သဒ္ဒါကျမ်း တကျမ်းကို ဝေဖန်သော စာမျိုးကို ကျွန်တော်တို့ ယခု ဆိုလိုနေသော စာပေ ဝေဖန်ရေးတွင် မထည့်သွင်းပါ။ ထိုဝေဖန်ခြင်းမျိုးကို သတင်းစာများတွင် တွေ့ရတတ်၍ ဗမာလို စာအုပ်ဝေဖန်ခန်း၊ အင်္ဂလိပ်လို (Book Review) ဟု ခေါ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့၏ စာပေ ဝေဖန်ရေးတွင် ဝတ္ထု ကဗျာ ပြဇာတ် ဆိုအပ်သော ဖန်တီးမှု စာပေ အလုပ်ကိုသာ ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပေသည်" (အထက်ဗမာနိုင်ငံ စာရေးအသင်း၏ 'စာပေစစ်တမ်းမှ' မောင်သာန်းရေး၊ စာပေ ဝေဖန်ရေး စာတန်း)

ကျွန်တော် ဆိုလိုသော ဝေဖန်ရေး ဆိုသည်မှာလည်း အထက်က အဓိပ္ပာယ် အတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဝေဖန်ရေး ပေါ်ပေါက်သည့် အချိန်ကို တတ်စွမ်းသမျှ သတ်မှတ် ပိုင်းခြားလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

တဖန်တုံလည်း၊ ဤစာအုပ်၌ ဝေဖန်ရေး၏ သဘောအနက်ကို ပြက်ပြက်သိမြင် တင်ပြလို၍ပင် အခြား တိုက်ပွဲများနှင့် မရောထွေးစေဘဲ 'ဝေဖန်ရေး တိုက်ပွဲ' ဟု အခန်းသတ်သတ် ခွဲခြားလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ လက်လှမ်းမီ သမျှ ဝေဖန်ရေး ဝိသစွာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်မှာ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သလို ခေတ်ဆန်းခေတ်တွင် ဖြစ်၏။

၁၉၃၄ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ ပညာပြန့်ပွားရေး အသင်းက ကြီးမှူး၍ ထုတ်ခဲ့သည့် 'ခေတ်ဆန်းပုံပြင်' စာအုပ် ကစ၍ ဝေဖန်ရေး လက္ခဏာများ ပြက်သိလာသည်ဟု ထင်၏။ ခေတ်စမ်းပုံပြင် ထွက်ပေါ်လာသောအခါ လှုပ်လှုပ် လှက်လှက်ကလေး ဖြစ်သွားသည်။ ဝေဖန်ရေး လုပ်ကြသည်။ ကဲ့ရဲ့သင်္ဂြိုဟ် စကား တင်းဆိုကြသည်။ ချီးမွမ်း ထောပနာ ပြုကြသည်။

ယင်းသို့ အမျိုးမျိုး ရှိသည့်အနက် ရွှေဥဒေါင်း အမည်ခံသူက ဤသို့ ဝေဖန်ထားလေသည်။

"စိတ်ကူးရာ၌ လည်းကောင်း၊ အရာတခုကို ကြည့်ရှုရင်း စိတ်ဝင်စားရာ၌ လည်းကောင်း၊ သရုပ်တို့သည် ရုတ်ခြည်းရုတ်ခြည်း ဖြတ်ကနည်း ဖြတ်ကနည်း စိတ်တွင် ကတ္တားခြား၍ ပေါ်လာသကဲ့သို့ ဝါကျများလည်း စိတ်ကူးအလို သရုပ်ပေါ်အောင် တိုတိုတောင်းတောင်း ဝါကျချင်း မရောယှက်အပ်။ သို့မှသာလျှင် သဘာဝအတိုင်း ဖြစ်မည်။

"ယခုခေတ်စမ်းဟု ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုပုံပြင်များသည် ဤကဲ့သို့ သရုပ်ပေါ် အဖွဲ့များ ဖြစ်၏။ နားလည်လွယ်၏။ စိတ်ကူးထဲ၌ တခုပြီး တခု ပေါ်သလို ရှုမျှော်ခင်းများကို တခုပြီးမှ တခု ပေါ်လာ၏။ သဘာဝအတိုင်း ဖြစ်ပါပေ၏။" (၂/ ၅/ ၂၄ နေ့ထုတ် သူရိယသတင်းစာ)

ဟူ၍ ဝေဖန်ခဲ့သည်။ တဖန် မောင် အမည်ခံသူကလည်း ဤသို့ ဝေဖန်ရေး လုပ်ခဲ့ပြန်သည်။

"စကားပြော ရေးသားရာတွင် (သိန်းရင်၏ မျက်ခွက်ပေါ်တွင် စားပွဲထိုင်လျက် ရှိကြ၏) x x x တခါခါ ပုတ်သင်ညိုလို ခေါင်းညိတ်ကာ၊ လည်ညိတ်ကာ ပြုလုပ်နေသဖြင့် ဆံမြိတ်သည် တိုက်ခတ်သော လေထဲတွင် အလံပြသလို ပြလေ၏။ x x x ပုလိပ်ဂတ်စာရေးသည် တရားခံကို ကြည့်သကဲ့သို့ အစိမ်းစားတော့မလို ကြည့်နေလေ၏။ x x x အသဲကို ငါးပူတင်း တွပ်သလို ထမင်းစားရုံကြီးမှ ပျံလွှား ပျံသကဲ့သို့ နိမ့်ချိုမြင့်ချို ပြုလုပ်နေသော ကူးလာလက်ထဲက ခေါင်းလောင်းသည် 'ထမင်းစားလှည့်၊ ဆာဆာ မဆာဆာ လာစား နို့မို့ရင် ဝတ်မည်' ဟု အသံတစာစာနှင့် အော်ပြောသည့် အလား စသဖြင့် ဖန်တီး ရေးသားပုံများကို များစွာ နှစ်သက်ကြ၏။ စာရေးသားသူများသည် ဤစာမှာ နှစ်သည်၊ သိမ်ဖျင်းသည် ဟူ၍ ဆိုမည်ကို အလျဉ်း မစဉ်း စားကြဘဲ စာဖတ်သူများ၏ စိတ်တွင် ထိစေရန်သာ ရည်ရွယ် ရေးသားကြ၏။" (၂၁/ ၅/ ၂၄ နေ့ထုတ် သူရိယ သတင်းစာ)

ထို့နောက် ပုစွန်တောင် မောင်ထွန်းစိန် ဆိုသူကလည်း ဝေဖန်ခဲ့၍ သိပ္ပံမောင်ဝ၊ မောင်မောင်တို့က ပြန်လည်ချေပ ဝေဖန် ပြခဲ့ကြလေသည်။

ယင်းသို့ဖြင့် ဝေဖန်ရေး အသံသည် တစထက် တစ ကျယ်လောင်လာသည်။ ဝေဖန်ရေး နယ်ပယ်သည် တစထက် တစ ကျယ်ပြောခဲ့သည်။ ဝေဖန်ရေး ရေအလျဉ်သည် တသွင်သွင် စီးဆင်း လာခဲ့သည်။ ယင်းသို့ရှိရာမှ ၁၉၅၀ ကျော် ခုနှစ်တဝိုက်တွင် ဝေဖန်ရေး တိုက်ပွဲတို့ဖြင့် တဖန် ပြင်းထန်ခဲ့ပြန်လေသည်။ 'စာပေသစ်' ဟူသော ကြွေးကြော်သံဖြင့် တာရာ မဂ္ဂဇင်းကို ပြုစု ပျိုးထောင်ခဲ့သော ဒဂုန်တာရာကို အောင်လင်း၊ မောင်နန်းဝေ၊ သိန်းဖေမြင့် တို့က ဝေဖန်ခဲ့ကြသည်။ ဒဂုန်တာရာ ကိုယ်တိုင်က ပြန်လည် မတိုက်ခိုက်သော်လည်း သူ့ဘက်မှ မောင်ကြည်လင်က မားမားရပ်၍ တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။

သို့ရာတွင် သူတို့ အုပ်စုသည် အယူအဆရေးရာ၊ ဝါဒရေးရာ၌ အလှမ်းဝေးလှသူများ မဟုတ်ပေ။ အားလုံး မာ့က်(စ်) ဝါဒီများ ဖြစ်ကြသည်။ စာပေသစ်နှင့် ပြည်သူ့စာပေ ရောထွေးနေမှု၊ စကားလုံးများ၌ ယစ်မူးမှု၊ စိတ်ကူးယဉ် ဆန်လွန်းမှုများကြောင့် သရုပ်ပျက် နေသည်။ ယင်းတို့မှ ရင်တန်းက ရပ်ရန်ကိုသာ ဟန့်တား သတိပေးကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒဂုန်တာရာ တို့ကလည်း (မောင်နန်းဝေ၏ ဝေဖန်စာ အရ) နောက်ပိုင်း၌ သိသိသာသာ ပြုပြင်သင့်သည်ကို ပြုပြင် လက်ခံခဲ့ကြောင်းဖြင့် သိရ၏။ အတိုင်းအတာ အားဖြင့် တိုက်ပွဲသည် ကြီးမားသည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ သို့ရာတွင် ယင်းတိုက်ပွဲမှ အစပြု၍ ပြောင်မြောက်လှသော လက်ရာများကြောင့် အောင်လင်း တယောက်မှ နာမည်ကြီးခဲ့လေ သည်။ ဝေဖန်ရာ၌ ပြတ်သားသူ၊ ရဲရင့်သူ၊ မထောက်မကွက် ထိုးနှက်သူအဖြစ် စာဖတ် ပရိသတ်က လေးလေးမြတ်မြတ် အသိအမှတ် ပြုခဲ့ကြ၏။

အကယ်ပင်လည်း အောင်လင်း ဝေဖန်ခဲ့သော အချက်များကို ယနေ့ ပြန်လည် လေ့လာကြည့်လျှင် ငြင်းချက် ထုတ်မရသော ဆင်ခြေဆင်လက် ပေးမရသော အားနည်းချက်များ ဒဂုန်တာရာ၌ ရှိခဲ့လေသည်။

စင်စစ် ဒဂုန်တာရာသည် တိုးတက်သူကား မှန်၏။ သို့ရာတွင် သူ၌ အားနည်းချက်များလည်း ရှိနေလေရာ သူတိုးတက်မှုသည် အတိုင်းအတာ အရသာလျှင် ဖြစ်ကြောင်းကိုမူ မျက်ခြေပြတ်၍ မရနိုင်ပေ။

အောင်လင်းသည် ဒဂုန်တာရာကိုသာ မဟုတ်ဘဲ ဗန်းမော်တင်အောင်ကိုလည်း ဝေဖန်ခဲ့သည်။ ဗန်းမော် တင်အောင်၏ ခင်မမကြူ ဝတ္ထုကို စာပေသစ် မဂ္ဂဇင်း 'စာပေ တရားခွင်' အခန်းမှ နေ၍ ...

"အမှန်အားဖြင့် ဗန်းမော်တင်အောင်သည် ဒေါက်တာရေချမ်းတွင် အလွန်ဆွေးမြေ့ ဟောင်းအိုနေသော နေရှင် အဘိဓမ္မာများကို တင်ပြခဲ့တယ်။ ဤလူ့ရိပ်မြဲတွင် လူမျိုးငယ်နှင့် ပတ်သက်၍ မှောက်မှားသော လူမျိုးချင်း မှန်းတီးရေး ဝါဒကို ထုတ်ဖော်ခဲ့တယ်။ အခုတဖန် တော်လှန်ရေးကို ဆန့်ကျင်သော ဂိုဏ်းခွဲရေး အသွင်ကို ဆောင်သော စာပေတပ်ပေါင်းစု ညီညွတ်ရေးကို အန္တရာယ် ရောက်စေသော ခင်မမကြူကို ရေးပြ တယ်။ ဗန်းမော်တင်အောင်ရဲ့ ဝတ္ထုများဟာ တော်လှန်ရေးလည်း မကျ သရုပ်ပျက်တဲ့ စာပေ ဖြစ်တယ်။" ဟု ဝေဖန်ခဲ့သေးသည်။ ။

အဂုဏ်တရား၊ သိန်းဖေမြင့်၊ မြသန်းတင်၊ ဗန်းမော်တင်အောင် တို့နှင့် တက်တိုး၊ သာဓု၊ တင့်တယ်တို့ အုပ်စု

စာပေယုံကြည်ချက် အဘိဓမ္မာနှင့် ပတ်သက်၍ ခြားနားချင်တိုင်း ခြားနားလျက်၊ ကွဲပြားချင်တိုင်း ကွဲပြားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ရှိသည်။ မည်သို့မျှ ညှိနှိုင်း စေ့စပ်၍ မရနိုင်ဘဲ၊ အရှေ့နှင့် အနောက်၊ တောင်နှင့် မြောက်ပမာ အလှမ်းကွာလှသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား ဤစာပေလောက၌ ရှိသည်။ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား အခြားမဟုတ်ပေ။ တိုင်းပြည်၌ ကျော်ကြား အောင်မြင်လျက် ရှိသော တိုးတက်၊ သာဓု၊ တင့်တယ် (အောင်မြင်) တို့ အုပ်စုနှင့်ပင် ဖြစ်သည်။

ဤအုပ်စုတိုက်ပွဲသည် တာရာမဂ္ဂဇင်း၏ စာပေသစ် အယူအဆ လှိုင်းဂယက်က ရိုက်ခတ်လာသည့် ပဲ့တင်သံ များပင် ဖြစ်၏။

တက်တိုး၊ တင့်တယ်တို့က ဦးစီး၍ 'စာပဒေသာ မဂ္ဂဇင်း' ကို ထုတ်ဝေသည်။ ယင်းစာပဒေသာသည် စာပေ သစ် အယူအဆကို တိုက်ရန် နေရာယူလိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။ စာပဒေသာမှ နေ၍ -

"စာပေသစ် ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေးနှင့် မဆိုင်။ လူတန်းစား ဘက်လိုက်ဖို့လည်း မလို။ စာပေသည် စာပေ အတွက်သာ ဖြစ်ရမည်။ စာရေးဆရာလည်း ဝါဖြန့်ဖို့ မလို" ဟူသော အယူ အဆကို တက်တိုးတို့ အုပ်စုက ပြောင်ပြောင် တင်းတင်း တင်ပြလိုက်သည်။

တက်တိုးက တမျိုး၊ သာဓုက တပုံ၊ တင့်တယ်က တနည်း အသီးသီး သင့်လျော်ရာမှ နေရာယူ၍ ပြန်လည် တိုက်ခိုက်လာကြသည်။ သူတို့ အတင်အပြကို တိုးတက် သော အင်အားစု မှန်သမျှကလည်း ချေဖျက်ခြင်း ပြုကြ၏။ 'လည်ဆစ်ကျိုးငင် ထန်းအသွင်သို့' ရောက်အောင် အပြတ် သတ်သုတ်သင်ဖယ်ရှား ပစ်ကြသည်။ တိုက်စစ်ဆင် ပစ်ကြ သည်။ တိုက်စစ်ဆင်ရာ၌ အထူးချွန်ဆုံးနှင့် အပြောင် မြောက်ဆုံး သေနတ်ဗျူဟာ၊ နည်းဗျူဟာမှူးကား မြသန်းတင် ဖြစ်၏။ မြသန်းတင်သည် ဤစစ်ပွဲ၌ ပြတ်လည်း ပြတ်သား၍ ရဲလည်း ရဲရင့်ကာ ရက်လည်း ရက်စက်စွာ ထိုးနှက် ခဲ့လေသည်။ မြသန်းတင် ဆင်နွှဲခဲ့သော တိုက်စစ် ထိုးစစ်၏ အစဉ်အလာပိုင်းကို ဤသို့ ပြန်လည်၍ တွေ့မြင်ရ၏။



အဂုဏ်တရား၊ ဗန်းမော်တင်အောင်၊ မြသန်းတင်၊
သိန်းဖေမြင့်၊ တက်တိုးနှင့်၊ သာဓု။

ယနေ့မြန်မာစာပေ မြသန်းတင်

မကြာမီက တာရာပဒေသာ တွဲဖက်ထုတ်သော ပဒေသာ ဂျာနယ်တွင် 'စာပေကိစ္စ' ဟူသော ခေါ်စဉ်ဖြင့်၊ မောင်ကြည်လင်ကို ချေပသည့် အောင်မြင်၏ ဆောင်းပါးကို ဖတ်လိုက်ရပေသည်။

ယနေ့ မြန်မာစာပေ လောကတွင် စာပေ၏ ရှေ့တိုးတက်မှု မှတ်တိုင်ကို ချီတက်ရာ၌ အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေမည့် ငြင်းခုံမှုတို့ ပေါ်ပေါက်လာပေပြီ။ သည်ငြင်းခုံမှုများပင်လျှင် ရှေ့မှတ်တိုင်သို့ ချီတက်ရာတွင်၊ လှေခါးတက်ကလေးတွေ ဖြစ်လာပေလိမ့်မည်။

အောင်မြင်၏ ဆောင်းပါး၌ "တိုးတက် တော်လှန်သော စာပေ အယူအဆ ဆိုသည်မှာ ဘာလဲ" ဟု မေးထား၏။ သည်အမေးကို ဖြေရပေလိမ့်မည်။

အယူအဆ အတွေးအခေါ် ဆိုသည် ခေတ်တခေတ်တွင် တမျိုးစီပင် ဖြစ်၏။ ခေတ်ပြောင်းလာသည့် အခါတွင် သို့မဟုတ် ခေတ်ဟောင်းသည် ကုန်ဆုံးလုဆဲ ဖြစ်နေချိန်တွင်၊ ထိုခေတ်ဟောင်း၏ ဆွေးမြေ့နေသော အယူအဆ၏ နေရာတွင်၊ ခေတ်သစ်၏ အတွေးအခေါ်တရပ် အယူအဆတရပ် အစားဝင်လာ၏။ မြေရှင် ခေတ် လူနေမှုစနစ်တွင် အယူအဆမှာ တမျိုးဖြစ်၍၊ အရင်းရှင် လူနေမှုစနစ်မှာ အယူအဆ တမျိုးစီပင်ဖြစ်၏။ ဟောင်းနွမ်းသော မြေရှင် လူနေမှု စနစ်ကို အရင်းရှင် စနစ်က အစားသွင်းခြင်း၊ အရင်းရှင် စနစ် နေရာကို ပြည်သူတို့၏ စနစ်သစ် တရပ်က အစားသွင်းခြင်း၊ အစားသွင်းရန် တွေ့ခေါ်ခြင်းကိုပင် တိုးတက်သည့် အယူ အဆဟု ခေါ်ရမည် ထင်၏။ အယူအဆ အတွေးအခေါ် ဟူသည် ခေတ်တခေတ်၏ လူနေမှု စနစ် လူများ၏ ဘဝမှ ပေါက်ဖွားလာခြင်း ဖြစ်၍၊ အယူအဆ အတွေးအခေါ်သည် လူနေမှု စနစ် ညံ့ဖျင်း၍ လူများ၏ ဘဝ

နံ့ချာလျှင် အယူအဆလည်း နံ့ချာသည်။ သည်နံ့ချာသည့် လူနေမှု စနစ်အတွင်းမှ နေ၍ ရှေ့သို့ သည့်ထက် သည် တိုးတက်သည့် စနစ်တရပ် နယ်ပယ်တွင်းမှ အတွေးအခေါ်မျိုး ရှိသည်ကိုပင် တိုးတက်သည့် အယူ အဆဟု ခေါ်မည်ဖြစ်၏။

စာပေ ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍လည်း သည်အတိုင်းပင် ဖြစ်ပေမည်။ လူနည်းစုကလေး၏ ဘဝ၊ လူတယောက် ဘဝကို သဘာဝကျကျ ရေးချယ်ပြုရန်နှင့် စာပေကိစ္စ ကုန်ပြီဟု ဆိုနိုင်ပါသလား။ ပြည်သူတို့၏ သွေးစက်တို့ မြေသို့ ဖြာစီးနေစဉ်တွင် ရုပ်ပုံလှလှလေး ရေးချယ်ကာ ကြေးရေတတ် အတန်းအစား၏ အချစ် ကိစ္စများ၊ အချစ်ကြောင့် အသဲနှစ်လုံးဝယ် ဒဏ်ရာရသည်ဟု ဆိုကာ၊ ကောင်လေးနှင့် ကောင်မလေး ဖွတ်ပေးစားပစ်သည့် စာကို ရေးခြင်းဖြင့် စာပေကိစ္စ ကုန်ပြီဟု ဆိုနိုင်ပါသလား။

တိုးတက်သော စာပေ အယူအဆ ဆိုသည်မှာ သည်လို ရေးနေကျ စာပေ အမျိုးအစား (ဝါ) ကြေးရေတတ်တို့၏ လိင်ကိစ္စကို ဖော်ပြနေသည့် စာပေအစား၊ ပြည်သူလူများစုကို ကိုယ်စားပြုသည့်ခေတ် တွင်၊ အများနှင့် သက်ဆိုင်သော ပြည်သူတို့၏ အသက် စည်းစိမ်တွေ ဆုံးရှုံး ပျက်စီးသည်ကို ခံစားရသည့် ဘဝတွေ၊ အရင်းရှင်စနစ်၏ စီးပွားရေး ချယ်လှယ်မှုအောက်တွင် ကြပ်တည်းလှသည့် ပြည်သူတို့၏ ဘဝ တွေကို ရေးခြယ်ပြခြင်းကိုပင် တိုးတက်သည့် စာပေ တော်လှန်သည့် အယူအဆ ရှိသည်ဟု ခေါ်ရပေမည်။

မြန်မာ စာပေ လောကဝယ် ပြည်သူတို့၏ အငတ် ပြဿနာများ၊ ဆင်ရဲဒုက္ခများကို ရေးခြယ်ပြသည့် စာပေမျိုးကို ပြုစုသည့် စာရေးဆရာ ဘယ်နှစ်ယောက် ရှိပါသလဲ၊ သည်လို ရှာလေ၊ ရူးလေ ဖြစ်နေသည့် အခါတွင် ပြည်သူ လူများစု၏ ကိစ္စ အဝဝကို ရေးခြယ်သူ၊ ကားတချုပ် အနေဖြင့် ရေးဆွဲပြသူကိုပင် တိုးတက် သည့် အယူအဆ ရှိသည်ဟု ခေါ်ရပေမည်။

အောင်မြင်၏ ဆောင်းပါးတွင် "အယူအဆ အတွေးအခေါ်တို့သည် ပြည်သူတို့ ဘဝနှင့် နီးစပ်သည်" ဟု ဆိုသော စကားကို ကိုးကားကာ "ဆိုက်ကားသမားကို ဖတ်ခိုင်းစမ်းပါ။ ခေါင်းခါပြမည် ဧကန်" ဟု ဆိုပြန် သည်။

သည်စာပုဒ်ကို ရေးကတည်းက အောင်မြင်သည် 'တိုးတက် တော်လှန်သော စာပေ အယူအဆ' ဟူသော စကား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပြန်၍ မေးသည်မှာ မေးထိုက်ပါပေသည်။ 'အယူအဆသည် ပြည်သူတို့၏ ဘဝနှင့် နီးစပ်သည်' ဆိုရာ၌ ပြည်သူတို့၏ ဆင်းရဲဒုက္ခ အထွေထွေကို မြင်တတ်သည့် မျက်စိ ပြည်သူတို့၏ ဘဝကို စာပေဖြင့် ရေးခြယ်ရန် စိတ်ကောင်းကောင်းနှင့် ပြည်သူတို့၏ဘက်မှ ရေးခြယ်ပြရန် ဖြစ်၍ အောင်မြင် ကိုယ်တိုင် လူတွေနှင့် မည်မျှ အဆက်ပြတ်နေသနည်းဟူမူ ဆိုက်ကားသမား၏ ဘဝကို မလေ့လာ မစူးစမ်း ဘဲနှင့် 'ခေါင်းခါပြမည် ဧကန်' ဟု ဆိုလိုက်သေးသည်။ ဤသို့ ရေးလိုက်ခြင်းသည် အရင်းရှင် ရှင် စနစ် အောက်တွင် အလုပ်လက်မဲ့ ပညာတတ်တွေ တပုံကြီး ရှိသည်ကို အောင်မြင် မသိ၍ ရေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ပညာတတ်ပေမယ့် အရင်းရှင် စီးပွားရေး စနစ်အောက်မှာ စားစရာ မရှိလို့ ဆိုက်ကား မနင်းရဘူးလား။ ဆိုက်ကားသမားတိုင်း ကကြီးခကွေး မတတ်လို့ ဆိုက်ကား နင်းရသလား။ ဒါတွေကို အောင်မြင် သိဟန်မတူ။

အရင်းရှင် စနစ်အောက်တွင် တက္ကသိုလ် ဒီဂရီ ရပြီးသူတွေ၊ အလုပ်လက်မဲ့တွေ အနန္တပင် ဖြစ်သည်။ ပညာတတ် အလုပ်လက်မဲ့တွေ ပညာတတ် လက်လုပ် လက်စားတွေ မရေမတွက်နိုင်အောင် ရှိသည်ကို အောင်မြင် မသိရေးသလား။ မှန်ပါသည်။ ဆိုက်ကားသမားတိုင်းလည်း ပညာတတ်များ မဟုတ်ကြ။ သို့သော် ဆိုက်ကားသမားတိုင်းသည်လည်း သည်လောက် ပညာမနည်းကြောင်းကို အောင်မြင် သိဖို့ကောင်း သည်။

"ဘဝ အထွေထွေကို ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ဆင်ခြင် သုံးသပ်တတ်သည်" ဆိုသည့် စကားကို "စာစီ ဆရာအား မေးကြည့်ပါ" ဟု ဆိုပြန်သေးသည်။ သည်စကားသည် စာစီဆရာတွေ၊ ဆိုက်ကားသမားတွေ၊ အလုပ်သမားတွေကို အလကားလူတွေ နလပိန်းတုံးတွေဟု ထင်မှတ်သည့် အဓိပ္ပာယ်မှ လွဲ၍ ဘယ်အဓိပ္ပာယ် ကိုမှ မဆောင်။

ဒီစကားတွေကို လုပ်ခစား အလုပ်သမားတွေကော နားမလည်ဘူးလား။ ဆန်မရှိလို့ ရတဲ့ အလုပ် ကလေး ဝင်လုပ်ရတာနဲ့ ဉာဏ်ပညာ အမြော်အမြင် မဲ့တော့မလား။ ခက်တာက အောင်မြင် တွက်ပြသည့် စာရင်းမှာ မှန်လွန်း၍ ခက်နေသည်။ တာရာမဂ္ဂဇင်းမှာ အခြား မဂ္ဂဇင်းများနှင့် စာလျှင် စောင်ရေ နည်းသည်မှာ မှန်၏။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် တာရာမဂ္ဂဇင်းမှာ အရုပ်တွေ ဝေဝေဆာဆာနှင့် လူကြိုက် များမည့် ဝတ္ထုတွေ (ဝါ) လိင်ကိစ္စ၊ အချစ်ကိစ္စတွေချည်း မထည့်သောကြောင့် စောင်ရေ နည်းနည်းရှာသည်။ တာရာတွင် တော်လှန်သော အယူအဆ ရှိသည် ဆိုသည်မှာ စာကို ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။ ခြင်ထောင်ခန်းတွေ၊ မီးခွက်မှုတ် ကိစ္စတွေကို ကြိုက်သည့် စာဖတ်ပရိသတ်ကို ရုပ်ပုံဖြင့် မဆွဲ၊ သည်လို အများကြိုက်ဖြင့် မဆွဲ၊ ဒါကြောင့် သူကို တိုးတက် တော်လှန်သော အယူအဆ ရှိသည်ဟု ခေါ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့ အမြင်အရ (Quantity)

အရေအတွက်က မမြင်စေချင် (Quality) အရည်အချင်းကိုသာ တွက်စေချင်၏။ အခက်ဆုံးမှာ စောင်ရေကို ဂုဏ်ပြိုင်ကာ စာပေကို ဂုဏ်မပြိုင်ဘဲ ရုပ်ပုံကိုသာ ဘန်းပြနေခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

တဖန် ဆန်အိုးပေါ် ခွထိုင်သူများ ဖြစ်၍ မှာက်စိဝါဒကို လက်ကိုင်ထားနိုင်မှ အမှန် ဖြစ်သည်ဟု မှာက်စိဝါဒကို ရုပ်ပျက်၊ ဆင်းပျက် ဖြစ်အောင် ကြေးရေတတ်တွေ့ဘက်သို့ ဆွဲသွင်းကာ အဖော်ညှိလိုက် သေးသည်။ မှာက်စိဝါဒသည် ဆင်းရဲသားတို့အတွက် ဟူသော သဘောကို အောင်မြင် မသိပဲနှင့် ရေးသလော၊ သိရက်နှင့်ပင် ဝါးလုံးနှင့် ရမ်းခြင်းလော ဟူသော အဖြေကိုမူ အောင်မြင်သာ သိမည်ထင်သည်။ (ဆန်အိုးပေါ် ခွထိုင်သူများ စည်းရုံးကြလော့လို့ မှာက်စိက ပြောတယ်လို့တော့ မလုပ်လိုက်ပါနဲ့)။

ထို့နောက် 'သူမသည် ကားကို ဖိတ်ခေါ်၏' ဆိုသော စာပိုဒ်ဖြင့် တာရာကို ထုပြန်သည်။ ဆရာ တက်တိုးကော သည်လို ဗမာ မပီသသည့် စကားလုံး မထွင်ဘူးလား။ ပဒေသာမှ တင့်တယ် အက်ခတ် စာထဲတွင် ရေးထားသည့် 'တင့်တယ်နှင့် နှုတ်ဆက်၍ တင့်တယ်နှင့် ကျိန်ဆဲကြသည်' ဟူသော ဝေါဟာရ 'မျက်စိစိမ်းတို့ ဆိုတဲ့' ဝေါဟာရတို့ကော ဗမာပီသရဲ့လား။

အောင်မြင် ရေးသည် စာပေကို မျှော်မှန်းသည် ဆိုသည်မှာ ဟုတ်သည်။ သည်ဟာကိုမှာ အကောင်းထင်သည် ဆိုသည်မှာလည်း မှန်သည်။ သည်လူနေမှု စနစ် အတွင်းမှ ယိုယွင်း နံ့ရှာသည့် စာပေ အစား အခြားတိုးတက်သည့် စာပေကို အစားသွင်းမည်ဟု အတိအလင်း ကြွေးကြော်ထားလျက် မြင်းဝယ် စီးရန် ယောက္ခမ သေနေ့ကို စောင့်နေသည်ဟု ဆိုခြင်းသည် အောင်မြင် သာလျှင် လင်ငယ်နေ၍ လင်ငယ်၏ ယုယမှုကို ကြည့်နူးကာ၊ လင်ကြီးလာမှာကို တွေးကြောက်ကာ စိုးရိမ်နေသည့် မျောက်မွေးမ ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ ကြေးရေတတ်တို့အား ဖျော်တော်ဆက်စာဖြင့် ပြုစုချင်လွန်း၍ စာပေခေတ်ကို ကြောက်ရွံ့နေခြင်း ဖြစ်သည်။ ငရဲပန်းကို ရွှေပန်း ထင်နေခြင်း ဖြစ်သည်။

လာပြန်ချေသေးသည်။ "စာပေဖြင့် လှုံ့ဆော်ကာ 'လူတန်းစား တိုက်ပွဲ' ဟု ခင်ဗျားတို့ ခေါ်သော မငြိမ်းချမ်းမှုများကို ဖြစ်စေသည့် စာရေးဆရာမျိုး၊ ဆင်းရဲလှချည့်ဟု မြောက်ပေးပြီး ကြံမိကြံရာ ကြံကုန်အောင် မီးထိုးပေးသည့် စာရေးဆရာများ" ဟု တော်လှန်ရေး စာရေးဆရာတွေကိုပါ ကြားထဲက ခါးချိန်စွာနှင့် မာန်ဖီ လိုက်သေးသည်။ သည်လို ရေးခြင်းသည် တချို့တွင် မျက်မျက်ကလေး အခွပ် ခံလိုက်ရသော ကြက်ဖလို ကိုယ့်ကြက်ကို ပြန်သိမ်းသွားသည့် ကြက်ရှင်ကိုပါ ကြားထဲက ရမ်းခွပ်လိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

လူတန်းစား တိုက်ပွဲ သဘောတရား (Theory of Class Struggle) ကို အောင်မြင် ကိုယ်တိုင် နားမလည် (Peace) ငြိမ်းချမ်းရေး အဓိပ္ပာယ်ကို အောင်မြင် မသိ၊ သူသာလျှင် ရေးမိရေးရာ ရေးခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် 'ဆိုဗီယက် အနီရောင်ကို ဘုရားသဖွယ် မမှတ်ပါနှင့်။ ရုရှား မြင်ဘူးရဲ့လား' ဟု ရေးပြန်သေး သည်။ ဤမေးခွန်းမှာ အထူးဖြေစရာ မလို။ ဘာသာအသီးသီးမှာ သက်ဝင် ယုံကြည်နေတဲ့ ဘာသာဝင်တွေ ဟာ သူတို့ရဲ့ တရားရှင် ဘုရားသခင်ကို မြင်ဘူးလို့သာ သူတရားတွေကို လက်ခံနေကြတာလားလို့သာ မေးပါရစေ။ ရုပ်သဏ္ဍန်ပုံပန်း ဆိုသည်မှာ ပဓာနမဟုတ်၊ မြင်ဘူးရန်မလို၊ သူတို့၏ အယူအဆ သဘောတရား သာလျှင် အဓိက ဖြစ်သည်။

သခင်စိုးကြီးလို 'မြန်မာ ပီသသည့်' ဝေါဟာရကို မထွင်တတ်ပဲနှင့် ဟိုရေးသည်ရေး ရေးသေးသည်။ မည်သူမဆို စာပေကို မြတ်နိုးလျှင် စာပေကို ကြွယ်ဝလာစေမည့် ဝေါဟာရကို မြတ်နိုးကြ၊ ကြည့်နူးကြမှာချည်း ဖြစ်သည်။

'သတင်းစာတွေကို ခင်ဗျားတို့ လှုံ့ဆော်ပေးသော လူတွေက မဖတ်' ဟု ရန်ကုန်မှ နေ၍ အော်ပြန်ချေသေး၏။ အောင်မြင် ရေးသည့်အတိုင်း ရေးလျှင် 'ခင်ဗျား ဝါးဘလောက်သောက်ဖတ် သွားကြည့် စမ်းပါ' ဟု ပြန်ဆိုချင်သည်။ စာမတတ်၍ မဖတ်သူကိုကား မဆိုလို။ သို့သော် စာတတ်၍ သတင်းစာဖတ်သူ ဦးရေ အပုံ တိုးလာသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် ဘာလို့ သတင်းစာ စောင်ရေ နည်းသလဲဟု မေးပေမည်။ စားစရာမရှိ၊ ပြေးစရာမရှိ၊ ဝတ်စရာမရှိ ဖြစ်နေသည့် အထဲတွင် သတင်းစာ တစောင်ကို တမတ်ဖြင့် ဘယ်လို ဖတ်ကြရ မည်နည်း၊ တတ်နိုင်လျှင် တစောင်ကို တပဲထားပါ။ ယခုထက် များလာပေလိမ့်မည်။

ဆင်းရဲသား လောက ဒုက္ခရောက်ပုံကို လူထုက မဖတ်ကြပါ။ တကယ့်ကို မဖတ်ကြပါဟု ဆိုသည်။ ဆင်းရဲသား လောက ဒုက္ခရောက်ပုံကို ဘယ်စာရေး ဆရာကြီးတွေကမှ မရေးခဲ့ပဲနှင့် ဖတ်သူတွေ ဘာကကို သွား၍ ဖတ်ကြမည်နည်း။ ရေးလျှင် ဖတ်ပါသည်။ တကယ့်ကို ဖတ်ကြပါသည်။ ကော့ဂလဲရွာကို မေးပါဟု ဆိုရအောင်၊ အောင်မြင် ရွာပေါင်း ဘယ်နှစ်ရွာက သည်ဘယ်လိုစာတွေ ဖတ်ပြခဲ့ဘူးသလဲ၊ ဘယ်ရွာတွေကို သည်လိုစာအုပ်တွေ ရောက်အောင် ပို့ခဲ့ကြသလဲ။ ခက်တာက စာအုပ် ထုတ်သူတွေက နှုတ်ခမ်းနီမလေး ကိစ္စတွေ အင်္ဂလန်မှာ ဘာဟင်းနဲ့ စားရတဲ့ အကြောင်းတွေ၊ 'ကြူ' တို့ ဆိုတာတွေ၊ 'ဂေါ်တွမ်းဂွမ်း' တို့

ဆိုတာတွေ ရက်အနည်းငယ် အတွင်းမှာ အလွန်အရပ်ဆိုင်းတဲ့ ကောင်မလေးဟာ နတ်ရေကန်ထဲ ဆင်းသလို အင်မတန် လှပတဲ့ သူ့ဇာမယ်လေး ဖြစ်လာတာတွေကို ရေးနေတော့ ဘယ်တော့သား လာဖတ်မလဲ 'ဘာ' တို့လို ဝတ္ထုမျိုးတွေကို ရေး၍ လယ်တဲတွေထဲမှာ ဖတ်ပြစမ်းပါ။ သူတို့ရဲ့ ဘဝကို စိတ်နာသူတွေ စိတ်ဓာတ်တွေ မတက်ကြွတော့ ပြောပါ။ ဒီလိုစာပေမျိုး ဘာများ အသုံးကျလဲလို့ ...

ပြည်သူတို့၏ ဘဝ အတွေ့အကြုံနှင့် ဟပ်မိသော စာအုပ်မျိုးများ ရိုက်ထုတ်ကာ စောင်ရေးများစွာ ရောင်းရသည်မှာ အသိပင် ဖြစ်သည်။ (သိန်းဖေရေး ကုလား ဗမာတိုက်ပွဲ အဖုံးစိမ်းနှင့်) သို့သော် အောင်မြင် ပြောသလို စာဖတ် ပရိတ်သတ်ကို အရပ်လှလှဖြင့် မခေါ်စေချင်၊ သူတို့ဘဝနှင့် နီးစပ်မည့် စာမျိုးဖြင့်သာ ဆွဲခေါ်စေချင်၏။

စာပေ ဆိုသည်မှာ လူတို့၏ စိတ်ကို ကြည်နူးရန် မဟုတ်၊ တက်ကြွစေရန်ပင် ဖြစ်သည်။ အရင်းရှင် စနစ်ကို အတွေးအခေါ်အရ ရေးချယ်ပြပေမည်။ သို့သော်လည်း ဤစနစ် အတွင်းမှပင်လျှင် ရှေ့ဆန်းသစ် လာမည့် ခေတ်၏ စာပေကို မျှော်မှန်းကာ နံ့ချာသည့် စာပေ ပြည်သူတို့၏ ဘဝနှင့် မဟပ်မိသည့် စာပေ ကြေးရေတတ်တို့၏ စည်းစိမ် အချစ်ကြောင့် ဒုက္ခ - သုက္ခ ရောက်ရသည့် အကြောင်းကိုသာ ရေးခြယ်ပြသည့် စာပေ နေရာတွင် ပြည်သူ လူများစု၏ နစ်နာချက်များကို ဖော်ပြခြင်းဖြင့်၊ ပြည်သူတို့၏ စိတ်ဓာတ်ကို တက်ကြွလာစေမည့် စာပေ၊ ပြည်သူ လူထုတို့၏ အဖိအနှိပ်ခံ ဘဝကို ပြန်လည် ပြောပြသည့် စာပေမျိုးကို အစားသွင်းရပေမည်။ စာပေကို ကိုယ်ပိုင် အကျိုးစီးပွားလို ဈေးသို့ ချရောင်းရန် မဟုတ်၊ ဈေးသွက်၊ မသွက်ဖြင့် စာပေ တိုးတက်သည် မတိုးတက်သည်ကို ဆုံးဖြတ်၍ မရ။

စာပေ ပြည်သူ လူများစုနှင့် နီးစပ်အောင် လုပ်ရန်ပင် ဖြစ်သည်။ စာပေဖြင့် ပြည်သူတို့အား လှုံ့ဆော်ရန်ပင် ဖြစ်သည်။ (Art for Art's Sake) ဆိုသည့် အဓိပ္ပာယ်သည် အနုပညာ၌ ဘယ်လို ရည်ရွယ် ချက်၊ ဘယ်လို အဓိပ္ပာယ်ကိုမှ မဆောင်ဟု ဆိုခြင်းနှင့် အတူတူပင် ဖြစ်သည်။ အနုပညာ၌ ဘာမျှမရှိ ဟာလာ ဟင်းလင်းဟု ဆိုခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ (Art for Art's Sake) ဆိုလျှင် အဘယ်ကြောင့် နိုင်ငံအကျိုးဟု အော်ရ သေးသနည်း။

'အနုပညာသက်သက်' ဆိုသော စကားသည် ပြည်သူတို့အား လှုံ့ဆော်မည့် အရေးကို စိုးရိမ်သည့် အတွက် အရင်းရှင်ဘက်သား စာရေးဆရာတို့က ကာကွယ်သည့် စကားပင် ဖြစ်သည်။ အမှန်အားဖြင့် အနုပညာသည် ပြည်သူတို့၏ ကံကြမ္မာနှင့် ခွဲခြား၍မရ၊ အနုပညာဖြင့် ပြည်သူတို့၏ ကံကြမ္မာ ဘဝကို ဖော်ပြရပေမည်။ အနုပညာသည် လူ့ဆက်ဆံရေး ဘဝကို ချယ်လှယ်နိုင်သည့် စွမ်းရည် ရှိပေသည်။

ပြည်သူ အနုပညာ ပြည်သူ စာပေ အတွက် ရှေ့သို့သာ ချီတက်ရပေမည်။ ငြင်းခုံမှုများလည်း ရှိပေမည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ၊ စာရေးဆရာသည် လူတွေ၏ ဘဝ လူ့လောက အပြင်မှ လည်းကောင်း၊ တောင်ထွင့်ပေါ်မှ လည်းကောင်း၊ ငုံ့မကြည့်ပဲ လူတွေထဲမှ နီးကပ်စွာ ကြည့်ရှု လေ့လာမှသာလျှင် အမှန် ဖြစ် ပေလိမ့်မည်။ စာရေးဆရာ၏ တာဝန်သည် ဖြစ်လာသော အဖြစ်အပျက်များ နောက်မှ (At the tail of the events) ဆွဲလိုက်ရန် မဟုတ်ပဲ၊ ရှေ့မှ ကြိုတင်၍ မြင်ကာ ပြည်သူတို့၏ ဘဝနှင့် နီးစပ်ကာ ပြည်သူတို့၏ တိုးတက်ရေး အချယ်အလှယ်ခံ ဘဝမှ လွတ်မြောက်ရေးကို ရှေ့ရှုသည့် ပြည်သူစာပေကို ရွေးချယ်ရန် သာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။

မြေရှင်စနစ် အတွင်းက ၎င်း၏ ရောင်ပြန်ဟပ်ချက်ဖြင့် မြေရှင် ဆက်ဆံရေး အရိုက်အရာဝယ်၊ အကြီးဝင်ခဲ့သည့် စာပေနှင့် အနုပညာသည် ပွင့်ဖူးလာခဲ့၍ အရင်းရှင် အဖွဲ့အစည်းတွင်းလည်း ထိုအတူပင် ဖြစ်သည်။

ယခုမှ ခေတ်သစ်တရပ်သို့ ချဉ်းကပ်လာချေပြီ။ လူနေမှု စနစ် ပြောင်းသည်နှင့် အမျှ ၎င်း၏ အရိပ်အရောင် ဖြစ်သည့် စာပေနှင့် အနုပညာတို့သည်လည်း ဆန်းသစ် လာပေတော့မည်။

အနုပညာသက်သက် ဟူသော ကြွေးကြော်သံသည် အရင်းရှင် အနုပညာ၊ အရင်းရှင် ယဉ်ကျေးမှုကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းထားရန် ဖြစ်၍၊ သမရိုးကျ စာပေ၊ ကြေးရေတတ်တို့၏ လိင်ကိစ္စတို့ကိုသာ ရေးတတ်သည့် ဘဝ အခြေအနေကို ရေးရန် ကြောက်၍ အမှန်ကို ဖုံးကွယ်ထားကြသည်။ သည်လို စာရေးဆရာများသည် မည်သို့ပင် ပြည်သူတို့၏ ဘဝ အခြေမှန်ကို မည်သို့ပင် ကွယ်ဝှက်ရန် ပြည်သူတို့၏ ဘဝအမှန်ကို ဖော်ပြမည့် သစ္စာရှိသည့် စာပေတရပ်သည် ဆန်းသစ် လာပေလိမ့်မည်။

ပြည်သူ လူများစု၏ ဘဝကို သံ-ကန်လန်ကာဖြင့် ဖုံးကာ ကြေးရေတတ်တို့ကို မည်မျှပင် ပျော်တော် ဆက် စေကာမူ၊ တနေ့တွင် သူတို့၏ စာပေ ဂန္ထဝင်မှ ဝိုင်းပယ်ခြင်း ခံရပေလိမ့်မည်။ ပြည်သူ ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာတို့ကို မည်သို့ပင် ကြွေးကြော်သံ အမျိုးမျိုးဖြင့် ဖျက်ဆီးစေကာမူ၊ သူတို့သာလျှင် ပျက်စီး တိမ်ကော သွားပေလိမ့်မည်။

ယနေ့ မြန်မာစာပေ လောကမှာ အနုပညာ သက်သက် ဟူသော ဂိုဏ်း (ဝါ) လူထုနှင့် အဆက်ပြတ်သော ဂိုဏ်းနှင့် အနုပညာသည် ပြည်သူတို့၏ တန်ဆောင် ဟူသော ဂိုဏ်းနှစ်ဂိုဏ်း ကွဲလျက်ရှိရာ ပထမဂိုဏ်းသည် ပြည်သူ လူများစု၏ ဆင်းရဲ ကြပ်တည်းသည့် ဘဝကိုလျစ်လျူရှုကာ ကြေးရတတ်တို့၏ ကိစ္စ အဝဝဖြင့်သာ တင်းတိမ် နေသူများ ဖြစ်ကြ၍ အစား သွင်းလာမည့် စာပေသစ်ကို ကြောက်ရွံ့ကြသည်။

ဒုတိယ အစုမှ သမရိုးကျ ရေးရိုးရေးစဉ် စာပေအစား၊ စာပေဖြင့် ပြည်သူတို့၏ စိတ်ဓာတ်ကို လှုံ့ဆော်ရန် လက်မနှေးကြပဲ ပြည်သူ စာပေသစ်သို့ ချီတက်နေသည့် ဂိုဏ်းဖြစ်လေသည်။ နောက်စာပေဂိုဏ်း သည် ပြည်သူ လူများစု၏ ဘဝ အခြေအနေ အမှန်ကို ဖော်ပြကာ စာပေဖြင့် အဖိနှိပ်ခံ ပြည်သူတို့၏ စိတ် ဓာတ်ကို တက်ကြွပေးလိမ့်မည်။

ပြည်သူစာပေ ထွန်းကားပါစေ။

မြသန်းတင့်

ယင်းသို့လျှင် ဝေဖန်ရေးတို့သည် ဆက်တိုက် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့လေသည်။ အယူအဆ၊ ယုံကြည်ချက် အဘိဓမ္မာအရ ကွဲပြား ခြားနားသည့် အုပ်စုလိုက်ပဋိပက္ခသာ မဟုတ်သေးပေ။

မာ့ကဲ(စ်) လီနင် ဝါဒ အတွေးအခေါ်ဖြင့် ယုံကြည် လေ့လာ ဆည်းပူး ရေးသားနေသူ အချင်းချင်းပင်လျှင် ဝေဖန် ဆေးကြောသမှု ပြုခဲ့သည်ကို တွေ့ရပြန်သည်။

ဥပမာ၊ သိန်းဖေမြင့်က ဒဂုန်တာရာကို ဝေဖန်ခြင်း၊ ဗန်းမော်တင်အောင်ကို ဝေဖန်ခြင်း၊ ရဲခေါင်ကို ဝေဖန်ခြင်းမျိုး စသည်တို့ ဖြစ်သည်။ သိန်းဖေမြင့်သည် အထက်ပါ တိုးတက်သော စာရေးဆရာတို့ကိုသာ ကွက်၍ ဝေဖန်ခဲ့ခြင်းလော။ မဟုတ်သေးပေ။ ကြည်အေး၊ သန်းဆွေ၊ အောင်စိုး၊ စည်သူ၊ သင်္ခါ၊ နွယ်သစ်၊ မောင်ထင်၊ ဇော်ဂျီ၊ မင်းသုဝဏ်၊ ကျော်အောင်၊ ညိုလေး၊ ဗိုလ်လေး၊ ခင်သန်းစင် စသော အလယ်အလတ် စာရေးဆရာတို့ကိုလည်း ဝေဖန်ခဲ့သည်။ အထက်ပါ စာရေး ဆရာတို့ကို ဝေဖန်ရာ၌ အလွန် ယေဘုယျကျသော အမြင်ဖြင့် ဝေဖန်ရေး လုပ်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရ၏။ တိုက်ခိုက်ခဲ့ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ သိန်းဖေမြင့်က ဤသို့ နောက်ကြောင်း ပြန်ထားသည်။

'၁၉၃၈ ခု၊ ဇန်နဝါရီလလောက်က ဂျာနယ်ကျော်နှင့် တာရာ မဂ္ဂဇင်းတို့တွင် ကျွန်ုပ်သည် 'ခေတ်နောက်ကျ သော စာရေးဆရာများ' ဟူသော ဆောင်းပါးကို ရေးသား၍ ယနေ့ မြန်မာစာပေကို ဝေဖန်ခဲ့သည်။ ထိုဆောင်းပါး၏ အစတွင် အချို့အချို့ ငြင်းခုံ ရေးသားရာ၌ ယနေ့ မြန်မာစာပေ၏ ပြဿနာကို ဆွေးနွေးကြပါဟု တိုက်တွန်းခဲ့ပေ၏။ ထိုဆောင်းပါး ထွက်လာသော အခါ စာရေးဆရာကြီး အချို့သည် ကျွန်ုပ် ဆောင်းပါးမှာ သူတို့အား လူပုဂ္ဂိုလ်အနေနှင့် ထိပါး စော်ကားလေဟန် ယူဆ၍ လည်းကောင်း၊ မှားယွင်းသော မာန လက် ကိုင်ထားသဖြင့် လည်းကောင်း ကျွန်ုပ်၏ ဝေဖန်ချက်ကို တုန့်ပြန် ဆွေးနွေးခြင်း မပြုပဲထားရန် ညှိနှိုင်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြလေသည်။

သို့ကလို ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြင့် ထိုစာရေး ဆရာကြီးများ၏ ဂုဏ်သည် တပဲသားမှ တိုးမလာသည့်ပြင်၊ စာရေးဆရာ အနေဖြင့် ပြည်သူလူထု အပေါ်တွင် ထားအပ်သော တာဝန်ကို ၎င်းတို့တသိုက်သည် မည်မျှ အရေးမစိုက်ကြောင်း သက်သေထူခြင်းမျှသာ ဖြစ်နေပေသည်။

သို့သော် သူတို့ ညှိ၍မရပဲ ဖဲ့ထွက်ကာ ကျွန်ုပ်အား ပြန်လှန် ချေပသော စာရေးဆရာ အနည်း အကျဉ်း ပေါ်လာခဲ့လေသည်။ ဥပမာ၊ သင်္ခါနှင့် တက်တိုး။ သင်္ခါ၏ ချေပချက်မှာ ကျွန်ုပ်၏ အချက်အလက်ကို ချေပခြင်း မဟုတ်ပဲ၊ ကျွန်ုပ်နှင့်တကွ ကျွန်ုပ်တို့ ယုံကြည်သော ကွန်မြူနစ် ဝါဒကိုသာ ဝါးလုံးရှည်ဖြင့် ရမ်းလိုက် ခြင်း ဖြစ်၏။ ချေပချက် အနေဖြင့် ဘာမျှ တန်ဖိုး မရှိသော တက်တိုး၏ ချေပချက်မှာကား စာရေးဆရာသည် ဝါဒ မဖြန့်ရ၊ သုခုမ ပညာသည် ဘက်မလိုက်ရ၊ စသော အယူအဆတွင် မှီထားလေသည်။

ကျွန်ုပ်အား ထောက်ခံ ရေးသားသော စာရေးဆရာသစ်များ အများအပြား ပေါ်ထွက်ခဲ့လေသည်။ သူတို့အထဲတွင် မောင်ကြည်လင်၊ စည်သူ၊ မောင်ချစ်ကြည် စသူတို့ ပါဝင်ပေ၏။ (သိန်းဖေမြင့်ရေး၊ 'မြန်မာ စာပေ အထွေထွေ ပြဿနာများ၊ ၈၁-၈၂)

ထို့နောက် သိန်းဖေမြင့်သည် စာပေ အမျိုးအစား ၄ မျိုးကို သရုပ်ခွဲ အနုစိတ်ပြုပြီး အထက်ပါ စာရေးဆရာ တို့၏ စာပေရေးကို ဤသို့ အနည်းငယ်စီ 'လှစ်' ပြခဲ့သည်။

-# သန်းဆွေ၏ 'မြသွေး' ဝတ္ထုမှာ လူလတ်တန်းစားတို့၏ အိမ်ထောင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ သွန်သင်ချက်ပင် ဖြစ်သည်။

-# တာရာ၏ 'မေ' မှာ လူလတ်တန်းစားတို့၏ လောကကလေးကို ပညာရှင် တဦး အနေနှင့် ဝေဖန်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

-# ငွေတာရီ ၏ 'ဝေဇင်' မှာ စားရေးနေရေး ပူပန်စရာ မလိုသော လူတန်းစား ဇနီးမောင်နှံ၏ အချစ်ကို ချီးကျူးထားခြင်း ဖြစ်သည်။

-# ဇော်ဂျီ၊ မင်းသုဝဏ်၊ မောင်ထင် တို့သည် တောင်သူလယ်သမား ဘဝကို မြင်သည့် ကြားသည့်အတိုင်း ဖော်ပြကြရာ၌ တစ်ဖမ်းတစ်ဆာ အပြင်က ဖော်ပြခြင်း မဟုတ်၊ လူထုကြားထဲမှ နေ၍ ဖော်ပြခြင်းမျိုး ဖြစ်ပေသည်။ ၎င်းတို့တွင် =

မင်းသုဝဏ်ကား သူငယ်ငယ်တုန်းက တွေ့ကြုံဖူးသော လူထု အကြောင်းများကိုသာ ဖွဲ့နွဲ့ ခဲ့ပြီး၊ ယခုခေတ် လူထု အကြောင်းကိုကား ဖွဲ့နွဲ့ခြင်း မရှိ။ သူငယ်ငယ်က ကွမ်းခြံကုန်း၊ အင်္ဂလိပ်တို့သည် ယနေ့ ကွမ်းခြံကုန်း၊ အင်္ဂလိပ်တို့နှင့် များစွာ ခြားနားနေသည်ကို သူ စာထဲတွင် အရိပ်မထင်သေးပေ။ မင်းသုဝဏ်သည် ယခုတလော သတ်ပုံသတ်ညွှန်း ငြင်ခုံခြင်းနှင့် ဇာတ်နိပါတ်ဟောင်း သာဓကဟောင်းများကို ပြန်လည် ရေးသားနေခြင်း တို့တွင်သာ ပိုမို လုံးပမ်းနေသည်ကို တွေ့ရ၏။

-# မောင်ထင်ကား ငဘရောက်အောင် တိုးတက်လာပြီး၊ ရှေ့ဆက် တိုးတက်မှု မရှိသေးပေ။

-# ဇော်ဂျီ မှာကား အဆက်မပြတ် တိုးတက်လျက် ရှိ၏။ သူ့ကဗျာများသည် လူထုအကြောင်း ဖော်ပြရုံသက် သက် မကတော့ပဲ လူထုကို လှုံ့ဆော်ပေးသော ကဗျာများ ဖြစ်လာ၏။ ဥပမာသူ၏ 'ငှက်ငယ်ပမာ' ကဗျာမှာ လူထု၏ ကြီးမားသော အင်အားကို ဖော်ပြ၍ လူထုအား လှုံ့ဆော်ထားပေသည်။ လူထုသည် ကိုယ့်အားကို ကိုယ်မြင်သည့် နေ၌ ဥမှ ပေါက်ထွက်လာသော ငှက်ငယ်သို့ ဘဝဟောင်းကို စွန့်၍ (ဝါ) ခေတ်ဟောင်းကို စွန့်၍ ဘဝသစ် (ဝါ) ခေတ်သစ် ရောက်ခြင်း ဖြစ်ဟန်ကို ဖော်ပြထားပေသည်။

-# စည်သူ ၏ 'လွမ်းသူ့မောင်' မှာ ဝတ္ထုကလေးမှာ မြို့နေ လူလတ်တန်းစား၊ အောက်ဆုံးအလွှာရှိ အိမ်ထောင်ရေးနှင့် စီးပွားရေး အခြေအနေကို သရုပ်ဖော် ထားပေသည်။

-# အောင်စိုး ၏ 'ရွှေပွင့်' ဆိုသော ဝတ္ထုတိုမှာ အညာက တောင်သူယာလုပ်တို့၏ ဘဝကို ဖော်ပြထားသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့မှာ သရုပ်ဖော် သက်သက်သာ ဖြစ်သည်။ လှုံ့ဆော် စည်းရုံးမှု မပါပေ။

-# ရဲခေါင် ရေး 'ယမ်းငွေတလူလူ' တွင် တယောက်ကောင်း လူစွမ်းကောင်း ဝါဒနှင့် လူထု တော်လှန်ရေး ဝါဒကို နှိုင်းယှဉ် ဆွေးနွေးချက် ပါရှိ၏။ တနည်းအားဖြင့် ဆိုသော် မာ့က(စ်) ဝါဒ၏။ အခြေခံ သဘောတရား တခုကို ဆွေးနွေးခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် လူထုဘဝကို ထည့်သွင်း၍ ဖော်ပြသည်မဟုတ်။ လူထု တော်လှန်ရေး ဝါဒကို ယုံကြည်သော ပညာရှင် တဦးနှင့် လူစွမ်းကောင်း ဝါဒသမား တဦး အခြေအတင် ပြောဆိုဟန်ကိုသာ ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်၏။ ဤဝတ္ထုမှာလည်း ဗန်မော်တင်အောင်၏ 'မြိုင်' နှင့် 'ဖုန်းမောင့် တယောက်တည်းရယ်' တို့ အမျိုးအစားထဲကပင် ဖြစ်သည်။

-# ကျော်အောင် ရေး 'ငါးကျပ်တန်တချပ်' (ရှုမဝ)၊ ညိုအေး ရေး 'နင်းပြား' (ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း)၊ ခင်သန်းခင် ရေး 'ရန်ကုန် ရောက်တော့မှ' (ဂျာနယ်ကျော်) ဤဝတ္ထုတိုလေးများထဲတွင် မြို့နေ ဆင်းရဲသား ဘဝ ပေါ်ရုံမက ထိုဘဝကို ပြောင်းလဲရန် လှုံ့ဆော်သော အင်အားစုကိုလည်း တွေ့နိုင်ပေသည်။

တခါတရံ ဝါဒ တစုံတရာ ရှိဟန်မတူပဲ လူထုဘဝကို လက်တွေ့ အသိဖြင့်သာ ရေးလိုက်ဟန် ရှိသော စာပေ အစအနများကို တွေ့ရပေသည်။ တခါက ဗိုလ်လေး ဆိုသော ကလောင်ရှင်သည် 'ကွန်းဒီးယား' ဟူသော ဝတ္ထုတိုကလေး ရေးလိုက်၏။ မီးရထား အလုပ်သမား မယ်လီ တယောက်၏ ဘဝကို ထောက်ထား သနားစိတ်နှင့် ကွင်းကွင်းကွက်ကွက် ဖော်ပြထား၏။

ဤသို့လျှင် သိန်းဖေမြင့်သည် စာရေးဆရာ ပေါင်းစုံ၏ စာမျိုးစုံကို ထောင့်စုံအောင် အလွန်ယေဘုယျ ကျ၍ ယထာဘူတဆံဆံ ဝေဖန် ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အထက်ပါ ဝေဖန်ချက် အချို့သည် တို့စိတို့စိ လိုရင်းကလေးများသာ ဖြစ်၏။ ယင်းလိုရင်းကလေးများကိုသာ ကျွန်တော် ကောက်နုတ် ပြလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ စင်စစ် စာရေးဆရာတိုင်း၏ ဝတ္ထုတိုင်း ကို အဖွင့် အပိတ်၊ အကြောင်း အကျိုးတို့ဖြင့် အပြည့်အစုံ ဝေဖန်ထားလေသည်။

စာရေးဆရာတိုင်း လိုလိုပင် သိန်းဖေမြင့်၏ ဝေဖန်ရေး ထောက်ညွှန်ပြချက်ကို ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် ကျေကျေ နှပ်နှပ်ကြီး လက်ခံကြဟန် ရှိ၏။ မည်သူ့ထံမှ အတိအလင်း တုန့်ပြန် တိုက်ခိုက်ခြင်းကို မတွေ့မြင်ရပေ။

သို့သော် ဤဘက်ခေတ်၌ နွယ်သစ် (ယခင် စိန်ကလောင်၊ နောင် နွယ်သစ် ဟု အမည် ပြောင်းထားသူ) ကမူ လုပ်သားပြည်သူ နေ့စဉ် သတင်းစာ စာရေးဆရာနှင့် စာ၊ အခန်းမှ နေ၍ သိန်းဖေမြင့်၏ 'စစ်တွင်း ခရီးသည်' ယခင် ထုတ်ဝေပြီးကို ယခု ပြန်လည် ထုတ်ဝေရာတွင် ဝေဖန်ရေး လုပ်ခဲ့လေသည်။ သိန်းဖေမြင့်၏ 'စစ်အတွင်း ခရီးသည်' ကို

ဦးနု (သခင်နု) ၏ 'ငါးနှစ်ရာသီ ဗမာပြည်'၊ ဂျာနယ်ကျော် ဦးချစ်မောင်၏ 'နေ့စဉ်မှတ်တမ်း' တို့နှင့် ယှဉ်တွဲ၍ ဝေဖန် ခဲ့သည်။ နွယ်သစ်သည် အရေးအသားနှင့် ပတ်သက်၍ အထွေထွေ အထူး မဝေဖန်ခဲ့ပေ။ ရွှန်းရွှန်းဝေအောင်ပင် ချီးကျူး ထားသေး၏။ သို့သော် အတွင်းသား အနှစ်သာရပိုင်းတွင်မူ ဤသို့ ဝေဖန် လိုက်လေတော့သည်။

'သိန်းဖေမြင့် မှတ်တမ်း တင်သည်မှာ သူ့အကြောင်း ဖြစ်သည်။ ကိုယ့်အကြောင်း ပြန်ရေးလျှင် စာရေးဆရာ တို့သည် လက်သွက်မြဲ ဖြစ်သည်။ လက်အသွက်လွန်၍ ကိုယ်ကိုယ်ကို စစ်အတွင်း ခရီးသည်တွင် တွေ့ရ သည်။ ဦးဘချို ပြောသော အင်္ဂလိပ်ကြီး၏ 'ဒါနာတစ်ဒါ' ဟူသော သဘောမျိုး ပင်၊ သိန်းဖေမြင့်လို စာရေးဆရာ အဖို့ကား အဆင်း တန်ဆာ အမွမ်းအမံ အရာ၌ ကျွမ်းကျင်ပြီး ဖြစ်လေရာ 'စစ်အတွင်း ခရီးသည်' သည် လွတ်နေသည်။ သိန်းဖေမြင့်၏ ကိုယ့်အကြောင်းတို့သည် နိုင်ငံရေးနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိပြန်ရာ စာရေးသူအဖို့ အဖြစ်မှန်နှင့် နီးစပ်ဖို့ အတော်လေးပင် ချိန်ဆရဟန် တူပေသည်။ ယင်းသို့ ချိန်ဆရာတွင် သိန်းဖေမြင့်သည် မိမိကိုယ်၌ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ရေး၊ အာဇာနည် အညစ်အကြေးကို ခဝါဖွပ်ရန် လိုသည်ဟု သိမြင်ဟန် ရှိပါသည်။ အတတ်နိုင်ဆုံး ဖွပ်လျှော်ပါ၏။ သို့သော် အညစ်အကြေး များပြားလှရာကား အာဇာနည် မစင်သော အရေး အတွေးတို့ကို ဟိုတကွက် ဒီတကွက် တွေ့နိုင်လေသည်။

ယင်းသို့ နွယ်သစ်က မြက်မြက်ကလေး ဝေဖန်လိုက်သောအခါ ဆတ်ဆတ်ထိ မခံတတ်သော သိန်းဖေမြင့် သည် 'ဗိုလ်တထောင် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း' အခန်းမှ နေ၍ ဗယ်ပိုက် ညာဆင် ရေမီး အစုံတင်၍ ကဆုန်ပေါက်ခါ ဝင်ခဲ့လေ သည်။ ဝေဖန်ရေးကို ဝေဖန်ရေး လုပ်ခဲ့လေသည်။

ထို့ပြင် နွယ်သစ်၏ ဝေဖန်ရေး အခန်းများ ရှိသေး၏။ သူ၏ တိုက်ခိုက် စစ်တလင်းသည် လုပ်သားပြည်သူ နေ့စဉ် သတင်းစာကြီး ဖြစ်၏။ ယင်းသတင်းစာမှ နေ၍ စာရေးဆရာတို့၏ စာပေ အစုံစုံကို ဝေဖန်သမူ ပြုခဲ့သည်။ ဝေဖန်ရေးနှင့် တူသည်လည်း ရှိ၍ မတူသည်လည်း ရှိ၏။ အချို့ နေရာတွင် ဝေဖန်ရေး ကြန့်အင်တို့နှင့် ပြည့်စုံ ကိုက်ညီခြင်း မရှိပဲ လူပုဂ္ဂိုလ် အဓိကထား၍ အညှာအတာ၊ အထောက်အထား၊ အဖေးအမ၊ အမြင့်အတင်နှင့် အထိုး အနက်တို့ ရှိလေသည်။ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန် မကျ၊ ယေဘုယျ မဆံ့မှုများ တွေ့ရတတ်သည်။

ဤသဘောကို စာပေလောကမှ စာရေးဆရာ အတော်များများသည် နားလည်ထားကြခြင်းကြောင့် 'စာရေး ဆရာနှင့် စာ' ဝေဖန်ရေး အခန်းကို အလေးအနက် မထားကြခြင်း ဖြစ်၏။ လေးစားအပ်သော ဝေဖန်ရေးတရပ် အဖြစ်လည်း အသိအမှတ် ပြုလိုကြဟန် မတူပေ။ သူ့ဩဇာ သတ္တိသည် ဘာမျှ မရှိပေ။ ထို့ကြောင့်ပင် နွယ်သစ်တို့ စာ တအုပ် ဝေဖန်လိုက်ပြီ ဆိုလျှင် ချက်ခြင်းလက်ငင်း တုန့်ပြန်ခြင်းကို ခံရလေသည်။ သူ၌ ဝေဖန်ရေး အမြင်ဖြင့် ပီပြင် ကြည်လင်စွာ ဝေဖန်နိုင်မှုထက် အပေါ်စီးက သမားဟန်ပါပါ ပြောလာတတ်ခြင်းကြောင့်ပင် ငုံ့မခံကြခြင်း ဖြစ်၏။

တက္ကသိုလ် ဘုန်းနိုင်ကို ဝေဖန်သော အခါ ချက်ခြင်း တုန့်ပြန်သည်ကို တွေ့ရ၏။ တက္ကသိုလ် ခင်မောင်အေး ဝေဖန်သော အခါ ချက်ခြင်း တုန့်ပြန်သည်ကို တွေ့ရ၏။ နတ်မောက် ဘုန်းကျော်ကို ဝေဖန်သော အခါ ချက်ခြင်း တုန့်ပြန်သည်ကို တွေ့ရ၏။ ဤသို့ စသည် စသည်ဖြင့် များပြားလှစွာသော စာရေးဆရာတို့၏ တုန့်ပြန် ဝေဖန်ခြင်းကို နွယ်သစ် ခံခဲ့ရသည်ချည်း ဖြစ်သည်။ မောင်ဇနီယ ဆိုသူကမူ လိုတိုးပိုလျော့ ကြက်ပေါင်ပြောနယ် ဘာမျှ မယ်မယ်ရရ မရှိလှသည့် ဝေဖန်ရေး အခန်းကလေးဟု ခပ်ကြမ်းကြမ်းကလေး ငဲ့သည်ကို တွေ့လိုက်ရသည်။ (မနုဿရေး 'တက္ကသိုလ် ပြန်ကြီးများ' စာအုပ်နိဂုံး)

ဤသို့ဖြင့် နွယ်သစ်၏ ဝေဖန်ရေး အခန်းသည် ကျဆုံးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ကြေးမုံ သတင်းစာမှ 'စာကြေးမုံ' အခန်းရေးသူ ကြီးမောင် (ငွေဥဒေါင်း) ကိုလည်း ရံဖန်ရံခါ ဝေဖန် တတ်ကြလေသည်။ ဝေဖန်ရေး မဟုတ်၊ ရင်နှီးသော ထုတ်ဝေသူများကို ကြော်ငြာ ပေးခြင်းသာဟု ဆိုသူက ဆိုသည်။ မည်သို့ဖြစ်စေ ကြီးမောင် အနေအထားကား မရွေးလျား၊ သူရေးနေခြင်းသည် ဝေဖန်ရေးဟု သူ့ကိုယ်သူလည်း တွက်ချင်မှ တွက်မည့်သူ ဖြစ်၏။ "မည်သည့်တိုက်က မည်သည့် စာအုပ်ထွက်ကြောင်း အဖိုးနှုန်း ဘယ်ရွေ့ ဘာတွေ ရေးထားသည် စသဖြင့် အကျဉ်းအကြမ်း ကတ်တလောက် ဆံဆံကလေးမျှသာ ဖြစ်သည်"။ ဤသဘောကလေးမျိုး ကြိုက်နှစ်သက်၍ တမင်လုပ်နေဟန် ရှိသည်ဟုပင် စာပေဗိမာန် လုပ်စဉ်က သူ့အစဉ်အလာကလေးများနှင့် ထင်ဟပ် နှိုင်းယှဉ်၍ အသိအမှတ် ပြုထားရ၏။

မြန်မာစာပေ၏ ဝေဖန်ရေးတို့သည် ဆက်တိုက်ပင် ပေါ်ပေါက်လျက် ရှိ၏။ အညာမြေ မန္တလေးဘက် လှမ်းမျှော် ကြည့်လိုက်လျှင်လည်း ဝေဖန်ရေး အသက် အသံတို့သည် ဘဝင်လျှံမျှ မြည်ဟီးနေသည်။ လူထု သတင်းစာမှ နေ၍ ကဗျာဆရာ ကြည်အောင်က ကဗျာစာပေ ဝေဖန်ရေးများ ရံဖန်ရံခါ လေးလေးနက်နက် လုပ်ကိုင်နေသည်ကို တွေ့ရ တတ်သည်။ သူ့ဝေဖန်ရေးကို အများကပင် လေးစားကြသည်ကို တွေ့ရ၏။ တခါတခါ သူနှင့် မဆိုင်သော စာအုပ်မျိုး ကိုပင် ထ၍ ဝေဖန်ရေး လုပ်ခဲ့သည်ကိုလည်း တွေ့ရတတ်၏။ ဥပမာ၊ ဗိုလ်မှူးဘသောင်း၏ 'စာဆိုတော်များ' အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဝေဖန်ချက်မျိုး။

မေမြို့မိုးကြည် ကလည်း တချီတချီ စာကြီးပေကြီး ရေးသားလေ့ ရှိသူများကို အမှတ်မထင် အကဲဖြတ်လေ့ ရှိသည်။ ကထိက ဦးမောင်မောင်တင် (မဟာဝိဇ္ဇာ) ဆိုသူ၏ 'ပြည်သူ့တေးသံ' အမည်ခံ စာအုပ်မျိုး၊ မိလိန္ဒပုဂ္ဂိုလ် စာအုပ်မျိုးကို ရေးသူ ဆရာဦးသော်ဇင်၊ ပိုင်အမ်ဘီ သခင်တင် အတ္ထုပ္ပတ္တိလို စာအုပ်မျိုး၊ 'စိန်ပန်းမြိုင် စာတန်းနှင့် စစ်တန်း' လို စာအုပ်မျိုးတို့ကို သူသည် မထောက်မညာ ဝေါဝေါ်ဒိုင်းဒိုင်း ထောက်ညွှန် ပြတတ်လေသည်။ သို့သော် ကြည်အောင်၊ မိုးကြည် တို့ကား စွဲစွဲမြဲမြဲ လုပ်ကိုင်ကြသည်ကို မတွေ့ရ။ စိတ်ကူးလည်းရ အမြင်လည်း မလျော်မှ ထ၍ ထ၍ ရေးသားကြသည်ဟု ယူဆရမည် ဖြစ်၏။

စွဲစွဲမြဲမြဲ အကဲဖြတ်စာ၊ ဝေဖန်စာရေးသူ တယောက် ရှိသေး၏။ ယင်းကား အခြားမဟုတ်၊ ကဗျာဆရာ မောင်စွမ်းရည် ဖြစ်၏။ မောင်စွမ်းရည်သည် ကနဦးပိုင်းတွင် စာဆိုတော်နေ့ ကျင်းပလေ့ရှိသည့် အထက်ဗမာနိုင်ငံ စာရေးဆရာ အသင်း၏ စာတမ်းဖတ်ပွဲ၌ မျက်မှောက်ခေတ် ကဗျာအကြောင်း၊ စာတမ်းမျိုးကို တပင်တပန်း ကြိုးစား၍ တင်သွင်းလေ့ ရှိခဲ့သည်။ ယင်းစာတန်းထဲ၌ စစ်ပြီးခေတ်၊ မျက်မှောက်ခေတ် ကဗျာဆရာ အကြောင်း၊ ကဗျာ အကြောင်း တို့ကို ပြန်လည် သုံးသပ်ကြလေ့ရှိ၏။ အကဲဖြတ်လေ့ရှိ၏။ ဝေဖန်ရေး လုပ်လေ့ရှိ၏။ နောက်တဖြည်းဖြည်း ဝေဖန်ရေး၏ အရသာနှင့် အနှစ်သာရပိုင်းကို အလှိုင်းကြီးစွာ တွေးမြင် ခံစား၍လော မပြောနိုင်။ ဆက်တိုက် ဆက်တိုက် လူထု သတင်းစာမှနေ၍ ဝေဖန်ရေး လုပ်နေသည်ကို အစဉ်တွေ့လေတော့သည်။ ကြည်အောင်၊ တင်မိုး၊ ဒေါင်းနွယ်ဆွေ၊ နေသွေးနီ စသော လူငယ် ကဗျာတို့က အစ ဇေယျ၊ ဇော်ဂျီ၊ မင်းသုဝဏ်၊ မောင်ထင်၊ တက်တိုး စသူတို့၏ စာပေအထိ ဝေဖန်ခဲ့သည်။ အခြား ထွက်လာသမျှ စာအုပ်များကိုလည်း တခုမကျန် ဝေဖန်သည်။

မောင်စွမ်းရည်သည် မာ့က(စ်) အမြင်ဖြင့် စာပေကို လေ့လာ ဝေဖန်သည်။ ထို့ကြောင့် သူ့ဝေဖန်ချက်တို့သည် အထိုက်အလျောက် ကြည်လင်ခြင်း ဖြစ်၏။ ယထာဘူတ ပဓာနတရားတို့ဖြင့် ပြုံးပြုံးခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် မောင်စွမ်းရည်သည်လည်း နွယ်သစ်တို့ ကဲ့သို့ပင် သူငယ်နာ မကင်းစင်သေးသော ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန် သဘောများ ပါတတ် သည်ဟုလည်း အပြောအဆို များနေ၏။ မူလဝါဒသာ မဟုတ်ဘဲ တခါတရံ လူကို အသလွတ် မဲ၍ အခဲမကျေသူပမာ ဝေဖန်တတ်သည် ဟုလည်း အဆို ရှိနေ၏။ ဝေဖန်ရေး ကြိမ်အင်တို့ ချို့တဲ့ခြင်း ရှိသည်ဟုလည်း သတ်မှတ်လျက် ရှိနေသည်။

ယင်းသို့ ထင်မြင် ယူဆသူထဲတွင် ဒေါင်းနွယ်ဆွေ၊ နေသွေးနီတို့ကား ထိပ်ဆုံးမှ ဖြစ်၏။ အထူးသဖြင့် အနာကျင်ဆုံး ခံစားရသူမှာ ဒေါင်းနွယ်ဆွေ ဖြစ်၏။ မောင်စွမ်းရည်က ခေတ်သစ်ကဗျာအကြောင်း စာတန်းထဲတွင် အလျဉ်းသင့်သလို ဒေါင်းနွယ်ဆွေကို ထည့်သွင်းဝေဖန် သွားတတ်သည်။ ဒေါင်းနွယ်ဆွေကို အခြားသူများနှင့် မတူ တမူထူးခြားစွာ နေရာပေး၍ ဝေဖန်တတ်သည်။ အကြောင်းပြသည်မှာ အခြား ခေတ်ပြိုင်တို့နှင့် မတူဘဲ ဒေါင်းနွယ်ဆွေ ကား တဘာသာ ထူးခြားသူ၊ တော်လှန်ရေး အခြေခံ၊ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး စိတ်ဓာတ် ပြင်းထန်သူ ဖြစ်သည်။ တိုးတက် သူလည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပို၍ အသားပေး ဝေဖန်ရပါသည်ဟု မောင်စွမ်းရည်က ဆို၏။ တဆက်တည်း ဤမျှ အားထားလောက်သူ၊ အစဉ်အလာရှိသူ တဦးဖြစ်သူ ဒေါင်းနွယ်ဆွေသည် ဝီပြင် မှန်ကန်သော စကားလုံးများကို စနစ်တကျ မသုံးစွဲတတ်ခြင်းနှင့် စိတ္တဇ ဆန့်လွန်းနေခြင်းတို့ကို ရပ်တန်းက ရပ်ရန် ဟန့်တား သတိပေးသည်။

ဤမှစ၍ တိုက်ပွဲသဏ္ဍာန်မျိုးသို့ ရောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ဒေါင်းနွယ်ဆွေသည် အခွင့်အခါကြိုတိုင်း မောင်စွမ်းရည်ကို ထိုးနှက် တိုက်ခိုက်တော့သည်။

ဗယ်ဂေ့ ညာပိုက်ဖြင့် အပြတ်အသတ် အလဲပြန် ထိုးတော့သည်။ တွေ့ရာ စာစောင် မဂ္ဂဇင်းမှ နေ၍လည်း စိန်ခေါ်သည်။ ကြိမ်းမောင်သည်။ နောက်ဆုံး စာစောင် မဂ္ဂဇင်းမှ နေ၍ တိုက်ခိုက်ရုံဖြင့် အားရကျေနပ်ခြင်း မရှိသောကြောင့် လုံးချင်း 'စာပေကဗျာ ဝေဖန်ရေး ပဲ့တင်သံများ' အမည်ဖြင့်လည်း ရေးသား တိုက်ခိုက် ပြန်လေသည်။ မည်သို့ဖြစ်စေ ဝေဖန်ရေးကို အလေးအနက်ထား၍ ပြန်လှန် ဝေဖန်ရေး လုပ်ကိုင်သော ဒေါင်းနွယ်ဆွေ၏ မာန၊ သတ္တိနှင့် လုံ့လကို ချီးကျူးရပေမည်။

နေသွေးနီကလည်း 'စစ်ပြီးခေတ် ကဗျာတိုက်ပွဲ' အမည်ဖြင့် သီးခြား စာအုပ်ထုတ်၍ပင် ဝေဖန်ရေး လုပ်ခဲ့ သည်။ နေသွေးနီ၏ သဘာဝ အတိုင်းပင် ပြောချင်သည်ကို အလိမ္မာမဖက်၊ တန်ဆာမဆင်၊ စကားမသွယ်၊ အလှမသုံး၊ ဝုန်းဝုန်းဒိုင်းဒိုင်း အရိန်ပြင်းစွာ ပြောချသည်။ အထူးသဖြင့် မင်းယုဝေ၊ ငွေတာရီ၊ တင်မိုး၊ မောင်စွမ်းရည် တို့ကို တိုက်ခိုက် ထိုးနှက်ထားသည်ဟု ထင်မိသည်။

ယင်းသို့လျှင် ဝေဖန်ရေး တိုက်ပွဲသည် အတည်အငြိမ်လည်းပါ။ အလေးအနက်လည်းရှိ၊ သူငယ်နာ မစင်သော ဝေဖန်ရေးတို့ဖြင့် ရောနှော ပြည့်နှက်ခဲ့လေသည်။ ဝေဖန်ရေး၏ တန်ဖိုးကြီးမားမှုကို လေးလေးနက်နက် သတိပြု၍ ကြိမ်အင်နှင့် အညီသာ စနစ်တကျ ဝေဖန် ဆေးကြော သွားကြချေလျှင် အနာဂတ် မြန်မာစာပေသည် ဝင်းလက် တောက်ပြောင်လာရမည်မှာ မြေကြီး လက်ခတ်မလွဲ။

မည်သို့ဖြစ်စေ စာပေလောက၌ ဝေဖန်ရေး တိုက်ပွဲများ ဖြစ်ပွားခြင်းနှင့် ဝေဖန်ရေး အလေ့အထ ရှိလာခြင်း ကား ကောင်းမွန်လှသည့် လက္ခဏာတရပ် ဖြစ်ပေသည်။ ။

ဗိုလ်မှူးဘသောင်းနှင့် ဦးဖိုးလတ်၊ ဦးသာမြတ်



၁၉၆၀ ခုနှစ်မှ ၆၄ ခုနှစ် အထိ မေမြို့ စစ်တက္ကသိုလ်တွင် ဗိုလ်မှူးဘသောင်း (မောင်သုတ) နှင့်အတူ ကျွန်တော် နေထိုင်ခဲ့ဖူးသည်။ ထိုအချိန်က ဗိုလ်မှူး ဘသောင်းသည် လက်ထောက် စာပေညွှန်ကြားရေး ဝန်ကြီးအဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်နေချိန် ဖြစ်သည်။ ဆရာဘသောင်း အဖို့ လက်ရှိ တာဝန်ကို အားသွန်ခွန်စိုက် ထမ်းဆောင်နေရသည့် အပြင် မန္တလေး တက္ကသိုလ်သို့လည်း စနေတပတ် သွား၍ စာပေ ပို့ချရသေးသည်။ အစ်အေ တက်မည့် ဆရာ ဆရာမများနှင့် ဘီအေ ဂုဏ်ထူးတန်း တက်နေသော ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများကိုလည်း မြန်မာစာ ဆိုင်ရာ ဘာသာကို ပို့ချနေရသည်။ တဖန် လစဉ်မှန်မှန် ရေးနေကျဖြစ်သော မြဝတီ မဂ္ဂဇင်းမှ 'မြန်မာစာ မြှင့်ချင်လွန်းလို့' မြန်မာရေးထုံး ဆိုင်ရာ ဆောင်းပါး ကိုလည်း မပျက်မကွက် ရေး၍ ပေးပို့ နေရသည်။

ဤတွင်မျှမက အမျိုးသား ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ပတ်သက်၍ လက်ညှိုးထိုး မလွဲသော နေပြည်တော်ဟောင်းနှင့် အနီးတဝိုက်ကို ကြိမ်တိုက် ကြိမ်ခိုက်တွင် လေ့လာ ဆည်းပူး လိုက်ချင်သေးသည်။ ဆရာဘသောင်းသည် ထိုအချိန်က စာသင်ပြီးတိုင်း ရေးဟောင်း စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်ကို သမိုင်းစဉ် ရှိခဲ့သော ကျောင်းတိုက်ကြီးများသို့ သွား၍ ဖွေလှစ်မြဲ ဖြစ်သည်။

ဤမျှအထိ အလုပ်နှင့်လက်၊ စိတ်နှင့်လက် ဆက်တိုက် လုပ်ကိုင်နေရသော ဆရာဘသောင်းသည် ကျွန်တော်နှင့် တွေ့ဆုံ ခင်မင်မိကြသည်။ သိရှိ ခင်မင်၍ပင် မကြာသေး။ ဆရာဘသောင်းက ကျွန်တော့ကို သူနှင့်အတူ စာလိုက်ကြည့်ရင်း အတူနေပါဟု ဖိတ်ခေါ်သည် ကျွန်တော်ကလည်း လူလွတ် လက်လွတ် ဖြစ်၍ လွယ်လွယ်ပင် လိုက်နေလိုက်သည်။ ဤနေရာတွင် ကျွန်တော် လိုက်သွားရာ၌ အေးအေးချမ်းချမ်း စာကြည့်ရင်း မေမြို့၏ အလှရသတို့ကို ခံစားနေမည်ဟု ရည်ရွယ်မိသည်။ တကယ့် လက်တွေ့ကျသော အခါတွင် ကျွန်တော့ စိတ်ကူးသည် လည်းကောင်း၊ ဆရာဘသောင်း၏ ဖိတ်ခံရင်း ရည်ရွယ်ချက်သည် လည်းကောင်း ပျက်ပြယ်ခဲ့လေပြီ။ တခြားစီ ဖြစ်၏။ ရောက်ပြီ ဆိုကထဲက နေရင်းထိုင်ရင်း အမှတ်မထင် သူ၏ လုပ်ငန်း အချို့တဝက်ကို မျှဝေ ယူလိုက်ရ၏။ တဖြည်းဖြည်း ရုံးလုပ်ငန်းက လွဲ၍ အခြား စာပေ လုပ်ငန်းမှန်သမျှ ကျွန်တော် ခေါင်းပေါ် ဖိလာသည်။ ကျွန်တော့ အနေဖြင့် လေးရမှန်း မသိ၊ အလုပ်လည်းတက်၊ အရည်လည်းပြည့်၊ သူ့လုပ်ငန်းကိုလည်း ကူညီရာရောက်ဟု သဘောပေါက်ပြီး ကြိုးကြိုး စားစားပင် စေ့မှု ခိုင်းသမျှ တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ မြောက်မြားလှသော စာအုပ်စာတမ်း ပေမူ၊ ပရပိုက်ပေမူ တို့ကို စာရင်းအင်း လုပ်ခြင်း၊ ထိုထိုကျမ်း၊ ပျို့၊ လင်္ကာ၊ ရတု၊ မော်ကွန်းတို့မှ မွေနှောက် ရှာဖွေ၍ ဝေါဟာရ စုဆောင်းခြင်း၊ သူလိုချင်ရာရာကို နတ်(စ်) ထုတ်ပေးခြင်း၊ ပေ၊ ပုရပိုက်မူတို့မှ ကူးယူခြင်း၊ အချင်းချင်း အကြံဉာဏ် ဖလှယ်ခြင်း၊ ဆွေးနွေး ဝေဖန်ခြင်း၊ သူလက်ခံထားသော စာအုပ်စာတမ်း အတွက် ပြီးပြည့်စုံအောင် အကူအညီ ပေးရခြင်း စသည်ဖြင့် ကျွန်တော့ တာဝန်ကား များပြားလာသည်။ ဤအထဲမှပင် ကျွန်တော့ အတွက်လည်း လုပ်ရသေးသည်။ မဂ္ဂဇင်း သတင်းစာများသို့ ဆောင်းပါးများ ရေးခြင်း၊ ဝတ္ထုတိုကလေးများ ရေးသား ပေးပို့ရခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

ဤသို့ လက်မလည်အောင် ဖြစ်နေသည့်ကြားမှပင် တနေ့တွင် အလုပ်ကလေး တခု အရေးတကြီး လုပ်ပေးပါ ဦးဟု ဆိုလာပြန်သည်။ သူ့အကူအညီ တောင်းသည့် အလုပ်မှာ ထူးလည်း မထူးခြား၊ ဆန်းလည်း မဆန်းပြား 'အပို သက်သက်မျှသာ ဘာသဘောပါလိမ့်' ဟုပင် အောက်မေ့မိသည်။

ဆရာကြီး ဦးသာမြတ် ရေးသည့် 'မြန်မာစာ ရေးထုံးကျမ်း' ပ-ဒု-တ-စ အထိ ရိုက်နှိပ်ရာတွင် ပထမအကြိမ် ရိုက်နှင့် ဒုတိယအကြိမ်ရိုက်၊ ဒုတိယနှင့် တတိယအကြိမ်၊ တတိယအကြိမ်နှင့် စတုတ္ထအကြိမ်ရိုက်တို့ မတူကွဲပြား ခြားနားနေသော ပြင်ဆင်ထားသော ရေးထုံးများကို ရှာဖွေ စုဆောင်း ပေးရန်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ဥပမာ၊ လုံခြည်၊ ပြူ ကဲ့သို့သော ရေးထုံးမျိုး ဖြစ်သည်။ ဦးသာမြတ်သည် ပထမအကြိမ်ရိုက်တွင် **လုံချည်**၊ **ပြူ** ဟု ရေးထားသော်လည်း ဒုတိယအကြိမ်ရိုက်တွင် **လုံချည်-ပြူ** ဟူ၍ ရေးလာပြန်သည်။ နောက်အကြိမ် ရိုက်များတွင်လည်း အမျိုးမျိုး ဖြစ်လျက် ရှိနေသည်။ ယင်းသို့ တိကျ သိပ်သည်းမှု မရှိဘဲ တဖျင့်တပါး လွဲမှားချက်များကို နုတ်ကောက် ထောက်ပြ၍ ဆောင်းပါး ရေးရန်ဟု ဆရာဘသောင်းက နောက်ပိုင်း၌ ပြောပြလေသည်။

ကျွန်တော့ အနေဖြင့် ခိုင်းသည့် အတိုင်းပင် စနစ်တကျ မျဉ်းသား၍ တကြိမ်နှင့် တကြိမ် မတူကွဲပြားချက်တို့ကို ထုတ်နုတ် ရေးသား ပေးလိုက်သည်။

သို့သော် ဆရာဘသောင်း ခမျာ ရည်ရွယ်ရင်း အတိုင်း မရေးနိုင်ရုံ၊ ရုတ်တရက် လေဖြတ်၍ စစ်ဆေးရုံသို့ ရောက်သွားရသည်။ ဆေးရုံရောက်၍ သုံးလလောက် အကြာတွင် ယဉ်ကျေးမှု ကောင်စီမှ ဦးစီး၍ ယဉ်ကျေးမှု ပဒေသာ စာစောင်ကြီး တစောင် ထုတ်ဝေသည်။ ယင်းစာစောင်ကြီးထဲတွင် ဆရာကြီး ဦးဖိုးလတ်က 'ဆုံးဖြတ်' 'ဆုန်းဖြတ်'

ရေးထုံး ၂ ခုနှင့် ပတ်သက်၍ ရေးသားရင်း ဆရာဘဝသောင်းကိုပါ နာမည်နှင့်တကွ ထိပါး ဝေဖန်သည့် အကြောင်း အချက်ကလေးများ ပါလာသည်။

ညနေပိုင်း လူနာမေးချိန်တွင် ယင်းစာအုပ်ကို ယူ၍ ဆရာဘဝသောင်းအား ကျွန်တော် သွားပေးလိုက်သည်။

ဤအချိန်မှ စ၍ သူတို့၏ 'ဆုံးဖြတ်' နှင့် 'ဆုန်းဖြတ်' တိုက်ပွဲအတွက် စစ်ပြင်ဆင်ကြသည်ဟု ဆိုလျှင် မမှားပေ။

ဆရာဘဝသောင်းက တိုက်ပွဲ ရည်ရွယ်သည်မှာ ဦးသာမြတ်။ လက်ဝင်လျှိုသည်က ဦးဖိုးလတ် ဖြစ်နေသည်။ အတန်ငယ် နေထိုင်ကောင်း၍ ခြေခင်းလက်ငင်း သာလာသည်နှင့် တပြိုင်နက် ဆရာဘဝသောင်းသည် 'သေးသေးတင်' ဆုံးဖြတ်သာလျှင် မှန်ကန်၍ 'နသတ်' ဆုန်းဖြတ်မှာ စင်စစ် အမှားအယွင်းသာလျှင် ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် တိုက်ပွဲကို စတင်သည်။ ဦးဖိုးလတ်ကလည်း 'ဆုံးဖြတ်' ရေးထုံးမှာ အမှားအယွင်းသာ ဖြစ်၍ 'ဆုန်းဖြတ်' ရေးထုံးသာ မှန်ကန်ကြောင်းဖြင့် ထိပ်တိုက် တန်ပြန်ခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြင့် ရက်လ အတော်ကြာ တိုက်ခိုက်ခဲ့ရာ သူတို့ တိုက်ပွဲသည် အစသာ ထင်၍ အဆုံးမမြင်သာအောင် ဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။ နောက်ပိုင်း၌ မြဝတီ မဂ္ဂဇင်း အဖွဲ့ဝင်များနှင့်တကွ တဝန်ရှိသူများကပါ ကြားဝင်စေ့စပ် ရပ်တန်းက ရပ်ကြပါရန် တောင်းပန်လိုက်၍ တိုက်ပွဲလည်း ငြိမ်းအေးသွားသည်။

ဆရာကြီး ဦးဘသောင်း (မောင်သုတ) နှင့် ဦးဖိုးလတ်တို့ တိုက်ခိုက်ဟန်ကို အနည်းငယ် တင်ပြရလျှင် မောင်သုတသည် စကားတလုံး စာတလုံးကို အကိုးအထောက် မပါပဲ မည်သည့်အခါမျှ ရေးလေ့ မရှိပေ။ အလွန်စေ့စပ် သေချာသူ ဖြစ်၏။ ယခုလည်း သေးသေးတင်ဖြင့် ဆုံးဖြတ် မှန်ကန်ကြောင်းကို သတ်ညွှန်း၊ သတ်ပုံခွဲထား၊ ဖျိုလက်၊ ဧခြင်း၊ မော်ကွန်း၊ ရတု အစရှိသည့် အကိုးအထောက်တို့ဖြင့် မွေနှောက် ချောက်ခြားစေလျက် တင်ပြ တိုက်ခိုက် သွားသည်။

ဦးဖိုးလတ်လည်း ကျမ်းနဲ့သူ၊ စေ့စပ်သူပင် ဖြစ်သည်။ သို့သော် နသတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ် ရေးထုံးသည် အလွန် ရှားပါးလှသည်။ အကယ်၍လည်း ဤရေးထုံးသည် ကျောက်စာ အကိုးအကား တခု နှစ်ခုလွဲ၍ ဘာမျှ ရေရေရာရာ ပြမသွားနိုင်ရှာပေ။ အစုအစဉ်မှ ယခုတိုင် အသုံးအစွဲ နည်းလှပေရာ အဘယ်မှာ ဖောဖောသီသီ ရှာဖွေ တွေ့ရှိနိုင်ပါ မည်နည်း။

သို့သော် ဦးဖိုးလတ်သည် သဒ္ဒါဘုရား ဦးဖိုးစိန်ကဲ့သို့ စကားလုံး၏ ရင်းမြစ်အနက်ကို ကြိဆရာ၌ သူမတူ အောင် ထက်မြက်နက်နဲသူ ဖြစ်ပေသည်။ နသတ် စပ်ထုံး အသုံးမရှိသလောက် ဖြစ်သည့် ဆုံးဖြတ်ကိုပင် သဘာဝ ယုတ္တိဖြင့် ညှိ၍ ကြံစည်စိစွေး တွေးဆ၍ တိုက်ခိုက် သွားနိုင်ခြင်းမှာ အလွန်ချီးမွမ်းဖွယ် ဖြစ်ပေသည်။

အချုပ်ဆိုရလျှင် မည်သူများ၍ မည်သူမှန်သည်ဟု ပြောမရသော်လည်း အများ လက်ခံထားသော ရေးထုံး ဘက်မှ ရပ်ခဲ့သည့် မောင်သုတကိုမူ စာဖတ်ပြည်သူနှင့် နီးစပ်၍ အများက ကြေနှပ်ကြဟန် လက္ခဏာ ရှိပေသည်။

ဆရာကြီးနှစ်ဦး၏ တိုက်ပွဲ၌ ကိုင်စွဲခဲ့သည့် လက်နက်ကား မောင်သုတက အာဂမယုတ္တိကို ကိုင်စွဲ၍ ဦးဖိုးလတ် က သဘာဝယုတ္တိကို ကိုင်စွဲခဲ့သည်ဟု ဆိုလျှင် မမှားနိုင်ပေ။ ။

* ဆရာကြီး နှစ်ဦး၏ အပြန်အလှန် တိုက်ခိုက် ရေးသားခဲ့သည့် ဆောင်းပါးများကို 'မြဝတီမဂ္ဂဇင်း' တွင် ဆက်လက် လေ့လာ ဖတ်ရှုစေလိုပါသည်။

သိချင်သူ အမည်ခံပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဒဂုန်ဦးစန်းငွေ

စာပေလောကတွင် တိုက်ခိုက် ငြင်းခုံမှု အများဆုံးမှာ ရေးထုံးကိစ္စသာ ဖြစ်သည်။ ဟိုးရှေးယခင် အစုအစဉ်မှ မျက်မှောက်တိုင် ပြဿနာ အများဆုံးမှာ ရေးထုံး ဖြစ်လေသည်။ ရေးထုံး သတ်ပုံ သတ်ညွှန်း အဖုအထစ် အထုံးကြီးသည်၊ တရစ်ပြီး တရစ်၊ တထစ်ပြီး တထစ် ချည်နှောင် မြဲစွဲလျက် ရှိသည်။ ယင်း အဖုအထစ်ကြီးကို မြေချောစေရန် ပြေပြေနိုင်ရန် ပညာရှင်တို့ အစဉ်တစိုက်ပင် အားကြီးခန့် သဲသဲမဲမဲ ကြိုးစားခဲ့ကြ၏။ တိုက်ရင်းခိုက်ရင်း ငြင်းခုံရင်းသာ အချိန်ကုန် လူပမ်း၍ ခွေနှမ်းခဲ့ကြရသည်။ ညှိနှိုင်း၍ကား မရခဲ့ပေ။ ပြေလည်မှုကား မရှိခဲ့ပေ။



ဘုရင့် လက်ထက်ကလည်း တမူတန့် အမျိုးမျိုး လွဲလျက်သာ ရှိလေရာ နောက်ဆုံး လွှတ်တော်သုံး ရေးထုံး သတ်ပုံ အဖြစ် တညီတညွတ်တည်း ဆုံးဖြတ် သတ်မှတ်လျက်၊ မင်းမိန့်များ ထုတ်ဆင့်၍ အညီအညွတ် ဖြစ်စေရသည်။

တဒင်္ဂမူသာ တည်ပေသည်။
အတ္တနောမဟိ၊ အာစရိယဝါဒ၊ အာဂုံအာဂများကို အခိုင်အမာ ကိုင်စွဲ၍ လက်ခံထားသောမူမှ တပြားသားမျှ အလျှော့မပေးလိုကြ။ ထုံးစံအတိုင်း တုတ်ရင်း တုတ်ရင်းသာ၊ ငြင်းခုံကြဆဲ တိုက်ခိုက်မြဲသာတည်း။

ယင်းကဲ့သို့ မီးခိုးမဆုံး မိုးမဆုံး အဆုံးမမြင် မိုးလုံးပြင်နယ်၊ ကျယ်ပြောလှသော ရေးထုံးနယ်ကြီးကို 'စံ' ဟူသော ဘောင်ဖြင့် ခတ်၍ ကျဉ်းရန် ချဲ့ရန် ရှင်းရန် သန့်ရန် ကူးခတ်မှု လွယ်ကူစေရန် အပြုအပြင် အညီအညွတ် ပြုဆဲပြုခိုက် ပြုမှုကြိုက်မှာပင် အုတ်အော်သောင်းတင်း အကြော်ဒေးယျ အခင်းကြီး တခုသည် နောက်ဆုံး ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြန်သည်။ အခင်းဖြစ် ရေးထုံးကြီး နှစ်ရပ်မှာ ...
'ယင် နှင့် ရင်' ပင် ဖြစ်လေသည်။

ယင်နှင့် ရင် ရေးထုံး နှစ်ရပ်၏ ဂုဏ်သကတ်နှင့် အရာဌာန အသုံးအစွဲတို့ကို ရင်းမြစ်မူလ သာဓက အကျအန ကနဦး တင်ပြလာသူမှာ ဆရာကြီး ဒဂုန်ဦးစန်းငွေ ဖြစ်သည်။ ဤ၌ ဒဂုန်ဦးစန်းငွေ ဆိုရုံဖြင့် လုံလောက်ပေပြီ။ သူ၏ ဇာတိပထဝီနှင့်တကွ ပညာဉာဏ်၏ အထွာအနက်ကို အကဲပို အထင်ရောက်ရှိပြီး ဖြစ်၏။ 'ဒဂုန်' ဟူသော အထူးပြု နောက်ခံကားကြီး တခုဖြင့်ပင် ပညာ၊ သဘာအရာတွင် ဆရာတဆူ ပါရဂူမည်၊ ကဝိတယောက် မှတ်ယူလောက်သူ အဖြစ် အသိအမှတ် ပြုလိုက်ကြပြီ ဖြစ်၏။

မှန်ပေသည်။ ဆရာကြီးသည် ယခုနောက်ပိုင်း၌၊ ဘာသာရေး သဒ္ဒါရေးပိုင်း၌ အတိုင်းမသိ ပို၍ ပို၍ ကျော်ကြား လျက် ရှိ၏။ 'ကြည့်လေရာတွင် သူ့မျက်နှာ' ဆိုဘိသကဲ့သို့ သတင်းစာ၊ မဂ္ဂဇင်းနှင့် စာစောင် စာတမ်းတိုင်းတွင် ဒဂုန်ဦးစန်းငွေသည် နဖူးစည်းမှာ တန်ဆာ အဆင်ခံရသော တော်ဝင်ကနုတ်နယ် ထည်ဝါခန့်ညားလျက် ရှိဘိ၏။ ထို့ကြောင့် ထင်ရှား ကျော်ကြားလှသော ဆရာကြီး တဦးဖြစ်၍ အထူးဖွင့်ဆိုပြရန် မလိုပေ။

ထိုဆရာကြီးသည် ရှေးသို့စာစောင်တွင် လည်းကောင်း၊ သတင်းစာ၊ မဂ္ဂဇင်းများတွင် လည်းကောင်း၊ အထက်တွင် ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ရေးထုံးအပိုင်း၊ သဒ္ဒါအပိုင်းတို့ကို အလှိုင်းကြီးစွာ အားထုတ် ရေးသားလျက် မပျက်မကွက် တင်ဆက်လျက် ရှိသည်။

(၁၊ ၁၂၊ ၆၉) နေထုတ် လုပ်သားပြည်သူ နေစဉ် သတင်းစာကြီးတွင် ဆရာကြီး ဒဂုန်ဦးစန်းငွေသည် ရေးထုံး ပြဿနာ တခုကို တင်လာသည်။ **'ပြောယင်ဆိုရင်၊ သတ်ပုံတွင်၊ ယင်-ရင် အသို့နည်း'** ဟု မေးခွန်းထုတ်ကာ တစုံတဦး၏ ဧည့်ခန်းသာတွင် နေရာယူ၍ တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် ထိုင်လျက် ရှိ၏။ ထိုနောက်မှ ဆရာကြီး ဒဂုန်ဦးစန်းငွေက ဆက်လက် ၍ အကျယ်တဝင့် ဖွင့်ဆို ရှင်းလင်းပြသည်မှာ ...

ပက်လက်နှင့် မှောက်ခုံသည် ဆန့်ကျင်ဖက် ဝိရောမိ ဖြစ်သည်။ စာ၌လည်း ပက်လက်နှင့် မှောက်ခုံ (ယ ပက်လက်နှင့် ရ ကောက်) ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ဝိရောမိ၏ အသွင်လက္ခဏာ မထင်ဟု ဆိုရသော်လည်း သူတို့ချင်း ဆုံတွေ့ရာရာတွင် အများအားဖြင့် ဆိုင်ပြိုင် တိုက်ခိုက်မှု၊ နေရာလုမှုများ ဖြစ်ပွားရသည်က များလေသည်။

မှန်၏။ ယပက်လက်ကလည်း စွာသည်။ သူသာလျှင် စာတွင်ကျယ် လုပ်ချင်သည်။ ရကောက်က လည်း အလျှော့မပေး၊ သူသာလျှင် နေရာယူချင်သည်။ ဤသို့လျှင် သူတို့ချင်း နေရာယူမှု၊ စားခွက်လုမှုကြောင့် စာရေးသူများ အဖို့ ရေးထုံးသတ်ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ ကသိကအောက် ဖြစ်ကြရကုန်သည်။

ထိုကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သည့် ရေးထုံးက 'သင့်၊ မသင့်' ဝေဖန် နှိုင်းချင့်နိုင်ရန်မှာ အကြောင်းရင်း ဖြစ်မြစ်ကို သိမှ ဖြစ်ချိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ယင်နှင့်ရင်တို့၏ ဖြစ်မြစ်ကို ဦးစွာ သိအောင် လေ့လာရန် လိုအပ် ပါသည်။

ယင်နှင့် ရင် ရင်းမြစ် ။ ယင်နှင့် ရင်တို့၏ ရင်းမြစ်ကား၊ 'လျှင်' ဖြစ်လေသည်။ 'ယင်' နှင့် 'ရင်' တို့သည် 'လျှင်' ၏ ကိုယ်ပွား စကားလုံးများ ဖြစ်ကြသည်။ လျှင်မှ ယင်နှင့် ရင် ဖြစ်လာသည်။ လျှင်မရှိလျှင် ယင်၊ ရင် ဖြစ်လာမည် မဟုတ်။ လျှင်၏ အနက်မှာ 'သွားလျှင် လာလျှင်' ဟူသော စကားသည် 'သွားသော် လာသော်' ဟု ဆိုခြင်းပင် ဖြစ်သောကြောင့် အချက်ပြမှတ်ကြောင်း လက္ခဏာ အနက်ကို ဟောပေသည်။ ထို့ကြောင့် လျှင် ယင်၊ ရင် တို့ကို လက္ခဏာ အနက်တူဟု မှတ်ရာသည်။

ဥပမာ။ ။ လိုလျှင် ကြိဆ နည်းလမ်းရ၏။
လိုယင် ကြိဆ နည်းလမ်းရ၏။
လိုရင် ကြိဆ နည်းလမ်းရ၏။

ဤဝါကျ သုံးခု၌ လျှင်၊ ယင်၊ ရင် အက္ခရာ ကွဲသော်လည်း အနက်ကား မကွဲချေ။ အတူတူပင် ဖြစ်၏။ ဤတွင် ယင်းနှင့် ရင်သည် အနက်တူ ဖြစ်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် ရေးထုံး ကွဲနေသနည်း။ အကြောင်းမဲ့ ကွဲခြင်းလော ယုတ္တိယုတ္တာနှင့် ကွဲခြင်းလော ဟူသည်အထိ ဆက်၍ လေ့လာ သင့်ပေသေးသည်။

ယင် အခြေခံ ။ ။ ယင်၏ ရင်းမြစ်မှာ လျှင်ဟု ဆိုခဲ့ပြီ။ လျှင်သည် လျှက်ကို ငသတ်ထားခြင်း ဖြစ်၍ င သတ်ကို ဖြုတ်ထားက လျှ ဖြစ်၏။ ထိုလျှ၌ အက္ခရာသုံးလုံး ပါရှိသည်။ လ+ယ+ဟ=လျှ ဖြစ်သော ဟူ၏။

ယင်း လ၊ ယ၊ ဟ အက္ခရာသုံးလုံး စုထားသော 'လျှ' အနက်မှ လနှင့် ဟကို ပယ်လျှင် ယသာ ကျန်လေ၏။ သို့ဖြစ်၍ လျှင်၏ ကိုယ်ပွား ယင် သာလျှင် ဖြစ်ပေသောကြောင့် ရေးထုံး၌ သွားယင်၊ လာယင်၊ ချစ်ယင်၊ ကြိုက်ယင်ဟု ပက်လက်ဖြင့် ရေးသင့်သည်။ ရေးရမည်ဟု ထောက်ပြကြကုန်၏။

ဤနည်းကား အက္ခရာ ကောက်သင်းကောက် ရေးနည်း ဖြစ်၏။
ဤကား ယ ပက်လက် ကြိုက်သူတို့၏ ကိုးကားချက်တည်း။

ရင် အခြေခံ ။ ။ ရကောက် ရင်သည်ကား အက္ခရာ လက်ကျန် ကောက်သင်းကောက် ရေးနည်းမျိုး မဟုတ်။ နွားချင်း လဲသကဲ့သို့ အသံချင်းလဲ၍ လည်းကောင်း၊ အက္ခရာချင်း လဲ၍ လည်းကောင်း ရေးသောနည်း ဖြစ်လေသည်။

မှန်၏။ အသံဖလှယ်နည်း၌ တရပ်ကို တလုပ်၊ ကိုးရိုးကားရား၊ ကိုးလိုးကားလား၊ ကရဝိတ်ငှက်၊ ကလဝိတ်ငှက်၊ ဖြူရွရွ၊ ဖြူလွလွ၊ ဗရပူ စောင်ရမ်း၊ ဗလပူ စောင်ရမ်း၊ ကရမက်သား၊ ကလမက်သား။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် 'ရ' နှင့် 'လ' ကို အသံချင်း ဖလှယ်၍ သုံးကြသည်။ ရကောက် ရင်သည် ဤ အသံပြောင်းနည်းကိုလည်း အခြေခံ၏။ ထိုမှတစ်ပါး အက္ခရာ ဖလှယ်နည်းကိုလည်း အခြေခံ ပေသေးသည်။

အက္ခရာဖလှယ်နည်း ။ ။ ဝံလျှော်၊ ဝံရှော်၊ လျှောက်လွှာ၊ ရှောက်လွှာ၊ လျှောက်လဲချက်၊ ရှောက်လဲချက်၊ လျှာရှည်သည်၊ ရှာရှည်သည်။ မျက်စိလျှမ်း၊ မျက်စိရှမ်း၊ မြစ်ရေလျှံ၊ မြစ်ရေရှံ။ အားလျှော့၊ အားရှော့။ အလျှော့အတင်း၊ အရှော့အတင်း။ အလျင်စလို၊ အရင်စလို။ အလျင်တခါ၊ အရင်တခါ။ အဝတ်လျှော်၊ အဝတ်ရှော်။ ကြောင်လျှာပင်၊ ကြောင်ရှာပင်။ လမ်းလျှောက်၊ လမ်းရှောက်။ လျှိုဝှက်ချက်၊ ရှိုဝှက်ချက်။ သူလျှို၊ သူရှို။ လျှိုမြောင်၊ ရှိုမြောင်။ သမန်ကာလျှံကာ၊ သမန်ကာရှံကာ။ ဆီလျော်သည်၊ ဆီရော်သည်။ ငလျင်လှုပ်၊ ငရင်လှုပ်။ လျော်ကြေးပေးသည်၊ ရောကြေးပေးသည်။ မေ့မေ့လျော့လျော့၊ မေ့မေ့ရှော့ရှော့။ အလျော့တဝင်၊ အရော့တဝင်။ လျာထားသည်၊ ရာထားသည်။ လျက်ဆား၊ ရက်ဆား။ ဟင်းလျာ၊ ဟင်းရာ။ လျှမ်းလျှမ်းတောက်၊ ရှမ်းရှမ်းတောက်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် လ၊ အက္ခရာကို ရ၊ အက္ခရာနှင့် ဖလှယ်၍ သုံးလေ့ ရှိကြသည်။ ဤကား မျက်မြင်ထင်ရှား စံထားလောက်သော အချက်ပင် ဖြစ်ပေ၏။ ဤသည်တို့ကို ထောက်ခြင်းအားဖြင့် ရင်သည် အက္ခရာပြောင်းနည်း အရ လမှ ရသို့ ပြောင်းသော ရင်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။ မြန်မာ အက္ခရာများ အသံ ပြောင်းတတ်ပုံကို ဝေါဟာရ လီနတ္ထ ဒီပနီကျမ်း၊ တတိယကဏ္ဍ၌ လှေသင်း အတွင်းဝန်မင်း ဦးချိန်က ...

"မာဂဓာဘာ သဒ္ဓါကျမ်းများမှာ သ၊ ကို ထ၊ ပြုသည်။ ရ၊ ကို လ၊ ပြုသည် များစွာရှိ၏။ မြန်မာဘာသာမှလည်း 'မန္တလေး' ကို 'မန္တေး' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ 'ပန်းရောင်မြစ်' ကို 'ပန်းလောင်မြစ်' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ လ၊ အက္ခရာကို ရ၊ ပြု၍ ခေါ်ဝေါ်သည်လည်း အများပင် ရှိသည်" ဟု ဆိုပေသတည်း။

ထို့ကြောင့် ယင်နှင့် ရင် ယှဉ်ပြိုင် တိုက်ခိုက်မှု၊ နေရာလုမှု၌ ခိုင်မာသော အထောက်အထားကို ရှာသော် ...

ယ ပက်လက် ရင် ။ ။ လ၊ ယ၊ ဟ ဤအက္ခရာ သုံးလုံးအနက်မှ လ၊ ဟ ပျောက်၍ ယင် ဖြစ်လာသည် ဆိုသော်လည်း ထိုယင်သည် မူလပင်မ အခြေခံ အက္ခရာ မဟုတ်။ လက်ကျန် ကောက်သင်းကောက် အက္ခရာသာ ဖြစ်ခြင်းတချက်။ ထိုမှတစ်ပါး ထောက်ထောက်ထားထား အိုင်အမာ ကိုးကားပြစရာ ဘာမျှမရှိ၊ မထင်ခြင်း တချက်။ ဤအချက်များကြောင့် သွားယင်၊ လာယင် စသော ယ ပက်လက်ရေးထုံးမှာ အားရဖွယ် မရှိလှ။

ရကောက် ရင် ။ ။ ရကောက် ရင်သည်ကား၊ အက္ခရာ လက်ကျန် ကောက်သင်းကောက် အက္ခရာ မဟုတ်။ တန်ရာတန်ဖိုး ကြေးချင်းညှိ၍ 'လနှင့် ရ' ကို အက္ခရာချင်း ဖလှယ်ထား၊ လဲထားသည် ဖြစ်သောကြောင့် ဇာတ်ပုည၊ ဂုဏ်မာနနှင့် လာသော ရင် ဖြစ်လေသည်။ ခြေခြေမြစ်မြစ် ရှိလှသည်။ ထုံးစံမို့မျှ သဘောလည်း ရသည်။ သားရင်းနှင့် ကိစ္စိမသား ကဲ့သို့ ရင်းမြစ်ချင်း ကွာခြားလှသည်။ ကျေးဇူးရှင် မန်လည် ဆရာတော် ဘုရားကြီးကမူ 'လ' ကို 'ရ' နှင့် ဖလှယ်ပြီး ရ၊ ယ၊ ခွဲထားပင် ရေးပြ သွားတော်မူလိုက်သေးသည်။ (မဃဒေဝ ၅၄၃ ခွဲ)

"မာယာညာနန်း၊ မိကြငန်း၏၊ ကြာခန်းဝမ်းတိုက်၊ ပျော်ပိုက်ကိန်းဝင်း၊ သောင်းပဲ့တင်ဖြင့်၊ သံထင်ကြိုးရိုက်၊ ဘဝင်ဆိုက်သား၊ တုန်ဟိုက်ငရင်း၊ ဧယင် ယင်သို့၊ ကောင်းကင်ရေမြေ၊ ဆူလှိုက်ဝေလျက်၊ သန္ဓေကိစ္စ" ဟူ၍ ငလျင်ကို ငရင်ဟု လနှင့် ရကို ဖလှယ်၍ ရေးသားတော်မူသည်။ ယနေ့ခေတ်သုံး ပြောထုံး ရေးထုံးများ၌လည်း လျှက်ဆား ရက်ဆား၊ ဟင်းလျာ ဟင်းရာ၊ လမ်းလျှောက် လမ်းရှောက်၊ အလျင်စလို အရင်စလို၊ စသည်ဖြင့် လ မှ ရသို့ ပြောင်း၍ ပြောရိုး၊ ဆိုရိုး ပြုလျက်ပင် ရှိကြကုန်သည်။ ဤသည်ကို ထောက်၍ လျှင်မှ ရင်သို့ ပြောင်းလဲကြောင်း သိသာနိုင်သည်။

ထို့ကြောင့် ယပက်လက် ယင်နှင့် ရကောက် ရင်တို့ ဆိုင်ပြိုင် တိုက်ခိုက်မှု၊ နေရာယူမှု ကိစ္စ၌ 'ရေးထုံးထင်ရှား ခိုင်မာရာများသာ ပဓာန ဖြစ်သင့်သည်' ဆိုသော ရတနာကြေးမုံ သတ်ပုံကျမ်းပြု ပင်း ဆရာတော်၏ ဩဝါဒနှင့် အညီ၊ ကောက်ချက်ချသော် ... ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အချက်အလက်များကို ထောက်ထား၍ သွားရင် လာရင် စသော ရကောက် ရေးထုံးသည် ယပက်လက် ရေးထုံးထက် ထုံးမို့၊ စံမျှ သဘောလည်းရ၍ ခြေခြေမြစ်မြစ်လည်း ရှိကြောင်း သိရာသတည်း။ (လှပသားပြည်သူ့ နေ့စဉ်သတင်းစာ၊ ၁၂/ ၆၉)

ဧည့်ခန်းသာတွင် ထိုင်၍ ဆရာကြီး ဒဂုန်ဦးစန်းငွေ၏ မဆိုင်မတွ မေးခွန်းထုတ်ရင်း ယင် - ရင် ရေးထုံး အကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြ ပြောဆိုသမျှကို အိမ်သည်က သိချင်နေသည်။ သိချင်သူက ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိလို၍ တလေးတစားပင် နားထောင်နေသည်။

တလေးတစား နားထောင်ခြင်းကို ထောက်၍၊ ဧည့်ခန်းသာတွင် ရောက်လာသူကို အိမ်သည်က အကြည် အသာ ဧည့်ဝတ်ပြုသည်မှာ ထင်ရှားလျက် ရှိပေသည်။ သို့ရာတွင် အထင်အရှား အပြင်ထွက်လာ၍ ဧည့်ဝတ်ပြုခြင်း ကား မရှိပေ။ အခန်းတွင်းမှပင် ဧည့်ခံသည်။ မရင်းမလင်း ရှိသည်များနှင့် လျှဉ်းပါးဖွယ်များကို ချေချေငံ ပြန်လှန်မေး သည်။ သူ့အထင် သူ့အမြင်ကို ဆွေးနွေးသည်။ အိမ်သည်၏ အကိုးအထောက်၊ အတင်အပြ၊ အထင်အမြင်တို့သည် ဆရာကြီး ဦးစန်းငွေနှင့် တန်းတူရည်တူ ဆွေးနွေးနိုင်သည်ကိုမူ အံ့ဩဖွယ်ရာ ကြားနာရသည်။ စကားလှယ်၊ စကားဝယ်၊ စကားဆန်း၊ စကားသန်းတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ် လိမ္မာစွာ ကျစ်လျစ် ထိမိစွာ ပြောဆိုနိုင်ခြင်းကို ထောက်ရှု၍ ပညာရှင် တဦးဟုပင် ယူဆရာသည်။ သိချင်သူက သိလို၍ မေးသည်မှာ ...

ဒဂုန်ဦးစန်းငွေကို မေးပါရစေ

၁၊ ၁၂၊ ၆၉ နေ့ထုတ် လှပသားပြည်သူ့ နေ့စဉ် သတင်းစာတွင် 'ပြောယင် ဆိုရင်၊ သတ်ပုံတွင် ယင်၊ ရင် အသို့နည်း' ဆိုသော ဒဂုန်ဦးစန်းငွေ၏ လျှင်၊ ယင်၊ ရင် ဆောင်းပါးကို ဖတ်ရပါသည်။ ဆောင်းပါး၏ ဆိုလိုရင်း အချုပ်မှာ (၁) လ၊ (၂) ယပင်း၊ (၃) ဟထိုး၊ (၄) ငသတ် လျှင်ကို ယခုအခါ (က) ယပက်လက်နှင့် ယင် ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ (ခ) ရကောက်နှင့် ရင် ဟူ၍ လည်းကောင်း ရေးနေကြသည်။

(က) ကယဟင် = လျှင်တွင် လအက္ခရာ၊ ဟအက္ခရာ ပျောက်၍ ယပက်လက် အက္ခရာ ကျန်သောကြောင့် ယပက်လက် ငသတ်ယင်ဟု ရေးလိုသည် ဆိုသော သူတို့၏ အယူသည် 'မသင့်' ဟူ၍ ဒဂုန်ဦးစန်းငွေက ပယ်ပါသည်။

(ခ) လ အက္ခရာကို ရကောက် အက္ခရာနှင့် တလုံးချင်း ဖလှယ်၍ ရင်ဟု ရေးခြင်းသည်သာလျှင် ထုံးစံမို့မျှ သဘောရဖြစ်သဖြင့် လက်ခံသင့်ကြောင်း သက်သေ အထောက်အထား များပြကာ ဒဂုန်ဦးစန်းငွေ လက်ခံတင်ပြပါသည်။

ကျွန်တော်တို့လည်း မြန်မာစာ ရေးထုံးရေးနည်းနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်ရှုပ်သောကြောင့် ဦးစန်းငွေ၏ ဆောင်းပါးမှ အဖြေမှန် အဖြေကောင်းကို ရလိမ့်မည်ဟု မျှော်ကိုးကာ ဂရုတစိုက် ဖတ်ရှု ဆင်ခြင်ကြည့် ပါသည်။ ဤသို့ ဖတ်ရှုဆင်ခြင် ကြည့်သောအခါ မသဲကွဲသော ကိစ္စအချို့ကို တွေးမိသဖြင့် ရှင်းပြပါရန် ဦးစန်းငွေကို တောင်းပန်လိုသောကြောင့် ဤစာကို ရေးရပါသည်။

(၁) မြန်မာဘာသာသည် တရပ်မှ တလုပ်၊ ကရဝိတ်မှ ကလဝိတ် ဖြစ်ရသည် ရ သံကို လ သံနှင့် တလုံးချင်း ဖလှယ်သော စည်းကမ်းရှိကြောင်း၊ ဤစည်းကမ်းမျိုး ပါဠိဘာသာတွင်လည်း ရှိကြောင်း ဦးစန်းငွေက

ထုတ်ပြပါသည်။ ဤ ရ၊ လ အသံ ဖလှယ်နည်း၊ အက္ခရာ ဖလှယ်နည်းတို့နှင့် လျှင်၊ ရင် ကိစ္စမည်သို့ ဆက် သွယ်နေသည်ကို သိပါရစေ။

(၂) အလျင်စလိုကို အရင်စလို၊ လျှာကို ရှာဟု ယခုမျက်မှောက် လူတို့ ရေးနေခြင်းသည် လ အက္ခရာကို ရကောက် အက္ခရာနှင့် တလုံးချင်း ဖလှယ်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဦးစန်းငွေ ဆိုပါသည်။ လ ကို ရ နှင့် တလုံးချင်း ဖလှယ်ပြီးသောအခါ ယပင်း ဆိုသော ယ အက္ခရာ ကျန်ပါသေးသည်။ သူ ဘယ်ကို ရောက်သွားပါသလဲ၊ သိပါရစေ။

(၃) လျှော် က ရှော်၊ လျှာ က ရှာ၊ လျှောက် က ရှောက် ဖြစ်သည့်နည်းတူ လျှင် က ရင် ဖြစ်သည်ဟု ဦးစန်းငွေ ဆိုပါသည်။ လျှော်က ရှော် ဖြစ်ပါမူ လျှင် က ရှင် ဟူ၍သာ ဟထိုးနှင့် ဖြစ်သင့်ပါသည်။ ဟထိုးကို မည်သည့် ဥပဒေဖြင့် စီရင်ထားပါသလဲ၊ သိပါရစေ။

(၄) စကားပြောရာတွင် လျှင်ကို ပြည်ထောင်စုဖွား ရခိုင် အမျိုးသားတို့က မည်သို့ အသံထွက်ပါ သလဲ၊ စုံစမ်းကြည့်ပါဦး၊ ရကောက်နှင့် ရင် ဟု ရေးထားလျှင် ရခိုင်အမျိုးသားတို့ မည်သို့ အသံထွက်၍ မည်သို့ နားလည်ပါမည်လဲ၊ သိပါရစေ။

(၅) မန်လည် ဆရာတော်သည် ငလျင်ကို ငရင် ဟူ၍ လနှင့် ရ ကို တလုံးချင်း ဖလှယ်ကာ ရေးသည် ဟု ဦးစန်းငွေက အထောက်အထားနှင့် တကွ တင်ပြပါသည်။ မှတ်ဖွယ် ကောင်းပါသည်။ သို့သော် သက်သေ ပင် ကြီးသော်လည်း မထီးစေရာ ဆိုသည်နှင့် အညီ တခုတည်းသော သက်သေနှင့် မပြီးသင့်ပါ။ အခြားသော ဆရာ အကျော်အမော်တို့၏ ငလျင်၊ ငရင် စပ်ထုံးတို့ကိုလည်း သိပါရစေဦး။ (လှစ်သားပြည်သူ့ နေ့စဉ် သတင်းစာ၊ ၆၊ ၁၂၊ ၆၉)

သိချင်သူ၏ အမေးကို ဆရာကြီး ဦးစန်းငွေက ကျမ်း အကိုးအထောက်တို့ဖြင့် မိုးသီးမိုးပေါက်ပမာ ဖြိုးဖြိုး ဖြောင်းဖြောင်း ရွာသွန်းချသည်။ ဖြိုးဖြိုးဖြောက်ဖြောက် မဟုတ်ပေ။ ဖွဲဖွဲ မဟုတ်ဘဲ အသည်းအမည်း ရွာချတော့သည်။

ဒဂုန် ဦးစန်းငွေက "ဖြေပါရစေ"

ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့ထုတ် လုပ်သားပြည်သူ့ နေ့စဉ် သတင်းစာကြီးတွင် 'ပြောယင် ဆိုရင် သတ်ပုံတွင် ယင်၊ ရင် အသို့နည်း' ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် လ နှင့် ရင် အပြန်အလှန် အက္ခရာ ပြောင်းလဲပုံများကို ရေးသား တင်ပြခဲ့ပါသည်။

ထိုဆောင်းပါးကို ရည်ညွှန်း၍ ၆၊ ၁၂၊ ၆၉ နေ့ထုတ် ဤသတင်းစာကြီးမှာပင် 'သိချင်သူ' က 'ဒဂုန်ဦးစန်းငွေကို မေးပါရစေ' ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် မသဲကွဲချက်များကို မေးခွန်းထုတ်လေရာ ဒဂုန်ဦးစန်းငွေက ဖြေပါရစေ။

မြန်မာစာပေ ရေးထုံးရေးနည်းနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်ရှုပ်စရာ ကောင်းလောက်အောင်ပင် 'စာပင်လယ်' ကလည်း နက်ကျယ်လှပါတ်သန့်။ သို့ရာတွင် သမုဒ္ဒရာ အတန်တန်ကို ကူးခတ်နိုင်ရန် သင်္ဘောကြီးများ တည်ဆောက်ထားခြင်းများ ရှိသကဲ့သို့ပင် 'စာပေသမုဒ္ဒရာကြီး' ကူးခတ် လွယ်ကူစေရန် ဘာသာဗေဒ၊ သတ္တဗေဒ၊ ဝေါဟာရဗေဒ၊ အဘိဓာန်ရေးထုံး၊ နိရုတ္တိ၊ ဗျာကရုဏ်း စသော ကျမ်း အစောင် စောင်များကို လှေ၊ ဖောင်၊ သင်္ဘောကြီးများပမာ မိရာတွယ်ရာ ပြု၍ စီးနင်းကာ ဉာဏ်ပထျာ ဖြန့်ရပြန်သော် စိတ်ရှင်းစရာ ပျော်စရာကြီးများ ဖြစ်ကြရပါသည်။

ထိုမိရာတွယ်ရာ အစောင်စောင်သော ကျမ်းများကို အမှီသဟဲ ပြု၍ 'သိချင်သူနှင့် ပြောချင်သူ' ဆွေးနွေးကြပါစို့။ သို့ဆွေးနွေးရာတွင် နေရာကို ငဲ့သောအားဖြင့် မေး-ဖြေ စနစ် 'အကျဉ်းနည်း' ဖြေဆိုပါအံ့။

၁-မေး။ မြန်မာဘာသာတွင် တရပ်မှ တလုပ်၊ တရပ်တံမှ ကလပိတ် ဖြစ်သည့် ရ သံကို လ သံနှင့် ဖလှယ်သော စည်းကမ်းရှိကြောင်း၊ ဤစည်းကမ်းမျိုး ပါဠိ ဘာသာတွင်လည်း ရှိကြောင်း ဦးစန်းငွေက ထုတ်ပြပါသည်။ ဤ ရ၊ လ အသံဖလှယ်နည်း၊ အက္ခရာ ဖလှယ်နည်းတို့နှင့် လျှင်၊ ရင် ကိစ္စ မည်သို့ ဆက်သွယ်နေသည်ကို သိပါရစေ။

၁-ဖြေ။ တရပ်မှ တလုပ်၊ တရပ်တံမှ ကလပိတ်သို့ ပြောင်းသည့်ထုံးကို ထောက်၍ ရ အက္ခရာမှ လ အက္ခရာသို့ ပြောင်းပုံများကို ဖော်ပြခဲ့သည့်နည်းတူ လ မှလည်း ရ သို့ ပြောင်းကြောင်းကို ငလျင်မှ ငရင်၊ ဆီလျော်မှ ဆီရော်သို့ ရ နှင့် လ အပြန်အလှန် လက်ခုပ်လက်ဝါး ပြောင်းကြောင်းများကို ပြဆိုခဲ့ပါသည်။

ဤမျှမကသေး။ ပုဂံ ကျောက်စာများ၌လည်း ဤသို့သော ပြောင်းလဲထုံးများကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ 'ဖွစ်' မှ 'ဖြစ်' သို့၊ 'ပျှ' မှ 'ပြု' သို့ ပြောင်းလာရာမှာ လ အက္ခရာမှ ရ အက္ခရာသို့ ပြောင်းကြောင်း အထင်အရှား ရှိနေပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ လ၊ ရ အသံဖလှယ်နည်း၊ အက္ခရာ ဖလှယ်နည်းတို့နှင့် လျှင်၊ ရင် ကိစ္စတို့မှာ ခွဲမရအောင် ဆက်စပ်နေပါသည်။

၂-မေး။ ။ အလျင်စလှို၊ အရင်စလှို၊ လျှာကို ရှာဟု မျက်မှောက်လူတို့ ရေးနေကြခြင်းသည် 'လ' အက္ခရာကို 'ရကောက်' အက္ခရာနှင့် တလုံးချင်း ဖလှယ်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဦးစန်းငွေ ဆိုပါသည်။ 'လ' ကို 'ရ' အက္ခရာနှင့် တလုံးချင်း ဖလှယ်ပြီးသော အခါ ယပင်း ဆိုသော 'ယ' အက္ခရာ ကျန်ပါသေးသည်။ သူဘယ်ကို ရောက်သွားပါသလဲ သိပါရစေ။

၂-ဖြေ။ ။ 'လ' အက္ခရာကို 'ရကောက်' အက္ခရာနှင့် တလုံးချင်း ဖလှယ်ထားချင်း ဖြစ်လျက် ဖလှယ်သော အခါ 'ယပင်း' ဆိုသော အက္ခရာ ကျန်ပေးသေးသည်။ သူဘယ်ကို ရောက်သွားပါသလဲ ဆိုရာ၌ အဖြေကား 'လ' မှာ ပင့်ကပ်ထားသော 'ယကလေး' သည် 'လ' အက္ခရာမှ 'ရကြီး' ၏ ဝမ်းထဲသို့ ဝင်သွားရပေမည်။ အသံပျောက် သွားရမည်မှာ ငြင်းနိုင်ဖွယ် မရှိသော အကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂံကျောက်စာများတွင် 'ရကြီး' တွင် 'ယကလေး' ပင့်၍ ရေးလေ့ ရှိခဲ့ဖူးသော်လည်း ထို 'ယကလေး' ၏ သင်္ကေတနှင့်တကွ အသံပါ ပျောက်ကွယ် သွားခဲ့သည်မှာ ကြာလွန်ပေပြီ။ သို့သော် ကုန်ခဲ့သည်မှာ ကြာပါပြီ။ အကယ်၍ 'ယကလေး' ပျောက်မသွားစေလိုသဖြင့် 'ရကြီး' ကို 'ရကလေး' ပင့်၍ ရေးတတ်သည့် ပုဂံခေတ် 'ဖက်ရှင်' အတိုင်း (ရှင်) ဟု ရေးရလျှင် ဤခေတ်နှင့်တော့ အဆင်တမျိုး၊ အသွင်တမျိုး ဆန်းနေချိမ့်မည်။

သို့ပါ၍ 'ယ' အက္ခရာ သူဘယ်ကို ရောက်သွားပါသလဲ ဆိုသော မေးခွန်းကို 'ရကြီး' ၏ ဝမ်းထဲ ရောက်သွားပါသည်ဟု အချုပ်စကား ဖြေဆိုပါသည်။

၃-မေး။ ။ လျှော်က ရှော်၊ လျှာက ရှာ၊ လျှောက်က ရှောက် ဖြစ်သည့်နည်းတူ 'လျှင်' က 'ရှင်' ဖြစ်သည်ဟု ဦးစန်းငွေ ဆိုပါသည်။ လျှောက်က ရှော် ဖြစ်ပါမူ 'လျှင်' က 'ရှင်' ဟူ၍သာ ဟထိုးနှင့် ဖြစ်သင့်ပါသည်။ ဟထိုးကို မည်သည့် ဥပဒေဖြင့် စီရင်ထားပါသလဲ သိပါရစေ။

၃-ဖြေ။ ။ ဤမေးခွန်းမှာ သင့်မြတ်လှပါသည်။ ဟထိုး စီရင်ထုံးကို မပြမီ ဟ အက္ခရာ၏ ဇာတိ သဘာဝကို ရှေးဦးစွာ ပြလိုပါသည်။ ဟ သည် အားထုတ် အသံထွက်ရသော 'ဟ' နှင့် သက်သက်သာသာ အသံထွက်လာသော ဟ ဟူ၍ နှစ်မျိုး ရှိပေရာ အားရှိ - အားမဲ့ ဟူ၍လည်း ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဟထိုးကို မည်သည့် ဥပဒေဖြင့် စီရင်ပါသလဲ ဆိုလျှင် ဌာန်၊ ကရိုဏ်း၊ ပယတ် ဆိုသည်နှင့် အညီ စိတ္တဇဝါယော ရိုက်ခတ်မှု အစီအရင်ဖြင့် ဟသည် အ-အာတို့နှင့် မခြား၊ ဌာန် တနေရာတည်းက ဖြစ်ပေါ် သဖြင့် အသံလမ်းကြောင်း ကျနေပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် တခါတခါ ၎င်းပင် သွားတတ်သည်လည်း ရှိသည်။ ပေါ်လာတတ်သည်လည်း ရှိသည်။

မှန်ပါသည်။ မြန်မာစာ၊ မြန်မာစကား၌ ဟထိုး မပါပဲလျက် ဟထိုးသံ ထည့်၍ မင်ကို မှင်၊ မြားကို မြား၊ ထမင်းကို အမှင်း (အချိုဒေသသုံးစကား) မိကို မို၊ ဆင်နွဲ့ကို ဆင်နွဲ့ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ တဖန် ဟထိုးသံ ရှိရမည်ကို ဖြုတ်၍ ကျည်းကန် ကိုရှင်ကြီးကို ကျည်းကန် ကိုရင်ကြီး၊ မောင်ရှင်လောင်းကို မောင်ရင်လောင်း၊ သီလရှင်ကို သီလရင်၊ ကျေးဇူးရှင်ကို ကျေးဇူးရင်၊ ရေမြေရှင်ကို ရေမြေရင် ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့ စသောအားဖြင့် ဟထိုး ၎င်းပင် ပေါ်ပုံတို့မှာ များလှပါသည်။

ပုဂံကျောက်စာကို နမူနာ ထုတ်ကြရပါလျှင် 'မိဖုရားမှ မိဖုရား' သို့ ပြောင်းလဲထုံးကို ကြည့်စေလို ပါသည်။ ပုဂံ ကျောက်စာများတွင် ပုရား၊ ဖုရား၊ မိဖုရားမှ မိဖုရားသို့ ပြောင်းလဲစဉ် အခါမှစ၍ ဟထိုးများ တစတစ ၎င်းသွားလေရာ ပုဂံစာပေများ ပုဂံမှ အညာအင်းဝသို့ ဆန်တက်သွားလေသော အခါ ပုဂံရေဆိပ် ၌ပင် 'ဟထိုးများ အားလုံး ၎င်းကျန်ခဲ့သည့် ဖြစ်ရပ်များ' မှာ အထင်အရှားပင် ဖြစ်ပါသည်။

သို့ပါ၍ 'လျှင်' မှ 'ရှင်' သို့ ပြောင်းရာတွင် ဟထိုးကလေး မပါလာတော့ခြင်းမှာ မည်သည့် နိရုတ္တိကျမ်း ဗျာကရုဏ်းကျမ်းများ၏ အစီအရင်ကြောင့်မျှ မဟုတ်။ လူ့သဘာဝ အသက်သာခံ လွယ်ကူစွာ ပြောဆို သုံးနှုန်းမှု၊ အသံထုတ်ရာ၌ သက်သာခံလိုမှု ဝါသနာကြောင့် ဆိုခဲ့ပြီးသော ဌာန်၊ ကရိုဏ်း၊ ပယတ် အာ-လျှာ တို့၏ အနုအရင့် ရိုက်ခတ်မှု ဥပဒေများ အရဖြစ်ကြောင်း အခိုင်အမာ ဖြေဆိုပါသည်။

၄-မေး။ ။ စကားပြောရာတွင် 'လျှင်' ကို ပြည်ထောင်စုဖွား ရခိုင် အမျိုးသားတို့က မည်သို့ အသံထွက်ပါသလဲ၊ စုံစမ်းကြည့်ပါဦး၊ ရကောက်နှင့် 'ရင်' ဟု ရေးထားလျှင် ရခိုင် အမျိုးသားတို့ မည်သို့ အသံထွက်၍ မည်သို့ နားလည်ပါမည်လဲ။ သိပါရစေ။

၄-ဖြေ။ ။ 'လျှင်' ကို ရကောက်နှင့် ရေးထားလျှင် ရခိုင် အမျိုးသားတို့၏ မည်သို့ အသံထွက်မည်နည်း ဆိုသော အချက်မှာ အင်မတန် လွယ်ကူမည် ထင်ပါသည်။ ရခိုင် အမျိုးသားအဖို့ ရင်ဘတ်၊ ရင်နာ၊ ကိုရင်၊ ရင်ဘောင်တန်း စသော 'ရင်စာလုံး' အသုံးများကို အသံထွက်သလို ထွက်နိုင်ပါသည်။ အဘိဓာန်ပညာရှင်များ

အဖို့ 'ရင်' အဖွင့်တွင် (သံသယ) ရင် (လျှင်) ဟု ပြထားလျှင် 'ရင်' သည် 'လျှင်' အဓိပ္ပာယ် ဖြစ်ကြောင်း သိကြမည် ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသားစာပေ ရေးထုံး 'စံ' ပြုကြရသည်မှာ ထိုကဲ့သို့ ဒေသန္တရ အမျိုးသားများ၏ အသံဖြင့် တမျိုးစီ ထွက်သော်လည်း ထွက်ကောင်းအံ့၊ ဝါ၊ အညာကတမျိုး၊ အောက်အရပ်ဒေသက တဖုံ၊ ရခိုင် အမျိုးသားများက တနည်း အသံကွဲ ဖြစ်နေလေသော် မသင့်ပေရာ ထို့ကြောင့် ရှေးပညာရှင် စဉ်ဆက် သတ်မှတ်ခဲ့သည့် ရေးထုံး 'စံ' ကို မူထားခြင်းသာ မှန်ပါမည်။

သို့ဖြစ်၍ 'လျှင်' ကို 'ရင်' ဟု ရေးထားလျှင် 'ရင်' အဘိဓာန်ပုဒ်တွေ အသံထွက်သကဲ့သို့ပင် အသံထွက်၍ 'လျှင်' အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်ကြမည် ဖြစ်ကြောင်း သိသာနိုင်ပါသည်။

၅-မေး။ မန်လည် ဆရာတော်သည် 'လျှင်' ကို 'လျှင်' ဟူ၍ လနှင့် ရကို တလုံးချင်း ဖလှယ်ကာ ရေးသည်ဟု ဦးစန်းငွေက အထောက်အထားနှင့် တကွ တင်ပြပါသည်။ မှတ်ဖွယ် ကောင်းပါသည်။ သို့သော် သက်သေပင် ကြီးသော်လည်း မထီးစေရာ ဆိုသည်နှင့် အညီ တခုတည်းသော သက်သေနှင့် မပြီးသင့်လေပါ။ အခြားသော ဆရာ အကျော်အမော်တို့၏ 'လျှင်' 'လျှင်' စပ်ထုံးတို့ကိုလည်း သိပါရစေဦး။

၅-ဖြေ။ မန်လည် ဆရာတော်သည် လျှင်ကို လျှင် ဟူ၍ 'လ' နှင့် 'ရ' ကို တလုံးချင်း ဖလှယ်၍ ရေးခြင်းကို အထောက်အထားပြရာမှာ 'သက်သေပင် ကြီးသော်လည်း မထီးစေရာ' ဆိုသော စကားအရ မန်လည် ဆရာတော် ဘုရားကြီးကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကား အင်းဝ၊ ကုန်းဘောင်စာပေ အမွေအနှစ်များ သိုမှီးရာ မြန်မာစာပေ ရိုးမတောင်တန်းကြီး သဖွယ် ဖြစ်သဖြင့် အားကိုးအားထား ပြုလိုပါသည်။

ဤမျှဖြင့် အကျဉ်းရုံး ဖြေကြား လိုက်ရပါသည်။ နောင်အခါ အခွင့်သင့်လျှင် ဤအကြောင်းများကို ဆောင်းပါး ရေးပါဦးမည်။ (လှဝဲသားပြည်သူ့ နေ့စဉ် သတင်းစာ၊ ၁၄၊ ၁၂၊ ၆၉)

ဆရာကြီး ဒဂုန်ဦးစန်းငွေ၏ အဖြေ သိလိုသူ၏ အမေးများကို ဘေးမှနေ၍ ကြားနာရသူ ပြည်ထောင်စုဖွား ရခိုင် အမျိုးသား တဦး ရှိ၏။ မရိုးမရွ ဖြစ်လာပုံရ၏။ သူလည်း မြင်သမျှ သိသမျှကို ဝင်ပြောလို၏။ ဖြစ်သင့် ဖြစ်ထိုက်ကို ကောက်ချက် ဆွဲပြချင်လာ၏။ သူလည်း ဘာသာစကားနှင့် စာပေကို ခြေခြေမြစ်မြစ် လေ့လာ တတ်ကျွမ်းဟန် ရှိ၍ တဖန် ရခိုင် အမျိုးသား ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် ပို၍ အလေးအနက် ထားရပြန်၏။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် ရခိုင်စကားနှင့် မြန်မာစကားတို့သည် များစွာ နီးနွယ်လျက် ရှိ၏။ မြန်မာ့ရင်းမြစ် အစစ်ကို ရှာလျှင် ပြုဘက် လှမ်းကြည့်ရသည်။ ရခိုင်ဘက် မြော်ကြည့်ရသည်။ ဟိုဘက် ဒီဘက် လှည့်ကြည့်ရသည်မှာ အစဉ်အလာပင် မဟုတ်လော။ သို့မှသာ ထုံးတမ်း တန့်စံမိရသည်ဟုလည်း ဆိုရမည် မဟုတ်လော။ ထို့ပြင် 'ပင့်ရစ်မနိုင် ရခိုင်မေး' ဆိုသော ဆိုရိုးစကားသည် ကျွန်တော်တို့ သတ်မပြုဘဲ နေ၍ မရသော စကား ဖြစ်ပေသည်။ ရခိုင်မှာ ဘယ်သို့ ဆို၍ ဘယ်နာ သုံးသနည်းဟု ဖလှယ်ပုံ၊ ရွေ့လျော့ပုံ၊ ပြောင်းလဲပုံ၊ ဖြစ်တည်ပုံတို့ကို အလုံးစုံ စုံစမ်း စစ်ဆေး မေးမြန်း၍ အမှန်ကို ရှာကြံကြရလေ သည်။

သို့ဖြစ်၍ မြန်မာ့အသုံး မြန်မာရေးထုံး အကြောင်း ပြောလျှင် ရခိုင်ကြီး ဝင်ပြောသည်ကိုလည်း အလေးအနက်ထား၍ ပြန်လည် နားထောင်ပါမှ မျှတပေမည်။ ထို့ကြောင့် ရခိုင် အမျိုးသားကြီး ဝင်ရောက် ဆွေးနွေးမှု ပြုသည်ကိုလည်း တန်ဖိုးကြီးစွာ ထား၍ နားဆင်ရသည်။

ယင်း ရင်၊ လျှင် နှင့် ရခိုင်စကားသံ

"ပြောယင်း ဆိုရင်၊ သတ်ပုံတွင်း၊ ယင်း ရင် အသို့နည်း" ခေါင်းစဉ်ပါ ဒဂုန်ဦးစန်းငွေ၏ ဆောင်းပါးကို ၁၊ ၁၂၊ ၆၉ နေ့ထုတ် လှဝဲသားပြည်သူ့ နေ့စဉ် သတင်းစာတွင် ဖတ်မိပါသည်။ ထိုဆောင်းပါးကို ဖတ်စဉ်က ဦးစန်းငွေ တင်ပြသော အက္ခရာ ဖလှယ်နည်းကို ဖတ်ပြီး ဘဝင်မကျ ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် ယင်းဆရာက အက္ခရာ ဖလှယ်ပြထားသော (ဝုံလျော် - ဝုံရှော်) စသည့် အသံများသည် ကျွန်တော်တို့ အသံထွက်ဖြင့်သာလျှင် ဖတ်လျှင် အလွဲလွဲ အချော်ချော် ဖြစ်နေသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

တဖန် ၆၊ ၁၂၊ ၆၉ နေ့ထုတ် လှဝဲသား ပြည်သူ့ နေ့စဉ် သတင်းစာ ပြည်သူ့အဘော် ကော်လံတွင် သိချင်သူက ယင်းကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်တော်ကဲ့သို့ပင် ဘဝင်မကျချက်များကို ထောက်ပြကာ ရခိုင် အမျိုးသားများ မည်သို့ အသံထွက်၍ မည်သို့ နားလည်ပါမည်နည်းဟု မေးမြန်းထားသည်ကို ဖတ်ရပြန်ပါ သည်။ ရခိုင်ရိုးမတောင် အနောက်ဘက်ရှိ မြန်မာ (ရခိုင်) များနှင့် ရိုးမတောင် အရှေ့ဘက်ရှိ မြန်မာများ၏ စကားသံတို့မှာ ယခုအခါ အတော်ပင် ခြားနားနေပြီ ဖြစ်သော်လည်း ပုဂံခေတ် ကဲ့သို့သော သမိုင်း၏ ကနဦး အချိန်ကမူ လူတမျိုးတည်းသာ ဖြစ်မည်ဟု ကျွန်တော်တို့ ယုံကြည်ကြပါသည်။ ထိုယုံကြည်ချက်သည် ပုဂံ ကျောက်စာများကို ဖတ်ရသော အခါ ပိုမို ခိုင်မာလာခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ရခိုင်များမှာ ပြင်ပ ပယောဂ အထိုး

အဖောက် နည်းသော ရိုးမတောင်နှင့် ပင်လယ်ကြားသို့ ရောက်ခဲ့ကြ၍ ရခိုင် စကားသံသည် ရှေးရိုး မြန်မာ စကားသံနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် တူကျန်ရစ်မည်ဟု ရိုးသားစွာ ထင်မြင်မိပါသည်။

ရခိုင် စကားသံတွင် ယပက်လက်နှင့် ရကောက်၊ ယပင့်နှင့် ရရစ်တို့သည် အသံအားဖြင့်လည်း ကောင်း၊ အနက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အလွန် ခြားနားကြောင်းကို အများပင် သိကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယင်၊ ရင်၊ လျှင် ပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်တော်တို့ ခေတ်အထိ ဘုန်းကြီးကျောင်း၊ လူကျောင်းများတွင် စာသင် အံ့ ရွတ်ဖတ်ရာ စကားပြောရာတို့တွင် ရှိသော အစဉ်အလာကို ကျွန်တော် တင်ပြချင်ပါသည်။ ရခိုင်ဘက်တွင် စာဖတ်ရာ၌ ဖြစ်စေ စကားပြောရာ၌ ဖြစ်စေ (အချို့မြို့ပေါ်နေ လူများမှ လွဲ၍ တောနေ လူများစုသည်) ရကောက်သံ တခြား ယပက်လက်သံ တခြား ဖတ်ကြ၊ ရွတ်ကြ ပြောကြပါသည်။ ဦးစန်းငွေ ဆောင်းပါးပါ 'လျှ' နှင့် 'လျ' ကိုမူ နဂိုအတိုင်း ဆိုလျှင် လျှ (လှ+ယ - မြန်မြန် ပေါင်းရွတ်သံ)၊ လျ (လ+ယ - မြန်မြန် ပေါင်း ရွတ်သံ) ဟု ဖတ်ကြ၊ ရွတ်ကြ၊ ပြောကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် 'ပြောလျှင် ဆိုလျှင်' က လျှင်ကို (လှ+ယ) ဟု ဖတ်ပါမည်။ (သို့သော် ရခိုင်စကား အသုံးအနှုံးမှာ ပြောလျှင် ဆိုလျှင် မယှိပါ။) 'လျှင်' ကို မြန်မြန် ဖတ်ရွတ် လျှင်ကား ယပက်လက် ငသတ် 'ယင်' ဟု အသံထွက်သွားပါသည်။ ဥပမာ အလျင်တခါ = အယင်တခါ။

ကျွန်တော်တို့သည် လျှ၊ လျ သံတို့ကို ဖတ်ရွတ်ရ ခက်၍ ယပက်လက်သံသို့ မကြာခဏ ပြောင်းကာ ရွတ်ဖတ် ပြောဆိုလေ့ ရှိကြပါသည်။ ရကောက်သံသို့ မည်သည့်အခါမျှ မပြောင်းပါ။ ရကောက်သံသို့ဖြင့်သာ ဖတ်ရ၊ ရွတ်ရလျှင် မလိုလားအပ်သော အနက် အဓိပ္ပာယ်များ ဖြစ်ပေါ် သွားပါလိမ့်မည်။ ဥပမာ၊ ဦးစန်းငွေ အက္ခရာ ဖလှယ် ရေးပြသည့်အတိုင်း ဟင်းလျာကို ဟင်းရာ ဟုသာ အသံထွက် ဖတ်ရလျှင် အလွန် အဓိပ္ပာယ် ညစ်ညမ်းသော ရခိုင်ဘမ်းစကား တခု ဖြစ်လာပါလိမ့်မည်။ ဦးစန်းငွေ ဆောင်းပါးပါ အက္ခရာ ဖလှယ်ရေးနည်း အတိုင်းသာ လျှ၊ လျ တို့ကို ရကောက်နှင့် လွှဲပြောင်း ရေးသားထားလျှင် ပြည်ထောင်စုသား မြန်မာများ ဖြစ်ကြသော ကျွန်တော်တို့မှာ ကိုယ့်စာကို ကိုယ့်အသံအတိုင်း ဖတ်ရွတ်ခါမှ နားမလည်နိုင်၊ သဘောမပေါက်နိုင် ဖြစ်ရမည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ရေးခြင်း ရေးလျှင် ဂုံလျှော်ကို ဂုံယော်ဟု ရေးခြင်း ကမှ ကျွန်တော်တို့ အသံမှန် အတိုင်း ထွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုနည်းအတူ လျှောက်လွှာကို ယောက်လွှာ၊ လျှောက်လဲချက်ကို ယောက်လဲချက်၊ လျှာရှည်ကို ယှာရှည်သည်၊ မျက်စိလျှမ်းကို မျက်စိယှမ်း၊ မြစ်ရေလျှံကို မြစ်ရေယှံ၊ အားလျှော့ကို အားယော့၊ အလျှော့ အတင်းကို အယော့အတင်း၊ အလျှင်စလိုကို အယင်စလို၊ အလျှင်တခါကို အယင်တခါ၊ အဝတ်လျှော်ကို အဝတ်ယော်၊ ကြောင်လျှာပင်ကို ကြောင်ယှာပင်၊ လမ်းလျှောက်ကို လမ်းယောက်၊ လျှိုဝှက်ကို ယှိုဝှက်၊ သူလျှိုကို သူယှို၊ လျှိုမြောင်ကို ယှိုမြောင်၊ သမန်ကာလျှံကာကို သမန်ကာယှံကာ၊ ဆီလျှော်ကို ဆီယော်၊ ငလျင်လှုပ်ကို ငယင်လှုပ်၊ လျော်ကြေးကို ယော်ကြေး၊ မေ့မေ့လျှော့လျှော့ကို မေ့မေ့ယော့ယော့၊ လျာထားကို ယာထား (ရခိုင်က ဟထိုးသံထည့်ပြီး ယှာထားဟု ဖတ်ကြပါသည်။) လျှက်ဆားကို ယက်ဆား၊ လျှမ်းလျှမ်း တောက်ကို ယှမ်းယှမ်းတောက် စသည်ဖြင့်သာ ရေးသားသင့်ပါသည်။

ဦးစန်းငွေ၏ အက္ခရာ ဖလှယ်နည်းပါ 'အရောဝင်ကို' ရခိုင်တို့က 'အရောဝင်' ဟုပင် ရေးလည်းရေး၊ ဖတ်လည်း ဖတ်ပါသည်။ အကြောင်းမှာ ဦးစန်းငွေ ယူဆသကဲ့လုံး ယင်းစကားသည် 'အလျှောဝင်' မဟုတ်ပါ။ 'ရောနော' ဟူသော စကားကလာသည့် ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။ (လုပ်သားပြည်သူ နေ့စဉ် သတင်းစာ၊ ၁၈၊ ၁၂၊ ၆၉)

ရခိုင် အမျိုးသား တင်ပြ ပြောဆိုပြီးနောက် သိချင်သူက တလှည့်တဖန် ထပ်မံ မေးမြန်ခြင်း မဟုတ်ပါကြောင်း သဒ္ဒဗေဒ၊ ဘာသာဗေဒ ကျမ်းအစောင်စောင်ကို စီးနင်း၍ မေးခြင်း မဟုတ်ခြင်းကိုလည်း ရှင်းလင်းပြသည်။ ပညာအရာ ဖြစ်၍ တတ်နိုင်သမျှ စနစ်တကျ ဖြစ်လို၍ မေးရကြောင်းကိုပါ ထပ်မံ ရှင်းလင်းပြသည်။ ခုနက်က ရခိုင် အမျိုးသား၏ စကားသည်လည်း အလေးထားဖွယ် ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ထောက်ခံ၍ တင်ပြလိုက်သည်။ ယခုကဲ့သို့ ကျမ်းအထွေထွေ ရှာဖွေ၍ တင်ပြပေးသဖြင့် ကျေးဇူးတင်လှပါကြောင်းဖြင့်လည်း ကြီးနွံစွာ ယဉ်ကျေးမှုယာ ပျူငှာစကား ဆိုပေသည်။ သို့ရာတွင် မသဲကွဲသော အချက်များ ပါနေပြန်၍ ထပ်မံ မေးခွင့် ပြုပါဘိဟု တောင်းပန်ကာ ...

ဒဂုန်ဦးစန်းငွေကို မေးပါရစေဦး

၁၄၊ ၁၂၊ ၆၉ နေ့စွဲပါ လုပ်သားပြည်သူ နေ့စဉ် သတင်းစာတွင် 'ဒဂုန်ဦးစန်းငွေက ဖြေပါရစေ' ဆိုသော စာကို ဖတ်ရပါသည်။ ဂရုတစိုက် ရှာရှာဖွေဖွေ ဖြေကြားသဖြင့် ကျေးဇူးတင်ပါသည်။ မကြားဘူးသည်ကို ကြားရ၍ ဝမ်းသာပါသည်။ သို့သော်လည်း ထိုစာတွင် မသဲကွဲသော အချက်အလက်များကို တွေ့ရပြန်၍ မေးပါရစေဦး။ ဘာသာဗေဒ၊ သဒ္ဒဗေဒ စသော ကျမ်းအစောင်စောင်တို့ကို စီးနင်း၍ မေးခြင်းမဟုတ်ပါ။ သဲကွဲချင်သောကြောင့် အရပ်သားညာဏ်မျှဖြင့် မေးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၁။ တန်ရာတန်ဖိုး ကြေးချင်းညှိ၍ လနှင့် ရကို အက္ခရာချင်း ဖလှယ်ထား၊ လဲထားသည် ဖြစ်သော ကြောင့် ဇာတိပုည၊ ဂုဏ်မာနနှင့် လာသောရင် ဖြစ်လေသည် ဟူ၍ ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့ထုတ် သတင်းစာ တွင် ဦးစန်းငွေ ရေးပါသည်။

တရပ်မှ တလုပ်၊ ကရပ်တံမှာ ကလဝိတ်သို့ ပြောင်းသည့်ထုံးကို ထောက်၍ ရ အက္ခရာမှ လ အက္ခရာသို့ ပြောင်းပုံများကို ဖော်ပြခဲ့သည့် နည်းတူ၊ လမှလည်း ရသို့ ပြောင်းကြောင်းကို ပြဆိုခဲ့သည်ဟု ဒီဇင်ဘာလ ၁၄ ရက်နေ့ထုတ် သတင်းစာတွင် ဦးစန်းငွေက ဆိုပြန်ပါသည်။

ပညာအရာ ဖြစ်၍ တတ်နိုင်သမျှ စနစ်တကျ လိုသောကြောင့်၊ ကျွန်တော် မေးလိုသည်မှာ ဤတွင် ဖလှယ်ခြင်း၊ လဲခြင်း ဆိုသော စကားနှင့် ပြောင်းခြင်း ဆိုသော စကားတို့ အနက် သဘောချင်း တူသည် မတူသည်ကို သိလိုပါသည်။ 'လ' နှင့် 'ရ' ကို ဖလှယ်သည် ဆိုခြင်းနှင့် 'လ' မှ 'ရ' သို့ ပြောင်းသည် ဆိုခြင်းတို့ အနက်သဘောချင်း တူပါသလား။ ဤစကားနှစ်လုံးကို အချင်းချင်း ဖလှယ်၍ လက်ခုပ်လက်ဝါး သုံးနိုင် မသုံးကို သိလိုပါသည်။ ကျွန်တော် အရပ်သား ဉာဏ်ဖြင့် မှီသမျှ ပြောရပါမူ သရက်ဖူးကလေးသည် ဖူးရမှ ပွင့်သည်၊ ပွင့်ရာမှ ကင်းသည်၊ ကင်းရာမှ သီးသည်။ ဤသရက်သီး၏ ဖြစ်စဉ်မျိုးကို ပြောင်းခြင်းဟု ယူဆလိုပါသည်။ တစ်တယောက်သော သူက ထိုသရက်သီးကို ယူ၍ တန်ရာတန်ဖိုး ကြေးချင်းညှိကာ၊ သဘောသီးနှင့် လဲသည်ကို ဖလှယ်ခြင်း၊ လဲခြင်းဟု ယူဆလိုပါသည်။ ဤစကား နှစ်လုံး၏ အနက်သဘော သဲကွဲသွားပါလျှင် ဦးစန်းငွေ၏ 'လ' နှင့် 'ရ'၊ 'ရ' နှင့် 'လ' တို့ ဆိုင်ရာ အဆိုအမိန့်တို့ကို ထောက်ခံစရာရှိက ထောက်ခံနိုင်ပါမည်။

၂။ ပုဂံကျောက်စာတွင် ဖြစ်သို့၊ ယူမှ ပြုသို့ ပြောင်းသည်။ ထို့ကြောင့် (လ) အက္ခရာမှ (ရ) အက္ခရာသို့ ပြောင်းကြောင်း ထင်ရှားသည်ဟု ဦးစန်းငွေ ဖြေပါသည်။ ရုတ်တရက် ကြည့်လိုက်လျှင် ဤအဖြေသည် ပြီးပြည့်စုံသော အဖြေ ဖြစ်သည်ဟု ထင်မှတ်စရာ ရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း ဤပုဂံခေတ် အက္ခရာ ပြောင်းထုံး၌ 'လ' အက္ခရာသည် အောက်ဆွဲ သံယုတ် အက္ခရာမျှ ဖြစ်ပါသည်။ အစအက္ခရာ မဟုတ်ပါ။ လျှင်မှ ရင် ပြောင်းရာတွင်မူကား 'လ' အက္ခရာသည် လျှင် ဆိုသော စာလုံး၌ အစအက္ခရာ ဖြစ်ပါသည်။ အစအက္ခရာ 'လ' မှ 'ရ' သို့ ပြောင်းပုံ သာဓကကို ထုတ်ပြုလျှင် ကောင်းပါမည်။ သံယုတ် အက္ခရာ ပြောင်းရွှေ့ပုံသည် တမျိုးတည်း မဟုတ်ပါ။ အောက်ကို ဆက်ဖတ်လျှင် တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

၃။ အကယ်၍ ဦးစန်းငွေ ပြောသည့်အတိုင်း ယူ မှ ပြုသို့ ပြောင်းသောကြောင့် 'လျှင်' မှ 'ရင်' သို့ ပြောင်းသည်ဟုပင် ဆိုကြပါစို့။ ပုဂံကျောက်စာတွင် ထွမှ ကျသို့၊ ခွပ်မှ ချပ်သို့ ပြောင်းရိုးထုံးစံ ရှိသည်ဟုလည်း သိရပါသည်။ ဤသို့ဖြစ်လျှင် 'လ' ဆွဲမှ 'ယ' ပင့်သို့ ပြောင်းသည် ဖြစ်သောကြောင့် 'လျှင်' မှ 'ယင်' သို့ကော မပြောင်းနိုင်ဘူးလား၊ သိချင်ပါသည်။

၄။ 'လ' မှာ 'ပင့်' ကပ်ထားသော 'ယ' ကလေးသည် 'လ' အက္ခရာမှ 'ရ' ကြီး၏ ဝမ်းထဲသို့ ဝင်သွားပေရမည် ဆိုသော ဖြေကြားချက်မှာ လွယ်လွန်းလှသည် ထင်ပါသည်။ နိရုတ္တိကျမ်း၊ ဗျာကရုဏ်းကျမ်း စသည်တို့နှင့် ညှိနှိုင်း၍ ဖြေလျှင် ကောင်းပါမည်။

၅။ ဟသည် အ-အာ တို့နှင့် မခြား ဌာန်တနေရာတည်းက ဖြစ်ပေါ်လာသဖြင့် တခါတခါ ငုပ်ငုပ် တတ်သည်လည်း ရှိသည်။ ပေါ်ပေါ်လာတတ်သည်လည်း ရှိသည်ဟု ဦးစန်းငွေ ဆိုပါသည်။ ဤအဆိုအမိန့် အရ ဆိုပါလျှင် 'ဟ' အက္ခရာ ငုပ်တုံ ပေါ်တုံ ရှိသည်ဟု ဆိုရာ ရောက်ပါသည်။ သာဓက တွေ့ရလျှင် ကောင်းပါမည်။ က၊ ခ၊ ဂ၊ ဃ၊ င ဆိုသော အက္ခရာတို့သည်လည်း အ၊ အာ၊ ဟ တို့နှင့် တဌာန်တည်းတွင် ဖြစ်ပေါ်သည်ဟု သိရပါသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် ဤအက္ခရာတို့ ငုပ်ပေါ်ပုံကိုလည်း ပြသင့်ပါသည်။ သို့မှ ယုတ္တိ တန်ပါမည်။

၆။ မောင်ရှင်လောင်း၊ မောင်ရင်လောင်း၊ သီလရှင်၊ သီလရင်၊ ကျေးဇူးရှင်၊ ကျေးဇူးရင် ဟူသော အရေးအသား အပြောအဆို တို့ကို မြင်လည်း မြင်ဖူးပါသည်။ ကြားလည်း ကြားဖူးပါသည်။ လျှင်၊ ရင် ကိစ္စတွင်လည်း 'လျှင်' ပါမှ 'ရင်' သို့ ပြောင်းသင့်သည်။ ထို့နောက်မှ 'ရှင်' မှ 'ရင်' သို့ ဟ-အက္ခရာ ငုပ်ကာ ပြောင်းသင့်သည်။ ယခုမူကား 'လျှင်' မှ 'ရင်' သို့ တကွက်ကျော် ခုန်လွှားပြောင်းသွားရာ ရောက်နေပါသည်။ ငုပ်စရာ 'ဟ' အက္ခရာ ပါမလာတော့ပါ။ လိုရှင်ကြံဆ နည်းလမ်းရ၏ ဟူ၍ မကြားဘူး မမြင်ဘူးသည်ကို ထောက်ပါ။ ဤခုန်ကွက်၊ ကျော်ကွက်အတွက် အကြောင်းပြချက်ကို မည်သို့ ရှာပါမည်နည်း။ တကွဲဖြစ်ချက်နှင့် ဦးစန်းငွေ၏ အကြောင်းပြချက်တို့မှ အံ့လွဲနေသည် ထင်ပါသည်။

၇။ အမျိုးသား စာပေရေးထုံး 'စံ' နှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာစကား၏ အမွေဆိုင်များ ဖြစ်ကြသော ရခိုင်၊ (ထားဝယ်၊ မြိတ်၊ အင်းသား၊ ယော၊ တောင်ရိုး၊ ဓနု စသည့်) တိုင်းရင်းဖွားတို့ကို ဝဲသင့်ကြောင်း ဦးစန်းငွေကို ကျွန်တော် တင်ပြခဲ့ပါသည်။ သူတို့ကိုယ်စား ကျွန်တော် ရှေ့နေ မလိုက်လိုပါ။ သို့သော်လည်း ဦးစန်းငွေ

အဆိုပြုသည့် အတိုင်း အဘိဓာန် ဆရာက (ရင်) ကို (လျှင်) ဟု ပြထားလျှင် ရခိုင်း အမျိုးသားတို့ သိကြမည် ဆိုသည်မှာ ဤတကွက်မျှ အတွက် မထောင်းတာပါ။ ယခင်က ဦးစန်းငွေ တင်ပြခဲ့သော ဂုံရှော်၊ ရှောက်လွှာ၊ ရှာရှည်၊ မျက်စိရမ်း၊ မြစ်ရေရုံ၊ မောင်ရှင်လောင်း၊ သီလရှင်၊ ကျေးဇူးရှင် စသည် စသည်တို့ အတွက်လည်း ဤသို့ပင် အမှာစကား ထည့်ရလိမ့်မည်။ ဤသို့ဖြစ်က မခက်ပါလား၊ (လျှင်) ကို (ယင်) ဟု ရေးလိုက်လျှင်မူ ရခိုင်လည်း ဖတ်တတ်၊ မြန်မာလည်း ဖတ်တတ်၊ အမှာစကားလည်း ထည့်ဖို့ရန် မလို၊ လွယ်လည်းလွယ်၊ မှန်လည်း မှန်ပေလိမ့်မည်။ ယခုကဲ့သို့လည်း ပထာ ပြန်နေစရာ လိုတော့မည် မဟုတ်ပါ။

၈။ မြန်မာစာ ရေးထုံးကို လေ့လာ ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ပုဂံခေတ်၊ အင်းဝခေတ် ကျောက်စာ တို့ကို မှီငြမ်းပြုရ သကဲ့သို့ ရခိုင်စာ၊ ရခိုင်စကားနှင့် အခြားသော အမွေဆိုင် ညီနောင်တို့၏ စကားတို့ကိုလည်း မှီငြမ်း ပြုရပါသည်။ ပင့်ရစ် မနိုင်လျှင် ရခိုင်နှင့် ညှိ ဆိုသော ရှေးစကား ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် အမွေဆိုင် ညီနောင် တို့ကို ငဲ့ရန် ထပ်မံ၍ တိုက်တွန်းလိုပါသည်။

၉။ မန်လည် ဆရာတော်၏ စပ်ထုံးနှင့် ပတ်သက်၍မူ ကျွန်တော်တို့သည် စာပင်လယ် ခရီးကို ကူးခပ်နိုင်ကြသည် မဟုတ်၍ ဦးစန်းငွေကို မေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဖြေနိုင်လျှင် ကျွန်တော်ကို ကျေးဇူးရှိပါမည်။ ထို့ပြင် ဦးစန်းငွေ ရှာမှ သဘာဝကျမည် ထင်ပါသည်။ (လှတသားပြည်သူ့ နေ့စဉ် သတင်းစာ၊ ၂၆၊ ၁၂၊ ၆၉)

ဆရာကြီးကား ရခိုင် အမျိုးသားက မေးလိုက်၊ သိချင်သူက မေးလိုက်ဖြင့် အတွေးအိုက်လာဟန် ရှိ၏။ အရေးတစိုက် ဖြေရတော့မည် ဖြစ်၍ နောက်ဆုံး မထွေးပိုက်နိုင်တော့ဘဲ 'သိချင်သူ ဆိုတာ ဘယ်သူလဲကွ' ဟု လှမ်းအော်၍ မေးလိုက်တော့၏။ ဖြေသင့်သမျှ ဖြေပြီးဖြစ်၍ ပြေဖို့ ကျေဖို့ သင့်ပြီဟု ဆရာကြီးက သဘောရ၏။ သို့ရာတွင် တဖက်က မရှင်းပါတယ်။ စဉ်းစားမယ်၊ လျှင်ပီးဖွယ် ဆိုကာ ထပ်ဆင့် မေးလာပြန်သောကြောင့် 'အတွန်တက်' ခြင်းလောဟု သံသယ ဝေမတိကဒေါသွေး ရောထွေး နောက်ကျိလာဟန် ရှိ၏။ ဆရာကြီး အသံ အနည်းငယ် ထန်လာ၏။

သိချင်သူဆိုတာ ဘယ်သူပါလိမ့်

ဤလုပ်သားပြည်သူ့ နေ့စဉ် သတင်းစာကြီးတွင် ကျွန်တော် ရေးသားခဲ့သည့် 'လျှင်၊ ရင်၊ ယင် ဆောင်းပါး' နှင့် ပတ်သက်၍ ၆၊ ၁၂၊ ၆၉ နေ့စွဲဖြင့် 'သိချင်သူ မေးသမျှကို ၁၄၊ ၁၂၊ ၆၉ နေ့စွဲဖြင့် ကျွန်တော်က မူရင်းကျကျ အဓိက အချက်များကို တတ်နိုင်သမျှ တိကျစွာ ဖြေဆိုခဲ့ပါသည်။

ယခုတဖန် ထိုဖြေဆိုချက်ပေါ်တွင် အညွှန်တက်၍ ဒုတိယ ထပ်မံကာ ၂၆၊ ၁၂၊ ၆၉ နေ့စွဲဖြင့် မေးခွန်း ထုတ်သည်ကို တွေ့ရပြန်ပါ၍ 'အမေးရှိလျှင် အဖြေရှိ' ဆိုသော အတိုင်း ဖြေရန်အကြောင်း ပေါ်လာပြန် ပါသည်။

မှန်ပါသည်။ သိချင်သူ၏ ပထမ မေးချက်နှင့် ဒုတိယ မေးချက်များမှာ မေးသင့် မေးထိုက်ရုံမျှမက နောက်ဆက် အညွှန်တက်မည် ဆိုလျှင် မေး၍မကုန် ဖြေ၍မခန်း ရှိနေပါမည်။

ပထမ ကျွန်တော့ ဆောင်းပါးတွင် ဤကဲ့သို့ အသေးစိတ်များကိုပါ ထည့်၍ ရှင်းပြနေလျှင် 'သတင်းစာ ဆောင်းပါး' ဖြစ်လာနိုင်မည် မဟုတ်ပဲ 'ကျမ်းစာ' ရေးခြင်း ဖြစ်နေပေမည်။ ယခုတဖန် သိချင်သူက မေးခွန်းများ ထုတ်ပြန်သဖြင့် အသေးစိတ်များ ရှင်းပြခွင့်ရခြင်း အတွက် ကျေးဇူးတင်ဖွယ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဖြေရန်အသင့် ဖြစ်ပါသည်။

သို့ပါသော်လည်း ...

ယခု ဒုတိယအကြိမ် 'အညွှန်တက် မေးခွန်းများ' တွင် သံသယဝင်စရာ စကားစွန်းများ ပါလေသဖြင့် ကျွန်တော် ဖြေရာတွင် အမေးနှင့် အဖြေ တိကျစေရန် 'ဖြေပုံဖြေနည်း' ကို သတိပြုရပါလိမ့်မည်။ ဖြေနည်းမှန်ရန် အတွက် မေးနည်းကို ထင်ရှားသိရမှ တရားကြောင်း မှန်မည်ဟု ရေးပါညာရှင်တို့ အဆို ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဒဂုန် ဦးစန်းငွေက မေးပါရစေ။

(၁) သိချင်သူဆိုတာ ဘယ်သူပါလိမ့်။ ပထမ အလင်း ထွက်ခဲ့စေလိုပါသည်။

(၂) သိချင်သူ၏ မေးခွန်းပါ စကားရပ်များသည် ပညာပါလှသဖြင့် 'မြင့်မားသော ပညာ ဗဟုသုတ ပြည့်စုံသူ ဖြစ်ရမည်' ဟု ယူဆပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ရေးပညာရှိတို့ သတ်မှတ်ခဲ့သော အမေးငါးထွေ အဖြေလေးပါး ဆိုစကား ရှိပါသည့်အတိုင်း ...

- (က) မသိ၍ မေးခြင်း၊
- (ခ) သိလျက် နှိုးနှောလို၍ မေးခြင်း၊
- (ဂ) ယုံမှား သံသယ ကင်းလို၍ မေးခြင်း၊
- (ဃ) ပညာစမ်းလို၍ မေးခြင်း၊

(င) အဖြေပေးလို၍ မေးခြင်း။

အဆိုပါ အမေးငါးထွေ အနက် အဘယ် အမေးမျိုးဖြင့် မေးသည်ကို အလင်းထွက်၍ မြှောက်စေလိုပါသည်။

(၃) မိမိနှင့် မေးသူ၊ ဖြေသူလုပ်သော ပုဂ္ဂိုလ် ကို အထင်ခံ အမြင်ခံ သိရမှလာလျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ (အဇ္ဈာသယ) သဘောထားကို ရိပ်စားမိခြင်းနှင့် မေးခွန်း အမျိုးအစားကို သိရခြင်းဖြင့် ယခုအခါ တဦးနှင့် တဦး ပူးပေါင်း၍ ဆွေးနွေးခြင်း၊ နီးနှောဖလှယ်ခြင်း၊ ညှိနှိုင်းခြင်း စသော ခေတ်၏ အလိုကျ လိုက်နာရာ ရောက်ပါမည်။

သို့ဖြစ်၍ ကျွန်တော်၏ အဖြေပေးမိ ကျွန်တော့အဖို့ ရှေးဦးစွာ သိအပ်ရာရာ အလင်းသို့ ထွက်ပြုရန် သိချင်သူအား တောင်းပန်လိုပါသည်။

သိချင်သူကို အတင်း ခေါ်ထုတ်သော်လည်း မရပေ။ သိချင်သူသည် ...

(က) ရှင်းလင်း ပြတ်သားစွာ သိရေးသည် အဓိက ဖြစ်၍ အတိအကျ အမိအရ ပီပီပြင်ပြင် ရှင်းပြရန်။

(ခ) တမျိုးသားလုံးနှင့် ဆိုင်သော အမျိုးသားရေး ကိစ္စကြီးတခုဟု အလေးအနက် သဘောထား၍ ထပ်ခါထပ်ခါ မေးနေခြင်းဖြစ်ကြောင်း။

(ဂ) မည်သူမည်ဝါ၊ မောင်ဖြူ၊ မောင်ညိုဟု သိရခြင်းဖြင့် အကျိုးရနိုင်ခြင်း မရှိ။ လူကိုယ်တိုင် ထွက်ရောက် တွေ့ဆုံမှလည်း ပြေလည်မည့် ကိစ္စမဟုတ်၊ အလုပ်ဖြစ်ရေးသည် အဓိက ယူဆသည်။

ထို့ကြောင့် ယင်းသဘောကို ဆရာကြီး ဒဂုန်ဦးစန်းငွေ အကြွင်းမဲ့ သိစေရန် နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ခတ်ပြတ်ပြတ် ခတ်ဆတ်ဆတ်ကလေး ဤသို့ ယတ်ပြတ် ပြန်လည် ပြောကြားခဲ့၏။

ဒဂုန်ဦးစန်းငွေကို ပြန်ကြားပါသည်။

၁၊ ၁၂၊ ၆၉ နေ့စွဲပါ ဒဂုန်ဦးစန်းငွေ၏ ပထမ ဆောင်းပါးတွင် (ဦးစန်းငွေ၏ စကားများကို ပြန်သုံး၍ ပြောရပါမူ) လျှင် ရင် ကိစ္စကို ဦးစန်းငွေသည် ဇာတိပုည၊ ဂုဏ်မာနဖြင့် သံပဟုံးစုံ ဖက်မဲ့ကြီးကာ ရဲရဲရင့်ရင့် ခိုင်ခိုင်မာမာ ဧကန်သဘော မိန့်ဆိုခဲ့ပါသည်။ ပညာရှင် တဦး၏ ရဲရဲတောက် မိန့်ဆိုချက် ဖြစ်သဖြင့် တိုင်းသားပြည်သူ ရှင်၊ လူအများက ယုံကြည် လက်ခံကြလိမ့်မည်။ ဤကိစ္စသည် ပုဂ္ဂိုလ် တဦး တယောက်တည်းနှင့် ဆိုင်သော ကိစ္စမဟုတ်၊ တမျိုးသားလုံးနှင့် ဆိုင်သော ကိစ္စ ဖြစ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန်ကာလနှင့် မျှသာ ဆိုင်သော ကိစ္စမဟုတ်၊ အနာဂတ် ကာလနှင့်လည်း ဆိုင်သော ကိစ္စ ဖြစ်သည်။ သင့်လျှင် ကောင်းပါ၏။ မသင့်လျှင် ခက်ရချေတော့ မည်။ နောင်လာနောက်သားများ ဒုက္ခ ရောက်လေတော့မည်။ ကဲ့ရဲ့လေတော့မည်။ ဤသို့ စိုးရိမ်မိသဖြင့် ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်တော်စိတ်တွင် မသဲကွဲသည်တို့ကို အမေးပုစ္ဆာထုတ်ကာ စောဒက တက်ပြီးလျှင် မှတ်ကျောက်တင်ရန် အားထုတ်ခဲ့ပါသည်။

ယခု ဦးစန်းငွေက ကျွန်တော် မည်သူမည်ဝါ ဖြစ်သည်ကို သိလိုသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ဤကိစ္စသည် မူကိစ္စ ဖြစ်ပါသည်။ လူကိစ္စ မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော် မည်သူမည်ဝါ ဖြစ်သည်ဟု ထုတ်ဖော် ပြောပြသဖြင့် မှားသောအရာ မှန်လာလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ မှန်သောအရာ မှားသွားလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော် ထုတ်သော ပုစ္ဆာ၊ ကျွန်တော်တက်သော စောဒကတို့ သင့်သည် မသင့်သည်သာလျှင် အရေးကြီးပါသည်။ မသင့်လျှင် ပယ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ သင့်လျှင် ဖြေရန် ဖြစ်ပါသည်။ မဖြေနိုင်လျှင် မဖြေနိုင်ဟု ပြောရန် ဖြစ်ပါ သည်။ မြားမှန်သူသည် မြားဒဏ်ရာကို ကုစားရန် အရေးကြီးပါသည်။ မြားပစ်သူကို ရှာရန် အကြောင်း မဟုတ်ပါ။ မြွေမှန်လျှင် တွင်းဝင် ဖြောင့်ပါလိမ့်မည်။

တမျိုးသားလုံးနှင့် ဆိုင်သော ကိစ္စမျိုးတွင် နိုင်ငံသား တယောက်အနေနှင့် ကျွန်တော်တို့ လျစ်လျူရှု မထားနိုင်ပါ သင့်သည်ဟု ထင်လျှင်၊ သာဓု ခေါ်ပါမည်။ မသင့်ဟု ထင်လျှင် ဝေဖန် ဆန်းစစ်ရပါမည်။ အထူးသဖြင့် သိပ္ပံနည်း စနစ် ထွန်းကားသော ဤခေတ်မျိုးတွင် ကျွန်တော်တို့သည် မေးပုစ္ဆာ အမျိုးမျိုး ထုတ်၍ စောဒက အမျိုးမျိုး တက်နိုင်မှ တော်ရာ ကျပါလိမ့်မည်။ 'စာမှာတော့ ကယ ကယ၊ ဒေါက်ချာမှာတော့ မိုးလား ကဲလား' ဆိုသည်မျိုးကို လက်မခံနိုင်ကြတော့ပါ။ ဦးစန်းငွေ၏ လျှင်၊ ရင် ကိစ္စသည်ကား ဦးစန်းငွေ ယနေ့တိုင် တင်ပြခဲ့သည့် အကြောင်းအချက်တို့ကို ကြည့်လျှင် မှတ်ကျောက်တင် မခံနိုင်သေးဟု ထင်ပါကြောင်း။

သိချင်သူ၏ နောက်ဆုံး ပြန်ကြားမှုကို ဆရာကြီး ဦးစန်းငွေသည် ရှည်လျားစွာပင် ထပ်လောင်း၍ တဖန် ဖြေဆိုပြန်လေသည်။

ယင်း၊ ရင်၊ လျှင်၊ ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ သိချင်သူနှင့် ကျွန်တော်

(၁)

"မဆိုစကောင်း ဆိုစကောင်း အကြောင်းဆိုက်လာသဖြင့်၊ မလွှဲမရှောင်သာ ဆိုရပါဦးမည်"

ဤလုပ်သား သတင်းစာတွင် ဒဂုန်ဦးစန်းငွေနှင့် သိချင်သူတို့ အပြန်အလှန် စကားဆိုနေကြသည်ကို တွေ့သိပြီး ဖြစ်ကြပါလိမ့်မည်။

ပထမတွင် ကျွန်တော်၏ လျှင်၊ ယင်း၊ ရင် ဆောင်းပါနှင့် ပတ်သက်၍ သိချင်သူ အမည်ဖြင့် 'မသဲကွဲ၍ မေးသည် ဆိုသောကြောင့် ကျွန်တော်၏ စေတနာအလျောက် ရိုးရိုးသားသားပင် တိကျ ပိုင်နိုင်စွာ ကျွန်တော် ဖြေဆို ပြန်ကြားခဲ့ပါသည်။

ဒုတိယတွင် ကျွန်တော်၏ အဖြေပေါ်၍ တဖန် အညွှန်တက်၍ မေးမြန်းလာရာ၌ကား သဘောထား 'မူမမှန်သော' စကားလုံးများ ပါလာ၍ မသင်္ကာသဖြင့် 'သိချင်သူ ဆိုတာ ဘယ်သူပါလဲ' စာပေများတွင် လက်သုံးဖြစ်သည့် အမေးဝါးတွေ ရှိလေသည်တွင် အဘယ်မေးခွန်းမျိုးနှင့် မေးပါသလဲ၊ ရိုးရိုးသားသားဖြစ်လျှင်

- 'ဆွေးနွေးရအောင်'
- 'ညှိနှိုင်းရအောင်'
- 'နိုးနှောရအောင်'

အမှောင်ထဲက အလင်းသို့ ထွက်ခဲ့ပါရန် လူသိရှင်ကြား ကျွန်တော် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ပါသည်။ ကြိုးစား ခဲ့ပါသည်။

ယခုတကြိမ်၊ တတိယအကြိမ် ၁၄၊ ၁၊ ၇၀ နေ့စွဲထုတ် ဤလုပ်သား သတင်းစာတွင် သိချင်သူက "လျှင်၊ ယင်း၊ ရင် စာမူကိစ္စ 'မဟုတ်ပါ၊ ကျွန်တော်အပေါ် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဖြင့် စကားလုံးတိုင်း၊ စာပိုဒ်တိုင်းဖြင့် ပညာ သားပါပါ' ဘီလူးရုပ်က မင်းသားဟန်" တန်ဆာဆင်သော အလင်္ကာနည်း၊ အနုပညာ ခြယ်မှုန်းနည်းတို့ဖြင့် ဆိုလာပါသောကြောင့် အလှည့်အလျား တုံ့ပြန်ရမည့် တာဝန် ဖြစ်လာပါသည်။ သိချင်သူ၏ အချိုးစကား ဆိုဟန်ကား ...

သိချင်သူ ။ ။ ၁၊ ၁၂၊ ၆၉ နေ့စွဲပါ ဒဂုန်ဦးစန်းငွေ၏ ပထမဆောင်းပါးတွင် (ဦးစန်းငွေ၏ စကားများကို ပြန်သုံး၍ ပြောရပါမူ) ဟူ၍ လက်သည်းကွင်းပိတ် စကားပလ္လင်ခံပြီးလျှင် ...

လျှင်၊ ရင် ကိစ္စကို ဦးစန်းငွေသည် ဇာတိပုည၊ ဂုဏ်မာနဖြင့်၊ သံပဟုံးစုံ၊ ဖက်မဲ့ကြိုးကာ၊ ရဲရဲရင့်ရင့်၊ ခိုင်ခိုင်မာမာ ဧကန်သဘော မိန့်ဆိုခဲ့ပါသည်။ ပညာရှင် တဦး၏ ရဲရဲတောက် မိန့်ဆိုချက် ဖြစ်သဖြင့်၊ တိုင်းသား ပြည်သူ ရှင်လူအများ ယုံကြည် လက်ခံကြလိမ့်မည်ဟု အစချီထားပါသည်။

အဆိုပါ စာပိုဒ်အရ ကျွန်တော်က မိမိကိုယ်ကို အလွန်မာန်မာန် တက်ကြွစွာဖြင့် ဇာတိပုည၊ ဂုဏ် မာနနှင့် ချီ၍ ပြည်သူများ အပေါ်တွင် ပမာမထား ဝင့်ကြား၍ ဆိုလေဟန်၊ စကားချီထားပုံကို တွေ့သိကြရ ပါမည်။ ကျွန်တော့စကား ဟုလည်း ဆိုထားပြန်ပါသည်။

ကျွန်တော် ဤကဲ့သို့ မဆိုရပါကလား၊ မဝင့်ကြားဘူးပါကလား၊ ဝင့်ကြားလိုခြင်း၊ လူတတ်တဆူ ဝါကောဟူ၍ မာန်မူခြင်း ပင်ကိုယ် အလေ့အထလည်း မရှိခဲ့ပါ။ ၁၊ ၁၂၊ ၆၉ နေ့ထုတ် ဤလုပ်သား သတင်းစာပါ ကျွန်တော်၏ လျှင်၊ ယင်း၊ ရင် ဆောင်းပါး၌ ကျွန်တော် ဆိုခဲ့သည်ကား ...

ဦးစန်းငွေ ။ ။ "ရကောက် ရင်သည်ကား - အက္ခရာလက်ကျန်၊ ကောက်သင်းကောက် အက္ခရာ မဟုတ်၊ တန်ရာတန်ဖိုး ကြေးချင်းညှိ၍ လ နှင့် ရ ကို အက္ခရာချင်း ဖလှယ်ထား လဲထားသည် ဖြစ်သောကြောင့် ဇာတိပုည၊ ဂုဏ်မာနနှင့် လာသော ရင် ဖြစ်လေသည်။ ခြေခြေမြစ်မြစ် ရှိလှသည်။ ထုံးမှီစံမျှ သဘောလည်း ရသည်။" ဤသို့သာ ကျွန်တော် ဆိုခဲ့၏။ ရကောက် အက္ခရာ၏ ခိုင်မာ ဝံ့ဝါနိုင်ပုံကို သရုပ်ဖော်ခြင်း ဖြစ်သည်ကို အထင်အရှား တွေ့ရပါမည်။ ကျွန်တော့်ကို ကျွန်တော် ဇာတိပုည ဂုဏ်မာနနှင့် လာသော ကျွန်တော် ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဇာတိပုည၊ ဂုဏ်မာနနှင့် လာသော ဦးစန်းငွေ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ စကားဦးပွင် မသန်းခဲ့ပါ။

သို့ပါလျက် ကျွန်တော် ဝင့်ဝါလေဟန် လုပ်ကြံမှုမှာ သင့်လျော်အံ့ မထင်ပါ။ "ဒဂုန်ဦးစန်းငွေအား အထင်အမြင် လွဲမှားအောင် ပြည်သူနှင့် ရန်တိုက်ပေးလိုက်ပုံ ကလေးကဖြင့် အတော့ကို ပီရိ၊ လိမ္မာ ပါးနပ်လှပါပေသည်" ဟူ၍ပင် ဝေဖန် ပြောဆိုသံများ ကြားရပါသည်။

ထို့နောက် ...

သိချင်သူ ။ ။ "ဤကိစ္စသည် ပုဂ္ဂိုလ် တဦးတယောက်တည်းနှင့် ဆိုင်သော ကိစ္စမဟုတ်။ တမျိုးသား လုံးနှင့် ဆိုင်သော ကိစ္စ ဖြစ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန်ကာလနှင့်မျှသာ ဆိုင်သော ကိစ္စမဟုတ် အနာဂတ်ကာလနှင့်လည်း ဆိုင်သော ကိစ္စ ဖြစ်သည်။ သင့်လျှင် ကောင်းပါ၏။ မသင့်လျှင် ခက်ရချေတော့မည်။ နောင်လာနောက်သားများ

ဒုက္ခ ရောက်လေတော့မည်။ ကဲ့ရဲ့လေတော့မည်။ ဤသို့ စိုးရိမ်မိသဖြင့် ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်တော်စိတ်တွင် မသဲကွဲသည်တို့ကို အမေးပုစ္ဆာ ထုတ်ကာ စောဒက တက်ပြီးလျှင် မှတ်ကျောက်တင်ရန် အားထုတ်ခဲ့ပါသည်။ ဟု သိချင်သူက ဆိုလေရာ ထိုစကားလုံးမှာ ကောင်းသော စကား ဖြစ်ပါသည်။ ဤသဘောထားမျိုးကို ရိုးသားစွာ အစဉ် ထားရှိစေလိုပါသည်။ စာပေ အပေါ်တွင် သစ္စာရှိသူတို့ အဖို့ မလွဲမသွေ ထားရှိရမည် စိတ်၊ အားထုတ်ကြရမည့် ကိစ္စ ဖြစ်ကြောင်းလည်း မှန်ပါသည်။

စာပေလုပ်သားတိုင်း ဤအသိမျိုး ရှိကြသည်ချည်း ဖြစ်၍ လက်ဝါးကြီးအုပ် လူတတ်လုပ်လျှင် မခံကြသည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ် အတွက် မူမမှန်သော စာကျိုး၊ စာပျက်မျိုး ဖြစ်က အသိအမြင် တိုးတက်နေသော ခေတ်တွင် ပြည်သူက လက်မခံပဲ ဝိုင်းအံ့ ဝေဖန် ကန့်ကွက် နေကြသည်ကား ဒိဋ္ဌ မျက်မြင် မဟုတ်ပါလား။

ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင်ပင်လည်း ဤကဲ့သို့ တမျိုးသားလုံးနှင့် ဆိုင်သော စာပေ ကိစ္စမျိုး ဖြစ်သည် ထင်၍ တတ်နိုင်သမျှ တာဝန်ကျေအောင် ဤ လျှင်၊ ယင်၊ ရင် ပြဿနာကို ပြည်သူသို့ တင်ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ လျှင်မှ ရင် ပြောင်းရာတွင် ပက်လက်ယင်နှင့် မှောက်ခုံရင် နှစ်မျိုးစီ ဝါဒ ရှိနေရာ၍ ပက်လက်ယင် မဖြစ်သင့်။ မှောက်ခုံရင်သာ ဖြစ်သင့်ကြောင်းကို အကိုးအကား ခိုင်လုံစွာဖြင့် ထောက်ပြခဲ့ပါသည်။

ဤသို့ ကျွန်တော် တင်ပြချက်များ အပေါ် သိချင်သူ အနေဖြင့် လက်မခံနိုင်ချက်တွေ၊ မသဲကွဲချက် တွေ ရှိလျှင် ဒူးတိုက်၊ မျက်နှာချင်းဆိုင် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးကြရအောင် အလင်းသို့ ထွက်ခွာရန် ကျွန်တော်က ဖိတ်ခေါ်ပါသော်လည်း ထွက်မလာလေပဲ မှောင်ထဲကသာ အော်နေပါသည်။ စိုးရိမ် ပူပန်ဟန်ဖြင့် သိချင်သူက ညည်းတွားသံ ပေးနေသည်ကို ခေတ်သစ် လူငယ် စာရေးဆရာ တဦးက "ဒီအသိမျိုးဟာ စာပေ တစ္ဆေချောက် သံလို့ ခေါ်တယ် ဆရာ" ဟု မှတ်ချက်ချ ပြောဆို သွားပါသည်။

တဖန်တုံလည်း 'တကယ်သာ စာပေလုပ်ငန်း အတွက် ပူပန် ကြောင့်ကြတယ် ဆိုရင် ပြည်သူ့ရှေ့ အလင်း ထွက်လာပြီး စာပေရှင် အများနှင့် ဒါလို ဖြစ်ရမယ်၊ ဒါလို မဖြစ်ရဘူး' စသည်ဖြင့် ကိုယ့်အယူအဆကို ပြည်သူ့ရှေ့မှာ တင်ပြပေါ့။ တသီးတခြား စာတန်းရေးပေါ့၊ ဒီလိုသာ လုပ်ဖို့ကောင်းတယ် ဟူ၍လည်း စာပေ သမား များစွာတို့က ဆက်လက် ပြောဆိုကြပါကုန်သည်။

မှောင်ထဲက သိချင်သူသည် စကားလုံးတိုင်း စာပိုဒ်တိုင်း အဓိပ္ပာယ်ဝင်အောင် စွမ်းနိုင်သူ ဖြစ်သဖြင့် ကျွန်တော့အဖို့မှာ နောင်နှင့် ဖက်၍ မဖြေတချက် မဖြေတခက် အသံပေးသမျှ တုံ့ပြန်ရမည် ဖြစ်၍ စာပိုဒ်လိုက် ရှင်းဆိုရန် ဖြစ်နေပါသည်။ သိချင်သူ၏ ဒုတိယစာပိုဒ်တွင် ...

သိချင်သူ ။ ။ "ယခု ဦးစန်းငွေက ကျွန်တော် မည်သူမည်ဝါ ဖြစ်သည်ကို သိလိုသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ဤကိစ္စသည် မူကိစ္စ ဖြစ်ပါသည်။ လူကိစ္စ မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော် မည်သူမည်ဝါ ဖြစ်သည်ဟု ထုတ်ဖော် ပြောပြသဖြင့် မှားသောအရာ မှန်လိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ မှန်သောအရာ မှားသွားလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ" ဟု ဆိုလေရာ ယခုခေတ် ယခုရက်မျိုးမှာ စကားကို စကော လုပ်ကြဖို့ မသင့်ကြတော့ပါ။ ကြောင်းကျိုး မမှန်သော မဟုတ် စကားမျိုးကို မလုပ်ကြစကောင်းဟု ယူဆပါသည်။

ဤမူကိစ္စသည် လူကိစ္စ ဖြစ်ပါသည်။ သိချင်သူက 'လူကိစ္စ မဟုတ်ပါ' ဆိုရာတွင် မှောင်ထဲက လူက မူအားဖြင့် ဆဲလုံး ဆိုလုံးနှင့် ပစ်လိုက်တယ် ဆိုပါတော့၊ အလင်းကလည်း ဆဲလုံး ဆိုလုံးနှင့်ပင် တုံ့ပြန်လိုက်ရ မည်ဟု ဆိုရာ ရောက်နေပါသည်။ (လုပ်သားပြည်သူ့ နေ့စဉ်သတင်းစာ၊ ၂၄၊ ၁၊ ၇၀)

(၂)

အလင်းတွင် ရပ်တည်နေသူကို 'မှောင်ထဲက လူက မေးချင်သလို မေး ရေးချင်သလို ရေးသမျှ ခံနေရပြီး သူ့ကိုတော့ ဘယ်သူဆိုတာ သိဖို့က အကြောင်း မဟုတ်ပါဘူး' ဟု ဆိုသည်မှာ 'အနိုင်ကျင့် ညစ်နည်း' ဖြစ်၍ မလုပ်စကောင်း၊ မပြောစကောင်းပါ။

(က) ရှေးဦးစွာ အမှောင်=မှားမှ - အလင်း=မှန်သို့ ရောက်သည်ကပင် ပထမ မှန်လာသည်က တချက်၊

(၂) ဒုတိယ အမှောင်ထဲက ပြောလေသမျှ၊ အဖျက်သမား ဘဝ အရောက်မှားနေသည်ကို အလင်း ထွက်လာလျှင် အပြုသမားဘဝ မှန်သို့ ရောက်ပေမည်။ လူမှန်မှ မူမှန်ပါမည်။ ထို့ကြောင့် လူကို ပထမ မှန်စေ ရပါမည်။

မူနှင့်လူ၊ လူနှင့်မူ ဥပဒေသကို ကြည့်ပါဦး၊ လူက ကတ္တာ၊ မူက ကမ္မ၊ လူကသာ မူကို လုပ်နိုင်၊ ဖန်တီး နိုင်ပါသည်။ လူက လုပ်သောမူကို လူကသာ ပြန်လည် ကျင့်သုံးရပါသည်။

လူသာ ပဓာန၊ လူသာ အဓိက၊ လူသာလျှင် ကတ္တာ ဆိုသည်ကို အသိနိုင်ကြသား ဖြစ်ပါလျက် ဤကိစ္စ၌ 'မူကိစ္စပါ' ဟု ခွတုတ်၍ ဖြစ်နိုင်ပါမည်လော။

ဤကိစ္စတွင် 'လူကိစ္စ' က သာ၍ အရေးကြီး နေပါသည်။ သိချင်သူ အမည်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အကယ်၍အံ့၊ "မှောင်ထဲက နေ၍ သူက အသံပေးသလောက် ဒဂုန်ဦးစန်ငွေက လိုက်၍ ကနေသလော ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် ကိုယ့်လူစုနှင့် ကိုယ် ကုလားဖန် ထိုး၍ အမည်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့် မေးခွန်းတွေ ထုတ်ကာ၊ 'ပညာရှိ လုပ်စားနည်း' ကို အားကျလေသလော" ဟူ၍ လည်းကောင်း အချို့ အချို့သော စာပေလုပ်သား ကြီးငယ်တို့ ကလည်း တဖက်က မေးခွန်းထုတ်၍ စောဒနာ နေကြခြင်းများလည်း ရှိနေပါသည်။

စာနှင့် စာဆို မကင်းကောင်းသလို သိချင်သူ၏ မေးခွန်းစာနှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်မှာလည်း ခွဲမထုတ် စကောင်းပါ။ ကြောင်းကျိုးမှန်မှန် ဆင်ခြင်စေချင်ပါသည်။ ဤအကြောင်းများကြောင့်လည်း 'လူကိစ္စသည်' လွန်စွာ အရေးကြီးလှပါသည်။ အလင်းထွက်ရေးကို ရှောင်ရှားလို၍ ရက်ရက်စက်စက် ဤသို့ စကားထွက်ပုံ ကို ကြည့်ပါဦး။

သိချင်သူ ။ ။

ကျွန်တော်ထုတ်သော ပုစ္ဆာ၊ ကျွန်တော်တက်သော စောဒကတို့ သင့်သည် မသင့် သည်သာလျှင် အရေးကြီးပါသည်။ မသင့်လျှင် ပယ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ သင့်လျှင် ဖြေရန် ဖြစ်ပါသည်။ မဖြေနိုင် လျှင် မဖြေနိုင်ဟု ပြောရန် ဖြစ်ပါသည်။ မြားမှန်သူသည် မြားဒဏ်ရာကို ကုစားရန် အရေးကြီးပါသည်။ မြားပစ် သူကို ရှာရန် အကြောင်းမဟုတ်ပါ။ 'မြေမှန်လျှင် တွင်းဝင် ဖြောင့်ပါလိမ့်မည်' ဟူ၍ စကား အုပ်ထည့်လိုက် ပါသည်။

ဤအဆိုမှာ ကျွန်တော့အား မြားပစ်ခံရသူ အဖြစ် ထား၍ ပစ်သူကို ရှာရန် အကြောင်း မဟုတ်ဟု ဆိုလေသည်။ ဤအကြည့်မျိုးဖြင့် ကြည့်လျှင် အလွန် ယုတ်နိမ့်ရာ ရောက်ပါသည်။ ကေသရာဇာ ခြင်္သေ့မင်း တို့ မည်သည် ပစ်သောမြား လက်နက်ကို မကြည့်ပဲ မြားလက်နက်လာရာ ရင်းမြစ် ဘယ်က လာသည်ကိုသာ ကြည့်မြင်တတ် သကဲ့သို့ ကြည့်မြင်ရမည် ဟူ၍ သူတော်ကောင်းတို့ ဆုံးမထားချက်များ ရှိပါသည်။ မြားပစ် ခံရသော ဆဒွန် ဆင်မင်းကြီးသည် ဒဏ်ရာကို အမှုမထားပဲ မြေကို ခွာဖြင့် ရှုပ်၍ ရန်သူ ရင်းမြစ်ကိုသာ ရှာခဲ့ သည် မဟုတ်ပါလား။

မှောင်ထဲက လူနှင့် ဖက်၍ အဖြေဆိုရန် မသင့်သေးသဖြင့် ကျွန်တော်က မဖြေဆိုပဲ နေသည်ကို 'မြားစူး ပစ်သည်အထိ' စိတ်စေတနာ ဇောတွေ ရောက်နေပုံမှာ ကျွန်တော်အား မည်သည့်အချက်ကို အကြောင်းပြု၍ မည်သို့ ဖြစ်စေလိုသောကြောင့် ဤမျှ ဇောကပ်၍ နေသည်ကို မသိနိုင်အောင် ဖြစ်ရပါသည်။

မဖြေနိုင်လျှင် မဖြေနိုင်ဟု ပြောရန် ဖြစ်ပါသည် ဆိုရာ၌ ဟုတ်ကဲ့ ... သိချင်သူ ဘယ်သူဘယ်ဝါမှန်း မသိရသမျှ ကျွန်တော် မဖြေနိုင်ပါ။ မှောင်ထဲကလူနှင့် ဖက်၍ ကျွန်တော် မပြောလိုပါ။

မြေမှန်လျှင် တွင်းဝင် ဖြောင့်လိမ့်မည် ဆိုသော စကားမှာ မြားပစ်ခံရသူ အတွက် ဖြောင့်မှာလား၊ ပစ်သူအတွက် ဖြောင့်မှာလား ဆိုတာ စကားမကွဲပါ။ ကျွန်တော့ အတွက် ဆိုရပါသော်၊ မြေကဲ့သို့ ကောက်တကျစ် မသွားတတ်သူ ဖြစ်သောကြောင့် တွင်းဝင်မှသာ ဖြောင့်မည်မဟုတ်။ အမြဲထားစဉ် ဖြောင့် လျက်ပါဟု ဆိုပါရစေ။

သိချင်သူ၏ နောက်ဆုံးစာပိုဒ်၌ ...

သိချင်သူ ။ ။

တမျိုးသားလုံးနှင့် ဆိုင်သော ကိစ္စမျိုးတွင် နိုင်ငံသား တယောက်အနေနှင့် ကျွန်တော်တို့ လျစ်လျူရှု မထားနိုင်ပါ။ သင့်သည်ဟု ထင်လျှင် သာဓု ခေါ်ပါမည်။ မသင့်ဟု ထင်လျှင် ဝေဖန် ဆန်းစစ်ရပါမည်။ အထူးသဖြင့် သိပ္ပံနည်းစနစ် ထွန်းကားသော ဤခေတ်မျိုးတွင် ကျွန်တော်တို့သည် အမေးပုစ္ဆာ အမျိုးမျိုး ထုတ်၍ စောဒက အမျိုးမျိုး တက်နိုင်မှ တော်ရာ ကျပါလိမ့်မည်ဟု ဆိုစကားမှာ ရဲရင့်လှပေစွာ ထိုစကားကို ကျွန်တော် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ကြိုဆိုပါသည်။

ဤအကြောင်းများကြောင့်လည်း ကျွန်တော်က 'မှောင်ထဲက ထွက်ခဲ့စမ်းပါ။ အမျိုးသား စာပေကိစ္စ ဖြစ်၍ မကျေမလည်သည်များကို ကျေလည်အောင် ဆွေးနွေးကြရအောင်' ဟု ဖိတ်ခေါ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လျှင်၊ ယင်၊ ရင် ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်တော် တင်ပြချက်များကို မှတ်ကျောက်တင် မခံနိုင်သေးဟု သိချင်သူက ဆိုပါသည်။ နေနိုင်ပါသည်။ ကျွန်တော့်စာကို သိချင်သူကဲ့သို့ မှတ်ကျောက် မတင်နိုင်သူ ရှိသလို၊ မှတ်ကျောက် တင်နိုင်သူများလည်း ရှိပါလိမ့်မည်။

အချုပ်အားဖြင့် မှောင်ထဲကလူနှင့် ဖက်၍ ကျွန်တော်စကားမဆိုလိုသဖြင့် ဤတွင် နိဂုံးချုပ်လိုက်ပြီ။

ဆရာကြီး ဒဂုန်ဦးစန်ငွေ၏ တလှေတမြော စကားကြော ရှည်လျားစွာဖြင့် ဖြေဆိုနေမှုကို တမေ့တမောကြီး စောင့်လင့် နားထောင်နေရသည့် 'အယ်ဒီတာ' တည်းဟူသော အဖော်သည်ပင် ငြီးငွေ့လာဟန် ရှိ၏။ ပွဲကြည့်နှင့်

တူသော သတင်းစာဖတ် ပရိသတ်ကိုလည်း အားနာလာဟန် ရှိ၏။ ဤအတိုင်းသာ ဆိုလျှင် ဤစကားရပ် အဆုံးသတ် လိမ့်မည် ဟုလည်း မထင်တော့၊ တဖြည်းဖြည်းနှင့် ဦးတည်ချက်မှာလည်း ဝေး၍ ဝေး၍ သွားချေပြီဟု ကောက်ချက်ချမိ၏။

(ဒဂုန်ဦးစန်းငွေ) သိချင်သူဆိုတာ ဘယ်သူပါလိမ့်၊ ဆွေးနွေးရအောင် အလင်းထွက်ခဲ့ပါ။

(သိချင်သူ) ဤကိစ္စသည် မူကိစ္စ ဖြစ်ပါသည်။ လူကိစ္စ မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော် မည်သူမည်ဝါ ဖြစ်သည်ဟု ထုတ်ဖော် ပြောသဖြင့် မှားသောအရာ မှန်လာမည် မဟုတ်ပါ။

(ဒဂုန်ဦးစန်းငွေ) လူကသာ မူကို လုပ်နိုင်သည်။ လူမှန်မှ မူမှန်ပါမည်။

(သိချင်သူ) မြားမှန်သူသည် မြားဒဏ်ရာ ကုစားရန် အရေးကြီးပါသည်။ မြားပစ်သူကို ရှာရန် အကြောင်း မဟုတ်ပါ။

(ဒဂုန်ဦးစန်းငွေ) ဆဒွန်ဆင်မင်းသည် ဒဏ်ရာကို အမူမထားပဲ မြေကို ခွာဖြင့် ရုပ်၍ ရန်သူရင်းမြစ် ရှာခဲ့သည် မဟုတ်ပါလား။

(သိချင်သူ) မြေမှန်လျှင် တွင်းဝင် ဖြောင့်ပါလိမ့်မည်။

(ဒဂုန်ဦးစန်းငွေ) တွင်းဝင်မှသာ မဟုတ်၊ အမြဲထာဝစဉ် ဖြောင့်လျက်ပါ။

(လက်ငွေ စကားဖြင့် ပြောရလျှင်) စင်စစ် အဖြောင့်အပိုက် ဗယ်ဆင်ညာရိုက်တို့ဖြင့် အားစိုက်သွန်ကြဲမှု မပြုနိုင်တော့ဘဲ ဟောဟဲလုပ်၍ ကုန်ခန်းစ ပြုနေချေပြီ။ အဖို၊ အတွဲ၊ အပူ၊ အကပ်ဖြင့်သာ မထူးတပ်ဆင်သည့် အသွင် သာ မြင်နေ၏။ ဤတွင် ပညာသဘာ သက်လုံ လက်ကုန်ပြီဟု မှတ်ရုံကလွဲ၍ အနိုင်အရှုံးလည်း ဘာမျှ မျှော်လင့်ဖွယ် မရှိတော့ချေ။

တခု ထူးခြားသည်မှာ တကယ့် လက်ငွေပွဲများတွင် ပွဲမစမီ၌သာ 'နင်လားငါလား၊ ဘယ်နယ့်၊ ဘယ်နာ' ဟု လက်ငွေရေးပြ စိန်ခေါ်လေ့ ရှိကြသော်လည်း ဤ၌မူ မီးကုန်ယမ်းကုန် အစွမ်းကုန် ကြဲပြီးခါနီးမှ လက်ငွေရေးသဖွယ် ပြလာကြသံကို ပြောင်းပြန်တွေ့ရ၏။

အဆုံးအဖြတ်ကို ဒိုင်ပွဲရပ်ဖြင့် သတ်မှတ်ပေးဖို့ သင့်ကာမှ လက်ငွေရေးဟန် စကားနိုင်လှ စကားပြိုင် ပြုလာကြသည်ကို တွေ့ရ၍ အဖော်လည်းဟူ ခိုင်နှင့်တူသော 'အယ်ဒီတာ' သည် မနေသာတော့ဘဲ "တော်ကြပါတော့ ဆရာ-တို့ရေ" ဟုဆို ပွဲသိမ်းလိုက်လေသည်။

(လျှင်၊ ယင်၊ ရင် ကိစ္စ။ ။ ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ သိချင်သူနှင့် ဒဂုန်ဦးစန်းငွေတို့၏ အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးချက်များကို လုပ်သားပြည်သူ့ နေ့စဉ်တွင် အတတ်နိုင်ဆုံး နေရာပေး ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသဖြင့် တခန်း ရပ်နားလိုက်ပြီ ဖြစ်ပါကြောင်း။)

(အယ်ဒီတာ)

၂၅၊ ၁၊ ၇၁

(လုပ်သားပြည်သူ့ နေ့စဉ် သတင်းစာ၊ ၂၅၊ ၁၊ ၇၁)

■ - x - ■